¶ Sexti libri decretalium cõpilatio illustrata lucrubationibus ꝛ additamentis clarissimi vtriusq3 iuris doctoris hieronymi clarij brixiani cum summulis ꝛ diuisionibus dñici de sancto gemi. ꝛ aliorum in locis vbi desunt sũmaria. Jo. an.

Bonifacius[a] Episcopus[b] Seruus[c] seruorũ dei: dilectis filijs[e] doctoribus[e] ꝛ scholaribus[f] vniuersis bonoñ[g]. cõmorantib[h] salutẽ ꝛ apostolicã bñdictionez[i]:

Quia prepostertus est ordo prius humana subsidia petere ut illis deficientibus diuini fauoris gr̃a postulet. de con. di. i. oĩs xpianus. in fi. Idcirco ego Jo. an. bononiensis in oĩbus iuuenis: iter decretoꝝ decretores l3 minimus: tamẽ indignus cupiens huius operis mei fore principium ad inuocationez honorem ꝛ laudẽ nominis Jesu xpi. cui quãdo recolo flectere debeo genua: saltem cordis. j. de immu. eccle. decet. prius ad eum inquantum possum humiles porrigo p̃ces: ut non ponderatis humanis demeritis sui sola clementia in me sui celestis irrigui: vl' regni gr̃az influat sciẽtie: ꝛ eloquentie: supplendo defectum: augendo ingenij modulũ ꝛ memorie q̃titatem: ut possim scripturarũ huius libri veritatem pandere: errores fugare: enigmata reserare: nodos soluere: obscura dilucidare: ꝛ dubia d̃clarare. infra d̃ reliqui. c. i. Vl' ut sic fuet ꝛ augmentetur sciẽtia virtus ꝛ gr̃a in meipso ut iuxta uerbum psal. Cũ de v̾tute ambulem in virtutem de pe. di. ij. dum sanctã. plãtetur: edificet: roboret: ꝛ conseruetur huius iuris scĩa in mẽtibus desiderantium auditorũ. xxiiij. q. i. aduocauit. in fi. vt p eã ipsorũ honorificata ꝛ ditata sint corpora. s. de preben. de multa ĩ fi. ipsorũq3 corporũ mẽbra reddant iusticie seruitura: ut. xlvij. di. oẽs. Ut sic erudite sint aĩe. ꝛ adeo picte ĩduteq3 iusticia beatitudinẽ mereant. d̃ pe. di. ij. illa aĩa. ꝛ. c. se. Sit aũt hoc opus memoriale ꝓuectis: iuuenes instruat cũ parib' conferat: ꝛ desides excusso negligentie somno. infra de homi. p humani. assiduos ꝛ vigilantes reddat ad studium: vt sermo meus sintillam amoris huius scientie in eis inueniens in illam fluat ꝛ nutriat: ut cuz creuerit flammã dignissimã faciat. de pe. di. ij. si sermo Laudãtes igitur hoc opus melioribus rõnibus roborantes: ꝛ merito reprehẽdẽtes amplector: detrahentibus aũt non resisto: sed velut agnus coram tondente non aperiam os meum. de pe. di. ij. si. n. ĩquit. ad fi. ꝓme colũne. paratus ab amiculo doceri. xxiiij. q. iij. c. i. Asseribat igit insufficiẽtie mee qcqd ĩ hoc opere reprehendẽdũ extitit: me tñ reddãt aliqualiter excusatum cognoscendi veritatis affectus: ꝛ nõ debilis amor: quẽ corde gero firum ad studium ꝛ studentes qbus attrahor ꝛ absolute cõpellor manum ad calamũ mittere l3 ad id insufficientissimum me cognoscaz. Si quid autẽ ibi fuerit nota dignum ꝛ vtile prius diuine potentie: secũdo reuerendissimo patri sub cuius vmbra quiesco: ꝛ doctor sedeo: l3 indignus: domino Guidoni de abaysio archidiacono bonoñ. ex cui' scriptis ꝛ dictis que non in glosas recipio: sed in textum: ꝛ maxime lectura per ipsum super libro decretorum nouiter compilata: infrascripta collegi. Et l3 omnium peritorum huius iuris dicta vel scripta suo iudicio putem esse submissa: vt qd approbat approbatum: ꝛ qd reprobat habeatur in singulis reprobatuz. filiali tamẽ audacia huius operis scripta sue correctiõi subijcio. ꝛ profiteor me tenere qd approbat: ꝛ non tenere qd reprobat. Et si qua in hoc opere suis dictis vel rescriptis essent ꝯtria: habere cogito illa pro n on scriptis ꝛ hoc cũctis pateat me reprehendi non posse: vt. xxiiij. q. i. hec est fides. de summa trini. damnamus. in fi.

Bonifacius epũs ea rõne motus qua in principio scdi tertij quarti ꝛ quinti libri decretaliũ. Querere non solem' de his. v. vel. vi. que sunt in cuiuslibet libri principio attendenda. sed in principio voluminis sufficit quesiuisse: in principio huius. vi. libri: licet non idez sit auctor: q̃rere ꝑtermittam: ut sic breuitatis cã ad ea sufficiat remisisse que ĩ principio Gre. compilationis p Ber. notata fuerunt. Et licz antiqua sit rhetoricorũ altercatio an salutatio sit pars epistole: id eorũ disputationi ꝛ solutioni relinquens: hoc proemiũ in quattuor diuido partes. In quaruz p̃ma salutatio ponit: vsq3 ibi sacrosancte. In secũda exordium: vsq3 ibi sane. In tertia narratio vsq3 ibi vniuersitati. In quarta cõclusio: vsq3 in fi. Primo igit dñs Bonifacius doctores ꝛ scholares morantes bonoñ. salutat ꝛ benedicit. Secundo exordiẽdo dicit q intẽdit sollicite circa cõmoda subditorum ꝛ voluntarie laborat. ꝛ interdum totis noctibus vigilat antiqua iura declarando ꝛ noua condendo. ut ipsorum scandala tollat ꝛ lites reprimat: ad qd se teneri fatetur ex officio dispensationis sibi credite: eo q preest sancte ro. ecclesie: que a deo prelata fuit cunctis ecclesijs: ꝛ effecta totius orbis magistra. Tertio narrat se a multis regsitum ĩstanter vt elucidare deberet: que extrauagãtibus editis post cõpilationẽ Greg. ix. ab ipo vel alijs roma. ponti. teneri: ꝛ que refutari deberent: ꝛ q fuerint auctores ipsarum. Quod efficere desiderans per tres nominatos in lr̃a extrauagãtes ipsas fecit diligentius recenseri: quarũ multe resecate fuerunt: quia tẽporales uel iuri ꝯtrie uel superflue: reliquas in melius reformatas cuz vtilibus cõstitutionibus p ipsum nouiter editis mandauit in vnum librum redigi ꝛ sub debitis titulis collocari. Illũq3 librum vult adiungi quinq3 libris decretalium. ꝛ vocari sextum: cum senarius numerus sit perfectus. Dicit demuz q ideo non mandauit has constitutiones in compilatione Grego. sub suis titulis põi quia oportuisset multos libros destrui ꝛ nouos fieri cum maximis laborib' ꝛ expensis. Quarto concludendo mãdat ipsis doctoribus ꝛ scholaribus q ipsum librum mature compositum quem eis sub bulla transmittit affectuose recipiant illo usuri ĩ iudicijs ꝛ scholis: ꝛ precipit q vlterius non recipiant nec p decre. habeant aliquas constõnes ro. pon. editas post cõpilationẽ. Gre. ix. que ĩ ipso sexto libro ĩserte ul' reseruate non sint. h. d. proemiũ.

a ¶ Bonifacius. ex predecessoribus suis eiusdem nominis licet ipse fuerit octau': credo q vnicam decre. habuimus. s. s. de presum. nullus. Et d' bonifacius quasi bona faciens: ꝛ vere est consonas nomẽ rei prout eẽ debet. xi. di. cleros. de preben. cum scdm. instit. de dona. §. est ꝛ aliud. Bonum igitur immo optimũ opus fecit nostrum ius cañ. illuminando: ꝛ per declarationes antiquorum iuriuz: ꝛ per editiones nouoꝝ. ut. j. seqtur. Sed solent iuuenes dubitare qua rõne mutetur nomen in creatione ro. pon. cuz nominis mutatio prohibita sit. C. de mu. no. l. i. hic enim prius vocabat Benedictus: modo Bonifacius est nominatus. Innocentius. iij. prius Sinibaldus. Grego. x. prius Theobaldus. Celestinus. v. pri' Petr'. Respondet hoc fieri ad ostẽdẽdum per mutationem nominis factam mutationem hominis: cũ. n. prius esset purus homo: nunc vicem veri dei gerit in terris. s. ut ec. bene. vt nostrum. vl' ideo qa oĩs actio xpi nostra est instructio. s. de elec. significasti. ij. q. i. deus oĩpotens. sed in ꝓmotione Petri mutatum est sibi nomẽ cum primo vocaret Simõ. xxi. di. in nouo. sed ro. pon. vicẽ Petri gerit. s. q fi. sint legi. p venerabilẽ: vñ ad ei' instar primeuum mutandũ est nomen. Preterea equum fuit mutationem fieri qr posset ꝓmotus turpe originale nomen hr̃e. pone exemplum. s. de elec. p inqsitionem. vnde non esset equuz ipsum illo nomine vocari. Lex aũt de mutatiõe nominis fraudulenta intelligitur.

b ¶ Episcopus. ante cõsecrationẽ ꝛ coronationem sic scribit. Bonifacius elect' eps. ꝛ adde qd dicam in fi. li. sup data. Et quare se vocet epm cum sint in ecclia dei dignitates epali maiores dubitari solet. dic. ix. ordines in ecclesia. xx. di. cleros. ꝛ. xxiij. di. eps. ꝛ. c. seq. istoꝝ aũt ordinũ epalis est maior: qr nullũ ipso ẽ sue nire maiorem vel parem. nõ ergo a dignitate sed ab ordine volens nuncupari se vocat epm: ꝛ est ꝯ theologos q dicunt solum esse septem ordines. Dicunt. n. q episcopalis ꝛ psalmistatus non sunt ordines: pro eo q certũ officium circa confectionem eucharistie non est illis ordinibus deputatum: nos iuste contra per iura predicta. de hoc. s. de pur. cano. quotiens.

c ¶ Seruus seruorũ dei. non simpliciter se dicit suũ: sed seruũ seruoꝝ dei: quasi de his que sunt foris nihil ad eũ. ij. q. i. multi: vel qr his nõ seruit q deo non seruiunt: sed illos indicat: his aũt q seruiunt seruit: ut. j. de offi. lega. officij. vel dic seruoꝝ dei. s. apostoloꝝ petri ꝛ pauli quoruz vices gerendo seruire ipsis d': vel ex nimia humilitate hoc dicit sm quam negat se vniuersalem papam. xcix. dist. ecce. ꝛ submittit se iudicio seculari. ij. q. vij. nos si. ꝛ volũtarie purgationi. ij. q. v. mãdastis. uel dic: ut no. in proemio gre.

d ¶ Filijs. quos papa vocet filios. ꝛ quos fratres. dic ut. s. de cri. fal. q graui. Et l3 aliqs episcopus esset ĩ studio bonoñ. scholaris vel doctor nõ est ꝓpterea rescriptum vitiosum: qr generalius inspicimus: nec est curãdũ de modico. de cons. di. ij. reuera. s. de simo. ꝛ si questiones.

e ¶ Doctoribus. doctor d' a docẽdo: ꝛ debet esse cautus ne ꝓferat tacẽda vl' dicẽda reticeat. xliij. di. ẽt rector. in prin. ꝛ dz seipsum ꝛ verba sua sm audientiũ capacitatem ꝛ ingenium coaptare. viij. q. i. oportet. q. n. ea docet q̃ ab auditorib' ĩtelligi nõ valẽt: nõ eorũ vtilitatẽ: s3 sui ostẽtationẽ facit. xliij. di. §. vlt. nec dz eẽ arrogans s3 humilis. de ma. ꝛ obe. c. vlti. nã h3 hoc ꝓpriuz doctrina arrogãtiũ vt humiliter nesciant ꝓferre que docẽt: ꝛ recta q̃ sapiunt recte ministrare nõ possint. xlvi. di. c. i. ꝛ doctores vniuersitatẽ faciũt. s. de cõsti. ex lr̃is.

f ¶ Scholaribus. a schola dictis. Priuilegiati aũt sunt scholares ĩ his q̃ habẽt. ff. fami. her. l. ea que pater. ꝛ. C. ne fi. pro pa. ĩ cõsti. habita.

g ¶ Bononie. qd de alijs. dic ut no. ĩ proemio grego. cõpilationis.

h ¶ Cõmorantibus. multi morantur q parũ studẽt: ꝛ hos forte curialiter reprehẽdere voluit sm hostien.

i ¶ Benedictionem. p benedictionem prelati deuote susceptã venialis remittitur. ad hec. i. q. i. desi. ꝛ. c. maledicam. ꝛ. c. seq. Sicut per generalem cõfessionẽ ꝛ orõnem dñicam. de pe. di. iij. de quotidianis. Per aquam benedictam. de cõse. di. iij. aquam. Per elemosynam ꝛ ieiunia. de pe. dist. iij. sane cauenduz. Et per eucharistiam deuote sumptam. de cõse. di. ij. cum oẽ. Per vnctionem extremam. s. de sa. vnc. c. vno ad prin. Per deuotam pectoris tũsionem. de pe. di. i. tres sunt actiones sm Hostien. qui hoc no. de pe. ꝛ re. omnis. ꝛ quod dixi de

remissione venialium itelligas vez in eo q non est in mortali: ut no. de pe. di. i. perfecta. in vlti. glo. mortale. n. sine veniali pōt dimitti. sed non ecōuerso q: mortale oppōitur charitati. veniale feruori charitatis: sublato vero priori tollit posterius: sed non econuerso.

nitur ne cle. uel mo. c. ij. z p decre. que olim icipiebat: sicut dilecti. que per breuia vba ponit. j. de elec. statutū. z in decre. j. de testa. c. i. q olim icipie bat Jo. frāgepa. cxuagās. Inno. iij. marie in ter. z multe sūt similes.

i ¶ Mutatis. j. de rescrip. statutum.

k ¶ Correctionib⁹. ut. j. de here. qcūqz. ad fi. ut ibi dicam. Jo. an.

a Sacrosancte. Exordium: z iō sacrosancta df: q: cōsecrata fuit martyrio apostolorum petri z pauli. xxi. di. quāuis. xxij. di. c. ij. j. de elec. fundamēta. z de relig. c. i.

b ¶ Impscrutabilis. vñ. O alti tudo diuitiarum sapie z scie dei quā iperscrutabilia sunt iudicia eius z inuestigabiles vie ei⁹. ad ro. xi. de pe. di. iiij. si ex bono.

c ¶ Incōmutabili. xxij. q. iij. in cōmutabilis. S. de sum. tri. firmiter.

d ¶ Pretulit. p illa vba. tu es petrus. z c. xxi. dist. in nouo z c. seq. vel pasce oues meas de ele. significasti.

e ¶ Magistratum. xxi. di. c. i. z ij. S. de sum. tri. c. dānamus ad finem. S. de priui. antiq. C. de sacrosan. eccle. l. iubemus z. j. ti. pri. c. vno.

f ¶ Dispensationis. xlij. dist. dispensatio.

g ¶ Comodis. i his pcipue qui bus aiarū saluti consulit. j. de pben. c. i. de cōsti. c. ul. cum si.

h ¶ Prosperamur. j. de offi. lega. officij

i ¶ Jugi. i. continuo.

k ¶ Labores. idem dicit impera tor i auc. diui. iuf. subsc. ba. in glo. que est in prin. col. viij.

l ¶ Insomnes. in auc. ut iudi. si ne quoquo suffra. in prin.

m ¶ Formas. C. de ve. iu. enu. l. ij. §. sed q: diuine.

n ¶ Declaratione. ut. j. de elec. statutum. de preben. qr sepe cū similibus.

o ¶ Jurium. nunc antiquorum inuocatione: verbum clementis. j. de preben. c. i. cum si.

p ¶ Possibile. h. d. q: natura ē itroductum plura esse negocia q̄ vocabula. ff. de prescrip. v. l. natura.

Sacrosancte[a] romane ecclesie quam imperscrutabilis[b] diuine, puidētie altitudo vniuersis dispositione icommutabili[c] pretulit[d] ecclesijs z totius orbis precipuum obtinere voluit magistratum[e] regimini presidentes sollicitamur curis continuis: z assidua meditatione urgemur: vt iuxta credite nobis dispensationis[f] offm subditorū cōmodis[g]: in quorū prosperitate vtiqz prosperamur[h]: iugi[i] quantum nobis ex alto concessum fuerit sollicitudinis studio intendam⁹. Amplectimur qppe voluntarie, p ipsorū qete labores[k]: z noctes, qñqz trāsim⁹ insomnes[l] ut scandala remoueamus ab ipsis. Et quas humana natura nouas semper de prope rans edere formas[m]: lites quotidie inuenire conatur: tunc antiquorū declaratione[n]: nūc vero nouorū editione iurū[o], put nobis ē possibile[p] reperiamus. ¶ Sane[q] cum post volumē decretalium a feli. re. gre. pa. ix. pre. no. tā, puide[r] q̄z vtiliter[s] compilatum nonnulle ab eo[t] z ab alijs[u] romanis pōtificibus successiue[x] super diuersis dicerent articulis edite decretales: de quarū aliquib⁹ an decretales existerēt: caruz qz auctoribus[y] dubitabatur sollicite in iudicijs z in scholis. ¶ Nos ad apicem[z] summi pontificatus superna dispositione vocati: sup hoc cū istātia reqsiti a multis[z] ambiguitatem z incertitudinez, huiusmodi dispendium[⁊] pluribus afferētē oio tollere ac elucidare: q de decretalibus ipsis teneri[x] queue deberent in posterū refutari[a] gra suffragāte diuina, p vtilitate publica[b] desiderabiliter affectātes: p venerabiles fratres nostros Guilielmum archiepiscopū ebreduneñ. z Berengarium epz bitereñ. ac dilectū filiū magistrū Ricardū de senis sancte ro. ec. vicecācellariū[c] iuris vtriusqz doctorē[d] decretales huiusmodi[e] diligentius fecimus recenseri: z tādez pluribus ex ipsis cū vel tpales: aut sibiipsis vel alijs iuribus cōtrarie[f] seu omnino supflue viderent penitus resecatis: reliquas qbusdaz ex eis abbreuiatis[g]: z aliquibus in toto[h] vl'i parte mutatis[i] multisqz correctionibus[k] detractionibus[l] z additionib⁹[m], put expedire vidim⁹[n] factis i ipsis: in vnū librū cū nōnullis nostris ɔstitōibus in quibus ad correctionem[o] moruz subditorūqz qetē multa statuunt salubria fruct⁹ vberes deo propitio in domo domini allatura: z plurima i iudicijs z extra frequentata dubia deciduntur: redigi mādauimus: z sub debitis titulis[p] collocari. ¶ Quem librum. v. libris alijs dicti voluminis decretalium annectēdū censuimus sextum nuncupari vt idez volumen[q]: senariū[r] q numer⁹ ē perfectus[s] librorum illo adiuncto numez

l ¶ Detractionib⁹. vt. j. de rescrip. c. i. ad fi. z de testibus. c. ij. ad fin. du. plr. j. de sen. excom. quia periculosuz: vt in omnibus his dicam.

m ¶ Additionib⁹. vt. j. de reg. non soluz: ut ibi dicā. idē ect videre in decre. j. de preben. si p clericis pau. z. j. de cōces. prebē. ne caprāde v. lz. z i de cre. executor. v. pt tñ habito respectu ad antiqs vñ tracte fuerunt.

n ¶ Vidimus. S. de consangui. non debet.

o ¶ Correctionez mox. q: hoc solū bñ agit ut vita hominum corrigatur xxiij. q. v. pdest. z impator dixit. Legib⁹ nostris mores intendimus corrigere. C. de se. nup. l. i. ad idem. xlvi. di. c. i. ibi: ne clatis morib⁹ z c. z. S. de vi. z hone. cleri. vt clericorum.

p ¶ Titulis. no. rubricas esse autenticas. ad hoc de pe. di. i. §. h autez. S. ne se. va. c. i. vt ecc. be. c. i. ff. qō quisqz iur. l. i. itez no. rubricas de textu. p qō collige scriptorem q promisit textum scribere illas ponere debere.

q ¶ Volumen. decretalium.

r ¶ Senariū. alibi df septenarius numerus est pfectus de pe. di. i. i fin. sūme z id qō. j. i glo. se. no. q: pfectus ē numer⁹ senarius q precise cōstat vl resultat: ex oibus partibus suis aliquotis simul aggregatis. so. septēnarius numerus nō ē pfectus nō ob. glo. preallleg. summe q: itelligit ibi: pfectus. i. multis similib⁹ approbatus in quātitate numeri septēnarij de quo potes videre multa exēpla de cele. mi. c. i. in glo. si. Hieronymus clarius brix.

q ¶ Sane. narratio.

r ¶ Prouide. C. de no. co. compo. in prima constitutione.

s ¶ Utiliter. di. iiij. erit.

t ¶ Ab eo. ut. j. de rescrip. c. i. de testi. c. i. z ij. de deci. c. i. de her. c. i. de resti. in integrum. c. i

u ¶ Alijs. ut per te. j. videbis.

x ¶ Successiue. z sicut successiue sic ordinate poni debuerūt: ut ex ordinatione ipsarū qs prior fuerit pateat: ut i pma ɔsti. C. de no. co. cōpo. qō i hui⁹ libri compilatione bñ suat: vnde si q decretales greg. ix. ponunt in ti. ille sunt pme: bonifacij semp sūt vltime. In decretalib⁹ tñ eiusdē auctoris dici solet q h ordo nō sp servat: qō solet probari. S. de of. arch. ad hoc: z c. nostrū. S. q fi. sint leg. cāz. i. z. ij.

y ¶ Auctorib⁹. sicut erat i decre. greg. ix. i. de resti. i integ. c. i. quā qdam attribuebant alex. iiij. z idem in similibus.

z ¶ Apicem. idem vbum hēs. xl. di. non nos. ibi. Quis. n. sanctū dubitet quez apex tāte dignitatis attollit: alias extollit: ut. j. de cōces. pben. c. vlti. in prin.

z ¶ A multis. me teste fuit sup hoc reqsitus ab vniuersitate bonoñ. per nuncium suum ad hoc missum: discretum virum bone memorie dñm Jacobum de castello mansionariū bonoñ. q homūtio erat. i. paruus homo corpore. z itelligas q magnus fuit in huius iuris scia. Cum proponeret coram papa Bonifacio stās Bonifacius credens genuflexum monebat eum ut surgeret: z tunc fert Portuē sem. s. fratrē mattheū. de aquasparta dixisse ad papā: zacheus est.

⁊ ¶ Dispendium. coartandum fuit. j. de prescrip. c. iij.

x ¶ Teneri. s. inserte in hoc libro: uel reseruate.

a ¶ Refutari. s. que hic iserte vel reseruate nō reperient: vt. j. in fi. proem.

b ¶ Publica. iiij. di. erit. in fi. Jo. an.

c ¶ Vicecācellarium. tunc: nunc diaconū cardinalem ti. sancti eustachi.

d ¶ Doctorē. hi erant gloriosi non solum doctrina legum: sed experiētia rerum z tales debent esse iuris cōpositores. C. de no. co. cōpo. in prima consti.

e ¶ Huiusmodi. s. editas post volumen greg. ix.

f ¶ Cōtrarie. qō in iure reperi nō dz: ut. S. i pe. gre. ix. z. C. de ue. iu. enu. l. tāta.

g ¶ Abbreuiatis. ut est videre i decre. gre. ix. j. de deci. c. i. que per longiora verba extrauagabat: z icipiebat grauem nobis cuius. cum si.

h ¶ In toto. ut i decre. Inno. iij. q icipiebat: graue nimis. q p breuia verba po

s ¶ Perfectus. ut. xxv. q. iiij. c. vno. sex. n. etatibus mūdi generatio z hominis status finit ut ibi: pma. n. etas i hoie ē ifantia q durat vsqz ad. vij. an. Secūda pueritia usqz ad. xij. vel. xiiij. Tertia adolescētia vsqz ad. xxv. Quarta iuuentus vel virilis etas vsqz ad qnquaginta. Quinta senect⁹ vsqz ad. lxx. Sexta abinde: z df seniū aliaz etatū terminus. C. de sacrosā. eccle. vt iter diuinū. sic z sex generatōes mūdi. Quaz pma vsqz ad noe. Secunda vsqz ad abraā. Tertia vsqz ad dauid. Quarta vsqz ad transmigrationē babylonis. Quinta vsqz ad aduentū xpi. Sexta vsqz ad finez seculi. est aūt ad hoc si. S. de cōsan. nō dz. de cō. di. iiij. de trina. sed lz sint bone iste similitudies nō tñ iferūt ipm senariū numerū fore pfectū. vnde dic fm arithmeticos q̄ttuor esse generationes numerorū. Prima q icipit ab vno z durat vsqz ad. x. z df ista numerorū monadicorū a mona qō ē vnū. xvi. q. i. placuit. ij. q: ab vno icipit. Scda df decadicorū a decade qō est decē. z durat vsqz ad centū. Tertia df cētedicoz z icipit a cētū z duraz vsqz ad mille. Quarta df milledicoz. a mille icipiēs z durat vsqz in infinitū. Ex his q̄ttor generib⁹ numeroruz est reperire alios pfectos paucos tñ alios impfectos. Ex iperfectis ē repiri alios minutos: alios abundantes. Df aūt numerus pfectus q ɔstat vel resultaz pcise ex oibus partibus suis aliquotis simul aggregatis. Est ergo vidēdū q sint ptes aliquote: z sunt ptes aliquote q aliquotiēs sumpte reddūt suū totū pcise. i. nō plus nec minus. vide hoc i senario q ē pmus pfectoz solus iter monadicos perfectus nā sex vicib⁹ vnū sex sunt: ter duo sex sunt. bis tria sex sunt. abinde non sūt ptes aliquote: q: q̄ttuor aliquotiēs sumptū faceret. viij. vl plus q oēs partes aliquote sunt hec: vnū duo. tria. sed vnum duo tria faciunt sex. ergo senarius numerus ē perfectus secūdum diffinitionē supiorē q hz q numer⁹ perfect⁹ resultat pcise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis: vide in alio numero perfecto: i genere. n. decadicorum ali⁹ z solus nume

rus ē pfectus.s.xxviij.tolle ptes.s.dimidiā ꝛ circa.ff.de vb.sig.nomē: qꝛ vltra dimidiā nō cēt repire aliquotas:ut.s.dixi.xiiij.est pars aliquota: qꝛ bis sumptū fa.xxviij.xiij.xii.xi.x.ix.viii.nō sunt ptes aliquote.de.xxviij. aliquotiēs sumpte nō inferunt pcise suū totū.sed plus ul'min⁹. nam. xiij. bis sumptū.fa.xxvi.ter sumptū fa.xxxix.ꝛ sic pl⁹ ul'min⁹.ꝛ sic ō singulis vij.ē ps aliquota:qꝛ q̄ter sumpta infert suū totū.vi.ꝛ.v.non sūt ptes aliquote.iiij.vō est pars aliquota:qꝛ septies sūptū infert suū totū tria nō est pars aliquota sed duo ꝛ vnū bñ sunt ptes aliquote:qꝛ.xiiij.vicib⁹ duo faciūt.xxviij.ꝛ.xxviij.vicib⁹ vnū fa.xxviij.ergo restat ꝙ oēs ptes aliquote ō.xxviij.sūt.xiiij.vij.iiij.ij.ꝛ.i.sꝫ ex bis aliquotis simꝉ aggregatis resultat pcise totū.qꝛ.xiiij.vij.iiij.ij.ꝛ.i.faciūt.xxviij.ergo sꝫ diffinitionē superiorē.xxviij.ē numerus pfect⁹:ꝛ sic ēt de alijs pfectis.ꝯputaui āt ō isto vt meli⁹ intelligereꝉ dcm̄ de senario.ꝛ ex impfectis dixi ꝙ alij sūt diminuti de qb⁹ solet poni exēplū in octonario tres.n.sunt ptes aliquote de octo.s.iiij.ij.ꝛ vnū faciunt.vij.ꝛ sic ē ipfectus diminut⁹ vide in q̄ternario cuius due sunt ptes aliquote.s.ij.ꝛ vnū:qꝛ bis.ij.iiij.ꝛ q̄ter vnū.iiij.sꝫ duo ꝛ.i.faciūt tria ergo ꝛ q̄ternari⁹ nūer⁹ ipfect⁹ diminut⁹.ꝛ vide in.ix.cui⁹ ēt due sūt ptes aliquote.s.tria ꝛ vnū:sꝫ.iij.ꝛ.i.faciūt q̄tuor:ꝛ sic ē ipfectus diminut⁹. In ipfecto abūdanti solet exēpluꝫ poni ī duodenario cui⁹ aliquote sunt.vi.iiij.iij.ij.ꝛ.i.sꝫ iste aliquote siꝉ aggregate:reddūt plus ꝙ totuꝫ.s.xvi.ergo ē ipfect⁹ abundās.vide in.xx.cui⁹ partes aliquote sunt.x.v.iiij.ij.ꝛ.i.q̄ simul aggregate reddunt pl⁹ ꝙ totuꝫ.s.xxij.ꝛ sic ē numerus ipfect⁹ abundās: hec late clare ꝛ cōputando posui ut bene ītelligaꝉ hoc qḋ nō est de materia iuristarum.

comprehendens pfectā ī reb⁹ agendis formā tribuat:ꝛ in morib⁹ disciplinā. Nec sine cā morē predecessor[b] nroꝝ:q cū ꝯstōnes aliquas pmulgabāt[c]:nouiter eas mandabāt sub ātiquaꝝ serie situari: omisimus in hac parte fuarē.hec.n.fecim⁹ ne īfinitos[d] libros destrui:ꝛ alios nō sine maximis dispendijs laboribus[e] ꝛ expensis ō nouo fieri oporteret. ¶ Uniuersitati[f] ue igiꝉ p apostolica scripta mādam⁹:quatenus librū hmōi cum multa maturitate[g] digestum quē sub bulla[h] nrā vobis trāsmittimus: prompto suscipientes affectu eo vtamini decetero[i] in iudicijs ꝛ in scholis[k] nullas alias preter illas que inseruntꝉ:aut spāliter reseruāꝉ[l] ī eo decretales aut ꝯstōnes a quibuscūqꝫ nrīs p̄decessorib⁹ ro.pō.post editionē dci voluminis[m] pmulgatas recepturi vlteri⁹:aut pro decretalib⁹ habituri

Rubrica de sūma trinitate et fide catholica.

Gregorius.ix.in generali concilio lugdunensi.

a ¶ Nec sine:ātipophora:rn̄det.n.tacite qōni qua q̄ri posset q̄re nō māda bat istas decre.poni in antiqua cōpilatione gre.sub suis titulis

b ¶ Predecessoruꝫ.inno.iiij.ꝛ greg.x.scripserunt.n.hi in proemijs suis doctorib⁹ ꝛ scholarib⁹ ut decr.q̄s mittebāt sub suis ti.put exp̄mebaꝉ ī ipis īseri facerēt.vnde qdā faciebāt ipsas scribi ī fi.titulorum compilationis. Gre.ꝛ isti seruabāt mādatuꝫ:qdam faciebant de eis volumina.ꝛ isti nō seruabant mandatum ipsorum ut hic patet.

c ¶ Promulgabant.leges īstituuꝉ cum pmulganꝉ.iiij.di.§.leges.

d ¶ Infinitos.oēs.s.editos ante huius libri cōpilationem.

e ¶ Laborib⁹.no.maxios labores esse in libris scribendis ꝛ ē ꝯ scholares q semp duꝫ sūt ī studio faciūt scribi libros duꝫ laboraꝉ deberēt ad studiū laborib⁹.n.talib⁹ ꝛ expēsis pcedū ē de do.ꝛ cō.finem.

f ¶ Uniuersitati.conclusio.

g ¶ Maturitate:qḋ fieri dꝫ.xxv.q.viij aplice.s.ō fsci.ad audiētiā.i.

h ¶ Bulla.alias nō creditur mandatum principis.ut.xcvij. di.nobilissimus:vbi de hoc:ꝛ.C.de man.prin.l.vna.

i ¶ Decetero.ꝯstō ergo respicit futura:qd de pendētib⁹ dicā.j.de ele.lꝫ ea nō qn̄ icipiāt ligare ꝯstōnes hui⁹ sexti li.dicā ī fi.sexti li.sup data.

k ¶ Scholis hoc expone:ut no.in proemio. Gre.

l ¶ Reseruanꝉ.sicut decre.exijt q seminat.reseruata.j.de vb.si.ꝛ ꝯstōnes oēs edicte sup negocio heretice prauitatis nō ꝯrie ꝯstōib⁹ huius libri sexti: ut.j.de here.c.vlti.in fi.itē posset dici de reuocatorijs de qbus.j.de pbē.c.pe.ꝛ antepe.ꝛ de con.preben.c.vlt.Jo.an.

m ¶ Uoluminis.s.cōpilatiōis gre.ix.ꝛ sic vides hodie p hūc finē ꝙ decre.de fi.instru.pastoralis.nō hꝫ locū ī decretalib⁹ editis post compilationeꝫ gre.ix.ꝛ añ hunc libruꝫ:sꝫ posset hr̄e locum ī decr.bonifacij editis post cōpilationē hui⁹ sexti:ꝛ in oībus p eum vel eius successores edendis.

Rubrica de sum.tri. Huius.vi.li.rubrice iudicio meo cōtinuāde nō sunt rō.qꝛ sm̄ hoc ꝙ occurrebāt aliq̄ addenda:mutāda:detrahēda:uꝉ corrigēda.sic addita:mutata detracta vel correcta fuerūt habito respectu ad cōpilationē antiquā:ꝛ ipsius rubricaruꝫ hic ordīe retēto.si nihil ī tit. volebat addere vel mutare illo omisso transibat ad sequētes:vñ sm̄ rei veritatem decre.huius libri ī cōpilatione antiqua debebat sub suis titulis collocari sed omissum fuit ex cā:ut.s.in proemio ver.nec sine cā:de istius tñ rubrice cōtinuatione ꝛ materia dic ut no.her.s.co.ti.

Fideli. Errore grecoꝝ q dicebāt spm̄ scm̄ pcedere a solo pr̄e extirpato per canones.de cō.di.vi.c.pe.ꝛ vlti.adhuc qdā errores alios inciderūt negantes spiritū scm̄ eternaliter pcessisse a pr̄e ꝛ filio alijs dicētib⁹ ꝙ ab vtroqꝫ pcedebat:nō tāquā ex uno p̄i.sed tāquā ex duob⁹ p̄cipijs ꝛ duabus īspirationib⁹.greg.x.in generali cōcilio lugduñ.primo ponit confessionem suam quam etiaꝫ dicit sancte romane ecclesie catholicoꝝ patrū grecorū doctorū ꝛ latinorū obseruantiā ꝛ doctrinā .s.ꝙ spūs sanctus eternaliter a patre ꝛ filio:ꝛ tāquā ab vno principio ꝛ vnica spiratione pcedit:demuꝫ reprobādo dānat oēs q pmissa negare vel cōtrariū asserere presumpserint.scōa ibi.sꝫ quia.

¶ Spūs sanct⁹ eternaliter a pr̄e ꝛ filio tāq̄ ab vno principio ꝛ vnica spiratione procedit.h.d.Jo.an.

Fideli[n] ac deuota pfessione[o] fatemur:ꝙ spūs scūs eternaliter[p] ex pr̄e ꝛ filio[q] non tāq̄ ex duob⁹ p̄ncipijs:sꝫ tanq̄ ex vno p̄ncipio:nō duab⁹ spirationibus:sed vnica spiratione pcedit. Hec pfessa est hacten⁹:predicauit ꝛ docuit[s]:hoc firmiter[t] tenet ꝛ p̄dicat:profiteꝉ ꝛ docet sacrosā.ro. ec. mater oiuꝫ fideliū[v] ꝛ magistra.hoc hꝫ orthodoxorū[x] patrū[y] atqꝫ doctorū[z] latioꝝ[&] pariter ꝛ grecorū[?] incōmutabilis ꝛ vera[z] snia. ¶ Sed qꝛ nonnulli pp irrefragabilis premisse veritatis ignorantiaꝫ[a] in errores varios sūt plapsi. Nos huiusmodi erroribus viā precludere[b] cupiētes hoc sacro approbāte ꝯcilio dan nam⁹[c] ꝛ reprobamus oēs q negare p̄sūpserint eternaliter spiritū sanctū ex pr̄e ꝛ filio pcedere:siue ēt temerario ausu asserere[d]:ꝙ spūs sanctus ex pr̄e ꝛ filio tāq̄ ex duob⁹ p̄ncipis ꝛ nō tanq̄ ex vno procedat.

n ¶ Fideli.s.co.firmiter:ꝛ.s.ō here.dubius:ꝛ est simile.C.de his q ad eccle.cōfu.l.fideli ꝛ dic fideli quo ad mentem: deuota quo ad exteriores act⁹.q.d.humili:ad hoc.j.de īmu.ecc.decet.

o ¶ Professione.i.confessiōe.

p ¶ Eternalr̄.nam ē pater generās: filius nascēs: spūs sanctus pcedens pariter ab vtroqꝫ absqꝫ initio semp pariter ac sine fine.s.co.firmiter circa princi.de cōse.dis.iij.c.vlt.C.de sum.tri.in epistola inter claras:sꝫ opponitur:trinitas est vnum vniuersoruꝫ principiuꝫ:ut.s.co.firmiter.ergo non ē ibi eternitas: qꝛ eternū vere sine principio: sine fine.sol.ē principium principiās nō principiatū: ut referaꝉ p̄cipiū ad res creatas non ad ipsam diuinitatem.

q ¶ Et filio.confundiꝉ hic error grecorū dicentiū spūm sanctuꝫ a solo patre pcedeꝉ. Mouebanꝉ auctoritate euangelica.Jo.xvi.ibi. Spūs sanctus q a patre pcedit.item in symbolo apud eos hec dictio simplr̄ cōtineꝉ qui ex patre pcedit. Nos adimus filioqꝫ:ad idem lex.C.de sum.tri.l.ij.vbi dꝛ spūm sanctum quem ex summo rerum parente speram⁹ ꝛc̄.sed ad hoc ꝛ similia rn̄deꝉ ꝙ expressio pr̄is nō excludit filium:īmo potius īcludit cum ipoꝝ opera īseparabilia sunt.xxviij.q.i.sic enim.de cō.di.iij.c.vlti.vnde cum pr̄ ꝛ filius sint vna cēntia substantia seu natura:ut ī pre.decre.firmiter nō pōt ab vno solo pcedere.nec sumus excōicati vt dicebāt greci.addēdo in symbolo filioqꝫ:qꝛ illud poti⁹ ē declarare ꝙ addere.ꝛ adde ꝙ no.de con.di.v.c.pe.sed obijciꝉ ad hanc cōstitutionem ꝙ sit supflua:ex eo ꝙ hoc idē dictum fuerat.s.co.firmiter.ibi spūs sanctus pariter ab vtroqꝫ ꝛc̄.sꝫ dic ꝙ hic expressius modum pcessionis aperit dicēs ꝙ non tāq̄ ex duob⁹ ꝛc̄.preterea hic dānanꝉ asserendo vel negando ꝯriuꝫ sentientes.

s ¶ Docuit.no.ꝙ in his q̄ sunt de fide catholica ꝛ eius articulis necessario teneꝉ debemus.ꝛ sequi qḋ tenet ꝛ sequitur romana ecclesia:alꝯ essemus heretici.s.e.ti.c.i.ꝛ.ij.sed ī alijs nō habem⁹ necessario sequi ꝛ tenere qḋ seqtur:nisi sequaꝉ ꝛ doceat.xi.di.nolite vbi de hoc.xij.di.nouit.xxi.di.alr̄.de cō.di.iiij.de trina .in vna.n.fide nil officit sancte ecclesie ꝯsuetudo diuersa:ut ibi.

t ¶ Firmiter.s.e.firmiter.

u ¶ Fidelium.de his q sunt foris nil ad nos.xi.q.iij.inter vba.ij.q. i.multi de dixor.gaudem⁹.lꝫ ab eis expediat bonum habere testimoniuꝫ:ut ibi.ꝛ.viij.q.i.lꝫ ergo.s.de san.vn.c.vno.§.ad exhibendum.xi.q.iij.nō sunt.xij.q.i.nolo.

x ¶ Orthodoxoꝝ.i.catholicorum. y ¶ Patrum.xv.di.c.i.

z ¶ Doctorū.quorū est ordo precipuus in ecclesia.s.de hereti.cuꝫ ex iniuncto.§.cum igitur:ꝛ per doctores predicatores ꝛ prelatos intelligas.xliij.di.c.i.

& ¶ Latinoruꝫ.ut augustini hieronymi.ambrosij:ꝛ gregorij.xx.di.ō libellis.xv di.sanca.j.de reliqui.c.i.

? ¶ Grecorū.aliquorū:ut Joānis chrysostomi.cyrilli:athanasij:didimi:ꝛ ephesini concilij patrum.greci.n.ꝯrium dicunt:ut.s.dixi vel dic sm̄ Guil.ꝙ in ꝯ generali lugduñ.conci.greci qḋ hic dꝛ fuerunt publice professi:ꝛ symbolum cuꝫ adiectione alꝯ filioqꝫ.ibi publice cantauerunt de mandato imperatoris ꝛ ecclesie grecorū.vtinā corde credant.xxiij.di.psalmista.

z ¶ Uera.alꝯ posset ī melius cōmutari.xxv.q.ix.apostolice.ꝛ.c.seq.

a ¶ Ignorantiā.q̄ cunctorū errorū ē mr̄:ut.xxxviij.di.ignorantia.nec ī his excusat ignorantia.nā ignorās ignorabiꝉ:ut ea.d.q ea. ad idē.xvi.q.i.si cupis.xxij.q.ij.in qbus:ꝛ.c.se.

b ¶ Precludere.ut.lxxxiij.di.error.s.de spon.iter opera.

c ¶ Damnamus.s.e.damnamus.ꝛ dic damnam⁹.ꝛ reprobamus.i.reprobando damnamus.

d ¶ Asserere.s.dixi negare:qd si qs nec negat nec asserit sed tacēs sic sentit videtur non teneri:qꝛ tacere ē preter ista duo.xxij.q.ij.neqꝫ.j.de reg.iur .is qui tacet ꝛ.ff.eo.l.q tacet.sol.lꝫ non ex vbis:tñ ex mēte iudicatur hereticus.de heret.c.i.xxiiij.q.iij.heresis.ꝛ.c.hereticus:ꝛ deus audit in corde:ut.xvij.q.i.§.si ergo.ꝛ.cor.īterrogat.xiiij.q.v.si qd.ꝛ.xv.q.vi.c.i.

Licet. Dividitur qr duo facit pmo similitudine iprobat rōn ez reddēs r casuz soluit: duas modificationes ponēs. scōa ibi ipsis. Do.
a Romanus. vocantur interdū epi maximi pōtifices. xci. dist. cleros solus vero papa summus. uel romanus pontifex appellatur: vt hic, xxij. disti. in noie. j. ti. pri. si granose: de sen. ex. si summus. in cle.
b Jura. no. ex hac lra rōnem q̄liter aliud in iuribus: aliud in rescriptis: ut pmū instollat per sm ↄ̄rium: sed non primum rescriptū p scōm. nisi de illo fiat mentio. s. de rescrip. ceterum.
c Ipse. C. de testa. l. oium. ↄ̄ . xxiij. di. preterea. r. xxx. q. iiij. qd aūt vbi non recoluit vrbanus eius qd predecessor leo pro hibuerat. solu. ut i predicto. c. p tercia notatur.
d Priorem. posteriori directe cōtrariam.
e Reuocare. de cō. dis. i. c. vasa. de cog. spi. c. i. ff. de legi. l. si ē nouū. in legib⁹ ergo ↄ̄riis statmus vltime. idē in testamentis xiij. q. ij. vltima voluntas de cele. mis. cū marthe. ff. de leg. i. si mihi. rō ē vtrobiqz: qr vtrunqz pendet ex voluntate vnius tm̄. in his aūt q̄ pendēt ex volūtate duoꝝ dic ut diri. j. de reg. iur. g prior. r qd de testō diri. s. q vltio statm⁹: intelligas etiam si i ipso de pmo nō fiat mētio. fallit in duobus casibus. s. si pmū testm̄ factū sit inter liberos. C. de testa. auc. hoc iter liberos: r cum ipse testator legem testandi sibi dicit sic: si fecero aliud testm̄ nō valeat: qr tunc secūdū faciendo opz q faciat mentionē pmi. ff. de lega. iij. l. si qs in prin. Jo. an.
f Noscat. ē ↄ̄. s. de rescri. nōnulli: d etate. r qual. cā te. s. d capel. mo. ex pte. j. de exces. prela. c. vno: r. xxv. q. ij. rescripta: r. l. oēs q̄ ē. C. si ↄ̄ ius ul vti. pu. l. vl. r ibi de hoc dic predicta iura nō eē ↄ̄ria: illa. n. de rescrip. datis ↄ̄ legē loquunt q̄ non valent nisi in ipsis fiat mentio de lege: r maxie cū ibi cadit error facti: ut i. c. nōnulli. hic de scōa lege loqtur q̄ primaz tollit directe ↄ̄riam: lz de illa nō faciat mētionem: r potuit eē rō: qr maturius r deliberati⁹ fit legis pmulgatio q̄ rescripti ↄcessio. ad hoc. s. in pemio huius libri i fi. in rescripto etiā dicimus q si ↄstaret de certa scia principis valeret rescriptū ↄ̄ ius elicitū: ut in ↄtrarijs notat sz prima facie presumit p iportunitatē obtentū: vñ expectari solet scōa iussio: in auc. ut nulli iudi. §. hec do iubemus. col. iij. in auc. de iudi. §. oēs aūt col. vi. r si rescriptum concedit aliqd ↄ̄ ius: iam in eo mutat nomē rescripti: r dicēdū est priuilegium. iij. di. priuilegia: de vb. si. abbate. item ↄ̄: qr antiqori iuri standū est. xxiij. q. ij. hoc ipsum. r. l. di. dño sancto. in fi. dic ut ibi in glo. pe.
g Qr. diuersitatis ratio.
h Singulariū. no. qr p hoc pz q generalē ↄsuetudinē bñ tollit noua ↄstō pricipis: r merito: qr illius legis pmulgatio alias supflua r inutilis eēt: sed in singularibus secus: qr lz lex nō hēat locū bonon. hēbit locū mutine padue r locis alijs.
i Cum sint. ratio rationis.
k Facti. nō. n. reuocat q̄ ignorat: ignorat aūt q̄ sunt facti: r puto p hanc lraz terminatā qōnē illā qua querit. an noua ↄstō reuocet statutū epi ↄ̄riū quo soluz cauebatur ius cōe. pone in terminis decre. de eta. r q̄li. preterea. q̄ quātū ad presentationes patronoꝝ ē hodie reuocata p decre. j. d insti. c. ij. Nunquid sublatū erit statutū epi quo illud simpliciter cauebat. qd dicit decre. preterea. Eodē mō pt poni exemplū de decre. s. de ↄces. prebē. accedēs. ad decre. eo. ti. c. ij. r de decr. d censi. romana. r. c. exigit ad decre. codē. ti. felicis: dico aūt q sicut sublatuz ē ius cōe. ita r statutū qd simplr ↄtinebat ius cōe: cum illud non sit facti: nec consistat in facto: imo sit iuris r ↄsistat in iure: r facit qd no. inno. r Hostien. r moderni s. de rescrip. c. i. vbi no. q de rescripto vl priuilegio qd simplr ↄtinet ius cōe i secundo priuilegio uel rescripto nō est necesse fieri mētionē: r si ↄtrariū dicerem⁹ iā epi possent tollere ptātē sūmo pōtifici tollendi iura in dio. suis statuēdo simplr q̄ iure cauent. itē probo id euidentissima rōne. ista decre. eqparat ista duo: ↄsuetudines r statuta singularia: sed iam seqret q oium iuriū correctio uel mutatio eēt inutilis. dicā. n. q lz reuocatuz sit ius cōe: tñ cōsuetudo prescripta q̄ suatum fuit ius cōe reuocata nō sit cadez rōne qua id dicimus de statuto: r id eēt absurdum. item non possumus dicere q statuta continentia ius cōe sint singulariū psonaꝝ qd reqrit hec decre. item si papa tollit suā constitutionē qd ē plus. multoforti⁹ cōstitutionē iferioris idē dicētē qd est minus: ad hoc optime facit de fi. instru. pastoralis vbi dr qd si decre. extrauagās consonat iuri cōi: iudicari dz sm ipsaz qr ius ē idem: igit dicam i locali statuto: q si continet ius cōe sublato iure tollit statutū: qd ius cōe est. Si igit ↄsuetudo r statutū singularia sint: r ↄsistāt in facto: r sint rationabilia: nec expresse reuocentur: eis non derogatur p constitutionez nouiter editam: alias secus. h. d. decre.
l Ignorat. s. ut de. bñ. ut nostruz. m Ipsis. s. ↄsuetudinibus r statutis.
n Rōnabilia: vtruz ↄsuetudo sit rōnabilis: necne: relinquendū ē iudici: cū nec certa regula tradi posset sm Host. q hoc no. in summa de ↄsue. §. qd sit ↄsuetudo. d. ↄsuetudo ē vsus. r bñ dicit rōnabilia; qr hoc solum q rationabile est defendit eccl'ia. xxiiij. di. c. vlt. r. lxxxj. di. si q̄ hnc. de rōnabili aūt cōsuetudie pone exēpla. j. de cōsue. c. iij. r. iiij. s. de ↄsue. cū dilectus. r facit qd dicaz. j. de ele. ex eo quod. in fi.
o Expresse. j. de ↄsue. c. i. r. ii. de elec. qr sepe: r. c. cū nō deceat. in qbus reuocant ēt priuilegia r statuta. de cle. nō resi. c. vno. j. de censi. quāquaz de pen. r re. c. ij. de big. c. vno de ca. mo. c. vno cū si. q̄ oia non videtur cōpetentia exēpla cū illa non essent rōnabilia. qd uerū pt dici hodie: quia ius resistit. hēs exempla hodie circa ↄsuetudines de eta. r quali. vt hi qui in fi. cum suis concordātijs.
p Derogare. ↄ̄. ff. de sepul. vio. l. ij. §. diuus sol. illa lex mltis modis intelligit: ut ibi no. r. ff. de legi. l. de qbus. sed in quantum dicere videt q ↄsuetudo vel statutū pcedens legez tollat a lege: dici pōt hoc verꝝ cū princeps hoc intendit: vt no. her. se intelliget illā legē. s. de fi. instru. pastoral i glo. i. in fi. q̄ solutō approbat p hanc decre. reprobat aūt hic opi. hostien. q ↄ̄ hunc tex. no. in sum. de cōsue. §. r devir tute. ver. sed speciale est.

Rubrica de constitutionibus.

Bonifacius. viij.

Noua cōstō pncipis tollit pmā ↄtrariam quāuis id non exprimat Spāles ↄsuetudies r statuta rōnabilia ñ tollit: nisi id exprmat. Jo. an.

Licet ro.[a] po. q iura[b] oia i scrineo pectoris sui censetur habere[c]: ↄstitutiōez ↄdēdo posteriorē: porē[d] quāmuis de ipa mētionē non faciat: reuocar[e] noscatur[f] qr[g] tñ locoꝝ r psonaꝝ singulariuz[h] cōsuetudines r statuta: cuz[i] sint fci[k] r i fcō ↄsistāt: pōt pbabilr ignorare[l]. Ipsis[m] dumtñ sint rōnabilia[n] p ↄstōnez a se nouiter editā: nisi expresse[o] caueatur i ipa nō itelligitur i aliquo derogare[p]. Idem.

Duo sūt dcā. Primū q statuta ordinarioꝝ nō ligāt pbabiliter ignorātes. Scōm q statutū epi extra suā diocesim subditum non ligat. Joannes. an.

Ut animaꝝ[q] piculis obuiet[r]: snijs[s] p statuta[s] quorūcūqz ordinarioꝝ[t] platis: ligari nolumus ignorātes[u]. Dūtñ eorū ignorātia crassa non fuerit aut supina[x]. Statuto[y] epi quo in omnes q furtuz cōmiserint[z] excōicationis snia pmulgatur. subditi eius furtuz[r] extra ipius dioce.[?] ↄmittentes minime ligari noscunt. Cū extra[a] territoriū[a] ius dicenti non pareatur impune.

Rubrica de rescriptis.

Gregorius nonus.

Rescriptuz impetratū ab excōicato ē ipso iure nullū r ide secutuz: nisi i cāz excōicationis vl appellationis. h. dicit.

Ipso iure[c] rescrip-

Ut animarum. In prima ponit dictuz cui determinationem subdit: ibi dūm. in scōa soluit dubiū r rōnē subdit ibi: cū ex. do. hec decreta. edita ē ad declaratione decre. d sen. excō. a nobis. i. r eius quod ibi no. Jo. an.
q Aiarū. ad idē de iureiur. c. i. r de sepul. c. i.
r Snijs q̄ ligāt aiam ut locū hēat prima rō: lz idē in alijs sententijs q̄ penas tpales iferunt. p. l. ff. de decre. ab or. fa. l. vl. vbi hēs q municipali statuto nō ligat ignorās: sed sciēs tm̄: ad hoc. C. de testa. l. iubemus in fi. r pōt dici q i hoc puidet aiab⁹ saltē pper peccatuz inobediētie qd ē maximū. viij. q. i. sciēduz. ul de his dixit: qr de alijs nō erat dubiū p dictā legē.
s Statuta. generalibus q̄ statutis canonū uel legum nō loquit: que ab oibus sciri r custodiri debēt. s. de consti. c. i.
t Ordinarioꝝ. q dicant ordinarij no. gof. r her. s. d offi. or. cū ecclesiaꝝ.
u Ignorātes: ↄ̄riuz no. her. in pre. decr. a nob. r mouebat ex eo qr icidebat in factum iā dānatuz: r qr i culpa fuit rē phibitā faciendo: r q̄rere debuerat: sicut ēt vbi culpa precedit non excusat met⁹. ff. qd me. cā. si mulier.
x Supina. q̄ ē ignorare qd oēs sciunt. de postul. c. i. de ele. ex. mi. aplice ignorātia ergo alia fci: alia iuris. si iuris: aut cōis aut singularis: statutū. n. episcopi ius facit iter subditos: qd tñ nō ligat pbabilr ignorātes ut hic.
y Statuto. no. epm posse facere statuta: ad idē. s. proxi. tñ. de ma. r ob. si quis venerit: r legat⁹ in prouincia sua. s. de offi. le. c. vlt. r sunt talia statuta ppetua ēt post obitum vel recessum: ut ibi.
z Cōmiserint. ↄ̄. j. de sen. ex. romana. §. caueāt vbi dr q p futuris delictis excōicatio ferri non dz. so. aliud ferre in aliquem excommunicationis sniaz pro futuro dlicto: ut si dicat excommunico te si tale qd feceris qd ibi phibet: aliō statutuz generale facere excommunicatiōez fulminās: qd hic pmittit: ut. s. de sen. exc. a nobis. i. uel lz ibi phibeat ferri: tñ lata tz: vt ibi no. her. uel si dicat q istō commiserint sit preterituz: nullum contrarium: qd prius diri tenc: r adde quod ibi dicam.
r Furtuz. qd est ↄtratio rei aliene inuito dño fraudulosa: r aio lucrādi insti. de ob. que ex q̄si. deli. in prin. r. §. furtuz autē: r. §. placuit. r phibitū ēt i decalogo. xiiij. q. v. penale. r i scōa probibitiōe obtinet quartuz locum qd dic ut no. xxxij. q. vij. qd in omnibus.
? Diocesim. in q̄ totā iurisditionē hz ordinariā: r in quolibz ipsi⁹ loco: non exempto potest p tribunali sedere. j. de offi. ordi. cum episcopus.
x Cuz ex. rō. r no. de oib⁹ ratione reddēdā: qd dic ut. s. de rescrip. si qñ.
a Territoriuz. suuz. de of. deleg. nouit. ff. de iurisdi. om. iu. l. vlti. r ē territorium vniuersitas agroruz itra fines cuiusqz ciuitatis qd ab eo dictū q̄ dā aiunt: q magistrat⁹ eius loci itra eos fines terrendi. i. submouendi ius habent. ff. de ver. sig. pupillus. §. territorium.
b Impune. i. sine pena. i. non parens ex eo penam non patitur.
c Ipso iure. Ponit dictū a quo duos casus excipit ibi: q̄. do. Ipso iure. ergo sine exceptōis ope: r sic falsā puto opi. Tā. Inno. s. de offi. dele. prudētiā. §. sexta. r. her. compos. no. s. eo. c. super lris in glo. b q̄ritur. r guil. du. no. in specu. titu. de rescripti presentatione. §. ratione autem impetrantis. ver. quid de processu qui oēs dixerunt q pcessus habitus p lras ipetratas ab excōicato valet: si nō opponatur exceptio r hoc dico territus. cū supradicti oēs excepto Tan. hanc

viderint decre. vnde vel non ponderauerunt hoc verbum ipso iure: positum in principio hic: vel hanc decre. putauerunt esse correctam p decre. pia qd nõ credo: cum pars illa que correcta est remota fuerit: vt. j. dicam.

a ¶ Rescriptum. s. e. dilectus filius abbas. ꝛ satis h puto terminatã qõnez qua quãri solet vtrũ re⁹ actorẽ quẽ excipiẽdo 𝔷 rescriptũ ꝛ psonã repulit excõicatiõis vigore. corã ipo delegato recõuenire possit ꝛ p3 ꝙ nõ. si. n. nullũ ẽ rescriptũ: ꝛ 𝔷uẽtio ẽ pricipale: recõuẽtio accessoriuz: sublato pricipali ꝛ accessoriũ. j. õ reg. iur. accessoriũ. cũ suis 𝔷cor. item cã 𝔷uentiõis ꝛ recõuentiõis simul sunt tractãde. s. õ mu. pe. c. i. õ or. co. cu3 dilectus: qd h esse non posset. ite3 cõuẽtio ẽ expssuz recõuentio taciuz. sublato igitur expresso: ꝛ tacitũ ẽ sublatũ. C. si re⁹ vel accu. mor. fu. l. vl. ꝛ facit qd no. de de. cõiu. qd ad te. ꝛ hoc tenuit Tã. ber. brix. in qõne veneriali q̃ incipit: actor conueniebat reum.

tum[a] vel processus[b] p ipm habit⁹ nõ valeat: si ab excõicato[c] super alio[d] ¶ Quã excõicationis[e] vel appellatiõis[f] articulo fuerit impetratum[g].

Inno. iiij. i concilio. lugdun.

¶ Per clausulã qdã alij pñt soli q̃ttuor 𝔷ueniri: quorũ noĩa in primo citatorio exp̃mantur: ne variationi sit locus. Jo. an.

Cum in multis[h] iuris articulis infinitas reprobetur: prouide[i] duximus statuẽdũ: vt p illã generalẽ clausulã[k]: qdã alij[l] q̃ frequenter[m] in lr̃is[n] nr̃is iserit: vltra tres vel[o] quatuor in iudiciũ nõ trahant. ¶ Quorũ[p] noĩa[q] in p̃mo citatorio exp̃mat impetrator: ne locus fraudi[r] forsitã relinq̃tur: si circa ea[s] possit[t] libere variari[u].

Idem in eodẽ.

¶ Si actor 𝔷tra reũ sup pluribus psonatib⁹ lr̃as impetrat ad diuersos nõ valẽt littere nec processus ea rũ ꝛ reo 𝔷demnabit in expensis: ꝛ idem in reo conueniente vel reconueniente actorez eodẽ durãte iudicio. h. d. Joannes an.

b ¶ Processus. nunqd ẽ correcta est decre. pia. j. de excep. vbi dr̃ ꝙ processus habitus cũ excõicato tenet donec opponatur exceptio: ꝛ postmoduz ipso absoluto reassumatur cã in eodẽ statu. sol. non est correcta: imo poti⁹ corrigeret ista p illã: cũ illa sit posterior. ẽ. n. Inno. iiij. s3 h gre. ix. s. ti. p ri. c. i. sed neutra per alteram corrigit sed in diuersis casib⁹ loquunt. No. igitur p̃mo falsaz esse opi. modernoꝝ: quã ber. in decre. pia in glo. sed miru. ꝛ i pre. decr. dilectus. i glo. hic vr̃. ꝛ i decr. õ off. dele. prudẽtiã. i glo. sic vr̃. ꝛ in glo. secus eẽt. in quibus dixit rescriptũ ab excõicato impetratũ valere post suã absolutionem: ꝛ vera est ipsius opi. antiq̃ vt p p̃dictas gl. apparet. ꝛ de eta. ꝛ q̃li. cũ bone. ꝛ õ ele. ex. mi. pposuit. Circa hãc igr̃ materiã sic distingue: aut excõicatus maiori agit corã delegato: aut corã ordinario. In p̃mo casu subdistingue: qꝛ aut erat excõicat⁹ tpe impetrati rescripti: aut postea fuit excõicatus. In p̃mo casu subdistinctionis h3 locum hec decre. vt. s. non valeat rescriptum nec processus p ipm habitus: nisi i petratum fuerit sup cã excõicationis vel appellationis: vt hic ꝛ i eõcor. superius allegatis. In secundo casu. s. qñ post impetratõez excõicat⁹ fuit: locum h3 decre. pia. de of. dele. prudẽtiã. §. sexta. Si agit coraz ordinario: tunc tria tpa distingue. Fm vetera iura non tenebat processus cu3 ipso habitus. s. de excep. exceptionez. alias non video q̃re ibi fieret cõdẽnatio expensarũ si tenuisset processus: vt ibi ẽt no. postmodũ statuit ibi gre. i decisione huius decre. ꝙ teneret processus habitus cũ excõicato si reus eũ sciẽter admisit: alias non. Fm moderna vero iura tenet processus: ꝛ locu3 h3 decre. pia. ꝛ sic corrigit nec corrigit. Si q̃ratur q̃ sit ratio diuersi iuris ꝛ dicatur ꝙ excõicatus ipetrans peccauit: se ingerendo cõioni hoĩu3. nõ valet hec respõsio: cum eadem ratio sit in ordinario. Si dicatur ꝙ hec sit ratio: quia rescriptũ ipetratũ fuit tali v̾itate tacita: que expressa lr̃as nõ habuisset: non valet hec rñsio. qꝛ tũc rescriptũ h3 elidi exceptionis ope: non ipso iure. s. eo. sup lr̃is. ꝛ hoc no. ber. s. eo. ad audiẽtiã. ij. vñ satis mirã dum vr̃ ꝙ si ago corã ordinario t3 processus: ꝛ si ab eo ipetro delegatũ: nec rescriptũ valeat: nec processus: sed põt eẽ rõ qꝛ iurisditio delegata sumit initium ex persona agentis ꝛ ipetrãtis: ꝛ ideo cũ vitiosum fuerit pncipiu3. i. q. i. principatus. nec rescriptu3 valeat nec processus. ordinaria autem iurisditio ab actore agente non incipit: ꝛ ideo ibi secus. ite3 iurisditio ordinaria fauorabilis: extraordinaria odiosa: vt. s. eo. ad hoc. item quando pcedatur coram ordinario vel delegato impetrato ante excõicationem ẽ i aliquo qd iputetur reo: q de excõicatiõe debebat excipere si sciebat: al's inuestigare debebat: s3 vt plurimũ delegatũ ipetrat actor absente reo: ꝛ ideo nõ valet impetratio nec processus habitus ipsius impetratõis vigore: vt hic his ergo rationibus: ꝛ excõicati odio speciale dicatur: ꝙ in casu v̾itas suppressa ipo iure vitiet rescriptum ꝛ processum habitu3 per illud.

c ¶ Excommunicato. maiori excommunicatione: vt. s. de excep. a. nobis ꝛ. j. eodem. c. pia.

d ¶ Alio. qd si excõicatus ipetrat lr̃as inq̃sitionis. no. Gof. de of. deleg. prudentiã. in glo. colligitur ꝙ bene valent lr̃e: ꝛ hoc ideo: qꝛ fama ibi habetur accusatoris loco: vt. s. de accu. q̃liter. ꝛ l3 promouens ineptus appareat: nihilominus valet rescriptũ ꝛ procedetur p illud õ accu. cũ oporteat vbi idem tenet Inno. ꝛ host. ad hoc qñ excõicatus solũ ministeriu3 pbuit nec noĩatus fuit in lr̃is. idẽ guil. i spe. de inq. §. i. v. qd si i lr̃a allegat Inno. ꝛ host. C. de pci. ipe. of. l. i. ꝛ. l. vniuersis: ꝛ. ff. de inof. test. posthum⁹ §. i. ꝛ. l. si pars. §. vlt. non. n. refert fm eos a quo ꝛ quo tẽpore fuerit nunciatum. ff. de peti. her. l. item veniunt. §. a quo. ꝛ. ff. de euic. si rem. §. vl. p hanc lr̃am credo 𝔷rium: cũm in odiu3 excommunicati sit hoc inductum ꝙ nulle lr̃e valeant nisi h contẽte: nec puto tutu3 a lr̃a recedere. ꝛ ad hoc optime facit: qꝛ si excommunicatus p alio lr̃as impetrat ad agendum nõ valent. s. de pba. post cessionẽ. ꝛ bene refert interdum p que3 preces offerantur. j. õ here. c. ii. §. iij. ad h̾e. cum oporteat. rñde vt ibi no. Fm Jo. in glo. pe. preterea non est inimicus ita persona pbibita ab impetrãdo

sicut excõicatus. vnde agit pro sua iiuria qd non facit excõicatus: de iudi. intelleximus. iiij. q. vj. omnibus.

e ¶ Excõicationis. s. de sen. exc. cum pro causa.

f ¶ Appellationis. s. de excep. cum iter. ꝛ. c. significauerunt. ꝛ. c. vlti.

g ¶ Impetratum. ꝛ sic ispicit tps date vel ipetrationis: ad idẽ. s. e. cam te. ꝛ. j. eo. tibi qui. de preben. cu3 cui. sequebat aũt olim hic i fi. talis lr̃a: ꝙ coram eo actũ est coram ordinario sir irritum est cẽsendum: nisi forsitan q cõuenitur scienter admisisset eundẽ remota fuit qꝛ reuocata p decre. pia vt dixi. s. in glo. nunquid ergo Jo. an.

Cum in multis. Duo sunt dicta quorum primũ cãm p̃mittit: scdm sum mittit ibi: quoꝝ. Dominicus.

b ¶ Multis. exemplifica. s. õ reli. do. c. vl. ꝛ. j. eo. ti. religionum. s. de testi. cu3 cãm ꝛ. c. significauerunt. ff. õ test. l. i. i fi. item in relictis pro redemptiõe captiuoꝝ restringit ifinitas. C. de sacrosan. ec. vt iter diuinum. item restringitur seueritas cu3 multitudo peccauit. de de. ex. mi. latores. cum si. item non oneratur heres in infinitum fideicõmissum soluere. ff. de le. iij. fideicõmissa. §. si quis decem. item nõ valet promissio ne vlla exceptio deserti iudicij obijciat: puta promitto ꝙ si p casum fortuitu3 ipeditus fuero ꝙ cõparere nõ possim non obijciam õ casu. ff. si qs cau. l. sed ꝛ si quis. §. quesitum. item in stipulatiõe dãni infecti non debet qs esse in infinitum obligatus. ff. de dã. infec. l. q bona. §. vlt. item legatum qd nõ potest sciri ex testamento: puta lego centũ ei quẽ mihi ticius nomiauerit: nõ valet. ff. de iu. fis. l. ita fidei. ꝛ merito reprobat infinitas: qꝛ multitudo est canonib⁹ inimica. s. de p̃ben. qꝛ in tm̃. ꝛ onerosa nihil habet honesti. in auc. de referen. ad fi. col. ij. ꝛ de h habes plures concor. de eta. ꝛ quali. c. pe.

i ¶ Prouide. qꝛ per generalitatem istam derogabatur iurisditioni ordinarie cui per hanc constitutionem prouidetur.

k ¶ Per generalem clausulam. preter expressos. n. potuerũt quattuor 𝔷ueniri.

l ¶ Quidã alij. s. e. pastoralis: ꝛ. c. rodulphus. ꝛ idem intelligo de q̃libet consi. clausula: vt si dicat tici⁹ ꝛ nõnulli hoĩes ciuitatis bonoñ. vel si. mõ. item si dicatur hoĩes talis loci: nã aut 𝔷ueniet eos vt vniuersitatẽ: ꝛ tũc oẽs hñtur loco vnius aut vt singulos: ꝛ tunc solos quattuor preter expressos poterit cõuenire: ut s3 inno.

m ¶ Frequenter. ꝛ deo prouidendum fuit. ff. de legi. nã ad ea: ꝛ. j. de resti. spo. frequẽns. hodie aũt hec clausula non est in vsu.

n ¶ In litteris nostris. quid de litteris epõrum. dic fm Hosti. ꝙ nõ extenditur ad illas. ad hoc. xxv. di. qualis.

o ¶ Vel q̃ttuor. olim trahebant. xl. ar. de testi. cũ cãm: ꝛ. c. significauerunt. ꝛ de de. ex. mi. latores. si q̃rat q̃ sit rõ q̃re restricta fuit ad q̃ttuor: dic ꝙ arbitraria: qꝛ eque potuit restringi ad plus ꝛ minus posset reddi similitudinaria quã hẽs. s. õ consan. ꝛ affi. nõ d3. dico tñ fm ber. ꝙ sup re indiuisibili puta iudicio cõi diuidũdo fam. her. ꝛ sic pñt p generalẽ clausulam vltra q̃ttuor euocari ad iudiciu3. ite3 oẽs vltra illos q̃ttuor q ius hñt in re pñt agere vel defendere pro suo iure coram illo iudice. ar. s. de re iudi. cum super. s. de of. dele sup eo. ar. j. de elec. c. i.

p ¶ Quoꝝ. s. illorũ quos intendit conuenire p clausulam: ꝛ d3 expssio i actis scribi de proba. qm̃ 𝔷. ꝛ dixerũt qdam. s. inno. ꝙ in qualibet citatione illoꝝ debeãt oĩa noĩa exp̃mi: satis põt dici ꝙ sufficit exp̃mi in citatione eius q p̃mo citat ꝛ scribant in actis: vt. s. dixi. Fm host. vel fm bar. satis est ꝙ scribantur in actis l3 i p̃mo citatorio nõ scribantur: qꝛ iam cessat variatio: qd satis credo: q̃si hec lr̃a dicere uelit ꝙ antequã fiat citatio noĩa exprimẽda sint illoꝝ q̃ttuor: ꝛ credo tutius ꝙ fiat hec expressio in prima citatione q̃ fit auctoritate rescripti: ẽt si fiat de expressis in eo. l3 alij 𝔷dicentes ꝙ sufficit ꝙ fiat in p̃ma citatione alterius illoꝝ q̃ttuor: sed fm hoc nõ est plene fraudibus puisum: ꝛ si q̃rat an de nõ exp̃ssis cõuenire possit priusquã cõueniat exp̃ssu3: est dicendũ ꝙ sic: qꝛ dõare liberare ꝛ remittere potest nisi forte in fraudez expressisset fm formã decre. s. eo. sedes. ꝛ hoc tenebat bar. in qõne veneriali que incipit. Aliqs ipetrauit. s3 pone quattuor exp̃sit: postea mutat vnam ex personis vel neminem expressit: postea alterum conuenit: nihil exci pitur: q̃ritur an valeat iudicium: ꝛ videtur ꝙ sic: qꝛ hec exceptio dilatoria ẽ vt dici cõsueuit de exceptionib⁹ duaꝝ dictarũ. s. eo. nõnulli. itẽ qꝛ multa fieri prohibentur ꝛc. de re. ad apostolicam. cõtrariu3 dico fm. b. qꝛ si noĩa in primo citatorio vel actis fuerũt expressa tẽpore debito: pinde est ac si in rescripto fuissent exp̃ssa: si non fuerunt expressa tempore debito: perinde est ac si nõ fuisset ibi clausula vnde cum rescripta non extendantur ad alias res vel personas. de offi. dele. p. ꝛ g. dico etiam si non excipiatur: non valet iudicium.

q ¶ Noĩa. ꝛ cognomina. vel certas circũlocutiones. s. de testi. sed ex quadam. ꝛ. ff. si cer. pe. l. certum vt euitet equiuocatio. s. eo. significãte: ꝛ. c. qꝛ nõnulli.

r ¶ Fraudi. cui occurendum est. j. de renun. c. ij. cum si.

s ¶ Ea. s. omnia.

t ¶ Possit. impetrator.

u ¶ Variari. no. variationẽ ꝛ incõstãtiã reprobari: alibi: p̃mittit: qd dic ut plene dixi. j. de re. iu. qd semel. ꝛ no. p hanc lr̃am: ꝙ per lr̃as generales ad obtinenda bñficia: ex quo aliqd specificauit sine ptestatione: si succũbat ad aliud trasire nõ poterit: qꝛ pinde est ac si i rescripto fuisset expressum illud beneficiũ qd optauit. j. de concess. preben. qꝛ cunctis: quod sane intelligas fm id qd habes. eodẽ titu. ne

Subin

captande. Jo. an.

D Ispendia. Diuidit in duas partes. in pma ponit cã cõstõnis. in scda ibi decernimus ipsa consto in q̃ duo facit. nã primo puidet de actore: 7 facie ti triplicẽ penã iponit. tertia ibi: reus quoqz: puidet de reo in quo vnuz casuz ex cipiens predictã penã iponit ben. ca.

D Ispẽdia[a] litiũ eqtatis cõpendio volẽtes q̃ possum[b] idustria coartare: statutũ fe. re. gre[c]. pape. ix. p̃. n. sup hoc editũ amplian-tes[d] Decernimus: vt siqs contra aliũ plures psonales[e] mouere voluerit qõnes: nõ ad diuersos iudices sed ad eosdẽ sup oibus[f] huiusmõi qõnib[g] litteras studeat impetrare[h]. Qui vero ɔtrariũ fecerit oi[k] cõmodo careat litteraꝝ nec processus[l] habitus valeat p easdẽ: al's reo si eũ p ipsas fatigauerit i expensis[m] legitimis[n] ɔdẽnãd. Reus quoqz si codez durãte[o] iudicio actorẽ sibi obnoxiũ[p] duxerit recõuentionis bñficio vel cõuẽtiõis[q] si ɔtra cũ litteras[r] ipetrare maluerit: de iure suo dz apud eosdẽ iudices expiri[s] nisi eos vt suspectos poterit recusare[t] sibi pena[u] si contra hoc fecerit puniendus. Bonifa. viij.

Receptus p litteras facultatis si ad recipiẽtes spectabat receptio ipsoꝝ 7 nõ pape auctoritate intelligit ẽẽ recept: nisi in litteris aliud esset expssum. Si aũt receptio non spectabat ad eos: tunc apostolica auctoritate df recept. h. d. Jo. an.

C Uz aliqbus[x] recipiẽdi aliquẽ in canonicũ alicui ecclesie: nõ obstantib eiusdẽ eccl'ie[y] puilegijs ɔsuetudinibus[z] vel statutis[7] iuramento: cõfirmatiõe[ɔ] apostolica vl' q̃cũqz firmitate[ꝝ] alia roboratis: p nostras litteras cõcedim[a] facultatẽ si canõicoꝝ receptio[b] alias i ipsa ecclesia nõ spectat ad eos[c] qbus huiusmodi littere dirigũt sed ex earũ viribus recipiũt ptãtem[d]: is q recipit auctoritate apostolica dignoscitur esse recept. Si vero canonicorũ receptio al's ptineat ad eosdem[e] nõ apostolica: sz recipientiuz censet auctoritate receptus[f]: nisi[g] qɔ eũ auctoritate[h] nr̃a reciperẽt: in nostris litteris caueret expresse[i].

Idem.

Rescriptũ papale qõ concedit pmoto retẽtionẽ pmoꝝ bñficiorũ vsqz ad bñplacitũ pape extinguit mortuo papa: secus si ibi dicat vsqz ad bñplacituz apo. se. nec intelligit tale rescriptũ de bñficijs pus nõ canonice detẽtis. h. d. Jo. an.

S Igratiose[k] tibi a romão põ-

a Dispẽdia. vocat aũt dispẽdiũ longũ 7 inutile: cõpẽdiũ ãt breue 7 vtile. ad idẽ de accu. qliter 7 qñ. ij. ad finẽ. Jo. an.

b Qua possum. ad idẽ. s. i pphemio hui libri 7 hoc sufficit. xliij. di. ephesis. xlvij. di. c. vl.

c Gregorij. hec ẽ vera lr̃a: 7 loqtur de dec. s. e. ti. c. vl. qdã olim habebãt inno. papa. iiij. 7 male. Jo. an.

d Ampliantes. ampliauit in eo ꝙ statuit ꝙ pcessus nõ valeat: 7 in eo ꝙ statuit de reo. naz hec in decretali qz nonnulli: expressa non fuerant.

e Personales. q̃si sec in realib. xxv. di. q̃lis. ff. de iudi. p. tor. 7 põt ẽẽ rõ diuersitatis: qz psonales alteri nature sunt q̃ reales: 7 facilius expediunt: qz sepius fit inde instrumentũ vel scriptura. ar. ff. de eden. l. si legatũ. 7 cõiter parue sunt personales qões: reales võ magne. itẽ i vna petitiõe p plurib psonalib actiõib agere põt cuilibet assignata cã. C. de anna. ex cept. si ex multis. s. õ libel. ob. c. vlti. fm ber. verior est rõ fz modernos: quare aliud in personalibus aliud in realibus: qz due diete que olim dabantur p decre. s. e. nõnulli: vel vna que dat hodie p decre. j. eo. statutũ seruata ipsius moderatione cõputantur a finibus diocesis vbi sita est res: qñ agitur reali. s. c. dilectus. ij. contingeret ergo ꝙ qs nõ possit conueniri sup pluribus realibus coraz eodem iudice: cum res essent adinuicem remote: sed in psonalibus cõputãtur a finibus dio. vbi habet domicilium: vnde sup oibus ad vnũ iudicem cõmodius ipetrantur 7 ideo in istis aliud q̃ in illis: sed forte ista rõ nõ cessat hodie p decre. j. eo. statutuz 7 dic quod ibi dixi in. §. cum vero. in glo. olim dicebamus.

f Sup oib. sed si re appellauerit sup vna psonali: iudex nõ poterit procedere in alia pma nõ finita: cũ suspectus sit illi. s. de appel. ad hec si in vna g̃ non ẽ cõmodius agere sub vna q̃ sub diuersis: 7 sic damnosa videt ɔstõ hec actori. sz potest dici fm ber. ꝙ iniqtas iudicis q ppterã pcessit: non facit ꝙ reus pp hoc corã alio iudice possit trahi: 7 sibi iputet q talẽ obtinuit iudicez: 7 expectet actor donec appellatiõis cã sit finita q̃ si pronũciata fuerit iusta actor postmodũ studeat aliũ iudicẽ ipetrare al's si fuerit iniusta pcedit i alijs ipedimẽtis re non integra.

g Questionib. 7 sic ad eosdẽ 7 nõ ad diuersos dz lr̃as ipetrare ẽt vna lite finita fm ber. licz qdã ɔdicentes ꝙ hec constitutio 7 illa qz nonnulli intelligũtur qñ actor trahit reum ad diuersos iudices: vel vna pendẽte coram vno.

h Impetrare: quid si coram delegato conueniet super vna: coram ordinario super alia: de hoc. s. eo. c. vlt. in glo. secus.

i Fecerit. cum effectu vtendo. s. plurib lr̃is: qz si vnicis tñ vtet bñ valebit pcessus habitus p easdem fm inno. Jo. an. k Omni. alias oium.

l Processus valeat. in hoc ampliauit statutũ qz nõnulli. sz pone processuz fuit coram diuersis iudicibus 7 nihil exceptũ: nũqd valebit snĩa vel pcessus. vr ꝙ sic qz hoc ẽ bñficiũ psonale p qõ ẽt alteri non piudicatur. õ regula. ad apostolicã. sz verius est fm ber. ꝙ pcessus non valet p hãc lr̃am al's nil videtur addere hec cõstitutio illi decr. qz nõnulli. 7 hoc idẽ tenet inno. 7 dicit per curiam obseruari.

m Expensis. 7 damnis. s. eo. c. vlt. Jo. an.

n Legitimis. de hoc dic. ij. q. i. i pmis. de do. 7 cõtu. finẽ hoc ẽ generale vt fatigans aduersariũ i expẽsis puniat. s. de pe. calũniã. de rescrip. ceterũ cũ similib.

o Durante. qualiter bẽat fieri reconuentio. no. s. de mu. per. c. i. 7. ij. Jo. an.

p Obnoxiuz. etiã actione reali. fm ber.

q Uel cõuentionis. ponit hic duo ṽba: qz si cõueniatur actor vna 7 eadez sentẽtia debet cã terminari: si conueniatur reus tunc potest prius terminari prima q̃ secũda: probatur hoc. s. de mu. peti. c. i. 7 de or. cog. cũ dilectus. vl' forte vtroqz casu vna sententia terminãda est: 7 semp codez durãte iudicio corã eodem iudice agendum est: quo finito corã alio qz tunc nõ posset reus agere coram primo delegato cũ finita sit iurisditio quãtuz ad cognitionem. s. de of. dele. q̃renti. an autẽ corã ordinario reconuenire possit eũdez eo. durãte iudicio dubitabatur 7 vr ꝙ sic cũ hoc dicat lr̃a: lr̃as maluerit ipetrare. vnde soluz õ delegato loq videtur: sz qz eadem ratio est vtrobiqz idem ius videtur esse debere fm ber. forte non est eadẽ ratio: qz iurisditio ordinaria fauorabilis est 7 extraordinaria odiosa: 7 ideo aliud in ordinario dici posset ad hoc facit quod tenet Inno. s. c. vlti.

r Lr̃as. forte ẽ talis cã que non cadit in cognitionem delegati sine spãli mãdato pape. vi. q. iiij. si qs eps. s. õ ɔfir. vti. vel. iuti. c. i. 7. ij. s. õ rest. in iteg. c. pe. al's enim quare oneraret in lr̃is ipetrandis: qz p lr̃as actoris põt suum expedire negocium. Jo. an.

s Experiri. i. agere: qz in recõuentione re fit actor. cõcor. s. de ca. pos. pastoralis. alibi ponitur p defendere. s. õ iudi. c. i. 7. viij. distin. quo iur Jo. an.

t Recusar. ab initio antequam in eos ɔsenserit fm ber. vel ex supueniẽti cã. de of. dele. insinuãte. 7 pẽdẽte suspitiõis cognitiõe iudex nõ pcedat i recõuẽtiõis cã p lr̃as ipetratas p reuz: qz si ɔriũ diceretur facile ẽẽt deludere huic cõstitutioni fz Inno.

u Sibi pena. supi expssa i actore. s. vt lr̃is careat: pcessus nõ valeat: 7 i expẽsis cõdẽnet: p quem aũt fiat talis ɔdẽnatio: no. s. eo. ti. c. vlt.

C Um aliquibus. Duo sũt dicta pncipalia. scõm ibi: si vero dominicus.

x Cum aliquibus. fuit tracta de extrauaganti alex. q̃ icipiebat ɔtingit. Sed ante oĩa quero: ad qd expediat scire qõ dicẽ hec decre. expedit pp id qõ habes. j. õ pbẽ. hi q auctoritate. 7 õ cõces. preben. c. vl. ṽ. vl' eos. emanauit antẽ ad declarationem eorũ q̃ no. Inno. 7 host. de lr̃is facultatis. s. de pbẽ. relatum. 7 compost. s. eo. c. vltra duas chartas. ṽ. qd si papa. 7. ṽ. sed pone ꝙ abbati.

y Eiusdem ecclesie. ad quam recipitur.

z Consuetudinib. que seruãde sunt. j. de prebẽ. cũ in ecclesijs.

7 Statutis. no. capl'm ecclesie posse facere statutum dũmodo sit licituz vt. j. de ṽb. sig. constõ. vbi de hoc. 7 concor. s. de consti. cum oẽs.

ɔ Confirmatione apostolica. quid operetur confirmatio. no. xvij. q. iiij. frater. 7. s. de conces. preben. qz diuersitatem.

ꝝ Firmitate alia. puta vinculo pene qui se statuentes spõtanee obligauerunt: vel forte per superiorem ipsis statutis apposito vel cõfirmatione ligari: vel alterius superioris vel alia simili.

a Cõcedimus facultatẽ. no. ṽbũ. qz si precipet oi casu diceretur apostolica auctoritate receptus. Et no. phahc formã cũ dirigitur eis ad quos spectat collatio q̃ hic vocatur receptio: nõ df grauata ecclia adeo ꝙ locũ habeat decr. s. eo. mãdatũ. 7. j. e. c. pe. i fi. qz aliõ ẽ ɔcedere facultatẽ: 7 aliõ precipere. xiiij. q. i. qõ pcipit ad idẽ. s. de arbi. cũ olim. ff. man. l. ij. in. fi.

b Receptio. sumitur hic receptio non pro installatione: sed pro collatione que ius confert. ad idem. j. de preben. cum in ecclesijs.

c Ad eos. in quibusdaz enim ecclesijs canonicorũ receptio 7 prebẽdarũ collatio ad solũ spectat epm vel prelatum tñ: in quibusdam ad solum capitulum vel conuentuz: in quibusdam cõiter ad vtrũqz. hoc probatur. s. de elec. cum in ecclesia. j. ne. se. va. c. vno. de reg. c. vlti.

d Ptãtem. recipiendi illum in canonicum.

e Ad eosdẽ. tñ itelligo: qd si cõiter ad eos 7 alios: adhuc idẽ credo ꝙ i primo casu cum isti ptãtem recipiãt ex virib lr̃aꝝ: nã qõ prius facere soli non poterãt modo pñt. Et de cõi nullus recte dicit: hoc meuz est. xij. q. i. §. vl. 7. q. ij. q manumittit 7 ar. ff. de serui. vrb. pre. l. si parietem. ibi qz volẽs nõ solũ dñs est 7 facit. j. de preben. cum in illis. in fi.

f Receptus. si ergo recipiatur alter auctoritate apo. secũdus 7 nõ pmus primo vacãtẽ pbẽdã habebit: vt. j. de preben. hi qui. Jo. an.

g Nisi. istud fuit additũ qõ non erat in extrauaganti decre. contingit.

h Auctoritate nostra. tũc g̃ lz ad eos pertineat receptio apostolica dicit auctoritate receptus.

i Expresse. sic. j. eo. duobus. in fi. j. de preben. si motu proprio. in fi.

S I gratiose. Diuiditur quia ponit distinctionez bimembrẽ. 7 scõm membrum prosequtur ibi: secus: 7 circa vtrũqz determinat casũ dubium ibi. preterea vero. do.

k Si gratiose. habuit aũt ortũ hec decre. ab extrauagãti clemẽtis que i cipiebat: vt petitioni tue cõgrue satisfiat. 7 ibi clemẽs non distinguebat: sz simplr̃ dicebat: ꝙ si papa hãc grãm cõcesserit vsqz ad sue voluntatis bñplacitũ: ꝙ p eius obitũ nõ expirabat grã. ar. legis dicentis ꝙ vsufruct re

lictus mihi quādiu ticius remāserit in furore nō extinguitur mortuo ticio priusquā ad sanā mentē reuertat̄ pro eo ꝙ vsq; ad oē tp̄s vite mei vsufru ctuarij poterat si mihi supuixisset nō fieri sane mētis. C. ō vsufru. l. ambi guitatē sic videbat̄ dicēdum in casu ꝓposito: q2 papa si supuixisset poterat nō mutasse voluntatē: ḡ nō expiraret gr̄a. vrbanus aūt ↄ̄riū r̄nderat vel dicebat. l. ꝙ expirabat in sua cessaganti q̄ incipie bat: significasti nobis: h bonifacius distinguēdo veritatē exprimit ⁊ decla rat qō no. host. ṡ. de pre ca. c. vl. ⁊ viii. de elec. c. dudum. ij. in vlti. glo. ⁊ abbas ibidē. Jo. an.

h ¶ Gratiose. in hoc fuit gr̄a: plura bn̄ficia simꝰ tenere nō poterat. vnde si pmū curatū erat ⁊ se cūdū curatū pꝰ receptaꝫ possessionē scd̄i statiꝫ ua cat primū. xxi. q. ij. sigs iam. ṡ. de preben. ō mul ta: vel ex quo p eum stat quominus possessionem hr̄et. j. de p̄ben. lꝫ. ij. ni si i casu. j. ō p̄bē. si tibi si pmouebatur in ep̄ꝫ post ↄ̄secrationē vel post de cursum tp̄s ō ↄ̄secrādis ep̄is vacabūt priora bn̄ ficia. ṡ. de elec. cū in cun ctis. ē ḡ gr̄a vt donec uo luntas eiꝰ durauerit. be neficia ipsa non vacent. Jo. an.

i ¶ A ro. pō. q solꝰ sub ↄ̄ditione ⁊ ad tp̄s sicut vult pōt bn̄ficia ⁊ prelaturas ↄ̄ferre. vij. q. i. pasto ralis. ṡ. de fil. pres. veniens ⁊ in his que vult ē pro r̄one voluntas. insti. de iur. na. §. sed quod pr̄cipi. alius aūt hoc non pōt. i. q. ij. quāpio: vij. q. i. quāuis. lxx. di. sanctoꝝ. lv. di. precepta. nec. n. moribus nostris expedit temporales habere filios. ff. de op. le. est quesitum. nec actus legitimi ⁊c. j. de reg. iur. actus.

b ¶ Beneficia. large ponitur: ⁊ no. ꝙ dicit beneficia non dicit fructus be neficiorum: vt. j. de preben. si tibi concesso. hoc dico vt denotem ꝙ hic be neficia non vacent: ibi tamen vacant: ut ibi dicam.

c ¶ Promotionis. forte in ep̄m. Jo. an.

d ¶ Suc. s. r̄one pōtificis. ⁊ ↄ̄cor. ṡ. e. lr̄is. vbi p ck̄am: nisi p nos ⁊c. non intelligit̄ dignitas sed p̄sona scribentis. e ¶ Per quem. ratio.

f ¶ Extinguit̄. ↄ̄cor. j. ne se. vaca. c. vno in fi. sic etiam crimina morte exti guūtur. xxiij. di. quorūdā. ⁊. j. de her. accusatus. §. si vero. in fi. p̄terquā in casibus no. in dicto. c. quorundam. ⁊. xxiij. q. ij. in summa.

g ¶ Expirat. expirāte igit̄ papa expirat hec gr̄a. ⁊ ↄ̄cor. ff. loc. l. iiij. vbi di cit ꝙ locatio vel p̄cariū p̄te mihi ↄ̄cessum quādiu voles obitu tuo finitur ad hoc signat̄ ↄ̄riū. ṡ. de p̄ca. c. vlt. ⁊. ff. de p̄ca. cū p̄carium. §. i. vbi dꝛ ꝙ p̄cariū nō finit̄ morte ↄ̄cedentis lꝫ ibi simplr̄ ↄ̄ceſſ fuerat p̄cariū nō adiecta aliqua ↄ̄ditione vel termino: vt no. in pre. dec. vlti. de preca. itē ↄ̄. nonne voluntas pape durare itelligit̄ donec mutata ꝓbat̄. ṡ. de bap. ⁊ eius ef fec. maiores ē post mortem. xxv. di. q̄lis. sed in illa q̄ salutē aīe respiciunt item valde ↄ̄dicit predicā. l. ambiguitatē. C. ō vsufruc. p que iura tenebat abbas opi. clemētis. ṡ. de ele. dudū. ij. in fi. sed in lege illa est fauor q am pliādus est: hic odium qō est restringendū: vt h in fi. vel verius: redire vꝰ non redire ad sanam mentem nō erat in voluntate morientis: sed hic re uocare ⁊ nō reuocare gr̄am erat in voluntate morientis ex quo ergo adie cit donec volā: p inde ē: ac si dixisset donec moriar nisi prius reuocauero.

h ¶ Apostolice sedis. no. ergo ꝙ aliud est cū scribit persona: aliud cuꝫ scri bit̄ dignitas: sicut aliud est cū scribitur p̄sone: aliud cum scribitur dignita ti. supra de of. deleg. q̄m. j. eo. c. vl. ⁊. j. de priui. ne aliqui.

i ¶ Moritur. sic. xij. q. ij. liberti. nō. n. pōt eē nulla. xxiiij. q. i. pudēda q2 dominus pro eo orauit. xxi. di. §. i. ad fi.

k ¶ Perpetuo. i. donec vixerit ille cui fuit gr̄a ↄ̄cessa. ad ideꝫ. ff. pro socio . l. i. vbi de hoc. ⁊ no. ꝙ sicut p̄uilegium p̄sonale ex p̄te eius cui ↄ̄cedit̄ exti guit̄ cū p̄sona. vij. q. i. petisti. sic priuilegiū p̄sonale ex p̄te ↄ̄cedentis extin guitur cum ipso concedente ut hic: ⁊ sic de vtroq; pōt intelligi. j. de regu. iur. priuilegium: vt ibi dixi priuilegium aūt reale ex parte ↄ̄cedentis cum concedente nō extinguitur: ut hic.

l ¶ Restringi. q2 odia restringi ⁊ fauores conuenit ampliari. j. de reg. iu. odia cum suis concor.

m ¶ Beneficia. no p hoc ꝙ hic. ṡ. in princi. dicit beneficia in plurali videt̄ ꝙ qs simul plura possit hr̄e beneficia de hoc dicam. j. c. ij.

n ¶ Canonice. nil. n. noui iuris in bn̄ficijs illis tribuat hec dispensatio: sꝫ vetus ↄ̄seruat ⁊ ꝓrogat: ⁊ probat̄ hoc. ṡ. de ele. dudum. ij. in fi. sicut de i nouatione dꝛ. ṡ. de priui. ex parte. ⁊. c. q2 intentionis. ⁊ de confir. vti. vel inuti. c. cum dilectus.

tifice[a] concedatur: vt bn̄ficia[b] q̄ tpe tue ꝓmotionis[c] obtinebas: posses usq; ad sue[d] uolūtatibus bn̄placitū retinere: huius gr̄a p eius obitū: p quē[e] ipsius bn̄placitū oīno extingui tur[f]: eoipso expirat[g]. ¶ Secus aūt si vsq; ad apo.[h] se. bn̄placitū gr̄a ↄ̄cedatur predicta: tūc. n. q2 sedes ipsa nō moritur[i] durabit ꝑpetuo[k] nisi a successore fuerit reuocata. ¶ Pretextu vero talis ↄ̄cessiōis que debet: cū sit ambitiosa restrin gi[l]: ea solum beneficia[m] que canoni ce[n] obtines: potes licite retinere.

I. Dem.

¶ Vacatio p mortem ⁊ vacatio p renunciationeꝫ sunt diuersa: ⁊ iō in lr̄is ad beneficia impetratis uno expr̄sso nō vēit reliquū. h. d. Jo. an.

Susceptum ab ap.[o] se. manda tum vt ab aliquo beneficij qō obtinet resignatiōe recepta: ipsum alteri[p] ↄ̄feras ⁊ assignes adiplere non potes: si ille[q] antea q̄ꝫ resignet rebus eximat̄ humanis[r]. ¶ Cum[s] uō nō p resignationē vacauerit: sꝫ p morte[t]. ¶ Nisi de intētione man dantis aliud appareret expresse[u]. ¶ Si duo sup eodeꝫ bn̄ficio lr̄as impetrent primo[x] eorum per illius obitum q[y] tenebat: scd̄o vero per cessionem eiusdem[z] ip̄m proponē te vacare: Secundus[&]. ¶ Cū bene ficium ipꝫ cessione nō morte[ꝯ] vaca uerit: dꝫ primo in ipsius assecutio ne preferri[ꝛ].

I. Dem.

¶ Licet ignorans beneficium sibi collatum in impetratione alterius illius mentionem non fecerit valēt littere: alterum tamen eliget. si si mul teneri non possit Jo. an.

Gratia quam sup bn̄ficio a se. apo.[a] te ipetrasse ꝓponis: vi tiosa[b] reputari non dꝫ: quāuis de alio beneficio ab ep̄o tuo antea[c] ti bi absenti ignoranti[d] collato nul-

Susceptum. Sunt duo dicta p̄ncipalia. scd̄m ibi si duo. ⁊ prima pars tria facit ponit dictū ⁊ r̄onē reddit ibi: cū vō. tertio determinat vel casum excipit ibi: nisi. scd̄a pars decidit casuꝫ dubiū r̄onē interserens ibi cū bn̄ficium do. ema nauit aūt ad declarationē eoꝝ que no. host. ṡ. de of. deleg. ex parte. i.

o ¶ Apostolica sede. item si ab alio q hoc mādare posset: puta legato q ad hoc hr̄et sp̄ale man datū alias legatus hoc non pōt vt. j. de off. leg. c. pe. §. prohi bemus.

p ¶ Alteri. expresso vel nō exp̄s so nō curo: lꝫ iterdū sit differen tia vt. j. de of. deleg. is cui. ⁊. j. de preben. is cui.

q ¶ Ille. q bn̄ficiū obtinebat.

r ¶ Humanis. arg. ↄ̄. j. de of. deleg. si delegat.ꝰ i. rn̄. so. ō p pria significatione vocabuli ab esse dꝛ q nō ē in rebꝰ humanis . ff. de vb. si. mulieris. §. si. non sic i propria significatiōe dꝛ re nūciasse: ut. j. dicā q mortuꝰ est cū renūciatio sit voluntaria illa coacta: iō secus. ⁊ strictissime fit iterpretatio i rescriptis ad bn̄fi cia. j. de preben. quāuis. i. ⁊ ↄ̄ cor. ad hoc. ff. de lib. ⁊ postu. l. commodissime.

s ¶ Cū non. ratio. io. an.

t ¶ Per mortem. ⁊ in his for ma mandati diligēter est suan da. j. de p̄ben. cui de non.

u ¶ Expresse. q2 expressit se vel le bn̄ficium tali ↄ̄ferri resigna tione: uel quocūq; modo vaca uerit: ⁊ facit. ṡ. e. c. ij. ⁊. j. de p̄ben. si motu proprio.

x ¶ Prīo ex hoc videbat̄ ōbere p̄ferri: vt. j. e. tibi q. ⁊. j. ō prebē. cū cui. sꝫ n̄ ē ita q2 lꝫ ille posterior sit tpe: iure tn̄ ē potior: eo qō veꝝ dixit: primꝰ aūt falsuꝫ: ⁊ eadē r̄one dico ꝙ posito ꝙ nullus ipetrauerit scd̄o bn̄ciū illō nō debebit̄ impetran ti qui falsum sic expressit: nihil. n. ad rubrū iperratio scd̄i q2 si ius habuisset in be neficio primꝰ per supuenientē impetrationē sine prerogatiua illud perdere non potuisset. ⁊ ē si. ṡ. de eo qui co. ↄ̄san. vx. sue. discretionē.

y ¶ Qui tenebat. accipe. j. illud asserente vacare alias proponente.

z ¶ Eiusdem. s. qui tenebat. & ¶ Scd̄s qui de cessione dixit.

ꝯ ¶ Nō morte. no. ḡ ꝙ aliud est cedere aliud decedere. ad idē. j. de p̄bē. quanuis. ubi. ⁊. j. ō d. si. c. vlt. sed nōne renūciās quo ad ecclesiā habet̄ p mortuo: ut. vij. q. i. §. ecce in q̄bus. sicut ⁊ vir ab vxore iudicio eccl̄ie separatus quantū ad ip̄am pro mortuo reputatur. xxxiij. q. ij. §. i. sicut ⁊ monachus mortuus reputat̄ mūdo xvi. q. i. placuit. ij. sol. dic̄ lex ꝙ p fictionē iuris dixas nō ↄ̄fundit̄ nec delet̄. C. de iur. do. in rebꝰ. in p̄n. lꝫ igit̄ renūcians quo ad ip̄sā ecclesiā fingat̄ mortuꝰ tamē mortuꝰ nō est. nec idē est p oīa in eo qō in mortuo. nā talis de nouo posset ad ec clesiā reassumi. ṡ. de renū. ex transmissa. qō in mortuo esse non posset: bene ḡ di cit Jo. q no. i p̄dicto. c. placuit. xvi. q. i. ꝙ nūquā mors ciuilis naturali ↄ̄parat̄ nisi in casibꝰ exp̄ssis in iure. ad hoc optime. ff. ō v. ob. ex ca pre. §. isulam. ⁊. ff. ō do. iter vi. ⁊ vx. l. sꝫ si mors. ⁊ lꝫ alias i bn̄ficijs larga fiat iterpretatio: i lr̄is be neficialibus q̄ ambitiose reputant̄ fiat stricta: vt. j. de p̄bē. quāuis. i. intelligimꝰ stricte de naturali morte ꝓut vbū sonat: ⁊ adde qō dicam. j. de p̄ben. ↄ̄mis. ij.

ꝛ ¶ Preferri. no. ḡ p illa regula que dicit qui prior est tpe potior est iure. ad qō fa. j. eo. tibi q. ⁊ de p̄ben. cum cui. intelligitur cum vtriusq; par ē cā. vt. ff. de re gu. iur. quotiens vtriusq;. ⁊ dicam. j. de re. iur. qui prior. si aūt potior est cā po sterioris prior erit iure: ut hic. ⁊. j. de preben. hi q. ⁊. c. si a sede. ff. de p̄ui. credi. l. priuilegia. C. qui poti. in pig. ha. l. vlti.

Gratia. Primo ponit dictum ⁊ sui causam. secūdo soluit dubium emer gens ibi. vtrunq;. Do.

a ¶ Sede apo. idem si ab alio: ⁊ facit ad hoc. j. de of. leg. c. ulti.

b ¶ Vitiosa. est. n. gr̄a vitiosa q̄n in ipetratione beneficij subticet̄ aliqō beneficiū quantūcunq; modicū: vt. j. de p̄ben. si motu ꝓprio. nisi forte proprio suo motu papa bn̄ficiū ↄ̄ferret ut ibi: hinc est ꝙ expressio beneficij dispensationē nō opatur sed hoc solum ꝙ lr̄e surrepticie non dicunt̄: ut eo. ti. nō pōt. in fi.

c ¶ Antea. q2 si post: nulla fuisset dubitatio.

d ¶ Ignoranti. idem intelligo de sciente antequā acceptet vel ratam habeat col lationem eādē cum. n. ante hoc beneficium suum dici nō posset: non necesse est ō ipso fieri mentionem. j. de p̄ben. si tibi absenti. Et no. ex hac decre. ⁊ illa: ꝙ be neficia ecclesiastica licite ↄ̄ferunt̄ absenti. Simile in procuratore qui constituitur ē absens: vt. j. de procur. lꝫ. ⁊. ff. de procur. l. i. in. fi. sed hic forte procurator pre sens habens mādatum ad talia ratum habuerat: ⁊ acceptauerat: per id qō dicit in fi. retinere. vel dic q2 in beneficijs uel lr̄is ad beneficia impetrandis nil debet taceri quod possit mouere animum concedentis. etiam de tali beneficio antequā acceptet debet facere mentionem. ad hoc. ṡ. co. in nostra ⁊. j. de prebē. quamuis . i. ⁊. c. si motu. maxime cum hēat ius ad rem. j. de concess. preben. c. vlti. in p̄ dicta decre. si tibi.

lam tempore impetrationis nesci-res[a]: feceris mentionē. [b] Utrūqʒ tñ si talia sint beneficia que simul ne queant de iure[c] teneri habere non potes[d] sed eligas[e] quod ex eis malueris retinere. I. Dem.

ℭ Si restituatur quis ad gratiam reuocataʒ sine alterius preiudicio intelligitur restitutus: vnde alteri ante restitutionem impetranti preferri nō debet. h. d. Io. an.

O Uānis is: cuius grā[f] p quam mandabatur in certa ecclesia puideri[g] sibi de beneficio prime[h] vacaturo: p nos fuerat reuocata[i]: restituatur a nobis denuo ad candē: nō tñ ei post reuocationē[k]: ꝛ añ restōem predictas similis[l] in eadeʒ ecclesia grā facta fuit. [m] Nisi hoc exp̄sse[m] dixerim⁹ auferri debebit.

[n] Cū talis[n] restō vbi aliud non exprimit: intelligat[o] fieri sine iuris p̄iudicio alieni. I. Dem.

ℭ In lr̄is ad beneficia impetrans inspicitur tp̄s date: vnde p illas beneficium curatum obtinere nō poterit qui licet nunc sit maior illo tē pore minor erat.

S I eo[p] tpe quo tibi d beneficio cū cura[q] vel sine cura mandauim⁹ puideri ad obtinēdū curatuʒ bñficiū idoneam[r] nō hēas etatē: tibi: lʒ nūc legitime effect⁹[s] sis etatis auctoritate litterarū huiusmodi: cū tpe[t] date ipa[r]ū adhuc nō esses idoneus[v]: de bñficio curā[x] aiarū hñte: neq̄quā poterit puideri. ℭ Bñficium[y] aūt sine[z] cura ad ipʒ sufficientem tūc[&] etatem[?] haberes: p eas licite[ꝝ] poteris obtinere. I. Deʒ.

a ℭ Nescires. diuinare. n. non tenebat: qꝛ id humanum non est. s. vt ec. bene. ut nostrum. Io. an.

b ℭ Utrūqʒ tñ. s. impetratū a papa. ꝛ collatum ab episcopo.

c ℭ De iure teneri. sed que sunt hec beneficia q̄ pñt simul de iure teneri: sup h vide in spe. ti. de legato. §. restat. v. illud aūt. posset dici fm inno. q hoc tʒ d ele. dudū. d p̄bē. cuʒ iam dudū. ꝙ hr̄e plura beneficia non curata: ꝛ q̄ de consuetudine vel statuto residenā nō reqrāt: nō ē peccatuʒ nec ꝯ iura: ꝛ de talib⁹ hic posset itelligi: vel posset dici fm gof. q hoc no. d cle. nō resi. c. iij. ꝙ de iure pōt quis hr̄e plures prebendas: quarū altera p se nō sufficit. allegat. e. ti. ꝯquerēte. qō facit ēt ꝯ ꝛ de p̄ben. cū teneamur. vel dic ꝙ loq̄t de bñficijs vnitis annexis vel depēdentib⁹ illa. n. simul pñt de iure teneri: sed hec lectura nō procedit: p collationeʒ. n. vni⁹ hr̄et vtrūqʒ: ꝛ sic nō fuisset necessaria alteri⁹ collatio vñ dici posset opi. Inno. verā esse quā seqtur cōsuetudo quā papa scit ꝛ tollerat vl saltem opi. gof. ar. s. c. si gratiose. ar. p ꝛ. ꝯ. j. de p̄ben. is cui. vel dic ꝙ lr̄a ista loqtur de his beneficijs q̄ preterꝫ cōsuetudinis vel statuti sup hoc ex cā facti. simul teneri possunt. ad primū de conces. preben. ex parte. in fi. ad secundum de consti. cum oēs. et simile de iure. s. ut li. pē. c. i. s. de elec. cumana. ad fi. ad p̄mum ꝯ. j. de cōsue. c. i. ꝛ. s. de cōces. p̄bē. lr̄as. solu. illud spāle in duobus beneficijs in vna ꝛ eadem ecclia. secus in diuersis: vnde videntur facere pro: ꝛ facit quod no. host. in predi. decre. lr̄as. in glo. non obstante. in fi.

d ℭ Nō potes. de iure cōi: dispēsatine tñ posset ꝛ si q̄rat p queʒ dispēsari possit vide quod no. lxx. di. sanctorū. xxi. q. ij. si qs iam translatus. de cle. dudū. ij. de preben. de multa d cōces. p̄ben. lr̄as. ꝛ. j. de ꝯsue. c. i. Io. an.

e ℭ Eligas. sic ꝛ olim dabatur electio ei q duo bñficia curata simul hēbat. s. de p̄ben. referēte: ꝛ. c. p̄terea. hodie secus. eo. ti. de multa. sed nūquid electo vno re integra penitere poterit ꝛ aliud eligere. ar. ꝙ sic. ij. q. vi. si qs libellos. s. de elec. i cāis. de iurepa. cū aūt. qō faciet ēt ꝯ ꝛ. j. de of. deleg. quāuis: ꝛ. j. de pcur. quāuis: ꝛ. j. de reg. iu. mutare cum si. ar. ꝯ. xxxij. q. v. horrendas. de iureiu. quemadmodum. s. eo. li. de rescrip. c. ij. ꝛ. j. de reg. iur. qō semel cū suis concor. sol. satis videretur ꝙ re integra possit mutare cōsiliū ꝛ aliud eligere p prima iura: ad hoc. j. de p̄ben. si tibi absenti. ff. de opti. lega. l. ij. ꝯrium tene p p̄dictā regulam. qō semel ad hoc. j. eo. c. pe. in fi. ꝛ de postula. c. i.

O Uannis is cuius. Ponit dictum ꝛ interserit exceptionē ibi: nisi. ꝛ rationem addens ibi. cum talis ben.

f ℭ Gratia concessa forte a nicolao quarto vel celestino. v. io. an.

g ℭ Prouideri. nec adhuc prouisum erat nec ad possessionē deuenerant: vñ habebant ius non in re sed ad rem: de cōces. preben. c. vlti. io. an.

h ℭ Proxime. vacaturo: qō solus papa facere pōt: de cōces. p̄ben. c. ij.

i ℭ Reuocata tenorē hui⁹ reuocatorie ꝯstōnis nō habem⁹: sed de ipsa fit mentio. j. de p̄ben. c. pe. ꝛ antepe. de cōces. p̄ben. c. vlti. reuocatoria illarū nicolai icipiebat: pridem ad apicē: illarū celestini: olim celestinus: ꝛ. c. dudum.

k ℭ Post reuocationem. idem ꝛ multo magis si ante reuocationem.

l ℭ Similis. s. de beneficio proxime vacaturo.

m ℭ Exp̄sse dixerim⁹. hoc. n. papa pōt facere: ad hoc. j. de p̄ben. c. pe.

n ℭ Cū talis. ecce rō: ꝛ aduerte qꝛ in ꝯriū videbat: ex eo qꝛ restō ē prioris stat⁹ reparatio: ꝛ restitutus in p̄stinū ius recidit. ar. xv. q. vi. nos sanctorū: ꝛ. c. iuratus. s. de ele. qꝛ diligētia. ij. q. iij. §. notandū in fi. ꝛ. C. de sen. pas. l. i. restō eni hoc opari dʒ ut nec p̄sit nec obsit qō euenit. ff. ex q. ca. ma. l. i. i. rñ. sed ꝯriū ē verū ut hic: ꝛ sic p parte hac debuit qō termiari p decre. de renū. ex trāsmissa ꝛ d simo. ex isinuatiōe: ꝛ cōcor. C. de remis. pig. l. vlt. vbi si de volūtate creditoris dbitor pign⁹ distrahit: si iterū deueniat ad ipsū debitorē res illa distracta nō renascit hypothecaria quā hēbat a pricipio: actio. n. semel extīcta ꝛc. d cō. di. iiij. q̄ris. ff. de sol. q res. §. arcā ad ꝯria rñdet ꝙ hic non est v restō: imo q̄dā noua cōcessio per pre. iura. ꝛ no. ꝙ hec decre. facit in ar. ad qōnem dominicalē an. s. ep̄s inuito patrono restituere possit presbyterū p se depositū: ꝛ determinauit gof. de reum. ex transmissa in fi. ꝙ non: p. l. C. de nup. si ut proponis. ij. vbi d ꝙ in mr̄imonio restaurando p filiā post diuortiū requiritur consensus p̄ris: sicut a principio in ꝯ hendo: i ꝯriam facit de renū. post trāslation ē. d iude. iudei d ciuitate: ꝛ. c. ꝯsuluit de his q̄ fi. a p̄la. cū apostolica. vij. q. i. eos. ꝛ no. de hoc. xxiij. q. iiii. nabuchodonosor. in prin. dicebat host. opi. gof. esse verā cū restituitur ab inferiori: secus si a principe p iura supi⁹ p restituto iducta. Bar. Brix. in dñicali qōne q̄ incipit sacerdos aliqs fuit: dixit ꝙ si depositus appellauit ifra decē dies restitui potest sui to patrono alias nō. Tā. dixit: ꝙ si ep̄s preuenit in restōne patronum ꝙ valet restō. alias non quod approbat host. in predi. decre. ex trāsmissa. ꝛ de elec. inotuit ꝛ facit quod no. s. de cō. cū accessissent. in vlti.

o ℭ Intelligatur. concor. j. eo. c. ij.

S I eo tempore. Ex vno themate. duo dubia soluit ꝛ vtriusqʒ cāʒ reddit. scōm ibi: beneficium. Do.

p ℭ Si eo. ꝯdicit ad hanc. de p̄ben. ei cui prouideri ibi sol.

q ℭ Cum cura. nisi hoc fuisset expressum de curato puideri nō posset. s. d preben. c. vlt. ꝛ. j. de preben. cum illis.

r ℭ Idoneam. s. xxv. annorū. s. de elec. cū in cunctis.

s ℭ Effectus. spectam⁹ g̃ initiū: ꝛ fa. s. de elect. dudū. i. ꝛ qō ibi no. nec cōfirmat tractu tēporis qō de iure ab initio ñ ualebat. j. de regu. iur. nō firmat. cum suis cōcor.

t ℭ Cū tpe date. sic no. i spiciendū tp̄s date: sic. s. e. eam te: ꝛ. j. eo. tibi q ꝛ de preben. cum cui.

u ℭ Idone⁹. pp defectū etatis: ꝛ idem dici posset defectu ordinū. ar. s. de eta. ꝛ quali. preterea. sed hoc ē falsum: vt. j. d preb. si pro clericis pauperibus.

x ℭ Curā aiarū. in his q ad curata bñficia promouentur reqrit maior idoneitas q̄ i alijs. ꝛ ideo si mandatur. puideri d dignitatibus personatibus vel beneficijs de cura mentione non habita: d curatis dignitatibus personatibus vel beneficijs non poterit prouideri. j. d preben. cum illis.

y ℭ Beneficium. quia poterat dubitari ne illa inutilis adiectio. s. cuʒ cura uitiaret in totum rescriptum. s. ꝙ nec etiam de simplici posset puideri. iō annectit quod sequitur: ꝛ sic no. vtile non vitiari per inutile. j. de regu. iu. vtile cum suis concor.

z ℭ Sine cura. qꝛ ex se curam nō hʒ: si autē haberet annexā parochialem ꝛ curatam ecclesiam: dic ut dicam. j. de preben. super eo.

& ℭ Tunc. s. tpe impetrationis. io. an. Adde ergo ꝙ si quis impetrauerit beneficium cum cura vel sine cura ꝛ tpe impetrationis est legitime etatis si vacat sibi debet vt in hoc. c. ꝛ hic no. in glo ista antepe. ꝯrium no. d p̄ben. j. in glo. fi. eo. li. vbi apparet sufficere ꝙ tpe vacationis hēat sufficientem etatem. solu. ibi no. in. iij. glo. ꝙ prima glo. loqtur in ip̄etratione curati. secūda in ip̄etratione sacerdotalis. satis obstat quod no. eo. ti non pōt in quarta glo. sed credo glo. c. eum cui posse sustineri licet aliq ꝯ qꝛ plus ē hr̄e curatuʒ in actu ꝛ habitu q̄ in habitu tm̄: ad hoc quod no. de cle. non residen. qꝛ nōnulli super v. parochiales ꝛ p host. de offi. archi. cum satis ꝛ io. an. super v. animarū ꝛ optime probat extrauagans io. execrabilis inter fi. v. quantum autem: ꝛ quod no. in preallega. c. eum cui super v. licite in nouella ꝛ vide contrarietateʒ glo. gr. sed adhuc isto per hunc tex. in fi. ꝛ in glo. que loquitur in beneficio simplici: vnde pōt sic dici ꝙ est quedam i habilitas ratiōe etatis temporaliter ad beneficium quedam solum ratione etatis ad qualitatem beneficij curati q̄dam sacerdotalis tantum: in prima ꝛ scōa inspiciamus tempus impetrationis: in tertia tp̄s vacatiōis: qꝛ plus est aliquem esse inhabilitatū ad totum q̄ ad partē vel ad qualitatem par uam ad hoc qō. no. hic i nouella. de eta. ꝛ quali. indecorum de preben. super inordinata ꝛ quod no. de corp. ui. c. i. ꝛ. ij. ꝛ fi. Et forte spāle est in ista qualitate sacerdotali. ut hic sentit io. an. ꝛ adde quod no. de exc. prela. cum nostris per innocen. ꝛ io. an. in aditione que incipit: ꝛ in cle. Hieronym⁹ clarius Brixianus.

? ℭ Etatem. sed que est idonea etas in beneficio sine cura. dicitur ꝙ maior. xiiij. ad illa dicatur idoneus. s. de preben. super inordinata. vbi host. hoc tenet in canonijs propter maturitatem consilij quod requiritur i illis nam ibi pueri non dicuntur idonei ad beneficia obtinenda. certum autem est ꝙ infans dicitur vsqʒ ad. vij. ann. puer autem de. vij. vsqʒ ad. xij. vel xiiij. annū. xxij. q. v. pueri: ꝛ. C. de fal. mo. l. i. ꝛ dixi. s. in proem. circa fi. sed vt ibi no. her. dici potest ꝙ pueri ibi dicuntur minores septennio ꝛ isti dicuntur indigni: septennes autem ꝛ maiores septennio dicuntur idonei. cum enim tales possint ordinari. xxviij. dist. de his. ergo ꝛ in beneficijs i titulari. argu. de preben. cum fm. ad hoc optime facit. j. de elect. ex eo ꝙ. ꝛ hec vera intelligo nisi essent talia beneficia que sacrum ordinem ex priuilegio consuetudine vel statuto vel alio modo requirerent: ꝛ facit quod dicam. j. de fil. pres. capi. i. i. responso. ꝛ probatur expresse. ifra. de preben. ei cui. prouideri. An hodie dispensent episcopi in etate nota. supra d electio. cum dilecti. ꝛ dicam infra de electio. licet canon. ꝛ de etate ꝛ qualitate. ca. vno.

ꝝ ℭ Licite. id dicimur posse quod licite possumus. xxij. questio. ij. faciat io annes andree

Si propter. Propter multiplicitatem intellige glo.io.an.nõ summat: põt tñ sic sũmari ßm zen.ut in rubro uel sic. Generalis gr̃a habens clausulam generalem.s.non obstantium: nisi id aliter exprimat̃ ñ p iudicat iuri spãliter ex statuto consuetudine vł privilegio alij quesito.h.d. ßm. Jo.de fantucijs ßm quẽ hoc summariũ cõpbendit vtrãq3 lec.positã i glo. Diuiditur ß3. Jo. an.quia primo ponit thema z eius dubiũ soluit ibi intentionis.casum exceptũ interserens ibi: nisi. No.casus. Papa cõcessit episcopo bon. debitorum onere grauato p̃uilegium q̃ fructus beneficiorum primi anni vacantium in sua dioc. perciperet z erat hec gr̃a vsq3 ad quinquenniũ duratura: apposito in p̃uilegio q̃ nõ obstarent cõsuetudines privilegia uł statuta p que sua posset impediri cõcessio. Vacauit quoddam beneficiũ cuius redditus primi anni de privilegio consuetudine vł statuto spectat ad fabricam ecclesie vel alium vsum: uel aliquã singularem personam q̃ritur cui debeantur hui9 beneficij redditus primi anni. r̃ndetur ßm vnam lecturam q̃ debent̃ fabrice: vel illi vsui: vel singulari psone nisi in concessione fcã epo aliud caueret̃ expresse: uel dic ut.j.in vlti.glo.io.an.

Gratia generalis non preiudicat speciali z debet facere mentionem de precedenti privilegio: consuetudine vel statuto. hoc dicit. Joannes andree.

Si propter tua[a] debita persoluenda fructus[b] beneficiorum primi anni[c]: que in tua vacabunt[d] diocesi tibi non obstãtibus quibuslibet consuetudinibus privilegijs vel statutis: per que nostra impediri[e] posset concessio vsq3 ad quinquennium[f] de speciali gratia[g] cõcedimus[h]. Intentionis[i] nostre nequaquam existit: si fructus huiusmodi ecclesie tue fabrice: vel alteri[k] vsui seu cuicunq3 singulari psone de speciali consuetudine privilegio vel statuto[l] forsitã debeantur: q̃ eis p̃ cõcessionem[m] ipsam. Nisi hoc expresse[n] caueatur in ea: preiudicium[o] aliquod generet̃. Idem.

Cause ab apostolica sede vel eius legato cõmitti debent dignitatem obtinentib9 vel canonicatũ ecclesie cathedralis: nec tractari debent nisi in ciuitatibus uel locis insignibus.h.d. vsq3 ad.§.c̃ vero.

Statutum[p] quod circa iudices a sed.apo[q]. deputandos nuper edidimus: cum quedam[r] contenta in eo que pro communi vtilitate[s] credebantur[t] inducta: sicut experientia[u] docuit tẽdere dignoscãtur ad noxam[x]: sanctione[y] presenti quam irrefragabiliter obseruare mãdamus: suadente vtilitate i melius[z] duxim9 reformadũ[&]. Sancim9 igit̃: ut nullus nisi dignitate[?]

a Tua debita.ad idem.j.de preben.si tibi.ij.

b Fructus.no.q̃ non l3 retinere bñficia sed fructus: vide vt dixi.s.eo.si gratiose: in hoc casu vacãt bñficia: vnde is ad quem ptinet electio infra tempus statutum necessario habet eligere: z facit quod no.ber.de magist. ga nõnullis z pbatur hoc satis.j.de preben.si tibi concesso.

c Primi anni.qd dices cõputabitur ne ann9 iste a die fructuũ colligẽdoz: an a die vacationis vel mortis: credo a die vacationis cõputari: vñ nõ credo hic seruari legẽ de vassallo: q̃ dicit: q̃ si vasallus decedat post augustum z ante calẽ.marcij: q̃ ad dñm ptinet: aliogn ad vasallum vel ei9 heredem: ut i li.feu.ti.lex regni.c.si vasallus: sed credo q̃ a die vacatiõis vsq3 ad annum qcqd obueniet beneficio: z separatum erit a solo totũ erit huius privilegiati: cõparo.n.hunc privilegiatum vsufructuario qui fructus separatos z reconditos suos facit.ff.d vsufruc.l.arboribus.§.Julianus.alias incipit si fur.ßm moderationem tamen decre.j.de offi.ordi.p̃senti.§.porro.z facit quod ibi dicam: z dico q̃ annus iste habebit. ccclxv. dies vnde si vacauerit ecclesia prima die mensis sequenti ãno prima die eiusdem mensis finitus sit annus: z facit quod dicam.j.de ele.quam sit.z si esset bisextus illi duo dies cedunt sibi pro vno: pro vno enim computãtur vt.s.de ver.signi.quesiuit.ff.de ver.signi.cum bisextus.ff.de diuer.z tempo.pre.l.ij.in vlt.glo.licet sit ar.cõtra.ff.de statu liber.l.cũ hẽs.§.stichus: sed illud in penis: uel odijs quę sunt molienda de pe.dis.i.pene.j.de regu.iur.i penis.z facit quod no.in predi.decreta.q̃suit: z.lv.di.c.ij

d Vacabunt.morte.renunciatione: depositione: translatione: vel quocunq3 alio mõ. Quid si pmutatione: vł q̃ secus: p decre.j.de re.permu.c.vno.sed contrariũ puto: q: negari nõ põt quin ppter pmutationẽ vacet z equitas in solo casu iuris rigori preferatur: q: in hoc scripta reperitur i alijs nõ. Nõ.n.ex illo spãli casu ẽ regula danda.

e Impediri.secus ergo si differri: z l3 intendat per clausulam non ob.impedimenta tollere: dilationes tamẽ tollere non intẽdit: l3 ex dilatione impediri posset: ut.j.dicam.

f Quinquẽnium.factum narrat: idem enĩ si in citeriori z vlteriori tpe.

g Spãli gratia.quia de iure futuris successoribus conseruari debeant vel in vtilitatem ecclesiarum expẽdi.j.de ele.q: spe.z de of.or.pñti.z intelligo hanc gratiam z illam q̃ sequitur ßm moderationẽ illius decr.pñti.§.porro.s.q̃ hoc solum intelligatur de illis fructibus ecclesiarum vacantium q̃ solutis debitis si qua sunt: z his q̃ necessaria fuerint p seruitoribus z ministris z alijs incũbentibus oneribus vsq3 ad nouos redditus repta fuerint superesse.

h Cõcedimus: an legatus de latere similem gratiam dare possit: tractat Jo.de deo.i qõibus suis in prin.z Guil.in spe.ti.de legato.§.nũc tractemus.in fi.z dicunt q̃ dato q̃ ex cã hoc posset beneficium tamen vel dignitas d3 cum aliquo emolumento cõferri: qõ vex est vt dixi.s.in glo.pri.z in glo.q:. Notat ẽt her.s.vt ec.bñ.ut nostrũ in vlti.gl.q̃ eps ex ista cã ad tps posset fructus alicuius bñficij retinere.pbat p decre.s.de v.si.c.pe.que etiam facit cõ cum id fuerit impetratũ a papa: sed põt dici sic fuisse d facto.ad hoc.s.de fi.psl.lr̃as: vel illud ßm gof.in fructibus oĩum beneficiorum vacantium vsq3 ad certum tps: ut hic ẽt: in vno aũt bñficio z ci9 pventib9 cõuertendis ex cã in vsum prelati: nõ erit necessaria licẽtia pape: q: cum eps cũ capitulo possit supprimere dignitatem z ppter necessitatem possessiones alienare: multo fortius pventus percipere.

i Intentionis.no.ad itentionẽ scribẽtis recurrendũ.fa.s.eo.c.ij.z.j.de cõces.pben.c.vlt.z.s.de dci.ex multiplici cũ si.

k Alteri vsui.puta mẽse capituli.

l Statuto.no.q̃ oĩa privilegia cõsuetudines vel statuta q̃cũq3 firmitate vallata: concessa capitulis: cõuẽtibus: vel collegiis cathedralium: regulariũ: z cõuentualium ecclesiarũ seu singularibus earundem personis vt bona ecclesiax ipsarum vacantium a prelatis dimissa: vel tpe vacationis obueniẽtia possint surripere diuidere: vel in suos vsus cõuertere sunt hodie reuocata z cassata per decre.j.de elec.q: sepe: z.c.statutũ in ele.q̃ tamẽ in alijs bñficijs locum nõ habet: vt.j.de offi.or.presenti.in fi.

m Cõcessionẽ ipsã.sibi fcãm.

n Expsse.ad idẽ.s.cũ aliqbus z.c.susceptũ: z.§.quãuis.

o Preiudiciũ aliqd.nisi istõ vbũ eẽt ita generale ista decre. sic posset intelligi q̃ ex ea nil sequeret̃ absurdum.s.q̃ fabrica vel vsus ille vel alie singulares psone sic privilegiate hẽant redditus scdi ãni: iste ãt privilegiatus hẽat reddit9 pmi ãni: z ita hñ cõsequeret̃ ßm hoc suũ effectũ illa clausula privilegij: nõ obstantib9 qbuslibet cõsuetudinib9 privilegijs zc. alij dicũt q̃ illa fabrica vł alij h ptenti habebũt reddit9 primi anni q: papa nõ intendit eis derogare sed soli successori: iste aũt privilegiat9 hẽbit redditus scdi: q ibi est primus: as quo ad successorẽ vel bñficiatum: z sic terti9 erit primus: z sic nullũ preiudiciũ ẽt ex aliq̃ dilatione generabit fabrice: sed ßm hoc posset impediri cõcessio: q̃ est cõ textũ ipsius grẽ.pone.n.q̃ in anno qnto quo finiri d3 gr̃a vacet bñficiũ: si fabrica primos redditus hẽat: eps nihil hẽbit. item qd operabit̃ illa clausula ñ obstãtib9 zc.cũ successori sine eã illa preiudiciũ fieret: vñ prima lec.magis mihi pl3 z magis ẽ amica lr̃e vt dicamus q̃ ista erat dubitatio decre.an p istã cõcessionẽ sic fcãm.s.nõ obstãtib9 qbuscũq3 zc.videret̃ derogare ipsi fabrice vsui: vel singulari psone: vt ex quo ex illius privilegij vigore reddit9 primi anni hẽre nõ pñt: ãpli9 nil hẽant: z papa r̃ndet q̃ hẽbunt redditus scdi anni: quasi ille eis sit superior: ut illa clausula nõ obstantib9 nõ successorẽ: s3 privilegiatũ tñ coadiuuet.

Statutum. Licet hec decretalis p paragraphos alr̃ diuidatur: eam tñ in q̃tuor ptes diuido principales: prima durat a pncipio vsq3.ad.§.insuper.scda abĩde.vsq3 ad.§.pterẽda.tertia abinde vsq3 ad.§.qcqd.q̃rta vsq3 ad fi.in pma statuit qb9 psonis z qb9 locis cãe a se.ap.legatis vł delegatis ipsi9 cõmitti dbeãt z tractari. In scda pvidet̃ circa exactiões q̃ fiebãt i iudicijs ab ipsis dlegatis: assessorib9 vł notarijs cãe z apponit̃ pena. In tertia pvidet̃ circa vocationes testiũ ad iudiciũ q̃ sepi9 maliciose fiebãt: z cã fatigãdi testes vel ab eis aliqd extorquendi. In ultima decernit sic cassũ z irritũ qcqd fuerit factũ cõ pdcã statuta. io.an.

p Statutũ loquit̃ de decre.sua extrauagãti q̃ icipiebat: statuim9. reformat ẽt dcre. Inno.iiij.eo.ti.pñti.quã hodie nõ habemus.z decre.s.c.nõnulli.

q Sede ap.legatis vel delegatis ab eis.vt.j.patebit.io.an.

r Quedam.ibi nõ distinguebat̃ an actor z reus essent eiusdẽ ciuitatis vel diocẽ.vel diuersax.item addit̃ q̃ de expresso cõsensu partiũ ex̃ locũ quo deputat9 est posit iudex cognoscere: z cõmittere si referas ad decre.pñti.ßm illã poterit fieri cõmissio istitutis i collegiatis honorabilib9 z in cathedralib9 eccl̃is.vñ ß3 eã videbant̃ posse cause cõmitti mãsionarijs z qbuscũq3 pvilegiatis in talib9 ecclesijs qõ erat absurdũ.hic ãt pvidet̃ q̃ solis cãdicis cathedraliũ ecclíax fiat cõmissio.

s Cõmuni vtilitate.que in legibus constituendis attendenda est.iiij.di.erit z.s.i proemio huius libri.

t Credebant̃.z erãt sine dubio respectu prioris temporis. Jo.an.

u Experienta ad idẽ.j.de elec.quã sit z.ff.d le.iij.l.legatis.§.ornatricibus.

x Ad noxã.z iõ nõ debuit iudicari rephẽsibile si ßm tpox varietatẽ variet̃ ipm positiuũ statutũ.lxiij.di.§.vex.xxxv.q.i.c.i.j.d sen.ex.c.vl.i pñ.s.d consan.z affi.ñ d3.cũ suis con.sic z pvilegiũ cũ tẽdit ad noxã reuocationẽ vł moderationẽ a pncipe recipit.s.d deci.suggestũ.j.de pui.c.i.z.c.auctoritate.z.c.se.

y Sãctiõe.sanctio pprie dr̃ cui addijcit̃ pena.qõ dic vt no.iij.di.in summa.

z Melius.laudabilior ẽ aũt qui rem emendat eo qui prius inuenit.C.d ve.iu.enu.l.i.§.sed neq3.

& Reformãdũ.eo q̃ nõ i totũ s3 p pte corrigit̃ istud statutũ: vt.j.videbis.

? Dignitate.dignitas sumit̃ multis modis: qõ dic ut no.io.iiij.dis. deniq3 z vin.z her.s.de ele.nõ resi.c.iij.hic ad lr̃am de ecclesiasticis dignitatibus itelligẽ.z no.mirabile q: pñt cõmitti cause maioribus.xx.ãnis.vt de of.dele.cũ vicesimũ a quocũq3.z ẽt minorib9 a papa: ut ibi: z.ff.de re.iudi.qdã cõsulebãt s3.certũ ẽ q̃ q̃ ẽ in dignitate vel psonatu d3 attigisse saltẽ.xxv.annũ.s.de elec.cum in cunctis.z sic vł q̃ minorib9.xxv.annis nõ pñt cause cõmitti: his dico q nõ atti

gerint.sol.si cause nō possent cōmitti nisi psonis in dignitate vl' personatu ↄstitu tis:tūc pcederet obiectio:sed possent ēt cōmitti canonicis ecclesiaꝝ cathedralium ī quibus nō reqrit̄ tāta etas:vt pbatur.j.de ele.ex eo qd.ꝛ dixi.s.e.si eo tpe.ꝛ sic obiectio nō pcedit. Dico ēt ꝙ dispensatur pōt aliqs hr̄e dignitatem vel psonatum etiā minor.xxv.annis.p dispēsationē pape vel epi. primū pz.fm pbat̄.j. de eta.ꝛ qua.c.vno.

a ¶ Preditis.i.pre aliis dotatis:est.n dignitas quedā preeminētia in eccl'ia:ut.s.de v.si. quāuis.

b ¶ Obtinētib⁹.idē de officialibus epoꝝ pncipalib⁹ ꝛ foraneis ꝛ de priorib⁹ religiosis ↄuētualib⁹ ꝛ claustralib⁹.dic ut in cle.eo.ti.ꝛ si principalis.

c ¶ Cathedraliū.sufficit ḡ ꝙ sit cathedralis:ꝛ sic sublatū ē qd olim hic ↄtinebatur de ecclesiis collegiatis honorabilib⁹:lz ad huc hodie in alio sit ↄparatio:

preditis[a] aut personatum obtinentibus[b] seu ecclesiarum cathedralium[c] canonicis[d] cause[e] auctoritate litterarum[f] se.ap.[g] vel legatorum[h] eiusdem decetero[i] committantur[k] nec audiantur[l] alibi quā in ciuitatibus[m] vel locis[n] insignib⁹: vbi possit commode[o] copia[p] peritorum haberi. ¶ Cum vero[q] eiusdem[r] ciuitatis seu dioce. fuerint actor[s] ꝛ reus: extra[t] ipsas cā nō cōmittatur[u]: nec conueniatur aliquis eorūdē: nisi[x] ab epo[y] ꝫ aliquē de sua[z] diocesi: vel ab aliquo[ꝛ] contra eum aut contra eius capitulum seu ↄtra vniuersitatē ciuitatis ville aut castri fuerit actio dirigenda: vel nisi actor eandem ciuitatem seu diocesiz intrare

ut.j.de ele.q: sepe.alibi eqparāt̄ cathedrales ꝛ regulares.s.ō ele.ne pro dfectu

d ¶ Canonicis.habētibus igit̄ ppetuū officiū in eccl'ia cathedrali sine dignitate personatu ꝛ canonia:de quo loquit̄.j.ti.pri.c.i.non poterit causa cōmitti:cum de his non exprimat. Item scias ꝙ lz isti canonici delegari possint conseruatores tamen dari nō possunt:cum decre.vlt.j.de offi.deleg.cos non exprimat:sed ut .s.dixi canonicus pōt eē maior septēnio:per decre.de ele.ex eo.ꝛ dixi de hoc.s.e si eo tempore.si cōmittatur causa tali canonico:nūquid dicemus litteras valere videtur ꝙ sic:quia ista decre.vltima de hac materia hoc solum requirit ꝙ talis sit ecclesie canonicus:ergo huic stabimus.sed contrarium credo:ꝛ dico ꝙ si tali impuberi committeretur causa:nisi appareret de certa scientia pape non teneret commissio:ꝛ idem dico si committatur ab alio quā a papa minori.xx.per predictam decre.cum vicesimum.quam non dico nec credo correctaz per hanc: quod enim nō mutatur ꝛc.C.de testa.sancimus.ꝛ correctio iurium est vitanda.s.de elec.ecclesia.ꝛ.j.de ele.cum expediat.in prin.nec ista decre.dicit ꝙ hoc sufficiat: sed ꝙ hoc requiritur.vnde non cōtradicit:alias eadem ratione dicendū esset ꝙ dūmodo sit canonicus cathedralis ecclesie vel in dignitate vel in personatu non posset repelli pretextu exceptionis excōicatiōis infamie inimicitiarū vel alia iusta causa:qd est absurdum:ꝛ est simile quod notabo.j.de ele.lz canō.ꝛ no.ꝙ dicit canonicis.olim dicebat institutis:vnde videbatur ꝙ cuilibet instituto ī cathedrali etiā māsionario possent cause cōmitti.quod hodie per decre.hanc sublatū est. No.ergo ꝙ pro dignitate ꝛ loco presumitur pro aliquo:qnto enim quis melioribus preest tanto maior ꝛ sanctior est.i.esse presumitur.in auc.de defen.ciui.ad fi.prime colū.§.nos igitur.col.iij.lxi.di.miramur.lxiij.di.metropolitano.s.ō presum.cum in iuuētute.xxiiij.di.qn̄ de magistris.c.i.ꝛ.c.q:.ꝛ.c.sup specula cū si.ꝛ si tēpore date quis esset canonicus:tempore presentationis non puto ꝙ pcedere possit:non sic ecōuerso:spectam⁹.n.initiū.ad hoc.s.eo.c.i.ꝛ.c.si eo tempore.s.de elec.dudum.ꝛ qd ibi no.ff.de sena.femine.ff.de indi.l.cecus ꝛ hoc habes in glo.fi.in cle.gratie.eo.ti. Jo.an.

e ¶ Cause.hec sine iurisdictione nō cōmittūtur.s.de offi.dele.preterea.nō ergo phibet̄ qn audiētia alicui⁹ articuli vel meraexecutio cuilibet clerico ↄmitti possit

f ¶ Litteraꝝ pone papa ī lr̄is vocat aliquē simplicē clericuz:nunquid valebit cōmissio.fm Ber.ꝛ omnes:dic ꝙ nō habet hic locū talis exceptio:exquo papa scienter cōmittit.q: facere pōt ꝫ ↄstitutionē istā:ad hoc optime.s.de priui.cuz oli.ii. .v.interim.ꝛ no.ꝙ fm Inno.si cācellarius concedat iudices:ꝛ hoc constat:non habet locū hec exceptio:quare enim imputare debet parti que talez iudicem non petiit:qd verum est etiā fz Ber.ꝛ Hosti.cū hoc ex certa sciā facit:quod intelligo si id in lr̄is exprimitur:vt.j.de preben.si motu pprio.

g ¶ Se.ap. Quid de ordinariis:nūquid cōprehendūtur ꝛ tenebūtur hac ↄstitutione:dic fm Ber.ꝛ oēs ꝙ nō:ꝛ pōt esse rō:q: epi ꝛ ordinarii hr̄t melius noticiā clericoꝝ dioceß sue quā papa clericoꝝ totius orbis.vnde etiam si simplici clerico cōmittant ordinarii tenet cōmissio. Pone enim ꝙ simplex clericus excellens sit decretorum doctor.preterea nō est ita absurdum ꝙ aliquis etiaz rudis ꝛ pannosus clericus gerat vices episcopi:sicut esset ꝙ gereret vices pape:igitur ad ordinarios nō extendatur hec cōstitutio.Et est simile quod cōsueuit dici.s.codem non nulli.ꝛ inferius tangam.

h ¶ Legatorum.q: verbum generaliter positum ꝛc.xix.dist.c.i.intelligam hāc litterā generaliter in omnib⁹ legatis quoꝝ tria sunt genera:quod dic ut.s.de of. lega.c.pe.ꝛ.j.eo.ti.c.i.qd verum puto indifferenter.cum ex legatiōis vigore cōmittunt:ꝛ idem intelligas in delegatis.s.cum cōmittunt delegationis vigore.j eodem.c.in nullo quoqz.

i ¶ Decetero.Cōstitutio enim non extendit̄ ad preterita.s.de consti.c.vltimo. Quid de pendentibus.dicam.j.de elec.lz canon. Jo.an.

k ¶ Cōmittantur.Pone ꝙ questio fuerit commissa:pars non excipit:nunquid valet processus.Dicebat Ber.ꝛ omnes post euz ꝙ tacite ꝛ expresse poterat pars huic iuri renunciare.Introductum est enim in ipsorum fauorem.ne.s.in opprobrium proprium cogantur episcopi ꝛ magni clerici coram rudibus ꝛ pannosis clericis litigare:ꝛ interdum ppter ruditatem ipsorum ius amittere suum:ꝛ facit de regulari.ad apostolicam.cum suis concordantiis.Sed hodie per finem istius decretalis credo cōtrarium:vbi innuitur ꝙ ipso iure est irritū ꝛ inane qd ꝫ aliqd istoꝝ fit:vnde necessariam non credo exceptionis opem:ꝛ facit quod dixi.s.eodē .c.i.in principio.Et potest esse ratio.vt.s.tetigi:quia hoc videtur nō soluz in fauorem partium īductū:sed etiā in fauorē ipsius apostolice sedis:ne vilipendat̄

in tali ministerio.lxi.di.in sacerdotibus.cum si.

l ¶ Nec audiant̄.no.ꝙ versiculus iste non prohibet circa cōmissionem:sz circa agitationem:ꝛ idem erat in pdicta decretali presenti. Si ergo extra talia loca fiat cōmissio:dūmodo in his locis cā audiatur satisfactū ē huic responso fm Ber.ꝛ omnes.arg.s.eodem tit.nonnulli de exceptio.oliz. ꝛ.j.§.pro.ꝛ eo saluo qd ibi dicitur ꝛ ad hoc.ff.q satisda.cogan.si fideius sor.§.i.ubi dicitur ꝙ cui difficile est satisdar̄ ī una ciuitate in aliam mittit̄ vt satisdet.

m ¶ Ciuitatibus.ciuitas murorū ambitu terminatur regulariter tamen ꝛ si in suburbiis audiret idem credo.argu.j.de sen.exco.si ciuitas.bene dicit ciuitatibus:q: ī eis presumunt̄ esse periti sic ꝛ epi in solis ciuitatib⁹ statuēdi sunt.lxxx.di.c.i.de pui.c.i.ꝛ leges ꝛ artes in regiis ciuitatibus sūt docēde:ut in pemio.ff.§.hoc aūt.ꝛ de magistris .c.i.ꝛ noīe studii nō ītelligit̄ villa vel castrum.de cle.nō resi.tue.

n ¶ Locis insignibus. Quidam dicūt ꝙ hec determinatio vbi:q statiz sequitur non refertur nisi ad hoc quod dicit locis insignibus. Sufficit enim ꝙ sit ciuitas licet ibi non sint periti:ꝛ est ratio q: cōmuniter ī ciuitatib⁹ sūt periti:ꝛ eis que raro accidunt iurisconsulti nō respiciūt nec medent̄:sed his tantum que frequenter occurrunt:in auc.ut sine probi.ma.si.tu.ge.§.qa vero.col.vij.ar.iiij.dist.xix.ff.de legi.nam ad ea.vix enim est ꝙ in ciuitate vel ibi prope non habeantur periti.vnde satis eorum copia in ciuitate haberi pōt.ff.de rei ven.que religiosis.vij.q.i.pontifices alii sunt ꝫ dicētes:ꝙ ibi est eadem rō:primū placuit Inno.ꝛ hosti.sz hoc expone qd sequitur vbi.ꝛc.i.in qb⁹ locis insignibus:ꝛ facit pro hac parte.j.eo.§.i nullo:

o ¶ Commode.xxiij.q.ij.facit.

p ¶ Copia.pro aduocatis assessoribus consiliariis ꝛ aliis que emergunt .ff.de postu.l.i.§.ait pretor.ff.ex q.cau.maio.l.ab hostibus.§.si.de vi. ꝛ hone.cleri.cum ab omni.xi.q.iij.non licet.quid si inter iudices ꝛ partes est contentio super hoc:quia alter dicit locum insignem:ꝛ ibi copiam peritorum haberi:alter negat:quid erit. Hic recurrendum ad cōmunem opinionem vulgi.ff.de suppel.lega.labeo ꝛ.s.de spō.ex litteris. Quid si ad huc super hoc sit contentio:reccurretur ad arbitrium boni viri.ff.de verb. obli.l.continuus actus.non delegatorum qui iurisditioni sue fauerent:ad hoc.C.de arbi.l.nemini.ꝛ.j.de pe.dilectus fm Ber.ꝛ intelligo bonum virum iudicem ecclesiasticum illius loci fm Inno. Hostien autem dixit hic recurrendum ad arbitrium iudicis idest boni viri:ꝛ sic intelligitur lex continuus.§.cum ita.eligentur ergo fm eum arbitri.s.eodem pastoralis ꝛ de offi.delega.suspitionis.nisi euidenter notoriū esset ꝙ ibi peritorum esset copia:ad hoc de ap.cōsuluit.i. Ego credo ꝙ cum iudex se cōstituit aduersarium tunc locum habeant supradicta. Sed si contentio esset solum inter partes certe credo ꝙ iudex de hoc cognoscere ꝛ pronunciare possit: quia video ꝙ pronunciat an sua sit iurisditio quod plus est.s.eo.super litteris.ꝛ facit quod recitari consueuit de proba.post cessionez.ꝛ facit.j.§.p xi.in fi.

¶ Cum vero. Actore ꝛ reo eiusdem diocesis existētibus causa committi non debet extra illam nisi in sex casibus in quibus tamen non trahere vltra vnam dietam.ꝛ nisi in duobus casibus impetrans per iuramentuz fidem fecerit de illis repelletur a iudice:ꝛ in expensis condēnabitur. h. d. vsqz ad.§.cū aūt. Do.

q ¶ Cum vero.hic incipit corrigerē ꝛ moderari statutum generalis concilii.s.e.nōnulli.ꝛ summe equitatis est quod sequitur. Jo.an.

r ¶ Eiusdem ciuitatis.q: domicilium habēt in eadem ciuitate vel dioc̄.et idem intelligo cum plura domicilia habent qd esse pōt:vt.ff.ad muni.assumptio.qa adhuc dico ꝙ locū hēbit.§.iste.ꝛ non sequēs:qd satis probatur.s.de fo.ↄpe.ex parte.h.nec negari pōt licet ēt sit iste alterius ciuitatis: qn ēt sit istius:quod.§.iste requirit.

s ¶ Actor ꝛ reus.vn̄ dicant̄ isti habes.s.de vb.sig.forus.ꝛ in omni.

t ¶ Extra ipsas.ciuitatem seu diocesim.

u ¶ Nō cōmittatur.hoc verum videt̄ nisi ad id expressus accesserit partiū cōsensus.arg.j.eo.§.in nullo quoqz.quod ēt facit ꝫ:cum in illo casu hoc sit expressum:in isto non:ar.de deci.ad audientiam tamen id videtur cuz hoc solum sit in partium fauorem inductum.de regula.ad apostolicam. cum suis cōcor.ꝛ lz hoc satis videatur rōnabile non dico tamen hoc asserēdo per id quod dicitur in fi.c.audiui tamen curiam id seruare:ꝛ tales commissiones de curia emanasse.

x ¶ Nisi.a generali edicto ponit casus exceptos.

y ¶ Ab epo.hoc equissimum est ex eo maxime:q: si in ciuitate vel diocesi sua aliquem ex subditis suis eps iudicem impetraret recusari posset vt suspectus.vt.s.ut lit.nō cōtesta.accedens.

z ¶ De sua dioceti.idem si de aliena:q: ēt tunc non impetrat in sua:vt.j. .§.prox.sed de sua id dixit:q:.§.iste tractat tm̄ qn̄ reus ꝛ actor eiusdē dioc̄. sunt.vnde dictio nisi:alias non pprie poneret.

ꝛ ¶ Ab aliquo ꝫ eum.vix.n.inueniret actor in ciuitate episcopi iudicem

qui non faueret episcopo. ar. s. vt lite nõ ꝓtestata: accedens. ij. ibi: ⁊ omnes existunt sub districtu ⁊c.

a Non audens. forte gibellinus: ⁊ ibi regunt Guelphi. vel econuerso: vel forte relegatus.

b Potentiã. paritas in iudicijs ẽ seruãda: sed potẽtioribꝰ pares esse nõ possumus. ff. de alie. iudi. mu. ca. fac. quia etiã in principio.

c Merito. no. vbum q: si diceret se dubitare vbi nõ est dubitandum non excusat. s. eo. cũ cõtingat. de simo. ⁊ si que stiones. cum simi.

d Eum. aduersariuz.

e Infra ipsas. ciuitatẽ ⁊ diocesim cuius sunt ip se reus ⁊ actor.

f Secure. qõ in iudicijs regrit: vt ipsoꝝ iudicioꝝ exercẽdoꝝ locus sit idoneus ⁊ securus: alias locũ hz appellatio de appel. ex pte. i. ⁊ tũc etiaz si kas ꝏ ꝓductu hẽret suis inimicis capitalibꝰ se exponere nõ tenet. s. vt lite nõ ꝓte. accedẽs. ij.

g Possit. nõ dicit debeat: vñ dico qõ si cõtra epm vel capitulũ vel potentẽ ipetret i sua ciuitate vel diocesi: bene tenet cõmissio. ⁊ idẽ econuerso semp saluo recusationis iure. Io. an.

nõ audens[a] aut sui aduersarii potẽtiaz[b] merito[c] phorrescens eumꝰ i fra[e] ipsas nequeat conuenire secure[f]. In his quippe casibus extra dictas ciuitatẽ ⁊ dioc. possit[g] cõtra ꝑdictos[b] cã cõmitti: nullꝰ tñ eorũ vltra vnam dietã a fine sue dioc. valeat cõueniri: sed ⁊ in duobꝰ[h] vltimis casibus nisi impetrans de predicto timore quez in litteris cõmissionis exp̃mere teneatur p̃mo[i] fidẽ iudici[m] faciat saltẽ[n] ꝑ proprium[o] iuramentum: iudex ipse nullatenus i causa[p] procedat. sz partes a sua iurisditione dimittens impetrantem eũdez i expensis legitimis[q] alteri p ti cõdẽnet. Cum autem[r] actor ⁊ reus ciuitatum ⁊ diocesum fuerint diuersarum: si actor in ciuitate vel diocesi rei iudicem habere[s] recuset[t]: ipsum non in sua sed in alia ciuitate vel dioce. libere impetra.

re ualeat: reumqz trahere ad eandem: dummodo locus ad quem eum traxerit[v] vltra unam dietam[x] sicut in casu alio premittitur minime sit remotus[y]. In nullo quoque casum predictorum[z] iudex extra ciuitatem seu diocesi. in quibus deputatus[a] fuerit citet ꝓ partes: nec de causa sibi cõmissa cognoscat. Nisi ad id expressus[b] accesserit earundez assensus. Neqz alibi q̃z infra illas[a] et personis dumtaxat designatis[b] superiꝰ committat quomodolibet vices[c] suas.

Insuperꝰ vt gratis[c] ⁊ cum omni puritate[f] iudicium[g] coram[b] ipso procedat nullus munus[i] vel quicquid aliud. Nisi[k] forsan esculentum vel poculentum mera[l] liberalitate ꝏblatum quod paucis[m] consumi[n] possit diebus vel nisi i cũ ipm propter causam sibi commis

distante. hoc dicit vsqz ad. §. in nullo. Do.

r Cũ aũt. s. in pri. §. dicit qd iuris cũ actor ⁊ reus eiusdem dioce. vel ciuitatis sunt: modo dicit hic quid iuris cum sint diuersarum. De prelatis aũt ordinum vel locorum qui impetrant pro membris suis habentibus vel non habentibus speciales administratores vel gubernatores. dic vt i ꝓcilio vicẽ. c. ti. abbates.

s Habere. i. impetrare.

t Recuset. no. q̃ actor recusat iudices. ⁊ hoc vez est in iudice adeũdo delegato vl ordinario vñ si reꝰ plures hz ordinarios. actor alteruz eligit alterũ recusat. sz in iam adito secꝰ: qr tunc actor nõ recusat sz reus bñ nisi er noua cã. vel nouiter ad eius noticiã pueniẽte. s. de offi. deleg. causamqz. ⁊ c. insinuãte.

u Traxerit. ⁊ i quo deputatꝰ est iudex. j. §. prori.

x Dietã. an dieta ista ꝓputãda sit legal'r. s. vt. xx. miliaria cõputenẽ p vna dieta. ff. si qs cautio. l. viccna. an vulgariter. s. hz regiõis ꝓsuetudinẽ dic vt no. s. e. nõnulli: ⁊. j. de elec. cupientes. i. rñso. ⁊ q ꝏ vulgaribus itelligi debeat pbatur. j. ꝏ preben. presenti. §. loca

y Remotus. vñ ⁊ si modicũ vltra vnã dietã remotꝰ ẽ locꝰ ille puta p vnũ miliare ñ potit ibi fieri ꝓuẽtio. ff. ꝏ ꝏb. si. l. iij.

In nullo. Delegatus extra locũ cõmissionis nec ptes citare nec de cã cognoscere põt sine expsso ptiũ ꝓsensu nec subdelegare locis vel psonis alijs q̃z

b expressis. h. d. vsqz ad. §. insuper. Primo ponit duo a qbus vnũ casum excipit ibi: nisi. Secundo alia duo ibi: neqz alibi. Do.

z Predictoꝝ. s. cũ actor ⁊ reus sunt eiusdẽ dioce. ⁊ i eadẽ sunt iudices ipetrati vl er cã i alia. vl sũt diuersaꝝ ⁊ i ciuitate rei ipetrati sũt iudices. vl i tertia citate.

a Deputatus fuerit. no. q̃ q̃ nõ solũ requirit q̃ nõ citet ad locũ vltra dietã nõ remotũ. sz et q̃ nõ citet ex locũ i quo deputatꝰ ẽ. oliz aũt dicebamꝰ de duabꝰ dietis. q̃ si iudex exeũdo locũ i quo deputatꝰ ẽ veniat ad locũ ñ remotũ vltra duas dietas pcedere poterat. de excep. oliz. hodie i suprãdictis casibꝰ ñ sic. vt h vides.

c Citet ptes. ⁊ si citauerit ñ tenet ire: qr citatio irrita ẽ ipo iure: vt i fi. c. ⁊ si ob hoc pcesserint ꝑ eos nõ tz pcessus vt ibi. An aũt citatꝰ teneat ire ꝓuilegiũ vel defensionẽ allegaturus. dic vt no. iij. q. ij. eps. ⁊ de accu. venẽs. in vlti. glo.

x Expsus. i tñ credo iherẽdũ huic lre: q̃ lz iteruenat tacitꝰ ꝓsensus. puta qa nõ opponit exceptio credo q̃ nõ valeat pcessus p finẽ. c. Itẽ credo si intueniat ꝓsensus rei ⁊ ñ actoris. vel econuerso. lz eiꝰ tñ cui ꝓsentit videat cẽ fauor cadẽ rõe cũ lra ista dicat earũdẽ.

a Illas. ciuitates. s. seu dioce. i qbꝰ deputatꝰ ẽ.

b Designatis. superiꝰ. s. ꝓstitutis i dignitate vl psonatu vl cathedraliũ ecclesiarũ canonicis. approbata est igit p hãc lram opi. Ber. ⁊ modernoꝝ q notabãt in decre. pñti. q̃ idẽ iuris erat i delegatis a se. ap. qõ i legatis. In ordiarijs ãt tenet qõ hẽs. j. de of. or. vt litigãtes: ⁊ i. c. eps.

c Vices suas. secus si audiẽtiã ꝓmitteret vl aliquẽ certũ articulũ. ad hoc. s. ꝏ of. dele. sup qõnũ. ⁊ viri. s. e. §. i.

Insuper. Delegatus nihil dz a ptib ꝓrecipe nisi esculentũ ⁊ poculẽtũ libere oblatũ paucis ꝓsũptur diebꝰ vl moderatas expẽsas si nõ sũt paupes qñ p necessitate vel vtilitate ñ maliciose ex domiciliũ pgeret. h. d. vsqz ad. §. assessorẽ. Do. Et ista ẽ ka ps p̃n. vt dirit glo. i. põt ista ps subdiuidi: qr p̃mo põit regulã p̃missa rõe q̃ duos casus excipit p̃ma ibi: nisi. Et ko casui excepto q̃tuor modificationes subijcit ibi: puisurꝰ. Io. an.

d Insup. q. d. s. puidimꝰ ꝏ psonis ⁊ locis qbꝰ ⁊ i qbꝰ cãe cõmittẽde sunt ⁊ tractãde: nũc puideamꝰ ad exactiões indebitas q̃ in iudicijs ⁊ a iudicibꝰ assessoribꝰ notarijs fiebãt. ꝏ tpe pcessus nil dirit: qr satis p antiq̃ iura puisũ erat. s. de fer. c. vl. ⁊ de of. dele. ꝓsuluit. i auẽ. de iudi. §. sedebũt. col. vi.

c Gratis. bñ dicit: qr iudiciũ iustũ vel iniustũ nõ lz vendere. xi. q. iij. nõ lz. xiiij. q. v. nõ sane: de vi. ⁊ bone. cle. cum ab omni.

f Puritate. ꝓscientie. j. eo. §. assessorem. j. de re iudi. cum eterni.

g Iudicium. potest hic poni pro sententia ⁊ etiam pro omni eo quod sniam p̃cedit. ⁊ facit quod viri. j. de reg. iu. in iudicijs. ij. q. i. sicut.

b Coram ipso. delegato. idẽ in cõseruatore. j. de of. dele. c. vlti.

i Nullũ munus. no. q ⁊ tripler ẽ munꝰ a manu: a ligua ⁊ ab obsequo: non ergo dirit simplr munꝰ. sed dirit nullũ munus. ad idẽ. i. q. i. sunt nõnulli.

k Nisi esculẽtuz. q̃ no. qr de aliquo qõ i munerib ꝓsistit et vntꝰ denarij valorẽ recipe nõ põt nisi esculentũ ⁊c.

l Mera liberalitate. vt exactũ vel petitũ directe vel indirecte nõ fuerit ad idẽ de simo. dilectus. i. ad fi. Io. an.

m Paucis. cum numerus nõ adijcitur credere arbitrio boni viri reliquẽdũ: habita et ꝓsideratione psonaꝝ ipsius iudicis recipiẽtis: ⁊ ꝓsuetaꝝ expensaꝝ q̃litate. ⁊ ipsius dantis. ad hoc de simo. ⁊ si q̃stiones. ⁊ saltẽ duo dies nõ videnẽ exclusi. cum pluralis locutio duos numeros cõprehẽdat. de cõ. di. i. h quoqz. ff. de testi. l. vbi numerus. ad hoc. ff. de ꝏb. obli. l. continuus actus.

n Cõsumi. diebꝰ: ita q̃ nõ ꝑducat ad munerũ quantitatẽ. ff. de offi. ꝓconsul.

solent in fi. Talia enim xenia nō sunt lucra: vt ibi. ꝛ. ff. de of. pref. l. plebiscito. ꝛ tollerāṫ ista: q2 nō est verisile ꝙ ꝓpter ista moueret aīus iudicantis. de simo. ꝛ si qōnes. ad fi. sicut ꝛ pro modica re nō daṫ actio de dolo: q2 nō est verisile ꝛc. ff. de dolo. l. i. ꝛ. l. pre. in fi. ꝛ de modico nō est curādū. de cō. di. ij. reuera. alibi nō distinguiṫ iter multū ꝛ modicū. xiiij. q. iij. plerisqꝫ: ꝛ. q. vi. c. vlti. ꝫ. de ap. c. ꝺ appellatiōibus. de si. ex tue. in sti. de rex di. §. gallinarum.

a ¶ Propter cāꝫ. i. suadēte vtilitate vel necessitate cāe: vñ nō dꝫ fingere occasionē: vt. j. seqꝫ sile. j. ꝺ in. c. ij. ꝛ h satis vꝫ termiari qꝺ solet q̄ri an si scholari existēti i studio papa deleget cāꝫ ille possit petere expēsas: lꝫ ille nō sit in domicilio suo lꝫ ex nō est tñ ibi pp cām sed pp studiū: vnde expensas non habebit p hanc lrām: ꝛ de h in Specu. de sala. §. i. ṽ. si alicui.

b ¶ Proficisci. pone exēplū. ꝫ. §. pri. de pscrip. q2 indicante.

c ¶ Moderatas. nunꝙ minores pōt. ff. mā. si qs. alīs ē sub l. iter cās. §. ipēdia. adde. ff. de admi. tuto. cū plures. §. cū tutor. exūt tñ mediocres ꝛ nō delicate. ff. de pig. ac. si seruos i fi. ad idem de do. ꝛ cōtu. finē: ꝛ. c. primo ꝛ se. de eo q mit. in pos. cū venissent. de sequestra. pos. c. i. ad fi. nec credo cōpensandas vel ducēdas in hoc casu expensas qs dñi facturus esset sm qꝺ dicere consueuimus in victore p. l. ff. ad exhibendū. sed ꝛ si. §. i. ff. de peti. here. sed ꝛ si. §. qꝺ aūt. ij. ꝛ. ff. de rei vē. si res: q2 dico ꝙ i ꝓcuratiōibꝰ his nō deducunṫ. sic ꝛ eps visitās vel ꝯsecrās ꝓcurationē itegrā recipit: ꝛ nil deducit. ꝫ. de simo. cum sit: ꝛ testis itegre expēsas pcipit. iiij. q. iij. venturis. ꝛ. j. e. §. pe. alias sequereṫ interdū ꝙ nil hꝛet: cū iterdū tātidē ꝛ forte plus expendāt in domo ꝓpa: pterea tā cēt dria iter delegatū ꝛ ordinariū q qñ ꝓficisciṫ expēdit q domi expēsurꝰ erat: vt i auē. de mā. pn. §. illud. tñ alij ꝯ. Et no. ꝙ lrā ista nō distinguit an delegatꝰ hēat būficia sufficiētia vel nō: vñ dico ꝙ siue abūdet siue si expēsas hēbit cū ꝓficisciṫ pp cām. lꝫ Host. dixerit delegatos pape peccare si recipiūt expēsas: ex quo hñt sufficiētia būficia. ꝛ hoc no. ꝫ. ꝺ vi. ꝛ bone. de. cū ab oi. ꝛ i istis expēsis habeṫ rō nō solū victꝰ sꝫ ēt vecturarꝫ equorꝫ ꝛ siliuꝫ. Quid dicemus de delegato ordiarij. dic ꝙ si ē delegatꝰ ad vniuersitatē cāꝫ idē qꝺ i ordiario. s. ꝙ nihil hēbit. imo ordinariꝰ ei ꝓuideat. Idē. n. ē ꝯsistoriū. j. de ap. roma. ꝛ ordinariꝰ ē: vt dixi. j. de of. vic. lꝫ ad hoc. ꝫ. de of. or. iter cetera. ꝛ i auē. vt nulli iudi. §. nulli. col. ix. ꝛ i auē. de mā. pn. §. illud. si sit delegatꝰ ad spālē cām. ꝛ ordinariꝰ ei cām maliciose cōmittit idē. Si nō maliciose vꝫ idē ꝙ in delegato pape sm Inno. q hoc no. ꝫ. de vi. ꝛ bone. de. cū ab oi. sed an pene hēant locum in eo q in delegato pape h exprimunṫ: vtilis esset declaratio ꝓ eo ꝙ pene nō videntur excedere ꝓpriū casum. de pe. di. i. pene. j. de reg. iu. in penis. cū suis cōcor.

saꝫ[a] ꝯtigerit extra suū domiciliū ꝓficisci[b] moderatas[c] expēsas recipere[d] ab eisdem ptibus qlitercunqꝫ[e] psumaṫ. Prouisurus attēte: ꝙ i ipis expēsis modū nequaquā excedat[f] nec plus ab vna parte ꝙ̄ ab alia[g] exigat cū cōe[h] gerat negociū vtriusqꝫ: qōqꝫ vbi cause sibi ꝯmisse vtilitas[i] uel necessitas ñ exegerit occasionem[k] pp habendas expensas ꝓficiscēdi extra domiciliū non assumat: sed ꝛ vbi notabiliter[l] fuerint paupes[m] litigātes: etiam ꝓ expensis nil ꝓrsus exigat ab eisdem. ¶ Assessorem autem vt qñqꝫ[n] faciunt aliqui fraudulenter[o]: nisi eo indigeat[p]: quod cōsciētie[q] relinquatur[r] eiusdem: sibi nequaquaꝫ adiūgat: aliognꝰ[s] de suo proprio ꝓuidere teneatur eidem. Si autem indigeat: ipsum neutri parti suspectuꝫ[t] assumens: ei de cōpetenti[u] salario prouide moderando[x] ab eo faciat a partibus cōmuniter[y] prouideri. ¶ Notariū[z] uero uel notarios[ꝛ] i causa sibi comissa scribentes: qui vt plurimū in exigēdo salario metas[ꝯ] rationis excedūt: ut ad ipsius spectat officiū[ꝫ] prudēter[a] refrenet[b] Nec cū ipsis aut cū assessore pre facto lucruꝫ participet vllo modo. ¶ Si qd autē ꝯtra cōstitutionem presenteꝫ receperit[c] ad ipsius restitutionē integrā teneaṫ. Nulla eorū qbꝰ restitutio facienda fuerit remissione[d] ullatenꝰ ꝓfutura eideꝫ.

d ¶ Recipere. No. q2 non solum exigere ab inuito. sed etiā a volente recipere ꝓhibetur. ad idem. j. de censi. romana. §. pe.

e ¶ Qualitercūqꝫ. no. qr sm leges delegatꝰ habet sportulas. s. duos aureos in prin. ꝛ duos in fi. in auē. de iudi. §. ne aūt. col. vi. ꝛ hoc si cā sit maior centū aureorꝫ: aliogn delegatꝰ ēt a principe nil hēbit: vt ibi. sm nos nihil vꝫ legato dandū noie sportularꝫ. cū ista lrā sic generaliter loquaṫ: ꝛ supra dixit nullum munꝰ vel quicꝙ aliud. ꝛ facit. ꝫ. de vi. ꝛ ho. de. cum ab omni. ꝛ qꝺ ibi no.

f ¶ Excedat. hoc satis. ꝫ. dictum fuerat dum dixerat moderatas.

g ¶ Quam ab alia. hoc non hꝫ locū in casu. j. de iudi. mulieres. cū. n. testē producens illum hēat ꝓcurare: lꝫ ille ꝓ vtraqꝫ parte testeṫ. j. eo. §. proferendo. a simili in iudice cū ad testē ex cā ꝓficisciṫ. Itē vbi pars abundat alia nihil hꝫ. Item dico: vt. j. eo. ver. sed vbi. vnde ibi dicit litigātes i plurali: ad hoc de elec. cupientes. §. si vero. ver. nisi forsan: ꝛ facit ad idem eadem decre. §. deniqꝫ. ver. vt eo.

h ¶ Cōe. facit. j. §. pri. in fine.

i ¶ Utilitas. vel necessitas. no. ista duo paria. ad idem de prebē. exposuisti. ꝛ ibi de hoc: aliqñ non sunt paria. de eo qui mit. in pos. cum venisset. ff. de impen. in re do. fac. l. impense. cum duabus. l. se.

k ¶ Occasionem. est si. j. de iudi. mulieres.

l ¶ Notabiliter. nota igitur debet esse paupertas. ad idem. ꝫ. de vsu. cum tu.

m ¶ Pauperes. paupertas nō est de genere malorꝫ. xv. q. i. illa in fi. ꝛ no. ꝙ etiā sm leges in hoc casu ordinarius non hꝫ sportulas. in auē. de mā. prin. §. sit tibi col. iij. ꝛ magister in cathedrali ecclesia istitutus pauperes scholares gratis docet de magi. c. i. ꝛ pp paupertatē due ecclesie vniunṫ. x. q. iij. vnio. ꝛ pauperibꝰ prouidere dꝫ pretor de aduocatis. ff. de postu. l. i. §. ait pretor.

¶ Assessorem. Delegatus nisi idulgeat nō assumit assessoreꝫ alīs de suo illi ꝓuideat si eget nō suspectū partibus assumet cum moderato salario a partibus soluendo. h. d. Et ponit duo dicta. scōm ibi: Si aūt. Dominicus.

n ¶ Ut qñqꝫ. nō hꝫ rōnem de his q raro fiunt. ad idem. ff. de sta. ho. l. non sunt ꝛ. l. vltra. ꝯ. ff. de legi. nam ad ea. Sol. vt no. de despō. impu. lrās. in glo. pe.

o ¶ Fraudulenter. vel vt partes grauent vel alteram earum: vel ut amicis seruiāt: vel vt lucrū percipiant vel participent: vt. j. seqꝫ: vel vt seipsos exonerent: qꝺ facere non debent de offi. deleg. pastoralis. in prin.

p ¶ Indigeat. q2 forte nō est peritus vt cōuenit ad vniuersa puncta cause rimāda. vel q2 variis suis negociis vel ifirmitate corporis ipeditur.

q ¶ Conscientie. si. de renun. nisi cum pridem in fine.

r ¶ Relinquaṫ. p hoc vbū credo ꝙ pars nō possit referre qōnem iudici de legato. s. dicēdo ꝙ assessore nō eget. cū. n. hoc cōscie relinquaṫ ipsius. ergo solus deus h nullus aliꝰ iudex vel cognitor. ꝑterea posito ꝙ summꝰ sit doctor ꝛ parū occupatus: ex quo ꝯscientia sibi hoc dictat pōt assessoreꝫ assumere: vt hic. caueat tñ sibi ne ꝯscia eius improbabilis sit. de simo. per tuas. ij.

s ¶ Aliogn. s. si adiunxerit: cum non egeret.

t ¶ Suspectum. no. pro suspectis q de facto causis dantur per partes.

u ¶ Cōpetenti salario: spe eteniꝫ pmiorꝫ iuitandus ē assessor. C. ꝺ asses. l. i. ꝛ salariuꝫ hꝫe dꝫ. ff. de offi. asses. l. diē functo. dꝫ. n. merces cōstitui ꝓ labore. xij. q. ij. charitatē. nec ꝺ ꝓprio beneficiū qs facere cogiṫ. x. q. ij. ꝑcarie. ꝛ pōt iustuꝫ consilium vendere. xi. q. iij. non lꝫ. adde qꝺ ibi no. ꝛ. xiiij. q. v. non sane de hoc in spe. §. salarium. ver. quid si duobus.

x ¶ Moderādo. sm qlitatē cāe ꝛ partiū cōditionē ꝛ facundiā assessoris. ꝛ loci ꝯsuetudinē: sicut de aduocato dicimꝰ. ff. de var. ꝛ exordi. cog. l. i.

y ¶ Cōiter. q2 cōe gerit negociū. ꝫ. §. pri. ꝛ si delegatus moriṫ vel partes concordent: nihilominus assessor salariū statutū hēbit vel habitum non restituet. ff. de offi. asses. l. diem functo. ff. lo. qui operas: ꝛ. l. ex conducto. §. Item si. ff. de var. ꝛ extraor. cog. l. i. §. diuus.

¶ Notarium. Delegatus taxare dꝫ salariū notariorꝫ nec participare dꝫ cū ipsis vel assessoribus in salario. h. d. vsqꝫ ad. §. qs aūt. Primo mādat salariū moderari. Scōo ꝓhibet iudicem in litteris participare. Do.

z ¶ Notariū. quē dꝫ hꝫe delegatꝰ: vt fideliter cūcta iudicij acta conscribat. ꝫ. de ꝓba. qm ꝛ vocaṫ seruꝰ publicus. j. de vsur. ꝙꝙ. ꝛ priuat ecclesia ēt laicum hoc offō rōne peccati: vt. j. de penis felicis. §. i. cum si.

ꝛ ¶ Notarios. no. plures notarios assumi ad scribendū in vna cā cuꝫ hoc nō reperiaṫ ꝓhibitū: ꝛ h sit cōcessum. ꝛ facit ad predcā decre. qm.

ꝯ ¶ Metas rōnis. ꝛ est istud quasi crimē concussionis rōne officij vltra debitum exigere. ꝛ. q. vij. sancimus. C. ad. l. iul. repe. l. vlti.

ꝫ ¶ Offm. no. iudicis ēt delegati ē moderari salaria assessoriū ꝛ notariorꝫ quia cum causa sit ei cōmissa ꝛc. de of. delega. ꝑterea. ꝛ est si. de iudi. c. vlti. vnde bene dicebat Guil. in spe. ti. de sala. §. ij. circa fi. ꝙ aut scriptura erat de foro ꝛ iudicialis ꝛ aut extraiudicialis. primo casu puta in exceptionibus replicatiōibꝰ ꝛ simibus scribēdis ad officiū iudicis corā quo agiṫ: ēt delegati ptinet taliū salariū moderari. ꝛ a grauaminibꝰ partes releuare. de pe. di. i. nemo. ꝛ de of. dele. cum te. ꝛ cūcta q litigatores impediunt emendare. i. q. i. emēdari. de of. dele. c. i. ꝛ tales iprobos exactores punire. C. ꝺ of. pref. apbri. in noie. vsus si. §. hoc etiā decernimꝰ. moderabitur ergo qd deꝫ ꝓ citatione: qd pro termino: qd pro cōtestatiōe: ꝛ sic de singulis: ꝛ in hoc ispiciet cōditioneꝫ psonarꝫ ꝛ cause: ꝛ ꝯsuetudinis fori. ꝛ si sibi videbiṫ p alios fideles notarios faciet hoc taxari. Si vero sit scriptura extraiudicialis: puta istrumētū venditiōis de qua agiṫ: vel depositi: vel absolutionis: vel silia expedieṫ id p ordinarium loci vel deputatum illi offō: puta p cōsulem tabellionem bonoñ. q si de certo salario nō fuit ꝯuentum inspecta qualitate cause cōditione psone: ꝛ ꝯsuetudine loci taxabit: vel taxari faciet per viros expertos. ff. de var. ꝛ extraordia. cog. l. i. ꝛ de simo. c. i. iij. q. vij. § tria. ver. apud vrbem.

a ¶ Prudenter. ad idem. de accu. qualiter. i.

b ¶ Refrenet. alludit vocabulo: ꝛ est si. ꝫ. in proemio compila. Greg. ꝛ. ꝫ. de homici. dilectus.

¶ Si quid autem. Delegatus recipiens aliqd ꝯ ꝓhibitioneꝫ huius. c. tenetur restituere nō obstante dantis remissione. h. d. Prima punit. Scōa penam aggrauat ibi: nulla. Do.

c ¶ Recepit. s. a partibꝰ ꝑter esculētū vel poculētuꝫ: vel vltra moderatas expēsas cum ꝓficisciṫ: vel participādo lucrū cum assessore vel notario.

d ¶ Remissione. si. j. de cēsi. exigit. ad fi. ꝛ in cle. de ber. nolētes ver. ꝙ si secus. ꝛ sic est casus vbi dñs rē suā in aliū trāsferre nō pōt qꝺ ē ꝯ regulā q dꝛ. Nihil est tā naturale ꝙ volūtatē dñi volētis rē suā in aliū trāsferre in sti. de re. diui. §. p traditionē. Quid si postꝙ restituit iudex pars sibi donet: nunqd hoc facere pōt: credo ꝙ sic: q2 hic hoc nō prohibetur: sicut nec alia sua bona donare prohibeṫ. Et est rō quare aliud in remissione aliud in donatione: remissio facilius presumitur fraudulenter fieri ꝙ donatio: quia facilius remitteret quis multa ꝙ donaret pauca. sic alīs simile.

¶ Pro ferendo quoqꝫ testimonio[a] ptextu cuius aliqui alios fraudulenter interduꝫ a iudicib⁹ vocari procurant: vt eos laboribus[b] et expensis[c] fatigent: aut extorqueāt[d] aliquid ab eisdeꝫ nullum vllaten⁹ connocet: nisi quando conditio[e] et status cause requirent. ¶ Sed nec tunc nisi a producente[f] cōpetentes vocato pro testimonio veniendo stando ⁊ redeundo faciat ministrari expensas[g]. ¶ Quicqd autē ꝯtra premissa vel coruꝫ aliquod ꝯtigerit attentari sit ipso iure[h] irritum ⁊ inane. Idem.

¶ Sola preuenta p̄sentatio ⁊ receptio in canonicum secundi impetrantis in eadem ecclesia non excludit primum impetrantem a p̄benda vacante tempore sue receptionis vel post vel a vacāte ante suaꝫ receptionem vel presentationeꝫ: ⁊ si per processum executoris vel interpositionem decreti pro primo īpetrante affecta extiterat nisi dolo uel negligentia excluderetur ab eadem. h.d. Dominicus.

Tibi qui[i] gratiam in bituricē. ecclesia īpetrasti a nobis certo[k] executore concesso: qui te in canonicum recipi faceret: ⁊ de prebēda tibi: si qua in eadeꝫ ecclesia tunc vacabat: alioquin de vacatura ꝓxime[l]: prouideret[m]: alius similem gratiam post tuam impetrationeꝫ obtinens in eadē: licet priusquam tu: suas litteras presentauerit: ⁊ in canonicum sit receptus[n] in prebenda tpe tue receptionis: vel etiam post vacāte: ex quo alteri ante tuā receptionem collata non extitit[o]: anteferri nō debeat. ¶ Ideꝫ quoqꝫ si ante receptionem[p] tuam in canonicuꝫ vacauisset prebenda[q] per processum tui executoris qui ei ad quem p̄bende collatio pertinebat notificauerat[r]: q̄ eam volebat per huiusmodi ptātem ꝯferre: aut interdixerat ne cōferret eandem: seu illaꝫ sue reseruauerat collatōi: p̄sertim[s] cum interpositione decreti affecta: tunc enim tibi ⁊ non alteri dꝫ prebenda huiusmodi assignari. ¶ Quinimo si ante receptionem ⁊ p̄sentationem etiam tuaꝫ p̄bēda vacauit ideꝫ erit censendū: si in huiusmōi gratia tibi facta decretuꝫ[t] a nobis fuerat irrituꝫ ⁊ inane: quod ꝯtra ipsam contingeret attentari. ¶ In predictis[u] itaqꝫ casibus debes in prebendā vacantem potius quā īpetrator vltim⁹ obtinere: dū tamen dolus[x] tibi non posit ul' notabilis negligentia[y] imputari. Idem.

¶ Si primo sub ꝯditione ꝓuideri mandatur: ⁊ secundus pure impetrans priusquaꝫ veniat ꝯditio a papa vel executore suo canonicatū obtineat in assecutione prebēde p̄mo prefertur. hoc dicit Joannes andree.

Si pro te alicui[z] directa fuerint scripta[&] nr̄a: vt tibi de canoni

.ff. ad vell. sed si ego. vbi dicit q̄ senatuscōsultū velleianū mulieri intercedenti succurrere voluit nō donanti: ideo q: facilius se obligat mulier q̄ alicui donet: ⁊ hec est causa q̄re ꝓhibet ne pena īteruenīat ī matrimonio ⁊ nō arra: q: facili⁹ ꝓmitteret qs centū noīe pene q̄ daret decē noīe arre: vt recitari solet. ꝭ. de spōsali. gēma. hec oīa ītelligo da eē dūmodo ꝯctus iste in fraudem non fiat quia tunc nō credo iudiceꝫ absolutū. ad hoc. ff. de dona. īter vi. ⁊ vxo. si spōsus. §. circa. ff. ad velleia. q̄uis. §. si cū essem. ⁊ facit. ī. ꝺ elec. cōmissa. cū simi. ⁊ qꝺ no. xiiij. q. iij. pleriqꝫ. de p̄uile. q̄ to. ff. de legi. l. contra. ⁊ qꝺ no. Guil. olim in decre. de postul. ꝑperādū. Gregor. ⁊. quam hodie non habemus.

¶ Pro ferendo. Delegatus non debet vocare testes nisi q̄n status cē reqrit ⁊ ꝓducente illis admīstrāte expēsas in veniendo stando ⁊ redeundo. h.d. vsqꝫ ad. §. quicqd. Prima pars cā ꝑmissa ꝓhibet īdifferenter testes vocari. Secūda eis ꝓuidet ī expensis ibi. Sed nec. dominic⁹.

a ¶ Testimonio: ad qꝺ ne ꝟitas occultet q̄libet cōpellit. xiiij. q. ij. q̄sq̄. de testi. co. ꝑuenit: ⁊ hoc in ciuilib⁹. In criminalibus aūt quid iuris no. eo. ti. dilectorum.

b ¶ Laboribus. in eundo ⁊ redeundo.

c ¶ Expēsis. no. ꝫ q̄ iudex nō solum parcere dꝫ laboribus ⁊ expēsis partiū. ut. ꝭ. de do. ⁊ ꝯtu. sinem sed et testiū. ut hic.

d ¶ Extorqueant. si. ꝭ. eo. ti. c. ulti.

e ¶ Cōditio. ⁊ status: ut si petant sup p̄ncipali lite cōte. ⁊ iurato de calūnia: ⁊ dato termino ad ꝓbandū: ⁊ porrecta intētione ꝓducentis: tunc testes citentur: vel si petant sup dilatoria ante li. cōte. dato termino per iudicē ad eā ꝓbandā: ⁊ intētione porrecta: ⁊ no. q̄ si cauerit cōtra hāc formā: citatio nō valet ipso iure. ī. c. pri.

f ¶ A producente. no. q̄ licet testis iuret dicere veritatē pro vtraqꝫ pte: ⁊ q̄ capitula iuret habes no. ij. q. iiij. nullā: ⁊. ꝭ. de testi. fraternitatis ī vlti. gl. ⁊ ad hoc teneat. xiiij. q. v. nō sane. ⁊ celat ꝟitatē sit petm̄. ī. ꝺ cri. fal. c. .i. ti. q. iij. q̄sqs. tn̄ solus ille q ꝓducit ꝓcurat testē ī ueniēdo stando ⁊ recedēdo. vt hic: ⁊. iiij. q. iij. §. Itē in criminali. ꝟ. venturus. C. de testi. l. quoniam. C. de appel. l. eos. §. si qs aūt ad hoc concor. ī. de elec. cuꝫ non deceat. ꝭ. de vo. ⁊ vo. re. magne.

g ¶ Expensas. cōsueuerunt aduocati sua dolositate ⁊ īperitia nesciētes aliter partes iuuare dilatiōes iuris petere ad testes vltramarinos vel ex ꝓuinciā ꝓducēdos. iij. q. iij. spaciū. vn̄ poterat iudex si ꝺ malitia p̄sumebat .s. vt id fieret cā ꝓtelandi negociū sacramētū exigere. si sed iurabat: videbat dāda dilatio. Consueuerāt iudices aliter ꝓuidere s̄m formā decre. de fideius. cōstitutus. s. ibi cōmittere receptionē testiū recepta cautione ab illo q̄ vadat vel mittat ad vidēduꝫ illos iurare. super quo vide qꝺ ibi no. hodie puto melius prouisum per hanc litteram. si. n. diceret pars habeo testes vltra marinos ⁊ iudex dicit paratus sum illos citare ⁊ expectare. depone salariū pro expensis testis in eundo veniendo: vel stando quod si facere nolit causam non differet.

¶ Quicquid. Gesta contra hāc decre. sunt ipso iure nulla. h.d. Et nō diuiditur. Dominicus.

h ¶ Ipso iure. no. igitur ius nouū. q: vt superius dixi in multis capitulis superioribus valebat olim ꝓcessus si non opponebat exceptio: hodie secus p hāc lr̄am. q: nullum est exceptionis remediū opportunū.

Tibi qui. Hec est notabilis decretalis. Et diuiditur q: primo ponit tres casus quibus primus īpetrans est potior quos in fi. moderatur. Secundus casus est ibi: Idem quoqꝫ. Tertius ibi: Quinimo moderatio uero ibi: in predictis. Do.

i ¶ Tibi qui: q: decre. est aliquātulū obscure dictata. vide casuꝫ lr̄alē. Ego īpetraui gratiā in ecclesia bonon̄. dato executore mihi p papā vt faceret me recipi ī canonicum bonon̄. ⁊ prouideret mihi de p̄bēda si qua tūc vacabat vel de ꝓxīo vacatura. ticius a papa īpetrauit secūdo loco eādē vel cōsimilē gratiā in ipsa ecclesia bonon̄. tn̄ preuenit me in p̄sentatiōe litteraꝫ ⁊ recept⁹ fuit in canonicū: tertio loco ego lr̄as meas presentaui ⁊ auctoritate ipsaꝫ recept⁹ fui in canonicū bon̄. ⁊ tpe receptiōis mee vacabat p̄bēda: vel postea vacauit: q̄rit cui debeat vel deferat: an mihi p̄io impetranti scōo p̄sentāti ⁊ scōo receptori an illi ticio scōo īpetrāti p̄mo p̄sentāti ⁊ p̄us recepto. Respōdet q̄ mihi ⁊ non illi debet ex quo illi aū p̄sentationē meā nō erat collata. Scōo q̄rit: pone retēto eodē themate: q̄ ante receptōeꝫ meā vacauit p̄bēda: ⁊ executor me⁹ notificauit aut īterdixit seu reſuauit: ⁊ forte decretū apposuit: cui debebit: an mihi pri⁹ īpetrāti scōo p̄sentāti an illi scōo ipetrāti p̄us p̄sentāti priusqꝫ recepto. Rn̄det q̄ mihi. Tertio q̄rit retētis eisdē terminis. post p̄sentationē ⁊ receptionē ticij aū p̄sentatiōeꝫ meā vacauerat prebēda: sꝫ ī litteris meis erat clausula decreti: q̄rit cui debeat: respōdet q̄ mihi h da si dol⁹ vel notabilis negligentia mihi prius impetranti īputari non pōt. h.d.

k ¶ Certo. Executor eniꝫ dꝫ eē certus vt notat h lr̄a: hꝫ eni delegatā qꝺ pꝫ: q: ipius materia in illo titulo ponit. ī. de offi. dele. si sup. sicut de ꝯseruatore dicim⁹. e. ti. c. i. ⁊ vlt. Sꝫ delegatus dꝫ eē cert⁹. ꝭ. e. ad hoc. sic ⁊ arbiter ⁊ tutor. ꝭ. de arbi. innotuit. ff. de testa. tuto. l. tutor īcert⁹. ꝫ ⁊ huiusmodi executor ⁊ propter hoc dixit certo.

l ¶ Proxime: hoc ītelligit. ff. de ver. obli. l. cū q calēdis: nisi aliud diceret in lr̄is expsse vel tacite. puta quā duxerit acceptādā. ī. de cōces. p̄ben. c. i. ⁊ ītelligit hec clausula ⁊ precedēs ꝺ prebenda nulli alij de iure debita: cum talis ꝯcessio sine alterius preiudicio fieri debeat. ꝭ. e. q̄uis: ⁊. ī. de preben. cum in ecclesia: ⁊. c. si postq̄. hec vera. nisi aliud diceretur. puta quia haberet prerogatiuā. ī. de conces. preben. c. pe.

m ¶ Prouideret. nō dixit compelleret: ⁊ ita alius est casus decre. ī. de ꝯces. preben. si soli. de hac tamen materia distingue ⁊ subdistingue: vt ibi plene dixi.

n ¶ Receptus. videbat ꝫ s̄m cōeꝫ lec. illius decre. caplm sancte crucis. ꝭ. e. tit. q̄ hēbat q̄ illud p̄us ibi positū eēt aduerbiū: ⁊ q̄ ille p̄us p̄sentās dēbat ꝯseq p̄bendā: sꝫ absurdū erat q̄ iste scōs p̄curredo lederet ius p̄mi: vt h: ⁊. ī. ꝺ p̄bē. eū cui. vbi de hoc.

o ¶ Extitit. ergo si prius erat alteri collata secus: qꝺ itelligas verū cum determinatione sequentium: sed hoc non haberet locum si canonicatus prius ei collatus fuisset: vt. ī. de preben. eum cui: ⁊. c. si postq̄.

p ¶ Aū receptionē: ⁊ post p̄sentationē: vt hn̄ ꝓcedat casus. s. qꝺ. ī. dr̄ de notificatōe ⁊c̄. ⁊ ut differat a seq̄nti.

q ¶ Prebēda. tolle qꝺ ē. ī. affecta p ꝓcessū ⁊c̄.

r ¶ Notificauerat. sꝫ ad qd necessaria ē notificatio: cū sufficiat p̄sentatio: vt. ī. de cōces. p̄bē. si. caplo. so. sufficit p̄sentatio facta ei ad quē spectat collatio: ut ibi sꝫ nō executori: ut h. ⁊ iꝺ dr̄ ibi caplo ipsi factā.

s ¶ Presertim. i. maxime.

t ¶ Decretū. decretū ergo pape afficit etiā ignorantes. ī. de cōces. p̄ben. c. i.

u ¶ Predictis. s. quādo p̄bēda vacaret tpe receptionis vel post: sed primus iaꝫ erat receptus: licet secūdo: vel quādo primus nōdum erat receptus: sed executor saltem notificauerat. vel q̄n p̄mus nōdū p̄sentauerat: sꝫ ī lr̄is eius erat decretū.

x ¶ Dolus. ī. de renun. c. ij.

y ¶ Negligētia. ī. de p̄ben. si clericus.

Si pro te. Non pōt cōgrue diuidi: q: cōstructus pēdet vsqꝫ ad finē ter. loco tamē diuisionis pōt sic ostēdi qd faciat: nā Primo ponit grām ꝯditionalē vni⁹. Scōo purā alteri⁹. Tertio euētū ꝯditionis ⁊ gr̄e. Quarto dubiū d. finit. Scōa ibi: ⁊ alter. Tertia ibi licet. Quarta ibi: in prebenda. Do.

z ¶ Alicui. executori: ⁊ eadē rōne idē credo si scriptū fuisset ipsi caplo: ut possent si vellēt ap̄lica auctoritate recipe aliquē in canonicū ⁊ fratrē: vt. ꝭ. e. cū aliqbus: q: omne ius īpetrantis fertur ad diem ꝯditionis: secundus igitur primo canonicatum obtinuit: preferri ergo debet. ī. c. priori.

& ¶ Scripta nr̄a. p huius tenoris vel sīlis scripta ecclesiā non puto grauatā: ita

ꝙ locū hēat decre.§.e.lr̃is:⁊.c.mādatū:⁊.c.abbate:⁊.j.c.pri.i fi.rō: qꝛ ꝑ hoc mandatū nō grauant̃:sed eoꝝ voluntati relinquunt̃:⁊ aliud ē ꝑmittere:⁊ aliud ꝑcipere.iij.di.oīs aūt lex.xiiij.q.i.qō ꝑcipit̃.§.de arbi.cū olim.ff.mā.l.ij.in fi.

a ¶ Si ad id.cōditio fuit:⁊ ad hui⁹ cōditiōis tp̄s mādatum refert̃ ⁊ decretum:si qō ibi erat insertū.vt in cle.de ꝯces.p̄bē.cū ei quē.i.rn̄so.⁊ est si.§.de appel.ꝑte rea de vo.⁊ vo.re.lꝫ.ver.scitu rus.⁊ de cōdi.ap.sup eo.isti.§ ver.obli.§.ex cōditionali:⁊.ff. qui poti.in pig.ha.l.potior.i. rn̄so.lꝫ sit §.e.l.ij.R̃n.⁊.ff.de peri.⁊ cōmo.rei vē.ꝙ si pēdē te.vbi dies cōditiōis trahit̃ ad diē obligatōis:sꝫ ibi nō erat in ꝑtāte ꝯbētis ꝑmo sub ꝯditiōe ꝯ ctū ꝯditionalē postea pure ꝯbē do reuocare:sꝫ h̄ secus:qꝛ i po testate pape cōcedētis erat ꝯdi tionalē gratiā ēt in totū tollere si voluisset.j.de conces.p̄bē.c. pe.⁊ vltimo.

b ¶ Epi ⁊ capituli:ad quos de iure cōmuni ptinet canonicoꝝ receptio.de cōces.p̄bē.postula sti.de his q̄ fi.a pla.nouit.⁊.c. q̄to.de elec.cum ecclesia.⁊ ibi de hoc.⁊ tūc debēt absentes ca nonici vocari q sunt i loco:vn̄ ad electionē epi forēt vocādi.j. § p̄bē.cū i ecclijs:nisi eēt ꝯsue tudo in ꝯrīū vt ibi:de ꝯsuetudi ne aūt vl̄ ꝑuilegio īterduꝫ pti net ad alteꝝ tm̄ ꝑdicta receptio vt.j.ne se.va.c.vno.de reg.c. vl.⁊ itelligo ꝯsentire capitulu̧ si ꝯsentit maior ipsius pars in hoc casu:arg.j.c.proximo cu̧ suis concor.

c ¶ Assensus.pone mortu⁹ est eps vl̄ ipeditus.ita ꝙ ꝯsentire nō pōt ⁊ canonici cū eo:nunqd executor statim poterit cōferre videtur ꝙ sic:ar.j.ne se.va.c.vno.in fi.ad hoc.§.e.si gratiose.sꝫ ꝯrīu̧ credo.h̄ .n.sub certa forma tradita est executori ptās:quā trāsgredi nō poterit.j.de preben.cui de nō:⁊ sub ꝯditiōe qua nō existēte cessat ipsius ptās:⁊ aliud est cōsiliu̧ teneri requirere vt ibi:⁊ aliud assensum vt h̄.⁊ facit.§.de arbi.cū olim.⁊ decre. ne se.vacan.c.vno.loquit̃ in casu illo cū ad illum ptinet electio quā facere hꝫ cū ꝯsilio epi:hic aūt non ptinet ꝓuisio nisi a die cōditionis.Item ibi loquit̃ de beneficio iam vacante.vbi periculum est in mora:vt ibi:hic aūt nullum piculum.

d ¶ Auctoritate apostolica.ꝑferretur ergo omnib⁹ prius receptis auctoritate inferiorum.j.de p̄ben.hi qui.

e ¶ Postmodum.vnde posterior videbatur in iure sicut fuit in tempore.j.§ re gu.iu.qui prior cū suis cōcor.quod nō est verū:ratio.j.patebit.

f ¶ Apostolice sedis.bene dicit qꝛ secus de inferioribus:qꝛ si auctoritate alterius inferioris receptus esset preferetur iste etiam post receptus auctoritate pape.j.§ preben.hi qui.⁊ sic prodest scire quod dicitur.§.eo.cū aliquibus.

g ¶ Prouisione:qꝛ datus erat ad ꝓmouendū.secus si ad cōpellendum tātu̧:qꝛ tunc ꝓuidere non posset.j.de cōces.preben.si soli.

h ¶ Faciendaꝝ: quod si post consensum habitum impetrasset tunc secus.ad hoc .§.c.pri.in principio.

i ¶ Tu.primo impetrans.

k ¶ Predictorū.episcopi ⁊ capituli.

l ¶ Vacante.quandocunq̧.

m ¶ Merito.qꝛ lꝫ ille posterior fuerit in īpetratione:tm̄ fuit prior in iure:mandatum enim ꝯditionale ante ꝯditionē existētē cōsensum nō hꝫ:sicut nec mr̄imoniū ꝯditionale.vn̄ nec ex ipso orit̃ publice honestatis iusticia.j.de spon.c.i.in fi.

catu ⁊ prebenda ecclesie bitturen̄.si ad id[a] accederet epi[b] ⁊ cap̄li ecclesie ꝑlibate assensus[c] auctoritate[d] apostolica prouideret:⁊ alter postmodū[e] ipetrās q ex collatōe apostolice sedis[f] vel executoris super hoc deputati ꝓuisiōe[g] ꝑusq̄ epi ⁊ cap̄li ꝑdictoꝝ assensus ad ꝓuisionē tibi accederet faciendā[h]:canonicatum obtinuit bitturen̄.lꝫ tu[i] iteruenięte postea ꝑdictoꝝ[k] assensu dci ꝑoris mādati auctoritate i canonicū ipsi us ecclesie sis recept⁹[l] i p̄bēda vacā te[l] tibi merito[m] anteferr̃. I Dem.

¶ Hec ē solēnis decre.⁊ per Ioan.an.subtiliter glosata:⁊ pōt sic hꝫ cū summari.Si inter duos ipetrātes non apparet ꝑoritas hec decr.duo mēbra distiguit ⁊ i ꝯo subdistiguit. h.d.Et partes patēt ꝯm Ioan.an. licet glo.i.latius summat.

Duob⁹[n] sup ꝓuisione simili[o] si bi faciēda i eadē[p] ecclesia litteras a nobis[q] obtinentib⁹ vna die certis eis executoribus ꝺputatis: si n̄ appeat[r] qs ꝑmo[s] ipetrauēit ex eis dē:is coꝝ cui[t] canonicatū ꝯtulim⁹ ē i p̄bēda[u] preferēdus alteri q a nobis canonicatū nō extitit assecut⁹:licet ꝑusq̄ alius eis ad quos spectat canonicoꝝ receptio collatio p̄bēdaru̧:suas ꝑsentauerit lr̃as:⁊ ab eis i canonicū sit recept⁹[y]. Si vero neutri coꝝ vel vtriq̧ canonicatū ꝯtulim⁹:tunc ex quo i gr̃a sunt eq̄les:is q ꝑmo[z] ꝑn̄tauerit erit potior in p̄bēda. ¶ Qō si forsan ambo simul i ꝑsentādo ꝯcurrāt[⁊].hi ad q̄s vl̄ ꝑmittit̃ spectat[?] canonicoꝝ receptio ⁊ collatio[ꝝ] p̄bendaꝝ: vel eoꝝ maior[a] pars ex eis alterum quē voluerint[b] eligere[c] teneātur[d] : quo electo alius oīno[e] careat ipetratis : nisi ex tenore lr̃arum ipsi⁹[f] expresse[g] apparet: ꝙ vtriq̧[h] ipsoꝝ volueri mus[i] prouidere. I Dem.

¶ Omnes indulgentie concesse a bonifacio vel suis predecessorib⁹ clericis de percipiendis perpetuo fructibus suorum beneficiorum in absentia sunt reuocate ⁊ ꝓfitetur papa se illas in posterum non daturum. Ioan.an.

Quia per ambitiosam impor

s ¶ Quis ꝑmo.qꝛ si de hoc appareret ei deberet̃.§.c.tibi.j.de p̄ben.eu̧ cui:⁊.c.si postq̄.

t ¶ Cui.soli:vt.j.sequitur.

u ¶ In prebenda tunc vel postea vacante.

x ¶ Spectat.de communi vel speciali iure:vt di xi.§.c.pri.

y ¶ Recept⁹.nō ḡ i hoc casu īspicit̃ ꝑsentatio vel receptio.§.c.tibi.⁊ subaudi hic:⁊ alter oīno careat ipetratis:nisi ⁊c̃.vt i fi.⁊ ita subaudias etia̧ in ver.sequenti.

z ¶ Primo ꝑsentauerit no.ḡ casu̧ i quo stat̃ hodie presentatiōi i lr̃is ad beneficia: cōcordat in litteris de iusticia.§.de ap pel.vt debitus.

⁊ ¶ Cōcurrāt.no.qꝛ primo inspicit̃ ineq̄litas in data:demū i ꝑsentatiōe sꝫ si oīa sūt paria: tūc locus ē gratificandi: ⁊ fac̃ pro opinione Hoff.no. .§.de iudeis.c.i.⁊ ꝯcor. ad hoc.ff.loca.in naue. in fi.ff.ad syl.si ꝯs i grau.§.cū oēs.§.de iure pa.cū aūt.i fi.Et no.ꝑ so.Ro.Goffre.⁊ Ber. no.in dicta decre.cū aūt .s.ꝙ tūc demū locus est gratificationi: qn̄ qs sit in iure potior dubitat̃.

? ¶ Spectat.expōe vt.§.

ꝝ ¶ Collatio.prebendarum.ad quam vocandi sunt absentes.quod dic vt.j.de preben.cum in ecclesijs.Io.an.

a ¶ Maior pars.videt̃ enim a toto capitulo factum qō fit a maiori parte lvi.di.ap̄lica.de elec.cū iter ca.in ꝑn.de his q̄ fi.a maio.par.ca.c.i.ff.ad municipa.quod maior.

b ¶ Voluerint.datur ergo eis optio.

c ¶ Eligere.nec in ipsi⁹ electi preiudicium poterunt postea variare:ad h̄ de elec.publicato.j.de postula.prela.c.vno in fi.⁊.j.de regu.iuris mutare.cum suis concor.⁊ probatur hoc satis per litteram que statim sequit̃: ⁊ facit ad id quod dixi.§.e.gratia.Io.an.

d ¶ Teneant̃.nō tenent̃ alterū eligere de necessitate:sed nō certū:vn̄ non dat̃ eis optio vt eligant vel nō eligāt sed ut alterum eligāt.Sed pone nolunt eligere:vel pari numero discordant in eligēdo qd erit.credo agendū corā superiore vt eos ad eligēdū cōpellat infra certū tp̄s:vel ad ꝯcordādū qō si nō fecerint:credo ꝙ supior ipse possit eligere.ad hoc.ix.q.iij.cum simus de sup.ne.pla.ꝑ totū.j.ti.ꝑri.c.vlti.j.de resti.spol.frequens.j.de p̄ben.si tibi:⁊.j.de elec.q̄ sit.ff.de lē.i.huiusmodi.§.fin.C.de inge.ma. diffamari.cū si.⁊.§.de iurepa.nullus cū si.sicut igit̃ ad supiorē ꝑ lapsu̧ tp̄is deuoluitur potestas eligendi.de cōces.p̄bē.c.ij.ita ex coꝝ negligētia puto ꝙ hic deuoluetur potestas preeligendi de qua hic loquitur.

e ¶ Omnino.vt nec p̄bēda illa nec sequēs nec canonicatus ēt sibi debeat̃.

f ¶ Ipsius.non electi.

g ¶ Expresse.qꝛ in ipsis litteris apposita erat clausula.non ob.si pro alio scripsimus qui huiusmodi gratiam ⁊c̃.vel non ob.si per nos fuerit ecclesia vestra grauata vel similis clausula.Et no.ꝙ dicit expresse.⁊ ē simile.§. .e.cum aliquibus:⁊.c.susceptū:⁊.j.de preben.si motu.ꝑ hunt ꝗtȩ̄ ter. approbatā dico opi.Ber.no.§.eo.ti.mādatū.⁊ reprobatur opi.Gōf.in summa huius ti.ante mediū.⁊ Inno.⁊ Cōpo.§.eo:capitulum.qui dixerunt ꝙ licet ecclesia grauata fuerit in receptione primi: nihilōminus tenetur scōm recipere:nisi in litteris ꝯtineret̃:nisi pro alio ⁊c̃.sed Ber.ꝯtra dicens ꝙ scōm recipere nō teneret̃:qꝛ in litteris intelligit̃ ꝑdicta clausula nisi ꝓ alio ⁊c̃.⁊ hoc verū nisi in ipsius litteris diceretur.nō ob.si pro alio ⁊c̃.⁊ hanc opi.Ber.approbat stilus curie.⁊ finis istius decre.Hostien. distinguebat an primo receptus esset sub expectatione p̄bende nec ne.in ꝑmo casu non valerent littere pro secūdo sine clausula.nō ob.in secūdo sic. ⁊ ita no.decre.mandatū.§.eo.ti.cōtra quam opinionem facit ipsa decre. mandatum.sed ibi erat clausula.si pro alio.

h ¶ Vtriq̧.electo:⁊ non electo.

i ¶ Voluerimus.statur enim tunc voluntati.§.e.susceptum.

Duobus. Si ex duob⁹ impetrātib⁹ sup simili ꝓuisione nō apparet quis ꝑmo si solū alteri collatus sit canonicatus a papa:ille ꝑfert̃ alteri etia̧ ꝑus ꝑsentanti ⁊ ꝑmo recepto. Si aūt vtriq̧ vel neutri est collat⁹.aut alter ꝑsentādo ꝑuenit:aut ambo ꝯcurrūt: si alter ꝑuenit:ille ꝑfert̃:si ambo ꝯcurrūt ille vel illi ipoꝝ maior ps ad quos collatio ⁊ receptio spectat alteꝝ tenent̃ eligere:⁊ ille sol⁹ admittet̃ vel alteri ꝑfert̃:nisi papa vtriq̧ voluerit ꝓuideri.⁊ fac̃ decre.ista i ar. ad qōnē de his q ꝓducūt duo testā:⁊ nō appet qō sit ꝑmū ⁊ vterq̧ īsc̃idū se dixit hr̄dē ⁊ i possessione mittēdū:q̄ qō no.C.de edi.di.adri.tol.l.edcō.i glo.illa mitti. Io.an.

n ¶ Duob⁹.idē si trib⁹ vel plurib⁹.cū eadē rō sit vtrobiq̧.

o ¶ Simi.qꝛ vterq̧ ipetrauit sibi ꝓuidere de canonicatu ⁊ p̄bēda itegra. Si aūt impetratio eēt dissimilis.puta qꝛ vn⁹ ipetraret sup dignitate:alter sup canonicatu vel vn⁹ ad p̄bēdā itegrā:alter ad dimidiā tūc qō dr̃ h̄ locū nō hꝫ.qꝛ si vacat integra dabit̃ ei q integrā:si dimidia ei q dimidiā ipetrauit.nec aliud fieri pōt.j. de preben.cū de non.vel pone dissimilem:vt.§.c.pri.

p ¶ In eadem ecclesia:qꝛ de diuersis non esset questio.

q ¶ A nob.si aūt vn⁹ a papa alt̃ ab ordinario.tene qō hēs.j.de p̄bē.si a se.ap.

r ¶ Si nō appeat.sic.j.de p̄bē.si a sede.⁊ dico apparere posse ꝑ ipsas lr̃as:puta si diceret̃ in eis:data die tali an̄ tertiā:in alijs diceret̃ post vespas.sꝫ hoc nō ē in vsu:pōt ēt apparere ꝑ testes ꝑ quos ꝓbare poterit suā petitionē ꝑmo eadem die

Quia. Primo ponit cām ipulsiuā ⁊ finalē huius constōnis. Scōa ibi: Nos volētes statuit ꝑmo de ꝑteritis.scōo de futuris ibi: ⁊ caru̧ Do. Potuit ortū hūisse a decre.§.de cle.nō residentib⁹ cū ad h̄. Io.an.

a Importunitate. pter quam princeps sepe non cōcedenda cōcedit: vt hic vides. C. de pe. bo. subla. l. i. li. x. s. de pur. ca. cū in iuuentute. j. de re li. vo. c. i. j. de ꝯces. pben. detestanda. ꝛ iō locum hꝫ ipsoꝝ reuocatio ut hic .xxv. q. ix. sniam de re iudi. cū olim. ꝛ no. ꝙ dixit ambitiosam: qꝛ est importunitas ambitiosa ut hic: ut cū petit quod tendit ad noxam. Est ꝛ non ambitiosa. vt cū ipoꝛtune oportune petit: quod est precib⁹ impetrandus de pe. di. i. importuna c. di. c. palium. j. de ap. c. ab eo cum si.

b Perpetuas. i. donec vixerint. sic. j. de ca. mo. c. i. ff. p so. l. i. ꝛ facit qō dixi. s. eo. si gratiose. tpales ergo puta vsqꝫ ad qnquēniū vel si mile tps reuocate nō sūt sed quid dices si cōcessa fuit indulgētia q posset ēē ppetua puta donec erit i suitio tal' pricipis: vel similis: dicūt quidā talē indulgētiam nō reuocatā: qꝛ ꝙ nō expsse ñ mutat ꝛc. C. de appel. precipimus. sꝫ cōtrariū credo ꝛ puto hic casum: nō ne si habeo indulgentiā donec in scholis fuero. dicitur hec perpetua: ꝛ sufficit ꝙ indulgētia possit esse ppetua. ff. de con di. ide. l. sufficit. ꝛ quod no. de solu. c. vl. in glo. i. in fi. Jo.

c Multis. reuocari ergo debebat: qꝛ tendebat ad noxam. s. de de. ci. ex multiplici. suggesti. ꝛ facit ad hunc casuꝫ. s. de cle. non resi. cū ad hoc fint. Jo. an.

tunitatem[a] petentiū tāꝫ nos qꝫ non nulli pdecessores nostri ro. pon. indulgentias ppetuas[b] multis[c] concessimus de percipiēdis fructib⁹[d] beneficiorum suoꝝ[e] distributionibus[f] quotidiāis dūtaxat exceptis[g] siue in scholis[h] cēnt siue in ecclesiarum suarū altera[i] residerent: aut in romana[k] curia morā traherēt seu alio[l] certo loco: vl' etiam vbicūqꝫ[m] ex quo insolētie oriunt vagandi[n] ꝛ dissolutionis[o] pparat materia minuitur cult⁹ diuinus quē desideram⁹ augeri[p] ꝛ officiū plerūqꝫ pꝑter qō beneficium ecclesiasticum dat[q] omittitur. Nos volētes emēdare[r] pterita: ꝛ qꝫtum[s] possumus aduersus futura cauere[t] oēs hmōi ꝛ similes indulgentias[v] psonis nō ecclesijs vel dignitatibus[x] datas penitus reuocam⁹. Et earū[y] cōcessionem nrīs volumus exulare temporibus[z] qōqꝫ nobis licere nō patimur: nrīs successorib⁹ iudicam⁹[ꝛ].

Rubrica De consuetudine.

Bonifacius octauus.

Pretextu ꝯsuetudis ēt iurate uel qꝫtocūqꝫ tpe obseruate nō ptgs nisi vnicū psonatū dignitatē vl' aliud ppetuū offīn simul cuꝫ canonia ꝛ prebēda in aliq ecclesia absqꝫ dispensatione se. ap. obtinere vl' iā obtenta tenere: ꝛ contra presumptū irritum est omnino. Joan. an.

Consuetudineꝫ quā in vr̃a ecclesia seruatam asseritis tāto tpe ꝙ in ꝯrium memoria non existit[a]: videlꝫ ꝙ ipsius ecclesie canonici duos personatus aut duas dignitates vel ppposituras[z] seu administrationes aut duo officia[a] vl' eorum alteꝝ[b] cū reliquo insimul ꝛ pbēdā possint i ea[c] licite[d] absqꝫ dispē satiōe. se. apo.[e] obtinere corruptelā cum sacris sit inimica canonibus[f]: ꝛ de ambitionis[g] radice pcesserit: merito reputātes eam auctoritate apo. reprobam⁹. vosqꝫ ad ipsi⁹ obseruantiā ēt si iuramento[h] firmata extiterit: cū iuramētū iniqtatis uinculū[i] nō existat: decernim⁹ ñ teneri. Statuētes: vt cū vnuꝫ offīn[k] vir digne valeat aliqs adiplere: nulli liceat decetero nisi vnicum[l] psonatū vel dignitatem aut pppositurā si ue administrationē vel officiū perpetuꝫ: quocūqꝫ[m] noīe censeantur cum prebenda insimul: absqꝫ dispensatione dicte sedis in eadem ecclesia obtinere vel iam obtenta[n]

d Fructibus. qui de iure cōi tantum residentibus dari debent. s. de cle. non residen. per totum: de consuetudine tñ pōt induci contrarium vel de speciali statuto. s. de consti. cum omnes.

e Beneficioꝝ suoꝝ. ptertu hui⁹ indulgētie q ambitiosa est: fructus solū illoꝝ bñficioꝝ q canonice obtinēt poterūt pcipere. s. e. si gratiose. §. vlti.

f Distributiōib⁹. q interdū manualia bñficia: interdū victualia nūcupant. de cle. nō resi. decetero. j. e. li. ꝛ ti. c. vno. ꝛ. s. de pbē. lꝫ. Jo. an.

g Exceptis. ista nō dant ēt studētib⁹ in theologia. s. ō pben. lꝫ. nec his qui sunt in seruitio epi vel dñi pape. de cle. nō resi. decetero. ꝛ. c. cuꝫ dilectus: vt ibi no. nec debent he distributiones dari ēt psentibus qui diuinis nō intersunt officijs: nec valet consuetudo in contrarium: ꝛ qui percipiūt ad restōnem tenent. j. de cle. non resi. c. vno.

h In scholis essent: vt elegendi ꝛ pfitendi eis opoꝛtunitas ꝯcedat in honorē ꝛ augmētū vniuersalis ecclesie que viris litteratis pmaxime noscit idigere. s. de magi. c. i. ꝛ p totū. ꝛ. j. de elec. cū ex eo. ꝛ nō solū papa. sed ēt inferiores prelati dant clerico licentiaꝫ se ob has causas absentandi: ꝛ hoc videtur her. intelligere de epis: vt no. de cle. non resi. inter quattuoꝛ. Jnno. ꝛ Hosti. intelligūt hoc ēt de inferiorib⁹ prelatis. p decre. eo. ti. relatum. ibi prelatoꝝ suoꝝ ꝛc. dispensationem autē de qua loquitur decre. de elec. cum ex eo. dico ꝙ soli epi ꝛ ipsoꝝ supiores facere possunt: cum de eis solis caueat ibidem ꝛ ibi dicam.

i Altera. cum eas obtinent ex dispensatiōe: vel sunt tales ecclesie que simul possunt de iure teneri. qō dic vt dixi. s. e. gratia. Jo. an.

k Romana curia. que hodie hꝫ pūilegia studij: vt. j. de pui. c. ij. p quā decre. ēt vr̃ ꝙ hi qui sunt in studio de iure cōi possent pcipe fructus suoꝝ beneficioꝝ: qō nō est dant. sed illud intellige: vt ibi dicam. Jo. an.

l Alio certo loco. puta qꝛ in idulgentia dicit ꝙ ppetuo: donec in domicilio suo habitauerint: fructus percipere possint.

m Vbicunqꝫ. qꝛ sic generaliter se hꝫ indulgentia. Jo. an.

n Vagandi. qō facere nō debent clerici. xlvi. di. clericum. ꝛ p horam ab ecclesia non debēt abesse: vt. xcij. di. c. vlti.

o Dissolutiōis. q moꝛib⁹ ꝛ habitu ēī clericis āputāda. xxiiij. di. q epꝯ: ꝛ. c. se. xxi. q. iiij. c. i. ꝛ p totū de vi. ꝛ ho. cle. clerici. ꝛ. j. de pbē. cū singula.

p Augeri. s. de consti. c. pe.

q Dat. vñ puatus officio ꝛ beneficio puatus itelligit cū sit eius sequella. lxxi. di. eos: ꝛ. c. si qs sacerdotum. xxxij. di. pter hec. ꝛ ibi ō hoc: ꝛ. s. ō cleri. ex. mi. latores. de ap. pastoralis cū si. Jo. an.

r Emēdare. xxv. q. ix. sniam de re iudi. cum olim. xxij. q. iij. magne de ep. cum cessante. de sen. excō. sacro. ꝛ in auc. de nup. circa prin. colla. i. ibi impatoꝛ. Non erubescimus si quid melius hoꝝ que prius ipsi diximus adinueniamus competentem prioribus imponere correctionē: ne ab alijs corrigi expectemus: ad idem de accu. qualiter ꝛ quando. i.

s Quantum possumus. si. s. in proemio huius li.

t Cauere. nota futura pcauenda. xxiij. di. in noīe dñi. de pcur. c. i. de ser. nō oꝛdi. ca. i. ꝛ exēpla pñia ꝛc. lxxxij di. plurimos. ff. loca. si qs donum. §. i. Jo. an.

u Indulgentias. ppetuas. s. nā de his. s. dixerat.

x Vel dignitatib⁹. si ergo dignitati vel ecclesie datum esset tale priuilegiū. per hāc decre. reuocatū nō est: ꝛ potuit ēē rō qꝛ nō tantus fauoꝛ psonis debet sicut dignitatib⁹ vel ecclesijs: de elec. cum nobis olim. i si. cum si.

y Et earum. puidit huc usqꝫ circa preterita nunc cauet circa futura.

z Temporibus. Quid si tales indulgentias de nouo concedat ualent: qꝛ non potuit sibi legem imponere a qua sibi nō liceret recedere: ad hoc. ff. de lega. iij. l. si quis in pri. ff. p so. cū duob⁹. §. papinian⁹. in fi. ꝛ primam ꝯstōnem tollit per secundā lꝫ de ipa nō faciat mētionē. s. eo. ti. pri. licet.

ꝛ Judicamus. si. C. de legi. digna vox. iudicare potuit: sed non legem imponere: qꝛ par in parem nō habꝫ imperium. s. de elec. innotuit. cum suis concordan.

Consuetudinem.

Prima pars dānat consuetudinem decernēs illam ēt si iurata fuerit non seruari vtriusqꝫ dicti reddens rōneꝫ. secūda statuit ipsi⁹ ꝯsuetudinis cōtrariū qō ad pterita extendit ꝛ decretum apponit. secōa ibi: statuētes. Do.

ꝯ Non existit. si. s. de vb. sig. sup quibusdā ꝛ si consuetudo ista alias legitima fuisset: nō esset necesse in ea titulum ostēdere. j. de pscrip. c. i. videtur enim ꝯsuetudo talis ius iducere. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. i. Sed cum consuetudo talis corruptela sit: longitudo tanti tēporis non pdest. ꝛ est. si. j. c. pri.

ꝫ Prepositurꝫ. certa dignitas in ecclesia. licet alias omnes qui psunt ppositi dicantur. s. de vb. sig. quāuis.

a Officia. ppetua: vt. j. sequitur.

b Alterum cum reliquo. i. dignitate cū psonatu vel ppositura vel admistratione: vel officio ppetuo insimul cū pbēda prout statim sequitur.

c In ea. eadem ecclesia.

d Licite. xxij. q. ij. faciat.

e Sedis apo. Nota casum quo solus papa dispensat: duos similes habes. j. de pben. cum singula.

f Canonibus. lxx. di. sanctorum de conces. preben. litteras. ꝛ hoc idem dicebat ꝯstitutio vrbani que incipiebat prouisionis vnde tracta fuit decre. ista.

g Ambitionis. s. de pben. quia in tantum. de elec. dudum. ij.

h Juramento. speciali vel generali non curo: qꝛ si specialiter iuraret hanc consuetudinem expresse seruare: fuit iuramentum temerariū ꝛ non seruandum: ꝛ ō eo quod iurauit: posset ꝛ deberet imponi penitentia. de iureiurando. sicut si generaliter iurauit se seruaturū consuetudines ipsius ecclesie. iuramētum istud ad possibilia ꝛ licita tantum extenditur: vt. j. de iureiur. c. i. Jo. an.

i Vinculum. i. vinculans. vel obligans in iniquitate. concoꝛ. xxij. q. iiij. inter cetera. s. de iureiuran. quāto. ꝛ. j. de iureiuran. c. i. Jo. an.

k Unū offīn. cōcoꝛ. lxxxix. di. singula. s. de hf. cū ex iniūcto. ꝛ. j. ō pbē. cū singula. q ponit similē casuꝫ. ꝛ ē sil's. s. de cele. mis. referēte. de ꝯse. di. i. sufficit.

l Nisi vnicum. ergo videt ꝙ de dispēsatione inferioris a papa vnicum psonatū vel officiū cū canonicatu ꝛ pbēda possit habere. ꝛ sic posset approbari illa opinio posita per Ber. de conces. pbē. litteras in si. vlti. glo. ꝛ idē credo si hoc cēt de statuto vel consuetudine ecclesie. s. de rescrip. cam te. ibi erat idem Archi. ꝛ canonicus. ad idem. j. de pben. qꝛ sepe. s. de conces. pben. postulastis. j. ō appel. a collatione. ꝛ. j. de pben. cum in ecclesia. in quibus habes ꝙ episcopus pbendarius ꝛ canonicus est in ecclesia.

m Quocūqꝫ nomine. vnde per hoc ēt camerlengariam vel massariā vel iconomatum perpetuum credo prohibitum. Jo. an.

n Vel iam obtēta. qd ergo de obtentis. quero qd retinere. ꝛ qd dimittere pote rit. videtur ꝙ sibi detur optio. ar. s. de pben. referēte. ꝛ. c. ptera. ꝛ melius. j. ō pben. cuꝫ singula. §. i. vel dicatur ꝙ secundo adeptum retinere poterit ꝛ nō primum cū vacauerit primum ipso iure p predictā decre. de cōces. preben. litteras ad decre. cum singula dici posset ꝙ in alio casu loquitur. Jo. an.

a ¶ Omnino. vt possumus dicere q̄ omnib⁹ careat qr omnia illicite cōcupiuit facit. s. de trāsla. l3 ⁊. c. quāto. ⁊ melius. j. de p̄bē. cū singula. i. rñso. ī fi. Jo. an.

Non putamus. Primo ponit dictum. Secūdo rōnem assignat ibi: ne ab eodem. Domi.

b ¶ Quātocūq3. etiam si in cōtrarium non sit memoria. s. c. pri. Jo. an.

c ¶ De facto. hū dicit. quia de iure non: vt. j. dicam.

d ¶ Officiali. generali. s. secus enim si delegatus esset ad cā3 spālem ab epō. q2 tunc ad ipm epm appellari deberet de offi. dele. super questionum de ap. dilecti. ⁊ ibi de hoc. ff. quis ⁊ a quo ap. sit. l. i. ⁊ reprobata est per istud. c. glo. gof. qui no. in summa d offi. vi. § . item dubitari. q̄ de officiali episcopi debet ad episcopum appellari. et adde q̄ dicā. j. de ap. romana. i. rñ. ⁊ reprobata ē gl. ber. posita ī ipso. c. dilecti filij prior de ap. vbi dicebat q̄ de consuetudine poterat induci q̄ d officiali ad epm appellaret. sicut īdu cit ex ea. q̄ omisso medio appellaretur ad superiorē. ⁊ idē dicebat hosti. j. de ap. romana. i. rñ. ⁊ ea rōne. s3 falsu3 ē vt h vides. ⁊ pōt eē ratio quia appellatio ē de minori iudice ad maiorem prouocatio: vt no. summiste Gof. ⁊ alij ī ti. de appel. sed hic non prouocabat ad maiorem: sed ad parem vel eundē vt hic vides patet ergo ex ipsi⁹ appellationis descriptione: q̄ hic appellatio dici non potest: vnde consuetudine induci non poterit id propter quod appellationis substantia descriptione mutetur: ex qua ratione sequitur q̄ non valeret consuetudo q̄ ad minorem appellaretur. sicut vides in simili. q2 non valet pactum factum in precario: per quod ipsius precarij natura mutet: vt si vsq3 ad certum tempus detur etiam ante tempus reuocabitur. ff. de preca. l. cum precario. Preterea licet interlocutoriam suam iudex reuocet: diffinitiuā tamē nō. quod dic vt no. de appel. cum cessante. cum ergo officialis sententia sit episcopi nō mirum si ipse adiri non potest. ⁊ non obstat q̄ per consuetudinem potest appellari omisso medio: quia appellare gradatim non est de substantialibus appellationis. sed de circunstantijs. vnde appellatur ad papam ⁊ ad legatum omisso medio: ⁊ circunstantie contractuum per pactum tolli possunt. s. de commo. c. vno de depo. bona fides. sic ⁊ ista circunstantia per consuetudinem: vt p̄dicta decreta. romana.

e ¶ Ab eodem. ad seipsum. i. de officiali ad officialem. vel verius d episcopo ad episcopum.

f ¶ Auditorium. infra de appella. romana. primo responso.

g ¶ Vtriusque. episcopi ⁊ officialis.

h ¶ Videat. j. contra de ap. a collatione vbi de epō ad eunde3 epm appellatur. Solu. non est idem consistorium epi inquātum est canonicus: ⁊ eius inquātum est epūs: ⁊ ideo si collationi interfuit vt canonicus ad eum bene poterit appellari: vt ibi ⁊ eodem modo responderi potest ad iura per Bernardu3 inducta in supradicta glo. Item no. q̄ licet sit idem consistorium episcopi ⁊ eius officialis: ita q̄ non appellat de officiali ad epm: tñ si officialis epi recusat suspitionis cā coram epō est probanda. j. de offi. dele. si contra vnū in fi. vnde l3 dicamus q̄ appellatio ⁊ recusatio paria sint: nō est verū per oīa: vt recitari solet. s. de ap. sup eo. ij. vnde in recusatione recurritur ad parem. ⁊ obtinet etiam in delegatis datis cu3 clausula: q̄ si nō omnes: vt in ea decreta. si contra in prin.

Non est. Corrigitur: quod no. per hosti. s. de his que fi. a prela. sine consensu. c. nouit: ⁊. c. ea noscitur. in fi. Jo. an.

i ¶ Prescripta. super hoc vide qd no. de consuetudine. c. vlt. ⁊. viij. di. frustra.

k ¶ Canonice. s. cum bona fide ⁊ titulo qd dic. ⁊. j. de prescrip. c. i.

l ¶ Consuetudo. que describitur esse ius quoddā moribus īstitutum. quod pro lege suscipitur cum deficit lex. i. di. consuetudo.

m ¶ Quam allegat. ⁊ probat. ei eni3 non creditur licet episcopus sit. vi. questione. ij. si tantum: ⁊. c. placuit.

n ¶ Corrigendis. ista. n. generali demandatione epi nō transeunt in officialem. j. de offi. vica. c. ij. nec beneficiorum collatio. e. ti. c. vlti.

o ¶ Excessibus. ad quos corrigendos proceditur multis modis: vt. s. de symo. licet hely. Jo.

p ¶ Teneatur. ad quod alias tenet de iure cōmuni. xv. q. vij. epūs nullius de excel. p̄la c. i. alias irrita esset sententia sua vt ibi. ⁊ in ca. episcopus: ⁊ cōcor. de his que fi. a p̄la. nouit: ⁊. c. quāto de talibus senioribus ītelligitur. de accu. qualiter. ij. de simo. licet hely. xv. q. vij. si quid. lxxxvi. di. si quid. ⁊ hic adde qd no. xv. q. vij. episcopus. de offi. ordi. c. irrefragabili.

tenere: quod si a quoquā secus presumptum fuerit: irritum sit omnino[a]. Idem.

¶ Nō v3 cōsuetudo qd d officiali epi ad epm appelletur. Joā. an.

Non putamus illam consuetudinem quantocunq3[b] tempore d facto[c] seruatam consonam rōni: q̄ ab officiali[d] episcopi ad eūdem epm valeat appellari. Ne ab codē[e] ad seipsu3: cū sit ide3 auditoriū[f] vtriusq3[g] appellatio interposita videatur[h]. Idem.

¶ Valet cōsuetudo prescripta q̄ epūs in iquirēdo puniēdo ⁊ corrigē do subditoru3 excessus sui capituli ꝯsiliū regrere nō teneatur. Jo. an.

Non ē: dūtñ al's sit p̄scripta[i] canonice[k] ꝯsuetudo[l] quā allegat[m] epūs reprobāda: q̄ in inqrendis puniēdis ⁊ corrigendis[n] subditoȝ excessib[o] ꝯsiliū sui capituli regrere minime teneat[p]. Idem.

¶ Per rescriptū apl'icu3 quod d p̄benda p̄mo vacatura mādabat alicui ꝓuideri: laudabilis illius ecclesie cōsuetudo nō tollit: hinc ē q̄ si ibi ē ꝯsuetudo q̄ ātigores canonici vacātes p̄bēdas possint optare gradatī illo ñ obstāte mādato poterint antiqores vacantem optare p̄bendā: ⁊ expectatis p. xx. dies optare volentib⁹ executor de nō optata ꝓuidebit eidē. si aūt p̄bendā vacāte3 in curia papa ꝯfert: tūc illam antiqor optare nō poterit. Jo. an.

Cum in tua ecclesia. Diuiditur in tres partes. in prima ponitur casus dubij diffinitio. in secunda exceptio. in tertia prouisio. secunda ibi: in prebendis. tertia ibi: ne autem. Do.

Cum in tua[q] ecclesia in qua cō suetudo[r] habetur: q̄ antigores[s] canonici gradatim[t] meliores[u] si voluerint possint cum vacāt[x] p se vel p alios[y] optare p̄bendas: ꝓuideri mandamus alicui de prebenda nulli alij de iure debita[z], primo[&] inibi vacatura: hmōi non obstante mandato[ꝯ] potuerunt ipsi antiquiores iuxta cōsuetudinem eādē optare: cū prebenda vacabit. ⁊ illa que optata non fuerit[ꝫ]: si nulli[a] sit debita: erit illi pro quo scripsim⁹ ꝯferēda. In p̄bendis vo apud se. ap. vacātibus[b] cum de ipsis per romanum pontificem ordinatur[c] locus

q ¶ Tua. in bonoñ. est talis consuetudo: ⁊ in multis alijs ecclesijs.

r ¶ Cōsuetudo. no. simpliciter dixit ꝯsuetudo: nō dixit p̄scripta. nota igit q̄ vbi consuetudo rationabilis est ⁊ nō ꝯtra ius sufficit si sit longeua. lic3. xl. an. prescripta nō sit: vñ dixit io. tunc sufficere spaciū. x. ānoȝ h no. xij. di. ꝯsuetudo ⁊ fac. p his q̄ no. Inno. ⁊ Host. s. eo. ti. c. vlt. ⁊ Cōposto. ibidē ī p̄ma glo. vbi dic sic iudicatu3 fuisse p papam ī mediolanē. ecclesia: in qua erat consuetudo s̄uata. xxv. annis. q̄ antiquior canonicus posset mutare domu3 ⁊ pronunciauit papa illa3 valere: l3. xl. annis prescripta nō eēt. Si eni papa h putass3 p̄scriptionē reqri: ita h addidisset vt. s. addidit. c. pri. Ista vo cōsuetudo īnit rōni ⁊ eqtati iuris: vt p3 ī gl. sequenti: ⁊ qd hic dicit d consuetudine. puto verū etiā in statuto ad hoc. s. eo. li. de consti. c. i. ⁊ quod ibi dixi.

s ¶ Antiquiores. non etate sed tempore quo in ecclesia militauerunt: ⁊ idem si esset consuetudo de antiquioribus etate: vel maioribus ordine vel aliam equitatem continens: ⁊ no. q̄ consuetudo ista innititur equitati canonice: que vult antiquiores preferre canonicos. ad hoc. lxi. di. quid ꝓderit. ⁊. c. sequen. ad fi. ⁊. lxiiij. di. episcoporū. cum simili.

t ¶ Gradatim. s. q̄ p̄mo antiquior mutare possit: ⁊ si mutare noluerit primus: poterit mutare secundus: ⁊ nolente secūdo tertius. ⁊ sic de singulis: ⁊ hoc vult dicere. Jo. an.

u ¶ Meliores. non enim minores optare volunt de cle. nō resi. ca. i. nec vult quis iactare pecunias suas. ff. de proba. cū de indebito. ⁊ no. q̄ in p̄bendis distinctis non reprobat imparitas: vt vna sit melior altera: ⁊ facit ad ea q̄ no. de maio. ⁊ obe. statuimus. quid si in tali ecclesia minorem magis forte ex cā sibi gratam mutare velit ⁊ optare antiquior canonicus nūquid poterit: videtur q̄ nō. j. de p̄ben. cui. d nō sacerdotali. ꝯtrium credo q2 q̄ fauore ⁊c. j. de reg. iur. qd ob gr̄am. C. de legi. qd fauore. ff. de legi. nulla iuris rō. in fi. ⁊ ar. ff. de vsu ⁊ habi. l. vlti. ⁊ satisfacū creditori intelligit quomodocūq3 satisfiat. Ad decre. cui d nō dico illud in mandato speciale: cuius formā transgredi non licet vt ibi p3 al's regulariter ꝯ q2 cui licet plus ⁊ minus. j. de re iudi. cui licet cū suis cōcor.

x ¶ Cum vacant. non vacantes ergo optare vel acceptare non potest. sed hoc q2 consuetudo id non habet. Idem. n. de non vacantibus crederem si consuetudo esset eadem ratione.

y ¶ Vel alios. hic. n. inest regula. qd ibi pōt qs p alium qd p se. j. de reg. iu. pōt qs cum suis cōcor. de hoc tamē dic vt ibi dixi.

z ¶ De iure debita. p hoc satis p3 q̄ pōt fieri mutatio: ꝯsuetudo eni ē ius quodda3: vt supra dixi. s3 de ꝯsuetudine debetur hec p̄benda antiquiori q mutare voluerit. ergo de iure: nō igitur est de iure hec p̄benda debita impetranti. sed alia non optata: vt. j. papa rñdet. ⁊ hoc idem ꝓbatur olim p decre. de cōces. prebē. ex parte. in fi.

& ¶ Proximo. ⁊ si nō adijceret de prima ītelligēdū eēt: al's q̄ ratiōe de secūda ⁊ tertia: ⁊ sic de singulis. ꝓbat hoc. ff. de ꝟb. obli. cum ꝗ calēdis.

ꝯ ¶ Mandato. quo mādatur tibi ꝓuideri de prebē. ⁊c.

ꝫ ¶ Non fuerit. ex quo eni vacat p̄benda: necesse est vnam remanere nō optatā. de illa igit ꝓuideatur impetranti.

a ¶ Nulli. puta priori tempore impetrationis. s. ti. pri. tibi. ⁊. j. d prebē. cum cui. ⁊. c. si postq̄. Jo. an.

b ¶ Vacantib⁹. iste olim de consuetudine ꝯferebātur a papa de accu. accedens. hodie vo de iure cōi sedes apostolica illa cōfert. j. de p̄bē. l3. ⁊ de q̄bus bñficijs vel p̄bēdis intelligātur. dic vt eo. ti. p̄ñti. ⁊. c. se.

c ¶ Ordinat. s3 quare dicit hoc cū alius de ipsis ordinare nō possit: vt dixi. s. in glo. pri. dico q̄ interdum p alios de talib⁹ ordinat: puta cum papa de ipsis non prouidit infra mēsem: vt. j. de prebē. statutum. ⁊ tunc nō haberet locum versi. iste cum locum solum habeat cum papa prouidit: vt patet per litterā. Sed pone de sp̄ali p̄tāte tributa a dño papa q2 gene

ralis non sufficit: vt in predicta decretali. licet collata est per aliū talis prebenda: nunquid locum habebit iste ver. ⁊ dico ꝙ sic. ar. s. e. verbo per se vel per alios: vt. j. de reg. iur. qui facit cum suis concor. hoc optime probatur. j. de pben. hi qui. ⁊. s. ti. prori. cum aliquibus.

a ¶ Predicte ꝛsuetudini. qr. s. antiqor fuato gradu mutare nō poterit.

b ¶ Prouisiones. prebendarū qr canonicatus collatus erat p papā: vl per executorē auctoritate pape: vel cōferri potest.

c ¶ Prouisiōibus. erāt ergo dati ad prouidendum vel forte ad compellendum tñ: vt infra dicam.

d ¶ Xx. dies. similis dilatio tpis. j. de elec. c. i. ⁊ .c. cupiētes ⁊ credo ꝙ tpis currere a tpe sciētie. j. de cōcel. pben. quia diuersitatem cum si.

e ¶ Dumtaxat. credo ꝙ littera ista loquatur de oibus optare volentib? sicut in plurali plata est vñ nō soluz pimus antiquior: sed ⁊ scōus ⁊ tertius ⁊ quartus. ⁊ sic de singulis inter oes solos .xx. dies habebūt. si. n. primum diceremus: iā se quereē ꝙ si viginti eēnt canonici: ⁊ oes deberent viginti dies habere iam haberent annuz ⁊ vltra qō esset absurdū ⁊ cōtra mentez istius decre. que in plurali dicit volentes ⁊ dicit dumtaxat. ⁊ sm hoc antiquior optare nolens impedret alios: qa nō optabit infra viginti dies: nec alij poterunt aū ipsuz optare: ⁊ sic erit casus quo quis punitur sine culpa: sed non sine cā. j. de reg. iur. sine culpa: vel est in culpa: quia capitulū poterat ipsi antiquiori statuere terminum: puta duorum dierum ad mutandum vel optandum. ⁊ sic locus daretur sequentib?: ⁊ sic de singulis: ⁊ si hoc nō fecit sibi imputet: fiet enī prouisio in nō optata: ⁊ si de expressa voluntate canonicorum apparet ꝙ mutare nolūt nō habebit necesse per hos dies expectare: in eorū enim fauorem est hec dilatio inducta: vnde ꝙ renūciare possunt ⁊ facit quod dicit in glo. non enim.

predicte[a] consuetudini non existit.

℣ Me aūt pretextu eiusdez consuetudinis ,puisiōes[b] auctoritate apo. faciende vltra debitum differant. statuimus vt executores sup ipsis ,puisiōib?[c] ōputati optaē volētes p xx. dies[d] dūtaxat[e] expectēt qb? elapsis libere i ñ optatis ad exequēda sibi mādata[f] ,pcedāt prefata cōsuetudine nō obstante.

Rica De postulatione prelatoruz.

B Oni. octauus.

¶ Si aliqs eligat postulādo: vel postulādū: vel in postulandū: vel postulet eligendo vel eligendū: vl in eligendum talis electio vl postulatio est irrita ipso iure. Si autem dicat eligo ⁊ postulo prout melius de iure valere potest idē: nisi ,pbabiliter dubitaretur an esset eligēd? vel postuland?: ⁊ tunc ꝛsensus tpe eligat alteram viam electōis. s. vel postulatōis qua electa ad alterā redire nō poterit. b. d Jo. an.

Perpetuo[g] prohibemus edicto: ne sub aliqua ex his formis q̄s pniciosa[h] curiositas adiuenit: eligo[i] postulando: ⁊ postulo eligēdo aut eligo postulanduz[k] seu postulo eligendum: cū nec vera electio[l] nec vera postulatō[m] resultet ex ipis qn sibi potius inuicē aduersentur[n] aut sub illis verbis: eligo i postulādū: vel postulo in eligēdū: cū rē imperfectam significare noscant: ad faciendas electiones vel postulatiōes decetero procedatur: si secus actū fuerit eoipso irritum[p] decernentes

℣ Sub ea etiā forma eligo ⁊ postulo ,put[q] potest melius de iure valere cū icertitudinē[r] contineat: quēq̄z postulari vl. eligi ,pbibem? statuentes: qō ꝛtra factū fuerit viribꝰ oio carere: nisi qñ ,pbabiliter[s] dubitaē vtrū qs sit[t] eligēdus vl potius postulādus quo casu is q sic postulatus fuerit ⁊ electus cōsensus[v] tpe viam electionis vl postulationis: ne i icerto[x] vageē: eligeē necessario[y] teneat: redeūdi adaliā[z] postq̄z vnaz elegerit sibi ĩnia penitus iterdicta[τ].

Rica De electioe ⁊ electi potestate.

I Pno. iiij. in conci. ge. lug.

¶ Primo dicitur ꝙ si aliquid apponat ꝛtra ,puisionē electionē vel postulationē factā ad psonatū dignitatē vel canoniā in psonam vel formam: ⁊ ob hoc fuerit appellatū ad papā: appellās ⁊ defēdēs ⁊ quorū itereſt a die obiectōis ifra mēsez. arripiāt iter eūdi ad papam. io. an.

Statuim[φ]: vt si qs[χ] electionē postulationē uel ,puisionem[a] prelationem vel societatem faternam canonice facta vocatio.

n ¶ Aduersentur. ⁊ sic repellende. lxxiiij. di. gesta. xxiiij. q. vij. quemadmodum. de appel. sollicitudinem. C. de fur. l. i.

o ¶ Decetero. licet ista constitutio sit iuris veteris declaratoria: puto tamē per verbū ꝗ papam precedentes electiones sic factas noluisse comprehendere: ⁊ potuit esse ratio qr omni cōi iudicio ante istam decre. hec forma bōa putabaē. vnde inijceretur laqueus ei qui cōi iudicio non peccauit: qō esse nō debz. ff. ad mace. se. con. l. iij. xxvij. q. i. de viduis. ⁊ facit de transla. inter cor. versus fi. ibi maiorum secutus errorem ⁊c. ⁊ bene etiaz facit. s. de diuor. gaudemus. i fi. ⁊ de cōse. eccle. vel al. aqua. in fi. vnde fin hoc ad id quod i fra sequitur: si secus actū fuerit ⁊c. repete decetero.

p ¶ Irritum. Iz igitur sequatur admissio vel confirmatio talis electionis vel postulatiōis: nō ,pterea ꝛualescit: quia a pnci pio nullum erat. s. de elec. vudum. ⁊. c. auditis. xvi. q. iiij. §. potest. ver. qō si ab initio. j. ō reg. iu. nō firmatur cū suis cōcor. ⁊ facit quod dicaz. j. ti. prori. quā sit in fi.

q ¶ Prout potest melius. hāc formam approbat glo. s. e. c. vl. ⁊ Jnno. s. co. c. i. Jo. an.

r ¶ Jncertitudinē. vota aūt incerta in electionibus ⁊ postulationibus reprobata sunt. j. ti. prori. c. ij.

s ¶ Probabiliter. in hoc igitur casu itelligatur illa opinio ber. ipse ēt sic itellexit: prout ex verbis suis satis apparet: ⁊ potest pōi exemplū qñ dubitatur an quis in psonatibus vel bñficiis cū cura assumendis attigerit. xxv. an. vel an assumēdus in epm pegerit. xx. annū. s. ō elec. cū in cunctis: vel dubitatur de monacho assumendo ad prelaturam eiusdem vel alterius ordinis: an sit expresse professus. j. ti. prori. nullus. Jn his enim ⁊ similibus casib? poterit eligi ⁊ postulari. prout melius de iure valere poterit: sic enim videmus ꝙ ratione dubij admittē libellus disiunctiuus. ff. quoꝝ legatorum. l. i. §. qui aūt. ⁊ quod hic dicit intelligo si dubitē in facto: si aūt dubitaretur ignorātia iuris: hic secus credo tñ qr pitiores ꝛsulere debuerūt: ⁊ qr iuris ignorātia nec ē ,pbabilis nec excusat. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. regula. j. de reg. iur. ignorātia. c. li. cū suis cōcor.

t ¶ Sit. s. sm hāc vltimā formā eligo ⁊ postulo ⁊ ,put melius pōt de iure valere ⁊ aduerte: qr nullaz de his formis credo in hoc casu pmissam: nisi vltimam hoc casu cū ,pbabiliter est dubium. tū qr in eo casu est sola icertitudo que admittitur cū ,pbabiliter dubitaē: vt. s. ,pbaui. in alijs aūt casibus insurgit ꝛfectas ⁊ res iperfecta: vt pz i ter. tū qr als nō video q̄re sic dimisisset istud. c. faciēdo ibi sub ea .§. ⁊ in prioi pte ponendo spāle ⁊ indeterminatū decretū. in scōa aūt cum determinatione: ⁊ facit de deci. ad audiētiā. ⁊ hoc ,pbo etiam per litteram que sequē postulatus ⁊ electus: qr ista sola vltima forma dicit postulo ⁊ eligo.

v ¶ Consensus tpe: quē infra mensem post pntationem sibi factam exhibere tenetur. j. ti. pri. quam sit. cum determinatione que ibi ponitur.

x ¶ Nec in icerto ꝛcor. ad hoc ⁊ ad id quod sequitur. j. ti. pri. vt qs duas.

y ¶ Necessario teneatur. si quid nō elegerit. dico totum viribus carere: vt. s. cuz enim ista fuerit pena superius imposita: nisi determinatio sequens fuerit obseruata patet ꝙ locum habet pena predicta.

z ¶ Ad aliam vitam.

τ ¶ Interdicta. sic. C. de fur. l. i. ff. de tribu. ꝙ in heredem. §. eligere. preiudiciales ergo sunt sibi adinuicem iste vie: alias enim electione vnius nō tolleretur altera. facit quod no. de libel. obla. c. ij.

Statuimus. Diuidit in tres ptes. scōa ibi: sed si. tertia ibi: adijciētes. Et ista tertia subdiuidit: qr duo facit. pmo punit obijciētes i formā. scōo illū qui obijcit in psonā ibi: qui vero. Et hec scōa ēt tria facē. pmo iponit penā. scōo aggrauat ibi. Ad q̄ ibi: nisi Jo. mo. diē ꝙ pmo pōit statutū qō scōo ,progat ibi. hec āt tertio iponit penā nō ,pbāti ibi: adijciētes. io. an.

φ ¶ Statuimus. tria ergo facit. primo ponit statutum. secundo penam cōtumacis in nō veniendo. tertio penam calūniosi.

χ ¶ Si qs. vel si qua. xvij. q. iiij. si suādēte. ⁊ de sen. ex. mulieres: saluo tñ eo qō dicit. j. eo. Idēnitatibus. §. porro. ⁊. §. se. ad hoc. j. eo. generali. Jo. an.

a ¶ Prouisionem factam. vel ex superioris officio: ⁊ ex negligentia subditoruz .s. eo. ti. ne p defectu. de ꝛces. preben. c. ij. vel suo iure: qr forte ad eū ptinet prouisio ⁊ prouidendo eligit ⁊ cōfirmat: quod dic vt no. de elec. cum iter canonicos

⁊ dirit hic Inno. ꝗ hec decre. locum habet añ ꝛfirmationē: post vero non: ⁊ hoc verum nisi eligendo ꝛfirmaret: puta per prouisionem: vt hic.

a ¶ Factam. quid de facienda dirit abbas hic ꝙ idem: cū vtrobiq; eadem sit rō: credo ꝙ si contra certam personā appellat: vera sit opinio predicta: alias non ⁊ hoc probatur. j. e. qui contra certam. nam quod ibi dicitur de decret. vt circa. j. eo. eadem ratione ĩtelligam ⁊ de ista.

b ¶ Impugnat. dirit hic Inno. ꝙ nullo se opponēte is ad quem pertinet confirmatio poterat confirmare nulla citatione facta ⁊ nullis edictis propositis ⁊ idem in consecratore et ordinatore: quod in conformatore verum erat secundum sua tempora hodie secus. j. eo. tit. .c. vl. tamen nullo se opponēte ipse habet inquirere de meritis eligentium ⁊ persona electi supplet enim in causis electionum de facto. quod dic vt no. xxviij. dist. priusq̃: ⁊. s̃. de ele. cum nobis olim. ⁊ de postula. pre. bone. i.

c ¶ Formam. s̃. eo. q: ꝓpter q̃dam tamē ibi contenta sunt de substantia: quedā vero nō vt ibi no. in glo. dic vt infra Ber. Jo. an.

d ¶ Personam. electi: idem si opponat in psonā eligentiū: vtrūq; enī electionē reddit inualidam. s̃. e. cū in cunctis. cum vintonē. cōgregato. ⁊ in pluribus alijs .c. ⁊. s̃. de consue. cū dilectus. fm Ber. olim cū ipse idem dr mutasse ⁊ dirisse cū Inno. ꝛium: maxime cum hic dicatur personaz in singulari. nec est bona ratio fm Inno. dicere vitium eligentium reddit electionē nullam ergo eadē pena tenentur: q: ⁊ vitium forme reddit nullā electionem: ⁊ tñ non est eadem pena que in persona: vt patet infra. dico tñ fm ipsum Inno. ꝙ licet nō sit idem q̃tum ad huius ꝛstōnis penam: tenetur tñ ire ⁊ appellatiōem prosequi: ⁊ pōt hec obiectio melius dici contra formam q̃ contra personam.

e ¶ Propter hoc. nota quia exprimi debent omnia ⁊ singula que opponūtur ⁊ iuramentum interuenire: ⁊ nō expresse prosequi nō poterit appellans: qō dic vt .j. eo. vt circa. ⁊ hec vera cum in his casibus extra iudicium appellatur. secus si in iudicio: vt. j. e. ti. constitutio.

f ¶ Ad nos. secus si ad alios fm Compost. ab. autem neutrum firmauit. Alij ꝛ. s. hosti. satis credo ꝙ decre. j. eo. cupientes. ⁊ per hoc verbū ꝙ hoc locū habeat solū ĩ appellationibus ĩterpositis ad papā cū a iure exorbitet ⁊ sic ad ꝛsequētiam trahi nō dz. j. de re. iu. que a iure cū suis cōcor. pbat de. e. ti. cām in pn.

g ¶ Appellari. et si nō appellet: sed ĩmediata subiectio confirmationes hax deducat ad papā: in regularib⁹ ⁊ cathedralib⁹ ecclesijs tene ꝙ hēs. j. e. cupientes.

h ¶ Opponit. sed nunqd illi qui se opponūt ⁊ nō appellāt venire tenētur. Respondeo illi soli venire tenentur qui appellant: vel quox noie appellatuz est: vel q: appellationem ratam habuerunt expresse: alij aūt qui solum se opponunt venire nō tenent: vident. n. suo iuri renūciare ⁊ electioni aquiescere. ff. qñ ap. sit. l. .i. §. solent. ff. de ap. scio. vnde illorum absentia non ob. procedet in negocio: tūc enim est appellandū: cum ordo decretum electionis interponat vt in p̄dicto. §. solēt. victoria tamē eox qui appellauerūt oibus proderit. C. si vnus ex pluribus .l. i. s̃. de ap. tua cum si. quid si ille qui appellauit dolose nō prosequt: nunqd q nō appellauit potest negocū assumere etiā ĩuito eo qui ex fide nō prosequit. videtur ꝙ sic. ff. de ap. l. ab executore. §. alio ꝛdemnato Ber. ⁊ Inno. facit ad hoc vlt. j. e. li. de ap. concertationi.

i ¶ Qui defendit. s. electus postulatus: vel in cuius psona facta est puisio.

k ¶ Contingit. sicut adherentes. j. e. vt circa.

l ¶ Per se vel per pcu. ĩ cathedralibus ⁊ regularibus ecclesijs h restrīgitur per decre. j. eo. cupientes. vt per se tātum ire teneātur: nisi ex iusta cā vt ibi: ⁊ etiā de personis instructis dic vt ibi.

m ¶ Iter arripiāt. statuitur hic ⁊. j. e. cupiētes. termin⁹ ad iter arripiēdu; sic. s̃. de ap. ad hoc. ⁊. c. personas. ⁊ de re iudi. cum causas. Ber.

n ¶ Infra mensez. q currit ab ĩterpositiōe appellatiōis facta coram appellato vl ipsius speciali procuratore ad causam: vel post notificatioez alteri eorum debito modo factā: quod dic vt in cle. e. ti. causam que determinat hic ⁊ alibi scripta: vt ibi no. in glo. quid ergo.

¶ Sed si. Si pars altera expectata per. xx. dies post aduētum alterius nō venerit in negocio pcedat. h. d. secūdo vsq; ad. §. adijciētes. Jo. an.

o ¶ Alia. opponēs vel defendens. Jo. an.

p ¶ Per. xx. dies vel similis dilatio temporis. s̃. de ꝛsue. c. vlti. s̃. de fal. duns. s̃. de cle. er. mi. illud.

q ¶ Post aduentum. equior tpis cōputatio est illa quam habes. j. eo. cupiētes .§. ꝙ si per. sed nō est mirum: cum ibi pena priuatiōis imponat: hic aūt pena solus processus est absentia.

r ¶ Electionis. postulatiōis vel prouisionis.

s ¶ Cuiusquā. predictoruz.

t ¶ Absentia. vbi. n. agitur de spūali mr̃imonio ꝛbēdo abſitia contumacis partis nō obest: vt hic ⁊. s̃. eo. dudum. i. ⁊ idem in carnali et ꝛtractu. s̃. vt lit. ñ ꝛte. accedēs. ij. ⁊. c. qñ. §. porro. ⁊ citata est hic pars ĩterpretatiue. ad idē. s̃. de app. sepe. terminus enim p̄firus loco peremptorie citatiōis habet: vt ibi ber. ⁊ qō dicit abſitia: intelligas qficiq; ꝛtingēte: siue ab initio: q: nō venit: siue ex post fō: q: venit ⁊ ꝛtumaciter recessit. s̃. de iu. c. i. ri. q. iij. certū. ⁊. j. de eo qui mit. in pos. cū qui. s̃. vt lit. nō cōte. qñ. §. porro. ⁊. §. qō si forsan. ⁊ vt dirit Inno. si processum fuerit ad aliquod de illis ad qō nō pcedit lit. non cōtes. puta ad receptionem testiū. vel hmōi si postea veniat ⁊ libellum petat vel lit. ꝛte. fieri audiendus nō est. fecit. n. eiꝰ ꝛtumacia ꝙ lis habeat p ꝛtestata. Itē si pcuratori postmodum obijcitur ꝙ non sit procurator nō est postea cogendus probare mandatuz rōne p̄dicta. ff. de pcur. pomponi⁹. §. rati. alij dicūt: ⁊ vt securius fz Inno. qō lz de his que egit añ aduētū ptis nō sit cogēdus pbare mandatum: tñ iudex vlterius nō admittet eum pcuratorio noie agentē nisi mandatum pbet: tñ fm eū cuz hoc videatur esse de quadam equitate non scripta. arg. predicte. l. pomponius. satis vt ꝙ si in remotis partibus ageretur cā nec ō facili posset pbari procuratio q: forte amissa est: ꝙ tunc nō pbata procuratione procederet iudex vsq; ad finē cause: h oia vera dici possent ad partis petitionez credo tñ ne iudex laboret in vanum ꝙ pcuratorem cōpellere poterit exhibere mandatum: vel cauere si dubitatur. ar. s̃. ō procurato. c. i. ⁊ de iudi. causam.

u ¶ Sicut de iure. de iure aūt ē vt distinguat an appellans sit pñs: an appellatus fm formam decre. j. de ap. cordi. fm Inno.

x ¶ Dignitatibus. hic equiparant hec tria dignitas: psonat⁹ ⁊ canonia. Alibi equiparātur dignitās psonatus: ⁊ beneficiū cuz cura aiarum. s̃. de fi. presby. nimis. Alibi psonatus ⁊ beneficiū curā habens. s̃. eo. ti. duduz .ij. Alibi psonatus ⁊ ordo p̄sbyteralis. s̃. ne de. vel mo. sup specula. §. q: vero. in dignitatib⁹ tñ cathedraliū vel regulariū ecclesiax quarū ꝛfirmatio vel ex ĩmediata subiectione vel ex appellatione ad papam spectat: tene quod habes. j. e. cupientes.

¶ Adiicientes. Non pbās quod in formam opponit cōdēnatur parti alteri in expensis. nō pbās qō obijcit in psona vt est a bñficijs triennio suspensus ⁊ ppetuo p̄uatus si se interim ad illa miscuerit he pene locum nō bñt si legitime pateat eū calūniosum nō fuisse. b. d. vsq; ad fi. Jo. an.

y ¶ Plene. no. q: non sufficit semiplena pbatio: rō q: perit ius alterius: ⁊ sic nō ob. de pcur. ex insinuatiōe cum si. ⁊ dic plene ⁊ legitime: ⁊ modos pbādi habes. s̃. de resti. spo. cū ad sedem in fi.

z ¶ Docuerit. taratione ⁊ iuramento premissis: qō dic vt not. s̃. qō me. cau. c. vl. de hmōi expensis dic vt no. de do. ⁊ ꝛtu. finē. ⁊. ij. q. i. ĩ p̄mis. ⁊ adde qō habes. j. de ap. cū appellationibus. ⁊ bene diri taratione ⁊ iuramento: q: taratio iuramētum sequi nō pōt: nec obstat. ff. de in lite iuran. .l. videamus. §. iurare. q: loquit de iuramēto in litē: quod est de affectione vnde illud bene potest sequi taratio: q: nullū fit verecundia iuranti: qa poterat ex affectu estimare. c. rem. que nō valebat quinquaginta: pone exemplum in libro tuo: sed hic loquimur de iuramento quod est de veritate vñ si postquam iurauit se. c. expendisse ō mādato iudicis fieret taratio in iuria ⁊ verecūdia esset iuranti. Jo. an.

a ¶ Defecerit. hanc penā incurret nō simpliciter appellans. sed qui pbādo onus assumpserit: q: licitū est ab appellatione recedere. ij. q. vi. si quis libellos. ⁊. l. appellatione cessante. ff. de in ius vo. l. q̃uis. ⁊ sic recedendo euadet hanc penā. Sed nunqd hoc casu appellans qui nō venit saltē appellato in expensis ꝛdēnabitur legitime cōparenti. vt ꝙ sic. C. de accu. q crimen. nec enim in preiudicium alterius potuit mutare consilium. j. de reg. iur. mutare cum suis cōcor. Et ꝛ̄ videtur: q: nō interest appellati. iaz .n. in absentia eius pcedi pōt acsi presens esset: ⁊ est si. quod no. s̃. de do. ⁊ cōtu. c. vlt. ad hoc facit. ff. de arbi. l. arbiter qui. ⁊. ff. de pe. sanctio legū. So. dic eū teneri ad expensas nec ob. quod dr: ꝙ non interest appellati. q: immo interest q: multa potuisset per cōfessionē eius si pñs fuisset hē. nec ob. l. sanctio. q: condēnatio expensarum nō imponitur sicut pena: sed tanq̃ interesse appellanti fm compost.

x ¶ Defecerit. intelligo fm Compo. hanc penā locū hēre siue crimen aliqō obiectū fuerit siue defectus: cū generaliter loquat ⁊ plura qs obiecit euitat hāc penam: si vnū solum pbat qō ad cassationē sufficiat. s̃. de rescrip. inter cetera. Itē q: penā hāc patit ercipiēs p̄ter ius cōe de ac. sup bis. item pdita ē in illox odiū q ordinationē ĩpediūt: fz ex quo vnū pbauit: patet ꝙ nō fuit ĩ fraudē. ꝛ ¶ Bñficijs. q ĩ illa ecclia obtinet: vt. j. e. si cōpromissarius in fi. x ¶ Quc. bñficia. a ¶ Tp̄s. trium annox.

b ¶ Temeritate. secus enim si auctoritate superioris: vel si restitutus fuisset. C. de senten. pas. ⁊ re. l. i. ij. q. iij. §. notandum.

c ¶ Priuatus. nunqd ille ad quē collatio pinet statim possit illa conferre vt dicam. j. e. cōmissa. d ¶ Spem. nec enim sub spe venie de

bet quis peccare. vt. s. de cle. er. mi. illud. de cõse. di. iiij. qñ quis.

a ¶ Manifestissimis. ii. q. viij. sciant. C. de proba. sciant.

b ¶ Calũnie. no. in excipiẽdo: accusando ⁊ denũciãdo quem calũniari: de accusa. super his. ij. q. iij. q nõ probauerit. ⁊. q. viij. q crimen. ⁊ ꝯ calum. cum vilectus. Jo. an.

c ¶ Sufficiẽs. defecerũt testes q testificari promisserãt probauerã illũ excõicatum: q nũ clanculo se prius absolui fecerat ab hoc. ii. q. iij. paulũ. ꝯ deri. er. mi. ppositum ⁊ no. q ĩ cã appellatõis ñ ldistincte ꝯdẽnatur victꝰ quod dic vt diri. j. ꝯ regu. iur. ignorantia.

d ¶ Si electiõibus Duo facit quia p mo tria in tribus reprobat. scõ ibi statuẽtes ꝯ darat ⁊ punit do.

e ¶ Scrutinijs. scrutiniũ multis modis dr. s. earbacismi. de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ de capel. mona. vilectus. ⁊ de illis loquũtur canones ꝯ conse. vi. iiij. añ baptismũ ⁊. c. se. Jtẽ dr illoꝝ qui ad ordĩes vel dignitates promonentur examinatio. s. de scruti. c. vno. Jtem dicitur inqsitio voluntatuz que fit secreto in electiõibus facẽdis. s. eo. q pp. ⁊ sic sumitur hic.

f ¶ Ex qbus. s. scrutinijs ⁊ intellige publice. s. eo. publicato.

g ¶ Drit. saluo eo qꝯ habes. j. eo. perpetuo.

h ¶ Eligẽdi. vel postulandi. s. eo. ti. scriptum

i ¶ Cõditionalia. i. sub cõditiõe plata. hoc modo consentio. in. A. ⁊ si noluerit ꝯsentio in. B. vel ꝯsentio in. A. si nouit iura vt si habuit maiorem partem capituli: vel si decanus in eum consenserit.

k ¶ Alternatiua. eligo. A. vel. B. cardinales: tñ interdũm sub his formis ꝯditionalibꝰ ⁊ alternatiuis eligũt: ⁊ p has formas veniunt ad duas ptes vt dicũt moderni: ⁊ sit in eis spãle sicut ⁊ reliq. s. eo. lz. ⁊. j. c. prori.

l ¶ Jncerta. eligo illũ quẽ archidiaconus eliget. oia talia vota nõ valent: qꝛ certũ consensuz nõ exp̃munt: ⁊ iõ merito reprobanꝯ lz oluz admitterenꝯ vt colligitur ⁊ no. lxi. di. studij. lxxv. di. archidiaconuz. sed ex illis. c. illõ nõ colligitur ⁊ sic ẽt posset intelligi. s. e. ti. cuz terra: no. ergo q hi sunt legitimi actus qui cõditionẽ nõ recipiũt. ff. de re. iur. actus legitimi. ⁊. j. ꝯ re. iur. actus. vbi de hoc: certa enim debet esse psona eligenda sicut inder arbiter tutor ⁊ procurator. s. de rescrip. ad hõc. s. de arbi. innotuit. ff. de testa. tu. l. tutor incertus. ff. de procu. l. ii. de procuratore tñ dic: vt. j. ꝯ p cu. c. i. Sed nunqd qꝯ hic dr de postulatione ⁊ electiõe habeat locum in collatione seu prouisione. dic q sic fm Compost. ⁊ pp eandem rõnẽ nisi sit talis conditio que insit de sui natura: puta confero tibi talem prebẽdã vel talem ecclesiam si vacat vel si capar es. talia enim nõ faciũt actũ cõditionalẽ: vt si dicat do titiuz tutorẽ si satisfecerit: vel titio lego. x. si hereditatem adeat heres. ff. de tu. ⁊ cu. muto. §. i. de prebẽ. significatũ. vnde ⁊ papa ⁊ eius executores tota die ꝯferunt p̃bendas cum ꝯditiõe si vacãt: sed in hoc qꝯ dicit. Cõpo. q valeat electio facta si vacat: ꝯrium posset dici: cum tp̃s eligendi non currat ignoranti: de concess. preben. qꝛ diuersitatem: non ergo dz eligere priusqz sciat vacare. Nec ob. quod dr de tutore dato si satisfecerit: ⁊ legato relicto si adierit: qꝛ ille sunt de futuro ⁊ ĩsunt alias: quare non eadem rõne valeret consentio in illum in quẽ maior ⁊ sanior pars ⁊c. cum hoc ẽt videat ineſſe. s. e. qꝛ pp. nam ⁊ video q conditio que inest si exp̃mat: facit legatum ꝯditiõale. ff. de leg. i. l. si ita legatũ sit. §. i. ⁊ de hoc vide quod dicit. j. de spon. c. vno in vltima glo. Jo. An. Adde ergo q cõditio que de sui natura inest non facit ꝯctum cõditionalẽ vt no. viij. q. iij. in summa ⁊ no. de elec. significasti in. ij. glo. ⁊ de seruis non oꝛ. eo libentius in glo. ij. ⁊ de resti. spo. olim el. i. in glo. ij. Contrariuz no. H in ista glo. So. si apponit ⁊ exp̃mat nihilominꝰ facit ꝯctuz cõditionalem. Sed si non exp̃mat sed relinquitur dispositioni iuris sic disponẽtis ⁊ petitur sic fieri nõ censet ꝯditiõalis dato q̃ ius sub ꝯditione disponat ad hoc qꝯ no. de spon. c. vno in glo. ff. j. e. li. hiero. darius. Brix.

m ¶ Residente. qꝛ si ex. rij. canonicis. iiij. sic eligant: potestas eligendi sic remanet apud reliquos. viij. ac si ipsi. iiij. de capitulo non essent: ita q valebit electio facta ab illis. viij. vel maiori parte ipsoꝝ. Et no. q lz pena decre. cũ l cũctis nõ habeat locũ nisi electione secuta: vt. j. e. ti. perpetuo. Jsta ẽt añ electionẽ locũ hẽat cũ dicat scrutinijs. vñ ẽt si nõ sit ad electionẽ pcessuz: dũmõ in scrutinium fuerit votũ tale depositũ incurrit deponens hãc penam ex ipso ꝯsensu: cũ nõ dicat voce illoꝝ qui elegerint: sed voce illorum qui consenserint.

m ¶ Residente. alias recidente alias residente.

Si manifestissimis[a] constiterit documentis: q ipz a calũnie[b] vitio cã p babilis ⁊ sufficiens[c] excusaret.

Item.

¶ Vota conditionalia ⁊ alternatiua ⁊ incerta electiõib[d] reprobantur ⁊ hãtur p ñ hãtis: ⁊ recidũt i pure consentientes. Jo. an.

In electiouib[e] ⁊ postulationib[f] ac scrutinijs[g] ex quibus[h] ius orit[i] eligendi[k] vota conditionalia[l] alternatiua[m] vel icerta[n] penit[o] fpro bamus. ¶ Statuẽtes vt huiusmodi votis pro nõ adiectis habitis ex puris ꝯsensib[p] celebret electio voce illorũ qui nõ pure ꝯsenserint: ea vice in alios residente[m].

¶ Rego. x. i generali ꝯci. lugdu.

¶ Primo ponit cã ꝯstõnis ⁊ iuris veteris conseruatio. Scõ quõ habet fieri romani pontificis electio qñ morit in ciuitate in qua cum sua curia residebat. Tertio quid iuris qñ morit extra ciuitatem in qua erat curia. Quarto dat executores huic iuri cũ penis. Quinto obtestatur cardinales: vt in electione romani pontificis deponãt omnẽ priuatũ affectuz ⁊ cassat oia pacta obligationes ⁊ iuramenta q̃ data vel facta essent de aliquo eligẽdo. Sexto monet oes fideles. vt statim audita summi põtificis morte eius celebrent exequias: ⁊ quotidie orent p vigili cõcordi ⁊ vtili puisiõe romane ecclesie: prelati aũt in suis p̃cationibus ipsos subditos ad hoc hortent: ⁊ eis frequentiã oronuz ⁊ obseruantiam ieiuniorum indicãt hoc dicit in summa. Jo. an.

Vbi periculum maius itendi tur ibi, pculdubio ẽ pleni[n] cõsulẽdũ[o]: quã grauib[q] ãt sit honesta dispendijs: quot ⁊ quantis sit plẽa periculis ecclesie. ro. prolixa vacatio exacti[p] consideratio temporis edocet: ⁊ cõsiderata prudẽter illi[q] tpis discrimina manifestant[q]. Nic nos euidens euocat rõ: ut dũ reformãdis etiam minorib[r] nr̃a solerter[s] vacat intẽtio: ea que periculosi ora[t] sunt nequaquã absqz remedio reformationis accõmode[v] relinq̃mus: ideoqz oia que p vitanda discordia in electione romani pontificis a nr̃o retro sunt p̃decessorib[x] precipue a felicis recordationis alexãdro[y] papa tertio salubriter instituta: oino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim ꝯtrahere illis itendimus: sed qꝯ experientia[z] ꝯesse probauit p̃nti ꝯstõne supplere hoc sacro ꝯcilio[τ] approbante statuimus: vt si eũdem pontificem in ciuitate[φ] in qua cũ sua curia residebat diẽ claudere ꝯtingat extremũ: cardinales qui fuerint in ciuitate ipsa p̃ntes absẽtes expectare decem diebus[ϗ] tantummodo teneãtur: quibus elapsis siue absen-

n ¶ Plenius. als penitus.

o ¶ Consulendum. xlij. di. gescamus. vij. q. ij. ca. vlti. ff. ad car. l. i. §. i. vel. iij.

p ¶ Exacti. i. retroacti vl trãsacti: sic puidet hic ex p̃teritis circa futura: de hoc vide. xliiij. dis. multi. xxxiiij. q. ij. cũ p bellicam. s. de presump. scribã. ⁊ facit. de procu. c. i. de ser. nõ oꝛ. c. i.

q ¶ Manifestant. ad idẽ. j. eo. fundamenta. Jo. an.

r ¶ Minoribus. s. inferioruz ecclesiarum vacationibus. l. di. postq̃. ꝯ elec. ne p defectu. ⁊. c. se. ⁊. j. per totum. ⁊. xxi. q. v. c. ij.

s ¶ Solerter. alias solerter alias faciliter.

t ¶ Periculosiora. sicut est romane ecclesie vacatio: ⁊ est si. j. de immu. ec. qm̃

u ¶ Accõmode. i. multum commode.

x ¶ Predecessoribus. xxiii. di. c. i. lxxix. di. per totum.

y ¶ Alexandro. s. e. licet. de vitanda. Jo. an.

z ¶ Experientia. sic. s. e. li. de rescrip. statutũ. ⁊. j. e. ti. q̃ sit.

τ ¶ Cõcilio. generali. s. ⁊ edicto lugd. sumit tñ ista ꝯstõ potius vigorem ex renouatione celestini quinti ⁊ hac approbatione ⁊ cõseruatione bonifacij q̃ ex prima ꝯstõne Gregorij. ex eo qꝛ reuocata fuerat per dñm adrianuz ⁊ per dñm Jo. xxi. papam. ⁊ pro reuocata habebat: nec olim inter gregorianas legebat: ⁊ certe cuz ꝯstõ ista tñ vtilis approbatione tanti concilij fuerit edita: nõ equũ fuit q absqz requisitione cõcilij reuocata fuerat. s. de reg. iur. c. i. de plenitudine tamẽ potestatis id facere potuerat: cum sit papa super oia concilia. j. e. significasti.

φ ¶ Ciuitate. ciuitas murorum ambitu terminat. j. de sen. ex. si ciuitas Jo. an.

ϗ ¶ Decem diebus. no. q ꝯstitutio ista nõ iubet eos citari: sed tantum expectari ⁊ sic speciale in electione summi pontificis: cũ in alijs absentes de prouincia sint vocandi. s. eo. corã. vel saltẽ fm q est consuetudo: vt ibi no. ⁊. vii. q. i. factus: ⁊ si cõsuetudo esset nõ vocarenꝯ. j. de preben. cum in ecclesijs. Si aũt queraꝯ que sit p̃uincia romana: dic vt. s. de offi. vi. sua. sed pone cardinales quidã sunt absentes ⁊ ita remoti quod nullo modo possent venire infra decem dies ad locum vbi dz electio celebrari. nunquid poterũt p̃ntes statiz ad electionẽ procedere: vel ante lapsum hoꝝ decem dierũ. ⁊ videt q sic. ff. ad velleia. l. aliqñ. §. fi. maxime pp periculũ more: vt. s. sed cũ hic simpliciter dicaꝯ q expectari debent p decẽ dies simpliciter intelligendũ est fm Guil. ff. de aleato. l. i. §. qꝯ vero. ⁊. s. ꝯ pui. qꝛ circa. possent enim absentes vti faciliꝯ duplomate. ff. de ver. ob. ꝯtinuus. §. cũ ita circa finem. vnde ante decẽdũ procedere nõ dñt ⁊ forte audientes de infirmitate pape vel alia cã venire cerp ant ante mortẽ. ita q infra decem dies a morte

erunt in loco: ⁊ beneficiū iuris nemini est auferendū. xxviij. di. de his. j. de reg. iur. indultum. ⁊ facit optime infra eo cōmissa. i. rñ. cū suis ꝯcor. Sed pone aliquis cardinalis nō debito tpe expectatus vult agere de cōtemptu: queritur vtrū possit. Dic q̄ si electio facta fuit ab oībus religs vel a duabus partibus eo non cōputato nulla obstat exceptio ⁊ sic nec actio. s. c. lz. ⁊. ff. de supfi. l. i. §. ait ī fi. §.

a ¶ Omnes. pñtes. ēt si essent pauciores q̄ tertia pars p hāc constitutionem.

b ¶ Habitabat. si. ff. ō iu. si loc⁹ ff. ō arbi. si cū dies. §. si arbit.

c ¶ Necessitas. vt forte q̄ podagras patit. ita q̄ necesse hz per seruiētes sustineri ⁊ portari vel alias similis causa.

d ¶ Arbitrio. vt possit haberi vel vult clericos. vel vult laicos: vel alterum clericum: vel alterum laicum.

e ¶ Conclaue. ad idez. xii. q. i. c. i. de sta. re. c. i. ff. de dam. ī fec. l. qui conclaue.

f ¶ Velamīe. vt puta sestorijs vel cortinis.

g ¶ Aditu. xviii. q. ij. diffinitit.

h ¶ Secrete. lxxxi. di. clericus. xviij. q. ij. in decima.

i ¶ Instātis. puta aduocati vt iuris perit vel religiosi viri uel tabellionis.

k ¶ Incurrat. no. canonez late snie alīū habes. s. co. c. §. qō si alios hmōi iuris noui notaui. j. de sen. ex. cos. ⁊ cū nō reseruauerit sibi absolutionē. dicamus q̄ ordinari⁹ absoluere poterit: vt dicā. j. c. sciant cuncti.

l ¶ Cōpetēs. ita q̄ null⁹ itrare p eā possit vel exire. vt. s. ⁊. j.

m ¶ Quibus. s. quq̄z diebus.

n ¶ Camera. sic ⁊ ī clericis collegiatarū cathedraliū vel regulariū ecclesiarū. j. c. q: sepe ⁊ fuit hoc statutum: q: forte ꝓpter hec habenda essent in prouidēdo tardiores. Jo. an.

o ¶ Cōmissa. per papaz cuius morte nō expirat officiuz camerariⁿ. vt in cle. c. ti. ne romani. §. eo tamen.

p ¶ Reseruāda. sic. j. eo. q: sepe. ⁊ de offi. or. presenti.

q ¶ Intromittāt. si. j. de bk. accusat⁹. §. sane. ⁊. §. se. In collegiū cardinaliū se. va. papali ptāte vti possit. dicā. j. ō scisma. c. i. ad fi. ⁊ est expeditū hodie q̄ nō nisi quātū hic ꝯcedit: vel nisi circa substitutionē camerarij vel pñiariorū deficiētiū: qō dic vt in cle. eo. ti. ne romani. vbi determinat hanc ꝯstitutionē vel eius ptez tūc p collegiū alterari nō posse. Jo. an.

r ¶ Singulis. lz alias dicet cōsueuerint⁹: qō fit a maiori ptedici factū fuisse ⁊ ꝯcorditer. lvi. di. apostolica ⁊ de ele. cū inter canonicos ⁊. ff. ad mu. qō maior. nisi minor ps iustā cāz ꝯdictionis ostendat ō his que fi. a ma. par. ca. c. i. tū p hāc litterā que hoc ꝶ exprimit vico omnes eē debere concordes.

s ¶ Celeriter. s. suspēso electionis negocio. ⁊ no. q̄ desiderat celeritas de ꝶ diuī. c. vl. Jo.

t ¶ Infirmitatis. alia ergo necessitas non excusat.

u ¶ Exire. si aūt oēs exierint simul vel successiue: dic vt ī cle. eo. ti. ne romani. §. porro.

tes venerint siue non: ex tunc oēs[a] ꝯueniant in palatio in quo idez pōtifex habitabat[b] cōtēti singuli singulis tantummodo seruientib⁹ clericis vel laicis prout duxerint eligendum illis tamen quibus patens necessitas[c] id suggerit in dulgeri duos habere permittimus eisdem electionis arbitrio[d] reseruato.

¶ In eodem autem palatio vnū conclaue[e] nullo intermedio pariete seu alio velamine[f] omnes inhabitent in cōmuni: q⁹ reseruato libero ad secretaz cameraz aditu[g] ita claudatur vndiqz: vt nullus illud intrare valeat vel exire. ¶ Nulli ad eosdem cardinales aditus pateat vel facultas secrete[h] loquendi cum eis nec ipsi aliquos ad se veniētes admittāt: nisi eos qui de voluntate oīum cardinalium inibi presentium p⁹ his tātū que ad electōis instātis[i] negocium ptinēt vocarent. ¶ Nulli etiā fas sit ipīs cardinalib⁹ uel eoꝝ alicui nūciū mittere: vl scripturam. Qui vō cōtra fecerit scripturam mittendo vel nunciuz aut cū aliquo ipōrum secrete loquēdo ipso facto sniam excōicationis incurrat[k]. ¶ In ꝯclaui tū pdicto aliq̄ fenestra ꝯpetēs dimittat p q̄z eisdē cardinalibus ad victum cōmode necessaria ministrentur: sed p eam nulli ad ipsos patere possit ingressus: verum si quod absit infra tres dies postq̄z vt predicitur ꝯclaue p fatum ijdem cardinales intrauerit non fuerit ipsi ecclesie de pastore, puisum p spaciū qnqz dierū imediate sequentiū singulis dieb⁹ tāī prādio q̄z in cena vno solo ferculo sint ꝯtēti quib⁹[m], puisione nō facta decursis: ex tūc tātūmodo pāis vinū ⁊ aqua ministrētur eisdē: donec eadem prouisio subseqtur. ¶ Porro uisionis quoqz huiusmodi pēdente negocio dicti cardinales nihil ō camera[n] pape recipiant nec ō alijs eidē ecclesie tempore vacatōis obuenientibus vndecūqz: sed ea oia ipsa vacatione durāte sub eius cuius fidei ⁊ diligentie camera eadez est cōmissa[o] custodia maneāt p eū dispositioni futuri pontificis reseruanda[p]. Qui autē aliqd receperit teneātur extūc a receptione quorūlibet redditū ad eos spectātiuz abstinere donec de receptis taliter plenariaz satisfactionem impendant. ¶ Idē quoqz cardinales accelerā de, puisioni sic uacēt attentius q⁹ se nequaq̄z de alio negocio intromittant[q] nisi forsan necessitas adeo vrgens incideret: qō eos oporteret

ō terra ipsi⁹ eccl'ie ōfendēda ul' ei⁹ parte aliqua, puidere vl' nisi aliqō tam grande ⁊ tam euidens piculū imineret: q⁹ omnibus ⁊ singulis[r] cardinalib⁹ presentibus concorditer videret illi celeriter[s] occurendū. ¶ Sane si aliquis ex predictis cardinalib⁹ ꝯclaue predictū ut supra exprimitur nō itrauerit aut intrās absqz manifesta causa infirmitatis[t] exierit ipso minime reqsito nec in eiusdez electiōis negocio vlterius admittēdo per alios ad eligendū substituēduz pontificem libere, pcedat. ¶ Si vō ifirmitate superueniēte idez ꝯclaue ex eis alquez exire[v] ꝯtingat ipsa ēt ifirmitate durāte poterit eis suffragio nō reqsito procedi: sz si ad alios p⁹ sanitatem[x] sibi redditā seu ante redire uoluerit: ul' ēt si alij abntes q̄s p decē dies durim⁹ expectādos supuenerint re itegra: videlz[x] aīq̄z ei dē ecclesie sit ō pastore, puisuz ī codez negocio in illo statu ī quo ipm iuenerit[y] admittātur premissa tam de clausura q̄z de seruiētibus cibo ac potu[z] ⁊ reliqs cū alijs seruaturi ¶ Porro si qñ romanū pōtificē extra ciuitatem pdictam ī qua erat cū sua curia[a] ffidēs ꝯtigerit ab hac luce migrare: teneātur cardinales ī ciuitate in cui⁹ territorio[b] seu districtu idē pontifex obiit cōuenire nisi sit forsitan iterdicā[c] uel cōtra ecclesiam romanā ī aperta rebellioē psistat quo casu in alia viciniori cōueniāt que simiiliter nec iterdicto subiacet: nec sit vrp dicitur apte rebellis. ¶ In hac ēt ciuitate tā quo ad expectatōez absentiū q̄z quo ad habitatōnem cōem clausurā ⁊ cetera omnia ī domo episcopali: uel alia qualibet eisdez cardinalib⁹ ōputāda eadē obseruētur q̄ superi⁹ obeū te dicto pontifice in ea in q̄ cuz sua curia residebat fūt exp̄ssa. ¶ Porro terea q: parū est iura cōdere nisi sit q̄ eadē tueatur[d]: adiicēdo sancim⁹ vt domin⁹ alijqz rectores ⁊ officiales ciuitatis illi⁹ ī qua romani pōtificis electio fuerit celebranda[e]: auctoritate nfa ⁊ eiusdē approbatioē consilij potestate sibi tradita: pmissa oia ⁊ singula plene ac inuiolabiliter sine fraude ac dolo aliquo faciāt obsuari: nec cardinales vltra q̄z premittitur artare presumant[f].

¶ Sup his tal' āt obseruādis statī audito summi pō. obitu corā clero ⁊ populo uniuerso ciuitatis ipīs ad ꝶ spāliter cōuocandis prestent corporaliter[g] iuramētū. ¶ Quod si premissa diligēter nō obseruaue

p ¶ Sanitatem. qd si cardinalis pp infirmitatē nolēs inclusus stare renūciet voci sue nūqd valeat renūciatio: ⁊ nūquid rediens admittit. host. cui hoc de facto cōtingit: plene notauit hāc qōnem. s. de renū. nisi cū pridez. §. pp malitiā. dicens finaliter q̄ penitēs ⁊ rediens admittēdus est: ō his aūt que medio tpe facta sunt ꝯqueri nō poterit: ⁊ hec qō satis hic determinatur per sequentia.

y ¶ Videlz. viō mirabilez expositionez hui⁹ verbi re integra al' exponit. s. c. in causis vbi de h.

z ¶ Inuenerit. si. j. vt lite pen. c. ii. in fi.

a ¶ Porro. pone cardinalis abñs venit p⁹ diē octauuz a die inclusure ita q̄ cardinales inclusi tūc ñ hēbāt nisi panē vinū ⁊ aquā. vt dictū ē. s. nūqd iste supueniēs statiz ꝯpellit suscipere eorū vitā ⁊ vt q̄ nō: q: ñ fuit ī cl'pa. s. de ꝯsti. c. ij. dic secus p hāc l'faz: ⁊ p illā supiorem in eo statu ⁊c. ad hoc de sta. regu. recolētes ⁊ sepe sine culpa qs punit ex cā q̄ dic vt. j. de re. iu. sine culpa.

b ¶ Curia. ⁊ erat ordinatum de ipa curia transferēda: als si in pmo loco remāsisset audiētia l'farū ⁊ cāruz. lz suspēsa ibi celebraret electio vt ī cōsti. eo. ti. cle. ne romani. §. sane in fi.

c ¶ Territorio. siue districtu. qd sit territoriuz diri. s. de ꝯsti. c. ii. quo adhūc casum ponit pro diocesi. vt in cle. c. ti. ne romani. §. sane. ⁊ p hāc l'fam puto q̄ si moriat in mari cardīales debeant conuenire in ciuitate p quā loc⁹ ille maris distringitur. ad hoc. ff. de verb. sig. l. pupillus. §. territoriū. ff. de indi. insule italie ⁊ si non distrīgat p aliquā ciuitatē: dicerē in viciniori id faciēdū: ad hoc. s. de cōsue. cū oliz. ff. de ver. si. notidez. §. i. ad h. j. §. i. ibi in alia viciniori. ⁊c.

a ¶ Interdicta. no. q̄ in loco interdcō nō pōt electio celebrari nisi velis dicere hoc spāle in electōne romani pontificis et posito ēt q̄ ī tali loco celebretur: nihilominⁿ valet: q: nulla exceptio admittit vt. s. diri.

b ¶ Tueat. vt. ff. ō orī. iur. l. ij. §. post dōginez ⁊. j. de sta. regu. c. vno. §. ⁊ quoniam.

c ¶ Celebrāda. sz distinctionē superius factaz.

d ¶ Presumāt: q: tūc ēnt excōicati: sic ⁊ in se defendendo modū excedens qō dic: ut. s. de resti. spo. olizī fi. Et not. casum in quo laicus auctoritate canonis ptātez hz in clericuz: ꝯ id. xxvi. di. bñ qdē ō sē. ex. si ōo.

e ¶ Corpaliter. vide qō no. j. c. proxi. Jo. an.

a ¶ Pateant. s. de excess. pla. inter dilectos. j. de reg. iu. infamibus.
b ¶ Priuatos. sic. j. e. fundamēta. §. quod si secus. s. de preben. in quibusdam. ⁊. j. eo. ti. felicis.
c ¶ Contradictione: pscribi tñ possunt qd dic vt. j. de pscrip. c. ii.
d ¶ Predicta. in q̄ fm supiorē distinctionē erat electio facienda. Jo. an.
e ¶ Priuata. sic. j. de pen. felicis in fi. ⁊. xxv. .q. ij. ita nos.
f ¶ Captiuat. i. q̄si captiuatum facit ⁊ tenet.
g ¶ Certum. puta talez eligendum. Jo. an.
h ¶ Electio. que libera ds esse: cū ex consensu p cedat. ad idem de sponsum locum.
i ¶ Sua sunt. de censu. cum apostolus.
k ¶ Possibilitas. q: vltra posse nemo. xxij. q. .ij. facit. j. de regu. iur. nemo. s. de pac. c. vlti.
l ¶ Idoneo. tenentur ergo cardinales idoneum eligere: licz dicamus q̄ nulla exceptio admittit p electuz a duabus partibus. s. e. licz. Quid ergo si laicum illiteratum vroratū eligant? de hoc vid. lxxii. disti. si quis pecunia.
m ¶ Diuine. ad hoc. j. eo. cōmissa in fi.
n ¶ Graui. fuit ē graues offensa. xxiij. q. i. ñ afferamus.
o ¶ Carere. cōcor. j. de offi. ordi. q: pleriqz.
p ¶ Duāna. C. d nup. auē. q̄ eis. ff. de obse. l. nullum. ff. de lega. i. si quis inquilinus. ff. de pac. iur. gentium. §. generaliter. Jo. an.
q ¶ Orationis. xxii. q. .viij. in qualibz. alias ē sub. §. q̄uis. ibi scientes magis religionibus q̄ officijs ⁊ labore corporis vel sudore nostram republicam contineri.
r ¶ Vbi primū. ff. q̄ primum. Jo. an.
s ¶ Circunstantie. puta q: timeē de zizania ⁊ magna discordia inter cardinales.
t ¶ Jeiuniorum. ad hoc concor. de voto ⁊ vo. redē. magne ⁊ vigiliarum exercitium vt ibi.

Marcus. Secundum gar. ⁊ Joan. mo. hec decrē. in sex partes diuidit: quarū prima vsqz ibi: dicto. in q̄ ponit cōstitutionis rāz. secūda vsqz ibi alioquin ⁊ ponit ibi constitutionē tertia vsqz ibi nisi aliqd ⁊ ponit ibi penam non obseruantis constitutionem. quarta vsqz ibi: super huiusmodi i qua facit exceptionem. quinta vsqz ibi: illa sane in qua de iuramento ponit super exceptione prestando. sexta ibi: illa sane. vsqz in fi. in qua corroborat vñi Jnno. decre.

v ¶ Electiōes. no. hic tres modos tangi quibus p̄uidetur ecclesijs sic. s. eo. c. i. eo. li. quorū duo ptinēt ad subditos: alius ad pl̄atos. qui eo ipo q̄ prouident confirmant quod est verum si eodem iure spectat ad illos eligere ⁊ cōfirmare. lxiij. di. in synodo. ff. de auc. tuto. l. iij. secus si diuerso: ⁊ sic intelligitur. s. eo. cū inter canonicos. vbi de hoc: ⁊ de fi. instru. §. ceterum.

x ¶ Viam malitijs. j. c. pri. de rescrip. sedes. ⁊. c. plerunqz. s. qui ma. accu. possignificante. ff. de rei ven. in fundo.

y ¶ Poss. oile. non enim oibus boīum malitijs viā precludere posset. vi. q. i. si oia. malas enī boīum volūtates ad plenū p̄hibere nō possimus. xxi. q. i. rōne in fi. ml enīz est q̄ homo semel deditus malitie nō adinueniat. i auē. coll. .vi. vt bi. qui se ob. ha. perhibres mi. in prin. ⁊ idem. ff. commo. ad eos. ff. d pscrip. ver. natura. C. mā. l. ab anastasio.

z ¶ Periculose. aduerbialiter ponit. sic de pe. di. i. periculose ⁊ ē periculū in spiritualib⁹ ⁊ temporalibus. s. e. ne pro defectu. l. distin. postquam. ⁊. j. e. quam sit.

¶ Dignitatuz. de quibus est idē iudicū. bñdū. s. e. ti. dudū .ii. ⁊. s. de pben. de multa.

? ¶ Alliorū ecclesiasticorū. oīuz vniuersalit. xxix. di. c. i. ff. d offi. pñi. l. iij. igitur siue sup simpli ci beneficio appellet siue super alio locum bz hec decre. Dici enim solet q̄ indefinita canonis vel legis regulā tradere intendentis equipolet vniuersali indefinita cōis locutionis non fm iuristas: vel fm logicos indefinita equipolet vniuersali i materia necessaria: vt homo ē animal. ergo oīs hō. Jn materia vero contingenti secus vt hō currit. ergo omnis homo ñ sequitur. Sed q̄ etiam fz iura indefinita non eqpolet vniuersali. nā si lego alicui omne marmor: videor legasse ⁊ statuas marmoreas ⁊ ceteras species ex marmore factas. ff. de le. iij. heres meus. §. i. ⁊ d au. ⁊ ar. leg. l. i. ⁊ tñ si legat marmor indefinite: sub legato comprehendit sola rudis materia: ⁊ nō species de marmore facte. ff. de le. iij. l. quesitum. §. illō fortasse. Jtem si lana indefinite legetur tincta non cōtinetur in legato. ff. de le. iij. l. si cui in prin. ⁊ si legatur oīs lana ceteā cedit tincta legato. ff. de aur. ⁊ ar. le. l. pediculus. §. labeo. ergo indefinita non eqpolet vniuersali. Jtē aliō qñ trāsigit su per generali petitione: aliō qñ sup indefinita: vt no. s. d trās. .c. i. sed dic qd quādo nō est eadem ratio ⁊ conditio p̄pter aliquod accidens oīum particularū i vniuerso cōprehensorū: indefinita nō eqpolet vniuersali vt pz in ꝓrijs. nam tinctura lane ⁊ spēs marmoris nō p̄cedūt ex ipa origine. fz ex accidēti hominis opatione: ⁊ posse maioris estimatiōis cē ipsum addito tincture vel speciei q̄ ipsum principale sed qñ oīum particularium eadem est rō ⁊ ꝓditio: ut pri⁹ vt q: nō variant p accidēs lz forte sit ibi iparitas ex origie puta q: alia lana melior ⁊ nobilior ex origine. Idez in marmore: tunc indefinita negatiue vel affirmatiue plata equipolet vniuersali. ff. de leg. ij. si pluribus. ⁊. l. si ita. ff. de re. du. l. si is qui. §. vtrum in fi.

x ¶ Perpetuo. i. generali. sic. s. eo. massima. ⁊ sunt hec signa cognoscende generalis ꝓstitutiōis cum edicti vocabulo nūcupatur: vt hic: si mittatur venerabili cetui si p̄cipit p oēs populos diuulgari scriptura publice p̄cedente: si dicatur

rint: aut fraudez in eis vel circa ea cōmiserit cuiuscūqz sint p̄eminētie ꝓditionis aut stat⁹ oī cessante p̄uilegio eoipso sniaz excōicationis incurrāt: ⁊ ppetuo sint infames: nec uncq̄z eis porte dignitatis pateāt[a]: nec ad aliqd publicū offiū admittātur. ¶ Ipsos super feudis ⁊ bōis ceteris que ab eadē ro. ec. uel qbuslibet alijs ecclesijs obtinent ipso facto decernimus eē p̄uatos[b]: ita. qd ad ecclesias ipsas plene ac liberē re uertant administratorū earūdē ecclesiarū arbitrio sine ꝓdictione[c] aliq̄ disponēda. ¶ Ciuitas vo p̄dcā[d] ñ solum sit interdicto supposita: sz ⁊ pōtificali dignitate p̄uata[e]. ¶ Ceterūqz cū arbitriū vel iordinat⁹ captiuat affectus: vl ad certū[g] aliqd obligatiōis cuiusq̄z necessitas adigit cessat electō[h] dū libertas adimitur eligēdi: cardinales eosdē obsecrantes p viscera misericordie dei nri p aspersionem sui pretiosi sanguinis obtestamur: ut pēsantes ar tēti⁹ qd eis iminet. cū agit d creatiōe vicarij iesu xpi successoris petri rectoris ul'is eccl'ie gregis dñici directoris oī p̄uate affectōis iordinatiōe d̄posita: ⁊ cuiuslibz pactōis ꝓuētiōis obligatiōis necessitate: necnō ꝓdicti ⁊ intendimēti ꝓtēplatione cessantib⁹ nō in se reciprocēt ꝓsiderationis intuitū vel i suos: ñ que sua sunt[i] q̄rant nō cōmodis p̄uatis intēdāt: sed nullo artāte ipo rū i eligēdo iudicū nisi d puris ⁊ liberis mētib⁹ nuda electōis ꝓscia vtilitatē publicā libere p̄seq̄nt oī conatu ⁊ sollicitudine p̄ut possibilitas patit: id acturi tñmō: ut eorū ministerio accelerēt utilis ⁊ p̄necessaria totius mundi p̄uisio: idoneo celeriter idem eccl'ie sponso dato. ¶ Qui aūt sec⁹ egerint: diuine[m] subiaceant vltioni: eorū culpa nisi graui[n] p hoc peracta penitētia nullatenus abolenda. ¶ Et nos nibilominus pactiōes: ꝓuētiones: ꝓdita: ⁊ intendimēta oīa siue iurāmēti siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innexa: cassam⁹ irritamus ⁊ viribus decernimus oīno carere[o]: ita nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit astrict⁹: nec quisq̄z ex eorū trāsgressiōe notam uereatur fidei nō seruate: sed indigne laudis titulum potius mereatur: cum lex etiam humana[p] testetur d̄o magis transgressiōes hmōi q̄z iurisiurādi obseruatōes acceptas. ¶ Quia vero fidelib⁹ ñ est tam de sollicita q̄stūcūqz inuentione fidendū q̄z de instantia orationis[q] humilis ⁊ deuote sperādū huic adiuicim⁹ sanctioni: vt in oīb⁹ ciuitatibus ceterisqz insignib⁹ vbi primum[r] de memorati pontificis obitu certitudo claruerit: a clero ⁊ populo solēnib⁹ p eo exequijs celebratis singulis diebus donec de ipsius ecclesie p̄uisione indubitanter rumor p̄tulerit d̄itatez: būiles preces fundant ad dñz apud eum deuotis orationib⁹ insistat: ut ipe q ꝓcordiā facit i sublimib⁹ suis sic efficiat corūdē cardinaliū corda i eligendo ꝓcorda: q⁹ p̄uisio celer cōcors ⁊ vtilis p̄ut aiar sal⁹ exigit: ⁊ toti⁹ orbis requirit utilitas ex ipo rū vnanimitate sequat. ¶ Et ne tā salubre p̄ñtis sanctionis edictū ignorātie negligi p̄textu ꝓtigat d̄ stricte p̄cipim⁹ ut pfiarche: archiepiscopi: ⁊ alii ecclesiar preiati cetericqz qbus ꝓcessum ē p̄ponere uerbum dei clerum ⁊ populū: pp hoc spāliter frequētius ꝓgregādos in suis sermonib⁹ ad supplicum precum suffragia p̄ celeri ⁊ felici exitu tanti negocii frequētanda solerter hortentur: ⁊ ipsis eadē auctoritate non solum oīonum frequentiam sed obseruantiam p̄out circūstantie[s] pensande suaserint ieiuniorum[t] indicant.

¶ Idem in eodem.

¶ Appellātes cōtra electiōes postulationes uel prouisiōes oīa que obiicere intēdūt ꝓtra p̄sonā uel formā tenent expmēt ⁊ iurare q⁹ illa credūt vera esse ⁊ ea posse probare sup nō expressis ipi uel adherētes nō audient nisi de nouo emergāt uel peruenāt vel supueniat p̄bandi facultas: super quo iurat d̄bebūt: statutū Jnno. edictuz ꝓtra non probantes que obiiciunt in p̄sonam vel formam in suo robore conseruatur. Jo. an.

Et circa electiōes[v] postulationes ⁊ prouisiones ecclesiasticas viaz[x] maliciis p̄ut est possibile[y] p̄cludam⁹: ne d iuitis periculo se⁹uacēt ecclesie ul'i p̄sonatuū dignitatū[z] ⁊ aliorū ecclesiasticorum bñficiorum prouisio differatur. Edicto perpetuo[x] p̄uidemus vt si qñ

idez in similibus obseruādū: si lex vel canon appellatur generalis: si iubetur ex/presse ad oēs pertinere. hos modos habes. C. de leg. l. iii. Jo. an.

a ℂ Aliqui. quoꝝ interest: vt qꝛ canonici parochiani vel patroni. xvi. q. vii. fi/lijs ꝛ si collegiū obijcit: adhoc tenet. ff. quod me. ca. l. metum aūt p̄ntem. §. ani/maduertendū. dixit gar. ꝙ romana curia quēlibet clericum de diocesi vel ciuita/te admittit ꝯ electū epm̄: siue bñficiatus sit siue inde oriun/dus: si vult obijcere in p̄sonā: ꝯ formam autem nō nisi cano/nicos admittit.

b ℂ Proponēdo: aliqua: si er/go q̄ opponunt nō sunt talia: sed directe respiciūt ius ecclesie vel opponētis p̄sone: ꝯstitutio ista nō artat vt in cle. eo. ti. cō/stitutionem. i. responso.

c ℂ Formā: vt qꝛ seruata non fuit forma decr. qꝛ pp̄ i electōe ꝯ formā postulatiōis obijci p̄t ꝙ nō est ꝯcors. vel saltē a dua/bus p̄tibus celebrata: ꝛ hoc q̄ñ vnus postulat ꝛ alter eligit. ꝯ. e. scriptum. vel ꝙ postulatus est qui debuisset eligi. ꝯ. ti. pr. c. vno. ꝯ ꝓuisionē p̄ōt oppōi ꝙ adhuc nō sit ꝓuidendi p̄tās ad supiorem deuoluta: vel q̄a per litteras surrepticias sit facta ꝓuisio de rescrip. super litteris.

aliqui[a] electionibus postulationibꝰ vel ꝓuisionibus se opponūt ꝓpo/nēdo[b] aliq̄ ꝯtra electionis postula/tionis seu prouisionis formā[c] aut personas eligentiū[d] vel electi[e] siue illius cui erat prouisio faciēda[f] siue facta pp hoc cōtigerit appellari[g]: appellantes in instr̄o publico[h] seu l̄ris[i] super appellatiōe ꝯfectis oīa[k] ꝛ singula exprimant: que in formā intendunt obijcere vel personas corā[l] personis autenticis: aut per/sona que super hoc testimonium perhibeāt veritati: corporali[m] p̄e/stito[n] iuramento quod credunt ea que sic exp̄mūt esse vera: ꝛ se posse probare[o]. ℂ Alioquin[p] tam oppo/nentes quam tempore appellatio/nis interposite: vel postmodū ad/herentes[q] eijsdem obijciendi aliq̄ que non fuerit in huiusmodi litte/ris vel instrumentis expressa[r] po/testatem sibi nouerint interdictā[s] nisi aliquid postea forsan emerse/rit[t] vel super antiquis[u] superuene/rit ꝓbandi facultas: aut aliqua an/tiqua in opponētiū noticiā de no/uo puenerint[x]: que appellantes ap/pellatiōis tp̄e emisse verisil'r[y] igno/rare potuerint: ꝛ etiam ignorarint

generale. ꝛ tūc r̄ñderet ad ꝯria. j. signata ꝙ ponūt casus spāles sed qꝛ p̄ iura superiꝰ allegata: ꝛ p auc. de san. epis. col. ix. §. sed nulli. potius ꝓbat istud spāle in iuramēto testiū postea prorogatū ad iuramētū calūnie p p̄re/dictā decre. vlt. de iura. calū. ibi sicut in dicēdo testimonio ꝛc. dicam ꝙ in alijs tangere tenent. ad hoc. i. q. vii. quotiēs. ꝯ. de iureiu. ego. N. in fi. ꝯ pur. ca. quotiēs. §. por/ro. in p̄n. ꝛ in fi. de sen. exco. venerabili.

n ℂ Prestito. pone ꝙ vna die appellauit sc̄da/ti die iurauit: q̄rit an sit huic ꝯstōni satisfactum dixerūt Guil. ꝛ gar. ꝙ nō. ꝛ sic dicebāt fuisse d/claratū p nicolaū: ꝛ ar. ad hoc. ff. de dā. infec. q bona. §. si qs stipulatu/rus. ꝛ. ꝯ. de elec. qꝛ pp. in qbus hēs ꝙ stipulatu/rus de dā. īfec. codē tp̄e dꝫ iurari ꝛ stipulari. al's nō ē ei cauēdū ꝛ publica/tio scrutinij collatio ꝛ ele/ctio insimul fieri debent non ex interuallo vnde hec vr̄ fuisse istiꝰ ꝯstōis mens ꝙ incontinēti sup oppositis in appellatione iuret: ad idē. ff. de testa. hr̄des palā. §. fi. item ꝯm eosdē dicas ꝛ bñ q̄ si appellās dicat sic: offero me paratū iurare oīa ꝛ singula ꝛc. nō est huic ꝯstōi satisfactū: qꝛ ꝯstō ista iuramētū exigit non pollicitationē. ad idē. C. de vsur. acceptā. vbi dr̄ ꝙ aliud ē soluere. aliud esse paratū soluere. ad idē. ꝯ. de eo q mit. in pos. c. i. Itē ꝯm eos vt plene ꝛ in oībꝰ huic ꝯstōni satisfiat. p̄mo ipse tabellio fidē faciat in īstr̄o d sacro faciat ēt fidem de tactura: lꝫ. n. durum videat ꝙ ob hoc nō valeat appel/latio: si al'r ꝓbari possit tactura: tñ sic fert p nicolaum fuisse declaratum.

d ℂ Eligentiū. vt ꝙ sunt excōicati maiori: vel ab hoīe suspensi. ꝯ. e. cū inter de ꝯsue. cū dilectus vel priuati a canone: vt qꝛ scienter elegerūt indignū. ꝯ. eo. cum in cūctis. vel sunt infames: quibus sunt actus legitimi interdicti. ff. de regu. iu. actus. sed eligere est actus legitimus. j. de sen. exco. solet ad fi.

e ℂ Electi. puta defectus etatis scientie ꝛ nataliū. ꝯ. eo. cū in cunctis. obiectorū aūt defectuum examinatio fiet. vt traditur. j. si forte.

f ℂ Facienda. qō igit hic de ꝓuisione dr̄ repetitum intelligat in postulatione ꝛ electione faciendis: qō iuris eñl in vno ꝛ in reliquo: ꝛ h verū si ꝯ certā personā appellatur: vt non eligat vel postuletur. si aūt ꝯ incertam huiusmodi ꝯstitutōis formā non est necesse seruare. j. eo. qui ꝯ certam.

g ℂ Appellari. ad papā ꝯm Guil. ꝛ ē ratio: qꝛ appellationes interposite ad pa/pam magis cōsueuerūt ꝓtelare negocia ecclesiaꝝ de ap. sepe ꝛ ad ea que freque̅/tius accidūt ꝛc. ff. de legi. nā ad ea. ꝛ ista ꝯstō vr̄ supplere illā. ꝯ. eo. statuimus q̄ expresse de ap. interposita ad papā loquit ar. ad hoc. j. e. is q. ꝛ. c. seq. tu. dic ꝯm gar. ꝙ hec decre. ēt locū hꝫ in appellationibus ad inferiores interpositis: cū ge/neraliter loquat: ꝛ sic sit general'r intelligēda. ff. de offi. p̄esi. l. p̄ses. xix. di. ca. i. ff. qō me. ca. l. metū aūt. §. aīaduertēdū. ff. de publi. de precio. Preterea host. intelligit illā decre. ꝯ. e. statuimus lꝫ ibi exp̄mat ad nos: ēt in appellationibꝰ ad inferiores interpositis: qō facit ꝓ hac p̄te tñ id non puto veꝝ: ut ibi dixi hec antē decre. ꝯm gar. locū habebat siue in iudicio siue extra iudicium appellaret qō nō est hodie veꝝ. non enim locum hꝫ nisi in appellationibus extra iudiciū interpo/sitis: vt declaratum est infra. eo. cōstitutio.

h ℂ Publico. facto. s. per manum tabellionis qō sit publicum instr̄m. no. ꝯ. de fi. instru. c. ij. ꝛ dic publico. s. super appellatione confecto.

i ℂ Litteris. testimonialibus. s. sigillo autentico sigillatis. j. de offi. ordi. si cano/nici. ꝛ in decre. cum medicinalis. j. de senten. excom. vel dic ꝙ sufficit si per suā vel alterius priuati manum fuerint littere conscripte: probabitur tamē talis scri/ptura per testes: tamen ꝯm Guil. prior intellectus preualet ꝛ ideo dictum est de litteris: qꝛ in plerisqꝫ locis vsus tabellionum non habetur: sed instrumentorum loco habentur officialium littere.

k ℂ Oia ꝛ singula. quid ergo si dicat electū periurū vel homicidā vel excōicatū nunquid sufficit talis expressio. de hoc fert tp̄e mortis ioannis ꝛ nicolai multum disputatū: ꝛ diuerse declarationes facte dicunt sup hoc: ꝛ vr̄ ꝙ hoc satis suffici/at: qꝛ quodlibet piuriū vel homicidiū repellit. Sed dic ꝯ p hāc litteram alias q̄/re fieret h verboꝝ geminatio: ꝛ ꝓbatur hoc satis. j. de excep. pia. ꝛ melius. j. e. ꝓcurator. ꝛ in cle. ꝯstōnem. eo. ti. i. rñ. ad idem. ff. de dolo. l. si ex dolo. §. fi. j. d testi. p̄ntium. §. testes. ii. q. viij. libellorū. de pe. di. vi. ꝯsideret: ꝛ tutum est ꝙ iu/ret per hunc modum: iuro omnia ꝛ singula ꝛc.

l ℂ Coram. hic fit. vt refertur enim ad inferiora: non ad superiora: coram aliquo autē fieri dicitur qō eo sciente ꝛ intelligente: lꝫ nō ꝯsentiente. ff. de ver. sig. corā sed ꝛ hic eius testimonium requiritur vt. j. dicam.

m ℂ Corpali. p hoc dicas ꝯm Guil. ꝛ gar. ꝙ si iuret p̄nte textu euāgelioꝝ ꝛ nō tangat ꝙ huic ꝯstōni satisfactū nō est ꝛ sic papā nicolaū in hoc interlocutum di/cūt. Si āt euāgelia tāgeret pede vr̄ cubitu: si manꝰ hꝫ nō sufficit. qꝛ singula mē/bra singula hn̄t officia. lxxix. di. singula. ꝯ. de hr̄. cū ex iniūcto. facit. n. ꝯ gene/ralē ꝯsuetudinē q̄ est optima īterp̄es legū. ꝯ. de ꝯsue. cū dilectꝰ. Quid si sit epūs q appellat. q̄ro an teneat tāgere sacra. dixit gar. ꝙ sic qꝛ general'r loqt hec d̄cr. ꝛ sic general'r intelligēda. xix. di. c. i. ff. de of. p̄si. l. iij. Itē ꝓuilegiū epoꝝ est cor/pore iuris clausū. vñ istō tolli vr̄ ac si ius cēt. ꝯ. de ꝯsti. lꝫ. cū suis ꝯcor. Guil. ꝯdicēs ꝙ ep̄i tāgere nō tenent. xi. q. i. nec honore. C. de epis. ꝛ cleri. auc. ꝟ inder. ꝯ. de iura. calū. c. vl. ꝛ hoc credo verius: lꝫ opi. gar. sit tutior. ꝛ facit qō dicam. j. c. p̄x. sicut. n. per illā decre. nō tollunt illi spāles casus in quibus quis admi/nistrat aū ꝯfirmationem de iure veteri: sic ꝛ p istam sublatū nō credam illū ca/sum in quo qs tāgere ñ tenet. s. in ep̄o: ꝓcederet hoc dcm̄ si ꝓuilegiū epoꝝ esset

o ℂ Probare. si aūt dicat se credere posse ꝓbare ea q̄ sufficiāt ad victoriā sue cause nō est huic cōstōni satisfactū. nec valet appellatio. j. eo. is q. qd si appellās q̄dam ꝓbauit ex oppositis ꝛ iuratis que bene sufficiunt ad vi/ctoriam sue cause: ꝛ q̄dam non ꝓbauit: qd erit: dicūt quidam cū succūbe/re: ad h de ꝓba. lꝫ. ver. item quoqꝫ ꝛ ita dicunt q̄dam nicolaum īterlocu/tum. Contrarium tñ est veꝝ qꝛ ꝯstō ista intendit vt videatur solamꝰ calū/niā excludere: si. n. iurat ꝙ sint vera. sꝫ ꝙ credit ea vera: sic ēt ītelligit ho/sti. ꝯ. e. statumꝰ. decre. illa lꝫ non ob. qꝛ ibi se astringit ad vtrūqꝫ ꝓban/dum. vnde mos gerendus fuit. ff. de ꝓba. l. circa.

p ℂ Alioqn. i. si non exp̄sserint oīa q̄ intēdunt opponere. Alij exponūt ꝛ male: alioqn. i. si. non iurauerint: vnde dicūt ꝙ pena istius ꝯstitutionis est solū ꝙ si nō iurat: nō audiat sup non expressis. Sed hoc est falsū. qꝛ si non seruat ꝯstōnē in nullo valet appellatio: ꝛ est expressum. j. e. is q. ꝛ ibi dicam ꝛ ꝓbat hoc cle. e. ti. ꝯstōnem in fi.

q ℂ Adherētes. dicit gar. ꝙ adherentes debent seruare hāc ꝯstōnem: vt p̄ncipalis al's non audirent. al's. n. nō p̄cluderetur via maleficijs: qō in/tendit ista ꝯstō ad hoc. j. e. auaritie. ꝛ ita dicit papā nicolaū interlocutū. Sed Guil. ꝯ. quod potius credo cum hec ꝯstō nulla q̄ntum ad hoc d adherentibꝰ mētione faciā dicat appellātem iurare debere ꝛ crimina spe/cificare: adherentes quādiu appellās ergo ꝓseq̄tur negocium: ad hoc nō tenētur arg. de deci. ad audientiā. nec sit tutum nec honestum cogi multi/tudinem ad iurādum: illo vero defuncto vel ꝓsequi omittente: si ipsi ve/lint ꝓsequi bene iurabunt ꝛ specificabunt. Et scias ꝙ non admittentur ex virtute appellationis adherentes nisi infra tempus quo appellasse d̄buis/sent: appellationem expresse ratificauerint: ꝛ dixerint se adherere velle. ii. q. vi. non solent. ff. rem ratha. l. bonorum.

r ℂ Expressa. singulariter vt dictum est.

s ℂ Interdictam. alius aūt qui non appellauit nec adhesit poterit se op/ponere. nō p̄ōt tñ ꝓsequi in cā illa ꝓ interesse cōi articulos nō specificatos qō dic vt in cle. eo. ti. ꝯstōnem. §. ii. ꝛ sic dꝫ intelligi. j. eo. ꝟ forte. ibi aūt dabit initiū ꝛc. vt superior ex officio suo ingreret hoc ne electꝰ forsan cri/minosus ascendat ad apicē. xxiij. di. qui eps. Quid si appellansꝰ q deficit in ꝓbatione obiectorū vel cuius appellatio reijcit: offert se paratum ꝓba/re incontinēti electū excōicatū. dic ꝯm guil. ꝛ gar. ꝙ nō admittet tanquā pars quod dic vt in cle. e. ti. ꝯstōnē. §. insuper. nā ēt per modum querele nō audiret vt ibi. sed superior ex officio inquiret de hoc. ꝛ hoc si probatio/nes sunt in promptu alias non: sic enim retardaretur confirmatio: taceat ergo. ij. q. vii. plerīqꝫ. vi. q. ii. si tantum.

t ℂ Emerserit. vt si de nouo homicidium cōmisit vel aliud mortale.

u ℂ Antiquis tūc notis sed nō oppositis: si vero fuissent opposita circun/stātijs omissis nō audiretur volens illa exprimere etiā cū iuramento: qō sequit vt in cle. e. ꝯstōnem. ii. rñ. ꝛ que est rō ibi no.

x ℂ Superuenerint. cū enim ab initio ꝓbandi non habuit facultatē expri/mere nō debuit. ii. q. vii. plerīqꝫ. non sic in casu. j. eo. nulli vt ibi dixi. io.

y ℂ Verisimiliter: vt qꝛ non consueuerant multam familiaritatem habe/re cum isto electo: ꝛ que opponuntur non erant publica: ꝛ in facto alieno est probabilis ignorātia. ff. ꝓ suo. l. vlti. gar.

a Ignorantia. vt in vltimo casu quo ve ignorantia vicitur.
b Superueniente. vt in secundo casu. In primo ergo casu non iurat ni si vt excludat calumniam: vt sequitur.
c Per propriū. no. ignorantiā ꝓbari p iuramētū. ĵ. e. nulli. ⁊ id cōpel lunt iurare: qr debuerūt ab initio q̄rere: ⁊ qr p̄sumunt malitiose hoc opponet: als qlibz p̄sumit ignorās. ĵ. ō reg. iu. p̄sumit. vbi ō hoc viri: p hāc lēgam p ꝓpriū virit Guil. ꝙ generalis ꝓcurator nō p̄stabit hoc sacramētū: ꝫ spālis. s. habens ad hoc mandatū: bene sic vicit se obtinuisse: ad hoc. ff. de iureiur. iusturādū. §. ꝓcurator. C. de ꝓcura. l. in pecuniarijs. ad hoc. ĵ. e. procurator.
d Statuit. s. e. statuimus. ibi enim ponit pena deficiētis ī probatōe hic pena ñ seruātis hāc formā in appellando.

Aaritie Diuiditur in q̄tuor partes ꝫ Jo. mo. Primo ponit proemiū ad vicēda. Scō narrat fraudē ꝫ ius ānquū ibi: Nōnulli. Tertio illā fraudē reprobat ibi: Cum itaqz. Quarto penaz opponit ibi: omnes. Jo.

e Cecitas. no. auaruz appellari cecum ⁊ ambitiosum. ĵ. e. quorundaz excecant enī ista alos vt agenda non videāt: ⁊ a prohibitis nō ōclinent: vt ibi: ⁊. rl vii. di. vix: ⁊ .c. sic bi. ⁊ qs vicat auarus: qs largus: qs prodigus. no. s. de consue et parte. Jo. an.
f Interdicta. s. ante cōfirmationez administrare .s. e. nosti. ⁊. c. qualiter ⁊. s. de preben. cuz iam vudum.
g Fraudibus. fiebat fraus q̄st vendōtu ad cōtractū: ⁊ hoc ꝓhibitū est quod ꝓsequere: vt no. .xiiij. q. iij. pleriqz. s. de priuile. quanto: ⁊. ff. de legi. contra.

Super huiusmodi aūt ignorātia[a] ⁊ superueniēte[b] facultate probandi fidē per proprium[c] prestanduz corporaliter faciant iuramentuz: hoc adijciendo in iuramento eodez q̄ ad ea ꝓbanda credūt se sufficiētes ꝓbationes hr̄e. ¶ Illa sane que felicis recordationis Innocē. papa quartus cōtra nō plene ꝓbātes ea que in formā uel p̄sonā obiecerant statuit[d]: in suo volumus robore pmanere. Idem ī eodem.

¶ Electus ante ꝓfirmationez administrare nō dz p se vel p aliū ī totum vel ī partē sub quocūqz colore: q cōtra fecerit: ipo iur̄ p̄uati sint iure et electione q̄sito. b. d. Joā. an.

Aaritie cecitas[e] ⁊ damnande ambitiōis ꝓbitas aliquoz animos occupantes eos in illaz temeritatem impellunt: ut que sibi a iure interdicta[f] nouerint exquisitis fraudibus[g] vsurpare conentur. Nōnulli siquidez ad regimen ecclesiarū[h] electi: qr eis iure ꝓhibente nō lz se ante ꝓfirmationez electiōis celebrate de ipis administrationez ecclesiarū ad quas vocant ī gerere[i] ipsam sibi tanquam procuratorib[9] seu iconomis committi procurāt. Cū itaqz non sit malitijs hoīum indulgēdū[k] nos latius[l] ꝓuidere uolētes hac generali ꝓstōne sancim[9] ut nullus deceterо administrationez dignitatis ad quā electus est prius q̄z celebrata de ipso electio cōfirmetur[m]: sub iconomatus[n] vel ꝓcurationis[o] noie aut alio de nouo q̄sito colore[p] in spūalibus[q] vl tpalib[9] [r] p se uel p aliū, p parte[s] uel ītotum gerere[t] uel recipere[v]: aut illis se immiscere p̄sumat. Qēs illos q sec[9] fecerint: iure si quod eis per electionem quesitū fuerit decernētes coipso[x] priuatos[y]. Idem ī eodem.

¶ Eligentes quācito comode p̄sit electionem electo p̄sentēt: electus ī fra mensem ꝓsentiat: alias p̄uatus ē iure quisito: nisi ꝓditio p̄sone ipz excuset: post ꝓsensuz cōfirmationē petat ifra tres mēses: alias electio viribus vacuetur. Joan. an.

Quam sit ecclesijs ipārum dispendiosa uacatio: quā periculosa etiā cē soleat aiab[9]: non solū iura[z] testant: sed etiaz magistra[a] rerum efficax exp̄iētia manifestat. Cupiētes itaqz competētibus remedijs vacationum diuturnitatibus obuiar: hoc ppetuo ōcreto statuimus: vt si qñ fuerit electio in aliqua ecclesia celebrata electores electōez ipsaz q̄z citius[9] ꝓmode[x] poterunt electo p̄sentate ac petere consensum ipsius ꝓcurent. Electus vero illum adhibere infra mēsez[a] a tpe p̄sentationis hmōi teneatur Quē si electus ipse vltra prestare distulerit[b]: iure si quod ei ex sua electione fuerat acquisitum: ex tūc[c] se nouerit eoipso[9] priuatū: nisi forsan ea sit electe persone cōditio[e]: vt electioni de se celebrate absque superioris sui licentia: et prohibitione seu quauis prouisione sedis apostolice consentire non possit: quo casu idez electus seu electores ipsius consentiendi licentiam ab

q In spiritualibus. vt excōmunicare absoluere interdicere pernitentias iniūgere: ⁊ similia. s. de excess. prela. accedentibus.
r Temporalibus. vt recipere census ⁊ debita: habere curam colligendorum ⁊ conseruandorum fructuum ⁊ similia.
s Pro pte. gerere enī videt q minimā partē attigerit de hereditate. ff. ō acq. here. si seruū. §. si qs seruus.
t Gerere. in iudicio vel extra de verbo. signi. verba. ⁊. l. licz inter gesta.
u Recipe. ō prouētib[9] sic dicit lex in tutore. C. ar. tu. l. fi.
x Eoipso. s. q se administratō ni īmiscuit: nō aūt eo q̄ fecē se p curatorē vel iconomū cōstitui. si se non īmiscuit: h ꝓbanē p superiorē litterā: ⁊ ꝓba cū effectu ⁊c. de cle. nō resi. relatū: cū si.
y Priuatos. ipso iure: olim ꝓo per sniam nisi velis dicere q̄ administrantes vt electi nullo colore q̄sito p̄uādi sint p sniaz: p antiq̄ iura: administrātes q̄sito colore p̄uati sint ipso iure vt hic qō satis mihi placet: vt cui tēt correctio: vt. ĵ. e. cū expediat ꝫ pmū veri[9] ꝫ gar. ⁊ p eo. ĵ. .e. cupiētes. §. ceterꝫ. ⁊ si electi[9] als nullū ius habeat ex electōe vl ei renūciauerat: tenet ad fructuum restitutionem: ⁊ als iudicis arbitrio puniri dz ꝫ gui. .s. eo. vudum. ij.

Quam sit Diuidit principaliter ī duas partes qr primo p̄missa cōstōnis cā statuit tria tpa ab antiqs iurib[9] ñ p̄uisa. Primo tp̄s electiōis p̄sentāde sine adiectiōe pene. Ko ibi: electus tp̄s p̄stādi ꝓsensum penā apponēs ⁊ vnū casum excipiēs. Tertio ibi: ceterꝫ tp̄s petendi ꝓfirmationez ⁊ penā apponit ⁊ determinat. Jo.
z Jura. l. di. postq̄. s. e. ne p ōfectu: ⁊. c. cū inter vniuersas.
a Magistra rer. dicē philosoph[9]: natura potentē: ars facilē vsus promptū reddit artificē ⁊ cuilibet artificio p̄bet experientia nutrimentū. ff. de leg. .iii. l. legatis. §. ornatricibus.
? Quancitius. est hoc tempus ad arbitrium boni viri: cū lege vel canone nō terminetur .ff. de iure deli. l. i. ⁊ de offi. dele. de causis. ⁊ magis intellectu q̄ electione certa exprimi p̄ot. de dona. apostolice.
x Cōmode. s. e. qr ꝓpter. xxij. q. ij. facit. ff. de vb. sig. l. nepos ꝓculo. si autez electores fuerunt negligētes in p̄sentādo nō nocet electo: qr nō dz p altez alteri iniqua ꝓditio afferri. ff. de re iu. nō dz. ⁊ est expressuz. ĵ. e. cupientes. §. ceterꝫ. ⁊ tene hodie qō ibi habes: qr si eligētes differūt electionē p̄ntare īfra. viij. dies post q̄ cōmode poterūt totaliter quo ad se exclusi sunt a ꝓsecutione processus: ⁊ ab ecclesiasticis beneficijs q̄ in illa ecclesia obtinēt per triēniū cōtinuū sunt suspensi: electo per hoc nullū fit p̄iudicium. hoc habes in predicto. §. ceterum. ⁊ scias q̄ illud locum hz generaliter in omnibus electionibus: non in illis tantum de qbus alias loquit decre. cupientes: vt ibi dicā. ⁊ hoc probat prin. ipsius decre.
a Mensem. subaudi cōputandū a tpe ⁊c. ⁊ dic fm guil. ⁊ gar. q̄ tot dies habebit iste mēsis quot habuerit ille in quo p̄ntata fuit electio: ⁊ si dies aliqui lapsi erāt supplent de mēse sequēti: ⁊ ꝓbat hoc apte. s. de sup. neg. pla. lz. vbi duo semestria faciunt vnū annū. Si. n. dicerem[9] q̄ mēsis deberet. xxx. dies hr̄e. iā nō facerent duo semestria integrū annū. sed solū. cccl. dies. si. xxi. essent. cccl xxii. si. xxviij. cccxxxvi. est ergo necessario cōcludere: q̄ fieri dz ꝓputatio fm q̄ menses occurunt: ⁊ faciunt ad hoc q̄ no. ff. de diuer. ⁊ rēp. p̄scrip. l. ii. ⁊ idē ītellige in tribus mensibus datis ad eligēdū: ⁊ trib[9] ad cōfirmationē petēdū. vt. ĵ. sequitur.
b Distulerit. p hoc pz q̄ si impeditus fuerit nō currit ei tp̄s: qr impeditus nō differt. de cōces. prebē. qr diuersitatē. ⁊ facit quod in vlt. casu inferius dicitur.
c Ex tunc. extremum tempus significat. ff de condi. ⁊ demon. si bis. §. si ita. vnde vsqz ad finem mensis poterit expectare.
d Eoipso. nec requirit alia priuationis snia: licet vbi dubiū esset declarari posset sententialiter illum esse priuatum: ⁊ adde quod dicam. ĵ. e. cōmissa.
e Conditio. vt qr papa prohibuit q̄ nō cōsentiret electioni de se facte: vel monachus canonicus regularis vel alius frater est qui sine licentia superioris ꝓsentire non possunt. ĵ. eo. si religiosus. i. responso. Licentia autem obtenta dico q̄

habebit mensem integrum: illi.n.non currit nisi ex quo consentire potuit.s.eo. ver.electus.de conces.preben.quia.C.de anna.excep.l.i.§.fi.

a Celeritate. si hoc in dubium reuocetur: boni viri arbitrio terminetur.ff.d v-borum obli.l.continuus.§.ij.de dona.apostolice.

b Obtinere. si superior illā dare nolit: dic vt dicā.j.eo.si religiosus.ꝛ voluit Guil.i tñ adhereꝛ huic lr̃e ꝙ dixit: ꝙ nisi obtineaꝛ: puta qa supior ñ vult dare ꝙ electores ad electionē pcedere pñt: qḋ satis vr̃ iniquū: vñ itelligo obtinere inquātū in eo est fm gar. ꝯtus est dom̃ guil. vt in gl.se.

c Facultatē. supple ꝛ electus iure si qḋ sibi cōpetebat fit eoipso priuatus per extraua.bñdicti.e.ti.si religiosus.

d Tresmenses. de diuersis temporibus: vide quod dicam.j.e.si electio.

e Petere. sufficit petere lȝ nō obtineat ex quo p eū nō stat in ꝯfirmatiōib⁹ cathedraliū vl' regulariū ecclesiaꝝ: q̄ ex imediata subiectiōe vl' appellatiōe habēt peti a papa. fua decre.nicolai.j.eo.cupientes.ꝛ scias fm guil.ꝛ gar. ꝙ suffic̄ si electores petāt.s.e.cū inter canonicos: ꝛ.c.cū dilect⁹: ꝛ.c.dudū.i pn. ꝛ electo tūc nil petente vitaꝛ h pena. Itē elect⁹ p suū pcuratorē ꝯfirmationē petere poterit. s.d rescrip.cū dilecta saluo ꝙ semp dcre.cupiētes. Fuc̄ i suo cāu. Sȝ pone ꝙ amic⁹ ei⁹ noīe ꝯfirmationē petijt sine mādato nūqd sufficit: sic dūmō ratū habeat: q i iudicijs: vt.ff.d in di.l.lȝ.ꝛ in ꝯtrib⁹.C.ad mace.l.vlt.ꝛ in maleficijs.ff.d vi ꝛ vi ar.l.i.§.quotiens. ratihabitio retrotrahit ꝛ ꝯparaꝛ mādato.j.de sen.exco.cū qs: ꝛ.j.de regu.iu.ratihabitiōeȝ vbi dicā de hoc: ꝛ intelligas ꝙ dȝ ratū habere ante lapsū illoꝝ trium mēsium: alias ratihabitio postea facta nō pdesset.ff.rem ra.habe.l.pe.

eius superiore cū ea celeritate[a] quā supioris ipsius p̄sentia vel absentia pmiserit: petere studeant ꝛ hr̄e. Alioqn si lapso tpe pro eiusdē superioris p̄sentia vel absentia vt p̄mittiꝛ moderādo huiusmodi licētiā eos nequaꝙ obtinē[b] ꝯtigat: electores ex tunc ad electionem aliaȝ pcedēdi liberā habeāt facultateȝ[c]. Ceterū quis electus ifra tres mēses[d] post ꝯsensū electioni de se celebrate p̄stitū ꝯfirmationeȝ electōis ipsi⁹ petere[e] nō omittat: ꝙ si iusto[f] īpedimēto cessante ifra huiusmōi trimestre tps omiserit: electō eadē eoipso viribus vacuetur[g].

Idem in eodem.

Si nō sequaꝛ electio: nō est qs ex ꝯsensu in scrutinio scienter habito in indignū eligēndi potestate priuatus.h.d.Jo.an.

Perpetue[h] sanctiōis oraculo declaram⁹: ꝙ scienter in electiōib⁹ noiantes indignum: pp̄ter suffragium[k] i scrutinio p̄stitū nisi adeo i eo persistiterint[l]: ꝙ ex votis coꝝ cōis electō subsequaꝛ: nequaquā eligēdi ptāte p̄ueniꝛ[m]. Licet pro eo ꝙ idignū noiando scienter ꝯtra ꝯsciētias suas agūt: ꝛ diuinā vidictā[n] apl'ice vltionis motū quē qualitas facit suaserit possint non imerito formidare[o]. Idē i eodē.

Eligens vel electioni ꝯsentiēs ꝯtra electū: nisi ex noua cā vel nouiter ei pandita se nequit opponere vel renunciare.h.d.Jo.an.

Nulli licere decernim⁹: postquam i scrutinio[p] noiauerit aliquem: ꝛ electio fuerit subsecuta[q] vel postquaȝ p̄stiterit electioni de ipso ab alijs celebrate[r] ꝯsensū illū sup electōe ipsa: Nisi ex causis postea emergētib⁹[s] ipugnare[t]: vel nisi ex moꝝ[v] ipsius antea celata de nouo pandaꝛ iprobitas: seu alicuius alterius latentis[x] vitij vel defectus[y] q̄ verisimiliter[z] ignorare potuerit: ueritas reueletur[ꝛ]. De huiusmodi aūt ignorantia fidē faciat pprio iuramēto[ꝯ]. Idē in eodē.

Contra electū a duplo maiori parte vel electores ipsi⁹ nil a reliq pte pōt opponi qḋ votū extenuet. sȝ id bñ opponiꝛ qḋ uotū annullet.

Si q̄n[ꝫ] ꝯtigerit duab⁹ electiōibus celebratis ptē alterā eligētium duplo maiore numero inueniri: ꝯtra electores qui ptē reliquā sic excedūt[a] ad extenuationem zeli meriti[b] vel auctoritatis ipsoꝝ reliqs[c] vel electo ab eis aliqd opponēdi[d] oēm presenti decreto interdicimus[e] facultatem. Si quid autem

f Iusto īpedimēto. puta infirmitate: viarū discrimine: supioris īpedimēto: frequēti curie mutatiōe: vel alio simili.ff.si qs cau.l.ij.s.d pigno.significante.de ap.cū parati.xviij.di.si eps.cū si. Et no. hoc tps quodāmodo vtile: q ñ cessantibus nō officit.C.d inof.testa.ꝯ maiores.s.de rescrip.si aūt.ꝛ.c.plerūqȝ.

g Vacueꝛ. dixit gar.p sniam: ꝛ ideo aliud in isto casu ꝙ supiori: q maius vinculū ꝯtrū est post cōsensū ꝙ ante: ꝛ ideo difficilius rūpeꝛ. guil.ꝯ: qḋ puto verū cū hic dicat lr̃a: eoipso virib⁹ vacueꝛ: p qḋ satis pȝ ꝙ est canō late snie nō ferēde hoc est ḡius nouū: nā olim si post pstitū cōsensū nō petebat elect⁹ ꝯfirmationē: nunꝙ pp̄ter hoc cadebat a iure sibi p electionē iaȝ q̄sito: sed p supiorē cogebatur ad cōfirmationē petēdā fm ea que no. Inno.de elec.cū in cūctis.ꝛ not fm guil. qḋ hic statutū est in electione intelligi ꝛ in postulatione. q cadē est ibi rō: d consti.translato. Quid si postea cōfirmationē petat electus ꝛ eā obtineꝛ: dic nō posse cōualescere quod a pncipio fuit nullum: ꝛ peccat detinēdo epatū: nec facit fructus suos nisi cōfirmatio sciēter fuisset facta per illum qui alias suo iure conferre potuisset fm guil.ꝛ facit quod no.s.de eta.ꝛ quali.cum bone.

Perpetue. Primo poniꝛ declaratio. Scdo continuatio ibi: licet. Jo.

h Perpetue.i.generale: vel.i.ppetuo duraturo.xxv.q.i.q̄ ad ppetuā.

i Oraculo.i.respōso.C.de legi.digna vox.ꝛ diciꝛ oraculum: q orādo seu precando īpetratur.cōcor.xxv.q.i.legimus.ꝛ de testi.cogen.eum qui.

k Suffragium.i.cōsensum in scriptis redactum: cum.s.dicit: ego talis calem nomino in prelatum ꝛ sumitur suffragium pro auxilio cōsilio seu seruitio.xii.q.ij.quicunqȝ suffragio.C.de suffra.l.vna.s.de cele.mis.cum marthe.in fi.

l Persistiterint. sȝ nōne publicato scrutinio cōpelluntur ad electionē.s.e. publicato: ꝛ in.c.electiōibus. sȝ dic illud veꝝ cū dignū noiat: si aūt in collatiōibus forte appareat vel pus apparebat eū indignū: tūc locū hȝ h decre.ꝛ qḋ h dr̃ de peccato in psonā: idē itellige de peccato in forma: ꝛ multo forti⁹: q min⁹ est peccatū.

m Priuentur. idem intelligo fm gar.ꝛ guil.de pena suspensionis a bñficiis cum ea nō puniant noīantes sed eligentes.s.eo.cum in cunctis.§.clerici.ꝛ not. ꝙ constitutus in mortali eligere pōt: sicut ꝛ excōicatus minori.s.d cleri.ex.mi. si celebrat: ꝛ interdum eligiꝛ etiā q mortaliter peccauit.s.de iureiu.sicut.

n Vindictam. sic.C.d sum.tri.l.i.ꝛ.s.e.vbi.ver.qui autem.

o Formidare. quero que fuerit ratio dubitationis huius cōstitutionis. Solutio. dicebant qdam olim videlicet Inno.ꝛ Hostien.j.eo.dudum. ꝙ sciēter nominantes indignū in scrutinio erant priuati potestate eligendi: ꝛ pbant hoc tali ratione: certum est ꝙ tpe decre.cum i cunctis.innotuit: cum vitoñ.adhuc non emanauerat decre.quia pp̄ter: vnde ex solis consensib⁹ videbaꝛ illa pena inferenda: q nō erat tunc necessaria alia cōmunis electio. Sed ꝯtrium est verum: vt h vides: ꝛ triplici ratione. primo: q illa iura puniunt eligētes tantū: secundo q nec nominatio nec votoꝝ publicatio dici pōt cōmunis electio.s.e.in genesi.tertio q simplex nomīatio nō tribuit ius.s.e. qḋ sicut. Ad id qḋ dicitur ꝙ ante decreta.quia pp̄ter sufficiebat ꝯsensus: verum est tales q electionem inferrent: vnde nō dixit d creta.cū in cunctis. ꝙ in quenquā cōsenserint: sȝ elegerint: vnde ꝛ olim suo modo necessaria fuit electio: ꝛ hodie suo modo adhuc est vt locū habeat illa pena: fateor tñ ꝙ pena decre.s.e.libro eo.ti.c.ij.bene hȝ locū ante electionē: vt ibi dixi in glo.penultima.

Nulli licere. Primo ponit regulam. Scdo dat istantias ꝯ illam. Tertio dat formā pbationis illaꝝ. Secūda ibi nisi. Tertia ibi: De hmōi. Jo.

p Scrutinio: quid sit habes.s.eo.q pp̄ter.

q Subsecuta. vel scrutiniū publicatū: q post publicationē scrutinij ñ est locus variatiōi.s.e. publicato.ꝛ dic ut ibi: nisi in casu pcedētis decre. vt ibi dictū est.ꝛ ꝙ dicit subsecuta: intelligas ex illis ꝯsensib⁹ v̄ba.n.sūt cū effectu intelligēda. de ele.nō resi.relatū.ff. ꝙ qsqȝ iuris.l.i.

r Celebrate. no.h pariā eligere vel eligētib⁹ ꝯsentire: sȝ ñ p oīa vt.s. de elec.ecclesia vr̃a.ij.

s Emergentibus.ꝛ sic nouo auxilio opus est de offi.delega.insinuante.ff.de interro.ac.de eta.§.ex causa.

t Impugnare.s.de pben.per tuas.C.de nō nu.pecu.l.generaliter.ꝛ sic no.ꝙ semel approbatum nō possum reprobare.ꝛ quomodo hoc itelligatur hic habes: ꝛ vide quod plene dixi.j.de regul.iuris.quod semel.

v Morum. debet enim esse moribus temperatus: ꝛ boni mores plus ꝙ diuitie operanꝛ.ff.de tu.ꝛ cu.da.ab his.l.scire.ꝛ decorari non debent pallio moribus indecori.c.di.contra morem.

x Latentis.i.quod latebat electores tempore electiōis: puta luxuriosus erat vel adulter: vel id simile: vnde in redhibitione erat.ff.de edil.edi.cū lex: ꝛ.l.ob que vitia.

y Defectus. scientie: etatis ordinum vel alicuius irregularitatis.

z Verisimiliter. alr̃s defacili nō crederet: ut circa ea q̄ publice facta sunt: vel q̄ oēs sciunt.xvi.di.ꝙ dicitis: de postu.prela.c.i.cum si.

ꝛ Reueleꝛ. quare nō posuit certū casum.s.si sup antiquis supueniat pbatio: vt fecit.s.e.vt circa.rñdeo vt ibi dixi: bene fecit appellās nō exprimēdo crimē: qḋ pbare nō poterat: sed hic male fecit eligens eligēdo criosum: licet id probare nō posset: cum probatio non quereret ab ipso.

ꝯ Iuramēto.s.eo.vt circa.

Si quando. Diuidiꝛ i duas partes. Prima prohibet. Secunda pmittit ibi: Si quid. Jo.

ꝫ Si quādo. Sȝ scire debes ꝙ extenuare votū est illud obijcere qḋ nō annullat penitus votum: sed illud minoris reddit auctoritatis: sicut ego litteratus: tu illiteratus: ego in dignitate: ꝛ tu simplex canonicus: vl' his similia. Annullare est nullū reddere: vt si quis dicaꝛ excōmunicat⁹ maiori: vel ab homine suspensus: vel incidisse in decre.cum in cunctis. vel i decre.s.e.c.ii.vel bigamus: vel miles factus: vel vxorem duxerit vl' canonicatui renūciauerit: vel voci sue.vij.q.i.ꝙ piculosū.vel his similia: ꝛ hec bene obiici possunt a tertia parte cōtra duplo maiorē.vt hic.

a Sic excedunt. in duplo maiori numero.

b Zeli meriti: d his dic vt.s.e.eccl'ia.ii. c Religs: paucioribus.s.

d Opponēdi post electionē intelligas: q ante bene fiet de istis collatio nec hoc h prohibeꝛ: vnde dixit in prin.electionibus celebratis.

e Interdicimus. no.ꝙ numerus duplo maior pferꝛ auctoritati.ꝛ presumiꝛ zelus melior.ꝛ facit ad ea q̄ no.s.de testi.in nr̃a. Si aūt numerus maior eēt.sed nō in duplo.est ar.a ꝯrio ꝙ numerus nō pferꝛ.sed de hoc

no.§.eo.ecclesia.ii.in glo.q̄ incipit ab hac.⁊ not.ꝙ in hoc interdicto vr̄ caueri solum de electoribus vnde videt̄ ꝙ ꝯ electū bene posset opponi ali quid quod ad extenuationem pertineat sed non est verum s̄m Guil. per literam.§.que dixit meriti: quod proprie respicit electum.

a ¶ Nullū reddat.pone exēpla q̄ posuit.§.Quid si aliqs excōicatus erat ex eligētib⁹ an teneat ele ctio: nō.si scienter ei cōica uerūt: alias sic.de sen.⁊ re iudi.ad probādū.de hoc.ix.q.i.nos in homi ne.⁊ per modernos.§. eo.illa.

Quāuis. Diui ditur in q̄tuor par tes s̄m Jo.mo. Primo recitat ꝯstōnem alexan dri. Scdo illam repro bat ibi. Sed cū. Tertio pmittit ab appellatione aliquo casu recedi ibi: Ceterꝝ. Quarto dat cer tā formā ordinario cuꝫ ab appellatione recedit̄ ibi: Inferiores. Do.

b ¶ Cōstitutio: q̄ icipie bat dilecti filij.gar.ha bebat eam sub rubri.de electione. Guil. de re scrip. Hosti.de appel. q tractat de ipsa ō accu. cum dilectus.⁊ Cōpo. .§.eo.statuimus.ad fi. hodie nō habem⁹ eam: ⁊ est ar.ꝙ cū vnū ius re uocat̄ p aliud faciēda sit de ipso mētio: qō nō est verꝫ: vt.§.eo.li.de ꝯsti. .c.i.vbi de hoc.⁊.xviii. di.quoniam.

c ¶ Causas.electionum principales scilicet.

d ¶ Exortas: accidenta liter ⁊ in processu.

e ¶ Maioribus.q̄ sint no.iii.di.pceptis.§.de of.lega.post trāslatōeꝫ.

f ¶ Quaslibet.etiā fru stratorias: ⁊ erat hoc ꝯ ius cōe: ⁊ p hoc manebant longo tēpore ecclesie ui duate: ⁊ ideo fuit correctione dignuꝫ.⁊ Inixus fuit Alex.opinioni Inno. quā no.§.de appel.vt debitus.in vltj.glo.sua vbi enumerat causas ele ctionum episcopoꝝ inter maiores causas: sed s̄m guil.salua pace Inno. Alex.Vincen.⁊ aliorum id dicentium illud saluis ⁊c̄.est quedam ꝓsta tio quā papa facit de iure suo sic.ix.q.iij.saluo.⁊ de sup.neg.prela.licet absurdum enim videt̄ dicere q̄lilibet appellationem illas causas ad pa pam deferre: de quib⁹ alius ꝙ papa cognoscere non pōt.

opponere voluerint qō votū illi⁹ cui opponitur nullū[a] redderet ipo iure: id eis non itelligimus interdi ctum. Idē in eodem.

¶ Appellatio iudicialis vel extra deuoluit causas electionū epoꝝ ⁊ superiorū ad papam si in scriptis ⁊ ex cā ꝓbabili fuerit iteriecta: alś nō ⁊ ab ea possūt ptes sine prauita te recedere: priusq̄ꝫ pape presenta ta fuerit: ⁊ an in recessu iteruenerit prauitas: iferiores iudices añ oia debēt ingrere: quā si repererint de cā nō cognoscēt: sꝫ statuēt ptibus terminū in quo cum actis ⁊ muni mentis se apostolico cōspectui re presentent. Jo.an.

Quāuis ꝯstō[b] felicis recorda tionis Alexādri pape quar ti p̄decessoris nr̄i causas[c] electionū epaliū seu super electionibus epo rū exortas[d] non immerito maiori b⁹[e] causis annumerās cognitiões ipaꝝ p appellatōes q̄slibꝫ[f] deuolui asserat ad ap.se.examen. Nos tñ ⁊ temerariam appellātiū audaciaꝫ ⁊ effrenatā appellationū frequen tiā refrenar̄ volētes: hac generali ꝯstōne duximus ꝓuidēdū: vt si ex tra[g] iudiciū i p̄dictis[h] electionibus vel in alijs dignitatib⁹ epatu ma ioribus[i] celebratis exp̄ssa cā mani festa friuola contigerit appellari:

g ¶ Extra iudicium.idem si in iudicio: vt.ꝫ.sequitur.

h ¶ In predictis.episcoporum.

i ¶ Maioribus. vt archiepiscopatibus: patriarchatibus: primatijs: sed idem hodie in regularibus: qō dic vt.ꝫ.eo.si postq̄.i.responso.

k ¶ In scriptis.no.appellandum i scriptis.⁊ est hoc generaliter veruꝫ si ue in iudicio siue extra appellet̄: nisi cum a diffinitiua ⁊ incontinenti ap pellat̄: tunc appellari pōt viua voce.ff.de appel.l.ii.C.de ap.litigatori bus.ij.q.vi.ad fi.qōnis: nisi diceres ꝯriū in casu huius decre.etiā in dif finitiua: ⁊ adde qō dicam.ꝫ.de ap.cordi.

l ¶ Probabili.dixit gar.ꝙ hoc spāle inducit hec decre.ꝙ siue a diffini tiua seu ab interlocutoria appellet̄ ꝙ teneatur rōnabileꝫ cām exprimere: ꝫ alias regulariter sit secus in diffinitiua.guil.videt̄ tenere ꝯrium: qō sa tis verū crederem: sed primum dictum est tutius.

m ¶ Legitima.ergo si est expressa legitima defert negocium ad se.ap.sꝫ non manifeste frustratoria: puta ne fiat electio regis precibus nō expectā tis: vt dicebatur in illa cōstitutione dilecti: vt̄ ne eligat̄ nisi doctor decre toꝝ.vel magister in theologia: vel his similia: tunc non defert: sed quid in dubio: dic s̄m guil.⁊ gar.deferri: vt illud dubium papa decidat.vi. .q.iiij.osius. Quid si appellauit ⁊ nullam cām expressit. dicas idem ac si expressisset frustratoriam s̄m predictos: q: nullum ⁊ inutile equipollent in iure.§.de transla.inter.ff.qō cuiusq̄ꝫ vniuersitatis.l.i.§.⁊ quideꝫ.fuit enim promulgata cōstitutio ista: vt refrenaretur temerarius appellandi vsus: sed ita pōt quis appellare temerarie non exprimendo sicut exprimē do: videbatur autem contrarium: quia in causa non expressa nihil imu tatum videtur: ergo antiquo iuri standum est.C.de appella.precipimus in fi.sed prius dictum veruꝫ est: q: hec cōstitutio non vult ꝙ cause ħ de ferant̄ ad papā nisi ex cā exp̄ssa probabili: que debeat reputari legitima.

n ¶ Premissis.cum.s.appellatum est ex causa ꝓbabili in iudicio vel extra.

o ¶ Liceat.ꝙ olim nō licebat per predictam cōstitutionem alexandri.

p ¶ Partibus.p hoc videt̄ ꝙ nisi ambe partes cōsentiāt nō pōt fieri renuncia tio: qō veruꝫ puto s̄m guil.⁊ gar.re non integra: sed re itegra solus appellans hoc poterit: ad hoc de elec.in causis.ff.de re.iu.nemo.⁊ adhuc si res non est ite gra ⁊ velit satisfacere aduersa rio de suo iteresse: adhuc pote rit penitere: s̄m guil. s̄m ea q̄ no.in spe.ti.de excepti.§.viso. ꝟ.sꝫ nunqd iudex.ex quo tamē appellatio presentata est pape vlterius recedere nō pn̄t: etiaꝫ si vtraq̄ꝫ pars cōsentiat: qō ꝓ bat̄.ꝫ.vbi dicit anteq̄ presate sedi ⁊c̄.ad hec de postu.pre.bo ne.ij.ver.nec nocebat.de offi. lega.lꝫ in fi.⁊ maxime quādo obijciunt̄ crimina vel defectus de collu.dte.crimina.xxiiij.q. iij.ecce. Solet queri vtruꝫ ele ctus sine superioris licētia suo iuri renunciare possit. ō hoc di cam.ꝫ.eo.si electio.

per appellationē hmōi nequaquā ad sedē eandē negotiuꝫ deuoluat̄.

Sꝫ cū i electionū earundē nego ciis in iudicio vel extra iudiciū ap pellat̄ in scriptis[k] ex cā ꝓbabili[l]: q̄ ꝓbata deberet legitima[m] reputari ad sedē ipsaꝫ hmōi negotia defe rantur. Ceterū id p̄missis[n] oib⁹ casib⁹ liceat[o] ptib⁹[p] ab hmōi appel latōib⁹ nulla tñ iteruenienete praui tate[q] recedere: antequaꝫ p̄fate sedi fuerint p̄sentate. Inferiores aūt iudices quoꝝ erat ipsarū causarū cognitio appellatione[r] cesante: an in hoc[s] prauitas itercesserit añ oia diligenter iquirāt[t]: ⁊ si eā itercessis se repererit: se ō causis ipsis nulla tenus intromittant: sed p̄figant di ctis ptib⁹ terminū perēptoriū[v] cō petētem in quo cū oib⁹ actis ⁊ mu nimētis[x] suis apostolico se conspe ctui representēt[y]. Idem i eodeꝫ.

¶ Si iter reliq̄ q̄ obijciunt̄ ꝓmo uēdo ad dignitatē obijcit̄ euidens defectus sciētie vel psone: illud añ oia examinari debebit: ⁊ si reperie tur falsū exponēs a ꝓsecutōe nego cij repellit̄: ⁊ punief pinde ac si defe cisset i ꝓbatiōeꝫ oiuꝫ obiectorū.Jo.

Si forte inter.ceter a[z] que obij ciuntur electo aut postulato: seu alias promouendo[&] ad ali quem dignitatem[?] euidenteꝫ[ꝫ] sciē

q ¶ Prauitate. vt simōiatica pactione: vel aliq̄ illicita datō ne: vel promissione: vel violē tia: vel metu.xx.q.iij.presens si aūt electus ius habeat: an li ceat ei vexationē redimere: dic vt no.de simo.dilectus.i.

r ¶ Appellatione cessante.i.si appellatio iterposita ñ fuisset.

s ¶ In hoc.in renunciatōe ap pellationis.

t ¶ Inquirāt. ꝙ si huiusmodi inq̄sitione omissa ad eosdē cō firmādos vel cōsecrādos ꝓces serint vel alios ꝓcessus in cā fe cerint ꝯfirmatio vel cōsecratio vel ꝓcessus illi sunt nulli: ⁊ cō firmātes ⁊ ꝯsecrātes ab epor̄ ꝯfirmatione ⁊ cōsecratione per annum cōtinuum sunt suspen si.ꝫ.e.ti.prouida in fi.

v ¶ Peremptorium: ⁊ adhuc habebit locū expectatio.xx. die rum scdm formaꝫ decre.§.eo. .c.i.secundum Guil.⁊.Gar.

x ¶ Munimentis.i.ꝓbationibus ⁊ instrumentis sic dictis: q: cām muniunt: alias monumentis.monent enim ⁊ informant iudicem qd facere debeat.

y ¶ Representent.ꝙ si nō venerint ꝓcedat̄ ad ꝯfirmandaꝫ electionē.ac si appel latum nō esset: q: nō appellare: ⁊ appellare ⁊ appellationem non ꝓseq̄ sunt pa ria.de of.dele.gratum.de testi.cuꝫ venisset.C.de tempo.ap.l.ij.in fi.lꝫ nō per omnia: vt.ꝫ.de sen.excō.lꝫ: ⁊.§.de eo qui mit.in pos.cum venissent.

Si forte. Diuiditur in duas partes.q: prima dat ordinem. Secunda pe nam imponit ibi: Ceterum. Do.

z ¶ Cetera.vtputa ꝙ est homicida: periurus: excōicatus: vel his similia q̄ ita de facili probari non possunt: sicut euidens defectus scientie vel persone: que p ocu lorum inspectionem vel examinationem de facili ꝓbari possunt.

& ¶ Promouendo.puta per superiorem ad quem deuoluta est ptās.vel q: plu res nominati sunt dn̄o pape ⁊ petitur de altero prouideri.lxxv.di.archidiaco num.⁊ de hoc.§.e.ꝙ sicut.

? ¶ Dignitatem.non est ergo ad simplicia beneficia hoc extēdendum cum si de eis intelligi voluisset vel expressisset vel generaliter locutus fuisset.ō deci.ad au dientiam.ad hoc.ꝫ.c.ab eo: ⁊.ꝫ.de ver.sig.c.ii.vbi semper hoc repetitur.

ꝫ ¶ Euidentem.si ergo defectum opponit sed nō euidētē non hꝫ locum pena: sꝫ si opponit manifestum: idem cum hec sint sinonyma.§.de v̄bo.si.cuꝫ olim.⁊ ē expressum.ꝫ.de v̄bo.signi.c.ij.sed pone plures opponit euidentes defectus: al terum probat: alterꝝ non: qd erit. Solu.si deficit i primo repellit̄ ipse opponens si ꝓbat primum repellit̄ electus.si aūt simul examinati fuerint si sufficiēs ē defe ctus q verus reperit̄: repellitur electus.sed opponēs ēt de calūnia punief: nisi iu dex viderit ipsum ꝓbabili de causa a calūnie vitio excusari: vt in auc̄.de iudi.§. oportet col.vi.§.de accu.accedēs: ⁊.§.e.c.i. Si.aūt opponeret nō euidētia: fa teor ꝙ sufficit alterꝝ probari: vt dixi.§.c.i.⁊.§.e.vt circa.⁊ de re iudi.cum.J.⁊ .A.sed nūquid iudex ex suo offō talem discussionem facere pōt etiam parte non petente.dic ꝙ sic s̄m Gar.q: laborare debet vt breuiētur lites.ff.si cer.pet.l.q dam estimauerunt.ff.de postu.l.quos pretor.ff.de procuratoribus.l.filiusfa. .§.inuitus.§.de excep.exceptionē.hoc idē poterit ēt si ambe partes expresse renū ciēt p iura p̄dicta.⁊ p legē.C.de iura.calū.l.ij.§.sed q: veremur.si aūt tacite.s. intrādo iudicium.⁊ pmixtim examinādo oppositiones tā euidentium defectuꝫ q̄ alias ⁊ alie reperiunt̄ vere: oppositiões v̄o euidētiū defectuū false: nō hꝫ locū pena huius canonis pp impossibilitatē sui: ad idē.ꝫ.c.indēnitatibus in fi.pena

.n.est q repellant a psecutione: sz ista iam sunt psecuti: et sic nō pōt locū habere pena. nec ob. q non possunt renūciare expresse: qz multa possum⁹ tacite que nō possumus expresse. ff. de pcura. filiusfa. §. veterani. C. de iura. calum. l. ii. §. sed qz veremur: et. j. de iura. calum. c. i. et sufficere dz ad repulsionē electi q aliqd in uenitur pbatū qd eū repellat: qz vndecūqz crimina claruerint etc. xxiiij. q. iij. ec ce. et de iudi. exhibita.

bit: cum constitutio dicat clericos vel ecclesiasticas personas.
q ¶ Presumpserint. si. de exces. prela. tanta.
r ¶ Snia. si. j. de sen. excō. qcunqz. et sm Guil. epi bene poterunt absoluere ab hac snia: ex quo cōditor huius cāonis sibi absolutionē nō reseruauit: de senten. excō. nuper. et arg. pdicte decreta. quicunqz in fi.

tie[a] vel aliū persone defectū[b] oppo ni contingat[c] in discussiōe obiectorum illū statuimus ordinē icōmutabiliter obseruādū: ut pmouēdus super dfectu ipo ante oia[d] subijciat examini: cuius euentus examinandis aliis aut dabit initiū[e] aut negabit. Ceterū si pmissi examis exit⁹ huiusmodi opposititōes docuerit vitate destitui: opponentes[f] a prosecutiōe cause i q talia obiecerunt[g] excludimus et pinde puniri decernimus: ac si penitus in probatiōe oium que obiecerant defecissent[h].

Idem in eodem.

¶ Qui grauauerit aliquaz persona ecclesiasticam vel eius cōsanguineos vel ecclesias seu bona: p eo q cum pro quo rogabatur eligere noluit ipso facto excōmunicatus est. Jo. an.

Sciant cūcti[i] q clericos vel qūslibet alias personas ecclesiasticas[k]: ad qsi aliqb⁹ ecclesiis monasteriis aut aliis piis locis spectat[l] electio pro eo q rogati[m] seu alias i ducti[n] cum pro quo rogabantur siue iducebantur eligere noluerint vel cōsanguineos[o] eorū aut ipsas ecclesias monasteria seu loca cetera beneficiis siue aliis bonis suis p se vel per alios[p] spoliando: seu alias iuste prosequēdo grauare psumpserint[q] se ipso facto excōmunicatiōis snia[r] innodatos.

Idem in eodem.

¶ Primo punit vsurpantes de nouo custodiam vacatium ecclesiarum Secundo punit clericos et monacos h fieri pcurantes. Tertio punit clericos se talibus nō opponentes. Quarto ponit qualiter debeāt se habere habentes talē custodiam ab antiquo. Jo. an.

Generali constitutione sancimus vniuersos[s] et singulos q regalia[t] custodiam[u] siue guardiam aduocationis seu defensionis titulum in ecclesiis monasteriis: seu quibuslibet aliis[x] piis locis de nouo[y] vsurpare conantes bona[z] ecclesiarum monasteriorum aut locorum ipsorum vacantium occupare[&] presumant quantecunqz dignitatis honore prefulgeant[9]. Clericos etiam ecclesiaruz: monachos monasteriorum et personas ceteras locoruz eorūdē q hoc fieri procurāt[x] eoipso excōicationis sentētie decernim⁹ subiacere.

a ¶ Scientie. que etiaz in laicis intollerabilis est. xxxviij. di. si i laicis: sed no. q est qdā itrinseca qualitas. cuz qua homo nascitur. s. q aliquis sit cast⁹: pacificus: sobrius: et hāc quis psumitur habere: donec criū pbetur: sic intelligit d presum. dudum. d seru. c. vno. Est quedā extrīseca: vt litteratura: et talis qualitas non psumitur: nisi pbetur et ideo super hoc examia tur: et sic intelligitur hic cuz suis similibus de negatiua facti iuris et qlitatis. dic vt. vi. q. vlti. actor. de elec. bone. i.
b ¶ Defectū. sed si electo opponatur q sit illegitime nat⁹ qs habet hoc pbare. dic q opponēs probat p notata p Inno. in. c. super his. d accu. et d do. et contu. cum olim.
c ¶ Contingat. nec poterit postea reuocare. j. e. ti. ab eo.
d ¶ Ante omnia. no. q cū plura obijciuntur quorum quodlibet per se sufficit: illud quod facilius probari potest: primo pbandum est.
e ¶ Initiū. videtur q hec pars huius disiunctiue locum habere non possit: qz aut electus inuenitur insufficiens: et tūc penit⁹ repellit aut sufficiens: et tūc repellitur opponens: et sic nullo casu obiectorum discussio sumet initium: dic q vbi est obiectio si insufficiens reperitur electus: sed si sufficiens reperit: adhuc locū habebit alioꝝ obiectoꝝ discussio: qz superior inquiret ex officio suo illo repulso de aliis obiectis ne per superiorem etc. .s. eo. cum nobis: et. j. eo. indēnitatib⁹: et. c. vlti. vel admittet alius cui⁹ itersit: licet iste repellatur propter eādē rōnē. vel dic hoc tunc locū habere: cuz defectus oppositus repit verus: sed nō sufficiens ad repulsionē electi: et tunc alia examia buntur. admitti tn̄ nō debuissent ad opponendū talē defectum. vel dic qrto q opponens admittet ad alia pbanda: si probabilis et sufficiens causa cum a calūnia excusauerit. s. e. c. i. ad fi. vt qz tales fuerāt verisimilitudines de defectu illo: quod dici vel credi poterat euidens: et sic calūniatus nō fuit sm Gar.
f ¶ Opponentes. nota q dicit opponentes repellendo: non alios quorum inter erit: pro eo quod diri. s. glo. proxi. in secunda solutione.
g ¶ Obiecerunt. et defecerunt.
h ¶ Defecissent. vt. s. e. c. i.
Sciant. Non diuidit qz totus tex. vno constructu claudit sm Jo. an.
i ¶ Cuncti. etiā epi: nec ob. j. de sen. excō. qz piculosum: qz nō de snia excōmunicationis: sed suspensionis et interdicti loquitur.
k ¶ Ecclesiasticas. vt conuersos templarios: vel hospitalarios: qui licet nō sint clerici sunt tamen ecclesiastice persone. xvii. q. iiij. quisquis.
l ¶ Spectat. de iure cōmuni in collegiata ecclesia ad collegiū spectat electio: d iurepa. nobis. xvi. q. vlti. cōgregatio. si nō est collegiū spectat ad patronū: de iure patro. postulasti. et hoc de iure cōmuni: nisi aliud inducat de cōsuetudine: de causa pos. cū ecclesia. si aūt nō esset ibi. collegiū vel patronus per diocesanum hz ordinari. x. q. i. regenda. xvi. q. vii. omnes basilice et hec vera quo ad electionē plati. de inferioribus no. s. eo. cum ecclesia vulterana. dic vt ibi Gar.
m ¶ Rogati. an pces iducāt simoniā. dic vt no. vij. q. ii. i fi. et. q. i. moyses: et .s. de eta. et quali. tuā.
n ¶ Inducti p pmissionem vel alio modo.
o ¶ Consanguineos. no. spālem casum i quo laicum percutiēs excōmunicatus est ipso iure ad idē. j. de sen. excō. quicunqz. et de imu. eccle. quoniam.
p ¶ Alios. qz qui per aliū facit etc. ff. de admi. tuto. ita tn̄. §. gessisse. sic et in maleficijs tenetur mandato: ac si per se faceret. ff. de vi et vi ar. l. i. §. deiecisse: et. §. quotiens. et hoc verū d his que per alios explicari possunt: secus in adulterio et similib⁹ que non possunt p alios explicari. C. de cadu. tol. l. vna. §. nc autē. et mādatarius etiam excōmunicatus hic erit. de sen. excō. mulieres: et. c. vniuersitatis Sed nunqd huius decre. pena locū habebit in presentāte patrono: et videtur q non: qz de electione tm̄ loqtur et non psentatione: et est penalis et restringenda. j. eo. ti. si statutum. dic q si patronus est clericus uel psona ecclesiastica locum habebit constitutio: nec est hoc odiosum imo fauorabile ecclesiarum fauore quib⁹ propter hoc melius prouidebitur: et qz decre. indefinite loquitur: indefinite itelligitur: et dicit clericos etc. Si autem patronus est laicus pena locum non habebit: cum constitutio dicat clericos vel ecclesiasticas personas.

Generali. Diuiditur in qttuor partes vt pz in rubro. Secūda ibi: clericos. Tertia ibi: illos vero. Quarta ibi: qui autem. Jo. an.
s ¶ Uniuersos: et vniuersas: naz appellatione si quis et si qua continetur .ff. de vbo. signi. l. i. ff. de pac. tres fratres. et de cōsti. prin. l. i. §. i. ar. contra qz si pater exheredat filium nasciturum: si nascitur filia non erit exheredata. ff. de ven. i pos. mit. l. i. §. qritur. Communiter dici solet q i fauorabilibus masculinū concipit femininum in odiosis non: sic soluitur ff. de verb. sig. l. i. Alij dicunt q si masculinuz verbum pferatur ab homine et est odiosum non comprehendit feminaz et sic itelligitur predict⁹ .§. qritur. sed si a lege siue sit odiosum: siue nō femina continet. ff. d iurisdi. om. iudi. si quis id odofredus dicebat q si etiā a lege pferat vbum odiosum non cōprehendit feminaz: nisi id lege caueat. dic sm Gar. q vbum masculinum platum a canone comphendit feminas. qd probat .xvii. q. iiij. siquis suadente. coniuncto cum ca. de sen. excom. mulieres. quod est verum nisi eadem vel alia constitutione excipiatur femina. j. e. indēnitatis. §. sed cum eos.
t ¶ Regalia. i. collecta q fit regis rōne vel imperatoris: vel tributum qd debet regi. xi. q. i. si tributum. sic solet exponi d iurepa. pterea. ii. vel. i. iura que ad impatorē pertinere cōsueuerunt: vt portus et vectigalia. sed illa erant ecclesijs cōcessa: et modo volebat ea de nouo aliquis occupare: vt i li. feu. titulo que sint regalia. alias est sub. l. imperialem. Jo. an.
u ¶ Custodiā. et cetera que sequunt expone sm Gar. i. iuspatronatus q sm diuersas regiones diuersa sortit vocabula. j. de iurepatro. qz clerici. et. c. pterea. ij. de sta. mo. in singulis. §. i. xvi. q. vij. pie mentis: et. c. frigētius. quocunqz ergo nomine cēseatur vsurpantes de nouo tale ius in ecclesijs et alijs locis pijs: et bona ipsorum locorum vacantium occupantes excōmunicati sunt ipso iure.
x ¶ Alijs. vt hospitalibus vel alijs quocunqz nomine vocatis.
y ¶ De nouo. s. a. xl. annis citra sm Gar. de consue. c. vltimo de pscri. de quarta. xvi. q. iij. quas actiones. et hoc per litteraz que sequitur: vel ex antiqua consuetudine etc. Crisma tn̄: matrimonium: mācipium: vinum dicuntur noua: q non excedunt annum: vetera que excedunt. probatur p mum de cōsecratio. distinctio. iij. litteris. scōz. xxxv. questiōe. viij. c. i. tertium. ff. de publi. et vec. l. i. §. quotiens. quartum. ff. de di. tri. et ol. lega. vetus. alibi dicitur nouum cuius extat memoria: et eius contrarium dicitur vetus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fina. et. l. in summa. §. i. C. d verboꝝ signi. super quibusdam.
z ¶ Bona. de quibus nulla est laicis attributa facultas. xcvi. di. bene qdem. de consti. ecclesia.
& ¶ Occupare. in mala parte ponitur. sic. s. eo. vt preterite. alibi in bona vij. q. i. fact⁹ est cornelius. et. s. de procu. non iniuste. et. j. d pcur. si duo. et de conse. di. v. nunqz. et pprie mobilia dicuntur occupari vel rapi imobilia dicuntur inuadi: sepe tamen sumitur vnuz pro reliquo. xlvij. di. sicut hi. xi. q. ij. quicunqz. s. de resti. spo. sepe. C. vnde vi. si quis in tantā. insti. vi bo. rap. §. q non solum.
9 ¶ Prefulgeāt. hic assume litteram in fi. sequētis ver. eoipso etc. et maiori pena sunt digni quibus cum plurimum honoris defertur inueniuntur in crimine. v. q. vi. presbyteri.
x ¶ Procurant. forte occasione discordie inter ipsos suscitate: et dicunt procurare ope: consilio: persuasione: et operatione: de homic. sicut dignū. de offi. delega. c. i. ff. de ser. cor. l. i. §. persuadere.

Illos vero clericos qui se vt deberent talia facientibus non opponunt[a]: de prouentibus ecclesiarum seu locorum ipsorum pro tēpore[b] quo premissa sine debita contradictione permiserint aliqd percipere districtius inhibemus[c]. Qui aūt ab ipsarum ecclesiarum ceterorumqꝫ locorū fundatione[d]: vel ex antiqua[e] consuetudine iura sibi huiusmodi[f] vendicant: ab illoruꝫ abusu sic prudenter abstineant: ꝛ suos ministros[g] in eis solicite faciant abstinere: ꝙ ea que nō pertinent ad fructus siue redditus[h], puenientes vacationis tempore non vsurpēt: nec bona cetera[i] quorū se asserunt habere custodiam dilabi permittant sed in bono statu conseruent.

Idem in eodem.

Parochialis ecclesia nemini conferatur qui non sit idoneus sciētia moribus ꝛ etate: ꝛ si conferatur non attingēti. xxv. annū: non valet collatio: ille autem cui talis ecclesia collata fuerit tenetur personaliter residere: ꝛ infra annū sacerdos fieri: si aūt pmotus non fuerit elapso anno: priuatus est ipso iure: super residentia autem prelatus eius ad tēpus poterit dispensare. Joā. an.

Licet[k] canon[l] a felicis recordationis alexā. papa. iij. predece. nostro editus inter cetera[m] statuerit: vt nullus regimen ecclesie parochialis suscipiat: nisi. xxv. annuꝫ etatis attigerit: ac scia ꝛ moribus commēdandus existat: quodqꝫ talis ad regimen assumpt⁹ huiusmodi si monitus non fuerit prefixo[n] a canonibus tpe in presbyterum ordinatus a regiminis eiusdeꝫ amoueatur officio ꝛ alij[o] conferatur. Quia tamen in obseruatione canonis memorati se multi exhibent negligentes: nos periculosam[p] illorum negligentiam[q] volentes iuris executione[r] suppleri: presenti decreto statuimus vt nullus ad regimen parochialis[s] ecclesie assumatur: nisi sit idoneus moribus: sciētia[t]: ꝛ etate. Decernentes collatiōes de parochialibus ecclesijs his qui non attigerint[u]. xxv. annuꝫ decetero[x] faciendas viribus oino carere[y]. Is ēt[z] qui ad huiusmodi regimen assumetur vt gregis sibi traditi diligentius curā gerere possit: in parochiali ecclesia cuius rector[ꝛ] extiterit residere[ꝯ] psonaliter[ꝫ] teneatur. Et infra annum[a] a sibi commissi regiminis tpe numerandum se faciat ad sacerdotium promoueri. Quod si infra ideꝫ tempus[b] promotus non fuerit: ecclesia sibi commissa nulla etiam premissa monitione sit presentis constitutionis auctoritate priuatus[c].

a Opponunt. nota clericos se debere opponere p iuribus ecclesie defendendis: ad idem. j. de rebus ec. non alie. hoc consuluissimo.
b Pro tpe. idest pro ea parte temporis. vel. i. ab eo tempore citra.
c Inhibemus. cōtra ergo faciens est transgressor canonis: qui canonez transgreditur prohibitionem continentem. iiij. dist. §. vlti. secus si ꝯsiliuz tantum ut ibi. Sed quero q̄ sit pena trāsgressionis canonis: dic ꝫ gar. ꝙ qui transgreditur cāonē credēs romanā ec. nō habere potestatē condendi canones de tali transgressione punitur vt hereticus. xix. di. nulli fas vbi de hoc. si autē credit romanā ecclesiam potestatem habere: ssfacit cōtrariū: qꝛ sic ei placet est pena depositōis. ut. iiij. distin. §. vlti. ꝛ adde hic qd notaꝫ. supra de treu. ꝛ pa. c. i.
d Fundatione. fūdās enim ꝛ dotās ecclesiā de diocesani cōsensu potest ꝯstatuere vt fruct⁹ ipsi⁹ ecclesie cū vacabit suos faciat. xviij. q. ij. cleutherius. de iurepa. preterea ꝛ capitulo nobis.
e Antiqua. prescripti. s. de cōsuetu. c. vlti. vꝫ ꝙ consuetudo q̄ vsurpari possint bona eccliarū: ꝛ sic onerosa prescribi possit: ꝫ id. s. de consue. c. i. dic ꝙ in hoc qd quis habeat iuspatronatus custodiā: guardiam ul similia: bene valet cōsuetudo: sed in hoc quod vsurpet non valet: ꝛ sic intelligitur contrarium
f Huiusmodi. s. guardiam. custodiam uel regalia.
g Ministros. qui res alterius saluare tenenꝫ. ꝛ de facto ministroꝝ tenenꝫ. ff. nau. cau. sta. l. fi. in in pn̄. lxxvi. di. āputatis: ꝛ culpe reus est qui malorū vtiꝫ opa: isti. de obli. q̄ ex quasi delic. §. sed si alicuius: circa. fi.
h Redditus. ut sint silue cedue: q̄ tpe vacationis nō sunt in tali statu ꝙ cedi debeant. Et no. ꝙ oīs fructus ꝯsistit in redditu: sed nō ꝯuertiꝫ: qꝛ partus ancille ē in redditu: sed nō i fructu. ff. de vsur. i pecudū. §. ptus isti. de rex di. §. i pecudū. Sed quero an fruct⁹ medio tpe pceptos faciāt tales suos. ita videꝫ p hanc lrām: qꝛ non ꝓhibet de fructibus: sed de his que nō ptinēt ad fructus. tu dic ꝙ fructus cōseruari debēt futuro successori. s. de offi. or. cū vos. s. e. vbi periculū. §. prouisionis. ꝛ. j. e. qꝛ sepe. ꝛ de offi. or. p̄nti. Qui. n. custodiā hꝫ custodire dꝫ non ꝯsumere. ff. ut in pos. le. l. is cui. §. q legatoꝝ. hēbūt tn̄ ſm guil. ꝙ dīu custodie operā dant moderata cibariā. argu. xij. q. ii. charitatem. s. de preben. extirpāde. ff. cōmo. in reb⁹. §. p̄nt. ꝛ sic nō hꝫ locū hic. ꝛ ar. a cōtrario sensu. C. de epis. ꝛ cle. ꝯuenticulā. ff. de ꝯdi. inser. l. i.
i Cetera. ff. de verborum significatione. l. ceteroꝝ.
k Licet canon. Pōt diuidi in sex ptes. In hac pma ponit constitutionē alex. ꝛ statuit cui debeat conferri parochialis ecclesia. In secunda ibi: decernētes. irritat collationē aliter factā. in tertia ibi. is ēt ponit de residētia facienda. in quarta ibi: ꝛ infra annum: de promotione ad presbyteratū. in quinta ibi: ꝙ si infra: penā non promoti. in sexta ibi. sup residentia. de dispensatione residentie. Jo. an.
l Canon. s. e. cū i cūctis: q h in trib⁹ marie suppleꝫ. qd ibi collatio parochialis eccl'ie minorib⁹ fieri ꝓhibebaꝫ tn̄: h irrita decerniꝫ nisi dicere velis qd id satis erat irritū p ipsam ꝯstitutionē: qꝛ sufficit legislatorē aliqd ꝓhibuisse. ꝛ si nō adijciat ꝫ factū nō valere. C. de legi. nō dubium: nec fuit hoc ppterea superfluū: cū clarius exprimat. ad idē. s. e. l. de sum. tri. c. i. ꝛ sic inouat ꝛ suscitat illud ius q̄si per abusum abolitū. itē per canonē illum moneri debent ad suscipiendos ordines per istum non. item per illum priuandus est per sententiam: per istum priuatus est ipso iure.
m Cetera. quia multa alia statuit preter ista.
n Prefixo tempore. quod erat in primis quattuor temporibus. lxxv. dis. quasi per totum. uel dic prefixo ab homine.
o Alij. ergo nō pmo. ne fiāt leges ludubrio: ꝛ dicaꝫ solū verbis lex imposita. j. e. cōmissa. §. porro. ꝛ dic alij qui cū effectu faciat id in quo primus fuit negligens. s. de cleri. non resi. relatum alias remouebitur: ut ibi.
p Periculosam: sibi ꝛ illis quos corrigere debebant. ꝛ ita cateruatim sequebatur eos pereuntes multitudo pereūtium. xl. di. si papa.
q Negligētiā: hec oīa ledit i auc. colla. vi. de q̄store. §. hec oīa: ꝛ nouerca ē eruditiōis. lxxxiij. di. c. nihil.
r Executionē. no. ꝙ q̄libet canon q ē late sn̄ie pōt dici executorius: ꝛ hoc ē verū quo ad iuris executionem.
s Parochial' eccl'ie. ꝫ nūqd erit idē i decanatu ꝛ alijs dignitatib⁹ de qb⁹ loqꝫ. §. iferiora: ꝛ arguēdo de simib⁹ ad simia vꝫ ꝙ sic: cū sub eadē ꝓhibitōe manauerit. s. de ꝯsti. trāslato. dicas ſm guar. ꝛ guil. ꝙ i illis p hāc ꝯstōneꝫ nihil imutaꝫ. ꝙ. n. nō mutaꝫ ꝛc. C. de ap. l. pcipim⁹ ꝛ. C. de test. sācim⁹. hēat ḡ tn̄ locū i ecclia prochiali: nec recedā a ꝯbis. ff. de le. iij. nō aꝯ. huabiꝫ ḡ i eis. §. iferiora. Itē scias ꝙ non hꝫ locū hec cōstitutio in parochialib⁹ collegiatis vel assūptis ad eaꝝ regim̄. j. e. ti. statutū. Quid si ecclia olī habuit parochianos ꝫ nūc hꝫ desijt dic ſm gar. ꝙ nō hꝫ locū ꝯstitutio: qꝛ ꝛ deficiēntib⁹ psonis collegij desinit eē collegiū. ut notaꝫ. ff. qd cuiusqꝫ vni. l. sicut municipiū: si āt reciperēt ibi eē parochiani: ex tūc icipiet ꝯstitutio locū hꝫ qꝛ facta ē parochialis ꝛ. o. reuolauit ad. a. xxxv. disti. ab exordio: quēadmodum si de nouo fieret aliqua ecclia parochialis: locū haberet ꝯstitutio: ꝛ cōtor. ad hoc hosti. s. de cle. nō resi. quia nōn lli.
t Scia. que requiratur ex eo. habes. xxxviij. di. que ipsis.
u Attigerint. sufficit ergo in his ꝙ attigerīt. xxv. ānū. sec⁹ i epo. s. de elec. cū in cūctis: ꝛ in abbatissa. j. e. idēnitatib⁹: ꝛ in casu. j. de eta. ꝛ qua. c. vno.
x Decetero: ad futura tn̄ extēdiꝫ: ꝛ hꝫ locū i qualibet ꝯstitutiōe pterquā i casib⁹. s. de constitu. c. vlt. dic ut ibi. Quid de pendētib⁹: nūqd ad alia ꝯstitutio extēdatur: ꝛ qdē si pēdeat p appellationē negociū decidi dꝫ ꝫ ius qd erat tpe pme sn̄ie: nō ꝫ ius qd emanauit appellatione pēdēte: i auc. ut cū de appel. cog. i pn̄. ꝛ. §. i. Si autē pncipaliter pendet. dixit host. s. de ꝯsti. c. ij. decidi debere ſm ius qd emanauit gof. ibi. ꝛ accur. C. de leg. leges. ſm ius qd añ ꝯstitutionē erat. ꝛ vterqꝫ allegat pdictā auc. dic ſm gar. ꝙ si ꝯstō loquaꝫ de ordinatōe negocij ul' ꝯctus: ut de numero testiū: de scriptura: vel alia solēnitate: vera ē opinio gof. nō eniꝫ ps potuit diuinare. C. de testib⁹. testiū. C. de testa. iubem⁹. lxxij. di. pposuisti. Si aūt cōstitutio loquaꝫ circa ordinationē sn̄ie uel processus: pone exēplū. de iura. calū. c. i. §. vlti. de sen. ꝛ re iudi. c. vlti. potest vera esse opinio host. ita ꝙ pcessuꝫ cause iā factū non tangat sed faciendum: ꝛ quod alias constitutio de sui natura non extendatur ad pendentia: probatur optime. j. de offi. lega. c. pe. in fi.
y Carere ipso iure. si q̄raꝫ an epi possint i etate dispēsare: ſm ꝙ olim a qbusdā dicebaꝫ p illā decre. de eta. ꝛ qua. pterea. ꝛ. c. indecoꝝ: ꝛ vtrū dispēsatiue possint ānū ꝓrogare: dic ꝙ nō: p decre. istā q̄ solū sup residētia eis ptātē dispēsandi reꝯuat: eo tn̄ saluo qd hēs. j. e. ti. cū ex eo. De dispēsatiōe āt ordinū nihil h ꝓhibeꝫ vn̄ antiquo iuri itabiꝫ. s. illi decre. pterea. Sed nūqd nō ꝯstitut⁹ in maiorib⁹ ul' i minorib⁹ de iure cōi ad talē ecclīaꝫ eligi pōt: ꝛ vꝫ ꝙ sic: qꝛ ista decr. nihil exigit nisi ꝙ pmoueaꝫ ifra ānū: ꝫ ad oēs ordies pmoueri poterit ifra ānū. Sꝫ dic ꝫ qꝛ h decre. pterea nihil p istā imutaꝫ: imo p istā quodāmō exponiꝫ qd ibi diꝫ. j. breue tēpus.
z Is etiā: tertia ps in qua ponit de residentia facienda.
ꝛ Rector. uel ppetu⁹ vicarius. i quo locū hꝫ qd h dꝫ circa ordinē ꝛ etatē p denie. de of. vi. qui de ecclesijs. cuius contrariuni dixit hic archidi. p hāc litteram.
ꝯ Residere. ad hoc etiā tenebaꝫ olim. s. de cle. nō resi. relatum.
ꝫ Personaliter. ergo non per vicariuꝫ. nisi in casu supra de preben. extirpande. quam per hanc tolli non credo ſm guil.
a Annum: ipedimēto cessante. s. eo. quā sit i fine. ꝛ est expressuꝫ. j. e. cōmissa. ꝛ currit iste ānus ex quo habuit possessionē pacificā: vel p eū stetit quomin⁹ haberet: nec currit iuste impedito: ut. j. e. cōmissa. ꝛ. j. de preben. licet.
b Idē tps. nisi cū eis p epos suos fuerit dispēsatū: ut lrarū studio insistētes nō teneanꝫ vsqꝫ ad septēniū pmoueri. nisi ad ordineꝫ subdiaconatus dumtaxat ad quē sub hac pena infra annū pmoueri teneanꝫ. j. e. cum ex eo.
c Priuatus. ipso iure: olim vero per sententiā: sed nunqd poterit purgari mora anno elapso per aliquot dies: dic ꝙ nō. ar. hic ꝛ de sup. neg. prela. lꝫ quia cō

Super residentia vero vt premittitur facienda possit ordinarius[a] gratiam dispensationis ad tempus[b] facere: prout causa rationabilis id exposcit.

Idem in eodem.

¶ Parochialis ecclesia non commendetur nisi constituto in etate legitima et sacerdotio. et tali non nisi vna: et illa tūc demum cum necessitas vel vtilitas exigit: talis autem cōmenda vltra sex menses non duret: et quod cōtra predicta factum fuerit est irritū ipso iure. Joan. an.

Nemo deinceps[c] parochialem[d] ecclesiam alicui non constituto in etate[e] legitima et sacerdotio[f] cōmendare[g] presumat: nec tali[h] etiam nisi vnam[i] et euidenti necessitate[k] vel vtilitate ipsius ecclesie suadente. Huiusmodi[l] autem commendam vt premittitur rite factā: declaramus[m] vltra semestris[n] temporis spacium non durare[o].

Statuentes quicquid secus de cōmendis ecclesiarum parochialium actum fuerit: esse irritum ipso iure. Nicolaus tertius.

¶ Hec decr. fuit multum vtilis suo tpe antequam papa reseruaret sibi ꝓuisiōes epatuū. glo. i. pōit summarium et secunda diuisionem. Do.

missa non pōt purgari. C. de cōtrahē. et cōmit. sti. l. magnā et ad hec quod dixi. ī. de regu. iur. mora: et licet tā modicū tēpus restet de anno ꝙ certum ē eū non posse ꝓmoueri: nō est priuatus. ī. e. cōmissa. i. rñso et dic ꝙ pena illius ꝯstitutionis cum in cunctis nō est remota p istam: q2 si talis ecclesia collata fuerit diacono: et monitus ꝓmoueri nolit: ēt īfra annū ꝑuari poterit ſm tenorē ipsius decre. et si ꝗratur qñ icipiat currere tps illi ad quē spectat collatio. dicā. ī. e. cōmissa. Flo. autem ex hac decre. ꝙ ꝯpellit qs ad ordies p subtractionē bñficij: sȝ quia iura sup hoc variāt: distīguas ſȝ gar. aut beneficiū hȝ certū ordinē annexū: quo casu prouisum ē hodie p de. ō eta. et qua. vt hi q. ij. rñso. aut nō. si hȝ: aut iusta cā excusat illū: vt pote irregularitas ī quā postea icidit sine culpa sua: vt q2 oculum vel manū amisit: tūc nec cōpellendus ē nec priuādus. ē. e. cū ī cūctis. §. hoc sane. si aūt incidit in talem irregularitatē culpa sua dȝ amittere beneficiū: et sic itelligitur de eta. et qua. c. i. Idem si ante adeptū beneficiū in illā irregularitatē icidit qualitercūq3: q2 id in ꝓmotiōe sua tacere nō debuit. xxiiij. di. qñ et. c. vlti. et de cor. vici. exposuisti. de renū. nisi cū pđē. §. p sone. si autē iusta causa eū nō excusat: aut ē parochialis ecclesia. et tūc elapso āno priuatus est ipso iure ēt si nō moneatur: ut hic: aut est aliud bñficiū. et tunc si monitus nō vult ꝓmoueri: ꝑuandus ē. ē. e. cū in cūctis. §. īferiora. in epatu aūt nō requirit monitio: sed sufficit negligētia electi p tps a canone terminatū. c. di. c. i. circa fi. Si vero bñficiū nō hȝ certū ordinē annexū. et eccl'ie necessitas vel vtilitas nō exigit: īuitus cogi nō debet. et punitur q eū cōpellit. lxxiiij. d. c. i. et. ij. et. c. vbi ista. si autem necessitas vel vtilitas eccl'ie requirit vt promoueat cleric⁹ si se excusat ꝓtextu crimīs qō se cōmisisse ꝓponit aut si ꝓponit aliud īpedimētū ī qō incidit culpa sua: tūc eps debet inferiores idoneos promouere. et ipm clericū ab ipso beneficio penitus amouere: nisi alias valde vtilis et necessarius esset illi eccl'ie. de eta. et qua. queris. vbi vero īpedimētū tpale ꝓtēdit: puta īfirmitatē: uel etiā ꝑpetuū ex delicto suo nō ꝓueniēs. non solū cogit: sȝ etiā si eius excusatio non admittitur poterit appellare: sicut et tutor appellat ob excusationem rationabilē nō admissam. ff. quādo ap. sit. l. i. §. si quis tutor: quod si volūtate sola renuit ordinari. nil ꝓtendēs nisi q2 nō vult: debet cōpelli appellatiōe remota p subtractiōē beneficij et officij. lxxiiij. distin. c. iij. et. iiij. de regularibus dicvt ī cle. de sta. reg. ne in agro. §. antepe.

a ¶ Ordinarius. i. suus superior. siue sit eps siue maior vel īferior episcopo. de cle. nō resi. relatū. et sic illud intelligūt Ino. et host. dispensationē aūt illius. c. ī. e. cū ex eo. nō pñt inferiores episcopis facere ut ibi dicam.

b ¶ Ad tps. bñ dicit q2 papa sup residētia dat ꝑpetuas indulgentias et datas per predecessores reuocauit. ut. ē. e. li. de rescrip. c. vlti.

Nemo Ista facit: q2 pmo ꝓmittit cui et qñ fiat cōmenda parochialis ecclesie. Secundo quātū durat. tertio decretū apponit. scđa ibi huiusmōi autē. tertia ibi: statuētes. Do.

c ¶ Deinceps. per hoc verbū apparet ꝙ hec ꝯstitutio ad preteritas commendas non extenditur: et quia natura cōstitutionis est ꝙ non extendatur ad preterita. et de hoc supra capitulo ꝓmo.

d ¶ Parochialē. in alijs ꝗ nihil īmutat. sȝ remanet ius antiquū ſȝ guil. ad hoc. C. de ap. ꝑcipimus.

e ¶ Etate. s. ꝙ attigerit. xxv. ānū. ē. c. pri.

f ¶ Sacerdotio. ut possit interim ipsi eccl'ie in sacerdotali ordine deseruire. et not. ꝙ parochialis ecclia pōt ītitulata dari etiā nō presbytero. ē. c. pri. ī. eo. cū ex eo. ī. de īsti. c. ij. cōmēdari aūt nō. et hoc ē nouū. q2 añ ꝯstōnem istā hoc non erat.

g ¶ Commēdare. cōmēdare idē ē quod deponere. ff. de ver. si. l. cōmendat. ff. depositi. l. lutius. xij. q. ij. ne qs arbitret. ē. depositi. c. i. Quñq3 accipit cōmendare pro verbali honore alicui impenso. vt cū qs de aliquo laudat. vel quādo amicū cōmendo: vt ei verbalē honorē faciā. ff. mā. si vero. §. cū quidam. et ea que cōmendandi causa dicuntur non obligant. ff. de edil. edi. sciendū. ff. de contrahen emp. ea que. nec cōmendādi sui causa debet qs facere quod alteri noceat. xi. q. iij si qs vero. sed h de cōmēda agim⁹: ꝗ est custodia ecclesie alicui cōmissa. Et prīo ꝗro an talis sit ꝓlatus. et dico ꝙ nō: sed ꝓcurator tm̄: hȝ tñ legitimā administrationē. xxi. q. i. relatio. ē. e. cū nobis olim. ij. §. fi. et sic no. xxi. q. i. qui plures: sȝ nūqd interim dicit vacare: dic ꝙ nō. q2 titulus iste est canonic⁹ sicut et alij. ē. eo. dudū. ij. et in predicto. c. qui plures. et cū mō debito fit vt hic. Sed nūqd facit iste talis fructus suos. dic ꝙ non ſm gar. q2 custos est. nec in ecclia ius hȝ nec ēt in fructibus nisi ad colligendum et gubernandum et prouidendum sibi et ministris. et quod superest in vtilitatē eccl'ie ꝯuertendū. sicut et de visitatore dicit. lxii. di. obitum. et. c. cathinensis. et hoc tȝ host. in decre. dudū. de elec. tamen ꝯtrarium fit de facto. Sed nūqd hñs talē cōmendā īpetrās ecclesiā tenet de cōmēda facet mētionē. dic ꝙ sic. ar. decre. de ꝯces. preben. cum nostris. et. c. litteras. Nunquid ad talē ꝯmendā vocabit patronus. dic ꝙ ſm Inno. Host. et Gar. ar. xvi. q. vi. filijs. idem in alijs q ex tali cōmenda leduntur. ff. de adop. l. nam ita. ff. de mi. l. in cause. ē. de offi. archi. ad hoc. §. fi. si autem fuerint contumaces vlteri⁹ non audientur. ī. qui fi. sint legi. per latum. Sed quero an per ordinarium reuocari poterit vel interim ꝯferri. et dic ꝙ non ſm gar. nisi cesset causa ex qua facta fuerat. ar. de vo. et vo. re. magne. ad fi. lxiij. di. §. verum. Quid si ꝯcessum sit epo ꝙ vsq3 ad certū tps fructus vacātiū ecclesiarū ꝑcipere possit. ē. de ver. si. tua. ē. e. li. de rescrip. si propter. infra de prebē. si tibi concesso. Nunquid talis īdulgētie ꝓtextu fructus cōmēdati beneficij poterit retinere: nō ſm guil. cū cōmenda ius tribuat: vt. ē. dixi. dicūt aūt quidam ꝙ eps cōmendare pōt tantum vsq3 ad illud tps quo pōt cōferre. s. vsq3 ad sex mēses: sȝ certe hoc ſm guil. falsū est. si enī secunda vel tertia die post vacationem cōmēdaret: iā non duraret cōmēda hec p sex mēses: qō tñ pōt per hāc cōstitutionē: si igit vltima die sex mensiū fiat commēda: durabit p sex mēses: et hoc dicit hec cōstitutio. caueat tñ ordinarius vt priusꝙ totum tempus suū labatur cōmendā faciat: q2 postea se intromittere non poterit. ar. de offi. dele. de causis. vel dic ꝙ ēt illo finito poterit eā cōmendare alicui custodiendā et saluandā donec supior ꝓuideat. ar. de ap. cū teneamur. et de offi. or. cū vos

h ¶ Nec tali. s. constituto in etate legitima et sacerdotio.

i ¶ Vnā: ꝗ duas cōmendatas hēre nō licet: sic nec duas ītitulatas: sed ꝙ possit hēre vnā ītitulatā et aliā ꝯmendatā nō ꝓhibet imo pmittit. vt. xxi. q. i. qui plures: cui antiquo iuri stādū est cum reuocatum non sit.

k ¶ Necessitate. ista duo in dispensatione ecclesiasticarū rerum attendenda sunt. xij. q. ij. fine. de preben. exposuisti.

l ¶ Huiusmodi. s. factam constituto in etate legitima et in sacerdotio: et ex causa et de vnica tantum parochiali ecclesia.

m ¶ Declaramus. de hoc erat antiquorum altercatio: quidam dicebant eam vltra durare: quidam non.

n ¶ Semestris. olim dubia erat lr̄a ista. q2 qdā libri hēbant trimestris: qdā semestris: et lr̄am trimestris dicebat dñs Guil. se habuisse de bula.

o ¶ Durare. nūquid finitis. vi. mēsibus poterit ordinarius eandē iterato eīdem vel alteri commēdare: vr ꝙ sic ex causis h expressis. ar. C. de do. sancim⁹. §. si qs aūt ex diuersa: q2 tps laterañ. conci. non currit pendente commēda ex causa facta: sed certe mens huius cōstitutionis ꝯtradicit: alīs fraus ei fieri posset et perpetuo fieri. ar. ī. de diuor. quāto. §. fi. et facit optime. ī. eo. cōmissa. uel distingue vtrū cōmenda fiat ītuitu ecclesie vel persone. sȝ nūqd commenda expirat morte cōmendātis. dic ſm Guil. ꝙ nō. ē de preca. c. fi. et de cōmo. c. vno. de dona. cū dilectus.

a ¶ Sapientes. Casus. tria tempora statuerat Grego. x. circa expeditionē ecclesiarū vtilia. ē. e. quā sit. Primū de electionibus presentādis electis. Secūdum de exhibendo consensu. Tertiū de ꝯfirmatione petēda. Primū ꝯfirmat papa nicolaus cum certi temporis adiunctione statuens ꝙ si infra octo dies ex quo cōmode poterūt eligētes electōes electis distulerint presentare: q culpabiles in hoc fuerint a ꝓsecutione electiōis in totū sint exclusi: et beneficijs ꝗ obtinēt in ipa ecclia p triēniū suspensi: ad ꝗ si īfra illud tps se temere vel collorat miscuerit: illis ꝑpetuo sint priuati. Secūdū precise ꝯfirmat ut iacet. Tertiū mutat circa confirmationes cathedraliū ecclesiarū uel regulariū que ex īmediata subiectione vel appellationis deuolutione habent peti a papa: et statuit ꝙ predicti electi post cōsensum vel post habitā de electione notitiam: si ipsam debito tempore nō ꝯtingeret presentari infra mensem. iter arripiāt eundi ad sedem apo. pro ꝯfirmatione petēda et causa ꝓsequēda cū oībus actis et munimētis: finito autē mense siue iter arripuerint siue non habebunt tempus arbitrariū. s. īfra quod commode venire possint: consideratis que circa id consideranda fuerint: adhuc post istud tēpus arbitrariū habebunt. xx. dies infra quos si personaliter nō venerint iusto īpedimēto cessante vel iustū īmpedimētū habuerint: sed infra predictum tempus id proponi nō fecerint: vel ꝓponi fecerint infra debitū tēpus impedimētū: sed illud nō ꝓbauerit infra. xv. dies ad hoc assignatos: vel bene proposuerunt et probauerunt debito tempore: tamen non miserunt procuratorem sufficienter instructum: vel miserunt ꝓcuratorem instructū: tamē īpedimento cessante infra tempus debitum personaliter nō venerūt. In his casibus qnq3 vt infra patebit. vel ipsorum altero priuati sunt ipso iure oī iure sibi per electionē quesito. Si autem in aliquo predictorū nō peccauerūt: priuationis penā non patiunt: sed si sine munimentis venerint patiuntur hanc penā. quia pro ipsis ꝓducendis dilationē extra curiam non habebunt nisi ex iusta causa. Statuto igitur de aduentu electi statuit de aduentu eligentium distinguens an electio vna vel plures in concordia vel discordia fuerit vel fuerint celebrate: et dicit ꝙ si vna tantū electio in concordia fuerit celebrata: duo de eligentibus sufficienter instructi infra supradictum tempus mitti debent per capitulum ad curiam pro instruendo electionis negocio: et mittentur expensis dignitatis si bona ipsius sint discreta vel de cōmunibus: vel per capitulum alium de prouisis si de illis habere nō possint. Si autē plures

electiones facte fuerint tunc pro qualibet pte mittentur ille due psone ex pensis electorum: vel si vnica fuerit electio cui aliqui se opponūt: mittant ille psone pro parte electi suis expensis: ⁊ pro parte opponētiuȝ si sint duo vel plures saltē duo expensis opponētiū sufficiēter instructi: ⁊ si electi noluerint expēsas ministrare sm qualitatem negocij: nisi forte sint pauperes puati sint ipo iure omni iure sibi ex electione quesito. Si aūt eligētes supradictas personas non miserint: etiam si electi: vel opponentes neglexerint venire vel expensas ministrare priuabūtur a totali cause prosecutione quo ad se ⁊ prouentibus beneficiorum que hñt in ipsa ecclesia per triennium: hoc verum nisi paucitas capituli eligentiuȝ vel ɔtradicentium ipsos excusaret: seu alia iusta causa: ⁊ tunc mittāt procuratores sufficienter instructuȝ: ⁊ cessante impedimēto mittāt supradictas psonas: alr̄s patientur penā predictā: ⁊ eadem sit pena opponenti vel opponētibus: cū vnica electio: tñ lȝ opponentes: vel eligētes in predictis casib⁹ priuent a psecutione pcessus: electis tñ nullum preiudicium generet. Et ea que dicta sunt de electis ⁊ eligētibus in concordia vel discordia saluo eo quod dicitur de exhibendo consensu ⁊ ministrādis expensis ad que non teneantur postulati: intelligat repetita cum suis penis in postulatis ⁊ postulātib⁹: si ideo sint postulati: qꝛ in ordinibus etate vel similib⁹ defectum patiunt. Si aūt ideo postulent: qa sunt aliis ecclesiis alligati antiqua iura seruent. postulatiões tñ nihilominus pēdent ex grā sicut olim. Ultimo dicit nicolaus ꝙ in oībus supradictis casibus in recuperandis expensis electi ⁊ eligentium: postulati ⁊ postulantium: vult iura antiqua seruari.

a ¶ Cupientes. decre. ista ē obscura dictamine: ⁊ qꝛ bonifacius dū eēt notarius nicolai fuit dictator ipsi⁹ ideo eā p cōpilatores huius libri mutari ⁊ clarius dictari voluit. ⁊ ē vtilis valde dūmodo qd in ea statutū ē nō trahatur ad norā: qd esse nō dȝ. s. de deci. suggestū. C. de vsuca. pro. emp. l. vlti. Et diuidit. in. vij. ptes pncipales sm gar. in quaruȝ pma ponit sue ɔstōnis cām: ⁊ qualiter. ⁊ infra qd tps electi cathedralium vel regulariuȝ ecclesiarū quarū electionū confirmationes appellatio vel imediata subiectio deuoluit ad papā venire debeāt. ⁊ durat vsqȝ ibi qd si p. xx. in scda ponit penā electorum non veniētium vel veniētiū sine munimentis ⁊ durat vsqȝ ibi ad hec. in tertia puidet de psonis ad īstructionē cause qñ fcā est electio in ɔcordia. ⁊ durat vsqȝ ibi si vo. in qrta qliter mitti debeāt psone instructe ⁊ opponētes venire qñ electio vel electiones in discordia celebrātur ⁊ durat vsqȝ ibi ceterū. in qnta qliter puniunt eligētes si electionē debito tpe nō psentent: vel si psonas nō mittāt īstructas. ⁊ durat vsqȝ ibi deniqȝ in sexta dicit qd iuris sit de postulatiōib⁹: ⁊ durat vsqȝ ibi porro. in septia que durat ab ide vsqȝ ad fine: dic qd iuris sit de recupatione expensarum.

a ¶ Cupientes. tenet ad hoc ex credite sibi dispensationis officio. ut. s. in proemio huius libri cum suis concor.

b ¶ Ecclesiarum. ⁊ cathedralium ⁊ regulariū. ⁊ quarum ɔfirmationē appellatio vel imediata subiectio deuoluit ad papā. ut infra sequit: vel ecclesiarū oium saltem quo ad presentādas electiones: ut dicā. j. §. ceterum.

c ¶ Uacatōibus. qlitercūqȝ vacauerint sine p mortē prelati siue p cessionē dispositionē vel alio modo. cum eadem sit ratio in quolibet pmissorū nec alterum exprimatur. s. de rescrip. susceptum.

d ¶ Periculosis. s. e. ne p defectu. l. di. postꝙ. ⁊ hȝ locū hec ɔstitutio ēt si vacatio piculosa nō sit puta qꝛ ē ibi in spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹ ministrat. lxi. di. obitū. ⁊. c. cathinēsis. qꝛ tali cā cessante non cessat ɔstō. ff. de postulan. l. §. sextā. xxiij. q. vij. tñ: qꝛ finalis huius ɔstōnis ratio ē: vt celeri⁹ expediantur ecclesie: ad hoc optime. j. e. si postꝙ. §. i. ⁊ qre de hoc supra de renū. post trāslationem. ⁊. lxi. di. §. his oībus. alias. c. neophitus.

e ¶ Malignātium. p hoc soluitur ɔriū de canone. iiij. q. iiij. nullus: vbi hēs ꝙ reorum est subterfugere: potest. n. reus subterfugere opponendo legitimas ⁊ veras exceptiones: nō aūt maliciosas ⁊ falsas. ut hic ɔsueuit dici ꝙ qui hȝ ius in principali: cauillationes ⁊ malicias aduersarij potest per alias repellere: ⁊ sic posset intelligi. c. nullus. ⁊ de hoc. xxiij. q. ij. dñs noster ⁊ arg. ad hoc supra de simo. dilectus. i.

f ¶ Obuiare. tolle h verbum qd est infra subiungimus.

g ¶ Iā puisis remedijs. s. ꝙ fiat electio īfra tres mēses. l. di. postꝙ. s. e. ne pro defectu: ꝙ fiat in his eccl'ijs de qb⁹ h agit sub certa forma. s. e. qꝛ pp. itē remedia q sūt. s. e. c. i. ⁊. s. e. ꝙ sit. ⁊. c. di. c. i. ⁊ alia multa. s. e. ti.

h ¶ Alia que. s. ꝙ veniat electus psonaliter īfra tps huius ɔstōnis alias certa pena puniat. ⁊ qd psone īstructe mittant: ⁊ qd certo tpe pñtetur electio: ⁊ pena nō pñtantiū.

i ¶ Experientia. magistra rerū efficax. s. e. ꝙ sit. ad hoc. s. de rescrip. statutum. Jo. an.

k ¶ Indicauit. alias iudicauit.

l ¶ Utilia. ⁊ posito ꝙ casus inueniretur in quo puisio h no repiret vtilis: vt si diceret psona nota. ⁊ electōis fcm notum in curia vel fiſs. locum tñ hȝ ɔstō: vt. s. dixi in simili super verbo periculosis: non enim in cuiuslibet persona ⁊c. lxi. di. miramur.

m ¶ Presentandis. s. quācito commode presentari potuerunt.

Cupientes[a] ecclesiarum[b] vacationibus[c] periculosis[d] occurrere ac malignantium[e] subterfugijs obuiare[f]: iaȝ[g] prouisis remedijs alia[h] que patenter ipsa reruȝ experientia[i] ad earum expeditioneȝ indicauit[k] vtilia[l] remedia experta subiungimus: ⁊ quod felicis recordationis Gregorii. papa. x. predecess. noster de electionib⁹ presentādis[m] electis ⁊ ipsoruȝ electoruȝ petendo ac adhibēdo[n] cōsensu salubriter statuit[o] in suo robore cuȝ īfrascripti temporis[p] moderatione[q] in presentandis electionibus permanere volentes: sed quod de trimestri tempore post consensum ad petendas confirmationes instituit[r] quo ad illas que petuntur vel peti debent[s] a sede apo. tēperantes: cū interdum aliquoruȝ locorum[t] vicinitas minus exigat: aliquorum distantia prolixius tempus exposcat: hac generali ⁊ in perpetuum valitura[u] constitutione sancimus: vt omnes electi[x] cathedraliū vel regulariuȝ[y] ecclesiarū quorum[z] electionuȝ cōfirmationes vel infirmationes ad ipsius sedis examen ɔducit imediata subiectio[&]: vl' appellatio[?] interiecta duoluit īfra vnuȝ mensem[ꝫ] post consensuȝ[a] vel post obtentam[b] de ipsorum electione

n ¶ Adhibendo. infra menseȝ a tempore presentationis.

o ¶ Statuit. s. e. ꝙ sit.

p ¶ Temporis. s. octo dierum j. eo. §. ceterum.

q ¶ Moderatiōe. i. moderati tpis adiectione: quia verbum moderatiōis diminutionē cōtinet. s. de ver. si. c. vlt. h āt tps auget: vt. j. §. ceterū. vel qꝛ penā apponit que nō erat oliȝ apposita ideo moderari videtur.

r ¶ Instituit. s. eo. ꝙ sit. circa finem. Jo. an.

s ¶ Dñt. ex immediata subiectiōe vel appellatione: vt seqt.

t ¶ Locorum. sed qūo ex differentia locorum aliquod discrimen inducit quod lex absurdum reputat. C. de tēpo. in ite. re. supuacuā. Sol. lex illa loquit i eo casu cū legislator inspectis locorum circūstantijs certū tps limitauit qd ad quelibet locū sufficere reputauit: ut in tpe restōnis petende. ⁊ ad idē. ff. de instito. cum interdū vbi locus nō mutat causam institorie actionis. sed quod hic ⁊ in similibus dicitur in tpe nō limitato sed arbitrario locū hȝ sm gar. s. de do. ⁊ ɔtu. cum olim. ⁊ ɔcor. ff. de eo qd cer. lo. l. idqȝ ibi: qꝛ scimus ꝙ varia sint precia rerum per singulas ciuitates ⁊c. Jo. an.

u ¶ Ualitura. idē si hoc dictum nō fuisset. C. de ap. precipimus.

x ¶ Electi. de postulatis videbis. j. §. deniqȝ. Et qd de puisionibus: dicas ideȝ iuris in illis qd hic in electionib⁹ statuit: ⁊ qd h de electis dr ēt de ɔfirmatis intelligas si a ɔfirmatione appellet. hoc hēs expresse. j. eo. si postꝙ. §. vlti. ⁊ dixit hic gar. ⁊ guil. ꝙ hec ɔstō locum nō hȝ in electo in magistrū hospitalis ul' templi si appellet ad papā: tū qꝛ p mortem talis cathedralis vel regularis ecclesia vacat nō dicit: qꝛ regimē ecclesiarū nō cadit in laico. s. e. sacrosā. ⁊ qꝛ aliud hospitale: aliud ecclesia. ad hoc. s. e. sciant. ⁊ quia milites sunt quos arma scire volumus ⁊ nō leges. C. de iure deli. l. sancimus. §. loca. ⁊ condu. l. milites.

y ¶ Regulariū. virorum intelligas: i monasterijs. n. monialiū non sibi p oīa locū vēdicat hec ɔstō. j. e. indēnitatibus. §. sed cū eas. nec hȝ locū hec ɔstō in dignitatibus ecclesiarum cathedraliū vel regulariū que sunt sub epo uel abbate vel pore: sicut sūt archidiaconi: archipresbyteri subpores. vel priores sub abbatib⁹ vel aliis poribus: per mortē talium nō dicuntur ecclesie viduate qd requirit h ɔstitutio. ⁊ est sic qd dicimus. s. e. c. ne p defectu. ⁊. c. qꝛ pp. sm guil. ⁊ gar.

z ¶ Quorum electorum. alias quarū: ȝ pma melior: qꝛ respicit electi: qd est supra.

& ¶ Immediata subiectio. in hoc casu sufficit adire legatū de latere q epōrum ⁊ archiepōrum exemptorum electiōes ɔfirmare pōt. j. e. si abbatem. ⁊ seruāda erit h ɔstō qꝛ satis est illud ap. se. examē sm gar. guil. hic nō determinat. dicit. n. ꝙ alij dicunt ɔriū per lram ap. se. ⁊ qꝛ in legato nō est distātia viarū ita ꝙ de facili poterit hre quos volet: sed sm istā rationē sequeret ꝙ ista decre. nō hret locū in vicinis romane curie. gar. ēt dixit: tñ guil. fouet ɔriuȝ. ꝙ si ecclesia nō ē alias imediate subiecta pape: puta qꝛ metropolitanū hȝ: si metropolitana ecclia ē scismatica. vel a saracenis capta hēbit locū hec ɔstō: is. n. primus est quē nullus antecedit. ff. de ver. si. l. primus. ad hoc. s. e. qꝛ diligētia. ⁊ bñ facit p gar. j. de offi. d le. si is cui. qd nō credas verū si solus archieps ab ipsis paganis vel scismaticis captus eēt: ut. j. de sup. neg. pla. si eps. itē scias ꝙ si ptes sola voluntate vadūt ad papā non hȝ locū hec ɔstō. lȝ bñ facerent si eā seruarēt: ista enim ɔstitutio non astringit nisi in his duob⁹ casibus. s. cū imediata subiectio vel appellatio deuoluit: ergo in alijs locū non hēat sm guil. ⁊ gar. vñ ⁊ si relatiōe iudicis deuoluatur ad papā non hēbit locū sm guil. graue. n. eēt tātas penas vel causas imponere in illo casu non expresso. idē dic sm eū si papa reuocat ad se tale negocium: quia forte corā ordinario pendebat nisi in reuocatione exprimat hanc constitutionem velle seruari: ⁊ tunc non ex vi constitutionis sed ex vi mandati tenebunt ad illam seruandam. sic. s. de iudi. quia. v.

? ¶ Appellatio. in hoc casu nō sufficit adire legatū sm guil. ⁊ gar. nisi forsan ptes ɔcordarēt appellationi renūciādo de ap. ɔstitut⁹ de of. dele. studuisti. ⁊. c. lȝ. ⁊ dic appellatio manifeste frustratoria. qꝛ talis non deuoluit negociū ad papaȝ. s. e. ꝙuis: ⁊ sic non hȝ locum hec constitutio que requirit ꝙ talis sit q deuoluat. s. interposita in scriptis ⁊ ex cā probabili: ut ibi: ⁊ que puenerit ad noticiā appellati. de consti. cognoscētes: quod dic ut in cle. eo. ti. causam.

ꝫ ¶ Mensem. iste mensis datur ad parandum se ad iter.

a ¶ Post ɔsensum. sup. qñ debito tpe fuerit pñtata electio alias locum hēbit sequēs clausula. b ¶ Post obtētā. subaudi sm gar. ⁊ post tpa in quo debuit psentari ⁊ quo debuit deliberare: vel postꝙ deliberauit. absurdū. n. eēt ꝙ in h casu nō hēret inducias ad deliberādū. maxie cū decre. ꝙ sit. s. e. ñ sit reseruata: ut. s. vidisti. qūo. n. veniet nisi pmo deliberet an ɔsentire velit: ⁊ qūo deliberabit nisi tps hēat. l. di. ponderet. tñ tutius vr sibi ⁊ dño guil. ut dicamus ꝙ i hoc casu cū electio debito tpe nō presentatur hēat vnū mēseȝ ad deliberandū ⁊ parādum se ad iter nec illius mensis dimissio sit absurda q sit ex cā: ⁊ ne fraudi locus

relinquatur fm eos: ⁊ sufficit sic scriptũ cĕ. ff. qui ⁊ a qbus. l. psperit. Sed nõne rogatus debet recedere inuitatus fugere: ⁊ sola debet illi suffragari necessitas excusandi. C. de epi. ⁊ cle. si quĕquã. qũo ergo se ingeret. nisi inuitet ⁊ roget: dicas q̃ ex quo electus est inuitatus ⁊ rogat⁹ videt. ⁊ auctoritate ipsius constitutionis sine nota ambitionis hoc facere poterit. alias enim laqueus pararet quod cĕ nõ debet. xxvij. q. i. de viduis: de resti. spo. litteras.

a ¶ Noticiã. certã ⁊ indubitatã puta q: ibi pñs fuit: erat forte canonicus: vel hoies fide digni referũt pro certo sic esse. ar. de postu. c. i. de cle. ex. mi. illõ. vel inde lr̃am recepit autenticã nõ eniz cuilibz referẽti credere tenetur. ad hoc de do. ⁊ cõtu. cuz olim. ⁊ qõ ibi no. Quid si scit se electuz sed nescit appellatum dic q̃ si ecclia nõ ptinet ĩmediate nõ currit iste mensis ĩmo tenet fuare decre. q̃ sit: donec sciuerit appellatũ fz guil. ⁊ gar.

noticiam [a]: si eam debito [b] tempore non contigerit presentari ad sedez ipsam ap. iter arripiant ⁊ ex tunc [c] si ue infra scriptum tempus iter arripuerint siue [d] nõ: absqz fraude [e] quã cito potuerunt commode [f] locoruz cõsiderata distantia petituri [g] suarũ electionum cõfirmationes: vel prosecuturi [h] electiões suas quibus poterunt modis licitis comparere cuz omnibus actis iuribus [i] ⁊ munimẽtis [k] suis ⁊ processus suos contingentibus [l] coram nobis [m] personaliter teneantur. ¶ Quod [n] si per viginti dies post lapsum [o] ex qualitate locorũ moderanda [p] temporis expectati [q]: siue eligentes [r] siue opponentes [s] venerint siue nõ psonaliter cõparere [t]: ⁊ suarum electionũ cõfirmationem vel prosecutionem

b ¶ Debito tpe. s. infra octo dies postquã cõmode pñtari potuit. j. §. ceterũ. ⁊ sic iste mensis nõ currit nisi a tpe quo electio pñtari debuit fm gar.

c ¶ Extunc. i. elapso predicto mense: ⁊ designat extremũ tp̃s istius mensis. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. si is ad fi. Alij exponũt extunc. i. arrepto itinere: qõ est falsum p id qõ sequitur siue infra prescriptũ tĕ. ⁊ sequeret fm id qõ post. x. ãnos arripiẽdo iter tunc inciperet sibi currere tempus: quod est absurdum.

d ¶ Siue non. ⁊ sic de arreptione itineris non curat dũmõ veniat tpe cõpetenti

e ¶ Absqz fraude. si ergo electus dupler habebat domicilium: dico q̃ computatio fiet ab eo loco vbi tunc erat absqz fraude per hanc litteraz: ⁊ idem dico si extra domicilium esset fm gar. ⁊ guil.

f ¶ Cõmode. xij. q. ij. faciat. ff. de ver. si. nepos: ⁊ hz iudex hoc arbitrari inspecta q̃litate psonarũ locorũ ⁊ tpm ⁊ etatũ. ff. de verbo. ob. ꝓtinuus. §. i. ⁊ patet in pn. se. §. ⁊ dico q̃ arbitrari dz iudex fm vulgares dictas. ut ꝓbatur. j. de pbẽ. pñti. §. loca. si. n. q̃ ibi dr̃ spãle est ergo ipsius ꝓriuz regulare: ⁊ qz lex dz patrie cõuenire. iiij. di. crit. ⁊ vsui stat ĕt ꝓtra naturã vocis. ff. de le. iij. l. vrori. in pn ⁊ multũ opatur regionis ꝓsuetudo. ff. de fũ. ĩstru. l. cũ delanionis. §. afinã: ⁊ in arbitratione vulgarium semp respiciaz ꝓditionẽ psonarũ ⁊ tpis vt. s̃. diri. nõ aũt arbitrabit fm singulares q̃ sunt cũ qs vtĕ duplomate. ff. de ver. obli. cõtinuis. §. ij. vel fm legales. ff. si quis cau. l. i. ⁊ si hĩta cõputatide aliqd supest pro illa dabitur vna dies. ff. de ver. si. l. iij. si nõ apparẽt vulgares nõ crederem errari fm guil. ⁊ gar. si recurrerẽt ad legales: dũ tñ q̃litas cause psonarũ locorũ ⁊ tẽporuz id patiant. Et scias q̃ si electus venit añ tp̃s qõ als arbitraret iudex residuũ ei⁹ arbitrij. nõ pp hoc hz de lucro: qz ĩ eo qõ finitũ est ꝓiecturis nõ est locus. ff. de v. obli. l. ꝓtinuus. §. si duplomate. Si aũt modicũ restat de tpe vtendo duplomate penã euitat preueniẽdo vero nil lucrat per predictũ. §. item scias q̃ si electus q per. x. dictas distabat in ꝑncipio mensis iter arripiẽs. xi. die sit in curia non tenet ex citatione illius canonis nisi alias citet a papa: coram papa comparere: si non vult nisi ꝑmo labat mensis. ⁊. x. dies qbus venire poterat. ⁊. xx. qbus postea debuit expectari: ⁊ hoc probat lr̃a superior cuz dicit extũc siue infra prescriptũ mensem venit siue nõ: ⁊ bñficium iuris nulli est auferẽdũ. xxviij. di. de biscj. de reg. in. indultum cum suis ꝓcor. Nec ob. hoc ei qõ viri. s̃. q̃ ꝓueniẽdo nõ lucrat tp̃s qz illud hz locum in tpe qõ iudex hz arbitrari: vñ ꝓueniẽdo non arbitrabit iudex nisi tp̃s in quo venit fm gar. sed nunc loquor de certo tpe ⁊ a iure limitato: ⁊ de eo in quo venit qõ alias habebat iudex arbitrari. Et scias q̃ si electio facta est in ipsa ciuitate vbi est curia ⁊ electⁿ est pñs de tpe arbitrario nihil hĕbit sed mẽsez ⁊ illos. xx. dies habebit fm gui. ⁊ gar. Nõ qz tpe certo ⁊ limitato a iure locorum varietas varietatez iuris nõ inducit. C. de tẽp. i integ. resti. l. supuacuam. Sed quero an iudex arbitrando dare debeat aliquos dies ad quiescendum pone vnũ in septimana: ⁊ videt q̃ non: quasi illi. xx. dies ob hanc cãm dati sint sed dic cõtra fm gar. ⁊ guil. cum enĩ preter mensez. ⁊. xx. dies detur hic tñ tp̃s quãto commode venire possit qs impius iudex arbitrabit q̃ p. xl. dictas vel plures venire cõmode possit non quiescendo. nec illi. xx. dies ob hoc dati sunt: sed quia iudex ĩ perẽptorio nõ multũ dz abstinez festinare. ff. de dã. ĩfec. si finita. §. si forte. credo q̃ pp equitatẽ illius. l. seruãdã isti. xx. dies dati fuerũt. ad idẽ. s̃. de re iudi. cũ bertol dus. ar. s̃. j. de of. ordi. quãuis ibi. ꝓtinuatis ⁊ĉ. sed nõ ĕ ꝓtra ut ibi dicam.

g ¶ Petituri. post consensum.

h ¶ Prosecuturi. referas ad id qõ dixit post obtentã ⁊ĉ. qz dicit fm gar. post cõsensum poterit ꝓfirmationẽ petere: sed post notitiã petet vt cõpellãtur electores electionẽ pñtare. Alij dicũt q̃ post obtentã noticiã potest electioni nõ presentate ꝓsentire ⁊ ꝓfirmationẽ petere: prior lectura magis placuit. Gar.

i ¶ Iuribus. i. rationibus consistentibus circa factum: qz papa omnia iura hz in pectore. de appel. sepe. C. de testa. oĩum. s̃. e. li. de consti. c. i.

k ¶ Munimentis. i. his per que causa sua muniri potest: vtpote cuz decreto electionis cum instrumẽto appellationis protestationũ ⁊ similibus.

l ¶ Contingẽtibus. vt dispensatio super pluralitate beneficiorũ: super natalibus ⁊ similibus si talia opposita sint. si enim talia opposita non fuissent a ꝑncipio: sed modo opponuntur: forte eo mõ quĕ hĕs. s̃. e. ti. ut circa. dico q̃ diuinare nõ tenebatur ⁊ haberet eo casu dilationẽ etiã extra curiã. j. e. ver. electos. ⁊ ĩ casu in quo nõ est pñtata electio hĕat illa muniminĕta que habere põt ad alia non tenetur. ff. de reg. iu. impossibilium. ar. in se. §. ver. electus. ibi nisi iusta cã ⁊ĉ. neqz dico q̃ incontinenti quando venit debeat ostendere munimenta: sed sufficit q̃ paratus sit illa ostĕdere termino sibi assignato: vt p sequẽtia patebit fm guil. ⁊ gar.

m ¶ Coram nobis. p hãc lr̃am dicit archidiaconus q̃ electus nõ veniẽs ap. se. vacãte non ĩcidit in penã. gar. ⁊ io. mo. ꝗ. s. q̃ incidit lz de egtate pena remitti deberet. expeditũ est q̃ incidit per cle. eo. ti. ne romani in fi.

n ¶ Nõ si p. xx. scõa pars. Quicqd dixerit ĩ gar. ⁊ alij. dic plenius q̃ iste. §. ponit quinqz casus in quibus priuatus est electus ipso iure. Primus cum iusto impedimento cessante infra tẽpus statutũ nõ venit. Secũdus cũ iuste fuit impeditus fz infra tp̃s debitum impedimentũ ꝓponi non fecit coram papa. Tertiꝰ cuz bñ facit ꝓponi impedimentum tpe debito sed statuto tẽpore non probauit. Quartus cũ statuto tẽpore opposuit ⁊ probauit: sed procu. nõ misit infra illud tp̃s sufficiẽter instructum. Quintus cũ misit ꝓcu. sufficiẽtem: tñ cessante impedimẽto infra tp̃s debitũ psonaliter nõ venit. In his casibus vel altero ipsorũ priuatus est ipso iure si autĕ in neutro ipsorũ peccauit penã non patit ꝑuationis. Ultimo ponit penaz electi veniẽtis uel mittẽtis eo casu quo mittere põt sine munimẽtis: ⁊ sic construe hãc lr̃am q̃ si expectati p. xx. dies post elapsuz tp̃is moderãdi ex q̃litate locorũ ꝓtempserint psonaliter cõparere: ⁊ petere suarũ electionũ confirmationẽ uel ꝓsecutionẽ: seu executionẽ. siue opponẽtes venerint siue non electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz ibi infra ꝑuatos: hec vera si contẽpserint nulla iusta cã interueniẽte: de qua ꝓposita infra ꝑdictos. xx. dies corã nobis uel alio seu alijs deputando vel deputãdis a nobis si videbat admittenda teneantur infra. xxv. dies post tp̃s huius apud se. ap. facere plenã fidẽ: sub audi alioquin electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz priuatos: nisi ꝓtingeret talia uel tam verisimilia proponi: vel infra cosdẽ. xx. dies seu predictos. xv. eo casu tantũ. cum vt predicitur fuerint ꝓcessi ad ꝓbandã predictam cãm apositam ⁊ admissam: que merito excusaret electos ipsos ab infrascripta. i. subscripta fm constructum pena: ⁊ propter quod videretur forsitan indulgendum eidem. s. electo: si intelligas presidenti ꝓiunge cum videret tempus prolixius ad predictam comparitionẽ. insuper eo etiam casu quo contigerit proponi vel pro. i. admitti ⁊ aliquam iustam causam ad excusandam personalem cõparationẽ electorũ: nisi tunc infra idem tempus se presentauerint per procuratorẽ sufficienter instructũ ad omnia premissa: electiones ⁊ĉ. hec vera iusto impedimẽto cessante: ⁊ subdit tunc nihilominus. i. nõ obstante q̃ procuratorẽ miserint: nisi ipsa cã cessante se presentauerint personaliter: ut premittitur electiones ⁊ĉ.

o ¶ Post lapsum. rõnabilior ĕ hec cõputatio q̃ illa q̃ fit p decre. statuimus. s̃. e. vbi computantur dies post aduentũ partis: quid enĩ si ps vtat duplomate dicta inconueniens sequetur ex eo. Sed non mireris quia hic maior pena imponitur: ut ibi dixi in glo. equiori.

p ¶ Moderanda. ut supra dixi super verbo cõmode.

q ¶ Expectati. sed pone q̃ facta computatione recta in omnibus reperitur vna die venisse post terminum non allegans impedimentũ nũquid moram purgat. dic fm gar. ⁊ guil. q̃ cũ hĩ sniã lata sit a canone pp moram statim elapso termino cõmisso est pena ꝑuationis ipso iure: que amplius purgari nõ poterit: sicut enim a sniã legis vel canonis non appellat. s̃. ó ap. qz nos. ff. de ver. sig. si qua pena. sic nec purgatur in ea mora: cũ eniz statim electio nulla sit: amplius ꝓualescere nõ posset. s̃. e. auditis. ⁊. j. de reg. iur. nõ firmatur. ⁊ adde quod dicam. j. de reg. iur. mora.

r ¶ Eligentes. hoc dicit ne credat aliquis q̃ venientibus eligentibus nõ teneatur electus venire: hoc ergo remouet.

s ¶ Opponentes. quare punitur electus non veniẽs: ex quo non venerunt eius aduersarij cum in eius aduentu nulla videatur vtilitas. ad hoc. ff. si quis in ius vo. l. ij. ad fi. ⁊ no. s̃. de do. ⁊ cõtu. c. vlti. Dic q̃ aduersarijs non venientibus ipse venire tenetur: ideo qz in ipsorũ absentia procedi pt̃ supra eo. c. i. j. de eo q mit. in pos. c. i. ⁊. s̃. vt lit. nõ cõ. quoniam: ⁊ etiam cessantibus aduersarijs ibi locum hz iudicis officium supra eo. cuz nobis olim. cum similibus.

t ¶ Comparere. Quid si electus venit infra tp̃ꝫ ꝓstõnis ⁊ negocio non finito illicẽtiatus recessit. nũqd incidit in penã illius ꝓstõnis: dic q̃ sic. j. e. si postq̃. §. i. Sed pone non venit electⁿ infra tp̃s legitimũ: nec post: petit aduersarius ꝑnunciari ipsum in hãc ꝓstõnem incidisse: apper procura. electi qui dicit hãc ꝓstõnem in eo locũ non habuisse: puta qz non pertinet ĩmediate: vel qz appellatio non fuit talis q̃ deuolueret. Replicatur q̃ hoc debuit ꝓponi infra tempus de quo dictum est. s̃. querit qnd iuris dico fm guil. ⁊ gar. procuratorẽ audiendũ: si enim non habet locũ constitutio satis est clarũ q̃ non habet locũ eius pena uel tp̃is artatio: de hoc igitur cognoscendum est. Sed pone electum in tempus feriatũ incidisse cuius temporis si fiat computatio non venit electus infra tempus venit tamen post tempus antequam iudex sedeat pro tribunali: queritur an incidat in penam: ⁊ videtur q̃ non. ad quid enim prodesset venisse ex quo si venisset processum non fuisset. Dico tamen fm Gar. ⁊ Guil. ipsum

in penam incidisse: debuit enī venire ⁊ se presentare ⁊ tali tempore potuit libellum offerre. ff. de adul. miles. §. sexaginta. si enim contrarium dicatur eadem ratione: sequitur ꝙ dies festi ⁊ octaue de tali tempore detrahentur. Preterea ex causa in causa electionis procedi potest tempore feriato. ar. ȝ. de fer. c. vlti. vbi hoc no. Inno. nec ob. ff. si quis in ius vo. l. ij. ad fi. q: nec ibi dr ꝙ nō committat pena: sed ꝙ pretor eam remittere potest si vult. sic ⁊ in hoc casu poterit si voluerit papa remittere.

seu executionē[a] petere[b]: nulla iusta[c] causa interueniente cōtēpserint[d] de qua infra predictos viginti dies ꝓposita[e] infra quindecim dies post tempus[f] huiusmodi coram nobis vel alio seu alijs deputando uel deputandis a nobis si admittenda videbitur[g] teneantur apud[h] sedem ipsam facere plenā fidem[i] nisi vel[k] infra eosdem viginti dies seu predictos quindecim[l] eo casu tñ: cum ad predictam causam propositā[m] vt predicitur ⁊ admissam probandam concessi fuerint: talia ⁊ tam verisimilia[n] proponi contingeret que in iudicio presidentis[o] electos ipsos ab infrascripta pena merito excusarent propter quod forsitan videretur eidem ad predictam cōparitionē[p] tempus prolixius[q] indulgendū. ¶ Insup etiā eo casu quo ad personalē electorū comparitionem excusandam aliquam iustam causam proponi cōtingerit vel[r] ad mitti: nisi tunc[s] infra idem tempus iusto impedimento[u] cessante per procuratorē[x] ad premissa[y] omnia sufficienter instructum: ⁊ nihilominus[z] ipsa causa[ꝛ] cessāte ut premittitur se personaliter presentauerint[ꝯ]: electiones de ipsis factas eoipso viribus vacuantes: ipsos omni iure si quod eis per electionem huiusmodi quesitum esset decernimus esse priuatos[ꝫ]. electos vero qui se sine actis iuribus ⁊ munimentis ⁊ processus suos contingentibus personaliter vel per procuratorez vt premittitur[a] presentauerint: ea volumus ex contemptu cōstitutionis huiusmodi eo[b] casu pena ꝑcelli vt pro exhibendis illis alibi quaz apud sedē ipsam nisi ex[c] iusta causa non possint dilationem aliam

a ¶ Executionem. forte per hec verba denotare voluit electū presentem esse debere vsq ad finem cause vt per hoc ꝙ dicit confirmationem notaret principium: per hoc ꝙ dicit prosecutionē medium per id qd dicit executionem finem. ⁊ est expressum. j. e. si postquā. §. i. vel forte loquitur cū petit executio late sententie super confirmatione a qua appellatum fuit: ⁊ quia tunc locum habet constitutio: vt predicta decre. si postquam. §. vltimo.

b ¶ Petere. ex quo aūt personaliter venerit ad curiam ſm gar. ⁊ guil. etiam per procuratorem confirmationē petere poterit sicut ante constitutionem hanc poterat. cum enim hoc expresse reuocatum nō inuenitur antiquo iuri stabitur: vnde notabiliter posuit personaliter prope verbum comparere. ⁊ nō ꝓpe verbum petere. Nec obstat ꝙ aduerbium personaliter intelligatur repetitum: quia per subauditiones ⁊ repetitiōes tacitas iura reuocanda nō sunt sed potius ꝯcordanda. C. de ī offi. do. l. vna. ⁊. j. e. cum expediat.

c ¶ Iusta causa. puta infirmitatis: aduersitatis maris: vel hyemis: uel incursus latronum. ff. de excu. tu. l. scire. §. obseruabūt.

d ¶ Contempserint. nō facias hic differentiam inter contemnere ⁊ negligere: lȝ alias videatur fieri. xx. di. si decreta. siue enim negligat siue cōtēnat punitur. ⁊ ꝓbatur hoc. j. e. §. pe. guil. ⁊ gar.

e ¶ Proposita. si misit nūcium ad ꝓponendū: ⁊ nuncius impeditus fuerit ⁊ de hoc ꝯstet: nō nocebit ei dūmodo postea sit negligens. ⁊ probatur hoc. j. eo. ver. insuper. ibi iusto impedimento cessante. ⁊ si infra illos dies papam vel auditorem habere non potest: ꝓtestetur hoc ne de negligentia notetur: ⁊ habetur ꝓtestatio pro ꝓpositione. ff. ō nau. fe. l. ij. sed solet queri an sufficiat semel ꝓtestari: quod videtur: q: vnica ꝓtestatio currentem prescriptionē temporis interrumpit. j. de ap. si iustus metus. de offi. ordi. pastoralis. C. de anna. excep. l. perfectius. ⁊ vnica debiti oblatio vsuras currentes impedit. C. de vsur. si p te. ⁊ vnica solēnis depositio impedit iam currentes: dūmō precedat oblatio ⁊ cōsignatio. C. de vsur. acceptam. Econtra videtur: cum instanter apostoli petendi sint. ff. de lib. dimis. l. vna. de ap. vt sup ⁊ paliū ⁊ littere dimissorie. c. di. pīca. lxi. di. eps. ⁊ sollicitus debet esse ad hoc. C. de temp. ap. ꝯ cum anterioribus. §. in his. Credo ſm gar. ⁊ guil. tutum esse electum īiuries ꝓtestari: ne de negligētia arguatur: ⁊ sic doceat se agere voluisse: qd no. Inno. ō prescri. ex trāsmissa ad hoc. C. de vsur. pupil. l. si. tamen si hora ⁊ loco competentibus papam requisiuit: ⁊ eius copiam habere non potuit: ⁊ hoc legitime fuerit protestatus: sibi tp̄s nō curret: donec papa copiam sui fecerit: q: talis licet vnica ꝓtestatio cursum temporis impedit. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduum. ⁊. dies. ij. q. vi. biduum. ⁊ ar. in. l. vt perfectius. Et si papa electos ad cameram ꝯsueuit admittere: licet in publico nō faciat copiam sui: hoc coram ostiarijs tabellione ⁊ personis que occurrerint ꝓtestetur. j. ō ap. si iustus. ⁊ predicta. l. vt pfectius: ⁊ in scriptis ꝓtestetur: ⁊ in auc. de tēp. nō sol. pe. §. constitutionem. col. vij.

f ¶ Tempus huiusmodi. xx. dierum.

g ¶ Videbitur. quid si dum iudex deliberat an sit admittenda uel nō labitur tempus. nūqd nocet electo: credo ꝙ non ſm gar. ⁊ guil. ȝ. de ap. ex insinuatione. ij. q. vi. biduū. C. de temp. ap. auc. si lis.

h ¶ Apud sedem. ergo nō alibi nisi forte iusta causa suaderet ꝯtrarium infra eodem versi. electo

i ¶ Fidem. per testes vel alium legitimum modū probandi. de resti. spo. cum ad sedem: ⁊ si ex parte electi ꝓbetur iusta cā absentie: ⁊ opponēs vult contrarium dicere bene audietur. ne quis per testes falsos obtineat de resti. presentium. ⁊ quia probare volenti mos gerendus est. ff. de proba. circa. iudex tamen accelerare dȝ quantū potest: quia hec est huius constitutionis mens ſm gar. ⁊ guil.

k ¶ Nisi vel. h est ver. ⁊ exceptio ab eo qd dictū erat ꝙ debeant electi psonaliter cōparere: alias cadant a iure suo: ⁊ hoc verum est nisi ⁊c. ⁊ hoc probat lr̄a infra comparitionem.

l ¶ Quindecim. qui dantur ad probandam causam propositam: sed nunquid iudex datus a papa illos dies poterit abbreuiare vel prolongare: dic ꝙ non ſm guil. ⁊ gar. cum sit tempus limitatum a iure: sicut nec dies qui dantur ad appellandum. ij. q. vi. anteriorum. ⁊ qui dantur ad in integrum restitutionem petendam. C. de temp. in integ. resti. l. superuacuam. ⁊ facit de. ō in integ. resti. ab ecclesia.

m ¶ Propositam. qui cā proponit debet habere mandatuȝ alias non videtur huic constitutioni satisfactum: cum infra dicatur per procuratorem ad premissa ⁊c. si tamē gerens negocium sine mandato excusat: ⁊ admittatur sit electus ratum habȝ infra tempus infra quod se debuit excusare: credo ꝙ sufficit. ff. rem ra. ha. l. pe. ⁊ facit qd dixi. ȝ. e. ꝙ sit.

n ¶ Verisimilia. si autē ꝓponat causam legitimam quo ad ius: non tamen quo ad factum ⁊ vult probare infra tempꝰ debitum audietur. quia plena ꝓbatio presumptioni preferēda est. ff. de his qui sunt sui. l. filiū ⁊ pone exemplū ſm gar. quia valde potens homo dicit se ab impotente detentum: vel corā iudice impressionem passuȝ. ff. quod metus causa: non est verisimile.

o ¶ Presidentis: summi pontificis vel alterius ab eo dati.

p ¶ Comparitionem. personaliter faciendam.

q ¶ Prolixius. arbitrariū hīta tñ ꝯsideratione īpedimenti ⁊ qualitatis negocij.

r ¶ Vel. pro ⁊.

s ¶ Tunc. s. cum iusta causa proponitur admittitur ⁊ probatur.

t ¶ Tempus. infra qd debuit electus personaliter comparere.

u ¶ Impedimento. ⁊ sic in penam non incidit: si iustum impedimentum aduentum procu. impediuit: credo ſm gar. ꝙ seruetur illesus ipso iure sine aliquo restitutionis auxilio per hanc litteram. Si autem electus infra tempus nec venit nec misit: ⁊ aduersarius presens petat pronunciari ipsum in constitutionem hāc incidisse. iudex in hoc casu bene faciet nō multum accelerando: maxime si sit spes de vicino aduētu. supra de do. ⁊ ꝯtu. cum dilecti: sed si processerit iudex ⁊ electus veniens probat impedimentum: propter quod nec venire nec mittere potuit restituitur contra processum. supra de re iudi. cum bertoldus. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte.

x ¶ Procuratorē. spālis casus: cū als in arduis īpeditꝰ nō cōpellatur ꝓcuratorē ꝯstituere. ȝ. de ꝓcuratoribus querelā. vbi de hoc. ⁊. v. q. iij. si egrotans.

y ¶ Premissa omnia. s. proponendum ⁊ ꝓbandum iustam causam absentie ⁊ petendam confirmationem ⁊ prosequendam electionē. Et sic nota ꝙ ꝓponens causas absentie debet habere mandatum ut. j. dixi.

z ¶ Nihilominus. i. non ob. ꝙ ꝓcuratorem misit.

ꝛ ¶ Causa impedimēti: propter quod alias propter quam electus se personaliter presentare non potuit.

ꝯ ¶ Presentauerint. dato sibi post impedimēti cessationē omni tpe: quod a principio hac ꝯstitutione dabatur: vnde habebit mensem ad se parandū: ⁊ tp̄s arbitrariū. ⁊ adhuc. xx. dies: ⁊ hoc voluit dicere superior lr̄a ut premittit. Et quod dico de mense qui datur ad iter. intelligo cū tale fuit impedimētum: quod nō solum iter sed paramētum etiam impediuit. ſm gar.

ꝫ ¶ Priuatos. ⁊ ptineat ꝓuisio ad papam ſm gar. cū mens ꝯditoris fuisse videatur ex quo negociū esset in curia ꝙ papa ꝓuider deberet alias nō esset celeris ecclesiaruȝ expeditio: ex ptātis plenitudine papa potest facere quod vult: sȝ ō iur credo ꝯtrium: ⁊ dico ꝙ si canonici deliquerunt in psonam vel formā tūc locū hȝ decre. j. e. ꝙꝙ. si aūt nō deliquerūt electio reuertit ad eosdē. j. e. si electio. nec dicam ꝯtrium in hoc casu cū nō reperiā expressuȝ nec p subauditiōes sunt iura reuocanda: ut dixi. ȝ. e. §. i glo. ex quo aūt. Si aūt iudex datus a papa ꝓnūciat electū incidisse in hac ꝯstōne: si ꝯstat eum nō incidisse: vel est dubiū admittet eiꝰ appellatio. si aūt cōstat eū incidisse nō admitteret: q: a pena legis uł canonis ñ appellat. ȝ. de ap. q: nos. ff. de v. sig. si q pena. ſm guil. ⁊ gar. Et si electꝰ ꝓuatꝰ hac ꝯstōne opponat se alteri electo: vt vnꝰ de capitulo admittēdus vr: q: exclusus ab illa pte vnde liberi admittit ab illa pte vñ legitimi. ff. de suc. edic. l. i. §. qbus ꝙ intelligo verū ſm gar. si in alio capite satisfactū est ꝯstōi: q: psone instructe misse sunt ꝓuatus est. n. solū iure sibi quesito p electionē: ut dicit hec lr̄a.

a ¶ Premittitur. s. in casu in quo mittendo excusatur.

b ¶ Eo casu. s. qñ veniunt uel mittunt sine actis.

c ¶ Ex iusta causa. vt quia instrumentum detulit ⁊ misit: vel aliqua de nouo opponunt: ut dixi. ȝ. in glo. vt dispensatio. que est glo. vlti. ȝ. in priori. parte.

a ¶ Ad hec.tertia ps:postquã dixit ad qd tenent electi dicit ad qd tenent electo
res.⁊ dic adhec.i.preter hec. b ¶ Electionib⁹.vt si forma decre.q: pp fue
rit obseruata:⁊ queri dʒ distincte de quolibet ipsius decre.articulo:de quo ĩ du-
bium reuocat. c ¶ Eligentibus.vtrum excõicati maiori ab homine
suspensi:priuati a canone:hi cũ eligere nõ pñt.s.eo.cũ ĩ cũctis.⁊.c.cũ iter.R.
de cõsue.cũ dilectus.cũ si.Itez
de alijs que circa hoc fuerint in
dubium reuocata.

obtinere. Ad hec[a] ut diligens iqui-
sitio sup electionib⁹[b] ⁊ eligentibus[c]
⁊ electis[d] ac alijs pmissa[e] cõtingen-
tibus plena[f] informatio possit ha-
beri: quam informationẽ p procu
ratores q vt plurimum constituũ
tur absentes[g]: ⁊ processus ignari
cursus causarum nõ sentit de faci-
li pūenire[h]: de ipsis electorib⁹ due[i]
psone ad minus sup negocio ipso
vt de electis pmittit[k] sufficienter in
structe: qñ electionẽ cõcordẽ[l] eẽ con
tigerit: ĩfra idẽ tps[m] p capitulũ ĩ ex
pensis[n] de bonis ad prelatũ ipsi⁹ ec
clesie de cuius electiõe agit ptinen-
tibus si sint discreta[o] aliogn[p] de con
munibus: vel p ipsum capitulum
aliunde[q] prouisis si de ipsis discre-
tis vel cõmunibus tunc haberi nõ

d ¶ Electis.inquiretur circa h
de his que habes supra eodem
cum in cunctis.⁊.xv.distin.vl
qʒ.ad.dix.
e ¶ Premissa. electiones ele-
ctores ⁊ electos.
f ¶ Plena.per hanc litteram
⁊ sequentem dico ẽm Gar. et
guil.ꝙ si mittantur canonici:
qui tamen non interfuerunt ne
gocio:ꝙ non sufficit:cum ⁊ in
fra dicat ex ipsis electorib⁹ ⁊c.
g ¶ Absentes.quod alias esse
potest.infra de procu.licet.
h ¶ Prouenire.⁊ licet per ta-
lem procuratorẽ posset instru-
ctio prouenire:nihilominus ve
niunt he persone ẽm Guil.et
facit quod dixi in principi. sup
verbo periculosis.
i ¶ Due persone.he psone pro
curatorium ab eligentibus ha
bere debent:vel alias appare-
re quomodo transmissi sint.arg.s.de here.cum ex iniuncto.⁊ si iste persone nõ
venerint electus vult tñ plenam instructionem facere per alios.sufficit quo ad se
sed non quo ad electores:quia penam incurrent infra eodem.§.ceterũ.Et si per
sone instructe venerunt:⁊ ante instructionem cause decesserũt:postquã sciuerint
hoc eligentes tenentur alias personas mittere infra tantum tempus quantuʒ su
perius est taxatum:alias propter nouũ contemptum penam incurrent:lʒ a prin
cipio negligentes non fuissent:ad instar eius quod dicitur de electo.s.e.§.prox.
versiculo insuper.
k ¶ Premittitur.ergo venient cum actis iuribus ⁊ munimentis:ad ideʒ infra
.§.proximo.
l ¶ Concordem.licet quidam dicant electionem concordem que a maiori parte
capituli facta est:tu dic ẽm Guil.⁊ gar.concordem.quando omnes consentiũt
nemine discrepante.Ille enim intellectus est ꝯtra significationem vocis:⁊ pro-
batur hoc infra.§.proxi.⁊ infra eodem quorũdam.
m ¶ Idem tempus.infra quod electus debet personaliter comparere:⁊ si elect⁹
sit remotior ꝙ electores.sufficit ꝙ persone instructe veniant infra id tempus in-
fra quod electus remotior venire debet ẽm guil .⁊ gar.Si autem electus eẽt p
pinquior:dico eligentes habere mensem ⁊ tempus arbitrariũ.⁊.xx.dies: ad im
possibile enim nõ obligatur.infra de regulis iuris nemo.cum suis cõcor.⁊ ver-
ba sunt ciuili modo intelligenda.ff.ad exhi.l.pe.⁊ dico ẽm guil.⁊ gar.ꝙ si in cu
ria ille sit qui est electus vltra montes habebunt persone instructe tempus ad ve
niendum:quod haberet electus si eẽt in ecclesia:⁊ curret a die eis notificati con-
sensus exhibiti.tutius tamen esset ꝙ cum mittunt pro consensu:mitterent etiam
personas instructas ẽm formam huius decre.tamen licet hoc nõ fecerint nõ inci
dunt in penam.Qualiter enim artari debent ad prosecutionẽ cause donec sciant
an electus consentiat.Idem dico ẽm eosdeʒ:ꝙ si duo sunt electi: quorum vnus
est in curia alter in ecclesia:ille qui est in ecclesia statim post suum consensum
exhibitum artatur hoc tempore:cum enim decreta.ista dicat post consensum ⁊c.
stabimus textui.nec dicemus ꝙ habeat vel possit expectare consensum alterius
electi.
n ¶ Expensis.necessarijs ⁊ moderatis.
o ¶ Discreta.si autem aliqua sint discreta:aliqua communia:fiant de discretis
pertinentibus ad prelatum si sufficiunt:alias quod deest per hanc litteram de cõ
munibus suppleatur:sed si de bonis ecclesie plus recipit vnus quam alter : da-
bit ne tantum vnus sicut alius:dicas ẽm gar.ꝙ est triplex genus expensax.In
expensis que fiunt in causis vel negocijs generaliter ad totam ecclesiã pertinen
tibus.fit contributio ẽm facultates ut qui plus habet plus soluat:de cẽsi. sopite:
⁊.c.cum instantia sicut ⁊ in naui iacture summã pro precio rerũ distribui opor-
tet:⁊ qui plures res seruabit plus conferret.ff.ad.l.rob.de iac.l.i.§.iacture sum
mam. Alie sunt expense pertinentes tantum ad bona discreta:puta ad dignita
tem:tunc de illis bonis discretis fieri debent expense dũmodo sufficiant.in expẽ
sis vero que ptinent ad bona cõmunia de cõibus he fieri debẽt:hoc satis probat
hec littera ẽm Gar.
p ¶ Alioquin.i.si bona discreta non sunt.
q ¶ Aliunde.ꝯhent mutuuʒ cũ manifesta sit in h ecclesie vtilitas.x.qõne.ii.pre
carie.xij.q.iij.quicũqʒ.vel si id cõmode fieri nõ potest a dioc.clericis charitatiuũ
petunt auxilium:de censi.cum apostolus.§.prohibemus:tractatur enim subdi
torum salus.lxi.di.miramur.
r ¶ Possint.commode.ff.de verbo.sig.nepos.
s ¶ Instructi.instructe dʒ dicere cum supra dicat persone.gar.
t ¶ Transmittantur.non ergo sufficit eos erigere nisi transmittant.Si ergo ele
cti primo nolunt ire:alios eligant ⁊ transmittant:illi autem electi qui ve
nire noluerint:hac pena tanquam culpabiles puniantur.ĩ.§. ceterum.
quod enĩ fit a maiori parte capituli.minor pars sequi tenetur:nisi ratio-
nabile quid ostendat:de his que fi.a maio.par.ca.ca.i.vnde venire tene-
bantur:ad idem.iij.q.i.nulli.vij.q.i.quia pater.xvi.q.i.vos autem fra-
tres:⁊ qõ ibi notat.

possint[r] ad omnia instructi[s] plena-
rie transmittãtur[t]. ¶ Si vero[u] in
discordia electio vel electiões ipse
processerint: tũc due[x] psone ad mi-
nus de parte qualibet cum sint plu-
res[y] vel de parte electi: cum electio
vna processerit ĩ necessarijs[z] ⁊ mo
deratis expensis electorum quas si
electi exhibere cõtempserint[⁊]: nisi
forsan ipsos facultatum impoten-
tia[ꝯ] pro qualitate negocii excusa-
ret: omni iure ipsis ex tali electio-
ne quesito priuentur[ꝝ]: ⁊ quando
vnicus[a] est electus: cui aliquis vel
aliqui se opponunt[b]: in expensis
ipsorum proprijs eo casu tam op-
ponens[c] ꝙ opponentes huiusmo-
di: si duo tantum ul' si plures duo[d]
ad minus ex ipsis opponentibus

u ¶ Si vo.quarta pars
ponit quid iuris de mis-
sione personarũ quam-
do electio facta est in dis-
cordia.Io.an.
x ¶ Due persone. com-
pareant.quod est.ĩ. ⁊ si
iste persone se aduersari
os in iudicio constituant
nihilomin⁹ istruere pos-
sunt:cuʒ ⁊ infra dicatur
opponentes instruunt:
nec sunt isti proprie te-
stes:sʒ instruunt causam
cum actis iuribus ⁊ mu
nimentis:⁊ per hos in-
struetur papa vel audi-
tor in facti veritate.
y ¶ Plures. electiones
⁊ ĩtelligas siue sint due
siue plures dummodo
omnes suas prosequan
tur electiones.
z ¶ Necessarijs.que sunt
ille quibus nõ factis res
peritura erat:vel deterior futura:vtiles que meliorem causam faciunt.d
teriorem esse non sinunt.ff.de verbo.signi.l.impensa.⁊ dico ꝙ conditio
ne ex hac decre.electi non tenebuntur ad vtiles:cum de necessarijs tñ di
catur:sed actione neg.gestorum bene.ff.de neg.ge.sed an vltro supra de
procura.cum pro causa.
⁊ ¶ Contempserint.sed an teneatur offerre.an sufficiat ꝙ paratus sit sol-
uere dubitatur.⁊ videtur ꝙ tenetur offerre.C.de ꝯhen.⁊ commit. stipu.
magnam.ff.de leg.commis.l.si fundus ad fi.vbi dicitur ꝙ offerre tene-
tur:alias in penam incidit.⁊.s.de loc.potuit.ar.contra.ff.quorum lega
torum.l.fi.§.i.vbi dicitur ꝙ sufficit si paratus sit satisfacere.nec tenetur
offerre sed moram petenti nõ facere.ff.de ope.lib.cum patronus.ff.de dã
no infecto.l.iiij.§.hec auteʒ.So.dico ẽm guil.⁊ gar.per iura vltimo al-
legata ⁊ per decre.de iureiur.breui.⁊ infra de sen.excom.cum medicina-
lis.§.exemplum ⁊ per litteram istam que dicit contempserint.quod suffi-
cit si soluere sit paratus.⁊ contraria loquuntur cum statuta est dies que-
interpellat.
ꝯ ¶ Impotẽtia.⁊ tunc expensas dare tenent electores.vbi.n.ius postula
tum excusat: incũbit hoc onus postulantibus infra.§.pe.a simili:vbi ius
excusat electũ incumbat onus expẽsarum electoribus:⁊ satis hoc patet.ĩ.
.§.proxi.ver.vel si psonas.⁊ idẽ dico si electi possunt sed nolunt has expẽ
sas soluere per preall.ver.
ꝝ ¶ Priuẽtur.p sñiam:vbi.n.vult.decre.hoc ꝙ sit ẽ non late sñie hñ h
exprimit:ita ⁊ hic fecisset si hoc voluisset.s.de deci.ad audientiam.
a ¶ Unicus.si ergo sunt plures electi dico p hanc lrãm⁊ p illã .ĩ.§. pri.
opponẽtis vel opponẽtiuʒ cũ vnicus est electus:ꝙ opponẽtes venire non
tenent.ista.n.decre.non ꝯpellit alios venire nisi electos postulatos ⁊ per
sonas instructas ⁊ opponẽtes cũ vnicus est electus:a verbis ergo nõ rece-
dam:ĩmo verbis edicti deseruiã.ff.de leg.iij.nõ aliter.s.de rescrip. susce
ptum.⁊ hoc intellexit guil.⁊ gar.de his opponẽtibus qui sunt de electori-
bus pro illis.n.veniunt electi ⁊ persone instructe:sed si aliqui sunt oppo-
nentes preter electores:puta dioc.clerici vel alij quorum intersit:ipsi ve
nire debent:sʒ eadẽ ratione qua supra dici posset:ꝙ in eis locum non ha
beat hec decre.sʒ illa.s.e.statuimus.
b ¶ Opponũt.in formã vel personã aliquid obijciẽdo.s.e.c.i.
c ¶ Opponens.dixit guil.⁊ gar.ꝙ si archiepiscopus vel episcopus se op-
ponit personaliter venire non tenetur:quia durum esset ꝙ occasiõe hui⁹
oppositionis suam ecclesiam vel prouinciam derelinquat:⁊ ideo sufficit
si procuratorem mittat sufficienter instructum:tanquam iusta ⁊ rationa-
bilis causa cum excuset infra.§.proxi.versi.vel si personas.⁊ infra.§.pe.
vbi non astringit personaliter venire ecclesie alligatum etiam si postula-
tus fuerit.
d ¶ Duo adminus.si autem.x.sunt opponentes:⁊ diuersa crimina op-
ponunt utpote vnus adulterium:alius homicidium ⁊ sic de singulis.
sufficit duos mittere sufficienter instructos ẽm guil.⁊ gar.cum hic littera
non distinguat. ⁊ sic satisfactum dicemus huic constitutioni:⁊ incon-
ueniens esset tot opponẽtes compelli venire:⁊ electum per tot distringi.ff
de exer.ac.per plures:licet sit ar.ꝯtra quia si plures de vno crimine accu
sant.magis idoneus eligitur a pretore:si autem de diuersis omnes ve-
nire tenentur:nec admittit vnus p alio.ff.de acc.si plures.C.de accusa.
.l.q de crimine.Sʒ illud q: vbi criminaliter de criẽ agit:nõ põt pcurator
interuenire:sed hic agitur ciuiliter ⁊ ideo secus.de accu.super his.

a ¶ Expensis. quas si dare noluerint: et ita nullus venit: tamen culpabiles puniatur. i. §. proxi. ver. vel si personas.
b ¶ Instructi. respicit illud due psone alias instructi. et respicit illud duo ex opponentib⁹ etc. et an illi duo contribuere teneantur. dixi. j. e. cum nō deceat.
c ¶ Compareant. infra idē tēpus infra qd electi venire tenētur: ut intelligatur repetitū. s. de ap. secūdo requiris. et si electus obijciat opponenti qd tpa non suauit: et opponens idē obijciat: electio primo discutietur tanquam de iudiciali. C. de adul. gratia. s. de or. cog. tuā. per ius enim psone opponētium discutiēde sunt. xxiij. di. illud. de accu. c. i. et simul de vtroque cognoscere nō ds. s. de iudi. exhibita. fm guil. et gar. dico tamen qd iudex exclusio contradicente ex officio suo cognoscet: vtrum elect⁹ tpa seruauerit. s. eo. cum nobis olim. qd si opponentes a principio non venerunt infra tpa sed post. et se petant admitti ad ea quae de nouo puenerūt: non quid admittentur videtur qd sic. s. eo. vt circa. §. alioqn. s. e. c. i. s. q ma. ac. pos. cū i ma. Et ne per surreptionē etc. s. e. cum dilecti. §. nos vero. Sed dic contra per hāc decre. que excludit eum a totali persecutione processus: et qui contra te calūniatus est. ne de illo nec de alio crimine te accusat. ff. de accu. si cui. iij. q. x. si accusatorum nō ob. decre. vt circa. punitur enim ibi qui nō expressit. sed exprimere nō potuit qd ignorabat. hic autē punitur qr contempsit. decre. autē statuimus nō ob. qr ibi nō priuatur prosecutione processus. sed in hoc punitur qd in eius absentia proceditur. veniens igitur admittetur in eo statu in quo causā repetitur. dicamus igitur hoc per decre. istā spāliter introductū. nō ob. decre. cū dilecti. qr officium iudicis nō deficiet: ut in predicta decre. cum nobis.

in expensis[a] ipsorum opponentium plene vt dictum est cum actis et munimentis instructi[b] compareant[c]: vt per premissas personas vel negociū plenarie instructi[d]: vt sedes eadem valeat informari[e]: an ecclesiarum vtilitate pensata et alijs[f] inspectis circunstantijs superhabendis aliquibus probationibus: seu quibuscunque alijs sit alibi[g] facienda cōmissio vel equitate suadente partes potius apud sedem ipsam in probationibus et alijs sint artande[h]. ¶ Ceterum[i] si eligētes electiones[k] ipsas concorditer vel in discordia celebratas infra octo dies[l] postquā cōmode poterūt: electis[m] presentare distulerint: ipsos q culpabiles[n] in hoc extiterint: quo ad se a processus prosecutione totaliter[o] excludentes[p] omnib⁹ beneficijs[q] suis que in ipsa ecclesia[r] de cuius electione agitur obtinent per triennium continuum ex tunc[s] incobandum volumus eo ipso fore suspensos[t]: ad que si infra illud tempus se propria temeritate vel alio[u] quesito colore igesserint illis ipso iure perpetuo[x] sint priuati. ¶ Uel si[y] personas instructas vt premittitur[z] etiam si opponentes vel electi[&] mittere vel venire seu expensas ministrare[?] contennant: destinare neglexerint[x] nisi cos[a] capituli vel contradicentium[b]

sentem: fm guil. et gar. hic autem omnes presentare debebāt: nisi ergo probetur contrarium dicam omnes in culpa.
o ¶ Totaliter. per hanc lrām dico qd nec electionē alterius partis poterūt impugnare: alias non essent totaliter exclusi: ad hoc. j. e. ver. opponētis.
p ¶ Excludentes. et sic exclusi sunt ipso iure: et si cum eis de facto processum est: si postea excipiatur in medio casu: de tali processu se iuuare nō poterunt: iudex tamē ex illo processu posset animum informare cum casus sit iste in quo procedit ex officio suo: vt pluries supra dixi.
q ¶ Beneficijs. non ergo officijs: et merito: pone enim qd fuissent omnes culpabiles: quis interim officiaret ecclesiā: et si nollent isti interim officiare: p priuationem beneficiorum cōpelleret eos epus: si causam rationabilem nō allegent: de cle. nō resi. inter quattuor. vel saltem si vult eos ob multitudinem sustinere fm guil. et gar. de ipsorum beneficijs faciet ecclesie deseruiri. ut de cleri. nō resi. c. pe. et de ap. peruenit. ij. et si hac suspensione durāte vacat ecclesia: eligere possunt: alias decre. cum in cunctis. s. e. ti. non priuassent eos specialiter hac potestate: ad hoc eo. titu. cum vicron. eligi autem non possūt medio tempore. in illa saltē ecclesia in qua suspensi sunt fm gar. et guil. supra eodem titu. per inquisitionem.
r ¶ In ipsa eccla. nō suspēsus a bñficio in vna ecclia: nō pp h suspēsus in altera ad idē. j. e. si cōpromissarius i si. et j. de re. ec. nō alie. hoc consultissimo. et j. de of. or. si canonici: secus in excōicato vel ab officio suspēso. iiij. q. v. quisquis. ij. q. i. si qs psbr.
s ¶ Et tunc. s. post predictos octo dies.
t ¶ Suspensos. est ergo canon late snie: sic. s. e. cū in cūctis. et si epus esset qui vocem hēret puta in electione metropolitani euitat hāc penā cū de ipo nō caueatur expresse. j. de sen. ex. qr periculosum. et j. e. si cōpromissarius. §. hui⁹. penā autē superiorē nō euitat. s. totaliter a psecutione etc. Et si queratur an epus taliter suspēsus possit absoluere. dicendū est fm guil. et gar. qd nō. ar. decre. s. e. c. i. ibi nullam etc. et s. de test. tam lris. ibi donec nostrā mereantur etc. facti. n. qd in arbitrio est iudicantis: pene vero psecutio etc. ij. q. iiij. §. notandū. ff. de abol. l. i. §. ij. iam enim si diceretur contrarium: illuderetur illius canonis pena et silentium: qd icōnentēs eēt: nō ob. decre. nuper. s. de sen. ex. qr loquitur in excōicatione fm gar. vbi maius vertitur periculū: et iō facilius remouetur: qr nullus vsque ad certū tps excōicatur sed donec satisfaciat vel caueat. de ver. sig. ex parte. vñ vere loquēdo ibi pena non remouetur: sed quod statuit adimpletur. Sed qd dices si electio non fuit pñtata tpe debito: elect⁹ post noticiam iter arripuit: fecit expensas postea pñtatur sibi electio: electus repperit eam minus canonicam: non vult consentire: quero nūquid electores teneantur ei ad expensas quas facturus non fuisset si ipsi debito tempore presentassent. dico qd sic fm gar. et guil. alias electo per constitutionem hanc laqueus pararetur: ad hoc. ff. de peri. et commo. rei ven. l. vlti. C. de iudi. sancimus. et j. de offi. ordi. si canonici. i. responso. et §. i.
u ¶ Alio colore. puta qr se ingerūt de alicui⁹ superioris auctoritate vel pone exemplum. s. e. auaritie. et qd dixi de superiore itelligas quid nō possit concedere.
x ¶ Perpetuo. itelligebatur et si nō fuisset appositū. ex quo. n. priuantur perpetuo priuati itelliguntur. C. de penis fuius. l. di. c. i. qd dic vt. s. de consti. ex lris. et p hāc lrām perpetuo dico qd si epus ipsis priuatis ea vellet de nouo conferre nō posset: ad idē. s. e. cū in cūctis. et c. licet canon. et c. auaritie. et melius. j. e. c. cōmissa. §. porro.
y ¶ Uel si. viso qualiter puniantur eligentes. si electionē tēpore debito nō psentāt est videndum qualiter puniuntur eligentes si personas non mittunt instructas: et hic assumme quod sequitur infra. s. destinare neglexerunt.
z ¶ Ut premittitur. in. §. ad hec. et in. §. si vero.
& ¶ Electi. sed ad quid debēt venire persone instructe ex quo non venit nec mittit electus: cum ex eo priuatus sit ipso iure. respondeo ut instruatur papa super toto negocio: et forte possibile est qd electus qui non venit impeditus fuit ad veniēdum et mittendum: et sic nō est priuatus. s. e. ver. insuper. et super hoc ipso vtilis esset instructio et super alijs occurrentibus.
? ¶ Ministrare. et ministrabunt tunc electores qr ipsi tenentur mittere: et missi suis stipendijs nō dēt ministrare. x. q. ii. precarie: sed ex quo electi contēnunt ministrare expēsas priuati sunt. ad qd ergo veniūt psone instructe: dic ut dixi. s. glo. pri.
x ¶ Neglexerint. assume hic contra lrām et a totali quo ad se. etc. que est infra.
a ¶ Eos negligentes et opponentes.
b ¶ Cōtradicētium paucitas. quō hoc cū nō pñt eē pauciores quam vnus vel duo: quam venire tenentur. s. §. pri. respondeo: qr nō sunt alij qui ecclesie deseruiāt nisi contradicētes qui sunt tā pauci. qd si mitterēt nō eēnt q deseruirēt ecclesie: sed nōne sunt electores: forte oēs contradicunt puta cum superior puidit: sed illi sunt pauci: vel electores īfirmi sunt. vel mortui vel absētes sunt: ita qd nulli ecclesie deseruiūt preter contradicētes. et illi sunt pauci. Sed quot dicem⁹ paucos: hoc relinquo arbitrio iudicātis si reuocetur in dubiū. alique enim ecclesie indigēt plurib⁹ seruitorib⁹ alique paucioribus. et sic nō pōt elocutione exprimi. ff. de solu. ratū. et quia respectiue quedam

d ¶ Instructi. ita qd finiri possit.
e ¶ Informari. quā nō est tale quid pbatū: p qd negociū decidi possit.
f ¶ Alijs. circūstātijs. qd enim si p istos informatur iudex: qd probationes de facili pñt hēri in curia. vel nō nisi cū magna difficultate. hoc inspecto vel cōmissionē faciet. vel ad pbationē faciendā in curia compellet. Gar.
g ¶ Alibi. ad quid fiet ista cōmissio. cū electus et opponētes ducere teneantur omnia munimenta. dic illud verum de pbationibus per instrumenta faciēdis sed ista cōmissio fit taxatione pbationum faciēdarū per testes quos ad curiā ducere eēt difficile: de fideius. constitut⁹. ij. q. ij. c. vlti. gar. et guil. et idem posset intelligi si hēret pbare p instrumēta que secum ducere non potuit: puta priuilegiū quod alterius erat nō suū: nec illud habere potuit vel impeditus fuit per aduersariū quominus habere posset p similia: ad hoc de fi. instru. contingit. et c. accepim⁹ de testi. cogē. puenit. el primo guil.
h ¶ Artande. et forte cōpellendo ad curiam venire. s. de testi. co. c. ij.
i ¶ Ceterum. quinta pars.
k ¶ Electiōes. scias fm gar. qd hoc quod hic dicitur habet locum non solum in electionibus cathedralium ecclesiarum vel regularium: de quibus hic loquitur decre. sed in omnibus alijs electionibus: quia. s. in prin. decre. nicolaus corroborat quod statuerat grego. cum hac temporis moderatione. Greg. autē de qualibet electione loquitur: sic in qualibet electione locum habebit moderatio.
l ¶ Octo dies. et si exiuerūt cōpetēti tpe ad presentandū electionem excusabuntur pp superuenientē casum. si autē exiuerunt eo tēpore quo venire poterant vtendo duplomate. impedimētum superueniēs non excusat eos. ff. si quis cau. l. ij. §. si qs tñ. s. e. cum veteri. fm guil. et gar.
m ¶ Electis. si autē pñtarent generali procuratori electi nō sufficit. qr tpalis hereditas p talē non acquiritur. ff. de acqui. here. per procuratorem multo minus spūalis: nec matrimoniū carnale p talem contrahitur. j. de proc. c. vlt. ff. de ritu. nup. generali: ergo nec spūale: qd est verū nisi electus ratum haberet infra tps ifra quod sibi debuit pñtari. ff. rem ra. ha. l. pe. Si autē pñtetur procuratori ad hoc spāli sufficit p eadem iura. ad hoc. s. de preben accedens. xxiij. q. ij. honorantur. C. de acqui. pos. l. i. cum si.
n ¶ Qui culpabiles. si hoc ignoretur qd erit: vel qd nullus incidat in penam: qui sanctius est etc. ff. de pe. absentem etc. ar. cōtra: qr si plures percusserint: et vnus solus letaliter. et ignoretur quis. oēs de occiso tenentur. xxiii. q. vi. c. vlt. ff. ad. l. aqui. Item mela. §. sed si plures. So. lapsus tpis probat omnes culpabiles: nisi contrarium aliqui ondant: puta de sua diligentia vel qd miserunt: et missus fuit impeditus vel negligens fm gar. nō tamē videtur qd negligentia missi excuset eligentes. j. e. si cōpromissarius. i. misso nisi hic dicas cōtra per hoc verbum culpabiles: nō ob. contrarium: quia cum sunt plures et vnus deliquit et alter non: tunc habet locum lex illa absentem. sed cum omnes deliquerūt sed nō equaliter: tūc hēant locum iura p hac parte inducta: nec enim potest aliquis innocens appellari: ut in. l. ab

dicuntur pauca ⁊ multa.xlv.di.disciplina.insti.de iur.perso.§.fi.

a ¶ Allia iusta.puta incursus hostium:infirmitas:nimia paupertas.ad hoc.s. .§.pri.ibi facultatum impotentia.vel est obligatus ecclesie cathedrali.ut episcopus vel archiepis:vt.s.dixit guil.⁊ gar.

b ¶ Probabilis.infra tempus iudicis arbitrio tax̃andum probanda ex quo ꝑ nō determinat fm guil.⁊ gar. .ff.de iur.delī.l.i.

c ¶ Procuratorem.etiā extraneum qui nō sit de electoribus nec de opponentibus vt declarat sequens littera.ibi dictas p̃sonas dirigere teneantur.gar.

d ¶ Nihilominus.si vero antequam cessaret impedimentuz esset negocium in curia terminatum.non credo ꝙ personas dirigere teneantur. cū iam instructioni vlterius nō sit locus ad quid ergo inanibus sumptibus se vexarent.ff.de inoffi.testa.l.i.

e ¶ Priuetur.per sententiam ⁊ priuabit eos papa.vel inder ab eo datus.⁊ hoc idem facere poterit episcopus proprius qui debet canones obseruare.⁊ a subditis facere obseruari. ⁊ sacrorum canonum est minister .xci.di.§.i.⁊ ideo nō credo fm gar.ꝙ si in isto termino se ingesserint.ꝙ sint priuati perpetuo:vt supra ī alio casu.ex quo reperitum nō est:cum sit penale ⁊ restringendum.inder tñ ex eo poterit eos punire. Sed q̃ritur quare in precedenti casu priuantur ipso iure:⁊ hic per sententiā:dixit gar.hoc ideo:quia papa reputauit eos amplio de liquisse:⁊ quia hic est iaz quasi iudicium:⁊ ibi quasi extraiudiciale.⁊ ideo forte iudex nō esset ita paratus ibi ut hic.

f ¶ Contumacia.vt quia non venit.cum sunt vnus vel duo.vel quia duos ex se non mittunt cum sunt plures. Sed nonne ex istorum repulsione posset sequi iniquitas.pone enim electum indignum. So.licet isti repellantur: officiuz iudicis non quiescit:sicut ⁊ vbicūqz periculum anime vertitur supplet.s.c.cuz nobis ō excep.exceptionem.⁊ vbi publica ostenditur vtilitas:vt in milite ꝓcuratore.C. de procu.l.militem.⁊ de his que constant sibi tanq̃ iudici.de postu.prela.bone .i.vbi de hoc.⁊ supplet ea quibus omissis nō valeret processus:de libel.obla.c. .i.de lit.conte.capitulo vno.cauere etiam debet ne sibi illudatur. ff.de iudi.si pretor.⁊ ne in vanum partes vexentur.supra de offi.dele.super questionum.§. porro ad finem.

g ¶ Pena.excluduntur ergo a prosecutione processus:⁊ beneficijs per triēniuz priuabuntur.sed isti opponentes quare puniuntur in beneficijs:nonne a sua oppositione sine pena desistere possunt:intellige fm gar.⁊ guil.hoc de illis qui in sua oppositione persistūt.⁊ recedunt ab ea eo tempore ⁊ modo quo ab ea recedere nō potuerūt.j.eo.ab.eo.s.c.quānis.⁊.c.statuimus.

h ¶ Plectenda.argue ꝗ gar.⁊ guil.ꝙ non est canon late sententie quo ad hoc ⁊ dixit gar.ꝙ isti opponentes per modum denunciationis possunt dicere electionem nullam.ar.supra de accu.veniens.⁊.c.prelatorum.sed per modum oppositionis vel exceptionis nō:q̃ a totali prosecutione ⁊c.officiuz tamen iudicis nō cessat.vt pluries dixi.

i ¶ Nihilominus.i.non obstante ꝙ illi excluduntur.

k ¶ Premissis.s.cum eligentes excluduntur:q̃ electionem non presentauerūt. vel personas instructas non miserunt:⁊ etiam cum opponentes puniuntur quia hanc decre.nō seruauerunt.Jo.an.

l ¶ Priuātur.supple vel priuari mandātur propter casum precedentem.

m ¶ Nullum preiudicium.⁊ ita extraiudicialis negligentia eligentium non nocet huic electo: sed nūquid processus eligentium habitus contra ipsos nocebit electo: vel alijs qui ī iudicio nō fuerūt.dic fm gar.ꝙ electo scienti p̃iudicabit :ignoranti nō.iij.q.vi.hec quippe.supra de do.⁊ cōtu.cum olim.s.de re iudi.Cuis alijs autem quorū interest nō quia sint electi:sed aliter nocet ⁊ scientibus ⁊ ignorantibus vt in actione populari dicitur:in qua processus contra vnum preiudicat alijs etiaz ignorantibus:nisi doceant de collusione: vel de proprio interesse .ff.de accusa.si cui.ff.de iureiu.cum qui.§.in popularibus.

n ¶ Deniqz.serta pars.⁊ supra plene dixit qualiter debeant se habere eligentes ⁊ electi:⁊ etiam opponētes:modo vult dicere qualiter se debeant habere postulantes ⁊ postulati.Gar.

o ¶ Et aliqui.⁊ pro idest vel proprie.

p ¶ Vel etate.qui patiantur in his defectum collige supra eo.cum in cunctis: et capitulo licet canon supra de eta.⁊ quali.preterea cum patientibus autem defectum in ordinibus dispensant episcopi vt in predicta decre.preterea:⁊ eo.ti.tuam:in ep̃atibus papa.de offi.le.ꝙ translationē.de excessi.prela.sicut vnire.cuz

paucitas seu alia[a] iusta ⁊ probabilis[b] causa euidenter excuset:in quo casu procuratorem[c] sufficienter instructuz mittere:⁊ nihilomin[d] cessante causa dictas personas dirigere teneantur: ⁊ a totali quo ad se prosecutione processus ⁊ a prouentuum beneficiorum:que in ecclesia ipsa obtinent per triennium continuum perceptione priuentur[e]: opponentis vel opponentium: cum vnicus est electus cōtumacia[f] simili pena[g] plectenda[h]:nihilomin[i] tamen in premissis[k] casib[l] quib[m] eligentes vel opponentes quo ad se processus prosecutione priuantur[l] electis per hoc in prosecutione seu iuris nullum[m] preiudicium generetur. ¶ Deniqz[n] cum ad postulationem concordem vel discordez procedi contigerit:⁊ aliqui[o] patientes in ordinibus vel etate[p] defectuz vel his similes[q] postulentur[r] non qui alijs ecclesijs alligati[s] liberum non habeant sine nostra[t] permissione volatum circa quos taliter alligatas nihil de veteris[v] iuris obseruantia immutamus: postulatos[x] huiusmodi ⁊ postulantes eosdem ea moderata[y] districtione perstringimus: vt eo saluo q̃ postulati huiusmodi nec suis postulationibus prestare consensum[z]:nec vt de electis dictum[ꝛ] est exhibere expensas aliquibus[ꝯ] teneantur:ſz postulantes ipsi concorditer vel discorditer expensas ipsas personis talibus submistrent[ꝯ] : postulatos in veniendo si non dissenserint[a]: ⁊ postulantes in mittendo personas instructas[b]: vt in concordi vel discordi electione per omnia vt supra premittitur[c] moderatio premissa constringat:⁊ negligentes[d] statuta ibidem similis[e] pena percellat:nec[f] per hoc q̃ de postulatis ꝓ celeri[g] ecclesiarum expeditione statuitur : postulationes ipse minus dependere intelligantur a gratia[h] quam antea dependebant. ¶ Porro[i] singulis casib[l] supra dictis in recuperādis vl̃ reddēdis[k] nec opponētes venire tenentur:sed sufficit ꝙ seruent ipsum ius antiquuz nam ⁊ etiam priuilegium vnius partis sepe ad aliā extenditur.C.de fru. ⁊ lit.expen.l.vlt.supra de mu.pe.c.ij.

a appelletur siue nō:quia ex quo non p̃ot alius dispensare quo ad hoc immediate dicentur ptinere.item cū postulant ad regulares ecclesias ⁊ appellatū ē.vel immediate ptinent ecclesie:vel talis est casus in quo non potest alius q̃ papa dispensare:⁊ quia tūc quo ad hoc immediate pertinere dicentur.

s ¶ Alligati.vt epi archiepi vel similes. quid in alligatis inferioribus ecclijs.puta abbatib[l] ex emptis:oliz erat dubitatio an tales deberent eligi vel postulari:q̃ terminata ē.j.e.si abbatez.s. ꝙ debent eligi ⁊ sic non habet locum iste.§.

t ¶ Nostra.nō ergo loquitur de his q̃ sunt talibus ecclesijs alligati ꝙ sufficit alterius licentia.

u ¶ De veteris.seruent ergo illi decret.s.eo.c.i. Et ex quo postulati in hoc casu nō tenentur ad hoc ius seruandum.propter equalitatem seruandam in iudicijs: dico ꝙ

r ¶ Postulatos hmōi.s.petētes defectū ī ordinib[l] vel etate vl̃ his similes.

y ¶ Moderata.hoc dixit ob id q̃ sequitur:vt eo saluo ⁊c.

z ¶ Cōsensum.ſz ex quo ꝓsentire nō dñt:q̃ incipiet eis currere tp̃s. Nñ. fm guil.⁊ gar.q̃ deliberauerūt de nō dissentiēdo: vl̃ nñdexit se nō dissentire: vñ dixit guil.ꝙ eps postulat[l] ad ecclias sic dz nñdere:nec ꝓsentio nec dissentio:ſz in hoc me volūtati dñi pape suppono ad hoc.viij.q.i.in scripturis.q̃ infra mēsez facere dñt.s.c.q̃ sit. Et dico ꝙ postulatio dz p̃sentari postulato.aſs qualr deliberaret ō dissentiēdo vl̃ nñ dissentiēdo.⁊ si postulātes negligētes fuerit ī p̃ñtando:punient vt electores.p ifam q̃ sequitur:⁊ negligentes statuta ibidē similis ⁊c.

ꝛ ¶ Dcm ē.s.§.si vero.

ꝯ ¶ Aliquibus.ut personis instructis vel alijs.

ꝰ ¶ Subministrēt.eadē distinctione facta q̃ supra dicta est in eligentib[l] .s.an sic celebrata in ꝓcordia:an discordia fm gar.Jo.an.

a ¶ Non dissenserint.nota medium inter consentire ⁊ dissentire.s.nō dissentire.ꝓcor.j.de reg.iur.is qui tacet.

b ¶ Instructas.⁊ dic fm guil.⁊ gar.ꝗ b tert[l] nō exprimat:ꝙ etiā opponentes tenent venire:q̃ ꝓpter parem rōnem habuit pro expresso ad hoc supra.c.i.⁊.c.vt circa.⁊ eadē est ibi ratio.s.ecclesiarum prouisio.

c ¶ Premittitur.in.§.ad hec.⁊.§.si vero.

d ¶ Negligētes.s.postulātes ⁊ postulatos negligētes ī veniendo vl̃ mittēdo.

e ¶ Similis pena in quātū ē p̃ot.elect[l].n.p̃uatus est iure iā sibi acqsito.postulat[l] aūt solū spe gr̃e quā hēbat:⁊ idē dico in eligentibus.

f ¶ Nec ꝙ hoc.ne credat aliquis:ꝙ quia postulati cogūtur ad veniendum habeant maius ius hoc hic remouet.

g ¶ Pro celeri.no.hic mentē ⁊ causam huius constitutionis.

h ¶ Gratia.s.illa generali.de qua dicitur.s.de reseri.cum.⁊.c.nonnulli. ⁊.vlt.⁊.s.de torne.c.ij.⁊ hoc si postulatio cōcors fuit vel saltez a duabus partibus facta:in quo casu fm quosdam peti potest confirmatio .s. eo.cum monasterium.⁊.c.officii.§.fi.⁊ si talē admiserit superior dicetur facere gratiā.⁊ si nō admiserit facit iniuriā.ff.de aq̃ quoti.⁊ esti.l.i.§.pe. Si aūt nō sit fētā in ꝓcordia vel a duab[l] ptib[l].⁊ ex cā dependet ex gr̃a spāli .s.ti.pri.postulationē.⁊.c.bone.fm gar.q̃ b ꝓsecutus fuit quādā materiā extneam de attentatis:quā videbimus.j.de appel.non solum.

i ¶ Porro.septīa ps in q̃ q: supra dixerat electos ⁊ eligentes postulatos ⁊ postulātes teneri ad quasdā expensas faciendas.dubitaret aliquis vtrū postea possent recuperare ideo addit quod sequitur Gar.

k ¶ Reddendis.nec dabitur conditio ex hoc canone ad repetitionem ipsarum quia nulla ꝗ nova obligatio.ff.de condi.ex lege.l. vna.quod enim statutum iam erat hic obseruari precipitur:potius ergo dabitur fm guil. ⁊ gar.condi.ex decre.vt preterite supra eodem.

expensis eligentium[a] electorum postulantium et etiam postulati illud seruari decernimus: quod iustum fuerit seu equitas canonum iudicabit[b]. I Dem.

¶ Glosa prima diuidit et summat totum textum vide eam. Do.

Fundamenta militantis ecclesie in montibus sanctis propheta[c] rememorans per montes apostolos et predicatores patenter insinuat: quibus tota huiusmodi edificij fabrica confidenter innititur[d]: quam firme bases[e] ecclesie super fundamento: preter quod nemo aliud ponere[f] potest: quod est christus iesus: veluti summo angulari lapide solidantur: vt veritas que antea[g] legis et prophetarum preconio[h] vehebatur[i] per apostolicam tubam[k] in salutem vniuersitatis exiret: sicut scriptum est[l]: in omnem terram exiuit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Huius autem muneris[m] sacramentum ita dominus ad omnium apostolorum voluit officium pertinere: vt in beato petro apostolorum omnium summo[n] principaliter collocaret: vt ab ipso quasi quodam capite dona sua velut in corpus omne diffunderet: hunc[o] enim in consortium indiuidue vnitatis[p] assumptum id quod ipse erat[q] dominus voluit nominari dicendo[r]: tu es petrus: et super hanc petram[s] edificabo ecclesiam meam: uel eterni templi structura deo edificante constructa mirabili munere gratia dei in petri consisteret firmitate: cui[t] saluatoris nostri miranda[v] prouisio beatum paulum in apostolatu gentium per dexteras[x] societatis adiunxit: isti[y] sunt per quos euangelium rome resplenduit[z]: isti sunt eius patres veriqz pastores: isti sunt qui una[ꝛ] die pro merito: vno loco[ↄ] pro gloria sub vno persecutore[ꝶ] pro parili[a] virtute compassi vrbem ipsam glorioso cruore martyrij christo domino consecrarunt[b]: isti sunt qui illam[c] in hanc gloriam prouexerunt: vt sit gens[d] sancta: populus electus ciuitas sacerdotalis et regia: per sacram beati petri sedem caput totius orbis effecta. ¶ Ne autem ipsa mater[e] ecclesia in congregatione et pastura fidelium temporalibus careret auxilijs: qui potius ipsis adiuta

a ¶ Eligentium. idest quas fecerunt eligentes in prosecutione electionis et sic expone sequentia.

b ¶ Iudicabit. sed quid est iustum: vel quid iudicat equitas canonum. respondeo secundum gar. si electio vel postulatio facte sunt in concordia possunt eligentes vel postulantes expensas facere de bonis pertinentibus ad prelatum: et si de suo fecerint recuperare possunt factas. s. e. ut preterite. et. s. e. c. §. ad hec. vel iudicis officio: vel conditione predicte decre. et hoc intelligo siue obtineat siue non siue dignum elegerint siue indignum: dummodo ignoranter: sufficit enim quod non fuerit in dolo. ff. de bo. au. iudi. pos. l. pretor. §. ij. si autem electio in discordia fuerit celebrata: et maior pars prosequatur negocium electionis: dummodo vtiliter incipiat prosequi expensas habebit. non tamen sufficit quod sine dolo vt in casu precedenti. sed est necesse quod vtiliter. ff. de nego. ge. sed an vltro. minor autem pars ita demum habebit expensas si obtinet quia apparet quod vtiliter cepit iudicium prosequi Inno. tamen dicit quod cum facta est electio in discordia: illa pars habebit ab ecclesia expensas: de qua postea fuerit diffinitum per capitulum super hoc conuocatum iterum: hoc tamen quod de expensis dictum est: cum electio facta est in discordia: dicit gar. non seruari: si enim obtinet electus sibi satisfaciat: de testa. relatum. §. nomine. si vero succumbit non repetit expensas: quia suum negocium egit. C. de neg. gest. l. i. de statu. et ima. l. vlt. Idem de postulato intelligas per eadem iura: et hoc non intelligas in casu illius decre. supra eodem nihil. quia ibi electus administrationem habet. Si autem aliquis se opponit aut prosequitur ius proprium: puta dicens se contemptum. et tunc nil repetat: quia suum negocium egit. aut egit de iure tangente ecclesiam dicendo personam non idoneam. vel formam non seruatam: et tunc si succumbit nil repetit: quia inutiliter excepisse presumitur. ff. iudi. sol. iam tamen. §. antepenul. si obtinet recuperat a capitulo. ar. s. de procura. cum pro causa. et. s. de re. ec. non alie. ad nostram. et sic litis terminus declarat negocium expensarum. arg. ad hoc. C. de iudi. rem non nouam. victus etiam condemnatur victori in expensis: et si non est soluendo restituitur actio aduersus capitulum. Hec autem vera inter seculares qui proprium habent: si autem sit regularis qui non habet proprium: tunc etiam ad prosecutionem cause expensas habebit: alias cum ipse nihil habeat periret ius suum et ecclesie. s. de accu. ex parte. et. c. pe. de his vide per Ber. Innocen. et Hostien. s. eo. ut preterite.

Fundamenta. Decre. hanc que localis est in quattuor partes diuido quarum prima durat vsqz ad: §. proinde. secunda vsqz ad. §. quod si secus. tertia vsqz ad. §. vt autem. quarta vsqz ad fi. In prima autem parte ponitur constitutionis causa et origo. in secunda ponitur constitutio. in tertia pena transgressorum. in quarta quedam constitutionis moderatio. Quarum prima subdiuiditur in alias quattuor partes prima durat vsqz ad. §. ne autem. secunda vsqz ad. §. decet. tertia vsqz ad. §. digne. quarta vsqz ad fi. ipsius partis. In prima autem particula dicit Nicolaus et probat auctoritate psal. nostram militantem ecclesiam fundatam esse super apostolos et predicatores: quorum fundamentum et solidatio est in christo iesu: horum autem precipuus fuit beatus petrus. cui superna dei prouisio beatum paulum adiunxit: qui duo sub vno persecutore eodem die et loco ciuitatem romanam suo glorioso cruore martyrij christo domino consecrarunt. Secundo dicit ipsam ecclesiam diuino miraculo temporalibus adiutam auxilijs dum scilicet constantinus imperator ipsi ecclesie in persona beati siluestri quarto die sui baptismatis donauit ciuitatem romanam: ut ibi collocata petri sedes gauderet plenaria libertate. Tertio dicit dicens esse omnem materiam et modum tolli. per quos metus vel terror aliquis imminere possit ipsi pontifici romano vel suis fratribus in consilijs sibi exhibendis et alijs negocijs romane ecclesie que imminent pro tempore facienda et in creatione pontificis et incipit ibi. s. quadam et in promotione cardinalium cum occurreret. Quarto dirigens mentem suam ad vrbem ad memoriam reducit multa discrimina: magnaqz pericula que sustinuit vniuersalis ecclesia propter peregrina regimina: et senatores incognitos qui prefuerunt ipsi ciuitati romane et maxime tempore corradini. In secunda parte principali volens circa futura pericula exhibere salubre remedium: statuit quod nullus imperator: rex: princeps: marchio: dux: comes aut baro. vel aliquis alius qui sit notabilis preeminentie dignitatis potestatis: vel excellentie: frater filius: vel nepos ipsorum: possit assumi ad tempus vel in perpetuum in senatorem vel rectorem vrbis rome: quocunqz nomine vocetur ipsa rectoria. item nullus alius preter predictos assumi possit ad ipsius ciuitatis regimen vltra annum hec vera nisi specialis interueniret ap. se. licentia per ipsius sedis literas exprimenda. Tertio contrafacientibus penam imponens statuit quod nominantes eligentes: vel assumentes: nominati: vel electi: vel assumpti: si consenserint: et eis obedientes dantes auxilium: consilium: vel fauorem: ipso facto sint excommunicati. et ipsi assumpti: vel electi ex quo consenserint vel se de regimine intromiserint: sint cum suis posteris in perpetuum priuati omnibus feudis: priuilegijs: immunitatibus: vel gratijs et honoribus: que a romana vel alijs habent ecclesijs: et hi ad quos illa pertinent de ipsis disponendi liberam habeant facultatem. item statuta precepta. sententie contractus: et omnia que fecerint tanquam senatores vel rectores vrbis irrita decernit et vacua: iudices et tabelliones qui patrocinantur talibus vel instrumenta conscribunt: iudicatus et tabellionatus priuat officijs: precipit etiam quod a supradicta excommunicationis sententia predicti non possint absolui sine licentia domini pape speciali. Quarto dicit quod romani origine vel ibi incole ad vnum annum vel tempus breuius bene possunt in senatores romanos assumi: licet supradictorum fratres sint filij nepotes aut sub comitatus vel baronie nomine extra territorium vrbis iurisditionem perpetuam vel temporalem obtineant: dummodo non sint tante preeminentie vel potentatus quod cum personis supra prohibitis merito debeant numerari. Jo. an.

c ¶ Propheta: dauit psal. lxxxvi. qui incipit. fundamenta.
d ¶ Innititur. id est. n. precipuus in ecclesia predicator et doc. ordo. de hi. cum ex iniuncto.
e ¶ Bases. i. columne: et dici solent columne et petra durissima.
f ¶ Ponere potest. i. ad corinth. iij. q. i. cum paulus. de presby. non bap. veniens.
g ¶ Antea. in veteri testamento. h ¶ Preconio. xliiij. di. sit rector.
i ¶ Vehebatur. i. quasi vehiculo ducebatur et transfundebatur in orbem.
k ¶ Tubam. isa. lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. xliij. di. sit rector. Jo. an. l ¶ Scriptum est psal. xlvi. celi enarrant gloriam dei.
m ¶ Muneris. predicandi.
n ¶ Summo. administratione. lxxx. di. in illis. in fi. ibi inter apostolos non fuit par institutio sed vnus prefuit omnibus non autem meritis: nec obstet infra: vbi dicit pro parili virtute et c. ij. q. vij. paulus et. xxi. di. in nouo. o ¶ Hunc beatum petrum.
p ¶ Vnitatis. ipsi christo per vnionem charitatis et gratie. s. de sum. tri. damnamus. de con. di. ij. in christo pr. et no. quia vnitatem in militanti ecclesia esse voluit. dum super vnum fundauit. xxiiij. q. i. loquitur. scismatici autem conantur hanc scindere. i. de scis. c. vno.
q ¶ Ipse erat. s. petrus. iuxta id. petra autem erat christus.
r ¶ Dicendo. matthei. xvi. et. xxiiij. q. i. loquitur. xxi. di. in nouo.
s ¶ Petram. a soliditate fidei sic dictus. l. di. fidelior. t ¶ Cui petro.
u ¶ Miranda. ut in proe. huius li. et. i. de reli. c. i.
x ¶ Dexteras. per dexteram pignus pacis et testis fidei solet dari: alias dicitur manus dextera: quasi dans ex: vnde illa manu solent porrigi dona.
y ¶ Isti. s. petrus et paulus.
z ¶ Resplenduit. sed per euangelistas claruit. i. de reliqui. et ve. sanc. c. i. Jo. an.
ꝛ ¶ Una die. vt ad christum pariter peruenirent.
ↄ ¶ Uno loco. ne alteri roma deesset.
ꝶ ¶ Uno persecutore. ut equalis crudelitas vtrumqz perstringeret. ij. q. vij. beati. vbi sunt hec verba: et dic persecutore. s. cesare nerone. xxi. di. quamuis et adde hec que ibi nota.
a ¶ Parili. et sic petrus paulo virtute non prefuit. ut. s. dixi. vel dic pro parili virtute. s. ut perennem virtutem et constantiam in persecutionem in passione videantur habuisse.
b ¶ Consecrarunt. i. de reli. gloriosus. xxi. di. quamuis. xxij. di. c. ij.
c ¶ Illam ciuitatem romanam.
d ¶ Gens sancta. dic sancta apostolorum affectu. Jo. an.
e ¶ Mater. ij. q. vi. ad romanam. de priuil. antiqua. et. i. de penis felicis.

a ¶ Incrementis.xxij.q.v.prodest.
b ¶ Monarche.i.principis.
c ¶ A deo.qui omnia que fiunt aut iusto iudicio facit:aut permissu suo ita fieri sinit.xxvi.q.v.nec mirum.
d ¶ Curata.medicum enim se uocat.luce.v.capitulo.sed non sanis:sed male habentibus oportunum.de pe.di.iij.adhuc perfidi instant.Jo.an.
e ¶ Firmitate.iuxta illo pauli.ij.ad corinthi.xi.Cuz infirmor tunc fortior sum.supra de renũcia.nisi cum pridem.§.alia.plerunqz enim infirmitas corporis fortitudinem cordis augmentat:vt ibi.Et dic firmitatez per auxilia temporalium.vt supra patet.
f ¶ Satrapis.idest sapientibus vnde solebant vocari satrape prefecti persarum ⁊ ipsorum pn̄cipes.
g ¶ Optimatibus.quasi melioribus ⁊ ditioribus de populo: vñ opes diuitie dicuntur.
h ¶ Pragmaticum. pragma idem est quod causa.
i ¶ Monarchiam. monarchia dicitur a monos quod est vnus vel singularis:⁊ archos quod est princeps vel principatus:q̃ si vnus ⁊ singularis principatus.
k ¶ Declararet.habes plenius in illa pallea.xcvi. distinctione constantinus.
l ¶ Arbitrans.ꝯstantinus.
m ¶ Vbi.rome.s.
n ¶ Celestis.xi.questiõe.iij.iulianus.in fine.alibi vocat rex. vt in proe.decre.
o ¶ Illic.rome.
p ¶ Terrenus.quia de terrestribus ⁊ singularibus tantum habet disponere.xcvi.dist.bñ quidem.s̃.de consti.ecclesia.
q ¶ Plena.si.supra de spon.cũ locum.
r ¶ Homini.⁊ in hac parte papa,nõ est homo:sed dei vicarius;vt infra sequitur.xxxiij. questione.ij.quos deus.expressi⁹ .s̃.de transla.quanto.
s ¶ Decet.nota inspiciendum quid deceat:sic.s̃.de vo.⁊ vo. redem.magne.circa princ.j.de immu.ec.decet.⁊.j.e.cum nõ deceat.
t ¶ Fratres suos.nota ꝙ quando papa permittit de cardinalibus loquitur vocat eos fratres ut hic.⁊.j.de offi.leg.c.i.cum si.sed cum specialiter:episcopos cardinales vocat fratres:reliquos filios supra de testi.lz.iij. cum si.
u ¶ Ipsi⁹.s.romãi pontificis.
x ¶ Vacillare.vt.xxxv.qõe.ir. apostolice.⁊.c.sententiam.s̃.ꝯ priuile.ex ore.in prin.
y ¶ Contigeret.quia non compellit.habet enim in se celestis ⁊ terreni iperij iura.xxij.di.c.i.
z ¶ Eorum.cardinalium.
⁊ ¶ Vicarij dei.s̃.e.ti. vbi periculum.§.ceterum.ut ec.bene.vt nf̃um de trãsla.quãto.cũ si.
? ¶ Electio.facienda: quod est .j.⁊ eo modo quo dicitur.s̃.e. vbi periculum.Jo.an.
ꝯ ¶ Regimine.seculari ut patet per sequenna.
a ¶ Obdurit.quasi de mẽte subduxit.
b ¶ Obliuio.que quandoqz fallit.xxiij.di.preterea.
c ¶ Peregrina.prohibita.iij.q.vi.peregrina:⁊.c.se.
d ¶ Menium.idest edificiorum:⁊ proprie dicuntur menia edificia murorum ciuitatis:dicta ab eo ꝙ ciuitatem muniant:⁊ interdum abusiue dicũtur omnia publica edificia ciuitatum:⁊ interdũ primata:a menio menis, .i.edifico edificas.
e ¶ Ex ruinis.hoc maxime fuit tempore bẽ chalconis de andulo ciuis boñ.qui ciuitatez romanam multis ruinis. reddidit deformem.
f ¶ Non hec.pclamant: quod est infra.
g ¶ Deposita.feruntur hec fuisse tempore henrici fratris regis castelle.
b ¶ Speculum: ciuitas romana.xix. distinctio. enimuero filia pelecta.
i ¶ Reprobati.infra de re iudi.ad apostolice.
k ¶ Constituens.ipsa ciuitas romana.
l ¶ Debitum.infra ꝯ offi.dele.c.i.
m ¶ Periculosos.xxiij. distinctio.in nomine domini ⁊ supra eodem t.tulo vbi periculum.
n ¶ Remedij.huius noui.Jo.an.
o ¶ Infallibilem.de cõ. di.iij.panem.
p ¶ Scientez omnia.xxxiij.distinctiõe.erubescãt. xxiij.questione.ij. deus quando.
q ¶ Quotiescunqz. positum ne quis crederet solum in prima electione senatoris hanc constitutionem locum habere.
r ¶ Nomine.supra codẽ auaritie.xiij.q.iij. plerqz.s̃.de simo.ea que.
s ¶ Alij imperator. puta grecorum.Jo.an.
t ¶ Princeps.quasi primum locum capiens:et potest eẽ dignitatis ⁊ ordinis hoc nomen.
u ¶ Marchio.in li.feudi.q dicat dux marchio: comes:capitaneus: uel valuassor.hẽs ad lfam ꝯ verba:q a principe ꝯ ducatu aliquo iuestitus ẽ dux solito more vocat q ꝯo de marchia: marchio.Qf autẽ marchia qz cara.i.collecta et iuxta mare plerũqz sit posita.q ꝯo de cõitatu aliquo iuestit⁹ ẽ comes appellat.q vero a pn̄cipe vl ptãte aliq̃ ꝯ plebe aliq̃ vl plebis pte fuerit iuestit⁹ is capitãe⁹ appellat q ppie maior valuassor dicebat:q ꝯo a capitaneis antiqt⁹ feudz tenent valuassores sunt:q a valuassoribus valuassini.i. minores valuassores appellant.
x ¶ Perpetuũ.i. vt ad hẽdes transeat.vel.i.donec vixerit:ad idẽ.s̃.coli.de rescriptis:si gratiose.⁊.ff.pro so.l.i.
y ¶ Ifas.nota casum in quo scriptura regrit:alios nota.j.de censi.romana.§.postquam.

spũalibus semp,pficeret incrementis[a] no absqz miraculo factũ esse cõcipit: vt occasionaliter constantini monarche[b] a deo[c],puisa:ſz curata[d] baptismalibus fomẽtis ifirmitas quãdã quasi adijceret ipsi ecclie firmitatem[e]:q q̃rto die sui baptismatis una cũ oibus satrapis[f] ⁊ vniuerso senatu optimatibus[g] ẽt ⁊ cuncto populo in psona beati siluestri sibi romanã cõcedendo urbẽ reliquẽs ab eo ⁊ successoribꝰ eiꝰ p pragmaticuz[h] cõstitutũ disponẽdã esse: decernens ĩ ipa urbe vtriusqz ptãtis monarchiã[i] romanis põtificibꝰ declararet[k]: ñ iustũ arbitrãs[l] vt vbi[m] sacerdotij pn̄cipatũ ⁊ rpiane religionis caput imperator celestis[n] instituit: illic[o] iperator terren⁹[p] hẽat potestatez: qn magis ipsa petri sedes in romano iã ,pp̃o solio collocata libertate plena[q] i suis agendis per oia potiret: nec ulli subesset homini[r] que ore diuino cũctis dignoscitur eẽ plata. ¶ Decet[s] nãqz ipo romano põtifici p fratres suos[t] sacro sancte romane ecclie cardinales q sibi in executione officij sacerdotalis coadiutores assistũt: libera prouenire ꝯcilia: decet ipsi⁹[v] nullo mõ vacilare[x] iudicia: vt fratres ipsos nulli⁹ secularis potestatis met⁹ exterreat: nullus tẽporalis fauor absorbeat: nullus eis terror imineat: nihil eos a veri ꝯcilij solicitate remoueat qn cũ p ipm romanũ pontificẽ i qbuscunqz negocijs ꝯtingeret[y] eorũ⁹ peti ꝯsilia in ꝯsulendo: p oia liberi eidem romano pontifici in oib⁹ que ,p tpe iminent libere cõsulãt ⁊ assistãt: ipsaqz romani põtificis vicarij[z] dei q̃ suis temporibus occurrerit electio[?]: ⁊ corundez cardinalium cum expedierit facienda ,pmotio in oi libertate procedant. ¶ Digne itaqz ad vrbẽ ipaz eiusqz regimẽ aciẽ nfe ꝯsideratiõis extendimus: vt felici ducta regimie[ꝯ] pseruet a noxijs: ⁊ optatis semper ,pficiat iremẽtis. ¶ Nũquid obdurit[a] obliuio[b] q̃ vrbi q̃ icolis nata dispendia itulerũt hactenus pegrina[c] regimina: nũqd nõ hec destructio meniũ[d]. deformatio,pueniens ex ruinis[e] luce clarius manifestent: nũqd nõ hec[f] fideliũ cõtracta deposita[g] nũqd nõ hec ipsa veneranda dei templa p̃sidentis manu sacrilega diebus nostris nefarie violata ,pclamãt: qd plura.nõne ipsius vrbis retro actis temporibus icorrupta cõstãtia sub regentis eo tempore nefãdo subuersa regimine ipsã urbẽ speculũ[h] fidei tãta respsit infamia: vt a matre sua romana ecclesia filia predilecta deuiare compulsa.quõdã corradinuz: q de venenoso radice federici quõdam romani iperatoris,colubri tortuosi iusto ipsius ecclesie iudicio fprobati[i] prodiisse videbat in regulũ: quiqz ad exterminiũ romane matris ecclesie manifestis indicijs vna cum suis fautoribus aspirabat: ⁊ in contẽptu dei ⁊ sue matris ac ipsius vrbis obprobriũ patẽter recipet: recepto faueret: cõstituẽs[k] se p hec tam patẽtis hostis siue matris ecclie filiaz adiutricẽ: hoc ipsi rome prestiterũt senatores icogniti: hoc p̃sides iprouisi: ut gloriosa ciuitas reddere[l] igloria sua stabilitas vocaret ĩstabilis: sueqz constantie antiquata soliditas linguis hoĩuz uocaret infirma. ¶ Proinde officij nostri ꝯ bituz[l] circa huiusmodi tam piculosos[m] euentus ad liberam moderaminis erigẽtes tãte submersionis occasiões ita salubris remedij[n] appositiõe p̃cidimus: ne illoz qui ipsaz rẽpublicã laudabiliter bacten⁹ gubernauerũt: videamur gloriaz sugillare: vel merita que illis apꝯ infallibilẽ[o] ⁊ scientẽ[p] oia retributorez de iam perlatis quesita laboribus salua persistant: vt ergo circa regimẽ ipsũ talis adhibeat in oib⁹ cuz discretione solertia: per quam ipsi romane ecclie plena libertas q̃ in oibus ⁊ per oia ,sibi debet optata ,puenit: vitẽtur iaz experta ,pericula: ⁊ romanus populus ab oppmẽtiũ protect⁹ incursib⁹ sedeat: sedẽdo quiescat i pulcbritudine pacis: in tabernaculis fiducie: ⁊ temporaliũ rege opulẽta: de fratrum nostroz cõsilio hac irrefragabili ⁊ in ppetuuz valitura ꝯstitutõe sancimus: ut qficũqz ⁊ quotiẽscũqz[q] senatoris electio vel alterius quocũqz noie[r] cẽsceat: qui quocũqz mõ vl quocũqz titulo ipsius vrbis debeat preesse regimini: in posterũ imminebit: nullus ipator seu rex romanorũ: aut alius[s] impator vl rex pn̄ceps[t]: marchio[v]: dux : comes aut baro: uel quicunqz alterius notabilis preeminentie: potentie: seu potestatis: excellẽtie: vl dignitatis existat: frater filius vel nepos eorum ad tempus vel in ppetuũ[x]: seu quiuis alius vltra annale spaciuz quouis modo colore uel cã p se vel aliam personam quomodolibet submittendam i senatorẽ: capitaneuz patriciũ: aut rectorẽ: uel ad eiusdẽ vrbis regimẽ seu officiuz noietur eligat seu als etiã assumat absqz licẽtia sedis apostolice spãli: p ipius sedis lfas[y] concessionez licentie bu

iusmodi specialiter exprimentes[a] ¶ Quod si sec⁹ fcm̃ fuerit: notatoꝫ electionē ⁊ assūptionē huiusmodi decernimus esse nullas: ac carere oi robore firmitatis: ⁊ nō solū nominatores electores ⁊ assūptores verū ēt nominati electi ⁊ assūpti si huiusmodi notatōi electioni seu assumptioni ꝓsenserint: aut se ō ipsis quolibet modo intromiserit: itēdē tes[b] ⁊ obedientes eisdē: ⁊ ī hoc oēs dātes ipis notatorib⁹: electorib⁹: assumptorib⁹: aut notatis. electis vel assumptis auxilium consilium vel fauorē publice vl occulte: cuiusc̄ūq; dignitatis[c] vel preeminentie cōditionis aut stat⁹ extiterit: eoipso sniaꝫ excōicatiōis icurrāt[d]: ac nihilominus ipsos notatos electos seu assūptos si ꝫ ꝓstitutōeꝫ pñtē pdcis nominatiōi electiōi vel assūptioni cōsenserit: aut se quoquomō illis ī gesserint: ⁊ eoꝝ posteros ī ppetuū oib⁹ feudis pūilegijs libertatibus īmunitatib⁹ gratijs ⁊ bonorib⁹ q̄ a predicta seu alijs tenent ecclesijs cēsemus esse pūatos: ita q̄ illi ad quos eoꝝ collatō ꝓcessio seu dispositio ptinet resumēdi ea aut retinēdi: cōcedendi seu conferendi alijs seu de ipsis etiam disponendi put ad eos ptinet liberā[e] habeant potestatem: ⁊ ne taliter nominati electi vel assumpti de sua pertinacia vel cōtēptu valeant gloriari[f]: nos quelibet mādata precepta ordinatōes ⁊ statuta q̄ fecerint: oēsq; sentētias quas tulerint: ⁊ quicqd penitus in cōtractibus ⁊ obligatiōibus seu q̄buscūq; alijs urbis nomine: vel tā quam senatores capitanei patricij aut rectores vel officiales ipsi⁹ egerint: irrita prorsus ex nunc ⁊ vacua nūciamus. Iudices[g] vero ⁊ tabelliones q̄ super his aut eorum alicuib⁹ cōtra p̄sentis cōstitutiōis edictū patrocinari uel instrumēta cōficere forte p̄sumpserint: iudicatus ⁊ tabellionatus officijs se nouerint cē pūatos: ꝓtēptoresq̄ seu violatores premissorum vel aliquorum uel alicuius eorū ab huiusmodi excōicatiōis sentētia preterquā in mortis[h] articulo absolui nō possint: nisi p romanū pōtificē: vel de ipius petita ⁊ obtēta licentia speciali: nō obstātib⁹ aliqbus pūilegijs ī dulgentijs ꝓcessionib⁹ cōstitutionibus cōsuetudinibus ⁊ statutis quacūq; firmitate vallatis: que in pre-

missis omnib⁹ nolumus aliquib⁹ vel alicui suffragari: sed omnia quo ad illa decernimus non tenere. ¶ At autem ciues romanoꝝ qui ex ipsa vrbe naturalem duxisse noscuntur originem: aut quiuis alij qui in ipsa eiusue territorio nō aduene sed continui habitatores extiterant: quo ad honores ipsius vrbis aut regimen gratiosis functionibus pariantur[i]: non intendimus q̄ presens constitutio tales excludat[k]: quin ad vnum annum dūtaxat vel ad aliud tempus breuius nominati ad ipsius regimen ⁊ officium eligi valeant ac assumi: etiam si predictorum principum ⁊ aliorum fratres filij vel nepotes existant: aut etiam si extra vrbem: et ipsius territorium sub nomine comitatus baronie seu cuiuscunq; alterius tituli in hominibus vel locis aliquibus iurisditionem seu potestatem aliquam temporalem vel perpetuam obtinerent: dummodo predicta iurisditio vel potestas extra vrbem ⁊ territorium prefata consistens: non tante preeminētie vel notabilis potentatus existat: q̄ eam obtinentes eius occasione vel causa cū alijs exclusis a dicto vrbis regimine: vt premittitur presentis constitutionis oraculo rationabiliter ī cludantur.

B Onifacius octauus.

¶ Canonicis cathedralis ecclesie ipso iure vel per sententiam preterquam in casu negligētie eligēdi potestate pūatis ad papā ius deuoluitur eligendi in inferioribus ecclesijs semper ad proximum superiorem deuoluitur h d.

Quamquam[l] in casu negligētie sit statutum a iure[m] vt ecclesia cathedralis[n] vacante si p eos ad quos spectat[o] non fuerit electio de prelato infra tempus[p] debitum celebrata: eligendi potestas ad superiorem proximum deuoluatur: hoc tamen non est ad casum alium[q] extendendum: igitur si electores in huiusmodi ecclesia vel ipso iure cum eligunt[r] scienter[s] indignum[t] vel per sententiam cuꝝ formam traditam in generali[v] cōcilio non obseruant eligendi potestate priuentur: non ad dictum[x] superiorem: sed ad romanum pōtificem potestas eadeꝫ[y] deuoluetur[z]

a ¶ Exprimentes. sic. ī. de tempo. or. c. i. ⁊ de sp. cordi. infra. ō sentē. ex. cum medicinalis.
b ¶ Intēdētes. idē verbū supra eodē vbi periculū. §. ceterū. ⁊. §. sequenti.
c ¶ Dignitatis. etiam si episcopi fuerint: nec obstat infra de sen. ex. quia periculosum que in sen. ex. non loquitur.
d ¶ Incurrāt. ⁊ absoluētur a solo papa. ī. eo. §. cōtemptores. io. an.
e ¶ Liberaꝫ. etiam illis non vocatis. ī. de preben. lꝫ episcopus. ⁊ hoc itellige saluo eo q̄ dicitur infra de prescrip. c. ij. Io. an.
f ¶ Gloriari. de postula. c. i.
g ¶ Iudices. i. aduocati. ⁊ loquitur ad moduꝫ vulgariū per id q̄ dicit infra patrocinari. uel p pric ponitur.
h ¶ Mortis. iste casus semp excipitur: sic. xvij. q. iiij. si qs suadente et. §. de offi. or. pastoralis ij. responso.
i ¶ Potiantur. olim ēt romani spālia habebāt pūilegia. vnde paulus aduersus iniuriosos se romanum ciuem testabatur. c. distin. si in ad iutorium.
k ¶ Excludat. sicut q̄ ciuis roman⁹ senator ipsius ciuitatis eē pōt: sic ⁊ pretor. C. de offi. preto. l. ij. alias nō pōt qs presidere vel assidere in puincia uel ciuitate sua sine principis licētia. C. de cri. sacri. l. vlti. ff. ex qui. ca. maior. l. hi qui. ⁊. l. sequēti. ⁊. C. de offi. asse. l. in ꝓsiliarijs.

Quamquam. Diuiditur in duas ptes principales primo loquit ecclijs episcopalibus. Secunda ibi secus de iferioribus. vo.

l ¶ Quā quam emanauit ad declarationē eorum que no. ber. §. e. bone. ī vltima glo. ⁊ moderni. §. e. cum in cunctis. ⁊. c. ne p defectu. ut. §. clarius dicā. Et pmuꝫ dictū hui⁹ decre. fuit sūptū ex decre. alex. dilecti. ī fi. ō qua facta fuit mentio supra. c. quāuis.
m ¶ A iure. supra eodē ne pro defectu.
n ¶ Cathedrali. ⁊ idem in hoc casu statutuꝫ ē ō regularibus: vt ibi: ⁊ ō iferiorib⁹ oibus. §. de cōcess. preben. c. ij. sed licet quo ad casum negligentie sint hec paria: nō tñ quo ad alios cāus vt. ī. in fi. patebit.
o ¶ Spectat. quocunq; modo siue iure cōi siue pūilegio uel prescripta ꝓsuetudie. §. e. cū ecclia. ō cā po. cū ecclia. cū si.
p ¶ Debitū. triū mensiuꝫ. l. di. postq̄. §. e. ne pro defectu. saluo eo q̄ dicitur infra de preben. c. ij. ⁊. iii.
q ¶ Aliū. a casu negligētie: ⁊ sic aliud ē eē ī negligētia. aliud in dolo. probatur idē. ī. e. si cōpromissarius. sicut ⁊ aliud ē remitti ī vno q̄ ī alio. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊. ij. ad idem. ff. de suspec. tu. l. he. n. §. e. ti. super eo.
r ¶ Eligunt. hoc intellige siue simul ⁊ semel eligant siue separatim. §. eo. ti. bone. i. lꝫ quidam olim vicerint ꝓtra. ī. Lau. sed hoc est tenendū: ut ibi no. in vlti. glo. ⁊ idē ibi no. moderni omnes.
s ¶ Scientēr. secus si ignorāter qr tūc ad eos rediret electio: ⁊ a die cessatiōis tps integrū haberēt vt. ī. eo. si electio.
t ¶ Indignū. §. eo. cū ī cūctis.
u ¶ Generali concilio. §. eodē quia propter.
x ¶ Dictū superiorē. ī. primū.
y ¶ Eadem. eligendi vel prouidendi in ipsa cathedrali ecclia.
z ¶ Deuoluetur. ut plene scias hanc materiam ⁊ hui⁹ iuris originem. scire debes q̄ ber. ī quadam sua antiqua glo. quam hodie nos hēmus p decre. §. e. ne pro defectu. notabat. §. e. bone. i. in vl. glo. q̄ qñ canonici eligebāt scienter indignū in cathedrali ecclesia q̄ eligendi potestas ad superiorē proximum deuoluebatur. rñdens ad decre. bone. q̄ ibi nō erat alius superior q̄ papa: sed postmoduꝫ cancellata illa glo. in sui aditione quā ibi posuit dixit cōtra: ⁊ opinio eius hic approbat: dixit. n. q̄ qr in decre. cū in cunctis. papa īferioribus exp̄sit: ad quos eligendi ptās deuoluatur: ⁊ in cathedralibus tacuit: dedit ītelligere q̄ ad episcopū in pdictis ecclesijs eo casu potestas deuoluī deberet: ⁊ hoc ibi tenet goff. ⁊ vin. in ꝓrium videbat: qr quasi paria videntur nō eligere infra debitū tempus vel nō eligere idoneū. ad hoc de transla. inter corporalia. sed si illi non elegissent ad illū superiorē deuolueretur potestas: ergo ⁊c. ⁊ super hoc vide q̄ no. inno. §. de ꝓcess. prebē. cum nostris: sed vt. §. dixi. ⁊. ī. patebit aliud ī vno aliud in alio ⁊ merito: naꝫ dicit ler q̄ si qs negligēs fuerit in petenda bonorū possessione infra. c. dies locuꝫ facit in sequēti gradu. ff. ō success. edic. l. i. §. decretalis. ⁊. §. quod dicimus. Si āt pp crimen uel indignitatem bonorum possessionem amittit: applicat fisco nō sequēti ī gradu. ff. de his qui. ut īdignis. l. claudius. ⁊. l. mulierem. ⁊. C. e. tit. l. hēditas: sicut ergo succedit fiscus pp delictum vel indignitatem nō pp negligentiaꝫ: sic ⁊ curia: in pmo casu non: in secūdo succedat. Et igit hui⁹ iuris originalē scias veritatē: scire ōbes de antiquo iure ⁊ dispositiōe ecclesie potestates conferendi episcopatus ad papam pertinere. xxij. di. c. i. conferēdi autē inferiores ecclias ad episcopos: sed hec regula fallit in casibus qui postmodū a iure fuerūt exp̄ssi. Voluerunt enim iura q̄ in cathedralibus sibi eligerent canonici. §. e. cū ecclia: in inferiorib⁹ etiā collegiatis canonici. xxij. q. vlt. cōgregatio. §. eo. c. i. ⁊ statuta fuerūt eis tēpora. §. e. ne p defectu. ⁊ de concess. prebē. c. ij. l. di. postq̄. Scias tamē q̄ primo emanauit ꝓstitutio illa nulla. de concess. prebē. q̄ decre. illa ne pro defectu. Olim ergo ēt post decre. nulla si canonici cathedralis ecclesie. nō eligebāt episcopum debito tempore deuoluebatur ēt in hoc casu negligentie potestas ad papam. ut. §. de concess. preben. dilectus. sed postmodum statutum fuit q̄ in illo casu. ī. negligentie bene deuoluatur ad superiorem proximū: vt in

.c.ne pro defectu.in hoc ergo casu seruabimus illud ius:sed ad alios non extendemus:vt hic vides.sed antiquo iuri stabimus.Refert tñ compost.pluries suis temporibus tractatum fuisse per papā:q hec ptās archiepiscopis conferret etiā in his casibus:sed finaliter deliberatio in contrariū resedit.vt hic vides.Et fuit ratio:q: prompti essent archiepiscopi in cassandis electionibus:ut prouisionum potestas rediret ad eos: fuerat etiā olim ista opinio vin.s.e.in notuit.ꝛ sequunt̄ eam innocē.ꝛ hosti.in decre.cū ī cunctis:ꝛ sic seruabat curia ante istā constitutionē:ꝛ semp intelligas hec vera:cū oēs scienter eligunt indignum:siue simul ꝛ semel siue separati.vt.s.dixi.Si aūt aliq eligunt:tunc deuoluitur potestas eligendi ad alios ipso iure vel per sententiā cū peccāt ī formā:ut in decre:q: pp.facit.s.e.c.ij.Sed pone pars eligentiū peccauit eligendo scienter indignū:remāsit ergo iurisditio in alios.illi nō elegerūt infra tps debitū:qd erit ī cāu isto: nūqd deuoluetur electio ad archiepm vel ad papā. dico sm ber.ꝛ cō post.q hoc no.s.e. cū vinctoñ. cū pars nō peccās fungat̄ vice capituli.ut ibi ꝛ.s.e.dudum.si capitulū negligat ad supiorem deuoluit̄ electio per.c.ne p defectu.sic ꝛ h cū finalis culpa fuerit in negligentia.

a ¶ Secus.in hoc sec⁹:q: in inferioribus vtroq; casu deuoluitur ad supiorem.ꝛ est eadem rō quā.s.dixi.ad epm ex dispositiōe antiq̄ ptinebat ecclarū seu dioc.dispositio:redit ergo res ad suā naturam.xxv.di.ab exordio.No.ergo q pena decre.cū in cūctis:h; locū in inferiorib⁹ dignitatib⁹ ab episcopatib⁹:ꝛ est expressum.s.e.dudū.i.ꝫ.j.e.si cōpromissarius.§.huius.So.ibi loquit̄ de pena illa suspensiōis a bñficijs p trienniū:que nō h; locū nisi in epoꝝ ꝛ superiorum electionib⁹.de qua loquit̄ decre.cū in cūctis.§.clerici sane.sed hic loquit̄ de illa pena.s.puatiōis ptāte eligēdi.de qua loquit̄ ipsa decre.cū in cūctis.in fi.Sꝫ cū pena suspēsiōis a bñficijs ibi repetita nō sit:ī illis locū nō hēbit: vt in ꝫrio dicitur.

b ¶ In inferiorib⁹.qbuscūq; ab epatib⁹ ēt in regularib⁹:oliꝫ tñ curia seruabat ꝫrium interdū in regularib⁹:q: cū decre.illa ne pro defectu.eqparet cathedrales ꝛ regulares sicut in cathedralibus supra dictū est:ita videbat̄ in regularib⁹ dicēdum:sed nō est ita:nec h; locum rō reddita.s.pri.rñso:q: sufficit non denegari diocesano hāc ptātem:cū in sua diocesi oīa possit:qō nō est in archiepis:ꝛ super hoc vide cōpost.s.e.ne pro defectu.ad fi.Approbat̄ autē hic glo.Joan.ꝛ Hu.xvij.q.ij.c.i.qui ibi no.q eps aliū instituet in abbatem cū monachi indignum eligunt:ꝛ quod no.ipse ber.in predicta decre.bone.in ulti.glo.

¶ Secus⁽ᵃ⁾ aūt in iferioribus⁽ᵇ⁾ ecclesijs est censendum.

Idem.

¶ Constitutiōi vt circa:nō satisfecit appellās qui disiunctiue iurauit se credere opposita esse vera:vl' q̄ sufficere deberēt ex eis.io.an.

Is qui⁽ᶜ⁾ cōtra electiōis formaꝫ vel electi⁽ᵈ⁾ personā aliqua obijciēs⁽ᵉ⁾ ad sedē apostolicā⁽ᶠ⁾ appellauit:corporali a se prestito iuramento:q illa que in appellatiōe sua expresserat.vl' ea que de ipsis deberēt sufficere:vā eē credebat:ꝛ se posse probar̄:nō est super obiectis vel expssis huiusmōi audiēdus⁽ᵍ⁾. ¶ Cuꝫ nō simpliciter⁽ʰ⁾ sicuti tenebat̄ iuxta cōstitutioneꝫ felicis recordationis gre.pape.x.pdecessoris nostri editam in cōcilio generali lugduneñ⁽ⁱ⁾. iurauerit expressa eadē seu obiecta se credere vera esse ꝛ se⁽ᵏ⁾ posse probare:sed indeterminate illa⁽ˡ⁾ vel ea que deberent sufficere de eisdem⁽ᵐ⁾.

Idem.

I ¶ S qui. Primo soluit casuꝫ dubiū:scdo rōnē subdit ibi cum non.Do.

c ¶ Is qui.ortū habuit hec decre.ex gl.gar.posita.s.e.ut circa.sup vbo probare.ꝛ gl.guil.ibi posita sup vbo se posse.ꝛ hic ipsoꝝ approbat̄ opinio.Jo.an.

d ¶ Vel electi.ḡ intelligo idē de postulato vel eo in cuius persona facta est prouisio:cū decre.illa ut circa.hec oīa eqparet.vñ qō in vno d̄r intelligat̄ in alijs repatitū:ꝛ idē ēt intelligas de eligēdo si ꝫ certā personā appellet̄.j.c.proxi.

e ¶ Obijciens.exempla de his que obijci pñt dixi.s.e.ut circa.

f ¶ Ad se.ap.ista lr̄a videt̄ facere pro guil.qui no.in decre.ut circa:q decre.ipa nō h; locuꝫ nisi in appellationibus interpositis ad papā:sed ꝫrium credo:ut ibi dixi sm gar.cum decre.illa indistincte loquatur.

g ¶ Audiēdus.no.q ista decre.declarat que sit pena nō seruātis ꝯstōnem illaꝫ vt circa.s.q nō valet appellatio:dicebāt.n.quidā q illa erat pena ñ iurātis: q super nō expressis nō audiret̄:sup expssis uero bñ:per illū ver.aliogn q est ibi: sꝫ hoc est falsum:ut hic patet:q: nō iurās:vel iurās alio mō q̄ debuerit:nō audit̄ ēt super expressis:ꝛ ille ver:aliogn.exponi debet ut ibi dixi.

h ¶ Simpliciter.no.nō recedēduꝫ a uerbis legis.vi.q.iij.scriptuꝫ.de deci.ad audientiam.ff.de exer.l.i.§.si is qui nauem.ff.de leg.iij.nō aliter.

i ¶ Lugduñ.s.e.ut circa.

k ¶ Et se.repete credere:ꝯstō enim illa nō veritatem querit:sed calūniaꝫ excludit vt ibi dixi in glo. si autem.

l ¶ Illa vel ea.sed ꝯtra si duo proponūtur etiā copulatiue que ad vnū finem tendūt:sufficit alterū probari.s.de iudi.exhibita.supflua pbatiōe se oneraret astringēs se ad utrūq; pbādum.s.de proba.lꝫ.ff.de pba.circa.ꝛ sm hoc ēt copulatiua dissoluit̄ in disiūctiua.ff.de ver.sig.sepe.xvi.q.iij.placuit.Idem est ergo pponere copulatiue uel disiunctiue:cuꝫ utrobiq; sufficiat alteruꝫ pbari:ut p predicta iura probatur.ꝛ.s.de rescrip.īter ceteras.rñdeo obiectio supradicta vera est q: quo ad probationē bene sufficit alteruꝫ:sꝫ nō quo ad obiecta.noluit.n.illa cōstitutio probatōib⁹ puidere sed obiectiōibus.s.q nihil calūniose opponeretur:ꝛ ideo voluit q simpliciter super oībus iuraretur.si eniꝫ iurat uera esse que ad victoriam sufficiāt:iā istud iuramētū oīum obiectoꝝ maliciā nō excludit:immo ex decem obiectis:si vnicum quod sufficeret esset verū:reliqua falsa:satisfactum esset illi iuramento:ꝛ cōcor.j.e.ut quis duas.

m ¶ De eisdem.s.expressis uel obiectis in appellatione.

Qui contra. Primo ponit casum in quo declarat constitutionem.vt circa.secundo an pena in isto casu locum haberet.Do.

¶ Qui contra certā personaꝫ ne eligatur appellat constitutioneꝫ vt circa seruare tenetur.Jo.an.

Qui contra⁽ⁿ⁾ certaꝫ⁽ᵒ⁾ ꝛ noīatā⁽ᵖ⁾ personaꝫ ne ab alijs eligat̄⁽ᑫ⁾ ad sedem⁽ʳ⁾ apostolicam antequam fiat⁽ˢ⁾ electio duxerit appellandum: debet per omnia in appellādo seruare formam constitutionis felicis recordationis Greg.x.pape predecessoris nostri:ut circa⁽ᵗ⁾: edite in concilio lugduñ.ac si electione iam facta⁽ᵘ⁾ cum contingeret appellare. ¶ Alioquin non obseruans pene⁽ˣ⁾ constitutionis eiusdem se nouerit subiacere.

Idem.

¶ Si compromissuꝫ est in plures vt eligāt.p vnū faciēda ē electiōis pronunciatio:sicut quando procedit per formam scrutinij: aliter electio facta non tenet.Jo.an.

Sicut cū p formā⁽ʸ⁾ scrutinij ad electionē pceditur ē per⁽ᶻ⁾ vnū

n ¶ Qui cōtra.Decre.ista tracta fuit de glosa gar.posita ī decr.ut circa:super verbo appellari:ꝛ guil.sup verbo facta:ꝛ approbatur h ipsorum opinio.

o ¶ Certam.ergo secus si cōtra īcertā:puta ne fiat electio nisi canonica vel ne fiat ꝫ tenorē priuilegiorū eccl'ie.s.e.ꝯsiderauimus:vel ne fiat de aliquo excōicato:vel homicida:uel his similia: tūc enī nō hꝫ locū ꝯstitutio.ꝛ rō p se patet: si.n.ante electionē ꝛ cōtra in certā psonā appello per te vides q ꝯtra formaꝫ electionis nihil obijcere vel exprimere possum: cū adhuc nō sit facta: ꝛ qō nō ē ꝛc.ō despō.impu.ad dissoluēdū.idē in personā:cum enī nullā exprimā personā que cōtra illaꝫ possum exprimere.

p ¶ Noiatam.ītelligo h siue sit pprio noīe:puta ne paganus de mutia: vl' appellatiuo: puta ne filius.p.vel ne archidiacon⁹.vel ne pmicerius.uel his siſe:vel alia certa circūlocutio. ad hoc.ff.de rebus cre.l.certū.s.de testi.lꝫ ex quadam.

q ¶ Eligatur.uel postulet̄:de puisiōe nō erat dubitatio:q: expssum erat in ipsa decre.ut circa:ut iā dicā.Quid si appello ne ad electionē admittatur eodem modo credo distinguendum: vtrum cōtra incertā:puta ne aliqui excōicati irregulares ꝛc.ꝛ tunc nō tenear.aut cōtra certā:ꝛ tūc tenear cōstōnem ipsam seruare per hanc decre.

r ¶ Ad sedem apostolicam.repete que dixi.s.c.proxi.

s ¶ Fiat electio.dubitatiōis cā fuit:q: in decre.vt circa dicebat̄ qñ appellatur ꝫ electū sed h nō appellat̄ ꝫ electū sed ꝫ eligēdū:ꝛ sic v̄r hr̄e locū ꝯstitutio:sꝫ secus ē vt hic vides:ꝛ sic dicebam⁹ oliꝫ p illā lr̄am q̄ ibi est puisio facienda uel fcā:q: sicut in faciēda puisione suāda erat forma in appellatione.sic ꝛ in facienda electione:cū illud c.illa parificet:ad idē.s.e.c.i.si forte.j.e.si postquam.

t ¶ Ut circa.s.co.ti.

u ¶ Facta.scias q ita ītelligebāt curiales decre.illā:cū eadē rō sit vtrobiq;.ꝛ no.q sicut hec decre.determinat decre.ut circa ita dico ꝛ determinari decre.s.e.c.i.nā lꝫ ibi dicat̄ electionē:postulationē:vel puisionē factaꝫ suata istius distinctione.Idē dicā in facienda p decre.ut ibi ēt dixi.Et sic suat curia:ꝛ facit qō no.guil.in decre.ut circa.in glo.no.ergo.

x ¶ Pene.ut nō ualeat appellatio:nec audiat̄ ēt sup expssis.s.c.pr.

Sicut cum per formā sim. Primo ponit simile p qō casum decidit Scdo ponit dissimile ibi quāuis.Do.

y ¶ Per formā.ortum aūt habuit hec decre.ex his que no.p Inno.ꝛ hostien.ꝛ compost.s.e.q: pp.ꝛ.c.in genesi:ut infra patebit.Jo.an.

y ¶ Formā.not.q ista decre.locuꝫ hꝫ in his electionibus in quibus debet forma seruari decre.q: pp.ꝛ.c.in genesi:ꝛ sm ber.qui hoc ibi no.in pma glo.ꝛ Inno.ꝛ cōpost.in pma decre.illa locū hꝫ in electionibus eporuꝫ uel inferiorum platoꝝ qui psunt collegio:ꝛ p quoꝝ mortē ecclesia d̄r vidua ta.in alijs nō.Hosti.aūt illā intellexit etiā in quocūq; bñficio:vel canonijs cuius electio ad plures ut ad collegiū ptinet.ut ibi no.circa pnci.primos sequor.sm hoc ergo dicemus hoc qō h dicitur de cōi pnunciatione hr̄e locū in his ī quibus suanda est pdicta forma.In canonijs vero vl' beneficijs alijs secus.q: ibi sufficiēt singulares ꝯsensus:qō verum est si illi sint capitulū:si ꝯsensus prestent in capitulo al's secus sm ber.q hoc no.in decre.in genesi.in glo.super vbō cōis.ꝛ ibi ēt de hoc p Inno.ꝛ Hostiē.

z ¶ Per vnū.q ergo dicit decre.q: pp vt is collatiōe hita eligatur intelligit̄ p iura postmodū subsecuta p vnū oīum vice.Notabat tñ ibi Ho.q lꝫ hoc suaret curia tñ satis erat si oīum vno ore sm̄o pcederet: ad hoc .C.de epis.ꝛ cle.l.qm̄ venerabilis:ibi ab oībus vno ore dānaret̄ ꝛc.nec ob.sm id decre.in genesi.q: ibi singulariter nō vno ore cōiter elegerant: sed hoc ē falsuꝫ ut hic vides:ꝛ qō dicit vnū.si queraṫ p quē.dic p eum qui hꝫ pmā vocē:uel eū cui capitulū ꝯmiserit.sꝫ si capitulū vl' illi q ꝯsenserunt nō ꝯmittāt hoc expsse alicui.vn⁹ pñtib⁹ alijs fcā collatione eligat vice capituli vl' ꝯsentiētiū.ꝛ satis est.q: ratihabitio ꝛ taciturnitas mādato cōparant̄.saltē ī re appetibili:ꝛ meritoria.sicut ē q p electionē canonicā proui-

deatur ecclesie.ff.mā.ꝙ si fideiussor.⁊.C.man.si fideiussor:secus ī onero sa: vbi requirit expressus consensus.ff.de procu.filius.§.inuitum ſm Inno.qui hoc no.in decre.in genesi:⁊ compost.in decre.q: pp.

a ❡ Communis.sed nonne sufficiunt singulares consensus.ff.de ser.rustī.pre.per fundum.ff.communia predi.receptum.ff.de aqua plu.arcē.l.si āt.Sol.leges iste loquūtur de actu qui diuisionez recepit:nec est ibi communio collegiatorū sed singularium qḋ dic vt not.ꝭ.de consti.cum omnes:sed h̄ de negocio loquitur ꝙ diuisionem transmutationē vel omissionem non recipit:⁊ ideo secus.ff.de verbo.ob.l.ij.

b ❡ Instituta.supra.e.ti.in genesi.

c ❡ Debet fieri.⁊ pnunciari communis electio: vt dictum est supra.

d ❡ Cōpromissi.⁊ vtrobiqꝫ facienda est per verba singularis numeri: vt.j.de re iudi.cum ab vno.dicebat.decre.qa propter qui vice omniū ecclesie viduate prouideant:vnde videbatur ꝙ omnes haberent prouidere:quod verum est:ſꝫ vnus omnium vice pronunciare ⁊ electionez facere:ut hic.

e ❡ Humana.ff.de arbi.l.item si vnus.§.itez si plures.vbi dicitur ꝙ aut omnes sententiā dicant aut nullus.tamen ſm nos vnus alijs presentibus ⁊ mandantib⁹ sententiaꝫ per verba nū pluralis numeri poterit recitare:⁊ idem in pluribus iudicibus.j.ḋ re iudi.cum ab vno.⁊ etiam no.ff.de arbi.l.sicuti.

f ❡ Subsistat.ratō quia tot videntur eē electiones quot sunt numero eligentes.vt.ꝭ.e.in genesi.

pronuncianda ⁊ facienda cōis[a] electio ſm canonica instituta[b]: sic ⁊ p vnuz debet[c] fieri cum per formam pceditur cōpromissi[d]. ⸿ Quāuis ī arbitris ꝯpromissarij lex humana[e] innuat q: ab eis oībus sit pnunciatio faciēda: alioqn a plurib⁹ cōpromissarijs facta simul electio eo ipō iurib⁹ nō subsistat[f]. I Dem.

❡ Decre.supra eodeꝫ lꝫ canon.in collegiatis parochialibus ecclesijs ⁊ assumptis ad ipsarum regimen locum non habet.io.an.

Statutū[g] felicis recordationis grego.x. pape predecessoris nostri de his qui ad parochialiuꝫ[h] ecclesiarū regimē assumūtur pmouēdis[i] ad sacerdotiū īfra[k] ānū alioqn[l] eisdē ecc̄lijs sint puati[m]. ⸿ Qḋ[n] cum sit penale restringi[o] potius cō uenit q̄ȝ laxari. ⸿ Declaram⁹[p] ad collegiatas[q] ecclesias[r] etiam si alias parochiales extiterit: ⁊ ad assūptos ad earum regimen non extēdi: sed antiqua iura[s] seruari debet potius in eisdem. I Dez.

❡ Si cōpromissarius ſm traditā sibi metam scrutatis ⁊ ī scriptis redactis voluntatib⁹ singulorū illuz eligat in quē non maior pars capituli sed plures aliorū cōparatione ꝯsenserāt nō tenet electio: cum preter formas cōcilij fuit celebrata.io.

Si cui[t] eligendi potestas data fuerit sub hac forma[v] vt ipse secreto[x]: ⁊ sigillatiꝫ votis singulorum de capitulo[y] exquisitis ⁊ in scriptis redactis illum eligat in quem plures de capitulo partium cōparatione minorū[z] consenserint licet consentientes maiorē partē totius capituli n̄ attigāt: ipseqꝫ[⁊] scḋ huius modi scrutinio ⁊ ī scriptis redacto iuxta traditā sibi formā eū in quem non maior[ꝯ] ps sed plures de dicto capitulo quā in quēquā alium dixerant uota sua duxerit eligenduꝫ. ⸿ Talis electio cum. ⸿ Preter[ꝭ] formas quas generale concilium[a] seruare statuit in electionibus celebrādis: decernēs eas si aliter fierēt non valere[b] fuerit attētata robur n̄ obtinet firmitatis[c]. I Dem.

❡ Ex vocatiōe quocunqꝫ modo facta in discordia de religioso mēdicante ad prelaturam extra administrationē sui ordinis nō acgritur illi ius: nec cōsentire poterit etiam de prelati licētia.idē de vocatione facta a minori parte nūero ad quālibet plationē de religioso n̄ mēdicāte: ⁊ sec⁹ scḋm irritū ḋcernit.io.an.

Quorūdaꝫ oculos[d] sic vitium ambitiōis excecat[e]: q: quasi sue pfessionis imemores[f]: qua cōtēptis honorib⁹[g] abiectis diuitijs[h] spretisqꝫ delitijs arbitriū pprium subiugarūt alterius ditioni[i]: retro respiciunt ad aratrū manu missa[k]:

stione.vij.⁊ hic diximus.

r ❡ Ecclesias seculares.nā hodie secus in regularibus: quod dic vt in de.de sta.regu.ne in agro.§.ceterum.

s ❡ Antiqua iura.supra eodeꝫ titulo.cuꝫ in cunctis.§.inferiora.⁊ de hac compulsione ordinum plene dixi.supra eo.licet canon in fi.

Si cui. Primo ponit casum: quem secundo determinat ibi: talis: motiuum interserens: ibi preter. Ho.

t ❡ Cui.idem si pluribus: cum ratio capituli semper remanet: ⁊ debet ista decre.iungi cum decre.infra eodem cum expediat.

u ❡ Forma.que non est ḋ premissis immo prohibita.ut supra eodem quia propter.⁊ eo.titulo ecclesia vestra.per hanc enī erat reperire electum non a maiori parte totius capituli prefici ecclesie.

x ❡ Secreto.idem ⁊ multo magis si non secreto: quia tunc esset obuia cōcilio.quia propter: ⁊ semper locum habet ratio finalis.

y ❡ De capitulo.idem si non essent de capitulo sed vocem haberent.ut supra ḋ causa possessionis cuꝫ ecclesia sutrina.⁊ supra eodem cumana.

z ❡ Minorum.puta cū ex.xij.canonicis.v.consentiunt ī vnū.iiij.in alium.iij.in alium: electum igitur a.v.electus est a maiori parte comparatione partium sed non a maiori parte capituli: quia quinqꝫ nō sunt maior pars.de.xij.

⁊ ❡ Ipseqꝫ.in quem tradita est potestas huiusmodi.

ꝯ ❡ Non maior pars.ergo a ꝯrio si eligeret illū in quem cōsensisset maior pars valeret electio.j.eo.cuꝫ expediat.q: illa forma p concilium subsequens sublata non videtur.ut ibi.

ꝭ ❡ Preter.Nota ista duo equiparari preter ⁊ contra: simile de fide īstrumētorum pastoralis.Sed nonne nominatus a maiori parte aliorum comparatione: ex quo placuit omnibus ꝙ ipse eligeretur.est nominatus ab omnibus.vnde ⁊ ī electione Romani pontificis seruatur interduꝫ hoc ꝙ nominatus a minus q̄ȝ a duabus partibus de consensu omnium habeatur pro ro.pon.ut nota.compost.supra eodem licet.⁊ guil.supra eodem vbi periculum.dic ꝙ iura voluerunt certas formas seruari: ⁊ licet omnes consentiant si non seruantur forme nō tenet electio.cardinales nec artantur nec de facto seruāt formas.sed sufficit ꝙ due partes consentiant.ꝭ.e.licet.

a ❡ Concilium.ꝭ.e.ti.q: propter: ⁊ aduerte ꝙ sicut dixi.ꝭ.eo.sicut.cū ista decre.fundetur super formis concilij.dicam ꝙ vbicūqꝫ non hn̄t locū ille forme nō hēat locū ista decre.si igit in dignitatib⁹ p q̄s viduate nō sunt eccl̄ie: suarēt h̄ forma.vel bn̄ficijs vel canonijs.non vitiaretur electio.sup quo vide qḋ ibi dixi.Jo.an.

b ❡ Non valere.ipso iure.

c ❡ Firmitatis.Et sic etiam eligentes priuari debent ea vice potestate eligēdi:ut .ꝭ.eo.quia propter.

Quorundaꝫ. Decre.diuide in q̄ttuor ptes.in pma ponit cōstōnis cām.in secūda ꝯstōnem circa mēdicātes.in tertia ꝯstōnem circa nō mēdicātes.in quarta decretum.secūda ibi volentes.tertia ibi circa.q̄rta ibi nos.Jo.an.

d ❡ Oculos.est oculus mētis q purus eē dꝫ vt h.⁊.i.q.i.c.multi.Est oculus corporis q dꝫ eē pudicus.vt.xxxij.q.v.q viderit.Est oculus administrationis q dꝫ eē puidus.xciij.di.diaconi.i.⁊.ij.⁊.vi.q.i.oues.⁊.ꝭ.de offi.archidia.ad hoc.

e ❡ Exceat.sic.ꝭ.e.auaritie.

f ❡ Immemores.mens auida potentie nec abstinere nouit a vetitis nec gaudere cōcessis.nec adhibere pietati consensum.xlvij.di.virum.⁊.j.de conces.preben.detestanda.

g ❡ Honoribus.xxvij.q.ij.scripsit de sta.re.ea que.

h ❡ Diuitiis.i.q.ij.§.verum.retentio enim propriorū monachatui est ꝯria.de sta.re.cum ad monasterium.in fi.

i ❡ Ditioni.xij.q.i.non dicatis.j.e.ti.si religiosus.

k ❡ Missa.⁊ sic non sunt apti regno dei.luce.ix.c.⁊.ꝭ.de vo.⁊ vo.c.magne.

g ❡ Statutum.Primo ponit ius antiquū.Secūdo declarationis motiuum.ibi quod cū.tertio declarat ibi declaramus.Ho.

g ❡ Statutum.nota q: decre.cum in cunctis ponebāt de dignitatib⁹ ⁊ beneficijs curatis ⁊ parochialibus ecclesijs: decre.ergo licet canō.solū de parochialibus: dicens ecclesijs: ad dignitates extendi nō debuit: precipue cum constitutio sit penalis: ut sequitur.Jo.an.

g ❡ Statutum.ꝭ.e.licet canon.

h ❡ Parochialium.que dicant parochiales.dic ut dixi.ꝭ.e.lꝫ canon.

i ❡ Promouēdis.ad sacerdotiū.hoc vex nisi in casu.j.e.ti.cum eo.

k ❡ Infra annū.numerādum a die quo possessionē pacificā habuit.uel p eū stetit quominus haberet.j.e.cōtrasta.§.i.de prebē.lꝫ.ij.nec currit iuste impedito: ut in predicta decre.cōmissa.

l ❡ Alioquin.i.si se nō fecerint infra annum pmoueri.

m ❡ Priuati.intelligas ītegro lapso āno: qḋ dic vt.j.e.cōmissa.i.rn̄.

n ❡ Quod statutum.

o ❡ Restringi.nā odia restringi ⁊ fauores ⁊c.j.de regu.iur.odia.cū suis concor.ff.de lib.⁊ postu.cū quidā: ⁊ benignior interpretatio facienda ē in penis.j.de re iur.in penis.cum suis concor.

p ❡ Declaramus.hoc olī fuerat ēt declaratū per quādā extrauagantem sale tan.de qua dixi.ꝭ.e.q̄uis.⁊.c.q̄ȝ q̄ȝ.que incipiebat dilecti.

q ❡ Collegiatis.no.ergo ꝙ aut sunt ibi plures ut collegiū: aut nō: sed vt singuli: in primo casu locum habebit decret.hec.in secundo non: ⁊ super hoc vide quod no.hen.ꝭ.e.ti.c.i.⁊ ḋ iurepa.postulasti.Si queratur quo modo hoc cognosceretur: quia iste ibi est rector vt caput: ⁊ canonici vt membra.super his tamen vide quod no.de exces.prela.dilecta.Sꝫ quero.pone ꝙ ecclesia fuit collegiata: nunc desinit ibi collegiū: qd erit: hēbit ne locum hec decre.⁊ videtur ꝙ non: quia deficientibus personis desinit esse collegium.ff.ad muni.sicut municipium.ad hoc.ꝭ.c.i.x.q.iij.vni.ff.de ver.signi.neratius.⁊ grex eē desinit: si vnū animal remāsit in grege.ff.de lega.i.si grege.ar.cōtra.xix.q.iij.que semel.vij.q.i.pastoralis.cum similibus.Dico ⁊ breuiter ꝙ si collegium desinat ibi esse: puta canonicorum morte: locum habet decre.quia alij habent substitui.⁊ si hec non faciant

a ¶ Litigioꝝ.q̃ a monachis uel religiosis sunt penitus enitãda.s̃.co.de sin.c. vno cũ suis ꝓcor. b ¶ Inuoluũt.ꝛ sic oues ꝓuertunt in lupos.s̃.de renũ. nisi cũ prĕdĕ.§.pp maliciã. c ¶ Solium.s̃.c.fundamẽta.§.ne aũt.in fi.

d ¶ Electionibus.ergo eligi possunt:quod dic ut dicã.j̃.e.nullus.

e ¶ In discordia.intelligo in discordia fieri:siue due siue plures celebrate sint electiones siue vna tm̃ aliquibus ex his ꝓdicentibus ad quos spectat electio.vt.s̃.eo.cupientes. .§.si vero.

f ¶ Superiore.cuius solius licentia alias sufficit.j̃.e. si religiosus.ij.tm̃.

g ¶ Extorta.ꝛ sic non valeret si de hoc ꝓstaret.s̃.de ꝓbil.cuz olim.ij.sicut nec cõfessio extorta.s̃.qõ me.cã.c.perlatuz.xv. .q.vi.ca.i.nec absolutio.j̃.qõ me.cã.c.vno.nec licẽtia extorta preiudicat repetẽti cõiugẽ.s̃.de conuer.cõiuga.accedens.

h ¶ Dispendia.vtãda.s̃.e.cupientes.s̃.de fi.instru.quod super his.j̃.de vsu.vsuraruz.de consti.c.ij.j̃.de sepul.c.i.

i ¶ Maiora.si.de collu.i tm̃.

k ¶ In antea.occurrendũ ergo fuit de ser.nõ or.c.i.de procur. .c.i.cum suis concor.

l ¶ Predicatorũ.no.semp predicatores ꝑmittu:q: antigor fuit ipor institutio:ad idez.s̃.de excess.pla.nimis.ij.de priui. in his.j̃.de excess.pla.c. vno.j̃.de veci.c.i.in superscriptiõe: cum si.ꝛ de reli.do.c.i.

m ¶ Mẽdicãtiũ. mẽdicãtes q certas possessiões uel redditus habere nõ pñt.sed per questum publicũ eis victũ prebet incerta mendicitas. j̃. de re. vo.ca.i. Quid si mẽdicãs eps postulet ad archiepiscopatuz vel episcopatum alium: satis puto cum sub hac prohibitione includi:qz lz sit eps:nihilominus est ỏ ordine mendicantium.

n ¶ Ordinis.in illis enim hic nil noui iuris statuitur.

o ¶ Discordia.quid si oppõat aliquid qõ votũ discordantiũ nullũ reddat:puta qz tales erant ꝙ si cõsensissent eletioni huic ꝛ cum alijs elegissent non ualeret electio.ut ercõicati suspensi uel irregulares.nunquid tunc poterit consentire.satis crederem ꝙ in eo casu non obstaret hec ꝓstõ.ar.s̃.e.si qñ.ꝛ pone exemplũ.j̃.e.ex eo.ꝛ hoc añ oia videret examinandum:cuius euentus ꝛc.s̃.e.forte.ꝛ hec maxie cum supradicta dicuntur notoria ꝛ probationes parate offerũtur.ad hoc.s̃.de rest.spo.lfas.ff.ad exhi.l. .iij.ꝛ alij cõtra dicentes simpliciter debere haberi rationem numeri:ꝛ super hoc vide quod dicam.j̃.e.indẽnitatibus.§.i.declaratum est hodie ꝙ hic simpliciter inspicitur discordia.ꝛ.j̃.§.prori.minoritas.que consistunt in facto nõ in fictione vel iuris effectu: vt in clc.eo.ti.quod circa.

p ¶ Acquiratur.ergo cõfirmatio peti non poterit que ius antiquũ hz firmare.s̃. de fi.instru.inter. q ¶ Prioris ꝙm qõ in diuersis ordinibus diuersa sunt presidentium nomina.ꝛ hẽs idem.j̃.de pactis.qz ex eo.

r ¶ Alios.no.qz per hoc verbũ dico ꝙ circa mẽdicãtes vocatos ad administrationẽ sui ordinis nõ habebit locum iste.§.sed stabitur iurib⁹ antiqs.

s ¶ Numero.no.ꝙ lz minor ps ẽt sanior nõ tm̃ poterit electioni huic cõsentire p hanc litteram:credo tm̃ vt.s̃.§.prori.dixi ꝙ si maior ps ꝑuata esset ipso iure:ita ꝙ vota reciderent in minorẽ ꝙ tunc poterit ꝓsentire:qz non est electus a minori pte:immo a toto capitulo:facit ꝙ no.de postu.gratum.

t ¶ Quaslibet.siue ꝓpriij ordinis siue alterius siue secularium ecclesiarꝝ:ꝛ sic generalior ẽ ꝓhibitio hec quo ad prelaturas q̃.s̃.pri.Ellij.j̃.s.ꝙ administrationes ꝓpriij ordinis nõ cõprehendat: vt rõ capituli i ꝑn.c.posita sit generalior ad non mendicãtes.primũ teneo ꝛ si papa id voluisset expressisset vt fecit.s̃.pri.§.ad hoc de veci.ad audientiã.j̃.de ꝑuile.si papa.i.tm̃so.in fi.

u ¶ Minori.numero.vt.s̃. x ¶ Prelatorũ.quid si monachus rector parochialis ecclesie eligatur in epm̃ vel prelatuz a minori parte numero nũ quid poterit consentire vel acquiretur sibi ius.satis videt ꝙ nõ:per lfam q̃ superius dicit:cuiuscunqz cõditionis vel status existant.lz.n.nihil habeat cum nihil sit cõe.xvi.q.i.ne pro cuiuslibet.tm̃ negari non põt quin monachus uel religiosus existat.xvi.q.i.de monachis.in fi.

y ¶ Inane.si igitur superueniret cõfirmatio id non conualeseret:cum a principio sit nullum.s̃.eo.auditis.

Q Quis Primo ponit victuz rõnem interserẽs ibi cũ non nisi.secunda illud fortificat ibi ẽt.tertia declarat alias rõnem reddens ibi regressuz. do.

z ¶ Duas.ad quid de facto fuerũt due electiões facte de eodẽ:forte fuerat electus ab eis ad quos pertinebat proprio iure:ꝛ quia dicebat iaz tempus elapsum fuerat idẽ electus a superiore ex iure deuoluto ꝛ vtrũqz prosequebat: vel forte fuerãt aliqui ꝓrẽpti in prima cũ quibus postea processum est ad secũdã: vel aliq̃ alia solẽnitas omissa fuit i ꝑma que restaurata erunt i secunda. Sed dices.ad quid ergo ista bestia prosequitur nisi scẽdaz:forte aliq de his q fuerant in ꝑma fuerunt ꝓrẽpti in secunda vñ caute faciebat si id de iure fieri posset vtrãqz prosequendo.sed eẽ nõ potest propter rõnem que sequitur.

duũ precipitanter ruũt i litigiorum[a] anfractus:ꝛ causarũ strepitibus se inuoluũt[b] ꝛ extra administratiões ꝓprij ordinis soliũ[c] plature ꝓscẽdẽ moliuntur: electionibus[d] postulationibus seu ꝓuisionib⁹ de se in discordia[e] celebratis ipronide ꝑstãdo consensuz:prebendi assensũ a suo superiore[f] nõnũquã extorta[g] licẽtia potius quam obtenta:ex quo aniarũ ꝛ ecclĩaruz dispendia[h] noscim⁹ prouenisse:ꝛ prouentura maiora[i] i antea[k] verisimiliter formidam⁹.

¶ Volẽtes igiẽ huic pesti salubri remedio obuiare:ꝑnti cõstitutiõe sãcimus:ut nulli religioso predicatorũ minorũ heremitarũ sci augustini aut quorũlibet mẽdicãtiũ[m] ordinuz:electione:postulatiõe: prouisione seu vocatione ad aliquaz extra administrationẽ sui ordinis[n] ꝑlaturaz in discordia[o] de se facta ius decetero acquirat[p]:nec eorum aliquis tali electioni postulatõi prouisioni aut vocationi quoquo modo ualeat consentire:ẽt si magistri aut ministri vel prioris[q] generaliuz eorundez ad id accesserit licẽtia vl cõsensus. ¶ Circa religiosos quoqz alios[r] cuiuscunqz conditionis vel status existãt: volumus hoc seruari:ut nec ipsi electiõibus postulationibus ꝓuisionibus aut vocationibus a minori parte numero[s] ad prelationes quaslibet[t] de se fcãs q̃ hoc ipo ꝙ a minori[v] pte ꝓcesserint nullum ꝓrsus tribuãt ius eisdem: suũ audeãt prestare cõsensum: etiam si super hoc assensus vel licentia suorum iteruenerit prelatorꝝ[x]. ¶ Nos eniz quicquid contra premissa vel eorꝝ aliquod a quocũq̃ contigerit attentari: omnino decernimus irrituz ꝛ inane[y].

I Dem.

¶ Non potest electus duas electiones prosequi petendo confirmationẽ ex illis: etiã si protestet se contẽtum altera per quã consequi possit sue intentionis effectum: necesse ergo habet alteraz eligere qua electa ad alterã redire nõ poterit.io.

Q Quis duas[z] electiones ỏ se in aliqua ecclesia celebratas prosequatur insimul[a]: ꝛ ꝓfirmationẽ petat ex is. ¶ Cũ ñ nisi ex vna ipsarum valeat ius hẽre rõni[b] cõsonum non putamus. ¶ Etiam si se cõtẽtum[c] esse velle altera per quaz sue intentionis cõsequi possit effectum[d] i initõ ꝓtestet[e]: oportet ergo eum ne cum ipsius ecclesie[f] vel sui aduersarij[g] si quẽ habet: discrimine in icerto vagetur[h]: eligere[i] quã prosequi velit ex illis: ꝛ confirmationez petere tantũmodo ex eadẽ. ¶ Regressum ad aliã cui per electionẽ alteri⁹ renũciare[k] sibiqz ius ex ea nõ cõpetere profiteri videt nullatenus habiturum.

I Dem.

¶ Si electus nõ cõsentit: vel post operat protestatio: per ꝓrium enim factum protestationi videt obuiare: qõ dic.ut.xxvij.di.c.i.de ꝓstit.cũ. ¶ M. de elec. cumana. cum similibus.

a ¶ Cõtẽtũ. si. s̃.e.is q.

b ¶ Effectum. s. confirmationem.

c ¶ Protestet.ergo nil

d ¶ Ecclesie.ad quam electus est. e ¶ Aduersarij. collecti vel alias se opponẽtis.s̃.e.cupientes.ꝛ.j̃.e.c.vltimo.

f ¶ Vaget.qõ nõ lz.ff.de iur.fis.l.ita fidei.ff.de eui.l.i.§.edere.ff.de inter.ac.de etate.§.nihil.s̃.e.i electionib⁹.s̃.e.ii.de rescrip.cũ i multis.s̃. de rescrip.ad hoc.de ap.c.ij.cũ si.ar.ꝓ ꝙ liceat in icerto vagari.ff.de reiuẽ.que de tota.§.icerte.ff.cõi diui.ꝛ si nõ oẽs.§.si incertum. sed specialia sunt:quod dic ut no.de li.ob.c.ij.ꝛ facit decre.ista ad qõnem quã anno disputaui:an valeat alternatiua appellatio.s.appello ad archiepũz ul ad papam.super quo dic ut ibi dixi.j̃.de offi.dele.c.si is cui.

g ¶ Eligere.ꝓponẽda ergo nõ incurrit penam:sed sufficit ꝙ alteram eligat:ꝛ sicut tenet eligere.ut i actiõibus dici solet.aut enim sum certus q̃ mihi cõpetit actio.ꝛ tũc eligere debeo.ff.de trib.ꝙ in heredẽ.§.eligere:aut i certus.ꝛ distingue tũc qz aut suz incert⁹ ꝑ iuris ꝓperitiã.ꝛ tũc nihilomin⁹ eligere debeo qz peritiores ꝓsulere debui.ꝛ ignorãtia iuris nõ excusat. ut .i.q.iiij.§.notandum.j̃.de reg.iur.ignorantia.ff.de iu.ꝛ fac.ignoꝛ.l.regula.aut ꝑ errorẽ facti:ꝛ tunc subdistingue.qz aut erat error proprij facti aut alieni.aut eius in cuius locũ successi:si ex errore proprij facti eligere ỏ beo:qz in proprio fcõ intollerabilis est ignorantia.ff.ad vel.l.q̃q̃.si propter errorem facti aduersarij:tunc non teneor eligere.ff.quorũ leg.l.i.§. ꝙ autem.si propter factum eius in cuius locum successi eligere teneor.ff. de reg.iur.qui in alterius.in fi.ꝛ.j̃.de reg.iur.is q in ius.ꝛ adde qõ dixi de reg.iur.abbate.in prin.

h ¶ Renũciare.ꝛ ẽ rõ:qz sibi sunt ꝓrie vt.s̃.vidisti.ꝛ est si. C. de fur.l.i. ibi enim agendo mandati approbat factum serui.agendo furti reprobat ꝛ ideo vna electa fit alteri preiudicium ad idem.C.si ser.erte.se mã.emi. .l.vna.vbi si ex peculiaribus nũmis seruus se mandauit emi ꝛ emptus est: dominus agit ex vendito ad precium.quia ex illo precio non competit emptori liberatio.vel agit mandati ad mancipium.sed vna electa sibi preiudicium facit in alia ea ratione qua supra.ad idez.C.de codicil.l.vlt. .ff.de le.ij.cum filius.§.varijs.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.l.commissorie. Quod ergo dicitur ꝙ edita actio potest mutari emendari ꝛ corrigi

sicut placet vsq3 ad litē cōtestatā.ij.q.viij.libellorum.C.de eden.l.edita verū est in his in quibus vna non tollitur per electionem alterius: vt hic ⁊ in predictis concor.ut no.de libel.ob.c.ij.in glo.magna in fi. De hac tñ materia plene no.ff.de tribu.ꝙ in heredem.§.eligere.

Si electio. Primo ponit casum quē per quattuor exempla specificat ⁊ rōnē iterserit. secundo solutionem moderat ibi dūmodo. Do.

a Si electio.⁊ determinat hec decre.qd tangebatur per host.⁊ com post.s.e.ne pro defectu p vin.⁊ abba.s.de ma.⁊ obe.cum olim.io.an.

b Effectū.confirmatō nē.s.c.prori.si enī cōfirmatus eēt.⁊ cassaret cōfirmatio: dic vt.j.eo.si cōfirmationē vel consecrationem.si talis ē electus.s.eo.cū in cunctis.s.de accu.super his.

c Renūciat.an electus post ꝯsensū sine superioris auctoritate possit renūciare electioni de se facte: fuit cōtētio inter doctores: ⁊ dixerūt io.ber.inno.pe.de samp.⁊ ab.s.de transla.inter corporalia: ꝙ potest. Hos.⁊ host.ibi tenēt cōtrariū dicit igitur ber.⁊ inno.de resti.in integ.c.ij.ꝙ post consensu3 ⁊ ante cōfirmationem sufficit renunciare in manib⁹ eligentium.tu dic s3 guil.qui hoc no.s.eo.Quis: ad fi.ꝙ nō confirmatus aut renunciat electioni priusꝙ negocium ad superioris deferatur examen: aut post. primo casu hoc ei licz.s.e.cum inter canonicos de transla.inter corporalia.de resti.i inte.c.ij.vij.q.i.ꝙ periculo sum.si delatum est: aut proponitur tale quid contra electum ꝙ electionez nullam reddat: ⁊ eligentes potestate p̄uat eligendi: aut non. I primo casu licet teneat renunciatio quo ad ipsum: non tamen quo ad superiorem quin facta renunciatione possit super propositis veritatem īquirere: ⁊ si de ipsis constiterit eligere ac prouidere: ac si pronunciatum esset: de sup.ne.prela.licet.alias sibi posset illud.s.de postu.bone.ij.§.nec nocebat.⁊ crimina vndecunq3 ⁊c.xxiiij.q.iij.ecce: de collu.c.i.sicut quandoq3 de iure defuncti queritur ⁊ sciri possit de iure superstitis.s.de arbi.ex parte. Item secund⁹ accusator de prioris preuaricatione docens admittitur.ff.de preua.l.ij.C.de accu.si quis homicidij.in secundo casu tenet in totum renunciatio: i nullo enim preiudicatur superiori coram quo questio pendet: puta si dicatur ꝙ electio facta sit contra formam concilij.quia propter.ego dico ꝙ ēt si non sit delatum negocium ad superiorem vel etiam in secundo casu distinctionis cum delatum est.s.⁊ non opponitur id per quod sint priuati: licet teneat renunciatio quo ad electum s̄m opinionem Ber.⁊ sequatium quam credo veram eē: tamē i nullo casu tenebit quo ad sup̄ioris p̄iudiciū. nam etiam si peccatum sit i forma hab3 superior tunc prouidere. vt.s.e.ꝙꝙ. Dico ergo breuiter ꝙ in omni casu ante confirmationem tenet renūciatio quo ad electum: quo ad superiorē i nullo casu fit sibi p̄iudicium p ista pro hac pte iducta ⁊ ar.j.e.ti.ab eo.

d Occultum.idē si propter supueniēs delictum vl factum.pone ꝙ peccauit i decre.supra eo.ꝙ sit.vl i decre.cupiētes.uel i decre.j.e.si religiosus redibit potestas ad electores cum in culpa non fuerint: ⁊ ideo dicit occulto.ꝙ si sciēter elegissent: potestas eligēdi non rediret ad eos s3 ad supiorē noluerétur s̄m distīctionē decre.supra eo.ꝙꝙ.⁊ sic non procederet q̄stio quantum tempus dēberēt hēre: nullum. S3 pone ꝙ sciēter elegerunt idignum ita ꝙ p̄uati erāt potestate eligēdi: papa de gratia eos restituit: nūqd hēbunt integrum tempus ul quantum quod superat: dico ꝙ ītegrū p hāc decre.⁊ p decre.de ma.⁊ obe.cum olim.q3 ītegre restitui ītelliguntur.ij.q.iij.notandum.C.de sen.pas.l.i.⁊ ita no.vin.inno.⁊ ab.i p̄dicta decre.de maio.⁊ obe.cum olim.

e Dissensu.ut.s.in primo casu.

f Renunciatione.s.post consensum.

g Integrum.s.trium mensium in cathedralibus vel regularibus ecclesijs.s.eodem ne pro defectu.in minoribus sex menses de conces.p̄ben.c.ij. Et idē intelligo repetitum in mense qui datur pape ad electionem beneficiorum in curia vacantium.j.de preben.statutum.⁊ intellige hanc decreta.in his qui de iure proprio habent eligere: quia secus si ex iure deuoluto s̄m ea que no.ber.tan.⁊ hosti.s.e.ne pro defectu.qui dicunt negligētes esse priuatos tantum in prima electione que occurrit: vnde s̄m hoc si archiepiscopus ad quez ex iure deuoluto spectat eligere: eligit ⁊ electus dissentit: vel renunciat vel moritur: ad canonicos redibit electio. Sed gof.intellexit negligentes priuatos in tota illa vacatione: sed prior opinio verior videtur.q3 si culpa ex delicto p̄ueniens ex p̄ma electiōe tm̄ punit.s.e.cū victoris.mlto forti⁹ h erit culpa q̄ p̄uenit ex negligētia cū min⁹ puniri debeat negligētia ꝙ dolus.s.e.nihil est de cri.fal.ad falsariorū.

cōsensu3 renūciat vel moritur: vel propter occultū sui vicium electio cassatur: eligentes ad eligendu3 ex tunc integrum tempus habebunt: nisi circa id egerint fradulēter. io.

Si electio[a] ex eo nō sortiat effectu3[b]: q3 electus consentire recusat: vel post cōsensum renūciat[c] iuri suo: aut forte diem claudit extremū: seu p̄pter occultū[d] ei⁹ vitium irritat: electores q iam fecerāt quod spectabat ad ipsos infra iuris terminū eligendo: habebunt a dissensu[e] renūciatione[f] morte vel irritatiōe predictis: ac si vacatio noua esset: tempus integrū[g] ad electionem aliā[h] celebrādam. Dūmodo nil fraudulenter[i] egerint in premissis. Idem.

Si religiosus non obtēta licentia consentit electioni de se facte extra suū mōasteriū ñ valet cōsensus ⁊ irrita ē electio. Scdo dr ꝙ solus supior sine caplo dare pōt ꝯsentiēdi ⁊ transeundi licentiam. io.

Si religiosus cuius arbitriu3[k] non ex sua: cum velle vel nolle nō habeat[l]: sed ex illius quez vice dei supra caput suum posuit: ⁊ cuius i perio se subiecit: voluntate dependet: electioni de se ad prelationem aliquam extra suum monasteriu3 vel sua3[m] ecclesiam celebrate sui superioris[n]: qui dare ipsam valeat: nō petita licētia ⁊ obtēta[o] p̄sumpserit consentire: consensus sic p̄stit⁹ nō teneat[p]: ⁊ in pena3 p̄sumptiōis illius electio eadem ipso facto viribus vacuetur omnino. Quia vero vtrū religiosis[q] consentiendi electionib⁹ de se factis: ⁊ ad p̄lationes ad quas electi fuerit transeundi a suis superioribus sine fratru3 consilio licentia dari possit: cum iura super hoc sint varia[r] dubitatur interdu3. Nos ad huiusmodi dubitationē tollendam[s]: ⁊ vt ordinationes ecclesiarum ac monasteriorū in quibus tales[t] electi[u] extiterint celerius ⁊ facilius valeant expediri: decernimus vt ijdē superiores suis irrequisitis cōuētibus electis[x]

h Aliam.eadem ratione idez dico in tertia ⁊ in quarta.si secūdus vel tertius dissentit: renunciat: moritur: vel occulto suo vitio cassatur: ⁊ idem in vlterioribus. Nota igitur tempora que dantur in expeditionibus ecclesiarum vacantiū. Primo dantur tres menses electoribus ad eligendum.vel sex mēses secundum distinctionem.s.e.ne pro defectu: de conces.preben.c.ij.⁊ seruata forma istius decre.ad presentandum datur tempus ꝙciti⁹ fieri potest ⁊ ad huc octo dies.s.e.ꝙ sit.⁊.c.cupiētes: in prin.⁊.§.ceterum.ad cōsentiendum datur vnus mensis electo si libertatem habet consentiēdi alias quantu3 iudex arbitratur ad petendam cōfirmationē dantur tres menses.s.eo.ꝙ sit. ad consecrationem alij tres.c.dist.quoniam.⁊.lxxij.dist.c.ij.⁊ si debet pallium petere.hoc faciat a a tempore consecrationis infra alios tres menses.c.dis.c.i. In causis autem regularium vl cathedralium que ex immediata subiectione vel appellatione deuoluuntur ad papam: serua decre. Nicolai.s.e.cupientes.

i Fraudulenter.pone in vltima die trium mensium dixerunt canonici eligamus talem qui dissentiet.⁊ sic a die dissensus adhuc habebimus tres menses: ⁊ sic fraudem faciēdo reperiebantur sex menses habere: in cathedralibus vel regularibus vel i inferioribus annū quod esse non debet supra.e.auaritie. Et dico ꝙ qui fraudem allegat eam probare debet.ff.de proba.quotiens.§.qui dolo. Nota ergo hanc decre.que facit p his que no.per Inno.⁊ Ho.de appella.ex ratione.qui ibi no.ꝙ si vna die qs fuerit impeditus de anno appellationis prosequende: habebit integrum annu3 per predictam decreta.⁊ eo.titu.cum sit.ii.questione.vi.ei qui.⁊ in autē.de his qui ingre.ad appel.in princi.§.i.ij.⁊.iij.colla.viij. Sed si beneficio restitutionis eis subueniretur tunc non habebit nisi tantum tempus quantum amisit.ff.in qui.cau.in integrum resti.l.ab hostibus.§.fi.ibi de hoc per eos plenius videre poteris.

Si religiosus. Sunt duo dicta.secundū ibi: q3 vero. Do.

k Arbitrium.dependet ex voluntate illius cuius imperio ⁊c.

l Habeat.xij.q.i.non dicatis: ⁊.s.e.quorundam.j.de sepul.c.vlti.

m Suam.in alijs ergo non habet locum hec constitutio.

n Superioris.solius etiā sine conuentu.vt.j.prori.responso.

o Obtenta.debito modo ⁊ non per extorsionem.vt.s.e.quorundam.ad idez.j.de his que vi metusue cau.fi.c.i. Et nota casum in quo non sufficit petere licētiam nisi obtineatur.interdum sufficit: vt.s.de regu.licet. Sed quid si superior licentiam dare noluit: dixerunt tan.⁊ Ber.s.de renun.post translationem in princi.ipsum per suum superiorem compellendum: nisi habeat iustam causam denegandi.j.de iurepa.nullus.si habeat iustam causam nō compelletur.lxiij.distin.litteras.lxi.di.c.ij.⁊.iij. Sed quia solius principis priuilegium videtur priuare aliquem re sua.dicunt quidam per superiorem papam intelligendum ⁊ sic loquitur illa decre.nullus.que in papa loquitur.

p Non teneat.sic.s.e.quorundam.

q Religiosis.mēdicātibus vel nō.

r Sint varia.ꝙ enī sol⁹ p̄latus illā dare posset videbat p.c.lviij.di.c.i.ibi abbas loci.de caplo nihil dixit.⁊.s.de renū.post trāslationē.ibi ⁊ sancti Fridiani pore.⁊.s.eo.ti.ꝙ sit.ibi superioris.nil de capitulo dixit. In 9riū uidebat.s.de ver.si.abbate.ibi abbati ⁊ cōuentui placuit ⁊c.⁊ est exp̄ssu3 de sta.mo.c.ij.i fi.⁊.xix.q.iij.statuimus.⁊ hoc s3 litterā que ibi ē.abbatis ac toti⁹ cōgregatiōis.s3 s3 aliā q̄ ē sine ac.facit i 9riū.⁊ prelatus nō pōt alienare res eccl'ie sine ꝯsensu capituli.xij.q.ij.sine: ḡ nec p'sonas.cu3 maior sit alienatio p'sone ꝙ rerū.ad idē.xij.q.i.p̄cipim⁹.⁊ hāc scdam ptē tenebat.Jo.lviij.di.c.i.⁊ ber.i p̄dicta decre.post translationē.i tertia lo.p̄ma tñ h approbatur: nō tā de iure antiquo ꝙ de hoc nouo ob celerē eccl'iarū expeditionem.

s Tollendā.interpretatio.n.declaratio iurīū ad eū spectat.xi.q.i.§.ex his de senten.ex.Iter alia.C.de legi.l.vlt.⁊ hēs ēt de hoc.s.de postu.c.i.

t Tales.s.religiosi q nō hñt liberū arbitriū transeūdi uel consentiendi.

u Electi.ex multiplicatiōe hui⁹ vbi qō h hēs no.ꝙ religiosi p'nt eligi ⁊ dicā.j.c.pror.

x Electis.si dixit eligēdis vñ v3 licētia data religioso: ut ꝯsentiat possit electōi future vel p̄uisiōi: ēt cū ꝯsēsu sui sup̄ioris ut i ꝯst.de.e.ti.cū ꝯcessit

huiuſmodi conſentiendi ⁊ transfeundi liberam dare valeant facultatem. Idem.

℄ Monachus in abbatem eligi non poteſt niſi ſit expreſſe pfeſſus: ad dignitatem autem epiſcopalē ⁊ in ſeculari ⁊ regulari eccleſia talis eligi poterit. h.d. Io.an.

Nullus religioſus[a] ad abbatiam ſeu prelaturā[b] ſue vel alterius[c] religionis decetero eligatur[d] niſi antea fuerit ordinem regularē expreſſe[e] profeſſus. Quod ſi ſecus actum fuerit: eoipſo irritū[f] hēatur. Ad dignitatē vero epiſcopalē ad quā nouitij[g] eligūtur: interdum talem in ſecularibus vel regularibus[h] eccleſijs eligi minime prohibemus. Idē.

℄ Forma electionis tradita p decre. ſupra eodē cum dilecti: non eſt ſublata per ſequens conciliū: quia propter. h.d. Io.an.

Cum expediat[i] concordare iura iurib⁹ ⁊ eorū correctões ſuſtieri[k] valeāt euitari. Decretalē[l] felicis recordationis innocen. pape tertij predeceſſoris noſtri que innuit ſub ea forma poſſe in electionibus compromitti: vt compromiſſarij ſecreto ⁊ ſigillatim voluntatibus omnium inquiſitis[m] illum in quē maior ⁊ ſanior pars capituli[n] conſenſerit eligere teneātur: declaramus abrogatā non eſſe per ſubſecutum conciliū[o] generale: immo poteſt in ipſis electionibus vt prius[p] procedi licite per eandē. Idem.

℄ Accedens ad ſedem apoſtolicam pro inſtruendo negocio electionis per decre. cupientes eundo hac de cauſa ſtādo ⁊ redeundo integre preter quotidianas diſtributiones percipit fructus beneficiorū quos percipere poſſet in ipſa eccleſia reſidendo. Io.an.

Cum non deceat[q] alicui ſuum officiū eē dānoſū: ſtatuimus vt hi qui iuxta[r] cōſtitutionē[s] felicis recordationis nicolai pape tertij predeceſſoris noſtri ſuper hoc editā ad apoſtolicam ſedē venerit eā circa iminētiū electionū negocia inſtructuri: cum tales eccleſiarū ſuarum proſequentes vtilitatem cēſeri debent reſidentes[t]: fructus beneficiorum ſuorum q̄ obtinent in illis eccleſijs: quarū negocia proſequuntur: ⁊ etiā aliorū quos reciperent vel poſſent recipere in ipſis eccleſiis reſidendo[u]: integre quotidianis diſtributionibus duntaxat exceptis[x] recipiant: ad ſedem propterea[y] veniendo eandem ibidē hac de cauſa[z] morando: et ad ipſas eccleſias redeundo: ac ſi perſonaliter in eiſdem eccleſijs reſiderent. non obſtantibus quibuſlibet conſuetudinibus vel ſtatutis eccleſiarum ipſarum contrarijs: ſeu priuilegijs quibuſcunque: per que

Nullus. Prima ps ſtatuit. ſecūda decernit ibi. Quod ſi. tertia excipit ibi. ad dignitatē ſo:nicationē interſerens ibi: ad quā. Jo.

a ℄ Religioſus. declarat in pma pte decre. ſ.eo. cum cām. ⁊ reprobat qđ nota. Naſo ⁊ cōpoſt. ſ.e. cū in magiſtrū. ⁊ approbat quod ibi no. hoſt. ⁊ gof. ⁊ ab. in decre. cū cauſam. In ſecūda approbat qđ no. ber. de ſta. re. qđ dei timorē. l. ma gna glo. Cōpoſt. ſ.e. cū cauſā ⁊ hoſt. de uoto p tuas. Jo. an.

b ℄ Prelaturā. puta prioratū guardianatū vel magiſtratum ſm q̄ diuerſa ſunt nomina taliū prelatorū qui religioſis preſunt. vt. ſ.eo. quorundam: ad idē. ſ.e. fundamenta: ſed etiam hodie in adminiſtrationibus ⁊ prioratibus monaſteriorum hm hoc locum. vt in cle. de ſta. re. ne in agro. §. ſane.

c ℄ Alterius. hodie religioſus eligi nō poteſt ad prelaturā alterius religionis vel habitus p cle. eo. ti. cum rationi.

d ℄ Eligatur. eligere nō poteſt ſi tacite ſit profeſſus. j. e. ex eo q̄ in fi. ⁊ in cle. indēnitatibus in prin. No. expſſe q̄ monachus vl' religioſus eligi pōt nec habz poſtulari ſed poſt electionem poſtulabit. ſine ſuperioris enī licētia qui eam dare poſſit non poterit cōſentire. ſ.e.c. pri. p qđ idem probat ⁊ per decre. ſ. eo. q̄ ſit. ⁊. ſ.e. quorundā. de hoc olim opi. fuerunt: ⁊ tractabant de hoc īno. ⁊ hoſt. ſ. de renun. poſt tranſlationē. de vo. p tuas cōpoſt. ſ. de poſtu. c. i. gar. ſ. e. q̄ ſit. ⁊ dicebant quidā qb⁹ fauebat inno. ⁊ cōpoſt. monachū extra ſuū mōaſteriū dbere poſtulari non ob. decre. per tuas. vbi dicebant electum in prelatum alias in epiſcopū eligi poſſe: alias extra ſuum monaſterium poſtulari dbebat. Alij dicebant indiſtincte eum eligendū. ad decre. poſt tranſlationem reſpondebant illum fuiſſe poſtulatum propter ordinem epiſcopalem: hodie tene eum eligendū per hec iura.

e ℄ Expreſſe. ergo non ſolum ſecularis eligi non poterit in abbatem. vt. ſ.e. cum ad noſtrā. ſed nec religioſus tacite profeſſus ut hic. ⁊. j.e. indēnitatibus in princi. vbi in abbatiſſa vel prioriſſa idē dr: ⁊ tamen per tacitā profeſſionem bene ē quis monachus: ⁊ votū ſolēnizat. j. de vo. c. vno: non autem ſolus habitus ſed pfeſſio facit monachū. ſ. de reg. porrectū. talē aūt profeſſionem in ſcriptis facere debēt ut obuiet illis: ſi poſtea reclamarent ppria ſcriptura. xvij. q. i. oēs femine. i. q. vij. ſaluberrimum.

f ℄ Irritū. olim non erat irritū ipſo iure ſed irritādum per ſnīam. ſ.e. cum cām.

g ℄ Nouitij. nedū tacite pfeſſi. ⁊ min⁹ ſunt obligati nouitij q pñt ad ſeculū remanere: niſi appareat eos abſolute voluiſſe vitā mutare. ut. j. de reg. non ſolum.

h ℄ Regularibus. quaſi dicat interdum cathedralis eccleſia ſecularis eſt. i. ſecularium canonicorum: interdum regularis: vtroq̄ caſu tacite profeſſus in epum eligi poterit. Sed que eſt ratio quare in cathedrali regularis eligitur nō pfeſſus in alijs non prout dixerunt Lau. vin. Tan. gof. ⁊ compoſt. in predicta decr. cuz cauſam. i. per excellentiam epiſcopalis dignitatis ⁊ ordinis: vt epiſcopus ēt ſecularis īmediate pſit monachis. ⁊ probatur idem. ſ. de iudi. cām. ſ. ne ſe. va. c. i. vbi monaſteriū erat vnitū cathedrali eccleſie forte ſeculari. tñ tancre. ⁊ goff. ibi dixerunt q̄ bathonieñ. cathedralis eccleſia ibi erat regularis: ſicut ⁊ multe in anglia. ſed ber. ibi videtur tenere contrarium in tertia glo. vnde in cōſecratione religioſus dicitur etiam religioſior abbate: ⁊ epiſcopus monachos ad profeſſionē recipit vt abbas in auē. de ſan. epi. ſ. iubemus. colla. ix. ⁊ facit ad hoc. ſ. de vo. ⁊ vo. redem. ex multa ⁊ quod no. de capel. mo. c. ij.

Cum expediat. Primo premittit declarationis cām generalem. ſecūdo declarat ibi: decretalem. Jo.

i ℄ Expediat. ⁊ no. ex hoc principio inſpiciendū quid expedit. d pe. di. i. aliđ. xi. q. i. aliud ⁊. ſ. de vo. ⁊ vo. redemp. magne. ⁊ proprie expediētia vtilitatem reſpicit. ut ibi patet. Jo. an.

k ℄ Suſtineri valeant. reprehēduntur hic illi q volunt ſuſtinere iura que penitus ſunt correcta vbi ergo apparet de correctione non ſuſtineantur alias ſuſtineantur. ad idem. C. de inoffi. teſta. ſi quando. ⁊. ſ. e. eccleſia veſtra. ij.

l ℄ Decretalem. ſ. e. cum dilecti.

m ℄ Inquiſitis. eſt ergo forma iſta partim ex ſcrutinio: ⁊ partim ex compromiſſo ut hic patet: ſed principalius dicetur iſta forma cōpromiſſi: ſz determinatū: ⁊ ſi bene aduertat iſta hodie eſt melior ⁊ expeditior forma iudicio meo q̄ hodie habeamus: non enī volunt canōici. libere ius ſuū in alios transferre: ⁊ dare illis poteſtatem preficiendi prelatum. per formam ſcrutinij graue eſt procedere: nec omnes bene ſciunt illam formam ſeruare: immo ⁊ boni iuriſte practicam ignorantes in ea deficiunt. expedientius ergo ſeruabit iſta forma.

n ℄ Capituli. nota quia ſecus ſi diceretur de maiori parte eligentium et cōpromiſſarij illum elegiſſent in quem maior pars numero non maior capituli nominaſſet quia tūc electio eſſet nulla. ſ.e. ſi cui.

o ℄ Conciliū. ſ.e. quia propter. Dicebant enī quidā q̄ forma illa ſublata erat per decreta. qa propter. ⁊ hoc videbat hoſti. in predicta decre. i princ. qui dicebat diuerſas electionum formas. vt. ſ.eo. cū dilecti: ⁊ propterea ibi tres tantū forme: vel ſz alios due approbari videntur. ⁊ propterea ibi dicitur: aliter electio facta non valeat: ſed contrarium eſt verū vt hic vides: ⁊ ppterea iſta eſt forma compromiſſi ſed cum certa dtterminatione vt. ſ. dixi.

p ℄ Vt prius. i. ſicut poterat ante cōcilium quia propter: concilium tamē ⁊ decre. fuerunt eiuſdē auctoris.

Cum non. Primo ponit conſtitutionis cām gnalē. ſecundo cōſtitutionē interſerens cām ſpālem. Jo.

q ℄ Deceat. ⁊ no. ex hoc principio inſpici quid deceat quod proprie honeſtatem reſpicit. ſ. de vo. ⁊ vo. redem. magne. Nec enim honeſtū ē offi ciū ſuū alicui fore dānoſum. iij. q. iij. §. item in criminali. verſiculo venturis. ſ. de reſcrip. ſtatutum: in fi. ff. de fur. l. ſeruus communis. ff. ad velle. l. ij. §. i. C. d admini. tu. cum quidam. ſ. de fideiuſ. peruenit cum ſimilibus. Jo. an.

r ℄ Iuxta. nota q̄ p hāc lrām dico q̄ talis ē caſus quo inſtruens vadat ſi aſtrictus p decre. ſ. eo. cupiētes. puta quia non eſt eccleſia cathedralis nec regularis. vel ſi ē talis appellatio: vel immediata ſubiecto q̄ nō deuoluit his caſibus cū nō hēat locū decre. cupiētes: q̄ nec iſtius decre. priuilegium per iſtā litterā. ⁊ cōcor. quod dixi. j. eo. ſi poſtq̄. ij. reſponſo.

s ℄ Conſtitutionem. ſupra eodem cupientes.

t ℄ Reſidentes. concor. ſ. de cle. non reſi. ex parte.

u ℄ Reſidendo. pone hēt eccleſia Bon. priuilegium q̄ canonici ipſius eccleſie percipiant fructus beneficiorum ſuorum q̄ habent in alijs eccleſijs ī boñ. eccleſia reſidendo: uel habet ipſe qui vadit pro inſtruendo negocio priuilegium q̄ recipiat fructus tales. ſ. de reſcrip. c. vlti. hos iſto caſu percipiet: hoc vult dicere littera.

x ℄ Exceptis. que nec dantur ſtudentibus in theologia. ſ. de preben. licet nec dantur preſentibus qui non interſunt horis canonicis. j. de cle. nō reſiden. c. vno ⁊ licet iſta conſtitutio fingat ipſum preſentem non fingit ipſum diuinis officijs intereſſentem: habeat ergo quod preſens haberet qui diuinis officijs nō intereſſet. ut in predicto. c. vno: quod etiam eſt contra. cum dicat diſtributiones quotidianas concedi his qui conſequuntur eccleſiarum vtilitatem: ⁊ ibi ſoluitur.

y ℄ Propterea. nota legem pro inſtruendo negocio electionis iuxta predictam cōſtitutionem. ⁊ facit ad id quod dixi in glo. ij.

z ℄ Hac de cauſa. ſi ergo facta inſtructione ⁊ finito negocio ſola voluntate: ⁊ pro aliorum expeditione maneret in curia: tunc ceſſabit priuilegium hoc: ⁊ eſt huic ſimile quod dicit lex q̄ nen vere reipublice cauſa abeſſe dicitur is qui proprij cōmodi cauſa in legatione eſt. ff. ex qui. cau. maio. l. nō vere: ſed poſtea ex quo redire inciperet cōpeteret ei hoc priuilegium. redit enim de itinere quod ob hanc cauſam facit: ⁊ eſt ſimile huic qđ dicitur d re ſte. ſ. eo. li. de reſcrip. ſtatutum. in fi. cum ſuis cōcor.

a ¶ Effectus. puta q; est statutum cõsuetudo vel priuilegiũ in ecclesia: q; quacũq; de cã quis absit etiã si vtilitatẽ ecclesie ꝓsequatur nihil ꝓcipiat. Quid si talẽ consuetudinem vel statutũ iurauerit nõ credo q; tunc locum habeat hoc priuilegiũ: q; iuramentũ illud põt seruari sine periculo anime .s. de iureiu. si vero. ⁊ q; hic nõ dispensat ꝯtra iuramẽtũ: ut. s. de rescrip. cum aliquibus: cuꝫ suis similibus. Nec obstat si sustulit statutum vel consuetudinem qõ est principale ergo ⁊ iuramentum de illo seruando qõ est accessorium tolle enim instantiam. s. de iureiu ran. cuꝫ contingat ⁊ qõ ibi no. Nec decre. bene facit ad questionẽ õ qua querebat olim gar. i de cre. cupientes. s. eo. an due persone de opponẽtibus que vadunt ꝑ instruendo negocio ad curiam contribuere debeãt ad expensas fiat quod inter eos ꝯuenit. ff. depositi. l. i. §. si ꝯuenerit. si nil erat conuentuꝫ. dicebam iudicis arbitrio relinquẽdum pensatis labore et facultatibus mittentiuꝫ ⁊ missorum cum ista de creta. priuilegiet eos in fructibus percipiendis: satis arbitrabitur iudex eos conferre debere.

A Eo. Diuiditur in duas partes Secunda ibi: cum enim Do.

b ¶ Promouẽduꝫ. ista igitur tria sunt paria concor. s. eo. vt circa. Et no. q; dicit dignitatẽ: ⁊ idẽ dicit. s. eo. si forte. ⁊ idẽ. j. de ꝓb. sig. constitutionem. per quod apparet q; decre. illa si forte non hꝫ locum in alijs beneficijs: ut ibi dici.

c ¶ Manifestũ. ista enim quo ad casuꝫ nostrũ sunt synonima: ⁊ idem designant: ut. j. de ver. sig. ꝯstitutionem.

d ¶ Vel eius qualitas. hoc vult dicere: is qui opposuit forte vult obiectuꝫ reuocare: vnde cum opposuisset euidentẽ deffectuꝫ scientie vel persone: dicit q; vult instare alijs obiectis. ⁊ recedere ab illo. vel non reuocat obiectũ sed qualitatẽ: vnde nunc vult simpliciter dicere q; patitur defectũ sed reuocat id quod dixerat: q; defectus etatis euidens: istud ẽ reuocare qualitatem tantũ ⁊ neutrũ põt: vt hic vides. Jo. an.

e ¶ Excludi. ut. s. eo. si forte.

f ¶ Defecisset. ut. s. eo. ti. c. i.

g ¶ Penitere. vt sic sibi nõ liceat mutare consilium in alterius detrimẽtum. j. de reg. iu. mutare. cũ suis ꝯcor. ad idẽ. s. de elec. cũ publicato. nã ⁊ quod semel placuit nõ põt amplius displicere. vbi versat alterius itereẽ. j. de reg. iur. qõ semel. nisi in casib⁹ in qb⁹ iura penitentiã ⁊ variationẽ admittunt. quoꝫ aliquos ibi nota: ⁊ est simile huic. s. eo. vt quis duas. Quid dices: pone promouẽdus consentit q; opponens renunciet obiectui vel qualitati obiectus: iudex non consentit. nunqd hoc poterit opponens: ⁊ videtur q; nõ: quia quos pretor prohibet ꝛc. ff. de postu. l. quos pretor ⁊ concor. s. de excep. c. vlti. maxime cum in huiusmodi electionibus eruberet iudicis officium. s. de electionibus cum nobis olim cum similibus In contrarium videtur per hanc litteram que dicit in preiudicium eius ꝯtra quem ꝛc. ⁊ quilibet potest renunciare iuri ꝑ se introducto. s. de regula. ad appstolicam. C. de legi. q; fauore. j. de regu. iur. q; ob gratiã. satis videretur per prima iura ⁊ maxime ea ratione: q; si probetur talis obiectus promouendus statim debet repelli q; ipe huic iuri renũciare nõ possit. cum istud ius hꝫ ei faueat: si nõ probatur obiectus: tamẽ ei nocet si fuerit probatum: ⁊ sic videtur renunciari non posse huic iuri inuito iudice: ⁊ facit quod viri. s. eo. si forte.

Ex eo. Sunt due partes principales que patent. Prima subdiuiditur: ⁊ primo ponit dictum. Scõo rõnem subijcit ibi cum tam. Secunda ponit duo dicta. secũda ibi: vel ꝯuersi. do.

b ¶ Ex eo. emanauit pmũ dictũ ad declarationẽ eoꝝ que no. vinc ẽ. tan. gos. Ber. ⁊ moderni. de etate ⁊ quali. ex ratione. Secundũ ad declarationem eorum que nota. Ber. Jnno. ⁊ hostiẽ. de istis. ca. ij. ⁊ abb. s. eo. titu. in genesi. Jo. an.

i ¶ Episcopi. quid de inferioribus dignitatibus: ex his vulgaribus iuribus quibus arguimus a verbis. j. de priuileg. si papa. i. respon. in fi. cuꝫ si. videretur q; i inferioribus secus: cũ si de inferioribus idem voluisset intelligi id expressisset. s. de deci. ad audientiam. contra puto: cũ ratio cap. que. j. sequitur: sit generalis: nec ibi repetatur de episcopo: cum dicit ad

premissorum effectus[a] posset quomodolibet impediri. I Dez.

¶ Is qui opponit euidentem defectum scientie vel persone contra promouẽdũ ad aliquam dignitatẽ penitere nõ põt: cãꝫ reddit. Jo. an.

A Eo qui contra electum vel postulatũ seu promouẽdum[b] ad aliquam dignitatem inter cetera que obijcit euidentem notoriuꝫ seu manifestum[c] scientie vel alium persone defectũ opponit: ipsius defectus oppositio vl' eius qualitas[d] ne queunt postea reuocari. ¶ Cũ enim opponens si quod de defectu opposuit huiusmodi destitui veritate contingat: a prosecutione cause debeat omnino excludi[e]: ⁊ puniri perinde ac si in probatione oium que obiecerat defecisset[f]: iustum est vt postquã ad oppositionẽ eãdẽ ꝑcedit: nequeat in preiudicium eius contra quem opposuit vlterius penitere[g]. I Dem.

¶ Canonicus ipubes ad electionem non vocatus non agit de contẽptu non professi cum professis: vel conuersi laici cuꝫ clericis electioni interesse non debent.

Ex eo[b] q; ad electiõem episcopi[i] que te in pupillari[k] constituto etate in tua ecclesia[l] extitit celebrata: cum ceteris eiusdem ecclesie canonicis non fuisti admissus: de contẽptu[m] cõqueri aut electionẽ eandẽ impugnare nõ potes. ¶ Cũ tam iuris[n] quaꝫ rõnis[o] existat: ut tales cum discretione[p] careant ad prestandum in electiõe suffragiũ[q] nullatenus admittantur. ¶ In ecclesijs quoqꝫ regularibus vel monasterijs hi qui[r] nõ sũt tacite[s] uel expꝫse ꝑfessi non debent cum professis vl' cõuersi[t] laici cũ clericis[v] electionibus[x] interesse. I Dem.

¶ Si ab electione cathedralis vel regularis ecclesie in scriptis ex causa ꝓbabili appelletur ad papam: ea pendente confirmatio facta per ordinarium non valet. Jo. an.

S Jpostquam[y] ab electione i cathedrali vel regulari ecclesia[z] prestandum in electione suffragium ꝛc. ⁊ hoc bene probatur. j. eo. indemnitatibus. in prin. Jo. an.

k ¶ Pupillari. que est in mare minor. xiiij. an. i femina minor. xij. nec distinguimus an malicia supplear: sicut nec in finienda tutela. C. quando tuto. vl' curato. l. indecorũ. insti. qui. mo. finiatur tute. in prin. hꝫ secus in matrimonio: ut. s. de despon. impu. puberes. vbi de hoc. ad idẽ. j. eo. indemnitatib⁹ in prin.

l ¶ Tua ecclesia. nota q; minor xiiij. an. dicitur idoneus ad beneficium etiam ad canonicatuꝫ cathedralis ecclesie: de hoc. s. de pben. super inordiata. ⁊. s. eo. lib. de rescrip. si eo tẽpore.

m ¶ Cõtẽptu. qõ alias cassationem inducit. ⁊ plus in electione nocet q; multoꝫ ꝯradictio. s. e. venerabilẽ. ⁊. c. bone.

n ¶ Juris. scripti.

o ¶ Quam rationis. que deficiẽte iure scripto allegari potest viij. dist. frustra. ⁊. ix. dis. sane quippe. s. vt quis. lex enim est omne quod ratione consistit. i. dist. consuetudo. ⁊ Seneca in epistola. xxxviij. ad Lucillum. Si vis tibi oia subijcer te subijcias rationi.

p ¶ Discretione. iij. q. ij. §. tria ꝏ corpor. vi. ex parte. C. ꝏ falmo. l. i. Et per hãc litteraꝫ dico idem de furioso per ꝑdictuꝫ. §. tria. ⁊. xv. q. i. §. ut itaqꝫ. ꝏ suc. ab inte. cum dilectus. ff. de iur. l. illud. cũ nec tales matrimoniũ carnale contrahere possint: de spõsa. dilectus. xxij. q. vij. neqꝫ furiosus: nec religionem vouere: de regu. sicut.

q ¶ Suffragium. ff. de iur. immu. l. ij. §. impuberes. ⁊ dicit lex. Jndignum nobis videt eam qui stabilem mentem nondũ adeptus est propter priuilegia militum sapientiũ hominũ iura tractare. C. de testa. mili. l. vlti. ⁊ minores sportulas decurionũ accipũt: suffragiũ tamen inter alios non offerunt. ff. de decuri. l. spurius. §. minores. ⁊ si princeps det veniam etatis minoribus: non videtur cõcessisse q; sine decreto alienent: vel citra perfectam etatem liberam administrationem habeant. C. de his qui ve. eta. impe. l. eos. isti enim accusare non possunt nec testificari. ij. q. i. phibentur. iiij. q. iij. c. i. nec testamẽta facere. ij. q. vi. §. diffinitiua: ⁊ talis etas prona est ad maluꝫ. xij. q. i. ca. i. ⁊ est hec littera ꝯtra tan. ⁊ bar. bric. qui dixerunt in questione dominicali que incipit. tutor cuiusdam. q; si pupillus patronus maior. vij. an. presentat vnum: ⁊ tutor eius alium: preferitur presentatus a pupillo. pro eis facit. xvi. q. vij. decernimus.

r ¶ Qui qui. s. fratres vel monachi: nec distinguo in his an sint clerici: prout distinguitur in cõuersis: ut. j. dicam in glo. ii.

s ¶ Tacite. in electis autem requiritur expressa professio. s. eo. nullus. sic. j. eo. indemnitatibus. in prin. Nouitij ergo non admittunt. ⁊ sic tenebat abb. in glo. in prin. allegata. ad hoc. ff. de sta. liber. l. statuliberum. licet tales gaudeant priuilegio canonis: ut. j. de senten. excommu. religioso. tamen non sunt veri religiosi: ut ibi.

t ¶ Conuersi laici. de conuersis ergo hic loquitur. monachi ergo vel fratres ꝑfessi indistincte admittuntur. ad hoc. s. de arbi. cum oliꝫ: de senten. excom. canonica. ⁊. xvi. qõ. i. generaliter. xciij. di. a subdiacono. hodie secus. quod dic vt in de. de eta. ⁊ quali. vt hi qui.

u ¶ Cum clericis. in plebibus ergo vbi sunt clerici ⁊ laici conuersi non admittuntur conuersi laici: ergo in hospitalibus ⁊ locis huiusmodi vbi sunt soluꝫ laici cõuersi isti bene eligunt sibi priorẽ rectorẽ magistrũ vel massariuꝫ. s. de arbi. cum olim: nec hoc hic ꝓhibetur: ⁊ ad hoc infra eodem indẽnitatibus. §. penul.

x ¶ Electionibus. tale enim ius nõ cadit in laicum. s. eo. massana. ⁊. c. sacrosancta. etiam conuersum: ut hic. Quid dices in questione facti in aliquo ordine: puta humiliatorum: vel in aliqua ecclesia seculari prescripserũt laici cõuersi q; debeãt ad electionẽ admitti ⁊ vocari ꝑ hanc ꝯstitutionem clerici nolunt eos admittere: querit quid iuris. Dico q; de iure cõmuni conuersi laici ad electionem non admittunt: ut hic. sed decre. ista nõ tollit specialiũ locoꝫ ordinũ uel personarum consuetudines prescriptas. s. eo. li. de constitu. licet. quare illi prescripte ꝯsuetudini stari debet. Non ob. q; in talibus nõ valeat ꝯsuetudo. s. eo. massana: quia illud dico verũ ꝑm Jnno. ⁊ hosti. qui de hoc no. de insti. c. ij. de laicis ꝑfessiõe ⁊ habitu nõ de ꝯuersis: cum ergo cõuersus sit ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo tale ius spirituale prescribere poterit.

S Jpostqꝫ Sunt tres ptes. Scõa ibi: si electo. Tertia ibi: cum aũt do.

y ¶ Postq; regrit decre. cupiẽtes nõ solũ q; electus veniat: hꝫ q; vsqꝫ ad finem negocium prosequatur: ⁊ habet locum etiam cum appellatur a confirmatione vel prouisione. hoc dicit. Jo. an.

z ¶ Ecclesia. no. quo ad cathedralem ecclesiam bene erat statutum q; appella

tio deuolueret:eoipso q in scriptis et cā probabili interposita esset.S.e.q̄uis.sed de regulari nō sic erat expressum:parificate igitur sunt regulares cathedralib9. sic.S.e.ne p defectu.et c.cupientes secus in casu.S.e.q̄q̄.

a ❡Scriptis.sic.j.de appel.cordi.et de hoc.S.e.ti.quāuis.

b ❡Probabili.vide istud spāle in istis ecclesijs q sufficit q appellatio sit interposita ex cā probabili:lz cā sit falsa:ad hoc ut dñoluat:et pōt esse ratio.q: maiora facilius deuolunt:ut.S.de appel.ut debitus.in fi.

c ❡Sedem apostolicā.ergo secus si ad inferiorē:cum enī ista decre.ponat suum casum specialez ɔtra regulā.j.de appel.nō solum.ij.responso.quo cauetur primo constare debet de veritate cause anteq̄ reuocent attētata post appellationez ante sniam interiectaz.ob hoc igit a casu expresso nō recedam: sed antiquo et generali iuri in alijs stabo.Et potuit eē ratio:reuerentia sedis apostolice:et ut melius visitetur:et q: ista maiora de facili transeunt ad papaz:vt in pdicta decret.ut debit9 in fi. et si appellet ad legatū nō puto hanc decre.locū habere:lz dici soleat examen legatis satis esse examen apostolice sedis.Sz video q si appllet ad sedez apostolicā nō sufficit adire legatuz nisi partes concordarent appellatiōi renunciando.de appellatio.constitutus.et de offi.lega.studuisti.et c.lz.et dixi.S.eo.cupientes.circa prin.

d ❡Canonice.sine aliqua prauitate:ut.S.eo.q̄uis.et.j.e.puida.et primo inquiratur de recessu:ut ibi.

e ❡Potuit.sufficit enim q appellatio sit iterposita ex cā probabili:ad hoc vt deuoluat:et alias competentis iudicis iurisditionem reuocet.

f ❡Firmitatē.simile.j.eo.prouidā.et c.se.et c.vlt.

g ❡Electus.approbat qō no.guil.et gar.S.eo.cupientes.§.quod si.

h ❡Iuxta.si ergo talis erat electus q venerat ad curiā:nō strictus tñ illa ɔstitutione lz añ finē cāe recedat:cum nō habeat ibi locū hec cōstitutio.ergo nec ius pena.et facit quod dixi i decre.cupientes in prin.super ver.imediata subiectio.et.S.eo.cū nō deceat.

i ❡Constitutionem.S.eo.cupientes.

k ❡Mente.et ita punitur qui mentē offendit sicut qui mentem et verba.ff.de iurisdi.om.iu.l.si qs ver.q dudū pponit.ff.ad mace.si iulian9.§.mutui.imo pfertur intentio v̄bis.j.de ver.sig.itelligētia.et c.pterea.Et in ɔtrariū videbatur:q: constitutio penalis erat restringenda.ff.de pe.iterpretatiōe:sufficere ergo videbatur q venerat prout constitutio dicebat:sed ɔtrarium est verum.ista enī sunt paria non venire:et venire et sine licentia recedere.xi.q.iij.certuz d iud.c.i. .ff.de excu.tu.l.scire.§.obseruabūt.videt etiā talis offendere verba fm q no.i .§.q si per.xx.super verbo executionē:Nō ob.q dicitur constitutionē penalem nō extendendam:q: in hoc extenditur quod erat de mente:nec puto electum puniri qui eo tempore quo nō ipeditur processus cause per.xx.vel.xxx.miliaria peregrinationis recreationis vel simili cā iuit extra curiam:nō enim recessisse dicit qui stati est reuersurus.ff.de procu.presens.ff.de diuor.l.iij.et v̄ba ciuili modo non captiose sunt intelligenda.iiij.disti.erit.ff.de serui.si cui.et hoc tenet guil.et gar.in decre.cupientes.

l ❡Omnino.qō dic de pena electi veniētis et recedētis sine licētia dictū est:eadē rōne intelligo repetitū de pena opponētiū et personarū instructarū.

m ❡Cum aūt.approbat qō no.Guil.et gar.S.eo.cupiētes.in prin.

n ❡Cōfirmatione.in contrarium videbat ibi enī nō d meritis electionis:sed d iniquitate iudicis agitur.S.de appel.iterposita.ad fi.ad qd ergo venirēt psone instructe:sed ɔtrariū est verū:lz enī de iudicis iniqtate agatur:nihilominus et d meritis electionis et si necessaria est instructio personarum.

o ❡Prouisione.in cōtrariū videbat:q: penalis erat constitutio:et q: si papa de puisione voluisset intelligi id expressisset:sicut fecit de electionibus et postulationib9 de deci.ad audiētiā.sz cū quotidie iura ista pificēt electiōes postulationes et puisiones.S.e.statuim9.et c.vt circa.qd iuris de vno et d alio:ut h pz.sz post puisionē nō videbat vacare ecclesia:et sic nec hz locū constitutio:que prouidere intendit ecclesijs vacātib9:vt ibi pz in pn.sz p appellationē suspendit ɔfirmationis et puisionis effectus.de iureiur.veniētes.vñ merito locū hz ɔstitutio.

p ❡Cū.qō dic.ut.S.e.ne p defectu.et c.q̄q̄.

celebrata fuerit in scriptis[a] ex cā probabili[b] que probata deberet legitima reputari:ad sedem apostolicā[c] appellatum:electionem ipsam per ordinarium confirmari cōtingat: huiusmodi confirmatio nisi prius fuerit canonice[d] ab appellatione ipsa recessum: cum sit ab eo qui non potuit[e] de facto presumpta: nullaz obtinet roboris firmitatez[f]. ❡Si vero electus[g] qui iuxta[h] constitutionem[i] felicis recordationis Nicolai pape tertij predecessoris nostri ad dictam sedem venerat pro electionis sue negocio prosequendo de romana curia sine licentia recesserit antequam huiusmodi negocium sit finitum:eius electio auctoritate constitutionis ipius que non solum vt quis veniat:sed etiam ex sui mente[k] exigit q vsqz ad finem negocium prosequatur eoipso viribus euacuatur omnino[l]. ❡Cuz autem[m] ab electionis cōfirmatiōe[n] vel facta prouisione[o] per eum[p] ad quem ppter inferiorum negligentiam fuerat deuoluta eligendi potestas:ad sedez appellatur eandez: cōstitutionez predictam in veniendo et mittendo et alijs que perstringūt i ea ɔtinēt obseruari. Idem.

❡Cum ex eo. Primo ponit ɔstitutionis cām in qua ponit ius antiquum:et ipedimētū ex eo pueniens:in secūda ɔstitutionē:que tria facit.Primo premittit dispensationē septennē.artat ad subdiaconatum et causam reddit.Secūdo prouidet qūo interim ecclesie deseruiatur.Tertio post septēniuz cū quo dispēsatū fuit reducit ad ius antiquū.scda ibi porro.tertia ibi:elapso.do.

❡Dispensare possunt episcopi et superiores cum habentibus parochiales ecclesias sibi subiectas. qō vsqz ad septēnium studendo non teneantur ad sacerdotium promoueri:ad subdiaconatum tamen debent pmoueri infra annum: alias sunt priuati: et illo durante septennio debet in illis ecclesijs idoneus poni vicari9 de fructib9 ecclesie sustinēdus: elapso septēnio dz rector infra ānū in psbyterū promoueri.

Cum ex[p] eo q felicis recordationis Gre.papa.x.predecessor noster statuit i cōcilio lugdunēsi[q]: vt ad regimē parochialium[r] ecclesiarū assumpti:se ad sacerdotium promoueri faciāt infra annum a sibi commissi regiminis tempore[s] cōnumerādum:et personaliter[t] resideāt[u] in eisdez. Alioquin si infra idem tempus promoti non fuerint[x] huiusmodi ecclesijs absqz monitione alia sint priuati: nonnullis ex tunc[y] parochiales ecclesias recusantibus acceptare[z] legendi et pficiendi[et] cum eis facultates nō suppetāt:nec ab ecclesiarum prelatis de alijs beneficijs in plerisqz mundi partibus[9] interdū prouideat eisdem: oportunitas[ꝑ] sit sublata in grāde vniuersalis ecclesie:que ad sui regimen viris litteratis permaxime noscitur indigere[a]: dispendium et iacturā:nos super hoc multoruz instantia excitati: frequenter volentes cupientibus in scientia pficere: vt fructuz in dei ecclesia suo tēpore afferre valeant oportunuz vtiliter pvidere[b]:presenti constitutione sancim9:ut episcopi[c] eorunqz superiores cum his qui huiusmodi[d] subiectas[e] sibi ecclesias obti

p ❡Cuz ex eo.cām dedit huic constitutioni quod no.Guil.S.eo.li.licz canon.in glo.super verbo priuatus.Io.

q ❡Lugdunensi.S.eo.lz canon.

r ❡Parochialiuz:non collegiataz in quib9 locū hz ɔciliū:in collegiatis nō:et sic in illis nō est h dispensatio necessaria .S.eo statutum.

s ❡Tempore.i.ex quo possessionem habuit:uel p eū stetit quomin9 haberet.j.c.pri.§.i.et.j.d preben.lz eps.

t ❡Personaliter.ergo nō per vicarium nisi in casu decre.de preben.extirpāde.q casus per cōciliū mutatus non est:vt ibi dixi:et idē hodie in casu huius.c.

u ❡Resideāt.dispensari tamē poterat sup residentia:ut in ipsa decret.lz in fi.Io.an.

x ❡Nō fuerit.iusto ipedimento cessante:ut hic i fi.et.j.c.pri.§.porro.

y ❡Ex tunc.i.post illud concilium.

z ❡Acceptare.q: nolebāt sic statiz psbyterari.

et ❡Proficiēdi.d mag..c.i.et c.q: nonnullis.

9 ❡Partibus.in quibus forte pauca sunt alia beneficia.

ꝑ ❡Opportunitas.sicut prouident iura q opportunitas ad malū tollat: vt.xviij.q.ij.diffinim9.de coha.cle.c.i.S.e.fundamēta.j.de testa.regula.c.vno.i.responso in fi.ita prouidēt: ne opportunitas tollat ad bonum vt hic.et.S.de magi.per totum.

a ❡Indigere.S.de magistris.c.vlti.vnde de aduocatis dicitur q nō minus prouident generi humano q si patriam armis defenderēt.C.de aduo.di.iudi.l.aduocati:et doctor scientia mūdus illuminat.S.de here.cuz ex iniuncto.j.de reliquijs.c.vno.

b ❡Prouidere.sz nōne satis erat puisuz paupib9.S.de magistris.dic q sic circa doctores:sz circa libros et expēsas nō:circa q̄ puidit ista cōstitutio.

c ❡Episcopi.lz igit iferiores plati possint ex cā sup residētia dispēsare.S.de cle.nō resi.relatū.et ita ibi sentit ino.host.et gar.S.e.lz.in vlti.glo.hoc tñ casu nō dispēsabūt minores episcopis.et in.§.porro.idē repetit.sz nunquid solus eps sine capitulo hāc et alias dispēsatiōes facere potuit:et videtur expressum q nō.i.q.v.c.vlti.i fi.vbi ēt de hoc.et.l.di.ex penitētibus ad idē.ff.de exces.pla.c.i.S.de his que fi.a prela.nouit.et.c.se. In contrariū videt p hanc litterā.et per decre.at si clerici de iudi.cū i his iurib9 dicatur de episcopis nulla mētione facta de capitulo:ad idem de ordi.ab epi.qui renū.epis.c.i.et.ij.de cle.ɔiu.sane.ij.de cle.pug.i duel.c.i.ad idē .j.de eta.et quali.c.vno de fi.psby.c.i.cū multis si.et hoc vltimū credo:et cōmuniter obseruat fm host.q hoc no.de tē.ordi.dilectus.in fi.magne glo.et guil.in spe.ti.de legato.§.antepe.i pn.ipse tñ host.no.cōtrariuz de sta.reg.q dei timorem.tamen posito q de iure solus dispensare nō posset:de consuetudine prescripta sibi pōt hoc ius acqrere.S.de his que fi.a pla.ea noscit in fi.et.S.e.li.de consue.c.i.

d ❡Huiusmodi.parochiales.s.

e ❡Subiectas.no.q: lz quo ad dādas dimissorias equiparemus episcopum originis domicilij et beneficij:ut.j.de tē.ordi.cuz nullus.i.respon.

nent[a] vel obtinuerint in futurum di
spensare possint libere: ꝙ vsqʒ ad
septēnium[b] litterarum[c] studio insi-
stentes promoueri minime tenean
tur: nisi ad ordinem subdiacona-
tus[d] duntaxat: ad quem infra predi
ctum annuʒ recipiendum: ne sicut
a multis de xpi[e] patrimonio subli-
matis olim factū esse dignoscitur[f]
a statu retroducere[g] valent clerica-
li omnino astringi volumus: et ni
si receperint: pena[h] cōtenta in dicto
concilio eoipso percelli. ¶ Porro
septēnio predicto durāte ijdeʒ epi
scopi ⁊ superiores sollicite prouide
re procurent: vt per bonos ⁊ suffi-
cientes vicarios ab eis in huiusmo
di ecclesijs deputādos animarum
cura diligenter exerceatur[i]: ⁊ deser
uiatur laudabiliter in diuinis: qui-
bus de ipsarum ecclesiaruʒ prouen
tibus necessaria congrue ministren
tur[k]. ¶ Elapso vero dicto septen-
nio hi cum quibus fuerit vt premit
titur dispensatum: ad diaconatus
⁊ presbyteratus ordines infra an-
num se faciāt promoueri: alioqn[m]
ex tunc dictam penam[n] nisi iusta de
causa omiserint: ipso iure se noue-
rint incursuros. ¶ Dem.

¶ Quattuor dicit. Primo ꝙ ad penam priuationis rectoris paro chialis ecclesie non promoti requi ritur, ꝙ annus integer sit comple- tus. Secundo ꝙ annus ille nō cur rit iuste impedito. Tertio ꝙ post p̄ uationem ecclesia eidem conferri non potest. Quarto ꝙ non ꝓmo- tus si eo animo receperat ecclesiaʒ vt fructus anni perciperet: tenetur ad restitutionem ipsoruʒ: ⁊ qui ea mente contulit ecclesiam seruare d̄ bet indemnē. Jo. an.

Commissa[o] tibi parochialis[p] ecclesia quāquam tantum[q] de anno transierit: ꝙ infra ipsum ne- queas iuxta statutum generalis cō cilij lugdunensis[r] ad sacerdotium promoueri: non est nisi tūc demuʒ cum ex toto fuerit ipse annus elap sus[s] censenda vacare: nec potest al teri antea te nolente[t] cōferri. ¶ An nus autem huiusmodi qui a tem- pore illo icepit: quo ipsius ecclesie regimen commissum tibi extitit: ⁊ possessionem eius pacificam[u] ha buisti: vel per te stetit[x] quominus haberes eandem: tibi non currit si promoueri iusto impedimēto[y] de tentus infra tēpus huiusmodi ne- quiuisti. ¶ Porro si infra dictum tempus non fueris rōnabili causa cessante ꝓmotus: tibi ecclesia ipsa[z] qua dicti statuti auctoritate iam pri uatus existis[&]: ne statutum ipsum fiat ludibrio[ꝯ]: debitoqʒ frustretur

quo ad casum istum secus. vnde si boñ. talem ecclesiā habet mutine mu- tiñ. eps nō bonoñ. habebit dispensare per hanc litteram.

a ¶ Obtinēt. si iam elapsus esset annus ita ꝙ priuati essent: tunc eas non obtinēt: sed obtinuerūt: ⁊ sic huiusmodi dispensatio locū nō habet.

b ¶ Septēniū. no. in septēnio scholarē esse debere, ꝑuectū. studēs in theolo gia in quinquēnio. s. de magi. c. vl. ⁊ etiā studēs in iure ciuili: vt in proe- mio. ff. ibi: ⁊ in quīti an ni ⁊c. ⁊ si voluerit episco pi in citeriori tempo dispēsare: bene id poterunt sed in vlteriori nō. de re iudi. ꝙ ad cōsultationeʒ de appel. oblate. j. ō re. iur. cū lʒ. Sed nunquid episcopus q dispensauit in septēnio ante illud tē pus finitū poterit dispē- sationem reuocare: puto ꝙ non: ꝑ reg. j. de reg. iur. decet. ⁊. s. de fi. pre sby. ex tua. vbi de h: ⁊ h dico nisi euidens cā sua deret contrariū: ⁊ sic po test itelligi de cle. non re si. c. vl. vñ ⁊ ꝓuilegiū re uocatur cuʒ tēdit ad no- xaʒ. de deci. suggestum Quid si pendente dispē satione mecum facta de isto septēnio assumor ad aliam parochialem ec- clesiam sine fraude nun qd adhuc poterit ī septē nio mecuʒ dispēsari: ⁊ sa tis videtur ꝙ nō ꝑ hanc litteram cū videatur ispi ci tempus ratione perso ne: ⁊ ſm hoc ⁊ ꝑ ea que dixi in princi. glo. videt ꝙ tempus istud incipiat a tempore dispensatio- nis: sed ſm h esset reperi re ꝙ per. ix. an. vel qua- si prorogaretur receptio ordinis presbyteralis: ⁊ in hoc vtilis esset declaratio.

c ¶ Litterarū. cum non distinguat: intelligo generaliter siue in grāmati ca siue iure canonico uel ciuili vel scientia theologie studeat: ⁊ caueant episcopi ne dispensent cū his qui dociles nō sunt: iaʒ enim in eis cessat hu- ius cōstitutiōis cā. vñ nec fiat dispēsatio. i. q. vij. quod ꝓ remedio: ⁊ ha- bentes dispensationē propter studium studere debēt nō in castris vel vil- lis: sed in studio generali: vt. s. de cle. nō resi. tue. alias priuilegium non habebunt. vt ibi.

d ¶ Subdiaconatus. per hoc dicunt quidā ꝙ sine dispensatione de cōmu ni iure potest ī minoribus ꝯstitutus eligi ad parochialē ecclesiā. ad idem allegant. j. de preben. si pro clericis. ⁊. j. de insti. c. ij. Sed puto contra: ⁊ dico ab antiquo iure illius decre. s. de eta. ⁊ quali. preterea non recedi nisi inquātum reperitur expressum. Nec ob. hec decre. potuit enim dispensa- ri vel per litteras apostolicas: vel ꝑ presentationē patroni consequi paro- chialem ecclesiam in minoribus ꝯstitutus: si dispensetur cum tali: necesse habet infra annū subdiaconus fieri. ⁊ sic intelligo istum tex. ⁊ dixi de hoc . s. in predicta. decre. si pro clericis.

e ¶ Christi. no. dominiū bonoꝝ ecclesiaꝝ esse penes xpm: de hoc. xij. q. i. expedit. ⁊ di. q. i. qm̄ quicqd. s. de ver. sig. causa.

f ¶ Dignoscitur. no. ex preteritis circa futura caueri. xxiij. di. I nomine. de procu. c. i. ⁊. s. e. fundamēta. §. digne.

g ¶ Retroducere. militando: negociando: uel vxorem accipiendo: quod possunt ipsi clerici in minoribus constituti. s. de cleri. coniuga. c. i. sed qui sunt in sacris non. j. de voto. c. vno.

h ¶ Pena. priuationis ipso iure.

i ¶ Exerceatur. prouidit hec constitutio ecclesijs ⁊ personis. sic. s. e. cum nobis olim. in fi. ⁊. j. de regula. beneficium.

k ¶ Ministrent. non enim debent proprijs militare stipendijs. xij. q. ij. charitatem.

l ¶ Septennio. idem est de minori tempore si ad minus tempus dispensa tum fuisset: quod fieri potest ut superius dixi.

m ¶ Alioquin. ex tunc. i. elapso anno ad finē septēnij.

n ¶ Penam. priuationis.

o ¶ Commissa. Quattuor sunt dicta. Secunda ibi annus autem. Tertia ibi: porro. Quarta ibi: ceteꝝ. Et ista decre. ē glo. c. canō. e. titulo supra. Dominicus.

p ¶ Parochialis. non collegiata. s. e. statutum.

q ¶ Tantum. qꝛ ammodo ante finem anni nō expectamus aliqua tempora sta- tuta ad ordines recipiendos. de quibus. s. de tē. ordi. de eo. vel si superest vnuʒ tempus adhuc nō est diaconus vel subdiaconus.

r ¶ Lugduñ. s. eo. lʒ canon.

s ¶ Elapsus: facta cōputatione vt dicit. j. § ꝓxi. In ꝯtrarium videbatur: quia lex dicit qō si promisisti mihi facere insulam infra certum tempus: ⁊ iam tē pus tantū elapsum est: ꝙ am- modo infra illud tempus fieri non potest: lʒ totum temp⁹ nō transierit: contra te agere pos- sum. ff. de ver. oblig. l. hoc iure ⁊. l. si ita stipulatus essem: vn- de ex quo certum erat illū infra diem promoueri non posse: vi debatur pena cōmissa: sed con- trariū est verum vt hic patet: ⁊ hoc tenebat guil. ⁊ gar. s. eo. lʒ canon per. l. ff. de ver. obl. l. in illa stipulatione. ⁊. l. insulam. vbi expresse dicitur stipulatio- nem penalem nō cōmitti ante diem: etiam si sit certum pare re non posse. Item lʒ certum sit conditionem extiturā: expecta- ri debʒ donec existat. ff. quādo di. le. ce. l. huius legatū. ad con traria potest responderi ut no. in dicta. l. hoc iure. vel dic an- te diem agi posse quanti itereſt opus inchoatū non esse ut ī pri mis iuribus: sed ad penam nō vt in secundis ⁊ hic.

t ¶ Nolente: ⁊ merito non pōt conferri: qꝛ non conferūtur be- neficia anteꝙ vacent: de ꝯcess. preben. c. i. ⁊. ij. anno antē ela- pso libere potest conferri: non ob. illius possessione. j. de pre ben. lʒ episcopus. Idem vides in morte naturali: qꝛ lʒ certum sit clericum moriturum: nō ta men cōfertur eius beneficiū an te mortem: vt. s. de concess. preben. c. i. ⁊. ij.

u ¶ Pacificam. quid si nactus est possessionem solum minoris partis bonoruʒ dicunt quidā ꝙ nō currit tempus: secus si maiorē. arg. j. de resti. spo. frequens. dic ſm guil. qui hoc no. s. e. lʒ ꝙ si liberū habet exercitiū cure aīarū tenetur hac constitutione: lʒ tm̄ minoris partis bonoꝝ possessionem habeat: quia cura pars principalis est: ⁊ dignior de eta. ⁊ quali. cū sit. ad hoc de ꝯse. ecde. vel alta. ꝙ in dubijs: ⁊ eius rōne tenet ad sacerdotium promoueri. de preben. extirpāde. secus si non habeat liberū cure exercitium: lʒ possessionem habeat etiam maioris par tis bonorum. Ad idem. s. eo. ti. dudum. ij. circa principium. vnde dixit h littera ipsius ecclesie regimen. ⁊c. Quid si postꝙ nactus est possessionem mouetur sibi controuersia dicit Guil. ꝙ si incontinenti in ipsa possessione lis sibi mouetur: ⁊ possessio continue turbatur: promoueri nō tenetur: qꝛ que incontinenti fiunt in. ⁊c. s. eo. officij. ff. si cer. peta. lecta. ⁊ quia non videt pacifica fuisse que nō dura- uit: ad hoc. s. eo. si postꝙ. §. ij. s. de ver. sig. nam ⁊ ego. ff. de in rem ver. si ꝓ pa tre. §. versum. de pe. di. i. diuortiū. ⁊ litis euentus dubius est. ff. de ꝑcu. qō de betur. posset ergo esse ꝙ ecclesiam perderet ⁊ sic in presbyterum ordinatus absqʒ beneficio mendicaret. xciij. di. diaconi vlti. si autem possessionem aliquādiu obti nuit sine legitio hac ꝯstitutione artatur. ⁊ sufficit ꝙ semel cepit pacifice possidere . s. eo. dudum. ff. de act. emp. l. ex empto. in prin. alias suo velle quilibet posset sibi litē ꝯfingere in fraudē huius constitutiōis. nec ob. ꝙ iste succūbet poterit: qꝛ mala electio est ī culpa. C. de acqren. pos. l. vlti. C. de iure deli. sancimus.

x ¶ Per te stetit. sic. j. de preben. lʒ episcopus.

y ¶ Iusto impedimento. sic. s. eo. ꝙ sit ad fi. pone ꝙ toto illo anno egrotauit: vel absens erat episcopus ⁊ cōmendaticias habere nō potuit: vel cum episcopus ordinare noluit: vel his similia: he enim sunt iuste cause que excusabūt eum ⁊ ꝓ pter hanc causam dico ꝙ elapso anno statim illo nō vocato possit alteri ecclesia conferri ut in predicta decre. lʒ tamē tutius ⁊ honestius esset ipsum citari: ⁊ facere pronūciari illum priuatum: si non ostendit dispensationem vel iustum impedi- mentum. nam si hoc omisso fiat collatio: ipse postea veniens ⁊ de iusto īpedimē to vel dispensatione fidē faciēs collationem cessari faciet. de re iudi. cū her. sed qꝛ iudices uel illi ad quos collatio spectat nolūt litigare vel se aduersarios ꝯstitue re: nec illi qbus faciēda est collatio: nisi ꝑmo habeāt ius ī re: iō cōius eligitur al tera via: ut sine alia ꝓnūciatione fiat collatio.

z ¶ Ecclesia ipsa. tolle qō est in fi. §. nullatenus ea vice ⁊c.

& ¶ Existis. qdā hūt h ī lr̄a: ⁊ ad quā ībabilē reddidisti te.

ꝯ ¶ Ludibrio.

sic.C.de bo.q3 li.l.vlti.§.vbi aūt puerilis.
a Faciendū.ut.C.cōia de le.l.ij.in fi.magis ergo cōsideramus sensu3 q̄ verba.ad idē.ff.e.si postq̄.§.i.ff.de ver.sig.intelligētia.r.c.preterea.
b Ea vice.intelligo.i.in illa vacatiōe.alias lex esset iposita verbis.facile eni3 esset sibi cōferre vni quē sciret nolle ꝯsentire: r postea reiterato illā p̄mo cōferre:fm illos qui habēt in tertu: r ad quā te inhabilē rc.non est dubitatio tanta.
c Iterato.nā qua rōne posset p̄mo anno finito iterato eidem cōferri:eadē rōne finito secūdo r sic dic de tertio:r sic ĝ singulis:r sic canō frustraref effectu vt dictū ē ꝯcor.ff.de test.l3.iij.
d Intēdens.si ergo itēdebat a p̄ncipio promoueri:s3 postea mutata volūtate ꝓmotus non fuerit:nō tenef ad restitutione3 fructuum:qđ ver puto de pceptis ante mutatā volūtatē: in alijs credere secus eadē rōne.
e Postmodū.elapso anno.
f Mutata.no.q̄ fraus purgatur.sic r mora interdum.ff.de loca.potuit.r.j.ĝ reg.iur.mora.vbi de hoc.r nota extitu3 spectari cum vitium consistit i aīa:alias spectatur initium.ff.co.li.de resci.si eo tpe.ff.co.dudum.i.vbi de hoc.
g Promotus fueris.ad sacerdotium infra annum.
h Promouendum.r in veritate promotus nō fuisti:alias purgatur vitiū in vtroq3.
i Offensa3.sic.ff.e.perpetue cū suis concor.
k Indēnē.pone enī illu3 qui fruct⁹ pcepit nō eē soluēdo: ita q̄ iefficax ē actio ꝯ eū.ff.de solu.odoardus dabif i ꝯferente3 vt h̄ vides:r h̄ loqtur nō solu3 de obligatiōe i foro aīe.s3 ēt in foro iudiciali.dūmō de tali credulitate vel fraude fiat fides:tn̄ q fraudē allegat illā probabit.ff.de probatiōibus quotiens.§.qui dolo.r probabitur id per ꝯiecturas.j.ti.pri.c.ii.

effectu:r nō rebus:sed verbis: cu3 sit potius contrarium faciendum[a]: lex iposita videatur:nullatenus ea vice[b] poterit iterato[c] ꝯferri. Ceterum si promoueri ad sacerdotium nō intēdens[d] parochiale3 receperis ecclesiam: vt fructus ex ea p annu3 percipias ipsā postmodum[e] dimissurus:nisi voluntate mutata[f] ꝓmotus fueris[g] teneberis ad restitutionē fructuum eorundem: cū eos receperis fraudulenter. Illū aute3 qui eam tibi cōtulit:cum te nō crederet ad huiusmodi ordinē ꝓmouēdum[h]: p̄ter diuina3 quam exinde incurrit offensam[i] ad seruādam indēnem[k] eande3 ecclesiam ĝ cernimus obligari. Idem.

Abbas exēptus eligif in ep̄3 s3 transire non potest sine licētia pape vel legati de latere. Secundo dicif q̄ legatus de latere pōt confirmare electiones ep̄orū exēptorum: reliqui nō sine sp̄ali mādato. Jo. an.

SI abbatem[l] ecclesie romane i mediate subiectum[m] i vestru3 episcopū[n] elegistis[o]: reprehēdi poterint de[p] nulla rōne potestis:ei tamē ab alio quā a nobis vel apostolice sedis legato:si sit in prouincia[q] de latere[r] nostro missus[s] dari nō pōt licentia suū deserēdi[t] monasteriu3 r ad uestram ecclesiam transeundi[u].

Si abbatem. Ponit duo dicta principalia scōm ibi:huiusmodi.do.
l Si abbatē.declarat q̄ no.her.ff.e.ĝ postul.c.vl.vltra mediū glo.ꝯpo.ibidē i p̄n:r ea q̄ no.moderni ĝ ꝯsue.cū venerabil.r gar.ff.e.cupiētes.§.deiq3.
l Abbatē.idē itelligas de quolibet alio iferiori p̄lato ab ep̄o:q: eadē ē ratio.
m Subiectū.qđ cognosci pōt p decre.j.de priuil.si papa.idē de subiectis ep̄o quo ad hoc eligi possunt.s3 sine licētia episcopi nō trāsibūt.
n Ep̄m.idem de alijs dignitatibus:puta ad aliam abbatiā.ff.e.c.nullus.cū si.r eadem est ratio.
o Elegistis.dubitationis fuit cā:ep̄s q: nō h3 liberū volatū sine lnīa pape d3 postulari ad aliū archiep̄atū uel ep̄atū:r si eligaf nō valet electio.eadē ergo rō videbaf i abbatē imediate subiecto:vt p id deberet postulari nō eligi.s3 illud speciale i ep̄is.ff.de renū.nisi cū p̄ridē.nō enī quicūq3 h3 petere lnīam trāseūdi postulādus est:ut ꝓbaf.ff.e.si religiosus.r.c.nullus.r i his q̄ no.de postu.c.vlt.
p Exinde.q: elegistis r non postulastis.
q Prouincia.si enī legatus eēt.s3 nō in illa ꝓuincia:lnīam dare nō potest.l3 enī quedā possit que volūtarie iurisditiōis sunt ex ꝓuincia sibi decreta eūdo r redeundo:tn̄ ea que cōtentiose iurisditionis sunt nō pōt vt hic.r.ff.de ꝯsue.cū venerabilis.p̄mū ꝓbaf de offi.lega.q̄ trāslationē.r.c.p.r.ff.de sen.ex.ad eminētiā.cū si.r q̄ dicit si sit i ꝓuincia missus:qđ est.j.q: l3 ꝓuīciā exiuisset dūmodo in legatione esset:adhuc licentiā dare pōt.ff.de offi.le.nouit.Si aūt exiuisset ꝓuinciam r legationē secus.r sic posset intelligi hec littera.
r Latere.s.cardinalis.j.de offi.le.c.ii.in fi.vbi dicam de hoc.
s Missus.subaudi vel ab alio qui haberet sup hoc sp̄ale mādatum:vt i fi.ca.
t Deserendi.sicut enim iferior nō deserit sine sui sup̄ioris licentia sua3 ecclesiā de renū.admonet.sic nec iste sine pape licentia qui sibi ꝓximus est supior ut sui legati de latere suū monasteriū deseret.
u Transeundi.qđ si abbatia nō sit exempta:sed p̄uilegiū h3 q̄ abbas ad ep̄atū nō possit assumi sine se.ap.licētia ex cā forte:q: abbates sevidentes recessuros res monasterij dispgūt:r habes de hoc p̄uilegio.xvi.q.i.hinc ē ēt:nūqđ poterit legatus de latere huic dare licētiā:satis videf istius decre.ar.q̄ sic:q: pōt omīa p̄ter excepta.de offi.le.q̄ trāslationē.xvi.q.i.frater.ff.de offi.p̄se.p̄to.l.vna.s3 ad hoc.j.de v̄.sig.c.i.in p̄n.Unde no.q̄ p hāc decre.reprobata ē opi.host.no.ff.de ꝯsuetu.cū venerabilis.dicebat enim ibi r de renū.c.vlti.in prin.q̄ illi legati habebāt sp̄ale mādatu3 transferendi abbates exemptos.alias id facere non possent p decre.de offi.lega.quod trāslationē.s3 cōpost.ibi ꝯtradicens q̄ ex generali legatiōe hoc poterāt:r ei⁹ opi.hic approbaf:ut vides.
x Huiusmodi.sumptū ex eo qđ no.gar.ff.eo.cupientes circa p̄n.super verbo examen.r dic huiusmodi.s.de latere.
y Maius.vñ minores legati nō exequūtur officiū suū eo p̄nte.ff.ĝ of.le.c.volens.

Huiusmodi[x] vero legat⁹ q maius[y] oībus post romanū pontifice3 in ꝓuincia sibi decreta imperiu3[z] cēsetur habere[&]:archiep̄oru3 ep̄oru3 r exēptorum electiones pōt ex officio[?] confirmare. Alij autem legati[x] hoc[a] nequeunt:nisi id eis a sede ipsa specialiter[b] sit cōmissu3[c]. Idem.

Si cōpromissarius nō eligit infra tp̄s iuris ad sup̄iore3 deuoluif ptās ꝓuidēdi:si eligit s3 idignū:idistincte redit ad compromittentes: nisi id scienter ratū habuerit. Idē3 si electus idone⁹ nō cōsentit. Si cōpromissarius scienter eligit idignū ipse solus ab ecclesiasticis beneficijs triēnio est suspensus:nisi id cōpromittentes scienter ratū habuerit. r pena p̄dicta suspensionis nō h3 locū in ep̄o ꝯpromissario:nec i electione inferior ep̄or:r restringif illa pena ad bñficia que obtinet i ecclesia offensa:r idē i bñficiis illius qui deficit in probatione eius qđ obijcit in personam. Jo. an.

SI cōpromissarius[d] in que3 de fūcto ep̄o[e] trāsferf eligēdi[f] potestas:negligēter[g] ifra tēpus[h] a iure statutū[i] eligere p̄termittat: ad supiorē[k] ptās deuoluif ꝓuidēdi: sibiq3 cōpromittētes iputēt[l]: q in talem[m] ptātem huiusmodi[n] trāstulerunt[o].

z Imperiū.q: ordinariū est nec p̄it morte mādantis.j.de offi.le.c.ij.r in eo pares sunt consulibus ut ibi.Jo.an.
& Habere.ff.de offi.p̄esi.l.iiij.ff.de offi.ꝓcon.sed ideo.
? Officio legatiōis:q: nō reqrif sp̄ale mādatū r idē dicebam⁹ p decre.ff.e.q: diligentia.vbi hoc t3 cōpost.Itē q: non erāt hec sp̄alit reseruata.
x Legati.s.nō de latere.vel q dignitatē illā sibi vendicāt ecclesiaru3 p̄textu.de qbus.ff.ĝ offi.le.c.i.r pe.r.j.co.ti.c.i.
a Hoc.s.confirmare ep̄os archiep̄os r alios exemptos.
b Specialiter.no.qđ nō tn̄ valet gen⁹ quātū sp̄ēs de ap.c.ij.r de hoc de offi.ordi.si sacerdos r.xxiij.di.quāquā.
c Cōmissu3.no.r breuiter q̄ si exēptus p̄lat⁹ inferior ep̄o eligitur ad ep̄atū t3 electio:tn̄ transire nō poterit sine licētia qua3 dat papa vel eius legatus de latere: si canonicus vel alius eligif in ep̄m vel archiep̄m exēptū vel ad aliā dignitatē exemptā legatus de latere confirmat: inferiores legati non sine mandato speciali.Si aūt in ep̄m vel archiep̄m postulef:tūc ut trāsire possit sp̄alis licētia pape requiritur:q: casus ille.s.ep̄or trāslatio est de reseruatis.ff.de offi.le.q̄ trāslationē r sic sane decre.istā itelligas.vnde nō dixit hic q̄ legatus admittat postulationes:s3 q̄ ꝯfirmet electiōes:ep̄i āt nō eligūtur ut predixi.

Si compromissarius. Sunt due partes principales. Prima determinat certos casus dubios circa penam p̄uatiōis Scđa ibi: porro alios circa penā suspēsionis. Posset ēt q̄lib3 pars subdiuidi q̄ patēt.do. Declarat.hec decre.multa iura r multas opiniones:r maxie ea que no.Uin.r Ber.de ꝯces.preben.ꝯstitutus:in p̄ma glo.r ipse ber.ff.co.cām r Inno.r hosti.ff.e.ne ꝓ defectu.r cōpo.c.ti.in causis.in fi.Jo.an.
d Cōpromissarius.vel cōpromissarij:cū eadē rō sit i plurib⁹:r i vnū r in plures cōpromitti pōt:vt hic.r.ff.e.cām.r.c.i cāis.r.c.in iure.cum si.
e Episcopo.idē itelligas quo ad penam priuationis de iferiorib⁹ dignitatibus:cum semper inferiores locum habeāt rationes.
f Eligendi.r tunc poterit etiam postulare:ut.ff.co.in causis de renun.post translationem.
g Negligenter.alias nō curret tēpus.de ꝯces.preben.q:.diuersitatem qđ si dolo neglexerit:nūqđ habebit locū qđ hic dicif:an qđ dicif.j.§.pxi.puto locū habere qđ hic dicif:sufficit enim q̄ nō eligit ad hoc.j.de ap.ab eo.vbi premittere facere q̄ quis debet infra debitum tempus siue dolo siue negligentia id faciat equiparanf:ad idem de testi.per tuas in fi.r.ff.ĝ rescrip.plerumq3.
h Tempus trium mensiu3.
i Statutum.l.di.postq̄.r.ff.eo.ne pro defectu.
k Superiorem.proximum vel ad capitulum in inferioribus i casu.de concess.preben.c.ii.
l Imputēt.puniunf.n.ex ꝓp̄o facto nō ex alieno:q: negligētē elegerūt.
m In talem.negligentem.s.
n Huiusmodi.eligendi episcopum.
o Trāstulerunt.poterāt enim sibi ꝓuidēre sollicitū eligendo.Item alio mō.s.nō dādo eis totū tēpus qđ habebāt.ad hoc de elec.cū i veteri cū si.r sic no.q̄ negligētia ꝓcuratoris nocet dño.de hoc.ff.vt lit.nō conte.c.i.in glo.vlt.pdunt enī ius ex quo p se vel p aliū debito tpe vsi nō sunt.ff.quead.serui.ami.l.vsu.Ad hāc p̄mā p̄tē ꝯtradicit expresse.C.de tēpori.ap.autē.si tamē.vbi dr̄ q̄ si in cā appellatiōis eligātur arbitri:non curxit biēniū appellatiōis ꝓsequende pendēte corā arbitris cā.etiam si mille

anni transirent. sed tunc currit cum arbitrium desertū fuerit. So. ibi compromissum factū est de voluntate pscribētis ⁊ eius cui pscribitur: ꝑ aūt de volūtate eius cui pscribit fm Inno. q hoc no. s. eo. ne pro ōfectu. i prin. nec p oia ē idē in arbitris cōpromissarijs: ⁊ cōpromissarijs datis ad eligendum: ut pz. s. eo. sicut. ⁊. j. de re iudi. cū ab vno. Si querat an cōpromittentes hoc mandatuz revocare possint dic vt no. s. e. i cāis antepe. glo.

a Eligat. infra debitum tempus.

b Imputari. in hoc cōcordabant supradicti doctores in glo. s. in prin. allegatis. c. s. e. i causis ⁊ bar. brix. in. q. venerali que incipit: canonici eiusdem ecclesie. peccata enī suos debēt ⁊c. j. e. §. porro. cū suis cōcor. ercepto cōpost. qui tenebat i totū ꝯ istū. §. in decre. s. eo. in causis. i fi. dicebat enī hoc casu ad supiorē ptātem devolui: cuz vice capituli compromissarij predicti fungantur.

c Ignorāter. hic oliz erant opini. ber. tenebat hāc opi. q̄ hic approbata ē. s. e. cāz. ⁊ in ꝑdicta decre. ꝓstitut⁹. de cōces. ꝑbē. ⁊ eadez rōne hosti. ibi ⁊ ꝓpo. e. ti. i cāis. i fi. dicebāt ꝓtrariū p decre. s. e. cū terra. q̄ decre. fi ob. ⁊ intellige eam vt ibi no. Itē illa rōne hoc dicebāt ꝙ isti cōpromissarij fungunt vice capituli: ꝫ capitulū eo casu iterum posset eligere. ergo ⁊ iste cōpromissarius: sed nō est vez vt hic vides.

d Functus. sicut in iudice siue bene siue male semel iudicante de offi. ō le. in lfis. ⁊. c. venerabilis. ff. de re iudi. l. iuder. ⁊. l. paulus. cum fi.

e Scienter. bene dicit: qz sicut a principio si ignoranter elegissent nō haberet locū pena ꝓsiliū. ita nec si ignorāter ratificent.

f Ratā. trahit enīz ratihabitio retro ⁊ compat mandato. ff. de reg. iur. hoc iure. §. deiecit. ⁊. l. semp. §. i. j. de sen. er. cū quis. ⁊. j. de reg. iur. ratihabitione cū suis cōcor. ⁊ bene poterāt ratā habere: qz suo nole id erat factū: alias secus: vt in predicta decre. cū quis. j. de reg. iur. ratum quis.

g Habuerint. in quo casu devoluitur prouisio ad papam. s. eo. ꝙꝙ.

h Libere. qz habebunt liberū tempus ac si noua esz vacatio: vt. s. e. si electio. si. de maio. ⁊ obe. cum olim.

i Eeosdē. Pbabam⁹ hoc olim p decre. de renū. post translationem in fi. nam ibi non valuit electio vel postulatio facta per cōpromissarium: ⁊ nihilominus papa mandat ꝙ cōpromittētes eligant.

k Idem fit. s. ꝙ electio libere ad eosdem reuertitur cōpromittētes.

l Eligit. cōpromissarius.

m Idoneum. s. e. cum in cunctis.

n Renuit. vl post ꝓsensū renūciat. vl diē claudit extremū. s. eo. si electō

o Consentire. approbant ꝑ supradicte glo. ber. ⁊ reprobat opi. hosti. q in hoc puncto dicebat ꝓtrariū in ꝑdicta decre. cām in fi. rōne p eum in supiori casu reddita: ⁊ qz verba cum effectu sunt itelligēda. s. de cle. nō resi. relatū. ⁊ capitulū posset. ergo ⁊ ille q ipsius vicē gerit. rciij. di. c. i. cū si. ꝫ hoc est falsum ppter supiorem rōnē qz functus est ⁊c. Et ꝙ dicit iste. §. ⁊ §. pri. quo ad secundum casum: verū itelligas nisi aliud caueretur i mādato: puta ꝙ possit eligere semel ⁊ pluries ⁊c. ⁊ ita terminauit bar. brix. i qōne sua dominicali q̄ incipit: quidā vederūt ptātē: vnde dicebat damasius. s. in predicta decretali cām. vbi electio defertur a iure pōt sepius fieri ⁊ variari: ꝫ vbi ab homine vnica electione cōsumit potestas. ff. de verbo. ob. eum qui certarū. §. vlti. nō ob. fm euz. ff. de optio. le. l. ii. vbi electio delata ab homine vnica electione nō ꝓsumitur: qz ibi nō fuit exhibita tota familia in q̄ debebat fieri electio. Distinxerūt quidā an det ptās pro nūcēdi an eligendi: ut in ꝓmo casu itez possit eligere. ⁊ i secūdo nō. que distinctio satis equa videt. nec ista decre. cōtradicit. qz de potestate eligendi loquitur. ut pz in ipsius principio.

p Eligitur. scienter: qz alias pena suspensionis locum non hz.

q Nō cōuenit. rciiij. q. iii. si hēs. ff. de dolo. ⁊ elegāter. C. de inoffi. test. si quis suo. in fi. C. de pe. sancimus. j. de iniu. ⁊ dā. da. ⁊ si pignorationes. j. de reg. iur. nō debet. ⁊ dic ut ibi.

r Premittitur. s. §. si vero.

s Teneat. s. de his q̄ fi. a maio. par. ca. q̄stiuit. cū suis cōcordantijs.

t Ecclesiasticis. que in ipsa ecclesia obtinet: vt statim sequitur.

u Concilium. s. eo. cum in cūctis.

x Ipso iure. approbatur i hoc opi. ber. ⁊ host. q hoc no. s. eo. innotuit. ⁊ opini. Inno. s. e. cū in cunctis. ⁊ reprobat opi. Ta. quā no. Ber. i decre. inotuit q dicebat ꝙ regrebat snia p decre. s. e. quisqs: sed nō est vez: ut hic patet ⁊ decreta. illa in alio casu loquitur.

y Huiusmodi. qō hic dicitur tenebat host. de elec. cū in cunctis. ⁊. s. e. ti. cām. i fi. ⁊ dic huiusmodi. s. pena suspēsionis p triennium a beneficijs.

z Eligendū. cpm vel supiorē p id qō statim sequitur.

⁊ Cōpromiss. rius. s. eo. cāz ⁊ idē si cps elegerit ꝓprio iure vt qz habet vocē i electione patriarche vel archiepi vel alterius episcopi: qz eadē est ratio.

? Sic peccante. s. in eligendo scienter indignum.

ꝫ Iure. j. de sen. er. qz periculosum. No. qz hz. hoc teneat hosti. in supradictis glo. ⁊ gar. in decre. cupientes. s. e. §. ceteruz tamē olim dubitabatur: iō qz decre. illa qz periculosuz videtur de sui mente intelligēda de suspēsionibus ab officio vel coherentib⁹ offō: puta ingressu ecclesie ⁊ similib⁹ ibi: ppter crecutionē pōtificalis officij ⁊c. ꝫ laudet de⁹ ⁊ dñs Bonifacius qui dubitationē illā mihi sustulit p hāc lām. ⁊ potuit cē rō: quia spiritualia sine tpalibus diu cē nō pnt: q̄ bnt se ut ꝓcera. i. q. iij. si qs obiecerit. ⁊. c. saluator ⁊ cēt verecūdū epos mēdicare. s. de renū. ad supplicationē.

a Locū. ꝯ. s. eo. ꝙꝙ. in fi. ibi soluitur.

b Restringit. dicebat host. i decre. cū in cunctis. ꝙ super hoc pūcto necessaria erat interpretatio: fouebat tñ cōtrariā opinionē: qz indefinite loquebat cōciliū ⁊ qz constitutio illa fauorabilis videbat ecclesijs. Concordat aūt ad hūc. §. s. eo. cupiētes. §. ceterū. Et nota penas restringēdas. j. de reg. iur. in penis. ubi de ꝑ

c Taliter. s. scienter indignum.

d Spāliter. qz ⁊ generalē offendit ecclesiam que vna sola est. rxiiij. q. i. loqtur

e Offendisse. quantū i eo fuit: lz conatus nō habuerit effectū: nō tamen fuit volūtas suis terminis ꝓtenta. ⁊ ideo puniēda: de pe. di. i. §. cogitatio.

f Illis. s. q̄ in ipsa ecclesia obtinet: vt hic vides: ⁊ sic declara decre. pmā isti⁹ ti. circa fi. ⁊ sic aliquis est suspēsus a bnficio in vna ecclesia nō i alia: sic. s. eo. cupiētes. §. ceterū. j. de of. or. si canonici. ō re. eccle. ꝑ ꝓsultissimo. Quid si i his casib⁹ eligens vel opponēs nō hz in illa ecclesia bnficiū: dic ꝙ pena ex ordinaria puniri poterit. s. de accu. sup his. de iudi. ad liberādā. C. de sepul. vio. l. vlti. i fi. cū si.

g In personā. qz a beneficijs ecclesiasticis triennio est suspensus.

Procurator. Ponit duo que reqrunt in procuratorio ad appellandum in forma. c. vt circa. Secundum ibi habeatqz. Do.

b Procurator. ad appellandū extra iudiciū. decre. enī ista in his casib⁹ locū hz in qb⁹ decre. ut circa. ꝫ decre. illa locū nō hz i appellatiōib⁹ interpositis i iudicio. j. e. ꝓstituto. ergo nec ista: lz alias dicam⁹ ꝙ pcurator est q de mādato dñi aliena negocia in iudicio administrat. ff. de pcu. l. i. ꝫ ad negocia ꝓstituit. j. eo. q generaliter. ⁊ ꝙ dixit ad appellādū itelligo ad quēcūqz ēt iferiorē papa ꝫ gar. q in oibus appellationib⁹ dixit illā decre. locū hē. lz guil. ꝯ: ut ibi dixit.

i Prouisionem. factam vel etiā faciendam: si cōtra certam personam appellatur. s. eo. qui contra certam.

k Decetero. extendit ergo ad futurum. s. eo. lz canon.

l Formam. s. eo. qz propter.

m Personas. in plurali dixit: vt cōprehēderet electū ⁊ eligētes. s. e. vt circa.

n Singulariter. ⁊ clare per hoc satis reputo solutā questionē quā olim formabāt guil. ⁊ gar. in decreta. ut circa. s. eo. an. s. sufficiat. opponēti dicere oppono homicidiū periuriū ⁊ simoniā: ⁊ dico p hanc lām ꝙ nō: ad qd enīz in procuratorio sic singulariter ⁊ clare fieri deberet expressio: si in appellatione ad idē fieri nō deberet: ⁊ de hoc dixit in ipsa decre. ut circa in glo. quid ergo.

o Speciale. No. ꝙ non tñ valet genus quo ad spēm quātum spēs. de hoc vide. rxiij. di. q̄ꝙ. ⁊. s. de offi. or. si sacerdos.

p Mandatū. nō credo ꝙ i casu isto locū habeat decre. illa. j. ō pcu. q ad agēdū: qz casus iste est spālis in quo semp regritur expressio. Idē credo in matrimonio contrahendo: ut eo. ti. c. vlti.

q Voz alias. bñ dicit. alias enī nō puideretur malicie: posset enī eē ꝙ pcurator credit ea vera esse que nō credit dñs. pcurator ergo iurat in aīam dñi nō in propriā. sup hoc dic ut. lxiij. di. tibi dño ⁊ de iur. ca. in ptractādis. de sacramento aūt calū. dicā. j. de iura. ca. c. ij. ij. responso.

r Esse. repete credunt.

a Si confirmationem. Probat qd hic dr. s. de preben. cum iam vnduz maxime p integrā: qz ibi ꝛfirmatus fuit electus ⁊ cassata confirmatio ꝓpter iuris ordinē nō obseruatū: ⁊ iterū papa de electiōe mādat inqri p decre. s. de re iudi. ad probandum vbi cassata est cōfirmatio propter defectum iurisditionis: ⁊ iterum de electione queritur.

b Electiōis. si aūt cassaretur electio seruandū est quod dicit. s. eo. qꝗ. ⁊ c. si electio.

c Juris solēnitatem. s. eo. qꝗ uis. ⁊ j. e. prouida. §. verum ⁊ j. e. c. vlt.

d Potestatē. puta qz als nō erat iudex: vl legitime appellatū erat ab ipso: nel papa inhibuerat. j. d ap. nō solū. vl erat ercōicatus publice iudex. de re iudi. ad ꝓbandū. uel ante ꝛfirmationem reseruauerat papa episcopatū. j. e. si eo tēpore. uel his similia: ⁊ ꝓpter hoc nō valuit ipso iure ꝛfirmatio.

e Propter hoc. propter cassationem. s. ꝛfirmationis.

f Canonica. ex pōnis ⁊ forma. s. e. qz pp. ⁊ c. cū i cūctis.

g Infirmari. imo iterū petit eiusdē electiōis ꝛfirmatio corā debito iudice: ⁊ seruabit debit⁹ ordo: ⁊ sic not. ex hac decret. qꝗ principale nō sequit naturā accessorij: lz accessoriū sequat principalis naturā. j. de offi. dele. si sup gratia. ⁊ d reg. iur. accessoriū. cuz suis ꝛcor. Sz qd dices ꝓut appet ex decre. si iudex cassat ꝛfirmationē vitio electionis. clarū ē si ꝓpter solennitatē omissam. ⁊ hoc est clarum vt hic: qd in dubio fatis videt vicendū inspici debere qd opponebat: ⁊ si ꝛtra electionē erant obiecta: dicat facta cassatio vitio electionis: si de solennitate omissa: tunc locum habeat hec decre. i dubio dicatur vitio solēnitatis facta cassatio ꝛfirmatiōis. ad hoc. ff. d suspec. tuto. hec eni. §. i. ⁊ facit quod ibi no. ad idem. ff. de excep. rei iudi. si ex testamēto. ff. de penis. si preses. ⁊ j. de reg. iur. in penis. ⁊ facit quod no. l. di. c. i. ⁊ de consti. ex litteris. Consulte tñ facit iudex si decernit ad instar eius qui remittitur de exercitu. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊ ij. ⁊ facit ad hoc qd no. moderni. s. e. sup eo. ⁊ hec vera dicantur cum iudex cassat confirmationem tantū: secus si confirmationem ⁊ electionē: qz tunc nō est dubitabilis hec questio. Jo. an.

Quia sepe. Prio narrat factum reprobatum. scdo motuū exprimens illō punit ibi: nos ipsoꝝ. tertio tollit obstātia ibi: non obstantibus. Do.

b Quia sepe. Aduerte. qz decre. ista nō principaliter facit ad titulū: sz qa vacāte ecclesia cū imminet electio faciēda si canonici videant bona vacantis dignitatis sibi deberi: difficultates ingerunt: tardius eligunt: ideo hic prouidit. ⁊ sic etiaz electiom faciende prouidit. idem dico de decre. s. e. faciāt. ⁊ c. generali. ⁊ facit. s. e. vbi periculum. §. prouisionis. Jo. an.

b Sepe. debuit igit ius sup hoc pdire. ff. de leg. nā ad ea. j. de restit. spo. frequēs. cū si. ⁊ ē si. j. de ꝓben. qz sepe. ⁊ de hoc de despon. īpu. lkas. in glo. pe.

i Collegiatis. in alijs nō habet locū hec decre. sed. j. de offi. ordi. presenti. ⁊ q̄ dicuntur ecclesie collegiate. diri. s. eo. statutum.

k Vacantibus. principali prelato per cuius mortem dicuntur viduate. s. e. ne pro defectu. ⁊ c. quia propter.

l Earūdem. No. qꝗ ad extraneos ⁊ qui nō sunt de collegio non extenditur hec constitutio: vt hic vides.

m Dimissa. de quibus an testari potuissent: dicam. j. de offi. ordi. presenti.

n Expendi. ut. s. eo. cupientes. ⁊ de offi. ordi. presenti. §. porro.

o Reseruari. lxxv. di. qm̄ quidā. xij. q. ij. nō lz. ⁊ c. illud. ⁊ fiet hec reseruatio p economum si cum habeat: ut in predictis iurib⁹: uel per visitatorē uel administratorem ecclesie si quē habet. j. eo. is cui. ⁊ de supplen. negligen. prelato. ecclesie. ⁊ super hoc adde qd no. Jo. an. in predicto. c. illud. xij. q. ij. Sed pone vacāte sede certuz est qꝗ capitulum succedit in iurisditione. s. de maio. ⁊ obedien. cuz olim. ⁊ j. e. ti. c. vno. ⁊ de insti. c. ij. nisi esset visitator datus a papa. j. eo. is cui ratione istius iurisditionis aliqua proueniunt: puta ex condēnatione vel sigillo vel huiusmodi: nūquid I his locū habet decre. puto qꝗ non: qz ex quo cōpetit eis iurisditio. ergo ⁊ oīs iurisditionis fructus qui accessorius ē: de regulis iuris accessorium cum suis concor. ⁊ hoc forte voluit dicere illud relatiuum qui in vtilitate ⁊c. Archi. contra: qd est hodie approbatū p clemen. eo. ti. statutum. ⁊ ibi vide. in glo. hic pater.

p Earum ecclesiarum cathedralium regularium. ⁊ collegiatarū.

q Maneāt. qz nō dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum. j. de reg. iur. peccatum. cum suis concordan.

r Offō. quidebit autē qꝗ de ipsoꝝ fructib⁹ officietur ecclesia. s. eo cum ex eo. §. porro. ⁊ s. d ap pel. peruenit.

s Beneficijs. qbuscūqz: aliud in casu. s. e. cu piētes. §. cetery. ⁊ s. eo. si cōpromissari⁹. §. pe. ⁊ vlti. Si querat que est rō quare ibi solū a beneficijs ipsi⁹ ecclesie suspēsus est. hic vo ab olb⁹ q̄ etiā extra illaz ecclesiam habet. Breuis est solutio qz hic ab officio suspēsus est: ibi vero nō. cum ergo ab officio suspēsus sit ⁊ ab omnibus beneficijs dr ē suspēsus. lxxi. di. eos. de clericis excōmini. latores ⁊ grauior pena bene debuit h opponi. cū possit statim sibi prouidere restituēdo: ibi suspensus est vsqz ad triennium.

t Donec. ipsis igitur restituentibus ipso iure sine alia sententia restituti erūt: ut no. Jo. an. lxxi. di. si q. xvi. q. vij. si qs deinceps. ⁊ ber. s. de matri. contrac. contra interdic. eccle. de muliere.

u Plene. etiam vsqz ad ouum. iij. q. i. re integranda.

x Restituerint. non credo hic cautionez sufficere iam enim hoc fuisset expressum. sicut. j. de vsu. c. il. ad hoc. s. de deci. ad audientiam sic etiam excōmunicato pro manifesta offensa vel contumacia non sufficit cauere. j. de senten. excōmu. venerabilibus.

y Consuetudinibus. multum vigebant he consuetudines in partibus gallicanis: ⁊ per hanc decre. s. eo. cum nō deceat. potes exemplificare id quod dicitur. s. e. li. de constitu. c. i. vt ibi diri.

z Firmitate. puta cōfirmatio īferioris a papa: vel appositione pene: uel his similibus.

⁊ Omnia. indulgentias priuilegia vel statuta: in alijs aūt ecclesijs non sunt reuocata predicta: seruari tamen debet quod dicitur. j. de offi. ordi. p senti. §. porro. ⁊ ideo statim sequitur quo ad hoc.

Quinto. Sunt due partes. Scda ibi: qñ vero vbi ponit quid in iudicialibus ⁊ cām reddit ibi: cum p eam. Dominicis. Habuit ortum hec decreta. ex his que not. Guil. s. eo. ut circa in glo. no. ergo ⁊ gar. ibidem. in glo. sed nunquid. vbi dicebant contrarium eius quod hic dicitur. s. qꝗ vtrobiqz decre. illa locum habeat: allegabant decre. s. e. quātis. ⁊ generalem rationem decreta. scilicet vt via malicijs precludatur. Sed magis habemus parata remedia in iudicio q̄ extra iudiciuz: ⁊ ideo maior fuit extra iudicium adhibenda cautela. ⁊ decreta. quātis. in alio casu loquitur. Jo. an.

? Constitutio. s. e. ut circa. alias ꝛstitutio. alias ꝛstitutum.

ꝓ Negocijs. electionum postulationum aut pusionum.

a Anteriora. de appella. ut debitus. j. eodem titu. cordi. ⁊ s. eodem capi. cum mille si.

b Eam. constitutionem. ut circa.

c Immutata. nota correctionem iurium euitandam. s. eo. cū expediat cum suis concor.

Scti. Primo tractat de his que sunt iurisditionis. Secundo de his quē sunt ordinis ibi: illa quippe.

Cassata cōfirmatione vel cassata nūciata ꝓpter defectum iurisditionis vel solēnitatez omissaz: non pp hoc electio cassata dicet. Jo. an.

Si ꝛfirmationē[a] electiōis[b] propter debitā iuris[c] solēnitatem in ꝛfirmatione ipsa omissaz uel ex eo qz ipse qui ꝛfirmauit cōfirmādi nō habuit ptātē[d]: cassari seu cassaz ⁊ irritam nūciari cōtingat: nō propter[e] hoc precedēs electio si als sit canōica[f] intelligit ifirmari[g]. Idē.

Si vacante cathedrali regulari vl collegiata ecclesia: singulares persone capituli vel cōuētus occupāt bona a prelato dimissa: vel vacationis tpe obueniētia: donec plene restituāt ab officio ⁊ quibuscūqz beneficijs sunt suspensi: non ob. priuilegijs statutis ⁊ ꝛsuetudinib⁹ q̄ cūqz firmitate vallatis. Jo. an.

Quia sepe[h] cōtingit qꝗ cathedralib⁹ ⁊ regularibus ac collegatis[i] ecclesijs vacantibus[k] capitula conuentus collegia ⁊ singulares earundem[l] persone bona a prelatis ipsarū dimissa[m]: vel vacationis tēpore obuenientia: que in vtilitatē dictarū ecclesiarum expendi[n] vel futuris deberent successoribus fideliter reseruari[o]: occupant: inter se diuidunt surripiūt: dilapidant: dissipant: ⁊ consumunt in earum[p] graue dispēdiū ⁊ iacturaz. Nos ipsorū ausus reprimere ac ecclesiarū indēnitatibus precauere volentes: decernim⁹ vt hi qui premissa dcetero psumpserint: eoipso sint: ⁊ tādiu maneāt[q] ab offō[r] ⁊ beneficiis[s] quibuscūqz suspensi: donec[t] plene[v] restituerint[x] quicquid de bonis pceperint supradictis. Non obstantibus qbuslibet priuilegijs vel indulgentijs aut cōtrarijs consuetudinibus[y] cōstitutiōibus vel statutis iuramento confirmatiōe se. ap. aut alia quacūqz firmitate[z] vallatis que omnia[a] quo ad hoc auctoritate apostolica reuocamus cassam[b] ⁊ irritam[c]: ac n ullius deinceps volumus eē firmitatis. Idem.

Declarat decre. ut circa dicens qꝗ solum in extraiudicialibus appellationibus locuz habet. Jo. an.

Constitutio[?] felicis recordationis greg. pape. predecessoris nostri edita in concilio lugdunensi formā exprimēs ꝓm quaz ab his q in electionibus postulationib⁹ aut ꝓuisionibus se opponunt: debeat appellari locuz sibi non vendicat: nisi solū cuz in eis extra iudiciū appellatur. Quādo vero i iudicijs in huiusmodi negocijs[ꝓ] appellari contingit: anteriora[a] iura. Cum per eam[b] immutata[c] non fuerint: obseruari opportet. Idem.

Vtis plena administrationem cathedralis ecclesie in spiritualib⁹ ⁊ tēporalibus iurisditionalia exercere pōt: sacramētalia non nisi episcopus fuerit. h. d. Do.

Si cui procuratio seu administratio cathedralis ecclesie ple

a ¶ Et libera no.ar. ꝙ prelatus hȝ liberam ⁊ generalem:⁊ h no.io. v.q. .iij.c.vlt.in fi.mag.glo.alibi.no.ↄtrã.xi.q.i.c.vl.p p̃ma pte facit.vij. .q.i.c.i.xvi.q.i.⁊ ep̃is.xxi.q.i.relatio.⁊.s.e.cũ nobis oli.in fi.siue dicat͂ h̃re libere liberã ⁊ generalẽ:siue generalẽ ⁊ nõ liberã:siue ecõuerso donare nõ põt nisi h̃eat cõsuetudo ⁊ modica.de dona.ceterum.

na ⁊ libera[a] in spũalibus[b] ⁊ temporalibus a se.ap.cui soli[c] hoc ↄpetit ẽ cõmissa:põt alienatiõe bonoꝝ ĩ mobilium[d] duntaxat excepta oĩa q̃ iurisditionis episcopalis existunt ⁊ que põt electus exequi ↄfirmatus[e] libere exercere. ¶ Illa quippe que ministeriũ ↄsecratiõis exposcũt:nisi fuerit ep̃us: p alios faciat episcopos expediri[f]. ¶ Idem.

¶ Monialis non eligit nisi peregerit.xij.an.⁊ sit tacite vel expresse.p fessa:nec eligitur nisi peregerit.xxx.an.⁊ fuerit exp̃sse professa.h.d.p̃ma pars vsq₃ ibi sane. Io.an.

Indẽnitatibus monasterioꝝ monialiũ q̃[g] frequẽter pp electões in discordia celebratas ĩ ip̃is grandia in spũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ disp̃endia[h] patiuntur occurrere desiderabiliter affectãtes[i] statuimus: vt cuȝ in eis fuerit electio facienda : nulla moialis nisi duodecimũ[k] an. pegerit[l] ⁊ p̃fessa fuerit tacite[m] vel exp̃sse ad eligẽdũ cuȝ alijs[n] admittatur nec ĩ abbatissã aut p̃orissaȝ[o]: vbi p p̃orissã monasteriũ gubernat͂[p] decetero eligat͂[q] aliq̃ nisi tricesimuȝ[r] ãnũ ↄpleuerit: ⁊ expresse[s] p̃fessa fuerit ordinẽ regularẽ. ¶ Sane[t] si ad electionẽ p formã scrutinij procedat͂ ⁊ votis in diuersa diuisis[u] electões plures ĩ discordia celebrari ↄtigat ea q̃ a duab⁹ ptib⁹[x] nũero fuerit celebrata: exceptiõe seu ↄtradictione aut appellatione q̃cũq₃ ptis alteri⁹ nõ obstãte[y]: p supiorẽ p̃us tñ ex officio[z] put spectat ad ipsum diligenti[⁊] examinatiõe p̃missa: si alias inuenta fuerit canonica[ꝯ] confirmetur

b ¶ Spiritualibus. possunt igitur dare lr̃as cõmẽdancias ad ordines. .j.de tẽp.or.cuȝ nullus .§.pe.⁊ puto ꝙ iste administrator dispensationẽ decre.cũ ex eo.s.e.ti. facere possit p hãc decre.

c ¶ Soli.preterq̃ in casu.j.de sup.ne prela. ecclesie cathedrali.

d ¶ Immobilium.puta ꝙ mobilia ⁊ p̃ciosa possit in casu licito alienare de his eni que seruando seruari nõ possunt nõ est dubiuȝ.C.de admi.tut. lex que.si voluisset papa ꝙ alia mobilia alienare si posset hic generaliter locutus fuisset:sicut fecit .s.e.ti.nihil ẽ in fi.⁊.s de accu.c.vlt.j.c.pri.§. si vero.aliqd.n. debent verba opari.j.de p̃uile. si papa.i.r̃nso in fi.⁊.s. de deci.ad audientiam. .C.de codicil.si idem ad hoc verbũ istud qd.j.sequitur duntaxat.⁊ sic no. ex hac decre.⁊ ex p̃dicta decre.nihil est.j.c.pri.administratorem ecclesie vacantis siue datũ a iure vel ab homine ĩmobilia alienare nõ posse.

e ¶ Cõfirmatus:que sunt ista: vides no.s.e.transmissam.dubitari solet an istius administratoris officium expiret mortuo papa.⁊ dixit cõpost.s. eo.cũ nobis olim ad fi.ꝙ nõ expirat.ordinariã.n.hȝ ptãtem ad hoc.ff.d iurisdi.om.iu.l.⁊ qz.⁊.j.de offi.le.c.ii.no.etiaȝ ibi qd eoipso ꝙ papa dat administratorẽ uel visitatorẽ ecclesie cathedrali:si postea canonici etiam ignorãter eligant ep̃m nõ tenet electio:q̃si papa dando visitatorem ad se p̃uisionẽ reuocauerit:⁊ sic dicit p̃nunciatũ in curia:sȝ nõ bñ p̃bat͂ iure.

f ¶ Expediri.ↄcordat.vij.q.i.pontifices.⁊ sic mãdat quod per se non põt quod dic ut.s.e.suffraganeis.s.de transla.c.i.

Indẽnitatibus. Diuide decre.in septem ptes. In prima ponitur ↄtõnis cã:⁊ ↄstitutio circa personas eligentes ⁊ eligendas in monasterijs monialiũ.in secũda ibi:sane.ponit quid iuris cũ in ipsis monasterijs plures fuerint electe in discordia per formã scrutinij.in tertia que incipit ibi.ceterũ ponit quid iuris cũ electe per formã ↄpromissi aliqua pars se oppõit.in quarta ibi.porro declarat an decre.ut circa.⁊ decre.cupiẽtes .s.e.ti.habeant locum in causis ipsarum electionũ.in quinta ibi. postremo excõicat aduocatos ⁊ alios vocatos pro dictis electionibus q discordiã seminauerint vel exortã nutriuerint.in sexta ibi.supradicta.fit ampliatio ↄtõnis ad canonicas nõ p̃fessas ⁊ que habent proprium.in septima ibi.ad hoc.fit quedã protestatio ⁊ antiquorum iurium saluatio. Io.an.

g ¶ Que.s.monasteria.

h ¶ Dispendia.s.eo.quia propter.

i ¶ Affectantes.s.e.cupientes.

k ¶ Duodecimũ.qz tũc d͂ pubes: de despon.impu.puberes.⁊ ideȝ est in viro:qz ante pubertatẽ ad eligendũ nõ admittit͂.s.eo.ex eo quod.

l ¶ Peregerit.sic.j.e.cum in cũctis.s.de eta.⁊ quali.c.vno.s.de of.de lega.cum vigesimum.

m ¶ Tacite.idem in monasterijs viroꝝ.s.eo.ex eo quod in fi.s.eo. auaritie.⁊.c.fundamenta.§.proinde.

n ¶ Alijs.professis.

o ¶ Priorissam.idem in alio quocũq₃ noĩe vocet͂ ad hoc.

p ¶ Gubernatur.j.de sta.reg.c.vno.⁊ p hãc lr̃aȝ puto ꝙ in priorissaȝ uel supriorissam claustralẽ bene possit assumi minor .xxx.annis:⁊ de talib⁹ .s.de sta.mona.cum monasteriũ.ver.prior autem.

q ¶ Eligatur.eligi prohibet:sed non postulari:sic in ep̃o qui infra idẽ tp̃s nõ eligitur.s.eo.cum in cũctis.sed bene postulatur.s.e.innotuit.⁊ puto ꝙ debeat postulari a papa.j.de eta.⁊ quali.c.vno.

r ¶ Trigesimum.olim abbatissa debebat esse sexagenaria.xx.q.i.iuuenculas.sed nõ vtebatur illo iure:sed per decre.s.eo.cum in cũctis.§. inferiora.eligebatur que attigerat.xxv.an. nunc autẽ imposita est certa meta quam licet in abbatissis seruemus:in abbatibus locum habere nego.ut .j.in fi.c. Io.an.

s ¶ Express͂.nota ꝙ in eligente sufficit ꝙ sit tacite professa:qd fit cũ maior sciens ⁊ sponte sumit habitum professoꝝ infra annũ:⁊ triduo perseuerat.cum stat in religione vltra annuȝ his modis fit tacite professio ⁊ hoc verũ in religionibus nõ mẽdicãtibus: p̃batur h.s.de reg.ad nr̃am ⁊.c. ex parte.⁊.j.c.titu.ↄstõnem. In electa requirit͂ expressa p̃fessio ut h ⁊ idẽ per oĩa in monasterijs virorum:ut.s.eo.nullus.⁊.c.ex eo quod in fi.

t ¶ Sane secũda pars.

u ¶ Diuisis.quod si est nõ est nouũ nec reprehensibile.lxij.di.nosse.⁊.c.vlti.⁊.viij.q.i.nec nouũ.

x ¶ Duabus.si.s.eo.si quando.

y ¶ Nõ obstãte.hoc intelligo nisi opponat͂ id qd eligẽtis votũ nulluȝ reddat:ita ꝙ nõ remanẽt due ptes.ar.s.eo.si q̃n.pone eni ꝙ opponat͂ ꝙ eligẽtes nõ sunt tacite vel expresse p̃fesse:vel nõ sunt puberes.s.proxi.r̃nso.vel ꝙ in monasterijs nõ mẽdicãtibus sunt alique recepte quaꝝ non valet receptio.j.d sta.mo.c. vno .§. sane. Dico tales exceptiões admittẽdas:ad hoc de offi. dele. ex parte.ij.⁊ facit qd dixi.s.eo. quorũdã. vbi ergo de duabus ptibus cõstat nec opponit͂ aliquod qd illas minuat:aliq̃ nõ obstabit exceptio.⁊ sic ĩtelligas hãc lr̃aȝ. Alij ↄdicẽtes hic spãle in casu nr̃o ꝙ excõicate suspẽse ⁊ interdicte ⁊ similes persone:⁊ eligentes sciẽter indignaȝ admittentur ⁊ cõputabunt͂ in numero:sed que nõ sunt p̃fesse uel minores nõ:qz non faciunt numerum. Quidam vero dicunt exceptioneȝ excõicationis bene admitti ↄtra eligentes:qz excõicatio p̃uat voce ⁊ numero.ij.q.i.nomẽ ibi:d numero collegarũ eius supprimere vel delere ⁊c.sed sciẽter eligens indignã:lȝ priuet͂ voce nõ numero:⁊ ibi nõ obstat talis exceptio supioris:tñ offiñ his casibus nõ deficiet ut sequit͂:ego iã his in iudicijs conabar defendere ꝙ eligẽtes sciẽter indignã tanq̃ suspense ⁊ irregulares repellant͂:⁊ votoꝝ suoꝝ nõ h̃eatur cõputatio:ita ꝙ s͂m hoc electio a minori pte numero possit valere:quo eni ad illã electionẽ dicaȝ illas in numero nõ cõputãdas: vt vitet͂ antiquoꝝ iuriũ correctio.si eni ita simpliciter stam⁹ numero:qd dicem⁹.si.xij.sunt moniales.vij.nolũt eligere:instat finis termini.alie v.eligunt q̃re valuit electio facta ab ipsis.v. Quid si papa interdixit.vij.monialib⁹ ne eligant q̃re nõ valebit electio facta a.v.si hoc est in interdicto hoĩs:q̃re nõ erit in ĩterdicto iuris nõ video. Iteȝ pone ꝙ alique moniales elegerũt alternatiue ↄditionaliter vel ĩcerte:ita ꝙ vota earũ transferantur in alias.s.c.ij.dicem⁹ ne voces alteri⁹ ptis lȝ forte sit minor numero nõ valere ex his ⁊ similibus rõnibus vr͂ nõ h̃ri debere rõnem votoꝝ illaꝝ que elegerunt scienter indignã.sȝ ↄ hoc facit:qz si nõ fit collatio ĩ electionib⁹ monialiũ:vt.j.e.c.§. vt aũt.ergo pena p̃uationis in eis locũ nõ hȝ:sed hoc nõ est verũ ut ibi.j.dicã ĩ glo.no.ex hoc. Itẽ ↄ id facit finis.c.vbi d͂ multa spãlia statuta in his electiõib⁹ sed id nõ ob.qz preter illõ sunt spãlia multa:ut.j.patebit. Itẽ obstabit ꝙ lr̃a dicẽ numero. Itẽ qa s͂m hoc nihil eẽt quo ad hoc nouũ in electionib⁹ monialiũ:qz id erat statutũ.s.e.si q̃n.per qd.c.ex p̃n.⁊.fi.⁊ per decre.s.eo.scriptũ.ĩ q̃tuȝ ĩ illis d͂ ꝙ ↄ duplo maiorẽ partẽ numero põt obijci id qd votũ annulat: p̃bari vr͂ ꝙ votũ nullũ ↄputet͂ in nũero. Et si dicam⁹ vota taliũ ↄputari:multo forti⁹ vota ↄceptoꝝ.vñ iaȝ in causis succubui:⁊ iudicio meo nõ solũ vtilis:ĩmo ⁊ necessaria eẽt declaratio:⁊ idẽ dico circa decre.s.e.quorũdã. vbi hec oĩa intelligunt͂ repetita.recepi qd seruat curia: ꝙ in ista decre.⁊ decre.quorũdã.p̃cise stet͂ numero: ita ꝙ nõ habeat͂ rõ excõicationis:suspensionis:irregularitatis:⁊ alioꝝ que reddũt votũ nullũ:⁊ audiui hoñ.papã sic in ↄsistorio dixisse.vide in cle.c.ti.qd circa.⁊ qd ibi no. Quid dicem⁹ si in ↄcordia vel a duplo maiori pte sit facta electio:erit ne de necessitate ꝙ fiat p̃clamatio s͂m formã decre.vlt.j.e.ti.ita ꝙ aliter nõ valeat ↄfirmatio. Et procedit dubitatio ista:qz ex eo casu non admittit͂ aliqua exceptio:ut hic:ad quid hȝ fieri p̃clamatio:puto ↄtrium cũ illa decre.indistincte loq̃tur.preterea posset esse moniales illas non esse professas: vel non esse etatis legitime:⁊ iste saltẽ exceptiões nõ possunt negari quin admittant͂ cũ numerũ diminuant:ut.s.dixi. Itẽ forte de ↄsuetudine prescripta vel p̃uilegio nõ ad ↄuentũ: sed ad alios spectat eligere.fiat ergo citatio:ut ⁊ hoc sciatur: vel forte tenent͂ eligere de certo loco.s.de ↄsuetu.cũ dilectus.de ver.sig.cum abbate. Itẽ quid dicemus in monasterijs que p mares regunt͂. Sunt.n.quedã monasteria monialiũ que p priorẽ reguntur.⁊ moniales eligunt sibi illũ priorẽ:ista talia monasteria sunt mihi nota:hẽbit ne locũ hec decre.in talib⁹ electiõibus.⁊ p p̃n.c.vbi dicit statuim⁹: vt cũ in eis fuerit electio faciẽda:⁊ p finẽ vbi dicit in.§.vlti.in prin. in q̃buslibet mulierũ monasterijs ⁊c.vr͂ ꝙ sic:satis credo ꝙ inq̃tuȝ decre.ista ĩspicit eligẽtes ⁊ factũ eaꝝ:ẽt in talib⁹ electiõib⁹ hẽret locũ hec decre.puta ꝙ ⁊ tũc eligẽtes sint professe:sint etatis legitime:possent accedere collationẽ zeli ⁊ meriti omittere ⁊ his similia:sed inq̃tum ↄstõ inspicit electã:puta ꝙ sit.xxix.an. ꝙ administret ante ↄfirmationẽ electa a maiori pte ⁊ his similia:forte in illis locũ nõ habent:⁊ iudicio meo circa hoc etiã esset necessaria declaratio.

z ¶ Officio.ex quo examinare habet ⁊ supplere in his causis ẽt de fcõ.s.e.cũ nobis olim ⁊ ibi de hoc.s.de postu.pone.i.⁊.xxviij.di.priusquam.

⁊ ¶ Diligenti.s.e.nihil.⁊ de p̃ben.graue.nemini eni cito debet manũ imponere:ut.xxiiij.di.§.i.⁊.lxxviij.di.qd est cito.s.e.cũ nobis.⁊.j.e.c.vlt.

ꝯ ¶ Canonica.ex forma debita ⁊ p̃sona idonea.vnde si eẽt illegitima nata.s.e.

cum in cunctis. de ſi. presbꝫ. per totum. vel corrupta. xx. q. i. iuuēculas: vel aliat indigna: nō confirmabitur.

a ¶ Abbatiſſa. nota q̃ prioriſſe nō benedicitur. ſed abbatiſſe. ⁊ negligentibꝰ recipere benedictionem infra annū a tempore confirmationis imponitur pena per concilium vicſi. de ſta. regu. attendentes. §. ſtatuimus.

b ¶ Earūdē. ad quas ꝓceſſum fuit per formam ſcrutinij.

c ¶ Ꝓceſſum. hoc eſt contra iura. s. e. publicato. ſz ē in hoc caſu ſpāle: ut vt in ſi. Idem in electione ſummi pontificis. s. eo. lz de vitanda.

d ¶ Diuertāt. nō ſic in electiōe pape: q: etiā poſtq̃ diuerterunt cardinales ad alios actꝰ pñt accedere: ſed hic ſecus: ⁊ poteſt eē rō: q: maior ꝓſtātia eſt in viro q̃ ī muliere: ⁊ q: in electiōe req runt neceſſario due partes: ſed hic nō neceſſario. ⁊ adde rōnez ipſius decre. lz de vitāda. in ſi.

e ¶ Extraneos. ſic. s. e. q: propter. ⁊. c. cū poſt petitā: ⁊ eſt ſimile quod de teſte dr. s. de teſti. cog. preterea.

f ¶ Omni prauitate. ut ſimoniaca datione: de aliq̃ pactione illicita: vel coactiōe: vt extorſione. ſi. s. e. q̃uis. ⁊. j. c. pri.

g ¶ Maiorem. ſecus de minori. j. e. c. §. ſi qua.

h ¶ Computatis. ille enim diſſentire non poterunt: cum de illis cautum non ſit.

i ¶ Benedicat. ſi fuerit abbatiſſa: ut. s. §. prori. in ſi.

k ¶ Ab initio. j. de reg. iur. ratihabitione. cū ſuis ꝓcordā.

l ¶ Premiſſum. ſ. ꝑdictione: exceptione vel appellatiōe partis alterius nō ob. premiſſa tñ diligenti inquiſitione ex officio ſuo fuit premiſſum.

m ¶ Talis. ſcilicet que abinitio vel per acceſſum habuit duas partes.

n ¶ Poſſeſſionem. a qua non impeditur alias quis poſt ꝓfirmationem niſi crimen cuz infamia opponatur. s. de accu. accedens.

o ¶ Facultas. ſic. s. de ꝓceſ. p̄ben. poſt electionē. i ſi. ⁊ ō ap. ꝓſtitutis in ſi. Et ſic no. q̃ datur actio cui denegatur excep. ꝑ id. ff. de reg. iu. iuuitus. §. cui damus. ſed eſt ſpāle. ⁊ adde qō diri. j. de reg. iur. qui ad agendū.

p ¶ Alterius. ſ. minoris.

q ¶ Inquirenda. ſ. de forma electionis ⁊ perſona electa.

r ¶ Strepitu iudicij. ſic. s. de accu. olim. vbi de hoc. vtrū legatus vel iudex inferior poſſit cōmittere cauſam decidendam ſine iudiciorum ſtrepitu: ⁊ quid importent verba iſta. vide quod diri. j. de here. c. vlt.

s ¶ Interim hac cauſa pendente.

t ¶ Auctoritate. no. nouū caſum hic ⁊. j. §. ceterū. vbi electa ātē confirmationez adminiſtrat: aliū habes. s. e. nihil eſt: aliū. s. e. licet de vitanda. xxiij. di. in noſe alium ſm quoſdā in īperatore: ut ſola electione adminiſtret. xciij. di. legimus.

u ¶ Libere. ut. s. e. cū nobis olim in ſi. ⁊. s. c. prori.

x ¶ Rebus. ſtrictius loquitur q̃. s. eo. c. prori.

y ¶ Recipiat. ꝓuēt? tñ recipe poterit ſz diſtictōez. j. ne ſe. va. c. vno ⁊ ō reg. c. ul.

z ¶ Al minori pte. aduerte decre. iſta bene determinat quid iuris qñ facta eſt electio a duplo maiori: ⁊ a maiori: ⁊ a minori. Quid dices in quarto caſu: cum electiones parces voces habeant numero: nunquid altera poterit per acceſſum ratificari: credo q̃ non accedat ad hoc quod no. s. eo. eccleſia veſtra. ij. ad ſi. ⁊ hoc credo precipue iſta ratione: electio facta a minori parte ad quācunqz dignitatem nulla eſt ipſo iure de religioſo quocūqz. s. eo. quorūdam. ⁊. j. ſtatim ſequitur: b igitur eſt ratio quare per acceſſum ratificari nō poteſt: quia qō a ſui principio ſic nullum fuit: tractu tpis non conualeſcit. j. de reg. iu. non ꝓfirmatur. cū ſuis cōcordantijs. ⁊. s. e. auditis. ſed electio facta a media parte ēt nulla eſt. s. e. q: pp. ⁊. c. eccleſia veſtra. i. ⁊. ij. ergo per acceſſum ratificari non poterit. preterea publicato ſcrutinio ⁊c. s. e. c. publicato. ſed iurium correctio eſt vitanda. s. e. cū expediat. ab illo igitur non recedam: niſi inquātum expreſſum inuenio. ſed in electione facta a maiori parte inuenio expreſſum q̃ augetur per acceſſum: hunc igitur caſum non extendam. ad hoc. j. in ſi. c. dicam. ergo ſm hoc minorem partem illā que non eſt maior: ita q̃ acceſſus haberi non poſſet.

⁊ ꝓfirmate electe ſi abbatiſſa[a] extiterit: benedictio impendat. ¶ Si autem nulla earundem[b] electionis a partibus fuerit celebrata duab[c] tunc nō obſtante q̃ ſit publicatum ſcrutiniū ⁊ ad electionem proceſſum[c] poſſint moniales que in aliaz vl'in alias direxerāt vota ſua licite per conſenſum antequaz ad actus diuertant[d] extraneos[e]: omni prauitate[f] ceſſante ad illam accedere: que ab alijs maiorem[g] partem conuentus numero facientibus eſt electa: ⁊ ſi per acceſſuz huiuſmodi ad duas partes peruenirī poterit: illis q̃ antea in eā ꝓſenſerāt computatis[h] ꝓfirmetur ⁊ benedicatur[i]: acſi duas partes ab initio[k] habuiſſet: ut in caſu proximo eſt premiſſū[l]. ¶ Aliū ſi q̃ fuerit moniales que poſtq̃ in premiſſis caſibus talis[m] confirmata ⁊ benedicta extiterit: ac poſſeſſionem[n] ſue adminiſtratiōis fuerit aſſecuta: uoluerint ī modum denunciationis uel accuſationis: ut a dignitate deijciatur adepta: ꝓponere aliquid contra ipſam: eis predicta ꝓponēdi minime ſit ſublata facultas[o]. ¶ Si vero ad illaz que a maiori parte vt premittitur ē electa noluerint alie accedere moniales: vel ſi acceſſerint: non tot tamen quot cuz alijs prius in eam cōſentientibus faciant duas partes: tunc ſuper obiectibus partis alterius[p] ſi que fuerit: ⁊ ſuper alijs que in tali negocio ſunt ex officio inquirenda[q]: plene ſine ſtrepitu[r] iudicij ⁊ figura per ſuperiorem īquiratur primitus antequam ꝓfirmetur eadem electio vel etiam infirmetur: ſed interim[s] preſentis ꝓſtitutionis auctoritate[t] in ſpiritualibus ⁊ temporalib[u] libere[x] adminiſtret: ſic tamen quod de rebus[x] monaſterij nil penitus alienet: nec aliquam in monialem recipiat[y] quoquo modo. ¶ Si qua vero a minori[z] parte ꝓuentus numero nominata fuerit vel electa: ex nominatione vel electione huiuſmodi quas eoipſo q̃ pars minor eas fecerit: vires aliquas nolumus obtinere[a]: ipſi? ius aliquod quomodolibet non queratur: nec ad eam ab alijs per conſenſum in hoc caſu valeat acceſſus haberi. ¶ Ut tamen cum per predictam formam proceditur facilius in huiuſmodi monialium electionibus ad concordiam veniatur: decernimus vt non zeli ad zelum nec meriti ad merituz: ſed ſolum numeri ad numerum fiat collatio[b] in eiſdem. ¶ Ceteruz[c] ſi per formam compromiſſi[d] fuerit in electione proceſſum ⁊ electe pars aliqua ſe opponat: ſi minor[e]: ipſius vt in forma[f] ſcrutinij ſtatuitur[g]: cōfirmet[h] eadē electio ⁊ eidē benedictio[i] ſpendat: ptis eiuſdez[k] ꝓtradictiōe vl'exceptiōe aut appellatiōe q̃libet nō obſtāte: ſz p hoc denūciādi vl'accuſādi eaz poſtmodū ſibi via mīme ſit preclusa[k]: ſi maior ei[l] donec de obiectis ⁊ alijs: ut in eadem forma ſcrutinij premittitur[l] fuerit illa fuiſſet per ſe forma: neceſſario eſſet concludere illam fuiſſe ſublatam: ſed non fuit. q: ſpecies eſt forme compromiſſi: ut diri: ſicut ⁊ compromittitur ad aliam certam metam. s. e. cum in veteri. ⁊ facit. j. c. pri. §. porro. ⁊ hoc ꝓbat tex. ipſius decreta. cum expediat ibi: in electionibus compromitti. Io. an.

⁊ ¶ Obtinere. s. e. quorundam.

? ¶ Ipſi electo vel nominato a minori parte. Io. an.

¶ Collatio. no. ex hoc ⁊ ſuperioribus reprobatam opinionem illorum qui dicebant. s. e. q: propter. in prin. q̃ decre. illa in mulieribus locū non habebat quibus licebat ignorare iura. ff. de iur. ⁊ fac. ignoran. l. regula. ⁊ per hāc lr̄am que dicit collationem zeli ⁊ meriti ī huiuſmodi electiōib? non habere locum. Dicunt quidā q̃ monialis eligens ſcienter indignā non eſt priuata ptāte eligendi: quaſi priuato ex collatione ꝓcedat: ſz certuz ē q̃ tempoꝰ decr. s. eo. cum in cunctis. in electionibus non erat neceſſe collationes fieri: quia adhuc non emanauerat decreta. quia propter. et tamen tunc ſine collationibus eligentes indignos erant priuati poteſtate eligendi: ergo bene infertur q̃ ex collationibus priuatio non ꝓcedit: ſed ex electione: vt. s. eo. titu. perpetuo. nā vt ibi dicitur etiaz ſi poſt collationem non ſequatur electio: non habet locum pena.

a ¶ Ceterū. tertia pars.

b ¶ Compromiſſi. quid ſi proceda̅t per formam. s. eo. cum dilecti. ⁊. ca. cuz expediat: habebit nec locum quod hic dicitur: vel an qō dicitur in ſuperiori proxima parte. credo q̃ locum habebit particula huius decreta. q: forma illa potius compromiſſi eſt q̃ ſcrutinij: vt ꝓbatur per ipam decreta. cuz expediat: ⁊ dico q̃ illa forma non eſt forma per ſe: ſed eſt quedam ſpecies forme compromiſſi: q̃ hoc ſit verū ꝓbatur ex eo q̃ oēs alie forme ſublate erant per decre. q: propter. ſi ergo

c ¶ Si minor. ſatis credo ut diri in prori. parte. idem de media: ⁊ ſm hoc dicamus minorem partem illam que maior non eſt: vel neceſſaria eſſet in hoc puncto declaratio: uel ſtandum antiquo iuri.

d ¶ Ut in forma. j. exponit ibi partes eiuſdem ⁊c.

e ¶ Statuitur. ſ. quādo a principio vel per acceſſum electa ē a duplo maiori parte. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe.

f ¶ Confirmet. aduerte: q: in iſto caſu ⁊ in caſu. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe. nō credo q̃ ante ꝓfirmationem miniſtrare poſſit: ⁊ eſt mirabile: q: ſi eſt electus a duplo maiori parte. ergo a maiori. ergo videtur q̃ ante ꝓfirmationem adminiſtrare poſſit. s. eo. §. ſi vero. Item ſi minor pars ſe opponit: multo fortius videtur q̃ adminiſtrare poſſit. q̃ qñ ē maior pars opponit: ut. j. ſequitur: ſed non miteris: q: in iſtis caſibus non differtur confirmatio propter obiecta: ⁊ ideo non adminiſtrabit ante confirmationem: ſed in illis differtur: ⁊ ideo ante ꝓfirmationez adminiſtrabit iuris pmiſſione: ⁊ q̃ hoc ſit verum probo: q: q̃ electus ante ꝓfirmationē adminiſtret: eſt contra iura. s. e. qualiter. ⁊. c. noſti. a quo iure antiquo dico non recedenduz niſi in quantum permiſſum inueniam. in alijs ius antiquum ſeruabo: ut in ſi. c. ad hoc. s. de transla. c. vltimo. vbi ad maiorem tranſire permittitur: ſed non ad parem.

g ¶ Benedictio. ſi abbatiſſa fuerit. s. e. §. ſane. in ſi.

h ¶ Eiuſdem. ſ. minoris numero.

i ¶ Non obſtante. expone. ut. s.

k ¶ Preclusa. s. e. §. verum.

l ¶ Permittitur. s. §. ſi verum.

a Differatur. hec est ergo ratio quare administrat: ut. s. dixi. Io. an.
b Interim. nota pro his que. s. dixi.
c Predicitur. in dicto. §. si vero. s. bona nõ alienet: nec aliquã in mõia lem recipiat quoquo modo.
d Euentum. qui dubius est. ff. de pecu. quod debetur.
e Expectare. No. electio facta per formã scrutinij a duplo maiori parte: ⁊ electio fcã p formaz compromissi cui minor ps cõuentus se opponit sunt paria: qz in eis statim fit cõfirmatio ꝓdictõ ne ptis alterius: vel exceptiõe vel appellatione nõ obstãte: ⁊ post possessionẽ adeptam utrobiqz admittit accusatio uel ꝺ nũciatio. Itez electio facta a maiori pte per formã scrutinij: ⁊ facta per cõpromissum cui maior pars se opponit sunt paria: qz vbiqz differt ꝓfirmatio: ⁊ interiz administrat exceptis quibusdaz casibus: sed electio facta per formã scrutinij a minori parte cõuentus ⁊ facta per formã cõpromissi cui duplo maior pars ꝓuentus se opponit: non sunt paria: qz prima nõ valet ipso iure: nec ratificatur per cõsensum: secũda posset valere: ſz nõ administrat electus: sed litis euẽtũ expectat. Si quera: quare ius diuersum in forma scrutinii ⁊ forma compromissi: satis patet per se solutio: qz in secũdo casu oẽs cõsensisse videnꝯ eo ꝙ cõpromiserunt qõ nõ est ĩ ꝑmo: per formã enim cõpromissi etiã vno ꝓdicẽte procedi non potuit. s. eo. qz ꝓpter. Equa igitur fuit rõ in eis diuersũ ius statuens.
f Porro. quarta ps.
g Premissa. qa non in electiõe que p formaz scutinij a principio uel p accessum facta reperitur duobus partibus: nec in electione que fcã fuit per formaz compromissi cui minor pars se opponit.
h Ad se. ap. not. arg. p opinione guil. durã. ꝙ decreta. vt circa. non habet locũ nisi in appellationibus interpositis ad papã. sed ꝓriũ viri se quẽdo gar. in predicta decre. vt. s. ꝙ in oibus appellationibus locum habeat: ⁊ dico ꝙ decre. ista hic respicit. c. sequens quod loquitur de decre. cupiẽtes. que locũ nõ hz nisi in appellationibus ad papã interpositis.
i Formã. s. ꝙ exprimat oia ⁊ singula q̃ in formã uel personã intendunt obiicere: ⁊ singulariter ⁊ clare. s. e. procurator. ⁊ ꝙ iurẽt ꝑm formã ibi ꝓtentã. ⁊ ẽ pena ꝙ sup non expressis non audiant nisi ex certa cã. vt ibi patet.
k Lugdun. ut. s. e. vt circa. Io. an.
l Sed cũ eas. §. iste tractus fuit ex glo. gar. posita. s. e. cupientes. circa prin. super verbo regularium. ubi dicebat Gar. ꝙ satis credebat, de mente cõditoris nõ fuisse ꝙ femine irent ad curiam: videbatur tamen per verba ꝙ ire tenerentur: qz in masculino genere ꝓprehendit femininum. ff. de leg. ij. si ita. xvij. q. iiij. si quis suadente. ꝓiuncto cũ decre. de sen. ex. mulieres. Itẽ per iura antiqua in abbatissam electa personaliter suaz electionem prosequi poterat. s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊ ꝙ nõ fuerit illa mens conditoris probabat per decre. s. de sen. ex. de monialibus. xviij. q. ij. perniciosam. de coha. cle. per totum de sta. mo. c. vlt. §. si.

inquisitum: confirmatio vl'ifirmatio differatur[a]: sed interim[b] vt predicitur[c] libere administret: nisi forsan pars opponentiuz extiterit duplo maior: tũc eni administrare ipsam volumus: sed litis euentum[d] potius expectare[e]. Porro[f] si in huiusmodi electionũ negocijs contigerit in illis dũtaxat casib[9] in qb[9] oppositiones iurta ꝑmissa[g] fuerit admittẽde ad se. apo[h]. appellari: appellãtes formam[i] constitutiõis felicis recordatõis Gregorij pape predecessoris nostri edite in concilio lugduñ[k]. diligẽti[9] seruare teneantur. Sed cuz eas[l] propter sexus verecundiam[m] sueqz conditionis statum[n] nõ deceat[o]: nec ipsis expediat[p] publico cetui demõstrari: aut extra sua mõasteria euagari[q]: nolum[9] q̃ electe vel ẽt eligẽtes aut appellantes seu be contra quas appellatum[r] fuerit ad eandem sedez personaliter[s] veniant quoquo modo. Sed procuratores sufficiẽter[t] instructos iurta cõstitutionem[v] pie memorie nicolai pape. iij. predecessoris nostri ad sedem ipsam transmittant. per eos electionum ac appellationum ⁊ postulationuz suarum prosecuture negocia: put iustitia suadebit: penã[x] in dicta constitutione ꝓtentam ipso iure si hoc nõ fecerint[k] incurrure. Postremo[3] hi[z] quos ad dirigendes ĩ huiusmodi electionib[9] moniales easdẽ deinceps[2] cõtigerit euocari ab his prorsus abstineãt: per quẽ iter eas super faciendis ipis electionib[9] oriri possit discordia vel exorta nutriri[y]: alias coipo excõmunicationis sententie se nouerint subiacere[z].

Supradicta[a] siquidem nedum in monasterijs in quibus sunt moniales viuentes sub aliqua de religionibus approbatis[b]: sed etiam in illis vbi sũt iurta quarũdam p uinciarũ[c] consuetudinem mulieres que nec proprijs renũciant nec p-

m Verecũdiam. no. meliorem conditionem mulierum ad idẽ. j. ꝺ iudi. mulieres. In quibusdam vero deteriorẽ: quod dic ut. s. de pe. ⁊ re. c. noua quedam.
n Statutum. regularem. s. ⁊ sic duo concurrunt.
o Deceat. ꝟz honestatẽ. p Expediat. ꝟz vtilitatẽ. s. ꝺ vo. ⁊ vo. re. mag.
q Euagari. j. de sta. regu. c. vno. ⁊ xor. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij.

fessionem faciũt regularem: sed viuũt vt in secularibus ecclesijs canonici seculares: volum[9] per omnia obseruari: eo quod supra[b] dicitur dũtaxat excepto vt non eligantur: nec eligãt non professe cum in ipis hoc locuz sibi nequeat[c] vendicare: per hoc tamen earum statum ordinem seu regulam nolumus nec intẽdimus approbare. Ad hoc[d] licz premissa que in multis[g] a iure cõmuni discrepare noscũtur: circa electiões ĩ quibuslibet mulierũ monasterijs faciẽdis ex certis cãis rationabilibus spãliter durerim[9] statuenda: intẽtionis tamẽ nostre nequaquaz extitit[h] per illa quo ad electiones in alijs virorum monasterijs vel quibusuis ecclesijs celebrãdis aliquid immutetur: sed iura p̃cedentia in sua omnino remaneãt firmitate[i]. Dez.

Si ordinarius post recessuz appellationis interiecte ad curiam in causis electionum episcopatuũ nõ inquisito an pranitas interuenerit ꝓcedit: confirmat: vel cõsecrat: ꝑdicta nõ tenent: ⁊ ipe ab eꝑorũ cõfirmatione ⁊ cõsecratione suspẽditur. h. d. Do.

Prouida[k] consideratione generale cõcilium lugduñ[l]. concessit[m] vt ab appellationibus in iudicio vel extra[n] iudicium ad sedez[o] apostolicam in electionum episcoporum ⁊ eorũz superiorum[p] negocijs interiectis per quas ad sedem ipsam eadem negocia deferũtur[q] partes[r] nulla interueniente prauitate recedere valeant: antequam ipsi sedi ap. appellationes eedem fuerint presentate: sed inferiores iudices: quorum est appellatione cessante negociorum cognitio eorundem: si in hoc prauitas intercesserit: ante omnia diligenter inquirant: ⁊ si eam intercessisse repererint se non intromittant vllatenus de eisdem: sed prefigant ipsis

r Appellatũ. q̃ venire tenebãtur ꝟm formã decre. cupiẽtes.
s Personaliter. in hoc ergo solo. s. in personali aduentu locuz non habet decre. cupientes. alias vero bene.
t Sufficienter. s. cum omnib[9] actis iuribus ⁊ munimentis ad cãm spectãtibus. s. eo. ti. in decre. cupiẽtes. §. q̃ si p. rr.
u Cõstõem. s. e. cupientes.
x Penã. s. ꝙ electe si ĩtra tempus debitum procuratores non miserint sunt priuate omni iure sibi per electionem quesito. si ãt miserint: sed nõ cum actis iuribus ⁊ munimẽtis sufficienter ĩstructum: pro illis exhibendis alibi q̃ apud se. ap. nisi ex iusta causa dilationem aliquam non habebunt eligentes appellantes vel opponentes quo ad se a totali sũt exclusę prosecutione p cessus ita ꝙ per hoc electis nullum preiudicium generetur: B ⁊ alia habes in predicta decre. cupientes.
y Hoc nõ fecerit. s. procuratorẽ nõ miserint: uel non sufficienter instructum.
z Postremo. quinta pars.
a Hi. puta religiosi viri. rl. iij. di. obeũnb[9]: vel ꝓfiliarii uel aduocati vel discreti viri ad B vocati: ⁊ qõ dicit hi. dic vel be. qz si religiosas ul' discretas mulieres ad hoc vocarent: ipse tenentur hac ꝓstõne: ⁊ facit quod viri. s. §. pri. s. e. generati.
2 Deiceps. respicit. n. futura
y Nutriri. no. ista duo paria esse: ad idẽ de priuil. cũ ⁊ plantare. in prin.
x Subiacere. no. nouum casum in quo quis excõicatus est ipso iure: ⁊ credo ꝙ episcopi tales possunt absoluere: cuz papa sibi nõ seruauerit absolutionez. s. de sen. ex. nup. ⁊ adde ꝙ viri. s. e. sciant cuncti. Io. an.
a Supradicta. vi. pars.
b Approbatis. de re. do. religionum.
c Prouinciaruz. vt in theutonia: ⁊ vide quod no. Io. xij. q. vlt. ⁊ ber. de ma. ⁊ obe. dilecta. in glo. pe.
d Supra ꝺ. s. ĩ ꝑma pte. e.
e Nequeat. pp facti impossibilitatem cũ nõ profiteanꝯ: necesse ẽ ꝙ eligãt: ⁊ eligãt nõ professe.

f Ad hec. vij. ⁊ vltima pars.
g In multis. ut in electione confirmanda exceptione aliqua nõ obstante in administrando ante confirmationem in recedendo ⁊ consensu post publicatũ scrutinium ⁊ secutam electionẽ ⁊ in multis alijs. h Extitit. alias existit.
i Firmitate. quod fauorabile ⁊ expediẽs est. s. e. cum expediat.
k Prouida. Primo ponit ius antiquũ. Secꝺo ipsius transgressionez ibi: verũ. Tertio prouisionẽ penalem ibi: nos. Io. an.
l Lugdunen. s. e. ti. q̃uis. Io. an.
m Cõcessit. qz id prius per alexã. phibitum fuerat ut ibi viri.
n Vel extra. latior est ergo ista decre. ⁊ illa. s. eo. q̃uis: q̃ illa. s. eo. vt circa. q̃ locũ hz solum in appellatiõib[9] extra iudicium interpositis. s. e. ꝓstitutus.
o Ad se. apo. in alijs secus cũ cautum nõ reperiatur.
p Superiorum. archiepiscoporum patriarcharum ⁊ primatum.
q Deferunt. nã frustratorie nõ deferunt. s. e. quãuis. licet olim secus: ut. ibi.
r Partes. ergo altera pars tantum hoc non posset. quod dic vt viri. s. e. quãuis. ⁊ sequentia expone etiam ut ibi exposui.

a ¶ Uerum. secunda pars.
b ¶ Abutentes. ⁊ sic priuilegium uel concessionez amittere debuerunt: vt. ś. de priuil. suarū: ꝺ sen. ex. cū illorum: ⁊. c. contingit. xi. q. iij. priuilegium cum si.
c ¶ Prefata. s. an in illo recessu interuenerit prauitas nec ne.
d ¶ Negociis. s. episcoporum electione ⁊ suorum superiorum.
e ¶ Expressius. hoc dicit ex eo: q2 satis erant nullaq3 per illos fiebant p ipam decre. Quis: q2 satis est legislatorez aliqd ꝓhibuisse: ⁊ si non adijciat qđ cōtra factū fuerit non valere. C. de legi. nō dubium. ⁊ expressius ē propter penam quam addit.
f ¶ Consecratiōes. ꝯsecrationez enim ꝑcedere dz ꝯfirmatio: alias nō valeat ꝯsecratđ. ś. ꝺ do. ⁊ ꝯtu. cuz olim. D. h autem cōfirmatio non precessit: q2 idem est nō esse quod nullū esse. ś. de transla. Iter corporalia. p3 ergo ꝙ non tenuit consecratio.
g ¶ Firmitatis. electio tamē ꝓpter hoc nō vitiatur: sed de nouo petetur confirmatio coram papa: nō corā illo qui prius confirmauerat: q2 suspensus est per annum ꝯtinuum a cōfirmationibus episcoporuz: ut sequitur. ś. e. si confirmationē: quam explicare potest p istam: ut ibi dixi: sed si reperietur electio canonica: de nouo cōfirmabitur: vt ś. dixi: sed nūquid de nouo cōsecrabitur. ⁊ videtur ꝙ sic per istam lrām: credo ꝙ cum character impressus fuerit aīe ad instar episcopi ordinantis: quem ordinare nō poterat: puta non suū subditū: verus episcopalis ordo collatus fuerit: sed nō eius executio: ⁊ sic intelligam consecrationem esse nullius firmitatis quo ad executionem: ad idem. ix. q. i. c. i. ⁊. c. ordinationes. ⁊. q. ij. c. i. ⁊. c. episcopum. ś. de te. or. ꝙ translationē. ſm hoc ergo illius ordinis sibi tradetur executio. facit qđ no. ꝺ renū. post trāslationē ad fi.

partibus peremptorium terminū cōpetētez: quo cū actis ⁊ monumētis suis apostolico se cōspectui repsentent. ⸿ Uerum[a] cum nonnulli concessione huiusmodi abutētes[b] suā: inquisitione prefata[c] omissa cognitionem in eisdem negocijs[d] interponāt ad cōfirmādas electiōes ⁊ cōsecrādos electos temere ꝓcedendo. ⸿ Nos super hoc expressius[e] prouidere volentes: cōfirmationes ⁊ ꝯsecrationes[f] huiusmodi ⁊ quoscūq3 processus alios quos inquisitione premissa non habita cōtigerit decetero in talibus negocijs attentari: decernim9 nullius penitus existere firmitatis[g]: ⁊ confirmātes ⁊ consecrātes eosdez: vt in eo in quo[h] peccauerint puniantur[i] ab epōrum cōfirmatione ac consecratione per annū cōtinuum[k] ipo iure fore suspēsos[l]. ⸿ Dem.

¶ Si papa sibi prouisionē ecclesie cathedralis reseruauit: inhibuit ⁊ decreuit: non est viciata electio q̄ precesserat: oīa tamen q̄ reseruatōnem sequuntur carēt effectu. io. an.

h ¶ In quo. ꝓpter hoc dico ꝙ si solum ꝯfirmauit a cōfirmatōe tm̄ suspēsus est: si consecrauit ⁊ confirmauit: suspensus erit ab vtraq3.
i ¶ Puniantur. ś. de tēpo. or. lr̄as. cum si. Io. an.
k ¶ Continuū. credo ꝙ a die confirmatiōis incipiet annus suspēsionis a ꝯfirmatione: a die ꝯsecrationis annus suspensionis a ꝯsecrationibus.
l ¶ Suspensos. repete decernimus quod ē. ś.

Si eo tempore. Fraudulenta renūciatio spectāti nō nocet. h. d. duo facit. Primo ponit casū dubiū: quez secūdo soluit ibi: prīti. Do.

m ¶ Si eo tempore. Cām dedit huic decre. q2 vacāte ecclesia boñ. per mortē bone memorie dñi octauiani ipsius ecclesie episcopi infra biduum canonici de reseruatione timentes elegerunt bone memorie dñm sclatam fratrem suum postmodum papa bonifacius audiēs ꝺ morte. D. reseruauit. inhibuit ⁊ ꝺcreuit. post triduum audiuit ꝺ electione facta de dño sclata predicto: satis gratum habuit: ab astantibus iurisperitis quesiuit an ad ipsum an ad archiepiscopum ipsius electōnis spectaret confirmatio: quod hic determinat: ⁊ ꝺterminantur per hanc ꝺcre. q̄ no. ś. e. innotuit. in fi. Io. an.
n ¶ Cathedralis. quid de inferioribus: videtur ꝙ in eis locū non habeat: q2 si ꝺ eis voluisset intelligi: illud expressisset. ś. de deci. ad audiētiam. ⁊ ad hoc faciunt oīa argumēta que inducūtur a verbis. Cōtra videtur ꝙ idem sit in alijs: cū3 eadem sit in eis ratio: ergo idem ius: ⁊ est si. quod dixi. ś. eo. ex eo. quod satis pōt dici ꝙ esset standū lr̄e. ut in cathedralibus tm̄ locū habeat decre. nec est veruz ꝙ sit eadem ratio: q2 cause episcopatuū sunt merito ꝯnumerāde maioribus causis. ś. e. quāuis. in pn̄. quod nō est in alijs. ⁊ ideo l3 iurisdītio pape sit preuēta: tm̄ propter maioritatē suā deferētur ad papam. inferioribus vero que non sic cōnumeranꝭ maioribus sufficiet preuētio: vñ ex quo precesserat electio reseruationem poterit quicquid faciēdū imminet per ordinariū expediri: alias graue esset ꝙ pp reseruationē que electionē alicuius beneficiati sequitur: necesse eēt pro confirmatione papam adire: nec hic eqparabo regulares cathedralib9: sicut nec. ś. e. quā quā. l3 equiparētur. ś. eo. si postquā. vñ si post ꝯfirmationē abbatis fiet reseruatio: ante bñdictionē bñdicet ordinarius: hec vera: nisi papa aliud in reseruatione iussisset: ⁊ sic nō habilitabo verba: nec recedam a littera.
o ¶ Ex quauis causa. ex sola etiam volūtate: sibi enim sola voluntas est pro rōne de concess. ꝑben. proposuit. cum suis cōcor.
p ¶ Reseruamus. has reseruationes legati etiam ꝺ latere facere nō possent. ś. de offi. delega. ꝯliberationem. in pri.
q ¶ Prouisionem. puta faciendam ex iure deuoluto. ś. eo. quāquam. nunquid sola reseruatio sine inhibitione sufficeret. credo ꝙ nō ad cessationē. ś. ꝺ preben. dilectus. puniendi tamen essent qui elegerunt postquā reseruationē sciuerant eē factam ut ibi: ⁊. j. de cōces. ꝑbē. si soli. per quā decre. videtur ꝙ inhibitio bene sufficiat sine decreto: hoc verū ad causandū ea que scienter post inhibitionē sunt facta: sed ad hoc vt ab ignorantibus facta vitietur necessariū videtur decretum: ut hic. Io.
r ¶ Ignoranter. no. ꝙ decre. ignorātes afficit: sed notare potes ꝯtrarium si enī ignorātes afficeret quare hic additū3 fuisset vel ignorāter superflua ſm hoc videreꝭ hec littera. in decreto pape dicimus ꝙ ignorantes afficit. j. de cōces. prebē. ga cunctis.

Si eo tempore[m] quo prouisionem alicui9 ecclesie cathedralis[n] ex quauis causa[o] dispositioni seu ordinationi sedis apostolice reseruamus[p] inhibentes ne ad electionem vel prouisionem[q] faciendaz in ea quomodolibet procedatur: ⁊ decernentes si secus super hoc a quoquam scienter vel ignoranter[r] attentatum extiterit: irritum ⁊ inane. si vero iam[s] ad electionē forsitan sit processum in ipsa. ⸿ Presenti constitutione sancimus: ꝙ licet reseruatio inhibitio ⁊ decretuz[t] huiusmodi non afficiāt electionez vel alia[u] que precedunt officiuz: tamē ut effectu[x] careāt ea q̄ postmodum[y] subsequūtur. ⸿ Dem.

¶ Absens plures ꝓcuratores ad actuz electionis dare potest insolidum ⁊ nō aliter: ⁊ in altero admittendo ponit tres gradus. h. d. usq3 ad. §. porro. Do.

Si quis iusto[z] impedimēto detētus[⁊] electionis negocio nequeat commode interesse: potest nedum vni: prout dicitur in con-

s ¶ Iam ad. s. añ temp9 quo facta fuerit reseruatio: quid si eadem die facta fuit reseruatio ⁊ electio: dico ꝙ si potest apparere que primo: puta per instrumēta electiōis ⁊ reseruatiōis. puta si in eis dicaꝭ de die ⁊ hora vel per testes qui predictis interfuerūt: h nullū dubiū. si aūt hoc nullo modo pōt apparere: dico negociū ad papam ꝺferendū. vt sua voluntate determinet: p ꝺcre. ś. de rescrip. c. pe. eo. li. cū enim hic de iure pape q̄ratur: quod dubium ē: non poterit inferior ipso gratificare: ⁊ hoc cum reseruauit tantū3: sed si reseruasset ⁊ contulisset ꝓfertur dat9 a papa. in eo casu. j. de preben. si a sede. Io. an.
t ¶ Et decretum. not. copulatiue ⁊ non disiunctiue ponūtur: ⁊ facit pro his que. ś. dixi.
u ¶ Uel alia. si ergo confirmatio ⁊ cōsecratio precessissent decretum: esset electi negocium expeditum. si autem sola electio cōfirmatio ⁊ consecratio pertinebit ad papam: si autem precesserat electio ⁊ confirmatio: tunc sola cōsecratio ad ipsum pertinebit.
x ¶ Effectu. si ergo ante reseruationem electus: ⁊ post reseruationem ꝯfirmatus fuerit: nō valet confirmatio etiā ab ignorantibus exhibita: ⁊ recepta. electio tm̄ pp vitiosam ꝯfirmationē nō vitiatur. ś. e. si cōfirmationez quā per hāc exēplificare potes: ⁊ adde quod dixi. ś. e. c. proxi.
y ¶ Postmodū. s. post reseruationē inhibitionē ⁊ decretū. ⁊ argue ex hac decre. ꝙ si papa ꝓuidit alicui de episcopatu: alius ꝙ̄ papa sine eius mandato illū nō poterit cōsecrare. ar. ad idem de accusa. meminimus.

Si quis iusto. Hanc. decre. diuido in tres partes. prima durat vsq3 ad. §. porro. secunda vsq3 ad. §. absens. tertia vsq3 ad fi. Aliquis iusto impedimento detentus in electionis negocio cōmisit pluribus vices suas: queritur an valuerit cōmissio. respondetur ꝙ sic: dūmodo insoliduz dati fuerint: ⁊ erit melior tūc occupātis ꝯditio: si autē nullus occupat. sed ambo simul ꝯcurrunt: admittetur ille quem capitulū vel maior pars elegerit. si aūt capitulum non concordat: ille admittetur qui primo in instrō procurator extiterit nominatus. Et ratio quare alter solus admitti debet est: quia possent vota dirigere in diuersos. ⁊ sic res non haberet exitum: ⁊ quod fieret non valeret: si autē non fuerint dati insolidum: tunc neuter admittetur pp superiorē rōnem ⁊ sibi imputet qui sic eos instituit. Secundo queritur aliquis dedit procuratorē ī negocio electionis: ille procurator nomine suo eligit vnum ⁊ nomine dñi alium eligit: queriꝭ an possit: respōdetur ꝙ non: nisi de certa persona eligenda habuerit speciale mandatum. Tertio queritur: pone canonicus absens nō inuenit aliquē procuratorem in collegio: queritur an possit dare extraneū. rñdetur ꝙ non inuito capitulo. Sed queritur an saltē votum suū possit exprimere per lr̄as: ⁊ rñdetur ꝙ nō: q2 votum in ipso scrutinio secreto ⁊ sigillatim tantūmodo est exprimendū: ⁊ nō ante scrutinium. Emanauit hec decreta. ad declarationem decreta. de elec. q2 pp. §. pe. ⁊ eorum quē ibi no.
z ¶ Iusto. hoc relinquendum est iudici: q2 nec numerari possent: exempla tamen habes. ff. si quis cau. l. ij.
⁊ ¶ Detētus. ⁊ in loco existēs de quo debeat reuocari. alias locū nō h3 cōmissio. ś. e. q2 propter. §. pe. ⁊ ꝺ hoc īpedimēto si opus fuerit fidem facere dz iuramēto: ut ibi. vñ non est ꝺ necessitate ꝙ iuret ī instrō procurationis ipse dñs: sed cautū est ꝙ det mādatū ipsi ꝓcuratori iurādi in animā suam ꝙ ipse tali īpedimēto detētus est: ſm oēs modernos q hoc not. in decre. q2 pp. Et est rō: q2 si capitulum requireret iuramentum: ꝓcurator iurare nō posset: nec preterea vlterius expectareꝭ. fuit enim procurator minus suffi-

ciens: ⁊ ideo sibi cōstituēs īputet: ad hoc. j. §. si aūt. nec debet dicere procurator: dico dñm in loco in quo debet vocari. ⁊ iusto impedimēto detentum: q̄z ista sunt v̄ba iuris: sed dicere debet v̄ba facti. s. dico dñz in tali loco ⁊ tali impedimento detentū: puta tali infirmate vel talibus inimicitijs ⁊ tunc si non admittat̄: appellet s̄m Hosti. qui hoc ibi no.

a ¶ Cōcilio. s̄. e. qa pp Ista enī fuit dubitatio: q̄z ibi dicebatur cōmittat vni de collegio.

b ¶ Pluribus. idē not. Inno. ⁊ cōpo. s̄. e. q̄z propter. ⁊ quod dicit pluribus: intelligo siue duo fuerint siue plures: duz tamen īsolidū: ut sequit̄ q̄z eadem ratio est.

c ¶ Insolidū. aliter neuter admittitur. j. e. §. si autem.

d ¶ Tunc. cuz potestatez habent insolidum.

e ¶ Occupantis. s̄. de p cu. non iniuste vbi d̄ h̄.

f ¶ Insimul. ita q̄ non apparet quis primo.

g ¶ Duntaxat. i. tantūmō vnde isto electo alter eo ius amittit: ⁊ est si. s̄. de rescrip. c. pe. quod verū credo nisi in īstrumento diceretur meliorē nō eē conditionē occupantis: ⁊ quod vnus incepisset: alter finire posset. ar. ad hoc in p̄dicta decre. ī fi. ⁊. j. de pcu. si duo.

h ¶ Maior pars. sic. s̄. eo. li. de rescrip. c. pe. ad idem. lvi. di. apostolica de elec. cum inter canonicos. ff. ad muni. q̄ maior.

cilio[a] generali: sed ⁊ pluribus[b] committere vices suas: dumtamē eorum cuilibet det insolidum[c] potestatem: ⁊ erit tunc[d] melior conditō occupantis[e]. ¶ Veruz si ambo cōcurrant insimul[f]: ⁊ postulent se admitti: audiri eos nō expedit: quia possent vota sua dirigere in diuersos: sicq̄z res non haberet exitum ⁊ quod ab eis hoc casu fieret nō valeret: sed is admittatur duntaxat[g] quem capitulum vel pars maior[h] elegerit[i]: vel si concordare nequeant[k]: is qui primo in instrumento vel litteris procuratiōis extiterit nominatus[l]. ¶ Si autez nullus ipsorum insolidum fuerit deputatus: tūc propter rationē candē[m] ipsorum aliquis nō debebit admitti[n]: sibiq̄z īputet qui sic eos constituit īdiscrete[o]. ¶ Porro[p] cum vnus est procurator simpliciter constitutus si is vnum suo ⁊ aliū domini sui nomine in scrutinio nominādū duxerit nihil agit[q]: nisi de certa[r] eligenda persona sibi dominus dederit speciale mādatū. tūc eniz in illā[s] eius ⁊ in aliam suo nomine licite poterit cōsentire[t]. ¶ Absens[u] quoq̄z lz nullus de collegio velit esse procurator[x] eiusdem: nec ipse nolente[y] capitulo extraneum valeat deputare nō poterit aliquatenus per litteras exprimere votum suū[z]: qd̄ non est ante scrutinium: sz ī ipso scrutinio secrete ⁊ sigillatim tantūmodo exprimendum[⁊]. I Dem.

¶ Si appet coelectus vl se opponēs ⁊ q̄ cōfirmationē petit: ille vocabit̄ noīati: alias fiet crida in ecclesia generali: q̄ se cōfirmatiōi volētes opponere veniant peremptorio assignato: alias cōfirmatio facta si tenet. Jo. an.

Q Voniā electiōe[9] nō in cōcordia[z] celebrata supior ad quē electiōis ipi[9] cōfirmatio ptinet[a] cōsueuit iterdū sue cōfirmatōis celeritate[b]

s̄m cōpost. q̄ si liberū mandatū habuit cōpromittere poterit: q̄z id pōt qd̄ dñs: si aūt ad certā personā: tūc cōpromittere nō pōt: q̄z sola necessitatis forma. s. scrutinij tunc intelligitur demandata. argu. ff. d̄ pecul. lz. §. si seruus.

s ¶ Illā. certā personā d̄ qua habuit mandatū expssum: ⁊ nota illā: q̄z aliam eligere non pōt: q̄z faceret cōtra formā mādati. s̄. de rescrip. cū dilecta. ⁊. ff. mā. diligenter. ⁊. j. d̄ pbē. cui de nō.

t ¶ Consentire. No. ar. q̄ hñs spāle mandatū id pōt qd̄ alias nō posset: ad idē. j. de pcur. c. i. ⁊ vlti. ⁊ facit ad questionez quā hoc anno disputaui: an delegatus ab alio q̄ a principe habēs spāle mandatum subdelegandi subdelegare possit: ⁊ de hoc dixi j. de offi. dele. is cui.

u ¶ Absens. hic in primo dicto approbatur glo. ber. s̄. e. quia propter ī glo. pe. ⁊ olum modernorū idē ibi notantiū: sz in scd̄o puncto reprobat̄ eiusdem ber. opinio ī eadē glosa ⁊ q̄si hostiē. cōsentiebat: sz ibidē Inn. ⁊ ber. ⁊ cōpost. s̄. ⁊ eoruz approbatur h̄ opinio: ⁊ itelligas hanc lrām d̄ supradicto absente q cōpromittere pōt. s. iuste īpedito ⁊ existente in loco de quo ⁊c.

x ¶ Procurator. dicebat gof. q̄ putabat talē canonicū indirecte cōtēni alij dicebāt q̄ compelli debebat aliqs de capitulo: vt ab ipso mandatū susciperet: sed nō est verū: a pricipio enī nullus cōpellitur procuratorē recipere. C. de procura. inuitus isti. mā. §. mandatū. Jo. an.

y ¶ Nolēte. si enī capitulū vellet bene tunc posset ex̄neum deputare. sed inuito capitulo non: ⁊ sic debet intelligi decre. q̄z propter. extraneum enim ēt sine mandato admittere posset. ⁊ sibi p̄iudicare ⁊ in extraneum etiā cōpromittere. s̄. e. cām cum si.

i ¶ Elegerit. nec credo q̄ variare possint: vt. s̄. e. ut quis duas. de postu. c. vno. in fi. Jo. an.

k ¶ Nequeant. q̄z nolūt eligere: uel pari numero discordāt: ⁊ nota q̄ primo recurrendū est ad electionē capituli. secundo ad ordinē scripture. tabelliones enī p̄ponūt quos volūt ī instrumētis: ⁊ iō fuit equius p̄mo recurri ad electionē capituli: per quā magis idoneus eliget̄. ad hoc. j. de pcur. si duo. ff. de accu. si plures. secūdo ad scripture ordinē in subsidium.

l ¶ Nominatus. p ordinē scripture. concor. optie. j. de p̄ben. mandato ad idē. xliij. di. sit rector. in fi. cū suis cōcor. ⁊. s̄. de rescrip. cuz dilecta. cuz suis concor. ⁊ facit. ff. de leg. ij. cuz pater. §. pe. quid si non appet: puto q̄z duo sunt instrumēta: nec apparet qd̄ prius: puto q̄ mutuo se impediant. ff. de vsufruc. l. quotiens. ⁊ īputet sibi qui sic eos constituit.

m ¶ Propter rōnez candē. q̄z possent vota dirigere in diuersos: ⁊ sic res non haberet exitum.

n ¶ Admitti. qd̄ ergo nūqd̄ de nouo citabit̄ ipse canonicus: nō: alias qd̄ sibi īputaret vt sequtur. Idē enī ēst nō venire: qd̄ non sufficiēter venire: cōtumax ergo fuit: ⁊ procedēt ipsius socij ad electionez. s̄. j. de procu. si duo vbi d̄ q̄ si in cāis electionū sunt dati plures procuratores: sed non insolidum: iudex eligit idoneorez. Sol. ibi loquitur de procura. dato ad iudicia in cāis electionū postulationū uel prouisionū: hic d̄ procura. dato ad negociū. s. ad ipsam electionē faciendā. ⁊ ibi de iure iā nato: hic de nascituro qd̄ minus fauorabile ē: ⁊ vtrobiq̄z vtilis prouisio ob celerē expeditionē.

o ¶ Indiscrete. non enim debent stulti melioris esse conditionis q̄ periti. j. de preben. cum qui beneficium.

p ¶ Porro. scd̄a pars: h̄ approbat̄ opinio vin. ⁊ cōpo. s̄. e. q̄z pp. ⁊ abbas. eo. ti. cōgregato. tñ gof. ⁊ host. ibi no. satis poterat dici valere cū in diuersos cōsentit: dūmō neuter sit malus: qd̄ falsum est: ut hic vides.

q ¶ Nihil agit. rō: q̄z qua cōsciētia tenet̄ meliorē eligere suo nomine: eadē ratione tenet̄ ad idē noīe dñi sui: ad hoc. xlvi. di. sicut non suo. ⁊ īcerta videt̄: hoc no. s̄. co. c. ij. q̄ dicit nihil agit. intellige q̄z neutrum votū valet ⁊ est simile qd̄ dicimus in delegato: qui subdelegationē recepit a socio. s̄. de offi. dele. super questionum. in. §. si vero.

r ¶ De certa. no. approbatā opi. cōpo. ⁊ Inno. ⁊ reprobatā opi. vī. q dicebat. s̄. e. cōgregati. q̄ nō poterat fieri cōpromissuz uel mādatuz procuratori de certa psona: dicebat enī q̄ videbat̄ singularis electio ⁊ sic non valebat. s̄. e. ī genesi. Itē talis cōmissio ē contra conciliū: qd̄ reqrit q̄ committat vicē suā: sed iste nō committit vices suas q dat mandatum de certo. sz falsum est ut hic pz. ⁊ de hoc p abba. s̄. e. congregato. Sed nunqd̄ procurator ad eligendum datus poterit aliuz substituere dic s̄m compo. q̄ sic qa procurator est ad negociuz: q alium procuratorez dare potest. j. d̄ procur. c. i. ī fi. ff. māda. si procurator. Est tñ ar. s̄. j. de offi. dele. is cui. ⁊. s̄. d̄ offi. dele. c. vlti. So. illa loquunt̄ in iudicibus non in procuratore. Itez quero nunquid procurator datus ad eligendum compromittere poterit: dic

z ¶ Votum suum. Ber. contradicebat: ita tñ q̄ publicatio ipsius voti fieret tātū cum alior fiebat publicatio: sed nō insperit q̄ nō solū publicatio: sed etiā expressio in scrutinio tantum fieri debet ut sequitur.

⁊ ¶ Exprimendū. Nota q̄ nō sola publicatio īspicit̄. sed ēt expressio: sed cōtra. s̄. prori. §. vbi exprimit votū cosensus ante scrutiniū dādo. s. procuratori mādatū de certa persona eligenda. Sol. falsum est q̄ tūc exprimat votū: sed mandatum dat de voto exprimendo: sicut aliud est inuestire: aliud mādare d̄ inuestiendo: d̄ his que fi. a ma. par. ca. ex ore. vnde aduerte: pōe q̄ procurator q mandatuz habuit de certa persona eligenda nō eligit: ille electus fuit a quibusdā alijs nūquid vox illius absentis ⁊ mādātis augebit numerū illius: ut possit dicere q̄ elect⁹ sit a decem: q̄z nouē elegerunt: ⁊ decimus mandauit de eo eligendo: absit: dico ergo q̄ aliud est dicere cōsentio in talē: ⁊ hoc debet fieri in scrutinio ⁊ secreto ⁊ sigillatim: vt hic: ⁊ tali mō cōsentit ī spirituale matrimoniū: ⁊ aliud dicere do mādatum ticio de tali eligendo: q̄z istud nō est votū nec p hoc cōtrahit̄ matrimonium ⁊ iō ante scrutiniū fieri pōt: vt ibi: sic vides in matrimonio carnali: aliud ē cōtrahere: aliud ē dare mandatū de cōtrahēdo: hinc est q̄ qui contrahit amplius non penitet. sed qui mandatū d̄dit penitet ante cōtractū. j. de procurato. c. vlti. sic ergo intelligas: nec similitudinē dicas vbi non est. Jo. an.

Q Voniam. Hec ē solēnis decre. ⁊ quotidie praticat̄. Primo ponit confirmatum abusum quem prohibet cū decreto. Secundo ponit vocatiōis formā ibi vocationē. Tertio ad electionē cōcordē h̄ progat ibi: que ēt. Do.

9 ¶ Electione. idem dicam de postulatione: cum eadē sit rō qd̄ verum puto ī admissione postulatiōis: q̄ fit a supiore illo qui postulatū admittēdo confirmat. secus in eo q postulatur a prelato suo vt monachus electus in epm ab abbate: q̄z ī ea nō fiet vocatio. idem puto in presentatōe: vt ēt ille cui fit presentatio seruare teneatur hanc decre. ⁊ sic seruatur de collationibus: dicam in fi. c.

z ¶ Concordia. idē si in cōcordia quo ad vocationē faciēdā: ut d̄ in fi. c. Jo. an.

a ¶ Pertinet. verbū hoc late patet. ff. de v̄b. si. verbū ptinere. vnde intelligo si ille ptineat iure cōi: vt ad epm. xvi. q. vij. nullus omnino. d̄ here. cū ex iniuncto: siue iure spāli: puta ex priuilegio vel consuetudine p̄scripta: siue iure d̄legato: q̄z omnes habebunt hanc formam seruare.

b ¶ Celeritate. No. q̄ hic reprobatur celeritas. ⁊ est generale ī oībus personis p mouendis. viij. q. ij. dilectissimi. Itē ppter rei nouitatē. xxxiij. di. cōis filius. ubi de hoc p archi. xxiij. di. c. i. itē ppter reuerētiā sacramenti recipiēdi: de conse. di. iij. iudei. itē ppter metū incōmoditatis emergētis. xij. q. ij. sine exceptōe. item propter honestatē: ⁊ vt res carior habeatur. xxvij. q. ij. institutum. itez ppter certitudinez habendā: vt. xvij. q. ij. si qs īcognitus. itē propter reuocandi difficultatē ut in dādis sententijs. ij. q. i. deus oīpotens. ⁊ h̄. vel in ipsaꝝ executione. xi. q. iij. cū apud. idem in legib⁹ cōdendis. iiij. di. ī istis. itē propter rei dignitatē. lxi. di. miramur. itē ppter piculosam sacramēti iteratione: d̄ con. di. iiij. itaq̄z. iterdum aūt desideratur acceleratio propter metū cōtaminatōis. viij. di. mala. propter metū defectus. v. di. baptizari. propt̄ metū vsurpatiōis. xxv. q. ix. loci. p-

pter magnitudinē trāsgressionis.xxvij.q.i.si custos.ppter inobedientie culpam .xij.q.ij.qui ⁊ humanis.ppter debitū obediētie.xciiij.di.c.i.ppter rectitudinez vispēsatiōis.xlv.di.disciplina.ppter periculū imminēs vt in vacatiōe ecclesie .s.e.cū inter vniuersas:vnde ⁊ cautio dāni ifecti celeritatez desiderat.ff.de dā. infec.l.i.⁊ idem in similib⁹:vt.s.de re iudi.c.ij.ō rescrip.ad hoc vbi ex certa cā idem est reperiri.

a ¶ Preferens.sic.s.eo.anaritie.⁊.c.quorundam.

b ¶ Cupiditatē.que oīum malor radix ē.xl vij.di.bonor de pe.di.ij.qr radix.

c ¶ Iuri.quod facere nō debet. vij.di.si quis eps in fi.

d ¶ Unicus.si.s.eo.cupientes .§.si vero.

e ¶ Discusso negocio.male faciunt ⁊ puniūtur si pmouent in dignum:vt.s.e.nihil est.⁊.s. de preben.graue.

f ¶ Apostoli.Pauli.i.ad thimothe.vi.c.xxiij.dis.§.i.lxxviij.di.qd ē cito.s.e.cū nob oli.

g ¶ Manus. confirmatorias de quibus loquimur.

h ¶ Morbo.ná q medicamenta morbis exhibent hoc iura negocijs:ī autē.hec constitutio q̄ inno.cōsti.in prin.col.viij.

i ¶ Fraudib⁹ obuiare.qō faciē dum est.s.eo.anaritie.⁊.c.cōmissa.⁊.j.eo.ti.pri.c.ij.

k ¶ Tales.s.factas nō vocatis cōpetitorib⁹:vel his qui se vellent opponere:si qui essent.

l ¶ Innanes.dicebamus olim: ⁊ no.de hoc inno.⁊ hos.de appella.ꝓstitutis.ij.ō vo.⁊ cōtu. cū olim.q cōfirmatio facta vocatis his qui vocandi erāt ⁊ cuz cāe cognitione habet vim diffinitiue:hinc est q revocari non poterit ⁊ si appelletur appellari potest a diffinitiva. Si autem fiat sine cāe cognitiōe ⁊ non vocatis vocātis vim hz iterlocutorie:ibi de hoc plenio⁹ eos videre potes:sz hodie nō valet cōfirmatio sine vocatiōe huius ō cre.ut hic vides. Quid si sic cōfirmatus administrat:satis credere q si errauit in facto:qr credidit vocationē factā que facta nō erat: excusetur a pena decre.s.eo.anaricie.⁊.c.qualiter maxime cū vocatio ⁊ citatio ista sit superiorīs officium ⁊ non partis:sed si errauit in iure:a dicta pena non crederez excusari:ad hoc.j.de re.iur.ignorantia cum suis concor.

m ¶ Nominatim.si.j.de sen.ex.statuimus.

n ¶ Generaliter.⁊ publice:qr talia edicta ī publico pponi debent:ō postu.c.i.⁊ est contra illos qui adhuc fraudē faciūt ꝓstitutioni faciēdo hāc vocationē fieri coram certis amicis. o ¶ Opponere.ne electus confirmetur.

p ¶ Perēptorio.nūqd post hūc terminū veniēs audirēt sup h.dic vt.s.q ma. accu.pos.cū in tua.offīsi tamē iudicis in his nō qescit:vt.s.eo.cū nobis olim.

q ¶ Cōpetenti.fm locor distātiā personarū ⁊ negocij qualitatem. Io.an.

r ¶ Que.s.dicta de vacatiōibus faciēdis:⁊ q nō valeat ꝓfirmatio aliter facta.

s ¶ Obseruari.qd in puisionib⁹ vel collationib⁹:nunqd in eis habebit fieri hec vocatio:tutū puto ⁊ in his hec fieri:nō tamē credo de ēbis vel mente bui⁹ iuris hoc esse:⁊ facit.j.de pben.cū in illis.⁊ optime.eo.ti.lz eps. Io.an.

Q Uoniam. Diuiditur in tres ptes fz Io.an.in pma ponit cā constitutionis celestini.in secūda ipsius cōstitutionis mens ibi:celestin⁹:in tertia ex duplici cā illam inter has cōstitutiōes interserit ibi:nos igit. Io. an.Casus. t ¶ Quoniaz.Qr qdā plusq̄ expediret curiosi referebāt in dubiū:an papa possit renunciare papatui:celestinus qntus cum presideret ecclesie romane regimini:statuit de consilio ⁊ assensu suor fratrū q summus pontifex libere possit renunciare papatui:qō statutum ne obliuioni darēt:⁊ ne de pdicto casu dubitēt vlterius:inter alias huius serti libri cōstitutiōes de fratrū suorum cōsilio dñs bonifa.hic redegit ad perpetuā rei memoriā. Io.an.

u ¶ Curiosi.q maiores curas exhibere volunt q̄ res exigat.ad hoc.iiij.di.denq̄z.de con.di.v.quinqz modis.

x ¶ Expediūt.qō faciendū nō ē.C.de sum.tri.l.nemo.j.de here.c.ij.⁊.j.ō re iudi.abbate.ad fi. y ¶ Apostoli.pauli in epistola ad romanos.c.xij.⁊ habes eadem verba.xliiij.di.sit rector.

z ¶ Sollicitam.vnde.j.deducere minus prouide videbantur.

a ¶ Marie.cōpatiuū.vñ ēt si sufficiēs sit renūciare poterit:ut p iferiora patebit

b ¶ Insufficiētez.ppter hoc tamē nō posset deponi.qr ppter solā heresim ōponi

tur.ti.di.si papa.sed alij prelati ppter īsufficiētiā bene ōponūtur:⁊ ecclesiastici ⁊ seculares.xviij.q.ij.si quis abbas.xv.q.vi.alius.⁊ ppter negligentiā.lxxi.dis.dictū.s.de here.excōicam⁹.in fi. Et nota q̄ iz oīs sufficiētia ē dicat ī papa:ita q oīa iura ī pectoris scrineo habeat.s.de cōstōnibus.c.i.tñ interdū insufficiēs ē pōt:ut hic:⁊ interdum eum fallit obliuio .xxiij.di.preterea.vbi ō hoc.sic sedes ipa aut sāctū inuenit:aut sem facit qs enī sāctū dubitet quē aper tāte ⁊c.xl.dist.non nos.⁊ tamē heretic⁹ posset ē:⁊ pp heresim ōponi.c.di.si papa.⁊ posset ex multis insurgere īsufficientia hec:vt ex defectu litterature.ex senectute.ex infirmitate:vel similibus. Io.an.

x ¶ Regendā.ad qō ex officio tenet:ut ī pemio huius libri.

a ¶ Videbantur.⁊ erat ipor rō motiua:qr q renunciat renunciare ōbet ī manib⁹ supiorīs:⁊ alit matrimoniuz spirituale nō dissoluitur.s.e.ō renun.admonet:sed papa supiorē nō hz ergo renūciare nō pōt. Itē fungit vice dei: quas vices sic vt ossibus hīe anneras q a se abdicare nō possit ad hoc de sta.mona.cuz ad monasteriū.ī fi.Sed ꝓriū verū ē:ut hic vides ⁊ probat ex eo qa marcellin⁹ renuncauit papatui: cui substitutus fuit marcellus.xxi.dis.nunc aūt. Itē clemens renunciauit papatui cui successit lin⁹.⁊ eo mortuo detus:⁊ illo mortuo iteruz successit clemens: vt in chronicis.⁊ vide de hoc .viij.q.i.c.i.hinc disputat hic mūdus ⁊c.⁊ hāc opinionem approbauit Io.vij.q.i.c.nō autem ad id quod dī q̄ renūciatio fieri dz in manib⁹ superiorīs:fateor id verum vbi ē superior:sed hic ppter īpossibilitatē ius illud seruari non pōt:⁊ facit optime.s.ti.prori.indēnitatib⁹.§.pe.⁊.s.eo.lz.de vitādā discordia.ī fi. Itē inferiores prelati a suis prelatis ꝓfirmātur ⁊ instituunt:vnde non est mirum si sine ipsor licentia renūciare nōn possunt:sed papa a nemine cōfirmatur.vnde sicut sine superiore instituitur:ita sine superiore renūciet: ad hoc.s.de reg.iur.c.i. Io.an.

b ¶ Predecessor.cū dignitas vacat alias q̄ per mortē successor non congrue dī predecessor:sed dicere deberet precessor.pdecessor enī idez qō predecedēs:nisi dicere velis q quomodocūqz vacet platura quo ad illam decessisse putatur:⁊ est expressum.viij.q.i.§.ecce.ī qbus.⁊.xxiiij.q.ij.§.i.

c ¶ Dum eiusdē.postea enī ipsius constitutio nō valuisset:qr pōtifex non erat:ut.j.patebit. d ¶ Fratribus.cardinales ergo fratres vocat:cum de ipsis permirtim loquitur.j.de offi.leg.officij.

e ¶ Statuit.credēdū ē pape hoc referēti.s.de testi.cū a nobis.in fi.

f ¶ Resignare.hoc expresse no. Io.vij.q.i.non aūt.ī glo.magna in fi.⁊ facit qō no.lxxix.di.si qs pecunia.xviii.q.ij.q̄ sit.

g ¶ Temporis.hinc est q̄ antiquorum memoria melius prescripta tenet ⁊ de hoc vide qō nota.s.de proba.tertio.

h ¶ Obliuioni.oīum enim habere memoriaz ⁊ in nullo peccare ⁊c.vt.s. vt eccle.bene.ut nostrum.

i ¶ Recidiuā.qō ē nō dz:ut.s.de vb.si.ex parte.ij.cum suis concor.

k ¶ Memoriam.facit.j.de re iudi.ad apostolice in superscriptione:⁊ qō ibi dicam in prima glo.

S I te prebendam. Fraudulenta renūciatio nō nocet expectāti.h dicit fm zen. Diuidit ī duas partes.prima prouidet īpetrantibus ꝓtra fraudes de quar coniecturis ponit exēpla ibi:vt qr.secūda ibi.certū cōuincit ⁊ punit fraudulētos.h.d.fm Io.an.

l ¶ Si te prebendam.scire debes q̄ qr nemo videt fraudare eos qui sciūt ⁊ consentiunt:ut.ff.de reg.iur.nemo videt.⁊.j.e.ti.scīēti.puto nec ōcre. istam nec eius penam locum habere.vbi expectans consentit hoc sciens voluit illam tenuem habere:pone enim quod plus sibi placet prouisio

preferens[a] cupiditatem[b] propriam iuri[c] ⁊ ordinatum affectum etiam equitati cōpetitorē aliquando vbi alius vel eos qui se volūt opponere:quādo electus est vnicus[d] supplantare:dū nullis vocatis ⁊ non discusso[e] negocio per repētinaz cōfirmationē cito contra doctrinam apostoli[f] imponit manus[g] electo: Nos uolētes huic morbo[h] ⁊ fraudibus[i] obuiari: presenti cōstitutiōe sancimus confirmatiōes tales[k] viribus oīno carere: ipsasqz decernimus irritas ⁊ inanes[l] ¶ Vocationem autē huiusmodi nominatiz[m] vbi est coelectus:uel apparet oppositor alias generaliter[n] ī ecclesia in qua electio facta est: vt si qui sint qui se velint opponere[o] cōpareant assignato peremptorio[p] termino cōpetenti[q] faciendaz esse censem⁹. ¶ Que[r] ēt si electio in ꝓcordia celebrata fuerit: volumus obseruari[s].

Rubrica De renunciatione.

B Onifacius.viij.

¶ Roman⁹ pōtifex pōt libere papatui renunciare.h.d.fm zen.

Q Uoniaz[t] aliqui curiosi[u] disceptātes de his: que nō multum expediunt[x] ⁊ plura sape quaz oportet cōtra doctrinam apostoli[y] temere appetentes in dubitationem sollicitam[z] an ro.po.maxime[a] cum se insufficentem[b] agnoscit ad regēdam[c] vniuersalē ecclesiam: ⁊ summi pontificatus onera supportanda renunciare valeat papatui eius qz oneri ⁊ honori: deducere min⁹ prouide videbātur[d]. ¶ Celestin⁹ papa quintus pre[e] noster duz eius dem[f] ecclesie regimini presidebat volens super hoc hesitationis cuiuslibet materiam amputare deliberatione habita cuz suis fratrib⁹[g] ecclesie romane cardinalibus: de quorum numero tunc eramus: de nostro ⁊ ipsorum omniuz concordi consilio ⁊ assensu auctoritate apostolica statuit[h] ⁊ decreuit ro. ponti. posse libe[i] resignare[k]. ¶ Nos igit ne statutuz huiusmodi per temporis[l] cursuz obliuioni[m] dari: aut dubitationem eandez in recidiuaz[n] disceptationez vlterius deduci contigat: ipsū inter constitutiones alias ad perpetuam rei memoriā[o] ō fratrum nostrorum cōsilio duxim⁹ redigendum. I Dem.

¶ Si in fraudē expectātis prima vacaturam cum in proximo credetur pinguis vacare renunciet aliquis tenuē quaz habebat:non tenetur expectans illam recipere: imo illa dimissa expectabit aliam sine fraude vacantez:⁊ si illi renunciantī illa pīguis postea ꝓferat hoc ipo pbato sit fraus:⁊ carebit vtraqz.

S I te prebendam[p] vel dignitatem in aliqua ecclesia ,pri-

tamen quod non cōmittatur simonia. Jo. an.

a ¶ Proximo vacaturam. debebatur enī sibi primo vacās: ⁊ sic per frau des videbatur via precludi ad aliā: secus si habet litteras sup ea quam du ceret acceptandā: q: tūc fraus ista sibi nō preclusisset viā: qḋ ē vex̄ nisi ac ceptasset p̄mā q̄ vacaret: qḋ pōt: lꝫ certā ⁊ nominataꝫ talis acceptare non possit. ꝭ. de cōces. prebē. ne captande: quia tunc per omnia idem.

b ¶ Apostolica. quod ē ēt in casu decre. ꝭ. de pre ben. bi q. ⁊. c. si cū. ⁊. ꝭ. de rescrip: cū aliquibus cū si. alius cuiꝫ ꝙ papa ad uacaturas contra la teranē. concilium ius si tribuit: vt. ꝭ. de conces. preben. c. ij.

c ¶ Dignitatem. singu la singulis refert.

d ¶ In eadeꝫ. ecclesia sci licet in qua expectans et idem si expectabar in ci uitate vel prouincia: si ī ea fieret talis fraus: cuꝫ eadem sit ratio.

e ¶ Renunciet. de vaca tione per renunciationē dicit q: de illa ad titulꝫ sed idem credo si in frau dem occideretur vel de poneretur. s. qui tenueꝫ obtinebat: vt precludere tur expectādi via ad pin guē. ⁊ s̄m hoc dicam ꝙ expectans primaꝫ vaca turā: p̄mā si vacat ī ei⁹ fraudē recipe nō tenet.

f ¶ Illa. tenui renūciata

g ¶ Tibi. cuꝫ debebatur p̄ma ⁊ nō secunda.

h ¶ Alicuius. qa valde senex ē: vel īfirm⁹ valde

i ¶ Uel alias puta quia tractat ille q in sacris ñ est de matrimonio ꝯtra hendo. vel q: electus est vel eligi sperat̄ in episcopū: uel religionē vult ꝓfiteri: vel de crimine accu satur ꝓpter quod creditur deponendus: vel his similia.

mo[a] vacaturam auctoritate apo.[b] expectante aliquis prebēdā seu di gnitatem[c] tenuem obtinēs i eadē[d] fraudulēter ei renūciet[e]: ut illa[f] pri mo sic vacante precludat̄ tibi[g] via per cōsequēs ad obtinendū p̄ben dam vel dignitatem: aliā pinguio rē que per mortē alicui[9b] vel alias[i] in ipsa ecclesia creditur verisimili ter in proximo[k] vacatura per renū ciationeꝫ huiusmodi: dummodo de premissa fraude appareat: sal tem per aliquas probabiles conie cturas[l]: vt q: dicte renunciationis tēpore is qui prebendaꝫ vel digni tatem pinguiorem habebat infir mitate graui detinebatur: vel ali quid aliud imminebat: propter qḋ illius prebenda seu dignitas vaca re in proximo probabiliter crede batur nullū tibi volumus obstacu lum interponi: quominus preben da vel dignitate predicta sic frau dulenter renunciata omissa[m]: pos sis dictam pinguiorē cū eā vl' aliā[n] si prius ipsam vacare contigerit auctoritate prefata libere peter̄: ve luti tibi debitam[o] ⁊ habere. ¶ Cete rum si predicto renunciāti huius modi prebenda vel dignitas pin guior forsitan cōferatur ei ipso di cta fraus intelligatur esse probata:

k ¶ Proximo. idem credo si non in proximo: dūmodo fraudulenter fiat renunciatio talis. ⁊ possit id alias constare: q: semper ratio remanet. pōe enim ꝙ litteras habeo ad primā vacaturā ⁊ titius: lꝫ non speretur de pri ma vacationē: tamen q: odio me psequit̄ renūciat p̄bēdē q̄ valet vnū flo renū: vt sic me īpediat ī p̄iguib⁹ si vacarēt: certe cū eadē sit rō idē credo.

l ¶ Cōiecturas. No. ꝙ dolus ꝓbatur ex perspicuis cōiecturis: ⁊ q cū alle gat probare illū debet. ff. ꝺ proba. l. quotiēs. §. qui dolo.

m ¶ Omissa. nō enī dꝫ acceptare si hoc sciuit: sꝫ omittere: ut hic vides.

n ¶ Aliam. puta non vacauit illa de qua sperabatur. sed alia.

o ¶ Debitā. lꝫ enī ista nō sit p̄mo vacās sed secūdo. tamē rōne fraudis p̄ mo vacās fingit̄. ⁊ ē si. ꝭ. de rescrip. si ꝓpter eodē. li. ⁊ in hoc p̄fertur equi tas rigori pp fraudē. ad idē. C. de iudi. l. placuit. C. de fur. ⁊ ser. cor. si qs seruo. ⁊. ꝭ. de re. pmu. c. vno. ⁊ sic nō. casum in quo lꝫ scribatur de prima vacatura: debet̄ secūda. alios casus hēs ad idem ꝺ preben. c. ij. in fi. c. ti. q: sepe. ⁊. c. cum in ecclesia. ⁊. c. ei cui. ⁊. ꝭ. de re. pmu. c. vno.

p ¶ Habita. qui semel renunciauit. ⁊ sic repetere nō poterit. vij. q. i. ꝙ pi culosum cum si.

q ¶ Ambita. s. per cupiditatem. ⁊ fraudem. ⁊ est si. ꝭ. de transla. licꝫ. ⁊. c. quāto. vij. q. i. si quis eps. suis ergo terminis sit quisqꝫ contentus. nec vl tra mensuras sui iuris affectet augeri: ut in predicto. c. si quis in fin. am bita autem ideo carere debet qr expectanti debetur. sed etiam si non debe retur. puta quia vacauit alia ante illam ob quā fiebat renunciatio. tamen non debebatur renuncianti qui eam adeptus est. cum iste finis non distin guat. ⁊ ad hoc faciunt predicta iura.

Romana. Sunt tres partes s̄m Hosti. ⁊ Jo. mo. Primo re uocat edictum. Secundo cām reddit ibi: q: etiam. Tertio anti phorizat ibi. Sed alia. Ho. Casus.

r ¶ Dum. archiepiscopus remensis visitaret prouinciam remēsem ⁊ nō debito modo fuisset a suffragancis receptus excommunicauit eos ⁊ fecit ꝓ poni edictum per totam prouinciam remensem ꝙ omnes subditi ipsoꝝ suffraganeorum adirent ipsum pro suis causis dirimendis: papa Inno cen. reuocat hoc edictum ⁊ dixit ꝙ licet ipsi suffraganei pro suis culpis ex cōmunicati sint: non tamen ad ipsum archiepiscopum iurisditio ipsoꝝ de uolutur. cum id ca utum non reperiatur ī iure: lꝫ ⁊ alias pro culpis ipsos possit debita pena punire.

r ¶ Romana. multas decre. eiusdem nominis ⁊ auctoris de eadē cā que erat in ter remensem ⁊ suffraganeos habebis in processu huius libri.

s ¶ Publicatum. ex parte archiepiscopi remensis.

t ¶ Subditis. l quos archieps iurisditionē non hꝫ nisi in certis casibus exp̄ssis a iure. ⁊ not. ꝭ. de of. or. pastora lis: ⁊ iō edictū istud reuocare de buit cū vergeret ī p̄iudiciū suf fraganeoꝝ ⁊ alioꝝ inferioꝝ iu risditionē habentium ⁊ suū ius absorberet: qḋ esse nō debet cuꝫ non nisi p appellationē ad ip̄m qōnes tales deferātur: nec ipse plus iuris sibi pōt vendicare ꝙ ei per canones sic concessum: de offi. ordi. duo simul. ix. q. iij. cō quest⁹. ⁊. q. ij. c. ij. ⁊. x. q. iij. q: cognouim⁹. ⁊. xviij. q. ij. c. i.

u ¶ Causis. quas īter se hñt ip si subditi: nō intelligas de cāis q̄s habent subditi ꝯ suffragane os ipsos: quia tunc licitum esset edictuꝫ. xi. q. i. peruēit. ⁊. c. si qs cum clerico.

x ¶ Tenerēt. h dicit: q: forte nō ꝯstabat an iuste fuisset excōicati

y ¶ Suis. p alienis enī nō dñt excōicari: vt. xxiiij. q. iij. si hēs.

z ¶ Culpis. no. ꝙ lꝫ ex sua cul pa excōicat⁹ sit eps: ita ꝙ iuris ditionē exercere nō possit: nō tñ ꝓpter hoc ad metropolitanum suū trāsfert̄ iurisditio. ꝭ. de con ces. p̄ben. q: diuersitatē. sed pp negligentiā bene trāsfert̄ iurisdi tio ⁊ p̄bēdaꝝ donatō de epō ad archiepm: ut ibi: ⁊. ꝭ. c. ti. p to tū. not. ergo lꝫ ī negligētia epi archieps suppleat vices ei⁹: nō tñ ī delicto: ⁊ ꝯcor. opti. ꝭ. e. ti. de elec. ꝙꝙ. Sꝫ ꝭ. ꝭ. de tē. or. c. ij. vbi vicini epi supplēt pote statē quā p̄didit eps pp delictuꝫ suum: ⁊ illud spāle pp fauorem ordinū suscipiēdoꝝ: ī quoꝝ di latiōe posset eē piculū: ⁊ proce dit ex cōcessiōe exp̄ssa ipsius decre. Itē ꝭ. ꝭ. de of. dele. si is cui. vbi pp delegati ex cōicationē de subdelegato appellat̄ ad primū delegantē. Sol. nō sic depēdet iu risditio epoꝝ ab archiepo sicut delegatoꝝ pape ab ipso papa: ad hoc. ꝭ. ꝺ re iudi. duobus: ⁊ in appellatione que hꝫ fieri infra certū tēpus ⁊ ꝓsequi etiā īmine ret periculum si ibi p̄mus delegatus nō suppleret: ⁊ iō aliud ibi.

⁊ idem renunciās habita[p] omnino careat ⁊ ambita[q].

Rubrica De supplēda negligētia prelatorum.

I Ano. iiij.

¶ Jurisditio suffraganei excōica ti ad metropolitanum non deuol uitur. Jo. an.

Romana[r] ecclesia: ⁊ īfra Edictuꝫ vero p remeñ. prouinciā publicatū[s] vt a subditis[t] episcoporuꝫ ipsius ꝓuincie pro audiendis ⁊ ter minandis eoꝝ causis[u] libere ad re meñ. curiaꝫ accedat̄ penitus reuo camus. ¶ Quia etiaꝫ si tenerētur[x] iidem episcopi pro suis[y] culpis[z] uin culo excōmunicationis astricti: nō tamē ex culpis ipsis: cum id nō in ueniatur a iure cōcessū[⁊] ad remeñ. archiepiscopum iurisditio deuol ueretur eoꝝ. ¶ Sed alia forte pro illis pena[9] ipsis canonica posset in fligi. I Idem baronibus ⁊ comiti bus regni portugalie.

¶ Si ille qui preest est negligens ⁊ remissus: debet superior illi dare idoneuꝫ coadiutorē. h. d. Jo. an.

Grandi[a] non imerito: ⁊ īfra. Mandamus quatenus dile ctum filium nobilē virum comitē boloñ. p̄fati[a] regis[b] portugalie fra

⁊ ¶ Cōcessum. si. ꝭ. de sen. ex. is qui. Et no. intelligi ꝓhibitū qḋ nō ē ꝯcessum ꝺ tē. or. dilectus de trāsla. inter. vbi de hoc. ⁊ facit ad ea q̄ notātur de dispensatiōe epoꝝ. ꝭ. de iudi. at si clerici. ⁊. l. di. in summa. ⁊. c. miror.

9 ¶ Pena. s̄m qualitatē delicti vel cause. ꝭ. de offi. dele. sane. i.

Grandi. Primo ponit mādatū. Secūdo dat ipsi⁹ executores ibi: alioqn. Tertio ꝓtestat̄ ibi: p hoc. Et p̄ma ps ꝯtinet q̄ttuor: naꝫ p̄missa coadiutoris cōmēdatiōe ⁊ ad qḋ det̄ ⁊ sublatis obstātijs mādat illū pri⁹ recipi. Scḋo sibi pa reri. Tertio sibi suffragari. Quarto de redditibus illi r̄ñderi. Jo. an. casus

x ¶ Grādi. Rex portugalie negligēs erat: ⁊ remissus circa regnum ⁊ subditos eius: p̄digus ⁊ dissipator erat: pmittebat ecclesias mōasteria ⁊ pia loca regni sui ⁊ ipsas psonas ecclesiasticas aggrauari: viduas etiā ⁊ pupillos ⁊ orphanos ⁊ ce teros ī regno suo degentes grauabat: uel grauari sinebat: q̄re papa supradicto regi ⁊ regno ⁊ oīb⁹ ibi degētib⁹ ꝓuidere volēs dedit ipsi regi ī coadiutorē nobi leꝫ virū comitē boloñ. fratrē p̄dicti regis deuotū circūscriptū magnanimū ⁊ po tentē: ⁊ p quē sperat futurā reformationē ipsi⁹ regni. Mādat ergo oībus baro nib⁹ ⁊ comitib⁹ ipsius regni portugalie: q̄tenus dicto comiti ⁊ coadiutori: cū ad eos accesserit: nō obstātib⁹ aliqb⁹ fidelitatib⁹ homagijs seu pactis uel iuramen tis si in aliqb⁹ his sunt regi astricti ꝺbitū honorē exhibeāt: ⁊ eū cū oībus suis re cipiāt ī ciuitatibus ⁊ mūitionib⁹ villis castris ⁊ singulis locis ipsi⁹ regni: ⁊ eius mādatis obediāt: ⁊ sibi auxiliū ꝯ quoslibet violētos ⁊ repugnātes īpēdāt: ꝺ red ditib⁹ ⁊ iurib⁹ oīb⁹ ipsi⁹ regni sibi ītegre respōdēdo: vt dicto regi s̄m ꝙ decet ex cellentiā suā ⁊ sibi ⁊ suis de p̄dictis ⁊ necessitatib⁹ regni ꝓuidere valeat: vult tñ ꝙ personā ipsius regis vel sui legitimi filij si quē illū habere contingeret debeat fideliter ꝯseruare. Notificat aūt eis ꝙ si ipsi p̄dicta nō fecerint ipse mādauit duo bus iudicib⁹ ꝙ eos ad id ec. cē. ap. cessante cōpellāt. Protestat̄ in fi. ꝙ per h nō intēdit regi p̄fato vel suo legitimo filio si quē habuerit p̄dictū adimere regnuꝫ sꝫ solū per ꝓuidētiā ipsius comitis cōsulere ipsi regi regno ⁊ subditis. Jo. an.

a ¶ Prefati. in decisione sub illo. ꝭ.

b ¶ Regis. rex iste dissipator ⁊ negligēs erat: ut pꝫ p inferiora: ⁊ per vtrūqꝫ vi detur ꝙ potuerit remoueri. primuꝫ probatur. ꝭ. de electio. ꝙ sicut in si. xij. q. ij. monemus. secundum. ꝭ. de offi. cus. c. i. l. q. i. §. ecce cuꝫ honoris. lxxi. di. dictū.

vbi de hoc: ₇ sic non debuit ei curator dari: sed potius d̄buit regno priuari: ₇ sic ad fratrē ordine geniture cōuerti: cū filios nō haberet. s̄. de voto l₃ dic q̄ rex cui per successionē regnū deferł: ppter supradicta priuari nō debuit: sed curator dari vt hic factū fuit ad instar furiosi seu prodigi. ff. de cu. fu. l. i. ₇ custodiet regnu₃ ₇ reget sicut ipse curator ₇ furiosum ₇ patrimoniū. ff. eo. ti. l. consilio. ₇ satisdat talis rem eius cui datur salua₃ fore. ff. eo. ti. l. obseruare. et. l. se. ₇. C. de cu. fu. l. vl. §. s₃ cum antiquitas. papa aute₃ hic nō cu rat cautionē requirere propter delictum aut bene priuatur rex regno per superiorem suu₃: uel per ecclesiam cu₃ superiorē non habet: de re iudi. ad apostolice. xv. q. vi. alius. ₇. ĩ. de vo. l₃: ₇ tunc vel succedat proximus. s. cū per successionē defertur: vel eligent illi ad quos ptinet aliu₃. s̄. de elec. c. venerabilem.

a ¶ Fratrem. contra. ff. vbi pu pil. mo. vł edu. d. l. i. ₇ pe. vbi dicitur q̄ pupillus apud illas personas educari non debet q̄ ad ipsius successionē₃ aspirant: ₇ facit supra de conuer. infide. c. vltimo. sed ſm Ber. rex iste non educabatur apud fratrē s₃ per se ₇ cum sua honorabili familia et curia: nec erat iste frater suspecta persona.

b ¶ Deuotione. circa deum. s. ₇ romanam ecclesiam.

c ¶ Circūspectione. erat enī plenus oculis. ad h. s̄. d elec. scriptū. ₇ tales debēt esse etiam archidiaconi. xciij. di. diaconi.

d ¶ Cōmendatum. multis modis sumitur cōmendare: quod dic: vt. s̄. de accu. si cōfiterit. ₇ s̄. eo. li. de elec. nemo.

e ¶ Legitimo. illegitimus eni₃ nō succedit: vt. s̄. qui. fi. sint legi. per venerabilē. l fi. nec educari vel ali debet: vt ibi: de quo dic vt. s̄. ₇ de eo q duxit in ma. quam pol. per adul. cum haberet. nec ad ordines promoueri vel ad beneficia ecclesiastica sine dispensatiōe: quod dic vt. ĩ. de fil. presby. c. i. Jo. an.

f ¶ Iure regni: qa debebał ex successione: hoc vult dicere.

g ¶ Quiq₃. regnum ipsum reformaturus ₇c.

h ¶ Dilectionis. qd enim qs nō diligit: facile cōtēnit. xx. q. iij. presens.

i ¶ Potentia. prodest potētia: ut hic: ₇ de hoc. s̄. de appel. cōstitutis. ij. interdu₃ nocet. s̄. de elec. fundamenta. §. proinde. cū si. s̄. de loca. potuit. cū ꝯcor.

k ¶ Liberam. l₃ liberam habeat: donare non pōt. ff. de pac. contra iuris ciuilis. ff. de dona. l. filiusfa. si tamē iusta rōne motus donauerit: valet donatio: vt in pdicta. l. filius. teneł aūt reuocare ea que male sunt alienata: vt. ĩ. ibi deperditorum recuperationē. imo ₇ ipse rex reuocare deberet nō obstāte iuramēto de non reuocandis. s̄. de iureiur. intellecto. secundum Ber.

l ¶ Defensionem. ad quam tenentur ipsi principes seculares: vt. xxiij. q. v. principes. ₇. c. regnum. ₇. c. administratores.

m ¶ Monasteriorū. no. arg. nomine ecclesiarum monastria non comprehendi ad idem. s̄. de electio. sciant eodem libro. ₇. ĩ. de senten. excom. c. vlti. §. adijcimus contra. liiij. di. §. hac auctoritate. Jo. an.

n ¶ Viduarū. de quibus an pertineāt ad iudiciū ecclesie: dic ut no. s̄. de fo. com pe. ex tenore.

o ¶ Deperditorum. propter regimen malum. s̄. d ele. fundamenta. §. digne itaq₃. Jo. an.

p ¶ Pacto. ad idem. ĩ. de offi. ordi. qr pleriq₃. Jo. an.

q ¶ Prohibitione. nō enim potest subditis phibere quin obediant ₇ intendant curatori in his que ad curam regni ₇ ipsius regis honorē pertinēt: cū ad hoc procurandum assumptus sit: impediretur enim ipsius officium.

r ¶ Conseruetis. ad hoc. s̄. de iureiur. petitio.

s ¶ Honorem. vt. vij. q. i. qr frater.

t ¶ Ciuitatibus. q̄ murorꝫ ambitu terminanł: vt. ĩ. d sen. ex. si ciuitatis. Jo. an.

u ¶ Procuretis. hucusq₃ est littera suspensiua. Ber.

x ¶ Violentos. sic enim iuste bellabit se defendēdo. xxiij. q. ij. c. i. ₇. ij. ₇. s̄. de iureiur. sicut. iij. ₇ sic obedire debēt: ex quo cōstat iustū esse bellū: sed ₇ idē est cū dubitatur an sit iustum nec ne: vt. xxiij. q. i. quid culpatur in fi. cū autē certū ē bellū iniustum secus. xi. q. iij. iulianus. ₇. c. si dñs. ₇. c. non semper. cum si.

trem[a] de deuotione[b], pbitate ac circūspectione[c] multipliciter cōmēdatum[d]: qui eidem regi absq₃ legitimo[e] decederet filio: iure[f] regni succederet: quiq₃[g] examinate dilectionis[h] affectu quos vos ₇ predictum regnū prosequitur: magnanimitate ac potentia[i] sibi plurimū suffragantibus regnū ipsum maturi⁹ reformaturus firma credulitate speratur: presertis cu₃ ad curā ₇ administrationem generalem ₇ liberā[k] regni eiusde₃ tam pro sepedicti regis q̄₃ ipsi⁹ regni vtilitate si puide attendał: ac ad defensione₃[l] ecclesiarum monasteriorū[m] aliorūq₃ piorū locorꝫ regni p̄fati: ₇ personarū ecclesiasticaru₃ tā religiosarū quā seculariū: nec non viduarū[n] orphanorꝫ ₇ ceterorꝫ ibide₃ degentiu₃ ac deperditorū[o] inibi recupatione salubriter: vt in dño ꝯfidimus sit assumptus: cū ad vos accesserit fidelitate: homagio: iuramēto seu pacto[p]: si aliquibus forte prefato regi vel cuicūq₃ alij persone tenemini: aut etiā ipius regis, phibitione[q] dūmodo psonam eius ₇ vitā ac legitimi sui filij si aliquem ipsum habere contigerit fideliter conseruetis[r] debitum eis exhibentes honore₃[s] nequaquā obstantibus: in ciuitatibus[t]: castris: villis: ₇ munitionib⁹ regni predicti cū oibus suis recipe ac eius dispositioni ordinationi ₇ mandatis vniuersaliter singuli ₇ singulariter vniuersi per omnia ₇ in oibus intēdere absq₃ difficultate qualibet, pcuretis[u]: impendentes sibi cōtra quoslibet repugnantes ac ēt violentos[x] consiliu₃ auxilium ₇ fauorē de redditibus[y], puētibus oibusq₃ p̄fati regni iuribus sin̄ diminutiōe[z] aliqua plenarie respōdendo: ut de illis dicto regi ſm qd suā decet excellentiam[&] sibi ac suis ₇ p̄fati regni necessitatibus p tempore ac negociorū emergentiū q̄litate valeat prouidere. Aliogn⁹ venerabilib⁹ fratrib⁹ nostris bracharensi archiepo ₇ epo colibrensi dam⁹ nostris litteris in preceptis: vt vos ad id monitione premissa[₇] p censura₃ ecclesiasticā appellatione remota cōpellant. Per hoc autē nō intēdimus memorato regi vel ipsius legitimo filio si quem habuerit predictū regnū adimere: sed poti⁹ sibi ₇ eidē regno destructioni exposito: ac vobis ipis in vita[a] ipsius regis per sollicitudine₃ ₇ puidentiā comitis cōsulere supradicti. Bonifacius octauus.

¶ Episcopo a paganis vel a scismaticis capto: nō archieps sed capitulū administrat nisi papa quanto cito hoc fieri poterit super hoc p capitulu₃ consulendus aliter ordinaret. Jo. an.

Si eps a paganis[b] aut scismaticis capiał: nō archieps[c] sed capitulum[d]: ēc si sedes per mortē[e] vacaret illius: i spiritualibus[f] ₇ tēporalibus[g] ministrare debebit[h] donec eum libertati[i] restitui vel per sedem apo. cuius interest ecclesiaru₃

y ¶ Redditibus. generale nomē est: plus enim est in reddītu q̄ in fructu: vt partus ancille. ff. de vsur. in peculium. §. partus. ff. ad trebel. deducta. §. hereditatem. ₇ diri. s̄. de elec. generali.

z ¶ Diminutione. ad idem. s̄. de verbo. sig. cum inter vos.

₇ ¶ Excellentiam. facit. s̄. de preben. multa in fi. vij. q. i. quamuis sed remoto pro crimine sumptus nō ministrātur: qr male meriti debent egestate laborare. ff. dposi. bona fides.

ꝯ ¶ Alioquin. i. si cum recipere mandatis parere adiuuare d redditib⁹ integre prouidere predicto comiti cōtēpseritis.

₇ ¶ Premissa. que semper excōicationem precedere d₃. xii. q. ij. idigne. xxiiij. q. iij. d illicita. s̄. de sen. ex. sacro. cum si.

a ¶ In vita. eisde₃. not. coadiutoris officiū expirare morte ei⁹ cui adiutor datus est: tūc enī potestas ad capitulū ptiet in ecclesia cathedrali. ĩ. c. i. ₇. ij. mortuo. aūt rege aut reliquit filiu₃ qui ex successiōe rex erit ₇ sic cessat istius coadiutoris officium: aut non: ₇ sic iste rex erit: ₇ deficiet esse coadiutor: ₇ ideo dicit ī vita.

Si episcopus. Aliter non diuiditur: quia tex. sub vno cōstructu depender. Ho. Habuit ortū hec decre. ex his q̄ nota. host. s̄. de maio. ₇ obe. cum olim.

b ¶ Paganis. vel hereticis: de quibus idem iuris. vt. s̄. d here. si qs eps: ₇ scismatici dicūtur. xxiiij. q. iij. inter heresi₃ Jo. an.

c ¶ Archiepiscopus: cu₃ hoc nō reperiatur in iure expressum: ut. s̄. c. c. i. ĩ. c. proxi.

d ¶ Sed capitulū. i psi⁹ cathedralis ecclesie cui⁹ eps captus ē. Et sic no. q̄ sicut capitulū cum vacat ecclesia supplet vicem epi in iurisditiōe: vt. ĩ. c. pxi. ĩ. de insti. c. i. s̄. de maio. ₇ obe. cū olim. ₇. ĩ. d maio. ₇ obe. c. i. sic ₇ cū quasi vacat: ut hic. ₇ sic no. ciuilē mortem equiparari naturali: ₇ est si. C. de dona. inter vi. ₇ vxo. l. res vxoris. vbi donatio cā mortis cōfirmał morte ciuili sicut naturali ad idem. C. de epis. ₇ cle. l. vlti. ₇ hoc tamen dic vt no. Jo. an. xvi. q. i. placuit. ij. Jo. an.

e ¶ Mortem. renūciationē. translationem depositionē vel alio modo.

f ¶ Spiritualibus. in his que requirunt ordinē vocabūt vicinos epos cum cautele studio: vij. q. i. pontifices. s̄. eo. li. de elec. is cui. beneficia aūt que spectant ad collationem solius episcopi nō conferent: vt. s̄. ne se. va. c. ij. ₇. ĩ. eo. ti. c. vno. qr id nō facerēt si per morte₃ naturalē vacarēt vt ibi: nec dāt clerico licentiā transeūdi ad aliam diocesim. lxxi. di. fraternitatem.

g ¶ Tpalib⁹. ita q̄ de īmobilib⁹ bonis nihil alienēt. s̄. e. li. d elec. is cui.

h ¶ Debebit. pone archidiaconus post epm preest capitulo: episcopus a scismaticis captus est: ₇ postmodū archidiacon⁹ mortuus: quē capitulum habet eligere ₇ episcopus cōfirmare: eligit capitulū. T. in archidiaconu₃: queritur quis habeat cōfirmare: ₇ videł q̄ capitulū talem confirmare nō possit: q̄uis enī circa inferiores inueniamus permissum capitulo supplere episcopalem iurisditionem: circa superiores nō reperimus cōcessum. immo videł prohibitū: ad hoc. s̄. de ma. ₇ obe. cū inferior ₇. xxi. di. cum inferior. quidam dixerunt papam ₇ non aliū hunc cōfirmare posse: ad hoc. ĩ. de offi. vica. c. i. alij de archiepiscopo dixerunt: sed hos. in hac q̄stione no. de maio. ₇ obe. cum olim. q̄ capitulum talem cōfirmabit: l₃ enim canonici in eo q̄ canonici sint inferiores: tamē in eo q̄ capitulum superiores sūt. ff. qs ₇ a quo ap. sit. l. fi. ad hoc. s̄. d offi. or. irrefragabili. §. excessus. ₇ maxime in eo q̄ epi vices gerunt. s̄. de offi. dele. sane. ij. ₇. xciij. dis. c. vlti. ₇ xciiij. di. c. i. ₇ h verum credo. ar. ĩ. de ap. c. pe.

i ¶ Libertati. seruus enim factus erat: insti. de iur. perso. §. vlti. ff. de ca-

pri.⁊ postli.reuer.l.v.ff.de reg.iur.seruitus.recuperat ergo iura sua q̄si iure postliminij:ut.xvi.q.i.prima actione.vij.q.i.pastoralis.insti.qui.modis ius pa.po.sol.§.si ab hostibus.
a ¶ Consulendum.ad idem.j.de cle.egro.c.vno.
b ¶ Ordinari.i.aliter prouidēdo:vel forte visitatorē dando:vt.j.c.prox.

eos vero.Quarto ad penā inhibitoriam addit ibi:omnibus.Jo.
s ¶ Sepe.fuit igitur prouidendū.s.de appel.sepe.s.de elec.qa sepe.j.de resti.spo.frequēs.ff.de legi.nā ad ea.
t ¶ Clerici.no.p bis que.j.dicam.
u ¶ Excōicandis.de talib⁹ in excōicatiōe maiori ordinatis:dic vt.s.de sen.excō.cū illoꝝ.⁊ distingue inter regulares ⁊ seculares:⁊ inter sciētes ⁊ ignorātes ius uł factum:ut ibi.

Ecclesie. Sunt duo dicta.scdz ibi huiusmodi quoqz.Et p̄ma pars facit tria.pmo ponit dictum.scdo exceptionē ibi nisi.tertio illaz limitat ibi:tūc.h.d.
c ¶ Cathedrali.opiniones erant olim qs possit visitatorem dare cathedrali ecclesie.itē an visitator posset cōferre beneficia:vtrūqz hoꝝ determinat hic papa:ortū hz pmū dictū huius decre.ex his q̄ no.lxi.di.qm̄ sestus:⁊ per inno.⁊ hosti..s.ut ec.bene.ut nostrū secundū ex bis q̄ no.lxi.di.obitum.
d Uacanti.idez in quasi vacante:ut.s.pri.
e ¶ Uisitator.idez quod administrator:ō quo.lxi.distin.cathinen.⁊.c.qm̄ festus.
f ¶ Pontifice.cuius interest ecclesiaꝝ necessitatibus puidere.s.c.pri.
g ¶ Non pōt.hoc pcise tenebat Jo.in pdicto.c.qm̄ fest⁹.bar.brix.⁊ hu.ibi ɔtra tenebāt.s.ꝙ archiepiscop⁹ hoc poterat sicut ⁊ pses dat curatores:insti.de cura.§.vlt.⁊ qꝛ probibitum non reperiebatur.Lau.idē dicebat:tamen dicebat clericoꝝ regrendū consensuz.Inno.⁊ host.ut ec.bene.c.vno.distinguebant ut hic.s.ꝙ ali⁹ q̄ papa sine cāe cognitione ⁊ vocatis his q vocandi erant.s.capitulo nō poterat visitatorē dare:⁊ est rō:qa archiepiscopus nō pōt tollere ius suū capitulo sine cā:qō est ꝙ ad ipsos vacante sede ptineat administratio spiritualiū ⁊ tēporaliū.s.c.pri.cū cōcor.ibi signatis.papa aūt ex ptātis sue plenitudīe hoc bn̄ pōt:ō cōces.pbē.proposuit.
h ¶ Negligenter.ecce primum casum.
i ¶ Aut pperā.ecce scdm.No.hic eqparari negligentiā ⁊ dlictū alibi differūt.s.de elec.si cōpromissarius p vtraqz pte.eo.ti.q̄q̄.Jo.an.
k ¶ Uocato.sunt enim vocandi:qꝛ eoꝝ interest.s.de offi.archi.ad hoc.ō ten.qz.si archiepiscopus.⁊ quomodo intersit.s.dixi.
l ¶ Premissa.qō si nō fiat.dico visitatoris dationē nō valere:ad qō.s.eo.li.de elec.q̄uis.⁊.c.puida.sufficit.n.legislatorez aliqd phibuisse:⁊ si non adijcit qō ɔfactū fuerit.nō valere.C.de legi.nō dubium.
m ¶ Huiusmodi.s.datus ecclesie cathedrali.
n ¶ Legitimā.lxi.di.cathinen.⁊.c.qm̄.⁊.s.de ele.cū nobis oli.i fi.fi.n.sequit qs hz administrationē legitimā:ergo bn̄ficia ɔfert vide instātiā in.c.vacāte sede.s.ne se.vacā.illa.⁊ sufficit dare istātiā.ut.i.q.i.sic vrgeri
o ¶ Episcopi.solius alias illa cū capitulo confert:qō dic ut.j.ne se.va.c.vno.⁊ de reg.c.vlt.
p ¶ Nō pōt.sup hoc vide qō no.ō ma.et obe.c.cum olim.Scire debes ꝙ Jo.⁊ hu.tenebāt ɔriuz:dicebant.n.indisticte ꝙ visitator poterat beneficia ɔferre.⁊ hoc no.lxi.di.obitū.Lau.ɔ.opi.ergo lau.dā in visitatore dato ab alio q̄ a papa:pma in visitatore a papa dato:dz enī ppter ampliorē dātis prerogatiuā ampliore fungi ptāte:ad hoc.j.de pbē.si a sede.sicut ⁊ delegat⁹ a papa subdelegatum dat ab alio nō.C.de iudi.a iudice de of.dele.pastoralis.⁊.c.vlt.ad idē.j.de preben.hi qui.
q ¶ Ab alio.puta archiepo in casibus supradictis:vel a capitulo si alicui cōmitterent vices:ille diceretur visitator.
r ¶ Deputatus.ille ergo bene hoc poterit:qꝛ oīa potest que electus.s.eo.li.de elec.is cui.Jo.an.
Epe contingit.Primo ponit cōstitutiōis cām impulsiuam Secundo statuit ibi:nos igitur.Tertio transgressores punit ibi eos vero.Quarto ad penā inhibitoriam addit ibi:omnibus.Jo.

prouidere necessitatibus sup hoc per ipsum capitulum quācito commode poterit consulendum[a] aliud contigerit ordinari[b].

Idem.

¶ Ecclesie cathedrali vacanti solus papa visitationez deputat nisi archiepiscopus ppter negligētiaz vel dolosam capituli administrationē cū cause cognitione deputaret hoc.d.primo.Uisitator ecclesie vacantis ab inferiore a papa deputatus tēporalia ⁊ spiritualia administrat excepta beneficioꝝ collatione ad epm pertinēte.h.d.so.Do.

Ecclesie cathedrali[c] vacāti[d] visitator[e] ab alio q̄ a Ro.pō[f]. deputari non pōt[g]. Nisi forte capitulum i spiritualibus ⁊ tēporalibus negligenter[h] aut perperā[i] administret. Tunc enim archiepiscopus ob negligentiam vel maliciā capituli eo vocato[k] causeqz super hoc cognitione pmissa[l] visitatorem seu administratorem eidez ecclesie licite poterit dputare. Huiusmodi[m] quoqz visitator quāquā spiritualiū ⁊ tēporalium administrationem legitimā[n] censeatur habere: beneficia tamen que ad collationem pertinēt episcopi[o] conferre nō pōt[p]: si ab alio[q] q̄ Ro.pon.fuerit deputatus[r].

Rubrica De temporibus.ordinationū ⁊ qualitate ordinandorum.

Clemens.iiij.

¶ Episcopus italie vltramontanum non ordinet:nisi de speciali licētia pape vel per patētes lr̄as epi sui cōtinentes iustā cām quare noluit vel non possit illum ordinare:si secus factum fuerit ordinans punietur pena condigna: ⁊ ordinat⁹ manebit suspensus:ita ꝙ etiā a penitentiarijs pape sine ipsius spāli licentia absolui non poterit.Jo.an.

Epe[s] contingit ꝙ nonnulli clerici[t] vinculo excōicationis[u] astricti:aut apostate[x]:seu irregulares[y] vel alias ordinū sacroꝝ susceptione indigni suā patriam[z] in qua de his habetur notitia[&] fugientes[?] se i remotis partibus faciūt ad huiusmōi[ꝝ] ordies pmo ueri. Nos igitur volentes animarū ipsorum periculis obuiare:statuim⁹:vt nullus episcopoꝝ[a] italie[b] decetero aliquem vltramōtanū clericuz[c] ordinare psumat:nisi a nobis spālem licētiaz babeat:uel ab episcopo de cui⁹ diocesi trarit originē ordinandus:vel in cuius dioc.beneficiat⁹ existit[d]:per eius patētes lr̄as[e] causā rōnabilem cōtinētes:quare ipsum nolit aut nequeat ordinare. Eos vero quos contra pmissa contigerit ordiari:manere volum⁹ absqz spe[f] dispensationis super hoc a se.apo.obtinende suspensos[g]:ac ordinantes penitentia condigna puniri. Omnib⁹ nostris penitentiarijs inhibentes districte: ne absqz licentia nr̄a spāli[h] cum taliter ordinatis dispensent:vel suas eis tradant lr̄as per quas cuz ipsis debe-

x ¶ Apostate.qui excōicati non sunt:ō hoc.xxiij.di.si qs.s.de vit.⁊ ho.cle.si quis de apo.c..iij.nisi i casu.c.ut piculosa.j.ne cle.uel mo.ut piculosa.qui autē i apostasia recipit sacrū ordinē et si religiosus sit n̄ dispēsat cū eo p aliū q̄ per papā.s.de apo.c.vlti.qō itellige si uera erat apostasia:p id qō habes.s.e.c.ex parte.⁊ ibi no.apostate āt infames sunt.vi.q.i.infames.⁊.iij.q.iiij.si quis a suo ⁊ sic nō pmouendi.xxiiij.di.qm̄.
y ¶ Irregulares.siue ex crimine siue ex defectu puta bigamia illegitimitate corporis vitio uel alio defectu.Jo.an.
z ¶ Patriā.ō qua inquirere dz examinās ordinādos.xxiiij.distin.qm̄.pp patriā et natiuitatez carnis vel vilis emi solet mancipiū.ff.de edil.edic.qō si nolit.§.si mācipia.ɔ.s.de iudi.cuz dputati.Sol.nō loqtur in ordinādo q subtiliter examinandus ē.vt.s.de pur.ca.constitutus.
& ¶ Notitia.⁊ id in his fieri dz examiatio.s.de elec.postq̄.cuz suis concor.
? ¶ Fugiētes.xix.q.ij.due sūt.
ꝝ ¶ Huiusmodi.s.sacros.
a ¶ Episcopoꝝ.abbates etiā ordies conferūt.lxix.dis.qm̄ videmus.s.ō eta.⁊ q̄.c.cū ɔtigat.sed talib⁹ cōferre nō possunt:ꝙ dic:vt.j.ō puil.abbates.in.fi.⁊ psbyteri cōferunt psalmistatū vt.xxiij.di.psalmista.
b ¶ Italie.qd econuerso si eps vltramōtan⁹ ordīet italicū:non videt hec decre.locū hre:qꝛ penalis ē:⁊ sic restringēda ⁊ sic ppriū nō excedit casum.s.c.li.ō elec.statutuz.de pe.di.i.pene.In ɔriū vr̄ cū per oīa sit eadez rō utrobiqz.ergo idem ius.nec vr̄ ista ampliatio vel extēsio fm ea que vides.s.de elec.si postq̄.ubi constitutio illa cupiētes.lz penalis locū habere declaratur i puisionib⁹ ⁊ appellationibus ⁊ ɔfirmatiōib⁹:de qbus ibi cautū nō erat:ad hoc.ff.de vb.ob.l.a ticio.vbi.n.ē eadē rō ⁊ penitus oīmoda similitudo:nō pprie dicim⁹ extēdere.ff.ad.l.iulia.de adulte.l.si postulauerit.§.idē.ff.de eden.quedā.§.numularios:tūc enī pene dicūtur extēdi:qn̄ ad casum nō oīno similē extēdunt:⁊ sic itelligūtur ɔria:facit ad hanc q̄stionez:qō no.moderni ⁊ host.pcipue.s.de elec.nibil.⁊ guil.⁊ gar.c.ti.auaritie.dubitādo credo p primā rōnē ꝙ hec decre.i italicis vltra mōtes ordiatis locū hēat.⁊ pōt eē rō:qꝛ vltramontan⁹ citra mōtes existens hz duo remedia:vt cito mittat ad ppriū epm.uel ad papā saltē q sibi vicinus est:licētiaz postulet:qō nō sic facile pōt italicus vltra mōtes existēs:habeāt ergo in hoc casu locū antiqua ⁊ moderna iura:istud aūt suum scriptum casum nō excedat.
c ¶ Clericū.qd dices si laicū ordinet i clericū:vr̄ ꝙ tūc locū nō hēat p iura gl.pxi.allegata:⁊ ad hoc.s.in pn.decre.Sed ɔ.j.c.vlti.cū suis ɔcor.⁊ eadem est rō vtrobiqz.ergo idē ius erit.Sol.credo per vltimo dicta ⁊ de laico i clericū ordiato hāc ɔstitutionē itelligi:⁊ facit qō dicā.j.c.pri.⁊ litterā lege punctādo post vltramōtanū ⁊ n̄ post clericū:⁊ sic tūc veꝝ itellectū habebis:⁊ lz proemiū ō sacris loqtur:cōstitutio generaliter loqtur:uel dicūtur hic sacri ordines large ut cōphēdant minores:sic.s.de biga.c.i.de hoc.xxxij.di.in sūma.alij contra.
d ¶ Existit.subau.uł vbi hz domiciliū:lz alibi natus fuerit.j.c.cū nullus.i.rn̄.nisi dicere velis hoc spāle i hoc casu:qō credo veꝝ:⁊ lz alias videā vnū ius suppleri p aliud:ut.s.de elec.is cui tn̄ istud nō credo suppleri per illud:alias facilimū erit vltramontano infami se facere ordinari:qō vetat hec constitutio.
e ¶ Litteras.h no.duo spālia pmo casu i quo scriptura reqrit:⁊ hēs de h.s.ō pba.tertio.⁊ dixi.j.de cēsi.c.i.scdo ꝙ nō sufficit lnia:nisi exprimat cā:⁊ ē si.j.de sen.ex.cū medicinalis.
f ¶ Spe.si.s.de elec.c.i.in fi.eps ergo sup execūtione secum poterit dispensare:ut olim poterat.ix.q.ij.lugdun.
g ¶ Suspēsos.i casu isto celebrās irregularitatē icurrit:⁊ de hoc dicam.j.c.pr.
h ¶ Spāli.sic.j.de offi.vica.c.ij.⁊.iij.j.de pe.⁊ re.c.ij.de reg.iur.in generali

a Dispēsari.qꝺ enī p se nō possunt nec p alios poterūt vt.xl.vi.di.sicut.xxiij.q.vlti.his a qbus.sicut ecōuerso.j.de reg.iur.pōt qs.et ibi plene dixi.

Eos qui. Tria facit.pmo punit ordinātē.secūdo rectificat penas ordinantis ibi. his q̄.Tertio licētiat clericos ordinādos ibi:clerici.Do.

b Eos qui.generaliter loquitur ut comprehendat quibus competit ordinare de priuil.q꞉ circa.

at dispensari[a]. Gregorius.x.in generali concilio lugdun̄.

Qui scienter ordinauerunt clericum alienum per annum a collatione ordinū sunt suspensi: ꝛ postquam suspensio fuerit manifesta poterunt subditi sine ipsorum licētia a vicinis episcopis ordinari. Joan.an.

Eos qui[b] clericos[c] parochie[d] aliene[e] absq꞉ superioris ordinandorum licentia[f] scienter[g] seu affectata[h] ignorantia vel quocunque alio figmento[i] quesito presumpserint ordinare[k]: per annum[l] a collatione ordinum[m] decernimus eē suspensos.[n] His que iura statuunt[n] contra taliter[o] ordinatos in suo robore duraturis. Clericis quoq꞉ parochie taliter suspensorum post quam eorum suspensio fuerit manifesta[p] absq꞉ ipsorum etiam licentia[q] interim[r] recipiendi ordines ab aliis vicinis[s] episcopis: alias tamen canonice[t] liberā concedim⁹ facultatem.

Bonifacius.viii.

Episcopus originis domicilij vel ecclesiastici beneficij commendaticias ad ordines dare potest: inferiores prelati non nisi ex priuilegio: nec officiales episcoporum. sed hi qui habent administratio-

c Clericos.de laicis dic vt.j.c.vltimo.

d Parochie.i.dioc.ix.q.ij.lugdun̄.quandoq꞉ econuerso ꝺ pecul.cle.c.ij.

e Aliene.i.nō sue:siue sit pxima siue remota.ix.q.ij.c.i.ꝛ c.episcopū.lxxi.di.per totum .s.co.ꝙ trāslationem.

f Licentia.quam qs dare possit dicitur.j.c.pxi.

g Scienter.sed nunqd scire pſumetur vel ignorare: videtur ꝙ ignorare.ff.de proba.l.verius.j.ꝺ reg.iur.presumitur dic ꝙ presumitur sciens: nisi probet ignorantiam:ad hoc.s.de elec.īnotuit.ibi nec probare cogimus ꝛc.quia quēlibet ordinādum scrutari tenetur: vt.xxiij.distinctꝺe quia episcop⁹.xxiij.di.quando.videtur autem ad eam probandam sufficere iuramentū:vt.s.de elec.vt circa.ꝛ.c.nulli.ꝛ licꝫ per alios examinet ex sua negligentia eorū culpa sibi imputabitur:ad hoc de simo.in tantum.

h Affectata.equipollent ergo scientia ꝛ affectata ignorantia ꝺ clan.despon.cum inhibitio ꝛ dicitur affectata ex quo scire potuit:sꝫ noluit immo dissimulauit C.de ince.ꝛ inuti.nup.l.qui ꝫ.ꝛ dico ꝙ si iurauit se ignorare: vt dixi in proxi.glo.altera pars habebit necesse probare scientiā vel affectatam ignorantiam ꝛ pbabitur hoc per argumenta uł coniecturas probabiles.s.ꝺ renunci.c.ij.c.li.

i Figmēto.s.de elec.auaritie.vel q꞉ forte dixit scholaris est quē bene ordinare possum vel fingit licentiam datam fuisse:vel dicit episcopum ordinandi amicuꝫ suum:ita ꝙ bene habebit ratam.ix.q.ij.lugdun̄.vel scire dissimulauit lrās dimissorias surrepticias esse:ut ibi no.Hug.vel in fraudē constitutionis hui⁹ aliquē in suū familiarē recepit:vel ei beneficium cōtulit.hec ꝛ similia sunt figmēta

k Ordinare.etiam ad primā tonsurā.lxxi.di.primatus.de eta.ꝛ qualita.cum contingat.quod dic:vt.j.co.c.vlti.

l Per annū.cōtinuū.s.de elec.prouida.no.ius nouum:q꞉ oliꝫ certa pēa cōtra tales non fuerat statuta fm quosdā:sed fm guil.hic mitigat᷑ pena.quia oliꝫ per annū a celebratione misse suspēsus erat.deponi debebat:vt.ix.q.ij.nullum.puniūtur ergo ī quo peccauerūt.i.q.i.si qs.s.de his q̄ fi.a.ma.par.c.quesiuit.

m Ordinū.oīum fm guil.ꝛ gar.ꝛ per hāc litterā.s.co.vel nō est compos vbi punit᷑ in collatione oīum ordinū:qui in diaconatu peccauit:ꝛ si papa voluisset eū tm̄ illo quē cōtulit priuari expressisset:vt.s.co.lrās.ꝛ.c.vlti.nec de iure frui ꝺbet maioribus q minorib⁹ caret.ff.de ser.expor.cui pacto.ꝛ de or.ab epi.c.i.

n Statuunt.ꝙ.s.ordīatio rata nō habeatur quo ad executionē.ix.q.ij.p totū.lxxi.di.c.i.quedā iura dicunt eos deponendos.vij.q.i.eps in diocesi.sed nūqd suspensus est sic ordinatus ab executione:vel an habet executionem nisi interdicatur:ꝛ videtur ꝙ necessarium sit interdictum.s.co.tit.ꝙ translationem.ibi interdicta est ꝛc.ad idem de offi.archidi.significasti.Sed contra sicut nō tenet sententia data a non suo iudice:sic nec ordinatio:ut.lxx.di.neminem.lxxi.di.per totum.Solu.dicas illum suspensum ipso iure:sed non illa suspensione q̄ irregularitatē inducat.sed suspendendū illa:vt in ꝺcre.quod translationeꝫ fm Host.Guil.ꝛ gar.vnde ꝛ in forma dispēsationis que talibus datur ab apo.se.dicitur ipso ab ordinū executione suspenso:lꝫ igitur suspensi sint a iure.nihilomin⁹ ꝛ ab homine suspendentur:ꝛ est verum nisi in casu.s.c.pri.

o Taliter.quia.s.ordinauerunt clericos aliene diocesis:ꝛ per hoc dico ꝙ sec⁹ erit in aliis casibus in quibus hoc non inuenitur expressum.ad hoc.s.tit.pri.c.i.de conces.preben.q꞉ supra de elec.suffraganeis.

p Manifesta.per euidentiā facti.s.de cohabi.cleri.c.vlti.vel q꞉ est iuris notorium.vt.j.co.ti.vestra.s.de ꝟbo.sig.cum olim.alias in dubio a pprio prelato non recedent.viij.q.iiij.nōne.Jo.an.

q Licentia.qꝺ enim a iure concessum est:vlterius nō est necesse a iudice postulari.ff.de ꝯdi.insti.l.q̄ sub ꝯditione.§.vl.C.ꝺ thesauris.li.x.l.vna.Jo.an.

r Interim.s.anno suspensionis durante.

s Vicinis episcopis.in sua diocesi.q꞉ nō ītrabunt absq꞉ sua licentia parochiani suspensi:vt credo fm Guil.

t Canonice.scilicet precedente debita examinatione ꝛ scrutinio ꝛ temporibus debitis.s.eodem.ti.de eo.ꝛ modo debito.s.non furtiue:vel per saltū vel plures sacros codē die vel duobus continuato ieiunio.s.eo.lrās.ꝛ.c.dilectus.

nem spiritualium illa bene concedunt: ꝛ possunt episcopi ordinare priores prioratuum non exemptorum ꝛ ipsorum socios quādiu morantur in illis:licet inde non fuerit oriundi. Jo.an.

Cum nullus[v] clericum[x] parochie[y] aliene preter superioris ipsius licentiam debeat ordinare[z]: superior itelligitur ī hoc[?] casu episcopus[?] de cuius diocesi est is qui ad ordines[?] promoueri desiderat oriundus[a]: seu in cuius diocesi beneficium obtinet ecclesiasticuꝫ[b] seu habet:licet alibi natus fuerit domicilium[c] in eadem[d]. Inferiores quoq꞉ prelati[e] religosi vel alij nisi eis ꝙ suos clericos aut sꝫditos[f] possint a quo voluerint episcopo[g] facere ordinari a sede apostolica specialiter sit indultum[h]: vel officiales episcopi:cuꝫ ad hoc se ipsius officium non extendat[i] huiusmodi nequeunt licentiam impartiri. Episcopo[k] autem in remotis[l] agente ipsius in spiritualibus vicarius generalis vel sede vacante capitulum[m] seu is[n] ad queꝫ tunc temporis administratio spiritualium noscitur pertinere:dare possunt licentiam ordinaudi. Religiosi[o] vero suis superiorib⁹ ī nō exemptis p̄oratibus deputati prio-

Cum nullus. Sunt quattuor ptes que patent per.§.Et ꝺtermiat notata per hostien.in summa hui⁹.§.a quo in prin.ꝛ per Inno.de cle.peg.super rubrica allegatum.s.c.i.Do.

u Nullus generaliter loquitur:vt dixi.s.cap.proximo.

x Clericum.vel laicuꝫ.j.c.proxi.

y Parochie.i.dioce.

z Ordinare.s.c.prox.cum suis concor.

? Hoc casu.s.in danda tali licentia: hoc dixi q꞉ multis aliis modis.dicitur quis subditus alterius:ꝛ ꝺ eius foro: qꝺ dic vt.s.de for.cōpe.c.vlti.ꝛ.ff.de iudic.heres absens.§.i.

? Episcopus.ergo nō īferior ut.j.§.p.ꝛ ē si.s.ꝺ ele.cū ex eo.

? Ordines.quoscūq꞉ miores vel sacros.

a Oriūdus.dicitur.n.quis ibi domicilium retinere vnde oriundus ē.ff.de sena.l.pe.

b Ecclesiasticū.ad differentiam alterius beneficij vel prouentus secularis ꝛ alia ecclesiastica beneficia sine institutione canonica obtineri nō possunt:vt.j.de reg.iu.c.i.cū suis cōcor.ꝛ intelligo siue istud sit beneficium ꝑpter quod ordinē recepit.siue nō cū generaliter:ꝛ nō distinguēdo loquatur.vnde nec distinguere debeo.ij.q.vi.cōsuluisti.s.de trāsla.inter corporalia.

c Domiciliū.pōt quis habere domiciliū in pluribus locis.ff.ad municipa.l.assumptio.§.viris prudentibus de fo.cōpe.ex parte.b.s.de rescri.dilectus.ij.ꝙ verum est:si in vtroq꞉ se equaliter collocauit:vt ibi ꝛ.j.ꝺ sepul.c.ij.alias ibi dicetur habere domicilium:vbi maiorem partem rex suarum habet.ff.ad muni.eius.§.vlti.C.vbi se.vel cla.seruatores.alias sola domus possessio:que in ciuitate alia comparatur:domicilium non facit.ff.ad muni.libertus.§.sola.

d In eadē.subaudi.vel dn̄s papa.s.c.i.ꝛ.j.§.pri.ipse enī ordinari⁹ ē singulorꝫ.ix.q.iij.cuncta per mundū.ꝛ roma cōis est patria.ff.ad muni.roma.ꝛ ibi potest quilibet conueniri:vt.s.de fo.cōpe.c.vlti.

e Prelati.puta abbates archipresbyteri vel archidiaconi:ꝛ habebas ꝺ his.s.de offi.archi.significasti.dicit enim canon litteras episcopi necessarias ꝛ nō inferioris.lxxi.di.cꝑncos. f Subditos.laicos.

g Epo.dū tn̄ catholico:ꝛ habes de hoc p̄uile.s.de p̄seri.veniens.

h Indultū.subau.uel nisi habeant ex ꝯsuetudīe p̄scripta vꝫ h̄ facere possint:in h̄ enī casu bn̄ valet ꝯsuetudo fm Jo.q h̄ not.ix.q.ij.cpꝛ.ꝛ facit qꝺ no.her.s.de of.archi.significasti.nec eniꝫ ꝯsuetudo reuocatur per nouam constitutionem.s.de consti.c.i.eo.li.

i Extēdat.nisi habeat spāle mādatū ad hoc:vt.j.de of.vi.c.ij.ꝛ.iii.

k Epo.super hoc vide qꝺ no.her.ꝛ moderni de offi.archi.significasti.

l Remotis.quē locū dices remotū:dicunt qdā de citra ad vltra mōtes p decre.s.de ele.nihil.sꝫ h̄ est falsuꝫ:ꝙ solū talis locus dicat᷑ remotus:q꞉ aliꝺ ē dicere valde remoti vt ibi:ꝛ aliud remoti:ut h̄:sicut aliud ē dicere cautio q꞉ tūc itelligit᷑ nuda cautio.vt.C.de ꝟb.si.sancim⁹.ꝛ aliꝺ sufficiēs cautio:ꝛ tūc itelligunt᷑ pignora vel fideiuſ.ff.man.si mā.§.vl.Sed videtur ꝙ remoti dicant᷑ ex ꝓuīciā.s.de ele.corā.C.de p̄scrip.x.vel.xx.ann.l.vlti.vel vltra duas dietas.s.ꝺ rescri.nōnulli.uel vltra vnā vt.c.li.ꝛ ti.statutū.satis credere h̄ arbitrariū iudici qs locus dicat᷑ remotus.

m Capitulū.ꝙ tūc in spūalibus administrat:vt.s.ti.pri.c.vlt.ꝛ pe.

n Is.puta visitator.lxi.di.qm̄.s.ti.pri.c.vlti.s.de elec.c.is cui.

o Religiosi.etiā exēpti:ut aliqua fuerit dubitatio.ꝛ per id qꝺ dicit ī nō exēptis.vel fuerit dubitatio q꞉ nō erant ppetui.ꝛ hoc est verius.

a ¶ Socij. non. n. ibi debent esse soli: qz ve soli ⁊c. ecclesiastici. iiij. vij. q. i. illud. de statu monacho. monachi. ⁊ pbatur eo ti. qõ dei timorem.

b ¶ Oriundi: qz tunc possent rõne originis: vt. s. e. i. rñ. ⁊ sicut possunt ordinare: ita ⁊ cõmẽdaticias ad ordines dare vt ibi.

Nullus episcopus. Duo facit. primo prohibet. secundo punit ibi qui vero. Do.

c ¶ Alius. puto: vel presbyter q psalmistatus cõferre possunt. lxix. dis. qm̃ .xxiij. di. psalmista.

d ¶ Infanti. s. minori. vij annorꝫ septẽnis ergo potest ꝓferre tõsuraz. xxviij. vi. de his. ⁊. lxxvij. vi. in singulis. ⁊ fac. s. de elec. et eo qõ de preben. super ⁊ qõ ibi no. Jo. an.

e ¶ Intraret. ergo minor .vij. an. põt religionem intrare: qõ verum ẽ: sed pcise nõ obligat: vt. s. õ reg. qz in insulis: ⁊. c. ad nostrã ⁊ dic vt. j. õ reg. is qui. ⁊. c. non solum. ⁊ .c. se.

f ¶ Superioris: vt. s. e. pri. i. rñso. Jo. an.

g ¶ Homini. laico: qõ apparet: qz cõfert primã tonsuram olim volebant qdam dicere q clericum alterius epi quis nõ põt ordinare: sed laicuz sic: ⁊ hoc vicebant p decr. s. e. eos q. ⁊ hoc falsum erat vt. lxxi. vi. pmatus: vbi ẽt de laico expssum erat.

h ¶ Aliene. i. nõ sue: qz ẽt si aliene essent dũmõ ⁊ sue nihilominus poterat ordinare.

i ¶ Tonsuram. p quam immunitate gaudet: ⁊ clericalis ordo cõfertur. s. de etate ⁊ quali. cum contingat. Jo. an.

k ¶ Diffinitum. qõ dic vt no. s. de conuer. coniuga. coniugatus.

l ¶ Peccauerit. de his que fi. a ma. par. ca. questuit.

m ¶ Annũ. integruz ⁊ cotinuũ. s. de elec. prouida. c. li. qd si sit bisextus dic vt no. Jo. lv. di. c. ij. ⁊ ber. s. de verb. sig. questuit.

n ¶ Duntaxat. i. tãtũmõ: ⁊ no. pro eo qõ dicit. s. e. ti. eos q. qz si ibi papa voluisset solũ illos esse pũatos a collatione ordinis quẽ iniq cõtulerũt: hoc expressisset sicut ⁊ hic fecit. ad idẽ. s. eo lras: ⁊. c. dilectus. ⁊. s. de deci. ad audientiaz ⁊ itelligo hoc vez qñ solã clericalez tõsurã ꝓtulit: alias ẽt i vlterioribus quos ꝓtulit punient per iura supradicta: ⁊. i. q. i. si qui.

o ¶ Suspensum. ipso iure: sed nunqd tonsuram licebit tũc ab alio episcopo subditis suis recipere. dic q cum hoc non reperiatur expressum non videtur sic licere.

Permittimus. Non diuiditur qz breue. Determinant p istud .c. no. p ber. s. de elec. cũ in cunctis. §. iferiora. eo. ti. c. cũ dilecti: ⁊. s. e. ti. idecoz. ⁊. c. pterea p ipz ⁊ modernos. Jo. an.

p ¶ Permittim⁹. videbat permissuz ẽt in citeriori etate: ar. a ꝓrio illi⁹ decre. s. eo. idecoz. ⁊. ar. directo illius decre. e. ti. ex rõne. ⁊ ar. a pari illius eodẽ ti. pterea. nam i decre. ex rõne dispẽsant cũ decẽnio. i decre. preterea. dispensant in ordine. ergo pari rõne in etate: vt ibi no. host. Sed ad primum dic q ar. a ꝓrio non procedit vbi reperit in iure cõtrariuz: lz alias sit fortissimum: de his que fiunt a prela. cum apostolica. in fi. sed contrariuz reperitur. s. de elec. cum in cunctis. §. inferiora. ergo nõ procedit argumẽtatio illa. ad decre. ex rõne: dico illud fuisse ex spãli mandato pape. ad decre preterea. dico valde maiuz esse pati deffectum in etate q̃ in ordinibus vt per te vides. ⁊ probatur de insti. c. ij. j. eo. li. ⁊ de preben. si pro clericis. noua sit igitur hec permissio.

q ¶ Episcopi. inferioribus credo vetituz: ⁊ fa. s. ti. pri. c. iij. i. ⁊. ij. respõso. s. de elec. cum ex eo.

r ¶ Compleuerint. No. nõ sufficit attingere sicut in episcopo. s. de elec. cum in cunctis. ⁊ in abbatissa. s. de elec. idẽnitatib⁹. i. rñ ⁊ in delegato. s. de of. deleg. cum in vicesimum: ⁊ qõ dicit hic papa de. xx. an. idem si voluisset dicere potuisset de citeriori vel vlteriori tpe. qz ista talia sunt illa de quibus dicit lex quod non oium que a principibus fiunt rõ credi potest. ff. de legi. non oium. ⁊ de hoc. s. de rescrip. si qñ: tamẽ satis eque cõcordãdo ad alia iura. de. xvi. an constituisset sicut in procuratore ad negocia dici

res ⁊ eorum socij[a] possunt a locorum diocesanis quãdiu morãt. ⁊ i ipsis prioratibus ordinari licite: lz non sint de eorum diocesibus oriundi[b].

I Dem.

¶ Episcopus seu alius inferior primam tonsuram infanti non cõfert nisi religionem intret: nec homini illitterato alteri⁹ diocesis absqz sui prelati licentia: nec etiã coniugato nisi religionem itret aut ad sacros pmoueatur legitime: alias contra faciens punitur: vt hic. b. d. Jen.

Nullus eps vel quis alius[c] infanti[d]: nisi forte religionez intraret[e]: seu illitterato: sz nec absqz sui superioris[f] licentia homini[g] diocesi aliene[h] clericalem presumat conferre tonsuraz[i]: nec etiam coniugato nisi volẽti religionẽ intrare: aut ad sacros ordines pmoueri: put est sacris canonibus diffinitum[k].

¶ Qui vero ꝓtrafecerit: vt i eo in quo peccauerit[l] puniat: p vnuz annum[m] a collatione clericalis tonsure dũtaxat[n] nouerit se suspensum[o].

Rubrica De etate ⁊ qualitate ⁊ ordine preficiendorum.

B Onifactus octauus.

¶ Episcopus dispensat cũ maiore. xx. annis in dignitatibus ⁊ personatibus non curatis: si aliud nõ obstet. b. d. Dominicus.

Permittimus[p]: vt epi[q] cum his qui. xx. annum compleuerint[r]: q dignitas vel personatus quibus aiaꝝ cura non imminet[s] valeãt obtinere: possint si aliud non obstat canonicuz[t] libere dispensare[v].

Rubrica de filijs presbyterorum ⁊ alijs illegitime natis.

B Onifacius octauus.

¶ Cum illegitime natis dispẽsat episcopi in minoribus ordinibus ⁊ beneficio sine cura: dũmodo sit tale in quo als dispensare possit: i alijs dispensatio pape requirit: si dispensatum fuerit cum aliquo qõ nõ obstante vllo defectu possit ad curatum beneficium promoueri: pretertu illius dispensationis non poterit duo beneficia insimul obtinere. Jo. and.

Si qui defectuz[x] patitur nataliuz: ex dispensatione[y] potest epi[z] licite si et aliud canonicum[τ] non obstat ad ordines pmoueri minores: ⁊ obtinere bñficium[ϑ] cui cura nõ iminet aiaꝝ: dummodo sit tale[ϰ] sup quo p ipsum episcopum valeat dispẽsari. ¶ Ad ordines quoqz maiores[a] uel beneficia super quibus neqt eps dispensare: sine di-

mus. j. de procur. q generaliter. §. vlti. ⁊ sicut de aduocato. ff. de postu. l. i. ⁊. iij. .q. vi. §. tria. ied vt predici sic placuit principi: ⁊ sufficit sic scriptum cẽ. ff. q ⁊ a quibus. pspexit. vi. q. iij. scriptum est in lege. s. de ser. c. ij. in prin.

s ¶ Non iminet. i illis ergo secus sicut ⁊ in parochialib⁹ ecclesijs. de elec. lz canon. ⁊ hoc forte voluit dicere Jo. q no. de elec. cum dilecti. q in minoribus dignitatibus simplex eps dabit veniam etatis: vel forte aliter intellexerit.

t ¶ Canonicum. qz non sunt illegitimi. nõ corpore vitiati: nec bigami: nec criminosi.

u ¶ Dispensare. sed nunqd p mouendo dispẽsat: de hoc videli. di. q in aliquo. liij. dis. si seruus. in prima glo. lxxxi. distl. si qs sine. xvi. q. i. ecclesia. de concess. preben. lras. de scis. fraternitas. ⁊ per modernos õ si. presby. veniens. de cle. cõiu. viuersis. ⁊ satis ẽ euidens ar. q p mouendo nõ dispensat: qz pumẽ p mouẽs. s. de elec. nihil ẽ. sz hic determinatum ẽ de patiẽte defectũ in etate: qd de patiente defectum in ordinibus: si eligat ad tales psonatus vel dignitates sine cura. nunqd necessaria est episcopi dispẽsatio: vel an de iure cõi ad illa tales eligi possint tenẽt Inno. Ber. cõpo. q de iure. cõi ad illas tales eligi possint. arg. a ꝓrio decre. cum in cunctis. §. inferiora. ⁊ dicit idem codẽ arg. p decre. s. e. preterea Ald. c. lx. di. p totũ respondet illa correcta contraria consuetudine: vel cum ibi dicatur i archidiaconũ non debere quẽ assumi nisi sit diaconus: in prepositum nisi sit presbyter pz illa correcta per decre. cuz in cũctis. §. inferiora. que de ordine nihil dicit ⁊ per id quod ibi dicit si moniti nõ fuerint ⁊c. ⁊ hoc no. Inno. in predicto. §. ⁊ de re iudi. cum olim. ⁊ cõpost. e. ti. dudum. i. ad decre. dudũ. ij. dicũt q idem iudiciuz est quo ad pluralitatẽ: vel allegatio fuit illa host. j. in decre. pdicta preterea. ⁊ in decre. cũ in cũctis. p quo facit qõ no. Ber. de his que fi. a ma. par. capi. ex ore in glo. qz erat. ⁊ hec opinio expressa erat indecisa ipsius decre. ex ore. ⁊ pbatur optime de elec. dudũ. i. ad id qõ dicit de capitulis. lx. dis. p totum. in quib⁹ dicit q archidiaconus diaconus ⁊ prepositus presbyter debet esse dico secundum host. ibi subaudienduz vel subdiaconus: cum in episcopum etiã possit eligi. de etate ⁊ quali. a multis.

Si qui. Sunt duo dicta. secundum ibi: ille vero. Do. Emanauit ad declarationẽ eoꝝ que no. s. eo. ti. c. pe. ⁊ vlti. Jo. an.

x ¶ Defectum. indistincte itelligo put iacet de quocũqz defectu: siue sit spurius siue adulterin⁹ vel naturalis: lz alias quo ad successiones distinguatur: nec ita de facili dispensatur cũ vno sicut cũ reliquo: ⁊ sic intelligat. s. de renũ. nisi cum pudem. §. persone vero ⁊c. est. n. dignum venia qui aliẽo vitio laborat. C. naturali. õ libe. l. legem.

y ¶ Dispensatione. nunquid promouendo dispenset: vide remissiones quas dedi. s. c. prori.

z ¶ Episcopi. in contrarium videbatur. s. eo. litteras. vbi papa cum talibus in clericatu dispensat. sed ratio est: qz petitum fuit a papa. nam ⁊ episcopus poterat vt no. Ber. s. eo. ti. c. vlti.

τ ¶ Canonicum. facit quod dicit. s. c. prori.

ϑ ¶ Beneficium. intelligo simplex: qz in personatu vel dignitate etiam sine cura: vt. s. c. prori. non credo q dispensare possint: ad hoc in eo. ti. ⁊ de preben. c. vlti. ⁊ de hoc de elec. dudum. ij.

ϰ ¶ Tale qz non paternũ imediate sup quo nõ põt eps ẽt cũ legitimo dispẽsare fm vin. s. e. ex tua. Gof. in sũma hui⁹ ti. §. circa aliud. bar. bri. lvi. di. i summa ber. ⁊. p. de sam. in predicta decre. ex tua. ⁊ Inno. eo. ti. c. vlt. fm Jo. q hoc no. .lvi. di. i summa. ⁊ tan. i dicta decre. sz dicit vin. q si tũ esset eps hoc facere non auderet. gof. s. de elec. inotuit. Ray. i summa hui⁹ ti. ⁊ host. i dicta decre. tenẽt ꝓriuz. ad decre. pe. s. eo. ti. rñdent q de illegitimo loqtur. õ tali forte bñficio loq voluit hec lra vel intelligas de bñficio qõ habeat ecclesiã curatã annexã: ad hoc .j. de preben. sup eo. vel de bñficio qõ ex pũilegio ꝓsuetudie vel statuto regrat sacrum ordinem: qz cum in ordine tali dispensare non possit. ergo nec in beneficio qõ illum ordinem regrit: de cõsti. translato. i. q. iij. si qs obiecerit: ⁊. c. si qs pbẽdas: ⁊ est si. qõ dicit. s. de rescrip. si eo tempore.

a ¶ Maiores. hoc intellige de seculari clerico nam in regulari secus est: qz iure etatis promouet ad sacros. s. e. ti. c. i. lvi. di. c. i. ⁊. c. nasci. ⁊ hoc tenet. Jo. lvi. dis.

in summa her.s.e.c.vlti.gof.i suma hui⁹ ti.§.circa filios.nec p hoc itelligit di spensatum i epatu. ar.de sen.exco.q: periculosū.de concess.preben dilectus.vbi de hoc per Inno.⁊ Host.in.di.nos consuetudinem.⁊.j.e.pri.

a ¶ Sedis apo.nec sufficit dispensatio legati:vt.s.eo.ti.c.pe.⁊ dic vt ibi:sz que ro qre eps dispensat in criminib⁹ ab adulterio citra ⁊ non in defectu.sol. facili⁹ d lef irregularitas pueniēs ex cri mine.purgat.n.p pniam non sic in defectu.xxvi.disti.deinde vel maior e irregularitas pue niens ex origine qz ex crimine: q: prima ex natura:secunda ex accidenti:sz naturalia imutari non possunt.vi.di.§.vlti.

b ¶ Sedē.eadē rōne dico idem de illo cū quo dispensat p epm: vt possit ad minores ordies ⁊ ad beneficiū sine cura licite pmo ueri:cum eadem sit rō.

c ¶ Defectu.pp hoc a seculari bus non repellitur honorib⁹.ff. de decuri.l.spurij:⁊.l.genera liter.§.spurius.Jo.an.

d ¶ Odiosam.j.de regu.iur. odia.cum suis concor.

e ¶ Obtinere.concor.j.de pre ben.nō pōt.ii.responso.

Sis cum quo. Decidit causa ratione iterserendo aliter autem diuidi non pōt:q: tota littera pendet.do.

¶ Sedem.q: ali⁹ nō poterat .s.e.pri.⁊ eadē rōne idē credo in epo:q si dispensauerit cū tali q possit ad minores ordines ⁊ simplex beneficium pmoueri:⁊ postmodū tacito de defectu ipe tret dispensatio sup pluralitate talium beneficiorum non valet di spensatio:ppter eandē rōnem q: non est verisimile ⁊c.

g ¶ Defectu.iste defectus tri bus de causis ordinū ⁊ benefi ciorum pmotionē ipedit.pmo ob ordinis prerogatiuā.xxvi.di. .c.pe.⁊ vlti.d exces.prela.inter dilectos.C.de dign.neqz famo sis.li.xii.secundo ob detestatio nem paterni criminis qd puni tur in filio:vt p id puniatur pa ter.xxxii.q.iii.§.sed q.ff.qd me.cau.l.isti quidē.§.vlti.tertio ppter icontinen tiam paternā que timetur i filio:iuxta illud.Sepe solet fili⁹ ⁊c.vi.q.i.§.verū.⁊ id stilus est curie:si paterne non sit ⁊c.defectus aūt est:sed non culpa.lvi.di.nasci. ⁊ de purga.ca.accedens.

h ¶ Omnes.caute ponitur hoc in dispensatione:super hoc vide quod no.her. ⁊ modern.s.e.literas.

i ¶ Defectu natalū:sup quo dispensationez habuerūt:sz nōne sublatus erat ille defectus p primā dispensationē.pinde igitur dz hri ac si illegitimus nō fuisset:⁊ sic est s.ff.de edil.edic.l.qd ita.l.di.ferruz de rescrip.cam te.in fi.ff.de natal.re sti.l.queris.lra ifra cū non sit verisimile ⁊c.soluit s.nec ob.l.qd ita q: hic d ori ginis naturali defectu loqtur:ibi de morbo accidentali:qd facilius tollitur:vt.s. diri.c.prox.c.ferrum loqtur quo ad salutē aie:⁊ de peccatis:q purgātur:⁊ sic.e. eam te.⁊.l.queris.loquunt de quadam plena restitutiōe natalium.

k ¶ Sede pfata.alius.n.dare non posset.ad hoc fa.j.de preben.sup eo.⁊.c.non pōt ⁊.c.cum singula.hoc tz her.de elec.dudū.ii.har.brix.lxx.di.sanctorum ⁊ Inno.s.de preben.de multa.Host.aūt dixit q in dispensatione que hz fieri pp ne cessitatē vel vtilitatē ecclesie.eandē potestatē habēt epi post decre.de multa: quā pmo habebāt p pdictū.c.sanctorum.sed illā q hz fieri ob prerogatiuā psone facit so lus papa.sic itelligit ipse pe.de samp.⁊ ab.dictā decre.de multa.in fi.sed primā seruat curia:⁊ hoc in predictis iuribus.xxi.q.ii.si qs iam translatus.

l ¶ Duo.ex talis dispensationis virtute prima duo que habuit solū retinere po terit:vt.j.de preben.nō potest.ii.rnso.

m ¶ Curam.in curato enim ⁊ simplici bene dispensant episcopi fm oēs:vt no. in decre.dudū.ii.de elec.

n ¶ Momenti.no.litteras surrepticias ipso iure non valere: de hoc dic vt no. supra de rescrip.ad audientiā.ii.

Altercationis. Tria facit.pmo declarat.secundo reprobat ibi. Et coertioni.tertio prohibet ibi:Ipsis quoqz.

p ¶ Altercatiōis.hoc id dicit:q: oliz super hoc erant opiniones:dicebat hu.q bi gamus gaudebat priuilegio clericali:⁊ canonis:q: tenebat portare tōsurā.supra de.vi.hone.cle.clericus si tonsurā.⁊ erat de foro ec.ar.lxxxi.di.decī.⁊ ad mino res ordies ascendere poterat.xxxiiii.di.si qs viduam.ii.in fi.a crio sensu:⁊.c.le ctor.Jo.⁊ alij.s p.c.lxxxiiii.di.qsqs:⁊ ibi h altercatio:vbi dr qsqs clericus vi-

spēsatōe sedis apostolice[a] pmoueri nō pt. ¶ Ille vero cum quo per per sedem[b] dispensat eādē vt premisso nō obstāte defectu[c] valeat ad beneficium etiam si curam aiarum habeat pmoueri:nequit pretextu dispensationis huiusmodi quam exhorbitantem a iure oportet veluti odiosā[d] restringi:nisi vnicum beneficium obtinere[e]. Idem.

¶ Si ille cū quo sup defectu originis in curato beneficio fuerit dispēsatuz eo tacito super pluralitate dipensationē obtineat:non valet dipensatio.Jo.an.

Sis cum quo fuit per se[f].apo. dispensatum:vt nō obstāte dfectu[g] natalium quem patitur ad omnes[h] ordines promoueri valeat:et obtinere bñficium ēt si curam hēat aiarum dispensationem aliam tacito de predicto defectu[i] postmodum obtineat a sede[k] prefata: vt duo[l] aut plura beneficia similem curā[m] habentia possit recipere: si ei alias canonice conferantur:⁊ ea simul licite retinere:talis dispensatio cum nō sit verisimile sedem ipsam cum illo predictum patiente defectum voluisse:si hoc fuisset expressum eidem in pluralitate beneficiorū huiusmodi dispensare:veluti per surreptionem obtenta nullius penitus est momenti[n].

Rubrica De bigamis.

Gregorius.x.in concil.genera. lugduñ.

¶ Bigamus nudatus ē omni puilegio clericali ⁊ astrictus seculari foro:nec valet consuetudo in contrariuz ⁊ phibetur sub anathemate ne tonsuram deferat.Jo.an.

Altercationis[p] antique dubiū presentis declaratōis oraculo dcidentes bigamos[q] omni priuilegio[r] clericali declaramus esse nudatos. Et coertioni fori secularis addictos[s] consuetudine[t] contraria non obstāte. Ipsis quoqz sub anathemate[u] prohibemus deferre tonsurā vel habitū clericalē

Rubrica De officio vicarij.

Inno.iiij.

¶ Successor officialis excōmunicati excōicatus nō est nisi in crimie dānato communicet:illa autē que exercet illo excōicato manente non valent:si iurisditione solum ab eo recepta hoc facit.Jo.an.

Romana ecclesia:⁊ ifra Cum Remeñ.archiepiscopus in officialem alicui⁹ suffragānei sui excōicationis[x] sententia ex aliqua rationabili[y] cā profert:illos q vices ipsius[z] gerunt:pp hoc[⁊] excōicationis vinculo non astringit. Cum non cōicent ob[ꝯ] id officiali eidem in crimine[ꝫ]:qui[a] ecclesiastice censu-

duā aut scdaz vxorē duxerit oī ecclesiastice dignitatis puilegio mor denudetur:laicali sibi tm cōione concessa:⁊ p illud denudet videbat nō ee puat⁹ sed priuandus:psis ergo cōstitutio dclarat hoc.si.C.ar.iure.l.veteris.C. de posthu.here.institu.l.qd certū.C.de furtis.apud antiquos.

q ¶ Bigamos.vere vel iterpretatiue:vt q: duas vxores habuit:vel cū vidua vel corrupta cotrit.s. .e.de bigamis.xxvi.di. deinde:⁊ hoc verū est de his qui sic i minorib⁹ ordinibus cotrerūt:secus si i sacris.supra.e.nuper.⁊ .e.a nobis.

r ¶ Omni priuilegio.qd multiplex est.xvij.q.iiij. si qs suadēte.s.de fo.cōpe.c.ij.⁊ hoc quo ad psonā.itē q nō vexent aliqbus vexationib⁹ i psona vel reb⁹.C.de epi.⁊ cle.l.i.⁊.ij.⁊.l.generali ⁊.s.de.vi.⁊ hone cle.c. vi.⁊ id dr oī puilegio:⁊ cōprehendit ēt puilegiū fori.⁊ hoc sequitur.

s ¶ Addictos.i.astrictos.C.de epis.au.l.ad addictos.

t ¶ Consuetudine.q erat in qbusdaz locis francie: nō ergo valet cōsuetudo in hoc casu:sicut nec in illis.s.de cōsue.c.i.⁊.ij. .s.de elec.q: sepe.d qua dic.vt.vij.di.frustra.d consue.c.vlti.

u ¶ Anathemate:interminatio est nō canō late snīe.qd probat d irrepatro.relatū de quo dic vt .s.de sagit.c.vno.de simo.sicut tuis.⁊ per.Jo. lxiij.di.salonitane.

Romana. Sententia excōmunicationis in aliquem promulgata ex culpa ppria non est ad eius vicariū extendenda.h.d.sz scd. ⁊ tria facit fm Jo.monachi.primo statuit.scdo ronē ponit.tertio tacite qōni respondet.scda ibi.cum non.tertia ibi:ca tm.Do.

x ¶ Excōmunicatiōis.maioris:nam excōicat⁹ minori ea q sunt iurisditōis exercet:vt.s.de cler.ex.mi.si celebrat.

y ¶ Rōnabili cā.aliter nō dz ferri excōicatiōis snīa.j.de sen.exco.cū medicinalis:⁊ potuit esse rōnabilis cā cum officialis epi peccat in his q sunt iurisdictiōis:q: idē est consistoriū epi ⁊ sui officialis:tūc archiepi eos sic epos punire pnt.j.de ap.romana.i.rñ.si vero officialis epi aliquid possideret vel faceret vt priuatus:tunc archieps cuz plus punire nō posset nisi sicut alios subditos epoꝝ in casibus no.s.de offi.ordi.pastoralis.⁊ hoc pbat .j.de fo.compe.romana.§.ij.⁊.vlti.

z ¶ Ipsius.officialis vel officialatus:nec putes q officialis aliū officialē generalez dare possit:ad hoc.s.e.clericos:vbi de hoc p host.⁊ Gar.lz speciales cāz delegare possit:ēt plures.ff.de iudi.l.cum pretor.posito tm q generalem officialē dederit:sicut iterdū fit d facto:ille tm excōicatus nō ē:vt hic dicit:vel hic non dr q officialis ipse officialē dederit:sed eps alium officialē dedit excōicato.pmo qritur an excōicat⁹ sit secundus:⁊ videbat q sic cū lata eēt snīa in officialē.ad hoc rñdet:queri solet qd si qs delegauit cāz postea excōicatur:nunqd expirauit delegati potestas.de hoc recurre.s.de offi.delega.lz:⁊ qd non expiret bene fa.j.ti.pri.si is cui.si vo eps est excōicatus:nec ipse nec ipsius officialis:cū eorū idez sit cōsistorium: de cāis cognoscēt:qd ergo tunc fiet.adeatur papa vt prouideat.s.eo.li.de supplen.neg.prela.c.i.

⁊ ¶ Propter hoc.s.q gerunt vices officialis ex cōmissione episcopi vel ipsius officialis facta ante excōmunicationem:vel dic vt supra.

ꝯ ¶ Ob id.s.q gerunt vices eius.

ꝫ ¶ Crimine.quia tunc eadem sententia sunt ligati.s.de senten.excom. si concubine.

a ¶ Qui.ita construe:q.s.officialis non artatur distinctione censure ecclesiastice:⁊ pro eo q sunt ⁊c.ergo si ideo essent excōicati:tūc successores eadē snīa ligarent pone in terminis q excōicauerit archieps epm:monuerat officialem q de causis nō cognosceret:qui nō desinebat:excōicauit cū:successor participauit in crimine damnato vnde ligatus est.alia littera est in plura-

li: exercent ꝛ artantur: quasi dicat eo ꝙ vices gerentes exercent officialis officium: non ligantur sententia.

a ¶ Ipsi. s. vicarij officialium.

b ¶ Vices. officiales saltem nunc excõicati.

c ¶ Tum. alias tñ: alr̃ taliter: ꝛ dic taliter. i. ẽt ꝑpter aliã cãm: nõ ꝑpter officialitatem.

d ¶ Tñ. ergo si ab epo secus: qꝛ officiali excõicato si eps alij cõmittat: tenet cõmissio: vt superius dixi.

e ¶ Recipiũt. õ facto: qꝛ de iure ille iurisditionez demãdare nõ põt qui excõicatus ẽ. xxiiij. q. i. audiuimus de re iudi. ad probandum.

f ¶ Vigorem. nõ. n. potuit excõicatus qđ nõ habebat cõmitteꝛ. i. q. vij. daibertũ. de iure pat. ꝙ aũt. i casu tñ excõicatus vtitur iurisditione. j. de her. presidentes: ꝛ ẽ speciale casus in odium heresis.

Licet. Primo ponit dictum a quo secundo excipit ibi: nisi. do. Et fuit decre. tracta de q̃dã extrauagãti alex. iiij. q̃ icipiebat dudũ. vbi qdam officialis epi abbatez deposuerat: qui appellauit ad archiepz ꝛ officialis archiepi sniam ꝯfirmauit: appellatum fuit ad papam et papa predictas snĩas infirmauit. quod hic dicit tenebat Host. de insti. ex frequẽtib⁹. Jo. an.

g ¶ Officialez. qui iterdum missus dicitur appellatur. de regu. c. ij. de frigi. ꝛ male. c. i. officialis iste ordĩariam habet iurisditionem. interponit. n. decretum ĩ alienationibus rerum minorum ꝛ emancipationibus: ꝛ omnia que ad iurisditionem pertinent expedit. C. de officio eius qui vices al. in. ob. l. ij. ꝛ. j. de iudi. c. vlti. sꝫ talia cũ cause cognitionem requirãt ſm leges non delegantur. ff. de offi. procon. l. nec quicquã. §. i. ergo sequitur ꝙ ex iurisditõe ordinaria hoc facit non ex delegata ſm Jnno. ꝛ host. q hoc no. s. e. ti. sua. ꝛ guil. in spe. de ordi. i pn. Goff. contra ĩ summa istius ti. primum tene: ꝛ adde rõnem decre. s. co. lib. de consuetu. c. ij. ꝛ quod ibi dixi: sꝫ autez negari non possit eos iurisditionem habere ordĩariam: tamẽ non ĩ oĩbus recurritur ad eos sicut ad dãtes: hic est ꝙ de casibus hic ꝛ. j. c. pror. expressis sine spãli mandato se nõ ĩtromittunt nec etiam de spiritualibus: vnde litteras cõmendaticias ad ordines dare non possunt: ut. s. e. li. dẽ tempo. ordi. cum nullus. §. i. nec officialis archiepiscopi presente uel vicino archiepiscopo in suffraganeum excommunicationis suspensionis vel ĩterdicti fert sententiam. j. de offi. ordi. c. i. in fine.

h ¶ Episcopi. vel cuiuscunqz alterius: cũ eadem sit ratio.

i ¶ Generaliter. non ergo tantũ valet genus quo ad singula quãtum species. de hoc. xxiij. di. quãquã. de offi. ordi. si sacerdos.

k ¶ Cõmittãtur. sed pone episcopus dedit vicarium generalẽ: ꝛ ĩ mandato expressit aliqđ de istis qđ reqrit spãle mandatũ secuta clausula generali: ꝛ oĩa alia que p nos possumus etiam si mandatum exigant spãle: q̃ritur an talis omnia spãlia possit. ꝛ dixit host. s. de offi. archidia. significasti. p ipsam decre. ꝛ per decre. sedes de rescrip. ꝛ per. l. ff. si quis cau. sed ꝛ si. §. quesitũ. ꝛ per ea q̃ no. de cõmo. c. vno. ꝙ omnia poterit: qđ satis videtur ad instar procur. ut. j. de ꝓcu. qui ad agendũ. §. i. secus si aliquod de specialibus non expressum fuisset: ut ibi. i. responso.

Cum in generali. Premissa duplici rõne ponit dictum a quo secundo excipit ibi: nisi. do. Declarat no. per goff. Jnno. ꝛ Host. de preben. dilecto.

l ¶ Verisimiliter. no. ĩspiciendum quod est verisimile: cõcordat. s. titu. ij. c. vlt. ꝛ habet hoc locum etiam vbi est generalitas: ut hic ꝛ vbi est obscuritas: ut. j. de reg. iur. ĩspicimus.

m ¶ Cõcessurus. ad idẽ. j. de pe. ꝛ re. si eps: ꝛ. j. de reg. iu. ĩ generali. cuz suis cõcor. ꝛ idẽ ĩ obligatõe. C. que res pig. ob. pos. l. i.

n ¶ Nec regulariter. secũda rõ hui⁹ dicti. ꝛ iõ dicit regulariter: qꝛ casualiter secus: ut si iusta rõne motus donauerit: ut puta magistro: vel si donare ei permissum sit uel rõne persone ipsi⁹ cui cõcessa est administratio. ut si sit filius senatoris. ff. de admi. tu. cũ plures. §. in primis. ꝛ. ff. de tuto. ꝛ ra. dis. l. i. §. i. ꝛ. ff. de dona. l. filiusfa. i. rñ. ij. ꝛ. iij. de hoc no. ff. de pac. ꝯ iur. in fi.

o ¶ Libera. in cõferendis beneficijs est liberalitas in cui dãdo: sed nõ in dãdo sꝫ ea que no. s. de preben. relatum. ꝛ. c. inter cetera.

p ¶ Non pñt. in ꝯriũ videbaꝛ p decre. j. de isti. ex frequẽtib⁹: ꝛ. s. de prebẽ. dilecto. sꝫ illa iura non obstãt qꝛ in decr. ex frequẽtib⁹. nõ dr̃ ꝙ officiales possint ꝯferre: sꝫ ꝙ possint ꝯfirmare: ꝛ hec sunt diuersa: ut patet in. c. se. va. qđ bene ꝯfirmabat ab epo ꝯfirmãdos. de maio. ꝛ obe. cũ olim. j. de insti. c. ij. ꝛ tñ nõ ꝯfert bñficia ad solius epi collationẽ spectantia s. ne se. vacan. illa. ꝛ. j. co. ti. c. vno ad idẽ. j. de preben. cũ in illis. decre. dilecto. nõ dicit ꝙ approbatio ibi facta per generalez ꝓcu. valuerit.

re districtione pro eo ꝙ suum exercent officium non artantur. Ea tamen que ipsi[a] gerendo huiusmodi vices[b] agunt eo taliter[c] excommunicato manente: si iurisditionem tantum[d] recipiunt[e] ab codẽ non possunt obtinere vigorem[f].

Bonifacius octauus.

Ex generali commissione non potest officialis inquirere corrigere deponere ꝛ punire subditorum excessus. h. d. Jo. an.

Licet in officialem[g] episcopi[h] per commissionem officij generaliter[i] sibi factam causarum cognitio transferatur: potestatez tamen inquirendi corrigendi aut puniendi aliquorum excessus seu aliquos a suis beneficijs vel administrationibus amouendi: transferri nolumus in eundem. Nisi sibi specialiter hec committantur[k].

Idem

Ex generali cõmissione officialis bñficia conferre nõ põt. Jo. an.

Cum in generali concessione nequaquam illa veniant: que nõ esset quis verisimiliter[l] in specie ꝯcessurus[m]: nec regulariter[n] donare valeat is cui bonorum admi nistratio ẽt libera[o] est concessa officialis aut vicarius generalis episcopi beneficia ꝯferre nõ possunt[p]: Nisi beneficiorum collatio ipsis specialiter sit cõmissa[q].

Rubrica de officio ꝛ ptãte iudicis dlegati.

Jnnocentius. iiij.

Cõseruator a manifestis defendit iniurijs: ꝛ iudicialez indaginẽ non exercet.

Statuimus[r] vt conseruatores[s] quos plerunqz concedimus: a manifestis iniurijs ꝛ violẽtijs defendere[t] possint quos eis committimus defendendos. Nec ad alia que iudicialem idaginem[u] exigunt suaz possint extendere potestatem.

Alexander. iiij.

In coactionibus ꝛ penis pontificali dignitati defertur.

Qualia põtificali dignitate preditis[x] ob reuerentiam sacri officij[y] quod exercent plurimũ deferri conuenit: ꝛ eos plus alijs ho...

q ¶ Cõmissa. no. p his q̃ not. Jo. Ber. ꝛ host. s. de ꝯces. preben. ꝯstitut⁹. dixerũt. n. ꝙ eps non põt spãliter ꝯferre collationẽ alicui⁹ pbende q̃ nondũ vacat: qꝛ id posset fieri ĩ fraudẽ vacaturaꝝ: qꝛ. n. nõ posset mihi ꝓmittere pmã vacaturam: dare fratri vel amico meo potestatez ꝯferẽdi pmã: ꝛ hoc esse nõ põt ꝛ sic ĩtelligaꝛ decre. pdicta constitutus in fi. sꝫ generalr̃ cõmittere collatiõez bñficioꝝ ad se spectantiũ bene põt: ut h: ꝛ. xvi. q. i. statuim⁹. ꝛ ppetuo etiã posset hoc ius cõmitti alicui dignitati vel ĩ genere: ut. s. de isti. cũ venissent uel in spẽ: vt. s. de dõa. pastoralis. xvi. q. ij. visis.

r Statuimus. Sunt due ptes. in pma ponit pmissio. i scđa ibi nec ad alia. phibitio. do.

s ¶ Conseruatores. qꝛ materia ꝯseruatoꝝ in ti. isto hic ꝛ. j. c. p ri. ꝛ. c. vlti. posita est. no. cõseruatores delegatos esse: ut dicebat her. de istis cõseruatorib⁹ p iura antiq paꝝ uel nihil hẽbam⁹: pñt tamẽ dici ꝯseruatores epi q bñt ꝯseruare ꝛ defendere viduas pupillos ꝛ orphanos ab oppressionib⁹ ꝛ iniurijs de fo. compe. ex pte. h. ꝛ. c. ex tenore. lxxxvij. di. c. i. ꝛ. ij. xxiij. q. v. administratores. scire debes ꝙ isti conseruatores iterdũ dant ut aliquos defendãt ꝯ latrones uel pdones: iterdũ ꝯ eos q eoꝝ ꝑuilegia ĩfringũt: iterdũ latius: ut defendãt ab iniurijs ꝛ offensis: ĩ nullo dictoꝝ casuũ habẽt iudicialẽ indaginẽ ut h: ꝛ. j. c. vl. de manifestis ergo solũmodo bñt cognoscere: ꝛ ĩtellige manifesta illa q̃ notoria sunt: ꝛ ita patentia ꝙ nulla ꝓbabili terguersatione celari pñt: ut de vb. si. ex pte. de cohabi. cle. ꝛ mulie. c. vl. sꝫ qđ si negeꝛ offensa notoria negatiõe videꝛ fieri res dubia. C. qui. ad liber. ꝓcla. non li. l. iij. dic qđ bene ꝓbationes recipiet cõseruator an factũ sit notoriũ. vt sic videat an sua sit iurisditio. ff. de iudi. si qs ex aliena. s. de rescrip. sup lr̃is. alias. n. istoꝝ officiũ esset inutile. ꝛ si ĩueniet factũ notoriũ ꝓcedet. alr̃ desistet non. n. hꝫ potestatẽ simpliciter defendendi iniuriã sꝫ q̃lificatã notoriã. s. hꝫ ergo ꝯseruator vocare reũ: ꝛ si ꝯfiteaꝛ scm̃ hñ qdem. si neget: sup notorio ꝓbationes recipiat: si aũt ꝯfiteaꝛ factũ: sꝫ dicit se id suo iure fecisse: dicũt qdã qđ vlterius se ĩtromittere non dꝫ. Alij ꝯ dicentes ꝙ ꝓbatiões recipit super notoria offensa: ad hoc. s. de ele. bone: alias facile eẽt conseruatorũ officiũ deludere: vnde si videaꝛ conseruatori ꝓbabilis negatio non ꝓcedat. alr̃ puniat sicut notoriũ: dicebat aũt olim Ber. qđ sicut delegatus recusari poterat sic ꝛ ꝯseruator. postea mutauit dicens: qđ qꝛ in notorijs non admittiꝛ recusatio vel appellatio. conseruator aũt non cognoscit nisi de notorijs ergo recusari non poterit. s. de appella. proposuit: ꝛ. c. cum sit. dixit etiã talem conseruatorem ĩuocare posse auxilium brachij secularis. s. de offi. ordina. c. i. ꝛ. c. quoniã. ꝛ. xxiij. q. v. administratores. Jo. an.

t ¶ Defendere. hoc intelligi potest de cõmissa ꝛ cõmmittẽda. pone. n. paratos ad exercitium ꝛ violentiam inferendã illis quoꝝ conseruator est prohibere poterit excõmunicare ꝛ punire: de sen. excõ. sacro. ꝛ. j. co. ti. romana. §. caueant. ĩ cõmissa defendet p districtionem ecclesiasticã compellendo iniuriatores ut satisfaciant leso: ꝛ ẽt seculare brachiũ ĩuocando: ut supius dixi.

u ¶ Jndaginẽ. i. cãe cognitionẽ: seu ipsius examinationẽ: qꝛ dubia sunt. et si de talib⁹ se ĩtromittũt: penã ĩcurrũt. de qua. j. co. c. vlti. §. ut autẽ. nec valet qđ agitur: ut. e. decre. §. vlti. que est glo. istius. §.

Qualia pontificali. Primo premissa cã ponit constitutionẽ in genere: quã scđo specificat ibi: itaqꝫ. tertio excipit ibi: nisi. do. Exẽplificat qđ habetur. s. e. sane. ij. ꝛ. e. pastoralis ĩ pri. Jo. an.

x ¶ Preditis. i. pre alijs dotatis.

y ¶ Officij. concor. j. de sen. excom. qꝛ periculosum. ꝛ. xi. q. iij. absit.

a ¶ Decet.īspicim⁹ qd deceat:sic.š.e.li.de elec.cū nō deceat.cū suis concor.
b ¶ Judicibus.potest referri ad id qđ.j.sequitur deputatis:vel puncta hic:ꝛ iu dicibus quibuscūqꝫ.
c ¶ Ingressus.ꝛ si durante tali interdicto in ecclesia solenniter celebrat irregularis efficitur.j.de sen.ex.is cui.
d ¶ Sacerdotale.sine quo pontificale officiū exerceri non pōt .š.de exces.pla.ex lris:sꝫ vr̄ ꝙ ab ipso principio isti artius ꝙ reliq puniri deberēt.v.q.vlti.presbyteri.q̄ est lex.C.de epis.ꝛ cler.l.presbyteri.vbi dr̄ ꝙ multo maiori pena sunt digni:quib⁹ cū plurimū honoris p nr̄am iussionē delatū ē:occulto reperiunt in crimine.lex illa loquit de illo q deliquit in eo ī quo honorabat.s.in sacerdote:q in testimonio dicendo honorat:ut ñ torqueatur:ꝛ ideo verū tacuit vel falsū dixit.vel dic ꝙ minor pena maior ē in maiore:fm ca q̄ no.de cleri.vena.c.i.
e ¶ Aliter.ut.s.nō supportent tāta modestia:ut qꝛ iniurias uł ꝯtumeliosa ṽba pfert ī iudicem .š.de pe.dilectus.quid si iudex nō seruata forma huius decre. statiꝫ excōicet vel suspendat episcopū vel supiorē:tenet ne sentē tia:dic ꝙ sic:lꝫ reprehendēdus sit iudex qui hāc modestiā non seruauit.xi.q.iij.c.i.š.de sen. excom.sacro.

Si duo ex tribus. Non diuidit.premitte ꝙ si delegatus pape subdelegat nō in totum facit gradum ita ꝙ ō eius subdelegato ad ipsum subdelegantem debeat appellari ut .j.eo.si delegatus:ꝛ.š.eo.sup questionum.sed istud fallit ī casu huius decre.do.Edita est hē decre.ad dclarationē cor̄ q̄ no. h.Jnno.ꝛ Host.š.eodem su.super questionum.§.si vero.ad fi.Jo.an.

notari decet[a]: vt cū a iudicibus[b] uł cōseruatorib⁹ a se.aposto.deputatis contra eos ad coactiones aliq̄s siue penas fuerit pcedendum: gradus ꝛ modestia in huiusmodi processu seruet. Ita qđ eis quadam condigna reuerētia supportatis ī gressus[c] p̄mo ipis ecclesie uł sacerdotale[d] iterdicat ministeriū: ac deinde ab officio suspēdantur: subsequēter aggrauet cēsura ecclesiastica cōtra eos. Nisi forte aliter[e] fieri suaserit nimia contumacie proteruitas siue culpa. Boni.viij.

¶ Delegato pcedēte cuꝫ duob⁹ subdelegatis nō in totū ad papam nō ad condelegatos appellari dꝫ. hoc dicit. Jo.an.

Si duo[f] ex tribus a sede apostolica[g] dlegatis duob⁹[h] aliis nō in totum[i] subdelegauerint vices suas: ipsiqꝫ subdelegati cum delegato[k] tertio in cā pcesserint delegata: si appellat ab[l] ipsis nō ad cōdelegatos[m]: sed ad primū delegātem tantummodo appellari debebit. Idem.

¶ Tres casus ponit in quibus suspitionis cā coram arbitris nō tractatur. Primus cum recusat vn⁹ ex delegatis datis cum clausula ꝙ si nō omnes. Scđs cum recusatur delegatus episcopi. Tertius cum recusatur officialis. Jo.an.

Si cōtra vnū ex duob⁹[n] iudicibus cū illa clausula: ꝙ si ambo iteresse nō pñt[o]: alter eor̄ in cā[p] procedat: a sede apost.[q] delegatis suspitionis cā legitima[r] proponatur: cā ipsa suspitiōis corā nō recusato cōiudice ad quē ex ui predicte clausule dꝫ ipsius cause cognitio ptinere: probari[s] ꝛ ab eo expediri ō bebit. Ubi vero nō est dicta clausula[t] in rescripto: dꝫ sup hoc ad arbitros recursus haberi. ¶ Cū[v] aūt ipse delegatus epi[x] recusat: recusationis cā coram epo est probanda. ¶ Idē[y] est si officialis recuset eiusdē: lꝫ ad ipm ab eodeꝫ officiali nequeat appellari[z]. Idem.

¶ Distinguit tria tpa ad sciēdum an iudex suspectus cōmittere possit: qꝛ aut nō est pposita recusatio ꝛ tūc i totū p eū fcā cōmissio tenet: aut est proposita sed nōdum pnūciatū sup ea: ꝛ tūc volēte recusatore cōmittere pōt alˀs nō: aut iam pnūciatuꝫ est illū eē suspectū: ꝛ tūc etiā volente recusatore cōmittere negt Joannes an.

Iudex ab apo[c].se.datus quā

f ¶ Duo.idē de vno ꝛ multo fortius:qꝛ maior dubitatio ē q̄n duo ex trib⁹ subdelegent:ꝙ q̄n vnus tm̄:videbatur.n.inspici debere maiorē nūeruꝫ:qꝛ ergo duo erant subdelegati:ꝛ tertius delegatus.qꝛ maior pars huius iurisditionis subdelegata erat nō videbat appellandū ad primū delegantē:sꝫ secus est vt hic vides cuꝫ ī.n.hoc casu diuersis respectibus emergāt aduersa:eligere debemus qđ minus in se hꝫ captionis.ff.de regu.iur.quotiens.captiosum.n.esset si de pari ad parem appellaretur:ad primū ergo appellari delegātem debebit.
g ¶ A sede apostolica.ideo dictum:qꝛ delegatus ab alio nō delegat.š.e.pastoralis.c.vlti.C.de iudi.a iudice.
h ¶ Duob⁹ aliis.idē si subdelegarent illi college:sꝫ ō hoc videbat dictuꝫ.š.e. sup eo.§.si vero.fm vnā lecturā que ibi amplectenda est:qꝛ si ibi quereret ō eo q totum subdelegauerat:nō erat qđ:qꝛ p precedentia decisa erat.
i ¶ Non intotum.bene dicit:qꝛ si in totum subdelegasset nō esset questio qꝛ tunc semp appellatur ad primū delegantem.š.eo.sup qđnum.§.porro.
k ¶ Cum delegato.no.qꝛ si in rescripto esset clausula ꝙ si nō oēs:ꝛ duo cōmitterent:tertius se excusaret nec cōmitteret: in hoc casu ab illis duobus subdelegatis ad delegatos subdelegantes appellaretur:ꝛ non ad primum delegantē:cessat enim ratio:ꝛ hoc voluit hec littera.
l ¶ Ab ipsis.delegato ꝛ subdelegatis.
m ¶ Cōdelegatos.qꝛ appellatio est de minori ad maioreꝫ ꝛc̄.hic aūt partim appellaret de pari ad parē:qđ esse non pōt:ꝛ adde qđ dixi.š.e.li.de cōsue.c.ij.

Si contra unum. Sunt tria dicta que patent.fcđm ibi:cum autē.tertium ibi:idem est.do. Et reprobat prima pars qđ no.Jnno.š.co.cuꝫ super ꝛ approbat qđ ibi no.Host.ꝛ Abbas.Et pbatur olim p decisam ipsius decre.ꝛ ipse Host.š.eodem sup questionū.§.q ṽo:ꝛ.j.de appel.legitima.ꝛ guil.in spe. de recu.§.vlti.ver.qd si vnus.
n ¶ Duobus.idem si ex pluribus:cum eadem sit ratio.
o ¶ Nō possunt.est ergo necesse ꝙ de eius ipotētia pateat antequā collega procedat.š.co.prudētiā secus cū scribitur:ut.j.e.cum plures.i.rñso.
p ¶ Cā.principali.vnde nō videbat ꝙ de īpedimēto cognoscere deberet:qđ sibi cōmissum nō videat:sed cognoscit an sua sit iurisditio.ff.de iudi.si qs ex aliena.š.de rescrip.sup lris.sic ꝛ hic cognoscit an collega suspectus sit:vt sic videat an sit iudex sine illo ex culpe vigore.
q ¶ Se.apo.idem videret in delegatis ab alio:nec ob.j.§.prox.qꝛ ibi loquitur fm hanc rōnem vbi vnus solus est delegatus.
r ¶ Legitima:recusat iudex ppter vnicā cām.s.pter suspitionē.ī.c.pri.sꝫ illa ex multis causis īsurgit:pone exemplū.š.eo.cām que:ꝛ capitu.cum.R. ꝛ.c.īsinuāte.de iudi.cāꝫ que.vt lite nō cōte.accedēs.i.ꝛ.j.de ap.ad hoc ꝛ.c.postremo.cum similibus.Joa.an.
s ¶ Probari.bene dicit coram quo habeat pbari:ꝛ p quē hꝫ expediri:sed non dicit coram quo habeat proponi:corā quo ergo proponetur:an coraꝫ ambobus: an coram altero tm̄:satis vr̄ per istā decre.ꝙ coram oīb⁹ sit pponenda:ꝛ coram collega pbāda.olim dicebat Jnno.š.e.cū sup ꝙ lꝫ bonuꝫ esset ꝙ corā oībus pponeret: sufficiebat tm̄ si pponeret tm̄ corā recusando:cū arbitri ōberēt cognoscere:ꝙ hodie posset locum hr̄e i ō legatis datis sine clausula:vt.j.seqtur.sed nun qd medio tpe pēdēte pbatione corā collega poterit ipse collega i principali pcedere.ꝛ vr̄ qđ sic qꝛ medio tpe ille cognoscere nō potest ergo vigore clausule collega cognoscere poterit.sed dic ꝯ:qꝛ primo constare debet ō ipotentia antequā solus pcedere possit.š.e.prudentiā.sꝫ pendēte cā suspitiōis ille vult interesse:nec adhuc apparet eū nō posse:igit collega in pncipali nō pcedet.sed Jo.cardi.sentit ꝯ:ꝛ dicit ꝙ medio tpe ē locus dicte clectiōi: ꝙ si nō oēs ꝛc̄.sed dic ꝙ expectari debet finis cāe: ad hoc optime.ff.de excus.tuto.l.dixim⁹.circa pn. sꝫ nōne honor est iudicē esse:vt.š.de ap.vt debitus.ꝛ.C.q̄n pvo.nō est ne.l.oēm honorem.ꝛ maior honor vr̄ solus iudex esse ꝙ cuꝫ alio:ad hoc .j.de ꝯces.pben.c.vlti.videt ergo collega suspect⁹ in pronūciādo facilius illū suspectū vt solus iudex remaneat.sꝫ dic ꝙ lꝫ iudici debeatur honor:tm̄ idem onus:vt.š.eo.pastoralis ibi exonerare ꝛc̄.ff.de mu.ꝛ ho.l.vlti.§. iudicādi.vñ non est ibi tāta suspitio:qꝛ nō presumit qs appetere onerosa: ꝛ iđ in his taciturnitas nō habet p consensu.ꝛ.de procur.filiusfa.§.inuitus.ꝛ dixi ō hoc.j.de reg.iur.is q tacet.Preterea si male pronūciat in hoc casu non dest appellationis refugium:j.e.ab arbitris.
t ¶ Clausula.ex quo.n.simpliciter dati sunt:vnus sine altero procedere ñ pōt.š.eo.cām matrimonij.ꝛ.c.vno.impedito ergo vno ita ꝙ non possit cōmittere:alij procedere nequeunt.Jo.an.
u ¶ Cum aūt.hoc no.hos.š.eđ.super questionū.§.quē vero.in vlti.glo. ꝛ Host.ibidem.
x ¶ Episcopi.idē in subdelegato delegati pape:q delegauit non ī totuꝫ vt in pdicto.§.quē vero.si aūt ipe episcopus recusaret:eligerētur arbitri.š. de ap.cū spāli.sꝫ quare tunc non auditur supior sicut ꝛ hic.iđ:qꝛ iurisditio ordinaria fauorabilis.itē nō ita de facili pōt haberi superior ordinari⁹ lꝫ interdū possit:sꝫ ad ea que frequētius ꝛc̄.ff.de legi.nam ad ea sicut nec sic ō facili pōt adiri papa:ꝛ iđ si recusat dlegatus ipsi⁹ itur ad arbitros omni ergo casu papa laboribus ꝛ expensis partium voluit pvidere.
y ¶ Idem.s.ꝙ coram episcopo probabitur cā recusatiōis.ꝛ hoc no.hosti. .j.de ap.legitima.
z ¶ Appellari.nec valet ꝯsuetudo ī ꝯriū:ut.š.e.li.ō ꝯsue.ca.ij.ꝛ sic no. ꝙ lꝫ ad quedā sit idē cōsistoriū epi ꝛ sui officialis:nō tm̄ quo ad oīa.idē.š. ti.pri.c.ij.ꝛ.iij.sꝫ nōne appellatio ꝛ recusatio sunt paria:ut.š.ō ap.sup eo.ij.rñ.dic ꝙ istud itelligit quo ad modū:ut ibi no.i.sicut non admittit frustratoria appellatio:ita nec frustratoria recusatio.vñ recuso ꝛ si nō grauer:tm̄ nō appello nisi grauer.appello a iudice in quē consensi: quem tm̄ nō recuso:ī multis alijs ē dissimile:ꝛ quo ad casum nr̄m ē rō:qꝛ lꝫ ō natura appellatiōis sit ut eat ad maiorē:ut dixi.š.c.pri.nō sic ī recusatiōe ut pꝫ.š.i.rñso.ꝛ ī hoc itur ad arbitros:ut.š.e.suspitōis.ꝛ ō ap.cū spāli.

Iudex. Sunt tria dicta.fcđm ibi:post recusationē.tertiū ibi.dummodo.do.Declarat no.p hos.š.de ap.fcđo regris.in glo.pe.ꝛ per modernos idē:ꝛ per goff.ī summa ō ap.§.dubitari.ꝛ guil.in spe.de recu.§.vltimo.ṽsi.sed qd si is iudex.Jo.an.
ꝛ ¶ Apo.se.ideo dictum:quia delegatus ab alio non delegat:ut dixi.š. eodem si duo.

a Legitime. aliquas concordãtias vedi. s. c. proxi.
b Proponatur. in 2riũ videbatur: q2 inefficax est apud ipm iurisdictio: ex quo eligi pôt: q2 nihil refert an aliqd ipso iure inefficax sit: an p exceptionẽ. ff. de reg. iur. nihil interest. ff. ex q. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. si in dies. si ergo inefficax est iurisdictio in delegãte: ergo ꝛ in delegato qui partibus eius fungitur. ff. de iuris di. om. iu. l. ꝛ si pretor. ꝛ. ff. de of. eius cui man. ẽ iuris. l. i. §. q mandata. item pars iurisditionis ẽ delegare. ff. de iurisditi. om. iu. l. iij. in fi. cum ergo alias ptes iurisditõis aggredi non possit: ergo nec istã. inspicimus. n. an delegãs cognoscere valuerit: vt sic demum de legatio valeat. C. qui p sua iurisdi. l. vna. hic est q si proconsul cõmittat cãm antequam ĩgredia tur prouinciam: q2 tunc cognoscere nõ pôt nec d legatus ab ipso: nisi tũc demũ cũ ingressus fuerit. ff. de offi. procõ. obseruare. §. vlti. itez delegatus preuenire non potuit diligẽtiã recusantis: ad hoc. s. d ap. sepe. ꝛ. c. oblate. itez exceptio que obstat vẽditori ꝛ empto ri. ff. de 3hen. emp. l. do li. §. i. pro ista parte facit q2 causa suspitõis psonã afficit: vnde contra sub delegatuz nõ cõpetit. ff. d diuer. ꝛ tẽp. pscri. l. an vitium. ꝛ psonales exceptiones psonas nõ egrediuntur. ff. de excep. exceptiones: vnde mutatione psone vitiũ abolet. i. q. i. cito. de filijs psby. ex transmissa. ff. vti pos. si duo. §. nõ videor. item videmus q ordinarius etiaz recusatus delegat: de fo. compe. si quis s. ꝛ de ap. cuz spãli. item lz iudex sit suspectus: dum tamen non recusetur: tenet eius pcessus: vnde tria tempora distinguens hec decre. altercationem determinat.

nis legitime[a] recusari valeat ut suspectus: pôt licite vices suas committere antequam recusatio cõtra ipsum proponatur[b]: ꝛ si in totum cõmiserit recusari vlterius: aut facta per euz 2missio impugnari nequibit[c]: quod posset[d] si sibi de iurisditione aliqd[e] reseruasset. Post recusationem quoqz ppositam cõ mittere nisi de recusatoris[f] procedat assensu nõ pôt: sed eo volente hoc pôt ẽt si iam recusatio eadem sit pbata: dũmodo pronunciatuz non fuerit super ea[g]. Ex tunc[h] enim cum omnino iudex esse desierit[i]: nulla etiam cum illius assensu[k] pôt fieri cõmissio p eundem.

Idem.

Delegatus subdelegans etiaz in totum re integra cãm reassumere poterit. h. d. Jo. an.

Quamuis alicui vices tuas in causa tibi a sede apostolica[l] d legata in totum[m] commisisse noscaris: si tamen antequã ille iurisditione vsus[n] fuerit: cõmissio huius modi p te reuocet ab ipso: uel cum rebus eximi contingat humanis: causam ipsam resumere poteris. Cuz iurisditio ex quo ipsa vsus non extitit: non censeat in euz efficaciter[o] transiuisse.

Idem.

Si delegatus subdelegauit quotiens abesset: vel donec reuocaret ꝛ mortuus sit re nõ integra subdelegatus pcedit: ꝛ semp de subdelegato ad delegatuz qui sibi aliquid iurisditionis reseruauit appellare debet etiã post sniam. h. d. Jo. an.

Si delegatus[p] quotiens eum abesse[q] contigerit: tibi cõmiserit vices suas: poteris eo rebus humanis exẽpto: cum ꝛ tunc censeatur abesse: commissum tibi negocium: dum tamẽ illo viuente iurisditione uti[r] ceperis libere diffinire. Idem[s] poteris qñ tibi vices ẽt sub ea forma 2misit donec eas duceret reuocandas[t]. Nam talis commissio per quam censet etiam snie prolatio nisi antea fuerit reuocata committi[u] nequaquaz morte[x] cõmittentis expirat: ex quo res integra nõ extitit. Ad eum quoqz qui vices suas cõmittit: donec reuocet: uel qui executionem snie tãtũ[y] aut quicquid aliud de iurisditione sibi reseruat: nõ ad delegantem primum appellari debebit. Etiã si post sententiam fuerit appellandum

Idem

Plurium delegatorum in dou duz quilibet cognoscit. Et vno cognoscente alii nisi ex cã se nõ intromittunt: ꝛ perpetuatio vnius perpetuat quo ad oẽs. h. d. 3en.

Cum plures sub illa forma[z] ut omnes aut duo vel vnus coercare poterit delegans q simpliciter vel totum cõmittendo nõ potuisset: itẽ q2 ex vigore clausule illius ad eum appellabitur: vt dr in fi. c.

c Nequibit. intellige cũ ĩceperit subdelegatus vti iurisditione. j. c. proxi.
d Quod posset. s. recusari ꝛ facta cõmissio impugnari.
e Aliqd. quodcũqz sit illud: ad idẽ. j. c. ij. ex quo. n. sibi aliqd reseruauit saltem in reseruato iudex remanet. item de suspitiõe subdelegati hz cognoscere. item reuocat ad se iurisditionez. s. c. super q̃num. ff. de iudi. l. iudicium. vnde adhuc reseruari pôt ꝛ cõmissio impugnari.
f Recusatoris. non est ergo necessarius 2sensus aduersarij: habet. n. delegatus hoc a lege vt delegare possit: impeditur autem in hoc ex facto recusantis: volente ergo illo hoc poterit ꝛ si aduersarius contradicat. s. e. ti. capitulo vltimo.
g Super ea. ergo ista non sunt paria: aliquid esse probatum: ꝛ sm probata esse iudicatum.
h Ex tunc. s. ex quo pnunciatum fuerit illum esse suspectum
i Desierit. s. e. in litteris: ꝛ. c. significauit: ꝛ. c. venerabili. ff. de re iudi. l. iudex.
k Assensu. cum. n. ibi desinat iurisditio nõ est quid progetur. de quo dic vt. s. e. p. ꝛ. g.

Quamuis. Primo põnit dictum. scdo eius rõnem reddit ibi: cũ iurisditio. do. Declarat no. s. c. super q̃num. §. si vero. in glo. patet. ꝛ. s. c. venerabili. in glo. pe. ꝛ vlti. ꝛ ibi etiaz no. per modernos ꝛ guil. in spe. ti. i. §. restat vltra medium. ꝛ hosti. plene in summa. e. ti. §. delegari. ver. sed nunqd potest reuocare. Jo. an.
l Sede apostolica. q2 delegatus alius non potest.
m In totum. q si reseruasset iudex remanebit: vnde nõ erat sic dubitãdum in eo casu: videbatur. n. in totum cõmittendo ita esse officio suo functus: q resumere non posset. ad hoc. s. e. pri. in fi. cum suis 2cor. ꝛ hoc dixit Tan. ꝛ Ber. olim secutus est eum: sed postea mutauit vt patet per supradictas glosas.
n Usus. qualitercũqz: ad idem. s. e. lz vndiqz.
o Efficaciter. vides. n. in casu cõuerso pone q moritur subdelegans re integra: certũ est q subdelegatus non pcedet. s. e. lz: ergo patet q adhuc efficaciter iurisditionem non habet. retinet delegatus ẽt ptãtem compellendi: nisi maliciose seipsum ꝛc. supra. e. pastoralis. aliud ergo ẽ in pcuratore q habet mandatũ ad substituẽdũ q2 dando substitutũ q mãdatũ suscepit: amplius re ĩtegra nequit cãm reassumere: aliud in delegato vt hic vides: ꝛ ẽ expressũz. j. de pcura. is qui. ꝛ que sit ratio diuersitatis ibi dicam.

Si delegatus. Sunt tria dicta. Nã primo ponit pmũ dictũ cum sua determinatione ibi: dũtamẽ. secũdo scdm ibi: idem. cũ cause assignatione ibi: nam talis. tertiũ ibi: ad eum quoqz. vbi tria cõiungit que in fi. fortificat ibi: ẽt si. do. Approbat primũ dictũ no. per Inno. ꝛ hosti. s. e. licet vndiqz. in prin. Jo. an.
p Delegatus. apo. se. vt. s. c. proxi.
q Abesse. idem dicebant predicti doctores p. l. ff. de v. si. l. in lrĩs. §. i. vbi dr. abest ea res que in rebus humanis nõ est: sed nõ 2uertit: ẽ ergo de significatiõe uocabuli a qua recedẽdũ nõ est: nisi vbi res aliter salua esse nõ pôt. ff. de leg. iij. nõ aliter. imo tũc vere ꝛ finaliter abest. s. non reuersurus.
r Uti. qualitercũqz ẽt citra litis 2test. s. eo. relatũ: ꝛ. c. lz.
s Idem. s. cõmissum tibi negocium libere diffinire.
t Reuocãdas. reuocare iurisditionis est: ff. de iudi. l. iudiciũ soluitur. retinẽdo ergo reuocãdi potestatẽ aliquid de iurisditione retinuit.
u Cõmitti. reprobat lectura Inno. ꝛ ab. q no. s. e. si p debilitate. q p talẽ cõmissionẽ non transferebatur snie prolatio q2 per illam clausulam. donec duxero ꝛc. videbat sniam retinuisse: vt illa clausula aliquid operaretur: quod ẽẽ dz. ff. d le. i. si quãdo qs vxori. ad idẽ. j. d p̃ni. si papa. i. ñso. in fi. Cõtrariũ tenebat ibi. host. cuius opinio h approbat: nec ob. qd dicitur q clausula dz aliqd operari: satis. n. operatur: q2 reuo
x Morte. qd si delegatus vsqz ad sue voluntatis hñplacituz subdelegauerat. Uidere prima facie p decre. supra de rescrip. si gratiose. quod illo mortuo expiret iurisditio. Contrariũ videt per hanc decre. ad hoc. s. de hap. maiores. C. de vsufruc. l. ambiguitatẽ. nec obstat illa decre. que in odiosis ꝛ restringẽdis loqt: hic aũt fauorabile puto. melius est. n. hũc iudicem pcedere q nouo ꝛ incognito casum delegare. ff. de vac. mune. l. ptor. §. vlt. ar. ex. q. iij. monasterijs: ꝛ. s. de renũ. c. i. ꝛ lz hoc videat equũ: primũ vr verius: ad idem. ff. loca. l. iij.
y Tantum. hic reprobat opinio. tan. qui dicebat delegatum sibi reseruare nõ posse tm̃ executionem snie: ꝛ reprobatur opinio her. ꝛ Inno. qui dixerũt: q lz executionẽ reseruare possit: si tñ appelletur a snia non appellabit ad eum sz ad primum delegantem: super hoc vide quod no. supra. e. super q̃nũ. §. porro. ĩ glo. ij. approbatur autem opinio hosti. qui hoc quod hic dicitur ibi no. ꝛ supra eodẽ. querenti.

Cum plures Sunt tria dicta. scdm ibi: porro. tertiũ ibi: iurisditiõe. do. Declarat ꝛ approbat no. p host. s. eo. prudentiã. i. rñso. Jo. an.
z Forma. ista forma est bñ aduertẽda: aliud. n. est cũ scribitur cuz clausula. q si nõ oẽs: vel si ambo: q2 tunc iurisditio datur 2ditionaliter. tunc igitur vnus vel duo iurisditione vti poterunt: cum 2stiterit de 2ditione ĩpedimẽto tertij vel collége: aliter nõ valet qd agitur supra eodem prudentiã. in prin. hic vero iurisditio datur alternatiue: vnde quilibet est iudex insolidũ vigore alternationis. j. de re. iur. in alternatiuis cum suis 2cor. dicebant tñ quidam in casu nostro 2trariuz: ꝛ tali rõne cum dicitur in lrĩs: vt oẽs vel duo vel alter ꝛc. videt papa ĩtellexisse: q si oẽs volunt: ꝛ possunt pcedere oẽs pcedãt: ꝛ si nõ oẽs duo. ꝛ si non duo vnus: ad hoc. ff. de admi. tu. l. quidã decedẽs. §. papinianus. ꝛ gradus disiũcte ĩterdũ 2siderantur sm ordinẽ scripture. ff. ad trebel. l. hr̃des. §. fi. ibi tñ ex certis 2iecturis apparebit intẽtionẽ scribẽtis fuisse talem. ad idẽ. ff. de le. ij. cum pater. §. pe. ꝛ. j. de prebẽ. mandato. supra de elec. c. pe. ꝛ si dicat q sm hoc non erit differẽtia inter hanc clausulã: ꝛ clausulã q si nõ oẽs. Rñdebãt immo erit q2 per hãc clausulã sufficit requirere: sed per clausulã q si nõ oẽs: necesse ẽ de impotẽtia constare: vt in decre. prudẽtiã. ꝛ pro eis facit: q2 papa libentius cõmittit causas tribus q duobus: ꝛ duobus quã vni: vt ibi: sz 2rium est verum: vt hic patet: vnde nõ sunt iste alternatiue ordinis sed prestationis: ꝛ est regulare: nec pôt negari quin

si alter solus procedat: mandatum pape sit adimpletum. ff. de sol. q res. §. area. in fi. et in predicta regula in alternatiuis cum suis concor.

a ¶ Consimili. vt si dicatur q quilibet eorum insolidum et per se iudicare et exeq possit. Jo. an.

b ¶ Apostolica. idem si ab alio: est. n. quo ad hoc eadē rō.

c ¶ Libere. i. et nō requisito collega: simili modo exponimus illud libere: quod habetur. s. de preben. de multa. vt patet. j. de preben. l. episcopus.

d ¶ Uno eor. idē credo de duobus vel de omnib⁹ qui simul si cohaeserūt quo ad quid. s. q si oēs inceperunt: oēs finiāt nisi ex causa: vt sequitur.

e ¶ Incobāte. qualitercunqz etiā si lis nondum sit conte. corā eo. s. e. gratum. c. l. et. s. eo. quāuis. et. j. e. si a subdelegato. aliud in procu. q dr occupasse litis conte. vt sit melior eius conditio. j. de pcur. si duo.

f ¶ Nequbunt. ecce aliam differentiā inter clausulam q si nō oēs. et clausulam vos vel alter q: primo casu qn vno impedito pcedit alter: cessante ipedimento simul pcedunt: ille. n. ipeditus postea veniens et cum alio volens procedere admittetur.

g ¶ De eodem. sic in plu. procur. datis insolidum. ff. de pcur. l. pluribus. ff. mā. l. creditor. §. duobus. s. de pcura. nō iniuste. j. eo. li. e. n. si duo. als sequi posset pplexitas: si quilibet p se pcedere vellet: q: eodē forte tempore ad diuersa loca citarent. s. de rescrip. c. vlt. ibi vn⁹ excōicaret alter absolueret. de rescrip. si contingat. et sic se impedirent: sicut duo vsufructuarij. ff. de vsufru. l. quotiens. et necesse esset ad superiorem habere recursum. s. e. c. ij. et sic ptra iura supfluis fatigaretur laboribus: tutior ergo et melior fuit hec interpretatio: vt res valeret non periret. s. de ver. sig. abbate. ad idem. ff. de admi. tu. l. decreto. ad fi.

h ¶ Illum. s. incobantem.

i ¶ Recusaret. tunc ergo poterunt alius vel alij pcedere: nō sic in procura. datis insolidum: q: vno occupante et postea impedito alij non possunt pcedere: nisi dictum fuisset in pstōne q nō fieret melior pditio occupantis. j. de pcura. si duo: et q dixi de legato impedito collegā hoc casu pcedere posse. verum intelligo nisi ille qui incobabit subdelegatū daret. ar. pre. decre. si duo: puto etiā q cum collega pp impedimētum incobantis pcedit: ipse inchoans cessante impedimēto suo cām reassumere non poterit: nisi et ille impediretur vel procedere nollet: ad istar eius quod de pcur. dicimus in precedenti decre. si duo.

k ¶ Quod pōt. vt q: scriptum erat: cum clausula q si non omnes: et collega etiā actu perpetuatiōis impeditus non poterat interesse: vel scriptum erat cum clausula vos vel alter: et patet p hāc lrām q si iudex pcesserat cū non posset per illum actum non sit perpetuata iurisditio: vnde per hāc lrām et per decre. prudētiā terminaui qōnem de legato dato in diem vel sub pditione: qui forte volētibus partibus ante diem vel pditionem fuerat vsus iurisditione: deinde mortuus fuerat delegans: an per illum actum perpetuata esset iurisditio: nōne iurisditio vni sub conditione mandatur per clausulam quod si ambo: et si antequam cōditio superueniat procedit: nihil reputatur egisse. s. eo. prudentiam. in prin. ergo si ille actus habetur pro nullo: non est perpetuata iurisditio: et sic perpetuationē inducere non poterit: vnde satis est ibi casus. item ex conditionali demandatione nōdum est attributa iurisditio sed spes iurisditionis: sicut ex conditionali obligatione sola spes est in debitum iri. insti. de verbo. obli. §. ex conditionali. ergo quod ante conditionem fecit: vt priuatus fecit: non ut iudex. itē si prorogatur iurisditio post tempus requiritur q actor reus et iudex cōsentiāt. ff. de iudi. l. ij. et facit quod nota. s. eo. p. et. g. in princi. vlti. glo. quod recitatur. s. eodem de causis: ita arguendo de posteriore ad prius in preuentione requiretur consensus iudicis: sed iste iudex non erat conditione vel die nō veniēte vt dixi: sicut statuliber qui agit medio tempore facit vt seruus non vt liber. ff. de statulibe. l. statuliberum. idem video q terminus hominis nō preuenitur. s. de appel. oblate. et forma mādati exacta diligentia seruāda est: ita q ei renunciare nō pōt. j. de prebendis. cui de nō. item pendente dilatione iudicis officium cessat. s. de appel. significātibus. C. de dila. siue para. ad qōnem bene facit. ff. de verbo. obli. cum filius. ff. de conditio. et demon. l. multum. ff. de condi. inde. l. sub pditione. item bene facit. j. de spon. c. vno. nam vides ibi q sponsalia nulla inducunt publice honestatis iusticiā et tn sponsalia conditionalia non: q: ante conditionē cōsensum non habēt: a simili dicam: adhuc minus esse de iurisditione sub conditione delata ante conditionē quam in alias nulla: verū est tn quod host. no. s. eo. l. q ad ppetuationē iurisditionis nō requiritur q ille actus de iure teneat: quod nō est verum precipue in casu nostro: cum nō possit ppetuari qd nōdū ē: sicut nec renasci qd nondum est natum de cōse. di. iiij. qui in maternis. nec relabi qui nondū est lapsus. j. de here. accusatus.

rum mandatum apostolicum exequantur aut alia consimili[a] iudices vel executores a se. apo.[b] deputari contingit: ipsorum quilibet iniūctū pōt libere[c] adimplere mandatum. ¶ Porro vno[d] eorum negocium incobante[e] cōmissum: alij nequbūt[f] se vlterius intromittere de eodem[g] nisi uel infirmitate vel alia iusta cā illum[h] contigerit impediri: aut si nollet vel maliciose in eo procedere recusaret[i] ¶ Jurisditione vero perpetuata mandatore viuente per vnum eo casu quo[k] pōt ex iudicibus delegatis: perpetuata itelligitur quo ad oēs. Idem.

¶ Executor sup gratia facta dat⁹ a papa: mortuo papa etiam re integra grām exequitur. Jo. an.

Si super grā cuiquam ab apo. sede facta [l] executores fuerint deputati equum esse cēsemus: ut sicut ipā gratia licet nōdum sit in ei⁹ executione processum morte non perimitur concedentis: sic nec etiā re integra perimatur executoribus data ptās: quam[m] veluti gratie p dicte accessoriam naturam seq cōgruit principalis[n] ¶ Ne gratiam eandem vel reddi quādoqz omnino inutilem[o] vel ipsius effectum in tempus longius[p] cum illius dispēdio cui facta extitit differri contingat. Idem.

¶ Duos casus ponit quibus de subdelegato nō in totum appellatur ad primum delegantem. s. cum delegatus excōicatus vel mortu⁹. alios casus ponit infra eodem si a subdelegato. Jo. an.

Si is cui causa. lz pprio nomie nō expsso[q] a sede fuerat apostolica delegata subdelegauerit nō in totum[r] vices suas alicui: a subdelegato huiusmodi: si delegatum ipsum excommunicari[s] aut de medio[t] tolli cōtingat ipedimento tali durante[v] ad sedem ipsam. ¶ Ne absolutionem vel successorem expectando illius preiudicari litigantibus vel causa plus debito prorogari[x] valeat: volumus appellari. Idem.

¶ Et breuiter dicit q ab arbitris

S ¶ Si super gratia. Ponit dictum quod primo probat per regulā. secundo per euitationem absurditatis. secūda ibi: ne gratiam. Et declarat hec constitutio que not. gof. et host. de rescrip. cōstitutus. in prin. et hosti. s. eo. quoniam. et. c. l. Jo. an.

l ¶ Facta. istud est quod soluit contra. decreta. j. de prebē. si cui vt ibi dixi in vlti. glo.

m ¶ Quam. s. ptātem datam executoribus sup ipsa gratia sic facta.

n ¶ Principal. ad idem. j. de regu. iur. accessorium cum suis concor. huius contrarium videbat q: iura inducta. s. eo. indistincte: dicebāt ptātem delega. perire re integra morte mandatoris. s. e. relatum. gratum. licet cum si. sed executor habet delegatus: quod patet: q: tractatus ipsorum pōitur sub isto titulo: vt dixi. s. de rescrip. tibi qui ergo eorum potestas expirare videbatur: et non ob. si dicatur illud rescriptum esse executorū gratie: q: si rescripta q cause cognitionem committunt pereunt re integra morte cōmittentis: multo fortius videbatur in executorijs grarū: cū facilius via extraordiaria quā via iuris cōis tolli debeat. et si dicatur q gra posset esse inutilis: recurretur ad ordinariam: sicuti in casu. j. de preben. si clericus. §. verum. sz prium est verum: et ratio sequitur.

o ¶ Inutilem. puta q: gratiam habebat p ordinarium: et nouos executores non impetrat.

p ¶ Longius. q: necesse habet adire papam pro psequenda iusticia. vel p nouis executoribus impetrandis.

S ¶ Si is cui. Ponit dictū cui⁹ cām iterserit ibi: ne absolutionē. do.

q ¶ Non expresso. als nō erat dubitatio: si. n. nomē fuisset expressum successor non succederet in delegatione. s. e. qm abbas.

r ¶ Non in totum. h. d. q: alias non esset dubitatio: si. n. delegatus subdelegasset in totum: indistincte appellaretur ad primum delegantē. s. e. super questionum. Sed quando aliquid sibi reseruat appellari debet ad ipsum delegatum subdelegantem: vt ibi. et. s. e. si delegatus.

s ¶ Excōicari. maiori excōicatione: minori enim excōicatus bene exercet ea que sunt iurisditionis. supra de cle. ex. mi. si celebrat.

t ¶ Medio. i. de hoc mundo: quod quare dicatur medium: vide. x xiij. q. iiij. hec autem vita.

v ¶ Durante. no. q: sublato impedimēto. i. illo absoluto vel confirmato successore ad primum delegantem appellari nō dz: et si dubitaretur an ipse subdelegatus esset absolutus: credo q teneret appellatio alternatiua propter probabile dubium: ad hoc. s. e. li. de postu. c. vno. sicut etiā pp dubitationē pbabilem format actor libellum alternatiuū. ff. quor legatorum. l. i. §. q aūt. alias nō credo marie sz canones q liceat alternatiue appellari: ne liceat vagari. et. s. e. li. de elec. vt qs duas. ad idē bn facit. c. si. c. ij. vbi nō tenent vota alternatiua sm canones dixi: q: sm leges nō appellatur ad imperatorem omisso medio: et si appellaretur: impator remittit ad eū ad quē debuerat appellari. ff. de ap. l. impatores. vn si appellaret ad ipatorē vel ad presidem: tenere posset appellatio ad psidē pdcā rōne. sed sm nos appellari pōt ad papā omisso medio. s. de ap. dilecti vir. et ad legatū. s. de of. leg. c. i. vn si appellans de epo dicat appello ad archiepz vl ad papā: non puto appellationē tenere nisi alterū eligat infra id tps infra qd poterat appellari. ar. s. de postu. c. i. in fi. ne cum discrimine appellati liceat sic vagari. ff. de inin. l. pto. l. gul. foueat prium in spe. de appel. §. nūc tractemus. v. sed pone aliqs. et ver. qd si dicat. bn facit aūt hec decre. et illa. j. e. si a subdelegato. ad qōnem no. s. de fo. cōpe. si qs p clericus. in glo. ij. s. ad quem appellet de legato epi recusati. et dicebant vin. et tan. q appellari pōt ad archiepm: nō ob. decre. dilecti. cū hic iam per recusationem sublatum sit medium: pro quibus in ar. faciunt ista iura.

x ¶ Prorogari. circa quod debent iudices puidere. s. de do. et cōtu. fine.

.ſ. de of. ordinarij. vt litigantes.

A Barbitris. Nõ diuidit q: tota lr̃a vno cõſtructu clauditur do. Approbat quod no. Ber. ſ. eo. ſuſpitõis. circa prin. in glo. ⁊ guil. in ſpe. de appel. §. nunc tractemus. ver. ſed ad quem.

a ¶ Juris. vbi ſunt iura videbis infra. ⁊ iſta eſt ratio quare debet appellari ad papam: q: cum iſti arbitri ſm iuris formam ſint electi: ad ipm ius a quo poteſtatem habent oportet appellari: ⁊ ſic ad papã qui eſt lex animata in terris.

b ¶ Judicem. delegatũ pape. ſ. eodem ſuſpitionis. quod intellige: vt. ſ. eodem. ſi cõtra vnum. ⁊ idem ſi recuſetur ordiãrius. ſ. õ appella. cum ſpeciali.

c ¶ Concordare. nec ſibi inuicem deferẽtibus. ſ. de reſcrip. paſtoralis in principio.

d ¶ Grauauerint. ſiue ĩ ſnĩa: puta q: iniqz pnũciant illum ſuſpectũ q: ſuſpect⁹ probat⁹ nõ ẽ: vl̃ econuerſo: vel ante ſentẽtiam: puta nimis breuẽ dilationem dãdo. ſ. de dila. c. i. quod eſt ipſorũ officium. ſ. eodem ſuſpitionis.

e ¶ Appellandum. contra. C. õ arbi. l. i. ij. qõe vi. a iudicibus. in qbus dr̃ q nõ appellatur ab arbitris. ſol. ſunt quidã arbitri qui compromiſſarij vocant: ⁊ voluntate adeuntur: ⁊ ab iſtis ñ appellatur: ⁊ ſic loquũtur contraria. ſunt alij q õ neceſſitate iuris habẽt aſſumi: de quibus loquitur hec dcre. ⁊ a talibus bene appellatur vt hic: ⁊ ſic erã poſſet ĩtelligi lex illa. C. õ iudi. l. vl̃ia. ⁊ hac rõne puto hãc dcre. locum habere in arbitris electis ad audiẽdam cãm quam monet eps contra ſuum ſubditum: cum etiam illo caſu õ neceſſitate eligantur arbitri. xi. q. i. ſi clericus. ⁊ de hoc. ſ. de of. or. irrefragabili. in gl. pe. ſic ẽt magis fauet lex ei qui neceſſariam ſatiſdationem pſtare dz q ei q voluntariã: q: primum ſi ſibi ſatiſdare nõ põt alio loco ſatiſdare pmittit: ſcõm nõ. ff. q ſatiſ. cog. l. ſi fideiuſſor ad idẽ. C. de rebus cre. generaliter. in ſi. i. rñ.

iuris appellatur ad papam. Jo. an.

A B arbitris qui ſm formam iuris[a] vt de propoſita contra iudicem[b] ſuſpitionis cauſa cognoſcant: vel qui cum de reuocatione ambigitur litterarum iudicib⁹ neque vntibus in vnam ſnĩam concordare[c]: ad concertationem huiuſmodi ſopiendam a partibus eligũtur eſt ſi grauauerint[d] ad ſedem apo. appellandum[e].

I Dem.

¶ Executor datus a papa vt prouideat perſone ſubdelegate: ſi detur vt prouideat eccleſie nõ expreſſa perſona non ſubdelegat niſi habeat ſpeciale mandatum. ⁊ cauſam reddit. Jo. an.

I S cui ab apoſtolica ſede[f] cõmittitur certe perſone prouiſio[g] de beneficio i certa eccleſia dioceſi vel prouincia[h] facienda poteſt alij committere licite vices ſuas. Sed ſi non expreſſa certa perſona committatur eidem: vt alicui pſone idonee de certa eccleſia vel beneficio debeat puidere. Quia circa eligendam perſonam eius induſtria tunc videtur electa: puiſionem ſibi commiſſam alteri demãdare non poteſt[i]. Niſi formã cõmiſſionis habeat: vt per ſe vel per alium[k] id valeat expedire.

I Dem.

¶ Js cui aliquid certo loco expediendum committitur ex iuſta cauſa illud expedire poterit extra locũ. h. d. Jo. an.

S Tatuimus vt is per quem ab apo[l]. ſe. certo loco iquiſitõ fieri: vel quicquid aliud[m] expediri mandatur: ſi ppter potentiam vl̃ maliciam illius contra quem[n] inqri debet: ſiue procedi: ſeu fautorum eiuſdem nõ poſſit hoc exequi co loco ſecure[o]: ne ipſe ꝯmodum ex dolo vl̃ fraude reportet ad id exequẽdum locum aliũ eligat idoneum ⁊ ſecurum. Idem faciat ſi alia rõnabilis cauſa[p] ſubſit propter quam in loco decreto perfici nequeat cõmode[q] quod mandat: ne tali ptextu impediri contingat mandatũ apoſtolicum vel differri[r].

I Dem.

¶ Quando a ſubdelegato non in totum appellatur: quia non admittit exceptionem: per quam dnegatur etiam delegatum habere iuriſditionem: ad primum delegantẽ appellabitur. h. d. Jo. an.

S J a ſubdelegato cui delegat⁹ non in totum[s] commiſerat vices ſuas ex eo fuerat appellandum q: exceptionem coram ſe propoſitam q antequam p eum vel per ipſum delegatum in aliquo proceſſum[t] fuiſſet: delegans viam fuerat vniuerſe carnis ingreſſus: admittere recuſauit: non ad delegatũ cum iuriſditionem negetur habere: ſed ad delegantem potius appellari debebit. Idem fiet[v] in alijs caſibus[x]: in qbus delegatus iuriſditionem haberi negatur. Alias ſi appellari deberet ad ipſum[y]: eẽt appellãs qui[z] ſic fateri videretur eãdem iuriſditionẽ habere quod ante negauerat: contrarius[⁊] ſibijpſi.

I Dem.

¶ Ponit hic qui poſſint eſſe conſeruatores: ⁊ vbi cognoſcere: ⁊ an

vnum nõie ſuo: ⁊ aliũ nõie dñi ex ptãte legis: tñ ſi hẽat ſpãle: hoc põt ex ptãte hõis. ſ. e. li. õ elec. c. pe. §. porro. ad hoc ẽt fa. ſ. ti. pri. c. i. ⁊. ſ. ti. pri. c. ij. ⁊. iij. ⁊. ſ. de re. iu. qui p aliũ. ⁊ in regula põt qs. ſtabo igit regule cũ ꝯriũ nõ reperiã: ⁊ dicit lex q nõ refert an ipſe ordo dcurionũ elegerit: an is cui ordo ipm negociũ dedit. ff. qõ cuiuſqz vniuer. no. l. itẽ eor. §. ſi decuriões. ad hoc ẽt facit. ſ. de reſcrip. cũ aliqbus: ⁊. ſ. de pben. hi qui. i. rñſo. inſti. de atul. tuto. §. ſed q iure veteri.

S Tatuimus. Primo ponit ſpãle ſtatutum cum ſua cã. ſcõo illud generalr̃ progat ⁊ cãm reddit ibi: idem do. Et no. q dicit ſtatuim⁹ q̃ſi innuat q ante hanc dcre. ex quo ꝯmiſſum erat expediendũ in loco eẽ locum expediri non poterat vt forma mandati diligẽter ſuaret. eẽ de pben. cui de non. ſit ḡ hoc de iure nouo. Jo. an.

l ¶ Apoſtolica. ſz qd ſi ab inferiori ordinario fiat talis commiſſio: cũ eadem ſit rõ: ſatis videret idem ius. ff. õ le. nõ oĩuz. ſ. de tranſla. inter corporalia ſed ꝯrium puto: vt iſtud vbum aliquid operet: ad hoc. ſ. de deci. ad audientiã. ⁊. ſ. de puil. ſi papa. nec eſt eadẽ rõ q: non ſic de facili de dlegato pape p vniuerſum orbẽ recurrit ad papã: ſicut ad ordinariũ de prouincia vl̃ dioceſi ſua põt recurri. hinc eſt ẽt q lz dlegatus pape recuſetur corã arbitris: q: ibi difficile eſſet recurrere ad papam: delegatus ordinarij nõ: ſed recuſat corã ordinario. ſ. eo. ſi ꝯ vnum. §. cum ãt: ſi igit delegatus ordinarij in loco exeq nõ põt: inſinuet ordinario. qui ſup hoc ſua dliberatione puideat: vel expſſe cõmittẽdo eidẽ qõ eẽ locũ ſtatutũ id poſſit vel alio modo.

m ¶ Aliõ. puta pnũciatio monitio denũciatio: vel his ſilia.

n ¶ Jllius ꝯ quem. idem ſi pp aliã iuſtam cãm: vt dr̃ in ſi.

o ¶ Secure. locus ergo non ſolum debet eſſe ſecurus partib⁹. ſ. de appel. ex parte. i. ſed ẽt iudici uel inquiſitori: vt hic dbet etiam eſſe idoneus: q: nõ in taberna vel in loco inhoneſto expediri id debet: vt hic.

p ¶ Cauſa. ẽt ſine dolo ⁊ fraudeius ꝯ quem imminet expediẽdum. Jo. an.

q ¶ Cõmode. xxij. q. ij. facit. ff. de v. ſi. nepos proculo.

r ¶ Differri. prouideri igitur non dz nõ ſolum ne impediatur in totum: ſed etiã ne nimium differatur: ⁊ concor. ſ. eo. ſuper gratia in ſi.

S Ja ſubdelegato. Primo ponit ſtatutum. ſcõo illud prorogat ibi: idem tertio cauſam reddit ibi: alias. do.

s ¶ Nõ in totũ. alſ nõ eſſet qõ: vt dixi. ſ. e. ſi duo ex trib⁹. ⁊. e. ſi is cui. Jo. an.

t ¶ Proceſſum. qd dices. pone papa dedit delegatũ: ille ſubdelegauit nõ in totũ: demum ⁊ anteq̃ ſubdelegatus incipiat vti morit delegãs. ſ. papa: nunqd dlegat⁹ vel ſubdelegat⁹ pcedet poterũt: ſatis credo q ſic. q: ſubdelegat ẽ iuriſditõne dlegare: ex quo ſubdelegauit ppetuata ſit iuriſditio: ⁊ h̃ ſonat h lr̃a q̃ dicit in aliquo pceſſum. ſ. e. ti. ⁊ li. cũ plures. vñ dicit icboãte. ⁊. ſ. e. lz dũ dicit vti cepit ſic ⁊ retinere ptãtẽ reuocãdi ẽ iuriſditõis. ſ. e. ſi dlegat⁹. ij. rñ. ſz pone q omiſſa hac exceptiõe cũ ꝯpetit procedat: tz ne pceſſus: õ hoc vide. ſ. de te. cũ veniſſet.

v ¶ Jdẽ fiet. ſ. q ñ appellabit ad dlegatũ ſubdelegatẽ ſz ad pmũ dlegãtẽ. io. an.

x ¶ Alijs caſib⁹. puta q: dicit reſcriptũ ĩpetratũ ab excõicato. ſ. e. li. õ reſcri. c. i. vel ipm delegatũ ſubdelegantẽ excõicatũ. ſ. de re iu. ad probandũ. vel delegatũ nõ eſſe talẽ qualẽ requirit ꝯſtõ. ſ. e. li. de reſcri. ſtatutũ. i. rñ. vl̃ ꝯmiſſionẽ ad eũ factam eẽ locũ de qbus ibi dicit: vl̃ reſcriptũ impetratũ eſſe p ſurreptionẽ. ita q nõ valet ſuata diſtinctione decre. ſ. de reſcri. ſup lr̃is. vel q ipſe delegatus ſubdelegans ẽ ſuus vel infamis: õ reſcri. ſciſcitatus. vl̃ nõ eſt etatis idonee. ſ. e. cũ viceſimũ. vel q ipſe pmus delegans reuocauerat delegatũ ſubdelegantẽ. ff. de iudi. l. iudiciũ. vel q ipſe delegatus retulerat. ſ. de ap. intimaſti. vel ab eo fuerat legitime appellatum. ſ. de ap. vt debitus. hec ⁊ ſimilia coram ſubdelegato opponunt per que delegatum negatur iuriſditionem hr̃e.

y ¶ Ad ipm. delegatum ſubdelegantẽ.

z ¶ Qui ſic. appellando ad eum quem negat iudicem.

⁊ ¶ Contrarius ſibijpſi. ⁊ ſic nõ audien-

k ¶ Per aliũ. ḡ qõ de iure cõi nõ põt ex ptãte cõmiſſionis poterit. ad idẽ. ſ. e. c. vl. §. vices. ⁊ faciũt hec ad qõem quã diſputaui: an dlegat⁹ ab alio q̃ a pncipe hñs ſpãle mandatũ ſubdelegandi ſubdelegare poſſit: ⁊ credo q ſic. q: ſicut iſti non habẽt a lege q ſubdelegare poſſint: tñ ſi ad hoc haberẽt ſpãle hoc poſſent: ſic dicã q lz delegat⁹ ab alio q̃ a pncipe non hẽat hoc a lege: ⁊ ſic loquunt ꝯria: tñ ſi hz hoc ab hoĩe ſubdelegare poterit: ad hoc optĩe fac. ſ. de pcur. c. i. ij. rñſo: vbi pcurator ad iudicia añ lit. cõte. ñ ſubſtituit ex ptãte legis niſi cẽt datus in rem ſuã. tñ ſi hz ſpãle mãdatũ ſubſtituere põt. ad idẽ. ſ. e. c. vl. vbi pcurator datus ad mr̃imoniũ ꝯhẽdũ nõ ſubſtituit niſi hẽat ſpãle: ⁊ cõpromiſſari⁹ dat⁹ ad eligẽdũ nõ eligit

I S cui. Sunt due partes. ſcõa ibi: ſz ſi. que facit tria. primo ponit dictũ ibi: q: circa. tertia ibi: niſi. excipit. Do. ſumpta fuit de extrauagãti que incipiebat: queſiuit a nobis. ⁊ declarat iſta decre. ⁊ ſequens decre. vlti. ſ. eo. ti. §. is autem. Jo. an.

f ¶ Apo. ſe. ſpãle. n. eſt dlegati a pncipe q ſubdelegare põt. C. õ iudi. a iudici. ſ. eo. c. paſtoralis. ⁊. c. vlti.

g ¶ Prouiſio. etiam ſi cõmittatur ei q inquirat de illius vita ⁊ conuerſatione: vt in de. e. ti. iudices.

h ¶ Prouincia. ḡ nõ requirit⁹ q bñficiũ ſit certũ: ſufficit q ſit certa pſona lz icertũ bñficiũ: vt ſubdelegat poſſit: ĩ h caſu ñ hz locũ dec. ul. ſ. e. ti.

i ¶ Non poteſt. ⁊ ſic intelligat. ſ. eo. c. vlti. §. vlti. vs. n. cuius ĩduſtria eligitur non ſubdelegat. ⁊ ibi plene de hoc.

dus: de ap. sollicitudinez. in fi. C. de furtis. l. i. cum si. ⁊ hoc est mirabile: quia si iste delegatus non subdelegasset coꝝ ipso potuisset pponi exceptio: p quā negaretur eum iurisdictionem hre: ⁊ sup ipsa posset pnunciare. s. de rescrip. sup lrīs. in fi. ff. de iudi. si qs ex aliena. nī si coꝝ subdelegato proponat: ⁊ pp hoc appellet nō appellabitur ad ōlegatū: ꝫ ad primū ōlegantē: appellādo. n. fungit vice actoris: ⁊ ī agēdo ñ lz ōria ponere: qō tñ lz in excipiēdo. j. de re. iur. nullus. ad hoc. s. de excep. cum inter priorem.

h Ac cōstitutione. Prima pars circa qualitatem cōseruatoꝝ ponit tres cōseruatorū prohibitiones. s. ōa prohibet circa processus loca subdelegatōes ⁊ durabilitatē ipsorū p rogans alias prouisa p decre. statutū. Do. Quedam ex istis sumpta fuerunt de extraganti aler. que incipiebat: qr de conseruatoribus. Jo. an.

a Tueantur. de hoc. s. c. i. in glo. ij.

b Obtinētes. ecce vna differētia inter delegatū ⁊ conseruatorem: qr delegatus pōt esse canonicus ecclesie cathedralis: cōseruator nō: ⁊ in hoc cōstō aler. immutatur que id permittebat.

c Cōseruator. ecce alia differētia quia eius q ē mihi iuder delegatus possum esse delegatus salno iure recusationis: sed ī cōseruatore secus: vt hic: qō intelligē et si nō opponatur exceptō per fi. huius. c.

d Exceptis. est si. j. de puile. sic aliqui.

e Ecclesiastico. supra vt li. nō cōte. accedens. i.

f Vel tpali. vt lit. nō cōte. accedens. ij. ⁊ ecce tertium: qr salno iure recusationis subditum mihi bñ possum ipetrare ōlegatum conseruatorē non: vt hic.

g Nō psumāt. idē in delegato salno: quia delegatus de expresso cōsensu partiū hoc bene posset. s. de rescrip. statutuz. §. in nullo. qō ī cōseruator nō credo: qr si hoc voluisset: hoc addidisset hic: sicut ibi fecit: ⁊ hoc maxime per fi. huius. c.

h Cōmittet. Guil. no. ōriuz in speculo. ti. i. ad fi. ver. sed nunqd cōseruator. ibi dicebat q cōseruator in eo in quo iurisdictionez hz: vices suas alijs cōmittere poterat: ⁊ ecce qrta differentia inter istuz ⁊ delegatū a principe q pōt in totum ⁊ in partem ꝓmittere. s. c. pastoralis ⁊ c. fi.

i Literarum. ad idem. s. eo. is cui. in fi.

k Nec tūc. s. cum hoc competit eis ex beneficio litterarum.

l Superius. s. in. i. rñso. ⁊ idem in delegato: qr subdelegatus talis esse debet cui posset delegari. s. de rescrip. statutum. §. in nullo. in fi.

m Metu pene. ad idem. s. de elec. cum in cūctis de vi. ⁊ ho. de. vt clericoꝝ.

n Scienter. si ignorantia esset iuris vel crassa vel affectata: idem esset. j. ō re. iur. ignorātia. s. eo. li. de rem. or. eos. supra de clan. despon. c. i.

o Officio. ⁊ a bñficio qō ē eius sequela. xxxij. di. preter hoc. lxxi. di. si qui.

p Suspensi. ecce quintum spāle in cōseruatore: quod nō est in delegato: qr dato q delegatus intromittat se de eo quod nō est sue iurisditionis: non propterea locum habet pena: cum in illo non inueniatur expressa.

q Incurrat. no. nouum casuz quo quis excōicatus est ipso iure: alios not. j. de sen. excom. eos.

r De expensis. ad idem. j. de imu. ec. quoniam. in fi.

s Quoruncūqz. q. d. siue sint dati ad cōseruationē puilegioꝝ: vel ad defendendum a manifestis iniurijs: vel alio modo vt viri. s. c. c. i. Jo. an.

t Ipso iure. vnde si postea procederet in non exceptis: processus esset nullus: ad idem. j. in fi. c. ⁊ fm opi. Gof. Inno. ⁊ Bar. bri. hic est alia differentia: sed fm Ber. ⁊ Posti. secus. de hoc supra de testi. cum venisset.

⁊ quibus possint delegare: ⁊ quantum duret eorum potestas: ⁊ de expensis talium. h. d. zen.

H Ac cōstitutione ppetuo valitura sancimus: vt conseruatores q aliqbus vt a manifestis iniurijs ⁊ violētijs tueātur[a] cosdez: plerūqz a sede apostolica cōcedun tur decetero ōputari non possint: nisi epi vel coꝝ superiores aut abbates seu dignitates vel personat[b] in cathedralibus vel collegiatis ecclesijs obtinētes[b]: nulluſqz deputati sibi conseruatoris esse valeat cōseruator[c]. Nec aliqs regibus ⁊ reginis q sicut dignitatis altitudine preeminēt: sic prerogatiua gra ipsos cōuenit anteferri: dūtaxat exceptis[d]: deinceps conseruatorez habeat cum q sub ipsius iurisditione dñio vel districtu ecclesiastico[e] vel tpali[f] consistat. Conseruatores āt huiusmōi extra ciuitates seu dioce. in qbus fuerint deputati contra quoscunqz pcedere aut aliquos vltra vnam dietam a fine dioc. eorū dē trahere non psumant[g]. Vices quoqz suas citationibus sniaꝝ ōnūciationibus dūtaxat exceptis: quas per alios valeāt exercere: nulli committere[h] possint: nisi hoc eis competierit ex beneficio lrarū[i]: sz nec[k] tunc nisi infra ciuitates seu dioce. in qbus ōputati fuerint ⁊ personis tñ que superius[l] sunt expresse. Ut aūt cōseruatores limites sibi tradite potestatis quos frequenter excedunt: metu[m] pene diligēter obseruēt: decernimus: vt si ō alijs quam de manifestis iniurijs ⁊ violentijs scienter[n] se ītromiserit: seu ad alia que iudicialē indaginez exigunt suam extenderint ptātem: eo ipso per vnum annum ab officio[o] sint suspensi[p]. Pars vo q hoc fieri procurabit: sniaz excōicatiōis incurrat[q]: a qua nō possit absolui: nisi ei quē sic fatigauit indebite: primo satisfaciat ītegraliter de expensis[r]. Officiuz aūt quorūcunqz[s] conseruatoꝝ ipso iure[t] quo ad non cepta negocia p obitum conceden tis volumus expirare[v]. Circa munera vero ⁊ expēsas assessores ac notarios ⁊ personas testimonij causa vocandas illa precipimus ī huiusmodi conseruatoribus per omnia obseruari: que in delegatis iudicibus cōstitutio a nobis super his edita[x] obseruanda decreuit. Quicquid autem contra p missa: vel coꝝ aliqō attētari ꝓtigerit: oio[x] decernimus irritū ⁊ inane.

I Anno. iiij.

Legati nō cardinales sine spāli mandato iure legatiōis beneficia conferre nō possunt: sed legati cardinales hoc bene possunt. Jo. an.

Officij nostri debitū remediis inuigilat subditorū: qr dum eoruz exercitimus onera: dū scādala remouemus: nos in eorum quiete quiescimus ⁊ fouemur ī pace[z]. Prouide presenti ōcreto statuimus: vt ecclesie romane legati[a] quantūcūqz plenam legationem obtineant: siue a nobis missi fuerint: siue suarum pretertu ecclesiarum[b] legationis[c] sibi vendicēt dignitatem: ex ipsius legationis munere conferē di beneficia nullam habeant potestatem[d]: nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgenduz. Nō in fratribus[b] nostris legatione[e] fūgētibus nolumus obseruari: quia sicut honoris prerogatiua[f] letantur: sic eos auctoritate fungi volumus amplioꝝ[g].

Item ēs quartus. s. ti. sancte cecilie presbytero cardinali apo. se. legato.

Legatus habet ordinariazz. de per mortem pape non expirat eius officium. h. d. Jo. an.

Edita. s. ō rescrip. statutū. in hoc q cōparātur alij ōlegati ⁊ cōseruatores lz discrepēt ī qn qz superiꝰ enarratis. s. qr canonicus ecclesie cathedralis potest esse delegatus sed non conseruator secūdo qr eius q ē mihi ꝓseruator: ꝓseruator eē nō possuz. tertio qr eius cui suz subiectus ecclesiastica vel temporali iurisditione cōseruator esse ñ possum. quarto qr cōseruator ñ subdelegat nisi fm formam hic positā. quinto qr cōseruator excedēs metas ptātis sue suspensus ē ab offō: hec patēt ex tertu. sertum addidi. s. in glo. idem in ō legato. septimū secūduz opi. in glo. vnde si.

y Dio. ergo sine aliq ope exceptiōis: ⁊ fa. qō viri. s. ō rescrip. c. i. ⁊ c. ti. statutum. in fi.

Officij nostri Et primo pōit Inno. proemium ad vicenda: vsqz ibi puide. scōo pōit statutū de legatis non cadialibus vsqz ibi: qō ī ffib ibi ponit de cardialibus vsqz in fi. Jo. an.

z Pace. ad hoc pemium concor. pemiuz huius li. ⁊ j. de resti. spol. frequens.

a Legati. tria genera legatorū distinguit h ō cre. ⁊ lz quo ad quedam nō sit ī illis īparitas: vt viri. s. de rescri. statutū. i. rñ. in glō. qr verbuz. tñ quo ad alia est īparitas. s. in excōicatos absoluēdo: vt. s. e. c. pe. ⁊ ī confirmationibus eremptoruz. s. e. li. de elec. si abbatem. ⁊ in cognoscēdo de causis eremptorū ⁊ illos puniēdo. j. de v. si. c. i. ⁊ in collatōib bñficiorum vt h. ⁊ qui dicantur esse legati ō latere: no. s. e. c. pe. ⁊ q cardinales dicantur esse de latere patet. j. cum dicit: quod in fratribus nostris ⁊c.

b Ecclīaꝝ suaꝝ. sicut cātuariesñ. ⁊ choraceñ. s. e. c. i. ⁊ ō ap. c. i. cum si.

c Legationis. q. d. si alio iure hoc eis ꝓpetet: legato illud nō ꝓuat.

d Ptātem. s. supra de sup. neg. pla. lrās. vbi legati q cardinales nō erant: vt ibi patet: ex suprascriptione bñficia conferunt: dic q illud fuit ex spāli mandato: ⁊ sic non dicit: sed concordat ei quod statim sequitur nisi hoc ⁊c. multa ergo licēt ex spāli demandatione que ex generali virtute legis non licent: de his vide supra. ti. prori. is cui. in fi.

e Fratribus nostris. no. qr cum papa promiscue de cardinalibus loqtur vocat illos fratres: si spāliter: ēpos cardinales vocat fratres: reliquos filios. supra de testi. licet. iij.

f Legatione. repete ecclesie romane: de qua supra tractauerat.

g Prerogatiua. cōcor. s. ti. prori. c. vl. §. i. ⁊ j. de priui. ne aliqui.

h Ampliori. vnde beneficia conferre poterunt: cum restitutione tamen ⁊ determinatione: quam habes. j. e. presenti: ⁊ c. se. sed qd dicis: pt ne legatus cardinalis conferre beneficia: quorum collatio deuoluta ē ad papā per latera. cōci. videt q sic: per decre. supra de pben. c. pe. vbi legat[o] tale

Legatos: qbus in certis prouincijs cõmittitur legationis officium vt ibidem euellant z dissipent[a] edificent atq3 plantent[b] prouinciarum sibi cõmissarum ad instar pconsulum[c] ceterorũq3 psidũ qbus certe sunt decrete prouincie moderande: ordinarios reputantes[d]. Presenti declaramus[e] edicto commissum tibi a prede. nostro legationis officium nequaquam p ipsius obitum expirasse[f].

Bonifacius octauus.

Finita legatione expirant reseruatiões legatorum z omnis processus habitus sup illis: nisi tunc illa bñficia iam vacantia sint collata demum dicitur q pendẽte vna sua reseruatione in ecclesia collegiata vel de beneficio spectante ad collationem alicuius legatus in eadẽ ecclesia: uel bñficio spectante ad collationẽ eiusdem: aliam facere non põt: z quod fit cõtra predicta: irritum decernit. Jo. an.

Presenti declaramus edicto reseruationes quorumcunq3 beneficiorum ab apo. sede. legato. sue[g] legationis auctoritate factas: z decreta interposita super ipis: necnõ denunciationes: ĩhibitiones: z processus quoslibet per eum uel p executores deputatos ab eo habitos circa ipsas: dummodo ad collationem[h] eorundem beneficiorum iam vacantium minime sit processum eo ipso q illius finitur[i] legatio: viribus penitus vacuari: nec executores eosdem posse vlterius bñficia taliter reseruata cõferre. Ceterum reseruationes huiusmodi p quas interdum prelati z ecclesie nimium oneranf restringere[k] cupientes: phibemus: ne postquam legatus in aliqua cathedrali vel collegiata ecclesia reseruationem aliquam duxerit faciendam aliam illa pendente[l] faciat aliquatenus in eadem[m]. Nec etiam postquam alibi reseruauerit aliquod beneficium ad collationem ptinens cuiuscunq3: aliud[n] quod ad illius[o] colla-

beneficium ptulit dicebat ibi. Alii. q talis legatus hoc nõ poterat sine speciali mandato. z ideo ibi institerat ipse legatus apud papã q illã collationem pfirmaret: z sic faceret illã valere. Gof. ibi reprehẽdebat vin. z Inno. concor. ibi gof. z guil. in spe. ti. de legato. §. nunc tractemus. circa prin. q omnes dicunt q legatus de latere bene potest pferre talia beneficia p pdictam decret. immo dicit gof. q illa pcipue potest pferre que sunt ad papã deuoluta: cui⁹ vices gerit in puincia allegabat et decr. s. eo. dilectus. z s. de inrepatro. cũ dilectus. p hoc et hñ fac. s. eo. li. de elec. si abbatem .ij. rñso. vbi confirmat electiones quarum confirmatio spectat ad papã z. j. de verbo. sig. c. i. i. rñso. q ergo petit pdcã decre. pe. ille legatus q papa collationem p eũ factam psequeref benigno affectu intelligaf quo ad facti executionẽ q: legato non parebaf. Certum est ãt q legatus et ð latere nõ põt pferre beneficia vacantia i curia sine spãli mandato. ut. j. de preben. lz in fi. qð intelligo infra mensem. ut eo. ti. statutũ. Et no. q vbi est legatus cardinalis in prouincia: vel alius habens spãle mandatum: possent tres cõcurrere in collatiõe bñficij. scilicet papa: legatus z ordinari⁹. z si apparet quis primo contulerit non est dubium: si vero non apparet quis primo ptulerit: tenet quod hẽs infra de prebendis. si a sede. Jo. an.

Legatos. Quo facit pmittit z probat declaratiõis cãm. scdo declarat ibi pñti. Do. Extrauagans fuit eiusdem clementis z icipiebat ex pte z approbat h decre. quod no. Jo. vij. q. i. sicut vir. z. xxv. q. ij. igitur Jo. de eo in qõnibus suis in pn. Inno. de offi. dele. lz hosti. de resti. i inte. tum ex lris. z. s. e. c. vlti. z Guil. in spe. e. ti. §. superest. ver. quid de sententia: z. §. finitur. ver. pone ergo. z. ver. se. z i sũma dicit q legat⁹ hz ordinariã. Vñ p⁹ mortẽ pape nõ expirat ei⁹ offm. Et no. q: lz decre. dirigaf legato cardinali: tñ indistincte loquif de oibus legatis et quo ifert postea solutionẽ ad ipsum legatum querẽtẽ: quod et patet ex eo quod infra dicit ceterorũq3 psidũ. lz ergo quo ad qdã sit dña iter eos: ut dixi. s. c. proxi. nõ tamen quo ad hoc: ut hic vides.

a Dissipent. vitia.

b Plantent. virtutes: z ista pprie sunt ordinariorũ. s. de offi. or. c. i.

c Proconsulum. legatos cardinales equparat pcõsulibus: reliquos presidibus. Nã procõsul est q ex psulibus ab impatore ad regendam certam prouinciam mittif. Presides aũt illi dicunf qui cum non essent prius cõsules: mittebanf ad regimina prouiciarum. ff. de offi. psi. l. i. vbi de hoc z. l. ij. z. ff. de offi. questo. l. i. §. ex his. vnde arguẽdo a noĩe legati cardinalis qui ex latere pape z ex consulibus suis: assistunt. n. sibi in secretis cõsilijs. s. e. lib. de elec. fundamenta. §. decet z qui mittuntur ad regendam prouinciam equiparantur pcõsulibus. s. de senten. excommu. ad eminentiam. ff. de offi. procon. l. ij. Reliqui autem qui secretis consilijs non assistunt missi ad regendas puincias equiparantur presidibus: sed illi hñt ordinarium: ergo z isti.

d Reputantes. hic incipe constructum: nos reputantes legatos zc. z merito dicuntur ordinarij: nec expirat eorum officium. faciunt. n. statuta perpetua. supra de loca. c. i. z. s. e. ti. c. vlt. z adeuntur per querelam. s. e. ti. c. i. z de hoc. ii. q. vi. c. iij. Item habent imperium. s. e. li. de elec. si abbatem. ff. de offi. procon. z. l. ideo. ad idem. eo. ti. l. i. z. ij. z. C. de of. eius q vicem alt. iu. ob. l. i. z. ij.

e Declaramus. nõ est ergo iuris noui pmulgatoria sed veteris declaratoria. quod ergo dr i predcã decr. tum ex lris. de resti. in inte. in pn. cui et alex. successor ipsius anastasij officio legationis denuo in partibus illis fũgenti zc. illud denuo determinat verbum cõmisit quod sequitur: nõ enim morte anastasij expirauerat legatio. no. tñ. Gof. i sũma istius tit. §. finitur. q morte pape lz expiret legatio: nõ tñ iurisditio quo ad cepta. sed nec expirat legatio. ut. j. sequitur: nec mirum: legatus. n. pape dr legatus sedis apo. sed sedes ipsa non moritur. xij. q. ii. liberti. ij. s. eo. lib. ð rescrip. si gratiose. Et no. q: ista decre. nõ distinguit an ille legatus tpe mortis ingressus fuerat puinciam uel non vnde sicut i reliquis ordinarijs nõ inspicimus mortem constituentis: ita nec in isto. An autem vacante sede cetus cardinalium reuocare possit legatum forte cõiter a papa z a cardinalib⁹ deputatum. No. hosti. in pdcã decre. tum ex lris. z Guil. i pdcõ. §. finitur versi. sed nunquid. q ex magna z euidẽti cã hoc possent: alias hoc nõ debẽt. De potestate tñ cardinalium sede vacante: vide qð dixi. j. de scisma. c. vno.

f Expirasse. idem habes de inquisitoribus heretice prauitatis. j. de here. ne aliquid. Joan. an.

Presenti. Sũt tres partes. prima in vno declarat. secũda circa duo restringit tertia decernit. secũda ibi ceterum tertia ibi: qd. Do. ista decret. z sequens restringit generalem ptãtem legatorum circa beneficia pferenda. de qua. s. eo. c. i. verum est tamen q primum dictum huius decr. declaratoriũ est iuris veteris ut in prin. patet hec decre. no. p hosti: s. eo. c. vlti. z per eũ z p her. s. ð in repat. cum dilectus. z guil. in spe. e. ti. §. nunc tractemus. v. sed ecce. Jo. an.

g Sue legationis. quasi si ex spãli. auctoritate sibi tradita a papa hoc faceret tunc secus: ad hoc. j. ð prebẽ. hi qui. ij. rñ. no. q: si legatus nõ cardinalis non põt pferre bñficia vacantia iure legationis. s. e. c. i. multo minus ergo posset fuare: i cardinalibus habet locum hec decre.

h Ad collationẽ. ergo ñ sufficit quod vacauerint: nisi priorũ beneficiorũ vacãtiũ sit fcã collatio: z ẽ si. j. de pces. preben. c. vlti. vbi non sufficit q beneficia vacauerint: z q ab executorib⁹ fuit petitum ut illa pferent si ipsorum nõ fuerit fcã collatio imo habuit locum reuocatoria

i Finitur. hoc potest eẽ multis modis: puta q: datus fuit legatus ad tps: finito tpe finita ẽ legatio. s. de of. dele. de causis. Item qñ reuocat⁹ est. ff. de iudi. l. iudicium. item qñ egressus est legationem aĩo non redeundi. legationem ideo dixi q: si esset egressus vnam puinciam is qui est legatus in pluribus: ex quo nõ est egressus legationem: adhuc non expirauit eius iurisditio. s. e. ti. nouit: sic. n. legatus in qualibet parte legationis existens iurisditionem exequitur: sicut eps i qualibet pte dio. j. ti. proxi. cum eps. Item finitur legatio psonalis morte ipsius legati non tamen morte pstituentis. s. c. proxi. psonalis ideo dixi: q: si esset realis: puta que competeret dignitati: nõ expirasset morte legati: ut. s. e. c. i. z. s. ð offi. dele. qm abbas. z quod supra dixi his modis legationem finiri: dic virum in sui persona z quo ad non cepta per delegatos: sed si quas causas cõmisisset: z res non eẽt integra: durat finito eius officio illius delegati ptãs. s. e. c. vlti. Et ẽ mirabile: q: iurisditio delegati a legato bene perpetuaf per citationẽ z alium iudicialem actum: sed nonficatio inhibitio z decretum nõ ppetuauit iurisditionem executoris hoc z alios processus facientis: sed reseruationes beneficiorũ sunt odiose p pter duo: q: per eas datur via ad vacaturas: z q: preiudicant ordinarie ptãti: igitur sunt restringende. sed ptãs executorum datorum a papa super gratia facta et re integra: z super facienda re non integra: bene perdurat post mortem pape: q: papa potest ius ad vacaturas dare: sed non sic legatus. s. e. ti. pri. si super gratia z. j. de preben. si cui. in fi. bene ergo potest donec durat in officio impedire ordinarium in conferendo: sed finito officio non: ut hic.

k Restringere. cãm huic edicto z ei qð dr. j. c. pri. dare potuit cardinalis sancte marie noue: q in pluribus prouincijs legationis papali fungẽs officio oẽs dignitates psonatus z beneficia in legatione sua vacantia sue collatiõi reseruauit: restricta est ergo hodie eorum potestas ut infra patet.

l Pendente. illa igitur sublata: puta mortuus: uel p sufam debito modo exclusus est is pro quo fcã erat reseruatio: uel iam consecutus est prebendam uel reuocauit legatus reseruationẽ: tũc bene põt in ecclesia eadẽ facere aliã: q: illa nõ pendet. si vero illa pendet aliã non põt facere: sic z pendente dilatione quiescit officium iudicis. C. de dila. siue pars. s. de ap. significante. z sic pendente lite ɔ vnũ electum non põt ali⁹ eligi: qð dic ut. j. ut lit. pẽdente. c. i. z. ij. sic z attentata pẽdente appel. reuocanf per modũ attẽtati: qð dic: ut. j. de ap. non solum. sic z is q ptulit alicui beneficiũ pendente termino acceptationis: non põt illud alij pferre: ut. j. ð preben. si tibi absenti. z sic pendente negocio reseruationis delegatus nõ subdelegat cãm nisi de recusatoris assensu: ut. s. de offi. dele. iudex. ij. rñso sic z accusatus pendente accusatione nõ promouef. s. de accusa. omnipotens. nec testificatur quod dic ut. s. de testi. c. vlt.

m In eadẽ. q: ista lra non distinguit: nõ curo an illa beneficia spectent ad collationem vnius an diuersorum ex quo. n. sint in eadẽ ecclesia siue eijdem siue diuersi habeant pferre pendente vna reseruatione non fiet alia.

n Aliud. etiam in alia ecclesia: z sic differt a proximo dicto.

o Illius. pone reseruauit legatus beneficium quod spectat ad collationem episcopi: ac reseruatione pendẽte reseruat aliud quod spectat ad collationem ipsius

episcopi ⁊ alterius: nunqd valet reseruatio sibi: credo q̃ nõ: qz licet spectet ad collationem alterius tñ ⁊ illius. ⁊ est si. quod viri. s. de rescrip. statutum. §. cum eo in glo. ii. ⁊ qui iurat nõ suũ esse: iurat ẽt sibi cõe non esse. ff. de ver. sig. pupillus. §. vlti. ad hoc. ff. de leg. iij. l. si qs seruos. vbi testatore legãte seruos suos. ⁊ q̃ totum ⁊ qui in pte sui sunt: legati esse videntur: nec ob. j. de preben. cũ illis in fi. qz illõ induxit intẽtio pape q̃ illam solum grauare intendebat ut ibi viri in vlt. glo. nec ob. qõ diri. s. de rescrip. cũ aliquibus qz similitudo ⁊ idẽtitas ratõis illud inducit ut ibi diri.

a ¶ Premissa. oia comprehẽdit: ad idem. s. de rescrip. olim si igitur finita legatione executor ꝓferat uel pfessus faciat nõ tenet: ut in. i. trñso. ⁊ idem in sequentibus casibus: ut in prin. viri.

De liberatione. Sunt due partes principales. secunda ibi: phibemus. ⁊ prima pars facit duo. primo ponit p̃ hibitionem in quadruplici specie. scõo decretum ibi: decernẽtes. scõa facit quattuor. primo ponit phibitionẽ in quadruplici specie secundo eius cãz ibi: cuz p̃ hoc: tertio decernit ibi: Nos. n. quarto prorogat ibi volentes. Do.

b ¶ Ecclesias. tolle quod est. j. sue ordinationi ꝛc. ⁊ conferre ecclesiam ẽ cõferre ipsam principalem dignitatem de ecclesia: puta epatum: plebaniam: abbatiam. prioratum: uel his similia. ⁊ has hic phibet conferri: nõ tñ prohibet canonicatus ipsarum ecclesiarũ conferri per legatos: quod ex his patet que sequuntur.

c ¶ Electionis. aduerte: iam vidi de facto hanc qõnem. legat⁹ cõtulit plebaniam que ad collationem epi spectabat: quereba-tur an collatio eius teneret: et dicebant quidaz q̃ sic per hanc lkam: ex quo non p̃ viam electionis: sed collationis assumitur ibi prelatus. sed hoc non est verum: qz ista littera que ẽ via electionis loquit tñ in prelaturis cathedralium ecclesiarum loquitur. q. d. archidiaconatuz in ecclesia cathedrali legatus conferre non poterit: si ista duo cõcurrunt: q̃ ille archidiaconatus sit maior dignitas post episcopuz. ⁊ qõ p̃ viam electionis archidiacon⁹ ibi assumat. sed si vtrũqz uel alterum desijt tunc legatus illum conferre poterit vnde nõ sine mysterio sic diuisim summaui intellectũ: ad hoc facit quod seqtur sue ordiatiõi. ⁊ c. nec ob. j. neqz aliquod quomin⁹. ⁊ c. qz ⁊ sine illa clausula satis erat prohibitum p̃ precedentia: ⁊ ibi sic locutus ẽ: pro eo q̃ id ut plurimum euenit: ⁊ põt etiã respicere qõ hic dicit de dignitatib⁹ cathedralũ ecclesiarũ maioribus post epos: sed cũ maioritas ꝓsideret circa multa: ut circa ordinẽ fm quez archipresbyter est maior archidiacono: circa administrationem fm quam econuerso. ⁊ circa alia que no. s. de rescrip. sedes. de qua maioritate intelligimus: dic q̃ de maioritate prelationis loquit: in qua lz inspicienda sit ꝓsuetudo: dicim⁹ tñ ẽ iure archidiaconum precesse: is ergo qui preest post epm capitulo conuocat capitulum. ⁊ similia facit. hac prohibitione inclusus est.

d ¶ Interponat. no. q̃ ordinarius ad quẽ collatio uel electio nõ spectat non põt inhibere electoribus ne eligãt: ẽt si sit legatus de latere: multo minus inferior. s. de resti. in integ. c. ij. vbi de hoc.

e ¶ Prohibem⁹. declarat no. p̃ Inno. ⁊ ho. ⁊. s. de of. ẽlegati ex parte. io. an.

f ¶ Specie. hic genus ⁊ species parificant: interdũ differũt: quod dic ut. xxiij. di. q̃q̃. s. de offi. ordi. si sacerdos.

g ¶ Cuicũqz. uel qbuscũqz: ut in vna pson̄a prohibitũ censeat in pluribus repetitum cum eadẽ subsit rõ. ad idem. s. eo. li. de elec. c. pe. in prin. ⁊ ad hoc de pe. dis. iij. adhuc instant. reui. di. cũ ad verum. vñ nõ poterit resignationẽ cõmittere vni q̃ recipiat: ⁊ alteri q̃ demum conferat: qz qua rõne cõmittendo hec eidẽ da tionez p̃tineat q̃z diu reseruatio pẽdet alteri⁹: sibi quoquomodo reseruet. ¶ Quicquid autem contra premissa[a] ꝓtigerit attentari: eo ipso viribus nõ subsistat. Idem.

¶ Cathedrales vel regulares vl' collegiatas ecclesias legati reseruare vel conferre nõ possunt. Idem i dignitatibus ecclesiarũ cathedralium que sunt maiores post episcopos: si ipsarum prelati per electionem debẽt assumi: ⁊ cõtra hoc fcm̃ est irrituz. Scõo dr̃ q̃ legatus non põt alicui cõmittere q̃ recipiat resignationẽ bñficij ⁊ postea illud conferat: ⁊ contra factum vel faciendũ decernit irritum. io. an.

De liberatione prouida duximus inhibendum: ne aliquis apostolice sedis legatus quantũcũqz legationem obtinere plenariam dignoscatur: cathedrales vel regulares aut collegiatas ecclesias[b] seu ipsarum ecclesiarum cathedralium dignitates: ad quas hi qui preficiuntur eisdez maiores in earum capitulis post episcopos existentes habent p̃ viam electionis[c] assumi: sue ordinationi: collationi: prouisioni: electioni: aut dispositioni quomodocũqz reseruet: nec de ipsis ordinandis: ꝓferendis: vel disponendis: se aliquatenus intromittat: neqz aliquod. quominus hi ad quos pertinuerit eligere aut postulare libere valeant cum vacabunt obstaculum quomodolibet iterponat[d]. ¶ Decernentes qcquid ꝓtra hoc actum extiterit eo ipso irritum ⁊ inane. ¶ Prohibemus[e] insuper ne legatus ipse in genere aut in specie[f] cuicunqz[g] ꝓcedat vt ab his qui beneficia infra legationem eiusdem habentes: ea in illius manibus voluerint libere resignare: ipsoruz resignatione recepta: illa valeat idoneis ꝓferre pso nis. ¶ Cuz per hoc aperiri posset via ꝓtra lateran.[h] ꝓcilium ad beneficia vacatura. ¶ Nos enim cõcessionem quam cõra hoc ꝓtigerit attentari: ⁊ quicquid ex ea vl' ob eã secutum extiterit: nullam p̃rsus habere statuimus roboris firmitatez. ¶ Volentes non solum ad futura: sed etiam ad preterita ⁊ adhuc pẽdentia[i] negocia hoc extendi.

Idem.

¶ Collatio legati p̃ taciturnitatez prioris beneficij viciatur. h. d. zen.

Collatio beneficij per legatũ[l] sed. apo. tibi facta nullius momẽti existit: si in ea non fuerit habita mentio[k] de alio beneficio: quod primitus obtinebas.

Rubrica de officio ordinarij.

Anno. iiij. in conci. lugdunensi.

¶ Archiep̃s non potest sibi ꝓstituere officiales in dioc. suffraganeorum suorum: etiaz pro futuris causis per ap. deuoluendis ad ipsum: nisi de consuetudine hoc habeat: ⁊ tunc etiam tales officiales inhibere non possunt p̃rusquaz fuerit appellatum. Secundo dicitur q̃ do nec archiepiscopus de facili potest haberi officialis eius suffraganeuz excommunicare suspendere vel interdicere nõ potest p̃pter ordinis episcopalis reuerentiam. hoc dicit in summa. Io. and.

Romana ecclesia: ⁊ infra. Prohibem⁹ quoqz ne Remensis[l] archiep̃s in dioce. suffraganeorum suorum foraneos[m] officiales ꝓstituat: quia cuz metropolitani ne suoz suffraganeorũ ingrediantur[n] dioce. vt in eis aucto rez via ad vacaturas: eadem ratiõe ꝓmittẽdo ẽ diuersis. ⁊ iste est casꝰ spãlis quo possum per me qõ nõ p̃ alium. ẽ regulaz. j. de reg. iu. potest. ubi hũc ⁊ quosdam alios numeraui: legatus. n. bñ potest resignationẽ bñficij recipere: ⁊ postea illud bñficiũ vacãs ꝓferre. sed hãc ꝓmissionem nõ pot' facere facilius. n. per hunc modũ fieret fraus ad vacaturas q̃ p̃ illum: ⁊ ẽ si. expssum. s. de ꝓcess. pben. ꝓstitutus. vbi nõ pt alicui epssp̃aliter ꝓmittere q̃ ꝓferat certum bñficium cũ vacabit. lz cũ vacauerit posset illud ꝓferre: puto tñ q̃ legat⁹ bene possit ꝓmittere alicui qõ recipiat resignationem alicui⁹ bñficij: ⁊ recepta resignatiõe cũ beneficiũ vacat: bñ posset eidez ul' alteri cõmittere qõ illud beneficiũ ꝓferat: ⁊ p̃ hãc dec. attentari posset q̃ lz eps posset general'r tradere ptãtem officiali vel vicario suo ꝓferẽdi bñficia vacatura. s. de offi. vi. c. vlt. ñ tñ alteri quez officialẽ constitueret.

h ¶ Lateranen. s. de cõcess. preben. nulla.

i ¶ Pẽdẽtia. q. d. sic ẽ ꝓstõ nõ respiciebat preterita: ita nec pendentia sed p̃rogatiõe eaz certendi voluit adtrãqz: de ẽ vide. s. de elec. lz. canõ.

Collatio. Non diuiditur qz breue est

l ¶ Legatum. cardinalem: qz alius iure legatiõis ꝓferre nõ potest. s. eo. c. i. in fi. nisi ex spãli potestate: ut ibi.

k ¶ Mẽtio. qd vices si legatus p̃prio motu: ⁊ ẽ expmit in lr̃is ꝓcessionis ꝓferẽ mihi bñficiuz bñti aliud de illo mentione ñ fcã: nũqd valebit collatio sicut ⁊ valet eo casu si papa contulisset. j. de pben. si motu p̃prio: vt q̃ non. qz papa nõ est ligatus legibus sicut legat⁹. C. de leg. digna vor. de ꝓcess. pben. p̃posuit. vñ aliud in papa: aliud i legato. sed ẽriũ credo sicut. n. si ordinari⁹ mihi bñtu bñficiuz ꝓfert aliud: bñ tenz collatio hoc tacito: licet vtrunqz retinere nõ possiz: ut in cle. de of. or. c. ii. q̃ in hoc reprobat qõ ẽ no. archi. sic ⁊ si legatus ꝓferat tenebit collatio: non tñ vtrunqz pp̃ hoc potero retinere: ⁊ fa. s. de rescrip. gfa. hoc ergo ꝛẽdit dec. q̃ sic i petrans bñficiũ a papa tenet de bñficio qõ hz q̃tũcũqz modicũ sit illud: facere mẽtionẽ: sic ⁊ ipetrãs a legato: alꝯ ñ valebit collatio: qz impetratio est surrepticia: vbi vero nõ ipetrauit sz legatus contulit; i quo peccauit ille cui facta est collatio: certe i nullo: vnde credo tenet. sic video q̃ impetrationẽ impedit facti possessio collorata. si de illa non fit mentio. s. de cõcess. preb. cum nostris. collationem non impedit. j. de preben. lz episcopus.

Romana. Sunt qnqz ptes fm. Io. mo. primo ponit prohibitionẽ: secunda ibi. ne p̃ eo. solut oppositionẽ illt⁹ phibitiõis. tertio ibi: qz i cãis rationẽ solutiõis subijẽ. q̃rto ibi officiales. q̃ dã limitationẽ officialib⁹ remẽsibus iniungit. qnto ibi: ⁊ hoc ad alios officiales extendit. sed dicit Io. an. q̃ plus sibi placet ut sint due ptes. Do.

l ¶ Remen. idem de alijs. ut in fi.

m ¶ Foraneos. qz foris in dioc. ꝓstituebant: qõ archiep̃s facere non põt: qz i diocesi sui suffraganei ꝛc. ut. j. sequit. uel foraneos. i. q̃ foz teneãt de ver. si. forus. uel foraneos: qz de foris veniũt ut aduene uel peregrini dicantur: quoz sunt reprobata iudicia. ij. q. vi. peregrina. ⁊ c. se. Io. an.

n ¶ Ingrediant. qũo ergo visitabunt ⁊ p̃curationẽ recipiẽt. ⁊ sic est. ẽ. s. de rescrip. cũ ex officij. de censi. sopite. ⁊ c. nuper. ⁊ j. eo. ti. romana. ⁊ c.

vlt. cum suis si. sol. B'nō possunt nisi in casibus pmissis quorum iste vn⁹ est: ⁊ vide qd no. Jo. ir. q. ii. in sūma: ⁊. c. ii. ⁊ ber. s̄. de of. or. pastoralis.

a ¶ Judicent. pro tribunali sedendo.

b ¶ Disponāt. extra iudicium faciēdo coraz se celebrari: ⁊ ante se recognoſci Jctus. J. de fo. cōpe. romana. §. vlt. de celebratione vero diuinorū dic hodie vt in cle. ō primi. archiepisopo.

c ¶ Agant. conferendo ordines: ⁊ sacramēta: ⁊ similia faciendo.

d ¶ Canonica. loquitur de his canonibus. ir. q. ij. ⁊. q. iij. nullus pmas ⁊. c. conquestus ⁊ cōcor. ler in auc. ō defen. ciui. §. interim. col. iij. vbi p̄ses prouincie q pōt cōparari archiepo nō phibet defensorē ciuitatis q pōt comparari epo: quo minus vtatur iurisdictione sua: nō sic aūt in epo circa subditos suoruz subditoruz: de hoc. s̄. e. cū ab ecclesiarum ⁊ phatur in auc. c. i prin. vbi dk q ō fensor ciuitatis pt ō causis inferioruz pretermissis in magistratib⁹ municipalib⁹ cognoscere ⁊ de hoc. ri. q. i. de persona.

e ¶ Per alios. qō eniz qs p se nō pōt nec p alium. lxvi. dist. sicut. ff. ō admini. re. ad ci. p. l. ij. §. i. ar. s̄. lxxxvi. di. nō liceat. J. ne cle. vl mo. c. ult. cum si. primū est generale: scōa sunt specialia: qō dic vt. lxxxviij. di. cp̄s gubernatōnē qō etiam est s̄. J. de regu. iu. pōt quis.

f ¶ Nec pro eo. olim hic erat duplex lra. s. hec p ut iacet: alia fz causas p ap. ⁊c̄. ⁊ hanc lram cōiter habebam⁹: ⁊ hanc secut⁹ ber. posuerat. gl. q̄ fm hanc lram: nec p eo false ē: dicēs q archiep̄s poterat tales officiales i causas ap. cōstituere: sz de illis in quib⁹ appellatum non est nullaz habebant potestatē nisi ō cōsuetudine. ⁊c̄.

¶ Possunt. ⁊ debent quod dic vt. J. e. vt litigantes.

b ¶ Delegare. non tñ suuitētē cōpellere ad delegationē suscipiendā. s̄. e. pastoralis. i. rñso. ⁊ ibi plene de hoc. ⁊. J. de fo. cōpe. romana. ij. rñso.

i ¶ Inhibitiones faciāt. s. iudici. ap. ne vlterius in causis procedat: vt. J. eo. ti. a quibus ⁊. J. de ap. romana. §. si aūt. ⁊ de effectu huius inhibitionis: dic vt. J. eo. non solum.

k ¶ Quia in causis. similitudinem ſprobat.

l ¶ Noscuntur. no. q eo ipso q appellatum est iurisditionez hz in cā vnde videtur q statim possit inhibere: sed de hoc dic vt dicā. J. in decre. de ap. romana. §. si aūt. ⁊ in decre. J. non solum.

m ¶ Vices suas. qz pñt p aliū qō p se. J. de re iudi. pōt. cum suis concor.

n ¶ Nōdum. nemo dat quod nō hz. i. q. vij. dalbertū de. iurepa. q aūt. ⁊ concor. ff. de offi. pcō. obseruare. §. vlt. de rescrip. c. pastoralis in fi.

o ¶ Futuris. tractus futuri tpis ⁊c̄. ff. de vsur. l. i. §. i. ⁊ de hoc. s̄. de procur. auditis. in vlti. glo.

p ¶ Cōsuetudine. pscripta. s̄. de cōsue. c. vl. ad idē. s̄. e. li. co. ti. c. iij. ⁊ cō cordat ad hāc lram. J. e. ti. vt litigantes in fi. Jo. an.

q ¶ A qbus. s. officialib⁹: ⁊ idem dic de ipsis archiepis. eadē. rōne. io. an.

r ¶ Circa illam. puta vicine puincie infra duas dietas vulgares. s̄. de rescripts. nōnulli. vel legales: ut. J. de prebē. pñti. §. loca. vl dic arbitrariū adde qō diti. s̄. de tempo. or. cum nullus. §. cp̄s.

s ¶ Ceriterit. s. archiepiscopus.

t ¶ Attentent. hz de iure hoc possint: qz hz sint minores ordine: sunt maiores iurisditione: pp eos quorum vices gerunt. xcii. di. c. vlt. ⁊. xciiij. dist.

ritate pp̄a iudicēt[a]: disponāt[b]: aliqdue aliud agāt[c]: canonica[d] probibeant instituta nequaquaz hoc possūt i illis p alios[e] exercēt. ¶ Nec p eo[f] q causas per appellationez delatas ad ipos pñt[g] in suffraganeorum suorū dioce. delegare[h]: sitr hz eis tales officiales instituere in eisdem: qui eorum vice cum appellatur ad ipsos citationes inhibitiones[i] faciāt: seu compescāt i hac pte kbelles. ¶ Q:[k] i causis p appelatōnem deuolutis ad ipsos iam iurisditionē obtiere noscunt[l]: pp quod licite possunt sup illis ꝑmittere vices[m] suas. Nō sic aūt in alijs i quibus nōdum[n] extitit appellatum ⁊ iccirco nō debēt aliquos constituere pro citationibus in futuris[o] causis appellationuz ⁊ inhibitionib⁹ faciēdis: nisi aliud remēsis ecclesia circa talium officialium institutionem de cōsuetudine[p] obtineat speciali. A qbus[q] etiam si de cōsuetudine huiusmodi possint in remēsi prouicia constitui inhibitiones tamen ne procedatur in causis priusquam ad remensem curiaz appelletur: fieri penitus inhibemus.

¶ Officiales autem remensis archiepiscopi quādiu i sua puicia vl circa illā[r] extiterit[s] in suffraganeos interdicti suspēsionis vel excōmunicationis proferre sniias nō attētent[t]. ¶ Et hoc idem ab officialibus aliorum metropolitanorum[v] circa ipsorum suffraganeos: quibus ob reuerentiam[x] pōtificalis officij deferri volumus in hac parte precipimus obseruari[y].

¶ Reg. decimus in generali concilio lugduñ.

¶ Canonici qui a diuinis cessare possunt consuetudine uel alio iure si cessare uolūt: causaz sue cessationis expimāt in instrumēto publico vel patentibus lris suo uel alio auctētico sigillo munitis: ⁊ exhibeāt illas vel illud illi contra quem cessant: hoc pretermisso vel expressa causa nō inuēta legitima qcqd medio tēpore pceperint ab ecclesia restituant: ⁊ que percipere debent nō percipiant: ⁊ satisfaciant de iniurijs illi contra quem cessant: cā legitima inuenta tenetur ille ad interesse canonicis: ⁊ ad certam quātitatez ecclesie superioris taxandā arbitrio. Vltimo reprobat cōsuetudo qua imagines sanctorum in dicta cessatione spinis ⁊ vrticis supponebantur. Et statuit cōtrariuz facientes grauiter puniēdos. Jo. an.

Si canonici[z] a diuinis[e] cessare[?] voluerint: pro ut in ecclesijs[x] aliqbus sibi ex cōsuetudie[a] uel als[b] vendicāt: antequam ad cessationem huiusmodi[c] quoquomodo pcedāt: i istrumēto[d] publico v patētibus[e] lris sigillorum suorum aut alterius[f] auctentici munimine roboratis: cessationis ipsius cām expimant: ⁊ illud[g] vel illas[h] ei ꝑtra quem cessare intendunt: assignēt.

¶ Sciturí: q si hoc[i] pōtermisso cessauerint: vel causa[k] quam expresserint nō fuerit inuenta[l] canōica: oia que de quibuscūqz prouentib⁹ illius ecclesie[m] in qua cessatum fuerit cessationis tpe pcepint restituent[n]: Illa vero q pro eodez tpe debent eisdem: nullo modo percipient:[o]

u ¶ Metropolitanorū. vni de iure scriptuz oēs instituit. xxiij. di. preterea. lxi. di. miramur ō re iudi. in causis.

x ¶ Reuerentiam. s̄. de offi. de lega. c. ii. e. ti.

y ¶ Obseruari. dicit de officialibus. quid dices de delegatis ipsoz archiepiscoporuz: credo q idez: cū eadē sit rō: imo multo fortius: qz magis est iurisditio. officialis fauorabilis: cum idez sit consistoriuz. J. de ap. romana. i. rñso.

¶ Si canonici. Sunt quatuor ptes. fm gar. ⁊ Joā. mo. primo ponit cessatiōis formam. scō ibi: sciturí punit nō ſuātes illā. tertio ibi: si aūt. punit illos ꝑ quos canonice cessatum est. quarto ibi. ceteruz improbat quēdam abusum quez facētes puniri decernit. io. an.

z ¶ Canonici. seculares non. n. in regularibus locuz hz hec cōstitutio fm guil. qō est falsum. J. e. q̄uis. in prin. ⁊ dic canonici: ⁊ capitulum: qz pauci hoc ñ possent facere. s̄. ō his que fi. a ma. par. cap. quesiuit.

e ¶ A diuinis. s. officijs.

? ¶ Cessare. de ista cessatiōe dicit. s̄. e. irrefragabili. §. ceteruz nec medio tpe dk talis eccl'ia interdicta: sed suspendunt isti organa sua: vnde tali cessatōe durāte: pōt ibi episcopus ⁊ alij celebrare sine irregularitatis pena: vt in predicto. §. ceteruz. qō nō esset si esset interdicta. ō cle. ex. mi. postulastis. de excess. prela. tanta. hz guil. ⁊ gar. nec possent ipsi canonici sine episcopo ecclesiam iterdicere: de his que fiunt a ma. par. ca. quesiuit. de iure cōi. qz de spāli ñ loquor: ⁊ sic pōt intelligi. s̄. de appel. dilectus. ⁊ vacāte sede de iure cōi hoc possunt. s̄. ō here. ad abolēdam. s̄. de ma. ⁊ obe. cuz olim. J. e. li. e. ti. c. i.

x ¶ Ecclijs. vt lugduñ. vien. Claremonten. attrebaten. ⁊ q

busdam alijs fm guil. ⁊ gar.

a ¶ Ex cōsuetudine. no. q consuetudo iurisditionem tribuit: ut. ir. q. iij. cōquestus. de fo. cōpe. cū cōtingat. de arbi. dilecti. C. de mā. l. i. ⁊ fi.

b ¶ Alias. vt ex priuilegio.

c ¶ Huiusmodi. s. posse a diuinis cessare.

d ¶ Instrumento. ad idem. s̄. e. lib. de. elec. vt circa. ⁊ dic vt ibi.

e ¶ Patētibus. ad idem de tēpo. or. c. i. J. de sen. excō. cū medicinalis.

f ¶ Alterius. no. ex vi relatiui sigillum capituli autēticū. ō hoc ō pba. post cessionē. ⁊ plene p modernos ō fi. instru. c. ij. ⁊ in spe. ō instru. edi. §. videdū. ℣. r. itē no. q pōt qs alieno sigillo signare sicut in testō. C. ō testa. si vnus. ad idē. lxxiij. di. in nomine. ad hoc. s̄. de re iudi. cum inter vos.

g ¶ Illud instrumentum. h ¶ Illas. s. patentes litteras.

i ¶ Hoc pretermisso. i. causa non expressa in patentibus litteris vel istrumento publico ⁊ assignatiōe non facta.

k ¶ Cā. q̄ manifesta ⁊ rōabilis dz cē. s̄. e. irrefragabili. §. ceterū. ⁊ sup ea dz iter uenire tractar⁹: ⁊ suari forma dec. J. e. q̄uis. nō. n. p pēsiōe subtracta vel minima offēsa fiet cessatō: sz pp grauē iuriā puta fiūt statuta cōtra libertatē iponunt talie vel collecte clericis. ō tiek clericⁿ vl cānonicⁿ p secularē bailiuū. vel his sil'ia.

l ¶ Inuēta. per superiorem. J. e. q̄uis. s. per papam.

m ¶ Illius ecclesie. sic. s̄. e. li. de elec. cupientes. §. ceterū. ⁊. e. ti. si ꝑpromissari⁹. in fi. ⁊ no. penas restringendas. n ¶ Restituēt. ꝑditione ex ista decre. cū. n. p nouā legē inducit obligatio vak ꝑdictio ex lege. ff. ō ꝑdi. ex leg. l. vna. sic est ⁊ sil'r in canone: sz fm canones nō intentek actio. s̄. de iudi. dilecti. gar.

o ¶ Percipient: alⁿ percipiat: qz cū ꝑtra eos vak actio ad repetendū: multo forti⁹

exceptio ad non soluendum.ff.de supfi.l.i.§.ait.ff.de re iu.innitus.§.cui dam⁹ .j.de re iudi.qui ad agendum.

a ¶ Ei contra quem.episcopo vel alteri cuicūq.

b ¶ Dānis ⁊ iniurijs.⁊ hec superioris taxabunt arbitrio vt ī casu se.ad hoc.s̄.qd̄ me.ca.sup.eo.C.vnde vi.l.si qñ.⁊ no.q̄ petitio dānoꝝ sup diminutione patrimonij cōpetit.ff. de dā. infec dā.§.i.insti.e.ti.§. pena.actio vero iniuriaꝝ dat ad vindictā .ff.de iniu.l.ptor.§.i.⁊ iō una nō impedit aliā.ff.ō cōdi.fur. si p fure.§.cuz furti.sicut ⁊ aliud erpēse:⁊ aliud dāna.s̄.de ī iur.ī nostra.⁊ dicit ler q̄ tutor dz resarcire dānū pupillo si cessauerit ī distractione reruz que tpe pereunt.ff.ō admi.tu.l.tutor: q reptoriū.§.si tutor: uel si cessauerit admīstrare.c.ti.qdā decedens in fi.dico autem fin guil.q̄ ille ꝯ quē cessatum ē in iuriā estimabit hoc mō: potiꝰ voluissem.c.perdidisse de meo quā hanc iniuriaz pati.sed postea taxabit iudex ne ille in infinitum iuret.ff.de iniur.l.cōstitutionibus.§.i.insti.e.ti.§. pena.de hoc in spe. de iniur.§.i. ver.in hac autem.

c ¶ Tenebunt.in tribus q̄ puniunt:p̄mo ī pceptoꝝ restōne scō qz qd̄ eis ōbet nō pcipiēt. tertio in dānoꝝ ⁊ expensarum refectione:cū.n.non seruierint altari de altari viuere non debuerāt: de pben.cum fin. Itez punient p papaz:⁊ quāta pena arbitraria.j.e.quānis.

d ¶ Canonica.⁊ vera sup.⁊ sic in exheredatiōe:pater q̄ vult filium exheredare dz cām legitimaz īserere in testamēto: ⁊ illa pronunciari debet esse vera vt exheredato sit efficax:in auc. colla.viij.vt cum de ap.co.§. aliud.sic ⁊ in ap.ante sniaz interposita.ij.q.vi.in fi.⁊ de ap. vt debitus.

e ¶ Occasionem.no.ar.q occasionem prebet interdicto ciuitatis vel alicuiꝰ castri tenetur ad restōnez dānoꝝ:que ecclesie religiosi ⁊ hospitalia illiꝰ loci occasione interdicti ī elemosynis ⁊ oblationibꝰ passa sunt:qz qui occasionem dāni ꝛc̄.de iniur.c.vlti.

f ¶ Arbitrio.hic determinat taxationē:cōdēnationem:⁊ conuersionem.

g ¶ Indeuotionis.nam imagines pp reuerentiam illoruz quos imago figurat adorare debemus:quod.n.facit scriptura legentibus:hoc pictura cernentibꝰ ideotis:de cōse.di.iij.platum.ita tñ adorare debemus:ne dubiam in latriaz conuertamus:de hoc de conse.di.iij.venerabiles.

h ¶ In terram.nam nec signū saluatoris in solo aut silice vel marmoribus humi positis sculpere vel pingere licet.C.nemini.li.si .sal.l.vna.

i ¶ Vltrix.hoc ē verbū in.l.C.de his qui ad sta.cōfu.l.i.in fi.sed que erat pena vt q̄ tpalis: vt.s.in vincula publica mittant.ff.de pe.capitaliuz.§.ad statuas. vel q̄ moriant: vt no.C.nemi.li.si.sal.l.vna.sed dic q̄ spūaliter punientur: qz nisi penitēāt ⁊ satisfaciant loci sui dignitate ⁊ honore priuādi sunt.rr vi.q.v.qui cūqz in prin. vel iudicis arbitrio.ff.de iur.delib.l.i.de of.dele.de causis.

k ¶ Compescat.pena.n.vnius metus est alterius: vt.C.ad.l.iu.repe.l.i.

Ordinarii Due sunt partes p̄ncipales.prima prouidet circa collata beneficia.scōa circa ꝯferēda ibi:in conferendis. Itē p̄ma tria facit,puidet circa p̄ceptū dispēsatiōis exhibēde:⁊ ponit penā nō exhibētis.scōa ibi:ceterū.cū exhibetur distinguit ant sit euidenter sufficiēs an dubitet.scōm mēbrum ibi:si vero.secunda principalis facit duo.primo prohibet.scōo decernit. Do.

l ¶ Locoꝝ.p hoc q̄ dicit ordinarii.locoꝝ: vt tñ de epis ītelligere ad hoc.ri.q.i. de psona.tñ dic fin guil.⁊ bar.q̄ et hāc cōpulsionē facere possunt qcūqz inferiores qui bñt institutionē.lxiij.di.si in plebibus.de of.dele.super eo.de insti.cum venissent.⁊ destitutionem.de prebendis referente.ipsi.n.ordinarij sunt ō of.or. cum ab ecclesiarum.⁊ pbatur.j.e.§.in conferendis.

m ¶ Plures.hec pluralitas qz canonibus inimica: vt.j.de de.non resi.qz nō nulli.rri.q.i.per totū.ideo odiosa ⁊ restringenda.ff.de lib.⁊ postbu.cū quidā ⁊ .j.de re iudi.odio.⁊.j.de preben.non pōt.

n ¶ Aiarū cura.lz spāliter hic dicat:idez in alijs:cum.n. pluralitas sit reprobata in beneficijs de iure cōi:pōt etiam in minoribus ordinarius id petere.ō pcur.

sed ipsi ecclesie cedet ac nihilominus ei contra[a] quem cessauerint de dānis[b] iniuriis satisfacere tenebūtur[c]. ¶ Si autē causa eadē canonica[d] fuerit iudicata: is q̄ occasionez[e] cessationi dederat ad omne interesse dictis cānonicis ⁊ ecclesie cui debitum officium eius est culpa subtractum:ad certam quantitatez taxandam:⁊ in diuini cultus augmētum conuertendam: superioris arbitrio[f] condēnet. ¶ Ceterū detestabilē abusuz horrēde indeuotiōis[g] illoruz q̄ crucis beate Marie virginis aliorūqz sanctoꝝ imagines seu statuas irreuerenti ausu tractātes: eas in aggrauatione cessatiōis huiusmodi psternunt iu terram[h]: vrticis spinisqz supponunt: penitus reprobantes aliqd tale fieri decetero districtiꝰ ꝓhibemus: statuētes: vt in eos q̄ ꝯtrafecerint ultrix[i] sic ꝓcedat dura snia:q̄ delinquentes sic puniat graniter:q̄ alios a similiū presumptiōe cōpescat[k]. Idem.

¶ Statuit papa q̄ bñtes plures dignitates: vel alia beneficia curaz aiaꝝ bñtia:p ordinarios cōpellantur ostendere infra tps competens superioris arbitrio statuendū dispēsationes:quas si non ostenderint:pīn de,pcedat:ac si nullas haberent:⁊ si ostenderint ⁊ sufficiētes nō amplius molestent:,puiso ne in pdictis beneficiis cura negligat aiaꝝ:si āt dubitet de dispēsatione ad sedem apostolicā recurratur. talibꝰ plura

et insinuatiōe.nisi essent beneficia que simul de iure teneri possent:qd̄ dic vt.s̄.e.li.de rescriptis gratia.

o ¶ Personatum.ergo idem iudicium qd̄ de bñficijs curam aiarum habentibus.s̄.de elec.dudum.ij.sed nō per oia: vt.s̄.de eta.⁊ quali.c.i.

p ¶ Similis.animarum.§.

sit tā bñficia obtinētibꝰ aliud nō cōferat bñficiū nisi ostensa dispēsatione sufficiēti:⁊ tūc ita demū ꝯferat si p dispēsationē pfit illud cuz alius retinere: vel si pōtibus renūciauerit alr collatio fcā ñ teneat. Jo.an.

Ordiarij locorū subditos suos plures[m] dignitates: vl ecclesias qbꝰ aiaꝝ[n] cura iminet obtinētes:seu psonatū[o] aut dignitatez cū alio bñficio cui cura sit is[p] ē annexa districte cōpellāt: dispēsatiōes[q] auctoritate q̄ꝝ huiusmodi ecclias psonatus seu dignitates canonice tenere se asserūt:ifra tps ,p facti q̄litate[r] ipsoꝝ ordinariorū[s] moderanduz arbitrio exhibere. Nō si forte iusto[t] ipedimēto cessante nullaz[v] dispensationē infra idē tps[x] ꝯtigerit exhiberi[y]: ecclie bñficia: psonatus seu dignitates:q̄ sīñ dispensatione aliq̄ eoipso[z] illicite detieri ꝓstabit:p eos ad quos eoꝝ collatio ptinet:libere[a] personis idoneis cōferātur: ¶ Ceterū si dispēsatio exhibita sufficiēs euidēter[b] appeat:exhibēs ne q̄quā in bñficiis huiusmodi que canonice obtinet:molestet[c]. Prouideat tñ ordinariꝰ q̄liter nec aiaruz cura[d] in eisdez ecclīis: psonatibus: seu dignitatibꝰ negligat:nec beneficia ipsa debitis obseqis defraudētur. ¶ Si vo ō dispēsatiōis exhibite sufficientia dubitet[e] sup hoc erit ad se.apo.recurrendum: cuius est estimare[f] quem modū sui[g] beneficij esse velit[h]. ¶ In conferendis[i] i-

q ¶ Dispēsatiōes.ī quib⁹ velut ambitiosis stricta fieri dz iterptatio: vt .s̄.de elec.dudū.§.insuper.s̄.de fi.pbr.c.i.⁊ .j.de pbē.ñ pōt nec ob. q̄ bñficiū p̄ncipis ꝛc.ō ver.si.oli.qz ambitio ⁊ odiū hoc inducūt.de cō sang.⁊ af.q̄ dilecto.de preben.c.vl.illud aūt ō p̄ncipis beneficio ñ odioso ītelligitur.j.de pbē. quānis.i.

r ¶ Qualitate.hoc regulariter attenditur in quibuslibet dilationibꝰ.s̄. de ap.cū sit.si q̄ dicek habere dispēsationē ī remotis ptibꝰ maiꝰ tps ei debit q̄ si in ppinquo habeat.ff.de edē.l.spaciū.

s ¶ Ordinariorum. ad quos spectat aiarū puidere saluti.j.e.§.puideat.qd si talia bñficia in diuersis epatibꝰ obtīet qlibet ordinariꝰ in cuiꝰ dioc.bñficiū obtinet ipz ꝓpellere poterit ad hanc exhibitionez .ix.q.iij.c. .ij.ad hoc.s̄.de tēp.or. cū nullus.qdā dicūt q̄ ordinariꝰ q̄ puenit ī cōpulsiōe exhibitiōis fuabit qd̄ b dz:⁊ postea alt eps in cuius diocesi bz sīle bñficiū q̄si preuentꝰ ab illo ñ poterit eū ad b cogere.ar.s̄.ō fo.cōpe. ,pposuisti.ff.de iu.om. iudi.cū q̄dā.sed primuz verius fin guil.⁊ pbat pluralitas cuz dicit ordinarij in plurali.

t ¶ Iusto impedimēto. istud excusat ne tempus currat.s̄.de ele.ne pro defectu.⁊.c.quā sit.§.fin. ⁊.c.commissa.§.i.

u ¶ Nullam.vel minus sufficientem.ar.de pe.di.i.scindite.de transla.inter corporalia.ff.q̄ cuiusqz vniuer.l.i.⁊ ideo bene sequitur ceterum.

x ¶ Tempus.ab ordinario moderatum.

y ¶ Exhiberi.sed ꝯ nemo cōpellit dicere titulus possessionis sue.C.de pebere.l.cogi.ij.q.v.§.i.ad hoc dicas q̄ in his que pñt de iure cōi possideri verum est illud:sed in alijs secus vt hic:deprebē.c. de multa.trāsferuntur ergo pp hoc onus probandi in eum: vt hic.s̄.de elec. dudum. de pcu. ex insinuatiōe: vbi de hoc.⁊.c.di.ꝯ morem.⁊ diri de hoc.j.de re.iu.c.i.

z ¶ Eoipso.qd̄ nō ostenderet in termino.lfe.n.que nō apparent nō sunt .ff.de ꝯben.emp.l.in lege.⁊.l.rutilia polla.de con.di.i.solēnitates.

a ¶ Libere.i.non ob.ꝯdictione tenentis illud:credo tñ q̄ si preueniret ipe clericus epm vel eum ad quem pertinet collatio dispensationē ostendēdo q̄ eps postea cōferre nō posset:qz video hoc in iure acqsito p decre.j.de preben.si tibi absenti.

b ¶ Euidenter.i.manifeste.s̄.de elec.si forte.⁊.j.de uer.sig.cōstōem.si aūt esset dubium:fiet qd̄ dz in ver.si vero.

c ¶ Molestetur.ne locuz habeat pena temeritatis vel calūnie.ff.ō iudicum quem.de calum.c.i.⁊.ij.de elec.vz circa.§.alioquin.

d ¶ Cura.hoc ad eius spectat officium.r.q.i.regenda.s̄.e.irrefragabili. .s̄.de elec.dudum.ij.prope princi.⁊ cōcor.de elec.cum ex eo.

e ¶ Dubitetur.probabiliter:de rescrip.cum contingat.prope fi.de ap.cōsuluit.j.de sen.ex.sacro.

f ¶ Estimare.s̄.de iudi.cum venissent.eius.n.ē interpetrari ꝛc̄.ri.q.i.§. ex his.de sen.excom.inter alia.C.de legi.l.vl.

g ¶ Sui.no.solum papaz dispensare in pluribꝰ curatis:pro his que no. .s̄.de preben.de multa.

h ¶ Velut.sumpta fuerunt hec verba ex.l.ff.de verb.sig.neratius.l fine.

i ¶ In conferendis.dixit de pluralitate beneficiorum que obtinebant: hic

dicit de his que obtinere volunt.

a Ostendak. quasi propter iuris transgressionem sit inhabilis ad beneficiū obtinendum. s. de preben. cum iam dudum.

b Ea q. not. q ī plurali dicit ea q. tenetur ergo oīa habita renunciare: si vult de nouo aliud obtinere: nec vnum pōt in aliud pmutare: ⁊ ly potuerit duo vel tria q dispensati ue habebat retinere: mō nō potest de nouo habere nisi vnū: nisi aliud dicak in dispensatione: ⁊ ē ratio: q: odiose sunt tales dispēsationes: vt dicit: et probatur expresse hoc hodie. j. de preben. non potest. i. rīso.

c Aliter. i. dispensatione non obtenta: uel obtēta si pmo non renunciat habitis: cū nō extendak dispēsatio ad tot bēficia

d Talib⁹. i. habētib⁹ plura beneficia cuz cura uel dignates: ul' psonatus ul' alter cū altero.

e Nulli⁹. ē ne reuocata decre. ō multa. vbi dicik q primum simile vacat ipso iure: sed tenet secūdi collatio. hic dk q non tenet posterioris collatio: q promptū ē iura iurib⁹ concordare ⁊ expediens. s. ō decretio. cū expediat dic fm Gar. q decre. ō multa loquitur ī eo qui vnum tm̄ beneficiuz obtinebat: qō erat ō iuk cōmuni: hic loquitur de illo q ante obtinebat plura qō erat cōtra ius cōe ⁊ q non est habilis ad aliud obtinendū nisi dispēsatōnem hz cuz sit transgressor canonum: ut prediri addē in clementina ō pbē. si plures ⁊ qō ibi no. in glo. si intelligas. Jo. an.

Q Uia pleriqz.

Primo inhibet secūdo decernit ibi ōcernētes. tertio psūptores puniri precipit ibi presumptores Jo. hec decretum erat extrauagās: ⁊ incipiebat ad audientiaz nostram.

f Pleriqz. ut potes videre. s. de accu. olim.

g Audacia. ad hoc. j. de ēb. si. ꝓstitutionē. ij. rīi. ⁊ est audacia: qz tacek veritatē mortale peccatum ē. xi. q. iij. si qs. de cri. fal. c. i.

h Interdicunt. hoc ipo se reddebāt suspectos. s. de testi. ꝓstitutis. ⁊ se ostēdit iniquā cām ꝓnere: ut ibi: ⁊. s. de testi. cogē. puenit. ⁊. C. de postulan. pnidendū. ⁊. ij. q. vij. §. verum. v. si quis autem.

i Superiorib⁹ pone gradus in archipresbytero circa epm: epo circa archiepm. ⁊ sic de singulis. i Inqsitoribus: q nō possunt alijs cōmittere vices suas. s. de of. deleg. c. vl.

k Corrigendum. crimina. l Reformādum. mores. Jo. an.

m Ecclesijs. quarum appellatione monasteria comprehenduntur. liiij. di. §. hac auctoritate.

n Personis. puta familiaribus ipoz superiorū legatoz uel inqsitoz.

o Statum. ad qō tales tenenk habita distinctione fm duplicem formaz iuramēti. de qua uel qbus habes. s. de accu. cū dilecti.

p Malicie. ti. s. de of. dele. statuimus. ij. Jo. an.

q Predicta. interdictū: penas: sinias: iuramēta. pmissiones: vel obligationes alias. r Inhibemus. si. ē qō dicit lex q dña accusata de adulterio nō pōt manumittere seruos suos: ⁊ hoc ideo ut p ipos veritas igri possit. ff. q ⁊ a qui. ma. li. nō fi. l. prosperit.

s Sēntēnijs. dico hunc casum specialē in quo non tenet sinia excōmunicatiōis ipo iure: ⁊ addēdum ad alios q recitari solent. s. de sen. ex. per tuas ⁊ dicam. j. eo. li. ⁊. eo. ti. presenti.

t Astringi. si non tenuit principale nec accessoriū. j. de re. iu. accessoriuz cū suis cōcor. ⁊ merito hoc ligare nō dz. ad hoc ut possit veritas reuelari: ⁊ pcor. ad hoc. s. de testi. cogen. c. vltimo. expedit. n. peccata nocētiuz esse nota. ff. de iu. cum qui. §. i.

u Presumptores: ipsos prelatos.

x Impunita. qō esse non dz. s. e. si canonici. in fi.

y Cōdigna. intelligamus arbitraria ex quo certa nō exprimik. s. de of. dele. ō causis. ff. de iure deli. l. i. ⁊ dicit. s. eo. si canonici. in fi.

z Precipim⁹: ⁊ si ipse prelatus non facit hoc peccat: qz qō precipik īperak: qō īperak necesse est fieri. xiij. q. i. qō precipik de ēb. signi. ī his: ⁊ sunt culpe. c. xxviij. di. qz sūt.

Q Uī litigantes. Archiepiscopus cās appellationum iure metropolitico pinentium in propria dioc. vel vnde ad eum deuoluunt cognoscere ul' cōmittere dz nisi aliō hēat cō suetudo. h. d. ⁊ tria facit. pmo ponit cōstōnis cām. scō cōstitutione ibi: statuimus. tertio exceptionē ibi: nisi. Jo. Emanauit hec decre. ad declarationem illius. v. s. eo. c. i. ver. nec p eo ⁊. ibi dicebak in genere suffraganeoz suoz: de qbus non dicebatur: ⁊ eorum que ibi not. Hostien. Jo. an.

a Expēsis: ad hoc intendes dz inder: vt. s. de volo. finē cū suis pcor. sz pone de cōsensu ptiuz archiep̄s audit vel cōmittit cāz extra loca de qbus dk. j. quero an qō agik valeat: ⁊ videk q sic qz cū hoc ius sit ī fauorē litigantium ītroductuz: illi renunciak pūt: de regul. ad apostolicā cuz si. ad hoc. s. de rescrip. statutū. §. in nullo. ⁊ hoc satis verum puto dūmodo ipse vel delegatus eius hēat licētiā epi illi⁹ dioc. vt ibi pro tribunali sedere possint. Ista enī fuit prohibitionis rō: qz archiepus nō pōt ingredi suffraganei sui dioc. ut ibi aliquid agat uel iudicet: nisi in casibus cōcessis. s. e. c. i. si antē cā bononie deferak: equum nō ē q ppter illā possit mutiñ. sedere. si antē mutiñ. eps cōsentit ⁊ ipe ptes: satis credo q possit als ñ: ut. ix. q. ij. c. i. ij. ⁊. iij. ff. de of. presi. l. iij. ff. de iur. om. iu. l. vlt. ⁊ facit de of. legati. no uit. ⁊ que ibi. no.

b Statuimus vk q noua sit ꝓstō. als dirisset īnouamus. s. de treu. ⁊ pace. c. ij. vbi īnouak qō statutum erat. xxiiij. q. iij. si qs romipetas. ⁊. c. paternaz. videbak. n. q sicut legatus in qlibet parte prouincie pōt sedere: sic ⁊ archiep̄s posset. sz pp rōnē quaz diri. s. pri. glo. satis videbak esse cōstitutio ipa uel eius rō antiqua: q idem ē qō ius. i. di. consuetudo. fm q restaret: q legitime deberet esse prescripta. s. spacio. xl. an. ut. s. de cōsue. c. vl. de cā po. cū eccl'ia. nec sufficeret pscriptio. x. an. fm q ī his q sūt pter ius: fm id qō no. xij. di. cōsuetudo: ⁊. di. i. s. eo. li. ō ꝓsue. c. vlti.

c Metropolitico. sup quo vide qō no. Jo. ix. q. iij. ī sum. ⁊. b. s. e. ti. pastoralis ⁊ aduerte qz iterdū cognoscit archiep̄s ut legatus pape ut. s. eo. irrefragabili. §. ceterū ⁊ in eo casu forte posset dici: q eo modo ex his psonis posset delegare: quo ⁊ qbus ōlegati pape: qō dic ut no. s. de rescrip. statutum. ⁊ iō nō dixit simpliciter deuoluuntur: sed dixit iure metropolitico.

a Vel dioc. satis per hāc lk̄am terminatum erat qō diri. j. eo. cum eps.

b Appellatum extitit. hoc cum causa per ap. defertur.

c Dignoscūk. cū deferunt cāe iure metropolitico. alias quā per ap.

d Cōmittat: no. qō nō pōt per se nec per aliū. s. eo. c. i. sic ecōuerso. qō pōt p se ⁊ p aliū. ut ibi ⁊. j. de re iur. pōt vbi de hoc.

e Cōsuetudine. sic. s. eo. c. i. v. nisi aliud. sicut ergo hic cōsuetudo pōt inducek vt alibi possit cōmittere ⁊ audire: sic ⁊ cōsensus dioc. loci ⁊ partiū consensus: vt. s. diri sicut eqparātur pactum ⁊ cōsuetudo in dote lucrāda vel dona. ppter nuptias: ut. s. de do. post diuor. resti. c. vlti. Quid vices: clericus agit ꝓtra epm: ad metropolitanū debet qstio deferri. xi. q. i. si qs cum clerico: nō vult vel nō potest cōmittere in sua ciuitate: nunquid poterit audire vel cōmittere extra ciuitatē ipsi⁹ epi fm id qō dk. s. eo. lib. de rescriptis: statutum. §. cum vero: ⁊ satis id videtur

per predictum.§.qd̄ verū puto: si de consensu procedat episcopi illius in cui⁹ dio cesi cā auditur: vt dixi. s̄. in glo. i.

a ¶ Parte. no. scz in audiendo vel cōmittēdo extra loca predicta: ⁊ sic no. q̄ con suetudo dat iurisdictionē. ix. q. iij. conquestis de fo. compe. cuz ꝓtingat. s̄. e. li. ō consue. c. iij. C. ō emā. l. i. ⁊ fi. ⁊. s̄. eo. ti. c. i.

Si episcopus. Primo prouidet. secūdo prohibet ibi: idem. pma subdiuidit q: p mo. puidet circa expensas vicariorū extra victualia. scōa ibi: hi tamē circa expensas victualiuz: ⁊ cām reddit. Do. Emanauit autē hec decre. ad declarationē eorū que no. Post. s̄. eo. inter cetera super ꝓb. subministrent ⁊ Guil. ⁊ Gar. j. de cēsi. erigit sup ꝓbo ipenso. qui oēs tenebāt qd̄ hic dicit. Jo. an.

b ¶ Dermittit. s. cuz id psona liter erq nō pōt. s̄. de offi. ord. iter cetera. ⁊ semel i anno. x. q. i. decernimus. ⁊ duobus. c. se. ⁊. s̄. de of. archi. mādamus ni si er cā: ⁊ tē ēt plures id poterit ut. s̄. de cēsi. cum venerabilis: ⁊. xviij. q. ij. visitandi. ⁊. c. non semel cum si. Jo. an.

c ¶ Per aliū: sed visitās predi care dz. x. q. i. placuit. j. de cēsi. c. i. sed offiū predicādi nō dele gat. ut. s̄. de off. dele. c. vlti. er go visitatio delegari uel demā dari nō pōt: sed dic p̄m Jnno. goff. ⁊ modernos q hoc no. i ō cre. iter cetera. s̄. eo. aut hoc p̄tinet iure ordinario: ⁊ tunc be ne demādat: ut ibi: ⁊ hic: aut iu re delegato: ⁊ tunc non deman dat ut in cōtrario: nisi haberet ad id speciale mādatum: ut. s̄. eo. li. de officio delegati. is cui ⁊. c. vlt. §. vices.

d ¶ Ipse. episcopus. s.

e ¶ Illi. vicario.

f ¶ Prouidere: ⁊ sic intelligi ō bet decre. illa iter cetera: vbi dī epi ipsis vicariis cū idiguerint necessaria cōgrue subministrēt. s. ut parēt sibi equos: vestes fa miliā: ⁊ alia oportuna preter victualia: ⁊ sic itelligebat host. Jnno. itelligebat ēt de victuali bus: ⁊ tunc. s. cum victualia si ne scandalo p vicarios a subdi tis hri nō poterāt. prima vera vt hic vides: nec per hoc secun dam reprobo.

g ¶ Victualiū. in victualib⁹. n. trhi dz recipi. pcuratio: qd̄ dic ut. j. de censi. c. i. ij. ⁊. iij.

h ¶ Visitāti. illi vicario.

i ¶ Apostolū paulum. i. ad co rinth. ix. c. ⁊ hēs hoc idez. s̄. de prescrip. cum ex offi. ⁊. j. de cen si. c. iij. ad fi.

petat in hac parte[a].

¶ Idem in eodem.

¶ Si eps cum pōt suam diocesiz visitare p aliuz: habet illi in neces sarijs puidere: visitati autē in vi ctualibus puidebūt ipsi vicario vi sitanti: ⁊ nō epo. h. d. Jo. an.

Si eps suam diocesim vbi ei a iure pmittit[b] faciat p alium[c] visitari: lz ipse[d] illi[e] hēat in alijs ne cessarijs puidere[f]. ¶ Di tū qui uisi tant: ministrare tenent expēsas vi ctualium[g] visitanti[h]: cum fm apo stolum[i] nō sit magnuz si ab eo me tant tēporalia: p quem spūalia se minantur. ¶ Idē tū eps cum perso naliter non visitat: nil prorsus ab his: qui per illū quem deputat fue rint visitati: exigere poterit aut de bebit[k].

¶ Idem.

¶ In quolibet loco dioc. non exēpto: p se ⁊ p aliuz pōt eps p tribu nali sedere: ⁊ libere exeq q̄ ad ipsi us spectant officium. Jo. an.

Cum eps[l] in tota[m] sua diocesi iurisdictionem ordinariaz no scat hre[n]. ¶ Dubiuz non existit: qn in quolibet loco[o] ipsi⁹ diocesis non exēpto[p] p se vel p alium[q] possit pro tribunali sedere[r]: cās ad ecclesia sticuz foz spectātes[s] audire: perso nas ecclesiasticas cum earum ex cessus exegerint[t]: capere[v]: ac car ceri[x] deputare: necnō ⁊ cetera que ad ipsius spectant officium[y] libere[z] exercere.

¶ Idem.

¶ Canonici qui a diuinis cessare psit: cum cessare voluerint: voca būr absentes: sicut si imminēret ele ctio faciēda: cū quib⁹ de cessatiōe deliberabūt: ⁊ si deliberant cessare reqrent prius cuz contra quem ces sant: ut irrogatam offensam emē det: qd̄ si fecerit: nō cessabunt: alio qn cessare poterunt: ita q̄ a cessa tione ifra mēsez vtraq pars ⁊ ces

k ¶ Debebit: de hoc querebat in glo. de qbus in pn. c. diri: ⁊ videbat q̄ ex quo iure concedente p alium soluere poterat ō bitum ad qd̄ subditis tenebat suum debituz recipe posset: ar. s̄. de elec. significa sti. sed put dicebat decre. cum venerabilis. s̄. de censi. tunc demum eps pcurati onē hēbit cū accesserit ⁊c. si ergo nō accedat: sed mittat: nō hēbit ipse sed missus: ut h vides: nō. n. ferēdus ē q lucrum amplectit ⁊c. C. de cadu. tol. l. vna. §. p se cundo. ⁊ ad quē spectat onus ⁊c. xii. q. ij. charitatē. ⁊. c. qcunqz. ⁊. c. ecclesiasticis

Cum episcopus. Ponit dictum cuius rationem premittit. secunda ibi dubium.

l ¶ Episcopus: idem est in legato circa suam legationē. s̄. de offi. leg. nouit. idē in archiepiscopo circa suā ppriā dioc. s̄. eo. ut litigantes. sed non quo ad prouin ciā ut ibi. ⁊. s̄. eo. c. i. ⁊. x. q. ij. c. i. ij. ⁊. iij.

m ¶ Tota: ita q̄ nullus alī⁹ in tota ipa dioc. sub eo iurisdictionē hēt. i pte aūt be ne: qd̄ dic ut no. xxv. di. plectis. ⁊ facit qd̄ no. host. de offi. archipresby. c. ult.

n ¶ Habere. ita q̄ intētio sua fundata ē de iure cōi: ita q̄ q se dicit exemptum hz hoc ostendere. c. di. ꝓtra morē. quod dic ut. j. de priui. cum persone.

o ¶ Loco. honesto tū: maxime cū tractat cās spāles. s̄. de ap. qua fronte.

p ¶ Exempto. ad cognoscendū locum exemptuz. vide. j. de priuil. si papa. ⁊ bñ

dixit nō exēpto: q in loco exempto cathedram collocare non pōt: ut iudicia exerceat: vt expresse probatur. xviij. q. ij. luminoso.

q ¶ Alium: qd̄. n. pōt p se ⁊ p alium. j. de re. iu. pōt dic. ut ibi.

r ¶ Sedere. qd̄ requiritur in cognitione ⁊ decisione cārum. iij. q. iij. §. spa cium. j. de re iudi. c. vlt. Jo. an.

sans ⁊ cōtra quā cessatur: iter arri piat eundi ad papā: vel per se vel p procuratores sufficiēter instructos nisi iterim iteruenerit concordia in ter ipsos: ⁊ continuatis dictis quā cito poterūt se coram papa psent vt vtraq parte psēte: vl altera con tumaciter absente: papa diffiniat negocium ⁊ culpabiles puniat. ⁊ si pars cessans predicta nō seruet ces satio non seruetur. Jo. an.

Quāuis sup cessationib⁹ a di uinis q̄ a capitulis: cōuētib⁹ siue collegijs secularium vel regu larium eccl'iaz multotiēs sine cau sa rōnabili attētant: manifesta sa tis felicis recordatiōis inocentio[e] tertio ⁊ gregorio⁹. x. pdecessorib⁹ nostris manauerint instituta. Quia tū post illa ē plerūqz comptuz: ces satiōes easdē irrōnabiliter[f] fore fa ctas. ¶ Nos ad tam pniciosuz cui tādum abusum eadez statuta cum ifrascripta moderatione in suo vo lentes robore pdurare: de fratruz nostroz cōsilio districti[g] ibibemus ne a secularī vel regulari[a] capitu lo: collegio: seu cōuētu[b] ecclesie cu iuscūqz: cessatiōes[c] ipse nisi voca tis oibus put[d] sunt p electionis ne gocio cuocādi: ⁊ deliberatiōe[e] ha bita diligenti ac epo alio uel quocū qz clerico siue laico: cuiuscunqz di gnitatis pēminētie ꝓditiōis aut sta tus existat: pp cuius iniuriam vel offensam cādez videt cessatio faci enda post predictas vocationem ⁊ deliberationē de cessando habitaz reqsito q̄ irrogatam iniuriam vel offensam emēdez: aliquatenus at tētet. Neqz tunc ēt si emēdam in de habuerint: vel per eos stetert[f] quominus habeāt cōpetentem. Si aūt premissis seruatis capitulum collegiū: vel ꝓuētus alicuius eccle sie ad cessationem eandē duxerint pcedenduz ex tūc[g] ifra vni⁹ mēsis[h]

o ¶ Spectātes. ut. s̄. de verb. sig. super qbusdā i fi. de foro compe. c. cū sit ibi de hoc.

t ¶ Exegerint: alias non debet cos retinet: si ō pa rendo iuri dederint fide iussoriam cautionem. j. de sen. excō. si clericos in fine.

u ¶ Capere. i. capi facet quia man⁹ inijcere i ali quem nō debet episcop⁹. Lxx vi. di. ñ liceat. C. ō epis. ⁊ cler. aut. sed neqz ⁊ de ipsius mandato ca pientes excōmunicati nō sunt. s̄. de sen. excō. ut fa me. ⁊. j. e. li. ⁊. e. ti. si cle ricos. Jo. an.

x ¶ Carceri. q lz istituius fuerit ad reoz custodiaz interdum ē pena. j. ō pe nis quāuis. ⁊. s̄. de ꝓb. sig. nouimus. in fi.

y ¶ Officiuz. ordīes cele brare virgines ⁊ ecclesias cōsecrare ⁊ his sīlia.

z ¶ Libere. ac si esset i p pria ecclesia uel palatio iuridico. Jo. an.

Quāuis Sūt tres partes. prima po nit i genere ius antiquū ⁊ p ꝓstitutiōe cause pōt trāsgressionē ipsi⁹. secū da dat formam cessandi bus ante factum ibi: nos tertia cessatiōes aliter fa ctas iubet nō seruari ibi parte insup. do.

a ¶ Regulari. reprobata ē igit opio dñi gu. du rā. q no. s̄. e. si canonici. q̄ dec. illa non habebat locum i regularib⁹: iz so lū i secularib⁹ qz dicebat canonici: ut ibi diri.

b ¶ Conuentu: itelligas q̄ sibi vēdicet ius cessan di ex cōsuetudine vel alio iure: ut. s̄. eo. si canonici in pn.

c ¶ Cessationes ipse. aliquatenus attententur: quod est infra.

d ¶ Prout sunt. s. de prouin. s̄. de elec. coram. vbi de hoc. ⁊. vii. q. i. factus ē cornelius. In his aūt vocationibus q̄ de remoto loco fiant statut consuetudini: ut. eo. ti. cum inter vniuersas. ⁊. c. bone. ij. sed an vocentur vel non statur consuetudini fm quosdam: qd̄ nō est verum p decre. ō pre ben. cum i ecclesijs: vnde credo q̄ si in ista ecclesia esset cōsuetudo absētes non vocari ad electionem: nec ad hanc cessationem vocari debebunt per hanc litteram que dicit prout sunt ⁊c. Et no. ex hac lt'a q̄ in alijs tractati bus ecclesiarum q̄ electionib⁹ nō debēt vocari absentes: alias quare di risset prout sunt in electionib⁹ ⁊c. ⁊ facit ad ea que no. x. q. ii. hoc ius por rectum: ⁊. j. de testibus presentium.

e ¶ Deli beratione. no. casum in quo pcedere dz tractatus: sic ⁊ in alienati one ppetua rerū imobiliū ecclesie. j. de re. eccle. nō alie. dudum.

f ¶ Steterit. si. s̄. e. lib. de elec. cōmissa. §. annus. ⁊. j. de preben. lz.

g ¶ Et tunc. i. post cessationem.

h ¶ Mensis. quot dies computantur in mense: diri. s̄. eo. libro. de eloc quam sit.

a Iter arripiant: datur ergo dilatio ad iter arripiendū: ⁊ postea ipse arbitrariuz ad se presentandum: sic. s. co. li. de elec. cupientes: sed vnum no. qz in decre. cupientes: siue arripuerint iter infra mensem siue non: dz postea ire: ⁊ post ipse arbitrarium expectat⁹ p. rr. dies: sz hic ex quo nō arripuit iter infra mēsem habēt locum pene debite: nec post arbitrarium temp⁹ expectatur.

b Continuatis: nō credo qꝯ ppter hoc cōpellatur oī die pficisci: ⁊ nunquā quiescere: qs. n. ipi⁹ iudex arbitrek: qō p. ll. dietas ōberet venire nō gescendo ⁊ hoc pbak dū dicit quācito poterunt: ⁊ illud dicamur posse qō possumus de iure ⁊ cōmode. xxij. q. ij. fa. ff. de v. si. nepos proculo: ⁊ hoc vtri. s. de elec. cupiētes i prima particula super ver. cōmode.

c Partibus. quaꝯ assertione panduntk merita causaꝯ. s. ō resti. in inter. tum ex litteris.

d Pena docente. rrr. viij. di. qui ea. de offi. legat. nisi specialis.

e Et manifesta. s. e. ir refragabili.

f Cessando. s. vt vocentur absentes deliberent ⁊ requirant priusquaz fiat cessatio.

g Mittendo. s. iter arripiendo infra mensem: ⁊ dietas prout cōgrue poterunt cōtinuando. no. igitur i summa ad hoc qꝯ fiat cessatio: necesse est hec i teruenire. Primo qꝯ qui cessant hoc habeant ō cōsuetudine vel alio iure ut cessare possint. Secundo qꝯ uocent absentes ad tractandu de cessatiōe. Tertio qꝯ tractēt. Quarto qꝯ de cessando deliberent. Quinto qꝯ sit manifesta offensa propter quaz cessant. Sexto qꝯ sit rationabilis. Septimo qꝯ añ cessationē instrumento publico vel patentibus lrīs autentico sigillo munitis cām cessatiōis exp̄mant. Octauo illud instrumētū vel lr̄as tradāt ei contra quez cessant. Nono qꝯ requirent illum qꝯ emendēt cōpetenter iniuriam vel offensam ppter quā cessare volunt: qō, si non fecerit tunc locum hz cessatio: nō cessationem dz vtraqz pars arripere iter ad sedem apostolicā ifra mensem: per se vel p procuratores sufficienter instructos: et tunc cōtinuatis diebus hz tēpus arbitrarium quo cōmode possit ire: oībus his nō seruatis non seruek cessatio: ⁊ habeant locū pene. s. si canonici. ⁊ preter illas arbitraria summi pontificis: vt hic.

Presenti. Sunt tres partes principales: vt patet in rubro. secunda ibi: porro. tertia ibi: sane. prima tria facit. primo prohibet. secundo excipit ibi: nisi. tertio penam imponit ibi: alioquin. Do.

h Superiores: archiepiscopi vel patriarche.

i Ecclesiastice. In secularibus non posset habere locum pena iferius posita. Joan. an.

k Vacantibus: vacare etiā dicunk si sint manualia: nō de mēsa sz habētia bona discreta: ⁊ in his locum hz hec cōstitutio: vt in cle. de supplē. neg. prela. qz regulares que determinat qō h archi. plire no.

l Quibuscunqz: i h differt a decre. qz sepe. s. c. li. de ele. vt pz. j. in fi.

m Collationem: inter hec ⁊ sequentia magna est differentia. j. de preben. cum in illis.

n Custodiā. s. e. li. de elec. generali. ⁊. lxiiij. di. § in plebibus. de isti. cū spacium pars vtraqz: videlz hi q cessant: ⁊ illi ēt ppter quorū factuz a diuinis cessat: nisi supueniēte cōcordia inter eos cessatio illa cesset: iter arripiant[a] per se vel p procuratores idoneos cum munimētis ⁊ actis ad negociuz ipsuz spectantibus ad se. apo. veniēdi: ⁊ continuatis[b] dictis q̄cito cōmode poterunt se apostolico conspectui repræsentēt: vt partibus[c] pñtibus: an vna presente: altera non veniēte: vel mittēte: examinato negocio apud sedē eādem pars que culpabilis inuenta fuerit in premissis: preter alias penas a dictis canonib⁹ istitutas: si romano pōtifici videbitur expedire: pena[d] docente cognoscat quātū excesserit: que cessationi facte rationabiliter cāz dedit: vel que sine rōnabili ⁊ manifesta[e] causa cessauit

Parte insuper a diuinis cessante suprascripta tam in cessando[f] q̄z in veniendo siue mittendo[g] ad sedem apostolicam non seruante nō seruetur cessatio: sed non obstante vt prius in ipsa ecclesia celebretur.

I Item.

Primo ponit pstōnem de bonis dignitatum vel ecclīaꝯ vacantiuz nō occupandis p eos ad quos collatio vel custodia ptinet: nisi de spāli iure id eis cōpetat: ⁊ cōtrafacientibus penā iponit. Secūdo ostēdit de qbus bonis itelligak cuz de spāli iure id alicui cōpetit. Tertio decre. qz sepe. supra eo. lib. de elec. dicit non esse correctam. Jo. and.

Presenti pbibem⁹ edicto ne epi vel eoꝯ superiores[h]: aut abbates seu quiuis alij regulares: vl seculares prelati: aut ecclesiastice[i] quecūqz p̄sone vacantibus[k] dignitatibus: personatibus: prioratibus vel ecclesijs quibuscunqz[l] sibi subiectis: seu adcollationem[m] ordinationem: presentationem: vel custodiā[n] pertinētibus: eorūdē bona morientibus eorum rectoribus vel ministris i ipsis inuēta: siue vacationis ipsorum tempore obuenientia que in vtilitatem eorūdez expendi: vel futuris debent successoribus fideliter reseruari[o]: occupare aut in vsus suos cōuertere quo quo modo presumant. Nisi de speciali priuilegio[o] vel consuetudine iaz prescripta legitime[p]: seu alia cā[q] rōnabili hoc eisdez competere dignoscak. Alioquin episcopi ⁊ eoꝯ superiores ab ingressu ecclesie[r] ceteri[s] vero ab officio[t] ⁊ beneficio tam diu eoipso nouerint se suspensos: quousqz[v] restitutionez[x] fecerit de predictis. Porro[y] vbi ex priuilegio uel cōsuetudine: seu alia de causa rōnabili sibi aliquis p̄dictorū asserit bona ꝓpetek supradicta[z] hoc de illis bonis solum debet intelligi: que solutis debitis[r] si qua sint ⁊ de his que fuerint necessaria ꝓ seruitoribus ⁊ ministris ac incūbentib⁹ onerib⁹[?] vsqz ad nouos redditus supportandis congrue reseruatis ex ipsis reperta fuerit superesse[x]. Sane ꝓstōnem quaz superius spāliter edidimus[a] contra capitula: collegia: conuentus: seu singulares[b] personas bona cathedralium vel regularium aut collegiatarum ecclesiarum vacantiuz[c] occupantes: per constitutionē presentem: quaz in dignitatibus: personatibus: prioratibus: ⁊ ecclesijs alijs locum habere censemus: nolumus in aliquo derogari[d].

Rica de maioritate ⁊ obedientia.

Bonifacius octauus.

Capitulum vel is ad quem administratio pertinet vacante sede eos absoluet quos absoluere posset episcopus si viueret: nisi a se. aposto. id fuerit interdictum. Joan. and.

venissent. de ap. bone.

o Reseruari: per iconomū si ē in ecclīa: vel cuz qui custodiā habet: qō dic vt di ri. s. de elec. qz sepe. ⁊ no. qꝯ dicit reseruari. p hoc. n. vk qꝯ de illis nō possint decedētes testari: de hoc no. gar. de re. eccle. nō alie. hoc cōsultissimo. ⁊ distinguebat put distinxerat hosti. s. de pecul. cle. si qs sane: inter clericum habētē administrationē: ⁊ nō habentē: nā clericus hñs administrationē quādiu viuit ⁊ sanus ē dare pōt: moderate tñ. s. de don. ecte ꝓparant eni cuz cū vsufructuario: qz eiꝰ ius morte finik: sicut vsufructuarij: vt in p̄dcā decre. si qs sane ⁊. s. de dona. ꝓsultationib⁹. s. ō pig. c. vlt. insti. ō vsufru. §. si nik. pōt ergo dum viuit voluntatez suā facere dūmodo moderate donet: cū incipit infirmari cōparak vsurario ⁊ ita nihil hz nisi vsuz tñ: elemosynam tñ facere pōt. s. de testa. ad hoc: testari nō. e. ti. cū in officijs cum si. si vero sit clericus non hñs administrationez: sed personaliter ⁊ simpliciter hñficatus: ⁊ in vita ⁊ in morte compatur vsufructuario: quātum ad faciēdū fructus suos ⁊ de ipis p̄nt testari: ecclesia tñ succedit eis in istis si ō cedāt ab intestato. s. de test. relatū. pbak satis ista distinctio. s. ō testa. requisiti. §. illō: ⁊ ꝓsuetudo generalis quasi vbiqz cā approbat: ⁊ qō dictū est de clerico simpliter hñficiato qꝯ facit fructus suos: intelligendū ē ō preceptis ⁊ recōditis: alij ō p iura allegata ad ecclesiam ptinebunt.

o Priuilegio. s. de rescrip. si pp. j. de prebē. si tibi ꝓcesso: ⁊ . s. de vbo. sig. c. pe.

p Legitime. rl. an. spacio. s. de consue. c. vlti.

q Cā. puta onere iposito i fūdatione. xviii. q. ij. eleutherius ⁊. c. seruitium: de iurepa. preterea vel statuto: vt in predicta decre. qz sepe.

r Ecclesie. ad idē. s. e. li. ō ofdele. c. ii. ⁊ si sic suspensus celebraret in ecclesia irregularis esset vt. j. de sen. ex. is cui. secꝰ si extra ecclesiaz: vt ibi dicā.

s Ceteri: iferiores epis.

t Officio ⁊ beneficio: dic qbꝰ cunqz: vt. s. ō electi. qz sepe. nō sic in casu. s. e. li. de elec. cupiētes. §. ceterum. ⁊. c. si compromissarius: in fi. ⁊ est rō: qz h ab officio suspensis est: ibi nō vt in predicta decre. diri qz sepe.

u Quousqz: facta ergo restitutiōe nō erit necessaria aliqua absolutio: vt no. Jo. lxxi. di. si q. ⁊. r. q. vij. si quis deinceps ⁊ Ber. de ma. contra. cō. interdi. eccle. de muliere.

x Restitutiōe: ⁊ sic non sufficit cautio: iā. n. hic fuisset expressum: sic. j. de vsu. c. ij. ad hoc de deci. ad audiētiā. fi. j. ō vbo. sig. ex parte. j. de sen. ex. venerabilibus. §. sane. ⁊ facit. s. de re. iudi. cum alīqbus. ff. de pig. ac. l. nō. est. Jo. an.

y Porro: sumptum fuit hoc de eo qō no. bo. de vb. sig. c. pe.

z Supradicta. s. dimissa tpe mortis: ⁊ obuenientia tpe vacanōis.

r Debitis: ad q̄ fmāt ecclesia obligata: ⁊ successor sicut heres filiꝰ pñis ad pñna vt. s. de sol. c. i. sic ēt dicit ler. qꝯ si mulier dedit bona sua in dotē dedisse vk qō superest deducto ere alieno. ff. de iure do. l. mulier ⁊ hñ debent p̄ius ipius ecclie ōbita solui: qz agris eiꝰ sitiēnib⁹ alios irrigare nō debet. C. de serui. preses.

? Oneribꝰ: fabrice: hospitalitatis: receptōis legatoꝯ: ⁊ nūcioꝯ se. ap. ⁊ religs silib⁹. xxi. q. i. c. i. de preben. ō monachis. ō prescrip. accedētes. ō cēsi. cū istātia.

x Superesse: hodie dic vt in constitutione Jo. que incipit suscepit.

a Edidimus: supra de elec. qz sepe.

b Singulares psonas: ipārium ecclīaꝯ de qbꝰ loqtur decre. qz sepe.

c Vacantium: principali prelato: vt ibi diri.

d Derogari: sed in quo poterat derogari. sol. in eo qꝯ hic seruantur consuetudines statuta ⁊ priuilegia: ibi vero reprobantur: ⁊ ex hoc foue credidisset aliquis

derogatū fuisse.

E Piscopali. Primo ponit dictum a quo excipit ibi nisi. Domi. Edita fuit ad declarationem eorum que no. s. eo. his que. et reprobat qđ tenebat Gof. s. e. ne se. va. illa. Jo. an.

a Uacante. idē si eps a paganis vel scismaticis captus esset: vt. s. ð supplē. neg. prela. si episcopus.

b Is ad quē: puta visitator datus a papa. s. e. li. de elec. is cui vel ab archiepo ī cā. s. e. li. de supplē. neg. prela. c. vlti. vel electus ad hoc p capl'm.

c Iurisditio. circa tpalia et spiritualia: vel saltē circa spūalia vt. s. de tēp. ordi. cū null⁹. e. li.

d Tunc tpis. vacante sede.

e Iuris a qualibet iuris excōicatione absoluit eps: si absolutio nō sit sūmo pontifici reseruata. s. de sen. ex. nup et dixi. s. e. li. de elec. sciant cuncti.

f Hois. puta ipsi⁹ epi mortui: vel sui vicarij: vel delegati qđ dic vt. s. de of. dele. prudentiā: vel inferioris prelati: qđ dic vt. s. de of. ord. cū ab ecclesiaꝝ

g Imptiri. hoc tenebāt hug. vin. ber. et host. sed gof. cōtra p. ca. xi. q. iij. si epus ante dānati. vbi dicebatur ꝙ mortuo epo debebat successor excōmunicatū a pdecessore absoluere. vñ dicebat ꝙ capl'm id nō poterat: sꝫ falsum ē: vt hic vides: ad hoc ð ber. ad abolendā. s. e. cū olim. s. e. li. de sup. neg. pla. c. pe. et vlti. j. de insti. c. ij. cum similibus ad illð. c. si epus. dic qđ ibi dicit ꝙ successor poterit illū absoluere: sꝫ non ibi dr ꝙ eps solū hoc facere debeat: et pōt ēt dici capl'm visitator vel successor cū in iurisdictiōe succedat: vt p iura superius allegata probat.

h Ei. s. caplo: vel iurisditionem epalem habenti.

i Se. ap. non credo īferiorem hoc posse: et facit qđ dixi. s. eo. de sup. neg. pla. c. vlti. et ī auc. de defen. ciui. §. interim. coll. iij. et dixi. s. ti. pri. c. i.

E Piscopali sede[a] vacante pōt capitulū: seu is ad quē[b] episcopalis iurisditio[c] tūc tēporis[d] noscit pertinere: his qb⁹ posset eps si viueret: ab excōicationis sñia: siue iuris[e]: siue hoīs[f] fuerit: absolutionis beneficiū ipartiri[g]. Nisi ei[h] fuerit a sede apostolica[i] specialiter interdicta potestas.

Rubrica de pactis.

B Onifacius octauus.

Monachi habētes liberā a sede apo. sepulturā: si paciscūtur de non recipiendis aliqbus: vel certis parochianis ecclesie alicui⁹: seruare compelliūtur pactum: nec illos sepelire poterūt: licet apud eos elegerint sepeliri: cum per pactū priuilegio renunciauerint. Jo. an.

P Actū[k] cū rectore parochialis ecclesie factum a uobis ne aliquos: vel certos[l] ipsi⁹ ecclie parochianos recipiatis ad ecclesiasticā sepulturam: omnino seruare debetis. Quāquā sepultura libera[m] sit mōasterio vestro ab apostolica se. indulta: et illi apud eos elegerint[n] sepeliri. Cum per dictum pactū indulto huiusmodi derogetur[o].

I Dem.

Pactum factum pri a filia: dum tradebat nuptui: ꝙ dote contenta nullum hēbit ad bona pr̄na regressum si iurauerit id ipa filia: oia seruare tenebitur. Jo. and.

Q Uāuis[p] pactū patri factū a filia dū nuptui tradebat: vt dote contenta[q] nullum ad bona paterna regressum haberet: improbet[r] lex[s] ciuilis: si tamē iuramento nō[t] vi nec dolo prestito firmatum fuerit ab eadē: oīno seruari[v] debebit: cū nō vergat in eterne salutis dispēdium[x]: nec redundet in alterius detrimentum[y].

I Dem.

Pacta inita p ff'es pdicatores vel minores vel alios mendicantes cum rectoribus parochialium ecclesiaꝝ sup parochialib⁹ iuribus si facta sunt per priores vel guardianos de suoꝝ ꝯuentuum ipsorum locorū consensu: lꝫ auctoritas sed. apo. nō interuenerit: vel licētia prioris vel ministri generalis: aut magistri vel prouincialis ministri: vel capituli prouincialis seruanda sūt dūmodo alias sint licita et honesta hoc dicit Jo. and.

Q Uia ex eo: ꝙ fratres predicatores[z] et minores et alij mēdicātes[t] cōpositiones et pacta cū prelatis capitulis rectoribus et personis ecclesiarū ciuitatū castrorum villarum et locoꝝ in quibus dom⁹ seu habitationes[?] eorū existūt: sup iurib⁹ parochialib⁹[ꝫ] uel alijs[a] qbus cūqꝫ articulis ab eis vel corū antecessoribus[b] inita siue facta seruare recusant: et ea eo pretextu infringere moliuntur: quia magistri aut ministri vel prioris generaliū seu prouincialium eorūdē nō affuit assensus ī ipsis: nec approbata p ipsorum generalia vel prouicialia capitula extiterunt: multa in diuersis mūdi partibus isurgūt scandala et ipsorum fratrum quos decet puritatem oīmodam in suis obseruare actibus et ab his abstinere propēsius: per que possit alijs exēpli pernicies generari: fame detrahit plurimum et honori. Nos his occurrere paterne sollicitudinis studio ītēdentes pn̄ti decreto sancim⁹: cōpositiōes et pacta huiusmodi cum prelatis capitulis et rectoribus et psonis predictis ab ipsorum fratrū cōuētualibus prioribus seu guardianis facta vel approbata de suorum cōuentuum consilio et assensu dum tamen alias sint licita[c] et honesta[d]: debere ab ipsis fratribus ī locis in quibus fuerit factaꝫ perpētuo inuiolabiliter obseruari nō obstāte ꝙ magistri vel ministri aut prioris generalium seu prouincialium predictorum nō interuenerit eisdem assensus: nec ab ipsorum generalibus vel prouicialibus capitulis extiterit approbata: seu ꝙ sedes ap. ī his que per predictos fratres minores[e] facta fuerint: auctoritatem suam nō prestiterint vel assensum.

nō valet s'm leges. C. de inof. test. si qñ. §. i. C. de pac. l. pactū qđ dotali et. l. vlti. C. de col. l. pactū dotali. cum si.

s Lex ciuil. pdicta. C. de col. l. pactum dotali. sꝫ mirꝫ q̄re s'm leges non valeat tale pactū cū s'm eas hñ valet pactum ne pr̄ filio succedat. ff. si a parēte. l. i. §. vel si parēs. sol. nō ita debetur hereditas filij: sicut pr̄is filio. ff. de inof. te. nā et si. vel veri⁹. nō vi pacti ibi repellitur: sꝫ pp delictū qꝛ penꝫ emancipatiōis recepit: vt. C. de ope. li. l. si quam vel aliter: vt no. in predicta. l. pactum.

t Nō vi. an iuramētū p metū extortum obliget dic vt no. Jo. xxij. q. iiij. inter cetera. et. xv. q. vi. auctoritatē. et her. s. de iureiur. si vero et. s. quod metus cau. abbas ista l'ra et. s. de iureiur. cum contingat. et. j. e. li. eo. ti. licꝫ faciunt p illa opiniōe ꝙ non obliget.

u Seruari debebit. approbata ē ergo opi. pla. no. pdcā. l. pactū: q h dicebat: sꝫ accur. ibi ꝯtra p. l. C. de legi. et ꝯsti. ñ dubiū. et. C. de nup. auc. ꝙ eis. signata sup. l. iperialis. sꝫ de turpi iuramento loqr. quia aūt rōne sꝫ leges ꝯtr⁹ puberis tꝫ si iurauit: q alr nō tꝫ. C. si aduer. ven. auc. sacra. eadē rōne tenere debet pactū istud iuratum: et idē in casu. s. de iureiur. cum contingat: et vide qđ ibi no. et. j. e. lib. et ti. lꝫ. que contra ad istā decre. non tñ multū faciunt et compelli debebunt p censuram ecclesie. iudices seculares ad hꝫ ius canonicum obseruandum per predictā decre. lꝫ ad idē de sen. excō. decernimus.

x Dispēdiū. tūc. n. obseruādū non esset. xxij. q. iiij. per totā et. s. de iureiurā. si vero et s'm leges: vt ī palle. auc. C. ð nup. auc. ꝙ eis. ff. ð le. i. si qs inquilinus in si.

y Detrimētū. s. pncipale. secundario eni ibi posset detrimētum reperiri filijs vel viro: vel venientibus ab intestato: vel similibus personis.

Q Uia. Primo ponit dictum. scðo illud decidit, ibi: nos. Jo.

z Predicatores. hi ponunt: qa antiquiores ip soꝝ institutio: ad idē. s. de excess. pla. nimis. s. de p. ui. ī his. s. e. lib. de elec. quorundam. et ibi dixi.

t Mēdicantes: vt sunt heremitam sancti aug. vel quiuis alij.

? Habitatōes: qs mutare vel alr̄s de nouo acqrere ñ pñt: vel āntiqs dimittere: vel aliquo titulo ī alios transferre siñ spāli lnia se ap. vt. j. de exces. pla. c. vno.

ꝫ Parochialib⁹: vt exhibitiōe sacramētoꝝ decimis primitijs: oblatiōibus: iure funerandi. et his similibus.

a Alijs: extra iura parochialia: put multa potes exempla p te videre.

b Antecessorib⁹: ad q̄ tenet successor sicut ipe pdecessor: ad hoc de so. c. i.

c Licita. alias non valēt: et facit. s. de pac. c. vlti.

d Honesta. s. et possibilia: qꝛ nullus ad ipossibile obligari posset. s. e. c. vlti. et. j. de reg. iur. nemo. pōt.

e Minores: de eis dixit: qa de ipsorum exemptione constabat vel quia dicebantur priuilegiati. ꝙ nulla ipsorum pactio vel obligatio teneret facta sine licentia domini pape.

n Elegerint: qđ poterāt ēt si minus religiosus eēt loc⁹ elect⁹ ꝙ dimissus: vt. j. de sepul. c. ij. in fi. sꝫ ex v̄tute pacti huiusmodi electio pdicta caret effectu. et no. ꝙ lꝫ tale pactū īter ecc'ias initū valeat: ñ tñ vꝫ pactū qđ parochiāus pmittit vel obligat vel iurat se sepulturā electuꝝ vel electā ñ dimissurū. j. de sep. c. i. ad h. s. e. pleniqꝫ.

o Derogetur: si pactū secutū ē priuilegiū: nō ē dubiū ꝙ nō obuiat priuilegiū quo ad alia qb⁹ derogatū ē p pactū: et ē casus. s. de prescrip. cū olī. si aūt priuilegiū secutū fuerit cōpositionē: ñ valuit ꝯtra cōpositionē: ex quo in illo fcā nō fuit inde mētio: vt. s. de deci. ex multiplici. oī ergo casu seruandū est pactum.

Q Uamuis. Primo pōit dictum. scðo rationem reddit ibi: cum non. Do.

p Quāuis: tolle lex ciuilis improbet qđ ē. j.

q Contenta. ipa filia.

r Improbet. qꝛ ex futura successiōe: q̄ siue sit de succedēdo siue ð nō succedendo

P Actum. Primo pōit dictū scðo soluit obstaculū ibi: quāq̄ tertio rōnē reddit ibi: cum per. Do. Emanauit ad declarationē coꝝ que no. Inno. et hosti. ð sepul. c. i. Jo. an.

k Pactū. quid sit pactū habes. s. de v̄b. sig. pactum.

l Certos. puta masculos: vel tales de tali domo.

m Libera. hoc inducebat dubitationē: ex quo. n. hēbāt liberā: videbat ꝙ oēs sepelire possent nō obstan. pacto. sed non ē verꝫ: sicut et ille q liberā hꝫ non donat: vt. s. ð of. vica. c. vlt. et de elec. is cui cum similibus: et. C. de inof. tes. si quādo. ī prin. et est rō huius. c. qꝛ per pactum priuilegio renunciauerunt. vt sequitur.

Non indiscrete. Sunt tres partes sicut sunt tria principalia dicta. secūda ibi: lz. tertia ibi: procurator. Do.
a ¶ Indiscrete. si. s. e. nō iniuste. ⁊. j. de iura. ca. c. vlti.
b ¶ Laicum. intelligo qui nullum habeat ordinem. nec sit alias ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo.
c ¶ Spiritualibus. contra. s. de iudi. c. ij. Sol. ibi loqtur de laicis qui tractant cās spirituales suo noīe. quasi ius in eis habētes ⁊ sic nō est ꝯ. No. tñ Ber. s. de excep. apostolice. ꝙ quis nō potest agere pro se vel pro alio p eo ꝙ possidere nō potest. sed in actibus spiritualibus tūc id posset habere locum: in iudicialibus autē super spiritualibus locū non habet: vt hic vides: ⁊ super hoc vide qd no. Host. in summa huius ti. §. qui dari ver. vlt. ⁊ Guil. i spe. e. ti. §. i. versi. item ꝙ ē laicus. ⁊ quod no. s. de sindic. c. vno.
d ¶ Reputari. ff. de procurato. l. inuitus. §. i. et ibi de hoc. ⁊ insti. p quas p. no. acqui. §. vl. ⁊ simile in teste. ff. de testi. l. i. ⁊ in contrahendo matrimonio. xxx. q. iiij. qui spiritualem. s. de spon. cū apud. cum ergo non reperiamus hunc expresse phibitum: erit ergo admittendus: ⁊ ideo dixit expresse: quia tacite videbatur prohibitum: fm eū modum quem supra dixi fm Ber.

Rubrica de procuratoribus.

Bonifacius. viij.

¶ Laicus pōt esse procurator ad agendum ⁊ defendendū in causis spūalibus: pcurator post litē ꝯte. pōt dare alium pcuratorē ante nō nisi datus fuerit i rē suā: vel a dño habuerit mandatū de substituēdo etiā nō certā personā: procurator ad negocia pōt dare alium pcuratorem libere ⁊ etiam quādocūq3.

Non idiscrete[a] iudex censetur egisse pcuratorem laicum[b] ad agēdū vel defendendum in causis spiritualibus[c] admittendo cū regulariter qui non prohibetur expresse ad exercendum procurationis officium idoneus debeat reputari[d]. ¶ Licz autem a procuratore post litē contestatā ab eo[e] possit: cū dñs sit litis[f] effectus dari alius procurator[g] antea[h] tamen nō pōt[i]: nisi in rem[k] suam sit datus vel a dño substituendi[l] alium etiam certa[m] nō expssa psona sibi fuerit concessa potestas. ¶ Procurator vero datus ad negocia[n] potest libere quādocūq3 alium deputare[o].

Idem.

¶ Procurator ante litē cōtestatā ēt sine cā reuocari pōt post lit. cōte. non sine rōnabili cā: dñs tñ bñ potest adesse cause cū ipso pcuratore maxime si de collusione timeat.

Quamuis procurator possit ante litem contestatam[p] etiā sine cā libere a dño reuocari[q] postea[r] tñ ipso nolente[s] nequibit[t]: nisi cū[v] domino inimicum[x] fieri: vel suspectum[y] aut aduersario affinitate[z] cōiungi: vel eius[&] heredem fieri seu ingredi[ꝯ] religionem: aut in longum[ꝝ] pegrinari: vel egritudine aut vinculis[a] detineri cōtingat: seu alia rōnabilis[b] cā subsit; pp quā sit merito reuocandus. ¶ Veruz quāq3 nisi vt premittitur reuocari nō possit[c] dñs tamen sue cause vna cum eodē procuratore: maxime si d collu-

e ¶ Ab eo. s. pcuratore. si ergo dñs ꝯtestatus litē dat pcuratorē postmodum ad litē: iste sic datus nō substituit: vt hic pbaſ. lz videatur. ar. ꝯ. C. eo. ti. nihil arbitramur iteresse sed ibi loquitur de facultate dandi nō de facultate substituēdi: vt ibi no. Et no. q2 approbatā puto opinionē Jo. quā ibi no. Accur. s. ꝙ pcurator datus post litē nō substituit ⁊ Guil. i spe. huius ti. §. i. ver. qd si pcurator itercesserit. Accur. dicebat ꝙ forte idē vtrobiq3 dici poterat p. l. C. de cōsor. eius. li. l. ij.
f ¶ Litis. ⁊ exponūt legiste. i. istantie: vt. C. d iudi. pperandū fm nos nō poterit istantia: vñ intelligim⁹. s. de iudi. c. pe. ⁊ videtur snia in eum formanda nō in dominū. de quo dic vt. s. de elec. querelam.
g ¶ Procurator. vt. C. eo. l. nulla: ⁊. l. pe. ⁊. l. neq3 in fi. ⁊. ff. eo. in cause. ⁊. ff. de appel. l. ab executore. §. fi. ⁊. ff. d doli excep. si pcurator agit. §. i. ⁊ hoc verum intelligo vbi fuerit simpliciter cōstitutus: vel nō expresse phibitus: alias si cōstitutus fuerit vsq3 ad litē cōte. ⁊ expsse phibit⁹ ne vltra pcederet secus: d quo dic vt no. Inno. ⁊ Hostiē. s. e. petitio. perficiat ergo dñs p se vel p aliū litē ceptā: ⁊ ad istar huius dixit dñs Azo ꝙ delegatus ab alio ꝙ a principe post litem ꝯtestā. delegare potest: quod fm nos videtur non verum: vt. s. de appel. cū cām. ⁊ de hoc. s. de re iudi. cum bertoldus. nec est facienda cōparatio, q2 etiam post lit. cōtes. ordinarius reuocat delegatū suū. ff. de iudi. l. iudiciū. sed pcurator nō nisi causa cognita: vt. j. e. c. pri. ⁊ rationem quere. ff. eo. ti. post litem.
h ¶ Antea. lit. cōtesta.
i ¶ Nō potest. s. dari alius pcurator. ff. eo. l. quod quis.
k ¶ In rem suā. vt si titulo donationis cesse sunt actiōes mihi ⁊ datus sum pcurator ad eas intēdendas. iste est casus. C. de dona. l. illā subtilem.
l ¶ Substituēdi. tunc. n. substitut⁹ vr: vel datus ab ipso dño ad hoc. ff. ꝙ cuiusq3 vni. l. item cor. §. decuriones. ⁊ per hoc ⁊ alia quedam iura solui questionem de delegato ab alio ꝙ a principe qui habet speciale mandatū subdelegandi. s. ꝙ subdelegare possit ad idem. s. de offi. deleg. is cui: vbi de hoc. ⁊. c. vlti. §. vices.
m ¶ Certa. psona. In ꝯrium videbaſ: qr pcurator debet esse certus. ff. e. ti. l. ij. sicut ⁊ arbiter. ff. de arbi. item si vnus. §. si in duos. ⁊. s. de arbi. in notuit. sicut ⁊ tutor. ff. de testa. tu. tutor. icertus. ⁊. l. duo sunt ticij ⁊ hoc p pdicta iura tenebat Uber. de bobio: vt no. Guil. in spe. in ti. i. §. iam nūc. ver. quid si in delegatiōe. ⁊ Accur. vr idem tenere. ff. eo. l. i. in glo. i. sz illa glo. ⁊. l. ij. eo. ti. possent intelligi de pcuratore incerto fm modum illi⁹. l. duo sunt ticij. ff. de testa. tu. quia plures sunt ticij: ⁊ fecit ticium procuratorem: ⁊ nō apparet de quo senserit.
n ¶ Negocia. ⁊ ad vnū etiā negociū dari pōt. ff. eo. l. i. de neg. ge. l. iij. §. negociū. ad id. ff. vi bo. rap. l. ij. §. ꝙ ait.
o ¶ Deputare. ff. man. si pcurator. ⁊ sic no. vnā differentiā inter pcuratorem ad negocia ⁊ ad iudicia. aliā videbis. j. e. qui generaliter i fi. tertiā. s. de rescrip. ex parte decani. ff. man. si mandasset. ⁊ quod hic dicitur: dic verū nisi in casu. j. eo. c. vlti.

Quamuis. Sunt due partes. Prima tractat de reuocando. Secunda de adesse. in prima distinguit duo membra. scdm ibi: postea. i quo octo casus excipit subdens clausulam generalem. Do.
p ¶ Contestatā: vt isti. man. §. pe. ff. mā. si vo nō remunerandi. §. si mādauero. C. māda. si pater. ff. de pcu. ante litē. s. de ele. i causis. s. eo. ex isinuatōe ⁊ ē iste casus quo penitere lz qd dic vt dixi. j. de reg. iur. qd semel. que est contra.
q ¶ Reuocari. sz nunqd in hoc casu reuocatio puenire debeat ad iudicē vel ad aduersariū dic vt. s. e. mādato. ⁊ vr ꝙ si. ar. a ꝯrio illius decre. ⁊ hoc ibi tenēt Tan. ⁊ Gof. Ber. ⁊ Inn. ibi tenēt ꝯ ⁊ subaudiūt maxie ⁊ eorum rōes ibi vide. ⁊ guil. i spe. eo. ti. §. i. ver. itē ꝙ mandatū. Host. no. eo. ti. auditis. ꝙ reuocatio lz idistincte quo ad piudiciū reuocantis. Si queraſ d preiudicio aduersarij si fit ante lit. cōtes. ⁊ iudex vel aduersarius certificatus fuit: vel certificari potest de mādato: non obest reuocatio nisi ad alterum puenerit. debz. n. ignorātia pbabilis esse excusata: de cle. ex. mi. apostolice. ff. iudi. sol. si aūt multo minus valet post lit. cōte. nisi ad alterum pdictorum puenerit: qb⁹ semel. de mandato extitit facta fides. s. eo. mandato. ff. e. si pcuratorē. sed si celet se procurator obligaſ dño. ff. de do. elegāter. §. pe. ⁊ si nō est soluēdo: teneſ aduersarius si particeps sit delicti. ff. mā. si pcuratorē. §. i. sin aliter: sibi iputet q talē elegit. ff. de mino. cū mādato in fi. vnde si reuocatio ad iudicē vel aduersariū puenerit: id sup quo cōclusū est nō ipedit: alia sic: vt in pdicta decre. auditis. Si aūt de mandato nō fuit facta fides: ⁊ sine satisdatione fuit admissus lz reuocatio. ⁊ intelligaſ. s. e. nfa. ⁊. c. ex insinuatione. ⁊. ff. e. i causa. ⁊ ꝯrius sensus. s. e. mandato. ⁊ sibi iputet q cā nō exegit: si aūt satisdationē exegit in pcuratorē celātem reuocationē redūdabit: ⁊ aduersari⁹ erit sine dāno vnde si erat procurator actoris cōmissa est satisdatio de rato. ff. rē ra. ha. l. ij. si pcurator rei satisdat iudicatū solui: ⁊ de dolo cōmitteſ. ff. iudi. sol. l. iudicatū solui. ⁊. ff. eo. plautius.
r ¶ Postea. i. post lit. ꝯte. ⁊ itelligas ab ipso pcuratore: vt dixi. s. e. pri.
s ¶ Ipso nolēte. secus si volēte: ⁊ sic posset itelligi. s. e. mandato: vt ibi no. ꝙtūcūq3 tñ pcurator ꝯdicat: nō pcedet cum eo post reuocationē quousq3 de cā reuocationis cognitū fuerit: nō enim deberet se ingerere pcurator sz debet ei sufficere ꝙ sine suspitionis nota remoueaſ. ff. eo. l. que omnia.
t ¶ Nequibit. contra. j. eo. si quem. so. ibi.
v ¶ Nisi cum. hos casus qui sequūtur: habes. ff. eo. ti. l. filius. §. fi. ⁊. l. seq. vsq3 ad. l. sed etiam. ⁊. l. post litem. vsq3 ad. l. que omnia. §. i.
x ¶ Inimicū. ⁊ q̄ inimicitie hic veniāt arbitrabiſ iudex. facit qd dixim⁹ de iudice ⁊ de teste. iij. q. v. c. ij. de simo. p tuas. ⁊ de ac. cum oporteat. Nō tñ dico ꝙ requiranſ capitales. ⁊ hoc sonat lra q̄ dicit uel suspectū. lz videaſ ꝯ. ff. e. l. filius ad fi. ⁊. l. si post datū. Sed i pcuratore pro quo pmisit dñs iudicatū solui loqtur q cōpelliſ psequi nisi capitales inimicitie interueniāt. vel alie iuste cause de qbus ibi diciſ ⁊ id. l. e. ti. vel exilio. q̄ loqtur de casu nostro nō posuit capitales in textu.
y ¶ Suspectū. ⁊ est suspitio allegāda ⁊ pbāda sicut ꝯ iudicē. s. de ap. cū spāli. sz hoc ipso ꝙ opas gerit i inuitū suspect⁹ ē. ff. e. ti. l. q̄ oīa ⁊ sic ēt ex falsa causa dñs poterit ipm reuocare q2 ꝯdicēdo suspect⁹ erit ⁊ sic habebit locū hec lra. Sed pōt dici vt no. Accur. ff. eo. ti. l. q̄ oīa ꝙ aut pcurator solus resistit: ⁊ tūc pcedat ⁊ vera sit obiectio. aut aduersari⁹: uel pcurator ⁊ aduersarius. ⁊ tūc secus: ⁊ sic pñt itelligi. l. pāl. ⁊ decre. ista. sed lra ista solū dicit ipso nolēte. vñ ⁊ postea dicit idem Accur. dic eū suspectū qualitercūq3. sed nō ita ꝙ remoueaſ: uel suspectus ē iteriz donec cā remotionis tractaſ. alias enim ad qd remotionis cā tractareſ nō video lz dñs Mar. ibi primā cōsueuerit approbare.
z ¶ Affinitate. q2 tūc dño timeſ piculū. C. de excusa. tu. humanitatis.
& ¶ Eius. s. aduersarij: ⁊ tūc ipse pcurator aduersari⁹ est. ⁊ poterit dicere ꝯrium ei⁹ qd pmo petebat. ad h. iij. q. vij. §. tria. v. si ꝯ partē. ff. de postu. l. vlti.
ꝯ ¶ Ingredi. etiā nō pfitēdo. sz solū pbationis causa: ad hoc. j. de sen. exco. religioso. ij. rñ. ⁊. j. de regula. c. i. in prin.
ꝝ ¶ Lōgum. arbitrio iudicis credo terminādum habita ꝯsideratiōe cāe ⁊ viarum.
a ¶ Uinculis. pdonū vel hostiū potestate. ff. eo. ti. item si suspectus.
b ¶ Alia rōnabilis. vtputa etas nimis decrepita vel nimis iuuenis. ⁊ tūc reuocareſ de facto: vt. ff. eo. ti. l. post litē. in fi. vel q2 latitat. ff. eo. l. vel exilio: vel iudicio publico vel priuato detineſ: vt. ff. eo. ti. l. vel iudicio. ⁊ idem in fi.
c ¶ Possit. inuitus: vt. s. vidisti.

a Collusione.s3 nõne ex quo de collusione timet h3 eũ suspectũ: quare ergo nõ reuocat: vt.s.eo.c. Sol. timet hoc s3 pbare nõ põt ad hoc.ij.q.vij. pleriq3. vel aliter hic nõ vult dilatare pcessum cãe: q eẽt in cognitiõe suspitiõis: vt.s.diri.ʔ pbaf.ff.eo.l.postlitẽ.Jo.an. b Adesse. Sed qd sibi pderit adesse: pderit q2 possent testes ʔ pbationes inducere quas ille omitteret: vel saltẽ ille producere tenebitur nominatos a dño: bñficiu3 enim iuris quod adesse possit interpretandu3 est late ʔ vt aliqd ɔferat de vb.si. abbate: ʔ de hoc p Accur.ff.de inof.te.si suspecta in prin. item i causa suspecti tutoris.ff.de pcur.nõ solũ.§.fi. Itẽ vbi sunt duo pcuratores oium rerũ alicui⁹: tũc enim nõ põt vnus ab alio sine spãli mãdato exigere.ff.e.l.q duos.ʔ.l.itaq3. Itẽ de iterdicto.de lib.exhi.ʔ dedu. ff.eo.l.põponius.in pñ. Itẽ in acceptilatiõe.ff.de accep.l.iij.itẽ i rescriptox ĩpetratione.s.de rescrip.nõnulli.ʔ.c.ex parte. Item in causa matrimoniali sm Uin.s. qui ma.accu.po.c.ex litteris in parte decisa.ar.ɔ.s.c. ti.accedẽs: s3 ibi parẽtib⁹ agentibus de matrimonio filiox accessit ipsorũ cõsensus vt ibi no. Item sm quosda3 in voto trãsmarino.s.õ voto ex mĩta in pñ.ver.illis. Item in cõsumptorium instrumẽtorum exẽplatione õ fi.instru.c.vlti.itẽ i his q se.ap. sibi spãliter reseruauit: qp dic vt no.de offi.leg.qp translationẽ. Itẽ in ɔtrahendo matrimonio.j.e.c.vlt.ʔ i spõsalibus: q de.vel vo. veniẽs in compromisso.s. de arbi. per tuas. Item i absolutiõe petẽda ab excõmunicatiõe de sen.ex. qõ de his in fi.ʔ arg. de pe.di.i.quẽ penitet. Itẽ i oblatione filij idolis facienda.de cõse.disti.iiij. queris.i prin. Item i cõtrahẽda excõmunicatiõe xxiij.qõ.iij. si habes in princi. Item in prestatione iuramenti de calũnia .j.de iuramen.calũ.ca. vlti.item in casu.s.codẽ li.de ele.procu.ʔ de hoc vide i spe.eo.ti.§.i.ver. item opponitur l3 quod habeat.

I S qui. Sunt duo dicta principalia.scda ibi: vex. prima subdiuidif.q2 primo ponit dictũ inserens ɔtrariu3 argumẽtũ ibi: l3.secũdo ponit exceptionẽ a dicto ibi: nisi.Do.

c Potestatẽ.q2 als nõ poterat nisi in casib⁹.s.eo.c.i.

d Susceptum.ʔ l3 dixerit se nolle suscipe: tñ dño i eadẽ voluntate manẽte adhuc suscipe poterit: vt.j.eo.l3.

e Usus nõ fuerit.l3 ergo dñs reuocet procuratorẽ re itegra: vl' añ lit.cõtes.isti.mã.§.recte ʔ.s.c.pri.i pñ.cũ suis cõcor. ʔ ipo facto s3 id qõ dr.j.eo.si quẽ procurator tñ dat⁹ ad substituendũ hoc nõ põt post susceptum mandatũ.iam enim suo functus ẽ officio: ʔ poti⁹ hic cõstitutus a pncipali dño: qp substitutus a procuratore videtur vt dixi.s.eo.c.i.

f Apostolice.q2 alius nõ subdelegat.C.de iudi.a iudice.s. de off.dele.pastoralis.ʔ.c.vl. de ap.cum causam.

g Aliud.s.qõ reuocare possit anteqp ille vsus fuerit: ʔ habes hoc.s.e.li.de offi.dele. qpuis. Sed qro quare aliud i delegato qp in procuratore. So.credo qp sit rõ: q2 delegatus principis habet a lege qp cõmittere possit: ʔ iõ donec iudex subdelegat⁹ vti ceperit reuocare poterit.vt i predicta decre.qpuis.s3 pcurator õ quo hic loqf h3 hoc ab hoĩe: ʔ iõ cõmittendo suscepto mandato p pcuratorẽ functus ẽ officio suo: ʔ ideo amplius nõ reuocat. Et no.q2 si cõpromissarius datus ad eligendũ eligat ʔ electus renuit consentire ampli⁹ nõ eligit: q2 suo funct⁹ est officio.s.e.lib.de elec.si cõpromissarius.§.i.procurator tñ substituẽs nõ est funct⁹ officio suo: nisi substitutus mandatũ suscipiat: vt hic vides: ʔ iõ aliud q2 hic procurator cãm agere ʔ substituere poterat: ibi solũ eligere: ʔ iõ citius illius expirat offiñ ʔ sm superius dicta no.q2 cũ tres casus sint positi.s.c.i.in quibus procurator ad iudicia substituit: hic de altero tñ dicit.s.de eo q mandatũ h3 vñ de reliqs secus credo cum habebãt potestatẽ nõ ab hoĩe sed a lege: vt superi⁹ dixi ex eo qp factus est dñs litis in rẽ suã: alias.n.quare non sic de alijs expressisset: ʔ facit de deci.ad audientiam.ʔ qõ recitari solet de eo q dux. in ma.quam pol.p adul.c.viti.ʔ de cõuer.infi.c.i.

h Illo.s.substituẽte: a dño aut bene habita distinctione quã habes.s.c.pri.

i Reuocãdi.tũc enim nõ expirat mandatũ: ex quo penes eum potestas remanet reuocãdi: ʔ facit optime.s.eo.li.si delegatus.de of.deleg.

k Oẽs.põt ergo ɔstitui ad vnã ʔ plures ʔ ad oẽs cãs procurator.ff.e.l.i.

l Exercere.sic ʔ delegatus ab alio qp a pncipe ad vniuersitatẽ causarũ vnã delegat ʔ in alijs iurisditionẽ retinet.ff.de iudi.cum pretor.§.i.

sione[a] timeat minime prohibetur adesse[b]. L Dem.

Procurator hñs mãdatũ substituendi: substitutũ a se post mãdatum susceptũ: ẽt si eo non sit vsus reuocare nõ põt. nisi ʔ ptãte3 hñt reuocandi: si aũt erat pcurator ad plures cãs ʔ in altera substituit: ʔ i alijs remanet pcurator. Jo.an.

I S qui a pcuratore super hoc a dño ptãtẽ[c] hñte procurator extitit substitut⁹ nõ põt post mãdatum susceptũ[d] etiã si eo vsus[e] nõ fuerit. Licet i delegato se.apo[f]. vices suas alteri ɔmittẽte aliud[g] cẽseaf: vlteri⁹ reuocari ab illo[h]. Nisi reuocandi[i] ptãs ɔcessa fuisset eidẽ. Uerũ si cũ ad plures vl' ad oẽs[k] cãs generaliter ɔstitutus fuisset: in vna tñ substituerit earũdem.in alijs nequaqp prohibef pcurationis officium exercere[l]. L Dez.

Procurator generalis nõ agit exigẽtia spãle mãdatũ ab aliq illorũ specificatõe l'iba ptãte.h.d.3ẽ.

Q Ui ad agẽdũ[m] ʔ defendẽdũ ac generaliter ad oia etiã si mãdatũ exigant spãle[n] ɔstituif procurator ex vi generalitatis hmõi ad aliquẽ articulũ: i quo spãle mãdatũ exigif admitti nõ[o] d3. Sed si aliquis vel aliq de articulis speciale mãdatũ exigentib⁹ specificati fuissent a dicta cl'a generali tunc ad non expressos[p] etia3 admittetur[q]. Procurator quoq3 absq3 spãli mãdato[r] iuramẽtũ deferre[s]: transigere vl' pacisci[t] nõ põt: nisi ei ʔ bonorũ cause administratio libere sit concessa[v]. L Dez.

Mãdatũ generale ad negocia ẽt ad iudicia se extẽdit: põt filiusfa. ẽt absq3 pris consensu maior ãnis xxv. ad iudicia. maior.xvii. ad negocia deputari.h.d.3en.

Q Ui generaliter[x] ɔstituitur ad negocia pcurator: agere ac experiri[y] põt exceptis his casib⁹[z] q mandatum exigunt speciale. Nedũ vero ad negocia: s3 etiã ad iudicia pt filiusfamilias[τ] absq3 pris assẽsu fieri pcurator. Lic3 aũt qs post.xvii.annu3[ɔ] pcurator ad negocia[ꝝ] licite deputef: ad iudicia tñ nisi maior.xxv.[a] annis fuerit deputari neqbit. L Dem.

Ex pluribus pcuratoribus qñ vnus sine alio admitti debeat hic habetur.h.d.3en.

S I duo[b] pcuratores simul nõ

Q Ui ad agendum. Primo ponit de generali procuratorio cũ cl'a. secũdo cũ illi forme adijcif spãle. Tertio ponit tria q requnt spãle mãdatum ʔ casum excipit.secũda ibi: sed si.tertia ibi: procurator quoq3. Do.

m Qui ad agendũ.datus ad agendũ defendere cogif: vel satisdare õ defendẽdo.ff.eo.l.seruum in fi. n Speciale.vt.j.§.vlti.cum si.

o Nõ debet.ʔ sic non valet tñ gen⁹ quo ad spẽm quãtũ spẽs: ad idẽ.s.de ap. .c.ij.de hoc habes.s.de offi.ordi.si sacerdos.xxiij.di.quãquã.

p Nõ expssos.nõ tñ p hoc mr̃imoniũ ɔhere poterit: vt.j.e.c.vl.nec poterit ɔ electum vel prouisum opponere crimina vel defectus vt in de.eo.ti. nõ potest.

q Admittef.no.pro illa opi. Bul.ʔ aliox doctox legũ qp paciscens qp casum fortuitũ nõ opponet: aut aliquos expssit secuta generali clausula: aut nullũ vt in pmo casu teneat reuocatio: in secũdo vero nõ.ʔ nota.hec materia p Accur.ff.si quis cau.sed ʔ si.§.quesitum.ʔ recitari solet.s.de depo.bona fides.

r Mãdato.vel eo qp habeat vim ipsius spãlis mandati: vt.s.pri.rñ.

s Deferre.ff.de iureiur.iusiurãdum.l.i.§.fi.

t Uel pacisci.C.de transa.transactionis.vbi de hoc.ff.eo.ti.l.pcurator cui libera.ʔ.l.mãdato.ʔ.s.de trãs.ɔtingit.ʔ de arbi.p tuas.nec in itegrum restitutionẽ pro alio petere.s.de resti.in ĩte.corã.vbi de hoc: ʔ hoc qñ pncipaliter petif.secus si icidẽter.s.eo.ti.sciscitata.C.ẽt p pcura.cãm in ĩte.resti.agi pos.l.vnica.

v Cõcessa.vel datus sit in re3 suã. In trib⁹ ergo casib⁹ hoc põt.i.qñ h3 spãlẽ: qñ h3 generalẽ ʔ liberã.qñ dat⁹ est i rem suã: hec probãf.ff.eo.l.pcurator cui libera.ff.de iureiur.l.iusiurãdu3.§.fi.ʔ.l.se.C.de noua.l.nõ abstulit.ʔ.ff.de sol.l.hoc iure.ʔ no.C.de transac.l.trãsactionis.

Q Ui generaliter. Soluit tria dubia.primũ de forma.scdm de persona ibi.ne dum.tertium de etate ibi: l3 autem. Do.

x Qui generaliter.nõ eget sũma: q2 salis sumat semetipsum.hoc primũ dem ponebat Guil.pro qõne i spec.e.ti.§.i.in fi.ʔ sequẽdo Uber. idẽ dicebat qp dicit hec decre.ʔ idẽ no. Host. de procu.petitio.in.i.glo. ʔ satis olim hoc dicebamus p decre.dilectus vbi est hoc satis expssum.s3 glo.videbaf ibi tacite ɔsentif qp generalr fuerat ɔstitut⁹ ad negocia ʔ ad iudicia.

x Generaliter. No.qp generaliter potest fieri procuratoris constitutio: ʔ dicitur hoc.s.eo.petitio.

y Experiri.i.defendere.s.de iudi.c.i.alibi ponif pro agere.s.õ cau.pos. pastora. z Casibus.exempla vide.s.c.prori.

τ Filiusfamilias.nõ dubitamus qn filiusfamilias posset cõstitui procuratox.s.c.iuste.ʔ.ff.eo.l.filiusfamilias.§.ipse quoq3. S3 an sine mãdato pris possit cõstitui dubitabaf: ʔ videbaf qp non: q2 pro se non admittif ergo nec pro alio.cum iterdũ admittaf pro se q nõ pro alio.ff. de postu.l. .i.§.ij.iij.q.vij.§.tria.ʔ no.de hoc p Accur.C.de bo.q lib.l.vl.§.i.i fi. S3 q2 nil depit patri.iccirco admittif sine mãdato: vt h: ʔ est simi.j.de iudi.c.vlti.§.vl.vbi aũt deperiret patri haberent locũ iura pfedicta: ad hoc .ff.ad treb.ille a quo.§.fi.ff.de in iteg.resti.cum mãdato in fi.

ɔ Xvij.annũ: isti.q ʔ ex qui.cau.ma.pos.§.iuste.sic ʔ aduocatus pegif se deb3.xvij.an.ff.de postu.l.i.§.initium.iij.§.vij.§.vel um.

ꝝ Ad negocia.no. Host.s.c.nõ iuste.i.iiij.glo. pcurator dat⁹ ad negocia maior.xvij.ʔ mior.xxv.pt agẽ ʔ expiri: nã ex quo pcurator ad negocia agẽ pt: vt.s.pr.rñ.ʔ mior.xxv.an.daf ad ñgocia vt h q ʔ aget: vt ibi

a Xxv.ff.eo.ti.mior.C.de his q ve.eta.ipe.l.fi.C.eo.ti.l.exigendi.

S I duo. Diuidif sm Jo.an.hoc mõ: q2 principium ʔ finis ibi sane ponit de pcuratoribus simpliciter datis distinguens iter causas spirituales ʔ non mediũ ibi secus ponit de datis isolidũ: pmo sine cl'a qp non sit melior.scda ibi nisi qñ cum cl'a.tertio moderationẽ subdens ibi dũ tñ. qrto casu dubiũ circa id soluẽs ibi cetex sm eum. Ego expediã p ptes ʔ sũmabo quãlib3 ptẽ p se.ʔ faciã vnã ptẽ vsq3 ad.§.cetex.hec pria psh itẽdit Ex duob⁹ pcuratorib⁹ sif simplr ɔstitutis alf sol⁹ admitti nõ d3.si võ isolidũ q pmo ɔtestaf litẽ admittif alto totalr excluso nisi adiectũ fuerit qp ñ sit melior ɔditio occupãtis quo casu alto nõ psequẽte nec aliũ substituẽte reliqu⁹ admittaf.h.d. Do. b Si duo.emanauit h decr.ad declaratio

nem eor que no. Jo. ij. q. vij. §. forma. ⁊ Ber. s. e. ti. nõ iniuste. ⁊ Alcur. ff. e. ti. l. plurib⁹. ⁊ Jnno. Post. s. eo. in nostra. ⁊ Guil. in spe. eo. ti. §. rõne autem. ver. quid si duo. ⁊ ver. sequen.

a ¶ Simul. qr secus si diuersis tpib⁹. ff. eo. l. si qs tũ. §. fi. ⁊. s. e. nõ iniuste: ⁊ hoc ideo qr dãdo scõm videt primũ reuocare: vt i predictis iuribus: ⁊ hoc est verum nisi exprimat se nolle primum reuocare. ff. de lega. i. si quis pluribus. ad hoc. j. e. si quem. ⁊ hoc vere intelligo: et si secũdus procurator nolit suscipe mãdatũ. arg. insti. qui. mo. tes. infir. §. posteriore. ubi dicitur q scõm testamẽtum rũpit primũ: lz ex secundo testõ aliqs heres factus nõ sit: uel esse noluerit. sic ⁊ hic. arg. pdictorum iurium ⁊ hoc tractat Guil. in spec. eo. ti. §. rõne autem. ver. sed cum dato secundo.

adiecto insolidũ[a] deputent: vn⁹ sine altero non debebit admitti[b]. Secus[c] si sint insolidum ꝓstituti: sz tũc illi⁹ melior erit cõditio q per litis cõtestationẽ[d] negociũ pmit⁹ occupabit[e]. Post occupationem aũt huiusmodi alter se itromittere nequibit vlterius: cum ille litis dominus[f] sit effectus: nisi dictũ i ꝓstõe fuisset q⁹ non fieret melior conditio occupãtis[g]: tunc enim si eiz qui occupauit infirmari: mori: absentari: vl' alias impediri contingat aut si prosequi forte nolit: poterit alter suscipere ac perficere negocium ab alio icohatũ[h]: dũtũ ab alio non fuerit alius substitutus: nã si sit: is preferri[i] debebit eidẽ. ¶ Ceterũ vbi nullo substituto[k] alter[l] suscipit negocium pseqẽdum: is q occupauit pmitus: ipz[m] resumere postea ipedimẽto cessante[n] nequibit: nisi forsan illũ ꝓtingeret ipediri[o]. ¶ Sane in electionum postulationiz: pnisionum: ⁊ alior spiritualiũ negocior causis[p]: cuz talia celeriorẽ[q] expeditionẽ exigere dignoscãt: volum⁹ spãliter[r] obseruari: vt si plures procuratores simul i eis fuerint nõ insolidum[s] deputati: iudex ne pp corũ cõcursum negocia eadem itricari[t] cõtingat: idoneorem[v] ex ipsis eligere valeat: ⁊ ille solũmodo pseqat: habeatqz quicquid cuz illo sic electo factum extiterit plenã roboris firmitatẽ: nec ad pseqendũ ali⁹ admittatur postmoduz: nisi put eũ qui nõ occupat negociũ: cẽsuimus post occupationem factaz ab alio superius admittendũ[x].

I Dem.

¶ Procurator q renuit acceptare mãdatum penitere pt q̃diu constituẽs i eadẽ pseuerauerit volũtate.

Licet is qui procurator[y] constituit ab absẽte[z] dixerit psentatũ sibi suscipere[a] nolle[b] mãdatũ hoc tñ nequaq̃ obstãte[c] quãdiu[d] cõstituens in eadem perstiterit voluntate ipsuz[e] acceptare poterit quandocũ qz placebit[f]. I Dem.

¶ Domin⁹ dans pcuratorez q̃tiens contingit eũ abesse: cãz tractãdo pcuratorem nõ intelligit reuocare: sec⁹ si simpliciter: nisi expresse ptestetur q ipsum reuocare non intendit: vl' alias hoc appareat ex pbabilibus cõiecturis. Jo. an

Si quẽ[g] sub ea forma: quotiẽs te abesse[h] contigerit: constituetis pcuratorẽ ad cãz: nõ ideo licet tractes eã postmodũ p teipsuz: procuratorem ipsuz dignosceris reuocare: quinimmo procurator idem

i ¶ Preferri. est. n. ꝓstitut⁹ ab eo q potior ẽ cl'a nõ ob. vt. s. vidisti: excludet ergo illũ cũ vices potioris gerat: ad hoc. xcij. di. c. vl. ⁊. xiiij. di. c. ij. de pbẽ. hi qui.

¶ Ceterum. Procurator datus insolidũ q occupauerat negociũ ex impedimento exclusus nõ reassumit nisi altero impedito. h. d. Do.

k ¶ Substituto. ab occupãte. nũqd hunc reuocare possit. dic vt viri. s. e. ti. is q.

l ¶ Alter. collega datus cũ eo insolidum.

m ¶ Ipsum. negocium.

n ¶ Cessante. ar. j. s. eo. li. de elec. cupientes. §. qõ si. ⁊. j. de sen. ex. eos qui. vbi cessante ipedimento tenet qs ad hoc ad qõ prius tenebat: sed ꝑ iã ali⁹ occupauit: ⁊ eo casu quo potuit: vnde virtus clausule hoc operatur vt vides.

o ¶ Impediri. ⁊ tunc ille assumet nec ille substitutũ dare poterit cum litem nõ fuerit contestatus. s. e. c. i. §. i.

¶ Sane. In causis spiritualibus ex duobus procuratoribus simul simpliciter datis iudex eligit magis idoneũ qui solus pseqi poterit nec ali⁹ admittitur nisi primo legitime exclusso. h. d. Do.

p ¶ Causis. secus i negocijs et spiritualibus: vt pz. s. de elec. c. pe. §. si autẽ. qõ est contra ⁊ ibi viri.

q ¶ Celeriorez. de hoc vide qõ viri. s. eo. li. de elec. c. vl.

r ¶ Spãliter. no. ergo. q fauor aliquid inducit z̃ ius positiuz qõ habuisti. s. in pn. decre. Et no. p hanc lẽam reprobatã illã opi. que videbatur equa Ber. s. e. nõ iniuste q siue cẽt cl'a i solidũ siue nõ: iudex poterat eligere. sz nõ ẽ verũ nisi i spiritualibus: vt hic vides. ⁊ facit p illa opi. ff. de popul. act. l. ij. sed nõ ob. qr ibi plus tãgit vniuersitas q̃ priuata psona. ⁊ iõ fuit electio magistratus.

s ¶ Nõ insolidũ. si enĩ insolidũ non esset speciale: quia omni casu iudex eligeret si ambo concurrerẽt ⁊ simul occuparent. ad hoc. s. de elec. c. pe. §. i.

t ¶ Intricari. vt ex cõtrarijs rñsionib⁹: parat igit viã expeditioni negocij puidet dñõ absẽti. occurrit partiũ laborib⁹ ⁊ inutilib⁹ expẽsis ad que ofa tenet iudex. s. eo. li. de offi. ordi. vt litigãtes de rescrip. statutum.

v ¶ Idoneorẽ. ff. de accu. si plures. ff. de admi. tu. si plures ⁊ vt idoneor magis honestus: ⁊ qui melius merita cause nouit. s. de iura. calũ. in pertractãdis.

x ¶ Admittendum. s. qñ nõ dedit substitutũ: ⁊ nõ pot vel nõ vult pseqi.

y ¶ Licet. Nõ diuidit quia ter. sub vno ꝓstructu pendet. Do.

z ¶ Procurator. ad iudicia vel negocia nõ curo cum nõ distinguat: ⁊ eadem ratio sit vtrobiqz.

a ¶ Absente. presens igit ⁊ absens qs pot ꝓstitui procurator: vt hic: ⁊. ff. e. l. i. s. de cõfir. vti. vel inuti. cum dilecta.

b ¶ Suscipe. q si sciẽter illud sine ptestatione recipit: dñm qui pro eo debite caueret sup inclusis in pcuratorio defendere cogit: vt in cle. eo. ti. c. i.

c ¶ Nolle. de nolle ⁊ velle: quõ alterũ extẽsiuũ alterũ nõ. vide qõ no. ff. de verbo. obli. si quis stipulatus sit.

d ¶ Quãdiu. si ergo mutasset volũtatẽ vel cãm agendo vel aliũ pcuratorẽ dando secus est vt viri. s. e. pri. in pn. ad hoc. j. e. pri.

e ¶ Ipsum. mãdatuz.

f ¶ Placebit. ar. j. ff. de suc. edic. l. i. §. qui semel. vbi si ille qui est primi gradus dixerit se nolle succedere: statim ius deuoluit ad eum q est secũdi gradus: sed ibi erat ad quẽ ex renũciatiõe ius deuoluebat: hic ad nullum aliũ q̃ ad dñm ipsum pcuratorem ꝓstituentẽ. vñ satis dici pot q de quadã pseuerãtia volũtatis ⁊ eqtate ille vel nõ desinit eẽ pcurator: vel si desinit: iure pmittẽte reassumere pot ⁊ forte statutũ fuit ne ꝓtingat ppter pcuratoris defectũ negocia ptelari: ad hoc. s. e. pri. Credo tñ p pdictam legẽ ⁊ p hanc lẽam q̃diu ⁊c. si dñs dixisset ꝓstituo tale q si renuerit: tale ꝓstituo: nõ haberet tũc locũ hec decre. Et no. ar. q si electus presentata sibi electione renuat cõsentire: adhuc electoribus i eadẽ volũtate manẽtibus poterit cõsentire alias non. qõ verum est qr a pncipio renuũt ⁊ q̃si inuitt trahunt. viij. q. i. qui episcopatum. ⁊. c. in scripturis. Jo. an.

¶ Si quem. Sunt duo dicta pncipalia. scõm ibi: secus. Do.

d ¶ Si quem. decre. ista approbat q no. per Jnno. ⁊ Post. s. e. c. petitio: ⁊ vide qõ no. ff. man. qui mutuam. §. non ideo. Jo. an.

e ¶ Abesse. sub hac ergo forma potest dñs pcuratorem dare sic ⁊ delegatus pa

pe.subdelegatum pape.s.de offi.deleg.si delegatus eo.lib.
a ¶ Assumet.si.C.de cura.furi.l.pe.ff.māda.qui mutuam.§.nō ideo.
b ¶ Secus.s.q: nō assumet.⁊.j.declarat quare.
c ¶ Ante litem.tunc reuocat sine cā ⁊ inuitus: vt.s.eo.c.ij.cū suis cōcor.
d ¶ Siue post.ad hoc.s.e.nō iniuste.ff.e.l.pluribus.ff.man.qui mutuā.§.nō ideo minus.sed ꝯ.s.e.c.ij.vbi post lit.ꝯte.ꝓcurator nō reuocat.Jo.qdā dicūt hūc casum addēdū.s.ꝙ ꝓcuratorē post li.ꝯte.a se nō reuocat dñs vt det alium ꝓcuratorem: si cām tractat bene.Sed ad hoc ꝯdicit finis ipsius decreta.que dicit ꝙ adesse pōt.sed nō tractare: ⁊ est expressum.C.eo.l.ꝓcuratoribus.vbi hēs ꝙ post ꝯtestationē a ꝓcuratore factā nō habet dñs ptātem ꝓsequēdi negociū dic ergo ⁊ dius ꝙ decre.ista ⁊ supradicta iura loquunt qñ domino post lit.ꝯte.nō ꝯdicit litis assumpcio.vt legi.⁊ no.ff.eo.ti.l.que oīa.⁊ iō illa lra q̄ ꝯ.s.eo.lib.c.ij.ibi ipso nolente.soluit ꝯtrariū.⁊ ita et tenēt predicti doc.i decre.petitio.s.e.si aūt ꝯdicitur tunc locum habet decre.illa ꝙ causa cognita reuocabitur.alias non.
e ¶ Assistas.qō pōt eo inuito.s.eo.q̄uis.in fi.ff.eo.l.paulus.ff.de inoffi.testa.si suspecta.
f ¶ Manere.ad idem.s.eo.si duo.⁊ no.pro ꝓtestatione: qa hec saluat ꝙ sine ipa perderet: de hoc.s.de cōsti.cū.M.⁊ de elec.cumana.xxviij.di.c.i.
g ¶ Veritatem.ff.eo.l.si actor.j.de iudi.c.i.
h ¶ Accidat.puta quia vinculis detinet.s.eo.q̄uis.
i ¶ Oportuna.pone procurator non habebat mandatū iurandi de calūnia: vnde oportuit venire dñm ⁊ iurare.j.de iura.calū.c.vlti.

t ¶ Ignorarent.spāle i hoc casu cū alias reuocatio ꝓcuratoris ad negocia ad ipsum ꝓcuratorem venire debeat: de quo dic vt.s.de rescrip.ex parte decani.De reuocatione ꝓcuratoris ad iudicia diri.s.eo.c.ij.
v ¶ Extitit.arg.ꝯtra.ff.de diuor.l.si penitcat.reuocatū est ergo mandatū: lȝ mandatarius hoc ignoret: quāquā agat: ne sine culpa sua dāno afficiatur.ff.manda.si vero nō remunerandi.⁊.l.si mandassem.
x ¶ Nequiuit.xxvij.q.ij.c.i.⁊.ij.⁊ per totum de spon.cum locū.⁊.c tua.⁊ de despōsa.impube.c.i.⁊ ē ratio q̄re furiosus nō ꝯtrahit: quia nō potest ꝯsentire.xxxij.q.v.ij.neqȝ.⁊.s.de sponsa.dilectus.

procuratoris assumet[a] officiuȝ qñcunqȝ te contigerit absētare. ¶ Secus[b] si simplr a te fuerit constitut⁹: tunc enim siue ante[c] litem contestatā siue[d] post ad cāȝ ipaȝ venias: nō vt ipsi procuratori assistas[e].sed vt cāȝ tractes candē: tractando ipām eū reuocare censeris: nisi dicas expresse ꝙ ipm vis in officio procurationis hoc nō obstante manere[f] vel nisi ꝙ non aio reuocandi hoc facias: ex aliquibus appareat cōiecturis: vt si forsan aliquis immineat articulus in quo tu melius nosti veritateȝ[g]: aut si sit procurator ipse infirmus vel forsitan se absentet seu quicquid aliud accidat[h] propter quod ipsi cause tua sit presentia opportuna[i]. : Idem.

¶ Tria dicit. Primo ꝙ procurator ad contrahendū matrimoniū dȝ habere spāle mādatū. Secūdo ꝙ talis procurator non substituit nisi ad hoc mādatū habeat. Tertio ꝙ si talis procurator reuocatus etiam ignoranter contrahit: non tenet matrimonium. Jo.an.

Procurator nō aliter cēsetur idoneus[k] ad matrimonium contrahendū[l]: q̄ȝ si ad hoc mādatū habuerit speciale[m]. ¶ Et quamuis alias is q constituitur ad negocia procurator aliū dare possit[n]: in hoc tñ casu pp magnum quod ex facto tam arduo posset periculum iminere non poterit deputare[o] aliū nisi hoc eidē specialiter sit conmissū[p]. ¶ Sane[q] si ꝓcurator anq̄ȝ cōtraxerit[r]: a dño fuerit reuocatus[s]: ꝯtractū postmodū mrimoniuȝ ab eodē: licet tā ipse q̄ȝ ea cum qua cōtraxit: reuocationē hmōi penitus ignorarent[t]: nullius momenti extitit[v] cū illius cōsensus defecerit sine quo firmitatem habere nequiuit[x].

Rica. De his q̄ vi metusue cā fiunt.

¶ Gregorius decimus in concilio generali lugduū.

¶ Excōicatiōis: suspensionis: vl interdicti absolutio vel reuocatio ꝑ vim extorta non tenet. Secūdo dicitur ꝙ extorquens excommunicatus est ipso iure. Jo.an.

Absolutionis bñficium ab excommunicatiōis[r] sententia: vel quācunqȝ reuocationem[s] ipsi⁹ aut suspensionis[t] seu etiam interdicti[ɂ] per vim[ꝶ] vel metum extorta[a] ꝑsentis constitutionis auctoritate omnino virib⁹ vacuamus[b]. ¶ Ne autem sine vindicta violētie crescat[c] audacia: eos qui absolutioneȝ seu reuocationem huiusmodi vi vel metu extorserint[d]: excommunicationis[e] sententie decernimus subia

Procurator. Tria sūt dicta vt pȝ in rubro: secundum ibi: quāuis: tertium ibi: sane. Jo.

Absolutionis. Due sūt partes. secūda ibi: ne autem. Jo. huius decre. fuit dubitatio quia regulariter que per metuȝ fiunt valent ⁊ obligant: quod dic vt no.xv.q.vj auctoritateȝ.⁊.s.e.c.abbas. Fallit i casibus ibi no.ad quos adde istum ⁊ quia sicut iniusta excōicatio ligat: sic videbat ō iniusta absolutione.de pe.di.i.verbum.
r ¶ Excōmunicationis.etiam iniuste humiliter debebat enim absolutionem petere: non per metum cōpellere: q: sentētia pastoris siue iusta ⁊c.xi.q.iij.ca.i.fm Guil.⁊ Gar.
s ¶ Reuocationem.differentiam facit inter absolutionem ⁊ reuocationeȝ: ⁊ potest dici absolutio solennis que fit iuxta formaȝ ecclesie: reuocatio verbalis sine solennitate vl vbi tenuit excōicatio locum habet absolutio: vbi non tenuit reuocatio.vl refert reuocans ad solutionem ad cautelam.

k ¶ Idoneus.an p ꝓcuratorē possit ꝯhi matrimoniū.de hoc nō dubitat p canonē.xxxij.q.ij.honorant.s.de cōuer.ꝯiug.ex pte.ij.⁊ q de.vel vo.c.veniens ad idē de matri.ꝯc.c.ij.ff.de spon.sufficit.⁊.l.vlti.⁊.ff.de ritu nup.l.mulieres: oēs enim cōtractus q ꝯsensu ꝯhunt inter absentes contrahunt.ff.de cōtrahen.emp.l.i.§.ē aūt.sȝ.ꝯ.s.de spō.du.c.i.ibi corde tñ ⁊ ore ⁊c.Sed dic ꝙ satis dicit ore ꝯsentire q p ꝓcuratorē ꝯsentit.j.de regu.iur.q per alium.Sed an ꝓcurator ille debeat ad hoc hre spāle mādatū dubitabat: dicebamus aūt ꝙ sic sicut ⁊ in alijs casib⁹ quos no.s.eo.li.⁊ ti.q ad agēdū.§.vl.⁊ ad hoc.facit.s.ō despō.ipu.c.i.insti.de nup.§.i.⁊ expressum erat.ff.de ri.nup.l.generale.⁊.l.mulierem.
l ¶ Cōtrahendū.nec ad cām mrimonialē agendā: vt diri.s.eo.q ad agendū.§.vlti.fm Vin.sȝ hoc ꝯ.s.e.ti.accedēs.sed solu.vt ibi no.Ber.in fi.vlti.glo.
m ¶ Spāle.sed nūqd si hȝ generale cū quibusdā expressis cā subsecuta: vt.s.e.li.⁊ ti.q ad agendū ꝯhere poterit.videt ꝙ sic p illud ca.sed cōtrariū credo vt ibi diri: dico enim ꝙ illa cā generalis que sequit specialia expressa similia includit.sed non longe maiora: vt est in casu nostro: notabiliter enim tale concedi debȝ: ⁊ hoc voluit hec lra ad hoc.xij.di.nos ꝯsuetudinē.s.de rescrip.sedes.C.ō diuer.rescrip.l.i.ff.de vi.tri.⁊ oleo leg.l.vlti.in fi.⁊ ad hoc facit finis huius.c.maxie cū requirat spāle mandatū: ⁊ de expssa persona vt statim dicā sic ⁊ dubitatio nō ꝓcedit.Sed qd dices: nūqd reqrit spāle mādatū ad ꝯhendū: vel requirit specia le de certa psona ⁊ expressa: videt ꝙ nō reqrat expressa persona.argu.s.eo.c.i.ij.respōso.Sed dic ꝯ per.l.ff.de ritu nup.l.generali.ad hoc.s.de arbi.inotuit.cum cōcor.⁊ que no.xxix.q.i.in summa.
n ¶ Possit.libere ⁊ qñcūqȝ.s.eo.c.i.in fi.⁊.ff.man.si ꝓcurator.
o ¶ Deputare.⁊ sic fallit illa regula: ad idē.ff.de ritu nup.generali in pn.
p ¶ Cōmissum.cōcor.s.e.c.i.ij.ꝯ.s.de offi.dele.is cui.⁊.c.vl.§.vices quoqȝ.
q ¶ Sane.hoc qō dicit hic notabat Jo.lxiij.di.tibi dño.⁊.xxx.q.v.nec illud.
r ¶ Cōtraxerit.matrimoniū dicit ꝯtrahi p mutuū cōsensum: ⁊ est vex i hoc casu secus in mrimonio spirituali: q: ex quo clerici elegerūt: lȝ adhuc nō sit p mutuū electi ꝯsensum mrimoniū spirituale ꝯctum: tñ penitere nō poterūt.s.de elec.publicato: ⁊.c.cū inter canonicos.⁊ facit ad hoc de transla.inter corporalia.
s ¶ Reuocatus.vel vlterius ne cōtraheret.Quid si iurauerat dñs nō reuocare vel penitere.Itē licet piuri⁹ sit ⁊ de hoc debeat sibi penitētia imponi: de spon.sicut: ⁊.c.si iter i si.defuit enim ꝯsensus: ⁊ sic idem iuris cū cadeȝ sit ratio. Jo.an.

t ¶ Suspensionis.intelligo indistincte vt loquit.i.ab officio siue a beneficio siue ab ingressu ecclesie.j.de sen.excō.is cui.
ɂ ¶ Interdicti.ista tria sunt paria: q: oīa sub ecclesiastica censura ꝯtinent ⁊ secum trahunt executionem.vnde sequens appellatio non suspēdit earū effectū.s.de appel.pastoralis.⁊.c.ad hec qm.j.de sen.excō.is cui.⁊ i scriptis ferri debēt.j.de sen.excō.cū medicinalis.§.⁊ hec eadem.
ꝶ ¶ Vim.vis est maioris rei impetus cui nō pōt resisti.ff.eo.l.i.in fi.⁊.l.ij.⁊ quot modis sumat ⁊ quot actiōes vel interdicta ꝯducat no.s.eo.ad audientiam.Metus autem est trepidatio mentis instātis vel futuri piculi cā.ff.e.l.i.⁊ exigit ꝙ presens sit metus: licet futurum sit periculū.ff.eo.l.metum.ij.⁊ quis metus excuset.no.s.eo.dilecti.
a ¶ Extorta.sic nec subditi electi a prelatis debent transcundi licētiam extorquere.s.eo.li.de elec.quorūdam.
b ¶ Vacuamus.ipso iure hic vacuat qō sit p metū: alibi per actionem qō me.causa: alias p ꝯstitutionē pncipuȝ alias p iudicis offm: qō dic vt no.s.eo.cum dilecti.Quid i excōicatione p vim vel metuȝ extorta videt qō ideȝ.s.ꝙ ipso iure nō valeat: q: par ius ligādi ⁊ absoluēdi dño eē voluit.de pe.dist.i.verbum ad hoc.xi.q.iij.iniuste.sed dic ꝯ fm Guil.xi.q.iij.quatuor.pōt tñ p exceptionē elidi: vt ibi no.ar.ff.de fur.iterdum.§.i.
c ¶ Crescat.nam si negligenter ea que male ⁊c.xxv.q.ix.loci.s.de vi.⁊ hone.cleri.vt clericorum.
d ¶ Extorserint.si ergo metum intulit: sed iudex absoluere noluit nō habȝ locum hec pena: q: verba ⁊c.s.de cleri.nō resi.relatū.cum suis concor.⁊ optime facit.ff.de in ius vo.l.q̄uis.alias tñ punit inferens pro qualitate delicti.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus.
e ¶ Excōicationis.no.excōicatum amplius excōicari: qō dic nota.iij.q.iiij.engeltrudā.⁊ de iude.ita quorūdā.si autē nō ipse excōicat⁹ sed alius metum inferat: nō excōicatus erit: ⁊ tūc non sumatur predictū arg.Sed nūquid hoc casu ipse excōmunicatus iterdictus vel suspensus incurrit hanc penam dic ꝙ sic si madauit: vel eius nomine factū ratū habuit.s.de ele.sciant.j.de sen.excō.cum quis.nec dicā istos penaȝ euadere: lȝ absolutor postea ratū hēat illud qō ab initio coactus fecerat: q: statiȝ ab initio ligat

fuerunt: absolui tñ poterunt p suũ ordinariũ. cum cõditor canonis sibi nõ retinuerit absolutionem. j. de sen. excõmu. nuper. ⁊ viri. s. eo. lib. de elec. sciant. ⁊ in hanc penam icidit qui per penam amissionis rerum ad hoc cõpellit ipsum excõmunicatorem: vt. s. eo. c. abbas.

a ¶ Subiacere. quid si compulit per vanum metũ de quo timere nõ debebat nunquid tũc locuz hz hec pena: vic q̃ nõ fz Bar. qz talis metus nõ inducit restitutionez: nec ppie appellat metus. ff. eo. l. metũ cũ. ll. seq. ⁊. l. nec timorẽ. Et quis sit iustus metus no. s. eodem cum vilecti. ille ergo metus qui putat iustus ad reuocandum ea que per illuz fiũt ille penam constitutionis induc it: alias non.

cere[a].

Rubrica De restitutiõe i integrũ.

G Regorius nonus.

¶ Ecclesia post quadriennũ non admittitur ad petẽdũ restitutionẽ ꝓtra sniam vel ꝓtractũ. nisi rationabilis aliqua cã hoc suadeat. Jo.

Ecclesia[b] que ad retractandaz sniam[c] vel cõtractũ[d] p beneficiũ[e] restitutionis in integrũ postulat se admitti: si quadriẽnij[f] spacium post sit lapsum: ⁊ negligẽter[g] omiserit: non est ad beneficium huiusmodi admittenda[h]. ¶ Nisi preuaricatiõis[i] vel fraudis manifeste[k] ꝓbet[l] sup hoc interuenisse conuentum[m]: aut alia[n] rationabilis causa[o] subsit: que superiorẽ mouere debeat ad idẽ beneficiũ concedendum.

B Onifacius octauus.

¶ Ecclesia ꝓtra ꝓfessorez que lesa fuit admittit infra q̃drienniũ p bñficium restitutionis in integrum postea nõ: nisi p viam iuris cõis. Jo.

Si aduersus confessionem[p] in iudicio[q] a se[r] factã lesa[s] eccl'ia beneficium restitutionis in integrũ infra quadriennium ab ipsius ꝓfessionis tpe computandum[v] petere negligenter[x] omittat: non ẽ: nisi aliqd rõnabile[y] appareat: qõ aliud[z] suaserit faciendum: ad hoc petenduz vlterius admittenda. ¶ Ubi vero p viã cõem reuocationis erroris quez in facto[c] pretendit: uult aduersus suam confessionem ecclesia se iuuare? hoc qñcũqz poterit[ꝓ]: donec negocium sit finitum[a]

Rubrica De arbitris.

B Onifacius. viij.

¶ Si ex tribus arbitris duo cõcordant in summa: tenet illorum sentẽtia: si omnes discordant: tenet sententia de summa minori.

Si ex trib[9] arbitris te duo in decem: ⁊ tertius in qnqz condẽnent: debet sententia preualere duoꝝ[b]. Licz cũ vnus in. xv. alius in. x. tertius vero in quinqz pronũciat illi[9] qui dixit de summa minori[d]: cũ in illa oẽs ꝓcordes existant: sententia efficax censeatur. Idem.

nium: ⁊ dolus culpe preponderat. ff. ad. l. aquil. item si obstetrix in fi.

n ¶ Aut alia. possibile est q̃ ista verba fuerunt Greg. tñ in extrauagãti sua quatebatur non erant: vnde credo q̃ addita fuerint per Bonifa. ⁊ est si. ō preben. dilectus filius. G. in fi.

o ¶ Causa. vt. s. eo. ti. tum ex litteris. vel vixit ille prelatus male cõtrahens tãto tempore: vñ tunc non currit prescriptio. xvi. q. iij. si sacerdotes. vt tenet Inno. i. d. c. ex litteris. vel multas nouas mutationes prelatorũ habuit ecclesia vel eminentissimũ fuit dãnum ipsius.

S Iaduersus. Sũt duo dicta principalia. secundũ ibi: vbi vero. Jo. declarat qõ no. Inno. Hostiẽ. ⁊ Moderni. s. eo. ti. auditis. Jo.

p ¶ Cõfessionẽ. ergo cõtra confessionem datur restitutio. ff. ō confes. certum. §. pe. Sed ꝓtra aũt cõfessa est veritatem ꝗ quã nõ datur restitutio. aut falsitatem ⁊ hoc pbato nõ nocet confessio: vt infra sequit. nõ est ergo recurrendũ ad extraordinarium: ex quo ordinarium cõpetit. ff. ō minori. i cause. ij. So. dixit Host. q̃ posset esse q̃ falsitas confessa pbari non posset vnde expedit restitutionem dare. Vel dic q̃ fuit confessa non p errorem: vel non põt error pbari sed lesio. Vel fuit confessa tpe quo nõ debuit: vel lata est snia: tñ est adhuc infra q̃drienniũ a die confessionis: vt. j. dicã. Idem si cõtra sniam vel contractum vel aliam lesionez vt dixi. s. c. pri.

q ¶ In iudicio. ideo dicit: qz extra iudicium facta non nocet: quod dic vt. s. de confes. c. vl.

r ¶ A se. vel ꝑcuratore. s. de re iudi. suborta. de confes. c. vlti. vel ab aduocato pte absente. s. de appel. cum causam. de censi. olim.

s ¶ Lesa enormiter. qz pro leui lesione non datur restitutio: vt. s. de re. eccle. nõ alie. c. pe. ff. de in ite. resti. l. scio illud. ff. de mino. si ex causa. i. rñ. in fi.

t ¶ Integrum. quid operetur: dixi. s. c. pri.

v ¶ Computãdum. in hoc differt minor a maiore: quia etiam post sententiã infra quadriẽnium restituitur minor contra confessionem: maior non nisi ante sententiam ⁊ ostenso de errore.

x ¶ Negligenter. secus si preuaricatione vel aduersarij fraude: vt. s. c. pri.

y ¶ Rationabile: vt dixi. s. c. pri. z ¶ Aliud. s. contrarium.

c ¶ In facto. qui nemini nocet. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. dũmodo pbetur negocio nõdum finito. s. de cõfes. c. vlti. ⁊ ō error autẽ iuris nõ excusat. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. ij. ⁊. l. cũ qs. ⁊ de hoc. j. de reg. iur. ignoratia. Jo. an.

ꝓ ¶ Iuuare. põt ergo aliqs cõtra factũ suũ venire: hoc ẽ rõne erroris: qz nil tam ꝓriũ ꝓsensui q̃ error. ff. ō in. o. iu. l. si p errorẽ. sic ⁊ ī mñimonio ō ꝓiu. ser. c. vl.

ꝓ ¶ Poterit. ⁊ sic vna via admittit ad id a quo alia ꝓhibet: quia per formam iuris cõis admittit ad id a quo prohibetur per restitutionis beneficiũ: sic interdũ econuerso per formam iuris cõmunis repellitur: ⁊ per beneficium restitutionis admittit. s. eo. ti. coram. vbi de hoc. ad hoc contra. j. de reg. iur. cum quid cum suis concor. sed solue vt ibi dixi.

a ¶ Finitum. quocũqz modo: puta sentẽtia vel transactione: quod dic vt dicã. j. de lit. ꝓte. exceptionis. ⁊ huic decre. cõcor. j. de appel. concertationi.

Ser tribus. Sunt duo dicta scõm ibi lz: quo ad mentẽ decre. lz quo ad litteralem intellectum diuisionẽ nõ recipiat. Jo.

b ¶ Duoꝝ. s. q̃ ꝓdẽnauerũt in decẽ ⁊ qdam dicebant ꝓriũ ar. ei[9] quod statim sequitur: ⁊ hoc tenebat Guil. in spec. eo. ti. §. vlti. in prin. cuius hic reprobatur opinio: qa illud verum cum oẽs dicunt de dispari summa: ⁊ sic reprobat qõ no. Accur. ff. e. ti. l. diẽ. §. si plures ⁊ reprobat opinio Placentini q̃ placuit Guil. ⁊ quando duo ptestantur q̃ non cõsentiunt in minori summa. Et qõ dicit hic de tertio q̃ ꝓdẽnat in minori summa dicas idẽ: ⁊ multo forti[9] si cõdẽnaret in maiori: qz tũc minor est dubitatio: vt. s. dixi. Idem si absolueret: vel nõ pronũciaret: vt. j. c. pri. ⁊ p hoc dicemus idẽ in termino solutiõis faciẽde: vt si duo assignãt tres mẽses. alius vnũ tenet dilatio duoꝝ: si oẽs discordãt tenet minor.

c ¶ Licet cũ vnus. hoc sumitur. ff. eo. ti. diem. §. si plures.

d ¶ Minori. s. de. v. Et est ratio que sequitur: plus enim semp in se cõtinet qõ ẽ minus: ad hoc. xxiiij. q. i. si quis vederit. ⁊. j. de reg. iur. plus semper. vbi ō hoc ⁊. ff. de reg. iur. in eo qõ plus. ⁊ in obscuris minimum sequimur. j. de reg. iur. in obscuris. qõ dic vt ibi. Quid si ille q̃ cõdẽnat in. xv. protestatur q̃ ita ꝓdẽnat in. xv. q̃ nõ ꝓsentit in minorem summã: lz quidam contrarium dicant satis credo adhuc tenere sententiam in. v. cum illa protestatio impossibilis videat ⁊ videtur sibi contrarius de consti. cum. M.

Ut questionibus. Tria facit fm Jo.mo. Primo ponit pemiū. Scđo statutū. Tertio tacite qōni rñdet. scđa ibi statuimus. tertia ibi: circa. Do.

a Maliciosam. vt seruirēt. s. parti que eos elegerat quā videbāt succūbere.

b Imponatur. ad quod puidere debet iudex. s̄. de do. ⁊ cōtu. finē. ff. si cer. pe. .l. quidam. Et no. ꝙ hic desideratur acceleratio: quod dic vt dixi. s̄. de electio. c. vltimo.

c Electis. simpliciter q: si eēt ibi clausula vos: vł alter vestꝝ vel ꝙ si nō oēs: non pcederet decre. dubitatio: sicut nec in iudicibus: sicut dicam in fi.

d Legitie. p lr̄as suas vel nūcium litteratorie destinatū vel p iuratum nūciuз qđ dic vt. s̄. de offi. deleg. prudentiam.

e Diffiniēdum. cū. s. ꝯclusuз est ꝙ nō restat nisi ferre sniam .s̄. de fi. instru. cū dilectus.

f Impedimēto. ergo tunc stabimus legi: cū hз īpedimētum legitimū: qđ rescribere dз collegis vt in predicta decre. prudētiam. de delegato diximus vel pars id corā eis pbare dз.

g Quos. decernimus totalē ptātem ⁊c. qđ sequit.

h Ciuilis. ff. co. ti. l. si in tres alias est. §. sub. l. iteз si vnus ⁊ bona etiā fuit legis cōsideratio que voluit ꝙ pñtia ⁊ cōtradictio nō noceret. sed sic absentia q: forsan ille si p̄sens fuisset traxisset alios in partem suam: ⁊ ē si. cum dicimus ꝙ alias teneł ꝯsilium requirere ⁊ non sequi: vt no. s̄. co. ti. cum olim: sic dicit decre. ꝙ in electionib⁹ plus nocet contemptus ꝙ̄ contradictio. s̄. de elec. venerabilē. ⁊. c. bone. Sed decre. ista voluit illum fingere presentē ⁊ contradicentē vt. ȷ. sequitur ex cōsideratione equitatis que ponił in p̄nc. ⁊ sic diuerso respectu vtriusqз bona fuit cōsideratio ⁊c. ⁊ est si. qđ no. s̄. de iureiur. cū ꝯtingat. s̄. de rescri. .c. vl. Sed qd dices: nūquid seruabitur hec decre. in foro seculari? Dic ꝙ nō in locis q̄ nō sunt in tpali iurisditiōe eccłie: qđ dic vt dixi. ȷ. de reg. iu. c. ij.

C Si ex tribus arbitris vnus noluit examinando vel diffiniendo negocio itereēsse: duo pcedere poterūt ac si ille pñs eēt: circa iudices āt antiqua iura seruētur. Jo. an.

Ut qōnibus que plerūqз propter arbitroꝝ voluntariam seu malitiosam[a] abñtiam remanēt īdecise: finis celerius imponatur[b]. Statuimus vt si ex trib⁹ arbitris a ptibus electis[c] eoꝝ aliqs ab alijs legitime[d] requisitus ad examinandum vel diffiniēdū[e] vna cuз eis negociū: super quo in ipsos extitit cōpromissū nō curauerit cessante ipedimēto[f] legitimo ꝯuenire: duo pñtes penes quos[g] lз lex ciuilis[h] aliud inuenire videał: totaleз eo casu remanere decernimus ptātē[i] possint maliciosa seu volūtaria illius absētia nō obstante dictū examinare negocium ⁊ libere[k] diffinire sicut possent illo pñte: nec volente cū eis in vnā sniam cōcordare: vt sic ipsius abñtia pñtia repleta diuia[l] cū reputari faciat p pñte[m]. Circa[n] iudices vo ātiq̄ iura volumus imutari.

Explicit liber primus.

Incipit liber secundus.

Rubrica De iudicijs.

i Ptātē. si cōpromittētes dixissent ꝙ si nō oēs ⁊c. hoc possent duo: ⁊ hec decr. supplet ac si ipsi dixissent ⁊ ē si. C. de rei vxo. act. l. vna. circa principiū.

k Libere. vñ si nolit itereēsse examinationi: nō teneńł ipsuз in sententia vocare per hanc litteram. arg. ad hoc. ȷ. de dolo ⁊ cōtu. cum qui. sed dic eum ad omnia citandum. arg. eius quod ibi dicam.

l Diuina. ad hoc. C. de iudi. pperandū. §. cū autem heremodiciū. s̄. de dolo ⁊ cōtu. veritatis cum si. ȷ. de eo qui mit. in pos. c. vno.

m Presente. per hoc dico ꝙ nō est idem in duobus arbitris: qđ hic dicitur in tribus: q: si ex duobus vnus se absentat maliciose: alter nō pōt pcedere: q: ī tribus duo sunt maior pars. s̄. c. pxi. Preterea ille absens habeł p presente ⁊ cōtradicente: vt h vides. ergo neutrius valet snīa. s̄. de re iudi. c. vlti. Nā tunc valet snīa presentiū in hoc casu: qñ valeret eo cōtradicēte: alˀs nō: ⁊ per hoc dico etiā ꝙ si ī cōpromisso hoc actū ē ꝙ nō valeat ipsoꝝ triū arbitroꝝ snīa. nisi omnes cōcordent: ꝙ nō habebit locum decre. ista eadē ratione: vnde tunc locū hз hec decre. cum simpliciter sunt assumpti: vt. s̄. dixi.

n Circa iudices. ptestatio quedā vł tacite qōnis rñsio. Circa eos ergo dicit ꝙ aut sunt ordinarij. aut delegati. Si ordinarij aut quilibet p se ⁊ insolidum iurisdictionē habet ⁊ tūc pōt alter preuenire. s̄. de fo. cōpe. c. pe. ⁊ no. s̄. đ ap. vt debitus. aut nō insolidum ⁊ per se sicut in capitulo vel sindico. vel hi qui audiūt causam presbyteri. diaconi ⁊ subdiaconi in his casibus omnes citare debēt ⁊ si due partes sunt presentes sufficit. ff. ꝙ cuiusqз vniuersa. plane. đ decre. ab ordi. faci. .l. iij. nisi in predictis casibus vbi certus requiritur numerus. xv. q. vij. si autē. ⁊. c. felix. de re iudi. nō pōt. aut delegati: ⁊ tunc distingue: aut sunt dati simpliciter. ⁊ tunc vnus sine alio non procedit. s̄. de offi. deleg. causam matrimonij. aut cū clausula: ⁊ tunc iterū subdistingue. q: aut cū clausula ista: vos vel alter vestrū aut cum illa: ꝙ si non omnes. In primo casu tene quod habes. s̄. c. lib. de offi. dele. cum plures. In secundo quod habes. s̄. de offi. deleg. prudentiā. Sed queres: quare ius diuersum īter arbitros simpliciter datos ⁊ delegatos simpliciter datos: vt per superiora patuit. Dic ꝙ ius qđ minus dictum est a partib⁹ supplet lex: sic alias. ff. co. titu. item si vnus. §. principaliter. Judices autem maiori maturitate creātur: vt. s̄. de rescrip. statutum. ⁊ ideo ius in eis supplere nō vult. Item in iudicibus rigor attenditur: quia dementiores lege eē nō debēt. in auē. de iudi. §. oportet. colla. vi. arbitri aūt prout visum eis est pronūciant ⁊ plerūqз eliguntur amici: ⁊ possunt viles esse: ⁊ ideo ius magis circa illos prouidere ⁊ cōsiderare voluit: vt. s̄. in prin. decre.

Iuris esse. Primo ponit dictum. secundo excipit ibi: nisi. Do.

o Ambiguum. ambiguū est vbi opiniones sunt ⁊ iura varia videntur. s̄. de sen. excō. inter alia. Jo. an.

p Nō videtur. nec est. ff. de ar. quesitum.

q Delegatum. a contrario sensu videtur secus de ordinario. xxi. di. qlis de his que fi. a prelatis cum apostolica. Sed idē ī ordinario fm Ber. nō enim potest compellere partes coraз se venire psonaliter nisi in sequentibus casibus. C. de pcur. .l. vlti. ⁊ ideo de ipso dictuз nō fuit: quia de ipso non dubitatur per predictam. l. sed de delegato pape dubitał q videbał posse idem ꝙ papa quo ad illam causaз. liberum enim est cuilibet p se vel pcuratorem respondere .C. de his qui ad eccłiaз confu. l. p̄senti. §. cū aūt .ff. de procur. l. i. ȷ. de iura. calū. c. vlti. de pcur. querelam beneficiū autē iuris nemini auferendū est vt. xxviij. dist. de his .ȷ. de reg. iur. indultum cum suis cōcor. ar. ꝫ. ꝙ psonaliter citatus psonaliter venire teneał. s̄. de do. ⁊ cōtu. cū dilecti. dic ꝙ illud obtinet in papa vt ibi no. ⁊ sic etiā. s̄. de ma. ⁊ obe. humilis đ vi la. c. vlti. ⁊ habēt hec locum in causis puatorū. In causis vero ecclesie collegij vel vniuersitatis de necessitate interuenit sindicus de iura. calū. in pertractādis. ⁊. c. seq. fm Ber.

Unno. iiij. in gene. conci. lug.

C Iudex delegatus nō hńs ad h spāle mādatū a papa nō pōt cōpellere partē vt psonaliter corā eo cōpareat nisi ex ratiōabili cā. Jo. an.

Iuris esse ambiguum[o] nō vł[p] iudicem delegatum[q] qui a sede apostolica mandatuз ad hoc nō receperit spāle[r] iubere nō posse alterutrā partiū corā se psonaliter in iudicio[s] comparere. Nisi cā fuerit criminalis[t] vel nisi pro veritate dicenda[v] vel pro iuramēto calumine[x] faciendo: vł alias iuris necessitas partes coraз eo exegerit psonaliter presentari.

Bonifacius octauus.

C Mulieres psonaliter ad iudicium q̄cūqз cā in iure nō expressa: invite trahēde nō sunt: sed si necessariū sit ipsarū testimoniū in cā iudex expensis producentis ibit inter duз mittet: ⁊ iudex fraudulēter vadēs excōicatus ē. mulieres religiose ēt volentes extra monasterium suuз ex aliqua causa personaliter ad iudicium trahi non possunt qđ cōtra predicta fit est irritum. Jo.

Mulieres quas vagari nō cō

r Speciale. quia tunc sicut papa id potest ⁊ ipse similiter. s̄. de pcura. c. penul. cum suis concor.

s Judicio. de extra iudicium nō dubitatur: ⁊ est si. s̄. eo. libro de restitu tio. in integ. c. ij.

t Criminalis. intelligas criminaliter intentata. Si enim de crimine agitur ciuiliter: bene interuenit pcurator. s̄. de pcur. tue de accu. sup his vnde tūc personaliter venire compelli nō poterit. Si autem criminaliter intētatur: procurator nō interuenit nisi in casibus. no. ij. q. vi. si quando. ⁊. s̄ de accu. veniens. Sed querebat hic Ber. si admittatur pcurator in causa criminali: an valeant que facta sunt cum eodēз. Et videtur ꝙ sic si nō opponitur exceptio. C. de pcur. ita demuз. ff. de pcura. filiussa. §. veterani. ⁊ ea que fiūt cum falso pcuratore valent per cōsensum. ff. de. iudi. licet. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsus. Sed contra videtur. quia cōtra legeз actum est. ff. đ pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. ⁊. v. q. iij. §. in criminalib⁹. dicebat Ber. ꝙ valet qđ cum eo actum est p prima iura: ex quo nō fuit obiectū. Judex tamen talem procuratorem ex officio suo potest ⁊ debet repellere. s̄. de exceptio. exceptionem. cuз suis concordan. ⁊. ȷ. de accus. cum. p. nec obstat si iudex debet repellere. ergo non valuit iudiciuз: vide instantiam in excommunicato per predictam decre. exceptionem. ȷ. de excepti. pia. ⁊ cum Bernardo concordat Guilielmus in speculo de procurato. §. i. versi. sed pone ꝙ in casu tali.

v Dicenda. puta prestando iuramentū de veritate: qđ solum olim prestabał in spiritualibus: hodie secus. ȷ. de iura. calū. c. i. in fi. ⁊ differt in eo a iuramento calūnie: q: per illud respondetur de eo ꝙ credit ⁊ estimat. C. de iura. calum. l. ij. §. si autem. per istud iuramentum de veritate respondetur vt littera sonat. s̄. de elec. dudum. ij.

x Calūnie. ꝙ p̄ncipales psone prestare debent. C. de iura. calū. auē. principales ⁊. ȷ. de iura. calū. in ptractādis qđ verum est nisi procurator habeat ad id speciale mandatum. ȷ. de iura. calum. c. vlti. in quo casu dicam ꝙ delegatus p̄ncipalem ad iurādum cōpellere nō poterit cum ibi tunc nō sit iuris necessitas đ qua sequitur: nisi forte principalis instior sit ꝙ̄ pcurator: ⁊ natura cause hoc reqrat. vel sciat melius veritateз: vt. C. de pcur. l. vlti. ⁊ facit ad hoc. s̄. de pcura. si quem in fi. co. lib.

Mulieres. Primo ponit prohibitionem mulieribus in genere. secūdo ibi: sed cum puisio hūiēbris circa ipsarum testimonia cū certa phibitione ⁊ pena. tertio phibitio circa religiosos ibi. Ceteruз. quarto decretum ibi: decernimus. Do. Ista decreta. Bonifacij extrauagā. erał qa edita ante compillationem huius sexti libri. Jo. an.

uenit: nec virorum cetibus immisceri[a] auctoritate litterarum[b] sedis apostolice vel legatorum[c] ipsius: aut alia[d] quacunqz ad iudiciuz personaliter euocari vl trahi inuitas[e] causa ferēdi testimonium: aut alia qualibet que in iure non exprimit[f] prohibemus[g]. Sed cum necessariū[h] fuerit testimoniū earūdem iuder expensis partis producentis[i] easdem tabellionem aut aliam personam idoneam[k] ad eas transmittat: vel si forte talis casus occurrerit quo iure[l] prohibente receptio testium alteri cōmitti nō possit iuder tunc proper hoc personaliter ad illas accedat[m]: aut si talis sit psone[n] iudicantis conditio: q̄ id p ipsum non deceat fieri vel nō possit[o]: mittat[p] ad eas prouiso q̄ casus huiusmodi videlz vt iuder vadat personaliter non fingat[q] nec fraus interueniat ī hac parte. Alioquin fictor hmōi vel fraudator ipso facto sententiam excōmunicatiōis īcurrat[r].

Ceterum femine religiose presertim que debent sub clausura morari[s] extra suum monasteriū vel clausuram non vocentur ad iudiciuz: vel trahantur ex quauis causa[t] personaliter: etiam si ad hoc volūtas accederet earundem[v]. Decernimus quoqz: vt ipso iure irritū sit ꝛ inane si quid contra p̄missa contigerit attentari. Idem.

Maior.xiiij.an.p se ꝛ p̄curatorez potest agere ꝛ defendere causam spiritualem: minor.xiiij.per se non agit. sed per procuratorem vl per procuratorem datuz auctoritate ordiarij ecclesiastici iudicis: ꝛ etiam delegati dati ad causas illas: filiusfamilias sine p̄ris assensu agit causam spiritualem. b.d. Joan.

Si annū[x] quartūdecimum[x] tue peregisti etatis in beneficiali b[y] ꝛ alijs causis spiritualibus[z] necnon ꝛ dependentibus[τ] ab eisdem ac si maior.xxv.ann.? existeres ad agendum defendendum per te vl per procuratorem quez ad hoc cōstituendum decreueris admitti debebis[ϝ]. Si vero infra quartum decimum annuz existas: per te agere aut defendere non poteris[a] sup ipsis: sed vel per tuum ep̄m vel p officialem eiusdez[b] tibi curator dabitur ad lites[c] huiusmodi[d] exercendas. aut tuipse si maior infante[e] fueris cum auctoritate alterius[f] eorūdem procuratorez ad eas poteris deputare. Delegatus etiā apostolice. ꝛ subdelegatus ab eo[g] tibi si non habeas curatorem[h] dare valeant: vel auctoritatem constituendi procuratorem[i] prestare ad illas causas vel lites dumtaxat que coram ipsis fuerint ventilande[k]. In huiusmodi[l] quoqz litibus siue causis quanquam in potestate patris existas: nec alias absqz ipsius assensu in iudicio regulariter[m] esse possis: eius: cum ōbis se intromittere nō habeat[n]: nequaquaz requiri debeat. ar. j. pri. rñ. nisi forte ratione persone puta si clericus esset.

a Immisceri. periculosa est. n. seruū cōmixtio. xviij. q. ij. diffinimus.
b Litterarū. generaliū itelligas: puta qbus cā cōmittit: si. n. spāliter expressum esset in litteris q̄ mulier trahi posset: secus ad hoc. s̄. c. proxi.
c Legatorꝫ: vel delegatorꝫ multo magis: ad h. s̄. de rescrip. statutū.
d Alia. puta ordinaria vel delegata ab eo.
e Inuitas. volētes. ergo possunt: ꝛ in hoc differunt religiose: vt. j. sequitur.
f Exprimit. s̄. c. pri.
g Prohibemus. nomeliorem conditionem mulierum q̄ mariū. ad idem. s̄. de sen. excō. mulieres. ꝛ. c. ea noscit. s̄. ō pigno. ex litteris. Interdū est deterior: quod dic vt no. s̄. de pe. ꝛ remis. noua. quedā. ad hoc. ff. de regu. iur. l. ij. Interdum par vtriusqz causa ꝛ de his no. in specu. de procu. §. i.
h Necessarium. qz nō sunt alij qui veritatē sciēant: vel non ita bene sciunt. xiiij. q. ij. q̄q̄.
i Producentis. iiij. q. iij. venturis. s̄. eodez li. de rescrip. statutū. ꝛ. C. de testi. quoniam. sicut ergo producens tenetur expensas ministrare testi producto: ita ꝛ tabellioni vel iudici q ad eas vadit: vt hic vides.
k Idoneam. presbyterum vel alium virum honestum coram quo iurent: ꝛ ibi etiam erit tabellio: ꝛ citabitur pars aduersa vt vadat visura eas iurare: vt. s̄. de testi. c. ij.
l Iure prohibente. vt in criminali criminaliter intentata: vt in auē. de testi. §. ꝛ qñ. ꝛ. §. hec omnia: ꝛ. C. de fide ītrumentorū: auē. apud eloquentissimum.
m Accedat. exp̄ēsis p ducentis vt supra non enim in hoc casu credo locum habere decre. s̄. eodē li. de rescrip. statutum. §. insuper.
n Persone. puta ep̄s vel superior ppter reuerētiā ipsi? pōtificalis officij: ad mulierculam eos ire nō decet: ad hoc. s̄. de offi. or. c. i. e. li.
o Possit. puta ratione infirmitatis: vel forte loci in quo morat mulier vel alia similia.
p Mittat. tabellionē vel psonam idoneam: vt dictum est. s̄.
q Fingat. vt iuder posset dominā visitare faciebat cā notari in testē.
r Incurrat. nō reseruat absolutionē. ergo alijs cōcedit de sen. excō. nup.
s Morari: vt. j. de statu regū. c. vno.
t Causa. videl nec seruare tenet decre. Nicolai quo ad psonalem cōparitionem: vt. s̄. eo. lib. de elec. indēnitatibus. §. sed cum eas.
v Earūdem. no. q̄ non potest quis renūciare iuri suo: ad idem. s̄. de foro compe. si diligenti. ꝛ quod ibi no. de sen. excō. contingit. Multos tales casus quere per Hccur. C. de pactis. si os in cōscribēdo. ꝛ. ff. de pac. l. pactum inter heredes. ꝛ per Gof. de regu. ad apostolicam. Sepe etiam procurarent moniales se ad iudiciū euocari vt claustrum exirent. ad idem. s̄. de senten. excōmu. relatum.

Annum. Prima pars tractat de minore. Secunda de filiofamilias ibi: in huiusmodi. Et prima iterum subdiuidit: qz primo tractat de minore quindecim qui est maior quatuordecim. Secunda ibi. si vero de minore quatuordecim q est minor vel maior septēnio. Jo.

x Si annum. etnanauit hec decre. ad declarationem eorꝫ que no. Ber. s̄. de resti. spo. ex pte. ꝛ de eta. ꝛ qualita. ex ratione. ꝛ Gof. Jnno. ꝛ Posti. e. ij. c. indecorum. ꝛ. s̄. de p̄cu. accedens.
y Quartūdecimū. in mare hoc intellige in muliere. xij. ꝛ sic ītellige predictam decre. de resti. spo. ex parte ꝛ pbatur. s̄. eo. lib. de elec. indēnitatib? i. rñso. s̄. de spon. impub. cōtinebatur. Jo. an.
z Spiritualibus. puta matrimonio ꝛ similibus.
τ Dependentibus. vt dote que dependet a matrimonio: de dot. post diuor. resti. capitulo tertio.
ϝ Xrv. an. sine curatore: sicut maior.
a Debebis. in matrimonio hoc erat expressum in predicta decreta. ex parte. Sed quia quidam dicebant id speciale in criminali matrimonio. ideo emanauit hec lata constitutio. sed quod idem esset in spirituali probatur per decreta. de electio. dudum. i. de reg u. postulasti. ꝛ hoc facit: qz huius voluminis cōpilatores de tutelis ꝛ curis non posuerunt tanq̄ de materia nobis nō multum necessaria. ꝛ aduerte quia quod h dicitur quidam tenebant indistincte. Jnno. dicebat q̄ debebat dari curator ſm qō in versicu. sequen. de minore. xiiij. dicitur. Posti. autem suo capite ꝛ quadam similitudīe distīguebat inter maiores. xvij. an. vt tunc haberet locum prima opinio: qz talis prodire pōt in publicum. iij. q. vij. §. tria. ad hoc. s̄. eo. lib. de p̄cura. qui generaliter in fi. vel. xviij. ſm ea q̄ no. de offi. delega. cum vicesimum ꝛ minores. xvij. vt tunc habeat locum opi. Jnno. ꝛ hāc viam mediam dicebat tenēdaz argu. de offi. delega. querenti. hec no. de eta. ꝛ qualita. indecorum. ꝛ in summa eiusdez titu. §. etas. sed reprobatur hec opinio. vt hic vides. Jo. an.
b Eiusdem. nō enim sufficit: immo nec requiritur patris auctoritas: non enim de patrimonialibus tractamus in quibus id locum habet. C. de bo. que lib. non oportet. ꝛ. l. cum nō soluz. ꝛ. j. in fi. c. nec imperatoris vel alteri? iudicis secularis cū spiritualis ꝛ ecclesiastica sit causa. xcvi. distin. bene quidem. s̄. de iudi. at si. ꝛ de arbi. contingit. arg. ff. ad trebel. ille a quo. §. fi. ꝛ. l. seq.
c Ad lites. ad hoc. C. de cur. in ll. dan. per totum. C. de cur. fu. l. fi. in prin.
d Huiusmodi. s. spirituales quasi de tēporalibus nō dependentibus se intromittere nō debeat. ar. j. pri. rñ. nisi forte ratione persone puta si clericus esset.
e Infante. i. in septēnio. s̄. de despō. impuber. Ifas. ꝛ. c. accessit: minor. n. etas ignorat qd videat. C. de fal. mo. l. i. in fi. Sed vices quā cām spirituale pōt tractare minori infante: matrimoniū enim vel sponsalia ꝛ trahere nō pōt: vt in p̄dictis iuribus: beneficium ecclesiasticū habere nō potest: vt no. s̄. de prebē. sup inordinata. Qualis ergo erit h cā: forte dispensatione pape adeptus est beneficiū de quo agit vel defendit: vel forte repetit vel ab eo repetūtur vsure: vel dicit natus de illegitimo matrimonio: de or. cog. tuam. vel his similia.
f Alterius. episcopi. s. vel officialis.
g Ab eo. delegato ordinarij. nō dicit q̄ ordinari? hoc delegare nō possit ad hoc. ff. de offi. p̄con. l. nec quicq̄. §. vbi decreto. ꝛ super hoc vide qō no. s̄. de resti. in inte. c. pe. ꝛ qō viri. s̄. de offi. vica. licet.
h Curatorem. forte generaliter vel specialiter ab ordinario datum.
i Procuratorem. cum est maior septēnio: vt. s̄. ver. pri.
k Ventilande. delegata enim eis causa ꝛ omnia delegata videnē sine quibus causa ꝛē. de of. deleg. preterea.
l Huiusmodi. s. spiritualibus ꝛ dependentibus.
m Regulariter. ꝛ hoc hz locū etiā in maiore. C. de bo. que lib. cum oportet. l. cum non solum. ꝛ est hoc verū suo nomine: secus si sit alterius p̄curator. s̄. c. li. de p̄cura. qui generaliter. ii. rñ. ꝛ. ff. de mino. cum mandato. Ideo autē dixit regulariter: qz casualiter ꝑ: sicut in castrensi peculio in quo etiā ꝑ patrem agit. ff. de iudi. nulla lis. item cū impetrat veniam etatis dūmodo sit maior. xx. C. ō his q ve. eta. impe. l. ij. ꝛ in momentanea possessione. C. qui legi. perso. l. vlti. itē cum agit de thoro violato. ff. de adul. si maritus. §. lex iulia. ꝛ interdicto de libero homine exhibendo. ff. de lib. ho. exhi. l. iij. §. si mulier. item ſm canones videtur q̄ indistincte cōqueratur filius de parte. s̄. de spon. nō est. ij. q. vij. queritur vbi de hoc. ꝛ. xxiij. q. iiij. si ecclesie. item in casu. ff. de iudi. si longius. In his ꝛ similib? minor ꝛ in potestate constitutus agit.
n Habeat. habet enim locum illa regula in patrimonialibus: vt. s̄. diri.

Romana. Nec ē solēnis decre. ꝛ hꝫ nouē dicta circa foꝝ cōpetēs vel incōpetēs ſm Hoſt. ꝛ Jo. an. Prīo enī ponit duo. ſcdo ibi: neqꝫ. tria ponit. tertia ibi: nec ēt ponit duo. quarta ibi: ꝯhentes vnuꝫ. quinta ibi: ne clericos. ponit alia tria. Domi. Licet p appellationē ad archiepm cauſa deuoluat ꝛ de cā cognoſcere poſſit: tñ de ꝑncipali qōne cogſcere nō pōt: niſi pꝰ de appellatione cognoſcat etiā ptibus cōſentientibꝰ ſine voluntate ſuffraganei: ꝛ qꝛ in hoc caſu pinde ē ac ſi ſine volūtate ſuffraganei per ſimplicē querelaꝫ cognoſceret qd ñ pōt facere. ſ. eo. li. de offi. oꝛ. c. i. ꝛ ſic fraus fieret illi cōſtitutioni: ꝛ h̄ itelligē cū appellat añ ſniam. Naꝫ qñ appellat a ſnia iudex appellationis ſtatim de pricipali cognoſcat: de h. ſ. de ap. vt debitus in glo. pe. ꝛ p hoc probatur opi. Hoſt. q no. j. e. li. de ap. coꝛdi. ꝙ illa decre. locū hꝫ ſpālit in papa. ī archiepo enī locū nō hꝫ: vt hic vides: ſic ēt ſoluit cōtrariū illius decre. ad iſtā ſatis tamē videt ꝙ in quolibet inferioꝛi a papa locū ēt habeat decre. illa q p ſimplicē q̄relā poſſit adiri: ꝛ ſic poſſet itelligi opi. Inno. vt ibi dicam.

b Extiterit. ꝛ ſic addit p ſimplicem querelam.

c Remeñ. vel alius quilibet de offi. oꝛ. c. i. ſ. eo. li.

d Clericoꝝ. in laicis ſecus qꝛ priuatoꝝ cōſenſus ꝛc. C. de iuriſdi. om. iu. priuatorum.

e Judices. bñ dicit: qꝛ tāꝙ arbitri hoc poſſent ēt ſine epoꝝ ꝯſenſu ſicut quilibet alij cū hoc ꝓhibitū nō ſit: ad hoc de arbi. cū tempoꝛe. ꝛ. c. dilecti.

f De facto. qꝛ de iure nō poſſūt ī iudicē nō ſuū. ēt eccl'iaſticā pſonā. ꝛ ſi alꝰ pſit iuriſditioni ſine ꝓprij epi cōſentire licentia. ſ. e. ſignificaſti: vbi de hoc.

g Neqꝫ. Archieps ſubditum ſuffraganei nō pōt cōpellere cās delegatas ab eo ſuſcipe ſuas ſnias exequi vel teſtimoniū ī cauſis ad eū deuolutis ꝓferre niſi conſuetudo aliud diſponat. h. d. vſqꝫ ad. §. nec etiam. Do.

bit aſſenſus.

Rubrica De foro competenti.

Innocentius. iiii.

Archieps omiſſo appellatiōis articulo vel per viā querele de cauſa ſubditoꝝ ſuffraganeis etiaꝫ ipſius conſentientibus non cognoſcit h. d. uſqꝫ ad. §. neqꝫ. do.

Romana[a] eccleſia ꝛ īfra: nec appellationis articulo ꝑtermiſſo nec alias ēt cū minime appellatū extiterit[b] remeñ[c]. archieps vl' eiꝰ officiales de cāis clicoꝝ[d] tāꝙ iudices[e] lꝫ in ipſos ijdē clerici de facto[f] conſentiant: abſqꝫ dioceſanoꝝ ſuoruꝫ voluntate cognoſcant. Neqꝫ[g] ſuffraganeorum remenſis eccleſie ſubditos ipoꝝ delegātionem ſuſcipere[h] vel ſnias ꝛ precepta[i] exequi aut in cauſis per ap. deuolutis ad eos teſtimoniū: niſi aliud in his tribus de ꝯſuetudine[k] obtineāt: ꝓhibere cōpellāt. Nec ēt[l] ſuffraganeoꝝ ipoꝝ officiales[m] aut archidiaconos archipſbyteros: ꝛ alios infeꝛioꝛes prelatos ſuffraganeis eiſdē ſubiectos: dūmō aliud eis ꝯria cōſuetudo non tribuat: nec ſubditos ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ ſup ſalarijs[n] aduocatoꝝ ꝛ ꝓcuratoꝝ[o]: in cāis[p] q̄ in remēſi vētilant curia cogāt q̄relātibꝰ ī ſua pñtia rñdere[q]. Contrahētes[r] vo aliaꝝ[s] dio. ſup ꝯtractibus initis ī remeñ. dioce. ab eiſdeꝫ niſi inueniant ibidē trahere corā ſe nō debēt iuitos[t]: lꝫ in poſſeſſioneꝫ bonoꝝ q̄ ibi hñt ēt cū alibi copiā ſui faciunt ſi eoꝝ[v] auctoꝛitate citati cōparere ꝯtēnāt: poſſint miſſioneꝫ facere ꝯ eos: vel ſi foꝛte malicioſe ſe ipſos occultēt. ne citatio perueniat ad eoſdem decernere faciendam ī poſſeſſionem bonoꝝ que in alia ēt dioceſi obtinere noſcuntur[x]. ſed tūc loci dioceſanus ad denunciationē ipſoꝝ[y] faciet[z] huiuſmodi miſſionē. Nec clericos[ꝛ] ſuos mittat ad ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ dioceſ. pro iniendis[ꝰ] vel recognoſcendis[ꝝ] cōtractibus corā ipſis: nec eoꝝūdē ſuffraganeoꝝ ſubditos compellant corā ſe occaſione huiuſmodi[a] iuri ſtare. Neqꝫ pōt archieps ipē in ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ officiales[b] ꝛ ſubditos ꝓ eo q. vocati ab ipſo nolunt querelantibus in ſua pñtia rñdere eccleſiaſticam exercere cenſuram.

Bonifacius octauus.

Judex ſecularis qui vult clericum cōpellere ad debita etiā liqda ſoluenda per eccleſiaſticum iudicē deſiſtere compellatur. Jo. an.

Seculares iudices qui lꝫ ipſis nulla[c] cōpetat iuriſditio ī hac parte pſonas eccl'iaſticas[d] ad ſoluēdū debita: ſup q̄bus coraꝫ eis[e] contra ipas eaꝝ[f] exhibent lře: vl' ꝓba

h Suſcipe. bñ pōt archieps cām vl' executionē ſnīe delegare ſubditis ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. ſꝫ ad illa ſuſcipiēda illos īuitos ꝯpellere ñ pōt: nec pōt cōpellere illos vt ferāt teſtimōiū ī cauſis ad ipꝫ p appellationē deuolutis niſi ī his caſibꝰ aliud īducat ꝯſuetudo: qd ergo fiet mādabit ſuffraganeo vt ſubditum cōpellat ad teſtimoniū ferendū in cauſa illa ſicut in alijs caſibus. ꝛ de hoc. ſ. de offi. oꝛ. c. paſtoralis. Jdē eſt ī quolibet iudice. vt ſi ð illa ciuitate petant teſtes: iudex cauſe ad iudicē loci mittat vt teſtes recipiat: ꝛ ad iudicē atteſtationes remittat. C. de. fi. iſtru. l. iudices. Et no. ꝙ nō eādem iuriſditionē hꝫ iudex in acceſſoꝛe quā in ꝑncipali ſed illud qꝛ in ſubditos ſuffraganeoꝝ iuriſditionē ñ hꝫ vt ī ꝑn. decre. paſtoꝛalis

i Precepta. vt qꝛ aliquē citari mādat: vel his ſimilia.

k Cōſuetudine. ꝯſuetudo ergo ī his iuriſditionē tribuit. ad idē. ſ. e. lib. de offi. oꝛd. c. i. de fo. cōpe. cū cōtingat. ſ. eo. li. de cōſue. c. iij. cū ſi.

l Nec etiam. Archieps ꝯ officiales vel pꝛelatos ſuffraganeoꝝ cōſuetudine aliud nō diſponēte nec ꝯ ſubditos eoꝝ ſup ſalarijs aduocatoꝝ ꝛ ꝓcuratoꝝ cauſarū foꝛi archiepi iudex cōpetens eſt. h. d. vſqꝫ ad. § cōtrahentes.

m Officiales. lꝫ. n. ī epm iuriſdictionē habeat nō tñ in officialē: vt. j. in fi. c. dꝛ.

n Salarijs. taxata erāt olim iſta ſalaria p decre. de poſtu. ꝓperādū quā hodie nō habemꝰ. ꝛ de iſtis ſalarijs habes. C. ð ſuffra. l. vna. C. mā. ſalariū. ꝛ qua actione petant. C. man. l. i. in vlti. glo. ff. eo. l. ſalarium.

o Procuratoꝝ. ꝯ. ꝓcuratoꝛis officiū dꝫ eſſe gratuitū: ꝛ ſi aliqd recipiat contra bonos moꝛes facit: ꝛ redēptoꝛ litis eſſe cēſetur. C. de ꝓcu. litē. C. mā. ſi ꝯ licitum. ff. man. ſi vero nō remunerandi. §. vlti. ſꝫ leges ille loquūtur qñ paciſcit vt habeat certā ptem eiꝰ de quo ē qō: qd illicitū eſt hic ð ſalario loqtur qd datur ꝓ remuneratione laboꝛis: qd licitū eſt: vt hic. ꝛ. ff. man. l. ſalarium.

p Cauſis. lꝫ enim iuriſdictionē hēant ī cauſis: nō tñ in pſona rōne ſalarioꝛum ipſoꝝ. cū alia ſit cā. ar. ꝯ. C. de iudi. ꝓperādū. §. proculdubio. vbi dicit ꝙ ꝓpter ſalariū aduocatoꝝ nō debet cauſe fieri dilatio: ſꝫ illud in oꝛdinario loqtur.

q Rñdere. No. ergo ꝙ rōne ꝯtrus nō ſoꝛtit qs forū. Cōtra. ſ. e. c. vlt. cū ſuis cōcoꝛ. So. hic de ꝯtu loqtur inito in ciuitate ſuffraganei: puta cū boñ. q appellauerat ſecū duxit aduocatū Rauēnam: ꝛ ſic ꝯtractus rauēne initꝰ nō fuerat. vl' dic ꝙ locū hꝫ qñ ibi nō inuenit. Vel dic verius ꝙ ð ꝯtractu loquitur quē qs celebrat vt viatoꝛ: vt tunc ibi ꝯueniri nō poſſit: duruꝫ enī eſſet vt quocūqꝫ loco nauiget. vel delatus ſit rñdere teneat. ff. de iudi. l. heres abñs. §. nam vbi ſic venit. ꝛ hec vera niſi ſe ibi ꝓmiſerit ſoluturos: tūc enim ſuſcipere cōpellerētur iudiciū cū ibi ꝛ vbi domiciliū hñt valeāt cōueniri. ff. de iudi. l. heres abſens. §. itē ſciēdū. ſ. e. dilecti. ibi. n. ꝯtriſſe videt: vbi ſe ſoluere obligauit. ff. de act. ꝛ ob. l. ꝯtriſſe. ꝛ cōtractū nō vtiqꝫ eo loco intelligit quo negociuꝫ geſtum ē: ſed quo pecunia eſt ſoluēda. ff. de re. auc. iudi. poſ. l. iiij. ꝛ repꝛobari vident due opi. doctoꝝ legū quoꝝ qdā dixerunt ꝙ rōne ꝯtrāꝰ viatoꝛ rñdere compellitur ſi ꝯueniatur priuſꝙ inde diſcedat. Alij directe dixerunt ꝯ. ſ. ꝙ cōueniri nō poſſet priuſꝙ īde diſcedat: ſed poterit ſi illuc poſtea reuertat. Ne opi. hic tollūtur: cū dicatur indiſtincte ꝙ rñdere nō cogitur. Nec ob. ff. ð iudi. l. ij. §. oēs. ꝛ. §. plane. vbi pꝛobari videtur iſte opi. quia ī roma ſpeciale eſt ꝙ ibi dicitur que communis eſt oīum patria. ff. ad muni. roma. ꝛ. ſ. e. c. vlti.

r Contrahentes. Archieps nō compellit inuitos contrahētes aliarū dioce. ī ſua ꝓpria coram ſe reſpōdere niſi ibi īueniant: ſed ſi citati nolunt cōparere vel malicioſe ſe occultant ne citētur: in bonis ipſoꝝ ſue dioce. poteſt miſſionē facere vel īhabili ſatis decernere faciēdā p oꝛdinarios locoꝝ. h. d. vſqꝫ ad §. nec clericos. Domi. dixit hic Bar. brix. glo. poſitam. ſ. e. c. vl. ſup verbo contractus. intelligēdam ſm qd dicit in iſto. §. ꝛ itellige iſtū. §. in cōtractu quē qs celebrat tāꝙ domiciliū hñs: vt cū ibi pgulā hēat vel armariū alꝰ ꝯdiceret. ſ. eo. §

s Aliarum. de prouincia vel extra prouinciam.

t Inuitos. dicebant enim quidā ꝙ remitti debebāt ſicut in criminibꝰ cū in hoc parificētur: in auc. vt oēs obediāt iudi. col. v. in. ij. col. ꝯn delictis aūt hic ſeruat in auc. vt inulli iudi. §. ſi qs do. ꝛ. §. ſe. colla. ix. Alij dicebāt ꝙ ſi aberat latitādi aīo iudex vbi reperiebat tenebat remittere alꝰ debent poſſideri bona: expeditum eſt vt hic vides.

v Eorum. archiepiſcopi vel officiales.

x Noſcuntur. ipſi cōtrahentes. dicebāt qdam ꝙ nullo caſu iudex hoc decernere poterat quoꝝ h̄ repꝛobatur opi. ꝛ de hoc p Hoſt. in ſumma. c. ii. §. ij. ver. item ratione cōtractus.

y Ipſorum. archiepiſcopi ꝛ officialis.

z Faciet. ad idem. ſ. eo. poſtulaſti.

ꝛ Nec clericos. Non poteſt archieps ſuos clericos mittere ī dioce. ſuffraganei vt corā eis fiant ꝯtus vel iam facti appꝛobent. nec ſi facti vel appꝛobati ſunt coꝛam illis poſſunt ſuffraganeoꝝ ſubditos coꝛam ſe litigare cōpellere ſup illis nec excōicare ſuffraganeoꝝ officiales vel ſubditos ſi nolūt litigare coꝛam ipſo. h. d. Et ſm Jo. mo. ter. quattuoꝛ facit. nam ponit regulam ꝛ puiſionem annectit ibi: lꝫ: quā ampliat ibi: vel ſi: exceptioni prouidet ibi. ſed tunc. Jo. an.

ꝰ Pro iniendis. i. faciendis vel incipiendis.

ꝝ Recognoſcendis. tangit cōſuetudinē francie vbi fiunt tales recognitiones. ꝛ cōcoꝛ. ad hoc. ſ. de iurepatro. relatum.

a Huiuſmodi. qꝛ. ſ. inierūt vel rogauerūt ꝯtum coram illis.

b Officiales. lꝫ. n. idē ſit conſiſtoꝛiū epi ꝛ officialis ſui: vt. j. de abol. romana. nō tñ iuriſditionē hꝫ in officialē epi: vt. ſ. e. §. ij. ꝛ. iij.

Seculares. Diuidi nō pōt: qꝛ claudit vnico contextu. do. Fuit tracta de ſi. decreta. extrauagātis q̄ incipiebat: qꝛ cōtingit.

c Nulla. obſequēda. n. eſt eis neceſſitas nō auctoꝛitas impetrādi. xvi. di. c. i. de cōſti. eccleſia. de re. eccle. nō alie. cum laicis. cum ſi.

d Eccleſiaſticas. etiam ſi oꝛdinem clericalem nō habeant: vt religioſi ꝛ conuerſi. xij. q. i. duo ſunt.

e Eis. ſecularibus iudicibus.

f Earum. perſonarum eccleſiaſticarum.

a Dãnabili.q: est hoc ꝯ ecclesiasticã libertatẽ.ĩ.de imu.ec.c.vl.ꝛ pe.
b Cõpellũt.de facto.:ꝛ ẽ hoc ꝯ boñ.q hñt statutũ ꝙ ois ꝯct⁹ fact⁹ cũ re ctore ecclesie valeat ꝛ ꝙ ptãs teneaꝭ illud executioni mandare.
c Cõpescẽdos.ꝯcor.ĩ.ð iureiu.c.lꝫ.ð exceptõe.c.ij.ð sen.ex.decernim⁹.
d Cum.ꝯ. Istud.c.põt diuidi in tres partes.lꝫ Jo.an.nõ diuidat. Cum in prima ponitur cõsultatio.ĩ scða rñsio ibi ipsũ.in tertia instruit iudicẽ ibi:vt ipsũ. Domi. Tracta fuit hec decre.de extrauagãti clemẽtis que icipiebat sua nobis nobilis vir henricus.c.ti.Jo.an.
e Soluisti.an fideiussor q soluit vsuras illas a debitore repetat dic vt no.ĩ.de fideiuſ.ca.iii.ꝛ ante solutionẽ agit fideiussor ꝯ debitorẽ:vt ipꝫ a fideiussione absoluat ĩ casibus.ĩ.de fideiuſ.c.vlti.ꝛ.c.cõstitutus.
f Obligaueras. olim erat in optiõe creditoris quẽ vellet cõuenire debitorẽ vel fideiussorẽ:hodie nõ:qð dic:vt.ĩ.de fideiuſ.c.ij.in pma glo.
g Indẽnẽ.ꝛ sic sentiebat dãnũ vñ pmiũ merebaꝭ:qð eẽ nõ dꝫ.ĩ.de fideiuſ.c.ij.vbi de hoc.
h Iuramẽti.xxij.q.i.c.vlti.ĩ.de iudi.nouit ver.postremo ð elec.venerabilẽ ꝛ idẽ in alijs criminibus ecclesiasticis q̃ no.ĩ.eo.ti.cũ sit.
l Premissa.q̃ semper cẽsurã hꝫ pcedere.xij.q.ij.indigne.xxiij.q.iij.de illicita de sen.ex.sacro.
k Teneꝭ.ex tribus tenebatur:de iure cõi:ꝛ pacto:ꝛ vinculo iuramẽti et vltimo coram ecclesia conuenitur:vt hic vides.

tiones alie inducuntur: dãnabili[a] psumptiõe cõpellunt[b]: a temeritate huiusmodi p locorum ordinarios censura ecclesiastica decernim⁹ cõpescendos[c]. I Dem.

Rõne iuramẽti laicus vt illud faet corã iudice eccl'iastico ꝯueniꝭ.

Cum.c.laicus[d],p q̃ soluisti[e] certã pecunie quãtitatẽ ĩ qua pro eo te fideiussorio nomie obligaueras[f]: te seruare recuset indẽnẽ[g] contra iuramentum a se prestitũ temere veniendo. Ipm coram eccl'iastico iudice: ad cuius foꝝ rõne iuramẽti[h] cãe huiusmodi cognitio noscitur ptinere: de iure poteris cõuenire. Et ipm monitione premissa[l] p cẽsurã ecclesiasticã ꝙ te super predictis: vt tenetur[k]: seruet indẽnẽ: puia ratione compellat.

Rubrica De litis contestatione.

I Nno.iiij.in.conci.lugduñ.

Peremptoria li. ꝯtesta.nõ impedit nisi sit de re semel finita. Jo.

Exceptionis peremptorie[l] seu defensiõis[m] cuiuslibet pricipalis cognitionem negocij contingentis ante litẽ constatam obiectus[n] Nisi de re iudicata[o] transacta[p] seu finita[q] excipiat litigator[r] litis cõtestationẽ non impediat[s]: nec retardet. Licꝫ dicat[t] obiector ꝙ rescriptũ non fuisset obtentũ[u] si que sunt impetranti opposita fuissent exposita[x] deleganti. Bonifacius octauus.

Per exceptione peremptoriaꝫ non fit litis contestatio. Jo.an.

Si oblato ab actore libello[y] ex pte rei exceptio perẽptoria[z] ꝓponatur[&]: nequaquaꝫ per hoc litis contestatio intelligatur esse facta[?]. Immo eo non obstante. nisi sit ð illis exceptionib⁹ q̃ litis ꝯtestatõeꝫ impediũt[x]: fieri oportebit[a] cãdem.

Rubrica De iuramento calũnie.

Bonifacius octauus.

Tria dicit Primo ꝙ nõ est de substantia ꝙ statim post litẽ ꝯtesta tã iureꝭ de calũnia. Scðo ꝙ nõ annullatur processus: lꝫ tacite omittatur calũnie iuramentũ. Tertio precipit ꝙ in spũalibus simul de calũnia ꝛ de veritate iuratur. Jo.an.

Exceptionis. Diuiditur ĩ tres ptes.pmo ponit regulaꝫ ĩ cui⁹ vẽtre exceptionẽ ĩfert ibi:nisi:quã regulã exaggerat ibi:lꝫ.fꝫ io.mo. l Perẽptorie.de perẽptorijs ꝛ dilatorijs dic vt no.ĩ.ð exceptio.c.exceptionẽ.in prima gl.ꝛ ẽ pemptoria intẽtionẽ agẽtis pimit:vt pactũ de ppetuo nõ petendo:ꝛ exceptio doli mali:ꝛ iuramentuꝫ de non agẽdo vel accusando.ff.de exce.l.i.ꝛ.iij.de ac.veniens.
m Defensionis.dñiam facit inter exceptionẽ ꝛ defensionẽ.pactũ.n.de nõ petẽdo siue iuramẽtũ ipso iure tollit naturalẽ obligationẽ sicut numeratio:sed nõ ciuilẽ ipo iure.sed ope exceptiõis illã elidit.ff.de so.sticħũ.§.naturalis.insti.de excep.§.ptcrea. Defensiones ppric dicũtur q̃ ipso iure actiões tollũt:vt solutio:acceptilatio:q: solutiõe ei⁹ qð debeꝭ ꝛ acceptilatione ois obligatio tolliꝭ:isti.q mo.ob.tol.in prin.ꝛ.§.itẽ p acceptillationẽ.itẽ renũciatio dici põt defensio:de renũ.sup hoc.vij.q.i.ꝙ piculosuꝫ ð elec.cũ iter.hmõi.n.defensiões nõ ꝓpric dicũtur exceptiões cũ nõ excludãt actionẽ:q: nulla ẽ ibi actio.ff.de excep.l.ii.lꝫ large exceptões dicũtur q: excludunt agentẽ fm ber. n Obiectus.i.obiectio.
o Iudicata.C.de re iudi.l.vlti. p Trãsacta.C.de transa.cãs.
q Finita.sufficiebat hoc dicere ꝙ oĩa cõprehẽdit vt dixi ĩ prin.ꝛ ꝙ dicit iudicata.dic,cũ ber.ab eo cũ iudicãdi ius fuit trãsacta bona fide vt transactio teneaꝭ.ff.de pac.tres fratres finita p ꝯsensum vel longo silentio. Et sumpta fuerũt hec ṽba.ff.ad se.cõ.tertul.l.i.§.vlti.de ṽb.sig.trãsacta.ꝛ.l.ff.ꝛ ꝙ dixi finita ꝯsensu põt itelligi p iuramẽtũ delatũ a pte pti:q: tale iuramẽtũ maiorẽ hꝫ auctoritatẽ ꝙ res iudicata.ff.de iureiu.l.ij.ff. ð iureiu.ꝛ si tps.vbi ois ꝯtrouersie ꝛc̃.post tale iuramẽtũ nihil est querendum.ff.e.nõ eni.§.dato.ad hoc de accu.veniens.merito ergo ista cõtestationẽ ĩpediũt:obligatio.n.semel extincta ꝛc̃.ff.de so.q res.§.arcã ð ꝯse.di.iiij.queris.C.de remiſ.pig.cũ ex cã.nec ĩtendit papa lites sopitas p sua suscitare rescripta.ĩ.ð rescrip.nõnulli ꝛ rescriptũ ĩpetratũ tacito de re iudicata a qua nõ est appellatũ nõ tener.C.sen.rescin.non poſ.l.ĩperata.ꝛ p trãsa.a lite recediꝭ.C.de trãsa.fratris tui.ꝛ.l.cãs de trã.c.i.itẽ si p iusiurandũ vt dictũ ẽ finitũ sit negociũ restaurari nõ dꝫ.iõ ista litis ꝯtest.ĩpediũt Sꝫ pone dꝭ ꝙ snĩa nõ tenuit:puta q: iudex nõ fuit qui eaꝫ tulit:vł ꝙ trãsactio dolo facta fuit:vel,nõ fuit iure finitũ negociũ nũqd audiendus est. Et dic ꝙ sic fꝫ ber.vt pꝫ p pdictas.ll.ff.ad tertul.l.i.ĩ fi.ff.ð ṽb.si.trãsacta.q: preiudicialia sunt ista ꝛ prius tractanda:de or.cogni.tuã. Sed pone opposita est res iudi.vel trãsactio.vel ꝙ finita est res ꝛ de hoc bene cõstat.quõ ꝓnnciabit iudex:sup principali nõ põt ꝓnunciare:q: sup eo nõ ẽactũ.nec sup eo lis ꝯtestata.ĩ.vt lit.nõ cõte.p totũ ꝛ de qua re.ꝛc̃.ff.de iudi.de qua re.de cau.poſ.cum ecclesia.ꝛ.ca.sequen. Dic fm benar. ꝙ nõ ꝓnũciabit sup principali:sed sup excep.rei iudi.hoc modo:q: data fuit petitio petit talis rẽ talẽ a ticio quã dicit ad se ptinere ꝛc̃.cui fuit excipiẽdo rñsum:ꝙ cuꝫ alia vice sup ipsa petitiõe iudicatũ fuerit ꝯ ipsũꝫ:nõ est vlteri⁹ audiẽdus ꝯ snĩam a qua nõ fuit appellatũ:iudex ꝯtestata lite sup illa exceptione ita ꝓcedet:q: cõstit super eo quod capitulum petit ei obstat res iudicata a qua non fuit appellatũ diffinitiue pronuncio ipsum super illa petitõe non esse vlteri⁹ audiendũ:ibi ppetuũ silentiuꝫ imponẽdo:ad hoc de accu.veniẽs ĩ fi.vel poterit delegatus dicere pronũcio lr̃as nõ ualere In his tribus casib⁹ fm ber.tutius vł ꝓponere has tales exceptiões lit.cõte.q: tũc a pricipali debito absoluetur.
r Litigator.reus.s.
s Impediat.ergo p talem exceptionem non fit li.cõte.alias non requireretur an impediret vel non.ĩ.c.pxi.
t Dicat.exceptionẽ pemptoriã apponẽdo vt nõ sequaꝭ absurditas ð dilatoria q̃ venit ante litẽ contestatam.
u Obtentum.no.ꝙ peremptoria inter dilatorias proponẽda nõ est:q: ali⁹ ẽ ipsaꝝ effect⁹ altera differt altera pimit. In pemptoria.n.hꝫ pcedere actio cui opponaꝭ ipa exceptio.ff.de excep.l.ij.ber. Scias ãt ꝙ ois exceptio pemptoria q̃ pimit litteras ꝛ grãꝫ opponiꝭ.ꝛ ante litis ꝯtestationẽ ꝛ post:si litteras tñ:ante litis contesta.C.de excep.l.vl.de hoc vide p inno.ꝛ Host.ĩ.de rescri.cõstitutus.
x Exposita.videbatur ꝯtriꝫ q: eadẽ rõ ꝛc̃.ĩ.de rescrip.sup lr̃is in fi.sꝫ nõ ẽ verũ q: fm idiam ois perẽptoria exceptio veniret in vim dilatorie:ꝛ si de replicatiõe dixisset nihilominus lr̃as habuisset vt ibidem recitari solet.

Si oblato. Primo ponit decisionem. Scðo circa illam declarationeꝫ annectit ibi:imo exceptionẽ iterserens ibi nisi.do. Emanauit decre.hec ad declarationẽ eorũ que no. Gof.de electio.dudũ.ij.infra de dolo ꝛ contu.prout ꝛ q̃ ibi Host.no.ꝛ Abb.de appella.cũ cãm ꝛ de excep.cuꝫ venerabilis.ꝛ.ĩ.c.pxi.ꝛ Guil.in spec.de lit.contest.§.nunc dicamus.versi.sed nũquid per exceptionem.Jo.an.
y Libello.qui est de substantia iudiciarij ordinis.iij.q.iij.offeraꝭ.ĩ.ð libel.ob.c.i.qð dic vt ibi.
z Perẽptoria.de dilatoria sic dubitatur:q: p eam nõ rñdetur sic petitioni:ꝛ q: de sua natura constitutionẽ precedit:vt dixi.ĩ.c.pxi.
& Proponatur.simpliciter ꝛ solum in modũ exceptionis vt.ĩ.dicaꝫ.
? Facta.dicebant quidam contra:ꝛ videbatur opinio eorum probari per decreta.de dolo ꝛ ꝯtu.prout de appel.cũ causam.vtrobiqꝫ videtur contestata lis per exceptionem prescriptionis.de excep.cum venerabilis per exceptionẽ pmutationis.de testa.raynucius.per exceptionem annalis prescriptionis vsucapiõis ꝛc̃.item instituta actione ꝛ opposita peremptoria exceptione videtur esse iudiciũ.ff.de inter.actiõe si filius.§.exceptionibus. Sed contrarium est verũ ꝛ hoc tenebant omnes supradicti doctores.quod optime probat lex dicẽs:quod qui vult exceptionem doli mali opponere que competit ex transactione ante litem contesta.factam ꝙ incidit in transac.ante litem contesta. id facere debet.ff.de condi. inde bi.eleganter.§.penul.item per litis contesta.ordinatur iudicium:per peremptoriam exceptionem destruitur.sed eadem res duos effectus contrarios non potest parere.xxvi.distinctione deinde.ĩ.de bap.maiores.ff.de sol.qui hominẽ ꝓbatur idem expresse.ĩ.ca.proxi.si enim peremptoriã exceptionem non debet impediri uel retardari litis contesta.ergo per eam non fit:alias nõ processisset questio Ad contraria respõdetur hoc modo:aut reus directe respondet libello:puta cuꝫ petuntur ab eo.x.ex causa mutui dicit se non teneri ꝛ petita fieri non debere:cum pactum de non petendo perpetuo sibi factum fuerit ꝛ tunc facta est litis contesta.ꝛ sic intelliguntur contraria. Aut simpliciter excipit de pacto de non petendo pscriptione vel alia peremptoria:ꝛ tunc non intelligitur facta vt hic idem si excipiendo proponeret se non teneri respondere libello:ex eo quod factuꝫ fuerat sibi pactum de non petendo ꝛc̃.ad hoc de deci.dudum.ꝛ in isto casu solem⁹ vocare exceptionem intentionis exclusionem.sed quando proponitur post litis contesta.vocatur actionis exclusio.ff.de excep.l.ij.in prin. Et hic adde quod dixi.ĩ.de reg.iur.exceptionem.
x Impediunt.ĩ.c.proxi.
a Oportebit.de necessitate iuris quia alias processus habitus post talem exceptionem non valet.cum lis contestata non esset.ĩ.vt lit.non conte.per totuꝫ sicut nec per positiones ꝛ responsiones sit lis contestata.ĩ.de elec.dudum.ii.ĩ.ð litis contesta.c.vno.Jo.an.

SI de calumnia. Diuidit. cōtinet tria dicta que patēt in rubro. secunda pars ibi: pp. tertia ibi: q̄uis. Do. Emanauit ista decre. ad declarationē cox̄ q̄ no. her. de iureiur. ex lr̄is in vlti. glo. Inno. ⁊ Hosti. s̄. e. lr̄is. Abb. s̄. e. c. i. Guil. i Spec. e. ti. §. i. i prin. ⁊ ver. quartū. ⁊. §. ij. v̄si. qd si nō. ⁊. §. restat. ⁊ Host. in summa. e. ti. §. q̄ñ. ver. vnum tamen.

pellationis in auc̄. de his qui ingre. ad ap. §. fi. col. viij. ⁊ ꝑ eis faciūt oīa iura. p que ꝓbat̄ q̄ eadē sit cā ap. cū ꝑma. xvi. di. habeo. ij. q. vi. si quis i quacūq̄z. C. vt in vna ⁊ eadē cā. l. i. ff. de iudi. ꝓponebat̄. Jo. Cre. Hu. Gof. ⁊ supradicti doctores s̄: quox̄ hic approbat̄ opi. ꝑ eis. vt. q. iiij. oīs. ⁊. ii. q. vi. si ep̄s. C. de iudi. ꝓperandū in auc̄. vt. li. iur. in prin. ibi tm̄

a ¶ Calūnia. euitanda. sic. xiij. di. nerui. ibi: vnusq̄sq̄z hēat suā pp fornicationē. s. euitandam.

b ¶ Veritate. q̄ solū olim i spiritualib⁹ ꝑstabat̄ vt i fine videbis.

c ¶ Existat. videbat̄ s̄: primo ex ordine rubrice. s̄. eo. scd̄o ex ordine illius lr̄e. s̄. de elec. dudum. ver. lite vero ⁊c̄. ⁊ erat expressum. C. e. l. ii. i prin. s̄. eo. c. i. ⁊. c. cū cām ad hoc facit lex que dicit qd̄ ꝓcurator añ litem ꝯte. ꝑstare dz cautionez de rato ⁊ tunc si ꝑstita nō fuerit postea nō prestabit̄. ff. de ꝓcur. l. pōp. §. rati. s̄z ꝯtrariū est verū: ut h̄ vides. ⁊ sic ꝑdictorū doctox̄ cō probat̄ opinio. Et de iuramento de veritate videbat̄ casus ō iureiu. ex lr̄is ad hoc. s̄. de fide instru. cum Joan. ver. verū. ⁊. j. de testi. presentiū ad hoc. ff. de dā. infec. q bona. §. pe. nec enim semp ordinē scripture seruamus. ff. de sol. l. nec ordo. ⁊. s̄. de rescrip. cām que ⁊ cū i totū tacite omittat̄: vt. j. ꝑri. rñ. multofortius ad tēpus. Ad cōtraria rñde verū eē id fieri d̄ber: vt dicit hec lr̄a sed si nō fiat non propterea vitiatur q̄ aliis iuribus sustinet̄: vt dixi ⁊ facit qd̄ no. s̄. de spon. du. tua in vlti. glo. predicta lex pōponi⁹. §. rati. i alio casu loqtur ⁊ est illō q̄ p cōstitutionē litis factus est ꝓcurator dominus litis. s̄. de procur. c. i. eo. lib.

SI de calūnia[a] seu de veritate[b] dicēda in primo litis exordio nō iuretur ut dz: poterit postmodū i q̄lib3 ꝑte litis iurari: cū hmōi iuramenta prestari ab initio de substantia ordinis iudiciarij non existat[c]. ¶ Propter[d] omissum quoq3 tacite[e] in tota[f] cā calūnie iuramentum iudicialis processus alias factus legitie[g] non ē null⁹: nec ēt ānullād⁹[h]. Quāuis in causis spiritualibus in quibus dz de veritate dicēda iurari: canones nō idicāt alicui calūnie iuramentum[i]: nos tamē q̄ frequēter calūniari videm⁹ i ipsis[k]. vtile[l] reputam⁹ qd̄ simul sicut pleriq3 obseruant[m] tā de veritate dicenda q̄z de calūnia vt via ꝑcludat̄ calūnijs iurari debeat i eisdē[n]. I. Dez.

¶ In cā appellationis iurari dz d̄ calūnia ⁊ veritate dicenda: hoc primo. Scd̄o d̄r q̄ ꝓcurator deputatus post iuramentum calūnie iurabit de calūnia. Tertio q̄ iudex quotiens sibi v̄r exigit iuramentū malicie: etiam si de calumnia vel veritate iuratum sit. Jo. an.

IN appellationis cā quāq̄z in principali iuratū[o] fuerit ꝑsta ri iubemus calūnie iuramentum[p]: idē in iuramento de veritate dicenda[q] volumus obseruari. ¶ Procuratores[r] quoq3 q post[s] iuramentū calūnie deputant̄[t] teneri volum⁹ vt calūnia vitet̄ ab ipsis[v] ad subeūdū hmōi iuramentū[x]: etia3 si a suis dñis qd ponere aut rñdere seu agere debeāt sint instructi[y]. ¶ In omnibus[z] autem causis nedum ante: sed ēt postq̄z lis fuerit contestata siue de veritate siue de calūnia sit iuratum in ipis: pōt iudex a partibus exigere iuramentum malicie[&] quotiēs viderit expedire. I. Dez.

¶ Procurator habens spāle mādatum iurat de calumnia. Jo. an.

NUllā tibi iudex iniuriā[?] fecisse censetur: q procuratorem tui aduersarij[x] constitutum ad causam habentem super hoc speciale mandatum admisit ad prestandū in ea calumnie iuramentum[a].

Rubrica De restitu. spoliatorum.

I. Innocentius quartus.

¶ In ciuilibus non admittit̄ spoliationis exceptio facta ab alio q̄z actore. In criminalib⁹ admittit̄ scā a tertio: dūmodo sit de tota sbā v̄l maiori ꝑte: exceptio ꝓbari dz ifra

Accu. tenet primam. ff. de dā. ifec. qui bona. §. pe. Jo. an.

o ¶ Iuratū. propter hoc erat dubitatio: q̄ nō videbatur tūc debere iurari: ⁊ q̄ bis iurandu3 nō est: ⁊ q̄ tūc supfluū videbat̄ iuramentū: qd̄ faciēdu3 nō est de iureiu. ⁊ si xp̄s de ꝓba. c. ij.

p ¶ Iuramētū. sed d̄ calūnia iurari debet stati3 post lit. cotest. vt. s̄. c. p̄ri. no. ergo arg. q̄ faciēda est lit. cōtest. in cā appellationis d̄ hoc no. s̄. de testa. c. Rainaldus ver. dilectus.

q ¶ Dicenda. si talis est cā in qua iuret̄ de veritate: vt in fi. c. dicitur.

r ¶ Procuratores. Emanauit iste ver. ad declarationē glo. ꝑdictarū Inno. Hostiē. guil. in Spec. e. ti. §. sequit̄. i fi. ⁊ ei⁹ hic approbat̄ opi. ⁊ reprobat̄ opi. Host. qui tenebat contrarium.

s ¶ Post. hec erat dubitatio: q̄ nō videbatur bis iurandum. C. e. ti. auc̄. hodie.

t ¶ Deputant̄. ab ipsis principalibus. vel a procuratoribus q post litis conte. substituet̄ poterūt

d ¶ Propter. declarat qd̄ no. s̄. de testi. tuis in vlt. glo. C. de iura. calum. l. ii. §. sed quia.

e ¶ Tacite. expresse vero remitti nō pōt. C. de iura. calū. l. ii. §. s̄3 q̄: nec valet cōsuetudo de ipso nō prestando: de iura. calum. ceterum.

f ¶ Tota causa. nedum in principio cause vt. s̄. prori. rñ.

g ¶ Legitime: puta libello dato lit. cōte. ⁊ iudice snlante in scriptis: sedēdo ⁊ p se recitando: qd̄ dic vt. s̄. de libel. ob. c. i. j. de sen. ⁊ re iudi. c. vlti. ⁊ non die feriato. s̄. de fer. c. vltimo. Jo. an.

h ¶ Annullādus. approbata ē ergo opinio Ja. Bal. Jo. Cre. Pilei. ⁊ sequacium: q hoc dixerant: q̄ tūc demū exactū ꝑstari debeat. ff. de no. ope. nū. de pupillo. §. qui opus. ff. de iureiu. iusiurādū. §. q ius. ad hoc. ff. de ꝓcu. filiusfa. §. veterani. C. eo. ti. ita demū. ⁊ ad hoc. s̄. d̄ ꝓba. qm̄ ꝯtra. vbi d̄ iuramento nil dixit Et reprobata est opi. Azo. ⁊ Mar. qbus ꝯsentit Host. s̄. e. ceterū. ⁊ i ꝑdicta decre. tuis dicentes q̄ ēt si tacite omitteret̄ nō ualeat iudiciū. i. snīa. ij. q. vi. §. diffinitiua. C. de sen. ⁊ inter om. iu. prolatam. quam intellige cum fuerit exactū: ⁊ ꝑ eis faciebat predicta decre. ceterū: ⁊ ꝑdictus. §. s̄3 q̄ vbi videtur q̄ ex dissimulatione etiam non possit omitti sed expone ibi simulatione. s. cum simulant se nō calumniose agere: vt ibi dicit accur.

i ¶ Iuramētū. s̄. e. ti. c. ii. Et erat rō q̄ i spūalib⁹ ꝑsumebat̄ q̄ sp eēt de⁹ i memoria: ⁊ sic nō calūniarent̄ litigātes ⁊ hoc ꝓbat lr̄a sequens. Reddebat inno. i predicto. c. tres rōnes. Prima q̄ rigor i spiritualibus nō seruat̄. de do. ⁊ ꝯtu. ca. i. Scd̄a q̄ l3 iuramentū nō sit peccatū cū ex frequēti iuratione sepe sequit̄ peccatu3. s̄. de iureiu. ⁊ si xp̄s: maxime cū de credulitate sit hoc sacr̄m. Tertia q̄ hoc iuramentū ē a malo nō credētis. de elec. significasti. sed parum valēt he rationes: cū in ciuilibus locū habeant.

k ¶ In ipsis. ⁊ sic equū fuit ex quo cessabat cā: cessaret ⁊ ꝯstō. s̄. de ap. cū cessāte cum si.

l ¶ Utile. i. necessariū. ff. q̄ñ ap. sit. l. i. ⁊. ij. q. vi. biduū vel dic ꝓprie vt si iudex videat tales ꝑsonas de qbus non sit aliqua calūnie suspitio exiget solum veritatis sacramētum. primū tutius ⁊ verius reputo.

m ¶ Obseruāt. obseruabat hoc dñs Guil. vt no. i spec. e. ti. §. i. ver. quartū no. hoc her. equū eē. s̄. e. c. ii. vt in ꝑdicta decre. ex litteris de iureiur.

n ¶ In eisdem spiritualibus causis. Nunquid in criminalibus iuretur de calūnia dic vt no. C. eo. l. i. ⁊. s̄. eo. c. i.

IN appellationis. Cōtinet tria dicta vt p3 in rubro f̄m ibi: procuratores. tertiū ibi: in oīb⁹. Do. Per ꝑmū dictū determināt̄ que no. p Accu. C. eo. l. ii. in prin. ⁊ no. inno. ⁊ Host. pe ⁊ abb. s̄. eo. c. i. super verbo quecūq3 cā. Guil. in Spe. eo. ti. §. ij. ver. quid de cā. Bar. brix. in qōne. veneriali q̄ incipit queritur verū in cā. Et per predicta videre potes q̄ hic reprobat̄ opi. Pla. ⁊ Azo. qui dicebant q̄ ex quo iuratū erat in principali non iurabitur in causa appellationis in auc̄. ...

. s̄. eo. lib. de procu. c. i.

u ¶ Ab ipsis. no. q̄ l3 procurator iuret in aīam dñi. xvij. q. iiij. metuentes. c. di. optatū. lxiij. di. tibi dño vbi d̄ hoc. ⁊. s̄. eo. li. de elec. procurator sacr̄m tñ calūnie in aīam dñi ⁊ in ꝓpriā prebet vt hic vides: al's aūt q̄re iuraret: ex quo dñs iurauerat: ⁊ in hoc casu nō ē necessariū spāle mādatu3 de sindico vero dic vt. s̄. eo. in pertractandis.

x ¶ Iuramentū. No. ad qōnem qua querit̄: an heres vel successor teneat̄ iurare: ex quo defunctus iurauerat. Et dic q̄ sic per hanc litterā ⁊ p auc̄. C. e. ti. principalis. ⁊ per. l. ff. de dā. infec. qui bona. §. pe. potuit. n. dēfunctus habere bonā fidē: ⁊ heres vel successor malam. ff. de accusa. si cui. s̄. de re. credi. generaliter primo responso. licet quidam contra quia heres ⁊ successor eadem persona cum defuncto censentur in auc̄. iusiurā. qd̄ a moriente presta. §. ij.

y ¶ Instructi. in hoc casu recitabant̄ predicti doctores non debere ꝓcuratorē iurare. q̄ q faciunt per aliū ⁊c̄. de reg. iur. qui facit p alium.

z ¶ In oībus. declaratur per hoc qd̄ no. s̄. de resti. spo. litteras in glo. antepenul. ⁊ de proba. c. ij. ⁊ reprobatur ꝗd̄ nota. de testi. presentiu3. in glo. iuramentum. in fi.

& ¶ Malicie. l3 ergo ex quo iuratū est de calūnia amplius in eadem cā d̄ calumnia iurandū nō sit: vt. C. eo auc̄. hodie ab codē. ⁊. s̄. proxi. respon. de malitia tñ hñ iuratur: puta cū suspicat̄ iudex q̄ malitiose proponatur exceptio petatur dilatio: ad hoc de excep. pastoralis de testi. vltra tertiam. C. de fi. instru. l. vlti. xxx. q. v. iudicantem.

NUllam tibi. Quia breue est non diuiditur. Do. emanauit ad declarationem coru3 que leguntur ⁊ no. C. eodem ti. l. ij. §. si aūt abfuerit. ⁊ per her. s̄. e. c. ii. ⁊. c. ceterum. ⁊ per. Inno. ⁊ Host. s̄. eo. cū cām ⁊ per Guil. in Spec. eo. ti. §. restat. ver. quid ergo. Jo. an.

? ¶ Iniuriam. quā si inferret: iudex nō esset. s̄. de v̄b. sig. forus in fi.

x ¶ Aduersarij. ⁊ sic erat procurator singularis persone. de sindico enim vniuersitatis vel collegij nō dubitamus qui iuret. s̄. eodem in pertractandis. ⁊ capitulo sequenti.

a ¶ Iuramentum. dicunt quidam q̄ olim procuratores indifferenter iurabant. ff. de dam. infec. qui bona. §. pe. sed fuit postea statutum q̄ solu3 principales ꝑsone iurent. ff. eo. ti. l. ij. §. si aūt ⁊. s̄. eo. ti. c. i. qd̄ verū ē nisi procuratores habeant spāle mandatū vt hic. ff. de iureiu. l. iusiurandu3 qd̄ ad pecunias. Alij dicebant q̄ procurator priuati etiam cū spāli mandato ad iurandum nō admittitur per prima iura sed quia non expedit iura corrigi vt. s̄. eo. de elec. cū expediat: dic. l. qui bona. non esse correcta3 sed loqui i casu decre. istius. s. cū habeat procurator speciale mandatum:

Alij dicebant q cū procurator p litis cōte.fact⁹ sit dñs litis poterat de calū nia iurare; qđ verū nō est nisi habeat ad hoc spāle mādatū:ut hic vides.

Requirens. Hec est not. decretalis ⁊ diuidit in duas ptes pri cipales.i prima ponit pemiū ⁊ cōstōnis cā.i scđa cōstō ibi. statui mus. Itē scđa subdiuidit i tres ptes.pma puidet qñ obstat exce ptio spoliationis in ciui lib⁹ ⁊ criminalib⁹ ⁊ tps pbandi ⁊ penā nō pbā tis.scđo soluit scholasti cā dubitationē ibi: solet tertio certo casu phibet exceptionē ibi:ad hoc .se cundum. Jo.an. Hāc decre.qdā intitulabant olim sub titu.de excepti. alij.sub ti.de resti.spo.⁊ bñ;vt hic vides. Jo.

naliter accusatus accusatorem suum per exceptionez spoliationis rei modice ⁊ vi lis ab accusatione repelleret:⁊ est simile qđ dicit lex q tutor a tutela excusari non potest ratione controuersie que est inter ipsum ⁊ pupillum suū:nisi forte đ oib⁹ bonis aut plurima parte bonorum sit controuersia.ff.de excu.tuto.l. propter li tem.insti.e.ti.§.itē ppter litem lʒ illud iure auc.imutatum videatur i auc.vt hi q ob.se ha.phi.res mi.§.ii.iii. ⁊.iiij.coll.vi.

a Frequēs.equuʒ fuit ergo sup hoc ius puiso riū emanasse.ff.đ legi. .l.nam ad ea.

b Circūstrepit.i.pulsat vel ledit ⁊ sumpta sunt hec vba ex canone.liiii. di.frequens.

c Calūniose.sic.š. de do.⁊ contu.finem.

d Exceptioni.spoliati onis de qua.š.dictū ē.

e Intermittitur.i.dif fertur.

f Perimit.de facto i telligas non de iure: q2 multi ppter tot ipedimē ta:timore expensarū li tem dimittunt.Et sic ex ponunt sm ber .q2 exce ptio spoliationis dilato ria est nō pemptoria.nō ob.l.C.vñ vi si qs in tā tā:q2 lʒ puatio dñij isur gat cōditiōe ex illa lege nō tñ ex interdicto vl' ex ceptione ut no.š.de cau sa pos.pastoralis.

g Labores.hec uerba fuerūt sumpta de corpo re auc.vt diuise iussi.sub [illegible].glo.qsto.in pri. col.ix.[illegible] republica im perator [illegible] ducit insō nes.in auc.vt iudi.sine quoquo.suf.in prin.col la.ii.⁊ papa idē de se dicit.š:in pemio huius libri.Jo.an.

.xv.dies als sit cōdēnatio expensa rū.Excipiēs de spoliatione facta a tertio infra certum tps a iudice sta tuendū dʒ restitutionem petere ali as excusabitur exceptione nō obstā te.Ultimo dr q agenti sup reb⁹ ec clasiasticis nō ob.exceptio spoliatōis priuatarū rex vl' ecōuerso.Jo.an.

Requens[a] ⁊ assidua nos querela circūstrepit[b]: q spoliatōis exceptio non nūq3 in iudicijs calūnio se[c] pposita cās ecclesiasticas ipedit ⁊ pturbat. dū.n.exceptioni[d] insistit: appellationes interponi contingit ⁊ sic itermittitur[e]: ⁊ plerūq3 pimit[f] cāe cognitio pncipalis: ⁊ ppterea nos q volūtarios labores[g] appeti mus vt qetē alijs pparemus: finē litibus cupientes imponi: ⁊ calum nie materiaʒ amputare. Statui mus[h] vt in ciuilibus negocijs spoli atiōs obiectu: q ab alio q3 ab acto re[i] facta proponitur iudex in pnci pali pcedere nō postponat. Sed si in ciuilib⁹ ab actore: in crimialib⁹ aūt se spoliatuʒ reus asserat a quo cūq3[k] infra.xv.[l] dierū spatiuʒ post diem i quo pponit[m]: qđ asserit[n] cō probabit: aliogn[o] i expēsis q̄s inte ri actor ob hoc fecerit.iudiciali taxa tione[p] phabita cōdēnet: alias si iu dici equū visum fuerit puniēdus[q]. Illum aūt spoliatum intelligi vo lumus in hoc casu: cū criminaliter accusatur: q'tota sua substantia[r] vl' maiori parte ipsius se per violētiā destitutū affirmat ⁊ sm hoc loq ca nones sano credēdū est intellectu. q2 nec nudi contēdere: nec iermes inimicis opponet nos debem⁹: bʒ enim spoliatus puilegium vt non possit exui iam nudatus. Solet enim inter scholasticos dubitari: si spoliatus a tertio[s] de spoliatiōe cō tra suum actorē excipiat: an ei tps[t] a iudice debeat indulgeri infra qđ restitutionē iploret: ne forte sic[u] ve lit existere: vt oēʒ accusationem elu dat[x]: qđ[y] satis equitati ⁊ iuri conso nū estimam⁹[z]: q si infra tps indul tū restitutionē nō petierit.⁊ cām cū potuerit[⁊] non ducat ad finē: nō ob stante spoliationis exceptione dein ceps poterit accusari. Ad hoc sā cimus: vt rerū puatarūʒ spoliatio agenti sup ecclesiasticis: vel ecōtra rio nullatenus opponatur[?].

Bonifacius octauus.

Ecclesia q petit restitutionez de cimarū quas se dicit ifra parochiā alterius possedisse nō auditur: nisi probet possessionē legitimam. Jo.

Ad decimas quas canonici[a] sancti nicolai se asserunt[a] ifra parochiam ecclesie. B.clerici pos sedisse aliquādiu: ⁊ eis per eundē[b] clericos spoliatos fuisse nequaquā debēt restitui: nisi euidenter docue rint q earum possessionem legiti me assecuti fuissent.q2 eas occupas se[c] iniuste verisimiliter psumant[d] cum proueniant ex predictis infra alienam parochiam constitutis. Sitq3 manifestum : nisi aliud ostendatur[e] eas de iure communi

s A tertio.i.ab alio q ab ac cusatore.iii.q.i.episcopi.⁊.q.ii. cum ecclesie.

t Tempus arbitrarium ex quo certum non statuitur:ut di xi supra.

u Sic.i.spoliatus.

x Eludat.maliciis autē idul gendum non est.š.qui ma.ac cu.pos. significante. cum suis concordan.

y Quod.i.q iudex terminuʒ statuat.

z Estimamus.⁊ alii estima re debent.š.de re iudi.in cāis. ⁊ sic cōpellit aliqs agere ad idē .C.de inge.ma.l.diffamari.sʒ non precise.sed hoc vt excipere possit:ut h vides.

⁊ Potuerit.alias non debet sibi imptari.š.eodem lib. de elec. cōmissa.š.de app.ex insi nuatione. cum si.

? Opponat.itelligit ber.hoc quando inter ecclesiasticas pso nas causa uertit:ne sit ɔtra.š. de ordi.cogni.cuʒ dilectus.vel dic q ibi de tēporalib⁹ contēde batur que proprie priuate dicū tur:quia possunt a priuato pos sideri:res autez ecclesiastice vo cantur h que non cadunt in lai cum vt decime ⁊ alia spiritua lia.ff.de leg.iii.l.hoc legatuʒ ⁊ est ratio hui⁹ dicti:q2 agens nomīe ecclesiastico nō agit suo iure sed nomine ecclesie: unde sicut procurator agens nomīe alieno de iure suo non excipit: sic nec hic ad hoc.ff.de.doli ex cepti.si procurator. Iteʒ res ec clesiastice sunt publici iuris sed de publico ad priuatum nō fit compensatio.C.de cōpēsatio. .l.i.⁊.iii.

h Statuim⁹.h fit iterptatio canonū antiquor đ hac materia loquētiū.

i Actore.hoc erat iniquū q reus excipet ɔ actorē đ spoliatiōe facta a ter tio cū i hoc ñ deliquerit actor:⁊ iō factū alteri⁹ sibi nō debebat obeē.C.đ inof.test.si qs suo.versus si.⁊.j.đ reg.iu.nō dʒ.⁊ peccata suos teneāt ac tores.C.de pe.sancimus.š.de his que fi.a maio.pte capitu.qsiuit.⁊ reci tat hic ber.se nō meminisse aliquē excipientē sic in ciuilibus.

k A quocūq3.ecce differentiā iter criminalē cām ⁊ ciuilē vt in ciuili nō opponat spoliatio facta ab aliō q actore. In criminali sic cuʒ moderatio ne que sequitur:⁊ rationes.j.sequētur.

l Ex artat tps pbandi q2 malitiose sepi⁹ pponebat talis exceptio ut.š. dixi:sic in exceptiōe excōicationis.viij.dies sunt dati.j.de excep.pia.

m Proponit.q2 dies illa non ɔputabit in.xv.sic dies in quo pponit excōicatiōis exceptio.j.de excep.pia.sic dies i quo cautū pmittit in quo si stere in iudicio oʒ nō cōputat i vicena milia passuū.ff.si quis cau.l.i.sic ⁊ dies psentatiōis lrar cū cōmittit cā ifra certū tps decidēda.š.de ap.sup eo.ii.vbi de hoc:secus in.x.dieb⁹ q dant ad appellandū qbus tps snīe p latiōi cōputat.ij.q.vi.biduū.vbi de hoc.š.de re iudi.ad cōsultationem ⁊ vltimo istor.xv.dierū probari poterit exceptio:sic.ad.l.iul.de adul.l. pf.§.sexaginta ⁊.l.is cuius.§.ex senatuscōsulto.⁊ pōt peti bonorū posses sio ifra cētesimū:dieʒ ⁊ cētesim⁹ in eo numero cōputat.ff.de succes.edic. .l.i.§.qđ dicim⁹.simile.ff.de verb.ob.l.q ante calendas.Jo.

n Asserit.se spoliatū in ciuilib⁹ ab actore:i criminalib⁹ a quocūq3.Jo.

o Alioquin.i.si infra illud tēpus non pbauerit.

p Taxatiōe.de qua dic vt.š.qđ me.cau.c.vlti.in glo.que icipit. vltra quam.Bernar.

q Puniendus.pena arbitraria:ex quo nō statuitur hic certa pena. de offi.dele.de causis.ff.de iur.deli.l.i.

r Substantia. interpretatur ⁊ exponit hic papa canones illos.iij.q.ii. oportet.⁊.ij.q.ij.nullus vbi sunt hec vba. Ridiculū.n.videbat q crimi

Ad decimas. Pōt sū mari aliter sm Jo.mo. Agens restitutorio iudicio cōtra eum qui cōi iure iuuat dʒ docere de titulo.h.d.vel tertio sic. Spoliatus petens restitui contra illuʒ qui iure communi probato iuuatur succumbit si aliud non ostendat.hoc dicit:diui ditur in duo:q2 primo casum soluit rationem subdens ibi:quia cas. Do.

x Canonici.nomine ipsius ecclesie agētes q possunt:vt.š.de pba.ex litteris de cōces.pben.ex parte.vbi de hoc cum simi.

a Asserunt.ex hoc insultat presumptio contra eos que eis verisimiliter obstat secus si hoc nō constaret q ille decime essent in alterius parochia:⁊ facit ad ea q dicam.j.e.li.de prescrip.c.i.

b Eundem.clericū.no.lram:q2 hoc ius facit pro reo ⁊ contra actorē:si autem spoliati essent a tertio:ius cōmune lʒ faceret contra actoreʒ:nō tñ pro reo:vñ tūc decre.locum habere non puto:⁊ facit qđ dixi.j.de prescrip.c.i.

c Occupasse.in mala parte:alibi in bona.vij.q.i.factus.⁊.š.e.li.de procu.si duo.

d Presumatur. No.sm opi. Jo.qui no.xiiij.q.i.§.i.q laicus restitutiōeʒ de cimarum petere non poterat per decre.š.de rescrip.causam.bar.brix. no. con trarium:cum laici decimas interdum possideant de facto. Ad decreta.illaʒ cām respondebat q decre.ipsa dicit detinere:non dicit possidere satis puto hāc decre. facere pro Jo.vt nisi laicus probet se legitime assecutum cuʒ sit contra cuʒ psum ptio non auditur:qui enim restitutionē petit hʒ duo probare:se possedisse ⁊ spoli atum fuisse.š.eo.ca.olim.i.⁊.iij. Et aliud est possidere:⁊ aliud in possessione eē .ff.de acqui.pos.si quis autem.⁊ est simi.š.eo.ex transmissa.⁊ quod ibi no. hic ergo est presumptio contra actoreʒ.⁊ ius commune pro reo:possessio ergo ⁊ spo liatio probata non aduocant:vt fiat restitutio petitorio probato pro reo:ad hoc de cau.pos.cum ecclesia.⁊ ca.cum dilectus.ff.de rei ven.officium.⁊ ideʒ videt vbicūq3 factum est pro reo notoriuʒ.de diuor.significasti.proprietas igit pro eo pbata ipsum in possessione defendat:ad hoc.ff.đ superfi.l.i.§.qđ ait.ff.deposi. .l.bona fides.in fi.

e Offēdat.vt cōpositio.titulus pscriptiōis:priuilegiū:vel aliō simile đ dona. apostolice.j.de his que fi.a prela.cum apostolica.cum si.

ad eādem ecclesiam[a] pertinere.

Rubrica De dolo et contumacia.

Innocentius.iiij.

¶ Actor contumax cōdēnatur in expensis: nec citatur ulterius ad sui petitionē reus: nisi caueat de veniēdo.

Actor q ad terminū[b] venire ad quē citari aduersariū fecerat: non curauit[c] veniēti[d] reo in expēsis pp[e] hoc factis legitime[f] condēnet. Ad citationē aliā minime admittendus[g] nisi sufficiēter[h] cauerit q in termio[i] fideliter[k] vēat cōpere.

Bonifacius octauus.

¶ Iudex appellantem et recedentē citare vlterius non tenet si vult in cā procedere nisi forsitan appellationi renunciet. Jo.an.

Eum qui a tua interlocutoria vel grauamine[l] qd pte[m] ibi p ponit illatū a tua pñtia recedit appellans[n]. Cū ptestari[o] videatur hoc ipso se nolle corā te decetero litigare: citare ad alia q postea in iudicio faciēda incūbunt[p] vel etiam ad sententiam[q] audiēdā[r]. Nisi spōte appellationi sue renunciet[s]: nō teneris[t]: nec iō minus q i ei9 absētia pcesseris[v] tu9 pcessus validus[x] reputari debebit.

Rubrica De eo qui mittitur i possessionem causa rei seruande.

Innocentius quartus.

¶ Cū agitur de beneficio ecclesiastico ob contumaciam rei nō fit missio in possessionem sed ad sententiam li. non conte. procedit. Jo.an.

Eum q super dignitate psonatu vel beneficio[y] ecclesiastico[z] obtinēdis[&] cū aliquo litigat possessore[9]: ob ptis aduerse cōtumaciā cā rei suāde i ipo3 possessionē statuimus non mittendum. Nec per[&] hoc ad ea ingressus patere valeat vitiosus[a]. Sed licet in hoc casu contumacis absñtiam diuina replēte presentia[b] etiam lite non contestata diligenter[c] examinato negocio ipsum fine debito[d] terminare.

Rubrica Ut lite pēdēte nihil innouet.

Bonifacius octauus.

¶ Si ex duobus litigātib9 electis alter decedat renunciet vl' a p secutiōe cāe excludat: si lite pēdēte cū reliquo fuerit alia electio fcā nō tenet.

Dispendijs[e] que pter electiōes diuersas ecclesie patiuntur interdum occurre

a ¶ Ecclesiam. scilicet. B. clerici. Jo. an.

Actor. Duplex est huius. c. prouisio contra actoris contumaciam. secunda prouisio ibi: ad citationem. Domi.

b ¶ Ad terminum. cū indistincte loquat de quolibet termino siue peremptorio siue nō intelligendū vr sicut et i reo dici solet q p qualibet cōtumacia etiā ante pemptoriū cōdēnat i expēsis. lz solū post pemptoriū possit excōicari: de hoc. lxxiiij. dist. honoratus. iiij. q. v. in summa et. s. de peur. querelā. maior autē est cōtumacia actoris nō veniētis q rei. iiij. q. iiij. c. i.

c ¶ Curauit. cū potuisset: vnde no. negligentiā vel cōtēptū. ff. de re. iu. cōtumacia ad idē. s. ti. pri. c. i. §. solet.

d ¶ Veniēti ergo non venienti nō cōdēnabit. sed cōpensēt cōtumacia cōtumacie. ff. de dolo si duo. ff. de compen. si ambo. Si aūt actor nō venit: et iudex fuit absens vel pñs: sz pcedere nō poterat: an fieri debeat condēnatio. dic vt no. i reo. s. eo. ti. c. vlti.

e ¶ Propter h. s. rōne cōtumacie. de peur. auditis. j. de excepti. pia. s. e. cū dilecti. et. c. finē. Et qualiter cōtra cōtumaces procedi debeat dic vt no. s. e. put. et. c. causam.

f ¶ Legitie. qd dic vt no. ii. q. i. i primis. s. eo. ti. finem.

g ¶ Admittēdus. et sic puniet in quo peccauit. s. de tēpo. or. litteras in fi.

h ¶ Sufficienter. vt sic pignora vel fideiussores dent. ff. mā da. si mādato. §. vlti. si autem hāc dare nō posset det iuratoriam: de dot. post diuor. resti. p vestras vbi de hoc ad idē. C. de epi. et cle. l. generaliter. Dicit aūt Inno. q sufficit verbo cauere q pōt verū dicere suata pdicta distin. ber.

i ¶ Termino. primo. s. ad hoc. ff. de verb. obli. cū q calēdis. vel dic termino quo cūq3 quo ad eius petitionē citabit reus: hec est enī indefinita legis que equipollet vniuersali. vt. di. s. eo. li. de elec. vt circa. si et cautio prestat de perseuerantia litis. vsq3 ad fi. C. de epi. et cle. auc. generaliter.

k ¶ Fideliter. presumit aūt malitiose abesse nisi cōtrariū pbetur. s. q impeditus fuerit de re iudi. cū bertoldus. de peur. querelam vbi de hoc.

Eum qui. Soluit casum dubium et rationem interserit ibi: cum protestari. Et vnum casum excipit: ibi: nisi. Domi. Et determinat no. per Inno. de accu. ad petitionē. per Guil. in specu. de cita. §. viso de tempori. ver. quid si qs recesserit.

l ¶ Grauamine. hoc dicit ex eo: q si appellaretur a diffinitiua: iā functus est iudex officio suo: de officio delegati. in lris. ff. de re iudi. iudex. Sz et idē de illo videtur quo ad executionē que post sñiam iminet facienda eadē ratione.

m ¶ Per te. loquitur iudici: sic. s. de iureiur. c. vlt.

n ¶ Appellans. et frustratorie. q si bene appellaret ex cā et forma: tunc ille a quo appellauerit iudex nō eēt. et sic appellans cōtumax nō eēt. De reuocatiōe attestationū post appellationē habebis. j. de appel. non solum.

o ¶ Protestari. no. q ius fingit potestatē hoc ipso appellādo et recedēdo.

p ¶ Incūbunt. cōsiderato eo statu in quo tūc erat causa

q ¶ Sentētiā. puta q lis erat cōtestata et liquet de cā: vel talis est cā in qua sñiari pōt lit. nō cōtesta. qd dic vt. s. vt lit. nō cōte. qm. et. s. e. put.

r ¶ Audiendam. si non esset cōtumax expresse citari debet ad sñiam audiendam alias nō valeret sñia parte absente. ff. que sen. sine ap. rescin. l. i. §. item cū ex edicto. et de hoc no. s. de offi. deleg. consuluit.

s ¶ Renunciet. qd pōt. ij. q. vi. si quis libellos. C. de ap. si qs et tacite etiā litigādo corā iudice a quo appellauit appellationi renūciat. s. de offi. dele. gratū de testa. cum venisset. si tñ interest aduersarij ad ipsum interesse tenet: q dic vt no. s. de ap. interposita. §. ille deniq3.

t ¶ Non teneris. videbat cōtrarium p decre. s. de offi. dele. cū olim. i. vbi iudices citauerunt appellantē quē putabāt frustratorie appellasse. ad idē. s. vt lit. nō conte. accedēs vbi etiā iudices citauerāt quē putabāt frustratorie appellasse. ad idem. s. eo. put vbi papa mādat citari eū qui frustratorie appellarat. Sz dic q de necessitate citari nō dz: vt hic ad decre. cū olim et decre. accedens dic q ibi factū narratur non ius ponitur ad decreta. prout dico q pro ista parte facit cum ibi papa mandat citari ad malitiam conuincendam. ergo id de necessitate nō erat q. s. citaret: et de hoc cōsueuit recitari: de accu. accedēs. et. c. ad petitionē. Sz qd dicem9 de contumace: nunquid qui in vno actu iudicij fuit contumax ad alios actus citabitur. Dic q sic vt. s. de testi. cū olim. vbi citatur cōtumax ad sñiā audiēdā: q lz cōtumax in vno actu cōtumax sit. nō pptera ptestari vr q in alijs cōtumax eē velit: sed hoc malū cōtumacie sub colore boni. s. remedij appellationis defendit: qd simplr cōtumax ñ facit.

u ¶ Processeris. als ō inf.

x ¶ Validus. Quid de iudicib9 datis cū clausula q si nō oēs. oēs simul nō pnunciauerunt. sed duo vnum: tertius vero aliud: illi duo volunt pcedere ad executionē sue sñie: queritur an possint tertio non vocato. et vr tertium ipsum non debere vocari arg. huius de exc. et. s. hoc lib. de ar. c. i. et. ff. de re iudi. duo ex tribus cum ergo ipsorū valeat sñia. ergo et executio. Sed dic q vocād9 est: nam lz sñia duorum teneat tñ alius articulus qui emergit ē oīb9 cōis ita q ad aliū duo tertio aduocato procedere nō possunt. s. de of. deleg. cām: et. c. prudentiā. §. adijcimus. alias sequeret q si i aliq terminū assignatione un9 ab alijs discordaret illi duo illo ñ reqsito postea pcedere possent: qd est absurdū.

Eum qui. Diuiditur in tres ptes pmo ponit dictum. scdo ipsius rōnē. tertio contumacis psentationē. ha ibi: nec p hoc. tertia ibi: sz liceat. Do. Ponit hec decre. duos casus spāles cōtra duas regulas. Regulr. n. qñ agit reali ad cōtumaciā rei fit missio i possessionē cā rei seruande: fallit in hoc casu. Itē regulariter non pcedit ad testiū receptionē vel diffinitiuā sñiam li. non conte. fallit i hoc casu: et ē ad declarationē eor que no. s. de dolo et cōtu. cōtingit. Jo. an.

y ¶ Beneficio. quocūq3: ad hoc de pben. de maioribus. de ver. si. c. pe.

z ¶ Ecclesiastico. secus ergo si sup tpali pbēda: vel tpali bñficio agat q cū talia possunt sine institutiōe canonica possideri nō hēbit locū decre.

& ¶ Obtinēdis. Quid dicemus de obtētis: pone cōfirmat9 est q agit et in possessionē inductus: et tādē spoliatus ē: vt de cā pos. cū olim. et. c. cū sup. vel petit q cōfirmatio de eo facta vel collatio sibi facta sortiat effectū de cōces. pben. post electionē de ap. post cōstitutis. ij. vel petit possessionē cō ditiōe et canone reintegrāda: vt. s. de resti. spo. scpe. Nūqd in his casibus ob contumaciā rei fiet missio: vr q sic p hanc lrām: que dicit dolū ō obtinēdis. Sz dic q nō fiet hec missio: tum q decre. huius rō adhuc locū hēt tū q ago de obtinēdo qd nō habeo. s. detētationē saltē q apud aliū ē. ff. de rei ven. offm. Itē missio i possessionē est quodā auxiliū extraordinariū qd hz locū solū vbi deficit ordinariū. ff. de mino. l. cāe. ij. in prin. sed hic pcedi pōt ordinario iuris ordine lite non contesta. vt sequit et aptius hodie pbatur p clemē. de iudi. dispēdiosā: ergo nō hz locū missio: et lz doctores sic teneant tñ ob. lra h posita q dicit ingressus: nō dicit regressus qsi p id det intelligi: et p vbū obtinendis: q in recuperandis nō habet locū decre.

9 ¶ Possessore. qd si nullus possidet: sz duo pone coelecti petunt: dic idē pter eandem rōnē. s. de rescrip. iter ceteras.

& ¶ Nec p hoc. ratio superioris dicti.

a ¶ Vitiosus. nō. n. pñt ex possessione hēri: sz solū ex canonica istōne. in q. i. legū. de isti. ex frequētib9. j. de reg. iu. c. i. ff. de decu. herēnius. Si vo nō ageret de eccl'ia tanq de bñficio: sz tanq de pprietate: tūc bñ hēret locū missio. vt pbat. s. vt lit. nō cōte. c. ij. de eo q mit. c. i. de v. si. dilecto.

b ¶ Pñtia. C. de iudi. pperādū. §. cū aūt. s. eo. li. de arbi. c. ii. in fi.

c ¶ Diligenter. hoc semp est faciendum. xxx. q. vlti. iudicātem.

d ¶ Debito. vt si liqueat vel liquere possit de cā pcedat ad sñiā sm eaq no. s. de dolo et contu. prout. et ē necesse q cōstet de iure actoris ad hoc ut sibi adiudicetur: nec sufficit q constet possidentem ius non habere. s. de rescrip. olim. C. de rei ven. l. vlti.

Dispendijs. Tria facit: primo ponit cōstitutionis cām secūdo cōstitutionē prohibitoriam: ibi: statuim9. tertio decretū ibi: alias. domi. Emanauit ad declarationē eorū que no. Inno. et Host. s. de ar. ex parte. et de ele. dudum. ii. et de resti. in integ. c. ii. et compo. de consti. cum. M. ad fi.

e ¶ Dispēdijs. dicitur dispendiū longum et inutile: compendiū breue. vtile: de hoc de rescrip. c. dispendia.

re cupientes. Statuimus[a] vt si aliquibus apud sedē apostolicā vł alibi[b] litigātibus[c] sup electionibus de se i discordia celebratis aliquez ipsoꝝ mori[d] vel suo iuri renunciare[e]. aut a ꝓsecutione ipsius contigerit quoquo modo excludi[f] ad electionē aliā lite sup electione supstitis electi[g] pēdēte nullatenus procedat. Alias attentata ↄtra hoc electio ipo iure viribus non subsistat[h].

I. Dem.

Si bñficiat⁹ cōtra quē sup bñficio litigāt cedit vel decedit: si alius lite pen. cū supstite fuerit elect⁹ non valeat electio si vero aliqui quoꝝ interesit ad defensionem litis velint admitti in eo statu in quo erat causa admittentur. Jo. an.

Si bi contra quos sup dignitatibus ꝑsonatibus vel alijs ecclesiasticis bñficijs que possidēt[i] litigat[k] lite pēdēte cedāt: vel forte decedāt: ne pp nouos aduersarios qui maliciose[l] iterdū petitoribus surrogāt: litigia in ecclia dispēdiū ꝓrogari contingat: statuimus vt dignitates personatus vel bñficia huiusmodi[m] donec contra supstites lis finita[n] fuerit alijs nullatenus ↄferātur: nec ad ea eligat ꝗsplā vel ēt pñtet[o]. Qđ si sec⁹ actū fuerit: eoipo irritū habeat. Sane si ad defensiones ipi⁹ litis aliqui quoꝝ itererit[p] petierint se admitti: eos i illo statu[q] in quo ipsam inuenerint decernimus admittendos.

Rubrica De confessis.

I. Innocentius quartus in concilio lugdunensi.

Sup facto negatiuo p pte iprobabili si iudici videbit ē admittēda positio. b.d.

Statuimus vt positōes

a Statuimus. consid° ista nō noua est saltē inquantū dicit electionē nullam maxime nō interueniente aliqua ihibitione: vt. s. doar. ex parte. Sȝ dices nōne scđa electio facta prima nō cassata cassat. s. de elec. consideramus. Itē nōne scđa electio facta prima nō cassata valet interduȝ ꝺm ea que no. s. de elec. auditis. s. qñ prima nulla erat: ⁊ eligentes erant priuati pᵗāte eligendi. So. illa iura que in illis no. locū habent quando scđa electio fit prima non cassata ⁊ nōdum in litigiū deducta: ⁊ sic intelligant no. s. eodeȝ auditis. Istud .c. ⁊ se. loquunt quando in litigiū erat res deducta: ⁊ tūc scđa electio ipo iure fit nulla.

b Alibi videbat hosti. en. dñaȝ facet. s. ō elec. dudū. ii. in glo. nūquid in hoc casu inter causas que pendebāt in curia ⁊ extra curiā. ar. decre. de maio. ⁊ obe. per tuas. ō ap. si duobus. sȝ quo ad casuȝ nr̄m nulla sit dña vt hic vides.

c Litigātib⁹. litigiosa est res de cuius dñio qđ vertitur inter petitoreȝ ⁊ possessorē cōuentione iudiciaria. vel precib⁹ principi oblatis ⁊ iudici insinuatis ⁊ p eū futuro reo cognitis. C. de litigio. auc. litigiosa. Dicūt tñ quidā rē litigiosam nō esse nisi per lit. cōtest. facit ꝓ eis. s. de offi. dele. relatum. in auc. de litigiosis. §. oēm. colla. iij. ⁊ optime. s. de vbo. sig. ex pte. ii. Litis ↄtestatio dᵗ litis exordiū. s. de offi. delega. sup qōnum. ff. intētionis. Sȝ dic ꝫ p supradictā auc. litigiosa. ⁊ probatur. s. de offi. dele. gratū vt lit. pen. c. i. ⁊ ex his que ibi no. host. s. ō testi. cām que. ij. C. quādo libel. l. i. ⁊. ij. Quid aūt quo ad hunc ti. iducat litis pendentia: habes in de. co. ti. c. vno. Jo. an.

d Mori. s. de ar. ex pte. e Renūciare. s. de resti. i iteg. c. ij.

f Excludi vt. s. eo. li. de elec. si forte. ⁊ c. quis. ⁊ c. cupientes. §. ꝙ si p .xx. ⁊. §. sequen.

g Electi. ⁊ in casu isto q̄rit de iure ipsi⁹ defuncti vt sciat ō iure supstitis ad hoc. ij. q. i. in p̄nis. lȝ. n. appareat defuncto āplius nō deberi: non pp hoc sequit supstiti viuēti deberi: ad idē. s. de rescrip. olim.

h Subsistat. qđ si postea appareat illū supstitē ius nō hr̄e: nūqd ↄualescat dignitas vel beneficiū. in isto dic ꝙ nō. q: qđ ab initio ⁊c. xvi. q. iii. §. potest. ⁊ de elec. auditis. j. ō reg. iur. nō firmat. Sȝ nūqd de nouo potest digere. credo ꝙ sic p decre. s. de elec. super eo.

Si bi contra quos. Diuiditur in tres partes. Primo ponit statutum ꝓhibitoriū iterferens cām. Secundo decretū ibi: ꝙ si. Tertio ꝓuisionē illius cuius interest ibi: sane. Emanauit hec decre. propter eadez que. s. pri. Jo. an.

i Possident. ista ergo est diuersitas inter istum casum: ⁊ precedentem quia in precedenti nondum erāt beneficiū adepti. sed de electione litigabāt hic beneficia iam erāt adepti.

k Litigatur. expone vt dixi. s. c. pri.

l Maliciose. hoc fiebat isto mō. litigabat ꝫ me sup beneficio meo: cum ego non possem ꝫ aduersariū me defendere: renunciabā vt beneficiū conferret alicui petenti: q litigantē iniuria ⁊ iure vexaret.

m Huiusmodi. possessa. s. p illū cedētē vel decedentē ꝫ queȝ litigabat.

n Finita. si apparuerit illos ius hr̄e nulla fiat electio: alś fiat electio vł presentatio post sniam p eos ad quos ptinet. Et intelligo decre. istā. cū illi quā contra illos cedentes vł decedentes litigabāt: ex eo litigabāt: q: dicebant illas dignitates vel beneficia ad se spectare: alś nulla fieri haberet dilatio: pone enim ꝙ clericus ↄ clericum agit petēs ipsuȝ ab ecclia remoueri: q: criminosus vel concubinarius: moritur clericus accusatus lite pēdē. cedat vel decedat: nunqd p hoc ipedient illi ad quos electio vel ꝑsentatio ptinet eligere vel ꝑsentare. Dic ꝙ nō: q: statim illo cedente vel decedēte finita ē lis: ⁊ sic nō hȝ locū hec decre. que dicit expectandū finem litis cum supstite: ⁊ crimina extingunt morte. xxiij. di. quorundā. cū suis cōcor. Si aūt petit illū ab ecclesia remoueri ⁊ illam sibi assignari quā dicit ad se spectare: tūc locū habet decre. ad hoc. s. de rescrip. olim.

o Presentetur. no. differentiā eē inter collationē electionem ⁊ presentationem: q: hec tria hic ponuntur ꝓ diuersis: habes hoc expressum. j. de ꝑben. cum illis. §. cū autem.

p Interesit puta qui eligunt cedentē: vel presentauerūt: vel cōtulerūt vel forte q: expectabant p̄mā vacaturā: ⁊ sic istud beneficiū velut mō cessione vel morte vacās sibi dicit debere: vel similes ꝑsone.

q In illo statu. optima fuit ꝓuisio: ⁊ declarat que no. Inno. ⁊ hostie.

de iudi. q: v. ducebant enim causam illi beneficiati vsqȝ ad fineȝ: tempore sentētie cedebant: surrogabantur aduersarij quos oportebat de nouo citari. ⁊ iudiciū incipi qui iterum producebant causam vsqȝ ad conclusionem. ⁊ postea cedebāt. Iterum veniebant alij ⁊ idem faciebant: ⁊ sic non erat litium finis ⁊ idem fiebat olim de nouitijs electis vel presentatis: sed de illis hodie sublata est dubitatio p hec verba: ⁊ ↄtra hoc nō dabat Host. aliud remedium nisi ꝙ interpellata se. apo. super his prouideret ⁊ veritatē ingreret: sed hic optimum datum est remedium: vt in eo statu admittātur ⁊c. ⁊ sic erit finis liti. ⁊ cō cor. ad hoc. s. eo. li. de elec. vbi periculum. §. sane. ⁊. j. de ex. cept. pia.

Statuimus. Non diuiditur q: breue ē. Domi. Circa positionum materiam que non habētibus praticam noua ⁊ ignota videtur: scire debes primo ꝙ positio ꝺm Gof. est dictum locum interrogationis positum vt qđ olim interrogatiue fiebat fiat hodie positiue. pone in terminis: dicebat oliȝ actor. querite domie iudex an sit heres: ⁊ ex qua parte: hodie dicit. pono te esse talem heredem. Iteȝ pono te heredeȝ ex asse. Sed hodie etiam fiunt interrogationes ⁊ ante lit. conte. qđ dic vt no. ō iura. calū. c. pe. ⁊ etiā post lit. contest. ff. ō inter. act. vbicūqȝ. etiam si sit conclusum in causa: vt. s. de fi. instru. cum Joan. vnde pōt describi ꝙ positio est breuis verborum formula mentem proponentis continens ad veritatem eliciendā cōcepta. Habuit autē hoc verbū ortū nō solū ex vsu hoium diu in causis inolito. sȝ ex antiqua lege. ff. de leg. iij. offidi⁹. §. ex diuerso ibi pone igitur in credito ⁊c. ad idem. s. de lit. cōtest. c. vno de ele. dudum. ij. ⁊. j. ō testi. c. p sentiū. Fiūt aūt positiones: vt p ↄfessionē aduersarij releuet ponēs ab onere probandi: vt hic: ⁊. ff. de iureiurā. eum qui. i. rñ. nam ad hoc fiunt interrogationes .ff. de inter ac. l. ij. iij. ⁊. iiij. Differunt aūt positiones: ⁊ interrogationes: q: positiones assertiue fiunt: ille interrogatiue: positiōes a parte ille a iudice. Et dicūt qdam ꝙ positiones tñ fiunt post lit. contes. interrogatiōes ante tñ. quoꝝ vtrūqȝ falsuȝ est: de interrogationibus. s. dixi: de positionibus. j. dicaȝ. Ad positiones aūt respondere debet pars: nō autē aduocatus: imo solent cauti iudices tunc respondentes aduocatos expellere. Scire tñ debes ꝙ aduocat⁹ q docet clientulū falsuȝ respondere tenet aduersario illius dāna resarcire que ob hoc pertulit: puta ex onere ꝓbandi vel amissione cāe. l. di. sede. s. de iniu. c. vlti. ff. ad. l. aquil. q occidit. §. vlti. vnde solent aduocati dicere clientulis. si hoc cōfitearis causaȝ perdes: nec dicūt si negaueris aīaȝ pdes. de simo. mattheus i fi. Scire debes ꝙ positiones fiunt in cā: ⁊ ad eas rñdet p iura. calum. vel ṽitatis i cā prestituȝ. vñ vr ꝙ solum post lit. contest. fieri habeant. cū post li. cōtes. iuret. s. e. li. ō iura. calū. .c. i. Sȝ dic ꝙ qñcūqȝ faciende sunt probationes: fieri possunt positiones siue ante lit. cōte. siue post. nec ob. qđ de iuramento dictū est. s. q: iudex ponētē āte lit. conte. faciet iurare se credere ⁊ estimare verum eē qđ ponit: ⁊ aduersariuȝ ꝙ uex respondebit: possunt enim ante lit. cōte. exceptiōes opponi super qbus faciēda ē probatio ad cuius releuationē fiant positiones. pone enim excipit ꝙ actor excōicatus est q: pcussit clericum. ⁊ sic ab agēdo repellēdus. ponet ipse reus ⁊ hoc mō pono ꝙ percussisti talem. Itē ꝙ in tali parte corporis. Iteȝ ꝙ cū gladio. itē ꝙ i tali loco. itē qđ tali die. itē qđ talibus presentibus. item ꝙ turbatus ex tali causa precussisti illū. itē ꝙ aīo iniurādi. itē ꝙ ille tūc erat clericus. itē ꝙ erat i possessione clericatus. itē ꝙ sciebas illū clericū eē. itē ꝙ vidisti eum tonsuram ⁊ habitum clericalem deferentem: his per actorē cōfessatis ꝓbata est excōicatio alias re⁹ hoc ꝓbet mutando verba ⁊ dicendo itendit ꝓbare. ⁊c. post lit. cōtest. pone ꝙ peto ab ecclesia aliquem quā ꝫ iura retinet remoueri: dicā pono ego talis iuramēto meo ꝙ talis habet ⁊ possidet ecclesiam sancti Petri. item ꝙ habet ⁊ possidet ecclesiā sancti Marci. item ꝙ quelibet earum habet curam aīarum itē ꝙ eas post cōcilium acquisiuit: hoc confessato succumbit reus nisi dispensationē vel iustam causaȝ ostendat: ⁊ idem in similibus. Scias autem ꝙ positiones fieri debent sup cōtentis in libello: ⁊ ad ea ptinentibus vel pertinere valentibus ex parte actoris ad intentionē fundādam: ex pte rei ad extenuandaȝ. iiij. q. iiij. c. i. Fieri aūt debent de facto rei q: ad factū alterius nō cogit rñdere. ff. ꝓ suo. l. fi. Et tunc i scriptis offerende iudici vt videat an sint imptinētes: impossibiles. captiose: negatiue saluo eo qđ hic dᵗ: ⁊ sic eas repellat: ⁊ de hoc dicā. j. c. pri. quas si admittendas viderit in actis curie sibi scribi faciet. de proba. quoniā. s. e. li. de rescrip. cū in multis. ff. de re iudi. l. acta. ad illas postmodū faciat aduersariū respōdere vel de veritate vel credulitate habita distinctione an de veritate vel calumnia tantū sit iuratum. j. ti. pri. c. ij. ⁊ rñsiones scribi faciet: sic fatet vel negat: credit vel nō credit. Cum aūt ex iuramento de calumnia vel de veritate respondet an possit dicere dubito. no. s. ō iuramento calumnie cū cām. in prima glo. Caueat autem ponens a positionibus sue intentioni contrarijs: vt si agat petitione hereditatis.

vel quorum bonorum nō dicat se post mortem possedisse defuncti: si agat publiciana: non ponat se emisse a vero dño. si agat vti possidetis: non dicat aduersarium possidere. ꝛ idez in similibꝰ. Est aūt positionis effectꝰ vt is qui ponit qḋ ponit confiteri dicat: vt. ĩ. de iureiur. c. vlt. vbi dicaz de hoc: ꝛ an positio vel respōsio ad eam reuocari possit.

a ¶ Negatiuas. Que est rō q̄re positio de negatiua que aliter probari nō pōt. fieri nō poterat. Breuis est solutio negatiue: q̄dā ꝑbari nō possunt sup quo dic: vt no. Jo. vi. q. vlti. actor. ber. š. de ele. bone. i. ꝛ ac cur. ff. ď ꝓba. l. ij. ſȝ positio ĩ locū probationis venit: illud ergo in positione debet admitti qḋ admitteret in probatione: ꝛ de hoc no. gof. š. de elec. dudū. ij. Itē positio negatiua ꝓbari dȝ. ſȝ negatiua nō probatur vt. š. ergo ꝛc. Item negatiua positio nō ponit sed remouet. ꝛ hoc siue sit negatiua explicita: puta q̄ nō cognoui bertam: ď frigi. c. i. vel non fui citatus de elec. bone. siue implicita: vt pono q̄ in electione tm̄ quattuor canonici presentes fuerunt. de cā pos. cū ecclesia. positiōes ergo has negatiuas iuris rigor repellit: sed equitas eas admittit si iudici videbit vt hic.

negatiuasª que probari nō possūtᵇ nisi per cōfessionem aduersariiᶜ iudicesᵈ admittere possintᵉ: si equitate suadēte viderint expedire.

Bonifacius. viii.

¶ Si reus iussus positionibus respōdere recusat: vel si cōtumaciter recedit habebit ꝓ cōfessato. secꝰ si ꝑus q̄ȝ sic iussus eēt contumax fuerat. sed tūc ꝓcedatur ꝯtra eū tāq̄ȝ cōtra contumacem. Jo. an.

SI post prestitū veritatis autᶠ calūnie iuramentumᵍ: reusʰ vł ꝓcurator ipsiusⁱ positionibꝰ ab aduersario sibi factis interrogatus iussusq̄ȝᵏ a iudice respondere absq̄ȝ rōabiliˡ causa recuset: aut nolit seu contumaciter se absentet: haberi debet super his de quibus in eisdezᵐ positionibus interrogatus extitit pro cōfessoⁿ. ¶ Uerū si ante quam respondere sic iussus fuerit: cum contumaciter absentari contigat tunc pro confesso non dȝ haberi: sed est alˀs contra eum tanquam contra contumacē prout ratioᵒ dictauerit procedendum.

Rubrica de testibꝰ ꝛ attestationibꝰ.

GRegorius nonus in cōcilio generali lugdunensi.

¶ Socius in crimine simonie admittit in testez si sit socius criminis tantum ꝛ agatur ciuiliter alias nō. Jo. an.

MEdiatoresᵖ per quosᑫ scelus simonie plerumq̄ȝʳ cōmittitur ad testimoniūˢ contra sceleris

b ¶ Non possunt. pone nego lr̄as ad lites de mandato dñi īpetratas: vel nego pecuniā numeratā quā promiserā instrumento solēni: ꝛ spe future numerandis hec ꝛ similia non possunt probari nisi ꝑ cōfessionē aduersarij.

c ¶ Aduersarij. dicebāt q̄dā doc. antiqui negatiuam positionem admittendam indistincte. Et quod dicitur q̄ negatiua probari nō potest: verū ē per testes: per confessionem aūt aduersarij bene: ꝛ ꝓbatur hoc. š. de tem. or. dilectus. de eta. ꝛ quali. c. vlt. Jo. an.

d ¶ Judices. ordinarij. delegati vel arbitri. š. de ꝓba. qm̄. ff. de ar. l. i.

e ¶ Possint. non quicquid iudicis potestati permittitur iuris necessitati subijcit. ff. de iudi. l. nō quicquid. ad hoc. ff. de offi. presi. l. sepe. ꝛ. l. seq. per que videt q̄ opinioni iudicis relinquatur: peccat tm̄ iudex reijciens: ex quo positio facit ad cāz ꝛ equitas suadet. cum equitas scripta rigori iuris preferatur. C. ď iudi. placuit ď fur. ꝛ ser. cor. l. si quis seruo ꝛ equitatem semper habere debet pre oculis vt. iiij. q. iiij. c. i. ĩ. de re. permu. ca. vno. ff. q̄ cer. lo. l. q̄ si ephesi. nec sit artanda probandi copia. xiiij. q. i. q̄q̄. C. de proba. l. vlt. fm̄ hosti. tenetur: ꝛ si non admittat poterit appellari.

SI post. Sunt duo dicta. Scōm ibi: iterū. Do. Tracta fuit hec decre. de extraua. alex. que incipiebat. retulisti: alˀs dilecto filio. Jo. an.

f ¶ Aut. quo ad spūales cās exponimus pro ꝛ. ĩ eis. n. ĩ vtroq̄ȝ iurat: vt. š. de iura. calum. c. i. §. vlt. ꝛ sic est ſi. C. de verb. sig. cum quidam.

g ¶ Juramentū. No. pro opi. illa que habet q̄ solū post. li. cōte. fiant positiones Sed dic vt dixi. š. c. pri. ꝛ respicit qḋ cōiter fieri solet.

h ¶ Reus. quid de actore vel eius procuratore. Dicunt quidā q̄ cadit ab institutā actiōe. š. de iura. calum. c. vlti. ꝛ. C. de iura. calū. l. ij. §. qḋ si actor. Ad positiones. n. rñdetur ex vi iuramēti: ꝛ iḋ pena iurare nolētis hic locū habeat: qḋ nō credo: ſȝ dico vt dixi. š. in prori. glo. q̄ hic respicit qḋ cōiter accidere solet: siue potest. s. q: actores probare habent ꝛ sic positiones facere. sed idē ecōuerso: cū actoris ꝛ rei sit equa cōditio. ĩ. de reg. iur. nō licet. cum si.

i ¶ Procurator. ipsius. No. procuratoris contumaciam post lit. cōte. dño nocere: de hoc. š. vt. lit. non conte. c. i. in fi.

k ¶ Jussusq̄ȝ a iudice. per hanc litteram bene videtur determinata illa āntiqua altercatio qua q̄ritur: si iudex citat partē vt veniat respondere positionibꝰ ꝛ citata venire nō vult: an positiones habeantur pro confessatis. Et licet quidam dixerit q̄ sic: puto q̄ nō. Ecce. n. q̄ textus dicit iussus a iudice: ꝛ ne credat aliquis q̄ talis iussus factus per nunciuȝ sufficeret: premittit interrogatus: ille igitur licet sit iussus per nuncium non per iudicem. ꝛ hoc concesso: non tamen est interrogatꝰ a iudice. qḋ requirit hec constitutio. vnde ꝛ. ĩ. submittitur verum si anteq̄ȝ respōdere sit iussus sic dixit. i. ab ipso iudice interrogatione premissa: maiorez ergo reputauit contumaciam illius qui īterrogatur a iudice: ꝛ ab eo iussus respondere non vult: q̄ȝ illius qui citatus per nuncium vel litteras etiam hoc expresso venire non vult.

l ¶ Rationabili causa. puta si positio superflua eēt vel īpertinens: que probata non releuaret. C. de proba. ad probationē. xxx. q. vlti. iudicantē: ibi ad rei veritatem. ꝛc. š. de offi. archi. vt nostrum. vel obscura. iiij. di. erit. de spon. ď muliere. C. de transa. vt responsum. vel generalis. ff. de leg. ii. ticia. i. responso. Itē si sit de facto alieno: vt. š. c. prori. Item si sit captiosa: puta que detegat periuriuȝ respōdētis nō est admittenda. puta pater conuentus iurauit. nil esse ī peculio: tutꝰ est igitur exceptione iurisiurādi a parte delati: nisi pro rebꝰ postea q̄sitis postea in positione dicūtur alique res fuisse in peculio tpe quo iurauit: per hanc detegeret piurium eius vnde rñdere nō cogit. ff. de iureiu. l. duobꝰ. §. fi. nulli. n. iniicīēdꝰ est laqueus. xxvii. q. i. de viduis. item si sit multiplex: vt pono q̄ possides talem ecclesiam ad tale mona sterium pertinētē: vel pono q̄ ticius filius. p. debet mihi. x. vel his similia: posset enim alterum esse verū: alterū falsum: ꝛ iḋ petitur explicari. vel ipse idē explicet: dicendo vtrunq̄ȝ falsuȝ: vel hoc verū hoc falsuȝ: vel poterit simpliciter positionē negare: ēt si alterū verū sit. ff. de re. du. si his qui ducenta. §. vtrū. iij. q. ix. pura. ix. di. si ad sacras vnde videtur q̄ ad multiplicē positionez bene respondere teneat cum habeat supradicta remedia: ad hoc optime. ĩ. titu. pri. presentium. Consueuerunt autē aduocati dicere: pono hec. ꝛ si non credis coniunctim: pono disiunctim: ad quam tm̄ respondere compellitur vt quibusdā videtur ꝑ iura supradicta: nō enī ponit vt dȝ. Itez si positio sit iuris: vt pono q̄ ipubes pōt condere testamētuȝ vel his similia ꝛ ad hoc non cōpellit rñdere cum enim ius quis probare nō cogatur: sed factuȝ ergo nec ponere cuȝ succedat in locuȝ probatiōis. š. eo. c. prori. ergo tanq̄ȝ ad supflua nō cogitur respōdere. Item si sit impossibilis vel contra naturam: vt si ponit virginē peperisse: vel patrē iuniorez filio. xxvi. q. ij. §. cū ergo ad hoc. š. de cōfes. c. vlt. ꝛ. qḋ ibi no. ff. de inter. ac. l. ꝯfessionibus. ꝛ. l. se. Item super crimine eius ꝯ quem fiunt non admittuntur positiōes. de pe. di. i. nō tibi dico. he ergo ꝛ similes sint rōnabiles cāe ꝓpter quas rñdere non teneatur. Itē si procuratori fiunt positiones sup aliquo emergēti: de quo probabiliter nō imputetur domino: si non instruxit ꝓcuratorem. bene habebit procurator īducias ad consulendū dñm: secus ī principali super quo a principio instrui debuit. š. de iura. calum. in ꝑtractandis. vbi de hoc per inno. ꝛ Host.

m ¶ Eisdem. s. q̄bus respondere non vult. ꝛ per hanc litterā. dico q̄ si q̄busdā rñdebat ꝛ postea alijs respondere noluit ille quibus iaȝ respōderat nō habebunt pro confessatis: si eas negauerit pena enim: vlterius nō dȝ extendi ꝛc. de his que fi. a maio. par. ca. c. quesiuit.

n ¶ Pro confesso. nunq̄d ipso iure: aut per sniam. videtur q̄ per sententiam: fm̄ ea que no. š. de iura. calum. c. vlt. dicebat Tan. q̄ tacens non habebatur pro confesso: nec pro negante: per regulam. ff. de regu. iu. q tacet. ꝛ. ĩ. eo. ti. is qui tacet ibi dixi: quid ergo fiet: fm̄ eum compellit respōdere per excōmunicationem: in possessionem missionem captionē pignorum: mulcta. ꝛ his similia. š. vt lit. non contest. tue. ꝛ. c. quoniā. ff. de uen. inspi. l. i. §. igit. ff. si qs ius di. l. vna ꝛ facit fm̄ Host. de elec. bone. ver. contra legati. Sed hodie ꝓ cōfesso haberi debet: vt hic vides ad hoc. ff. de inter. ac de etate. §. qui tacuit: ꝛ idem iuris de obscure respondente. nisi declaret: vt ea. l. §. nihil. ꝛ qḋ dicit qḋ habetur pro confesso itellige si confessio est damnosa. alias si esset sibi vtilis haberetur ꝓ negante: ut. ff. de inter. act. l. non alienū. ꝛ. l. de etate. §. i. vsq̄ȝ ad. vi. In interrogationibus procedat hoc in positionibus non credo. in quibus satis sit ponēti q̄ habet intentum suum. Jo. an.

o ¶ Ratio dictauerit. qḋ dic vt no. š. de dolo ꝛ cōtu. prout.

MEdiatores. Ponit dictum cui subdit duplicem determinationem. Do. Ista decre. ꝛ sequens fuerunt Gregorij. ꝛ deberēt esse in antiqua compilatione vltime in titulo: per hāc decre. moderationē recipiunt glo. ille. Jo. ꝛ her. iiij. q. iij. §. itez in criminali ver. liberi. in prima glo. quam quidam non habent de testi. veniens. i. in glo. pe. qui indistincte dicebant qḋ in hoc crimine socius criminis tm̄ admittebatur in testem: criminis vero ꝛ muneris non: distinctio eniȝ illa locū hēt cum agitur ciuiliter. si enim criminaliter. socius etiam tantuȝ criminis repellitur. vt hic vides ad hoc. š. e. testimonium.

p ¶ Mediatores. qui prosenete dicuntur ꝛ salariū qḋ eis datur dicitur ꝓsenetic um. ff. de prose. l. i. ꝛ. ij. ꝛ si in spiritualibus salarium recipit vel aliquam promissionem cōmodi tpalis simoniacus est. de simo. cum essent ꝛ tunc non admittitur ēt si ciuiliter agat vt hic in fi. ꝛ. š. eo. veniens. i. ista mis est. i. q. i. si quis episcopus. ꝛ. q. iij. si quis prebendas ꝛ beneficijs priuandus. š. de elec. per inquisitionem. ꝛ deponendus de confes. c. ij. de simo. non satis ibi vel consenserit.

q ¶ Per quos. i. quorum ministerio.

r ¶ Plerunq̄ȝ. ergo non semper. q: interdum sine mediatore inter se ꝯponūt simoniaci. de simo. de hoc. ꝛ. c. veniens. cum si.

s ¶ Ad testimonium. no. qḋ ad presumptionem faciendā bene admittentur. sed non ad probationem. iiij. q. iij. §. item in criminali. uer. liberi. qḋ dic vt no. xv. q. iij. nemini de ꝯfes. c. i. de testi. veniēs. i. ꝛ no. qḋ dicit testimonium q: circa accusationē nihil hic statuitur. ſȝ stat iuri āntiquo. ii. q. i.

in primis in fi.xv.q.iij.sane de simo.tãta.⁊.c.vlti.licet beli.⁊.c.per tuas ⁊ ei qõ no.ij.q.vij.in summa.

a ¶ Auctores.cum interdum etiam per alios conuinci nõ possunt:ad hoc .s.de testibus co.c. vltimo.vbi ad detegendam coniurationem inducuntur socij.⁊ iurati.Jo.an.

b ¶ Criminis.alias tanti crimis ⁊ ꝓcor.i.q.vl.c.vlt.s.de simo. tante ⁊.c.licet beli.vbi ex ad instar criminis ⁊c.⁊ per hanc litteram credo hãc decre.intelligendaꝫ etiã de mediatore qui non ẽ emẽdatus ꝏ crimine alias quid cẽt speciale l hoc vt.s. eo. testimonium. vel potest dici ꝏ emẽdato debet intelligi: ⁊ bene est speciale ꝙ mediator admittatur: vt.j. vicam.

c ¶ Criminaliter.s.e.testimonium.

d ¶ Ciuiliter.nota ꝙ regulare est ꝙ in ciuilib⁹ mediator de ꝓsensu partium admittatur ad testimoniũ alias ñ:in auc. de testi.§.quoniaꝫ vero colla.vii.Et no.ber.de testi.eo.dilectorum.circa principiuꝫ glo. hic tñ admittitur etiaꝫ parte cõtradicente quod itellige fm distinctionẽ decre. de simo.per tuas.⁊.c.lꝫ beli.Jo.an.

e ¶ Assecuti.vides quid iuris in hoc excepto crimine.s. simonie. Sed qd ꝏ aliis exceptis. De crimine lese maiestatis dic vt.vi.q.i.§. verũ ꝏ confessis.c.i.De crimine heresis:dic vt.j.de here.in fauoreꝫ.Sꝫ aduerte.mirabile.n.est quod dicit hec decre.ꝙ socius criminis repellatur in criminali.criminis ⁊ muneris in ciuili.si enim qui petit ipsum a testimonio repelli dicat socius mihi in crimine fuisti non egemus vlterius teste:qꝛ ex hac confessione puniendus est.de confes.c.ij.nec permittit canõ vel lex ꝙ vsus hoc non fiat:qꝛ mendacium vel aliud peccatum non permittunt.xx iij.questione.iiij.qui peccat.⁊.ff.ꝏ tribu.illud.§.penul.Sed dic ꝙ potest in genere dicere:non potes testis esse:quia cõmisisti hoc crimẽ quod me offero probaturum.⁊ sic repellitur quia par delictum repellit testes.s. eodem personas cum distinctione decre.de simo.licet beli.⁊.c.per tuas vel dic precise quod exceptionem obijciens non fatetur.j.de reg.iur.exceptionem.⁊ ibi dicam:vel pone ꝙ opponatur criminis simonie exceptio contra testem:⁊ ille qui produxit dixit eum qui probat fuisse socium:⁊ sic contra se nil fatetur.sed secundum tene.quia ⁊ hic videtur fateri testem suum simoniacum.

Presentium. Sunt tres partes. Prima tractat de positionibus iuramento ⁊ responsione ipsarũ. Secũda ibi:testes de testibus ꝓbatoriarũ. Tertia ibi:si vero de reprobatorijs reprobatoriaꝫ. Do. Hec decre.ẽ practica:⁊ per aduocatos optime scitur.

f ¶ Conuentũ.dic vt.s.de rescrip.edoceri.

g ¶ Et vna parte.⁊ actores.

h ¶ Et altera.⁊ reos: vt patet per sequentia.

i ¶ Possessione.i.quasi possessione:⁊ qꝛ de incorporalibus agebat.ff.de vsuca.sequitur.§.si viam.⁊ de hoc.s.de so.cõpe.conquestus.Et no.qõ hic agebat possessorio.⁊ in iuratur de veritate.qõ est ꝏ id qõ nota.ber. .s.de iura.calum.c.ii.in glo.i.in fi.⁊.s.de resti.spo.Ikas sed non prohibet hic iurari.⁊ hodie iurandũ nõ est per id qõ habes.s.eo.lib.eodem ti. capitulo primo.

k ¶ Cõpositiõe.si amicabilis fuerat valere poterat. Secus si fuisset trãsactio.s.de transa.super eo.de hoc de preben.nisi essent.

l ¶ Rebus.alijs. cõmissio facta cũ clausula non extenditur ad maiora qõ dic vt.s.de rescrip.sedes.

m ¶ Abbate.priore vtraq; enim pars petijt positionib⁹ suis per eos qui principales erant.⁊ melius veritatem nouerant responderi ⁊ ideo sup his scripsit papa rothomagen. ut sequitur.ad hoc.s.de iura.calum.in ptractandis.ff.de procur.si actor.

n ¶ Cõuentuũ.i.singulorum de cõuentu.vel maioris partis.qꝛ conuent⁹ sicut vniuersitas non habet animam.j.de sen.excõ.romana.§.vlt. Notus nouum vt prelatus iuret in aiam suã ⁊ fratruꝫ vel maioris. ꝓtis oliꝫ solus prelatus prestabat hoc iuramentum.⁊ de hoc.s.de elec.vudũ.i. Et no.ex hac littera quod confessio solius prelati non nocet ecclesie:quia nec etiã confessio minoris partis.cum hic dicat vel maioris ⁊c.facit de his que fiunt a maio.par. ca.capitulo primo.

o ¶ Ipsorum.ibidẽ residentium fm Jnno.ad hoc.r.q.ij.hoc ius porrectuꝫ.hosti.s.dicẽs absentes vocãdos si pñt cõmode uocari ꝏ electio. qꝛ pp.facit ꝓ eo.j.de preben. cũ ecclesijs.sed opi. Jnno.credo verã ꝓ decre.s.e.li.de offi. ordi.q̃uis ibi put sunt in electionis negocio ⁊c.Si.n.i oĩbus tractanb⁹ vocãdi essent absentes:non video quare expressisset de negocio electionis plus q̃ de alijs tractatibus:speciale ergo videtur in electionibus ⁊ receptionibus:⁊ in casu isti⁹ decre.q̃uis ꝙ debeãt absentes reuocari:alias nõ.r.q.ij.hoc ius porrectum.

p ¶ Ponẽdo.qꝛ et ponẽs contraria piurus ẽ.j.ti.pri.c.vlt.

q ¶ Trãsmissis.quibus nil opponi poterit:cum sint examinate ⁊ approbate ꝓ papam.xxxv. .q.ir.apostolice.C.de testa.oũ ⁊ hoc ẽ qõ.j.sequitur nulla ꝓ sius ⁊c.

r ¶ Illos.qꝛ tractabãt illos cũ ꝓuentu:si aũt scia plati est ꝏria rñsioni ꝓcũtus dicat ex pte ꝓcũtus sic dico.sed sic ego credo vt dico.ad hoc.ff.de admini.tut. quotiens.§.sicut fm hosti.Si aũt esset in iudicio tanq̃ plat⁹ bẽs ꝏ hoc.s.de postu.bone.ii. de pscrip.c.vlt.liiij.vi.generali.sed in casu premisso cui rñsioni stabit:dic ꝙ rñsioni ꝓcũtus cũ plat⁹ hoc respõdeat vt pars ꝓcuentus:⁊ maiori parti fit stãdum:vt.s.viri.Jo.an.

s ¶ Preterea.alꝯ postea:alꝯ ꝑterea.quasi dicat diximus ꝙ respondendũ ẽ positionib⁹.volum⁹ istruere iudicẽ qũo habeat facere respõderi ⁊ iõ dixit ꝑterea.

t ¶ Sigillatim.qꝛ positio habẽs plura mẽbra l vno falsa in alio vera posset esse ⁊ sic copulatiua posset negari vt viri.s.ti.pri.c.vl.ff.ꝏ re.vu.si is q ducẽta.§. vtrũ.⁊ ponẽs debet ponere certũ.⁊ respõdens respondere certum.ff.de cõfes.certum ⁊ ois disiunctiua est incerta.ff.de verb.ob.vbi.§.qui illud.ff.de iniur.prætor edixit.§.quid autem.

u ¶ Sufficienter.s.sigillatim ⁊ clare responderi.⁊ si respondere nollent. haberẽtur pro confessatis.s.ti.pri.c.vlti.

x ¶ Contradictione.rõnem viri super verbo transimissis.

y ¶ Quid sciat.ꝙ si titubat habebit diẽ ad deliberandũ.ff.de pe.he.si debito:⁊ si presumptio ẽ de malitia põt iudex exigere iuramẽtũ ab eo qõ malitiose hoc ñ petit.s.eo.li.de iura.ca.c.ij.in fi.si aũt aĩum suuꝫ ad aliã partẽ applicare nescit tunc poterit dicere nescio.vel negatiue respõdere: vt si queratur si talis vuat.dicat non credo.non sequitur ꝓpterea qꝛ credat ipsum mortuũ ꝑꝫ Jnno.hosti.tũc enim titubat non credens hoc vel illud.

z ¶ Jinquiras.quid si sindicus cõfiteat ꝏriũ ei⁹ ꝙ plat⁹ cõfessus fuerat lꝫ alij aliter dixerũt.dic fm ber.poti⁹ standũ cõfessioni plati ⁊ capituli q̃ ꝓfessioni sindici q non iurauit.si vero cõcordet cõ plato eius ꝓfessio adiuuat.

⁊ ¶ Articulis.articulus vocat pars intentionis cõtinens id qõ actor ꝓbare intendit ⁊ facit.s.de testi.veniẽs.ij.

ꝯ ¶ Producendos iuratos.tñ.alias testimoniũ ipsoꝝ nõ valeret.et si eẽnt religiosi.s.de testi.nup. nisi iuramentuꝫ remitteret a parte:ut.s.e.tuis.

ꝯ ¶ Alterius.s.sancti Nicolai.

a ¶ Productos.corã papa vel iudice ab eo dato.Et sic no.ꝙ cõtestata erat lis aliter regulariter nõ valet testiũ receptio.s.ut lit.nõ cõte.i rubro ⁊ nigro.Et sic no.ꝙ lꝫ statim post lit.ꝓte.iurandũ fit de calumnia.vel de veritate dicenda: ꝑꝫ ꝙ requirit cã ⁊ faciẽde positiones ante ꝓbationes.si tamen hoc omissum fuerit ad huc post probationes fieri poterit.ad hoc.s.e.li.de iura.ca.c.i.b.n.post testes receptos.⁊ de veritate iuratur.⁊ fiunt positiones.

b ¶ Noia.ne eẽ possit variationi loc⁹.s.e.li.de rescrip.c.ij.Et continebat isto modo.Jntẽdit talis ꝓbare talẽ testẽ adulterꝝ:ꝓ eo ꝙ talẽ vxorẽ talis publice in suã tenuit ꝓcubinã:⁊ hoc ꝓbare vult p.a.b.c. Jtẽ itẽdit ꝓbare ꝙ.t.ẽ piurus:qꝛ deierauit corrupt⁹ ĩ tali cã ⁊ hoc vult ꝓbare p.d.e.f.⁊ sic ꝏ singulis qꝛ vn⁹ testis nescit oẽs articulos intentiõis.sed interdũ alterꝝ tñ.⁊ si vellet alios q̃ nominatos inducere. vel eos transponere non credo qõ possit fm host.arg.ff.tnã.l.diligenter.s.de re scrip.cum dilecta.j.de pben.cui de non.

c ¶ Calendas.⁊ nõ vltra.s.de ꝓba.lꝫ.nec possunt isti delegati termios ꝓogare.nisi ptes ambe in prorogationẽ termini cõsentirent.s.de offi.dele.de cãis.

d ¶ Jnterrogatoria.interrogatoria sunt que facit pars testibus ꝓductis ꝏ se: et

dantur super articulis de quibus pmissus ē. ⁊ format fm circūstantias cause ⁊ p sonaꝝ ꝓductaꝝ: vt in dicto. c. lz. §. i. ⁊. eo. cū cāz. i. ⁊. c. per tuas. vnde datis articulis petit pars terminum ad danda interrogatoria: qui terminus tā ex predictis iuribus dari debet ꝙ consuetudine generali que est optima ⁊ c. ff. de legi. si interpretatione. de consue. cum dilectus. Et fiunt interrogatoria hoc modo. Si dixerit testis vex esse ꝙ primo intentionis articulo continetur. Queratur ab eo quomō scit: ⁊ si ibi presens erat. ⁊ ad quid ibi erat. ⁊ si vidit: potuit enim presens esse ⁊ nō vidisse. Itez quo anno mense ⁊ die id fuit factuz Itez in quo loco: qua domo: q̄ parte domus. ⁊ an domus illa sit terranea. vl in solario ⁊ qui erant ibi ꝓsentes. Itē si cognoscit illū de quo testificatur ⁊ cuius est etatis stature ⁊ coloris: ⁊ his similia fm q̄ faciūt ad factum. ⁊ hec interrogatoria de cōsuetudine ⁊ de iure non dank parti aduerse: ne possit sup his instruere testes suos. sed iudex per se vel p assessorem examinat illa: ⁊ si qua reperit superflua vl imptinentia illa resecat hic aūt non habebit locū resectio: cū fuit approbata p papaz: vt de articulis supius diri.

a Specificatione. No. p specificatione obiectoꝝ ad idez. s. e. lib. de elec. vt circa.

b Et alioꝝ. forte obijciebant aliqbus nō crimina: sz alia per que impediebank testes esse puta q̄ erāt vel fuerāt aduocati vel ꝓcuratores in cā. j. c. pri. vel qō erāt minores. iij. q. iij. c. i. vel his similia.

c Cōuentus. originales actores.

d Producendos. ad reprobationem testium productorū in principali.

e Proximo. itelligebat si fi fuisset appositum. ff. de verb. ob. eum qui calendis.

f Examinare. fm interrogatoria prioris ⁊ cōuentus specialis dignitatis: vt. s. in pri. casu dictum est.

g Simili. de qua dictuz ē. s. prori. ver.

h Obseruata. hos aūt testes nō licebit vlterius prior ⁊ ꝓuentui reprobare vt. s. ō testi. lz dilectus.

i Juramēto. sed q̄re exigit iuramētū a procuratore abbatis i hac reprobatiōe ⁊ nō i prima reprobatiōe quā facit por ꝓtra principales testes abbatis. sō. potius psumit q̄ hoc facit abbas ex malitia q̄ prior q primo reprobauit testes sup principali ꝓductos. quasi ꝓuocatus velit vlcisci. ⁊ iō pp illā psumptionē hoc exigitur iuramentū si. de resti. spo. lras fm ber. sed dic q̄ hoc ē in potestate iudicis p predictā decre. ⁊ per. c. de iura. calum. c. ii. i fi. s. eo. lib. vnde ⁊ in prima poterit exigere si sibi videbit. ⁊ in secunda omittere si sibi videbit: iste aūt necesse hz mandatum pape seruare.

k Procedāt. hēbant olim qdā ꝑ plus de ter. qdā nō. s. cetez nobis sub sigillo tuo ⁊c.

Romana. Duo sunt dicta huius decre. ⁊ breuia ⁊ iccirco eā nō summo. Jo.an.

l Appellationis. fuit cā dubitatiōis: qz alia videbāt cā appellatiōis a principali pp aliū iudicē ⁊ aliū ꝓcuratorē aduocatū: q frequenter in ipsa iteruenient. qz nō tenet procurator vel aduocatus principalis cāe defendere cām appellatiōis vt no. s. de ꝓcur. non iuste. ⁊. ii. q. vi. §. post scōm ⁊ facit qō diri. s. de iura. ca. c. ij. i. respon. sed non est alia vel lz sit alia quo ad qd tñ procurator vel aduocatus i pncipali: in cā appellationis nō debēt testimoniū ferre: ne memores sui officij forte cōtrarium asserēt veritatis: sicut ⁊ aduocatus nequit eē iudex ne affectionis sue memor ⁊c. C. de assef. l. nemo. i fi. Et iudex i cā qua iudicauit non debet esse testis. ij. q. vi. statutum. vbi de hoc. qō intellige hz determinationem decre. s. e. dilecto. ⁊. c. cum a nobis. in vno ergo ⁊ eodē negocio quis duplici officio tam suspecto fungi non dz. ō de. coniug. diuersis. ff. ad treb. ille a quo. §. tēpestiuuz. ii. q. i. in primis. de ōb. si. fortis cū si. I testez ergo multo fortius nō recipietur talis in principali p iura predicta.

m Fuerat. si ergo illū ꝓcuratorē cōstituit. sed nō recipit mandatū testificari poterit. s. eo. dilecto. Idē i aduocato. ⁊c. hoc ēt no. ff. eo. l. vlti.

n In testē. itelligas pro ipo appellante: nā pro appellato bñ recipient fz ber. ⁊ modernos: tuz qz rō prohibitiōis cessat: tū qz nō reperiet ꝓhibituz ⁊ edictū de testib⁹ ꝓhibitoriuz ē. ff. e. ti. l. i. Et in isto casu qñ procurator vel aduocatus appellantis deponit pro appellato. dico q̄ deponet etiaz pro appellāte qz iurat p vtraqz pte dicere ꝗtatē ad hoc. s. e. de testibus l. c. i. ii. ⁊. iij. ⁊. C. ō questionib⁹. l. pdē ⁊ diri. j. de reg. iur. qō ob grām qd de ꝓcuratoribus ad negocia: dic fm Host. q̄ in negocio qō procurauit de consensu partiū pōt admitti: sicut ⁊ iste: ⁊ sicut mediator in auē. de testi. §. quoniam ōcolla. vij. in alijs admittet etiam pte inuita: cuz nec prohibeat. ff. e. l. i.

o Presumptiōe. puta quia habet vnum testem. s. de procura. et in sinuatione. xiiij. questione. iij. si habes. ff. de vo. prelega. l. theopompus.

p Personarum. ⁊ ipsius cause: qō dic vt no. s. de iureiu.

Contingit. Primo ponit thema circa clericos ⁊ laicos. Secūda ibi: quia vero cōstitutionis causam ⁊ constitutionem circa vtrosqz. Do.

q Consuetudine. ad hoc. s. eo. clericus.

r Accedunt. in quo accessu ātiquas ecclesie cōsuetudines seruare debent vt. s. de preben. dilecto.

s Recipiendis. ad hoc vocari debēt absentes. j. ō pbē. cū in ecclesijs nisi consuetudo esset i ꝓriuz vt ibi. Jo. an.

t Scripta. pōt singula singulis referre.

u Ciuitatib⁹. q̄. muro rū ambitu terminantur. j. de sen. ex. si ciuitas.

x Potestatibus. q gladio vtunk ad malefactoꝝ vindictā ⁊ laudē bonoruz ō homicidio postulasti: de maio. ⁊ obe. solite ⁊ tūc minister ē dei vt. xxiij. q. v. milles. ⁊. c. seq.

y Clausa. in hoc erat morbus. ⁊ si iuranti solū seruare statuta edita ad edicta facto nō tenet: vt. s. e. li. c. pe.

z Libertati. ⁊ iō statutarij excōicati sūt: si ifra duos mēses ea de statutis deleri nō fecerint: vt ⁊ q tales ꝓsuetudines vl statuta seruare faciūt. vt. s. de sen. ex. nouerit. ad hoc. j. de īmuni. eccle. c. iij. iiij. ⁊. v.

a Vinculum. s. eo. quanto. xxij. q. iiij. inter cetera. ad hoc. j. de reg. iu. i malis. ⁊. c. nō est obligatoriū. Sz de appellatiōib⁹ dicit. s. ō ap. ad nostram. ⁊. c. cū speciali.

b Obsistere. ad hoc. s. eo. li. de cōsti. c. i. j. de sepul. c. i. cū si.

c Intētione. vt ergo iuramentū illicitū ex aio. sic ⁊ sntia excōicatiōis. s. ō sen. ex. p tuas. ⁊. c. sacro. vbi de hoc. xi. q. iij. §. cū ergo. Jo. an.

a Impossibilia. ad hoc nullus pōt se obligare. s. de pac. c. vlti. de cōdi. appo. c. vlti. ff. de reg. iur. īpossibiliū. j. ō reg. iur. nemo pōt. Et itelligo īpossibilia de iure vel de facto: vt diri in predicta regula nemo potest.

b Maiestatis. quā peius ē offendere q̄ tpalē vt. s. de here. vergentis. ⁊. j. de īmmu. ec. clericis. C. de here. manicheos.

facta sigillati specificatiōe[a] criminū ⁊ aliorū[b] obiectorū sibi in eisdez articulis cōtentorum. Si vero dicti abbas ⁊ conuentus[c] aliquos testes coram te produxerint contra testes ab eisdez priore ⁊ cōuentu ꝓducēdos[d] iuxta articulos quos ipsi abbas ⁊ conuētus tibi super reprobatione testium ꝓductorum prioris ⁊ cōuentus in eadem ꝓduxerit recipere ac eos vsqz ad calēdas februarij primo[e] futuri diligēter examinare[f], ꝓcures: similiq[g] specificatione criminū ⁊ alioꝝ que cōtra testes eorundem prioris ⁊ ꝓuentus obiecta fuerit obseruata[h]: prius tñ prestito iuramento[i] a procuratore dictorum abbatis ⁊ conuentus q̄ ad hoc ex malicia non procedant[k].

Innocentius quartus in generali concilio lugdunensi.

Aduocatus vel procurator pncipalis cāe in cā appellatiōis testificari nō pōt: iuramentuz aūt psumptione faciente pro appellāte sibi deferri ñ dz nisi iudici videat. h. d. do.

Romana ecclesia ⁊ ifra: in appellationis[l] causa if qui appellantis ꝓcurator vl aduocatus i pori iudicio fuerat[m] nō recipitur in testem[n]. Neqz indistincte ipsi appellanti presumptione[o] faciente p eo oferat etiam iuramentū sed tūc cū ispectis psonarū[p] ⁊ ipsius cause circunstantijs id fuerit faciendum.

Rubrica de iureiurando.

Nicolaus. ii.

Prelati canonici rectores ⁊ officiales locorum qui iurant statuta ⁊ consuetudines loci uel ecclesie seruare: pretextu talis iuramenti non obligantur ad illicita impossibilia vel obuiantia ecclesiastice libertati. nec ad ea debet intentio sua referri

Jo. an.

Contingit in nōnullis ecclesiis de eorum consuetudine[q] obseruari: q̄ ipsaruz prelati cū primo ad ecclesias ipsas accedunt[r] vel cum de recipiendis[s] ibidem nouis canonicis agit: nec prelati admittūtur nec canonici aliter recipiūtur in ipsis nisi iurēt statuta ⁊ cōsuetudines ipsarum ecclesiaꝝ scripta[t] ⁊ nō scripta inuiolabiliter obseruare

Inter laicos ēt in multis ciuitatibus[u] castris: ⁊ terris in suis ptātib⁹ rectoribus vel officialibus assumēdis cōsuetudinis morbus irrepsit q̄ ptātes rectores ⁊ officiales hmōi ad potestarias rectorias ⁊ officia eadem nisi prius seruaturos se statuta ipsorum locorum clausa[y] iurauerit: nullatenus admittātur.

Qz vero in statutis ꝓsuetudinib⁹ supradictis interdū aliqua reperiūt illicita seu impossibilia vel obuiātia ecclesiastice libertati[z]: ne sub tali generalitate iurādi sic iurantibus peccādi occasio prebeatur: cū iuramētū non fuerit vt eēt iniquitatis vinculū[a] istitutū: hac generali constitutōe aiarum periculis obsistere[b] cupiētes: precipimus: a qbuscūqz scientibus contineri in predictis cōsuetudinibus ⁊ statutis illicita impossibilia vel libertati ecclesiastice obuiantia iuramenta huiusmodi aliquatenus non prestari. Et talia iuramēta ea itēctione[c] facienda uel facta vt etiam illicita vel impossibilia[a]: seu ecclesiastice libertati obuiātia obseruentur cū etiam sub tali intentiōe p̄stari non possint: absqz diuine maiestatis[b] offensa decernimus in huiusmodi illicitis impossibilib⁹ seu libertati ecclesiastice obuiantibus non seruāda: quin potius pro ānimarum salute: si sub forma predicta vel simili aliquos ignorantes predicta illicita seu impossibilia vel libertati ecclesiastica obuiantia iurari contigerit: ad obseruanda dūtaxat licita possibilia et non ob-

a ¶ Declaramus. declaratio igit antiqui iuris est: et hoc ius no. hos. s. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. in glo. vlti. et host. e. c. in glo. penul. vñ dabat ibi consilium hosti. qd iurans sic diceret: iuro seruare statuta et psuetudines iustas possibiles et honestas. que de facto et iure seruari poterût. et multiplex est impotētia: vt no. s. de rescrip. sciscitatus. posito tñ qd in genere iuret: fit tñ sm ius cõmune iterpretatio iuramenti et pbat hoc satis per hanc de. s. co. ad nostrã. iij. et s. de ver. si. super quibusdã. dic ergo breuiter qd aut qs expresse iurat statuta illicita ĩpossibilia inhonesta: et tûc eo ipso laro mõ piur9 ē: sic. s. e. sicut nostris. aut generaliter iurat seruare consuetudines et statuta: et tûc distingue: aut tunc sciebat ibi statuta eē illicita et illa se obligaturum seruare in mente gerebat: et tunc idez qd. s. aut nesciebat: nec id in mente gerebat. et tûc non peccauit: et solû ad licita obligat ut h. et in pdictis iuribus. ad idē. ff. de trãsac. qcû tutorib9. §. vlt. ff. de cõdi. inde. si procurator qsi in fi. ff. de cõdi. instit. conditiones. et. l. se.

Licet. Primo ponit femi reprehensibile et qd prouidet. scdo ibi. Nos animaz. Jo. Et fuit tracta h decre. p compositores huius libri de extrauaganti que incipiebat: quia vero cõtingit.

b ¶ Donationum. de his dic ut. s. de do. post diuor. re. nuper.

c ¶ Proprio. itelligo si ne iurent per se siue p procuratorẽ cui ad hoc spãle mandatum dederint: ad hoc. lxiij. di. tibi. et ibi de hoc de gra. calû. c. vlti. et de pcu. vlti. cum si.

d ¶ Non vi. ergo iurament metu extortû ñ obligat de quo dic ut. s. qd me. cã. abbas et. s. e. si vo

e ¶ Dolo. quez qui allegat pbare dz saltem ex pspicuis ĩdiciis. ff. de probã. quotiens. §. qui dolo. l. dolum. s. eo. l. de renun. c. ij.

uiantia libertati ecclesiastice iurantium referri debet intentio. ¶ Declaram9[a] quoqz iuramenta sub huiusmodi generalitate qlitercunqz et sub qualicunqz verboruz forma prestita uel prestanda ad licita possibilia et libertati eccl'iastice obuiantia tantum extēdi: ipsosqz iurantes ad alia per prestationem iuramenti huiusmodi non teneri.

Bonifacius octauus.

¶ Per ecclesiasticû iudicem ordinarium loci cõpellitur iudex secularis. ex. cen. ius canonicû quod ad pmisionẽ animaz statutû ē seruaf.

Licet mulieres q alienationibus dotium et donationum[b] propter nuptias consentiunt non contrauenire pprio[c] iuramento firmãtes: seruare iuramentuz huiusmodi non[d] vi nec dolo[e] prestituz de iure canonico[f] teneantur: quia tamen quidã iudices seculares[g] eas ptra pfatas alienationes audiunt: quãuis eis pstet legitime de huiusmodi iuramēto.[h] Nos animarû periculis obuiare[i] volentes eosdez iudices ad seruãduz hoc ius canonicum[f] per locoz ordinarios censura[k] ecclesiastica decernimus pellendos[l]. Idem.

¶ Electus post sacramentum ponens vel respondens ptraria directe nisi rationabiliter excusetur velut periurus a pfirmatione repellitur. Idez si hoc fecerit pcurator ipso mandante uel ratum habente uel non reuocante. h. d. Jo. an.

Cum in positionibus sup electionis[m] tue negocio post iuramentum[n] in causa prestitum a te datis[o] seu respõsionib9 quas ad positiões tui aduersarij fecisse dignosceris: reperiatur ptrarietas manifesta[p]: tibi tanquam periuro[q] nisi iusta[r] causa et rationabilis te excuset super ipsa electione perpetuum silentium imponi debebit[s]. ¶ Idē[t] fiet si te expresse[v] mandante uel etiã ex post facto sciente ac ratuz[x] habente seu nõ reuocante positiones aut respõsiões huiusmodi ptrarias tuo nomine[y] tuus fecerit procurator.

Rubrica De exceptionibus.

Inno. iiij. in concilio lugdun.

¶ Sex sunt dcã huius decre. Primo ponit arengã et ius antiquuz et pstitutionis causam. Scdo dicit qd reus q ptra actorez de excõmunicatione excipit: vt ipsum repellat ab agendo: debet ipsius excõmunicationis spẽm: et nomen excõmunicatoris exprimere: et cã infra octo dies pbare: alias iudex pcedet i cãm et illuz in expēsis pdẽnabit. Tertio statuit qd si interim obijciaf et probef eadez vel alia excõicatio actor repellif sed que acta sunt valebunt. Quarto qd vltra duas vices hec exceptio nõ opponaf nisi ex causa. Quinto qd si opponif post rē iudicatã impedif executio: snia nihilominus valet. Sexto dicif qd iudex publice excommunicatum reo non opponente ex suo officio debet ab agendo repellere. Jo. an.

Pia psideratiõe[z] statuit[τ] mater ecclesia: qd maioris[ꝫ] excõicationis exceptio in quacunqz pte iudiciorum opposita[ɏ] lites differat[a] et rpellat agẽtes[b]: vt ex hoc[c] magis cẽsura ecclesiastica timeaf[d]: et cõio nis periculum[e] euitetur: ptumacie[f]

f ¶ Canonico. ut. s. e. cû ptingat. vbi de hoc. secus videtur de iure ciuili. ff. de fundo. do. l. lex iulia. insti. quibus alie. licet uel non. in prin. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. fi.

g ¶ Seculares. qui in hac parte ratione periurij: cui causaz dãt sût de foro ec. s. de iudi. nouit. s. e. li. de fo. compe. c. vltimo.

h ¶ Obuiare. s. c. proxi. cum suis concor.

i ¶ Canonicû. si. j. ti. pri. c. ij. j. de sen. excõ. decernimus. facit. s. eo. lib. de pac. c. ii. de foro cõpe. c. ij. et sic papa tollit legem etiam quo ad forum seculare: de quo dic ut diri. j. de reg. iur. c. ii. Jo. an.

k ¶ Censura ecclesiastica. qd ptineaf eius nõie abbas. s. de ver. si. qrenti.

l ¶ Cõpellẽdos. est. n. supior ecclesiastica ptãs: et id coercet seculares: ut. xv. iij. q. v. administratores. s. de ma. et obe. solite. q fi. sint legi. p venerabilem. cû si. Quid dices si mulier iurauit nõ alienare dotē vel donationem pp nuptias: nec alienatiõi psentire nisi ex rõnabili cã et auctorizãte iudice. et si psenserit reuocabit p posse: postea iudice ñ auctorizante psensit: et iurauit nõ pueniree: qd erit. Dic sm hosti. q hoc no. s. eo. cû ptingat. qd pmuz fuabif: ad hoc. s. e. cã te: et. c. itellecto. et i autē. de nõ alie. §. sanctissimas. col. ix. Sed s. s. e. tua nos. sol. ibi primû iuramentû illicitum: et ideo scdz primo preiudicat: hic primum licitum et ideo derogat secundo.

Cum in positionibus. Sunt due partes. Scda ibi: idem fiet et prima loquitur de dño. Scda de pcuratore. Jo. habuit ortû h decre. ex his q no. hosti. s. de fi. istru. cû Joã. sup verbo. vnica tñ venditio.

m ¶ Electionis. idem videtur si agatur de iam obtēto. cû piuriû non solum impediat: sed etiã deijciat. s. e. tua nos. et. c. qrelam: et de fideius. peruenit.

n ¶ Post iuramētû. qz tc faciẽde sût positiões. s. de pfes. c. ij. et ibi dixit. et. e. ti. c. ii

o ¶ Datis. no. ad qõnez quã disputauit: an p istrumētû pbef crimen: qd sic pbatur h. n. p scripturas actoz appet eû posuisse ptria et sic piuruz: de hoc. s. de ma. et obe. cû ecclijs: et p modernos de accu. sup his ad idē. j. de ver. si. c. ij.

p ¶ Manifesta. euidēs uel notoria. j. de ver. si. pstõnem

q ¶ Periuro. piuri. sunt infames. vi. q. i. ĩfames: et ecclesias regere nõ meref. s. co. querelaz. nec ad testimoniû admittitur ēt p9 penitētiã. xxij. q. v. puili. de testi. testimonium.

r ¶ Justa cã. vt vnum ex ptrijs dictis multiplicit pt itelligi. s. de accu. cum dilecti. vel pbare vult se errasse in altero de ptrijs: maxie ut poneref uel rñderef de facto alieno: vbi tollerabilis est error. ff. pro suo. l. vlt. s. de pfes. ex pte. s. e. li. de resti. in inte. c. vl. in fi. Sz qd dices. nunqd positio uel respõsio ad ipsaz reuocari poterit. Et vf qd non. Nã volat emissuz semel irreuocabile vbû. xliiij. di. §. vlt. in fi. de pba. p tuas. C. de nõ nu. pe. generaliter. ecõtra vf qd reuocari possit. xxxij. q. i. apd de pe. di. i. diuortiû. de ver. si. naz et ego. ff. de diuor. si penituit. dixit. Jo. de deo si data sit positõ i scriptis nõ pot reuocari: alias pot: ad hoc de elec. scriptum. de pfes. ex pte. qd guil. abhorret in spec. ti. de positionib9. §. vlti. ver. Itē si ponens. dicens qd ex quo in iudicio pposita est siue i scriptis siue nõ reuocari nõ poterit p pdictã decr. ex pte de lite cõte. c. vno de elec. dudû. ij. nisi doceret de errore: ut. s. diri. satis vf qd sicut testis a piurio excusaf si incõtinenti se corrigit ut. s. de testi. co. pterea: et sic ponens vel respondens eadē ratione. Jo. an.

s ¶ Debebit. nec pp hoc coelectus cõfirmabif. ii. q. i. in primis. s. de rescrip. oliz. s. eo. li. ut li. pen. c. i. et. ii. C. de rei ven. l. vlti. et sic no. qd nõ inspicitur hic pncipium de quo not. s. de ele. dudû. i. Nã non solû antiqua crimia repellût electos. s. de tēpo. or. c. vlti. sed etiã noua: probatur hoc idem. s. de rescriptis olim. s. eo. li. de elec. ut circa. si cut et noua causa nõ solum antiqua iudicem repellit: de offi. dele. insinuante.

t ¶ Idem. s. qz tibi silentium imponetur.

u ¶ Expresse. si ergo dedit mandatum ponendi et respondendi positionibus generale sed nõ expressit: ut sic et sic responderet uel poneret: ut. s. e. libro de iura. calum. c. ii. ij. rñ. in fi. tunc licet pcurator ponat vel respondeat ptria: dñs nõ deicerat nisi in casibus sequentibus. et cõcor. s. eo. li. de ele. si compromissarius.

x ¶ Ratum habente. et sic in maleficijs locum habet ratihabitio expressa et tacita j. de senten. excom. cum quis. et de re. iur. ratihabitionem. ibi de hoc.

y ¶ Nomine. alias ratum non posset habere quod suo nomine factû non est. j. de re. iur. ratum quis. vbi de hoc.

Pia consideratione. Hec est notabilis decre. et quotidie praticabilis. diuiditur ut patet ex rubro. Secûda ibi: si quis igitur. Tertia ibi. Si vero. Quarta ibi: pmisio. Quinta ibi: sed si post. Sexta ibi: eo tamen. Dominicus.

z ¶ Consideratione. quadruplici: ut. j. sequitur ibi: ut ex hoc etc.

τ ¶ Statuit. s. e. exceptiõe.

ꝫ ¶ Maio. exprimaf ergo ipi9 spēs: ut. j. statuif

ɏ ¶ Opposita. qd fieri pot nõ obstãte lapsu pemptorij ad pponẽdas dilatorias assignati: ut in de. e. ti. excõicatiõis.

a ¶ Differat. nota qd ista decre. locuz habet solum cum opponitur excõicatio in vi dilatorie: ut. j. dicam.

b ¶ Agentes. s3 nõ defẽdẽtes. s. de iudi. itelleximus: ut. s. e. ti. cû iter. cû similib9

c ¶ Ut ex hoc. assignat quattuor considerationes illius iuris.

d ¶ Timeaf. ligaf. enī qs magis ex ptēptu. xi. q. iij. §. si ergo. s. de sē. ex. p tuas

e ¶ Periculû. qd ē tã i excõicato qñ i cõicante: de cle. ex. mi. illud. e. ti. si celebrat cum si.

f ¶ Cõtumacie. ob quã solû excõicaf qs ab hoie. xi. q. iij. nẽo eporuz

nitiuz reprimatur: ⁊ excōmunicati dum a cōmunibus[a] actibus excluduntur: rubore suffusi ad humilitatis gratiā ⁊ reconciliationis affectuz facilius inclinenf: sed hoīum succrescēte malitia[b]: qd ꝓuisum[c] est ad remediū tēdit ad noxaz[d]. Dum enī in causis ecclesiasticis[e] frequentius exceptio per maliciam opponif: ꝯtingit interdū differri[f] negocia ⁊ ptes fatigari[g] laboribus ⁊ expēsis. ꝓinde qꝛ morbus iste quasi cōmunis irrepsit[h]: dignuz duxim⁹ cōmunē adhibere medelam[i]. Si qs[k] igitur excōmunicationē opponif[l]: spēm[m] illius ⁊ nomē[n] excōicatoris exprimat: sciturus eaz rez[o] se deferre debere in publicā notōem[p] quā intra octo[q] dierū spaciuz die in quo ꝓponif minimē cōputato[r] ꝓbare valeat aptissimis[s] documentis[t]: qd[u] si non ꝓbauerit iudex in cā ꝓcedere non omittat reū in expensis quas actor[x]: ob hoc dieb⁹ illis[y] se fecisse docuerit: p̄habita taxatione[z] ꝯdemnās[⁊]. Si vero postmodū instantia durāte iudicij[ꝯ] ⁊ ꝓbationis copia succedente: de eadē excōmūicatiōe uł alia excipiaf iterū ⁊ ꝓbetur[x]: actor in sequētib⁹ excludaf donec meruerit absolutionis gratiam obtinere: his q̄ p̄cesserūt nihilominus in suo robore duraturis[a]. Prouiso ꝙ vltra duas[b] vices hec nō opponatur exceptio preterꝙ̄ si excōicatio noua emerserit[c] vel euidens ⁊ prompta[d] ꝓbatio supuenerit[e] de antiqua[f]. Sed si post rē iudicatā talis exceptio ꝓponaf executiōez[g] ipediet: sed snīa que p̄cessit non minus robur debituz obtinebit[h]. Ro tñ saluo vt si actor excōicatus sit publice[i]: ⁊ hoc iudex nouerit qñcunqꝫ: ⁊ si de hoc reus non excipiat[k] iudex ex officio suo actorē repellere nō postponat

a ¶ Cōmunibus. olim erat duplex littera: alia ciuilibus: alia communibus. Et intelligas cōmunibus nō solū iudicialibus: sed etiam extraiudicialibus vbi de ipsorum vtilitate agaf. erunt igif iter hoīes: ⁊ eoꝝ carebūt suffragijs. C. de apost. hic qui sanctā. I spūalibus āt nō est dubiuz eos repelli: qꝛ taliū capaces nō sūt. de eta. ⁊ q̄li. cū bone. de cleri. excō. mi. postulastis. cū similibus. ⁊ hoc ſm hosti. innuit littera h cōmunibus. quasi dicat oēs actus q alijs hominibus sunt communes excōicatis sunt interdicti. vbi de ipsorū querif vtilitate: ⁊ adde qd dicā. j. de sen. excō. decernimus.

b ¶ Malicia. que semper crescit. xij. q. i. omnis etas. xx. q. iij procliuus.

c ¶ Prouisum. xlv. dis. licet.

d ¶ Noxam. i. delictum. de hoc. s. de reg. cōsulti. in glo. ij.

e ¶ Ecclesiasticis. ⁊ tñ etiaz per ciuilem iudicem debet admitti talis exceptio ⁊ seruari forma q̄ sequitur: ut. j. de sen. excōmu. decernimus.

f ¶ Differri. ꝯtra id. s. de do. ⁊ contu. finem. ff. si cer. pe. l. quidam estimauerunt.

g ¶ Fatigari. ꝯtra id. s. de ap. ut debit⁹. s. e. lib. de offi. ordi. ut litigantes.

h ¶ Irrepsit. i. latenter inuasit C. de epis. ⁊ cle. repetita.

i ¶ Medelam. no. qd medicamenta morbis ⁊c. ad hoc. i. di. ut constituerēf. s. de iura. calum. ceterum. in auc. hec constitutio. Inno. consti. in prin.

k ¶ Si qs. uel si qua. ff. de verborū significatione. l. i. ⁊ dixi. s. e. li. de elec. generali.

l ¶ Opponit: intelligas in viz dilatorie: quod per superiora ⁊ inferiora probatur si enim in vim peremptorie ꝓponatur: vt si dicatur electus excōmunicatus excōicatione maiori: uel ab excommunicatis electus: tunc dabitur competens dilatio quia hic perit ius opponentis oppositione non probata ⁊ econuerso: vbi autem differtur non perit: ad hoc. s. de procu. insinuatione. Et dic opponat coram quocunqꝫ iudice ordinario uel delegato ecclesiastico uel seculari: ut. s. dixi nec intelligo dilationem huius decre. locum habere vbi negatur iurisditio. ut si dicatur impetratum rescriptum per excōmunicatū. s. eo. libro de rescrip. c. i. ibi enī nō principaliter de actoris persona vt hic queritur: sed de iudicis iurisditione: ⁊ sic decre. dilatio locum non habet.

m ¶ Speciem. hoc ideo dixit qꝛ duplex est excōmunicatio: altera autem ab agendo repellit. s. maior: altera non. s. minor. iij. q. iiij. engeltrudam. s. de sen. excō. si quem. vbi de hoc: nō ergo sufficit in genere aliquid proponere: qñ quelibet species generis illum non sequitur effectū ad quem proponitur: qꝛ non licet cuz alterius dāno in incerto vagari. s. e. lib. de rescrip. c. ij. de elec. ut quis duas. ff. de iniur. pretor edixit: secus videtur quādo q̄libet generis spēs sufficit. ff. de pe. he. Itē veniunt. §. a quo. ff. de admi. tuto. quidam decedens. §. fi.

n ¶ Nomē. proprium ⁊ appellatiuū: vel saltem nomē dignitatis: sic dicit lex ꝙ I tanto crimine de dolo. s. nō oportet vagari. ff. de dolo. si ex dolo. §. fi. ⁊. l. sequēti. Nomen aūt ideo dꝫ exprimi ſm her. vt sciaf an sit ordinarius an delegat⁹ qꝛ si est delegatus: ⁊ excommunicatio illius exhibeaf sine iurisditionis delegatiōe non staretur tali excōicationi. de offi. dele. cū in iure. sed in ordinario hoc non requiritur. Et per hanc lr̃am videtur ꝙ nō sufficiat opponenti probare ꝙ actor sit denūciatus excōicatus. Tamen no. hosti. s. de offi. dele. prudētiā. ꝙ credidit sufficere ad excōicationem probandam denunciationem probari. Sed cōtra est littera. j. apertissimis documentis: ⁊ adde qd dicam. j. de sen. excō. licet.

o ¶ Rem. i. excōicationem.

p ¶ Notionem. i. iudicialem noticiam. Nomē aūt notionis ad eos pertinet qui iurisditionem nō habent sed habent de quauis causa notionē. ff. de re iudi. ait p̄tor. in prin. tñ noīe notionis accipere possumus ⁊ cognitionem ⁊ iurisditionē. ff. de ver. sig. notionem. vnde expone notionem. i. cognitionez: ⁊ sumptū fuit hoc verbum. C. de proba. sciant cuncti. her. ii. q. viij. sciant cuncti.

q ¶ Octo diex. licet. n. probationuz copia non debeat angustari. xiiij. q. ij. ꝙꝙ qꝛ tñ ista exceptio maliciose frequenter opponebaf ⁊ est odiosa: ideo restringēda fuit potius q̄ laxanda. s. de elect. tua in fi. j. de reg. iur. odia. cū suis concor. ad idem. s. eo. li. de resti. spoli. frequens. ⁊. j. de sen. excō. solet si ergo non habet probationes taceat. ij. q. vij. pleriqꝫ. etiam si sit episcopus. vij. q. ij. si tantum: ⁊ . c. placuit: notat tñ her. j. de sen. excō. solet ꝙ licet sine causa maior dilatio non debeat dari in hoc casu: tamen causa cognita maior dari poterit ex illa clausula si qua mihi iusta causa ⁊c. ff. qui. cau. ma. l. ij. in fi. Sed primum verius videtur: cum non pereat ius aduersarii: ar. s. de procu. ex insinuatione. Sꝫ queres quare non dantur hic. xv. dies sicut de resti. spoliatorum frequens. Dic ꝙ in dilationibus que dantur a iure voluntas est pro ratione: sic enim poterat. xv. vel x. vel etiam minus dare. ⁊ facit qd recitari solet. s. de rescrip. c. si quando. ff. de legi. l. non omnium. vel dic ſm hosti. hoc ideo statutuz fuisse: quia de excommunicatione hominis solet ⁊ debet fieri instrumētū. j. de sen. excō. cū medicinalis: sed de spoliatione nō: ⁊ ideo non est mirū si longior ibi data est dilatio ad hoc. ff. de pig. l. Abitur. in fi. Sed quare saltem in excōmunicatione iuris non statuebanf. xv. dies: de qua non fit instr̃m: immo est necesse probare factum. Dic ſm eum qd idem factum diuersis mēsuris metiri nō dꝫ Et quod de vno dicitur de alio intelligi debꝫ. s. de constitutio. translato. maxime cuz circa principale non fiat preiudiciū actori: vel dic verius vt primo dixi.

r ¶ Cōputato. s. eo. li. de resti. spo. c. frequens ⁊ ibi vide ꝯcordā. de hoc

s ¶ Apertissimis. i. indubitatis ⁊ claris. C. de pba. sciant. ii. q. viij. qs quis. ⁊. c. sciant.

t ¶ Documentis. i. instrumentis uel testibus. s. de testi. co. peruenit. ff. de fi. instru. l. i.

u ¶ Quod. i. quaz excōmunicationem.

x ¶ Actor. originalis.

y ¶ Diebus illis: qbus proposita fuit exceptio: quousqꝫ ꝓcedif in prīcipali: de peu. audiūs.

z ¶ Taxatione. iuramento pmisso: de hoc de his que vi metusue causa fiunt. c. vlti.

⁊ ¶ Condemnans. intelligas hoc nisi errore probabili excusaretur: ut. s. de sen. excōmunicatio. sacro. s. e. libro. de elec. . c. i. in fi.

ꝯ ¶ Iudicij. per sententiam non finiti: ad differentiam eius quod sequitur . j. sed si post.

x ¶ Probetur. infra octo dies. ut. s. Joan. andreas.

a ¶ Duraturis: etiam si cum publice excommunicato fuerit actum: licꝫ sc̄ius in iudice. s. de re iudicata ad probandum. Olim processus habitus cū actore excommunicato non valebat: ut. s. eodem exceptionem. alias quare fieret ibi condemnatio expensarum: ⁊ ibi de hoc. Contra. s. eodem libro. de rescriptis. c. i. vbi processus habitus cum actore excommunicato ipso iure p̄ter aliquod exceptionis auxilium non tenet. Hostien. intellexit decretalem istam in occulto excommunicato. Sed tu solue ut ibi plene dixi scilicet ꝙ decre. hec locum habet in processu habito coram ordinario vel coram delegato quando excommunicatus fuerat actor post impetrationem: illa autem quādo actor erat excommunicatus: tempore impetrati rescripti.

b ¶ Duas vices. sic ī reprobationibus testiuz supra de testibus. licet. ij. ī appellationib⁹: ⁊ dilationibus. supra de appellatio. sua nobis. ff. de dila. . l. vltima.

c ¶ Emerserit. supra de offi. dele. insinuante. ⁊ facit quod dixi supra titulo proxi. c. vltimo.

d ¶ Prompta. supra de testibus: veniens. ii. de restitutione spoliatoruz litteras. §. preterea: vnde dicitur: hodie constat: hodie agamus. ff. ut in pos. lega. si is a quo. i. responso.

e ¶ Superuenerit. ⁊ si opus fuerit: de hoc fidem faciet iuramento. supra eodem libro: de electione: ut circa. §. super huiusmodi. ⁊ supra eodem pastoralis: uel dic ꝙ non est necessarium iuramentum: ex quo probationem offert. Hostien.

f ¶ Antiqua. iam bis proposita: uel dic etiam non proposita.

g ¶ Executionē impediet. nota ꝙ merus executor debet admittere exceptionem excommunicationis. Idem de alijs que nota. supra de re iudicata: ꝙ ad consultationem.

h ¶ Obtinebit: scilicet ac si ille tempore sententie excommunicatus non fuisset.

i ¶ Sit publice. Hostien. allegat hanc litteram pro se ad probandum ꝙ decre. ista loquitur de occulto excommunicato. Sed ego dico quod littera ista facit solum diuisionem inter occultū ⁊ publicum quo ad officiuz iudicis: nō quo ad alia supradicta: supplet enī iudex de iure ⁊ de facto notorio non occulto. ij. questione. i. §. quando autem. C. qui ⁊ aduer. quos in integrum restitutio. l. i. de hoc. s. de postu. bone. ij. In causis autem electorum supplet indistincte de facto: ut. xxviij. distinctione priusquam. vbi de hoc: ⁊. s. de elec. cum nobis olim.

k ¶ Excipiat. hoc forte timore condemnationis expensarum: de qua dictū est supra.

l ¶ Repellere. si duret iudicium. si autem est finitum ab executione poterit abstinere. s. proximo responso.

Cum quidam. Primo ponit factum reprehensibile seculariuꝫ iudicum ꝯ quos puidet ibi: decernimus. Scḋa ibi similiter. puidet ad casum cõuersum. Et prima pars fuit sumpta ex decre. Alex. quarti quia nonnulli. quã allegat. spe.c.ti.§.ij.ver. ⁊ no. sub versi. porro. ⁊ vide no. j. de immu. ec.c.i. in princi. Joannes. an.

a Cognitio. ⁊ pnũciatio: qa licꝫ regulariter ẟ qua re iudex cognoscit pnunciet. ff. de iudi. de q̄ re. s. de causa pos. cuꝫ sit p vbi de hoc glo. vlti. tñ interdũ cognoscit qñ pronunciat: pone exemplũ. s. de rescrip. cũ cõtingat In auditore. s. ẟ testa. raynutius. Item in casu .v.q.iiij. duodecim. iij. q.vi. accusatus: cum similibus.

b Consuetudine. nota φ ꝯsuetudo dat iurisditionẽ. ix.q.iij. ꝯquestus s. de fo. compe. cũ contigat. s.e.li. de of. ord. romana ⁊ de fo. compe. romana. cum si.

c De iure. de iure cognoscit ecclesiasticus inder inter laicos: vbi hꝫ tẽporale dñiuꝫ: de iure iu. venientes. j. q. der. uel vo.c.vlt. Itẽ in matrimonialibus ⁊ spũalib' causis de ordi. cog. tua. s. q filij. sint legi. cãm ⁊ in ecclesiasticis criminib': ut no. s. de fo. cõpe. cuꝫ sit .s.co.li. de fo. ꝯpe.c. vlti. Itẽ cũ cã delegat p iudicẽ secularẽ. s. de rapto. in archiepatu. Itẽ p reconductionẽ. iij.q.viij. cuius in agendo. Item inter laicos qui sunt de familia ecclesie fm quosdã. lxxix. di. indicatum. uel vbi laicus iudex est negligẽs. s. de fo. cõpe. ex trãsmissa. ⁊ .c.lꝫ ex suscepto. vbi de hoc. Et φ dicit de iure: supple uel puilegio cõcesso ab eo q illud cõcedere possit: ista eni tria equarant.c.di.ꝯ morẽ: de offi. ordi. duo simul.

d Jurisditionis. φ papa pati non debet: ut. j. de immu. eccle.c. vlti.

e Admitti. s. vbi est idem corpus siue eadem quãtitas: idem ius siue cã petendi. ⁊ eadẽ conditio personarum: ⁊ ille qui absoluitur possideat tpe sentẽtie, alias enim exceptio rei iudicate nõ ob. ff. de excep. rei iudi. cum queritur ⁊ .l. sequen. ⁊ .l. si rem meaꝫ: ⁊ .s.e.ti. aduersario. ⁊ potest proponi hec exceptio ante li. ꝯte. ⁊ post. s.co.li. de li. contestata.c.i. vbi de hoc.

f Compellantur. sic. s.ti. pri. lꝫ. de fo. cõpe.c.ij. j. de sen. ex. decernimus.

g Judicata. eo casu quo ad consuetudinẽ uel de iure ad iudicem secularem cognitio pertinebat: ut. s. in casu conuerso vidisti.

h Inducunt. in his eni canõ tollit legẽ. s. de pscrip.c. vlti. s. ti. pri. lꝫ.

i Superiores. nõ eni cõpellunt p ipsos seculares q tulerũt sniam: qr minor in maiorẽ ⁊c. xxi. di. inferior. de ma. ⁊ obe. cũ inferior. cum similib' Minor autem est iurisditio secularis q̃ ecclesiastica: de maio. ⁊ obe. solite xcvi. di. si iperator Jo. an. k Debita arbitraria ex quo certa non statuitur. de offi. dele. de causis. ff. de iure deli. l. i.

Bonifacius octauus.

Electio rei iudicate p ecclesiasticum iudicem admitti debet in foro seculari: ⁊ econuerso. Jo. an.

Cum qdam seculares iudices dũ coram eis excipit de re per ecclesiasticũ iudicẽ iudicata: in casu quo ad euꝫ ptinet cognitio[a] de consuetudine[b] vel de iure[c] recusent excipiẽtes audire in derogationem iurisditionis[d] ecclesiastice ⁊ cõtẽptuꝫ. Decernimus ut p censuraꝫ ecclesiasticã ab iniquitate coerceãtur huiusmodi: ⁊ ad admittendam exceptionem eãdem vbi alias de iure dꝫ admitti[e]: a locorum ordinarijs cõpellantur[f]. Similiter ecclesiastici iudices si corã ipsis excipiatur ẟ re per seculareꝫ iudicẽ iudicata[g] exceptionẽ ipsaꝫ admittant in his q̃ animarum periculum non inducunt[h] per superiores[i] suos nisi fecerit animaduersione debita[k] castigandi.

Rubrica De prescriptionibus.

Episcopum. Primo ponit dictũ rationem interserens. Scḋo rõnem explicat ibi: Nam licet. Tertio a dicto ⁊ a rõne vnũ casum excipit ibi: Nisi. Premitte φ episcopus sup subiectiõe ecclesiarum sue dioce. ⁊ sup pceptione decimarum fundat intẽtionẽ suã de iure cõi ut in pluribus alleg. in glo. do. Tracta fuit h decre. ẟ quadã extrauagãti greg. que incipiebat. venerabilium. de qua facit mẽtionem. ber. s. de prescrip. si diligenti in vltima glo. in fi. ad cuius declarationem etiam emanauit: ⁊ eorum que ibi no. moderni. Jo. an.

l Ecclesias. quo ad proprietatem ⁊ iura episcopalia.

m Decimas. i. q̃rtã decimarum q̃ debet epo. s. eo. de q̃rta uel pprie. s. ẟ deci. quoniã. n Repetis. alteri epo loquit: ut pꝫ p sequẽtia.

o Proponit p exceptionẽ prescriptionis non sit lit. ꝯte. quod dic ut dixi. s. co. li. ẟ li. cõte.c.ij. p Cõstitute ⁊ sic ius cõe facit p actor. xvi. q. vij. omnes basilice. s.e. de quarta de deci. dudum.

q Legitime. s. spacio. xl. annorum. Minor eni nõ currit contra ecclesiam xvi. q. iij. §. quas actiones. s. eo. de quarta.

r Oportet. necessitatem importat: ad idem. iij. q. ix. non oportet: lꝫ alibi honestateꝫ denotet. xv. q. i. vbi de hoc.

s Titulũ. circa allegationẽ ⁊ pbationẽ fuerũt opiniones antiquorum: ⁊ tales. primo dixit Jo. circa corporalia necesse est allegari: ⁊ pbari titulũ sed nõ circa icorporalia. Sed ꝯdicit sibi decre. si diligenti ut ibi nota. ad decre. dudũ. de deci. videbat etiã ut ibi no. Alij distinxerunt inter corporalia q̃ hñt cãm ꝯtinuã: ⁊ q̃ non: ut in pmis nõ reqrat titulus: sed in secundis sic. s. eo. auditis. ff. si serui. ven. si qs diuturno. Alij dixerunt: aut quis agit ex pscriptione aut excipit. Si agit. vt. xvi. q. iij. §. põt. ⁊ .C. de prescrip. xxx. an. si qs emptionis. necesse hꝫ titulũ pbare. Si excipit: ut. s. de pba. ex lrĩs. tũc nõ hꝫ necesse titulũ pbare: tũ qr nemo cogitur dicere titulũ possessionis sue. ij. q. v. §. i. C. de pe. here. l. cogi. tũ qr non probante actore absoluitur reus. vi. q. vlti. actor: vt ec. bene.c. vno. C. de proba. actor. Alij dixerũt φ quocũqꝫ mõ qs pscriptionẽ obijciat siue agẽdo siue defendendo tenet titulũ probare. ut. s.e. si diligẽti. Alij dixerunt ⁊ h fuit opi. gof. in summa huius ti. φ nõ est necesse pbari tituluꝫ nisi qs possideat pro herede vel pro pos. C. de pe. her. cogi. uel nisi sit psumptio ꝯ possessorẽ. C. de proba. siue possidetis: uel nisi se ad hoc obligauerit: ut. s. ẟ proba. lꝫ. ⁊ in hoc casu itelligebant. s. de deci. dudũ. Alij dicebãt φ oliꝫ sufficiebat bona fides p decre. s. c. ad aures hodie reqrebatur titulus . s. e. si diligẽti. his oĩbus opinionibus resecatis tene qḋ no. her. ⁊ moderni. s.c. si diligenti quorum h approbat opinio. Sed obijcio φ decre. ista eius distinctio potius sit ẟ verbo q̃ de re. qḋ eẽ nõ dꝫ. s. eo. li. de elec. cõmissa. §. porro. fm hoc. n. omni casu necesse erit titulũ probari: cũ pscriptio semp sit ꝯ ius: ⁊ sic ꝯ prescribentẽ semper presumendũ. sed obiectio non est vera. non enim est ꝯ ius φ aliqs i fundo meo fruitutem acquirat: immo potius preter ius: lꝫ eniꝫ sit contra ius meũ. nõ tñ cõtra ius cõe ut pbatur de serui. C. ⁊ .ff. imputetur igitur mihi si fui negligens ⁊ remissus. s. eo. vigilãti. Item voluerunt quidam dicere φ non est contra ius φ vnus episcopus in dioce. alteri' sibi acquirat iura episcopalia: sed φ archidiaconus ul' inferior episcopo sibi acquirat episcopalia hoc est contra ius. ⁊ ideo sine titulo non prescribitur ad hoc.c. dis. cõtra morem. de exces. prela. accedentibus. Sed primũ qḋ de epo dicitur falsum ẽ ut hic vides. ad hoc. iij. q. vi. per totum. ix. q. ij. per totum. dic iudicio meo. ⁊ sic breuiter interdum ius cõe vetat ne prescriptio procedat. ⁊ hoc facit interdũ ratione rei: interdum ratione persone: ⁊ hos casus habes notatos. xvi. q. vi. clerici. ⁊ p her. s. ẟ prescrip. cũ non liceat. de his nihil ad nos. Interdum ius cõmune facit pro petitore ⁊ contra possessorem. ut in exemplis hic positis. ⁊ in decre. dudũ de deci. ⁊ tunc est necesse allegare ⁊ probare titulum ut hic. ad idem. xciij. di. illõ nemo enim debet vti illis ornamentis: nisi probet a pncipe hoc sibi fuisse ꝯcessuꝫ .C. de vesti. ⁊ aura. l. nemo. C. nulli licere in fre. l. vna. lib. xi. ad hoc macha. xi. vbi antiochus dedit ionathe potestatem bibendi in auro ⁊ esse in purpura. ⁊ fibulam auream ferre. sic etiam intelligatur.c. di. ꝯtra morem. quod verum intelligo tam in excipiente: ut hic ⁊ in predictis iuribus: q̃ in agente. ad hoc. s. de resti. spo. ad decimas. eo. li. idẽ si ẽ psumptio cõtra ipsum prescribentem. ut hic. ⁊ .x. q. iij. qr cognouimus. C. de pba. siue possidetis. pone exemplum. s. eo. si diligẽti. ibi enim ex confessione ipsius archiepiscopi pisani isultabat presumptio cõtra ipsum. vbi vero ius commune uel presumptio non est contra ipsum prescribẽteꝫ bona fides sufficit ut hic vides. Pone in terminis: prescribit ecclesia domuꝫ meam uel aliam rem meã. ego repeto illam quam se iam ecclesia dicit prescripsisse: est ne intentio mea iure communi fundata. certe non: hic ergo prescribenti sufficiat bona fides: quia licet illa prescriptio sit contra ius meum: non tamen contra ius commune: notabiliter enim semper habes hoc verbum ius cõmune: sec' enim in iure priuato. pone ergo: prescripsi contra priuilegiatum: priuilegiatus agit contra me: oppono prescriptionem: habeo ne necesse probare titulum: certe non. quia ille non iure cõmuni sed speciali fundat intentionem suam. Idem si cõtra eum qui ꝯtra me prescripserat prescribo. ⁊ idem in similibus. Conclude ergo φ vbi petitor fundat intentionem suam de iure cõmuni: tunc prescribens habet pbare titulum: alias nõ: nisi presumptio faciat ꝯtra ipsuꝫ. Et fm hoc possemus dicere φ quãdo vna ecclesia petit decimas ab alia ecclesia quas possidet in tertia parochia. φ ibi sufficiat prescribenti bonaꝫ fidem probari. qr licet ius cõmune faciat contra prescribentem: non tamen facit pro petente. ⁊ sic forte posset intelligi decre. s. eo. ad aures fm illos qui dicunt: φ per illam decre. sufficiebat olim bona fides. ⁊ facit ad hoc. ff. si ser. ven. l. loci. §. vlti. vbi dicit φ si domus mea que est iuxta te ⁊ seium debet seruitutem seio altius non tollendi: te inuito altius tollã nam licet nõ habeam ius tollendi pp seruitutem seij: tu tñ nõ habes ius phibẽdi. Supradicta vera nisi sit tanti temporis prescriptio ⁊c. ut sequitur.

Bonifacius octauus.

In prescriptionibus sufficit bõa fides: vbi ius commune vel presumptio non est ꝯtra prescribẽteꝫ: alias debꝫ allegari titulus ⁊ pbari: nisi sit prescriptio: cuius contrarij non existat memoria. h. d. Jo. an.

Episcopum q ecclesias[l] et decimas[m] quas ab eo repetis[n] proponit[o]: licet in tua sint constitute[p] dioce. se legitime[q] prescripsisse allegat oportet[r]: cum ius commune ꝯtra ipsum faciat huiusmodi prescriptiõis tituluꝫ[s]. ⁊ pbare. Nam licet ei qui reꝫ prescribit ecclesiasticam: si sibi non ẽ ꝯtrarium ius cõmune: uel cõtra euꝫ psumptio non habet: sufficiat bona fides: vbi tñ est ei ius cõmune ꝯtrarium: vel habetur presumptio contra ipsum bona fides non sufficit: sed est necessarius titulus q possessori cãm tribuat[t] pscribendi. Nisi[u] tãti temporis allegetur

t Causam tribuat. nõ enim requirit φ sit iustus titulus uel talis qui dñiuꝫ tribuat: ad hoc. s. eo. veniens. qr qḋ meuꝫ est ex vna causa ⁊c. de fi. instru. inter dilectos: sed aliqualis titulus dat cãm pscribendi. de quo dic ut. s.e. si diligenti.

u Nisi. istud nisi venit exceptiue ad id quod dixit. s. de ti. non ad id quod dixit de fide. quia non prodesset talis prescriptio cum mala fide. nulla. n. antiqua dicrum possessio ⁊c. s. eo. vigilanti.

a ¶ Memoria. no. pro bis q̃ no. ber. Jo. ⁊ hosti. s̃. de ver. sig. sup gbusdam cõ cor. ff. de pba. si arbiter. lxv. di. mos antiquus. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. l. hoc. iu re. §. ductus aque. iij. q. vi. hoc qppe. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. vlti. Sed qũo p̃ babiť tanti tpis p̃scriptio. dico ꝗ hosti. q hoc no. ō ver. sig. qd p nouale. q dicēt testes prescribentes si talem habent ꝓscientiã: q semp viderant ⁊ audierũt ita eē nec vnquã viderũt vl audierũt ꝓriũ: ⁊ q cõmunis ē ⁊ fuit semper opinio q sic fuerit: ⁊ q non erat ꝓria uel inicij memoria. si autē ꝗ hoc aduersarius probaſ vellet testes sui si de ipsoꝝ esset ꝓscientia: deberēt dicere q viderũt tali tpe ꝓrium: ⁊ audierũt a suis supiorib⁹ ꝓriũ eius fuisse. Quid ergo si vtraq; pars pbat tunc p̃ferunť testes magis idonei: ⁊ q dicunt aptiora. s̃. de testi. in nſa. vbi de hoc. ⁊ sic illi q dicũt se vidisse ꝓriũ deberent p̃ferri: cũ alij satagant negatiuaꝝ. vi. q. vlt. actor cum suis si.

S ¶ qui. Due sunt partes secũda ibi: Si post mortem ¶ Premitte q vbi pp crimen qs ipso iure uel p sniam erat p̃natus suis bonis si per aliquẽ illa occupabantur vel aprehendebanť p̃scribbanť ab illo ꝗ cuꝝ cui applicari debeāt ꝗ leges alñ p annũ aliqñ p aliō tpis ꝗ varietatẽ casuũ ut pz in legib⁹ hic allegatis in glo. do.

b ¶ Tenēt in feudum: vel aliomodo: ut. j. dicam.

c ¶ Per sniaꝝ. q: pp ingratitu dinẽ reuocata fuit donatio. s̃. ō vona. c. vlt. C. de reuo. donat. l. vltm. ad idem. s̃. de pe. ad aures. j. de scis. c. vno.

d ¶ Ipso iure. pone explum. s̃. de penis. in qbusdã. lz ibi qdaꝝ dicāt ꝓriũ. s. eos p sniam ibi pruuandos: ad idẽ. s̃. eo. li. de elec. vbi piculũ. §. ipsos insup: ⁊ . c. fundamenta. §. q si secus. j. de pe. felicis: ⁊. s̃. de sen. excõ. graue ad fi. in lib. feud. de feu. non alie. iperialẽ. §. pterea. cum fi.

e ¶ Videanť. ut in anť. de san. epis. §. si qs rapuerit. ad fi. ti. p vnã colum. col. ir. vñ fuit tractatũ. rr. q. i. si quis rapuerit: vbi dr: bona corrũpẽtis rapiẽtis uel sollicitãtis monialẽ vẽdicari debẽt monasterio: sed si postq̃ crimen notum fuerit neglexit ecclesia per annum petes tunc applicantur fisco: ⁊ facit. ff. de diuer. ⁊ tẽpo. p̃scrip. l. in oibus. ⁊ qō ibi no.

f ¶ Centenaria. xvi. q. iij. nemo. de prescriptio. si diligenti: ⁊. c. cum nobis. ⁊ ibi nota qualiter probetur talis prescriptio.

g ¶ Quadragenaria. xvi. q. iij. quas actiones. s̃. de prescrip. de qsarta: ⁊. c. ad aures cum similibus.

b ¶ Legitime. s̃. c. proximo.

i ¶ Completa. ut subducantur tempora scismatum: vacationum: hostilitatuꝝ ⁊ similia. s̃. eo. c. i. ⁊. c. ex transmissa: ⁊. c. cum nobis.

k ¶ Putabanť. in alijs igitur ꝗ p̃scriptio locũ nō hz ad hoc. s̃. de p̃sũ. nonne.

l ¶ Catholicis: bñ dicit: q: secus si eēnt heretici: illi. n. nihil possunt possidere. xvi. q. vij. p totũ. viij. di. quo iure. ergo nec p̃scribere: q: p̃scriptio sine possessione nō pcedit. s̃. de pba. ex lꝗis. s̃. e. cãꝝ. ff. de vsuca. sine possessiõe. j. ō rc. iur. c. iij.

m ¶ Quibuscũq;. dum tamen catholicis. ut. s̃.

n ¶ Bona fide. credebant patrem vel testatorem fuisse catholicuꝝ: ⁊ sic iusto titulo in ipsos eorum bona transisse.

o ¶ In hoc casu. no. spãlem casum in quo quadragenaria prescriptio currit contra romanam ecclesiam: ⁊ fungitur vice aliarum ecclesiarum: sic olim oẽs ecclesie gaudebant priuilegio centum annorum. C. de sacrosan. ec. ut inter diuinum

p ¶ Nunc. s. tempore quo ecclesia vult bona vendicare: si referatur ad verbum detegãtur. uel nunc. s. tempore mortis sue: si respiciat verbum extitisse. alias est littera tunc ⁊ clarius.

q ¶ Heretici. sed nõne tales dãnantur: ⁊ ipsoꝝ memoria etiã post mortem ut ꝗ ⁊. xxiij. q. ij. c. vlti. ⁊. s̃. de here. si qs eps. ergo ⁊ bona intelligunť eē dãnata cũ sint accessoria ad psonã. C. de bo. proscri. auť. bona. ⁊ facit qō no. de cleri. cõiu. q a te. So. spãle est in hoc casu pp bonã fidẽ ipsoꝝ catholicoꝝ heredum qui tanti tpis. s. xl. an. p̃scriptione sibi vñium questuerunt: alias locum haberent ꝓriatiam ⁊ si aliam rem ecclesiasticam prescriptibilẽ bona fide tanto tpe possedissent prescripsissent: ergo ⁊ ista bona prescribent.

Quam eterni Diuiditur in q̃tuor ptes. ¶ Primo ponit proemium Secundo dat formam sententiandi ibi. Caueant. Tertio cõtrafacientes suspendit ibi: Si quis. Quarto vero non seruantem suspẽsionem punit multipliciter ibi: sciturus. do.

r ¶ Eterni. i. dei patris. s̃. de summa trini. c. i. in prin.

s ¶ Tribunal. t. locus ī quo ius reddiť: vel vbi pro tribunali sedet iudex q alias forus vocatur. s̃. de verborũ sig. forus.

t ¶ Reũ. a reatu: nõ. n. q accusať statuꝝ reus ē. ꝗ q ꝓuincitur criminosus. xv. q. vlti. c. vltimo. de verboꝝ sig. forus.

u ¶ Iudex. humanus id facẽs errore ul dolo. ⁊ ī eo q male iudicat non ē iudex cũ non sit in eo iustitia. xxiij. q. ij. c. i.

x ¶ Condemnat. fuit hoc sũptũ. xi. q. iij. ⁊ si ad tẽpus. ⁊ est ꝗ ideo. q: iudicium dei innitit veritati nec fallit nec falliť: iudicium hominis opinioni que fallit ⁊ fallitur ō sententia. cr. a nobis. ij.

y ¶ Propheta. dauid ī psalmo: noli emulari.

z ¶ Dãnabit. deus.

7 ¶ Illi. i. ꝗ illũ. idem cũ fiet iudiciũ de illo. ⁊ sunt hec verba. xxiiij. q. iij. ñ in perpetuum.

9 ¶ Ecclesiastici. seculares non ligat. cuꝝ nec pena ferius posita illos ligaſ possit. ⁊ facit. s̃. c. li. ō elec. idẽnitatib⁹. in fi.

x ¶ Processibus qbuscũq;. s̃. ō pbatio. quoniam ꝓtra falsam.

a ¶ Odiũ. quatum. s̃. ō test. quotiens. lxxxvi. di. odio. xxiij. que. iiij. duo isia.

b ¶ Euertat. ꝗ. n. quatuor bũanũ solẽt pueres iudiciũ. xi. q. iiij. ōtuor. ⁊ vitatẽ ī teste. s̃. ō testi. quotiens. ⁊. c. lz ex q̃daꝝ

c ¶ Staterã. xiiij. q. i. cũ afferam⁹ qui. n. recte iudicat staterã in manu gestat. xlv. di. oīs qui. ⁊ ita magnũ iudicabit ut par uuꝝ. ō iudi. nouit. lz in penis ōferať dignitati ⁊ psone. s̃. e. li. ō of. dele.

d ¶ Libramine. sic ⁊ contrahentes iustas mensuras ⁊ pondera debent habere. s̃. de emp. ⁊ ven. c. ii.

e ¶ Cõcipiendis. quo ad scripturam ⁊ pronunciationẽ ipsarum.

f ¶ Ferendis. hoc quo ad probationẽ verbalẽ. ad hoc. s̃. c. vlt.

g ¶ Deum a quo sicut iudicabunt iudicabũtur. C. de iudi. rem non nouam ⁊ remetientur in qua mẽsura fuerint messi. ut de pe. ⁊ re. cuꝝ exco.

b ¶ Illius moy si. exo. xxxii. ⁊ habes idem. ix. q. iij. sũmopere.

i ¶ Ordinarius. fallit in epis qui aliqua suspensionis canonis pena non cõprehendunrur. nisi de ipsis caueatur. j. de sen. excõ. q: periculosum. et . s̃. c. li. de elec. si compromissaťius. §. huiusmodi.

k ¶ Prodigus. sic. s̃. de accu. c. vltr. ⁊ sic crudelis est etiam si conscientie sue confidat. xii. q. i. nolo.

l ¶ Et ꝓtra. no. ista duo sic copulata. vtrunq; enim requritur ut locum habeat pena. ¶ Non enim fm conscientiam simpliciter iudicaſ debet sed informare debet eam ꝗ allegata ⁊ probata. de hoc. iij. q. vij. iudicet. s̃. ō offi. dele. pastoralis. §. quia vero.

m ¶ In grauamen. ecce tertium quod requritur ut locum habeat pena.

n ¶ In iudicio. qd de arbitrio. nunqd ꝗ pena in ipso locum hẽbit. dic fm gos. ⁊ ber. q non. q: de ordinario ⁊ delegato ꝗ ñ cauek ⁊ ē ꝗ pena. ⁊ sicñ amplianda. de pe. di. i. pene. j. de reg. iur. odia. ⁊. c. in penis. qō est verũ secundum hosti. si fit arbiter ꝓmissari⁹ secus si in locum ordinarij ul ō legati succedat ad hoc. s̃. de of. dele. ab arbitris. ⁊ eadẽ rõne dicit hostien. q nō credit hanc penã in auditore uel in mero executore locum habere: cũ ⁊ hi non sint iudices. s̃. de offi. dele. super questionũ. §. i. ⁊. §. verum.

o ¶ Vel per sordes. hoc est quartum quod requritur ut locum habeat pena hec. Et dicitur fieri per sordes. si prece p̃cio timore vel odio iudex corruptus sit ⁊ ideo de his fecit superius mentionem.

p ¶ Officij. qd de bñficio. dicẽ host. q q: pene sunt restringẽde: hoc ad beneficia nō extendiť: si. n. papa hoc voluisset id expssisset de deci. ad audiẽtiã ī suspẽsione autẽ hoīs posset hre locum q suspensus ab offō ⁊ bñficio: hui⁹ directe no. ꝓriũ. Jo. xxii. di. p̃ter hec. ⁊ facit qō diri. s̃. eo. lib. de elec. quasepe. ⁊ qō no. de appella. pastoralis. in fi. plenius in cle. de pe. cupientes.

Pnocẽti⁹. iiij. ī cõcilio lugduñ.

¶ Iudex q ꝓtra iusticiam ⁊ cõtra conscietiã aliquid in iudicio fecerit in grauamen partis p̃ gratiaꝝ uel p̃ sordes ꝓdẽnandus est parti lese in estimationeꝝ litis: ⁊ per annũ ē suspensus: ⁊ perpetuo si medio tẽpoꝝ ĩgerat se diuinis: nisi papa cũ ipso dispenset. Jo. an.

Quaꝝ eterni tribunal iudicis illum reum non habeat: quaꝝ iniuste iudex ꝓdẽnat testante ꝓphe: ta: nec dãmnabit euꝝ cũ iudicabitur illi. ¶ Caueant ecclesiastici iudices ⁊ prudenter attendant: ut in causaꝝ processibus nil vendicet odium: vel fauor vsurpet: timor exultet: p̃miũ aut expectatio p̃miij iustitiã nō euertat: sed staterã gestent ī manibus: lances appendant equo libramine: ut in oibus q̃ in causis agenda fuerint: p̃sertim in cõcipiẽdis sententijs ⁊ ferendis pre oculis habeant solum deuꝝ illius imitãtes exẽpluꝝ qui querelas populi tabernaculũ ingressus ad dñm referebat vt ꝗ eius iperiũ iudicaret. ¶ Si qs aũt iudex ecclesiasticus ordinarius aut etiam delegat⁹ fame sue prodigus ⁊ pprij p̃secutor bonoris ꝓtra ꝓscietiã ⁊ ꝓtra iusticiaꝝ ī grauamẽ p̃tis alterius ī iudicio quicquam fecerit per gratiam vel per sordes: ab executione officij

a ¶ Annũ. ex tunc incohandum. ſ. e. li. de elec. cupientes. §. ceterũ. Quid si annus fuit bisextilis. dic ut no. lv. di. c. ij. ſ. de ver. si. quesiuit.
b ¶ Condēnādus. C. de pe. iu. q ma. iudi. l. vlti. et infamis est: ut ibi. ff. de iudi. si illiusfa. et iure autēticoꝝ ↄdēnat in triplū: si ciuilis sit cā: si criminalis punit in ↄfiscatiōe ꝓprie substātie: et in exiliū mittit: in auc. ut li. in ex or. li. iurent. §. si qs aūt Si aūt p īprudentiā iudex male iudicauerit: tenet ex quasi maleficio in quantū bonū et equū visuꝫ fuerit iudici. ff. de va. et extraor. cog. l. ul. isti. de obli. q ex q̄si delic. i pn.
c ¶ Diuinis. officijs nec dixit de beneficijs scdm hostien.
d ¶ Irregularitatis. de qua dicetur. j. de sen. ex com. cum medicinalis.
e ¶ A qua. irregularitate: alſs a quo. s. laqo.
f ¶ Per sūmū. enim de casib9 reseruatis. ut. xi. q. iij. si qs eps damnatus. et c. se. de sen. ex. cuꝫ illoꝝ et de hoc de cler. ex com. mi. derici.
g ¶ Infligunt. nec mireris si de vno delicto plures penas volumus irrogari: dignū est enim etc. et ita continua: et facit qd no. de iudi. at si clerici. i glo. pe.
h ¶ Tot. s. in deuꝫ: iusticiā: officij obituꝫ: humanā naturā: qꝛ ↄ proximū est corrupt9 et sic nec deū timet: nec hominē reuere: et facit. ſ. de cri. fal. c. i.
i ¶ Multiplici. et sic sit approbata illoruꝫ dominoꝝ doc. leguꝫ opi. q dicebāt in p̄calleg. ll. oēs penas habet locum.

per annū[a] nouerit se suspensuꝫ: ad estimationē litis pti quaꝫ lexerit nihilominus condēnandus[b]. ¶ Sciturus q si suspensione durante dānabilit igesserit se diuinis[c]: irregularitatis[d] laqueo se inoluet sꝫ canonicas sanctiones: a qua[e] nō nisi per sūmū[f] pōtificeꝫ poterit liberari: saluis alijs ↄstōib9 q iudicib9 male iudicātib9 penas ingerunt et infligūt[g] Dignū est eniꝫ vt q in tot[h] p̄sumit offendere pena multiplici[i] castiget.

Idem sacro presente cōcilio ad memoriam sempiternam.

¶ Papa imperatoreꝫ deponere pōt ex cāis legitimis. h. d. sꝫ paulū

Ad aplice dignitatis: et infra. Sane cū dura guerrarū commotio nōnullas ꝓfessionis xpiane prouincias diutius afflixisset: nos ad federicuꝫ p̄cipuū[k] principē secularē huiusmodi dissensionis et tribulationis actorē a felicis recordatiōis grego. pa. ix. predecessore nostro pro suis excessibus[l] anathematis[m] vinculo innodatuꝫ: spāles nūcios et magne auctoritatis viros videlicet venerabiles frēs. P. Alba. et M. Sabiñ. epos: ac dilectuꝫ filiū Guilielmuꝫ Basilice. xii. apostolorū p̄sbyterū cardinalē: q salutem ꝫelabant[n] ipsius: duximus destinādos[o]: faciētes sibi ꝓponi[p] per ipsos: q nos et fratres nr̄i quantuꝫ ī nobis[q] erat: paceꝫ[r] p oia secuꝫ habere necnō cū oib9 hominib9 optabamus: parati sibi pacē et tranquilitatē dare: ac mūdo[s] et vniuerso. ¶ Et qꝛ platorū clericoꝝ oīumqꝫ aliorū quos detinebat captiuos: et oiuꝫ tam clericorū q̄ laicoꝝ quos ceperat i galleis: restitutio poterat esse pacis plurimum inductiua: cū vt illos restitueret: cum hoc idem tam ipse q̄ sui nuncij antequaꝫ ad apostolat9 vocati essemus officiuꝫ ꝓmisissent[t]: rogari ab ipō et peti fecimus per eosdē: ac ꝓponi isuper q ijdeꝫ pro nobis parati erāt audire[v] et tractare paceꝫ: ac etiaꝫ audire satisfactionem quaꝫ facere p̄nceps vellet de oib9 pro qb9 erat vinculo excōicationis astrictus: et offerre p̄terea: q si ecclesia eum in aliquo cōtra debitū leserat: qd non credebat parata erat corrigere[x]: ac in statum debituꝫ reformare. ¶ Et si diceret ipse q in nullo contra iustitiam leserat ecclesiam: vel q nos eum contra iustitiam lesissemus: parati eramus vocare[y] reges prelatos et principes tam ecclesiasticos q̄ seculares ad aliqueꝫ tutum[z] locū vbi p se vl p solēnes nūcios ↄuenirēt: erat qꝫ parata[ꝛ] ecclesia de ↄsilio concilij sibi satisfacere: si eum lesisset in aliquo: ac reuocare sniaꝫ si quam contra ipsuꝫ iniuste tulisset: et cum omni māsuetudie et misericordia[ↄ] quātum cuꝫ deo[ꝫ] et honore suo fieri poterat: recipere: de iniurijs et offensis ipsi ecclesie suisqꝫ p eum irrogatis satisfactionē[a] ab eo volebat[b]: et omnes amicos suos sibiqꝫ adherētes in pace ponere: plenaqꝫ securitate gaudere: ut nunquam hac occasione possent aliquod subire discrimē. ¶ Sed lꝫ sic apud euꝫ pro pace paternis monitis: et precum curarem9 insistere lenitate: Idem tamen pharaonis[c] imitatus duritiā: et obturās more aspidis[d] aures suas p̄ces huiusmodi et monita elata[e] obstinatione ac obstinata elatione despexit propter quod non valentes absqꝫ graui offensa ipi ei9 iniquitates amplius tolerare: cogimur vrgēte nos cōscīa iuste animaduertere in eundē. ¶ Et ut ad presens de ceteris ei9 scelerib9 taceam9 q̄ttuor grauissima[f] q nulla pōt tergiuersatiōe[g] celari ↄmisit. ¶ Deierauit[h]

Ad apostolice. Hec decre. h pōt diuidi i quattuor principalia p̄ses. In prima pmittit dissensionē que erat inter ecclesiā et federicū imperatorē et oblationes p ecclesiam sibi factas. In scda q icipit ibi: sed lꝫ: dicit oblatiōes nō fuisse receptas p eum: et q̄ttuor q faciebāt ad depositiōem eius enumerat: et qntuꝫ qd faciebat ad p̄uatione regni cicilie. In tertia q incipit ibi nos itaqꝫ. ipꝫ deponit ab imperio. fideles absoluit: fauentes excōmunicat: dat lniam electorib9 eligendi successorē: vltio p̄testat se ꝓuisuruꝫ regno cicilie. Et no. pmo qꝛ i suprascriptiōe dr sacro p̄sente ↄcilio ad memoriā sempiternā: qd dicit de ↄcilio: poti9 est ad honestatem q̄ ad necessitateꝫ: et sine snīa uel lnīa concilij snīa pape sufficeret ↄ imperatorē. et quecūqꝫ alium. xv. q. vi. alius. ibi nō dr q i ↄcilio facta fuerit depositio. ipse eni hꝫ plenitudineꝫ ptātis. ij. q. vi. decetero. ſ. de vsupal. ad honorē. lꝫ inferiores plati q iudicare debent fm canones: p sentiā suoꝝ frēe debeant clericoꝝ. xv. q. vij. eps nulli9. de his q fi. a p̄la. nouit nisi eēt ↄsuetudo ↄria. ſ. co. li. de ↄsue. c. iij. papa vero nō subijcitur canonib9: nec ab eis auctoritatē hꝫ: sꝫ eↄrio. ſ. de elec. significasti. ipse ergo oēs iudicat: et null9 ipsum. xvij. di. oēs. xi. q. iij. sola. et c. nemo. Quod aūt dicit de memoria sēpiterna nō est hoc spāle. qꝛ oīs snīa est ꝑpetua et fertur ad rei memoriā: et etiā instra ad hoc fiunt. i. q. vij. saluberrimum. xvij. q. i. oēs femine. sed qꝛ hoc negociuꝫ grauissimuꝫ erat: et raro ↄtingit sententiam depositionis ↄ iperatoreꝫ ferri: ut p h appareat q̄ta sit auctoritas et potestas ecclesie: et ut magis timeatur ecclesia: ad h. ſ. de pe. in quibusdam. j. de scisma. c. vno. de pe. felicis. Io. an.
k ¶ Precipuum. potest referri ad auctorem et etiam ad principem.
l ¶ Excessibus. i. ↄtūacia excessuū: qꝛ satisfacere nolebat. ix. q. iij. nēo epoꝝ

m ¶ Anathematis. i. excōicationis cū solennitate facte: de qua. xi. q. iij. nemo.
n ¶ Zelabant. quasi feruēter amabant: ad hoc. ſ. de custo. eu. c. ij. Et tales mitti debent. qꝛ cum is qui displicet ad intercedendum mittitur. irati animus ad deteriora prouocatur. iij. q. vij. in grauibus. xlix. di. §. i.
o ¶ Destinādos. nō solū cuꝫ papa legationē iiūgit: sꝫ et cū isferior platus canonico suo in vtilitatē ecclesie suscipere teneat: ad hoc. iij. q. i. nulli. de hoc. vij. q. i. qꝛ frater. xvi q. i. c. nos aūt. hoc verum: nisi rōnabilē excusationem hēret. de his que fi. a ma. par. ca. c. i.
p ¶ Proponi. credenduꝫ erat eis qꝛ de legatione appebat. alias fi. C. de mā. pn. l. vna. uel dic q a cardinales et noti erāt: etiaꝫ sine scriptura credi eis debuit. xcvi. di. nobilissimus. vbi de hoc.
q ¶ In nobis. erat sumptū de vbis pauli ad romanos. xij. ad corinthi. viij. Si fieri pt q i nobis ē cū oib9 hoībus pacē hñtes: hēs hoc. xi. q. iij. iter verba. ad fi.
r ¶ Pacē. hmōi iudiciuꝫ ad ecclesiā spectat. ſ. de iudi. nouit. Et no. q ecclesia et qlibet alius pmo dꝫ aduersariū monere vt ad pacē cū ipso veniat. idē in eo q agit ↄ ecclesiā. i. q. vij. accusator. vbi de hoc. ad hoc. C. de pigno. debitores. sed illud de vrbanitate: vt ibi no. ff. de serui. vr. pre. quidam vberius.
s ¶ Mūdo. cuius dn̄s ē. ix. q. iij. cūcta: et ſ. i ꝓemio hui9 li.
t ¶ Promisissent. credenduꝫ ē pape hoc referēti. ſ. de test. cū a nobis. et dixi. ſ. de renun. c. i.
u ¶ Audire. non pficere: vnde hēbant ad instar auditoꝝ referre. ſ. de of. dele. sup qōnum.
x ¶ Corrigere. xxv. q. ix. sententiā. et c. aplice. ſ. de re iudi. cum olim. in auc. de nup. in fi. prime columne. col. iiij.
y ¶ Vocare. de gfa hoc dixit et ut euitaret oēꝫ suspēctionē ad idē. ij. q. vij. nos competenter.
z ¶ Tutū. talem locuꝫ assignat dꝫ iudex: alias loc9 est appellationi: et si sit scriptū ap. xe. ſ. de ap. ex pte. et. xxxiij. q. ij. siue de ↄiugijs. ff. de iudi. si locus.
ꝛ ¶ Parata ecclesia. non dixit se reuocare: sꝫ reuocare paratam et facit ad rñsiōes q̄s faciūt iudices appellātib9 ab iterlocutorijs snijs. de hoc. ſ. de ap. cum cessante: et. j. ti. pr. si a iudice.
ↄ ¶ Misericordia. xlv. di. disciplina. etc.
ꝫ ¶ Deo. ſ. c. pri.
a ¶ Satisfactiōeꝫ. q̄ qs ñ tenet remittere et quo ad deuꝫ: rācorē aūt sic. xc. di. si quis contristatus. vbi de hoc: et. xxxiij. q. iiij. si is q et ibi de hoc.
b ¶ Volebat. et ecclesia. Io. an.
c ¶ Pharaonis. qui monitionibus et flagellis durior est effectus: nec ↄuerti voluit. xxij. q. iiij. nabuchodonosor. in pn. et habes originē Exo. vij. vsqꝫ ad. xv. et pōt dici de Federico imperatore: q magnus sine cōparatiōe creatus sine venia dānatus fuit sicut diabolus: de pe. di. ij. principium.
d ¶ Aspidis. incantate que aurem alteram calcat in terram: alteraꝫ obturat cauda: ut incantationem audire non possit.
e ¶ Elata. xvi. q. i. uos autem.
f ¶ Grauissima. bene dixit: qꝛ maxima causa subesse debuit imperatoris depositioni: nec est similis depositioni clericoruꝫ qui pro quolibet magno peccato deponi possunt. lxxxi. di. c. i. quia vbi manus scandalum et periculum timetur: agēdū est benignius. l. di. ut constitueretur. cū suis si. hoc aūt insurgit in depositione imperatoris: qui q̄si preest oībus xpianis. ut. vij. q. i. in apibus. Item clerici ministrant sacramenta: sed non principes. xxxi. di. tenere.
g ¶ Tergiuersatione. pbabili: ad idem. ſ. de coha. cle. et muli. c. vlti.
h ¶ Deierauit. periurium crimen ecclesiasticum est. ſ. de iudi. nouit. ſ. e. li. de fo. cōpe. c. vlt. et grauissimuꝫ crimē ē in quolibet: psertim in plato uel pncipe: cū eorum facta trahantur ab alijs in exemplum. ſ. de voto magne. et ideo graui9

punitur.xi.q.iiij.c.precipue.

a ¶ Pacē.christus in morte ait. Pacē meā do vobis pacē meā reliquo vobis Mat.x. Jo.xiiij.facit.xxiij.q.i.nisi bella.nō est ergo hēs xpi:q pacē pro eius testō flictā nō hz:pncipes aūt maxime tenēt ad hāc seruādā.xxiij.q.i.noli ō tre. ⁊ pa.p totū.in auē.de pa.tenenda in rabro ⁊ nigro .col.x.⁊ q̄ pacē ecclie sunt. si dignitatem aut cinguluz hūt nudent eis.xxiij.q.i.qui p̄ pacem. Et solēt reddi ser cause pp q̄s nō ē par iter hoīes Prima q: non puniunt maleficia:ecclesiastes.iiij.q: nō pferk p̄ malos snia ⁊c.ad hoc.s.e.li.de of.le. .c.i.⁊.xxiij.q.ij.dñs. Secūda abundātia tpaliuz.gen.xiij.fcā ē rixa iter pastores abraā ⁊ loth Tertia:q: nō occupamur in pugna p̄ demones:ad eph.v. nō est nobis colluctatio aduersus carnē. Quarta:q: ñ ꝓsideram⁹ dāna guerre:in q̄ diuitias corpus ⁊ alias pdimus. Niek.lvi fortis īcidit in fortez ⁊c. Quinta.q: nō ꝓsideram⁹ dubiū euē tū belli.regū.xij.vari⁹ euēt⁹ belli ⁊c. Sexta:q: ñ fuam⁹ pcepta dei nec ōcimas solnim⁹. Nie re.iij. Etinā attendisses mādata mea ⁊c.xv.q.i. reuertimini vñ qō nō accipit xps tollit fisc⁹ xvi.q.vii.maiores.

b ¶ Sacrilegiū.qō est ēt crimē ecclīasticū.s.ō fo.ꝓ.cū sit vbi de hoc:⁊ taliū oblatiōes recipi ꝓhibenk:xvii.q.iiij.miror.xii. q.ij. ō viro.⁊ sacrilegiū tale in capitōe clericorū ercōicatiōez irrogat.xvii.q.iiij.si qs suaden te.ēt ī faciēte p aliū: de sen. ex. mulieres in fi.ēt si non irrogek ipsis alias iniuria.e.ti.nuper.

c ¶ Cardinales.istud est crimē lese maiestatis:⁊ p̄ tales prodita est noua pena:per decre.j.ō pe.felicis. Jo.an.

d ¶ Nksi.pp qō crimē nō solū impator sed ēt papa deponi debet.xl.di.si papa.suspect⁹ etiā de hēsi si se nō purgat:⁊ si per annū sic steterit ⁊ iurare noluerit punīt ut hēticus:ut.s.ō bere.ercōicamus.§.i.⁊.§.si q vero.⁊ est idem in ercommunicato ob contumaciā in causa fidei.j.de here.cum contumaciam.

e ¶ Patrimoniuz.lxxxiiij.di.c.i.in fi.xi.q.i.peruenit.x.q.iij.relatū. Jo. an.

f ¶ Offendek offēdik.n.pk ī filio.xxiiij.q.iij.§.sz q.ff.qō me.cā.l.isti qdē. s.ō p sump.afferte.dñs in suo.ij.q.vij.accusatio.iudex in subdito.xxiij.q.ii.c.ij.

g ¶ Reprehendi.q̄ si ista sit cā qua priuari posset regno sicilie:sed non imperio.

h ¶ Fartoz.genus monete.ad idē de ꝓfes.c.ij.de emp.⁊ ven.ad nostraz.ad fi.

i ¶ Nouem annos.sufficit q emphiteota ecclesie cesset per biennium a pensione de loca.c.potuit.vbi de hoc. Jo.an. Priuati.per triennium.C.de iure emphi. .l.ii.

l ¶ Licet.de transac.quanto.ut ec.bene.ut nostrum.

m ¶ Dictuz.matthei.xvi.⁊.xxiiij.q.i.quandocunqz.vbi de hoc.

n ¶ Ligaueris.claue non errante.s.c.prori.

o ¶ Priuamus.pp crimina ergo ōponit papa impatorē:ut hic. Idē cū īutilis. xv.q.vi.ali⁹.⁊ dat coadiutores ipsis male administrantib⁹.s.e.li.ō sup. neg. pla.grandi.p negligētiā ipsoz iurisdictionez assumit.s.de fo.cōpe.lz.cōpellit ipsos iusticiā facere:xxiij.q.v.administratores.⁊ ius canonicū etiā debitis cafib⁹ obseruare.s.e.li.de fo.cōpe.c.ij.de iureiu.lz.j.de sen.ercō.decernimus. vnuz enī opz esse principatū ad quē oēs recurrant. vii.q.i.in apibus.qui fi.sint le.per venerabilem.⁊ de hoc vide qō no.inno.⁊ hosti.de fo.cōpe.licet ex suscepto.

p ¶ Absoluentes.xv.q.vi.iuratos.s.de here.c.vlt.

q ¶ Subiacere absolutionē sibi nō refuat:⁊ sic aliis vl pmittek.j.ō sen.ex.nup

r ¶ Illi aūt.s.archiep̄s magōtin⁹ coloniē.⁊ treuerē.⁊ q̄tuor laici.s.cōes regni. Dux saxonie. Marchio brādaburgē.⁊ rex Boemie olim dux. Et dicunt qdā q̄ res boemie de necessitate vocand⁹ nō ē nisi cum alij discordāt:nec istō iuk habuit ab antiquo:sz hodie de fcō tz:hoc p hosti.de elec.venerabilē. Canō dicē q̄ exercitus īperatorē fak.xciij.di. legim⁹.ff.de ori.iur.l.ii.§.postea. ⁊.§. deinde cū cēt.⁊.§.deinde:q: difficile.⁊.§.nouissime.⁊ insti.de iu.na.§.sed q̄.C.de ve. iu.enu.l.i.§.hoc etiā nihilominus. Sed nunqd papa posset principes electiōe p uare ⁊ p se eligere īperio vacante:dixit h ber.q̄ non:dūmodo ipsi velint eligek Secus videtur si nollent eligere:uel concordare non possent:hoc probat decre.s eo.de elec.venerabilem:⁊ hoc maxime in laicis locum habeat:ad hoc.s. de iurepa.cum dilectus.⁊ quod ibi no.

s ¶ Eligāt.nō statuīk a iure certū tp̄s pncipib⁹ ad īperatorē eligēdū.hinc ē q̄ papa nō pōt eligere nisi pri⁹ illos admoneat.s.de elec.venerabilē.q̄ nō ē ī ecclesijs.ī qbus siue sint cathedrales siue iferiores statuta sūt tpa.s de elec.ne pro defectu.ō ꝓcess.pbē.c.ii, vñ tp̄is la psus suffiē:qr dies statuta ⁊c.s.ō loca.c.potuit.

A Abbate sane. Diuiditur hec decre.in ser ptes. In quaz prima ponīk actoz petitio ⁊ eius cā. In scōa q̄ īcipit ibi .allegak:pōitur tripler ōfensio reoz. In tertia q̄ īcipit ibi. ꝓpte: ponīk duplex actorū replicatio. In q̄rta q̄ īcipit ibi:sed ad hoc:ponīk reoruz duplicatio. In q̄nta ibi. prefat⁹:ponīk cause diffinitio p cardinalez fcā. In sexta ibi nos igīk ponīk pape confirmatio Joā.an. Premitte qō res aragonū castrū calabrie cuz suis finibus īter quos erat loc⁹ ō Rosellis q tūc erat in ptāte ī fideliū donauit hospitali scī Joānis sub ꝓdiōe si ad man⁹ fideliū ⁊c. De mū mortuo illo rege nepos q̄ successit ī regno illo de manib⁹ infidelium acqsiuit ⁊ donauit mōasterio populeti volens q̄ in loco bonefac:ibi incluso edificarek vnū mōasterium:demū cū cēt qō iter monasteriū de bonefac.⁊ hospitalarios sup loco de rosellis monasteriuz populeti donauit locū de rosellis monaste de bonefac.sup hoc vertik qō h decisa. Do.

t ¶ Conuentu.qō facere debet:quod dic.ut.s.de rescrip.edocerī.

u ¶ Dñij.ꝓ.qsi. vk q̄ talis libellus admittēd⁹ nō sit cū h sint aduersa. Ex iure.n.dñij dicē se dñz ex iure q̄si dñij dicē aliū cē dñm:⁊ sic dicit se dñz ⁊ nō dñz.⁊ sic q̄si p̄ruus ō beret repelli.de ap.sollicitudinē cuz suis ꝓcor.nec dz iudiciū cē ī pēdēti uel dubiū.ff.de iudi.nō quēadmodū. Circa hui⁹ libelli formā nota q̄ petitio ista peto talē rē iure dñij.hz locū cuz qs emit rē ab eo q̄ illius rei dñs ē:⁊ ei rē tradidit ⁊ sic dñiū.ff.de acq.re.do.l.traditio.recte ergo se dñm dicens dñiū siue cāz sue petitōis pōit. Petitō aūt rei iuk q̄si dñij locū hz cū qsbonafide rē emit a nō dño:⁊ sibi tradītā bōa fide recipit credēs vendētē rem venditionis ⁊ traditionis tpe dñz cē.ff.ō pub.l.sed ⁊ si res.§.vlti.⁊ suffiē ēptori hūisse bonā fidem lz vēditor malaz fidē hūerit:⁊ callido ꝓsilio vēdi derit:ut eadē.l.§.ptor ait. Si talis emptor añq̄ vsucapiat a possessiōe cadit petit rē a possessore iure q̄si dñij:⁊ appellak actio publiciana. Si autez post vsucapionē a possessione cadat:tē nō ꝓpetit publiciana.sz dak cinl ac tio.s.rei vendicatio:fm quosdā vtilis fm alios directa.ff.ō pub.l.i. Hcā ē aūt publiciana a publicio actore q̄ eā īuenit:ut insti.de ac.§.alie. Ab h aūt ut actor obtineat oz cū ꝓbare titulum ⁊ rē sibi fuisse traditā:⁊ bonā fidē hūisse tpe emptionis ⁊ traditiōis:qō presumīk nisi p̄ruum pbek:⁊ q̄ cedat mō venditorē ul donātē tpe ꝓct⁹ dñm nō fuisse:alꝯ publiciana nō ꝓpeteret:⁊ formak libell⁹. Peto talē rē mihi restitui iure dñij ul q̄si:h ē dicek q̄si dñij.ac si vsucepissez qō ñ vsucepi:⁊ ō sola ꝓsuetudīe admittīk tal libellus sub disiūctiōe:vñ dicek deberet peto talē rē iuk q̄si dñij:q: mō certē ē reus. In supradcō āt libello q̄cūq̄z prē disiūcte ꝓbauerit actor obtinebit fz formā petitiōis:⁊ si deficiat in vna ⁊ absoluak reus:postea poterit ītētak alterā ptē disiūcte:nō ob.exceptiōe rei iudi.q: h ē modo alia cā q̄ p̄ma.s. de cā pos.c.vl.⁊ de hoc īsti.de ac.§.alte.sicēcuz ī iudicio peto rōnē tutelē:⁊ ꝓsequor alterā spēz tñ:lz fiat absolutio in illa spē ul simplicter:nihilominus alꝯ spēs postea ꝓseq potero:si excipias de re iudi.te replicatōe doli re pellaz.C.de iudi.lz. Sz ei q̄ dictū ē q̄ mala fides tradētis ñ nocet accipētī rē bona fide:quomin⁹ vsucapiat:ꝓdicit auē.C.de pscrip.lō.tēpo auē. malefidei.q̄ dicē in malefidei possessore alienāte cessat longi tp̄is pscriptio

Dic q̄ lꝫ p̄dicte leges corrigant̄ p auc. ut bona fides tradētis exigat̄ nihil ominus qd̄ de publiciana d' locū hꝫ: ut q rē habuit bōa fide ⁊ iusto titulo licet tradēs hēat malā fidē ⁊ licet accipiens vsucape nō possit pp malā fidē tradentis tñ a quocūqꝫ possessor̄ p̄terq̄ a dño publiciana rē vendicabit: ꝯ dūm autē nō currit pscriptio: licet tradēs hēat bonam fidē. Distinguit tñ vtrum dñs sciuerit suaꝫ rē tās alienatā: ⁊ tc̄ currit ei pscriptō lōgi tpis nisi res eēt furtiua: q: tūc ñ currit ei pscriptio pp vitiū q̄ ei adhēt: si ignorauit pscriptio lōgi tpis ei nō currit: pscriptio āt lōgissima hñ currit: ut ī p̄dicta auc. malefidei. hoc ergo ñ vetat auc. qn locū hēat publiciana. lꝫ fuerit mala fide tradentis. Sꝫ ad hoc ut longi tpis pscriptio locū hēat: ēgritur tradētis ⁊ accipientis bōa fides ꝫ leges fm canones vero sola p̄scriptio. xl. an. locū hꝫ: ⁊ semp cū bona fide. ꝟ. de prescriptio. c. vlt. her. cuius fuit h gl. lꝫ nō p oīa ad lr̄aꝫ quā h pp suas remissiōes posui: q̄s alibi facit ad cā: ⁊ vides q̄ s̄cit. her. talē libellꝫ ꝺ cōsuetudine admitti: ⁊ satis esse pōt: cū ꝯsuetudo sit optima legum iterp̄s ꝟ. de ꝯsue. cum dilectꝰ ⁊ hoc ēt no. guil. in spe. de cā pos. ⁊ ppzie. §. notandū. ver. alie. ⁊. §. se. ī fi. Alij ut tan. dicūt q̄ illi subtilitati ciuili q̄ libellus alternatiuus nō recipiat̄ non ē stādū ꝫ canonicā eqtatē: ad hoc. ꝭ. ī fi. c. ⁊. ꝟ. de iudi. dilecti. ꝺ in inte. resti. ꝯstitutꝰ vbi de hoc p ino. ⁊ hosti. ⁊ p hosti. ꝺ elec. q̄relam. alij dñt q̄ h ⁊ in sisibꝰ ñ fuit obiectū: q: bene fuissꝫ repulsa tal' petitio pp rōes allegatas in pn̄. gl. ⁊ sic itelligunt p̄dictā decre. cōstitutꝰ. alij dicunt q̄ vbi actor incertꝰ ē ex scō alie. no: ⁊ nil sibi pōt imputari tunc admittit̄ alternatiuꝰ libellus. §. quoꝝ lega. l. i. §. q̄ autē nōnūq̄ alias nō: ⁊ sic soluunt ꝯria. Rof. ⁊ ino. dicunt q̄ vbicūqꝫ pꝫ pbābiliter dubitabat: nō solū rōe alieni sci sed ēt ppꝛij pōt ī eodē libello p̄ses pponer̄ actiōes: nec cogit̄ eliger̄ ēt si se ñ ꝯpatiant̄: ⁊ sic itelligat̄ decre. ꝯstitutꝰ. alias si ñ ē pbabile dubiū: eligere cogit̄. ff. ꝺ tribu. q̄ ī hr̄ de. §. eliger̄ vbi plene ꝺ h. ⁊ adde q̄ dixi. ꝟ. e. li. de elec. ut qs duas. Alij dicunt q̄ lꝫ iste libellꝰ videat̄ ꝯriꝰ nō est: q: rei ven. ⁊ publicia. non sunt ꝯria sed diuersa: cum ad eundē finē tēdāt: cum āt tēdunt ad diuersum finem: tunc habēt locuꝫ ꝯria ⁊ hoc tenet guil. ī spe. ut. ꝟ. ⁊ sup hoc adde quod dixi. ꝭ. de reg. iur. nullus p̄ibus

⁊ cū suis finibꝰ ex largitione[a] regis aragonie ad ip̄m monasteriuꝫ ptinere[b]: petijt ad iudicari eisdeꝫ monasterio locū ipsum: ⁊ vos exinde amoueri. ¶ Allegabat̄[c] āt p parte vr̄a q̄ facta vobis donatio de predictis valida existebat: quāuis illa sub saracenorū tūc existerent ptāte q: nō simplr̄ sꝫ sub ꝯditione fuere donata: videlꝫ si ad manꝰ fideliuꝫ deuenirent. In quo casu ꝯcessio poterat ⁊ debebat hēre vigorē[d]: q: ipsi donationi reꝝ donatarū natura[e] vel q̄litas non obstabat: ⁊ salubre ac laudabile[f] qdeꝫ erat spectare ac ꝑstolari tp̄s quo illa christianoruꝫ dominio subderent̄: q̄re morꝰ[g] cuꝫ puenerunt ad ipsos[h] fuerūt ad vos totaliter deuoluta. ¶ Multum[i] quoqꝫ distabat: an ip̄i monasterio de bonefac. vel p̄dicto monasterio populeti ab ipso rege facta donatio fuisset: q: ⁊ si liquebat predicta monasterio populeti ab ipso rege ac ab illo abbati ⁊ ꝯuentui de bonefac. fuisse collata: nō tñ ob hoc ꝯstabat dictū regeꝫ ipsi monasterio de bonefac. illa donasse uel mandasse donari. ¶ Nec pro eo q̄ voluit et statuit: vt edificaretur ibi monasteriū: poterat ⁊ debebat intelligi euꝫ p̄dicta vel eorū aliq̄ ꝯstruēdo monasterio donauisse[k]: cū illa potius sua videt̄ intentio: vt q: p̄fatū monasteriū populeti tot ⁊ tātoꝝ bonorū largitiōe ditabat: abbas ⁊ cōuētus ipsius pro sua suorumqꝫ salute monasteriū cōstruere tenerentur p̄sertim: q: monasterio qd̄ nonduꝫ erat aliq̄ fieri donatio nō valebat[l]. ¶ Premissa vero cōcessio facta monasterio de bonefac. ab abbate ⁊ ꝯuentu monasterij populeti nullū ꝑrsus videbatur afferre suffragiū: pro eo potissime q̄ post litem ꝯte. ⁊ ꝑcessum iudicij facta fuerat sicut clare patebat ex isto p̄fato: vñ cū ius si qd̄ in p̄dictis ipsi monasterio de bonefac. ex concessione hmōi cōpetebat: in iudicio minime deduxisset: q: videri nō potest illud venisse qd̄ postmodū accidi.[m] ꝑnūciari vtiqꝫ sup petitis nō poterat ex eadē. ¶ Pro pte āt altera[n] dicebatur q̄ cū rex ipse sua ꝑbitate ac studio ab īfidelibꝰ loca conquisiuerit supradicta donatio aui vel p̄ris ipsius p̄us facta de illis cū ad cultū fidei puenirēt: regē eundem quo ad hec sic p euꝫ postmodū acqsita obligare nō potuit cuꝫ sua propria facta essent: ⁊ viderentur ab alijs bonis hereditarijs separata[o]. ¶ Porro p̄fata cōcessio fcā monastrio de bonefac. a monasterio populeti: lꝫ post acceptū iudicium causeqꝫ ꝑcessum iteruenerit: ꝑdesse tñ ⁊ valere debebat: cū pro actore qd̄ de iure suo ex cā idonea quāuis supuenienti appareat: satis sufficere videbat̄ satisqꝫ eē si ꝑut fuat̄ in reo[p] itersit ipsius tpe snīe proferēde. ¶ Sed ad hoc[q] pars vestra rñdit: q̄ cū tā supradicti aui donatio quā locoꝝ acqsitio p̄missoꝝ fuerint noīe regni facte: memoratus rex donationeꝫ fuare hmōi tenebat̄. ¶ Ceterū[r] p̄dicta monasterij populeti ꝯcessio monasterio de bonefac. auxiliari ñ poterat ī hac pte q: cum qs egit ex aliq̄ certa ⁊ sp̄ali[s] cā: ⁊ postea[t] siue alia[u] siue sīlis[x] ei quaꝫ exposuit accidit videri ñ pōt illam ī iudicio deuenisse: cuꝫ iudex tūc[y] prospicere ac attēdere debeat diligēter: an ex ea oīo eadeꝫ q̄ p̄us

d ¶ Uigorē. s. adueniente ꝯditiōe ut sequit̄ ⁊ requirit̄: ad hoc. ff. de ac. ēp. ⁊ uē. l ult. ⁊ legatū qd̄ non valet: si leget̄ sub ꝯditione valet ꝯditione adueniente. ff. de leg. i. l. cetera. in pn̄. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. qui heredi. in fi. ⁊. l. qui sub conditione

e ¶ Natura uel q̄litas: q: res dōata nō erat liber hō uel res sacra: uel religiosa ul' inestimabilis. ff. de ꝟ. ob. iter stipulantē. §. sacrā. reges. n. qui sp̄ualia possidere non possunt nec illa possunt donare ⁊ recipientes sunt sacrilegi. xvi. q. vij. si qs deinceps.

f ¶ Laudabile. q̄si diceret nec ex viritute conditionis debuit īfringi donatio: q: erat laudabilis ⁊ honesta.

g ¶ Mor. C. de sa. san. ec. ut īter diuinū. ⁊. ꝟ. dixi. ī q̄rta glo.

h ¶ Ipsos. s. christianos.

i ¶ Multū. bonꝰ aduocatꝰ hospitalarioꝝ p̄mo ꝯfirmauit ius ipsorū. ꝭo ipugnat ius monachoꝝ duplici rōne. Et h ē p̄ma dicebāt hospitalarij monachi ñ ostendunt donationem regis: ut in libello dixerunt: dicebant monachi satis eē q̄ ostendebāt dōationē fcāꝫ a rege mōasterio populeti. ⁊ ab ipo mōasterio populeti mōasterio de bōe fac. ref p̄debāt hospitalarij id multū distare: ut sequitur.

k ¶ Donauisse. bene dicebat: q: ex nullo verbo posito in donatione facta mōasterio populeti patebat fuisse hāc volūtatē donātis: q̄ locus de rosellis daret̄ mōastrio de bonefac. ⁊ ecce qd̄ sequitur cum illa ⁊c.

l ¶ Nō valebat. ad hoc de ec. edi. ad audiētiam. ij. vbi ꝺ hoc de despon. ipu. ad dissoluendū ⁊. xxij. q. ij. quod non formatū Jo. an.

m ¶ Accidit. ⁊ iō alia iterpellatiōe opus est. ff. de iudi. nō pōt ⁊. l. solemꝰ. iudex ergo ñ posset ex alia donatiōe pnūciar̄: ex q̄ actū ñ fuit: ut ī p̄dcā. l. solemꝰ.

n ¶ Pro pte aūt altera. s. monasterij de bonefac. ⁊ h ē tertia ps: ⁊ hñ allegassent h monachi si res donate nō ptinuissent ad regnum q: nil disponer̄ potuisset: sed q: ibi ad regnū ptinebāt licet illa nō possideret: ius qd̄ ī eis habuit dare potuit. ff. de fū. do. si funduꝫ marie sub ꝯditōe ut. ꝟ. ⁊ ad hoc obligare potuit successorem ul' male allegabāt eo q̄ ꝯditionalis obligatio hñ astringit successorē. isti. ꝺ ꝟ. ob li. §. ex ꝯditōali. ff. ꝺ ꝑba. pacti

o ¶ Separata. bonorum sepatio non habet locuꝫ nisi in certis casibus no. ff. de separa. l. j. Jo. an.

p ¶ In reo. qd si rem petitā tpe li. ꝯte. possideat: sed tpe snīe sine dolo desijt possidere: absoluit̄: si vero tpe litis ꝯte. nō possideat: ⁊ tpe snīe possidet cōdēnatur. ff. ꝺ de rei vendi. si autē. §. j. ff. ad exhi. l. tigni. §. si quis. ꝟ. de excep. c. pe. Sicut ergo ex causa superuenienti post li. ꝯte. absoluitur vel cōdemnat̄ reus: sic vr̄ ī actore vt ex cā pꝰlit. ꝯte. superuenienti sibi debeat reus ꝯdemnari: sed hoc nō ē veruꝫ vt. ꝭ. patet. ⁊ potest esse ratio: q: qui agit ex certa causa maxime post litē contesta. mutare illum non potest nec aliam allegare: cum super alia cōtestatio non sit facta. ⁊ ita ex causa illa ex qua actum est debet ferri sententia. sed reus qui conuenie batur si non possidebat tempore litis contesta. hoc dicere debuit: ⁊ fuisset absolutꝰ si id constitisset: imputet ergo sibi quia tacuit. ff. ad exhiben. tigni. §. si qs. ⁊. §. ceterum. ⁊ de hoc. ꝟ. de excep. c. pe.

q ¶ Sed ad hoc. quarta pars in qua respondetur ad duo prime dicta.

r ¶ Ceteruꝫ. respondet ad secundum de quo dixerat in ver. porro. Jo. an.

s ¶ Sp̄ali. in libello expressa vt hic. puta ex cā donationis facte a rege. Jo. an.

t ¶ Postea. i. post litis ꝯte. ex predicta causa.

u ¶ Alias. puta q: petebat̄ res ex cā donationis: modo petit̄ ex cā venditionis fore facte post lit. conte.

x ¶ Similis. vt cū peteret̄ ex cā donatiōis facte a rege: modo fit fides de donatione facta ab alio puta monasterio populeti: vt hic allegabatur: ergo similis cā: sed ab alia persona ⁊ alijs loco ⁊ tempore: ⁊ his q̄ cōmutant̄ causam.

y ¶ Tunc. s. tempore li. conte. Jo. an.

a ¶ Largitiōe. sed p hoc nō hēbat locum vendicatio: cū nō dicat̄ q̄ traditio secuta fuerit. C. de rei ven. l. fuum. vbi ēptor ñ traditum sibi presentē vendicare nō pōt ad idē. C. de hr̄. uē. q tibi. ff. de revē. si ager. Sed dic illud veꝝ in priuato: secꝰ ī ecclesia. C. de sacrosan. eccle. ut inter diuinuꝫ. ut ꝟ. de ꝯsue. c. ij. vbi ꝺ h. ⁊ ex hac expressione succubuit abbas. ut. ꝭ. patebit.

b ¶ Pertinere. hoc v̄bū late patet. ff. ꝺ ꝟ. si. v̄bum. ꝺ ñ. istru. iter dilectos

c ¶ Allegabat̄ ꝭa ps. ppositūꝫ fuit p̄mo p pte hospitalarioꝝ q̄ auus ipsius regis castrum curuarie cum suis finibus ifra quos erat locꝰ de rosellis p̄us hospitalarijs ꝯtulerat. rñsum fuit p monasterium q̄ talis donatio ñ valebat: cum fcā fuisset eo tpē quo res dōata erat in ptāte hostium ī dñio donatoris ⁊ p hac pte facit: q: liber hō. fundus hostiū ⁊ q̄ natura fieri ñ cōcedit in stipulationē venir̄ nō pñt. ff. ꝺ ꝟ. ob. liber hō. ⁊. l. si stipuler. ⁊ si aliqd sit relictum q̄ pp q̄litatē relicti haberi ñ potuit. ñ tenet legatum lꝫ iterdum estimationeꝫ hēat cū distictiōe legis. ff. de leg. iij. fideicōmissa. §. si fuo. ⁊ ꝯtra hāc allegationeꝫ monasterij allegabat hospitale ut sequitur

a ¶ Obnoxium. talis generalis libellus in personalibus actionibus non debet admitti. s. de lib. ob. c. vlt. tamen valet si recipiatur: ⁊ sibi imputet reus q cām non fecit exprimi in libello. C. de āna. excep. ⁊ si ex multis. In realibus cōmuniter admittitur. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. eadem. ⁊. l. sed an eadem. §. actōes ⁊ de hoc plene. s. de lib. ob. c. ij. ⁊. ff. de eden. l. i. Jo. an.

b ¶ Quoniā. ⁊ sic primū dcm tribus rōnib⁹ probat. Jo. an.

c ¶ Judiciū. ac si iusta petisset: dūmodo iuris ordo seruetur in iudicio qui seruari debet: ⁊ sententia tenet ꝓtra eū ⁊ pro eo. lz ferat cōtra ius litigatoris: nisi fuerit appellatū. ij. q. vi. §. diffinitiua. s. eo. ti. cum inter vos.

d ¶ Nec etiam secunda ratio.

e ¶ Cōscientia. si enim generaliter dixerit cum obnoxium ⁊ illū iudex tpe sētētie obnoxiū reperit: si eum absoluerit: ꝓtra cōscientiam iudicaret: ⁊ in hoc casu ex absolutoria sntia ppetuo: ⁊ ex omni cā parat exceptio rei iudi. sed non sic cuz ex certa cā petijt: qr tūc tm̄ ex illa cā parat excep. de causa pos. c. vlti. ⁊ dicit s. in magna glosa.

f ¶ Et nō pdesset: tertia ratio.

g ¶ Judicio. videtur ℏ q si iudex ꝓdēnet reum ex superuenīēti causa: eedem pbationes habite in pmo iudicio valeāt in alio instituto ex eadē cā: ꝓrium tenetur: qr nouā est cā: ⁊ nouū est iudicium: vnde cum sint lite non ꝓte. recepti q̄tū ad hoc nō deberent valere. iurta illam regulā testes recepti lite non ꝓte. nōvalēt. Super hoc posset forsan dici ut tradit. s. de testi. pñtata. C. e. l. vl. Ber. vel dic q generalis illi⁹ negatio qui se negat obnoxiuz intelligitur cōtestata lite super omni obnoxietate etiā postea emergenti. uel dic q hec verba sunt allegatio partis: nec ponunt ius.

h ¶ Egit. reali vel personali ut diri super verbo obnoxium.

i ¶ Tunc. i. tempore litis cōte.

k ¶ Ante. s. ante petitionem ul litem super ea conte.

l ¶ Prefatus. itaqz qnta ps.

m ¶ Diligēter. xxx. q. v. c. vlt.

n ¶ Lance. s. e. ti. c. i.

o ¶ Attendit. repetit quasdam ex allegationibus.

p ¶ Spālis ut in casu nostro.

q ¶ Temp⁹. ⁊ locus: ⁊ hoc vult dicere: si peto rem ex causa donationis: licet de tempo⁹ ⁊ loco non adiecerim: qr cum donationem necessario cōmittātur tempus ⁊ locus: mihi non prodest si post lit. conte. mihi donetur eadem res cum de certa dōatōne oportuerit itelligi certis ⁊ loco ⁊ tempore facta. Si autez rez peto iure dominij vel quasi: ℏ etiam si post lit. ꝓtes. ius acqrfertur pro me sententia. ff. ō rei ven. si autem. i. rñso. ⁊. c. i. cuz nullas specialis dominij causas expresserim: nō sunt ibi cōcomitantie ceterorum loci ⁊ tempus ⁊ ideo nō est vis quo loco uel tempore dominiū ante sententiā puenerit ad me.

r ¶ Censeretur. s. donatio vel venditio vel alia causa expressa merito censetur inualida: qr in dubio regulariter pnunciatur contra actorem. s. de pba. ex litteris cum nō sit pbata venditio certis loco ⁊ tpe facta: ⁊ sic sit dubium ante lit. ꝓtes. vel post fuerit facta: succūbet: ⁊ sic inualidum est pbari actori causam sine tempore. Et nota. per hanc litteram q tabellio in instrumēto debet apponere locū contractus. Quidam tamen dicunt locum solum de consuetudine apponi: cum de iure cautuz nō sit. Sed dic contra per hāc litteram ⁊ per decre. s. de pbatio. quoniam. ibi loca designando ⁊ c. adhoc. ij. q. viij. §. libellorum. C. de cōtraben. ⁊ cōmit. stipu. l. optimam. s. de testi. ex tenore. s. qui fi. sint legi. per tuas. video q testis deponit de loco. s. de testi. cum causam. ⁊ in iuribus superius allegatis. sed par est pbatio instrumentorum ⁊ testium: ō si de instru. cuz Joānes. s. e. ti. in exercendis. ergo ⁊ tabellio ꝓscribere debet locum: preterea forte cōfecit instrumentuz in loco in quo non potuit.

s ¶ Comitantia. s. loc⁹ ⁊ tempus.

t ¶ Disceptant. quod faciendum non est. s. eo. libro de renun. c. i. j. ō bere. c. ij. C. de summa. trini. l. nemo.

u ¶ Expressa. s. quod est quando actum est causa expressa: ut veniant concomitantia tempus ⁊ locus: ⁊ licet forte de iure stricto id verum esset: de equitate dicamus cōtrarium. ff. ad. l. aquili. ita vulneratus ad finem. ⁊ equitas scripta rigori p̄ferur. C. de iudi. placuit ar. bo. ō simo. licet beli ⁊. c. per tuas. io. an.

x ¶ Prorogari. ad hoc. s. eo. li. de offi. delega. si is cui. io. an.

y ¶ Noscant: pone exēplum. j. de rex permu. c. vno ⁊ c.

z ¶ Huiusmodi. quasi di. si ex alia causa agant rei iudicate. nō obstabit sententia. s. de iudi. examinata. C. de peti. hēd. hereditas. ff. ō excep. rei iudi. si mater. §. i. ⁊. l. ⁊ an eadem.

¶ Nos igit. serta ps.

α Ꝑm ab uno.

Primo ponit dictum. Secundo ipsius determinationez ibi: oz. Tertio causam determinationi difficilez ibi: licet. Do. Dubitatio decre. huius fuit ex eo qd dicit lex q ex plurib⁹ arbitris aut oēs debent sententiam dicere: aut nullus. ff. de arbit. l. Item vnus in. §. item si plures. sed satis omnes videntur dicere cum vnus alijs presentibus ⁊ mandantibus per verba pluralis numeri sententiaz dicit. ⁊ hoc idem tenebat Accur. ff. de arbi. l. sicuti. ioan. an.

ꝓ ¶ Judicum. ordinariorum vel delegatoruz fit igitur hec equiparātio inter iudices ⁊ arbitros: ad idem de offici. ō lega. vno delegatorum licet interdum sit grandis differentia. s. eodem ti. c. vltimo. s. eo. libro. de arbi. c. ij. cum si.

¶ Et mandantibus. ergo si alii presentes essent: sed non mandarent secus: ⁊ sufficit ita esse scriptum. ff. qui ⁊ a quibus. l. prosperit. xvi. q. iij. scriptum est. ⁊ sic taciturnitas non habetur hic pro mandato: ⁊ facit. j. de regu. iur. is qui tacet. ⁊ quod ibi dixi. nec enim in sententijs procedit ratihabitio sicut in alijs actibus: de hoc. ix. questione. ij. c. i. s. de his que fiunt a prela. cum vos. caute ergo facit is pro quo lata est sententia ab vno solo recitata: si de mandato aliorum possit fidem facere sicut de sententia ⁊ quod nota. s. de offi. delega. cum in iure.

expresse extitit: vtpote q̄ tunc etiaz competeret: actoris intentio sit fundata. ¶ Secus autez cum egit vel petijt ī genere nullius certe vel specialis cause faciens mentionez: videlicet q generalr forte proposuit aliquem obnoxium[a] esse sibi vl ad se iure dominij vel q̄si rem aliquā pertinere: tunc enim hoc precipue est inspiciendū iudici: an sufficienter vel minime de iure vel intentione cōstet actoris: vnde si de hoc ex causa etiā postmodum accidenti liqueat: potest ⁊ debet iudex etiam si appareat minus iuste a principio fore actum suum exinde animum informare: quoniam[b] ⁊ si petitū fuerit indebite: non ob hoc tm̄ min⁹ valuit: ⁊ tenuit iudicium[c] subsecutum. Nec illius acta vel gesta propterea minus valida extiterūt: nec etiam[d] iudex ipse cognita taliter veritate pronunciare in ꝓtrariū posset cum libera conscientia[e] ⁊ secura Non prodesset[f] etiā multum reo si tunc forte in ipsum ex huiusmodi supueuienti causa ꝓdemnatio non ferretur: cū mor alio instituto iudicio[g] foret ex illa merito ꝓdemnād⁹ vnde ⁊ si actori suaz ex supuenienti causa intentionē sufficiat fundauisse cum egit[h] aliq̄ causa spāliter non expressa: secus tū est si certam ⁊ specialem in sua petitione subiūxerit: nisi postmodum intentionem suaz ex cadē prorsus quā prius exp̄ssit: ⁊ tunc[i] etiam competenti causa fundarit. ¶ Quare cuz memoratus abbas monasterij de bonefac. proposuerit sepefatum locū de rosel. cū suis terminis ad ipsum monasteriuz ex predicti regis largitione spectare: nec de aliq̄ facta ipsi mōasterio sup hoc ab eodem rege concessione docuerit: ostenderit. aut donationez quōdaz factā illi ō his ab abbate ⁊ ꝓuentu monasterij populeti q̄ nec i sua petitione fuerat expressa nec etiaz ante[k] facta nulluz p̄fecto cōmodum ex ea reportare debeat. ¶ Prefatus[l] igitur cardinalis p̄missis oibus ⁊ alijs q̄ hincinde fuerūt pposita diligēter[m] auditis ac vtriusqz partis meritis equa iusticie lance[n] discussis prudenter attendit[o] id qō p̄dicti abbas ⁊ conuentus de bone fac. pposuerūt: intentionē videlz actoris ex his que post li. ꝓte. accidūt posse fundari: eaqz debere in iudicium deuenire tunc locū hr̄e: sicut ꝓgrue allegatuz est supra: vz qñ ex certa ⁊ expressa causa spāliter non est actuz. Ex his enim que post incohatuz iudicium eueniūt: qñ cā fuit exposita spālis[p] nec dz nec pōt iudicis animus ad pferendaz sntiam informari: qr cuz certe cause facta est mentio: vtpote donationis vel venditionis aut alterius spālis: oz icepti iudicij tp̄s[q] attendi vt liqdo cognoscat: an tūc interfuerit actoris ppter illa q̄ specialē comitantur cām: ⁊ necessario adesse debent veluti locus tēpus ⁊ huiusmodi q̄ sunt sollicite attendēda: ⁊ sine qbus cā vacua ⁊ inualida cēseret[r]. Sed cū est in genere absqz alicuius cause declaratione petituz non sic oz accepti iudicij tp̄s inspici qr nō requirunt: nec sunt oportuna nec attendi possunt huiusmodi comitantia[s] in hoc casu. Et lz aliquibus curiosis q de his q̄ non multuz expediūt: sepe disceptāt[t] aliter forsan appareat qñ actū est cā aliq̄ nō expressa[v] vtilius tm̄ videt negocia tali expediri cōpendio: q̄z p q̄ndaz exactaz subtilitatez lōgo dispendio prorogari[x]: p̄sertim cuz nonnulla pro vtilitate communi cōtra iuris asperitatē ex equitatis mansuetudine tollerari noscant[y]: vnde idē cardinalis cōsiderans q ipsi abbas ⁊ ꝓuentus de bonefac. nō pbauerūt largitionez sup his regiā legitime sibi factā: ex qua spāliter vos impetere videbant: ab huiusmodi[z] corundē abbatis ⁊ ꝓuentus ipetitione ō mandato nro pbabito fratrū nostrorū ꝓsilio vos durit sententia liter absoluendos. ¶ Nos igitur cardinalis eiusdem sntiam ratā habentes eā auctoritate aplica confirmamus. B Bonifacius. viij.

¶ Si ex plurib⁹ iudicib⁹ vel arbitris vnus alijs presentib⁹ ⁊ mādātib⁹ p verba pluralis numeri ferat sntiam: tenet sntia: electio autem p nuncianda ē per verba singularia hoc dicit. Jo. an.

α Ꝑm ab vno arbitroꝝ: vel iudicū[ꝝ] alijs pñtib⁹ ⁊ mādātib⁹[ꝝ]

a ¶ Scripta. quod dic vt. j. c. proximo.
b ¶ Oportet. necessitatez importat. alias enĩ si per verba singularis numeri pnunciaret haberet locũ ille. §. Itẽ si plures. quod veruz intelligas nisi collegę qui tamen hoc possent: cõmisissent illi vices suas non soluz in recitãdo: sed etiam in pronunciando: tunc enim ille verbis singularis numeri vteretur. Interduz tamen verbum oportz: honestatem designat. ex v. q. i. c. i. vbi de hoc.

scripta[a] sentẽtia recitatur: habetur perinde ac si simul eẽt ab omnib⁹ recitata. Oportet[b] tamẽ vt is q recitat non vtatur verbis singularis numeri: sed pluralis: vt dicat. Nos tales iudices vel arbitri pronunciamus seu statuimus[c] in hunc modũ. Licet secus in electione[d] seruetur in qua vt censeatur euidẽtius vnica ⁊ communis est ab vno vice omnium: siue per cõpromissum siue per scrutinium procedat electionis pronunciatio per verba singularis[e] numeri facienda.

I Idem.

¶ Põit tres casus nullitatis sententie: ⁊ a primo vnum casum excipit. hoc dicit Joan. an.

c ¶ Statuim⁹. p hoc. n. verbum statuo bene pfertur diffinitiua sñia. s. de vbo. si. in his.
d ¶ Electione de hoc dic vt. s. dixi. de elec. sñe cuz eo. li. Sz quid dices: cõpromissum fuit i tres vt deberent eligere: q secedentes in partem postea redierunt dicentes q cõcordauerunt ⁊ commiserunt vni electionem ⁊ pnunciationez illi⁹ de quo concordauerunt: qui eligit tertium. Alij duo resistunt dicentes q nõ de illo: sed de seio fuerat cõcordatum: qritur: an debeat illis duobus credi. Et Hosti. qui dicit hãc questionem fuisse de facto in ecclesia Lugdun. plene eam tractauit. s. de proba. tertio. ⁊ dixit ibi se inter cardinales obtinuisse credendum esse illis duobus: tum quia magis credendum est duobus quam vni: ⁊ quia duobus creditur donec 9trium probetur: ⁊ vt fraus euitetur: alias qui pronunciaret semper posset ius suum subtrahere illi in quem communiter concordassent: ⁊ q facultas probationũ non est angustanda. s. vt lite non cõtestata quoniam. ⁊ quia impossibile est alio modo probari: in quo casu etiã interdum heretico creditur. C. de here. quoniam multi. in fine. ⁊ conspiratori. s. de testi. cog. c. vltimo. Item cum de conscientia alicuius queritur: creditur vni soli scilicet quia aliter probari non potest: de homi. significasti. versi. fin. ⁊ ad hoc bene facit ipsa decre. tertio. ⁊ sic dixit intelligendaz decre. cum dilecti. de elec. vt illi tres vel duo deponant: ⁊ de consensibus aliorum ⁊ de proprijs. In 9trium videbatur scilicet q credẽdum esset tertio tanq̃ a duobus ad id officium deputato: argumen. ff. si mes. fal. mo. di. l. i. supra. de testi. cog. preterea. nec videtur credendum duobus: cum videantur in suis testimonijs singulares. iij. q. ix. pura. de elec. cum dilecti. de accu. cum dilecti. Item videntur illi testificari de proprio facto: ⁊ sic non sunt testes idonei. C. de testi. l. omnibus. iiij. q. iij. §. Item in crimine. Item nullus idoneus. sed negari nõ potest quin isti duo possint pbare saltem dissensum tertij scilicet q ipse tertius pronunciãs non cõsenserat in illum: nec de illo fuerat ordinatum: consilium tamen est tutuz ad has fraudes euitandas: q ipsi cõpromissarij habeant tabellionem: ⁊ scribi faciant publicum instrumentum quomodo deliberant: ⁊ ordinent de tali eligendo: ⁊ committunt illi socio: vt eligat ⁊ pronunciet. aut ipsi idez scribant ⁊ sigilla apponant: vt scriptura ⁊ sigillum obuient 9trium asserẽti. questione. vij. saluberimum. xvij. questione. i. omnes femine. C. de non numerata pecunia auc. contra qui propriam. Querebat etiam ibi Hostien. an ipsi compromissarij: ex quo deliberassent ⁊ consensissent in aliquẽ possent mutare voluntatem. Et dixit q nõ: quia vicem capituli tales obtinent: vnde talis consensus habet saltem vim scrutinij publicati. supra de elec. publicato.
e ¶ Singularis: nota ad questionem que fuit de facto. Episcopus compromissarius ad eligendum abbatem ratione dignitatis sic locutus est in plurali, Nos talis episcopus Bononien. compromissarius ⁊c. opponebatur q non valebat electio: quia facta per verba pluralis numeri: non credo hoc nocere hic quia vere est vnica ⁊ communis ex quo fit per vnum solum: nec habet locum hec decre. vt per te vides. Quid vices in collationibus habebit ne in illis locũ hec decre. vt si ad plures spectat collatio: necesse sit eam fieri ab vno: ⁊ per verba singularis numeri? non credo: dico enim vt dixi. s. de elec. sicut cum. ⁊ vbi non habet locum decre. quia propter. non habebit hec locum sed in collationibus non habet locum decre. quia propter ergo nec ista: ad idem infra. de preben. cum in illis ⁊ quod dixi. s. de elec. c. vltimo.

ET si sententia. Sunt due ptes. Prima ponit dictum regulare et casum exceptum cui dat simile. Secunda ponit regulam bimembrẽ Secunda ibi: Sententia. Joan. an. potest aliter summari sm 3enz. Sententia in scriptis per iudicem ⁊ non per alium ⁊ sedendo regulariter debz fieri. hoc dicit Jo. Nota q secus de interlocutoria. sed huic contra. s. de proba. quoniam contra falsam. Solutio. interlocutoria bene debet redigi in scriptis vt ibi: sed non est necesse q proferatur vel recitetur de scripto: poterit ergo iudex interloqui: ⁊ postea interlocutoriam illam tabellio rediget in scriptis: nec est etiam de necessitate q redigatur in scriptis: sed alias non creditur iudici: nisi id pateat per scripta actorum: vt ibi.
f ¶ Proferri. quid si iudex nouiter excecatus est vel nescit legere cũ tales iudices possint. ff. de iudi. cecus. vbi de hoc. C. de iudi. l. certi. Solutio vel dileget cause diffinitionem alteri: vel faciat per aliũ legi petitionem ⁊ allegationes partium: ⁊ per seipsum ab alio instructus proferat verba diffinitionis cause. s. condemno vel absoluo vt faciunt potestates italie quod tamẽ. Hostien. nõ approbat in sũma. eo. tit. §. qualiter. Iudices tamẽ dñt eẽ litterati ⁊ habere peritiam canonum. s. de 9san. ⁊ affi. c. i.

ET si sentẽtia diffinitiua postquam scripta fuerit: debeat a iudice non ab alio descripti recitatione pferri[f] alias nec nomen sententie mereatur habere: nec ab ea sit appellare necesse[g]: episcopo tamen quem propter dignitatis prerogatiuam ampliori cõuenit[h] honore fulgere: sententiam ab eo ferendam licebit ad instar illustrium[i] personarum per alium recitare. ¶ Sententia quam scriptaz edi[k] a iudice litigatoribus nõ recitari: vel quã ab ipso stando[l]: non sedẽdo[m] proferri contingit nullius est penitus momenti[n].

Rubrica. De appellationibus.

I Inno. iiij. in 9cilio lugdunẽsi.

g ¶ Necesse. ij. q. i. in pmis. in fi. ⁊ l. statutis. C. de sen. ex peri. re. l. i. ij. ⁊ iij. ff. de arbi. l. non distinguem⁹. §. q si. s. eo. ti. c. i. nec 9firmaret talis sñia p ap. nec ob. ff. rẽ ra. hab. l. iij. §. falsus. quod dic vt no. s. c. i.
h ¶ Conuenit. s. de of. dele. sane. ij. s. e. ti. c. ij. j. de here. inq̃sitores: ⁊ c. vlti. j. de priui. c. vltimo. j. de sen. ex. q piculosum cum similibus.
i ¶ Illustriuz. C. de sen. ex peri. reci. l. ij. ⁊ in auc. de illustri. ⁊ q sup eos sunt. §. sancimus igitur col. v. habes ergo casuz in quo iudex nõ recitat p se sñiaz. Sũt ⁊ casus in qbus valet sñia sine scripto: vt cũ breues sunt cause ⁊ maxime viliũ personarum. Et breuis poterit dici duorum aureorum. ff. de do. l. i. ⁊ l. pce. in fi. Inspiciat aũt qlitas psonar ⁊ relinquat iudicis arbitrio. ff. de iure delib. l. i. s. de of. deleg. de causis. vel inspiciat cõsuetudo loci vel fori. xi. di. 9suetudinis. Item cũ eps de causa ciuili iudicat inter clericos suos. xi. q. i. si quis cũ clerico. ⁊ hoc habes. C. de sen. ex. peri. re. auc. nisi. Itẽ in casu. s. cũ preses deposito officio cõuenit vt reddat admĩstrationẽ: i auc. vt iudices sine quoquo suffra. §. necessitatem. Item cũ papa per se pnunciat: valet enim sñia licet nõ tulerit eam in scriptis ipse enim solutus est legibus. C. de legi. digna vox. ⁊ q ei⁹ presentia oẽm supplet solẽnitatem. C. de testa. l. oĩum. Item sm quosdam valet sentẽtia lata in causa matrimoniali sine scripto per decre. s. de testi. albericus. ⁊ hoc videtur ibi tenere Ber. Jo. Goffre. Inno. sed Hosti. intelligit q ibi bene fuerit sententia lata in scriptis. sed nõ publicis. ⁊ hoc teneas per clemen. de ver. si. sepe. circa fi. de hoc in spe. de sententi. prola. §. iuxta. ver. nõ valet. vel dic distinguẽduz an iudex pcedat ex offo a in figura iudicij: vt pmo casu teneat sñia sine scriptura in secundo nõ: vel an pcedat i figura iudicij vtraqz parte presente: an altera cõtumaciter absente: vt in primo valeat: in secundo non. Et hoc dixit verissimum allegat. s. vt lite non contesta. c. i. ⁊ c. quoniam. Itẽ sz Jo. ⁊ Lau. qui hoc not. ij. q. i. in primis. in fi. de consensu partium potest sententia ferri sine scripto: sed Ber. ⁊ Hosti. cõtra: vt. s. de offi. dleg. de causis. fatetur tñ ibi Hosti. q partes bene possent iudiciario ordini renunciare: ita q nec locus esset libello: nec platõni sententie: ⁊ de plano inquireretur veritas ⁊ mãdata sua daret: vel aliter: vt sibi videretur ordinaret. ff. de offi. procon. nec quicquam. §. de plano: ⁊. C. de tẽpo. ap. l. fi. sed q indicãdo ⁊ pronunciãdo omittatur scriptura: dicit fieri non posse. Et dãt doctores consilium: q iudex in ipsa sñia dicat in his scriptis. C. de testamentis. auc. hoc iure. C. de fi. instru. 9ctus. Et dicunt quidã aliter lataz sñiam nõ valere. C. de senten. experi. re. l. ij. ⁊ vltima. quod non est verum: sufficit enĩ q in scriptis ferat: vt hic: ar. C. de testa. l. cum antiquitas. §. fi.
k ¶ Edi. non cures si aperta sit vel clausa: ⁊ habes hoc. C. de sen. ex peri. re. l. i. ar. cõtra. j. ti. pri. appellatio ibi soluitur. Jo. an.
l ¶ Stãdo. in casibus in quibus pceditur simpliciter ⁊ de plano sine strepitu et figura iudicij. dic vt in clemen. de vbo. sig. sepe. circa finem glo. Jo. an.
m ¶ Sedendo. sedere dñt enim iudices non solum cum diffinitiue pronũciãt sz etiam cum res que agitur plenam cognitionem dsiderat. ff. quis ordo i bonorum possessione seruetur. l. i. §. dies. in auc. vt ab illustri. ⁊ qui super eos sũt. §. sancimus igitur. colla. v. in auc. de iudi. §. sedebunt. colla. vi. xxiij. q. i. parat⁹ ibi sedes me iudicare ⁊c. iij. q. iij. ver. a precedente. Quid si sedebat in alta turri vel palatio: ⁊ partes erant inferius. Dic q valet sententia: potuit enim tuitionez sibi loci prouidere si forte timebat: argumen. s. de spon. cum locuz. de elec. bone. i. ff. de acqui. pos. l. q meo. §. si venditorem: ⁊ arg. C. vbi sena. vel cla. l. iij. añ medium. ad hoc. s. eo. li. de offi. dlega. c. statuimus: ⁊. j. de here. c. vl. ⁊ idem possumus dicere de eo qui super equum sedendo tulit sententiam scilicet q sententia valeat: licet enim non videatur sedere: videatur tamen quasi sedere. ff. de seruitu. rusticorum prediorum. l. qui sella. de homi. dilectus. ⁊. c. significasti. Alij contra. C. de sententia ⁊ iterlocutoria. prolatam. ij. questione. vi. §. diffinitiua. i principio. talis enim non videtur sedere sz baiulari. C. de offi. eius cui mãda. ẽ iurisdi. l. honorati. Et no. qd dicitur de sedendo: intelligunt doctores q iudex i sede sua sedere dbeat ⁊ non stare: vnde quid si in culo doleret q sedere non posset. Itez quid si in ipsa sede nec sederet nec staret sz iaceret: satis forte fuit de mente iuris q sedere intelligatur: si sit in sede sua de plano iudicando quocũqz modo ibi moret: tñ primum tene quia minime sunt mutanda: que interpretationem certam semper habuerunt. ff. de legi. l. minime. Jo. an.
n ¶ Momenti. ita q nec est appellare necesse. s. proximo responso.

Ordi nobis. Ista est solēnis ꝛ quotidiana decre. que diuiditur in quattuor partes vt patet in glo. Secūda pars ibi: Sancimus. Tertia ibi: hisq̄ʒ. Quarta ibi: Quod si. Sʒ Jo. mo. diuidit in sex de scda faciēdo tres. Quia ſm eū dat primo formā appellandi ante diffinitiuā. Secūda ibi: In quibus. informat quid facturus sit iudex a quo est appellatum. Tertia ibi: post hoc. tractat viā huiusmodi procedendi. Demū de quarta facit duas vt primo puniat appellantem. Scdo appellatum ſm Jo. an. Et potest diuidi decre. ī quattuor partes In quarum prima ponitur cōstitutionis causa. In secūda cōstitutio. In tertia ipsius declaratio. In quarta non seruantiū pena.

Appellans ad papā in iudicio vel extra appellare dʒ in scriptis ꝛ causaʒ exprimere ꝛ apostolos petere: si vult ꝛ petit appellatus pnci pales per se vel per procuratores instructos sup principali accedere debent ad papā: in appellationibꝰ a sententia diffinitiua interpositis nil mutatur. demum appellanti et appellato constitutionem non seruantibus imponitur pena. Jo. an.

Ordi nobis ē lites minuere[a]: ꝛ laboribus releuare subiectos[b]: Sancimus igitur vt siquis in iudicio vel extra[c] super interlocutoria[d] vel grauamie aliquo ad nos[e] duxerit appellandum[f]: causam appellatōnis in scriptis[g] assignare deproperet[h] petat apostolos[i] quos ei precipimus exhiberi[k]. In quibus appellationis[l] causaʒ exprimat: ꝛ cur appellatio non sit admissa: vel si appellationi forsan ꝛ superioris[m] reuerentia sit delatum[n]. Post hoc appellatori ſm locoruʒ distantiam psonarum ꝛ negocij qualitatem tpe prosecutionis indulto[o]: si voluerit appellatus ꝛ petierit[p] pncipales persone per se[q] vel per procuratores instructos cum mandato ad agendum: ꝛ cuʒ rationibus ꝛ munimentis[r] ad causam spectantibus accedant ad sedem apostolicam sic parati vt si nobis visum fuerit expedire finito[s] appellatōis articulo: vel de partium volūtate omisso[t]: pcedatur in negocio pncipali: quantum de iure poterit et debebit. His que in appellationibus a diffinitiuis sententijs interpositis antiquitas[v] statuit[x] non mutatis. Quod si appellator q̄ premissa[y] sunt non obseruet: reputabitur non appellans: ꝛ ad prioris iudicis redibit examen in expēsis legitimis condemnandus[z].

Si autem appellatus ꝯtempserit[ꝛ] hoc statutum: in eum tanquaʒ in cōtumaceʒ tam in expensis quā in causa quantum a iure pmittitur procedat[ꝯ]. Justū est equideʒ: vt in eū iura insurgant: q ius[x] ꝛ iudicē[a] ꝛ ptem[b] eludit[c]. Deʒ in eodē.

a Minuere. sic. ff. si cer. pet. quidam estimauerunt. in fi. de rescrip. nōnulli. de do. ꝛ cō. finem: cum suis concor.

b Subiectos. s. in proe. huius li. ꝛ de offi. lega. c. ij. ꝛ d of. or. vt litigantes.

c Uel extra. hoc dʒ ītelligi qū extra iudiciū appellatur tū a iudice: quod patet per id quod de apostolis sequit̄ ſm Inno. ad hoc. i. ver. his que in appellationibus. ibi. n. excipit̄: ſʒ alias nō esset vera exceptio si nō īduderetur sub precedentibus. ff. d penu le. l. nā qꝫ. §. fi. ꝛ ſm hoc qꝫ. i. dicit interlocutoria ad actū iudicialē referas: qꝫ dicit grauamine: ad actū extraiudicialeʒ referas: tamen per iudices illatum. Sed alij ꝯdicentes cū appellatur extra iudiciuʒ etiā si nō a iudice seruari debere: ar. i. c. cōcertationis. ad id quod dr̄ de apostolis: respondet̄ id locum hr̄e qū in iudicio appellatur: ad id quod dicitur d ver. his que. rn̄detur qꝫ illa nō est exceptio immo determinatio vel ꝓtestatio q̄dam: ꝛ hoc est tutius: ꝛ tenet hoc Ber. s. de elec. ꝯsiderauimus in. i. glo.

d Interlocutoria. no. ius nouum appellantem ab interlocutoria debere ī scriptis appellare. ꝛ equiparat̄ appellationi interposite a diffinitiua ex interuallo vsqʒ ad. x. dies. tūc enim est appellādum in scriptis: sed si incontinenti appelletur sufficit viua voce appellari. ff. de ap. l. i. ꝛ. ij. q. vi. ad fi. sed ab interlocutoria in continenti ꝛ ex interuallo appellāduʒ est in scriptis: vt hic. Et dicit Hos. ꝛ Hostien. post eū: qꝫ aliud etiā ius nouū h inducit̄ qꝫ qui appellat: causam cur appellat dʒ exprimere in appellatione: sed per vetera iura sufficiebat dicere appello ab iniqua interlocutoria: sicut in diffinitiuis: ꝛ induxerūt ad hoc. s. de elec. cū dilecti de testi. significauerūt. ver. mandamus. s. eo. dilecto: ꝛ. c. ex parte. Sʒ Ber. ꝯ dicens hoc nouū nō esse: dicens qꝫ in illis decre. bene exprimebat̄ cā appellādi: ꝛ cū Ber. credo. per decre. s. c. vt debitus. Itē dicit Hos. qꝫ olim extra iudiciuʒ nō cōpellebatur qs cām exprimere: vnde ꝛ quo ad hoc istud ius nouuʒ dicit. Sʒ Ber. ꝯ: dicens qꝫ ſm antiqua iura bene tenebat̄: qui extra iudicium appellabat cām exprimere: ꝛ de hoc no. s. c. cum cām. in glo. vlt: ꝛ. c. sequen. in vnica glo. Istud ḡ solum dicit Ber. h quo ad hoc ius nouum induci qꝫ in scriptis appellet̄ in iudicio ꝛ extra. Causa autem ideo exprimitur vt videat iudex cui por̄ igit̄ appellatio: an iusta fuerit: vt sic appellātem admittat vel repellat: vnde semp papa in ꝯmittendo appellationes a grauamine interpositas scribit: si est ita.

e Ad nos. maxime ſm quosdā: ſm Hosti. ꝛ in his q̄ de nouo inducit hec ꝯstitutio locum nō hʒ: nisi in appellationibus interpositis ad papā: cum hoc h exprimatur cū sit penalis ꝛ sic restringenda: ꝛ quod solum de appellationibus interpositis ad papam intelligatur satis ꝓbatur per decre. de fo. ꝯpe. romana. i. rn̄. vbi habes qꝫ archiepiscopus de cōsensu partium non potest de causa cognoscere appellationis articulo pretermisso: ergo necesse est dicere qꝫ decre. ista loquat̄ in papa. Sed ſm primā opinionem posset dici idem in quolibet alio iudice ordinario qui per simplicem querelam cognoscere possit vt legatus: vt. c. i. d offi. leg. sed archiepiscopus per querelam cognoscere non potest: ꝛ ideo primo est sibi videndum: an appellatio deuoluat.

f Appellandum. verbo. q: adhuc hodie ſm Host. poterit facto appellare: vt. s. eo. meminimus: ꝛ. c. suggestum: ꝛ. c. hec sicut. de hoc. s. de ap. vt debitus.

g In scriptis. istud spāle in appellatione ad papā interposita. Alij ꝯ: ꝛ fac̄ ꝓ eis. s. de ꝓba. qm̄ cōtra. ad quod dicit Hosti. qꝫ lʒ non fuerit ī scriptis redactū: poterit fides fieri. Sed nūqd q̄libʒ scriptura sufficiet: dicit Inno. qꝫ sic: satis eniʒ est qꝫ forma qua appellatum est in scriptis probari possit. Expeditius tamen est ꝛ melius qꝫ scriptura sit publica vel autenticum sigillum. s. de fi. instru. c. ij. et facit. s. eo. li. de elec. vt circa.

h Deproperet. i. festinet vel valde properet: prepositio de hic auget: sic. C. de iudi. properandum.

i Petat apostolos. instanter ꝛ infra. xxx. dies. i. eo. ab eo. vt in clemen. quamuis. eo. ti. ꝛ nō intelligas de apostolis petro ꝛ paulo: sed de litteris dimissorijs. ff. de li. dimis. l. vna. ff. de verborum signi. l. dimissorie.

k Exhiberi. qꝫ si nō exhibeant̄ ꝛ postea iudex in causa ꝓcedat: nisi appellationi renunciatū eēt inualidus est ꝓcessus. i. c. vt super. quod est veruʒ si debitis loco modo ꝛ tpe requisitus: eos expresse denegat. vel infra debitum tps negligenter vel maliciose tradere preter mittit. i. c. ab eo. i. rn̄so. Et no. qꝫ iudex tradēdo apostolos videt̄ appellationi deferre. s. e. ti. dilectis. ad fi. qd vex est qū tradit dimissorios vel reuerentiales secus si refutatorios: vt sequitur: sic nec termini delatio hꝫ vi dilationis: vt dicā. i. c. ti. cum appellationibus.

l Appellationis admittēde: vel nō: ꝛ tūc sequentie veniunt expositiue ad cām ob quaʒ appellatum fuit.

m Superioris. nō dixit pape: ꝛ sic not. ꝓ his que. s. dixi.

n Delatū. solet fieri ī dubio cū dubitat̄ de vitate appellatōis al's caueat penā. s. ti. pri. c. i.

o Indulto. a iudice a quo est appellatū d quo dic vt. s. e. ti. cum sit romana.

p Petierit. q: nō sufficit qꝫ hoc gerat ī mēte nisi hoc exꝓmat ore. ff. de ver. ob. l. qcqd astringende. Et no. qꝫ ſʒ iura vetera aut recipiebat̄ appellatio a iudice vel a parte aut non: nec statuebatur terminus. In secundo casu sufficit mittere procuratorē ad impetrandū ꝛ ꝯdicendum. In primo dʒ mittere procuratorem ad ꝓsequendā cām appellatōis: sed d pncipali nil dicebatur per antiqua iura: hodie autem si hoc petit appellat' tenetur mittere non solum ad prosequendā cām appellationis sed etiā pncipalē vt hic vides: si huius cōstōnis penas euitare voluerit: ꝛ sic addit solum ista cōstitutio ꝛ non derogat. Sed ꝯ. s. eo. qua fronte. vbi hoc videt̄ esse in optione appellantis. Solu. quidā exponunt ibi si maluerit aduersarius scilicet appellatus. Alij dicunt illud correctum per istud. Alij ꝯ cre. illa dat optionem appellanti ad quem appellare velit: nō an velit pncipalem cām ad iudicem appellationis deferri: vel dic qꝫ ibi datur optio an velit coram eo ad quem appellauit litigare: vel delegatum impetrare ꝛ hoc cum appellatus non ꝯdixit: vt hic.

q Per se. non dat̄ optio vt psonam trahere possit: sed cām vnde istud vel quod sequitur: non refert̄ ad ptātem appellati: sed appellāris. Jo. an.

r Munimentis. i. ꝓuilegijs ꝛ instrumentis ꝛ oībus his per que potest causa muniri. s. de do. ꝛ contu. c. fi. de elec. cupientes. s. e. li.

s Finito. per approbationem vel cassationem appellationis: quod est officium iudicis ap. ij. q. vi. ad fi. Jo. an.

t Omisso. quod nō posset archieps. s. de fo. cōpe. romana. i. rn̄.

v Antiquitas. reuerenda. s. de transla. quanto.

x Statuit. s. qꝫ appellās in eis appellationis cāʒ nō teneat̄ exꝓmere sed sufficiat dicere appello ab illa iniq̄ snīa: ꝛ iudex debet appellationi deferre: ꝛ pōt statuere terminū appellāti ad appellationē ꝓsequēdā. c. ti. cū sit.

y Premissa sunt. i. si cām appellationis non expressit in scriptis: ꝛ apostolos non petijt: ꝛ instructus non venit: vt hic dicitur.

z Condēnādus. non dixit condēnatus. Vn̄ dicit Hosti. qꝫ iudex pncipalis cause habet condēnationem facere. Sed dic qꝫ etiā iudex appellationis ipam potest facere. i. eo. cum appellationibus. i. rn̄so. in fi.

ꝛ Contempserit. quare hoc dicit: cum in voluntate appellātis resideat ire vel nō ire. Hoc intelligit̄ ſm Ber. cū appellatus hoc approbauit. s. cū volebat corā supiore cām ꝓseq. Si igit̄ postea nō fuauerit hoc statutū. i. si non veniat instruct' vt dʒ ꝯ ipm tanq̄ ꝯ contumacem ꝓceditur tā in expensis q̄ in cā. Et equaliter ꝓcedetur ꝯ contumacē reum vel actoreʒ lit. conte. vel non cōte. vel quasi ꝯte. plene no. s. de do. ꝛ contu. put.

ꝯ Procedatur. per illum ad queʒ ē appellatū. s. e. sepe: ꝛ. c. ꝑ tuas nec est mirandum si tales taliter puniuntur: iustum est ꝛc.

x Jus. s. eo. in principio.

a Judicem. qui appellationem recipit: ꝛ terminum assignauit.

b Partem. que venit instructa coram papa.

c Eludit. quod reprobatur. s. de ali. mu. iudi. ca. fa. c. i. de postu. prela. bone. ij. §. nec nocebat. ff. de iudi. pretor.

Legitima. Duo facit. Primo ponit factū sepe ꝛtingens. Secundo ibi: Et olentes, puidet. Premitte qd habes in.c.suspitionis pmo rñ.s.de offi.dele.s.q vbi iudex recusatur eliguntur arbitri qui de causa suspitionis cognoscunt. Jo. Emanauit ad supplctionem decretalis.s.d offi.delega.suspitionis. Jo.an.

a Legitima. de veritate cause ñ dubitat: quin habeat arbiter cognoscere. Sed quis cognoscet an cā sit legitima: dic q idem arbiter: ut no.s.e. cū speciali.in.iij.glo.

b Judicē. vel ordinarium: uel delegatus a papa.s.e.cū spali.d offi.d le.suspitionis. Si autē ēt delegat episcopi uel ei officialis: ul eēnt plures delegati cū clausula q si nō omnes: ꝛ vnus ex his recusēt tunc ñ itur ad arbitros: quod dic ut no.s.eo.li.de of.dele.si ꝛtra vnū ꝛ coram ipo iudice q recusat dandus ē libell recusatorius.s.e. secūdo requiris.C.de iudi.apertissimi.

c Formam.iuris.s.e. cū spāli.ꝛ nō dñt esse laici tales arbitri: qr cuz hēant testes ꝛpellere ꝛ alia facere q ptinēt ad hūc articulum: talis spūalis iurisdictio non caderet ī eos ſz Ber.ad hoc.xcvi.di. bene quidez.de iudi.decernim. Item non dñt esse suspecti: alias pñt sicut iudices recusari. Jtez nec debent esse multū remoti.s.e.secundo requiris: ꝛ.c.cū spāli. Item d bent esse in locis cōpetentib vbi possit haberi copia peritor.s.e.li.de rescrip.statutum.

d Cognoscāt.ꝛ pronūcient.ff.de iudi. de qua re s.de cau. pos. cū super.ꝛ.j.patet. Jo.an.

e Proferat. q d pt.s. de offi. dele.suspitionis.

f Odiū.caueant tales arbitri iuris a pena.s.ti.prori.c.i.licet arbitri compromissarij illā timere non habeant: ut ibi diri.

g Vilipendunt.ꝛ ex eo magis ligant.s.de sen.ex.per tuas.

h Ipsa.s.recusationis.

i Morbo.s.e.li.de excep.pta.

k Per iudicē. ipsum recusatū ordinariū uel delegatū.s.s.de offi. dele. suspitionis. Sol. ista corrigit illā fm ber.ꝛ sic.o.reuolauit ad.a.i.hoc extremum ius ad illud qd olim erat ante decre.suspitionis. Sed dic q decre. ista nō corrigit illā: illa.n. decre.loquit in termino partibus assignando ad pbādū.i.parti que suspitionē vult pbare: quem non q recusat: ſz arbitri assignare debent: ut ibi. Jtem loquit in termino assignato arbitris ad cām finiendam: quē nō arbiter sed iudex recusatus debet statuere.

l Competens. q si minus competentem terminū assignaret: locus esset appellationi.s.de dila.c.i. Jo.an.

m Alioqn.s.si elapso termino nōdū sit p ipsos negociū terminatum.

n Omittat. vī q cōstō ista sit iniqua: sic pbo. Pone q iudex in veritate sit suspectus suspitione que pponit ꝛ ipsum: arbitri fauore partiuz ul partis nō finiūt negociū in termino: iudex pcedit in pncipali: ꝛ sic inutiliter proponit recusatio. Quomodo q̄ fiet cum b cōpellat coram iudice suspecto reus litigare? Dicūt qdam q pars petet a iudice vt fm acta coram arbitris negocium finiat: ad hoc.s.de testi.pñtata.ꝛ si male pronūciauerit appellet: vel dic q si arbitri nolunt pnunciare: uel male pronunciant: appellandum est ad papā.s.e.li.de offi.dele.ab arbitris. Jo.an.

Romana. Hec est famosa ꝛ notabilis decre.cuius.xi. sunt partes sicut ꝛ sunt.xi. ei dicta. Primum q de officiali epi nō ad epm: ſz ad archiepm appellat. Scōm q de subdito epi ad tpsum nō ad archiepz appellat: nisi aliud esset de cōsuetudine. Tertiū q archiepus causaz appellationis ad epm interposite nō dz cōmittere: uel ptes citare: nisi in appellationibus pbabilis cā sit expressa. Quartum q si neget per ap. negociū devolutū: nō inhibeat archiepus iudicē principalis cause procedere: nisi prius d devolutione ꝛstiterit. Quintum q si dicit ex ista cā appellatū: inhiberi non pōt nisi prius recepta ap. ut pbabili incipiat cognoscere de cause veritate. Sextum q ſz dicat appellatū a diffinitiua in casu pbibito a iure: ex quo de hoc cognoscere cepit pōt inhibere ne sntia executioni mādet. Septimū q archiepus in tertiam psonam post inhibitionem suā in causa p ap. ōlata ad ipsuz aliquid innouantez iurisditionem exercere non pōt. Octauū q archiepus apellantē in alijs causis a iurisditione epi nō pōt exercere. Nono dicit q ab epis in quibus causis iurisditionē tpalem habent: de iure dz ad archiepm appellari: nisi spāle ius aliud inducat. Decimo q cēsurā ecclesiasticā in appellantē plata per epm archiepus reuocare nō pōt nisi partibus vocatis ꝛ de cā legitime cognito. Undecimo ꝛ ultimo dt q ex quo archiepus pronunciauerit male appellatum añ sntiam: statim debet cām ad suffraganeum remittere.

o Generalī. no.p hāc lām q officialis ē ordinarius nō delegatus: ꝛ sic est reprobata opinio Hos. q no.in sūma de offi. vi.§. Jtē dubitari. q officialis epi delegatus est nō ordinarius ꝛ ob hoc dicebat de ipso ad epz esse appellādū ꝛ hoc idē videbatur tenere ber.s.ne pla. vi. su. .c.ij.in glo.ij. vbi dicit q eps nō pōt de iure ordinario dar sed solū pnceps vel ler. Sz dici posset q p hoc nō negat officiale esse ordinariū: qr dici possz q hz a lege. Añ ipse Ber.h ꝛ in no.ꝛ hosti.ꝛ oēs no.officialem ordinariū ē. q ex hoc dcō necessario cōcludit h ꝛ pbatur hoc: ut diri.s.de of.vi.lz ad hoc.s. de offi.vica.sua.ī auē.de iudi. circa principium.col.vi.ꝛē.

p Idem. nō tñ p ola ut.s. de offi.dele.si cōtra vnum.§.vlt.

q Suffraganeos. etiā si consuetudo esset q appellari posset ad eos: vt.s.de consue.c.ij.eo. li.ꝛ vide quod ibi diri.

r Ad seipsos. quod esse non pōt: appellatio enī ē de minori ad maiorē ꝛē. Si aūt appellet ab officiali ad episcopū: non appellatur de minori ad maiorē: immo de eodem appellatur ad eundem: ꝛ sic non potest dici appellatio.

s De iure. quasi diceret de cōsuetudine posset secus īduci: ad hoc.j.c. prori.ꝛ hoc tenent moderni: qd est falsum: ut.s.e.de consue.c.ij.vbi de hoc.

t Curiam. nisi appellare vellet ad papam: ad quem omisso medio appellatur .ij.q.vi.ad romanam: ꝛ.c.gsqs.ꝛ idem in legato.de offi.deleg.c.i.vbi de hoc ꝛ.ij.q.vi.c.iij.secus fm.l.ff.de ap.l.imperatores.

u Prelatis. q iurisditionē habent: quod dic vt.s.de offi.or.cū ab ecclesiarū.

x Curiam. remeñ. d qua supra diri.

y Cōsuetudine. que dat iurisditionē.s.de fo.cōpe.cum contingat.s.e.li.c.ti. romana.de offi.or.romana.ꝛ in hoc casu possumus intelligere.s.de preben.referente. de no.ope.nun.significantibus.idem si de priuilegio cum ista sint paria.ix.q.iij.conquestus.s.de offi.ordi.duo simul in.§.debet.

z Qui pro tempore. quasi diceret istud nō est ius spāle ꝛ personale quod extinguatur cum persona: immo ppetuum est.s.de transac.decetero.ꝛ in alijs archiepiscopis etiam seruandum est.s.de offi.ordi.romana ad fi.

a Diffinitiuam. quia in appellationibus a diffinitiua non est necesse causam exprimere: ut diri.s.e.eo.di.ꝛ sic ibi non habet locum quod sequitur.

b Citent.ꝛ si citanerit ipune nō paretur.ff.de iurisdi.om.iu.l.vlti.ꝛ hoc ītelligas vbicūqz qs citat ab alieno: ꝛ constat q citatus non est de iurisditione citātis: non tenetur cōparere: nisi causa talis in citatorio exprimatur: per quam appareat illum iurisditionē habere si vera sit illa causa.ff.qui satisda.cog.l. si vo .ff.de fer.l.i.in dubio melius est cōparere.xxiij.q.i.qd culpat.ff.de iudi.si quis ex aliena.ꝛ adde qd no.iij.q.ii.si episcopus.de accusa.venicus.

c Expssa. dupliciter pōt ītelligi.s.q archiepus nisi videat ī appellatōe expssaz pbabilē cām nec citabit nec cōmittet: uel dic expssa ī citatorio uel omissione: qr ī cōmissione uel citatione expmet pbabilē cām: ob quā sit appellatū. Sz s.s.e.ti. duob. vbi archiepus cām in citatione nō expressit: ꝛ tñ tenuit citatio: sed illud per

Judex qui recusat: statuit ꝛpetens tps arbitris ad finiendaz causaz: quo elapso si finita non fuerit. in principali procedit. Jo.an.

Legitima suspitionis cā contra iudicem assignata: ꝛ arbitris a ptib ſz formaz iuris electis q d ipa cognoscant sepe cōtigit q ipis ī idez conuenire nolētib: nec tertiū aduocātib: cū quo ābo uel alter eoz procedat ad decisionem ipsius negocij ut tenentur: iudex ferat excōmunicatiōis sententiam contra ipsos: quam ipsi tuz ppter odium: tuz ppter fauorez partiū diutius vilipēdūt: quare causa ipsa plus debito prorogata: nō proceditur ad cognitionez negocij pncipalis. Volētes igitur morbo huiusmodi necessariā adhibeī medelam: statuim. vt ipsis arbitris per iudicem competens termin prefigat: infra quem in idem conueniant: vel tertium cōcorditer adnocent: cuz quo ambo uel alter eoruz eiusdem suspitionis negociuz terminare procurēt. Alioquin iudex ex tunc in principali negocio pcedere nō omittat. Dem.

Hec decre.d duob tractat. i. d appellatione ad archiepz interponēda: ꝛ de ipsius ptāte circa eam interiecta ꝛ circa primū ōcidit tres casus quib dubitabatur an posset vel deberet ad archiepm appellari ꝛ hoc i.i.ꝛ.ij. Rñ.ꝛ in.§. dz. Circa secundum facit quinqz: primuz decidit qñ citare possit vel delegare ibi: cuz aūt. Scōo ibi. si uero. qñ possit inhibere distinguens circa b tres casus. Tertio ibi: in alium: de ipsius ptāte in aliam psonā. Quarto ibi snias de ptāte reuocandi censurā. Quinto de necessitate remittendi male appellantem.h.d. Jo.

Romana ecclesia: ꝛ infra. Cū suffraganeorum remeñ.ecclesie suorumqz officialiuz q generaliter de causis ad ipsorum forum pertinentibus eoruz vices supplendo cognoscunt: vnum ꝛ idem ꝛsistoriuz siue auditorium sit censenduz ab ipsis officialibus non ad dictos suffraganeos: nec ab eisdez ad seipsos interponi appellatio videat sed de iure ad remeñ.est curiaz appellandum. Ab archidiaconis vero alijsqz inferioribus prelatis suffraganeis subiectis eisdez: ꝛ eorū officialibus ad suffraganeos ipsos debet ꝛ non ad eandem curiā omissis dictis suffraganeis appellari: nisi aliud remeñ.ecclesie d consuetudine competat in hac parte. Cum aūt ad prefatā curiam ab eorundem suffraganeoruz uel suorum officialium audiētia fuerit appellatum remeñ.archiepiscopus q pro tempore fuerit: vel officialis ipsius nullatenus in appellationis causa interposite ante diffinitiuam sententiam citent partes: nec etiā alijs illam committant appellationis eiusdē cā pbabili seu legitia nō expssa. Si vo vocatis partib vl nullaten aut ñ ifra. x. dies post

istud supplendum est: uel citare non debet ut hic: si citauerit expressione non facta tenet: vt ibi: qz multa fieri ꝛc. fin hosti.

a ¶ Interlocutoriam. ergo interlocutoria transit in rem iudicatam: nisi ab ipsa infra. r. dies fuerit appellatum. s. de elec. cuz dilecti in fine quod veruz est quo ad partem: sed non quo ad iudicem: quod dic ut. s. eodem titulo cum cessante: ꝛ. j. e. c. vltimo.

b ¶ Simile. ut si dicat appellationi renunciatum tacite uel expresse. s. de offi. delega. gratuz. vel dicatur ex probabili causa fi appellatum. j. pri. rñ. vel dicatur non appellatum in scriptis eo casu quo obuit in scriptis appellari. s. e. c. i. ante ergo ḡ debis constiterit priorum iudicuz non impediet officium. Joan. and.

c ¶ Totaliter. i. talem fuisse appellationez: que deuoluat negocium: licet forte cā sit falsa.

d ¶ Illa. s. quando appellatum est ante sententiam.

e ¶ Sententie. s. quando est appellatum a diffinitiua.

f ¶ Presumant. primo. n. debz de iurisdictione ꝓstare: ꝛ cognito an sit iudex: exercitium iurisdictionis precedere. s. ō rescri. super litteris ad fi. Inno.

g ¶ Minus legitima. cum causa non est in iure expssa. ff. delega. nō possunt. s. e. pastoralis. in prin. ꝛ hoc arbitrabitur primo iudex an legitima causa sit ꝛ si male arbitraretur appellari poterit. ff. qui satisda. cog. l. arbitrio. ꝛ. l. se. si autē causam in iure expressam negaret esse legitimam non audietur. ff. de proba. ab ea parte.

h ¶ Prohibere. partibus vl iudici a quo fuit appellatum vel forte tertio ōputato forte ad executionē sententiarū.

i ¶ Vera. licet. n. quo ad cōmissionem faciendam sufficiat q̄ probabilis sit causa: ut. s. §. cuz autem. probari tamen habet veritas cause ap. nisi se offerens probaturum coraz iudice a quo appellauit nō fuerit admissus: vt. s. e. interposita. ꝛ dic ut ibi.

k ¶ Prohibitis. mīsto ergo fortius hoc in non prohibitis locū habebit: ar. a minori. s. ō elec. cum in cunctis.

l ¶ Notorio. in quo admittatur ap. s. eo. cum sit romana: ꝛ. c. peruenit: ꝛ. c. consuluit. ꝛ dic notorio per euidentiam rei: ut differatur ab eo notorio iuris per confessionem ꝛ de quo sequitur.

m ¶ Vel de quo. no. alternatiuam. nam vt q̄ tria concurrere debeant ad hoc ut in crimine debeat appellari. s. q̄ sit ꝓfessus testibus ꝓuictus ꝛ argumētis superatus. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. ver. nullus. C. quoꝝ ap. no. re. l. ij. ꝛ dicit dñs azo. q̄ nisi omnia ista tria ꝓcurrant: reseruatur ꝓdemnato bñficium appellādi. Alij dicunt ꝛ forte bene: q̄ cōfessus in iure nō auditur appellans: si tamen ita sit confessus q̄ standum sit ꝓfessioni nō tormētoꝝ formidine territus. ꝛ hoc tam in ciuili q̄ in criminali nisi vellet allegare se sic errore facti ꝓfessum. In quo casu posset appellare: vt suum corrigeret errorem. ff. ad turpil. l. i. §. vl. ꝛ hec opinio p hāc litteram satis probatur que disiunctiue loquitur: nec posset negari crimen pencō fessionem fore notorium. s. de coha. cle. vestra. ꝛ in notorio non admittitur appellatio: ut in prori. glo. ꝛ no. Jo. ꝛ archi. ij. q. vi. qcūq̄z: ꝛ. ij. q. i. in primis.

n ¶ In iure. alias non preiudicaret cōfessis super crimine. s. de cōfes. c. vlti. saluo eo qō habes de excess. prela. q̄ sit graue.

o ¶ Consimilibus. puta si appelletur ne testm aperiatur: vel ne scriptus heres in possessionem mittatur. ff. de ap. recipiendis vel nō. l. pe. ꝛ vlti. s. e. cōstitut. ij. vel per contumacem in nō veniendo: vt. xxiiij. q. iii. de illicita.

p ¶ Mandetur. ergo notorius criminosus ꝛ cōfessus in iure auditur appellans cōtra iura superius signata. Potest dici q̄ notorius criminosus appellare pōt: sed iudex nō tenetur appellationi deferre: vt in ꝓtijs. ad idem. s. de ap. pastoralis. nisi expumeret cām rōnabilem: puta se timore tormētoꝝ confessuz: vt supius dixi: vel p erroez. ff. de cōfes. l. vl. ꝛ pe. alias ergo anteq̄ superior de appellatiōe cognoscat ꝛ inhibeat. pōt iudex sniam exequi: postea non. j. e. non solum.

q ¶ Alium. ab appellante appellato ꝛ iudice: iste enim alias non transtulit ad archiepm cām suam. ꝛ ideo simpliciter pōt aduersarium coram suo iudice conuenire. ꝛ non coram archiepiscopo cum nullam habeat potestatem in ipsum: ō offi. ordi. pastoralis. s. eo. romana. in prin. ad hoc. s. eo. cuz teneamur. tales ergo citare non potest: quod verum est nisi iurisdictionem suam impedirent. j. de penis romana.

r ¶ Hmōdi. cū casus iste non sit expssus ī iure. s. de offi. or. pastoralis.

interlocutoriam[a] vel diffinitiuam sententiam appellatuz fuisse seu aliquid aliud simile[b]: sicqz nō esse per appellationem ad eūdē archiepm vel eius officialem deuolutū negociū pponatur: iudez nisi pri[o] ipsis cōstiterit causam ipsam ad eos totaliter[c] fuisse delatam: phibere ne in illa[d] vel ne ad executionē pceda tur snie[e] nō presumāt[f]. ¶ Quod si obijciat ex iniusta cā seu minus[g] legitima ante sententiā appellationē interposita extitisse: ꝛ ex eo nō esse appellationē huiusmodi admittēdam: nequeunt pdicti archiepi vl eius officialis prohibere[h]: ne pcedatur ī causa: nisi pri[o] appellatiōe recepta velut emissa ex causa phabili cognoscere incipiāt de cā huiusmodi an sit vera[i]. ¶ Si autē post sniam in casibus a iure prohibitis[k] vtpote a snia super manifesto ꝛ notorio[l] crimine vel de quo[m] qs in iure[n] confessus extitit, pmulgata: vel cōsimilib[o] appellatū fuisse dicatur possunt: ne snia executōi mādet[p]: postquā cognoscere cepint: vtruz sit recipiēda vel nō appellatio ab eo interposita: inhibere. ¶ In alium[q] quoqz q circa rē de qua iter appellātē ꝛ appellatū cōtrouersia vtitur: aliqd post eoruz ihibitionem attentant: nō valet occasiōe huiusmodi[r] iurisditionē aliquā vendicare. ¶ Cum vero is qui ad remensem curiam sup aliqua[a] cā vocē appellationis emittit: nihilominus ī causis alijs ordinarij sui iurisditioni subijciat: Remeñ. archiepi vel officialis ipsius nequaquaz iurisdictionez ipsam in alijs impediant ut ab eiusdē ordinarij ptāte totaliter eximāt taliter appellātē. ¶ Debz autē ad eos[t] ab epis pfate puincie super causis in qbus tpalem[v] iurisditionem exercent nisi forte de consuetudie[x] aut pūilegio siue iur alio[k] spāli sit appellandū ad aliū appellari. ¶ Snias quoqz interdicti vl suspensionis seu excōmunicatiōis[3] in appellantem ab eo a quo appellatū, pponitur, pmulgatas: nullatenus nisi vocatis[x] partib[o] de appellatione legitime cognito reuocēt[o] aut denūcient esse nullas. ¶ Cum aūt ad remeñ. archiepm ab audiētia suffraganei sui super aliqua causa fuerit ante sniam[y] appellatum: Idem archiepi postq̄z de appellatiōe cognito[a] ꝓstiterit eā min[o] rōnabilem[b] extitisse: causam ad eūdē suffraganeum remittere[c] non postponat. Idem.

¶ Si iudex requisit[o] fi tradit apostolos ꝛ postea pcedit in causa nō valet processus: nisi renunciatum fuisset appellationi. Jo. an.

Vt super appellatione ac eius causa[b] instructio facilior[c] valeat in processu haberi: districte pcipimus: q̄ ille[d] a quo appellat apostolos appellanti iuxta tenorem cōstitutionis nostre super hoc edite[e] tribuat requisitus[f]. ¶ Si vero nō exhibuerit: ex tunc[g] si forte ī causa, pcedat: nisi appellationi renūciatū[h] fuerit: eius inualid[o] ꝛ irritus[i] sit pcessus.

s ¶ Aliqua cā. ī qua tñ exēptus est appellās a iurisditione sui iudicis: archiepi ergo in alijs causis in quibus remanet ī iurisditiōe ordinarij nullam habet ptātem: ut ō dicit: ad hoc. s. e. propositum ubi de hoc: licet enim ipse subditus appellans fortassis posset illuz recusare ut suspectū: ut. s. e. ad ō si in vna. archiepi tñ de hoc se intromittere non bz ut ō.

t ¶ Eos. s. archiepos.

u ¶ Temporalem. quaz in criminibus per alios exercent: quod dic ut. j. e. li. ne cleri. vl mo. c. vltimo. ꝛ hoc quod ō dicit probabam[o] olim per decre. s. de delic. pu. c. ij. vbi de hoc. s. ō maio. ꝛ obe. solite. ꝛ ibi etiam ō hoc: ꝛ vide qō no. hosti. in sum. e. n. §. de quo ad quem. ꝛ ver. sed pone. ꝛ uer. se.

x ¶ Consuetudine. pscripta alias non valeret. s de consue. c. vlti.

y ¶ Alio. puta in causa feudi. s. de fo. compe. extrāsmissa: ꝛ. c. verum vema. ꝛ obe. solite.

z ¶ Excōicationis. ī hoc sūt ista paria ad hoc. j. ō sen. ex. is cui. in fi.

a ¶ Vocatis. partibus. s. e. c. §. si vo. nā merita cārum ꝛc. C. si per vim vel alio modo. l. vlti. et concor. ad hoc. s. ō offi. ordi. cum ab ecclesiar.

b ¶ Reuocent. uel absoluant: ꝛ intelligo hoc verū vbi periculū non est ī mora. quia tūc bene possent absoluere ꝛ si non possent nullas nunciare uel reuocare ad hoc. s. e. qua fronte. §. i. de sen. ex. sacro. ibi absqz periculo ꝛc.

c ¶ Ante sniam. q: aliud si a sententia: q: ibi aggreditur iudex statim cognitionem principalis negocij: quod dic ut no. s. e. ut debitus in glo. penulti. Quis autem habeat exequi sententiam latam per iudicem ap. vide quod no. s. de offi. dele. pastoralis. §. preterea.

d ¶ Cognito. legitime. s. partibus presentibus: uel altera per contumaciā absente. §. e. interposita.

e ¶ Rationabilem. ut quia peccatū fuit in decre. cordi. i. uel in decre. ut ō bitus. uel causa non est reperta vera.

f ¶ Remittere. quid de attentatis: videbis. j. eo. non solum.

¶ Super. Diuide decre. in duas partes. In quarum prima ponit ius antiquum. In secunda penam iudicis non seruantis: ꝛ emanauit suppletorie ad decreta. s. eo. cordi. io. an.

g ¶ Causa. debet enim in apostolis causa appellationis exprimi: ꝛ causa delationis uel repulsionis. s. e. c. i.

h ¶ Facilior. concor. s. eo. libro de elec. cupientes. §. ad hec.

i ¶ Ille. iudex. s. quando extra iudicium appellatur: ꝓsuetum appellans vicere ꝛ apostolos peto: si sit qui ipsos dare possit ꝛ debeat.

k ¶ Edite. s. eo. ti. cordi.

l ¶ Requisitus. cum debita istantia loco ꝛ tempore congruo: alias pena sequens locum non hz. j. e. ti. ab eo. ij. rñ.

m ¶ Ex tunc. i. ex quo negauit expresse uel infra tempus debitum negligenter uel maliciose non tradidit. j. eo. ab eo. in fi.

n ¶ Renunciatum. tacite uel expresse. s. ō offi. dele. gratum. de testib[o] cū venissent. Jo. an.

o ¶ Irritus. posito q̄ alias valeret de iure. puta quia frustratoria esset appellatio: cui deferēdū nō ē. j. e. proximo.

Clemens. iiij.

¶ Iudex ap. inique appellantem ante sniam remittere dz ad iudicez principalē: ⁊ in expensis condēnare: ⁊ hoc si principalis iudex nō detulerat appellatiōi: sed si detulit nō fiet remissio de necessitate: i appellationib⁹ interpositis a diffinitiua antiqua iura seruentur. Jo. an.

Cum appellationib⁹ friuolis nec iustitia deferat: nec sit a iudice deferendū[a]: si iudex īferior[b] appellationem minus legitimam nō admittat[c]: eaz appellatore nihilominus ꝓsequente: superior ꝺ ipsa cognoscens: causam ad priorez iudicē iuxta sanctiones canonicas[d] sine difficultate remittat: eadē[e] die condemnationem faciens expensaruz. Si uero iudex admittat candem[f] lz tam appellatio q̄z ipsius iudicis delatio a superiore valeāt refutari[g]: q: tñ iudex ipse quantuz i se fuit[h]: a se iurisditionē abdicauit cādem: appellationi deferens[i] min⁹ iuste: totius cause decisio in superioris est potestate transfusa: nec est illi causa de necessitate vlteri⁹ remittēda[k]. Saluis his que super appellationibus post sententiaz interpositis sunt statuta[l].

Bonifacius octauus.

¶ Si appellās infra. xxx. dies istāter non petit apostolos appellatio nī renunciat: si iudex modo debito requisit⁹ illos nō tradit sed postea procedit: non ualet eius processus Joannes an

Ab eo qui appellat infra. xxx. dies[m] instāter[n] apostoli peti ꝺbent: ⁊ eidem infra dictuz tempus a iudice exhiberi: alias p̄sumitur appellationi sue renunciare appellans si eos infra idem tēpus petere pretermittat: ⁊ si vadat[o] aut mittat ad appellationem huiusmodi ꝓsequendam. Illud autem qō felicis recordationis Innocentius papa. iiij. p̄decessor noster statuēdū ꝺcreuit[p]: vt si is a quo appellat: apostolos appellanti nō tribuat requisitus: ex tunc si forte in causa procedat nisi appellationi renunciatum fuerit: eius inualidus sit ꝓcessus. tūc demum obtinet: cum iudex super hoc cū debita instantia loco[q] ⁊ tpe ꝯgruo requisitus: eos expresse[r] denegat: vel infra p̄missum tp̄s maliciose aut negligenter[s] illi tradere pretermittit.

Idem.

¶ Innouata p iudicē post diffinitiuā sniam: a qua appellatū extitit reuocant statim p iudicez ap. etiaz si āte appellatiōnē fuerit inouata: attētata vo post appellationē ante diffinitiuā non reuocātur nisi primo de veritate constiterit: nisi post inhibitionem debito modo factaz attenta fuissent. Jo. an.

Non soluz innouata post appellationem a diffinitiua[t] sententia interiectam debent semp exceptis casibus[u]: in quib⁹ iura post sententiā prohibēt appellar: ante[x] omnia per appellationis iudicem penitus reuocari: sed etiam ea oia

Cum appellationibus. Tria facit. Nā prima pars loquitur ꝺ appellatione cui non defertur. Scḋa de appellatione cui defert. Tertia protestatur ibi: salvis. Jo.

a ¶ Deferendū. hz eniz iudex iustitiā imitari: de ver. sig. forus. in fi. ⁊ merito nō est deferēduz ap. friuole: nō enim fuit inuenta vt esset iniquitatis ꝺfensio: sed inocentie remediuz. ȝ. e. ad nostraz. ⁊. c. cum. spāli. §. porro. sic ⁊ iuramentum nō fuit inuentū ut eēt vinculū inīqtatis. ȝ. e. li. de iure iurā. c. i. cum suis cōcor.

b ¶ Inferior. a quo appellatuz fuit ante sniaz.

c ¶ Admittat. tradere tñ apostolos non est ꝺferre ut dixi. ȝ. e. cordi.

d ¶ Canonicas. ȝ. e. vt ꝺbitus. ⁊. c. romana. in fi. hoc veꝝ nisi iudex deferat ut. j. e. c. ij. in fi.

e ¶ Eadez die. ea eniz q̄ sniam ꝯcomitantur eadez die q̄ pncipale expediri ꝺbēt: sicut fructus ⁊ expēse. ff. de re iudi. l. paulus de hoc. xxxv. q. ix. §. q: ergo. alias incipit his ita. ⁊ dicam. j. de regu. iu. cōtra eum.

f ¶ Eandem. s. friuolam appellationem.

g ¶ Refutari. p hāc litteram dico ꝙ si iudex detulit appellationi frustratorie: ⁊ supior ad quem appellatum fuit remisit eo nō ob. ꝙ ꝺtulerat: ꝙ ipē cognoscit ex p̄ori iurisditione ordinaria uel ꝺlegata quā habebat ⁊ nō ex noua demandatiōne. Si enī ille refutat dilationez: ergo ille remanet iudex qualis erat: h ꝺa nisi superior hoc exp̄ssē ageret. s. ꝙ delegatuz euz ad cām daret: quod posset cū ipsius cause sit iudex ut seqtur.

h ¶ In se. no. pro his q̄ no. ȝ. de renū. qō in dubijs: ⁊. c. vl. in glo. ij.

i ¶ Deferens. ⁊ male: ⁊ talis reatus merito debuit ab ipsa honorez excludere iudicandi. C. vbi sena. uel cla. l. i. de necessitate ergo non fiet ad ipm remissio. ff. so. ma. si ab hostibus. §. i. ff. de pac. l. tres fratres.

k ¶ Remittēda. ad ipsum iudicē q detulit. volūtarie āt posset ipse iudex superior remittere si vellet: ⁊ ē fi. de renū. c. vl. Et no. p hāc litterā termina tā qōnez qua querit: an termini assignatio quā facit iudex a quo appellatum est: hēat vim dilationis: vides enim ꝙ si detulit: nō reassumit iurisditionem si frustratoria fuerit appellatio: sed elapso termio assignato ⁊ appellatore negligēte reassumit iudex iurisditionē. ȝ. e. sepe. vel satis possz dici ꝙ decre. ista locū hz cū appellās ꝓsequit: si enim nō ꝓsequeret: tunc nō obstāte delatione reassumet iudex iurisditionez p iura p̄dicta ⁊ per hāc lrām que dicit. ȝ. appellatore nihilominus ⁊c. ⁊ ad hoc facit qō no. Ber. de ma. ꝫb. ȝ iter. eccle. c. ij. in. iiij. glo. sz ꝓbat id optime p decre. ȝ. e. oblate. i p̄n: vbi ꝓferre ⁊ terminū ad ꝓsequēdū assignare ponūt vt diuersa. Item vr ꝙ alr debeat remittere appellās qn delatū est. ⁊ alr quum sol⁹ termin⁹ est p̄fixus qō dic ut no. ȝ. de renū. veniēs in glo. sed non vr. Itez si ꝯtriū diceret iam sequeret ꝙ omni appellationi deferret a iure: cū ab ipso iure ipsi ꝓsequēti statutus sit termin⁹. ij. q. vi. ei qui. ȝ. e. cū sit ⁊. c. ex rōe. sicut ergo ius terminum simpliciter statuendo non detulit: ⁊ sic ꝺ iudice eadem rōne est dicendum: vide archidi. ij. q. vi. appellatione.

l ¶ Statuta. est aūt rō q̄re illud in appellationib⁹ a diffinitiua iterpositis q: iuste potuit iudicare iudex. s. s'm allegata ⁊ probata: ⁊ iuste posset ipsius ꝯtriū iudex appellationis ꝓnūciare pp nouas ꝓbatiōes. C. de tēp. ap. per hāc. de testi. fraternitatis. ȝ. de fi. istru. cum Jo. ⁊ ideo deferendo appellationi a diffinitiua interiecte nō potuit increpare iudex: sed secus in appellatione ante diffinitiuam interposita: q: ibi fit q̄rela tñ de iniquitate iudicātis: ad hoc. ȝ. e. interposita. §. vlti. An aūt si iudex ap. ꝓnunciet bene iudicatum ⁊ male appellatum: ipse idem vel primus iudex habeat exequi sētentiam. no. ȝ. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. in glo. vlt. Jo. an.

Ab eo. Primo ponit tempus petendoꝝ apostoloꝝ. Secundo declarat. c. ut super. ȝ. eo. Secunda ibi: illud autem. do.

m ¶ xxx. dies. ij. q. vi. post ap. ⁊. §. ul. i fin. ⁊. C. de ap. iudicib⁹. olī dabant solū qnq3 dies. ij. q. vi. ab eo. ⁊ currunt isti dies a die snie: ut i p̄dī. §. ⁊. p̄dī. l. iudicibus. qō veꝝ itelligo qn̄ ē appellatū infra. x. dies: cum enī non teneat qs appellare nisi a tpe scie: ad hoc. j. e. concertatiōi. pone ꝙ post. xxx. dies appellet tūc īpossibile fuit tpa a die snie ꝯputari. ⁊ tē puto illos. xxx. dies a die snie computari: ad hoc. C. de tēpo. ap. l. i.

n ¶ Instāter. sic. c. di. p̄sca. ȝ. ꝺ renun. quidam. Quid si qs dicat aplos peto: ⁊ iterū peto: ⁊ cū instātia peto: nūqd dicet instanter petiuisse: vr ꝙ iterātōes ille habeant solū p vna petitiōe: sicut cū qs dicat appello appello vnica est appellatō. xxi. q. ij. lotharius. ꝯsuetudo q̄ est optima legū iterpres. ȝ. de ꝯsue. cuz dilect⁹. iterpretat talē petitionez i stātez dici ꝙ tz guil. in spe. ti. de ap. §. sequit ad fi. dicens ꝙ hoc nūq̄ vidit opponi: ⁊ ꝙ satisfacit q instanter in ipso actu appellādi illos petit: tu dic ꝙ debz illos iteꝝ petere: cū text⁹ dicat eos instāter ⁊ sepius petēdos. ij. q. vi. p⁹ ap. j. dic cū debita istātia: ⁊ ad hoc. j. de sen. ex. ꝯstōem i fi. hodie dic ut in cle. e. ti. q̄uis. i. rñ. iudex tñ ēt non petēti aplos dare dz. C. de ap. q̄ñ. ij. q. vi. ab eo. Sz lz tūc nō det nō hz locum pena de qua. j. ij. rñ.

o ¶ Vadat. sed nonne iter arreptuz habet p ap. ȝ. e. dilecti filij. i. forte illō hodie correctuz est p decre. ut debitus. de ap. uel lz hēat pro appellatione cū tñ appellatuz ē vbo: n̄ habet p aplos ruz petitiōe: ut h: ⁊ fuit hoc statutum ut facilior instructio per aplos hēat. ȝ. eo. ut sup: sīle est vbi nō sufficit scrīi: q: requiritur verbū. ȝ. de elec. ecclesia vr̄a.

p ¶ Decreuit. ȝ. eo. sup. io. an.

q ¶ Loco. q: nō cuz eqtat: uel p viā pgit: ⁊ ꝙ dic tpe. i. infra dictos. xxx. dies vl n̄ ꝺ nocte: vel cum est in prandio ul in missa.

r ¶ Expresse. hoc est aperta vel manifesta rebellio: ad idem. j. de sen. ex. venerabilibus. §. secus.

s ¶ Negligenter. hic dolus ⁊ negligentia equiparātur: ⁊ facit ad ea que dixi. ȝ. de elec. si compromissarius. Jo. an.

Non solum. Hec ē solēnis decre. ⁊ hz materiā vtilez ⁊ quotidianā. Sūt due partes. Prima loquit de appellatiōe iteriecta. Scḋa ꝺ interiecta p⁹ ibi: illa. Et q̄libet ps a suo generali dicto vnum casum excipit. In p̄ma ibi: exceptis. In scḋa ibi: nisi. Premitte qō sit remediuz attentati ⁊ i quo differat ab interdicto vn̄ vi: cuius dr̄iam hēs p ino. in. c. ex pte. ȝ. ꝺ rescrip. De maio. ⁊ obe. dilecti p glo. in cle. ij. ut lite pē. do. Ortum habuit ista decre. ex his q̄ no. inno. ⁊ hosti. ȝ. e. bone. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. de excep. dilecti: de elec. dudum. ij. ⁊ plene per Gar. de elec. cupientes. §. pe. in fi.

t ¶ Diffinitiua. distinguit igit hec decre. iter appel. a diffinitiua ⁊ ab iterlocutoria interpositam: vt etiam predicti doctores dicebant: ⁊ ratio. j. patebit.

u ¶ Casib⁹. vt q: ꝯtumax fuit in nō veniendo vel insignis latro vel criminosus notorius: ad h. ȝ. e. romana. §. si autē. ȝ. eo. proposuisti. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊ idē i altis casib⁹ quos hēs. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. C. quoꝝ ap. n̄ re. l. ij. iij. iiij. v. ⁊ vi. ff. ꝺ ap. reci. vel n̄. l. pe. ⁊ vl. ȝ. e. ꝯstitut⁹. ij. i his casib⁹ eēt iniquū ꝙ appellatio executiōez snie ipediret: cū tali appellatōi n̄ sit ꝺferēduz: vt i p̄dictis iurib⁹. Sed quid dices pars appellata dicit casuz talez esse: i quo appellari non potuit: ⁊ iō talis appellationis obtentu reuocationez fieri n̄ ꝺbere p moduz attētati appellās ꝯdicit. pōe i terminis dicit. n. fuisse de ꝯtumacē: i n̄ veniēdo: appellās negat qd erit i dubio: fiet ne reuocatio? Dixit i hac qōe gar. fore distiguēdū. vtꝝ ps appellata velit icōtinenti ꝓbare illā ꝯtumaciā. dicens hodie ꝯstat ⁊c. an dilationes lōgiores expectat. In p̄mo casu nō fiet reuocatio. In scḋo sic: ad h. ff. ad exhi. l. iij. ibidez. ꝺ testi. spo. lras. ȝ. e. li. ꝺ excep. pia. ȝ. ꝺ testi. veniens. ij. ff. vt i pos. leg. a. si is a quo cuz si. als semp ꝯtumax negaret se ꝯtumacez: ⁊ idem in similibus.

x ¶ Ante oīa. ⁊ sic nō expectabit euent⁹ litis: vt i pr. casu. Sciat. tñ ꝙ de hoc primo ꝯstare necesse ē. s. ꝙ fuerit diffinitū ⁊ appellatū ⁊ post attētatuz. vn̄ vides qō supra ponit p ꝯstāti. s. ꝙ sint inouata. Sz ꝯ vr dicere lex. ff. de ap. cuz ex ea. que

dicit q̃ ex tunc reuocabitur quod factum est post appellationem: cũ appellãs me liorem sniam meruerit obtinere: ergo nõ ante. Jo. ibi nõ negat quin etiã ante reuocari possit quod conceditur p alias leges. ff. nil innouari ap. pen. in rubro et nigro: ꝛ sic vacat ibi ar. a ꝯrio sicut ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. l. conuenticulam.

a ¶ Decẽdiũ. secus si post: q2 tũc nõ teneret appellatio ne ipsius ptextu fieret attẽtatorũ reuocatio. s. e. romana. §. si vero. Sũt ãt isti dies vtiles a pncipio ꝛ i pgressu ꝛ cõtinui: ꝛ fit ipsoꝝ cõputatio d mo mẽto ad momẽtũ qd dic ut plene no. ij. q. vi. anterioꝝ. ꝛc.

b ¶ Innouari. hic repetere debent ante oĩa per ap. iudicẽ penitus reuocari ac si ꝛc.

c ¶ Innouata fuissent. ꝛ est ideo q2 sicut p9 appellationẽ a diffinitiua nil attentari debet: vt. s. i. rñso: sic nec pẽdẽte iure qd competit ꝯdẽnato ad appellandũ. s. vsq3 ad. x. dies. Jndultum. n. a iure bñficiũ ꝛc. j. de re. iu. idultum. xxviij. di. de his. tũc. n. pprie dr iudicatũ: qñ infra illud appellari nõ põt. s. de re iudi. q̃ ad ꝯsultationẽ ꝛ an hoc habeat locũ in snĩa excõicationis: vide qd dixi. j. de sen. ex. venerabilib9. §. porro. ꝛ notabatur qd h dr. ff. nil ino. ap. pẽ. l. i. i pn. in pma gl. ff. de ver. sig. si qua pena circa mediũ. Jo. an.

d ¶ Diffinitiuã. s. ab iterlocutoria vel grauamine: hmõi autẽ dicti ẽ rõ quia i casu isto appellatio d3 interponi expssa cã pbabili nec sufficit cãm eẽ pbabilẽ nisi sit vera. s. e. iterposita. i pn. Est igit necesse q̃ pus ꝯstet de veritate. In euẽtũ lĩtis scietur an attẽtata veniãt reuocãda necne: ꝛ ẽ si. s. d frigi. fraternitatis. nec est hoc ius nouũ: immo pbat expresse p antiqua iura. nõne eni3 semper papa i appellationibus añ snĩam interiectis mãdat: si ẽ ita reuocato in irritũ ꝛc. s. d rescrip. significãte. ꝛ duob9. c. se. s. de iudi exhibita. s. e. significãtib9 cũ multis si.

e ¶ Nisi iudex. ponit vnũ casu3 exceptũ a primo generali dicto: aliũ casũ posses addere qñ. s. iudex ipse detulerat appellationi. s. e. cũ appellationibus. Jo. an.

f ¶ Deuolutum. alias inhiberi non posset. s. e. romana. §. si vero. ꝛ. §. se.

g ¶ Quicqd. itellige q̃ p ipm iudicẽ attẽtari ñ possit: hoc dico: q2 qdã possent iudices a qbus appellatũ ẽ: sic ẽ reformare possessionẽ appellãti cũ sibi turbata fuit omittere tñ d3 articulũ sup quo appellatũ ẽ. s. e. ti. cũ teneatur. Item si appellãs nimis plurũ terminũ assignauit põt moderari. s. e. cũ sit romana: ꝛ. c. ꝯsuluit i si. b ¶ Causa. propter quam appellatum.

i ¶ Reducẽdũ. decre. ista loquit i his q̃ sunt attentata p iudicẽ: ꝛ hoc apparet ex eo q̃ dicit inhibeat canonice iudici ꝛc. si aũt aliqd attẽtaret a tertio. i. q ñ fuit ps uel iudex i eã illa attẽtata nõ reuocant p modũ attẽtati a iudice ad quẽ fuit appellatũ: sed p suũ ppriũ iudicẽ cognito de cã suato iuris ordine. s. e. ti. romana §. i aliũ. ff. de rei ven. a quo. nõ. n. piudicat alijs res iter alios acta. s. d re iu. q̃ uis. qd ẽ veꝝ: nisi ille terti9 p attẽtationẽ illã iurisditionẽ iudicis ipediret: de of. dle. c. i. ñ ob. s. e. hõc. vbi vr attẽtatũ a tertio reuocari p modũ attẽtati: ibi. n. fuit generaliter appellatũ: ne qs sup possessionẽ ꝛc. ꝛ id molestãs ñ potuit dici terti9. s3 poti9 pars appellata. Alij dicũt q̃ illud reducit i pstinũ statum p iterdcm vñ vi: nõ p modũ attẽtati: ꝛ s3 hoc nõ ob. idẽ ꝛ p eadẽ iura itellige si terti9 aliqd attẽtat lite relatõe ul ꝯsultatõe pẽdẽte: h tñ oĩa de tali tertio itelligas q cũ pte uel iudice nihil attẽtat illicitũ: nec ab eis cãm cepit hre: als sec9. s. d ꝯsti. cũ. M. in fi. ut li. pẽ. eccsia. ij. Si ãt aliqd attẽtet a pte: aut illd d natura sua ẽ irreuocabile: aut reuocabile. Si irreuocabile: puta pẽdẽte ap. ul lite iter duos sup spõsa: alius eoꝝ cũ ea p verba de psenti ꝯrit: ẽt post inhibitionem fiet reuocatio: q2 ex futuro euẽtu patebit an valeat mrĩmoniũ uel ñ. s. cũ ppetuũ ipedimẽtũ pcessit necne s3 bñ fiet ad tps sepatio ꝛ alia pñia uel pena imponit. s. de ma. ꝯc. ꝯ iter. ec. c. i. ꝛ ul. Si vo reuocabile sit: distinguo an sit licitũ uel illicitũ. Si illicitũ. ut q2 ap. pẽ. ps spoliat ptẽ: reuocat p modũ attẽtati: de appel. bone. ff. de edil. edic. ediles §. Itẽ sciẽdũ. Et fit talis reuocatio ꝛ restõ ex solo iudicis officio: ut li. pẽ. c. i. ꝛ p totũ. Tenet tñ duo pbare q̃ inouatũ fuerit: ꝛ q̃ li. pẽ. uel ap. ut li. pẽ. p totum Si vo aliqd attẽtet qd als eẽt licitũ: ut si qs facit q̃ de iure cõi sibi cõpetunt: ut puta ap. pen. collegiu3 eligit: ul his silia: ꝛ si extraiudicialis fuit appellatio: talia attẽtata ñ reuocant p modũ attẽtati: s3 pẽdẽt ex euẽtu futuro. s. de elec. cu3 inter. ꝛ. c. cõsideram9. C. d rei vẽ. si fundũ. Si ãt i iudicio fuerat iterposita: h fuerunt opiniones no. de in inte. resti. c. ij. d iurepa. ex lfis. Dic tñ s3 gar. q̃ si li. ul ap. pẽ. qs vtit possessiõe eo mõ quo añ nil inouãs illicitũ vl dolosu3 i piudiciũ ptis nõ h3 locu3 reuocatio p modu3 attẽtati: cu3 nil inouari videat. viij. q. iiij. nõne. imo circa ipm fieret inouatio: qd pbibitu3 ẽ: ut i pdictis iurib9. Si ãt dicit aduersarius aliqd imutatu3 illicite: pbet hoc. s. e. hõc. d iurepa. ex lfis. als pendent ex futuro euẽtu: d resti. i ite. c. ij. nisi probibitio iudicis ex cã interposita aliõ iducat. s d pbẽ. iter cetera. s. d dispõ. spu. ad dissoluẽdu3. ff. ne qd i lo. pu. l. ul. vñ vnum scias q̃ si ps appellãs aliqd illicitũ attẽtat: eo ipo idignã se fac appellatiõis beneficio ꝛ pcedit iudex a quo appellatũ est p inde ac si ñ fuisset appellatũ. s. e. an sit. s in casum ino. Sed redeũdo ad tertũ qro: si iudex appellationis statum reuocat attẽtata: postea pnũciet male appellatũ: nũqd illa reuocata resumũt vigorẽ ipso iure? Rñ. nõ: q2 illa reuocatio legitime fcã est ad tuitionẽ appellatõis: cũ pcessus in ipsius appellatõis ꝯtẽptũ factus fuerit ꝛ id tanquam legitime fcã: firma ꝛ stabilis psueret. C. d adul. Gra. ch9. Itẽ illa reuocatõ fuit qsi interlocutoria: ꝛ sic cum ab ea nõ fuerit appellatũ trãsiuit i rẽ iudicatã. s. de elec. cũ dilecti de re iud. q̃ ad consultationem. Cũ igit talis reuocatio ñ pendeat ex euẽtu ap. s3 sola dependẽtia appellationis ad reuocationem sufficiat: ut hic: ꝛ. s. de iureiu. venientes qcqd de appellatõe cõtigit sem ipa pẽdẽte fuit legitime reuocatũ. pnũciata igit ap. legitima: d nouo iteꝝ pcedetur: d ac cu. qliter. ꝛ qñ. i.

que medio tpe inter sententiam ꝛ appellationez: q̃ postmodu3 infra decendiũ[a] interponit ab eade3 contingit innouari[b]: ac si post appellationem eande3 innouata[c] fuissent. ¶ Illa vero q̃ post appellatione3 interpositã ante diffinitiuã[d] sniam innouãt: donec appellationis cã3 verã esse ꝯstiterit reuocari non debent: nisi iudex[e] appellationis post q̃3 sibi constiterit: p appellatione3 emissam ex causa pbabili fore ad se negotiũ deuolutũ[f] ibibeat canonice iudici a quo appellatum extitit ne pcedat: tunc. n. qcqd[g] post inbibitionẽ huiusmodi fuerit inouatum: est: l3 cã[h] eade3 non sit vera p eũdẽ appellatõis iudice3 añ oĩa in statum pristinum reducendum[i]. I Dem.

¶ Qui appellat extra iudiciu3: infra. x. dies quo sciuit grauamẽ appellare deb3: postea per remediu3 iuris cõmunis audiet: sed non per appellationis remedium. Jo. an.

Concertatõi antiq̃ finẽ iponere psenti ꝯstõne volẽtes: Statuimus. vt ab electionibus postulationib9 puisionib9 ꝛ qbuslibet extraiudicialib9[k] actib9 in quibus põt appellatio iterponi: qsqs ex eis grauatũ[l] se reputãs p appellationis bñficiu3 grauamẽ illatum desiderauerit reuocari: ifra. x. dies postquã sciuerit[m]: si velit appellet Post decendium vero eide3 aditus nõ pateat appellãdi: Sed si per contradictionem debita3[n] vel alia iuris remedia petierit reuocari grauamẽ: ei Dũmõ medio tpe his non assenserit[o] lapsus decendii non obsistat[p]. I Dem.

¶ Valet appellatio i scriptis porrecta: licet coram iudice non legatur. hoc dicit 3en.

Appellatio quam in scriptis[q]

Concertationi. Primo ponit motiuũ ꝯstitutionis. Scdo ibi: Statuim9. cõstõem que distinguit an per appellationẽ uel alr petat reuocari grauamen. Et s3 mẽbrũ ibi: sed si cui determinationem interserit ibi: dummodo. Do.

Emanauit hec decre. ad declarationẽ eius quod no. Jo. ij. q. vi. biduum ꝛ hosti. de ap. ut debitus. ꝛ inno. s. eo. bone. dñs Jo. an.

k ¶ Extraiudicialibus. siue fiant a iudice siue a priuato. s. e. c. i.

l ¶ Grauatu3. no. q̃ decre. ista locum h3 in ap. interposita a grauamine iam illato: secus si ab inferendo. cum ex probabili cã timet ꝛ interponitur appellatio. vñ aduerte q̃ infra. x. dies appellãdum sit a grauamine extra iudiciu3. allegabatur talis rõ: si appellari possit. xi. die: eade3 ratione ꝛ centesimo. qd eẽt absurdu3. Preterea si qs velit dicere decurionẽ legitime nõ creatu3: non audit nisi infra legitimum tps ꝯdicat. ff. de decuri. iperatores. §. si. ꝛ infra id tps infra qd appellãdum est ar. C. q ad ciuilia: ꝛ. l. nominationes. ij. q. vi. §. diffinitiua. ver. nolatiões. qd. n. tps in snĩjs attenditur attendi d3 ꝛ i his in qb9 nõ profert snĩa. ff. qñ ap. sit. l. i. §. in snĩjs. ꝛ. ij. q. vi. biduum. Dicebat ãt hosti. in decre. ut debitus. ad fi. de ap. q̃ in electõnibus añ ꝛ post ẽt post. x. dies poterit appellari: sed hoc modo: q2 si ex legitima causa interponitur appellatio ne fiat electio valet: ꝛ cã probata irritabitur electio postea subsecuta. s. de elec. cõsiderauim9: ꝛ. c. constitutis ij. alias non reuocabitur: ut. s. dixi. c. px. post electione3 ꝛ añ cõfirmationem appellatur ẽt post. x. dies ne fiat ꝯfirmatio: ꝛ sic posset itelligi qd no. inno. in decre. bone. q̃ extra iudiciu3 appellat post. x. dies: cu3. n. extraiudicialis appellatio non sit aliud q̃ ad cãm prouocatio. s. e. cum sit. sicut lesus qñcũq3 põt ledẽtem ad iudicium vocari facere: sic cum potest prouocare ad cãm extra iudicium appellãdo. nõ. n. transit grauamen in rem iudicatam sicut snĩa: vt. s. e. romana. §. si vero. In iudicialibus autem actibus uel q̃si necesse est infra. x. dies appellari: ꝛ sic intelligunt leges pus inducte: loquit. n. in electionibus in qbus decretu3 decurionu3 qd ẽ q̃si iudiciale: vel presidis interponit: ad hoc. ff. qñ ap. sit. l. j. Sed decretum canonicoꝝ eligentiũ nõ ẽ iudiciale uel q̃si: immo oĩno extraiudiciale. Expeditum ergo sit per hãc decre. q̃ a grauamine extra iudicium illato necesse est infra. x. dies appellari: ꝛ sic intelligatur. s. d elec. c. i. ꝛ. c. vt circa. ꝛ. c. cupiẽtes. als appellatio non deuolueret. s. e. romana. §. si vero. Juris ãt alia remedia propter hoc nõ tolluntur: vt sequitur.

m ¶ Sciuerit. est enim tps vtile a principio: licet continuum i progressu ꝛ hoc plene no. ij. q. vi. anterioꝝ. ꝛ fit de momento ad momentu3 computatio ut ibi. Et intelligo sciuerit non solu3 actum illum factum: sed per illum se grauatum. Quid. n. si sciui te electum: ꝛ post. x. dies sciui q̃ prius mihi de illo beneficio papa prouiderat: adhuc ifra. x. dies a die sciẽtie prouocabo: q2 modo scio me grauatum. ꝛ hoc sonat hec littera.

n ¶ Debitã. ut si corã supiore excipiatur: uel cessatio petatur. uel his. si.

o ¶ Assenserit. scienter: pp ea que. s. dixi: nil. n. ta3 ꝯrium ꝯsensui sicut error. ff. de iuris. om. iu. si per errorem. ꝛ intellige assenserit etiam tacite. de of. dele. gratũ. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. cũ suis concor.

p ¶ Obsistat. optime concordat. s. e. li. de resti. in inte. c. ij.

Appellatio. Quia breue est nõ diuiditur. Do. Hoc notat guil. in spe. co. ti. §. qualiter ãt in prin.

q ¶ In scriptis. sic enim est appellandum ante sniam: ꝛ a sentẽtia ex interuallo quod dic ut no. s. co. ti. c. i.

a ¶ Judici. No. appellādū corā iudice: de hoc p Jo. ij. q. vi. biduū. ⁊ per ber. s̄. e. suggestū. Indistincte teneas cū in iudicijs vl' extra a iudice appellatur coram iudice appellādū. s̄. e. li. cordi. s̄. e. ut debit⁹. ibi coram codez iudice ⁊c. ⁊ hoc si pōt ipsi⁹ hēri copia: ⁊ i publico nō in hortis uel villa sb urbana. ij. q. vi. biduū. uel nisi iustus met⁹ appellātē excuset. s̄. e. ti. c. vl. Si vero sūt plures iudices. dic ut in de. e. ti. si a iudicibus. Jo. an.

b ¶ Propōis. ⁊ probas. s̄. de conces. preben. cū sup qbz. vt ergo dixi. s̄. e. c. i. nō est necesse q scriptura appel. sit auc. dūmō possit probari: tutuz ēm q p notariū de hoc fiat scriptura publica: qr qcquid continet i charta difficile est probare.

c ¶ Lecta. videbat ɔtra. ar. eius qd df. s̄. ti. pri. c. vl. in fi. cū suis ɔcor. sicut enim requirit q snia legat p iudicē: nec suffic q i scriptis edat ut ibi: sic etiā videt non sufficere q appellatio i scriptis edatur: nisi ēt legatur sz nō tāta solēnitas reqrit in appellando qta i diffiniēdo: als seqret q die feriato non posset appellari: sic nec diffinitiua pferri: ⁊ q appellās habet sedere ⁊ nō stare: ⁊ h sunt falsa. cū ergo dcre. ut debit⁹. ⁊ decre. cordi. hoc solū reqrant q assignet uel exponat causa pbabilis ul' i scriptis: assignare aūt sit vbis nuncupatiue tu testamēto uel codicillis. ff. d v. si. assignare. ff. de assi. liber. l. i. §. assignare ergo ⁊ i scriptis assignādo ⁊ porrigēdo iudici satisfactū ē iuri: ⁊ facit ad hoc. s̄. d of. or. si canonici: sicut. n. ibi sufficit cām cessatiōis scribere ⁊ scripturā assignare ei ɔ quē cessat: sic ⁊ h i appellatōe: sic ⁊ oli dabat marit⁹ vxori sue libellū repudij qd sufficiebat: lz nō legeret. de quo df i proemio decr. probat hoc ēt. ij. q. vi. si quis libellos appellatōis igesserit. ⁊ l. biduū ver. si qs ipsius. ibi ut ei libellos daret. Et qd hic de appellatōib⁹ dicitur de exceptionibus intelligo ut sufficiat illas dari in scriptis licet nō legantur ad hoc. s̄. de proba. quoniam contra. Jo. an.

iudici[a] a quo appellare volebas: te porrexisse, pponis[b]: non pōt: ex eo q coraz ipso lecta[c] non fuerit rationabiliter impugnari. I Dem.

¶ Judex a quo cōpellere non pōt appellātē a grauamine ipsius veritatē pbare: lz citare pōt ad ipsi⁹ reuocationē audiēdā qua in cā pcedere poterit eius cōtumacia non obstante: ac si nunquam appellasset. hoc dicit. zen.

Si a iudice a quo pp grauamē[d] qd tibi pponis illatū appellas: ad docēdū te fore grauatū: et ad audiendā reuocationez eiusdez grauaminis: si de ipso docueris: tibi termin⁹ pfigat: Nec corā eo cū ipse p[e] se id uidere hēat: hoc docere: nec etiā tāquā corā iudice: cuz per appellationē sit suspensa ipsi⁹ iurisditio ɔparet teneris[f]: Nisi ad hoc solū ut reuocationē ipaz audias si eā duxerit faciendā: als si ñ cōparueris: ⁊ ipse in termio grauamē reuocauerit cū effectu[g] poterit ex tūc libere i cā pcedet ac si appellatio interposita non fuisset[h].

I Dem.

¶ A collatiōe capituli ad epm appellatur si vt canonicus interfuit: secus si vt prelatus. h. d. Ho.

A Collatione bñficij: quā ɔmuniter p epm ⁊ caplm in tuum piudiciū[i] factā eē pponis: Non ad ipm epm si in ea vt prelatus[k] interfuit: sed ad supiorez[l] te oportuit appellare: Alias si ut canonic⁹[m] iterfuisset in ea potuisti[n] appellare licite ad eundem. I Dem.

¶ Per appellationē interposita a diffinitiua reuocari pōt iterlocutoria pncipali negocio preiudicās: alias non. Jo. an.

Licet ab interlocutoria p quā pacti[o] vel prescriptionis aut alia pncipali negocio piudicās[p] ul' iudiciū nullū rēddens[q] exceptio est repulsa nō[r] fuerit appellatū[s]: si tñ a diffinitiua q post modū ēt vltra[t] decēdiū pmulgat appellari[u] ɔtingat: pōt in appellationis cā ipsum grauamē p iterlocutoriā eādē illa tū licite p appellatōis iudicē emendari[x]. ¶ Ubi vero interlocutoria

negocia tali expediri compendio: q per exactam subtilitatem longo prorogari dispendio. s̄. ti. proxi. abbate sane. in fi. preterea legitime tenetur cōparere ob id quod sequitur ⁊ tamen comparendo non renunciat appellationi.

g ¶ Effectu. effectualiter. n. intelligēda sūt verba: vt. s̄. de cle. non residē. rela. tū cū suis cōcor. Hinc. n. ē q nō sufficit dicere se paratū reuocare nisi ⁊ reuocz: ad hoc. s̄. de eo q mit. i pos. cā rei ser. c. i. ad h. s̄. ti. pr. ad apli ce v. exatqz parata. Item si grauamē fuit vbale reuocatio sufficiat vbalis. si reale ñ suffic vbalis nisi re etiā reuocet. Jo. an.

h ¶ Non fuisset. qr cessante grauamine cessare debz appellatio vt. s̄. e. cum cessante. Jo. an.

A Collatione. Duo facit quia circa vnum thema distinguit. Primū ibi: nō ad ipsuz. Scdm membrū ibi. Alias si. Ho. hoc no. hosti. de exces. prela. c. i.

i ¶ Preiudiciū. als appellare non lz. ij. q. vi. non solent. s̄. de elec. cū inter. R. ff. de ap. l. i.

k ¶ Prelatus. qd psumit nisi aliud appareat. Et si queratur quō cōstabit an sit ibi ut platus an sit ibi vt canonicus? Recitari solet. s̄. de cces. pbē. postulastis. si ē in pmo loco ⁊ ei primo scribit tūc appet cū eē vt epz ul' caput: sed qñ sedet ⁊ subscribit post archidiaconū uel aliū q ibi dē psit caplo: tūc pz ipm ibi esse ut canonicū: ad hoc. xvij. di. c. vl. de ma. ⁊ obe. statuimus.

l ¶ Superiorē. papā vel proximum. s̄. e. ti. dilecti. vlti.

m ¶ Canonic⁹. s̄. de cces. pbē. postulastis. j. de pbē. cum in ecclesia. ne se. vacan. c. i. cum si.

Si a iudice. Glo. nō summat sed sm zen. pōt summari ut in rubro. Uel posset alr sūmari ut cōprehendat totuz. Judex a quo cōpellere nō pōt appellātē a grauamine veritatē ipsi⁹ pbare sz citare pōt ad ipsi⁹ reuocationē audiēdā: q fcā pcedere poterit ei⁹ ɔtumacia nō obstāte ac si nunq appellasset. h. d. Primo ponit thema. Scdo ibi: nec corā eo. duo dubia soluit vtriusqz reddēs rōem. Tertio ibi: nisi. Scdm determiat ⁊ dclarat. Ho. emanauit ad declarationē eor que no. Ber. ⁊ moderni. s̄. e. cuz cessante. Et dic iudice ordinario uel delegato: ⁊ idē si esset arbiter iuris a quo potest appellari. s̄. e. li. de offi. dele. arbitris.

d ¶ Grauamen. secus enī a snia diffinitiua quā iudex reuocare nō potest. functus est enī officio suo semel iudicando siue bn siue male. ff. de re iu. iudex. s̄. de of. dele. in lris. ⁊. c. venerabilis. intellige igit grauamen siue p interlocutoriā siue preter interlocutoriam inferatur.

e ¶ Per se. dz enī esse de fcō suo certus. s̄. de rescrip. ab excōicato. C. de relin. ven. qsqs. veritas enī cause appellationis pbanda est coram iudice ap. vt. s̄. e. romana. ⁊. c. cum appellationibus. ergo non coram iudice a quo appellatur: saluo eo quod dicitur. s̄. e. ti. interposita.

f ¶ Teneris. q si cōpareat ⁊ corā iudice ipso a quo appellauit de grauamine doceat: nunquid ab ap. vt recessisse? vr pmo q sic p decre. s̄. de of. dele. gratum. s̄. de testi. cū venisset. in qbus df: q si appellās post appellationē pbatōes iducit corā illo a quo appellauerat appellatōi renūciat. Itē h lra dicit q p appella. suspensa sit iurisditio iudicis: si ergo aliqd facit corā ipso vt corā iudice: allegat ɔria ⁊ sic nō audit ad hoc. s̄. e. sollicitudinē. cū suis cōcor. ɔ. s̄. e. iterposita. vbi df q appellās pōt pbare si vult veritatē cause corā iudice a quo appellat. Sz rñderi pt decre. illā locū hre añ appellationē. satis credo q p actum istū semp intēdat ad iudicis iurisdicōnē declinādā q p hoc appellatōi ñ renūciat. ⁊ h sonat lra q dicit h ñ teneris nō dixit nec potes. ⁊ sic ēt soluit qd df d allegante ɔria: cū ista ñ sint ɔria q ad vnū finē tēdūt: ⁊ facit qd dixi. j. de re. iu. nullus plurib⁹ ad dcre. gratū: ⁊ cū venissent. rñdet q ille pbatiōes fiebāt sup pncipali negocio: ⁊ ideo bñ renūciabat appellationi: quia ɔrius sibi: sz h sec⁹ faciat p hac pte q iste puocar⁹ ē: ad hoc. ff. d ɔdi. fur. ⁊ id. i pn. s̄. de excep. cū iter porē. ⁊ accedāt q no. iij. q. iij. offerat. s̄. de re iu. iter mōasteriuz. ⁊ vtilius videt

n ¶ Potuisti. si. xvij. di. multis vbi de archiepo appellat ad synodū: cui tñ pest archieps ad idē. ff. qñ ap. sit. l. i. §. solēt. vbi de ordinario ⁊ psidē appellat ad psidē. Et q dicit potuisti: intelligo ⁊ debuisti nisi appellaret ad papā: cū gradatim sit appellādū. s̄. e. dilecti. Puto tñ q si appellās hoc petit: ipse eps habeat cām delegare: cū satis sit suspect⁹: ne velit venire ɔ fcm suū: lz id fecerit ut ali⁹: ad instar eius qd dicimus de iudice a quo fuit appellatum: qui efficit iurisditionis eius ad quem fuerat appellatū: de hoc. iij. q. vij. §. tria. ver. Item si cōtra. patrem. s̄. de elec. querelam. in prima glo. ⁊. C. de ap. eos. in prin.

Licet. Sunt duo dicta sm ibi: vbi vero. Ho. Et determinat h altercatio i no. ⁊ hosti. no. p eos. s̄. d re iudi. q ad ɔsultationē. ⁊. s̄. qd me. cā. c. vlti. ⁊ i inno. opi. approbat.

o ¶ Pacti. de pptuo nō petēdo: vel similis.

p ¶ Preiudicans. quod in peremptorijs regulariter est videre.

q ¶ Reddens. sicut exceptio falsi. ff. de iudi. licet. s̄. d excep. cū venerabilis. s̄. d procu. in nostra. uel exceptio contra rescriptum: quod ab excōicato fuerit impetratum. s̄. e. li. de rescrip. c. i. cum si.

r ¶ Non fuerit. secus si a repulsione fuisset appellatum secūdo: ⁊ succubuisset appellans: quod dicit i de. e. cum a repulsione.

s ¶ Appellatum. ⁊ sic videatur transisse i rem iudicatam. s̄. d elec. cum dilecti i fi. de testi. significauerunt. cum si.

t ¶ Ultra. dcēdiū: hoc dicit ut maior sit dubitatio. Dicebāt. n. qdā q si ñ fluxerat decēdiū cū appellauit a die iterlocutorie: tunc reuocari poterat iterlocutoria. ⁊ repeti exceptio p ipsaz reprobata qñ itelligat sup diffinitiua ⁊ interlocutoria appellatū. Et ipugnabat h opinio tali mō: certū est q alr appellatur ab iterlocutoria q a diffinitiua: ⁊ ēt a diffinitiua cōtinēte plures articulos in vno pōt appellari: i alio non: de testa. raynaldus. cū si. ⁊ ob hoc dicebāt scdi: q ex quo appellatū erat a diffinitiua: indistīcte oēs exceptiōes admissas ⁊ nō admissas siue fuerit iterlocutū siue nō: siue. x. dies fluxerint siue non repetere licebit. ⁊ vr hoc satis expressum. ff. de ap. l. i. §. i. ⁊ vl. ⁊. l. ij. ⁊. iij. ff. qñ ap. sit. l. i. ex quo. n. admittit ad decēdiū sup pncipali qd ē maius: igit ɔ iterlocutoriā qd minus est. veritas eniz semp est iuuanda. Preterea iudex ap. succedit i locū pncipalis. l. cū apud. ff. in di. sol. sz iterlocutoria non transit i rem iudicatā quo ad iudicē pncipalis cause: ergo nec quo ad iudicē appellatōis: qn dare possit licētiā exceptionē repetendi. Inno. vero tenebat opi. h approbatā. Hosti. dicebat q cū sm leges regularit añ sniam non appelletur oia grauamīa illata i causa habent releuari per appellationem iterpositam a diffinitiua: sed sm canones a qlibet iterlocutoria: ⁊ quolibet grauamie potest appellari ⁊ id quātūcūqz a diffinitiua appellet: firma manet iterlocutoria a qua ifra. x. dies nō fuit appellatum.

u ¶ Appellari. j. x. dies a die snie: vel ex quo sciuit. s̄. eo. concertatōi.

x ¶ Emendari. sicut. n. cōclusio fcā i pncipali nō parat piudiciū quomin⁹ noua iura possint in appel. cā pduci. s̄. de testi. fraternitatis: ⁊ de fi. istru. iter dilectos. C. de tempo. ap. per hāc. ita nec iterlocutoria preiudiciū parat quominus vetera iura repeti possint vt h: alias eniz quid prodesset super diffinitiua appellasse.

a ¶ Non parat. sicut est videre in dilatorijs vel in condẽnationibus expensaruʒ super eo ꝙ in exceptione succubuit: vel propter aliã cãm similem.
b ¶ Vel repete. super eo quod no.
c ¶ Appellatum. ab ipsa. Quid si lata tali interlocutoria iudex statim vult ꝓcedere in causa: petit pars ꝯ quã lata est iterlocutoria nõ procedi infra. x. dies: vt õ liberet an ab ipsa iterlocutoria appellare velit necne: queritur an sit audienda. Et vr̃ ꝙ sic. q꞉ beneficium iuris. ⁊c. xxviij. dis. de his. ĩ. de reg. iur. indultuʒ. cũ suis cõcor. ad hoc optime facit. ij. q. vi. anteriorum. vbi dr̃ ꝙ. x. dies danť ad appellandũ vt liceat infra ipsum spaciũ plenissime deliberare an appellandum ei sit vel quiescendum: sʒ iste litigando ⁊ procedendo sup principali sic plenissime deliberare non põt. So. dico ꝙ non est audienda: ⁊ hoc no. Guil. ĩ spe. ti. de ap. §. restat videre. in fi. ⁊ est eius rõ: q꞉ quo ad iudicẽ non transit in rem iudicatam snĩa ⁊ ideo cum possit eam reuocare non omittat ꝓcessum ⁊ in hoc dicit in ꝓuata sua examinatione oẽs rectores boñ. concordasse: ⁊ vide euidentẽ rõnem: si ꝯrium diceres nunquã eẽt litium finis: in qualibet enĩ interlocutoria: termini assignatiõe: vel iudicis actu diceret pars gḙscatis per. x. dies vt deliberem an velim appellare. quod esset absurdum.
d ¶ Incerieciã. intelligo etiam si. ĩ. x. dies a die ipsius interlocutorie a diffinitiua fuerit appellatum propter rõnes q̃s dixi supra in glo. hoc dicit in principio. Jo. an.
e ¶ Reuocari. iudex ergo ĩ quẽ ex appellationis virtute principale negociũ transit: õ his que principale nõ impediunt intromittere se non debet.

super eo profertur: qõ non parat[a] preiudicium negocio principali: vel[b] iudiciuʒ nulluʒ reddit: nisi fuerit appellatum[c] ab ipsa per appellationem a diffinitiua postea interiectam[d] grauamen illatum nequaquam poterit reuocari[e].

¶ Incipit liber tertius.

Rubrica De vita ⁊ ho. clericorũ.

Bonifacius octauus.

¶ Clericus ioculator anno vł tertio monitus non desistẽs ipso iure perdit priuilegiũ clericale. Jo. an.

Clerici q clericalis ordinis[f] dignitati non modicum detrahẽtes se ioculatores[g] seu goliardos[h] faciũt: aut busones[i]: si ꝑ annũ[k] artẽ illã ignominiosaʒ[l] exercuerint ipõ iure: si aũt tpe breuiori[m] et tertio mõiti[n] nõ resipuerit: careãt[o] omni[p] priuilegio clericali.

Rubrica De clericis coniugatis.

Bonifacius octauus.

¶ Si clericus ꝯiugatus ferat habitum ⁊ tonsuram clericali priuilegio gaudet: alias non Jo. an.

Clerici qui cũ vnicis[q] ⁊ virginibus[r] ꝯtraxerunt[s] si tõsurã ⁊ vestes[t] deferant clericales: priuilegiũ retineant canonis[v] ab Inno. pa. ij. predecessore nr̃o editi in fauorẽ totius ordinis clericalis[x]. ¶ Et cũ iuxta parisiense cõciliũ[y] nullus clericus distringi aut cõdẽnari debeat a iudice seculari: ꝑnti dclaramus[z] edicto hmõi clericos cõiugatos[&] ꝓ cõmissis ab eis excessibus vel delictis trahi nõ posse criminalr̃ aut ciuiliter ad iudiciũ seculare: nec ab ipsis secularibus iudicibꝰ eos debere personaliter vł etiaʒ pecuniariter: ne ꝑ vnã viã cõcedať eisdeʒ iudicibus: qõ ꝑ aliã denegať[?] vllatenus cõdẽnari ¶ In ceteris[z] autẽ vel nisi vt premittiť tonsurã vel vestes deferãt clericales: ẽt ĩ ꝑmissis[a] eos gaudere nolumus ꝑuilegio clericali[b].

Rubrica De clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda.

Bonifacius octauus.

¶ Distributiones quotidiane solum presentibus qui intersint diuinis dari debent. consuetudine non obstante. Et qui aliter illas receperunt non faciunt illas suas: ⁊ ideʒ de distributionibus que dãtur pro anniuersarijs defunctorum. Joãnes andree.

Consuetudinem que quibusdam partibꝰ inoleuit:

Et emanauit ad declarationem eorum que no. xxiij. di. clerici. in. i. glo. ⁊ eo. ti. Joannes. Jo. an.
q ¶ Vnicis. q꞉ si bigami essent omni ꝑuilegio clericali exuti essent nec possunt etiam portare tonsuram. š. e. li. de biga. altercationis.
r ¶ Virginibus. secus si cũ corruptis vel viduis ꝯtrissent: ⁊ eas cognouissent: vt. xxxiij. di. valentino: ⁊ rationem quare virginitas in mulieribꝰ requirať quo ad hoc potius q̃ in viro quere de bigamis. debitum. ĩ gl. penul.
s ¶ Contraxerunt. not. pro opinione hu. ⁊ Ho stiẽ. ꝙ mulier debeat eẽ dẽspõsata in virginitate: vnde si primo dẽflorauit quis mulierem ⁊ postea cum illa contrahit: nõ videtur ꝙ promoueri possit ad h. xxx. q. v. qualis vbi õ hoc. ⁊. xxxij. di. nemo. Preterea carnis cõmixtio conformitateʒ designat humane diuineqʒ nature: q̃ per īcarnationis mysterium fuit in vterovirginali ꝯtracta: oportet ḡ ꝙ cõsumatio que illud dẽsignat fuerit facta in vtero virginali: ꝙ si ante illã corrupit eẽ nõ potest: ⁊ benefacit ad hoc. xxxiij. distin. maritum. Sed ꝯrium credo ſm tan. ⁊ Gof. qui hoc no. ĩ summa huius tit. de Biga. §. Item quid si qs. lʒ Ber. cõtrarium no. de cle. cõiuga. sane. ⁊ bar. brix. in q̃stione dominicali que incipit: qs cognouit virginẽ. ⁊ ber. š. de biga. debitum. in glo. vlti. tũ q꞉ non diuisit carneʒ suã in plures: vt ibi: tum quia sequens matrimonium fingatur precessisse: vt. š. qui si. sint legitimi. tanta. Jo. an.
t ¶ Vestes. xxi. q. iiij. omnis iactantia. ⁊ ꝑ totã q̃nem: ⁊. š. de vi. ⁊ ho. cleri. clerici.
v ¶ Canonis. xvij. q. iiij. si quis suadente.
x ¶ Clericalis. huic ḡ fauori clericus renunciare non potest: õ sen. excom. contingit. ĩ. de fo. compe. si diligenti. Sed nunquid talis clericus si habebat rescriptum ad vacaturam antequã ꝯhẽret: mortua tali vxore si postea vacat illa prebenda: potest illam petere. Terminauit Bar. brixien. in principio questionum suarum questione que incipit: quidam impetrauit. ꝙ non: quia contrahendo matrimonium renunciauit per ipsum factum: et animum deposuit: ⁊ hoc est verum. Nam tunc etiam perdidisset ius in re multo fortius ergo ad rem: ſm ea que no. š. e. c. i. ad hoc. ĩ. de concess. preben. c. vltimo. Item contrahendo voluit perpetuo adherẽ vxori. xxxi. q. ij. solet. š. de condi. appo. c. viij. ⁊ eligendo alterum de contrarijs alteri renunciauit. š. eodem li. de postu. c. vno. de elec. vt quis duas. ad hoc. ĩ. eo. c. vbi dicit in ceteris. ⁊c.
y ¶ Conciliũ. š. de fo. cõpe. c. ij. qõ habeť pro palea. xi. q. i. c. ij. Jo. an.
z ¶ Declaramus. ex hoc ⁊ superioribus no. approbatam opinioneʒ. Jo. no. xxij. di. clerici. ⁊ reprobataʒ opinionẽ Bar. brixi. ibi ñot. q dicebat ꝙ clericus cõiugatus in nullo poterat priuilegio gaudere q̃tũcunqʒ habitu ⁊ tonsura incederet. quomõ ergo rñdebitur ad decre. š. eo. Jo. triplex est solutio prima est ꝙ ex sola delatione tonsure sine habitu nõ retinet priuilegium: vel ibi cum vidua vel corrupta contraxerat vel aliam vxorem habuerat: vel q꞉ hoc est diuinare. dic tertio ⁊ verius ꝙ de alio priuilegio loquitur: ⁊ sic concordat: vt. ĩ. eo. §. in ceteris autem.
⁊ ¶ Coniugatos. deferentes tonsuram vel habitum: vt. ĩ. dicitur.
ꝯ ¶ Denegať. ĩ. õ re. iu. cũ qd vna: cũ suis ꝯcor. ibi vide de hoc. Jo. an.
ꝝ ¶ Ceteris. vt in priuilegio quod habent ne vexentur exactionibus vel collectis. C. de epi. ⁊ cle. l. ij. š. de vi. ⁊ hone. cle. c. vlti. Jo. an.
a ¶ Premissis. priuilegio scilicet canonis Inno. ⁊ priuilegio concilij parisiensis. Jo. an.
b ¶ Clericali. ⁊ sic intelligatur decre. š. e. Jo. an.

Clerici. Duo membra distinguit. Secundũ mẽbrũ ibi: si autem. Jo. Et emanauit ad declarationẽ ⁊ approbationẽ eorum que de quadam equitate dicebat Hosti. š. õ sen. ex. appendimus. in summa. e. ti. §. quis possit. ver. quid. ⁊ dicebat bonum esse si papa hoc determinaret ⁊ tpa limitaret.
f ¶ Dignitati. no. ꝙ clericatus est dignitas. ad idẽ. iiij. dis. deniqʒ. vbi de hoc ⁊ de cle. non resi. c. iij. Si ergo detrahũt dignitati merito priuilegium perdere debent quod non persone sed dignitati cõfertur: vt. š. de fo. cõpe. si diligenti. ⁊ de sen. excõ. contingit.
g ¶ Joculatores. quasi ioci latores in publicum. š. eo. ti. cum decorem. faciunt enim spectaculum proprij corporis: ad hoc. ff. de his q no. infa. l. ij. §. fi. ĩ occulto tñ vel ĩfirmitatis vel alteriꝰ honeste rei cã: aliqd ioci facere nõ reprobať: ⁊ fa. qõ no. io. de cithariftis ⁊ his q varijs vtunť instrũs. lxxxvi. di. donare. i. i. glo.
h ¶ Goliardos. vulgare gallicorum. Jo. an.
i ¶ Busones. vulgare tuscorum. Jo. an.
k ¶ Annum. ad hoc. ĩ. de here. cũ cõtumacia. š. de regula. statuimus. in auẽ. de sanc. epis. §. interdicimus. col. ix. ⁊ hoc est ius nouum: cum alias nisi monitõne trina premissa fuerint incorrigibiles inuenti: non perdãt priuilegium clericale: vt. š. de sen. excõ. in audientia. ⁊. c. contingit. ij.
l ¶ Ignominiosam. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. ignominiose. ⁊. §. fi. cum ergo talibus ignominiosis artibus clerici intendere nõ debeant: ⁊ minus ioculatoribus ⁊ histrionibus. š. eo. clerici. i. rñso. multo minus ea exercere debent: ad hoc xliiij. di. nõ liceat. vbi diciť ꝙ nõ licet clerico tabernã ingredi: multo minus tenere: vt litas ḡ vite tales nõ patitur ꝑuilegio gaudere. C. de adul. que adulteriũ in fi. š. de aposta. c. i. xlvi. di. clericum scurilem. ne cle. vel mo. c. ij.
m ¶ Breuiori. no. infra annum dici breue tempus: post annũ longũ vel vexꝰ. ad hoc. xxxv. q. viij. c. i. vbi de hoc: ⁊. š. de ṽbo. si. quid per nouale.
n ¶ Moniti. hoc de veteri iure. Sed per quem monebunť. Dic ꝙ per suuʒ ꝑlatum vel iudicem: vt. š. de sen. excõ. in audiẽtia. ibi: si a prelatis suis ⁊c. ⁊. c. cõtingit. ij. ibi: si a te tertio.
o ¶ Careant. repete ipso iure.
p ¶ Omni. hoc dicit q꞉ multiplex est clericorum priuilegiuʒ: quod dic vt dixi. š. de biga. altercationis. vbi est idem verbum.

Clerici. Prima pars reseruat clericis cõiugatis duo priuilegia cuʒ certa moderatione. scõm ibi. Et cum. Tertia ibi: ĩ ceteris reliqua tollit. Et etiam predicta duo si moderatio non seruetur. Jo. Et fuit tracta de fine cuiusdam extrauagantis que incipiebat ad quorũdam.

Consuetudinem. Primo recitat cõsuetudinẽ quaʒ reprobat. Secundo statuit ibi: statuimus. Tertio penam apponit a qua duos casus excipit ibi: qui vero. Jo. Et probať huius decre. dictum. in fi. per decre. š. de preben. licet Jo. an.

a ¶ Distributiones. s. de preben. lz. b ¶ Manualia. vt. s. ō verbo. signi. olim. c ¶ Victualia. s. eo. decretero.

d ¶ Presentes. qd enim prodest presentia in loco et quo diuinis nō adsunt propter que sunt beneficia constituta.

e ¶ Improbantes. lz igit de cōsuetudine corpus prebēde deberi possit absentib⁹: qui diuinis nō interfunt. s. de cōsti. cum oēs: sec⁹ in distributionib⁹ quotidianis: vt b.

f ¶ Ipsar. cathedralium vel collegiatarum.

g ¶ Affuerint. not. ꝙ si quis ipetrat ꝙ in absentia percipiat prouentus suos ac si pñs ēt: dispēsatio hec facit eū reputari pro presente: sed nō p interessente diuinis officijs: sed si pñs esset ⁊ officijs nō interesset: has distributiones nō percipere: vt b: ergo nec dispēsatiōis vigore ꝓciperet sed si diceret in gr'a qō reciperet ac si pñs esset: ⁊ diuinis officijs interesset: tūc secus rōne predicta: sit igit ipetrans i hoc cautus: vt fm hanc formam ipetret si pōt.

h ¶ Ordinationē: vrputa ꝙ tm̄ detur ei qui intererit in missa: ⁊ tantū ei q intererit in matutino ⁊ sic de singulis horis.

i ¶ Infirmitas: q̄ a celebratione diuinor excusat: vt. s. de pben. significatū. als clerici ad oēs horas tenenē: qō dic vt. s. de celebra. mis. c. i.

k ¶ Utilitas. hec duo solēt dispēsationē inducere. s. de pbē. exposuisti. Et signat huic ꝓtra. s. eodē libro de elec. cū nō deceat. vbi illi qui ꝓsequunt vtilitatez ecclesie ⁊ distributiones nō percipiunt. Sol. canonici nō tenenē eas talibus cōcedere vt ibi: nō si cōcesserint illi nō tenenē ad restitutionē vt hic. Alij dicūt hoc loqui in presentibus: illud in absentib⁹: vt pñtes q ꝓsequunt vtilitatem ecclesie distributiones percipiāt: absentes non vt ibi: primum credo. l ¶ Suas. de his ergo nō pōt fieri elemosyna: ꝙ dic vt not. xiiij. q. v. in sūma. ⁊. s. de deci. ex transmissa. Quid si illi quorum lucro predicta cedebāt remittāt nunqd ē canonicus absolut⁹: satis vī ꝙ sic. isti. de re. di. §. p traditionē. cū hic nō sit additum remissionem non prodesse: vt. s. de rescrip. statutū. §. antepenul. ⁊. j. de censi. exigit in fi. Jo.

m ¶ Receperit. dicūt qdam ēt in preteritum: vt sic cōstitutio ista preterita comprehendat: maxime cū videat ius antiquuz. s. de preben. lz. Sed ꝯriuz credo. tū ex eo ꝙ supra dixit statuim⁹: tū ex eo ꝙ dicit: B ꝯ hanc nfaz ꝓstōnem ⁊c. Sed q ante ꝓstōnem recepit: ꝯ hanc ꝓstōnez non recepit: qz pena legis ex tempore legis. xxiij. q. iiij. dixit sara. preterea lz statutuz esset has distributiones solum his qui diuis interfunt officijs dari: non tamen erat expresse statutum consuetudinem ꝯriam non valere. itez nec pena addita: quod facit cōstituto hec: sed qd dices de ecclesijs que non habent aliquo modo distinctas prebēdas: sed tm̄ singulis diebus dant cuilibet pro victu tot libre panis: tot mēsure vini: ⁊ sic de singulis. Credo ꝙ de illis nō loquat decre. cū ille potius sint pbende q̄ distributiōes: alias esset canonica sine prebēda in talib⁹ ecclesijs: qō esse nō dz. i. q. iij. si quis. s. de prebē. relatū: ⁊ hoc optime probat indicio meo decreta. de ver. sig. olim. certum. n. est ꝙ quotidiane distributiones nō dantur absentib⁹ etiā in theologia studentibus: vel priuilegiatis: vt in predicta decre. licet. ⁊ tamen in talibus ecclesijs dant tales priuilegiatis absentibus: vt in predi. decre. olim. qui verus est decre. itellectus: alias nulla esset ibi decre. ratio nisi quia ita placuit pape: ⁊ ad hoc facit quod no. Ber. in predicta decre. licet de preben. plus dico ꝙ in ecclesijs in qbus sunt distincte prebende. ⁊ postea est mēsa cōis grossa: ⁊ postea distributiones: solum in his distributionib⁹: ⁊ nō in illa mēsa grossa locū hēat hec decre. ⁊ ita fuit cōsultum i ecclesia bonōn. ⁊ hoc sonat verbū quotidiane. ⁊. s. dū dixit que tātū residentib⁹ ⁊c. Sed quid dices ordinatio ē in ecclesia qui vadit ad talē horā tātū hēbit ⁊c. vadit canonicus ad horā pincipaliter ꝙ denario: nunqd simoniam cōmittit: videtur ꝙ sic. ar. de simo. suam nobis. ⁊. c. sicut pro certo. Cōtra. s. de pben. significatum. So. dic fm Hosti. q hoc no. de ēbo. si. oliz: ꝙ tales nō cōmittūt verā simoniā: cuz nulla expressa pactio interceddat peccant tamen graniter ⁊ mentalem simoniam ꝯmittūt ⁊ per penitentiam satisfaciunt. s. ō simo. tua nos ⁊. c. vlti.

n ¶ Idem. s. q̄ hi qui nō interfunt nil hēant: ⁊ cōsuetudo cōtraria nō valeat: ⁊ recipientes sine iusta causa ad restitutionem teneantur.

Ascepti. Diuidit i quattuor ptes in pma arengat. i scda ātiquā ꝓstōez recitat. in tertia ipsi⁹ iuris trāsgressionē pōit. in quarta pōit reuocationē ⁊ extensionē ipsius: ⁊ ꝯriaz cōsuetudinē dānat. secūda ibi sane. tertia ibi vex. quarta ibi nos itaqz Jo. an.

o ¶ Animar. s. e. li. de consti. c. ij. j. de sepul. c. i.

p ¶ Innouatiōe. nunc antiquorum declaratiōe. s. in proe. huius libri ad fi. extordij.

q ¶ Religiosor. de monachis statutū fuerat. s. eodez de mōachis. de alijs religiosis eadē rōne: idez dicebamus ꝙ decre. s. eo. auaricie. ⁊. c. in laterani.

r ¶ Assignatū. qō ꝙ eos diuinū augeri vel diminui nō poterit: dicit arch. s. eo. auaricie. et hñt circa hec ꝓuidere diocesani etiaz quo ad exemptos: vt I cle. de sup. neg. prela. quia regulares.

s ¶ Soluere. hospitalitatez tenere: vt i predicta decre. ō monachis. ⁊ dic vt ibi: ⁊. xxi. q. i. c. primo.

t ¶ Erēpti. ecclesia tm̄ cū pupillo non erat ibi erēpta alias non ītromitteret se episcopus. s. de pui. quoniā. ⁊ de sup. neg. prela. sicut. hodie secus vt In cle. eo. ti. q: regulares.

u ¶ Sustētari. forte dimittebāt quartā quarte. i. sertādecimā ōcimar. s. e. ti. extirpāde. in prin. nolebāt ꝙ eis generenē podagre. de cōse. di. v. legim⁹ quosdā notauerūt aūt Tan. ⁊ Hos. ⁊ Ber. s. e. de monachis. ꝙ si monachi hāc portō nē assignare nollēt: elapsis ser mēsib⁹ epⁿs ordinaret ecclesiā. allegāt ōcre. ō sup. neg. prela. sicut. hodie diocesanus ad hāc assignationē faciēdā statuet eis terminū ifra quē si nō fiat: pñtatū admittet: ⁊ postea faciet hāc assignatōez: in q̄ tarādā i pluri vel minoru nō dz excedere: qō dic vt in cle. ō iure pfonat⁹: vt ꝓstitutio

x ¶ Onera. hospitum receptionis nunciorū apo. sedis ⁊ sistia.

y ¶ Animarum. quarum regimen est ars artium. s. de eta. ⁊ qua. cum sit. est enim anima preciosior corpore. xij. q. i. precipimus.

z ¶ Alios. clericos intelligo: qz laici nihil pcipiunt. s. ō iurepa. preterea. ⁊ sic ēt intelligitur. s. eo. ti. extirpande. in prin.

a ¶ Consuetudine. cum. n. animabus sit periculosuz: vt. s. probatum ē. ergo extirpāda. s. e. extirpande. de cōsuetu. c. vlti. ⁊ hoc ibi plene. Jo. an.

Licet. Facit tria. primo recitat antiquā consuetudinē. secūda ibi. nos itaqz illam reprobat ⁊ inhibet. tertia ibi. nos. n. decernit. Do.

b ¶ Dignitatum. quid de epatibus: nunqd comprehēdunē hac ꝓstōne: satis videtur ꝙ non: quia ea que spāli nota sunt digna: nisi spāliter notentur neglecta i telligunē. ff. de iniur. item apud. §. hoc dictum. j. eo. ti. quāuis. j. de sen. exc. ga periculosum. cū si. ⁊ facit. s. de pcu. c. vl. ⁊ qō ibi dixi. s. de st. pbdy. c. i. est enim nō dignitas sed dignitatum culmen. s. eo. venerabilis. ⁊. cū olim. ⁊ hoc seruat

qua cānonici ⁊ alij beneficiati seu clerici cathedralium ⁊ aliar collegiatarum ecclesiaruz distributiones quotidianas: que alias manualia beneficia seu victualia nuncupantur: ⁊ tm̄ residētib⁹ tribuunē: quali tercūqz in ciuitatib⁹ seu alijs locis in quibus ipe consistūt ecclesie sint pñtes: licet diuinis officijs nō itersint: ex integro pticipāt: acsi continue ipsis ecclesijs in eisdē officijs deseruirent penitus improbantes statuim⁹: vt distributōes ipse quotidiane in quibuscunqz rebus consistant: canonicis ac alijs beneficiatis ⁊ clericis ecclesiarum ipsar qui eisdez officijs i ipsis ecclesijs affuerint: tribuātur iuxta ecclesie cuiuslibet ordinationē rōnabilē iā factā seu etiam faciendaz. ¶ Qui vero aliter de distributionib⁹ ipsis quicquā receperit: exceptis illis quos infirmitatis seu iusta ⁊ rōnabilis corporalis necessitas: aut euidēs ecclesie vtilitas excusaret: rex sic receptarū dominiū nō acquirat: nec faciat eas suas: imo ad oiz restitutōnem: que cōtra huiusmodi nostrā cōstitutionem receperit teneatur.

¶ De distributionibus ēt ꝙ ōfunctoruz āniuersarijs largiēdis idē decernimus obseruandum.

Rica De pbēdis ⁊ dignitatibus.

Clemens. iij.

¶ Ad presentationē religiosoruz etiā erēptorum nō debēt in ecclesijs ipsoruz rectores institui: nisi primo tātū eisdē assignetur: vnde incūbentia onera subire possint ⁊ cōgrue sustētari: nec valet ꝓtraria cōsuetudo. Jo. an.

Ascepti regimīs nos cura sollicitat: vt vtilitatib⁹ subiector i illis precipue per quas animarum salutī consulitur: nunc nouorum editione iuriū: nūc antiquorū innouatione sollicite prouidere curemus ¶ Sane fuit olim per se. apo. prouide cōstitutū: vt diocesani locorū ad pñtationē religiosoruz nullū ad aliquā ecclesiaz recipiāt: nisi tm̄ ei de prouētib⁹ ipsius ecclesie corā eis fuerit assignatū: vnō iura episcopalia possint soluere ⁊ congruam sustentationez habere. ¶ Verū sicut nobis querela multorū frequēs insinuat: religiosi erēpti de pventibus parochialium ecclesiarū in quibus ius obtinent patronatus seu rector pñtatio pertiet ad eosdem: tantum percipiunt annuatiz ꝙ rectores ecclesiar ipsarum non possunt de residuo cōmode sustētari: ⁊ episcopalia iura persoluē ac alia icūbentia eis onera suppor tare: propter quod sepe cōtigit q nō inueniūtur persone idonee que huiusmodi ecclesias velint recipere. Sicqz frequēter min⁹ idoneis ꝓferuntur: ex quo pericula iminēt animarū. ¶ Nos itaqz volētes super hoc salubre remediuz adhibere: pñti ōcreto statuim⁹ ⁊ mādamus: ꝓstitutionem huiusmodi quo ad omnes patronos ecclesiarum religiosos taz exemptos q̄z ñ exemptos ⁊ alios inuiolabiliter obseruari: consuetudine cōtraria nō obstante.

Idem.

¶ Ecclesiarum beneficia vacātia in curia alius q̄z papa conferri nō potest: quod si fecerit irrita est collatio. Jo. an.

Licet ecclesiarū pñonatuū dignitatū aliorūqz bñficioruz ecclesiasticorū plenaria dispositio

curia que reseruationes in his cuz vacāt facere cōsueuit qḋ ēt interdū in abbatijs facit: ⁊ sic p istā cōprehēdantur solum ꝓuisa p ꝯci.lateraū.non per generale.ṡ. de elec.ne pro defectu ad hoc.ṡ.de conces.preben.dilectus.

a ¶ Pertinere.xxxij.di.oēs.⁊ vide qḋ dixi.ṡ.eo.li.de elec.ꝙꝙ.Jo.an.

b ¶ Vacaturis.quod alius non potest: vt.ṡ.de conces.preben.c.ij.etiam legat⁹ de latere pape: vt supra eodem ti.filius.f.

titulo indēnitatibus in fi.

q ¶ Per seipsos.habebāt episcopi ante ꝯstitutionem clemētis procuratores in curia: qui statim cum vacabāt beneficia conferebant illa: ⁊ sic preueniebāt papam: vnde motus clemēs promulgauit constitutionem.ṡ.c. proxi. demū Gregorius q: multum preiudicialis erat constitutio illa in cōcil.Lug. moderat⁹ ē eam. Sed ne adhuc exercerent illas malitias.s.ꝙ haberent procuratorem in curia qui statiz mēse elapso illa conferret: iccirco hoc addidit papa enim ēt post mensem posset cōferre: si vellet dummodo preuētus nō esset.ṡ.c.proxi.i pn. Sed lr̄a ista dicit per se ipsos.nūquid si presentes sūt per alios cōferre poterūt? Dic ꝙ p alios conferre non poterūt nisi in casu qui sequit: potuit eniz papa rei sue cōditionez ⁊ moduz apponere: ⁊ legez quā voluit xviij.q.ij.eleutheri⁹.ff. de pac.traditiōib⁹ de cō di.ap.verum.

c ¶ Apud sedem.que dicantur apud sedem ipsam vacare dicetur.ī.eo.presenti.

d ¶ Cōsuetudo.patet ex facto: supra de accu.accedens.

e ¶ Statuimus.fit ergo de speciali cōsuetudine ius cōe.si.ṡ. de clāde.spon.cum inhibitio.⁊ est fi.de fideius.ꝙ quibusdaz ꝯ priuil.ꝙ nōnullis: allegatur tamen ro.ec.consuetudo pro iure.ṡ.de consti.ex lr̄is.

f ¶ Sedē ipsaz. non vacantem alias parochiales ecclesie conferuntur per illos ad quos collatio pertinet: quod dic vt.ī.eo.si apostolica.

g ¶ Vacare.an beneficium dicatur in curia vacare: cū duobus ibi super eo sibi collato litigantibus alter moritur: vl'vter q3: dic vt in cle.vt lit.penden.si duobus.

h ¶ Collatio.nil dixit de p̄sentatione: vnde sepius reperit receptum in curia: papam p hoc non conferre beneficia que pertinent ad presentationem laicorum. Sed eadem rōne nō conferret que pertinent ad presentationem ecclesiarum vel monasteriorum: vel monachoruz.ṡ. .c.proxi.pro hac parte facit.ī. eo.ti.cum in illis.§.cum autē. ad hoc.ṡ.de iurepa.cum dilectus: sed per lr̄am que supra dicit quacūq3 auctoritate: vt p ia qḋ dicit prouisio. satis vidētur comprehēdi predicta.

i ¶ Expressa.nota vnuz casum in quo vacat p̄bēda in ecclesia ⁊ ille ad quē spectat prima vacatura: nō cōsequit illam: alium habes.ī.ꝯ re.pmu.c.vno.

k ¶ Conferre.ifra mēsem a die vacationis numerādū: q: post illum possunt ea cōferre. quod dic: vl.ī.c.proxi.

ad romanū noscatur pōtificem p̄tinere[a]: ita ꝙ non solum ipsa cum vacant: pōt de iure cōferre: verū etiam ius in ipsis tribuere vacaturis[b]: collationem tamen ecclesiarū p̄sonatuū dignitatum ⁊ beneficiorum apud[c] sedem apo. vacantiuz specialius ceteris antiqua consuetudo[e] romanis pontificibus reseruauit. ¶ Nos itaq3 laudabilē reputantes huiusmodi ꝯsuetudinez ⁊ eā auctoritate apo. approbātes: ac nihilominus volētes ipaz inuiolabiliter obseruari: eadē auctorita te statuimus[e]: vt ecclesias dignitates p̄sonatus ⁊ beneficia que apud sedem[f] ipsam deinceps vacare[g] cō tigerit: aliqs preter romanū pontificez quacūq3 super hoc fit auctoritate munit⁹: siue iure ordinarie potestatis ipsoruz electio prouisio seu collatio[h] ad eum pertineat: siue litteras super aliquoruz prouisiōe generales vel etiaz speciales sub qua cūq3 forma verborum recepit: nisi ei sit super cōferēdis eisdem i curia romana vacātibus specialis ⁊ expressa[i] ab ipso pontifice summo auctoritas attributa: conferre[k] alicui seu aliquibus non presumat. ¶ Nos enim si secus actum seu attentatuz fuerit: decernimus irritum ⁊ inane.

Gregorius decimus in cōcilio generali lugdun̄.

¶ Si papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mensez a die vacationis: illi ad quos collatio ptinebit poterūt illa ꝯferre. Jo.

Statutum[l] felicis recordationis clemēti s pape predecessoris nostri de dignitatibus ⁊ beneficijs in curia[m] romana vacantib⁹ nequaquam per aliū q̄ per romanum pōtificem ꝯferēdis dcernim⁹ taliter moderanduz[n]. ¶ Ut hi ad quos eorundem beneficiorum dignitatum spectat collatio: statuto non obstante predicto: demū post mēsez[o] a die quo dignitates seu beneficia ipsa vacauerint numerandum[p]: ea cōferre valeant. ¶ Tantūmodo per[q] seipsos: vl' ipsis agētibus in remotis[r]: per suos vicarios generales in eorū diocesibus existentes: quibus: id canonice[s] sit cōmissum.

Bonifacius octauus.

¶ In beneficijs vel impetrationibus ad beneficia per prouisionem vsq3 ad certam summā pensio nō debetur: per ecclesias ciuitatis vel diocesis nō ꝯprehēditur cathedralis: sed p ecclesias ꝓuicie metro.et cathedrales reliq̄ includunt. Joā.

Quāuis[t] plenissima[v] sit al's in beneficijs iterpretatio facienda: littere tamen super obtinēdis beneficijs iterpretate: debēt cū sint ambiciose restringi[x]. ¶ Et ideo si alicui vsq3[y] ad certam summaz ꝓuideri mandamus: ei non in pensione[z]: sed in beneficijs ecclesiasticis tantum volum⁹ prouideri: nisi de pensione in nostris litteris mentio habeatur expressa. ¶ Quanquam sub nomine ecclesiaruz ciuitatis compehendatur alias[&] ecclesia cathedralis: cū tamen alicui ꝯ beneficio mandamus in aliqua ecclesiarum ciuitatis vel diocesis prouidere: ad cathedralem ecclesiam: quam propter ipsius honorez sub hac generalitate nolumus

r ¶ Remotis.sic.ṡ.ꝯ tē po.ordi.cum nullus.§. episcopo.⁊ dixerūt qdā per hāc lr̄am ꝙ quis ex suam dioce.existens beneficia cōferre nō poterat: sed hoc est falsum: l3 in hoc casu posset concedi: ⁊ probabaṫ hoc olim supra de concessione preben.post electionem in parte decisa.⁊ hoc nota. Jo.⁊ Ber.ṡ.de offi.lega.c.nouit.

s ¶ Id canonice: dicebāt olim qdam id.s.vicari⁹: nam eo ipso ꝙ vicari⁹ generalis erat: beneficia conferre poterat: sed hoc est falsum: vt.ṡ. de of.vica.cum in generali. In taliū ergo collatione per ordinariuz faciendam: requirit ꝙ mensis elapsus sit: ꝙ p seipsos cōferāt: si p̄ntes sint vel ꝙ p generales vicarios non spāles: ⁊ ꝙ habeāt spāle mādatū beneficia conferendi.⁊ sic expone id.s.beneficia conferre.

Statutum. Ponit cōstitutionem clementis cuius moderationem subdit ibi. Ut hi.quā postea restringit ibi tantūmodo. Ho.

l ¶ Statutum.supra.c.proximo.

m ¶ Curia.⁊ sic idem est dicere in curia: qḋ apud sedē apo.vt.ṡ.c. proxi.⁊ quādo ibi vacare dicanṫ: videbis.ī.eo.presenti.

n ¶ Moderandum.hoc artationē respicit: nō augmētū.ṡ.de ṽbo.sig.c.vlti.

o ¶ Mēsem.de huiusmodi computatione dī.ṡ.e.li.de elec.ꝙ sit.

p ¶ Numerādū.est ergo expressum istud tempus: non a tempore scientie sed vacationis currere licet videatur ꝯ: de conces.preben.quia diuersitatem ad fi.ṡ.de supplen.neg.prela.licet: is enim qui nescit potestatem experiendi non hab3.ij. q.vi.biduū.ff.de calū.l.annus.⁊ hoc tenuit hic Guil. Sed contrariū credo s3 Har.q: hoc statutum fuit in fauorem ecclesiarum ne contingeret beneficia diu vacare: non autem in odium summi pontificis negligentis: quia tunc non nisi a tempore scientie curreret prescriptio: vt in cōtrarijs. Item per hanc reditur ad ius cōe: extendēda est igitur vt de facili ad suam naturam redeat.xxxv.di.ab exordio.ff.de pac.si vnus.p̄sertim vbi statuens cōtra se statuit.aliqs enim q̄re nō sic expressisset a tēpore scientie: de deci.ad audientiam.ad hoc.ī.de reg.iur.contra eum qui. Unum scias: l3 istud tēpus currat ignoranti: non tamen sedi vacāti quod satis ꝓbatur.ī.e.si apostolica.si enim ibi spālis est casus: ergo ipsius ꝯrium est regulare.⁊ est rō: q: hoc reperimus expressum sed illud non. Et sic no. spālia in hoc casu: Primum ꝙ cum in alijs deṫ maius tēpus de cōces.p̄bē.c. .ij.hic daṫ solum mēsis. Scdm ꝙ istud tēpus currit ignorāti. Tertium ꝙ non fit cōputatio de momēto ad momētum sed dies vacationis nō ꝯputaṫ in mēse: ⁊ hoc p3 dum dicit a die ⁊c.⁊ si.ṡ.de excep.pia.de resti.spolia.frequēs. Quartum ꝙ cum alias cōmuniter potestas deferaṫ ad superiorez: hic reddit ad iferiorem: ⁊ hoc facit impossibilis casus: ad hoc supra de elec.licet in fi.⁊ supra codez

Quāuis Quattuor facit. primo ponit regulā s̄o instantiā ibi ⁊ ideo tertio ibi.ꝙꝙ decidit s̄m dcām instantiā ⁊ duos casus subijcit. q̄rto ibi.secus ꝯ instantiam.alium casum subijcit s̄m Jo.mo.

t ¶ Quāuis.fuit tracta de extrauaganti breui rn̄so. ⁊.c.l3 in beneficijs.et emanauit ad declarationē cox q̄ no. Tan. Ber.⁊ moderni.ṡ.ꝯ eta.⁊ q̄li.accepim⁹ in fi.de p̄bē.ꝓ illox.in pn. Ber.⁊ cōpo.de rescrip.capituluz scē crucis: in glo.q: qōnes.§.item q̄riṫ de hac forma ⁊.§.se. Jo.an.

v ¶ Plenissima.ṡ.de dona.cū dilecti in fi.ṡ.de ṽbo.si.olim.ff.ꝯ cōsti. p̄n.beneficiū.⁊ debēt esse māsura.ī.de reg.iur.decet cum suis concor.

x ¶ Restringi.sic.ṡ.e.li.de fi.presby.c.i.⁊.ij.

y ¶ Usq3 ad certā.aliud puta cū papa scribit vt ꝓuideaṫ ipetranti vsq3 ad talem sūmā: aliud dū papa scribit vt ꝓuideaṫ ei de prebenda tāti valoris vel sūme: q: in p̄mo casu pōt ꝓuideri de miori s3 nō de maiori.in scdo vero de maiori.sed non de minori: q: forma mādati est seruanda.ī.e.cui ꝯ nō. Et cum istud vsq3 poniṫ in lr̄is intelligo ꝙ veniat ascēsiue.q̄si papa scribendo ꝙ ꝓuideaṫ vsq3 ad sūmā centū libraꝝ: velit ꝙ ꝓuideaṫ de summa ifra.l.x.vsq3 ad centū: s3 nō vltra id.ṡ.c.li.de arbi.c.i.cū suis cōcor.

z ¶ Pēsione.papa videṫ mādasse ei ꝓuideri de eo ꝙ ꝓuidēs p se nō poterit retinere: sicut beneficia: q: l3 ibi sit liberalitas: nō tū est in collatione sed in eo ꝙ magis isti q̄ illi conferreṫ: qḋ dic vt.ṡ.de prebē.relatum.probatur hoc.ī.de insti.c.vlti.⁊ l3 in fauorē eius hoc dictū videaṫ non tū illi fauori renūciat ꝓpter intētionem pape que talis fuit: ⁊ ꝓpter formā mandati que seruanda est.ī.e.ti.cui de non.

& ¶ Alias.vt.c.di.pallium.de auctorita.⁊ vsupal.c.i.de testamē regu-

sti ad hoc de ver. sig. cum tibi: Imo. etiam interdum solum cathedralis com prehenditur: vt de verbo. si. cum clerici.
a ¶ Includi. si. j. de sen. ex. q2 periculosum. et hoc tenebat cpo. in supradicta glo. Sed ber. et tan. videbant tenere cõtrium in pdcã decre. accipimus in glo. pe. Sed forte bonũ habuerũt intellectũ: si ad casum decre. se retulerunt. s. in his q pmo erãt obligati puider. obligauerat. n. se eps ad ordies cõferendos: vt. s. co. cum sm apsm. ad finem puidere vel in cathedrali vel alia: littere igitur ibi impetrate: fuerunt lre iusti cie: sed h de lris gre loquimur vnde in hoc casu sup eadem formam in cathedrali vel alijs prouidere tenebitur. et sic decre. illa loquatur in suo casu: nec sit correcta per istam: ad hoc. s. co. lib. de elec. cum expediat.
b ¶ Extendi. quid si mãdetur sub hac forma nunqd in capellania vel mãsionaria maioris ecclie cathedralis poterit prouideri: et videt papa solum canonicos: et ipsorum exceptisse pbẽdas. ad hoc. s. vbi dicit pptr ipsius honorem. ad hoc. s. õ rescri. statutũ. et. s. õ ver. sig. cum clerici. Satis credo cum hec lra sic indistincte loquat q in nullo beneficio cathedralis ecclesie poterit prouideri. non enim dicit q nõ includat canonicatus ecclie cathedralis: sed q non includat ecclia: ergo nullum ipsius ecclie bñficiũ includat: ad hoc optie. j. de puile. per exceptionem. et. s. i. miso Sed pone impetraui puideri mihi in ecclia sancti petri bonon. non est alia sci petri ecclesia q cathedralis nunqd in ea puidebitur mihi: videtur pposilum curie grãm surrepticiam: q2 in cathedralibus ecclesijs non solet exprimi nomẽ sancti: sed in inferioribus sic: q credo nisi aliter per lras appareret papam de cathedrali intellexisse per illud. c.
c ¶ Prouincie. i hoc casu loqtur decre. s. e. ti. p illos: vñ nõ aduertebãt q decre. illam allegabãt: q p lras qbus prouideri mãdabat in aliqua ecclesia ciuitatis põt prouideri i cathedrali. cum ibi archiepo de ecclesijs sue prouincie scriberetur. d ¶ Vberiorẽ. si ergo queratur diuersitatis rõ sufficiat ista: lz ad metropolitanam ecclesiam non multũ efficiar: sed sufficit sic per papam declaratum: de romdi. in causis.

Cum. Sunt duo dicta. scdm ibi qñ. et scdm diuiditur q2 prio ponit õ terminationem a qua excipit ibi nisi. Do.
e ¶ Vno. no. p his que no. ber. s. de cau. pos. et proprie. cũ ecclesia surria. in glo. et hoc videtur. f ¶ Institutis. ergo si de facto tm̃ occupatũ esset per eos nõn hret locũ prescriptio: vel si ibi nõ vt rectores sed vt vicarij: vel conducticij seculares clerici rexissent. g ¶ Legitima. s. xl. annorum de prescrip. de quarta. de cã pos. cum ecclesia. de consue. c. vlti.
h ¶ Ante. inceptã pscriptionẽ: sed secus si post icepam et añ cõpletã: et ideo dixi. s. cõtinue. i ¶ Post. nõ tm̃ continue et pacifice spacio. xl. an. et ideo dicit qñqz: illa igit administratio pcedentis tpis tollit p pscriptionẽ sequentem: administratio aũt prescriptionem sequens illam non tollit: nisi alia interuenirent: que ius aliorum haberent perimere.
k ¶ Prioratu. poratus est generale verbũ qd ad prioratũ secularẽ vel regularem põt extẽdi: sed rõne psone impetrãtis q clericus secularis ẽ sibi regularis poratus cõferri non potuit: vt artetur id solũ ad seculares nam graue est lexpertos. xc. xix. q. iij. monasterijs. s. de elec. ad nram. et. c. officij.
l ¶ Seculari. quid si tẽpore ipetrationis secularis erat impetrans modo factus est regularis: nunqd de tali prioratu sibi poterit prouideri. Credo q non per decre. s. e. li. de elec. si eo tempore.
m ¶ Modum. premissum. s. prox. rñ. s. per. xl. annos continue et pacifice ab vno vel pluribus institutis in ipso.

Super eo. Decidit casum rõnes interserens ibi. Cũ hoc: pmitte q pluralitas beneficiorũ curatorũ est prohibita. s. e. de multa Do.
n ¶ Super. et reprobatur p istam decre. opi. ber. s. eodem titulo. extirpande. §. qui vero. cui fauebat guil. in spe. c. ti. de legato. §. videndũ. versi. qd si labeo. et approbatur opi. ino. et hosti. o ¶ Annexe. in quib9 deseruire oz p vicariũ ppetuũ vt i pdi. §. sed an ipse vicarius vel ipse prebẽdari9 curã aiarum illius pochie habeat: de hoc fuerũt opi. diuerse vt sequntur: vicarius enim curam animarum habet qd pbat. s. de offi. vica. ex parte. sed vt vicarius: vt ibi notat ber. cũ ergo rector spũalem iurisditionẽ ibi habeat et super vicarium existat q2 excõmunicare potest et similia facere: ergo quin curã habeat negari non potest. supra de elec. dudum. ij.
p ¶ Personatib9. et sic vr qd vnus possit plures personat9 et prebendã ẽt cum parochiali annexã in vna ecclesia obtinere sine dispensatiõe pape: vnde contradicit aperte. s. e. li. de cõsue. c. i. Sed hic papa plurib9 loqt vt vides. j. vbi dic: obtineatis vñ plurib9 canonicis eiusdẽ ecclesie de hoc querentib9 cõsulti9 papa. rñdit. et sic non ẽ contra.
q ¶ In eadẽ ecclesia. idẽ et multo fortius si in diuersis: ad hoc. s. de conces. preben. lras.
r ¶ Concilio. s. e. de multa.
s ¶ Nõ obuiet. cum enĩ accessorium hẽat seq naturã principalis. s. eodem libro õ offi. deleg. si gratia. j. de regulis iuris. accessorium cũ suis cor. et de pbenda nõ ẽ cautũ q vacat ergo nec vacabit capella accessoria ad pbendam: ad hoc. ff. õ ser. ru. pre di. l. vna ẽ via. ff. quẽadmodũ ser. amit. si cõem. ad hoc. j. e. q2 sepe. preterea cessat rõ phibitiõis: q2 in ecclesia annexa pbẽde nõ tenetur residere: vt. s. e. extirpande: ergo constitutio de multa: hic locum non habeat.
t ¶ Dispensatio: intelligo pape de q loqt cõcilium de quo mẽtio nẽ fecit. alias i pbenda et dignitate hñ reqrit dispẽsatio epi: nisi cõsuetudo ecclesie vl aliud iduceret: vt illa sine dispẽsatione possint simul de iure teneri: ad hoc. s. e. li. õ rescri. gra. et qd ibi dixi. dicebant ergo Inno. et host. s. e. extirpande. hunc esse casum in quo de iure cõi: vel saltẽ de cuiuslibet superioris dispensatione. sm diuersas opi. quas no. s. eo. ti. cum iam dudum. quis plures curas habebat.

Cum cui. Duo facit. pmo decidit casum cuius dubium fortificat ibi lz Do. Emanat ad declarationẽ oium que no. s. de rescriptis. c. capitulum. et reprobatur cõis opinio. Jo. an. v ¶ Collatus. lõge diuersum ẽ cõferre et mãdare cõferri. ad hoc. s. e. li. de rescrip. tibi qui. et. c. duobus.
x ¶ Preferẽdũ. nisi i casu. j. e. si clericus. §. vex ad hoc. s. e. li. õ rescri. tibi q i si.
y ¶ Silis. iõ dixit: q2 sec9 si maior: vtputa q oib9 porib9 pferat: vt. j. õ cõces. pben. auctoritate ad idẽ i cãu. j. e. q2 sepe. z ¶ Isti posteriores ipetrantes.
et ¶ Primo. approbatur ergo illa lec. decre. capitulũ. q ibi prius sit nomen nõ aduerbium: et certe satis erat absurdum dicere q per cursum tuũ tu me preuenires in iure iam mihi acqsito: et scire debes q sicut primo ipetrãs prefertur omnibus scdo impetrantibus in hoc casu. sic prefertur omnib9 qbus prebenda vacãs ẽt ab ignorantibus conferretur postea: vt. j. e. si postq.

Si pro. Duo facit. primo decidit casum. quem scdo terminat ibi oportebit Do. ? ¶ Clericus. tracta fuit de extrauaganti que incipiebat venerabilibus fratribus. alia super prouisione et fuit Alex.
x ¶ Alijs. hoc fuit non sine mysterio dcm̃: q2 cõstitutio alex. solũ de pauperib9 loqbat: vñ multi dicebãt sec9 in alijs et declarat h qd no. Cõpo. de rescri. capsm in glo. q2 qõnes. §. Itẽ qrit an collatio. Et no. q qttuor reqrũtur in pmonẽdo: scia: etas: mores: et ordo. i pmis tribus patiẽs defectũ auctoritate lfarum se. apo. ñ pmouet: nisi fiat mentio. s. de eta. et qua. cã te. et. c. et. in qrto sic: vt h vides: et sic caute decre. illa quartum omiserat. a ¶ Animarũ cura. als. n. nisi hoc esset expressum de curato puideri non posset. s. õ pben. c. vlti. j. e. ti. cum in illis.
b ¶ Defectu ordinum. secus in defectu etatis. s. e. li. de rescrip si eo tpe. et no. q2 bene probat ista lfa et inferior que inder repetit: q promouendus ad curã si nõ ẽ in sacris: defectum patitur: et facit ad id qd dicam. j. glo. proxi.
c ¶ Prouidere. olim de iure cõi tales ad talia bñficia non poterant assumi. s. de eta. et q. preterea. hodie dicũt qdã idisticte q pñt. ad h. s. de elec. cũ ex eo. j. õ isti.

hoc casu includi[a]: se mandatum huiusmodi nõ extẽdit[b]. ¶ Hec9 ẽ cũ mãdam9 in aliqua ecclesiarum prouincie[c] prouideri: tunc. n. et metropolitana et cetere cathedrales ecclesie includũtur sub tali mãdato: cũ vberiorem[d] hoc casu q alio ipetranti grãm facere videamur. Idem.

¶ Impetrãti beneficiũ seculare prouidetur de beneficio per seculares clericos vsqz ad presumptionem legitimam. hoc primo: secundo clerico seculari ipetranti simpliciter nõ prouidetur de cõsueto gubernari p regulares. h. d. Do.

Cum de beneficio ecclesiastico cõsueto clericis secularib9 assignari prouideri mãdat: de illo dz intelligi: q tãto tempore ab vno[e] vl pluribus secularibus clericis institutis[f] in eo rectoribus extitit cõtinue ac pacifice gubernatum: vt prescriptio legitima[g] sit cõpleta: etiã si ante[h] vel post[i] religiosi qñqz ministrauerint in eodem. ¶ Cũ vero scribitur vt prouideat de aliquo priora tu[k] alicui clerico seculari[l]: prouideri nõ põt de prioratu qui p religiosos iuxta modum[m] pmissum est solitus gubernari. Nisi hoc i lris caueatur expresse. Idem.

¶ Habere personatum cũ cura: et prebendam cui annexa est parochialis ecclesia: nõ est cõtra concilium generale. Jo. and.

Super[n] eo q pbẽdas qb9 parochiales ecclesie sunt annexe[o] in qb9 spũales iurisditionem sm ecclesie vestre cõsuetudinem approbatã: et sic sm aliquorum iterptatiões curã aiarũ hẽtis: simul cũ psonatibus[p] quorũ aliqb9 cura iminet aiarũ: i eadẽ[q] ecclesia obtinetis nobis Cum hoc generali concilio[r] non obuiet[s]: dispensatio[t] necessaria nõ existit. Idem.

¶ In ipetratiõe bñficiorum inspicit data nõ pñtatio vel receptio. Jo.

Cum cui canonicatus alicuius ecclesie a se apo. ẽ collatus[v] lz nõdum sit in ea receptus: decernimus in assecutiõe pbẽde iuxta sue prouisionis ordinem oibus preferendum[x]: quibus postmodũ in ipsa ecclesia similis[y] grã est cõcessa. Licet isti[z] primo[et] suas lras presentauerint: et primo recepti fuerint in eadem. Idem.

¶ Per lras apo. nõ facĩtes de defectu ordis mentionẽ põt impetranti de curato bñficio prouideri: ad ordines tñ se faciet proximis tẽporibus pmoueri. Joan. an.

Si pro clericis[?] pauperib9 vel alijs[x] nostras litteras vt eis de beneficijs prouideas: etiam si animarum[a] cura sit annexa eisdem recipere te cõtingat: ipsis: licet nec in sacris sint constituti ordinibus: nec de defectu[b] ordinum in eisdem litteris mentio habeatur: poteris de beneficijs curam habentibus licite prouidere[c]: nec pretextu dicti defectus tua poterit prouisio ipugnari.

.c.ij.⁊ hic:sed nõ sum ausus corrigere decre.preterea.⁊ dico ab ea recedendũ so lum in casibus in qbus hoc expressum inuenio: vt hic.⁊.j.de insti.c.ij.in alijs salua maneat:⁊ ſm hoc intelligo decre.cum ex eis.

a ℭ Oportet.vnde solet exprimi in lr̃is ſm stilum curie:ita tñ ꝙ idez clericus se faciat statutis a iure ⁊c.⁊ personaliter ⁊c.

b ℭ Requirunt.de iure cõi cõsue tudine vel statuto eccle:ad hoc qḋ dixi.s.de fi.p̃sby.c.i.i.rñ.

c ℭ A iure.vt in quattuor tem poribus anni:⁊ in sabbato scḋ: vel sabbato medie quadrage sime.s.de tẽ.or.c.ij.⁊.iij.mi nores aũt ꝯferri p̃nt in festiuis diebus: vt ibi ⁊ eo.ti.c.i.

d ℭ Promoueri.qḋ si moniti nõ fecerint.poterũt eisdẽ ꝓuari .s.de elec.cũ in cũctis.hodie i ponit̃ noua pena seruatis anti qs penis vt in cle.de eta.⁊ q̃. vt hi qui.ij.rñ.Si autẽ bñficiũ sit curatum ꝓuatus est ipso iu re nisi sacerdos fuerit infra an nũ.s.eo.libro.de elec.lz canon nisi esset ecclesia collegiata: vt .s.eo.ti.statutuz vel habuerit iustuz ĩpedimẽtũ.codẽ titulo cõ missa.§.i.vel secũ fuerit dispen satum.eodem ti.cum ex eo.

S Jcum. Duo facit.pmo decidit casum ex quo infert decisionem alterius ibi ⁊ ideo

e ℭ Si cuz.tracta fuit de extra ganti que incipiebat dilectus fi lius:emanauit ad declarationẽ eorũ que no.Cõpo.s.ḋ rescri. capitulũ ĩ glo.quia qões ver. sed pone ꝙ prior.⁊ guil.⁊ spe. ti.de legato.§.nunc tractem⁹. ver.quid si per. Jo.an.

f ℭ Lr̃as reseruationis.nam le gatus vacaturam nõ ꝯfert: vt .s.codẽ titulo dilectus filius.⁊. sed bene reseruat collationi sue ⁊ super ea ꝯferenda cum vaca bit dat executores:vt.s.codez libro de of.le.c.iij.⁊.iiij.⁊.j.e. ti.si apostolice.

g ℭ Auctoritate nostra.littere igit̃ gratiose sic misse faciẽt illũ censeri auctoritate apo.receptũ ex quo sic exprimit̃ ad hoc.s.ḋ rescrip.cum aliquibus in fine.

h ℭ Receptus.post ĩpartitã.n. auctoritatem a papa tal̃ gr̃a pa palis intelligit̃.j.e.si apostolice.⁊.C.de veteri iu.enu.l.i.ante medium.

i ℭ Eadem.nam si minori prefertur ẽt prioribus:vt.j.e.hi qui.

Oportet[a] tñ vt ipsi ad ordines quos requirũt[b] collata eis beneficia se faciant in ꝓximis statutis a iure[c] tẽporibus ꝓmoueri[d]. ¶ Dem.

ℭ Mandato alterius super pro uisione facienda per papam ĩpleto prouisio auctoritate pape intelligi tur esse facta.hoc dicit ſm Zen.

S Jcuz[e] sup cuius ꝓuisiõe apo stolice sedis legatus ĩ certa ec clesia suas lr̃as[f] quibus obtempe ratum nõ fuerit: destinarat: man dem⁹ auctoritate[g] nostra in ipsa ec clesia in canonicũ recipi ⁊ in frẽz:si biqz prouideri de p̃bẽda iuxta ipsi us legati cõtinentiã lr̃aꝝ talis rece ptus[h] hmõi nostri auctoritate man dati nõ legati sed nostra itelligitur esse auctoritate receptus. ¶ Et iḋ ẽ in assecutione p̃bẽde oĩbus post eum eadem[i] auctoritate receptis in dcã eccl̃ia ꝓferẽdus. ¶ Dem.

ℭ Mandatuz alternatiue plures collatores iducẽs verificat̃ ĩ p̃mo vacante. Insimul vero vacãtib⁹ ordo scripture seruat̃.h.d.ſm do.

M Andato[k] nostro sub ea for ma tibi directo: vt alicui pro uideas de bñficio ad collationẽ[l] tu am vel alteri⁹ ꝑtinẽte. ¶ De bene ficio qḋ p̃mo vacabit[m]: siue ad tuã siue ad alius collationem pertinue rit:ei pro quo scribit̃ ꝓuidere debe bis. ¶ Si vero plura bñficia ad tu am ⁊ illius[n] collationez forsan spe ctãtia simul[o] vacent:tunc scripture ordinẽ[p] seruare hẽbis vt illi solum ꝓuideas de illo beneficio quod ad te[q] noscitur ꝑtinere. ¶ Dem.

M Andato. Primo ponit thema cuius dubium soluit distinguedo. pri mum membrum ibi de beneficio.scḋm ibi si vero Do.

k ℭ Mandato.hec decreta.satis plane tracta fuit de extrauaganti alex.iiij.q̃ inci piebat sua nobis ⁊ emanauit ad declarationẽ eoꝝ q̃ no. cõpo.s.ḋ rescrip .capi tulum.in glo.quia qões.§.sed qd si in hac forma.

l ℭ Collationẽ.de illo igitur qḋ ꝑtinet solũ ad p̃sentationẽ vel ĩstitutionẽ ñ pote rit talis prouidere nec ecõuerso.j.e.ti.cum in illis.§.cum autem.

m ℭ Uacabit.intelligo sine fraude:p decre.s.e.li.de renun.c.ij.

n ℭ Illi⁹.ẽ rõ q: de p̃io ꝓuidendũ ẽ al̃s eadẽ rõne de centesimo:ad hoc.ff.ḋ ṽ. obli.cũ q calẽdis: de illo igit̃ ꝓuideat̃:ne videat̃ extingui gr̃a .s.e.cũ cui.j.eo. .c.pri.qḋ v ex est nisi in literis esset clausula:qḋ durerit acceptãdũ.j.de cõces. p̃ben.q: in cũctis.c.ne captande.

o ℭ Simul.pone mortuus vel promo tus ẽ clericus q habebat illa duo bñficia:vel duo clerici simul mortui:vel ꝓmo ti:vel renũciauerũt:nec appere põt quis p̃mo:ad hoc.s.e.li.de rescrip.duobus

p ℭ Ordinẽ.⁊ ẽ si.s.e.de elec.si quis iustḋ.§.i.in fi.xliij.di.sic rector ĩ fi.ḋ vsufr. .l.quotiens.i.rñ.ad hoc facit qḋ dixi.j.de reg.iur.in alternatiuis.⁊ fac̃ de le.ij. cũ p̃f.§.vlti.⁊.ff.ad treb.l.heredes.§.fi.⁊ vide qḋ no.s.de rescri.cũ dilecta.

q ℭ Ad te.al̃s esset in p̃tãte illi⁹ cui scribit̃ se exonerare.dico ꝙ idẽ iuris eẽt ĩ or dine ꝯuerso.s.qñ scribit̃ ad alterius vel tuã.⁊c.q: tũc ẽt si simul vacẽt ꝓuidebit ḋ spectãte ad collationẽ alterius ordinẽ scripture s̃uãdo: vt.s.dixi.⁊ expõe ad te.i. ad tui collationẽ. Et qḋ dicit decre.h p oĩa veꝝ ĩtelligo cũ ẽt tertie p̃sone scribit̃: puta mihi vt tibi ꝓuideam de beneficio spectante ad collationẽ talis aut talis naz tibi de primo vacante ꝓuideo:al̃s scripture ordinem s̃uabo eadẽ rõne.

S Jclericus. Soluit duos casus dubios circa illum q negligit suam gr̃am ꝓseq.⁊ p̃mo rõnẽ subdẽs ibi cũ fcã scḋo secundũ ibi. veruz.rõnem diuersita tis ĩterserẽs ibi cũ mãdatũ qḋ determinat ibi dũmõ.⁊ declarat ibi.⁊ idẽ ⁊ decre tum apponit ibi alias facta.do.

r ℭ Clericus.⁊ declarantur hic ⁊ corriguntur que notat compo.de rescrip.mandatum in glo.ij.in fi.

s ℭ Postea.s.ꝓuiso sibi de prebẽda:⁊ hec est noua forma q̃ nõ multũ h vsum curie:si aũt mandasset sibi de canonicatu statim ꝓuideri:⁊ posta de p̃bẽda qñ vacaret:⁊ ꝓuisuz fuisset de canonicatu:tũc idez qḋ in scḋo casu.

ℭ Si clericus cui mandabatur ꝓ uideri de prebẽda primo vacante negligit petere prebẽdam sibi debi tam:extincta est gratia. Si aũt sibi collatus fuerit canonicatus:tũc ha bebit prebendã dum nullus est ibi expectans auctoritate apo. Jo.an.

S Jclericus[r] ꝑ quo a sede apo stolica recepisti mãdatũ: vt ei de p̃bẽda ꝓximo vacatura in cer ta ecclesia ꝓuideres:eũqz postea[s] ĩ canonicum ipsi⁹ ecclesie recipi face res[t] ⁊ in frẽm: p̃bendam sibi debi tam[v] quãdo vacat petere negligen ter[x] omittat:⁊ aliã[y] postmodũ ĩ ip̃a ecclesia vacaturam neqbit p̃textu dci mãdati petere:nec tu de ipsa si bi poteris ꝓuidere. ¶ Cuz facta ei gr̃a ꝑ ipi⁹ negligẽtiã sit extincta[z]. ℭ Uerum si prefatus clericus fuis set auctoritate apostolica effectus[⁊] ab initio canonicus ĩ ecclesia p̃liba ta. ¶ Tũc cum remanserit in ea ca nonic⁹: dicta negligẽtia⁹ nõ obstã te:ac ꝑ ꝯsequẽs rõne canonicatus sit in alia prebẽda nulli alij de iure debita ceteris preferendus: petere poterit prebẽdam aliam proxime vacaturam. ¶ Dũmõ[x] nõ sint ali qui eadem[a] auctoritate prebẽdas ĩ ipsa ecclesia expectãtes. ¶ Et eidẽ de ipsa nõ ꝑ te cum mandatũ[b] non susceperis sup illa:sed ꝑ eũ ad quẽ spectat[c] in eadẽ ecclesia prebẽdarũ collatio prouideri[d] debebit[e]. ¶ Ali as facta de prebẽda huiusmodi al teri collatio in illius preiudiciuz eo ipso viribus non subsistat[f]. ¶ Dem.

t ℭ Faceres.erat q̃ dar⁹ ĩ hoc ad ꝯpellẽdũ: ḋ quo dic vt dicaz.j.ḋ cõces.ꝑ hẽ.si capto.⁊.c.si soli.

v ℭ Debitam.s.p̃ne va caturã:⁊ intelligas nulli alij de iure debitam.

x ℭ Negligenter.desidio sus erat:vel execrabat̃ li tes vel ignorabat ius:q: credebat illã p̃bendaz de beri p̃mo recepto aucto ritate capl̃i vel inferioris a papa.Si autez infirmi tate laborabat magna: vel alienatus erat a mẽte vel captiuatus: vel iusta cã abñs: ⁊ ꝓcuratorẽ di misat:q mortu⁹ tẽ erat vel his similia:tũc hoc casu p̃bẽdã nõ ꝑdit:ad hoc.s. eo.li.de elec.ꝯmissa.nõ .n.põt dici negligens q ꝑtãtẽ experiendi nõ hñit: ad hoc.s.de elec.c.vl timo.⁊ de conces.p̃bẽ.q: diuersitatẽ. Qñ aũt di cat̃ negligens: arbitrio bõi viri.i.iudicis relin quẽdũ credo .ff.ḋ ṽ.ob. ꝯtinu⁹.§.cũ ita.Nec.n. dico ꝙ statiz post mortez necesse hz petere:imo ali qḋ tp̃s sibi assignandũ ẽ in quo deliberet an prebẽ da sibi debeat̃ de iure vl̃ nõ ad hoc.s.e.li.de cõ sue.c.vl.arbitrabit̃ ergo iudex hoc tp̃s ſz q̃litatez negocij p̃sonaꝝ ⁊ loci:ad hoc.s.de elec.cupiẽtes.

y ℭ Aliaz.no.q: si negle xi petere debitam:⁊ alias collata est:aliaz nõ peto. sed si neglexi petere debi tã tñ adhuc ẽ alij col lata dico ꝙ illam adhuc possum petere.ad hoc.j. .e.si tibi absenti in fi.

z ℭ Extincta.⁊ sic extincta dz esse p̃tãs executoris:sicut econuerso.de of.le ga.si super gr̃a:ad hoc.s.e.j.de re.iur.accessoriũ cũ suis ꝯcor.⁊ merito ẽ extincta p̃tãs cũ.n.forma sibi tradita fuerit ꝑ rescriptũ super vno beneficio tñ.s.primo vacaturo sibi debito: illo omisso nil subest rescrip.ad hoc.s. de of.dele.ex p̃te.i.ex quo igitur sinit rez suã agi ⁊ se nõ opposuit sibi ipu ter:de re iudi.quãuis:alias sequeret̃ ꝙ ius hẽret in pluribus p̃bẽdis qḋ ẽ absurdum.Quidã tñ dicebãt olim ꝯ pp intẽtionẽ mãdãtis q voluit illũ p̃ bendã hr̃e: vñ si non hz p̃mã hẽat scḋaz:ad hoc.s.eo.dilectus.iij.s.ḋ cõ ces.p̃ben.cum super:nec dr̃ ius hr̃e ĩ duabus p̃bendis:q: desinit ius hr̃e ĩ p̃ma:⁊ hoc putauit hosti.in predicta glo.magna equum Jo.an.

⁊ ℭ Effect⁹.q: papa ꝯtulit vel mãdauit ꝯferre canonicatũ in ecclesia qḋ fa ctũ fuit. ꝯ ℭ Negligẽtia.q̃ neglexit petere prebẽdã sibi debitã ⁊ sic fuit alteri collata. x ℭ Dũmõ ꝑ istud ṽbũ ꝓbo:ꝙ nõ ꝓfertur expectãtib⁹ q ĩpetrauerũt post negligẽtiaz:nã de his q ante negligẽtiã ĩpetrauerũt di ctũ erat.s.ibi nulli alij de iure debita:supflueret q̃ hec lr̃a:nisi ⁊ de poste rioribus ĩtelligeretur:hoc sonat ergo lr̃a:ꝙ quãdiu erit ibi aliqs expectãs auctoritate apostolica:siue ꝑus.i.añ negligẽtiã ĩpetrãs:siue post:ille ne gligẽs nõ hẽbit añ p̃bendã. a ℭ Eadẽ auctoritate p̃fertur igit̃ receptis auctoritate inferioꝝ.j.e.pri. b ℭ Mandatũ.cui⁹ fines diligẽter s̃uã di sunt.j.eo ti.cui de nõ:sed istud esset mandati fines excedere.

c ℭ Spectat.quocũqz iure cõi vel sp̃ali.j.ne se.va.c.vno de regula.c.vl̃. cũ similibus. d ℭ Prouideri.s.de prebẽda de q̃ scriptum non fuit.

e ℭ Debebit.idẽ dicebant olim qdã in casu decre.s.e.li.de of.dele.si sup vt ibi dixi. Jo.an. f ℭ Subsistat.ĩtelligas nisi ẽt negligens eẽt in ip̃a petenda q: ⁊ tunc pderet ius in illa sicut ⁊ in superiorib⁹ dcĩi ẽ. Po.igit̃ ꝙ plenior ẽ gr̃a scḋi rescripti ꝙ p̃mi. Scḋs ergo negligẽs in p̃bẽda nõ ꝑ pterea amittit canonicatũ quẽ iaz habuerat:ſz amittit potioritatẽ in p̃bẽda respectu ap̃licoꝝ ꝙ duplici iure iuuantur:nõ aũt respectu alioꝝ vt vidisti.

Nqui. Sunt duo dicta. primũ diffinit de prerogatiua receptorũ. scõz de ipsorum qualitate. Scõm ibi eum quoqz. Do.

a ¶ Ibi qui. decreta. ista emanauit ad declarationem eorũ que no. Innocen. ⁊ Hostien. ⁊ moderni. s. eo. relatum. Ber. ⁊ compo. s. de referi. capitulum in glo. magna. §. Item si vnus primo. ⁊ probatur hoc olim per decret. de accu. accedens in parte decisa: ⁊ tũc ponebatur de concess. preben.

b ¶ Antea. nota q̃ regula illa qui prior est tempore potior est iure: locuz habet in his quorum par est causa quod probatur .ff. de regulis iuris quotiens vtriusqz: ⁊ dixi l. fra de regulis iuris qui prior ad hoc. s. eo. cum cui. si autem dispar est causa non habet locum regula vt hic hinc est quod lex dirit priuilegia considerari non tam ex tempore q̃ ex causa. ff. de priuileg. credi. l. priuilegia. ⁊ creditrix dotalis prefertur quibusdam creditoribus etiam anterioribus non tamen filijs ex priori matrimonio: qui agunt de dote materna. C. q pot. in pigno. habe. l. vl. vbi de hoc.

c ¶ Specialiter. auctoritate ergo huius specialis mandati fingitur potius delegatus q̃ legatus: ⁊ sic delegantis auctoritate videtur esse receptus. Sed tempore alexandri quidam contrarium dicebant dicentes q̃ spãle mandatum legato directum non inducit nouam auctoritatem pape sed veteris potestatis legati prorogationem. argu. ff. de preca. ſz si manente. vnde primo receptus tali auctoritate legati prorogata receptus videtur: vnde postponitur secundo recepto auctoritate pape. ⁊ hoc videbatur dicere constitutio alexandri execrabilis. Sed contrarium est verum: vt vides: nec ob. l. sed si manente. que loqtur cum prima ⁊ secunda concessio sunt eiusdez nature ⁊ forme sed hic potestas legationis est per se: ⁊ potestas prouidendi vl̃ cõferẽdi auctoritate apostolica postea concessa eodem modo per se: ⁊ gratiosa data vel fauore legati: vel eius p quo scribitur constitutio execrabilis vel loquebatur in suo casu specialiter: cum. s. prodit vltra q̃ternarium numerũ vel in legato cardinali q̃ conferebat iure legandis vel sit correcta. s. i. si. proe. huius libri.

Receptus auctoritate papę, etiam ad mandatũ alterius preferendus est alijs in prebenda hoc dicit secundum zenonem.

HI qui[a] auctoritate apostolica in aliqua ecclesia ĩ canonicos sunt recepti: debent in prebendarũ assecutione ceteris anteferri legatorũ vel aliorũ quorũcunqz auctoritate receptis antea[b] ĩ eadẽ. ¶ Eũ quoqz qui ad mandatum legati vl̃ alterius auctoritate app. sibi specialiter[c] in hac parte cõcessa fungentis recipitur auctoritate apost. receptũ esse dubium nõ existit. Idem.

¶ Si post gratiam mihi factam a papa de canonicatu ⁊ prebẽda bonõ. cãonici hoc ignorãtes: ⁊ ignoranti prebẽdam cõferunt post vacantem: non tenet collatio hoc dicit Joannes and.

SI postquã[d] canonicatũ in aliqua ecclesia tibi contulimus[e] ⁊ de prebenda nulli alij de iure debita inibi proxime vacatura mandauimus prouideri: hi ad quos in ea spectat collatio prebẽdarum: prebendam que vacauit isti postmodum[f] motu[g] proprio ignorãtes tibi gratiam fecẽz: alij duxerint conferẽdã: talis collatio ĩ tuũ preiudiciũ attentata nullam obtinet firmitatem. Nã eoipso q̃ canonic[d] auctoritate ap. facti effectus ius ad obtinẽdũ prebendã primo vacaturã[h] ibi dẽ tibi acquisitũ extitit: eãdẽqz quãcito vacauit: ex quo nulli alij debebat: iuste petere potuisti: iõ a predictis licet ignorantibus alteri conferri nequiuit[i]. Idem.

¶ Si papa de licentiã legato suo recipiẽdi auctoritate apostolica resignationes beneficiorum legationis sue libere ĩ manib[a] suis factas ⁊ beneficia conferendi. Scõo papa de predicta potestate ñ habita mentione canonicatum ⁊ prebendam si vacat vel quamprimo vacauerit ĩ aliqua ecclesia legationis mihi conferat. Tertio canonicus ipsius ecclesie renunciet: ⁊ legatus etiam ignorans collationem mihi factam conferat ibi prebendam p̃dictã nõ tenet collatio legati sed mihi illa p̃benda debetur. h. d. Jo. an.

OVdum venerabili fratri nostro .S. episcopo palestrino quem ad partes destinauimus gallicanas recipiendi auctoritate[k] nr̃a resignationẽ ab obtinẽtibus beneficia[l] ecclesiastica in eisdem partibus qui ea velent libere[m] in eius mãib[a] resignare: ac beneficia ipsa personis idoneis[n] conferendi p nostras lr̃as potestate[o] concessa. Nos post modum de concessione huiusmodi non habita mentione nicolao ō bonefac. camerario dilecti filij nostri. N. tituli sancti laurentij in damaso presbyteri cardinalis canonicatum[p] leroneñ. ecclesie que[q] in partibus illis[r] existit ⁊ prebendam nulli alij de iure debitam si qua tũc vacabat in dicta ecclesia contulimus ⁊ sibi prouidimus de eisdem[s]. Si vero nulla talis[t] prebenda vacabat ibidem: nos prebendam proximo inibi vacaturam conferendam dito camerario cum vacaret donationi apostolice duximus reseruãdaz decernentes extũc irritũ: ⁊ mane: si secus super hoc a quoquam contingeret attẽtari: certis sibi ad hoc executoribus deputatis. ¶ Cunqz postmodum Nicolaus vassalli clericus canonicatum ⁊ prebendam quos in dicta leroneñ. ecclesia obtinebat in dicti episcopi manibus resignasset: ⁊ dicte potestatis pretextu eos idem eps collationis, puisionis reseruationis ⁊ decreti predictorum forsan ignarus guilielmo vasalli p̃sbytero cõtulisset: dicti executores collatione nõ obstante predicta[v] litterarum nostrarum auctoritate p̃bendam eandem dicto camerario velut sibi debitam contulerunt quẽ dictus presbyter[x] pretextu collationis per dictum episcopum sibi facte q̃ prebendam ipsam pacifice[y] possidere valeat: non premittit: ꝓ pter quod idez camerarius nobis supplicauit humiliter vt prouidere sibi super hoc de oportuno remedio dignaremur. ¶ Nos igitur attẽdentes q̃ ⁊ si mẽorato episcopo predictã cõcesserimus potestatem: penes nos tamen nihilominus remansit maior: licet eadez[z] potestas etiam in predictis: propter quod nostra qui eandez preoccupauimus[a] potestatem potior debet esse conditio: eo presertim q̃ fm canonicas ⁊ legitimas sanctiones[?] per speciez generi derogatur: quamquam de genere in derogante specie mentio nulla fiat. Considerantes quoqz: q̃ nos exposito nobis de potestate predicta nihilominus litteras gratiosas daremus in dictis parti-

Postquam.

Duo facit. primo diffinit casuz. scõo rõnez reddit ibi. Nã eoipso. Do.

d ¶ Si postq̃. no. ergo q̃ sicut ĩspicit tps date quo ad scõm ĩpetrãtẽ a papa: sic ẽt inspicitur quo ad illũ q postmodum recipit a capitulo ẽt ignoranter. Jo. an.

e ¶ Cõtulim[a]. qd si ñ cõtulit ſz ferri mãdauit: dic vt. s. ō ecc. pbẽ. si capto. ⁊ c. si soli.

f ¶ Postmodũ. qd si tũc tpis vacabat pbẽda: que postmodum fuit collata: vl̃ q̃ teneat collatio: qr mãdabat ō prima vacatura prouideri: sed illa iaz vacabat ergo nõ debetur: vt. c. si clericus in fi. s. eo. ⁊ iõ est stilus curie prebendã si qua vacabat: vel q̃ primo vacauerit. ⁊c. Satis credo idem per rationem q̃. s. seqtur. nã coipso ⁊c. ad hoc. s. e. si beneficia. Jo. an.

g ¶ Motu proprio. qr sec[a] si contulisset expectãti auctoritate papali. s. c. pri.

h ¶ Vacaturam. multo fortius ergo vacãtez: qr difficili[a] ius cõstituitur in vacatura q̃ in vacãte. s. de concess. pben. nulla. s. e. ti. dilectus filius. t.

i ¶ Nequit. ille tñ cui sic collatũ fuerat si dimisit aliquod beneficium ꝓpter illud habẽduz recuperat illud si sine difficultate cognito p̃bendã illi deberi eam sibi dimiserit als nõ. s. e. ti. si beneficia.

OVdum. ¶ Primo ponit mentẽ duaz gr̃az aposto licarũ. scõa ibi cũqz. ponit processus habitos per illas. tertia ibi. nos igit̃. multis argumentis ostendẽs partẽ alterã potiorem illi dari iudices: vel sũt due partes tñ vt pme due partes cõtineantur sub querela camerarij qõ plus placet. Jo. Do.

k ¶ Auctoritate nostra. hoc fortificabat dubium: quasi ex quo auctoritate apostolica hoc faciebat in secundo mandato ō illa prima ptãte mentio fieri deberet alias enim si potestate ordinaria hoc faceret: satis videbatur dubium terminatum. s. e. ti. c. pri.

l ¶ Beneficia. sumit̃ hic beneficiũ large: vt ad beneficia ecclesiarũ cathedraliũ ertẽdat̃: vt per lr̃iora patet argumenta. s. e. eo. quãuis.

m ¶ Libere. nõ enim pactio vel cõditio in his locũ habet. s. de transac. super eo. ⁊ facit ō elect. eũ inter. R. ⁊. quod ibi no.

n ¶ Idoneis. ⁊ sic nõ pueris vl̃ alijs beneficiatis. s. eo. sup inordinata. s. e. ti. is cui.

o ¶ Ptãte. hanc ptãtem legat[a] non demandat ex se. ⁊ est casus in quo potest quis per se quod per alium: vt supra de of. lega. ca. penultimo in fin. ⁊ est rõ ne det̃ via ad vacatura: vt ibi. Jo an. an.

p ¶ Canonicatum. ⁊ sic affecta erat prebenda. i. vacãs sine alio decreto: vt. s. c. pri. ⁊. s. seqt̃.

q ¶ Que. leroñ. ecclesia ⁊c. Jo.

r ¶ Illis. s. gallicanis.

s ¶ Eisdem. s. canonicatu. ⁊ prebenda.

t ¶ Talis. s. canonicalis: ⁊ nulli alij de iure debita.

v ¶ Predicta. ſcã a legato ipsi guilielmo vasalli.

x ¶ Presbyter. s. vasalli.

y ¶ Pacifice. si igitur prebenda habeat certum ordinem annerũ: nõ tenebat̃ se facẽ ꝓmoueri. s. e. li. de elec. ꝓmissa. §. i. ⁊c.

z ¶ Eadem. est maior: ⁊ eadem diuerso respectu.

a ¶ Preoccupauimus. sic. s. de procu. non iniuste. c. li. e. ti. si duo. ⁊ de of. delegatus cum plures.

? ¶ Sãctiões. s. ō rescri. c. j. ⁊ c. pastoralis. s. de of. le. studuisti. j. de re. iur. generi. ⁊ ibi vide de hoc. ⁊. ff. de re. iu. l toto. optie cõcor. j. c. q̃uis. i. ⁊. ij. rñ.

a ¶ De ipsa.s.ptāte data legato: valēt ergo lr̄e cum nō sit talis veritas tacita: q̄ expressa nihilominus lr̄as habuisset.S.eo.ti.sup lr̄is lȝ hoc in lr̄is ad beneficia ipetratis generaliter non sit verum: vt.j.eo.ti.si motu. ⁊c̄.
b ¶ Absurdū.no.bonū modū argumētādi ex seq̄la absurditatis: sic.S. ꝺ except. cum inter priorē.
c ¶ Nostra.papa nō dȝ iusticiaȝ suā negligere: qui alios i sua iusticia fouet: vt.j. de imu.eccle. q̄m.

bus non habita mentione de[a] ipa quia foret absurdum[b]: si tam lata nostra[c] impediretur potestas ⁊ si i oibus prouisionuȝ nostraꝝ litteris quas concederemus i partibus supradictis oporteret nos de sepedicta potestate specialē facere mētionē: ⁊ ꝙ decretuȝ nostrum predictū maxime: hic vbi iam dictus camerarius ante dictam renunciationeȝ per nos erat lexon̄.effectus canonicus: statim ignorantes ligauerat. cum super incerto[d] non esset edictū nec ex alieno penderet arbitrio vel voluntate cuiusuis: qui acceptādi[e] potestatem haberet: ⁊ icirco per illud etiam expressisse videmur: ne alius expresse conferre ⁊ potestatem predictam quantum ad p̄sentem speciem reuocasse[f]: que in hoc casu: vbi de lucro[g] dicti. G. tantum agitur ⁊ nō de preiudicio episcopi memorati: ab ignorante potuit reuocari: nec post reuocationē huiusmodi ius per eum in alium etiaȝ ignorante; in re reuocata trāsferri ⁊ ad instar[h] etiam serui[i] calēdario[k] prepositi qui post mortem domini preponētis mutuatas pecunias accipientis non[l] facit: lȝ inter cōtrahētes mors domini: prepositum reuocans[m] fuerit ignorata: ⁊ domini[n] qui peculium quod proprio seruo concesserat statim perimit: cum in eo suam mutauerit voluntatem: discretioni vestre mādamus quatenus prefatum presbyteruȝ monitione premissa[o]: per censurā ecclesiasticā ꝯpellatis: vt collatione de cāonicatu ⁊ prebēda predictis per dictū ep̄m sibi facta: que nulla existit non obstāte dicto camerario prebendam ipsam omnino dimittat ⁊ eum super ea deinceps nullatenus inquietet. I Dem.

¶ Secundus qui ipetrauit dignitatē: ⁊ prebendam prefertur priori qui solū prebendam ipetrauerat: si prebenda dignitati ē ānexa: alias nō. hoc dicit Jo.an.

d ¶ Incerto.sicut cum scribitur alicui prouideri de beneficio ꝙ primo vacabit in ciuitate: vel quod primo vacabit in ꝓuincia: vt.S.e.quāuis: icertum est qꝺ beneficium impetrās sit habiturus.sed hic certum est ꝺ cacanonicatu lexon̄.
e ¶ Acceptandi.vt.j. de cōces. preben.q: cūctis.⁊.c. ne captā de ⁊c̄.
f ¶ Reuocasse. lȝ enim eandem retinuerit potestatem: ⁊ tamen maiorem.s.reuocandi et tacite: vt hic vides.
g ¶ Lucro.de dāno enim eius non agitur: q: si dimisit priora beneficia: recuperat illa ꝯm formam decre.j.e.si beneficia.
h ¶ Ad instar. coadunat proximam rōnem p duo legalia argumēta sic.j.de cōces.p̄ben.q: cunctis de sen.ex.si laicus.
i ¶ Serui.hēs hoc.ff.si certum pe.l.eius q in ꝓuincia: hic.n.si agit de dāno serui: ⁊ si ab ignorante seruo ptās reuocatur sic i ducit ad propositum.
k ¶ Calendario.i. noībus faciē dis.ff.de leg.iij.qui filium.
l ¶ Nō facit.debitorem tn̄ soluentem sibi ⁊ hoc ignorantē liberat: vt i p̄dcā.l.ei⁹ q.⁊.ff. de sol.si qs seruo.⁊.l.cum qs.§.i.
m ¶ Reuocās.sic.S.e.li.de rescrip.si gratiose.i.rn̄. vbi ꝺ hoc .j.ne se.va.c.vno in fi. ff.loc. l.iiij.insti.man.§.recte.
n ¶ Et domini.repete ad instar ⁊ hēs hoc.ff.de pecul.l.non statim.ff.ꝺ opti.le.apud aufidiuȝ Et ē hoc casu quod dam speciale ꝯ regulam.S.de re.iu.c.i.ff. eo.l.nihil: q: peculiū re non tm̄ verbis cōstituit.ff.de pecul.peculium.§.si ꝟbis nota: ⁊ tn̄ verbis tollit: vt hic ⁊ i predicta.l.si statim.
o ¶ Premissa.semp enim p̄cedere dȝ.xij.q.ij.indigne .S. de sen.ex.sacro.cum si.
Q Uia sepe. Duo facit primo ponit dubiū qꝺ distinguendo declarat ibi.nos dubitationem. Et scđm membrum ibi.nisi. Do.
p ¶ Quia. Emanauit.ꝯtrē hec decre.ad declarationem ⁊ correctionē eoꝝ q̄ no.inno. ⁊ hosti. S.eo.ti.ca.vlt.⁊.S.de maio.et obe.statuim⁹.⁊ cōpost.ꝺ rescrip.caplm.i glo.magna.§.vnū casum.⁊ reprobata ē opinio Inno.⁊ cōpo.q dicebant: lȝ p̄benda non esset annexa dignitatem habētem preferri: ⁊ sic dicebat compo.se de mādato pape ꝓnunciasse i bon̄.ecclesia. dignitate archipresbyterali: approbata est aūt opi. Hostiē.
q ¶ Dubitat.⁊ merito fuit ꝺclaratio eoꝝ faciēda: sic.S.e.ꝺ elec.q: sepe.S.vt li. si cōte.q̄m. Dubitabat pp varias opiones q̄s.S. vidisti: ⁊ fuit ēt ꝺ dubitatio nr̄is tp̄ibus in bon̄.ecclesia.
r ¶ Prebenda.tātum.
s ¶ Officio.perpetuo i ecclesia.vt.S.de consue.c.j.
t ¶ Uacat.morte: renūciatiōe: vl' pmotiōe illius q dignitatē hēbat ⁊ p̄bendam.
v ¶ Declaram⁹.no.q: ius nouū n̄ fac̄ ȝ vet⁹ ꝺclarat.fac̄ qꝺ dixi.S.ti.pr.c.vno.
x ¶ Anterior.⁊ sic ē iure potior: q: ex quo p̄bēda nō ē ānexa: vtriusq̄ quo ad hoc ē par cā: sec⁹ cū est ānexa: ⁊ facit qꝺ dixi.S.e.hi.qui.
y ¶ Preiudicari. gratia enim scđo facta intelligit fieri sine alicuius iuris preiudicio.S.e.li.de rescrip.quāuis.
z ¶ Apparet.q: tūc secus.j.e.c.pe.⁊.j.de cōces.p̄ben.auctoritate.

¶ Annexa.ex quo.n.hȝ vnū cōnexoꝝ ⁊ reliquum hr̄e dȝ: de ꝯsti. transl ato: ad hoc.S.eo.titulo sup eo.habes igit vnū casum in quo scđs impetrans p̄mo ipetrāti prefert. Aliū habuisti.S.e. si clericus. Alium.j.e.c. penul. Aliū de cōces.p̄ben.c. penul. Interduȝ habes ꝙ vacat prebenda ⁊ ille q expectat primā: illam nō cōsequitur: vnū casum hēs.S.eo.ti.c.ij.in fi.aliū.j.c. cū in ecclesia tertiū.j.eo.ti. ei cui. q̄rtuȝ.j.ꝺ rex pmu.c.vno quintum.S. de renuncia.c.ij.alium hēs in de.gr̄e.de rescriptis.

Q Uia[p] sepe dubitat[q] a multis si canonicatus alicuius ecclesie sit collatus a sede ap.successiue duobus: fueritq̄ mandatū primo de prebenda: secūdo vero de prebēda ⁊ dignitate p̄sonatu vel offō cū se facultas obtulerit ꝓuideri: qs ipoꝝ i p̄benda[r] que cū dignitate p̄sonatu vl' officio[s] uacat[t] tibi postmoduȝ debeat de iure p̄ferri. Nos dubitationeȝ huiusmodi sopire volentes: presenti declaram⁹[v] edicto primū cū sit tempore anterior[x]: cui p mandatuȝ secundū preiudicari[y] aut ius ipsius absorberi non dȝ: ex quo de itētione mādātis ꝯtraria n̄ apparet[z] preferendū eē i dicta prebenda. Nisi vacanti dignitati p̄sonatui vel offō sit ānexa[e]: nā si eēt annexa: secundus cui debet dignitas p̄sonatus vel officium preferet in ipsa. I Dem.

¶ Mandatū ꝓuideri ꝺ dignitatib⁹ vel beneficijs alijs ecclesiasticis curata nō icludit: nō expressa cura. h.d. vsq̄ ad.§.illis. Do.

Q Um in[a] illis: qbus bn̄ficia curā aiarū bn̄fia cōmittunt: maior q̄ȝ in his qui ad alia promouēt idoneitas regrat[b]: itentionis[a] nr̄e nequaquā existit: ut cū aliqbus ꝺ ecclesijs p̄sonatibus dignitatibus vel alijs bn̄ficijs qbuscūq̄ de aiarū cura mētione nō habita: ꝓuideri mā damus: ipsis de his qb⁹ huiusmodi cura[b] imminet: possit aut debeat prouideri[c]. Illis vero ꝓ quibus scribim⁹: vt prouideat eisdeȝ ꝺ p̄sonatib⁹ vl' dignitatibus ēt si curā habeāt aiarū ad collationeȝ ꝓuisionē p̄sentationē vl' dispositioneȝ spectantibus quorūcūq̄: prouideri nequibit de prelaturis personatibus vel dignitatibus ad quos seu q̄s p electioneȝ[d] hi q eis[e] bn̄ficij officij assumūtur[f]. Cū āt iter collationē p̄sentationeȝ ⁊ institutionē differētia magna eē noscat[g]: si cui de bn̄ficio ad alicuius collationem spectante prouideri mandetur. de illo

¶ Quam in illis. Hec est notabilis ꝺ cre. Sūt q̄tuor dcā q̄ satis patent. Do.
z ¶ Cum in. declarantur hic que no. p ber.in noct. ⁊ hostiē.S.e.c.vlti.⁊ per cōpo.S. de rescriptis capitulum in glo. magna: §.sed quid in his.
x ¶ Regrat. ē enim ars artium regimen aiaruȝ. .S.de eta.⁊ q̄li.c.pe.ad hoc.S.c.graue.⁊.c.se.et S.eo.c.j.
a ¶ Intētionis.ad q̄nā recurrendū ē: vt.S.e.c.vl. ⁊.S.ꝺ decimis.ex multiplici. vbi de hoc. Illa autem itētio ⁊ rō que fuit ꝺ legantis: dȝ esse ⁊ ꝺlegati.S.ꝺ rescrip. sup lr̄is in fine.
b ¶ Cura.ēt si in lr̄is ꝓuideri mādet ꝙ aiarum cura nō negligat si qua i minet dignitati: quod dic vt in cle.eo.ti. si dignitateȝ: primo r̄nso.
c ¶ Prouideri. hinc est ꝙ cū patiētibus defectū i etate dispensant epi in dignitatibus non curatis: sed in curatis non.S.e.li. de eta.⁊ qualita.ca. vno ⁊ ē ēt simi. de fi.presbyte. .c.i.⁊ est hoc propter beneficioꝝ ipetrationē q̄ dr̄ ambitiosa ⁊ restringēda. S.eo.quāuis cum als nomine beneficij dignitates et beneficia includantur: vt.S.de verboruȝ significa.c.penul. Quid si papa simpliciter mandat ꝓuideri de beneficio nūq̄d poterit executor de tali beneficio ꝓuidere: quod regrat sacrū ordinē: videt ꝙ nō: arg.huius cap.ad hoc.S.e.li.ꝺ fi.p̄sby.ca. .i. Sed dic.S.j.e. ei cui ad idē.S.si p clericus: nisi pateret i etate ꝺfectus: ita ꝙ ad illū ordinē ꝓmoueri nō possȝ: vt ibi: ⁊.S.e.li.de rescrip.si eo tempore. Jo.an.

¶ Illis. In beneficij ꝓuisione modus electiuus non icludit si alij mōi ꝓuidendi exp̄mant.h.d. vsq̄.ad.§.cū autem. Do.
d ¶ Electionē.electio igit nō cōcludit sub ꝟbo ꝓuisionis vel dispositiōis: cū lter ista tria sit dr̄ia: ⁊ facit ꝙ statiȝ seqtur: ⁊ ē n̄.S.e.li.de of.le.deliberatione.r̄n.i.⁊ facit qꝺ dixi.S.e.li.de ele.c.vl.⁊.j.c.pr.ij.r̄n.i gl.i fine.
e ¶ Eis.s.prelaturis p̄sonatibus vel dignitatibus.
f ¶ Assumuntur.ēt si inhibeat in lr̄is ne elec.eligant: vt in cle.eo.ti.si dignitatem.ij.r̄nso.
¶ Cum autem. Beneficiales lr̄e vnū modū exp̄mētes alios nō icludunt.h.d. vsq̄ ad.§.si vero.
g ¶ Noscat.hinc ē ꝙ capl'm vacāte sede non cōfert beneficia q̄ spectant ad collationē epi.S.ne se.vacā.c.ij.⁊.j.e.li.e.ti.c.vno.⁊ tn̄ tūc instituit instituēdos ab epo.j.e.li.de insti.c.i.S.de maio.⁊ obe.cum olim: ⁊ ideȝ vides in generali vicario.S.de insti.ex frequentibus.S.e.lib.de off.vicā.c.vlti.

¶ Si vero. Mandatum simpliciter duos includens alterum soluz nō astringit et econuerso directum vbi duos non afficit. h. d. do.

a ¶ Adiecto. ex quo papa hoc nō adijcit: alterum tn̄ grauare nō intēdit. et hoc intellige sm̄ determinationem quam habebis. j. e. ti. ca. vlti. et fuit hoc sumptum ex quadam extrauaganti que incipiebat contingit interduz sicut te etc.

b ¶ Alio. absurdum. n. esset illū grauari de quo papa non intellexit. In ꝯtrarium videbatur: q2 ad collationem suaz spectat: lȝ et alterius: naz et q iurat suum nō esse: iurat et sibi cōe nō esse. ff. de ver. si. pupillus. §. vl. et q legat seruos suos: et q i totum et q i parte sui sunt: vr legasse. ff. de le. iij. l. si qs seruos: sȝ hoc facit ꝯtraria intentio pape: idem ē ergo dicere ad collatio nē talis: et solius talis.

S I tibi. Circa beneficium collatum absenti nōdū acceptatū soluit quinq3 dubia. pⁱmū an sit illius ibi lȝ: scd̄m an possit alteri conferri ibi ipse tn̄. tertiū an si cōferaꝫ an valeat collatio ibi ꝙ si. quartū qd si lapsus sit terminꝰ datꝰ ad acceptandū ibi: sȝ si. quīntum quid si ꝓuisus post terminū ꝑueniat collatorem ibi antequā. do.

c ¶ Absenti. emanauit hec decre. ad declarationez et approbationē coꝝ q̄ no. ino. et hosti. et moderni. s. e. accedēs: et hosti. i sūma de isti. §. qs istitui. sciebamus. n. ꝙ absenti poterat beneficiū conferri: et absens inuestiri: vt ibi: sed dubitabatur an medio tēpore posset collatio reuocari: qd hic terminatur: et quod dicit absenti idem et multo fortius si pn̄ti: qui forte deliberare velle se dixit. Jo. an.

d ¶ Episcopum. factum ponit non ius: q2 idem si per alium.

e ¶ Habueris. acceptando vel ꝯsentiēdo vel ratum habendo: si negociorum gestor vel procurator generalis fuerat inuestitus de ipso: sed si spālis statim dici debuit suum: qd dic vt no. s. eo. accedens: ad hoc. ff. de nego. ge. si ego. ff. de solu. ratum. ff. de acq. pos. qui absenti. Jo. an.

f ¶ Acquiras. secus in legato speciei: q2 tunc acquiritur dn̄ium legatario ignoranti: licet commutabiliter. ff. de lega. ij. cum pater. §. surdo. facit. ff. de condi. et demon. l. legata. per que iura dicebant quidam quod h dicit. Item per id quod habes. s. de elec. cum inter canonicos: et c. publicato. ad hoc. j. de regu. iur. qd semel. cum suis concor. Alij dicebant ꝙ si scd̄o prius fieret traditio vel prius cōsentiret bene tenebat collatio per. l. C. de rei ven. l. quotiens in principio et in fine. vbi dicit ꝙ si res vendita fuerit duobus ille potior est cui prius fuerit tradita: et vide quod dixi. j. de reg. iur. q prior. Tertia opinio erat ꝙ aut scd̄s scienter recipiebat beneficium aut ignorāter: in primo casu nō tenebat collatio: in scd̄o sic: tenetur tn̄ cōferens ꝓuidere primo in equiualenti beneficio: ad hoc. s. eo. iter cetera. j. de iurepa. pastoralis. facit ad hanc distinctionem. j. de cōces. preben. quia cunctis. ff. de vsufruc. l. stitho.

g ¶ Alius. puta legatus de latere qui confert beneficia vacantia. s. de of. lega. c. ij. istud autem conferre non poterit: quod licet vacet tamen est liberum: vt. j. sequitur.

h ¶ Personā. sed nunqd poterit alteri sub ꝯditione cōferre. si ille non acceptauerit: no. s. e. li. de elec. c. ij. et. j. de regu. iur. actus. sicut beneficium nō vacans nō confertur cum conditione qn̄ vacabit. s. de ꝯces. preben. c. ij. ad hoc. s. de rescrip. pastoralis. Sed nunqd potest de illo ordinare nō conferendo persone sed alias puta vniendo vel religiosum locum constituendo: non nisi sicut posset post acceptionem: cum eadem sit rō. s. de ec. edi. ad audientiam. ij. s. eo. exposuisti. xij. q. ij. c. antepe. et ēt tunc secūdario fit ordinatio in personam.

i ¶ Terminū. sed nōne statutus est terminus a iure. j. quē cōsentire dȝ. l. vnius mēsis. s. e. li. de elec. ꝙ sit: nec videt ꝙ beneficio iuris possit eps diminuere. j. de reg. iur. īdultū cum suis cōcor. Dic decre. illā loqui in electis: q adhuc habent ꝯfirmationē petere: istam in his qbus fit collatio: in his aūt nō est statutum certum tēpus: et facit. s. c. pri. probat et hoc p id quod seqtur: nā in decre. ꝙ sit. lapso termino ꝑuatus est ipso iure: nec pōt vlterius ꝯsentire h aūt etiā post terminū cōsentit: dūmodo res sit integra vt sequitur.

quod ad eius presentationem vel institutionem pertinet ꝓuideri nō poterit: nec etiā econuerso: expresso enī uno casuū predictoꝝ mādatū super hoc factū: quod debet de sui natura restringi: ad alios extēdi nō debet. ¶ Si vero de beneficio ad aliquoꝝ collationem vel ꝑsentationem spectante nō adiecto[a] cōmuniter vel diuisim ꝓuisio iniūgitur faciēda in beneficio quod ad collationem uel presentationez alterius ipsorum tantū ꝑtinet adimplere nō pōt. ¶ Sicuti si de beneficio spectante ad collationez vnius ꝓuisio iniuncta fuisset impleri non potuisset i bn̄ficio: cuiꝰ collatio ad euz simul cū alio[b] ꝑtineret. I Dē.

¶ Bn̄ficiū mihi collatuz ante dissensuz meū alteri cōferri nō pōt nisi terminus mihi datus ad ꝯsentiēdū esset elapsus: et tūc ēt post terminū āteq̄ȝ alteri ꝯferaꝫ potero consentire. hoc dicit Jo an.

S I tibi absenti[c] per tuuz episcopū[d] cōferatur beneficiū. Licet per collationez huiusmodi: donec eaz ratam habueris[e]: ius in ipso beneficio: vt tuū dici valeat: nō acquiris[f]: Ipse tn̄ episcopus uel qcūq3 aliꝰ[g] d ipso beneficio: nisi cōsentire recuses: i ꝑsonā[h] alteriꝰ ordiare neqbit. Qd si fecerit: eiꝰ ordinatio fcā d bn̄ficio nō libero: viribus nō subsistet. Sed si episcopus notificata tibi collatione ad consentiendū terminū[i] cōpetentē assignet: nisi consenseris poterit eo lapso[k] beneficiū libere cui viderit expedire conferre. Antequam tamen ipsū contulerit: tuum poteris nō obstante quod lapsus sit terminus: prestare consensum[l]: et extunc de ipso non poterit aliter ordinari. I Dem.

¶ Qui vi vel iniuste occupat secūdum beneficium curatum: priuatꝰ est primo: qui autem vi beneficiuz aliquod occupat: est ipso iure priuatus iure quod in illo hēbat ad aliud habebat. h. d. Jo. an.

E Am qui[m] beneficium cui animarum cura[n] imminet vi occupat: seu se scienter[o] iniuste intrudit in eo: decernimus ipso iure fore priuatum beneficio: quod cum cura simili primitus obtinebat[p]. Non enim decet vt stultus melioris quaz peritus conditionis existat[q]: vel ꝙ inuasor eo qui iuste ingreditur priuilegio gaudeat potiori. ¶ Insuper vt violenti[r] qui auctoritate vel uerius temeritate propria occupare dignitates personatus aut alia quecunque ecclesiastica beneficia non verentur[s]: et si nō virtutis amore pene saltem formidine[t] a sue temeritatis audacia re-

k ¶ Lapso. q̄si dissensisse videat: sic. s. e. li. de ap. ab eo. vbi etiam ista ponūtur vt paria: et per hāc lrām videt idem dicēdum si dissenserit. s. ꝙ adhuc re integra possit ꝯsentire: quod verum est conferēte et in eadem voluntate manēte ad hoc. s. de procura. lȝ vbi de hoc dixi.

l ¶ Consensum. ad hoc. ff. de op. le. l. mancipiorum.

E Am qui. Sunt duo dicta principalia. secūdum ibi insuper. Et prima pars subdiuiditur et ponit primo dictuȝ cuiꝰ postea duas rōnes subdit ibi non enim. Jo. mo. dicit ꝙ primū dictum ponit peccatū i facto et in modo. scd̄ȝ in mō tātum. Jo. an. Premitte ꝙ habes in. c. de multa. s. eo. do.

m ¶ Eum qui. emanauit h decre. ad approbationez et declarationē coꝝ q̄ no. Inno. et hostien. s. e. ti. de multa.

n ¶ Cura. alias nō haberet locum pena decre. supra codē de multa: si ergo haberet ecclesiā curatam: et postea violenter occupet simplex beneficiū nō vacat primū: sed perdit ius si qd habebat in secundo: vt infra ꝓ primo responso. Sed quid si habet curatam ecclesiam: et vi occupat prebendam vel simplex beneficium cui est annexa ecclesia curata: nūquid vacat pria. Dic ꝙ nō: sed locum habebit sequens respōsio: hoc dico per decre. s. codez ti. super eo. vbi ergo esset priuatus primo p iustaȝ receptionē scd̄i: erit ēt ꝑuatus p iniustam alias nō: et ē si. qd dicimꝰ de bigamis que inducitur per matrimonium: qd non tenet eo casu quo incurreretur si matrimoniū teneret. alīs non: supra de biga. nuper. Jo. an.

o ¶ Scienter. ignoranter igitur non tenebit pena: ad hoc. j. e. ti. si beneficia: qd de ignorantia facti verum intelligo: secus in ignorantia iuris. j. de reg. iu. ignorantia: cum suis concor.

p ¶ Obtinebat. eadem ratione que hic ponitur in pena decret. de multa. dicam idem de decre. cum in cunctis. s. de elec. s. ꝙ si aliquis scienter et iniuste se faciat in episcopum consecrari: puta lite pendente ꝙ vacēt priora beneficia sua: ac si canonice consecratus fuisset: et sic etiam iam audiui in curia fore factum: propter rationem que sequitur: et eadem ratione videtur. ꝙ si aliquis iniuste detinens bn̄ficium impetrat aliud beneficium non facta mentione de illo beneficio quod occupatum tenebat: ꝙ littere non valeant: ne sit melioris conditionis etc. vt hic ad h supra eodem: quāuis: et sic itelligitur. j. eo. si motu: et idem etiam sm̄ id dici potest de decre. non potest. j. eodem. s. ꝙ si aliquis habebat plura beneficia: ex quibus vnum erat occupatum: et tacito de illo super alijs impetrauit dispensationē dispensatio non valet.

q ¶ Existat. xvi. q. i. legi epistolam in prin. ff. quod vi aut clam. l. nam et seruus. ff. de iur. et fac. igno. l. regula. §. antepenul. nec ex delicto quis facit cōditionem suam meliorem. ff. de dona. inter virum et vxorem. l. iij. §. i. de senten. excō. si vere. nec melior esse debet contumacium q̄ȝ obedientium conditio. s. de postu. c. i. de dolo et contu. contingit.

r ¶ Violenti. no. ꝙ latius loquitur pars prima q̄ȝ hec secunda: quia loquitur hic solum in violento non in alio se iniuste intrudente: vt in prima parte: et innititur iste. §. rigori illius legis. C. vnde vi. l. si quis in tantam. et. xvi. q̄one. vi. placuit Joan. andree.

s ¶ Verent. vereri deberent cū sine iusto titulo illa detinere non possint nec eos iuuat antiqua possessio. j. de reg. iur. c. i. cum suis concor.

t ¶ Formidine. lxij. di. docendus. de elec. cum in cunctis. de vi. et honesta. cleri. vt clericorum: ad idem. C. de emen propin. l. vna. accedat quod dicitur oderunt peccare etc. et vocatur talis timor seruilis qui per se premium non habet nisi quia solet inducere filialem: et est timor seruilis sm̄ Grego. in quo viuit peccandi voluntas: et sequeretur opus si speraretur impunitas: et pertinet ad seruum. Initialis respicit amissionem premij et pertinet ad mercenarium: filialis respicit offensam et proprie ad filium pertinet.

a ¶ Taliter.s.violenter.facit pro eo quod.s.dixi rc.
b ¶ Ad ea.differentia est inter ius qd competit in re ⁊ quod competit ad rem vt videbis.i.de concess.preben.

Is cui. Primo determinat duos casus.scdo ibi:si vero.Scdo decretum apponit ibi:puisio quoqz.Prima est subdiuidit: qz pmo ponit dcm a quo duos casus excipit ibi:nisi.⁊ se cudu determiat ibi:tuc eni.do.

c ¶ Cocedit. approbat h opi. hostie.qua no.s.e.ti.c.vl.i fi. ⁊ reprobat opinio.Ino.ibi no. ⁊ copo.no.s.de rescri.cu adeo in fi.⁊ fuit de facto i mediolan. archiepo hec qd primi dicti.
d ¶ Idonee.⁊ si no opponatur hoc idem itelligo.s.de elec. caz q.s.de rescrip.cu adeo:ad hoc de presum.c.vlti.
e ¶ Sufficies.g si no e sufficies secus est:ad hoc.s.de rescri.postulasti.Quid aut veniat i hac sufficietia.no. p Jo.xxi.q.i.c. .i.⁊ p ber.s.e.ti.de monachis.
f ¶ No pot.Zrium notabat dicti doctores ⁊ mouebat illa ro ne:qz hoc casu no fiebat gra p uiso sed puideti:nec poterat fz eos puisus hoc casu ambitiosus dici:cu ad sui instantiaz nil fuerit obtetu.s.e.cpuis.i.e.si motu pprio.Sed Zriuz e vex qz beneficiat' idone' no e.s.e. sup iordinata:⁊ iure cdi benefi ciat' beneficiari no mandat.s. eo.ti.qz in tatum.Jo.an.
g ¶ Dimittat.si ergo dimittit tuc sibi poterit puideri ⁊ i hoc est dfia iter istam forma ⁊ illa qua i pncipio ipetrauit ille cui puidet:qz i illa no sufficit mo beneficium pmuz dimittere: si tuc tacuit.i.eo.si motu.h sufficit nunc dimittere:lz in cocessione gre nihil fuerit dictum.
h ¶ Tuc.n.Ho.iterpretatione stricta:ad ide.s.e.cum in illis.
i ¶ Sine cura.si igit vtruqz vl ad altex sit curatu tali no poterit puidet.Et no.pluralis elo cutio no e vaga:imo poti' arta ⁊ restrigeda:sit ergo ztenta duox numero.i.de reg.iu.pluralis:cum suis concor.
k ¶ Subsistat.poterit igit illd beneficium alteri conferri: sed si ille possidet si poterit sine cognitione cause de possessioe re pelli.i.e.licet.

Si beneficia. Primo p uidet ignoratie pmi gradus.Scdo scdi ⁊ vltimoru ibi eunde.Et prima subdiuidit in tres:qz pmo poit casu.scdo ro nem puisiois ibi ne talis.Tertio puidet pareti ibi:Statuimus.Quarto vo puidet resisteti ibi. Aliogn. do.
l ¶ Beneficia.hec decre.sume initit eqtati:⁊ iuste ignoratie puidet.
m ¶ Sedem apo.idem si per alium qui zferre posset puta per legatuz.i.e.ti. si a sede:qz no ius potuit sed factum.
n ¶ Ab his.scientib' vel ignorantib' no curo: vnde si bene aduertis hec decre. no reqrit ignoratiam in zferente:sed solum in eo cui confert:presumitur autem ignorantia:nisi pbet scientia.i.de reg.iur.presumit qd intellige: vt ibi dixi.
o ¶ Dimissa.vel iuris necessitate vel ignorantia vel sola volutate.Jo.an.
p ¶ Assignari.multo g forti' recuperabut:si adhuc non sint alijs assignata: vt .s.e.si tibi i fi. q ¶ Culpa.⁊ sic deberet ee sine pena:de costi.cognoscetes .i.de re.iur.sine culpa.si g sciuissent:fuissent in culpa:⁊ sic tali puilegio no vterentur.Jo.an. r ¶ Certiores.⁊ sic cuilibet referen credere no tenent:de fi.per tuas.ij.sed no dz se dicere dubitare:vbi cert' ee dz:de rescrip.cu ztingat. ⁊ e si. xxxij.di.habuisse in pn. s ¶ Oes alios. hoc vult dicere beneficia istius.a. fuerunt collata.b.iste dimisit q prius hebat: ⁊ fuerunt collata.c. cuius.c. priora beneficia fuerunt collata.d.aget.a.z.b.qui si dimittat in pace:aget z.c.qui etia si sine diffcultate dimittit:repetet.a.d.⁊ sic de singulis.

Non potest Sunt tria dicta per.§.diuisa.Scdm ibi illud. Tertiuz ibi: cum vero.ronem subdens ibi:hoc.n.do.

frenetur eo ipso ius:si quod i digni tatibus personatibus ⁊ beneficijs occupatis taliter[a] vel ad ea[b] ipsis forsitan competebat amittant.

I Dem.

¶ Hns potestate apostolicaz per sone idonee de bnficio prouidedi al's beneficiato sufficienter puidere no poterit:nisi in litteris hoc exprimatur:⁊ tunc vnicu simplex ob tinenti prouidebit.Si vero conceditur vt prouideat beneficio obtinenti ad duo tatu refertur ⁊ cotra fcuz est nullum.h.d.Do.

Is cui zcedit[c]: vt auctoritate apo.possit vni persone idonee[d] i sua vel alia ecclesia prouidere alicui alio beneficiu sufficies[e] obtinenti prouidere no pot[f]. Nisi pmo ille beneficiu qd obtinet oino dimittat[g]: uel nisi in cocessione huiusmodi sit expressu: q alias beneficiate valeat prouidere persone. Tunc eniz[h] puidere poterit vni cu dutaxat beneficiu obtinenti: du tn illi cura no imineat animarum. ¶ Si uero zcessuz fuerit: ut prouidere illi valeat q alia beneficia noscitur obtinere: huiusmodi pluralitas debeat solu ad duo beneficia sine[i] cura restrigi. Prouisio quoqz facta cotra pmissa eo ipso viribus non subsistat[k]. I Dem.

¶ Si quis ignorans recipiat beneficiuz prius reseruatu vel alteri collatu per papa:si ex quo sciuit illud sine difficultate dimittit: recuperat priora beneficia ppter illud dimissa:alias non. Joan.an.

Si beneficia[l] que p se.apo.[m] coferuntur: aut decreto iterposito reseruatur: interdum cotingat ab[n] his: ad quos alias pertinet collatio eorunde aliquibus huiusmodi collationez seu reseruatione ignorantibus de facto coferri: ⁊ beneficia que illi tenebat antea: ⁊ post predictoru adeptionez dimissa[o] p eos alijs assignari[p]. Ne talis ignorantia eis: cum sint sine culpa[q]: preiudicialis existat. Statuimus vt si ipsi de collatione seu reseruatione pdicta postea certiores[r] effecti sublata difficultate quacunqz omnino dimiserit bnficia sic sibi de facto collata: ad beneficia sua priora collatione quibuscunqz personis facta de ipsis nequaquaz obstante libere reuertantur. Alioquin redeundi ad ea si difficultaez adhibuerint in alijs dimittendis: sit ipsis penitus interdicta facultas. Eundem quoqz modum in dimittendo recepta ⁊ recuperado dimissa quo ad omnes[s] alias qui forsan occasione predicta sua dimiserit beneficia: ⁊ dimissa per alios fuerit assecuti: per omnia decernimus obseruanduz.

I Dem.

¶ Taciturnitas beneficij: etia modici viciat dispensatione sup pluralitate beneficiox: que ex legitime super duobus obtenta ad duo prima recepta refertur. Item puisio alicui fca de beneficio no obstate q aliquid heat dispesatione sup utroqz retinedo no iducit.h.d.fm.zen.

Non potest[t] dispesatio super pluralitate beneficiorum concessa impetranti prodesse: qui aliquod quantuncunqz modicuz[v] beneficium subticuit in eadem. ¶ Illud autem aposto.[x] se. indultum ut quis duo beneficia curam[y] animarum habentia si alias canonice[z] coferantur eidem: possit recipere ac simul licite retinere[&]: intelligitur de duobus primis[9] beneficiis: que cuz cura post dictum indultum obtinere contingit eundem[a]. ¶ Cum uero tibi non obstante q aliud beneficium obtinere noscaris a sede predicta de aliquo beneficio prouideri contingit: per hoc tecum ut pmu

t ¶ Pot.emanauit hec decre.ad declaratione eox q no.Inno.s.de elec. dudum.ij.in glo.hoc intellige in fi.q ibi no.hosti.⁊ de rescrip.postulasti. ⁊ de pben.sup iordinata in fi.⁊ copo.in decre.captm de rescri. ad fi. glo. magne.v.item qrit de hac.⁊.c.in nostra.in glo.pe.⁊ gar.s.de offi.ordi. in fi.⁊ guil.in spe.ti.de le.§.videdum.v.illud.cum se.vsqz ad fi.
v ¶ Modicu.si.n.in impetratioe hoc locu hz.s. de rescri.si pponete.i.e. si motu.multo fortius i dispesatioe locu dz hre: cum ⁊ ipe dispesationes sint ambitiose ⁊ restringende.s.de fi.psbr.c.ij. qs aut sup pluralitate beneficiox dispesare possit vide.lxx.di. scdx. ⁊.xxi. .q.ij.si qs iaz traslat'.⁊ .s.co.ti. de multa. In aut de iure sine dispensatioe teneri possit: vid qd dixi.s.de rescrip.gfa.
x ¶ Ap.se.no.ar. p illis opi.que habet q sol' papa dispeset in curatis.
y ¶ Cura aiax.pone habes ecclesia curata dispesatione obtinuit vt liceret sibi recipere aliud beneficiuz:et si sit psonat' sitez cura n hns:⁊ cu pori tenere:zfert sibi archidiaconat': qrit an possit illuz retinere: ⁊ vt q sic:qz lz archidiacon' cura heat:no tn cura sitez cure parochialis ecclesie vt.s.de electioib' dudu .ij.ad finem ad hoc.s.q si.sint legi.p venerabile ver.veru.nec ex pot dici si se: vbi est aliq dissilitudo.xxviij.q.i.sic.n.si.de iniusto rup.testa.l.iiij.⁊ expressa sisitudo requiritur.s. de traslatio. inter corporalia.item vbu simile in idulgetia positu g'ose iterptandu e.s.de v.si.si olim.lz dicz fm guil.q hoc no.i spe.ti.de leg.§.videdu.v.gd si hns eccliã.⁊.s.de of.or. in fi.sisitudo.n. de q fit metio in idulgetia.n ad spes sed ad gen' refert:⁊ sufficit qlitercuqz curam heat:cu tal idulgetia velut abitiosa sit restringeda vt h vides.s.e.li.de rescri.si grose.de fi.psby. .c.ij.C.de sena. zsul.l.i.
z ¶ Canoice.zcor.s.co. li.de rescri.si grose.⁊.s. de elec.dudu.ij.ad fi. & ¶ Retinere.qro de duob' pmo nugd ptale idulgetia videat zcessuz q in neutro residere teneat: vt q sic ne inutilis sit idulgetia ⁊ h vt tenere Jo.vij.q.i.si qs i clero.i glo.ij.ca.n.phibitionis ee vt ne qs plura bnficia heat:qz residere tenet:hoc iducere vt indulgetia principalr q ad hoc no teneat.dic fm guil.q no.in pdi.§.v.gd si idulget:q tenet i altera residere:nisi illd expsse in idulgetia caueret:q ad hoc no teneret. abitiose.n.sut tales idulgetie ⁊ restrigede: vt.s.dixi.resideat g i altera qua vult: vel nuc i ista:nuc in illa ⁊ sic vtriqz satisfiet. Sed qd dices in idulgetia cauet hec clausula:dumo bnficio i quo n residet faciat canonice desuiri:nuc gd si huc modu no seruauerit: valet dispesatio ⁊ bnficiox reteno. Rndeo fm ino.⁊ hosti.⁊ zpost.q hoc no.i dca decre.dudu:⁊ de psu.c.vlt.⁊ guil.q hoc no.i pdi.§.in v.sed gd si idulgetia:q bn tenet dispesatio:illud.n.dumo no hz vim zditiois.sed poti' admonitiois vel cominatiois: vt.ff.de tute.l.muto.C.coni.episto.p totu:⁊ vide q dixi.i.de reg.iu.act'.poterit tn pp suitij negligetia eo iuste puari.s.de de. no resi.relatu. 9 ¶ Primis.ita dicebat pdicti doctores ⁊ pbabat p.l.ff.de le.iij.fideicomissa.§.si qs.x.ff.de codi.⁊ demo.l.hec conditio.ff.de vbo.si.bones.§.i.ff.de vbo.ob.cum q calendis: ⁊ ide erat satis expressum per decre.s.co.li.de of.ordi.ordinarij.ad fi.ibi dum dicitur:

vel ea que ⁊c. vt ibi dixi.

a ¶ Eundē. p exceptionē ĝ tertij vacāt duo pma: vt in cle. e. ti. si plures.

b ¶ Surrepticia. qđ fieret exceptis duob⁹ casib⁹. s. de rescrip. gra. ⁊. j. e. si motu pprio. no. ergo q̄ sufficit huic clausule q̄ suū consequat effectū. ⁊ alium nō poterit operari. ff. de adimē. le. l. legata inutiliter.

Si apostolice. Duo facit. prio po nit factum ptinēs grām legati ⁊ approbationem papalē. scđa ibi certum est. soluit dubiū isurgēs ex facto rōnem inserēs ⁊ dubium fortificās ratio ibi. Cum ipsa fortifica tio: ibi ēt. do.

c ¶ Apostolice. qđ h dr habuisti. s. eo. si eum. ⁊ emanauit ad declaratio nē eox̄ q̄ ibi dixi: nec est differentia in iure: sʒ i fa cto uideri posset: ibi non fuerat obtēperatum lr̄is legati. Itē ibi papa mā dauit canoniam statim ɔferri: prebēdam aūt cū vacaret: h canoniaʒ ⁊ p bēdaʒ ɔferri mādat cum vacabunt: ⁊ sic ibi expe ctās iam erat in canoni cum receptus. hic non.

d ¶ Legatus. s. de late re: alius enī hec confer re nec reseruaſ posset. s. eo. li. de of. lega. c. i.

e ¶ Legationis. si enim auctoritate ap. spāli hoc faceret nō esset alia cōfir matio necessaria. s. e. li. hi qui. ij. responso.

f ¶ Ecclesia. in q̄ eiusdē legati alia reseruatio nō pēdebat: quod dic vt. s. de of. le. c. iij. ad finem. ⁊ quod dixi verum intel ligo nisi etiā id papa ex certa scientia cōfirmaret eius rei facta plena nar ratione: vt. j. dr.

g ¶ Decernat no. con tra opinionē moderno rū q dicebant q̄ legat⁹ nō poterat decretū ap ponere: nisi ad id spāle haberet mādatū: ad idē. s. e. li. de offi. delegati presenti. ⁊ dicā. j. de cō cess. prebē. q: cūctis.

beneficiū cum secundo retinere va leas non intelligitur dispensatum. ¶ Hoc enim soluʒ pdicta operaſ expssio q̄ facta tibi gratia nequeat surrepticia[b] iudicari. I Dez.

¶ Mādato legati super faciēda puisione per papā ɔfirmato: pa palis grā ē cēsenda. h. d. fm ʒen.

Si apostolice[c] sedis legat⁹[d] vo lēs tibi sue legationis[e] aucto ritate in certa ecclesia[f] puidere cāo nicatum ⁊ prebendam nulli alij de iure debitos proximo in ipsa eccle sia vacaturos collationi sue reser uet ⁊ decernat[g] irritū ⁊ inane: si se cus sup hoc ɔtigerit attētari: certis q eos[h] tibi ɔferāt cū uacabūt execu toribus per suas lr̄as deputatis. Nosq̄ postmodum plena de his facta narratiōe: qđ ab ipso legato fcm̄ extitit: ratuʒ ⁊ gratuʒ hn̄tes: id auctoritate apostolica ɔfirmam⁹[i]: ⁊ eisdem executoribus vl' aliis no stris dam⁹ lr̄is i mādatis: vt in hu iusmodi puisionis negocio aucto ritate nr̄a pcedāt iuxta ipi⁹ legati continentiaʒ litterax̄. Certū ē q̄ cum ipsa puisio ipsius legati post ipartitā a nobis auctoritatē nostra cēseaſ effecta: oib⁹ qb⁹ postea mā dauimus in eadē eccl'ia puideri ēt si canonicatū ipsius eccl'ie duxeri m⁹ cōferēdū[k] eisdē: de iure prefer ri[l] debebit in prebēda postmodū[m] inibi vacatura. I Dem.

¶ Obstat taciturnitas obtenti bn̄ ficii lʒ modici nisi cōstet puisioneʒ fcāʒ ppo motu pape: q dn̄ū itelli giſ si hoc i lr̄a exprimatur. h. d. ʒen

Si motu[n] proprio alicui aliqđ bn̄ficiū[o] obtinēti cōferam⁹ ali ud ō illo nō habita mētione nō ob hoc[p] grāʒ huiusmodi: q̄ ō nr̄a me ra liberalitate pcessit iualidam uo lumus reputari. Secus si ad pe titionē illius vel alterius pro codē oblatā gratiā huiusmodi faciam⁹ tūc. n. quātūcūq̄ modicū[q] bn̄ficiuʒ taceat[r] i ea: ipsaʒ ueluti surrepticiā vires nolumus obtinere. Mo tu quoq̄ proprio tūc solum grā fie ri censeat: cuʒ hoc expresse[s] cautū fuerit in eadem. I Dem.

¶ Collatio facta motu pprio pa pe pluribus bn̄ficijs in eadeʒ eccle sia vacantibus simul itelligiſ fcā ō pinguiori: sʒ si bn̄ficia sunt equalia ad eū spectat electio cui grā ē con cessa. Collatio vero facta ad peti tionem alteri⁹ ad minus bn̄ficiū re stringiſ: si sint equalia eligit q al's cō ferebat quo negligente alius eligit ⁊ etiam econtra. h. d. fm ʒen.

Si pluribus[t] simul i aliqua ec clesia vacantib⁹[u] dignitatib⁹ vel prebendis: nos de hac vaca tione icerti[x] dignitatē vel prebēdā[y] si qua nulli alij de iure debita i ipsa vacat ecclesia cuiquaʒ i genere con feramus. Grāʒ huiusmōi si mo tu[z] proprio cā fecerim⁹: vt tūc fiat i terpretatio plenissima i eadeʒ fer ri volumus ad dignitatē vel pbē dā que inter illas maioris[&] cēseſ eē ualoris: seu si sint forsā equales ad eam quā is cui cōferim⁹ infra decē diū post habitā de dicta vacatione noticiā[?] duxerit eligēdā. ¶ Si ve ro ad petitionē alteri⁹[x] ipsa gratia fuerit p nos fcā: eā vt hoc casu pro ut iuri[a] cōgruit restrigatur ad illaʒ q̄ minoris[b] valoris existit: seu si sit

h ¶ Eos. s. canonicatum ⁊ prebendam.

i ¶ Confirmam⁹. nō in forma cōi: sed ex certa scia facta fuit hec ɔfirmatio. s. de ɔfirma. vti. vel inuti. c. penul. Quid dices de vsitata qōne: recept⁹ est aliqs pprio motu capituli. ipetrat ɔfirmationē a papa p formā ne in ane canonici nomē ⁊c. in qua ɔfirmatione papa qđ de ipso factū est ɔfir mat auctoritate apostolica: cū clausula si est ita: mādamus ēt executori: q̄ si est ita auctoritate apo. prebendaʒ ⁊c. post impetrat aliqs canonicatum ⁊ prebendaʒ nulli alij de iure debitā: fm stillum solitū vacat modo prebē da: cui debeaſ queriſ. Sup hac qōne multotiens fuit a me petitum ɔsiliū ⁊ sigillum: ⁊ dubitans de ea plura lucra respui: sed aliter tenent doctores per hanc decre. ⁊ per decretā. s. eo. si eum: q̄ preferatur receptus ⁊ cōfir matus: ⁊ bene facit pro eis. eo. li. s. de rescrip. cum aliquibus in fi. quod satis puto. Jo. an.

k ¶ Conferendum. q̄ plus est q̄ mandare ɔferri: vt. s. e. li. de rescriptis duobus.

l ¶ Preferri. preferſ ergo ⁊ hoc ɔsequr q̄ grā sua est ppetua: cum al's si ɔfirmatio pape nō iteruenisset: expirasset finito legationis offō: si ad col lationē vacātis processum nō fuisset. s. de offō legati presenti. in pncipio. ⁊ per hoc patet q̄ cū per talem ɔfirmationē acquiraſ ⁊ augmenteſ ius: q̄ talem ɔfirmationē ipetrans de prioribus beneficijs teneſ facere mētionē: ⁊ idē dico de recepto pprio motu capituli: ad hoc supra eodem lib. de pre ben. quāuis: ⁊ melius eo. ti. non pōt. si enim in litteris per quas ius iam acquisitum conseruatur. s. in dispensatione super pluralitate: tenetur ipe trans beneficiorum suorum facere mentionem: multo fortius in litteris p quas ius nouum acquirit: ⁊ acquisitum auget eius immutando naturaʒ vt hic patet: ⁊ seruat curia: nam ⁊ qui confirmat donat. ff. de verbo. sig. l. obuenit.

m ¶ Postmodū. s. post ɔfirmationem ⁊ au ctoritatem ipartitam. s. ver. certum est ⁊c. ⁊ si q igiſ medio tpe ipetrauerūt a pa pa. s. post reseruationem ⁊ mādatum legati: ⁊ ante ɔfirmationem: illi preferen tur. Plus est ergo quo ad hoc qn̄ a principio legatus auctoritate apo. contulit. vt. s. eo. hi qui.

Si motu. Distinguit duo mēbra scđm ibi si secus. Et primuʒ determinat ibi motu proprio.

n ¶ Motu. Distinctio huius decre. emanauit ad ōclaratio nem eox̄ q̄ no. glo. ⁊ moderni. s. de rescrip. si pponente.

o ¶ Beneficium. quid si plura beneficia obtinebat. dicūt qdaʒ hoc locū non habere: sed quod sequitur: vt multitudo benefi ciorum vitetur. Sed credo con trariū: cum ratio proprij mo tus adhuc remaneat super quo fundatur distinctio. ⁊ sic est ho die terminatuʒ per cle. eo. ti. si romanus. Preterea lʒ valeāt littere: non ppterea poterat be neficia retinere. cū p hoc secuʒ dispensatū nō sit. s. eo. nō pōt in fi. optime facit. s. eo. li. ō re scrip. grā. ⁊ pistam ⁊ illam vi des duos casus in qbus valēt lr̄e: lʒ de bn̄ficio ei⁹ p quo scri bitur mentio nō fiat.

p ¶ Ob hoc. s. q̄ mētio nō fue rit habita.

q ¶ Modicū. opinio ergo her. quā cōsuetudo curie approbat per decre. istam ēt approbatur ⁊ reprobatur opi. G. na. ino. ⁊ sequacium qui ibi no. distin guendum inter tacentem ⁊ mē tientem vt in primo casu vale rent lr̄e si modicuʒ erat benefi cium in scđo nō. Uincē. ⁊ gof. distinguebant. s. eo. cū tenea mur. s. ō rescriptis postulasti. inter tacentē tale beneficiū per simplicitatem: ⁊ tunc valeat re scriptum: vel p dolum vt tunc nō valeat: per decreta. ō rescri ptis. super lr̄is.

r ¶ Taceatur. idistīcte itelligo cū. n. ius nō distiguat nec ego distinguaʒ: vnde siue p mali ciam siue p simplicitatē taceat locū hēat hec decre. illaʒ tn̄ di stinctionē approbat inno. s. de rescrip. postulasti. p decre. e. ti. super lr̄is: q̄ in lr̄is ad lites lo quitur: nō in gratiosis.

s ¶ Expresse. cōcor. s. e. lib. de rescrip. cū aliqbus. s. e. ti. c. ii. ad fi. vnde dico q̄ lʒ pbareſ q̄ papa proprio mo tu collationem fecit: ex quo nō exprimitur in lr̄is: locum hēat scđm dictum: ⁊ nō primū. qd. n. scimus: forte papa ante annum rogatus fuerat pro illo. sufficit ita scriptum esse. ff. qui ⁊ a qui. psperit. vi. q. iij. scriptum.

Si pluribus. Primo ponit thema ex quo dubium oriſ qđ distinguendo soluit ibi grām scđm mēbrū psequr ibi. si vero in vtroq̄ rōnē reddit ⁊ sub distinguit ⁊ in mēbris subdistinctis negligētiam punit ibi in alterutro. do.

t ¶ Pluribus. declaraſ hic dn̄icalis qđ har. hic. que icipit: eps qdam promisit auctoritate dn̄i pape: ⁊ vtitur hic papa equitate. ⁊. s. pri. decre.

u ¶ Uacantibus. idem eadem rōne puto: qn̄ scriberet de prima vacatura: ⁊ due simul vacarent: ita q̄ neutra primo.

x ¶ Incerti. q: si certus fuisset expressisset quā dari voluisset.

y ¶ Uel prebendam. non sunt ista verba lr̄arum. sed mandauit de dignitate p uideri: ⁊ plures dignitates vacant. vel mādauit de prebēda: ⁊ plures vacāt pre bende. Jo. an.

z ¶ Motu proprio. qđ nō itelligiſ nisi id grā exprimat: vt. s. c. proxi. in fi. illud enim omni casu locum hʒ ⁊ generaliter loquiſ.

& ¶ Maioris. maioritas cōsistit in multis: qđ dic vt. s. de testi. sup eo. ii. ⁊ no. s. de rescrip. sedes. hic aūt ispici iussit maioritatem valoris. scit. n. q̄ clerici hoc magis cupiunt. s. de cle. nō resi. q: nōnulli. s. eo. auaricie. excecanſ ergo auari cia: vt. s. eo. li. de elec. auaricie cecitas.

? ¶ Noticiā. nō ergo currit ignorāti. sicut nec decēdiū datū ad appellādū. s. eo. li. de appel. ɔcertationi: si. de ɔces. preben. q: diuersitatem. Jo. an.

x ¶ Alterius. s. ipsius cui fit: vel alterius: vt. s. c. pri.

a ¶ Iuri. supra eodem quāuis. c. non pōt.

b ¶ Minoris. j. de reg. iur. in obscuris. s. de censi. ex parte. ff. de leg. ij. nūmis.

equalitas in eisdem: ad eam quam is ad quē ipsoꝝ spectat collatio infra dictū tps[a] elegerit[b] postquā sibi huiusmodi gratia[i] erit nota decernim⁹ referendā. Alterutro quoq3 ipsorum prout ad eum ꝑtinet infra tempus debitū eligere negligē te: ad alium extūc electio libere devoluatur[c]. Idem.

Non debetur expectāti preben da que ꝑ episcopi prebēdarij mortem vacat h.d. ꝭm zen.

Quāz in ecclesia[d] tua q̄.xij. canonicorū ⁊.xiii. prebendarū[e] habet numerū cōsuetudinē[f] esse ꝓponas vt ep̄us q est ꝓ tpe vocem habeat in capitulo tanquā canonic⁹: licet canonicus non existat: ⁊ vnaz de dictis prebendis sicut vnus canonicus obtineat in eadem: certuz est cum cui auctoritate apo. prouideri mandetur de prebenda nulli alij de iure debita proximo in ipsa ecclesia vacatura: prebendā quam per mortez episcopi vacare ꝯtigit Ne contra dictaz cōsuetudinē[g] cui ꝑ prefatum mādatū non intelligitur derogari futurus episcop⁹ prebenda careat. Et dictus cāonicorum numerus amplietur habere non posse: sed expectare debere quousq3 vacet alia oportebit cū dem. Idem.

Per adeptionem secūdi beneficij curati: cuius fructus alius ex cā ꝑcipit nō vacat primum. Jo.an.

Si tibi cōcesso[h] a nobis vt fructus[i] beneficiorū que vsq3 ad certum tēpus in tua vacabūt dioc. ꝑcipere valeas pro soluendis d̄bitis[k] quibus est tua ecclesia onerata[l] beneficium vacans postmoduz curam hn̄s animarum annexam alicui simile beneficium obtinenti te[m] cōferre cōtingat: equum est vt quā diu fruct⁹ ipsius ꝑceperis ꝑmū nō debeat reputari vacare[n]. Dez.

Cū mādaꝝ alicui ꝓuideri nō sacerdotalis vel itegra vl' certi valoris cōferri prebenda: sacerdotalis dimidia vl' minoris valoris illi ēt volenti conferri non poterit.

Quia de nō[o] sacerdotali prebē da prouideri mandatur sibi etiam volenti sacerdotalis auctoritate mandati huiusmodi conferri nequibit. Similiter si in ecclesia in qua integre ac dimidie[p] ꝑbende habentur: mandetur integra[q] ꝯferri prebenda: quāquaz ille pro quo scriptū extitit dimidia velit eē ꝯtētus ei d̄ ipsa nō poterit prouideri[r]. Idem cum iniungitur ꝓuideri alicui de prebenda[s] certi ualoris ut in prebenda minoris valoris etiaz illo uolente mandatum non possit adimpleri: nō eni huiusmodi mā data quoꝝ fines diligēter[t] seruari oportet debent ad casus alios q̄3 expressos extendi. Dez.

Secundo beneficio curato effectualiter adepto ꝑmū ꝯsimile eius possessore irrequisito conferri pōt nō āt ejus possessio dari ꝭm zeno.

Licet[v] episcopus[x] beneficium qō cū animarū cura tenebas

a Dictum tempus. s. e. dictum.

b Elegerit. tūc ergo det quā vult ⁊ sit liberat⁹: vt. ff. mādati. l. fideiussorē. ff. de le. i. si qs a filio. §. si qs plures. C. de dona. si quis argētum. §. i. Et no. ꝙ in isto casu. ⁊. s. ꝑci. reseruaꝝ optio: tūc solū qn̄ est eq̄litas vt tūc in ꝑmo casu eligatur is ꝓ quo scribiꝝ: in scd̄o is q ꝯferre hz: vn̄ nō puto ꝙ in primo casu qn̄ ē ineq̄litas possit cōferri minoꝝ: nec i scd̄o maioꝝ: ꝓinde eniz est ac si primo casu papa expressisset de maiori: scd̄o vero de minori: sicut ergo si expressuz esset mutari nō posset. j. eo. cui de nō. ita nec hic cū habeatur pro expresso per hanc declarationē.

b Elegerit. si. s. de rescrip. duobus.

c Deuoluatur. si. s. eo. lib. de consue. c. vlt in fi.

Quam in ecclesia Decidit casum dubium duplicez rōnez iterserens. ⁊ ꝑma rō ibi ne contra. scd̄a ibi ⁊ dictus. do.

d Ecclesia. approbaꝝ qō no. hostiē. s. de ꝯces. prebē. postulastis in fi. ⁊ ponit terminos in ecclesia ebreduñ. hēs hic casuz quo vacat ꝑbenda: ⁊ nō debeꝝ ꝑmo expectāti: ⁊ d̄ hoc dixi. s. eodem q: sepe in fi.

e Prebendaꝝ: ē q̄ in ecclijs iterdū repire maiorē numerū ꝑbendaꝝ q̄ canonicoꝝ: vt hic ⁊. s. de magistris. c. pe.

f Cōsuetudinē. valet talis cōsuetudo: vt i ꝑdcā decre. postulastis. s. e. li. de ap. a collatde.

g Dictam cōsuetudinē: no. ar. ad qōnez mediolañ. Cōsuetudo est mediolani ꝙ archiep̄s ꝯfert bñficia oīum clericoꝝ vacātia ꝑ vrorationē vl' iterfectionem ipsoꝝ clericoꝝ. vel pone ē cōsuetudo in aliq̄ ecclesia ꝙ canonicus elect⁹ i ep̄m ꝯferat canonicatū suū ⁊ ꝑbenda: ē expectās auctoritate apostolica vroratur vel iterficiꝝ clericus: ut in ꝑmo casu: vel ꝓmoueꝝ canonicus in ep̄m: vt i scd̄o: executor ꝯfert expectāti ꝑbēdā: archiep̄s vel ep̄s cōfert: q̄ritur qs sit potior: ⁊ vꝝ ꝙ papa nō itēdat derogare ꝯsuetudini: vt hic: ⁊ sic nō valet executoris collatio ad hoc. s. de ꝯsti. c. i. Sed certe satis credo ꝙ valeat q: papa intēdit isti ꝓuideri de ꝑma vacāte: ad quēcūq3 spectat collatio siue iure siue ꝯsuetudīe siue ꝑuilegio: qō ꝓbatur. s. eo. duduñ. ij. ⁊. j. e. quāuis tibi: hic āt duo ꝯcurrebant: q: ifringebaꝝ ꝯsuetudo ⁊ augebaꝝ numerus ⁊ rōne cōnexitatis illa ꝑbēda debeꝝ ep̄o. s. eo. q: sepe. Credo aūt satis ꝓbari ꝑ hāc decre. ꝙ si. xiij. sunt ꝑbēde in ecclesia. ⁊. xij. canonici: q: alteri annexū ē onus magistri: ꝙ si illa ꝑbenda vacat nō debeaꝝ expectāti. Cōsuetudini q̄ ꝑ quā ꝑbenda alteri debeatur nō derogaꝝ. sed ꝯsuetudini ꝑ quā ꝑbenda ad collationē alterius ꝑtineat derogat papa: vbi determinate nō scribit ad collationē talis: ad hoc. j. eo. ti. c. vlt.

Si tibi. Ponit thema ex quo surgit dubitatio ⁊ illam decidit ibi equuz est: ⁊ ꝓ declaratione tex. ꝑmitte qō hēs. s. e. de multa. do.

h Concessa. emanauit hec decre. ad declarationē decre. de multa. s. eo. ti.

i Fructus. no. q: alia est ista ꝯcessio ab illa quā hēs. s. eo. li. de rescrip. si gꝛose ibi. n. ꝯcessum fuit de bñficijs. h aūt de fructib⁹: hoc dico q: i illo casu v̄tute idulgētie nō vacāt beneficia: hic vacāt: ⁊ necesse ē illo debito tpe ꝯferri: aꝉs locū hēret late. ꝯci. vt. s. vt eccle. benefici. vt nostrū: ⁊ no. de magistris. c. pe. in vlti. glo. ⁊ hosti. in decre. s. de ver. si. c. penul. ⁊ itellige ꝙ si aliqua sint onera incūbentia: ille q fructus ꝑcipit hz illa subire: qō dic vt. s. codē li. de of. ordi. ꝑñti. §. porro. quos aūt fructus talis hꝛe debeat ⁊ quot dies hēat annus hoc casu dixi. s. e. li. de rescriptis: si pp. ⁊ ꝑ illum. §. porro satis videtur ista decre. ⁊ eius rō esse superflua: cum minister debeat expensas hꝛe: quare ergo nō vacat primuz: ex quo de scd̄a recipit saltē victum. Sed potuit eē rō quā dixi in glo. q: nō est.

k Debitis. ad idem. s. de v̄. sig. c. pe. s. e. li. de rescriptis: si pp: ⁊ idē si ꝓpter aliam cām.

l Onerata. ad q̄ soluēda tenebaꝝ ecclesia: ex quo noīe ecclesie: ⁊ pro eius vtilitate erant ꝯcta. s. de solu. c. i.

m Te. vel alium. q: idem iuris: cū eadē sit rō: ⁊ facit qō dixi. s. eo. ti. si tibi.

n Uacare. q: nō est adhuc adeptus plene: q: lz beneficiū hēat fructus non hz. ⁊ sic non videtur plene translatus. xxij. q. ij. si quis iam translatus: nam licet res data sit vacua possessio tradita non est. ff. de vsur. si stipulatus. i. responso. ⁊ sic ad plenum recepisse non videtur: ad hoc. ff. cōmo. l. iij. §. rū. ⁊ idem credo de decre. cum in cunctis. s. ꝙ si elapsum est tēpus de consecrandis episcopis: vel iam est consecratus: beneficia priora tenebit: si fruct⁹ episcopatus alteri ex causa debeantur eadem ratione. ⁊ caute faciet episcopus qui talem indulgentiam habet si beneficium vacans conferat alias beneficiato: pone enim quod habere debeat fructus ꝑmi anni: primo anno habebit fructus secundi beneficij: secundo anno vabit primum: ⁊ tunc habebit fructus primi: si adhuc durat idulgentia: sz q̄ro nunquid iste teneaꝝ ifra annū ꝓmoueri: ⁊ vꝝ ꝙ nō ꝑ istud. c. nec vꝝ possessionē adept⁹ vsq3 q3: nec itegre. ⁊ facit. s. de elec. cū i cūctis. §. cū vero. ⁊ hoc qdā tenēt asfertiue. Sed ꝯtriuz credo ⁊ dico ꝙ bene currit tps ex quo hz exercitiuz cure aīaꝝ liberꝝ ⁊ pacificū ad hoc. s. eo. li. de elec. cōmissa. §. i. pp illud eniz ordinari dz. Ad decre. cum in cūctis. §. cuz vo. ibi ecclesiasticoꝝ bonoꝝ administrationē ⁊c. dico ꝙ administrationem iste hz: lz fruct⁹ nō hēat: facit ꝓ hac pte. s. eo. li. d̄ elec. lz canō. ibi vt gregis sibi crediti ⁊c. ut ē qd dices in parochiali ecclesia vbi n̄ eēt aliqs redditus: puta q: dos ei⁹ casmate vel alluuiōe perijsset: nonne teneꝛeꝝ rector ei⁹ ꝓmoueri. Dicā igiꝝ ꝙ q tale bñficiuz recepit sibi iputet. rei. di. clerico victū. Sed oppones qō qō nō ꝓcedit ex quo habebat ꝑmū bñficiū: qr retinet saltez rōne ꝑmi ꝓmouere teneꝝ. Dico ꝙ ꝓcedit: pone ꝙ ꝑma ecclesia curata sit collegiata: vt. s. de elec. statuti eo. li. vel sup illa fuerit dispēsatū: vl' pōe simꝉr nō fecit se ꝓmoueri priuat⁹ est ꝑma: nūq̄d ⁊ scd̄a: vnde hn̄ ꝓcedit qō: speciale igiꝝ statuiꝝ in hac decre. ne clerici mēdicare coganꝝ: ꝙ primū bñficiū sic nō vacet: sed ne pereāt aīe: nihilominus promoueri teneꝝ: vt. s. dix.

Quia de non. Tria sunt dcā scd̄m ibi siꝉr. tertiū ibi: idem. ⁊ finis cūa respicit. do.

o Nō sacerdotali. istud videbaꝝ i ei⁹ fauorem appositum: vt non compelleꝛeꝝ esse sacerdos: ⁊ tñ in eius lesionē retorquetur: ita ꝙ ēt si volet sacerdotalem habere nō poterit ⁊ rō est in fi. c. ⁊ vide ꝙ dixi. j. de regu. iur. quod ob gr̄am.

p Dimidie. si vna ꝑbēda diuidereꝝ i duas: q̄libet ꝑ se diceꝛeꝝ itegra. s. eo. maioribus. ⁊. c. vacāte. sz h vna ꝑbēda diuidebaꝝ i duas: vel erant ibi ꝑbēde q̄ sic vocabanꝝ itegre ⁊ dimidie: q: medietatē reddituū forte hēbāt respectu itegrarū.

q Integra. qd si simpꝉr mandeꝝ ꝓuideri de ꝑbēda: dic si ille ꝑbēde dimidie sunt diuise: q: pars a toto iaz separata nō est pars sed totum: tūc de dimidia poterit ꝓuideri: vt sic aliud sit de integra scribere: ⁊ aliud simpꝉr scribere: ad hoc. j. e. ti. ei cui. Sz si alias nulla eēt diuisio: sz vna ꝑbēda diuidereꝝ i duas: secus crederē: cū tunc nō de ꝑbēda: sed de dimidia ꝓuidereꝝ.

r Prouideri. vide. j. nō. n. ⁊c.

s Prebēda. ⁊ tūc i pēsione ꝓuideri nō poterit: vt. s. e. ti. q̄uis. i. rñso.

t Diligēter. ff. mā. diligēter. ⁊. s. de rescrip. cum dilecta.

Licet Duo facit. Primo beneficium dicit de iure vacans conferri posset possessore nō vocato. Scd̄o in danda possessione dicit illū de iure vocandum. Premittit ꝙ habens beneficium curatum: ⁊ obtinens scd̄z ipso iure est priuatus primo ⁊ libere potest cōferri. s. e. de multa. h declaraꝝ: qd importat verbum libere. do.

u Licet. edita fuit ad declarationē decre. de multa. s. e. ti. ⁊ ad ꝓbationem eoꝝ q̄ ibidem no. Inno. ⁊ hosti. ⁊ q̄ no. guil. s. d̄ elec. lz canon.

x Episcopus. vel quilibet alius ad quem collatio ꝑtinet: cum eadem sit rō ⁊ cōcilium indistincte loquitur: is quoq3 ad quem prioris decre. ⁊c. cum verbo declaratiue venit hec decre. vt. s. dixi.

postquam aliud recepisti cōsimile: ac ipsius possessionem pacificam habuisti: uel per te steterit quominus haberes eandem[a] possit alteri de iure conferre[b]. Illum tamē cui cōtulerit nō debebit te nō vocato[c] cū tibi forsan ius possit competere retinendi[d] in possessionem ipsius inducere corporalem. Idem.

¶ Sacerdotalis prebenda p simplex mādatum de puidēdo: nō nisi apto ad sacerdotium est conferēda. h. d. sm Jen.

Ei cui[e] preuideri mandat simpliciter de prebēda proximo vacatura. Sacerdotalis[f] prebēda conferri nō pōt si nōdum[g] in etate[h] tali existat: q possit ad sacerdotium promoueri. Sed aliam[i] expectare debebit. Idem.

¶ Ex mandato sedis apostolice expectās asserta causa: ea deficiēte beneficium petere impeditur. hoc dicit sm Jen.

Si pauper[k] clericus cui cū bñficium nullum haberet mandat de bñficio iuxta sue probitatis merita p episcopum puideri: aliud añq̄ sit puisum eidem bñficium fuerit assecut9: puidet[l] sibi eps: Cū esset causa[m] mandati: de cetero nō tenetur. Idem.

¶ Ubi de poritate bñficij pluribus collati nō cōstat p° possessio: deinde maior prerogatiua pfert. h. d. sz Jen.

Si a sede apostolica[n] vel legato ipsius vni et ab ordinario alteri eodem die idem beneficium conferatur: nec appareat[o] que collatio fuerit primo facta: erit potior conditio possidentis[p]. Si vero neuter[q] possideat is cui sedes ipsa contulit vel legatus pp cōferentis ampliorē prerogatiuā erit alteri[r] preferendus. Idem.

¶ Religiosus habens prioratum vel ecclesiam curatam si recipit secundum sine licentia pape: ipo iure vacat primum: quod si statim nō dimiserit efficitur indigibilis: et priuatur vtroq. Eadem est pena in his qui habebant ante hanc constitutionem: nisi infra mensem alterum elegerint: et alterum dimiserint. h. d. vsq ad §. phibem9. Jo.

Cum singula[t] officia sint singulis committenda personis[u]: et dissolutionis ac euagationis materia sit religiosis pre ceteris auferenda[x]. Presenti phibem9 edicto ne aliqui monachi vel religiosi alijs pluribus prioratibus[y] vel ecclesijs curam habentibus aiarū ēt si eadē cura nō p ipos sz per presbyteros ad eorum presentationem per episcopos institutos habeat exerceri:

a ¶ Eandem. sic. s. eo. li. de elec. cōmissa. §. i.

b ¶ Conferre. no. ex hoc tex. q decre. illa. s. de elec. c. vlti. eo. li. lz in cōfirmationibus locū sibi vēdicet: nō tū in collationib9: vñ vides q nō fcā aliqua vacatōe pōt fieri collatio. ad idē facit. s. eo. ti. cū illis. §. cū aūt. et bene dicit textus de iure cōferre: qz istud est generale: q rem ad collationē meam spectantem vel ius qd̄ i eo hēo donare vel quocūq alio titulo in alium trāsferre possum: detentatōe alteri9 nō ob. ff. de reg. iur. q pōt. C. de heredi. vel ac. ven. p totum. ff. de hered. emp. qui tabernas. ad hoc. s. eo. venerabilis. s. de feu. c. ij. de possessione autem flet quod sequitur.

c ¶ Uocato. nō ergo remouebit possessor a sua possessione vel quasi sine cause cognitione: ex quo titulo possidet: lz iniusto xvi. q. iiij. volumus et sic intelligatur de cōces. prebē. cum nostris: de resti. spo. in litteris. de cā pos. c. ij. et est expressum. C. de rei vē. l. fi. hinc ē qd̄ vsufructuarius vsufructu finito non pōt a quasi possessione expelli: imo ȝ eū agetur negatoria: vel ex cautōe de restituenda reptita. ff. si vsufru. peta. l. vsufrui. i. rñso. ff. vsufru. quēadmo. caue. l. i. §. hoc aūt. agat ergo is cui collata est ecclesia vt sibi tradatur possessio: in quo proceditur summarie possessore vocato. C. si p vim vel alio mō. l. vlti. nemini. n. lz rem ēt suā sua auctoritate occupare. C. vnde vi. si quis i tantum. xvi. q. vj. placuit. s. eo. cum q. ij. rñso. ad hoc. s. de diuor. porro. et qd̄ hic dr̄ idem itelligo sm predictos doctores in omni eo casu in quo priuatus est qs ipso iure: pone in terminis. s. de elec. lz canon. lz vtilis esset declaratio: vt dixi eo. ti. cōmissa.

d ¶ Retinēdi. vt si sufficienter secū dispēsatū esset. s. eo. nō pōt vel ad tps hoc ɔcessum: vt. s. de rescrip. si gratiose. vel ex cā nō percipit fructus scd̄i beneficij. s. eo. ti. si tibi ɔcesso. vel hz cōmendatam. s. de elec. nemo.

Ei cui. ¶ Tria facit. Primo ponit formā puisiōis. Scd̄o soluit illius dubiū. Tertio solutōnē declarat. Scd̄z ibi sacerdotalis. Tertium ibi. sed aliā. et summat vt in rubro. et ist ud summarium pōt adaptari vtriq lec. posite in tertia glo. do.

e ¶ Cui. simplr: hoc nō sine mysterio dexi fuit: si enim in lr̄is cōtineret nō ob. aliqbus zc. p q̄ effectus grē nostre ipediri valeat vel differri: hic secus: qz patet q papa vult sibi p̄bendam dari: ordinem aūt recipit cum etatis erit ad hoc apte. et super hoc vidi declarationem sub bulla.

f ¶ Sacerdotalis. ex priuilegio ex statuto vel cōsuetudine ecclesie. Jo. an.

g ¶ Nōdum. ergo nō ispicim9 tps date: sed tps vacatiōis vt si tūc est i etate bene qdem alias sequētē expecter: sed ȝ. s. e. lib. de rescrip. si eo tpe: vbi nō inspicit tps quo vacat beneficiū cū cura: imo solū tēpus date. So. i curatis beneficijs et ipsorū ipetratōe maior idoneitas reqrit q in sacerdotalibus prebendis. s. e. cū in illis de ele. statutū. et ideo fauorabilior ē hec grā q̄ illa: p̄terea hic loquit generaliter: qd̄ genus ciuilr est itelligēdum. ff. de serui. si cui: p̄terea grā illius decre. saltē in alia parte ē duratura: hic autē posset grā in totū extingui: pone. n. q oēs p̄bende ibi essent sacerdotales: si ergo ille q ipetrauit sibi puideri de beneficio cū cura vl sine cura: tūc nō erat etatis idonee. p ea parte qua de curato expressit sūt lr̄e vitiose. si autē simplr ipetrauit sup primo beneficio curatum nō debebit. s. e. cum in illis: sed secus cum impetro prouideri de prebenda: vt hic vides.

h ¶ Etate. quā dicis hic congruā etatē? Dicendū vr̄ q etas. xx. annorum. lxxviij. di. c. i. et iij. vbi ē expressum. Sz hodie si attigerit. xxv. annū satis ē in etate legitima. p decre. s. de elec. cū in cunctis. et. xxviij. di. c. vlti. et hoc approbat cle. de eta. et q̄. generalē. et nō dico hodie seruāda itersticia tēporū: de qb9 hēs. xxvij. di. c. ij. et. iij. et p totū. Sz qd dices: iam erat sacerdos lz nō esset in etate legitima nunqd debebit sibi p̄benda: videt q nō. quia nō est i legitima etate: qd̄ reqrit hec lr̄a: et nō debemus respicere qd factum sit zc. s. de elec. cū cām cum suis ɔcor. Cōtra dr̄: ex quo. n. pmotus est iam qd crimus etatē ad pmouendū: recipit. n. vez ordinē. de tē. ordi. vel nō ē cōpos primū credo. cum tali iterdicēda sit executio ordinis sic suscepti: vt in p̄di. decre. vel nō est cōpos. et qz nō dz esse melior ɔditio eius q deliquit. s. eo. cum qui.

i ¶ Aliam. nō sacerdotalem: vel etiā sacerdotalem: si tūc pegerit etatem idoneam: vt. s. dixi.

Si pauper. Decidit casum dubium rōnē interserens ibi: cum esset.

k ¶ Paup. no. qz nō sine mysterio dexi puto. si. n. i grā spāli puisum sit alicui: et postea ante vacationē adipiscat aliud beneficiū ñ expirat grā: h. n. decre. loqt de forma q̄ puidet necessitati pauperū q̄ ē iusticia vel q̄si: de p̄ben. cum scdm. Prouisione igitur facta impetranti cessat cā iuris: et sic ipsius executio: et facit. j. eodem si eps. i. rñso. in fi. ibi per eum vel alium zc. ius enim beneficiatum non beneficiat. s. eo. qz in tātū: et hoc verū puto nisi adeptum beneficium se non cōpateretur cum p̄ma grā: si iam haberet effectum vt i duobus curatis. s. eo. de multa. cum enim in eo casu periret ius in re multo fortius ad rem. j. de cōces. preben. c. vlti. et hoc approbat cle. de rescrip. grē.

l ¶ Prouidere. talis forma ēt i lr̄is gratie nō extenditur ad hospitalia vel loca silia: vt in cle. eo. titu. p lr̄as.

m ¶ Cā mandati. et sic cessabit effectus: et q̄ erat cā: qz nullum hēbat beneficium. et sic cā iusticie potiusq grē: vt. s. dixi. ɔcor. de appel. cū cessante. cum si. Sz qd dices: pone ē illi puisum de vicaria. nūqd p id expirabit mandatum. Sol. si vicaria ē tēporalis: pone i terminis. s. e. de elec. cū ex eo i fi. et. j. de regula. bñficiū. s. de ap. puenit. ij. tūc nō expirabit mādatū: qz bñficiat9 non ē: cū bñficia sint ppetua. sz si vicaria est perpetua: vt. s. eo extirpande. tunc secus. s. de rescrip. postulasti.

Si a sede. Soluit casum dubium distinguēs duo membra. scd̄z ibi si vo.

n ¶ Apostolica. vel legato itelligas de latere: qz alij beneficia ɔferre nō possunt nisi haberent spālē sup hoc ptātem. s. de of. le. c. i. Quid dices si papa cōtulit vni et legatus alteri. Dic idē qd̄. j. sequit in papa vel legato ex vna parte et ordinario ex altera: qz eadē rō. idem dico si papa vni legatus alteri ordinarius tertio ɔtulerit: in archiepo aūt et epo et suis subditis dubitatio non procedit. qz ad alterum solum ptinebit collatio: et illa sola valuit.

o ¶ Appareat. si enim posset apparere que fuerit primo facta illa obtinebit: vt si probetur p testes de hora vel i ipsis lr̄is dr̄ de hora: et facit qd̄ dixi. s. de rescrip. duobus: ibi idem verum habes.

p ¶ Possidentis: magnū ergo ē possessionis cōmodū. C. de rei vendi. l. res alienas insti. de interdi. §. retinende. j. de regulis iuris. in prin. cū suis cōcordan.

q ¶ Neuter. vel vterq: nec apparet qs tunc primo. idem iur. s. de rescrip. duobus. ij. rñso. in prin.

r ¶ Prerogatiuam. sic. s. de maio. et obe. per tuas.

s ¶ Alteri. cui contulit ordinarius.

Cum singula. Primo ponit constitutionis cām. Scd̄o constitutionem circa religiosos ibi presenti. In qua tria facit. Primo prouidet circa futura et penam apponit. Secundo ibi circa: prouidet circa preterita sub eadem pena. Tertio ibi prohibem9 puidet circa administrationes vel officia vnius monasterij non cōmittenda monachis alterius monasterij et penam apponit cōmittenti et recipienti. do.

t ¶ Singula. emanauit ad declarationē earū q̄ no. hosti. s. e. de multa. Jo. an.

u ¶ Personis. lxxxix. distinctione. c. i. in principio sicut singula mēbra corporis singulos actus hñt: ibi: ad idem. xvi. q. i. presbyteros. s. eo. ti. qui in tantum. C. de asses. l. nemo.

x ¶ Auferenda. ad hoc. s. eo. li. de elec. si religiosus. i. rñso. et. c. quorūdā. et. c. ide nitatibus. §. sed cum cas. j. de regu. c. vno. j. ne cleri. vel mona. c. ij. monasteriū enim est eis quasi carcer. xvi. q. i. placuit. ij. de sen. exco. vt fame.

y ¶ Prioratibus. pōt dici ēt non curatis: et qd̄. j. dr̄ de cura referat ad proxime dictum de ecclesijs p decre. s. eo. de multa. s. de elec. dudum. ij. et hoc approbat conci. vien. de supplen. negli. prela quia regulares in fi. in casu aūt ē dissimilitudo inter personas et parochiales ecclesias quam habes. j. ne cle. vel mona. capitulo primo.

a ¶ Absq; se.apo.no.ar.pro illa opinione q̃ in duob⁹ curatis solus papa dispen set: ad idem.s.eo.ti.non pōt.

b ¶ Alineri.in his casib⁹ nullius dispensatio est necessaria: cū hec duo p vno re putent.s.de elec.vndū.ii.ibi de hoc.s.c.ti.sup.eo.⁊.c.extirpande.§.q vo.

c ¶ Teneat.inquantū possidet de facto: qz de iure priuatus est.

d ¶ Libere.s.c.lz eps.

e ¶ Nisi fecerit.i.si statim oīno non dimiserit.

f ¶ Ineligibilis.ad idem.s. de elec.qsquis.⁊.j.in.fi.c.exaggeratur igitur pena religiosis ⁊ merito: ut.s.i.prin.ad hoc.xv. .q.i.alia est cā. Sz nunqd hoc erat statutum per decretalez de multa. dicebat ibi hostien. q̃ in prioratib⁹ ꝓuentualibus vel curatis bene habebat locū decre.ō multa: vt religiosos respiceret in his a qb⁹ ad voluntatē abbatis remouent. videt q̃ plures possent habere: cuz poti⁹ q̃ si custodes essent q̃ priores. idistincte aūt intelligo hanc decre.et i oībus prioribus prout indistincte loquitur ⁊ approbatū est hoc hodie p ꝓci. vicē. de sup.ne.pla. qz regulares in fi. ⁊ hoc non erat ita clare statutū per decre. ō multa. ⁊ pene et sunt addite: vt hic vides.

g ¶ Mensem. quō huiusmodi fiet mēsis computatio. dixi de elec. q̃ sit.

h ¶ Peruenerit. ⁊ sic si pueniat ante duos mēses a tpe publicationis: statim incipit eis tēpus currere. ⁊ si peruenerit īfra duos mēses: adhuc tp̄s nō currit: ⁊ sic placuit pape in hoc casu religiosos astringi: cum alīs ꝓstō p̄ncipis ex quo fuerit publicata post duos menses oēs astringat in auē. vt fa.no. consti. circa prin.ad hoc.s.de postulati. .c.i.⁊ dicam in fi. huius libri super data. Jo.an.

i ¶ Eligere. ad idem.s.eo.referente.⁊.c.preterea.

k ¶ Extunc.i.post mensem.

l ¶ Supradicti. vt.s. fiant ineligibiles: ⁊ tanquaz ambitiosi repellantur ab vtroqz. Jo.an.

¶ Prohibemus insuper Prioratus. ecclesie vel administrationes vnius monasterij solite per ipsi⁹ mōachos gubernari absqz sedis appostolice licētia alterius monasterij monachis nō cōmittātur nec cōmissa dimittantur. Qui cōtrafecerint sint priuati ptāte ordinandi p̄dicta ea vice: ⁊ deferatur ad diocesanuz in non erēptis: ⁊ ad papā in exemptis. ⁊ recipientes ⁊ eligentes sunt ineligibiles ipso iure. h.d.

m ¶ Gubernanda. qd si in ipso monasterio nō est aliqs idone⁹ tūc satis credo q̃ aliunde posset assumi. ad hoc.s.de elec.ne p defectu.⁊.c.idēntitatib⁹ in fi.⁊.s.ō ver.sig.si abbate. in fi. satis tñ tutū esset auctoritatez pape reqri p supiorē lkam.

n ¶ Monasterijs.s.de reli.do.c.vlti.in fi.sicut nec diuersorū monasteriorū abbas esse: vt ibi.⁊ xx.q.iiij.monachū: vel p̄esse monasterio ⁊ ecclesie seculari.xvi. .q.i.presbyteros.

o ¶ Dependet. nec adiuicē sunt cōnexa: vt.s.

p ¶ Canonice. vt si trāseat ad strictiorem religionē sufficiat licētiaz sui plati regrere et si non obtineat.s.de regula.lz.sz si trāsiret ad laxiorem sine cā: solus papa dispensat: cum sit ꝑ iura.s.de ꝓcess.pben.ppositit.si ad parem ex cā transire poterit de licentia abbatis ⁊ cōuentus.xix.q.iij.statuimus.⁊ non ob.s.de elec.si religiosus.ij.rñso.qz illud locum hz cum trāsit ad rectoriā.⁊ ibi de filio sit pater.⁊ ideo ibi sufficiet abbatis licentia.

q ¶ Ea vice.i.in prima ordinatōe.s. de elec.cum in cunctis.⁊.c.cum vinctosi.

r ¶ Sedē apo. vel legatuz de latere: si sit in prouincia. ad hoc.s.e.li.de elec.si abbatē.i.⁊.ij.rñso. Jo.

s ¶ Ipso iure.⁊ collatio non tenet: vt.s.e.ibi.⁊ p eos ad quos ptinet ⁊c.

Quam in ecclesijs. Tria facit. Primo ponit dictum. Scōo ibi: nisi: exceptionem. Tertio ibi: alioquin. penam. do.

t ¶ Ecclesijs emanauit ad declaratiōem eoz q̃ no.ber.⁊ moderni.s.de re iudi. cum olim in fi.

u ¶ Facienda. de electione eorūz per quoz mortē est ecclesia viduata tñ habebamus in decre.qz pp. Sed p̄dictā decre. cū oliz in fine ibi pena oīum q̃ p̄ntes fuerint ⁊c. dicebant qdaz in minorib⁹ beneficiis non vocandos abētes: qō hic reprobat: vñ intelligim⁹ ibi p̄sentes q̃ sunt in loco. vnde debēt vocari. C. de prescrip.lon.tem.l.vlti.s.de mai.⁊ obe.c.vlti. vel ibi consuetudo erat absentes ad talia nō vocari: vt sequtur.

x ¶ Commode. sic.s. de elec. qz ppter: siue ergo sint I pruincia siue extra pruinciam: si commode vocari possunt: vocabuntur: alias non: de hoc.s. de electionibus: coram: sed de q̃remoto loco vocentur: statur consuetudini eodē titulo in genesi. ⁊ dicebant quidam: q̃ an vocarentur: vel non: nō stabitur consuetudini: qō non est verum: vt hic patet. Sed posses dicere: q̃ hic non loquitur de elec. prelatorum. ⁊ dicit littera ad talia ⁊c. sed dico q̃ consuetudo dat ius eligendi. ⁊ ita potest intelligi de causa pos. cum ecclesia. Item dat iurisdictionem iudicandi: ergo ⁊ sine absentibus eligendi de foro cōpeten. cum contingat cuz similibus. Item vocatio absentiuz non est de substantialib⁹ forme: supra de electionibus: ecclesia.ij. sed nū quid in alienatiōe ⁊ alijs tractatibus vocari debēt absentes? Credo q̃ non .x.qōne.ij.hoc ius porrectum. vbi de hoc ⁊ per decreta.s.eo.lib.de of. ordi.quāuis: vbi dixi de hoc.⁊.s. de testibus.c. presentium.

y ¶ Instantibus. poterūt ergo cōtemptum prosequi: ⁊ collationem illam facere cassari, ratificare et poterūt si volēt.s.de electionibus: q̃ sicut.

Presenti. Diuisio patet: quia fūt quinqz dcā: ⁊ tertium respicit prima duo. Secōm ibi. idem est. Tertiū ibi loca. Quartuz ibi: sane Quintum ibi: porro.do.

z ¶ Nūti emanauit ad declaratiouem eoz que no.gul.⁊ gar.s.eo.ti. statuum. Jo.an.

¶ Statutum.s.eo.ti.c.ij.

¶ Receptionē vel collationem absentes monachi canonici nō uocentur nisi consuetudo habeat eos nō vocari.h.d.fm zen.

Quam in ecclesijs canonicorūz receptio: aut prebēdarūz vel beneficiorum collatio īminet faciēda absentes canonici si cōmode fieri valeat: sunt vocandi. Nisi cōsuetudo habeat eos ad talia ñ vocari. Alioquin quod in eorū absentia fieri contigerit eis instantib⁹ irritari debebit. I Dem.

¶ Beneficia mōrātiū etiam in loco vicino curie romane per duas dietas legales: vel sede ipsa vacante ibi causam domicilium vel originē non habentiuz vel etiā habentiuz sz curialiū: ⁊ ibi rōane curie morantiū: vel translata curia eā sequētium: ⁊ in itinere decedētiū vl ī loco vñ recessit curia in quo remāsisset iterī cōferre nequeūt q̃z per papam hoc dicit fm Zen.

Presenti declaramus edicto statutum felicis recordatiōis clemētis pape predecessoris nostri de beneficijs apud se.ap. vacātib⁹ p aliū q̃z per romanū pontificē minime cōferēdis: locū habere in beneficijs que legati aut nuncij sedis eiusdem vel quiuis alij ad romanā curiam venientes vel etiaz recedētes ab ipsa retinere noscuntur: si eos i locis vicinis ipsi curie mori cōtingat: quēadmodū si in loco vbi eadē curia residet morerētur.

¶ Idez est si aliquis curialis et ecclesia romana vacante peregrinatiōis infirmitatis aut recreatiōis: seu alia quauis causa ad locuz curie vicinū secedens: in hmōi loco vicino decedat: dummō ibi etiam si erat ad ipsam curiaz reuersurus et domiciliū seu domus ppria non existat. Loca vero itelligantur vicina eidem curie i premissis: que remo

a ¶ Alij.curiales: vel non.

x ¶ Recedentes. dicebat gar. cū appellatiōe vrbis tñ ⁊ suburbia itelligātur.ff.de verbo.si.l.ij.⁊ nolle curie tñ locum vbi curia bītat cū suis suburbijs īteligere debeamus i his q nōdum curiā intrauerāt: vel illicentian recesserāt: in alijs secus. Jo.an.

a ¶ Vicinis. dī pñs ille q ē in ortis.ff.de pcu.l.pñs. vel q ē ī pruincia.C. de prescrip.lon.tem.l.vlti.j. determinabit q̃ intelligunt loca vicina.

b ¶ Decedat hoc dicebat guil.si recesserat aio cito redeundi: vt de pe.di.i. duoz.

c ¶ Domicilum. qō in pluribus locis haberi pōt.ff.ad munici.assumptio.s.de rescrip. dilectus.ij.de fo.cōpe.ex parte.

d ¶ Dom⁹ ppria ergo lz sola dom⁹ possessio ī ciuitate cōpatē faciat quē municipē.ff.ad munici.libert⁹.§.sola tñ quātū ad hoc eqparant dom⁹ ⁊ domiciliuz. qd dicens. si ē ī domo sibi ⁊ alijs cōi. Idē credo ac si ēt ī domo solū ppria ad hoc.s.de postula.ca.i. Et res cōis oīum illorū est.ff.ō rerum nuptiaz illud.⁊ qui iurat suū nō esse iurat ⁊ sibi cōe nō ē.ff.de ē.st.si pupillus.§.vlt.⁊ cū qs legat suos suos ⁊c.⁊ q ī toto ⁊ qui ī pte sui sūt legati intelligunt.ff.de.l.iij.si qs suos suos.nec ob.xij.q.ij.q mānumittit.⁊.ff. de in ius vocā.l.sz ⁊ si hac.§.q manumittit.qz ibi erat cōe plurib⁹ vt collegio: pbat ō solutio.ff.e.ti.cōis libert⁹ nō ob.xij.q.i.§.vlti.qz ibi solus t.

ta vltra duas dietas legales[a]: quas hoc casu sic specialiter[b] volum[9] cōputari a loco vbi moratur ipsa curia: nō existunt. ¶ Sane si quis in loco vbi degit curia sue origis[c] domum habens diem claudat extremū in ea ipsius beneficia sub predicto non aliter includātur statuto q̄ si curialis esset antea: ⁊ ibidē occasione curie moreretur[d]. ¶ Porro cum curiā de loco ad locū transferri contingit: si curiales ī itinere: dum curiam sequūtur eandem: vł in loco vnde recedit ipsa curia forsitan remanētes īfirmi rebus humanis eximantur humāis: premissum statutum: quātūcunq̄ locus vbi decedunt ab ipsa curia sit remotus ad illorū beneficia se extēdit. I. Dez.

¶ Mors pape tollit ne parochiales ecclesie in curia vacare dicātur. h.d. fm zen.

Si apostolica sede vacante aliquas parochiales[e] ecclesias vacare decetero ɔtigerit apud ipsā: statuimus: vt de eis. ¶ Ne ipsarū[f] vacatio diutina periculum valeat animab[9] afferre[g]: p eos ad quos ptinet: possit libere ordinari: cōstitutione felicis recordationis clementis pape predecessoris nostri de beneficijs apud sedem ipsam vacātibus per alium q̄ p romanum pontificem minime cōferēdis: vł alia[h] quāuis ɔtraria sup hoc edita ñ obstāte. ¶ Idem volumus ⁊ de illis que ibidem ipso romano pontifice viuente vacabunt: si de ipsis p eū ante ipsius obitum[i] nō fuerit ordiatum. I. Dem.

¶ Gratia alicui concessa: vt ꝓuidere possit personis idoneis in certa ecclesia personis non expressis: non expirat re integra obitu concedentis: secus si persone essent expsse. Jo. an.

Si cui nulla personarum facta exp̄ssione[k] sit gratiose cōcessa facultas: vt auctoritate apostolica possit aliquibus psonis idoneis[l] in certa ecclesia prouidere. vel beneficia quorum collatio est ad sedem apostolicam legitime[m] deuoluta cōferre: contradictores eadem auctoritate per censuram eccle. compescendo huiusmodi cōcessio: quā cū spālem gr̄am cōtineat: decet[n] esse mansuram nō expirat etiam re integra p obitum concedentis. ¶ Secus si super ꝓuisione certe psone faciēda sit data ptās eisdem: non ob suam[o] sed eius cui prouideri mādat gr̄am vel fauorem illa quidem expirat oīno: si concedens re integra moriatur[p]. I. Dem.

¶ Qui ex licētia circa incertos cōcessa absq̄ titulo ad sacros ordies clericos promouet: eis tenetur prouidere dans licentiam promouenti vel etiam promouendis: eis promotis ad sacros sine titulo prouidere tenebitur. h.d. zen.

Si eps[q] cui nullis psonis exp̄ssis in genere cōmisisti[r]: vt vice tua ordines ī tua diocesi celebraret ad sacros[s] ordines promouerit quēpiā titulū[t] nō hñtē: ei. ¶ Cum in culpa[u] fuerit taliter[x] ordinando cū dē: tenebit vite necessaria mistrare[y] donec sibi p eum vel aliū[z] de cōpetenti beneficio sit ꝓuisum. ¶ Si vero certas[⁊] cōmisisti eidem ordinare personas. ¶ Tu qui preuidere hoc casu an haberent titulum debuisti: taliter ordinato ad predcā[?] donec p te[a] beneficiatus fuerit obligatus existis. ¶ Eis autē quib[9] a diocesanis datur licētia vt possint a quo voluerint[a] episcopo ad oēs sacros ordines promoueri: non q ordinant: sed qui tradunt licentiā: ¶ Cum eam dare non debeant titulum non habenti: ad premissa[b] si titulū non habeant obligantur.

a ¶ Legales. fm quas. xx. miliaria ɔputanť ꝓ die. ff. si qs cautio. l. vicēa milia: ⁊ si modicū ēt supeēt nō icluderet sub loco. ff. de v. si. l. iij. Jo. an.
b ¶ Spāliter. si hoc est spāle. ergo ipsius ɔ̄rium ē generale: ⁊ facit ad ea q̄ no. supra de rescriptis nonnulli. ⁊ que dixi supra codē libro de rescrip. statutum. §. cum autē. de elec. cupientes. i. ii. Jo. an.
c ¶ Origins. certe satis idem puto si ibi habet cōtinuum domicilium: licet inde non sit oriundus ad hoc. x. di. si in adiutorium: ⁊ optime supra de electionibus fundamenta. §. vltimo de tempo. ordi. c. iij. i. respōso. ff. ad munici. eius. §. vltimo. .C. vbi senato. vel cla. l. senatores nec rōnem diuersitatis video: ⁊ idem dico in oriūdo qui ibi propriam non haberet domum. sed forte conductā cum eadem sit ratio: ad hoc. ff. de legi. non possunt. vnde quod dicit originis sue domum: ⁊ de domo propria. ⁊ de domo habitationis pōt ītelligi. Jo. an.
d ¶ Moraretur. alias enim graue preiudicium inferretur loco vbi degit curia: si omnia beneficia tunc ibi vacātia haberent solum conferri per papam.
Si apostolica. Ponit duo dicta fz ibi: ibidem. ⁊ rationem interserit ibi: ne ipsarum ⁊ multum equitatis habet hec constitutio fz Jo. an. Do.
e ¶ Parochiales. speciale sit in eis propter curā: in alijs ergo ius antiquū remanet: ad idem supra eodem lib. de electio. nemo. ⁊ per hoc satis patet q in alijs non currit mensis sede vacante currit tamen ignoranti: vt .s. eo. statutum dixi.
f ¶ Ne ipsarum: randem hic ponit: ⁊ est. si. s. codē lib. de offi. deleg. si is cui ⁊ ī fra ne se. vacan. c. vno in fi.
g ¶ Afferre. s. e. ti. c. i.
h ¶ Alia. vt supra eodē statutū. ⁊ .s. c. proximo.
i ¶ Obitum. s. cum decessit infra mensem: al's. nō ēēt questio supra eodē statutum.
Si cui. Sunt due partes. Scda ibi secus. Et p̄mo reddit cām sui ibi: quā cum. Do.
k ¶ Expressione. multum ergo operať expressio psone: ⁊ facit. j. c. pr. s. de of. dele. is cui eo. li.
l ¶ Idoneis. vt. s. eo. ti. sup iordinata. ⁊ c. is cui eo. li.
m ¶ Legitime. s. fm statuta late. vel generalis ɔcilij. s. de cōces. pbē. c. ij. ⁊ de electio. ne p defectu. Et talia beneficia legati ō latere q sūt ī ꝓuincia cōferre possunt. s. e. venerabilis. Jo. an.
n ¶ Decet. j. de re. iur. decet. cum suis cōcor.
o ¶ Suam. qn̄ est ergo gr̄a eius cui scribitur: nō expirat: vt. s. sec[9] qn̄ alterius: q: p quo scribitur: vt hic.
p ¶ Moriatur. vel renunciet. s. de renū. c. j. eodē lib. ad hūc finē expsse cōtradicit. s. eo. li. de of. delega. si super gr̄a vbi dicitur q executorum potestas datorum super gratia alicuius non expirat re integra: sicut nec gratia cum sit accessoria ad gratiam: hic contrarium dicitur. Solu. facti diuersitas soluit: contrariū ibi loquitur de gratia iam facta: hic de facienda per executores: vnde ibi dicit textus: gratia facta ⁊c. hic dicit prouisione facienda: si ergo papa concedat canonicatum ⁊ prebēdam si vacat. vel q̄ primo vacauerit: nulli alij de iure debitam: ⁊ super hac gratia p se facta dat executores: habet locum decre. illa: quia cum iam sit canonicus. ⁊ iam sit facta gratia: potestas executorum velut accessoria non expirat: sed si papa non facit gratiam: sed mandet fieri: puta prouideri mihi de beneficio: hic potestas executoris principalis est: ⁊ expirat re integra. Sed quare non expirat in supra prori. casu: cū etiam adhuc sit prouisio facienda. Solu. ibi etiam iā erat facta gratia: cum respiceret eum: q ꝓuidere debebat nō eū cui debebat ꝓuideri.
Si episcopus. Sunt tres partes quarum p̄ma decidit qd iuris cū p ꝓpriū epm data ē alteri epō ordinandi licentia. scda ⁊ tertia decidūt qn̄ ō p sonis exp̄ssis vł ipsis psonis data ē p̄dicta licentia. Scda ibi. si vero. Tertia ibi: eis āt: hax qlibet exp̄mit suā cām. p̄ma ibi cū in culpa. scda ibi: tu q: tertia ibi cum eam Do.
q ¶ Episcopus. emanauit ad ō clarationem decre. s. e. nō liceat. ⁊ c. episcopus. ⁊ c. cum fm apostolum.
r ¶ Cōmisisti. alias. sine pēa facere nō posset: vt. s. codē. li. de tempo. ord. c. ij.
s ¶ Ad sacros ideo dixit q: pro ordinatis ad minores non scribit ecclesia vt ordinatores compellat: vt no. eo. ti. c. ij.
t ¶ Titulum: saltem pr̄imonij: vnū scias: qō Jo. gof. ⁊ ino. tenent. s. e. eps: q q̄tūcunq̄ clericus hēat pr̄imonium nisi expresse ordinetur ad titulū patrimonij sui hz actionē ɔ̄ ordinanté ad ea que dicūť īfra. tā. ⁊ hosti. ɔ̄dicentes eum si patrimonium habet tacite ad titulum patrimonij ordinatū: ita q deficiet actio qbus ego cōsentio p p̄dictā decre. eps si. alias illō: nisi qō ibi poniť: nec ꝓprie nec excoptiue veniret: ⁊ p decr. tuis. eo. ti. ⁊ ō hoc hēs p hostien. ⁊ de rescrip. postulasti.
u ¶ In culpa. ⁊ sic eē dz in pena vt. xxxviij. di. q: ea. ⁊ xxvij. di. q: sunt. Jo. an.
x ¶ Taliter. s. sine certo tit.
y ¶ Ministrare. videbať q puniri deberet ille q mādauit: ⁊ īputare sibi debuit: q talē elegit ⁊ p aliū fecit vn̄ idem ac si p seipsum elegisset: ō re. iu. q p alium: sed hec vera vbi mādauit de certo: vt statī sequitur: ⁊ facit s. de elec. si cōpromissarius.
z ¶ Aliū. no. pro his q̄ dixi. s. e. ti. si pauper.
⁊ ¶ Certas. ⁊ expressas ītelligo q: si cōmisisset ei ordinare clericos talis ville vel loci: adhuc est hic genus ⁊ ñ species: vnde locum habebunt superiora: aliud est. n. certum: aliud certum ⁊ exp̄ssum facit. j. de ɔces. pben. ne captāde.
? ¶ Predcā. s. vite necessaria.
a ¶ Per te. vel p aliū. s. pri. rñso: nec poterat sibi in dignitatem bñficij obijceť ex quo illū dignū ad ordines reputauit. s. de eta. ⁊ q̄. accepimus: qō dic vt ibi.
a ¶ Quo voluerint. dum tamen catholica: ⁊ ī apertā se. apo. rebellionē non fuerit. s. de rescrip. veniens.
b ¶ Ad p̄missa. s. vite necessaria: donec eis de cōpetenti beneficio sit ꝓuisū. ⁊ trā sit talis obligatio ad successorem: vt. s. e. ti. cum fm apostolū. Quid dices si clericus ordinat[9] sine titulo ad sacros promisit episcopo q eum super his non inquietaret: nūqd tali renunciatione nō obstante agere poterit. videť q nō ex quo renūciauit. vij. q. i. q̄ periculosum de elec. cū iter. R. Ecōtra. q: istō videť ius publicū: q remitti nō pōt: de foro cōpetenti: si diligenti: de sen. excō. cōtingit: ⁊ beneficio qō nōdum habebat renūciare nō potuit sicut nec hr̄ditati nōdū ōlate. ff. de acgren. hē. l. qui superstitis: ⁊ alimenta pacto alimētarij nō tollūť. ff. de trāsacti. cū hi. dixit da. q valet pactū. Bar. Bny. dixit q hoc verū si post ordinationem īteruēit: sz ī ordinatione vterq̄ simoniacus eēt ⁊ deponēdus. s. de simo. ca. pe. in .q. veneriali: q̄ īcipit: esto q episcopus ordinet.

Quamuis. Sunt duo dicta: scdm ibi: simili. Et in fine primi reddit rōnem vtriusq3 ibi. Nam prime. Jo.

a Quāuis. Ad hanc decre. concor. e. ti. dudum.

b In genere si aūt i spe. dedisset licentiam puta archi. bonoñ. cum vacabit tunc secus: quia vtrunq3 speciale: & sic valeret primum: nisi de primo fieret mentio in secundo: & idem est si ante secundam specialem grām iam erat descensum ad speciem ex virtute prime generalis: ad hoc. s. ð si. presby. ex tua. de offi. deleg. ex pte. i.

c Tuoz. qui dicant sui clerici hoc casu & similibus hēs ifra de verbo. si. c. vlt.

d Decedentium: ista duo sūt diuersa: maxime in ipetrationibus vel gratiis. vt pbat. s. de rescrip. susceptum. ij. responso. Sed nunquid si cleric⁹ suus cedit vel decedit in curia romana poterit eius beneficium conferre. Dic q non: nisi haberet ad hoc mandatum expssum: vt. s. eo. c. i. & ij. in fi. Sed qd dices ille cui facta ē talis gratia vult conferre beneficia que vacant p vxorationem clerici sui vel per adeptionem episcopatus vl secundi beneficij curati: nunquid poterit. & videt q sic: iam enim tacite ipso facto renunciasse videtur: ad hoc. s. de his que fi. a maio. parte capi. ex ore. ð offi. delega. gratum. Credo q cum tales idulgentie restringant. s. eo. is cui. & ca. quāuis. q talia beneficia cōferre non poterit cū potius priuatione iuris quā renunciatione vacent quod patet ex eo q compelluntur ad illa dimittendā. vt. s. de cleri. coniuga. c. i. supra. eo. ð multa. & licet episcopus. & c. cum singula: ad hoc facit predicta decre. susceptum: nam similiter posset dici q cedens esset mortuus quo ad beneficiū: cui cessit. vij. q. i. §. ecce. in quibus. xxxiij. qō. ij. §. i. Sed pone: iam contulit beneficia. v. clericorum: moriunt duo sui clerici simul: quorū alter habebat pinguius beneficium altero: vult piguius pferre: nunquid poterit: videtur distinguēdum aut papa proprio motu ðdit hanc gratiam. aut non: vt p primo casu possit pinguius cōferre secundo non: vt supra codez si pluribus. Sed dic q illud posset locum habere si posset. conferre beneficia ex priorum clericorum suorum decedentium: sed hic de primis clericis nō est dictum vnde quod beneficiū voluerit conferre poterit: dñs Jo. an.

e Idoneis. s. eo. is cui.

f Post alias. nō fuisset tanta questio: ex quo primum mādatum speciale genus precessisset. Jo. an.

g Derogat. vt. j. de reg. iu. generi cum suis cōcor. Jo.

h Cōferamus. penes papam enim remansit eadē potestas: & maior ē i predictis: vñ ex quo ipse preoccupauit: melior est ipsius conditio: vt. s. e. dudum.

I. Idem.

Si primo loco papa dat licentiam cōferēdi beneficia certo modo vacantia: vel ad papam deuoluta secundo aliquod de his cōferat spāliter: vel conferri mādet species generi derogat: ita q secūdo bñficiuz debetur. h. d. Jo. an.

Quāuis[a] tibi nuper in genere[b] potestatez dederimus: beneficia sex clericorū tuorū[c] cedentium vel decedentiū[d] auctoritate nostra psonis idoneis[e] conferendi: canonicatum tamē & prebendam: quos i tua ecclesia in qua post[f] predictam gratiam tibi factam mandauimus cuidam specialiter prouideri obtinebat: quidam ex eisdem tuis clericis nunc defunctus conferre nō potes: cum illi pro quo scripsimus debeat. Nam prime generali gratie tibi facte derogat[g] posterior specialis: licet de illa nō fecerit mentionem. Simili rōne si post facultatem tibi cōcessam a nobis conferendi beneficia tue diocesis: quoz collatio est ad sedez apostolicaz deuoluta: nos eoz aliquod antequaz tu conferas cōferam⁹[h] spāliter alicui vel conferri mandemus ð cōcessione tibi facta nō habita mētione: facta per nos collatio canonica est cēsenda.

I. Idem.

Reuocatio gratie non tollit ius quesitum: sed querēduz nisi ius annexionis aliud iducat: nec tñ tollit ius querendum annexuz iuri dignitatis iam quesito. hoc dicit fm Zen.

Si is cui[i] de canonicatu prebēda & dignitate personatu vel officio p felicis recordationis nicolai[k] vel celestini[l] predecessorum nostrorum litteras grā in aliqua ecclesia facta erat: cōstōnis nostre reuocatorie tpe canonicatum & prebendam dignitati personatui vel officio alicui nō annexaz[m] erat adept⁹ lz dignitatē psonatum seu officium inibi expectaret: propter expectationem huiusmōi priuatus non intelligitur iure: quod i canonicatu & pbenda fuerat canonice assecutus ius tñ quod ad dignitatem psonatum vel officium competebat eidē iuxta verba[n] dicte reuocationis intelligitur reuocatum. Non sic autem si canonicatum cum dignitate personatu aut officio conferri tantum canonico consuetis[o]: fuerat assecutus sub expectatione pbēde: cum ius magis[p] dignum quod iste in dignitate personatu seu officio huiusmodi iaz habebat: ius minus dignum canonicatus retineat cuius canonicatus ratiōe idem ius eidem saluum remaneat ad pbendam nulli alij debitam apostolica ante ipsum auctoritate recepto. Sed &[q] si ex episcopi vel alterius cuiuscūq3[r] collatione vel prouisione adeptus fuerat in eadez ecclesia dignitatez personatum siue officium cōferri tātum canonico consueta pfatus qui canonicatum auctoritate apo. iaz hēbat: idem[s] erit cēsendum.

I. Idem.

Obest reuocatio gratie spectāti prebendaz & decreti interpositio etiam ignorāti. hoc dicit. Zen.

Quodam[t] per litteras felicis recordationis nicolai pape predecessoris nostri canonicatum sub expectatione vacature prebende in certa ecclesia obtinēte: successor eius celestinus cuidam alteri similem in eadem ecclesia gratiam fecit: quem omnibus etiam ante ipsum auctoritate apostolica vel quauis alia in ecclesia ipsa receptis voluit anteferri[u]: cum interpositione decreti: priusquā tamen ad pmuz & eius executores scōe gratie noticia peruenisset: vacās prebenda eidem primo per suos fuit executores collata: post huiusmodi autem & ante factam secundo collationez ipsius prebēde nostra constitutio[x] reuocatoria emanauit: & quoniam quis eorum ius habeat in prebenda huiusmodi dubitatur: nos neutrum illorum decernimus ius habere in eadem. Prima eniz collatio post: & contra decretum a dicto celestino interpositum facta: licet ab ignorantibus & etiaz ignorāti[y] non obtinet firmitatem. Ius vero quod secundo ad prebendaz non in prebenda huiusmodi competebat: cum nostram reuocationē eius collatio[z] nō precesserit per eaz penitus est sublatum.

I. Idem.

Si is cui. Circa reuocationem grāz: decidit tres casus dubios. Primū ꝫ expectātez in eo solum q expectat: scdm & tertiū pro expectante: ibi non sic: & ibi: sed et si vtriusq3 rōnem ponit. Jo.

i Qui. habuit totum ex constitutionibus reuocatorijs: quas fecit bonifaci⁹ statiz p⁹ promotionez suaz de gratijs factis a Nicolao. iiij. & celesti. v. per quas ius quesitum erat ad rem non in re. Reuocatoria gratiarum Nicolai incipiebat: pdem ad apicez. illa vero celestini incipit: dudum circa pmotionis: & ð his ēt constitutionib⁹ tractat. j. c. pri. & j. de cōcess. pben. c. vltimo plenius.

k Nicolai. iiij.

l Celestini. quinti

m Annexā. qsi i ānexis sec⁹. s. e. ti. sup eo. & c. q: sepe. & j. pri. miso.

n Verba. quorum mētem habes. j. de cōce. preben. c. vltimo: sed ad literam erant hec: omnes collationes prouisiones reseruationes super canonicatibus personatibus prebendis officijs dignitatibus portionibus prestimonijs ecclesijs parochialibus ruralibus vel alijs: nec non super quibuscunq3 beneficijs ecclesiasticis vacaturis cū cura vel sine cura: in quibus non sit ius quesitū in re: licet ad rem per dictū āncessorē nr̄m seu ei⁹ auctoritate fcās concessas seu pmissas: & ea q̄ ab ipso super his vel circa ea quomodolibet processerunt apostolica auctoritate in fratrum nostrorum psentia. vi. calendas ianuarij: cum adhuc sicut premittit: essemus neapoli: omnino cassauim⁹ irritauimus & vacuauimus: cassas irritas & vacuas nunciauimus nullius etiam decernim⁹ fore firmitatis: & quod ex tunc secus a quoquā scienter vel ignoranter contigerit attentari &c. ideo igitur dixit ista vba: qa p verba illa cassatur ius qsitum ad rem sed non in re: non sic intelligitur reuocatum.

o Consuetis. per hoc ñ reuocatur gratia: est eniz equius q propter ius in re seruaretur ius ad rem in hoc casu quapropter ius ad rem extingueretur ius in re contra mentem constitutionis.

p Magis dignum. s. de consé. ecclesie vel alta. q in dubijs: cum suis cō cor.

q Sed & si. tolle: qō est. j. prefatus qui canonicatum auctoritate apo. iam habebat adept⁹ fuerat in eadem ecclesia ex episcopi &c. Jo.

r Cuiuscūq3. ad quez ptinebat collatio. vel forte legati.

s Idem. s. q cāonicatū retineat: & canonicat⁹ rōe prebēdam.

Quodam. Decedit dubiuz exortum ex duabus gratijs nicolai et celestini expectātiuis: scdō p pmā secuta p⁹ reuocatoria & decisiōis cāz exprimit ibi: pma. n. Do.

t Quodā. al's hoc erat de iure cōi. s. e. ti. hi. qui.

u Anteferri. ad idem. j. de concess. prebē. auctoritate.

x Constitutio. reuocatoria: de qua vidisti. s. pri. c.

y Ignoranti. s. e. si postq. & c. dudū. & c. si beneficia &c.

z Collatio: qz si precessisset collatio ius habuisset non ad rem sed in re: et sic non fuisset reuocatum per constitutionem reuocatoriam. s. c. proximo. j. de conces. preben. c. vlti. & sic no. q quis impedit aliū in eo quod per se non cōsequtur: ad idem. j. de conces. pben. auctoritate. sed ibi aliquid con-

sequitur: qz hz scōam pbendā: qz alias solū habiturus esset tertiā. Jo.an.

Mandatum ¶ Donat tres casus dubios cuz scribitur ad collationē capituli ⁊ in vltimo responso excipit. Secundus ibi: ad beneficia. tertius ibi. idem. exceptio ibi: nisi.

a ¶ Mandatum. decre. venit declaratiue ad decre. s.e.cum in illis in fi.

b ¶ Beneficio. de curato non prouidebitur. s. eo.ti.cū ī illis. ī fi. nec ō dignitate. s.e.ti.c. vlti.

c ¶ Collationē. de spectante ad presentationez istitutionē vel electionē nō poterit puideri. s.e. cū in illis. §. cum aūt.

d ¶ Capituli. idem enīz est facere p aliuz qō per se. j. ō reg. iur. q p aliuz cum suis cōcor. ff. qō cu iusqz vniuer. itez eorum. §. si decurionēs. Jo.an.

e ¶ Statuto. ē forte consuetudo vel statutum qp beneficia vacantia p̄mo mēse ptinentia ad collationē capituli ferat primus canonicus. vacātia scō secūdus. tertio tertiō. ⁊ sic de singulis. uel qp beneficia familiariuz suoz spectātia ad collationem capituli vacātia canonici cōferant tales consuetudines ⁊ statuta sunt in multis ecclesijs gallicanis.

f ¶ Extēdit. qz papa nō intēdebat grauare alterā dignitatē capituli sed totum capitulum supra eodem cū in illis ad fi.

g ¶ Singulariter. quasi non vice capituli: ut in .i. rñso. Jo.an.

h ¶ Prebēdarū. ul' dignitatum vel officiorum ipsius ecclesie: ut in scō rñso: ⁊ no. qp dicit rōne huiusmodi prebendarū quasi dicat si pertineret ob aliam cām: puta pp alia beneficia q̄ hz ī aliā ecclesia mādatuz tūc nō cōprehēdit illa.

Pastoralis. Facit ser. primo ō declarat cuius sit dar' coadiutores epōz ⁊ supiorum. Scō puidet cum eps coadiutorē vult ibi verū. Tertio ibi. si vero cū ē demēs. Quarto ibi si aūt. cū eps coadiutorē nō vult. Quito ibi presenn de coadiutoz expēsis ⁊ ptāte. Sexto ibi ceterū ad coadiutores qō de epis vlterat. Jo.

i ¶ Pastoralis. emanauit ad declarationez decre. s. eo. ex parte in fi. ⁊ eoz q̄ ibi no. hosti. eodē titu. de rectorib⁹ in fi.

k ¶ Maioribus. cōnumeret ergo iter alias q̄s bēs notatas. s. de trāsla. c. i. de of. le. qp translationē. de excess. pla. sicut vnire.

l ¶ Nō obstāte. no. p bāc lr'az qō ꝯ roma. ec. nō currit pscriptio in his q̄ sibi in signū spālis p̄uilegij reseruauit: sicut nec ꝯ priuilegiū plationis. de hoc. s. de pscrip. cum nobis

m ¶ Tātūmō. sic. s. e. li. de sup. ne. pla. eccl'e: ergo non ab archiepo vel pp̄iarcha vel legato: qz in generali legatiōe talia nō trāseūt in pdicta decre. qp trāslationē. Ad decre. s. e. ex parte in fi. rñdetur qp illud fuit de speciali auctoritate vel mandato dñi pape. ⁊ qō ita esset p antiq̄ iura pbat p

Mādatum de prouidendo de beneficio ad collationem capituli ptinente non tangit ius singularis canonici. h. d. fm. zen.

Mandatum[a] apostolicum tibi directum vt. T. clerico de beneficio[b] spectante ad collationem[c] narbon̄. capituli prouideres: beneficia eiusdem capituli[d]: siue dentur in cōmuni per ipsum: siue p canonicos eiusdem ecclesie singulares: vice ac auctoritate capituli aut ex iure ipsius de consuetudine vel statuto[e] merito comprehendit. ¶ Ad beneficia tū rōne dignitatum p̄sonatuū vel officiorum que nonnulli ex eisdem canonicis obtinent in ipsa ecclesia: ad eorūdem collationez spectātia mandatum huiusmodi minime se extēdit[f]. ¶ Idez esse censemus si ratione prebendarum suaz ad ipsos canonicos collatio dictorum beneficiorum: singulariter[g] pertinere noscatur. ¶ Nisi contineatur forsitan in mandato q̄ eidē clerico p̄ouideas de beneficio ad collationem narbon̄. capituli pertinente cōmuniter vel diuisim: tunc enim de beneficijs que ad ipsorum collationem pertinēt ratione huiusmodi p̄rebēdarum[h] poteris prouidere.

Rubrica de clerico egrotante.

Bonifacius octauus.

Datio coadiutorum episcoporum ⁊ suorum supiorū est de maioribus causis: ⁊ spectat ad soluz papam: potest tamen episcop⁹ senio vel ifirmitate ppetua ipeditus: de consensu capituli sui vel maioris p̄tis sibi auctoritate apo. vnum vel duos coadiutores assumere: ⁊ si ō mēs fuerit: capl'm aut due ptes ipsi⁹ hoc faciēt. Sed si eps ꝯtradicit tunc nil inouabit capitulum: sz epi ⁊ ecclesie cōditionez quācito poterit itimabit pape: ⁊ coadiutores illi sumpt⁹ moderatos habebūt de p̄uētibus prelatorum ipsoz. Jo.an.

Pastoralis officij debitū exequētes: declaramus atqz statuimus coadiutorum episcoporum et superiorum prelatorum dationez intelligendam esse de causis maioribus[k] ⁊ referendam ad sedez apo

cañ. vij. q. i. c. i. ⁊ c. quāuis triste. cum multis capitulis eiusdē qōnis. ad idez decre. superius allegate: ⁊ de regula. lz. ver. illa semper. de renun. nisi ad fi.

n ¶ Remotis. his. n. pcipue puidēdum fuit: ad hoc. s. de elec. nihil est ad fi.

o ¶ Perpetuo. ⁊ sic no. qp lz egrotās laboret ifirmitate īcurabili: nō remouetur sed datur coadiutor: ad idē. s. e. ti. ex parte: ⁊ sic reprobat opi. ber. de qua nota. s. eo. tua.

sto. ac ab ea consuetudine non obstante[l] contraria tātummodo[m] postulandam. ¶ Verum ne hoc pretextu ecclesie existentes p̄recipue in remotis[n]: dispendia patiātur: nos earum in hac parte īdēnitatib⁹ precauere volentes hac generali constitutione sancimus vt episcopus aut valitudine corporali grauatus vel etiam alias adeo impeditus perpetuo[o]: ut officiū suum nequeat exercere: possit de sui concilio ⁊ assensu capituli vel maioris[p] partis ipsius vnum vel duos auctoritate[q] apostolica coadiutores assumere ad dictum officium exequendum. ¶ Si vero episcopus demens[r] fuerit: ⁊ quid velit aut nolit exprimere nesciat vel non possit: tūc eius capitulum vel duc[s] ipsius partes eadē auctoritate vnum aut duos[t] coadiutores assumāt idoneos qui eius officium[v] exequantur. ¶ Si aūt episcopus senio aut incurabili morbo grauatus: vel perpetuo īpedimento detētus ad sui executionē officij reddatur inutilis: et coadiutorez assumere vel habere noluerit[x]: lz a capitulo reqsit⁹ proprio: se illius nō idigere suffragio forsitan asserendo: tunc nil per capitulum īnouetur: sed hoc casu etiā proximo[y] idem capituluz episcopi ⁊ ecclesie sue ꝯditionem ⁊ statuz ac facti circumstantias[z] vniuersas: quācito poterit fideliter ⁊ explicite referat ad noticiaz dicte sedis: recepturi humiliter ⁊ efficaciter īpleturi qō sup hoc sedē īpam contigerit ordinare. ¶ Presenti quoqz adijcimus sanctioni: vt coadiutores huiusmodi de p̄uētibus plātorum in quoz assumentur auxiliuz: sumptus recipiāt moderatos[x]: ab alienatione qualibet de bonis ecclesiasticis plātorum ipsoz vel ecclesiaruz suaz qūolibet facienda penitus abstinētes[?]: rōnē non solū in districto examine: sed ⁊ prelatis eisdez si sane mētis extiterint: ac capitulis eorūdez: seu ēt ipsorum prelatorū successoribus: si hoc antea non fecerint plenariā reddituri. ¶ Ceterū qō de epis premittitur: ad superiores ēt prelatos eē volumus ⁊ intelligimus referendum

m ¶ Tātūmō. sic. s. e. li. de sup. ne. pla. eccl'e: ergo non ab archiepo vel pp̄iarcha vel legato: qz in generali legatiōe talia nō trāseūt in pdicta decre. qp trāslationē. Ad decre. s. e. ex parte in fi. rñdetur qp illud fuit de speciali auctoritate vel mandato dñi pape. ⁊ qō ita esset p antiq̄ iura pbat p

p ¶ Maioris. regulariter enīz tenet qō facit maior ps: de his q̄ fi. a ma. par. ca. c. i. ⁊ d⁹. totū capz fecisse. lvi. di. apostolica. cū fi. sz hoc fallit. j. pr. casu

q ¶ Auctoritate apostolica. sūt igit' isti delegati pape ī hac pte ⁊ cōcor. s. de of. ordi. irrefragabili. s. de ber. ad abolēdā in fi. ⁊ j. de sta. reg. c. vno. ⁊ ī de. qz regulares. ō sup. neg. prelato.

r ¶ Demēs. de suc. ab īte. cum dilectus. iij. q. ix. īdicas. ⁊ ē si. qō dicit lex qō qñ pr' ē furiosus filius dat' curator pr'i. C. ō cur. fu. si pr'. ff. e. ti. l. ij. al's āt erubescit lex filios esse castigatores parētū ī auē. de nup. §. si qp sā ctū. col. iiij. de ma. ⁊ obe. cū ifer ior: hinc ē qp ipsi īuito coadiutorē nō dabunt: ut in se. rñso.

s ¶ Due ptes. ⁊ sic sufficit maior pars: ⁊ ē spāle ad idē. s. de elec. lz ibi in electiōe ro. pō. req runt' ad minus due partes. ad idē. s. eo. ti. scriptū vbi ī postulatiōe q̄ cōcurrit cū electiōe due partes ēt reqrunt. ad idē. s. eo. li. de elec. si qñ. ⁊ c. īdēnitatib⁹. §. i. lz aūt hoc sit spāle qp due ptes debēt ꝯsentire: regulr ē qp due ptes collegij vel vniuersitatis dñt eē pñtes. ff. qp cuiusqz qz vniuersi. l. plane. ff. ō decreto. ab or. fa. l. iij.

t ¶ Aut duos. hāc lr'az quā. s. habueras hic videas repetitaz p quā lr'az credo qp si plres dare vellēt ñ posset: ⁊ potuit papa ad hoc mot⁹ eē ex eo qp coadiutores debēt sūpt⁹ hr'e ab eccl'ia vt. j. eo. §. pñti. stem⁹ ergo scripture qz papa. si de plurib⁹ voluisset sic exp'sisset: ō ōci. ad audiētiā: ⁊ suffic ita scriptū eē. vj. q. iij. scriptū. ff. q ⁊ a qb⁹. l. p sperit: cū ēt isti nō ordinaria: sz delegata ptāte fūgant: vñ hūt fuare metas mādati. s. ti. pr. cui de nō. s. ō rescri. cū dilecta.

u ¶ Offiū. ē ergo coadiutoris officiū ea facere q̄ ptinēt ad officium eius cui deputatus est.

x ¶ Noluerit. ñ ē q̄ idē tacere qp ꝯdicere: qz si ꝯdicit capl'm coadiutorē ñ dat. si tacet sec⁹: ut ī pri. casu: ad hoc fac. j. ō reg. iur. is q tacet: vbi dicā de hoc. ⁊ no. ar. ad hoc: qz coadiutor ñ dat' īuito ad hoc. xvij. q. i. scripsi. ⁊ c. q̄lr. ⁊ c. q̄uis. §. ecce. sz hē falsū: qz īuito dat': ad hoc de ec. edi. ad audiētiā. i. ī fi. ⁊ not. s. eo. ex pte. ī vl. glo. Et iura illa ñ ī coadiutore sz ī substituto loquūt' q ñ dat' īuito. coadiutō aūt ī casu isto p capl'z īuito epō nō dat': al's aūt p cū ad quē pti

y ¶ Proximo. s. qñ demens ē eps ⁊ nescit vel non pōt exprimere qd velit.

z ¶ Circūstātias. ak'r. n. ad vitatē puenire ñ posset. xxiij. q. viij. occidit. s. ō testi. cū caz. ⁊ ¶ Moderatos. ad idē. s. e. ti. ō rectorib⁹. ⁊ c. se. ñ. n. cogūt' pp̄is militare stipēdijs. x. q. ij. pcarie. xij. q. ij. charitatē. ? ¶ Abstinētes. ad idē. s. de elec. nihil ē. ⁊ eodē li. e. ti. is cui. ⁊ c. īdēnitatib⁹. §. si ō: ⁊ ītelligē de alienatione īmobiliū vel mobiliū preciosoz: al's mobilia que seruando seruari non

pñt: alienare poterunt ad instar tutoꝝ. C. de admi. tu. lex q̃ tutores. Jo. an.

Et si capitulum. Sede vacante capitulum succedit epo in ptate instituendi: sed nõ in ptate cõferendi bñficia. h. d. fm Jo. de fantu. Et primo ip̃ probat similitudinẽ. Scõo decidit casum dubium ibi: presentatos. qõ dubium fortificat ibi: lz. Jo.

a Capitulum. emanauit ad declarationem eorum que no. ē. de ma. ⁊ obe. bis q̃: ⁊. c. cum olim.

b Episcopi. solius qõ dic vt j. ne se. vacan. c. vno.

c Non possit. ut. ē. ne se. va. c. illa. Sed obijcies si põt confirmare qõ est plus: quare non conferre. So. ẽ falsum q̃ confirmare sit plus: q̃ qui confirmat nõ dõat: ō fide istru. iter. sed qui confert donat. ē. eo. li. de offi. vicarij. c. vlt.

d Presentatos. quid de electis per clericos ad quos electio spectat: dic idẽ: sed de illis erat expressum in predic. decre. cum olim. de ma. ⁊ obe. iõ de pñtatis hic dirit. ⁊ poterat de presentatis dubitari: quasi pñtatio in niteretur gfe: ⁊ non iuri cõi vt sic ptãs huius gfe vacãte sede in capitulum non transiret.

e Idonei. intelligitur si nõ sit appositum de elec. cãm que.

f Episcopum. solũ: ea. n. que sunt iurisditiõis transeunt in capitulum vacante sede: ut in iuribus superiꝰ allegatis: ad idẽ de her. ad abolẽdam: qõ verũ intelligas. nisi interdictum eis esset a papa: ut. ē. c. li. de ma. et obe. c. vno.

Sic. Non diuiditur q̃ breue. Jo.

g Quem. qõ in decret. ē. de eta. ⁊ quali. preterea. de dispensatione olim fieri poterat: ẽ hic hodie ius cõe: qõ verum intelligo in hoc suo casu. s. cum presentatur qs ad rectoriam ecclesie parochialis per pfonũ dic aũt vt diri. ē. de preben. si pro clericis pauperibus.

h Statutum. ē. de elec. licet canon.

Quia. Hec est famosa decretalis ⁊ copiosa ⁊ subtiliter glo. per Inno. Ab. hic summabat qõ executor dat sub forma q̃ cõferat tali quaz durerit acceptãdaz ante acceptationem nihil facere põt. h. d. sed dicit Jo. an. q̃ istud nõ videt bene dictum. sed dicit q̃ intellexit illõ nihil quod afficiat. ⁊ sic dz intelligi glo. in. §. subiũctum. j. que ĩcipit nota q̃ qñ. Jo.

i Quia. Cõtra hunc casum stillus curie clausulã adinuenit qua statuit terminum acceptandi: ĩhibens ĩfra illum collationem fieri cum decreto qõ dic ut ĩ cle. eo. ti. cum ei quem. ij. rñ.

k Et ĩfra. sub hoc ĩfra ĩtelligas factum. s. q̃ inno. dedit gfam draconi super p̃ma prebenda vel dignitate sine cura: que vacaret in ecclesia carnoteñ. quam duceret acceptandam: dato sibi priore quodam in executorem: ⁊ in lfis suis erat ō cretum. por ille accessit ad ecclesiã carnoteñ. que tũc vacabat: ⁊ ibi in capitulo in quo erat subdecanus: gfam publicauit: ⁊ cõtulit ibidẽ illi. d. dignitatẽ sine cura vel pbendã q̃ ibi primo vacaret quã duceret acceptãdã: ĩhibens ne qs veniret ꝗ suã collationẽ: ⁊ pnũciãs irritũ secus fcm. Post hec ppositus normãdie ĩ vltramarinis partib̃ decessit prius electo ⁊ cõfirmato subdecano ipsi ecclesie carnotẽsis in epm carnotẽsez. ppositura aũt illa erat dignitas sine cura in ecclesia carnoteñ. g. scl Eustachij cardinalis ĩ partib̃ illis legat̃ supplicauit epo ut dignitatẽ illã ꝗferret andree nepoti vñi pape: eps ille cõmisit illi cardinali ut conferret: qõ fcm ẽ: prior aũt ille executor draconis audiẽs dignitatẽ illã vacasse: cõmisit cuidã archipsbytero: q̃ illũ draconẽ q̃ ipam dignitatẽ acceptauit: deberet ō ipa iuestir: qõ factũ ẽ: mõ iter. d. ⁊. a. super hac dignitate qõne suborta: partes fuerũt corã papa: ⁊ primo allegauit. a. ut seqtur: hec patẽt indecisa er his que sequẽtur ĩfra. Et diuide ĩ. vi. partes. In p̃ma q̃ durat vsqz ibi vicebãt aũt. ponit. a. petitio. In scõa q̃ durat vsqz ibi ex parte. d. ponitur defensio. In tertia que durat vsqz ibi: sed extitit ponuntur replicatiões. a. In q̃rta que durat vsqz ibi econuerso: ponuntur duplicationes draconis In quinta q̃ durat vsqz ad. §. nos itaqz: ponunt triplicationes. a. In sexta pro. a. snia fertur.

l Predcã. ĩdecisa: sic. j. de re. ec. ñ ali. du dũ.

m Vacabat. notabat factũ partis alteriꝰ: q̃si diceret illi. d. fuit collata pbenda p executorem suũ añquã vacaret: sed mihi vacãs collata fuit.

n Potuit. s. p epm: seu eiꝰ auctoritate: ut. ē. diri: iterduz ẽt solus eps talia cõfert iterdũ cũ capitulo fm diuersas consuetudines: q̃ dic ut no. de elec. cũ ecclia vultera na. j. ne se. vac. c. vno ⁊ bene dixit q̃ poterat: qa als collatio nõ valuisset q̃ p nõ dato habet: qõ ab illo dat ⁊ ẽ. de iurepatro. qõ aũt. ibi de hoc.

o Priorem. q̃ fuerat executor draconis: ut diri. ē.

p Posset. no. q̃ aliq̃ pcesserat. sz nõ talis q̃ ipedire posset. ⁊ erat rõ: q̃ fuerat facta ante acceptationẽ: ut patet. j. vñ cu. subiunctum.

q Premisse. indecise impetrate p illud. d. ad porez executorez suum.

r Publicate. vndep hoc videbatur dignitas affecta: ut. j. e. si capso: sed nõ est vex hoc casu: ut ibi dicam.

s Esset. sic. ē. de resc. cãte. ⁊ lz hoc si ignoret: ñ tñ ignorabat collatio nẽ p porẽ scãm añ vacationẽ ⁊ acceptationẽ nõ valere: ⁊ tõ allegatiões ignorãtie pax prosunt.

t Sine cura. ⁊ si hoc ñ fuisset adiectum de tali ĩtelligẽdũ erat ut. ē. c. li. ō pbẽ. cũ ĩ illis prio rñ.

u Videbat. male ĩtelligentib̃. subtiliter aũt ĩtuentib̃ hoc non videbat. ē. de transla. inter corporalia. §. i.

r Allegabat. pro parte ipsius. d. ad corroborandam exceptionẽ: vel defensionem suam.

y Non possit. ut. j. de priui. volentes. talia tñ priuilegia nõ extendũtur al snias ordinarioꝝ: nisi in casibus. ut. j. eo. ti. ne aliqui.

z Similiter. parum valet hec similitudo: q̃ alia rõ reformat pactum: ut patet. j. §. ex parte.

ꝫ Tẽpus. qõ ẽ duoꝝ mẽsiũ a tpe publicationis. postea ꝗo non valebit ignorãtiã allegare. ut ĩ auẽ. ut facte no. cõsti. circa pñ. ⁊. ē. ne clerici. ul'mona. sup specu. ⁊ hic adde qõ dixi in fi. sup data in vlti. glo. Jo. an.

ꝯ Priuilegijs. hec allegatio ĩtelligit fm rñsiones aduerse partis. j. e. §. ex parte. ⁊ poterat eẽ rõ: q̃ ꝯstõnes sunt penales. ⁊ sic ex se odiose: priuilegia gratiosa. ⁊ sic fauorabilia: ad hoc. j. de re iudi. odia: sed licet hoc p babile videat fm predictum. §. dz ĩtelligi.

ꝭ Spãle. quasi fm ĩtẽtionẽ allegãtis lfa p. d. directa priuilegium ẽ ofenda: ⁊ sic requirit epi sciẽtia: sed nõ est ita ut sequit. Jo. an.

a Absentem. cõtumaciter: alias ꝫ. iij. q. ix. per totum.

Alca de institutionibus.

B Bonifacius. viij.

Capitulum sede vacante lz beneficia ad epi collationẽ spectãtia cõferre non possit: tamẽ ad illa presẽtatos instituere potest. h. d. zen.

Et si capitulũ sede vacãte bñficia q̃ ad collationem episcopi pertinent ꝗferre ñ possit. Presentatos tamen a patronis potest admittere: si sint idonei ⁊ eos instituere: in beneficijs ad que fuerint p̃sentati. Licet ad epm si superesset: admissio ⁊ institutio huiusmõi pertineret.

Idem in eodem.

Non repellit defect sacramentorũ ordinũ presentatũ. h. d. zen.

Si is ad quem rectoris presentatio ĩ aliqua parochiali ecclesia noscitur pertinere quempiam nõ constitutũ in sacris presentet ad eã: ipsum dummodo alias sit idoneus ⁊ infra tempus a iure statutũ ad ordines quos ipsius ecclesie cura requirit: valeat promoueri ōcernimus admittendum.

Alca de concessione prebende ⁊ ecclesie non vacantis.

Innocentius quartus dilecto filio andree capellano nostro.

Si mãdet alicui, puideri de dignitate vacatura quã durerit acceptãdã ⁊ vacat dignitas quã ante acceptationẽ ordinarius cõferr: tenet ipsius collatio: ẽt si executor impetrãtis ante acceptationem fecerit reseruationem inhibitionez: ⁊ processus sup prima vacante. Jo. an.

Quia cũctis ⁊ ifra. Proponebatur itaqz pro parte tua quod cum predicta prepositura duz vacabat tibi per eum qui conferre potuit ipsam: collata fuisset: collatio huiusmodi canonica existebat maxime cum nulla p porẽ ipsũ: q̃ illaz ĩpedire posset: inhibitio processisset. Dicebat autem pars altera q̃ cuz premisse lfe sede carnoteñ. vacãte fuissent in capitulo publicate ac prefatus episcopus tũc de capitulo ipso esset: ibiqz presens existeret: ignorare non potuit mãdatum apostolicuz super conferenda memorato. d. prebẽda vel dignitate sine cura quã ipse duceret acceptãdam: cum primo in ecclesia ipa predicta vacaret alij fuisse directuz ⁊ sic p cõsequens facultatez sibi esse sublatã conferendi huiusmodi dignitatem: propter quod videbatur q̃ nec per se nec per alium p̃fatam propositurам curam nõ habẽtẽ animarum ãnexaz: q̃ primo post mandatum ipsum ĩ ecclesia predicta vacauit: potuerit alicui persone conferre: presertim cum iaz dictus prior eodem publicato mandato mox prefato. d. prebendam vel dignitatem curam huiusmõi non hñtẽ quã primo in eadẽ ecclesia vacare ꝗtigeret: ꝗtulisset: nec alias ẽt, put allegabat, pdesse poterat ipsius episcopi ignorantia ĩ hac pte: naz si alicui a sede apostolica cõcedat q̃ excõicari nõ possit: licz id forsitan suus ignoret episcopus: non tñ pp hoc eius ligat sententia: si quã proferat in eũdẽ. Similiter si alicui cõferẽdi prebẽdã aliquã tribuat a sede apostolica ptãs: ex hoc ipso videt q̃ sit episcopo cõferẽdi tunc eã penitus iterdicta facultas. Nec obstaret si forte obijceret q̃ lex seu constitutio vel mandatum nullos astringũt: nisi postquã ad noticiãz puenerint eorũdez: aut nisi post tẽpus infra quod ignorare minime debuisset: quia in priuilegijs ⁊ indulgẽtijs seu cõcessionib̃ spãlibus sec̃ existit: in quib̃ sufficit q̃ ad illorũ quibus cõceduntur noticiam perueniant: vt pz cum indulgetur alicui q̃ excõicari nõ possit: sicut superius ẽ expressum: ⁊ qdẽ cũ tribuitur alicui potestas cõferẽdi prebendã: videt, pculdubio ei cõcedi aliqd spãle. Adijciebat isuper q̃ cum snia stati arcet ẽt ignorantem qñ si cõtra prelatũ aliquẽ absentez

depositionis[a] sententia proferatur contractus quos iniuit ignoranter postea vt prelatus nullus robur obtinent firmitatis: in supradictis litteris irritum decernimus ⁊ inane quicquid super huiusmodi prebēda vel dignitate contra nostrum cōtigerit attentari mandatum: collatio quam idem episcopus post tale nostrum decretū: siue illud ignorauerit siue non de prefata prepositura per se vel per alium fecerat: non valebat[b]. ¶ Ex pte vero tua extitit replicatum: q̄ hoc de illis priuilegijs ⁊ indulgētijs equitate suadente debet intelligi q̄ vim suā habent: mor cum ad illos quibus cōcedunt perueniunt: ex quorum tenore liquido nosci pōt q̄ talis circa ea fuerit intētio ꝯcedētis: vtpote cum alicui conceditur q̄ excommunicari non possit: ex hoc enim euidenter apparet: alijs ipsum excommunicandi adēptam esse penitus facultatem: non sic autem si alicui conferēdi prebendā siue certā[d] siue incertam[e] tribuat potestas: non enim tunc esse uidetur tribuētis itētio: vt per hoc ei ad cuius donationem prebenda ipsa ptinet cōferēdi possibilitas adimatur[f]: nisi prius illi sibi notificet: q̄ eam velit p huiusmodi potestatem cōferre: aut ei collationem interdicat illius: vel postquam ipi notificauerit talē potestatem fore sibi concessam vacuum decernat ⁊ irritū[g] si secus de ipsa presumat: q̄[h] cum illi non amplior det potestas quam ipse romanus pontifex habeat in hac pte: sicut p eā quā obtinet ipse romanus pontifex facultas conferendi beneficiū vel prebendam nisi suā insinuet voluntatē alicui nō aufertur: similiter ⁊ p eam que taliter illi[i] ab ipso[k] cōceditur ei ad quem ipsius prebēde spectat collatio: priusquam insinuet ille sibi q̄ velit eā concedere: vel et cōferat si forte vacet: potestas non tollit conferendi: nisi forsan q̄ ipsam conferre nō possit: exprimatur in ꝯcessione huiusmodi potestatis: tunc enim talem concessionē fortassis ignoret: sua tamē collatio si postmodū prebendā ipsam conferat: nihil valet: cum satis super hoc concedentis intentio agnoscatur: sicut cum indulgetur alicui q̄ excōmunicari non valeat: vt in superioribus est preuisum. ¶ Subiunctum[l] etiam extitit q̄ cum memorato priori per prefatas litteras mandauissemus vt memorato. N. prebendam vel dignitatē sine cura quā acceptādā duceret: si vacaret tunc: vel quam primo vacare contingeret in ecclesia predicta cōferret: idē prior puidendi ei de prebenda vel dignitate ipsa nisi post[m] acceptionem ipsius nō habeat aliquā potestatem: vnde cum sepedicta ꝓpositura fuerit tibi antequā illam idem. N. acceptaret[n] prefati episcopi auctoritate collata: huiusmodi collatio talis[o] mandati nostri pretextu ēt si prius illud episcopus ipse sciuisset nō poterat vacuari: nōstrum autem in hac parte decretum ad prebendam seu dignitatem quā predictus. N. acceptaret referri[p] debeat: alioquin super incerto fuisset edictum: nec aliquem astrinxisset[q]. ¶ Sed extitit ex aduerso[r] responsum: q̄ ⁊ si prefatus prior iam dicto. N. prebendam vel dignitatem huiusmodi cum vacaret ante huiusmodi acceptationem conferre nequiret: idem tamen. N. prebendam uel dignitatem talem licite posset ⁊ libere acceptare: quare predictus episcopus prefatā prepositurā: cum nō prius eum requisierit an acceptare vellet eandem: cuiq̄ conferre non potuit: quinimo ipsius collatio cum idem. N. prepositurā ipsam postmodum acceptarit: irritari debet ⁊ concessio per iam dictum archipresbyterum[s] sibi facta debet stabilis permanere sicut cum legatum[t] alicui vnus ex seruis quem elegerit vel optauerit ⁊ heres ante optionem vel electionem illi[v] manumittit aliquem vel alienat ex illis: profecto manumissio vel alienatio irritatur: cedit q̄[x] ille legato si legatarius eum duxerit eligendum. ¶ Econtra vero pro parte sua propositum extitit: q̄ id in vltimis voluntatibus tenet: nec premissa in legatis futuris[y] quēadmodum in extantibus habent locum: quia nec etiam ad optandum seu eligendum ex illis[z] sicut ex istis potest terminus assignari ⁊ gravis inesset conditio: quoddamq̄ benda quam acceptauerit cum clausula decernentes: tunc acceptatione facta statim executor interponit auctoritatem suam prohibendo ne contra prohibitionem suam aliquid disponatur de illa prebenda: decernendo irritum ⁊ inane quicquid postea duxerit faciendum: cum hoc per illam formam sit ei cōcessum: nec valebit prouisio tunc facta ab eo ad quem pertinet illius prebende collatio: etiam ignorāte huiusmodi acceptationem ⁊ decretum. Ber.

a ¶ Depositionis: idē in inhibitione suspensione vel excōmunicatione videtur ad hoc de do. ⁊ contu. c. veritatis.

b ¶ Valebat: hoc verum esset si de certa prebenda vel dignitate mandatum fuisset: vel in casu isto post acceptationē. ⁊ h nō aduertit allegator. Jo an.

c ¶ Vim suam habent: priuilegium enim datū alicui statim vim suā habet cum peruenerit ad illum cui conceditur: ad hoc facit lex dicēs: q̄ scripsi seruo meo vt ī libertate moretur: non statim liber ē: sed tunc cum littera ad ipsum peruenerit. ff. de acquiren. pos. l. qui absē ti seruo in princi. sed non sic cum datur alicui potestas conferendi prebendam: vt. j. ver. non sic autem ⁊c.

d ¶ Certam: expressam vt non expressam: puta primam que vacauerit.

e ¶ Incertam: sicut cum dicitur prebendam conferas quam duxerit acceptandam: ut in casu nostro.

f ¶ Adimat. s. de prebē dis. dilectus. ij.

g ¶ Et irritum: no. q̄ executor qui habet potestatem conferendi potest interdicere collationem ei ad quem pertinet de iure ⁊ reseruare sibi collationem: ⁊ decernere irritum q̄ postea fieret sicut ⁊ legatus: de iure patro. cum dilectus. ⁊ no. de hoc de preben. c. vlti. ⁊ sic habes h tres casus in q̄bus prebenda afficitur. de his videbis. j. eo si capitulo ⁊. c. si soli. Jo. an.

h ¶ Quia cum illi: optima responsio: ⁊ fm Inno. papa enī prebendas omnes ⁊ dignitates conferre potest. s. de preben. c. ij. ⁊ tamen illi ad quos collatio spectat possunt illas ꝯferre nisi prius papa insinuet illis q̄ nō cōferant cum decreto: sic p talem potestatem datam executori non aufertur ei ad quem pertinet conferendi potestas nisi in litteris id dicat. s. q̄ conferre non possit.

i ¶ Illi: executori.

k ¶ Ab ipso ro. ponti. Jo. an.

l ¶ Subiunctū: pro parte ipsius an. cui scribitur.

m ¶ Post acceptationem intelligitur autem acceptare petendo per executorem suum sibi conferri beneficium quod poterat acceptare vel recipiendo illud sibi pīti collatum: vt in clemen. eo ti. cum ei quem. iij. rñ.

n ¶ Acceptaret: No. q̄ quando scribitur sub hac forma quam duxerit acceptandam: decernentes irritum ⁊ inane: executor ante illam acceptationem nil potest facere: ⁊ si fecerit nō valebit: tanq̄ super incerto prolatum. ar. ff. quod cuiusque vniuersi. l. item eorum. §. i. Si vero papa mandet alicui prouideri de prebenda quam duxerit acceptandam sine clausula illa decernentes: tunc tenebit collatio illius ad quem de iure ptinet anteq̄ ei nunciatur de acceptatione. Si autem papa mandat alicui prouideri de prebenda quam acceptauerit cum clausula decernentes: tunc acceptatione facta statim executor interponit auctoritatem suam prohibendo ne contra prohibitionem suam aliquid disponatur de illa prebenda: decernendo irritum ⁊ ianne quicquid postea duxerit faciendum: cum hoc per illam formam sit ei cōcessum: nec valebit prouisio tunc facta ab eo ad quem pertinet illius prebende collatio: etiam ignorāte huiusmodi acceptationem ⁊ decretum. Ber.

o ¶ Talis. s. quam duxerit acceptandam.

p ¶ Referri: Iz igitur dicatur in litteris decernētes ⁊c. nihil operatur decretum priusq̄ fiat acceptatio: alias decretum esset super incerto: prout sequitur. papa enim non vult q̄ statim assumat illud decretum suum vigorem: sed tunc cum acceptauerit tunc valet etiam si ille ad quem pertinet collatio ignorauerit acceptationem. quia tunc decretū sumit vigorem ⁊ ligat ignorantes: vt hic. ⁊. s. de preben. dudū secus enim est in casu vel decreto. qō ꝓhibz aliqd fieri: ⁊ qō cōtra factum fuerit cassat: quia statim ligat. xxv. q. iij. cōtradicimus. s. de elec. q: pp. ℣. aliter ⁊c. quando nō apponitur clausula illa decernentes. sepe locū habet regula illa: multa fieri ꝓhibentur que tñ facta tenēt: ō regulari. ad apostolicam. fm. b.

q ¶ Astrinxisset: concor. de. eo. n. cū ei quem. ij. rñso.

r ¶ Ex aduerso. s. ex parte draconis.

s ¶ Archipresbyter: cui prior qui erat executor draconis commiserat collationem prepositure: vt patet in integra: ⁊ viri in principio.

t ¶ Legatum: ponit tenorem legis. ff. de opti. leg. si cuī optio. Jo. an.

v ¶ Deditq̄: ille. s. seruus manumissus vel agnatus anteq̄ legatarius elegerit: legatarius ergo poterit illum seruum manumissum vel alienatum vendicare si voluerit. forsitan tunc ille alijs seruis melior erat: ⁊ heres legatario electionem auferre non potuit cōdē mō videbatur q̄ episcopus nō potuerit auferre electionem isti draconi ⁊ sic collatio archipresbyteri valere debeat. hoc intēdit h allegatio. sed non est vera. Ber.

x ¶ Vltimis. cōmunis responsio aduocatorum nostri temporis ad. l. inforciati. speciale ī vltimis voluntatibus. Sed dicant quare: vnde admirādo dicebat Hostien. dñe dñs nr ⁊c. si in vltimis voluntatibus hoc locum habeat: multo fortius in beneficijs in quibus est adhuc plenior interpretatio facienda. s. de dona. cū dilectus. Sed ñ aduertit q̄ ista non sunt talia beneficia que sic large sunt interpretāda: vt notauerat ō eleudum. ⁊ habes. s. de preben. q̄uis primo.

y ¶ Futuris: vt lego ticio vnū seruum nasciturum de grege quem eligere voluerit: ⁊ fuit huius mandati forma similis huic delegato. dum dicit. q̄ primo vacauerit quam duxerit acceptandā: legatū de presenti est. lego tibi vnū ō seruis meis quē elegeris. ī his a tpe adite hereditatis ītelligatur rei legate dñium fuisse legatarij. vnde nec seruū legatū sub condi. heres manumittēdo: facit liberū. ff. de manumis. l. seruū. z ¶ Illis: legatis de futuro ibi nō pōt ad eligendum terminus assignari: vt sequitur: iz in legatis de pīti bene assignat terminus lega

tario ad eligendum assignabit enim pretor sibi terminum vt eligat qđ si nō fecerit heres poterit seruos vendere.ff.de opti.le.l.mancipiorū.⁊.l.si tibi.in prin.⁊.l.si optio.§.vlti ad hoc facit de resti.spo.frequens.

a ¶ Incongruū.j.e.executor.

b ¶ Periculo.in beneficijs ergo ledit᷑ respublica:in legatis priuata:in quibus ⁊ testator quā vult legem sine alicuius iniuria potest imponere.C.de sa.san.eccl.l.i.io.an.

c ¶ Tales.s.sine cura.

d ¶ Acceptaret:no.ꝙ ille pro quo scribitur sub hac forma pōt acceptando sine pñtia ⁊ collatione executoris impedire collationem episcopi: qđ verum si est ibi clausula decernentes ⁊c. vt superius dictum est si ergo vigil ille pro quo sic scribitur: vt ordinarium in acceptādo preueniat.ad idē.j.e.ne captande.in fi.⁊.ff.de his q̄ in frau.cre.l.pupillus in fi.

e ¶ Causa.ergo sine causa non pōt vt dixi.j.eo.ne captande.⁊ vna acceptata non poterit aliā acceptare.ff.de opt.leg.l.apud aufidium.nisi fuisset deceptus: vt qr debebatur alij ⁊ ignorabat:vel pro dignitate simplex beneficium acceptauit.

f ¶ Nouimus: ipsum ergo mouit iusticia non carnalitas.⁊ est hoc contra quosdam hypocritas:qui vt videantur iusti pronunciant contra suos.

g ¶ Curauimus: quia collatio tibi facta preuenit acceptationē draconis.

Detestanda. Diuiditur in tres partes secundum Jo.mo. In prima ponit exordium. Secundo ius antiquum vel sequelā ipsi⁹ ibi:sane. Tertio illud reuocat ibi:nos. Do.

h ¶ Detestanda: emanauit h̄ decre. ad correctionē decre.s.eo. accedens.⁊ ad declarationem ⁊ approbationem eorum que ibi tangebāt Inno.⁊ Ho.

i ¶ Concessis:fuerunt hec verba sumpta de canone.xlvij.di. virum catholicū.ibi dicit mens auida potētie nec abstinere nouit a vetitis nec gaudere concessis:nec adhibere pietati consensum:nam: vt dicit canon. mens cupiditati alligata cito deuiat a vero.lxxiij.di.nihil ⁊ xxvi.di.bene qdē ⁊ alibi: oīū malorū radix ē cupiditas.xlv.ij.di.bonoꝝ.de pe.di.ij.qa radix ad h̄ de ↄsti.nā cōcupiscētiā

k ¶ Reuocāda:ad hoc optime lxiij.di.§.verū.s.de consang.⁊ affi.nō debet:de deci.suggestum.vbi ⁊ priuilegium reuocatur cū tendit ad noxam.

l ¶ Decretū.s.eo.ti. accedens

m ¶ Facultas:antiquis iuribus generalior visa fuit hec forma q̄ illa cum vacabit:qā multis casibus pōt se facultas afferre ꝙ non est mors canonici expectāda: sed vt dicebat.Hosti.in decre.accedens ēt potest beneficiū p̄ter morte vacare: puta renunciatiōe depositione prebendarū diuisiōe ⁊ similibus modis.vñ vtrobiqꝫ videbatur mala intentio esse posse: vñ voluit dicere ꝙ volūtas ibi erat ꝓ ratione:sed hec lr̄a supra posita.iusta fuerunt ↄsideratiōe ⁊c.dicit ↄtrariū: vnde oꝫ dici ꝙ rōne generalitatis licebat olim:qđ specialiter ⁊ expresse nō licebat:ad hoc de offi.or.si sacerdos.⁊ qđ ibi no.⁊.xxiij.di.q̄q̄.⁊.j.c.proxi.

n ¶ Experientia:que est efficax magistra rex:de elec.q̄ sit.cū suis concordan.

o ¶ Cōceduntur.s.de rescrip.c.vlti.e.li.⁊.s.de pur.ca.cū in iuuētute.j.de re.do.c.i.C.de pe.bo.subla.l.i.li.x.⁊ ē.ibi importunitas ambitiosa ⁊ ñ ambitiosa vt dixi de rescrip.c.vlti. p ¶ Lateranū.s.eo.c.ij.

q ¶ Forma v̄boꝝ.puta cū ī genere ꝓmittit᷑ eccl'iasticū bñficiū vt.no.s.e.accedēs

r ¶ Decetero:ad preterita ergo nō extēditur hec cōstitutio:tū qr nō ē iuris veteris declaratio.imo correctio:tum qr de preteritis non cauetur in ea ad hoc.s.eo.

incongruū[a] videret᷑ si qñ mandaretur alicui de beneficio qđ duceret acceptandum in aliqua prouincia q̄ꝫ primo illud vacare contingeret ꝓuideri oporteret ipsum ī singulis beneficijs postmodū inibi vacantibus,prorogata nō absqꝫ periculo[b] forsitan ipsoꝝ collatione regri. vñ cū sepe prefato priori fuisset iniunctū ut dicto.D. p̄bendā vel dignitatē quā acceptandā duceret si vacaret in ecclesia memorata:ul' quā cito contigeret eam vacare sibi auctoritate apo.conferret: ⁊ ita eidē .D.circa futuras siue uacaturas p̄bendas vel dignitates tales[c] ipsi⁹ ecclesie optio data esset:non poterat p hoc memorati epi in illis: qñ uacarent collatio impediri:nisi forsan cū aliquā ex eis vacare contigeret illam ipse.D. priusquā eam cōferret eps acceptaret[d] vel etiā nisi ante uacationē alicuius ipsarum vacaturarū ex his primam vel ea omissa ex aliqua cā[e] ulteriorē duceret acceptādā:quia taliter acceptatā eps postmodū conferre nō valeret. ¶ Nos itaqꝫ tā tuis q̄ꝫ p̄fati .D. rōnibus pleni⁹ intellectis qa se predictā p̄positurā ad te nouim⁹[f] pertinere: ipsam tibi habito fratrū nostrorum consilio adiudicare curauimus[g]: ipsi.D.sup ea ꝑpetuū silētiū iponentes. B Oni. viij.

¶ Omnis promissio per quam datur via ad beneficia vacatura ē reprobata. Jo.an.

Detestanda[h] iniquorū ꝑuersitas abstinere nesciens a vetitis nec gaudere debito modo cōcessis[i]: digne plerunqꝫ officium excitat p̄sidētis ad ea que iusta fuerāt consideratione ↄcessa: cū in abusū ea vergere circūspicit discretione preuia reuocanda[k]. ¶ Sane lꝫ olī fuerit canonica constitutione decretum[l] q bi qui promittunt aliquib⁹ de bñficijs ecclesiasticis: cum poterunt vel cum facultas[m] se obtulerit prouidere: prouisiones suas facultate se offerente debeant adimplere: qa tñ sicut experiētia[n] docuit ꝑ ꝓmissiones huiusmodi que ꝑ importunitatē nimiā ꝑ quā non concedēda multotiens ↄcedunt᷑[o]: ⁊ ꝑ ambitionē improbā ut plurimū extorquent᷑: aperit᷑ via sub tali palliatione verboꝝ ad ꝓmittenda dānabiliter contra late.[p] cō. beneficia vacatura: mortis aliene votū igerit᷑: ⁊ ecclesijs ac prelatis ⁊ psōis ecclesiasticis grauamina plurima inferuntur. ¶ Nos malis huiusmodi ⁊ aiarū ꝑiculis occurrere cupientes ꝓmissiones easdē ⁊ alias quascūqꝫ sub quouismodo aut forma[q] verboꝝ decetero[r] faciendas: ꝑ q̄s directe vel idirecte[s] aperire via valeat ad bñficia vacatura auctoritate apo. penitus reprobam⁹: ⁊ oīno viribus vacuamus: decernentes per eas[t] vel ip̄aꝝ aliquā ad ꝓuidēdū alicui nullū deinceps quomodolibet obligari. I Dem.

¶ Habens litteras apostolice sedis super primo beneficio dignitate vel prebēda qđ duxerit acceptādum: certū acceptare nō pōt: sed primum quod vacabit: vel ex causa secundum: vel vlterius poterit acceptare: reseruatiōes processus ⁊ decreta cōtra hoc facta non valent. Jo.and.

Ne captande[v] aliene mortis occasio ex benignitate grāꝝ sedis apostolice tribuatur[x]: ¶ Declarandū duximus: ꝙ is cui ab eadem sede vt ei prouideatur d p̄bēda dignitate vel ꝑsonatu aut alio beneficio in aliqua prouincia diocesi vel ecclesia: quem[y] seu qđ[z] duxerit acceptādū: certis sibi sup hoc executoribus[ꝛ] deputatis gratia noscitur eē facta. ¶ Licet in genere[ↄ] primū personatū dignitatē prebēdā seu beneficiū in eadē prouicia diocesi vel eccl'ia vacatuꝝ. ¶ Aut secundum seu vlterius si rationabi

li.de ↄsue.c.i.de offi.le.c.pe.ad fi.ad h̄.xxij.q.iiij.dixit sara d ↄsti.c.ij.

s ¶ Indirecte:nūq̄d oīa indistincte reuocata dicentur per que via paretur ad uacaturas: sicut receptiones canonicorū: ⁊ sic sit reuocata decre.s.de prebē.relatū: de ↄces.prebē.cū super.⁊ reseruatiōes de iurepa. cū dilect⁹: Dico ꝙ nō: vnde breuiter dic ꝙ aut recipitur quis in canonicū simpliciter: aut recipitur ⁊ promittitur sibi de prebenda cū se facultas obtulerit prouideri aut non recipit᷑ sed solum ꝓmittitur sibi de prebenda prouideri cū primo vacabit: aut promittitur prouider: de prebenda cū primo se facultas obtulerit: vel cū poterit vel simpliciter. ī primo casu valet receptio ex cuius v̄tute dꝫ hr̄e prebēdā qđ est verū nisi sit ibi expectans auctoritate pape.s.de p̄bē.hi.q.⁊ secūdo casu ēt dꝫ hr̄e prebēdā nō ex virtute promissionis: sꝫ ex virtute receptionis.⁊ sic intelligant᷑ ↄria relatū ⁊ cū sup.in tertio casu.s.cū nō recipitur: sꝫ simplr̄ prouideri ꝓmittitur de p̄bēda cū vacabit nō tꝫ ꝓmissio: vt.s.eo.ex tenore ⁊.c.ij. Si vero nō recipit᷑: sꝫ ꝓmitit᷑ prouideri de p̄bēda cū poterit ꝓmittēs s̄m iura āntiq obligat⁹ erat s̄m h̄ noua nō: vt h̄ video.⁊ ꝙ per h̄ v̄bū indirecte nō sit reuocata expectantiū receptorū ꝓuisio ꝓbat᷑ ex eo: qa vitanda est q̄tū fieri pōt iuriū correctio.s.e.li.de ele.cū expediat.cum suis concor. h̄ autē nil de expectatiōibus sꝫ solū d ꝓmissionibus di᷑: qđ etiā quadruplicatū est in textu: ⁊ sic hoc ius correctoriū nō habilitemus. Scđo qa hodie videm⁹ ↄfirmationes receptionum emanare a curia sicut olī. lꝫ a quibusdam audiuerim ꝙ tales ↄfirmationes nō cōcedit cācellaria per formā iusticie nisi eas papa cōcedat ꝑ formā gr̄e. Sed certe his rōnibus ⁊ ꝑ formā iusticie saltē indices ↄcedi deberēt.s.cum clausula ne inane canonici ⁊c. Tertio quia eadē rōne sequeret᷑ reseruatiōes legatoꝝ sublatas: qđ est falsum.s.e.li.de offi.le.c.iij.⁊.iiij. Cōcludo ergo breuiter: vbi ex sola ꝓmissione quis expectat: non valet ꝓmissio vt hic: sꝫ vbi ex receptiōe vel reſuatiōe secus: vt ī p̄dictis iurib⁹: qr casus illos non tangit h̄ decre. Jo.an. t ¶ Eas.s.ꝓmissiones.

Ne captande. Primo premitit ↄstitutionis cām. Scđo subdit constitutionē ibi declarandā ī q̄ ponit thema ī quo soluit duo dubia affirmatiue ⁊ tertiū negatiue.pmū ibi: lꝫ: scđm ibi: aut: tertiū ibi: certū qđ: tertium ꝓsequit᷑ ibi qđ si. Do.

v ¶ Ne captāde: ⁊ fuit tracta hec decre.d decre.extrauaganti.eo.ti.que incipiebat.lꝫ alias audiuimus.⁊.v.lꝫ in genere additus est.⁊ emanauit hec decre.ad declaratione decre.s.e.qa cunctis.§.pe.in fi.⁊ eoꝝ q̄ ibi no.Inno.⁊ Host.⁊ q̄ no.cōpo.d rescrip.capitulum versus finē.i.§.itē q̄rit᷑ q̄liter fiat ⁊ qñ fiat acceptatio. Jo.an.

x ¶ Tribuatur:cōtra cōciliū lat.⁊ contra decretalē ꝓmā.s.

y ¶ Quē.s.ꝑsonatū:alias quā.s.p̄bendā vel dignitatē. Jo.an.

z ¶ Quod.s.bñficium. ꝛ ¶ Executoribus: siue ad prouidendū siue ad compellendū non curo lꝫ alias distinguatur.j.c.pri.

ↄ ¶ In genere:⁊ sic lꝫ in genere quod non lꝫ in specie: ⁊ interdum est econ

lis cauſa[a] ſubſit valeat acceptare: Certum tamē ⁊ expreſſum priuſquā vacet acceptare nō pōt. Nō ſi fecerit: etiā ſi p executores ei⁹ ſm acceptationeʒ huiuſmodi facta fuerit reſeruatio inhibitio varijqʒ proceſſus ac ſnīe promulgate: tam acceptatio ipſa q̄ ꝓceſſus virib⁹ careant[b]: nec aliq̄ obtineāt roboris firmitateʒ: imo niſi acceptator ille dignitatem prebendaʒ perſonatū ſeu beneficium taliter[c] acceptatum ⁊ reſeruatū p collationē vel inſtitutionem poſtmodū factam ð vacāti iam adeptus: vel ius in ipſo[d] fuerit acquiſitū: per eū ad queʒ eiuſdē pſonatus dignitatis prebende aut beneficij collatio ſeu prouiſio pertinet dictis acceptatione ac executoꝝ proceſſibus inde ſecutis nequaquā obſtantibus de illo vacante libere poterit alij ꝓuideri[e]. Idem.

¶ Sine ſpeciali mandato nō inhibet executor generaliter collationē beneficioruʒ prouincie: ſpāliter ꝟo reſeruat primum ⁊ inhibet vlteriorem non ſine mandato: nec tunc tenet collatio contra facta. h.d. Do.

Executor[f] ſuper prouiſiōe alicuius a ſe.ap. p generales litteras in aliqua prouincia[g] deputatus prelatis ⁊ alijs: ad quos beneficiorum in eadem prouincia ſpectat collatio: ne ad prouiſioneʒ aliquorum ꝓcedāt: donec illi pro quo ſcribitur ſit prouiſum: nō pōt generaliter inhibere. Niſi expreſſe[h] in ipſis lr̄is facultas huiuſmodi inhibitionis concedaṫ. Poteſt tamen reſeruationem ⁊ eiſdem inhibitioneʒ facere ſpecialē de primo: vel ſi hoc illi ex beneficio competat litterarum de ſecundo vel vlteriori beneficio inibi vacaturo eidem clerico conferendo. Quod autem cōtra talem[k] reſeruationem ⁊ inhibitionem ab eo ad quem beneficij reſeruati collatio pertinebat fuerit attentatum non tenet.

Idem.

¶ Si mandeṫ capitulo vt me recipiant in canonicum ⁊ prebendaʒ conferant: cuʒ id pertineret ad eos dato executore ad prouidendum per ſolam preſentationem factam capitulo affecta eſt prebenda: ⁊ executor negligente capitulo infra terminum per eum ſtatutum me recipere ⁊ prebendam conferre nō vocato capitulo id exequi poterit. Joannes an.

Si capitulo[l] alicuius eccleſie cū ad ipſum canonicorum receptio ac prebendarum collatio pertinebat[m]: ut te in canonicum reciperet: ut tibi de prebenda ſi tunc vacaret inibi prouideret: uel cum ſe facultas offerret: ac executori qui eodem capitulo negligente mandatum apoſtolicum exequatur[n]: directa fuerint ſcripta noſtra. Per ſolam illorum[o] preſentationem capitulo[p] ipſi factam[q]. Abſqʒ alia etiam executoris inſinuatione inhibitione ſeu reſeruatione beneficium pro quo tibi conferendo[r] ſcriptum extiterat: adeo eſt affectum[s] ꝙ de illo alteri facta collatio non obtinet firmitatem[t]. Immo ſi capitulum infra terminum competentem[v] ſibi ab executore prefixum mandatum apoſtolicum ei pro te directum inquantuʒ poterit[x]: non duxerit adimplendum: ex tunc[y] in ipſum executorem poteſtas prouiſionis huiuſmodi transferatur: et executor ipſe canonicatum incontinenti poterit tibi dare ac prebendam etiam ſine alia capituli uocatione[z] vel monitione ſi vacat: vel cum obtulerit ſe facultas.

Idem.

¶ Si ſoli ordinario uel ſoli executori ad compellendum: vel ordinario ⁊ tali executori ſit ſcriptuʒ per preſentationem talis mandati non afficitur prebenda: niſi in litteris eſſet decretum: aut executor

uerſo: quod dic: vt.ſ. de offi.or. ſi ſacerdos. xxiij.di. ꝙꝙ.

a ¶ Caſus ſubſit: nota ergo ꝙ ille pro quo ſcribitur de prebēda acceptāda pōt primā acceptare: ſed nō vlteriorē niſi ex cauſa: vt.ſ.e. q2 cunctis ad fi. ⁊.j.e. pri. Sed que poteſt eſſe cā: forte prima debetur alteri: vel dubitaṫ an debeatur. ad hoc. xxiij.q.i. quid culpatur. ad fi.

b ¶ Careāt: nota caſum in quo ſnīa excōicationis nō ligat: alios videbiſ.j. de ſen.ex. preſenti.

c ¶ Taliter.ſ. certum ⁊ expreſſuʒ vel ſecūdū vel vlterioreʒ ſine cā. Jo.an.

d ¶ In ipſo: ſuper hoc vide quod habuiſti .ſ. de preben. ſi is cui. ⁊.e.ſe. ⁊ .j.e.c. vlti.

e ¶ Prouideri: non ergo neceſſe habet expectare ꝙ ille acceptet vel ſibi terminum ad hoc concedere .vt.ſ.e. qa cunctis .§. penulti.

Executor. Primo ponit dictū negatiuum ⁊ ipſius caſum exceptum ibi: niſi. Secūdo ibi pōt. ponit affirmatiuū cū ſuo decreto ibi: qō autem. Do.

f ¶ Executor. fuit tractaṫ decre. de extrauaganti q̄ incipiebat.e.ri. ſicut ex pte ⁊.§. pōt: tñ addit⁹ fuit. ⁊ emanauit ad declarationem eorum q̄ ꝓria.

g ¶ Prouincia: ideʒ puto de ciuitate dioceſi vel eccſia ꝓpter candē rōneʒ ad hoc.ſ.e.c. proxi.⁊.j. proxi. rñſo. Sed dic contra: vt hoc verbum īſeri⁹ ēt repetitū aliqd operetur .ſ. de deci ad audientiaʒ .j. de priuil. ſi papa.§.i. ⁊ in fi. ad ideʒ.ſ.e. quia cunctis.§.pe. nec eſt eadem rō: cū grauius ſit totā ꝓuinciā īpediri ꝙ dioce. vel eccleſiā .vi.q.iij. ſcitote. ad hoc.ſ.e.li. de pben .quātis.i.⁊.ij. rñ.

h ¶ Expreſſe: rōne ergo expreſſionis hoc tunc poterit: ad hoc.ſ. de offi.ð leg.c. vlti.§. vices. ⁊ de pēu.c.i.⁊ vlti. Jo.an.

i ¶ Huiuſmodi ſcilicʒ generalis: de qua ſupra dixerat.

k ¶ Talē.ſ. ſpecialem: de qua dixit in pri. reſponſo. nā qō fieret cōtra generalem valeret. cum illa nō teneat: vt.ſ. dixit. ad hoc.ſ.e.c. proxi.

Si capitulo. ¶ Hec eſt notabilis decre. ⁊ quotidie praticabilis. Primo ponit formam gratie: cuius ſunt duo dubia. Primū qñ afficit. ſcōʒ qō ſit offiñ executoris: pmū ſoluit ibi p ſolā. ⁊ ſolutionē expōit ibi abſqʒ. Et ad ſcōʒ rñdet ibi: īmo. Et incidens dubium ſoluit in fi. Do.

l ¶ Si capitulo: hic determinaṫ decre.ſ.e. ꝓpoſuit. ⁊ corrigiṫ opinio glo. ibi no. in glo. que incipit. Inno. in fi. in qua gl. dicit Ber. ꝙ celeſtinus illi fecit iniuriā: cū collatio pbēde per capitulū ſibi facta valeret: potuit tamē id facere de plenitudine ptātis. Approbaṫ autē opinio Inno. ibi no. ⁊ quā ibi recitat Hoſti. ⁊ opi. pe. de ſamp. ⁊ abba. qui poſuerunt in illo .c. caſuʒ ſm iſtud.c. ⁊ compoſt. etiam dicebat hunc verum ītellectū.ſ. de reſcrip. capitulum in glo. magna. ꝟ. ſi vero ordinario. Jo.an.

m ¶ Pertinebat: de ſpāli priuilegio vel preſcripta cōſuetudine: alias ſecus.ſ. de elec. cū eccleſia.j.ti. pri.c. vno.j. de reg.c. vlti.

n Exequaṫ: iſtud ē qō ſoluit ꝯtrarietatē.j. pri. decre. q2 hic executor datus fuit ad ꝓuidēdū: ibi ad ꝯpellēdū tm̄. Et ſi q̄ras q̄ ibi ſit rō hui⁹ diuerſi iuris. So. ē in ꝓmptu. q2 ī primo caſu cū dat papa executorē ad ꝓuidēdū: vṫ ad ſe vel ad ſuuʒ executorē ꝓuiſionē reuocare: ⁊ ſic p ꝯſequēs ordinario adimere: ad h de appella. vt noſtrū. ſed vbi dat ſolū ad cōpellēdū: tūc ptātē ad ſe nō reuocat nec adimit: imo potius pene ipſuʒ pmittit dū vult ipſuʒ ad ꝓuiſionē ꝯpelli. Jo.an.

o ¶ Illoꝝ: nūquid reqriṫ ꝙ ſcripta directa executoribus pñtenṫ capitulo an ſufficit ꝙ pñtenṫ ipſi⁹ capituli lr̄e.i. ſibi directe: lʒ ſit cautius ⁊ illa preſentari: puto tñ ſufficere ſi ipſi capitulo preſentenṫ littere ad eum directe hoc verum ſi de mentione pape per ipſas pʒ lr̄as: facit de.ij. vt lit. pen. puta qa ī lr̄is directis caplo dr̄ noueritis nos.t. mandaſſe vt vobis negligentibus mandatum noſtrū exeq nō poſtponat: ī hoc caſu vel ſimili credo ſufficere: ſi he lr̄e fuerint pñtate. Si autē p lr̄as capituli de datione executoris ⁊ ꝙ ſit ad ꝓuidendū nō appet: tūc credo neceſſariū executorū lr̄as capitulo preſentari: hoc vṫ ſenſiſſe compoſt. in. ꝟ.ſ. dicto. ⁊. ꝟ. ſe.

p Capitulo: no. q2 ſi ſit pñtatio lr̄aꝝ capitulo ⁊ poſtea vacet vel tunc vacabit pbenda iā ē affecta ēt anteꝙ executorib⁹ ſue lr̄e pñtentur: hoc ſonat h lr̄a.

q ¶ Factā: q̄ro quō fiet h pñtatio capitulo reqrat illum qui hʒ cōuocare capitulum vt ipſuʒ cōuocet vel p ſonū cāpane: vel per aliū modū ī eccl'ia ſolitū: ſi aūt ſe includerent vel impedirēt ne fieret pñtatio pinde eſt ac ſi pñtatio eſſet facta: ad inſtar eius q latitat vel impedit ꝙ citari non poſſit.ſ. vt lit. nō cōteſt. qm̄.§. porro. poterit ēt cōpelli p executorē ille q hʒ conuocare caplm: vt ipſuʒ ꝯuocet: vel ipſe ideʒ conuocare: lʒ pmū tut⁹ ſit: ad hoc de of. deleg. pterea. Si āt aliq venerint aliq nō: dic ꝙ ſufficit pñtare decano vel ei q ibi ē maior ⁊ his canonicis q cū eo ſunt pñtes: ad hoc vt capitulo adimaṫ ptās vt hic dr̄: nec reqritur ꝙ probet ꝙ maior pars pñs ibi fuerit: ī dictis enī citatōibus ⁊ denunciationibus vniuerſitati faciēdis ſufficit ꝙ ī loco cōgruo corā maiorib⁹ ⁊ alijs ibidem inuētis publice ꝓponatur. xvi.di. qō dicitis.ſ. de poſtu.c.i. ⁊ in hoc cōcordāt doctores.ſ.ð electione. Et ſi diceres ꝙ de neceſſitate hr̄et probare ꝙ maior ps ibi fuerit preſens: pone ꝙ maior ps nolit cōuenire q nec libēter ad talia cōueniunt: his ergo q vocati veniunt fiat preſentatio ⁊ ſatis ē. Sed ſi collatio pertinet ad duos: puta ad euʒ ⁊ ad capituluʒ: nūquid p preſentationē alteri factā adimitur vtriqʒ poteſtas: dic ꝙ ſic ſm cōpoſt. qui hoc notat in predicta glo. ꝟſi. Item qd ſi collatio. ex quo eniʒ ptās adimiṫ vni: ſine quo ali⁹ cōferre ñ pōt: ergo ⁊ alteri ſicut ⁊ vno ex pluri⁹ arbitris vel iudicib⁹ īpedito alij ꝓcedere nō pñt.ſ. de of. dele. vno. ff.ð arb. ſi in tres. ⁊.l. ſe. ad hoc facit lex q̄ dicit ꝙ ſufficit denūciatio facta vni ex illis q habēt domuʒ cōem. ff. de noui operis nun.l. de pupillo.§. ſi pluriuʒ res. Jo.an.

r ¶ Conferendo: ſecus ſi fuiſſet ſcriptum de eo ꝙ duceret acceptanduʒ.ſ. eo. quia cunctis. ⁊.c. ne captande.

s ¶ Affectū: lʒ ſit affectū: nō tñ hʒ ius ī dignitate vel pbēda vṫ archidiacon⁹ vṫ pbēdari⁹ dici poſſ. ſʒ hʒ ius ad eā: vñ ⁊ ſnocatoria ibi locū hr̄et.j.e.t.c. vl. io. an.

t ¶ Firmitatē.ſ.ſ.e.li.ð reſcri. tibi q.i. rñ.i fi. ibi ñ ſcribebaṫ. caplo: ſed ſoli executori q ēt ptim erat ad cōpellendum ptim ad ꝓuidēdū. Hic ꝟo ſcribebaṫ caplo ⁊ executori ꝓuidendū ⁊ iō plus opaṫ h ꝙ ibi ſimplex pñtatio lr̄aꝝ. Jo.an.

v ¶ Cōpetētē: alr̄ poſſet appellari: vt.ſ.ð dilatio.c.i. ⁊ ſic no. executoreʒ pfigere terminū ſi.ſ. de prebē. ſi tibi abſñti.

x ¶ Poterit: vt ex nunc recipiāt ī canōicū cū poterunt ꝓuidebūt de pbē.

y ¶ Extunc: extremuʒ tp̄s deſignat. ff.ð cō di. ⁊ demō.l. ſi is.§. cū ita. ⁊ h intelligo ð executore q h hēbat ī mādatis vt.c. negligēte exeqreṫ. Si āt ſimplr̄ eēt dat⁹: puta q2 ſoli executori eēt ſcriptū: nunc non hr̄et neceſſe negligētiā expectare: ⁊ facit qō dicā.j.c. proxi.

z Uocatiōe: h te-

nebat cōpo. in p̃dicta glo. ꝟ. sed quid postq̄ executor. Et lz de canonicatu hoc sa tis videretur: tamē de prebēda cōtrariū videbatur: qz lz capitulū fuerit negligēs in vno: nō in alio: qz diuersa sunt mādata: vnū de recipiendo: aliud de cōferēdo: ad hoc de dolo ⁊ cōtuma. cum dilecti: sed ex quo fuit negligens in vno iam ꝑsu mitur in reliquo ad hoc: de presum. scribā. ⁊ optime. ꝟ. c. n. ꝟ dolo. ⁊ cōtu. cū q.

Si soli. Primo ꝑngit tres casus quibus littera beneficialis non afficit. Secundus ibi: aut executor. Tertius ibi aut soli. Secundo ibi: nisi nos ponit alios tres casus quibus afficit. Secundus ibi aut executor. Tertius ibi: vel nisi. Do.

ille insinuasset: ⁊ interdixisset maxime cū decreto: vel ratione mandati iam esset facta receptio ad canonicatum. In his casibus vel ipsorum altero affecta est prebenda ita q collatio alteri facta non tenet Joan. an.

Si soli[a] ordinario[b] pro te beneficiando executore non dato vel ordinario ⁊ executori: vt eum ad faciendū quod mādatur compellat[c]: aut soli executori ut tibi faciat de canonicatu ⁊ prebenda vel alio beneficio in certa ecclesia diocesi seu prouincia ꝓuideri[d] mandatum apostolicum sit directum: p talis presentationem mandati ordinario ipsi factam: lz si contra faciat puniendus[e] existat: ei tamen potestas sic non adimitur[f] conferendi quin teneat alteri facta collatio ab eodem. Nisi nos in gratia tibi facta decreuissemus irritum ⁊ inane: quod fieret contra[g] ipsam: Aut executor huiusmodi ordinario suam insinuans[h] potestatē: ne alteri conferret beneficiū de quo tibi soli est ſm tenorem huiusmodi mandati ap̃lici ꝓuidēdū īterdixisset[i] eidē: p̃sertī cū īterpositiōe decreti: Uel nisi tu iuxta dictum mandatū esses in canonicū iā[k] recep tus: tūc[l] .n. p̄bēde collatio alteri f̄cā firmitatē[m] aliq̄ nō h̄ret. Dez.

a Si soli. emanauit ad declarationē decre. ꝟ. de prebē. dilectus. ij. ⁊. iij. ⁊ eoꝝ que ibi no. p Barto. ⁊ modernos: ⁊ eoꝝ q̄ plene no. cōpost. ꝟ. de rescri. capitulum. in glo. magna ad p̄n. ⁊ ad correctionem pro pte eorū q̄ no. ꝟ. de prebē. c. vlti. Jo an.

b Ordinario. per ordinariū intellige illū ad quē collatio pertinet: ⁊ in hoc casu intellige. ꝟ. de preben. dilectus. ij.

c Cōpellat: secus si fuisset datus ad prouidēdū. ꝟ. c. pri.

d Prouideri: de hac forma no. ꝟ. de rescrip. abbate. ꝟ. de preben. pro illorū de conces. preben. cum nostris.

e Puniendus: de preben. dilect⁹. ij. de offi. dele. prudentiam. §. adijcimus.

f Adimitur: rationem diri. ꝟ. c. prori.

g Cōtra ipsam: ⁊ tūc etiā ante presentationem litterarum affecta est: in casu. ꝟ. de rescrip. tibi qui. §. quinimo: alias nec per presentationem afficit: vt h. Jo. an.

h Insinuans. ꝟ. eo quia cunctis. §. ex parte.

i Interdixisset: Nota reprobatā opinio. Ber. no. ꝟ. de preben. c. vlti. vbi dicebat q executor dat⁹ ad cōpellendū nō poterat īterdicere: ꝯpost. ꝟ ī p̃dicta glo. al legabamus decre. qz cunctis. §. ex pte. sed in ꝓuisore loqt: sed illud vicinū ē mandato. vn̄ satis mādatū intelligitur. ꝟ. de elec. ī causis. ff. iudi. sol. iam tn̄. §. in h.

k Jam receptus: tūc enim negociū prouisiōis faciende de preben. post receptionem vacāte est deuolutū ad papā: ⁊ sic capitulo ademptum. vi. q. ij. dudū: ꝟ ap. vt nostrū. de of. le. lz. de p̄ben. īter cetera. vbi negocio permutatiōis p̄bēde ad papam deuoluto non valuit collatio ordinarii. de prebēda que pmutari debebat.

l Tunc enim. s. in his tribus casibus vel altero coꝝ. s. cum erat decretum cum executor inhibuit: vel cum iam facta erat receptio.

m Firmitatem: ad plenā ⁊ breuē indaginē veritatis huius materie p̄o vidēdū est de expectantib⁹ qs alteri preferatur. secundo que gratie p̄bendas afficiāt. Ad primum distingue: aut vterq expectat auctoritatē ap. aut alter tm̄: aut neuter. In primo casu subdistingue: quia aut vtriq collatus est canonicatus a papa aut vtriq mandatur ꝯferri: aut alteri est collatus: alteri ꝯferri mādat. Si vtriq collatus est canonicat⁹ a papa: si appet qs p̄mo īpetrauit ille preferf: quātūcunq secundo impetrans primo suas presentet litteras ⁊ primo recipiatur: de preben. c. li. eum cui. ⁊ sic debet intelligi ꝟ rescrip. capitulum sancte crucis. hoc fallit ī casib⁹ in quibus prefertur secundus impetrans. Primo si p̄mus fuit negligēs petere p̄bendā sibi debitā. ꝟ. e. li. de prebē. si clericus. §. verum. de rescrip. tibi q in fi. Secundo quando debetur dignitas secundo que habet prebendā annexā. ꝟ. de preben. qz sepe. Tertio quando secundus ex se hz prerogatiuā. ꝟ. de p̄ben. c. pe. Quarto quando secundus nō ex persona sua: sed ex persona tertij impetrantis super primū prerogatiuam hz. ꝟ. c. pri. Quinto si vacauit sacerdotalis p̄benda: ⁊ secundus est in etate ⁊ nō primus. ꝟ. de preben. ei cui. quod tamē sane itelligas prout ibi diri. Idem putant quidā in casu decre. eo. titu. si pauper: sed dic vt ibi diri: hoc cum apparet quis primo impetrauit. Si autē non apparet ex data vel alio modo quis primo impetrauerit aut alter preuenit in presentādo: aut ambo cōcurrūt: si alter preuenit ille prefertur: si autē ambo concurrūt: ille vel illi vel ipsorū maior pars ad quos collatio ⁊ receptio spectat: alterum eligere tenentur ⁊ ille solus admittetur vel alteri p̄fertur: nisi papa vtriq voluerit prouidere vt. ꝟ. de rescrip duobus. ij. rn̄. si autē neutri collatus sit canonicatus: sed vtriq cōferri mandatur: aut constat quis primo impetrauit: aut non. Si non constat tunc dic vt. ꝟ. p̃ori. diri: quādo vtriq collatus erat per decre. de rescrip. duob⁹ . ij. respon. si constat: aut mandatur vtriq pure ꝯferri: aut alteri sub conditione alteri pure: aut vtriq sub conditione. Si constat quis primo: ⁊ mandatur vtriq pure ꝯferri: datis executoribus ad prouidendum: si primus primo presentauit: ⁊ primus fuit receptus adhuc indistincte prebenda vacante post receptionē p̄mi: vel etiā ante si adhuc nō erat collata secundo preferf primus impetrans: de rescriptis tibi qui. i. responso. si autē tempore receptionis primi iā erat p̄benda collata secundo aut in l̄ris primi erat decretum: ⁊ tunc indistincte prebenda illa primo debetur. ꝟ. eo. li. de rescrip. tibi qui. §. quinimo. aut non erat decretum in l̄ris. ⁊ tunc aut executor insinuauit reseruauit ⁊ inhibuit maxime cum decreto: aut non primo casu prebenda vacans post reseruationem ⁊ insinuationē collata secundo primo ⁊ non secundo impetranti debetur: vt e. c. idē quoq in secundo casu potietur p̄benda sibi collata secundo impetrans primo presentans: vt. e. ti. tibi qui. i. responso. in fi. Quod autē diri primo impetrantē p̄terq̄ hoc vltimo casu p̄ferri: intelligas sane: vt ēt preferatur secūdus in casib⁹ quos. ꝟ. pri. parte notaui. Si vero mādatur alteri sub conditiōe alteri pure conferri: si prima est pura secunda conditionalis: idē quod. ꝟ. si vero prima gr̄a est cōditionalis: puta vt prouideatur si accesserit consensus capituli: si secundus pure impetrans priusq̄ consensus accedat a papa vel executore suo obtineat, canonicatū p̄ferf primo: alias p̄ferf p̄mus . ꝟ. de rescri. si pro te. Si vero vtriq mandaf sub ꝯditione conferri: puto in hoc casu q qui primo ad prouisionem ⁊ conditionem peruenerit ille preferatur in assecutione prebende tunc vel post vacantis. ar. predicte d̃cre. si p te iā enim dies date ad diem conditionis referf ad hoc. ꝟ. de ap. preterea de voto lz. de condi. ap. sup eo. Si uero non apparcat qs primo ad cōditionē puenerit: satis esset seruandum qd dicitur. ꝟ. de rescrip. c. pe. Si autem canonicatus alteri collatus est: alteri cōferri mandatur: aut primo impetranti collatus est: secundo vero conferri mādatur: aut ecōuerso: aut ignoratur quis primo impetrauerit. in primo autē casu dubium non ē primo impetrantē preferri de preben. eum cui. In secundo adhuc primus impetrans prefertur secundo. ꝟ. de rescrip. tibi qui. de preben. si apostolice. ad fi. quod verū puto nisi in casu quo. ꝟ. diri ex duobus qbus mandatur ꝯferri secundū p̄mo preferri. de rescrip. tibi q. i. rn̄. in fi. si autē nec ex data nec alio modo apparet quis primo impetrauerit: indistincte tunc prefertur cui collatus est canonicatus. ꝟ. de rescrip. duobus. i. rn̄so si vero alter tantum ap. auctoritate expectat: iste siue sit primus siue secundus prefertur inferiorum legatoꝝ vel quorūcūq auctoritate receptis vel expectātibus. ꝟ. e. li. de preben. hi qui. si autē aliquis esset receptus auctoritate legati habentis speciale mandatum a papa. auctoritate pape receptus intelligitur: vt ibi. ij. rn̄. Interdū etiā recepti per litteras facultatis: intelliguntur recepti auctoritate apost. quod dic vt supra. e. lib. de rescrip. cum aliquibus. Si autem aliquis expectat auctoritate legati: secundus vero auctoritate pape: demū impetret primus confirmationē ⁊ executores a papa: adhuc prefertur secundus: sed ille primus prefertur omnibus post suam confirmationē impetrantibus a papa. ꝟ. de prebē. si apostolice. ⁊. c. si eū. si vero neuter expectet auctoritate apostolica: aut vterq reseruatione legati: aut vterq ex receptione capituli: aut vnus ex receptione capituli: alter ex reseruatione legati: prima dubitatio hodie non procedit: qz aut vnus ⁊ idem legatus fecit reseruatiōes: ⁊ tunc non valet secunda nec ius processus ⁊ decre. vt. ꝟ. de offi. lega. presenti. §. ceterum aut precessor fecit primam: successor secundam: ⁊ adhuc non procedit questio qa ex quo ad collationem iam vacantium processum non erat: expirant reseruationes ⁊ decreta finito legationis officio: vt. e. ti. c. i. . i. responso. si vterq auctoritate capituli expectat: de equitate deberetur primo prebenda: si tamen capitulum eam secundo vel neutri: sed alteri tertio conferat: tenet collatio: qa capitulum ius ad primam vacaturā dare nō potuit: sed papa solus. ꝟ. e. c. ij. ⁊ de hoc. ꝟ. de p̄ben. relatum. per Inno. ⁊ Hostie. ⁊ dicunt quidā q tales receptiones nō valēt hodie: p decreta. ꝟ. eo detestanda. quod nō credo: vt ibi diri. si vero vnus expectat ex receptione capituli: alter ex reseruatione legati: puto q siue sit primus siue secundus: illi pro quo reseruata est a legato debetur: quia cum poterit reseruare prebendam nulli debitam: vt. ꝟ. de irrepa. cum dilectus. ista autē nulli eēt debita: qui vt diri. capitulum ius ad vacaturam nulli conferre potuit ergo super ipsa tenet reseruatio legati. Et si contra illam inhibitionem reseruationē ⁊ decretum alteri conferatur nō valet: vt in predicta decre. cum dilectus. ꝟ. de offi. lega. presenti. i. respon. Uidendum est de secundo. s. q gratie prebendas afficiant: ⁊ dic breuiter q si papa cōtulit canonicatū statim affecta est prebenda que tunc vacabit: vel que primo vacabit: nulli alii de iure debita. ꝟ. de preben. si postq̄. ⁊. c. dudū. ita q si etiam ab ignorantibus ⁊ ignoranti cōferatur: non valet collatio: vt ibi: si autem non contulit canonicatum statim: sed mandauit cōferri: aut mandauit cōferri p̄mā quam acceptaret: aut primā que vacaret. in primo casu nō est affecta prebenda: quantūcūq fiant inhibitiones reseruatiōes ⁊ decreta. nisi p̄mo fiat acceptatio: vel ipsius vacantis vel prime vacature: vel ex causa secunde vel vlterioris: vt. ꝟ. eo. a cunctis. §. pe. ad fi. certā autē ⁊ expressam anteq̄ vacet talis acceptare non potest: vt. ꝟ. eo. ti. ne captande. ⁊ si talē accepter: p talem acceptationem prebenda non afficitur: vt ibi. Si autē de canonicatu ⁊ prebenda si qua vacat: vel que primo vacabit. ꝓuideri mādauit: aut mandat solum illi ad quem pertinet collatio aut solum executori vt com-

pellat: aut illi ⁊ executori vt cōpellat: aut illi ⁊ executori vt ꝓuideat: aut soli executori vt prouideat. In primis tribus casibus ꝑ presentationem lkarum nō afficitur prebenda: nisi in tribus casibus: vel altero ipsorꝝ. Primo si in gra erat decretū: tunc enim statim ꝑ presentationem lkarꝝ ē affecta pbenda: vt hic. Itē si non erat decretū si auctoritate illius gratie in canonicū fuerit receptus tunc ꝑ receptionem affecta ē pbenda: vt hic in fi. Item cum executor insinuauerit ⁊ interdixerit matrime cuꝫ decreto: ⁊ hos casus habes h: ⁊ sic intelligantur. decreta. de pben. dile ct⁹. ij. ⁊. iij. ī casu quarto ſ. quādo scribit illi ad quē pertinet collatio vato executore vt ꝓuideat: h ꝑ presentationem litterarum factam collatori afficit prebenda ita ꝙ collatio postea alteri facta non tz. s. .c. pri. ⁊ sic intelligi vs. s. e. ꝓposuit qō quidam verum putant nisi executor ille pronunciasset se executorem non esse per decre. s. de preben. dilect⁹. iij. quod verum non puto. nā affectio prebende q̄ per presentationem erat inducta tolli nō potest in preiudiciū impetrantis ꝑ executoris iniquam pronunciationem: vnde ibi secundam opinionem teneo vlti. glo. si executor datus fuerat ad prouidē dum: vt. s. c. pri. dico tamen tutuꝫ impetranti ꝙ ab illa pronunciatione appellet. In quinto casu quando soli executori scribitur vt ꝓuideat hic per solam insinuationem executoris: ⁊ notificationem eius qꝫ vult prebendam per illam potestatem cōferre etiam si non interdicat: puto affici prebendā supra eodem quia cunctis. §. ex parte ⁊ sic erit ista differentia quando scribit soli executori ad cōpellendū: ⁊ quando soli ad ꝓuidendum: qa primus vt afficiatur prebēda hz insinuare ⁊ interdicere vt hic: secūdo sufficit si insinuet: vt in predicto §. rōnez diuersitatis colligē ex his q̄ diri supra. c. pri. ī gl. ij. Joā. an.

A Uctoritate. Primo ponit tres gratias factas tribus in eadem ecclesia successiue sed tertio cum prerogatiua ex quibus questionem format. Secundo ibi: cū igit: solutionis rōnē reddēs ⁊ argumenta īducens ibi. lz enī. Jo.

a Auctoritate: pulcher casus istius decre. similis illi quē habuisti. s. de prebē. c. pe. emanauit ad declarationem ⁊ correctionē eorū que no. ꝓpost. .s. de rescri. capitulum in glo. magna. §. ttē si duo recepti. sunt. Jo. an.

b Martini: ita forte fuerat de facto. vel studiose hoc dicit. qꝫ in expectātibus auctoritate Nicolai vel celesti. nō ꝓcedebat dubitatio ꝓpter reuocatoriā Bonifa. de qua dicit. j. c. pri. ⁊. s. de preben. c. pe. ⁊ antepe. Jo. an.

c Similem: cum nulla ꝓrogatiua vt patet ꝑ inferiora.

d Preferatur: in illa prebenda.

e Voluisse. volūtas igit ipsi⁹ fuāda ē ⁊ mādatū. de prebē. cui de ñ cū si.

f Primā secundus: contrariū vicebat cōpost. in pdi. loco in simili vel eadem questione que talis est: primus receptus fuit per lkas generales secūdus per speciales: tertius ꝑ speciales cū hac clausula: ꝙ deberet ferri oī-

bus receptis in ecclesia auctoritate generalium lkarum q̄rebat fm quem ordinez deberent predicti pbendas assequi: ⁊ dicebat cōpost. ꝙ tertius excludebat primū sed qa primus excludebat secundū qui secundus postponebat tertium ex persona ipsius secundi: ⁊ si nō ex sua. primus debebat habere ꝓmam: secundus secundaz: tertius tertiam: secūdum regulā. si vinco vincētez ⁊ c. ff. de diuer. ⁊ tēpo. prescrip. de accessionibus. ad hoc. s. de offi. leg. dilectus. sed hoc est falsum. vt h vides: ⁊ satis id patet ꝑ cōsiderationem ītētionis pape: vt dicit lka: ītentio enim eiꝰ fuit secūdū ferri tertio: ⁊ tertiū primo ⁊ sic seruet ordo: ⁊ sic etiam fallit ⁊ locū hz regula illa: si vinco ⁊ c. de qua no. xxiiij. q. j. rogamus. ⁊ fallit etiam illa regula i casu. l. j. posite. ff. ad tertullianum equissimum. §. si ex filio. C. de na. li. autē. lz ī auc. de eqlitate do. §. bis. ⁊. ff. q po. in pigno. ba. l. claudius felix.

g Seruaret. que tamē diligēter est seruanda. s. e. li. de pbē. cui de nō. cuꝫ suis concor.

h Contingit: ponit casum legis. ff. ad tertul. l. ij. §. obijcit. versi. sed si sit agnatus. alias ē ibi. §.

i Patre: carnali: sed adoptato vt sequitur.

k Fratre: non constitutis in adoptiua familia. ⁊ ō carnalib⁹ intellige.

l Pater: carnalis constitutus i adoptiua familia: vnde desijt esse agnatus.

m Agnatus. s. frater. Tres ergo ponit regulas. Prima ꝙ pater carnalis adoptatus excludit matrem carnalem. Secūda ꝙ mater excludit agnatum quod hodie fm iura. C. ⁊ auc. locū nō habet. Tertia ꝙ agnatus excludit patrez carnalem in adoptiua familia constitutum pone ergo patrez ꝓmū īpetrantem matrem secundu: agnatū tertiū cū prerogatiua: ⁊ sic ītelliges: ⁊ sic nota ꝙ in assecutione ꝓme pbende tertius nocet primo ⁊ sibi quo ad illā nō ꝓdest: tamē sibi ꝓdest in hoc. qꝫ citius suā ꝓsequtur: ⁊ est simile: vxor legitima excludit naturales nō legitimos. qꝫ alias si non esset ꝑles vel vxor legitima succederent in duabus vncijs. ⁊. tamē ipsa vxor excluditur ab agnatꝭ. C. vñ vir ⁊ vxor. l. i. sed si ipsa nō supesset naturales excludūt agnatos in duabus vncijs: hec probant. C. de de naturalib⁹ li. auc. hz. ⁊ in auc. quib⁹ mo. na. effi. le. §. si quis autez colla. vi. Jo. an.

O Uoniam. Primo pōit mentē reuocatoriā. Secūdo ibi: psiti declarat qnqz d ibia circa illā ꝓmo tria. scō q̄rtū ibi in illis. tertio quintum ibi: sane Do. Emanauit declaratorie ad reuocatorias: de quibus viri. s. de prebē. c. pe. ⁊ antepenul.

n Cōstitutione: a ꝓncipio dum erat neapoli forte vnica fuit cōstitutio postmodū fuerunt due vna sup gratijs nicolai. alia sup gratijs celesti. vt diri de pbē. is cui.

o Post. s. sexto klendas ianuarij: vt ibi viri. i. quinto die exeunte decembri: ⁊ super hoc vide qō diri in fi. hui⁹ lib. super data.

p Apicem: sic. s. ī pemio hui⁹ li. §. sane. ⁊. cl. vi. nō nos.

q Procedat. ri. q. i. §. ex his de sen. exō. inter alia. C. de legi. l. vl. ⁊ ō multiplici īterpretatione habes ī pdicto. §. ex his. ⁊ de postula. c. j. Jo. an.

r Locū hz: hēs igit ꝓmū casum declaratoriū. s. ī his receptis vltra numerū expectantib⁹ portiones vl pbēdas. s Primō. s. auctoritate nicolai vel celestini.

t Decessuꝫ. vl ōpositōez: vl iuris ꝓuationē: ō ele. cū ī cūctis. de do. ⁊ ꝓtu. veritatis. v Distinctio: nūquid īpetrās in tali ecclesia vt sibi ꝓuideam

Si tres spectātes sunt in vna ecclesia: vnus auctoritate Martini: alter auctoritate bōifacij: tertiꝰ eiusdem auctoritate cum prerogatiua: et preferatur omnibus receptis nō auctoritate Bonifacij prebendas bi consequentur hoc ordine: qꝫ primam habebit secundus secundam tertius: tertiam primus quod probatur ar. legali. Jo. an.

A Uctoritate[a] martini[b] pape p̄decessoris nostri quodam ad prebēdaz primo in pmensi ecclesia vacaturam nulli alij de iure debitā in eiusdem ecclesie canonicuꝫ recepto: ⁊ alioꝝ nobis in eadem ecclesia similem[c] gratiam adepto secundo: tertius deinde auctoritate nostra in ipsa parmensi ecclesia in canonicum ⁊ in fratrem recipitur cuꝫ prerogatiua gratia ꝙ omnib⁹ predecessorꝝ nostrorū auctoritate non autē nostra receptis in assecutione prebende ōbeat anteferri: post hec autem quedam vacat prebēda ī ecclesia memorata: queritur quis eorū alteri preferat[d]: ⁊ secundum quē ordinem prebendas assequi debeant tres p̄dicti. Cum igitur ex tenore gratie tertio a nobis cōcesse appeat euidenter nos voluisse[e] p̄mo tertiū ⁊ secundū tertio anteferri: decernimꝰ ꝙ p̄mā[f] secūdus: secundaz tertius: ⁊ tertiam p̄mus debet obtinere prebendā: alias forma mādati minime seruaret[g]. Licet enim ex persona sua secūdus primaz obtinere nō posset: ex persona tamen tertij qui primū supat illam habet sicut cōtingit[h] in successione illius q̄ ab intestato relictis patre[i] in adoptiua familia constituto: mre atqz fratre[k] decedit. in qua successione pater[l] ex se matrem excludit: sed quoniam talem patrem agnatus[m] materqz vincit agnatum: mater pri nō ex semetipsa: sed agnati persona in successione huiusmodi antefertur.

I Dem.

Reuocatoria gratiarum includit receptos ī canonicos pbendam distinctā expectātes etiā si percipiebant distributiones quotidianas secus si prebendam distinctā nō expectauit sed augmentū portionis īcludit habentes ius ad vacaturā si nō dum est deuentum ad collationem .b.d.fm. Do

O Uoniam ex constitutiōe[n] nostra per quā paulo post[o] promotionem nrām ad sūmi pontificat⁹ apicez[p] omnes collationes, pui siones reseruationes ⁊ cōcessiones sup canonicatibus dignitatib⁹ psonatib⁹ prebendis officijs portionibus pstimonijs ecclesijs parochialibus ruralibus ⁊ alijs quibuscūqz beneficijs ecclesiasticis vacaturis: quocunqz nomine censerentur ac etiam super cānonicatibus sub expectatione dignitatū: vel aliorū quorunqz bñficiorum: qbus ius ñ esset quesitum in re: lz ad rem: a felicis recordatiōis nicolao papa. iiii. ⁊ celestino. v. p̄decessoribus nostris factas siue ꝓcessas auctoritate apo. ī fratrum nostrorum pñtia omnino cassauim⁹ irritauim⁹ ⁊ vacuauim⁹ ⁊ cassas irritas ⁊ vacuas nunciauimus: ⁊ nullius fore decreuim⁹ firmitatis: multe dubitationes insurgunt: vt vnde prefate constitutionis reuocatorie precessit editio interpretatio eius quoqz procedat[q].

Presenti declarādū durim⁹ sanctione ꝙ in illis qui editionis tempore supradicte vltra statutum numerum erant per eosdez predecessores canonici sub expectatione prebendaꝝ vl et portionum eadē ꝓstitutio locum[r] hz. Si autez huiusmodi[s] recepti vltra numerum distributiones ⁊ alia vt canonici de numero existentes sic tpe dicte reuocationis hēbant: ꝙ per cessionem vel decessum[t] illorum qui erāt ītra numerum ex vigore p̄oris gratie nil amplius assequi expectabāt: nisi distributionum seu partium suarum augumentum cum forsan esset ecclesia in qua canonicorum: non autez portionum numerus vel prebendarum distinctio[v] habebatur quantoqz inter pauciores cuiusuis eccle-

de canonicatu ꝛ prebenda si vacat: vel qͣ primo vacauerit: vel se facultas obtulerit in tali ecclesia: recipiet p has lrãs: ꝛ dicunt quidã ꝙ nõ: quia cõditio nõ est ex titura: quia ibi p̄benda nõ vacat nec vacare potest: de p̄bē. dilecto: quia etiam talia rescripta vt ambitiosa sunt restringēda: de elec. dudum. §. de preben. cͣuis. l. alij dicunt ꝙ si simpliciter scribat vt recipiat: nõ obstãte certo canonicorũ nũero sed non adijciat ꝙ prouideatur sibi de prebenda si vacat vel qͣ primo vacauerit: tunc statim recipiet: et si numerus cãonicorum ibi statutus nõ eẽt: q: illud nõ ob. nõ minuit: sed addit. s. ꝙ statim recipiat: lꝫ ibi certus sit numerus sed ex quo adijcitur de prebenda si vacat ꝛc. pꝫ ꝙ de tali ecclesia non potest intelligi: ut superius dictũ est. Tertij dicunt ꝙ si non est distinctus numerus canonicorum nec p̄bendarum: tali impetranti nõ ꝓuidebitur: sꝫ si numerus canonicorum statutus ẽ vt in questione ꝓposita ꝛ ĩ casu nostro: per consequens statutus ĩtelligit certus numerus portionũ ad hoc de consti. trãsla. ꝛ idem dicunt ecõuerso: hoc poteris videre p' Inno. §. eo. ti. ex pte ꝛ p compost. de rescrip. capitulũ. ĩ glo. magna. §. item qd si papa mandat aliquẽ. Hostien. autem in decre. pte. ex pte. dicit ĩdistincte ꝙ etiã si nõ sit certus numerus canonicorum nec p̄bendarum etiã si in rescripto caueat quod assignet p̄benda vacans: vel qͣ primũ se facultas obtulerit: ꝛ nõ ob. certo cañ. ꝛc. valet rescriptũ sequitur enim ſm eum ꝙ si papa intẽdat ꝓuidere in ecclesia in qua certus numerus est: qd ẽ minus ĩpetrabile: ꝙ multo fortius ĩ ecclesia ĩ qua nõ est certus qd magis ẽ ĩpetrabile: allegat. §. de deci. ex pte. iij. q si. sint legi. ꝓ venerabilẽ. d trãsla. c. vlt. in cle. lrĩs de rescrip. in glo. fi. nec ob. ꝙ talis statim canonicatum ꝛ p̄bendam hẽbit: ꝛ q: si h durũ sit obediendum ẽ. de rescri. si qñ. nec ob. ꝙ nõ extabit ꝯditio si vacat: q: illud si vacat non fuit appositum vt receptionem ꝯditionalẽ reddat: vel vt impedimentum inducat. facit supra de rescrip. constitutus: sed vt impedimentum remoueat si quod esset ꝛ que causa dubitationis tollende in rescriptis ĩseruntur: ius eius nõ ledant nec mandatum impedient. ff. manda. q: de mutua. ff. de mili. test. si miles. nec ambitiosum est pauperẽ clericum sibi beneficium impetrare: de eta. ꝛ q̃lita. tuã. de preben. cũ secũdum. nõ ob. decre. ex pte. ꝛ decre. dilecto. q: lꝫ in tali ecclesia in qua nullus est numerus laterañ. ꝯciliũ locũ nõ hẽat: vt ibi: ꝓuisio tñ papalis locum hꝫ: ad hoc. ix. q. iij. cuncta per mũdum. ꝛ. c. p p̄ncipalem. fatet tñ ꝙ obstabit ĩpetranti penuria ecclesie si tãta sit ꝙ nõ sufficiat pluribus nõ q̃litercunqꝫ: sed ꝙ quilibet honeste de sua portione viuere possit ſm ꝯsuetudinẽ ꝓuincie in eadem ecclesia antiquitus obseruatã. §. de insti. c. i. ꝛ. ij.

a ❡ Portiones: de cõsti. cum. M. ĩ pn.

b ❡ Istos. tales qui p vacationem nil recipiũt nisi portionũ augmentum.

c ❡ Uel eos: tacite aggreditur alium casum quẽ reuocatoria nõ cõprehendit.

d ❡ Facultatis: ꝯcessas eis ad quos alias pertinebat receptio: nec cautũ erat ĩ lrĩs illis qd auctoritate ap̃lica id facere possent: hoc dico p d'cre. §. de rescrip. cum aliquibus. ꝛ per verba ipsius reuocatorie q̃ scripsi in p̄cedenti. c. si is cui. ibi dicitur p dictum antecessorẽ nostrũ seu eius auctoritate factas cõcessas seu cõmissas ꝛc.

e ❡ Prefatam: rõ q: non sunt ipsorum põtificũ. sed recipientium auctoritate recepti vt dixi ĩ p̄e. decre. cum aliquibus.

f ❡ Existit. ista igitur est differẽtia iter hunc casum ꝛ ꝓxi. q: ibi expectabat tñ augmẽtum portiõis: h ẽt p̄bendã vel portionẽ dandã solũ his qui erunt de nũero: ad illam igit expectationẽ reuocatoria nõ extenditur ad istã sic. Jo. an.

g ❡ Erant facte. No. §. regulã qd per me nõ stat ꝛc. §. de eo qui mit. in pos. c. ij. vbi de hoc: nã per me nõ stetit quin fieret mihi collatio: sed p executorem: ꝛ tamen reuocatoria hꝫ locum: ꝛ ẽ iste excogitatus casus ꝓpter reuocatoriã q̃ reuocauit oẽ ius ad rẽ: sed p petitionem ad rem non ĩ re ius habebam: ꝛ sepius habes simile ꝙ nõ sufficit quid petere nisi obtineat. §. de renũ. quidam. ꝛ eo. li. de ele. si religiosus. cũ similibus.

Si ad. Jo. an. diuidit in tres ptes. Secũda ibi: cum vero. Tertia ibi: vbi vero. Prima cũ collatio est cõis soluit dubiũ qd fortificat ibi: et si. Secũdo cõuertit ibi: idẽ. Secũda principalis cũ collatio est solius epi sol uit dubia ꝛ a solutione excipit ibi: nisi. Tertia p̄ncipalis soluit duo dubia: secun-

sic diuiduntur ꝓuentus: tanto maiores fieri possunt singulorum pcipiẽtiũ portiones[a] ad istos[b] vel eos[c] qui p litteras facultatis[d] dictorum predecessorum nostrorũ in aliquarum ecclesiarũ canonicos erant recepti: lꝫ p̄bẽdas vel alia beneficia expectarent: constitutionem certum est nõ extẽdi prefatam[e]. ¶ In illis vero q vltra numerum auctoritate prefata in aliquarum ecclesiarum canonicos iam recepti: quantum ad capitulum ꝛ ad chorum ac distributionum perceptionẽ quotidianarum plenitudinẽ iuris canonici tunc habebant: sed in eis dignitates psonatus p̄bendas portiões vel alia bñficia: que dantur tantum existentibus de numero expectabant: ꝯstitutionem p̄fatam locum hẽre rõne huiusmodi expectationis dubiũ non existit[f]. ¶ Sane ĩ his q sup canonicatibus prebendis ꝛ dignitatibus ꝓchialibus vel alijs ecclesijs seu beneficijs quibuscunqꝫ a dictis p̄de. nostris lrãs impetrauerunt: etiam si per executores illorum facte fuerint reseruationes decreti interpositiones varijqꝫ processus ꝛ etiam si eadem bñficia tunc vacabant ꝛ p impetrãtes petitum fuerat ab executoribus ꝙ eis illa conferrẽt: nõ tamẽ ipsorum beneficiorum ꝛ vacantiũ collationes tũc tpis erant[g] facte: locum hꝫ cõstitutio supradicta: vt omnes huiusmodi g'rẽ quarum ratione tũc si erat ad collatiõem processum ꝛ sic p cõsequẽs ius in re non fuerat ipsis ĩpetrantibus acquisitũ intelligantur penitus reuocate.

Rubrica De sede vacãte aliqd innouetur. Bonifacius. viij.

❡ Collatiõe cõmuniter ad ꝑiscopum ꝛ capitulũ pertinẽte vno ipsorum effecto inhabili alter confert. h. d. vsqꝫ ad. §. cum vero ſm Dominicum

Si ad episcopum ꝛ capitulũ cõmuniter pertineat collatio prebendarum mortuo[h] episcopo vel a beneficiorum collatione suspenso[i]: poterit capitulum vacantes conferre prebendas: etiam[k] si episcopus interesse habeat ĩ collatione huiusmodi vt prelatus[l]. Idẽ poterit eps si capitulũ ab ipsa collatione suspendi contingat vel singulariter[m] oẽs de caplo maioris[n] excõmunicationis vinculo innodari. ❡ Cum vero ad solum epm prebendarũ spectat collatio cum consilio sui capituli vel assensu[o]: defuncto episcopo vel suspenso: nisi[p] episcopus in petenda relaxatiõe suspẽsionis huiusmodi sit in mora[q]: capitulum se non potest intromittere de eisdem. ❡ Ubi[r] vero de speciali alicuius ecclesie consuetudine vel statuto beneficiorum collatio ad aliquem cum consilio[s] epi

da ibi: nec etiã. Et vtriusqꝫ rõnem subdit ibi: qa. Premitte ꝙ habes. eo. titu. illa. vꝫ ꝙ nõ reperit iure cautum ꝙ sede vacãte caplm succedat ĩ collationibus beneficiorum. Itẽ p̄mitte ꝙ quãdoqꝫ ad solũ epm spectat collatio prebẽdarum quãdoqꝫ ad solum capitulũ quãdoqꝫ simul quãdoqꝫ cõi ꝯsensu. qñ. qꝫ cum ꝯsilio de quo de elec. cum ecclesia. Itẽ ꝙ suspensus vel excõicatus nõ pt cõferre p̄bendas de cõcessione preben. qa diuersitatem. Do. Emanauit decre. ad declarationem decre. §. c. illa. ꝛ ad dclarationem ꝛ correctionem eorum que ibi no. Goffr. Inno. ꝛ Hosti. de ꝯces. prebẽ. q: diuersitatem.

b ❡ Mortuo. idem est si quocũqꝫ alio modo vacet sedes renunciatione. ꝛ depositiõe vel quouis mõ ad hoc. vij. q. i. §. ecce. in qbus. xxiij. q. ij. in pn.

i ❡ Suspẽso: pone ꝙ peccauit in decre. §. de preben. graue.

k ❡ Etiam si: hoc dicit ꝓpter dñm Inno. ꝛ Hostiẽ. q dicebant quod si episcopus intererat in capitulo vt canonicus ꝓpter mortem eius nõ impediebat capitulum conferre nisi sicut per mortem alterius canonici. si autem vt prelatus: eo mortuo conferre non poterit: non est verum: vt hic vides.

l ❡ Prelatus: interdum enim est vt canonicus: d concessio. prebende postulastis. de preben. cum ĩ ecclesia: de appella. a collatione. §. e. li.

m ❡ Singulariter: hoc dixit quia capitulum vniuersitas vel collegium excõmunicari nõ d̃bet. ĩ. d senten. ex. romana. §. in vniuersitatem.

n ❡ Maioris: si. n. minoris eligere possent: de electi. ex. mi. si celebrat. suspẽsi autẽ vel maiori excõicatione ligati nõ eligũt nec eligunt vt d ele. cũ iter. ꝛ de cõsue. cum dilectus. vbi de hoc.

❡ Cum vero. Collatione spectãte ad epm de ꝯsilio vel assensu capituli illo existẽte ĩhabili nisi sit ĩ mora nõ cõfert caplm. h. d. vsqꝫ ad. §. vbi vero.

o ❡ Assensu. hoc dixit cõpost. eẽ de iure cõi ĩ ipsis p̄bẽdis cathedralis ecclesie: vt no. §. de elec. cum ecclesia vulterana. Scire debes ꝙ cũ eps hꝫ cõferre p̄bendam cum cõsensu capituli: si sunt viginti canonici: ꝛ decem consentiant: nõ valet collatio: qa nõ hꝫ maiorem ptẽ capituli: sed si haberet vocẽ in capitulo vt canonicus: tũc diceret fcã ab. xi. ꝛ sic a maiori pte capituli: d concef. p̄bẽ. postulastis. Inter ista aũt duo. s. cõsiliũ ꝛ assensum ẽ magna differẽtia: qd dic vt no. §. de arbi. cũ olim. de elec. cũ in veteri.

p ❡ Nisi: istud nisi venit exceptiue a suspenso.

q ❡ In mora: si ergo sit in mora bñ poterit se ĩtromittere caplm. Sed q̃ro nũqd capitulũ hoc casu canonias statim ex quo eps fuerit ĩ mora possit cõferre: vel an post morã petendi sex mẽses hẽbat expectare: ꝛ vr ꝙ ex quo fuit ĩ mora petẽdi absolutionem d mũ post sex menses ꝛ si añ conferre possit: q: añqͣ fuerit ĩ mora ñ currit tps. postea incipit currere: de ꝯces. prebẽ. q: diuersitatẽ. d elec. c. vl. si eps simplr sine cõsensu capli hꝫ ꝯferre. locũ hẽret qd. §. dixi. sed hic de ꝯsensu capli hꝫ conferre. vñ vr a ꝯtrio sensu istius lre ꝙ statim ex quo fuit ĩ mora capitulum possit cõferre. Sꝫ cum hic eqparet ꝯsiliũ ꝛ cõsensum: verũ puto qd prius dixi. sꝫ qñ dicet eẽ ĩ mora: hoc ipso ꝙ q̃cito potuit licentiam nõ petijt. ff. ad tertul. l. ij. §. confestim. nõ tñ amara facienda est ĩterpretatio. ff. de dona. iter vi. ꝛ vx. si id qd. §. si qs ſm opas nec est calũniosa. §. de ꝓuil. in his. ff. ad exhi. l. pe. arbitrabit ergo bonus iudex. ff. de iure deli. l. j. Si aũt maliciose ĩpediat ne petere possit: subueniet ei: q: nõ ẽ ĩ mora: de cõces. p̄ben. postulasti. nisi ipse hoc ꝓcuraret. ff. si q cau. l. ij. §. vlt. de offi. dele. pastoralis. §. fi.

r ❡ Ubi vero. Põis ꝯferre cũ ꝯsilio epi sine illo cõferret morte ꝛ remota absentia interueniente. h. d. Do. Facit ad ea que no. Hosti. d elec. ca. vlt. in fi. ꝛ vin. ꝛ cõpost. de insti. c. vl. in fi.

s ❡ Cũ cõsilio. Quid si cũ cõsensu. Idẽ videtur: cum eadẽ sit rõ vacationis diutine in hoc casu. ꝛ ad hoc. §. de preben. si apostolica. ꝛ aliquando

consilium ponitur pro cõsensu: de offi. delega. venerabilis. de foro cõpe.
.c.i. Contrarium credo: qꝛ cũ habet eligere de cõsensu: nõ sic liberã hꝫ po
testatẽ sicut cũ de consilio: vnde min⁹ habet expectare hoc casu: ꝙ̃ in illo:
dico tñ ꝙ nõ curret sibi tẽpus: cũ nõ possit eligere: de cõces. pbẽ. qꝛ diuersi
tatẽ. de ele. c. vl. ꝑterea ponam⁹ in requisitõe cõcilij absẽtiã pro ꝯtradictõe
ad hoc de arbi. c. ij. e. li.
qđ in cõsensu esse non po
test: ꝛ facit ꝑ hac parte qđ
dixi. de rescrip. si ꝑ te ĩ gl.
sed pone.

a Medio. i. de hac vi
ta. ꝛ ex pđe vt dꝭ. xxiij. q.
iiij. ħ aũt vita. ꝛ q̃re dica
tur media ibi no.

b Ab eo. simile de re
scrip. si gratiose.

c Remotis: arbitrariũ
erit hoc terminare ẜm cõ
sideratiõẽ temporis q̃ se
quitur infra.

d Imminere: habes si
milem casum. s̄. de offi.
dele. si is cui. e. lib. ꝛ no.
ꝙ difficultas prestatiõis
reddit obligationez inutilẽ
contra id. ff. đ v̄. ob. l. ij.
.§. i. Item nec seruatur
forma q̃ inerat collatio
ni. ergo nõ valet qđ agi
tur. ff. de arbi. l. parum.
Solu. lꝫ in contractibus
grauis vel ĩpossibilis mo
dus vel conditio vitiet cõ
tractum: secus in spiritua
lib⁹. s̄. de conditionibus
ap. ca. vlti. reijcitur ergo
nec rem inutilem reddit.
Item periculum vacatio
nis que imminet immu
tat ius quod alias eẽt ser
uandum: sic. j. đ testa. c.
ij. eo. lib. de offi. deleg. si
is cui.

Uadum. Diuiditur ĩ tres partes. In pri
ma actoris decisa petitio
In secunda rei defensio
ibi dictus vero. In tertia ibi: qꝛ vero pape diffinitio tribus fulcita rõnib⁹
secunda ibi: quia etiam. Tertia ibi. presertim. Do.

e Et infra. ĩtelligas ꝙ quidaz rector cuiusdã ecclesie dioce. dulmeñ. pe
tebat sibi ꝛ ecclesie sue restitui ꝛ adiudicari decimas quas archidiaconus
Dulmeñ. percipiebat in sua parochia: que de iure ꝛ consuetudine antiq̃ ꝑ
tinebant ad ipsam ecclesiam: dictus vero ꝛc̃.

f Aduerso: ad petitionem ipsius rectoris.

g Respõdit: cõtestando litẽ. ꝛ facit qđ dixi de lit cõtesta. c. ij.

h Nõ debere: nec adiudicari: vt ĩ decisione dixi: vt pꝫ ĩ fi. nã snĩa ꝛc̃. đ or.
co. cum dilectus.

i Proferẽs: archi. excipiẽdo cõtra ĩtẽtõez actorꝫ

k In mediũ. i. in iudiciũ vbi est mediũ ĩter actorẽ ꝛ reum.

l Capituli: ꝑ hoc videbat valere: de his q̃ fi. a pla. c. ij. ꝛ. iij. sꝫ ħ nõ suffi
cit: ex quo diligens forma ẜuata ñ fuit: nec cã suberat ꝛ vacabat ecclesia vt
sequitur.

m Tenues: iusta videbat cã: sed nõ apparuit vera vt dꝭ
in fi. sed nũquid dices istã iustã cãm ĩdistincte si alias fuisset tunc vera cer
te sic. s̄. de pbẽ. exposuisti. nã etiã capellas posset annectere ob hanc cãꝫ: vt
ibi dꝭ. eps eñ de cõsensu capituli sui põt ecclĩam ꝛ res suas ex iusta ꝛ hone
sta cã alteri dare: de his que fi. a pla. c. iij. ꝛ. c. pastoralis. sed contradicit
ex pñte. xvi. q. j. ecclesie. vbi dꝭ qꝛ antique ecclesie decimis priuari non de
bent: vt nouis oratorijs tribuant: ꝑ qđ. c. indistincte dicebat Aug. ꝙ eps
inuito sacerdote non poterat de iure vnius ecclesie alteri dare. Sed non
est verũ: vt ibi no. ꝛ de hoc per Ber. de religio. do. cõstitutus. Dic ergo
ꝙ. c. illud loquitur quando iusta causa non subest. vel põt loqui quãdo ip
sa ecclesia in nullo sibi abundat: ad hoc. s̄. de prebẽ. cũ cãm pro ista parte
facit. de ec. edi. ad audientiam. i. ꝛ. c. tuam.

n Onera. s. cõgrue sustentationis: archi. hospitalitatis ꝛ epalium iuriuꝫ
.s. de preben. de monachis

o In ꝯcessione huiusmodi facta. s. de decimis ecclesie tũc vacantis: secus
si cõcederet. vel vniret ipsa ecclesia vacãs. qđ dic vt in cle. e. ti. si vna.

p Ecclĩa: q̃ agebat. ꝛ no. ꝙ nõ solũ in cathedrali ecclesia locũ habet ꝙ se
de vacãte ꝛc̃. sed etiã ĩ minoribus ecclesijs: de offi. ordi. cum vos.

q Defensore: si igit ecclesia caret ꝑlato dꝫ eps sibi aliũ deputare defen
sorem vel iconomũ qui res eius colligat: cõseruet ꝛ gubernet. lxxv. di. qm̃
quidam. de. offi. ordi cum vos. C. de episcopis ꝛ clericis omnes. §. hec ni

scopi noscitur pertinere sublato epi
scopo de medio[a] cum consilium ne
queat tunc peti ab eo[b]: nõ erit pro
pter hoc vacantis beneficij collatio
differenda: nec ẽt si egerit in remo
tis[c]. ita ꝙ nõ possit ipsius presentia
in breui haberi: qꝛ in petendo vel ex
pectando eius cõsilio posset vacan
ti beneficio piculũ imminere[d].

Rubrica De rebus ecclesie nõ alie
nandis.

Inno. iiij.

Perpetua alienatio facta de re
bus ecclesie vacantis: ꝛ non prece
dente tractatu ꝛ sine iusta causa nõ
valet. Jo. an.

Dudum: ꝛ infra[e]. Di
ctus vero archidiaco
n⁹ ex aduerso[f] respon
dit[g] illas decimas illi ec
clesie restitui non debere[h]: ꝑferẽs[i]
in medium[k] ordinationem quãdaꝫ
episcopi dulmeñ. de ꝯsensu capitu
li[l] sui factam inter alia continentem
ꝙ idem episcopus attẽdẽs prouen
tus archidiaconat⁹ dulmeñ. adeo
fore tenues[m] ꝛ exiles: ꝙ non sufficie
bant ad eius onera[n] supportanda:
prefatas decimas archidiacona
tui memorato concessit: ꝛ infra.
Quia vero in concessione[o] hu
iusmodi predicta ecclesia[p] cum va
caret legitimo caruit defensore[q]:
qui sibi prius ab eodem episcopo
debuerit deputari. Quia etiam
tractatus[r] solẽnis ꝛ diligens: qui in
talibus concessionibus perpetuis[s]
ꝛ alienationibus rerum ecclesiasti
carum exigitur non fuit habitus in
eadem: ordinationem ꝛ concessio
nem ipsam. Presertim[t] cum eui
dens necessitas quare fieri dẽberet:
vel vtilitas nõ subesset: de fratruꝫ
nostrorum consilio decernimus ñ
ualere: dictas decias ipsi ecclesie[v] tã
quã pertinentes[x] ad eam sententia
liter adiudicare curantes.

Gregorius. x. in concilio genera
li lugduneñ.

Primo ꝓhibet submissionẽ ec
clesiarũ suorũ immobilium bono
ruꝫ vel iurium fieri laicis absqꝫ cõ
sensu capituli ꝛ licẽtia pape. Secun
do cassat cõtractus q̃cunqꝫ firmita
te vallatos cõtra hec decreta. faciẽ
dos. Tertio punit pĺatos contrahẽ
cientes ꝛ clericos nõ cõtradicentes
ꝛ laicos qui ipsos prelatos ad hoc
cõpulerũt vel compellent. Quar
to ꝑcipit laicos per tales cõtractus
eo casu quo valent vltra debitum
non vsurpare ꝛ penaꝫ apponit. h.
d. Jo. an.

Hoc consultissimo ꝓhibem⁹
edicto vniuersos[y] ꝛ singulos
prelatos ecclesias sibi cõmissas bo
na immobilia[z] seu iura[ꝛ] ipsarum[a]
laicis submittere subijcere seu sup

hilominus ꝛ ad huius officiũ ptinet exequi ꝛ denũciare iudici quare fiat aliena
tio: ꝛ fiat ꝑpter soluẽda debita an pecunia possit h. be. i aliunde: an de fructib⁹ sa
tisfieri posset: aut de mobilibus ꝛ an poti⁹ expediat obligare ꝙ̃ distrahere: an de
minus vtilis possessiõis ꝓcio liberari posset ꝛ caueat iudex ne talis possit corrũpi.
.ff. de rebus eorum magis. §. non passim. ꝛ. §. sequen. his omnibus consideratis
defensor rem distrahere pote
rit: ꝛ nihilominus eps suã inter
ponit auctoritatẽ. s̄. e. titu. c. j.
de his que fi. a pla. cũ aplica. si
vero episcopus rem mense sue
alienet hoc facit de cõsensu capi
tuli sui: ꝛ archiepiscopus aucto
ritatem interponet ad hoc. ix. q.
iij. c. ij. xcv. di. bene quidem cir
ca fi. ẜm Hosti.

r Tractat⁹: ẜm qđ no. de his
que fi. a prela. tua. ꝛ dꝫ diligen
ter fieri ꝛ vtile est sepius id face
re: ne decipi possit: de proba.
Tertio. ibi quotiens ꝛc̃. Solet
dubitari: nunquid valeant con
sensus canonicoꝝ non habiti in
cõi: ꝛ dixit lau. ꝙ nõ: ad. l. ff. de
fui. rusti. pđi. ꝑ fundũꝫ m̃detur
illud vex in re cõi plurib⁹ vt sin
gulis ꝛ idẽ tenet Hosti. in dcã
decre. tua. ꝛ approbare videt̃.
Inn. ꝛ compost. de ꝯsue. cũ con
suetudinis. Goff. de his q̃ fiũt
a pla. cũ aplica. ꝛ in summa ip
sius ti. circa pncipiũ. dicit con
tra nã lꝫ inueniatur in electiõe ꝙ
reqrat̃ cõis consensus: de elec. ĩ
genesi. secus ĩ alienatione. e. ti.
cum vos. xij. q. ij. si qua de re
bus: ꝛ ad hoc ꝯcor. qđ olim hic
no. Ber. qui dixit ꝙ spãle erat
ĩ electione qđ a pncipio erat nul
lũ postea non ꝯualescebat. s̄. de
elec. auditis ĩ alienatione tñ qđ
a pncipio non valet conualescit
subsequenti consensu ex tũc non
vt ex tũc: dici põt ꝙ vbi non pre
cesserit tractatus vera sit prima
opinio: vt hic: sed si precesserit ꝛ
deliberauerunt alienare: lꝫ sin
gulariter cõsentiant: valeat con
sensus ꝛ locũ hꝫ secũda opi. sed
querit hic ber. nũquid solẽnitas legis hoc ius porrectũ in alienatione reruꝫ ecclie
locuꝫ habet: ꝛ dixit Ber. ꝙ nõ de necessitate dũmodo seruetur forma. xij. q. ij. si
ne. nõ ob. ꝙ sit incorporatum in canonib⁹: qꝛ alij cañ. de eo non faciunt mentio
nem ꝛ fuit positum vt sciretur affectus pncipum ad ecclĩam. Host. cõtra propter
rationẽ supradictã: sed tãta solẽnitas in desuetudinẽ per vsum ꝯtrariũ abijt. iiij.
di. §. leges. Distinxerunt autez hic Inno. ꝛ Hosti. inter decretum auctoritatez ꝛ
cõsensum siue collaudationem. Decretũ est snĩa quia iudex cõtractum futurum
iustũ fore decernit auctoritatem suaꝫ interponendo: vel aliquẽ in possessionẽ mit
tẽdo: vel mittẽdũ declarãdo. ff. de dã. infec. si finita. §. iuli. ꝛ. §. si forte. ꝛ interpo
nitur ante cõtractũ. ff. de rebus coꝝ. l. magis. §. nõ passim. ꝛ. §. seq. Auctoritas
autẽ est auctorizabilis ꝯsensus qui cõpetit sibi ex publico officio vel legitima ad
ministratione: sicut sunt tutores ꝛ curatores. ff. de auctoritate tu. Cõsensus autẽ
siue collaudatio est multoꝝ voluntas ad quos res pertinet simul iuncta: ꝛ dicunt
quidã ꝙ in alienatione rei ecclesiastice nõ requiritur decretuꝫ: de quo. s̄. dictum ẽ
sed cause cognitio auctoritas epalis ꝛ ꝯsensus cleri.

s Perpetuis. No. ꝙ ĩ temporalibus in quib⁹ non ita leditur ecclesia sufficit ta
citus cõsensus. s̄. de his que fi. a prela. c. ij. in ꝑpetuis expressus ꝛ tractatus hꝫ for
mam. xij. q. ij. sine ẜm Ber.

t Presertim: ecce tertiũ ꝑpter qđ non valuit concessio.

v Ecclesie: non format̃ snĩa in ꝑsonaꝫ dñi. de hoc. s̄. de elec. querelam.

x Pertinentes. de iure cõi. đ dci. cũ ꝯtigat. ꝛ. c. cũ ĩ tua. s̄. e. t. dudũ. dic vt ibi

Hoc. Diuidit̃ ĩ q̃ttuor ptes que patẽt ĩ rubro. Secunda ibi: in. §. cõtractus
Tertia ibi: ꝛ nihilominus. Quarta ibi: ex cõtractib⁹ hꝫ Jo. an. hoa. Diui
dit in. vij. faciens secundam ibi. nõ cõcedendo. Sextã ibi: laici. Septimam ibi: q
vero. Do. Consultissimo. i. cũ multo cõsilio facto: sic fieri debẽt iura. xxv. q. ij.
apostolice. ꝛ. C. de legi. humanũ. vel. i. ꝑ qđ ecclesijs valde cõsulitur.

y Uniuersos: ꝛ feminas cõprehẽdit: de hoc dixi. s̄. de elec. gener ali.

z Immobilia. hec igit̃ ꝓhibitio ad mobilia: ĩ qbus non consueuerunt tales fieri
submissiones: nõ extendit̃: lꝫ tã mobilia ꝙ̃ ĩmobilia ꝓhibeant̃ alienari. s̄. e. ca. j.
nisi que seruando seruari non possint. C. de admi. tu. lex que. Querit ħ gar. [illegible]
quid clericus beneficiatus faciat fructus suos ꝛ testari ꝛ donare possit: dixi đ hoc
s̄. de offi. ordi. c. presenti.

ꝛ Jura: no. iura vel incorporalia poni inter immobilia bona: hic enim in vtri
usqꝫ idẽ ius statuitur: ad hoc. C. de lon. temp. prescrip. l. vlti. incorporalia enim

prescribi habent vt immobilia: vt ibi ad idē. C. de sa. sanc. ec. iubemus. ij. §. j.

a ¶ Ipsarū. s. ecclia⁊ ⁊ sic no. bono⁊ ecclesiastico⁊ vsum penes eccl'iaz eē de quo dic vt no. xvj. q. j. c. vlt. xij. q. j. expedit. de verbo. sig. causa.

b ¶ Supponere: pro eodem ponūtur: vel singulis singula referas.

c ¶ Cōsensu: iste requirit regulariter in alienatione: ⁊ etiaz preter hanc constitutionem requirebatur ī ꝗ casu.

d ¶ Spāli. non sufficit hoc casu generalis: ⁊ hoc est ius nouum ⁊ statutū q: ī talib⁹ submissionibus maius periculum vertitur ⁊ ideo cauti⁹ q̄ ī alijs alienationibus est agēdum. xiiij. dis. quescamus: de elec. vbi periculū. ff. ad carbo. l. j. qz quedā seruitus erat: ⁊ vt laici qui sepe verabāt vel verari ꝓmittebāt ecclesias vt eis fierēt tales submissiones videntes illas vlterius fieri. nō posse desistant a talibus: ad ꝗ. ⁊. de cōcess. prebē. detestanda.

e ¶ Nō ꝓcedēdo: qdā male itelligentes dicūt ꝗ ꝓhiberi emphitheosim ⁊ alios contractus a iure permissos: sed non est verum ⁊. j. est posita disiunctiua ſz hui ic intellectui contradicit: nec est presumenduz ⁊ c. ⁊. de ele. ecclesia vestra. ij. ⁊. eo. lib. c. ti. cum expediat. hoc ergo sonat lſa. qz nō ꝓhibet papa bona ipsa alienari forma ⁊ casibus alias a iure permissis: sed ꝓhibet submissiones fieri. Jo. an.

f ¶ Alienādo: vendendo: ꝓmutando.

g ¶ Casibus: casus habes notatos. xij. q. ij. in summa.

h ¶ Aduocādo. i. tanq̄ ab aduocatis recognoscendo.

i ¶ Partibus: gallicanis.

k ¶ Non modicum: ad modicū ergo tempus possunt vocari in patronos vel defensores: quia tūc ī modico tēpore nō est periculū. ff. de iudi. si debitori. pōt autē dici modicuz tempus. ī. r. an. vel. ꝑm guil. ⁊ gar. relinq̄t iudicis arbitrio et quo ꝗ nō determinatur inspecto statu ecclesie: ⁊ imminenti periculo ⁊ conditione personarum: vt. ⁊. ō offi. deleg. de causis. ff. de iure ō li. l. j. in fi.

l ¶ Iuramenti: nō debet esse vī cinum iniquitatis. ⁊. de iureiurn. c. i. cum suis cōcor.

m ¶ Secutū. j. de reg. iur. accessorium. cum suis cōcor.

n ¶ Prescribendi. C. de agri. ⁊ cē. quēadmodum ī fi. li. xj. ⁊ est hoc speciale cum alias ex inutili ꝛcto transferatur dominium ⁊ minus iustus titulus det cāmprescribendi: ⁊ de hoc no. de prescriptio. si diligenti. ff. de dolo ⁊ eleganter. ⁊. C. de suffra. l. vna.

o ¶ Officio. i. officij sui executiōe: ⁊ dicit gar. q̄ ⁊ a bñficio est suspensus: de ap. pastoralis vbi de ꝗ. p ¶ Administratione tēporaliū: de solu. quorūdam.

q ¶ Denūciare: sumptū fuit ex canone. ij. q. vij. quapropter. ī auc. coll'. ij. de non alie. aut pmn. re. ec. §. ij. q̄ incipit. iconomū. clericus ergo videns ꝓlatū ī hoc deliquere denūciare debet: qō si nō fecerit punitur: vt ꝗ: ⁊ si iurasset non accusare: nihilomin⁹ denunciat. ⁊. de iureiur. quēadmodum. in fi. ⁊ nō obstante ꝓmissiōe obedientie accusat: de accusa. ex parte.

r ¶ Sic granata: ad idē. ⁊. e. li. de elec. cupientes. §. cetez. ⁊. c. si cōpromissari⁹ l fi.

s ¶ Triēto: hoc referas tā ad suspensionez prelatoz q̄ clericorū.

t ¶ Nacten⁹. idē ꝑm guil. ⁊ gar. si post istā ꝓstitutionē ifra duos menses a tpe publicationis in aut. vt facte no. ꝓsti. ī rubrica. in pn. ti. qō verum puto nisi pus hoc sciuerit ad hoc. ⁊. e. li. de preben. cū singula.

v ¶ Competentē. s. trinā. xxiiij. q. iij. de illicita. de sen. ex. sacro nisi facti necessitas aliud suaderet. j. de sen. excō. cōstitutionem.

x ¶ Dimittāt. tolle qō ē. j. excōicationis ⁊ c. ī hīgk casu necessaria ē monitio: ſz sequēti non. y ¶ Et ꝛctib⁹: nūqd dēat obstuari l ꝛctib⁹ licite factis ānectit.

z ¶ Lege. vt si lex vel pactū fuit appositū in ꝛctu illud fuerit: alias fiat qō exigit natura ꝛct⁹: ⁊ sic ꝛctus ex cōuētione legē accipiūt. j. de re. iur. ꝛctus cum suis cōcor.

ponere[b] absqz capituli sui cōsensu[c] ⁊ apostolice sedis licentia speciali[d] non concedendo[e] bona ipsa iura in emphitheosiz seu alias alienādo[f] in forma ⁊ casib⁹[g] a iure ꝓmissis sed constituendo vel recognoscendo seu profitendo ab illis ea tanquam a superioribus se tenere seu ab ipsis eadem aduocando[h] prout in quibusdam partibus[i] vulgariter dicitur auoier: vel ipsos patronos vel aduocatos ecclesiarum seu bonorum ipsarum perpetuo aut ad tempus nō modicuz[k] statuēdo. ¶ Cōtractus āt oēs etiā iuramenti[l] pene vel alterius cuiuslibet firmitatis adiectione vallatos quos de talibus alienationibus huiusmodi licentia ⁊ consensu cōrigerit celebrari ⁊ quid ex eis secutum[m] fuerit: decernimus adeo viribus omnino carere: vt nec ius aliquod tribuant nec prescribendi[n] etiam causam parēt.

¶ Et nihilominus prelatos qui secus fecerint ipso facto ab officio[o] et administratione[p]: clericos etiam q scientes contra inhibitionem predictam aliquid esse presumptuz id superiori denunciarē[q] neglexerint: a perceptione beneficiorum que in ecclesia obtinent sic grauata[r] triennio[s] statuimus esse suspensos.

¶ Laici vero qui prelatos vel capitula ecclesiarum seu alias personas ecclesiasticas ad submissiones huiusmodi faciendas hactenus[t] cōpulerunt: nisi post competentem[v] monitionem remissa submissione quam per vim vel metum exegerant ecclesias et bona ecclesiastica eis submissa taliter in sua libertate dimittant[x]. ¶ Illi vero qui decetero prelatos vel personas easdem ad talia facienda compulerint: cu

⁊ ¶ Secus: vsurpando contra naturā vel pactum appositum.

? ¶ Restituendo: ⁊ sic non sufficit a grauaminibus abstinere nisi vsurpata restituat. xiiij. q. vj. c. j. j. de reg. iur. peccatum.

¶ Licet. Hec decretum est quotidiana ⁊ habet bonā materiam ⁊ potest dubidi qz primo ponit thema de pmutare volētib⁹ vbi sunt expectātes qō diffinit ibi: nolum⁹: ⁊ ponit motiuū. i. equitatē ⁊ ei⁹ rō ibi: q̄ alias. Do. No. qz q expectat primaz vacantem: primā cōsequi hz: fallit ꝗ in casibus quos diri. ⁊. ō ꝓben. qz sepe. ⁊ de cōces. preben. si soli. Jo. an.

y ¶ Diocesi: nō excludit ĩmo includit ciuitatez ad idem. l. xiij. di. sōrum. ⁊. c. li. de tē. or. cum nullo. j. rii. de of. ordi. cuz eps ad ꝗ. ff. de seruis expor. pacto. cui non obstat de reseri. rodul. qz in rescriptis ad lites logk q̄ sunt odiosa: ⁊ includak etiā ecclesia cathedralis ad ꝗ. ⁊. de ꝓbo. sig. cum clerici nō ob. ⁊. de ꝓben. q̄uis. i. quia ibi est ambitio.

a ¶ Auctoritate ap. idem puto ⁊ multo fortius si expectat auctoritate reservationis legatoruz vt receptionis. capituli.

b ¶ Porro: idē ⁊ multo fortius puto si expectarent quam vincerent acceptādam. nam plus afficit prebenda p istā granā q̄ p illā vt diri. ⁊. de cōces. preben. si soli. ad fi.

c ¶ Iuris. ⁊. e. quesitum.

d ¶ Beneficia: ꝗ large intelligit: vt minora ⁊ maiora bñficia dignitates ⁊ ꝓbēdas etiā cōprehēdat: i. q. iii. si qs dator. ⁊. de cōces. pbē. c. ii. ⁊. ō ꝓ. fi. tua. qō optie et ꝓbat. j. ō re. iur. c. i. vbi diri ō ꝗ.

e ¶ Collationē: qd si non spectāt ad collationem ſz ad cōfirmationē tm. Item qd si ptinent ad collationez sui ⁊ alteri⁹ vel sint illa ī diuersis dioce. in his q̄stionib⁹ primo vt q̄ nō hēat locum ꝗ decre. rō qz p pmutationē non possumus negare qui vacent bñficia: deberentur ergo expectāti pmā vacaturz ō rigore ⁊ ēitate iuris: ſz eqtas scripta vult q̄ nō debeant: ē ergo tenēda regula nisi ī ea pte q̄ vitiata reperit. C. de ap. pcipimus. ⁊ sic nō vt a lſa recedēdū ⁊ nisi casus mutet regula nō vitiet ad hoc facit. ⁊. de ꝓbē. cū in illis. vbi aliud est dicere ad collationē: aliud ad ꝓfirmationē. ad idē. c. c. ī fi. ⁊. e. ti. c. vlt. vbi aliud est vlcere ad collationē tuā: aliud tuā ⁊ alteri⁹. Sans pōt dici cōtrariū. ⁊ ō ꝗ dictum fuit: quia sic fuit quesitū vñ p illa ēba potius factū vt narrari: q̄ iurz diuersitas poni. In prima igit qōe ipedit expectās: sed ad hoc vt teneat permutatio erit necesse q̄ iterueniat illoz ꝓsensus qui bñt eligere: ad hoc de of. fi. archi. ad ꝗ ī fi. In secūdo casu fiat ī manibus vtriusqz libera resignatio vel quilibet in manibus sui epi: vel alter alteri cōmittet: quod melius vt: ad hoc de sen. ex. cum illorū nec video quare aliud ī casib⁹ istis q̄ in expresso. Inspiciamus ergo solū: an licite fiat permutatio vt p expectationes non expediatur: hoc dicat. decr. ad hoc facit finis huius capituli.

f ¶ Libere: vt simonia vitet. de pac. cum pridem.

g ¶ Fraude. pone ī terminis p decre. ⁊. e. li. de renū. c. ij. ⁊. cū pmutak beneficiū: qō sperabak ī primo vacaturū: vt precludak via expectanti.

h ¶ Resignant: ⁊ si resignata cōferank alijs q̄ permutare volentib⁹ si valet collatio: vt in cle. e. ti. c. vno.

i ¶ Rigori: sic. C. de iudi. placuit. C. de furtis ⁊ ser. cor. l. si qs fuo. de ꝗ. ⁊. de transac. c. vlt.

k ¶ Minime: istud facit pro eo quod. ⁊. dici.

nam inspicit papa ꝙ nil deperit expectanti: qꝛ alias non resignassent.

Si pater. Habet duplicem diuisionem. Prima ī quīqꝫ partes diuiditur ſm quā ponit primo testamētū patris tria ꝯtinēs institutionē filioꝝ vxoris legatum ⁊ substitutionē quā fecit fili⁹. Secunda ibi testatore mortuo narrat que postea emerserunt. Tertia ibi absqꝫ soluit dubium ex testamēto ⁊ emergentibus pdictis exortum. Quarta ibi. pmisse ponit solutionis rōnem ⁊ rōnis ex premissonē. Quinta ibi licet respondet obiectioni que contra solutionem fieri posset. Dominicus. Tracta fuit hec decret. de extrauaganti Inno. iiij. que incipit. Io. frangipani: ⁊ forte nimis fuit decisa: ⁊ sic pone casum. Io. fran. habebat vxorem nomine saracenā: ⁊ ex ea filium ⁊ filiā impuberes petrum ⁊ philippum in extremis positus cōdidit testamentum: ⁊ filiaꝫ sibi heredē istituit in certa pecunie quātitate: filium vo in certis bonis suis: ⁊ vxori vsumfructum quorundā bonoꝝ suoꝝ sub certo tenore reliquit: ⁊ adiecit: vt si decederet filia sine liberis moreretur filio suo: ⁊ si filius sine liberis decederet: moreretur filie si aūt vterqꝫ sine liberis decederet. pauperes heredes istituit. ⁊ executores testamento reliquit. Mortuus est ioannes ipse testator demum mortuus est petrus filius suus adhuc impubes: ⁊ demū filia etiā impubes: ipsa. s. matre superstite: cōtra quam agebāt executores: ⁊ ab illa domina vel eius procuratore petebāt coraꝫ papa bona que fuerant testatoris ⁊ filie sub quibus ⁊ bona filij ꝯprehendebāt: dicebat procurator dñe ꝙ substitutio facta de filio ad filiā: ⁊ de filia ad pauperes fuerat fideicōmissaria: vnde in substitutiōe filie ad filiū debebat dducere tertiā iure nature dbitā filio: quartā trebellianicā. Item in substitutione pauperum ad filiam pro residuo nomine filie easdem tertiā ⁊ quartā habebat: pro parte vo executorum allegabatur ꝙ substitutio fuerat directa ⁊ pupillaris: ⁊ conueniebat talis substitutio psonis ⁊ verbis: vñ non habebat locū quartarū deductio. Itē ꝙ pater i testamento qḋ faciebat ipuberi filio matrē portiōe iure nature debita priuari poterat. lꝫ filius id suo testamento facere nō posset. Per has vltimas allegationes pronunciauit papa bona illa deferri i pauperibus absqꝫ aliqua deductione tertie vel quarte partis. h. d.

rectas dummodo cōueniant verbis ⁊ personis istitutis. Io. an.

Si pater filium ⁊ filiā habens impuberes[a] ⁊ vxorem[b]: filiam i re certa[c]: filiū vero in ceteris bonis suis vniuersalem heredem instituit[d]: ⁊ uxori aliqua in suo testamento legauit[e]: adijciens vt si decederet filia sine liberis eidem filio[f]: si ipse absqꝫ liberis[g] obiret fili⁹ prefate filie[h] moreretur: christi pauperes[i] institu endo heredes: si utrunque sine liberis mori contingeret filiorum. Testatore mortuo[k] ac deinde filio subsequenter ⁊ filia supstite matre defūctis ante tempora puberta tis absqꝫ deductiōe[l] trebellianice[m]

a Impuberes. s. filiam minoreꝫ. xij. an. filiū minorē. xiiij. an. ff. d vbo. sig. pupillus. C. quādo tu. vel cur. esse desijt. l. indecoram. ⁊ insti. q. mo. fi. tu. in pn. lꝫ quo ad matrimoniū non inspiciamus solū annos: sed etatē qua pubescere possit: ꝙ dic: vt. s. de despon. impu. puberes.

b Vxorem: puberē intelligas matrem ipsoꝝ filioꝝ: alias dubitatio non processisset: ⁊ hoc patet in fi.

c Re certa: instituit: qḋ est infra: quod si nō fecisset egisset filia de inofficioso nūc autē ñ posset agere nisi ad supplemētū: si aliquid deesset portiōi iure nature debite. C. de inoffi. testa. l. omnino. ⁊ l. seq. ⁊ l. qm̄ nouella ⁊ l. si quando. ⁊ de hoc. s. eo. raynucius. i pn. Scire debes ꝙ in certa re institutus habetur loco legatarij: ità ꝙ creditoribus nō tenet. C. de her. i sti. l. quotiens. ⁊ hoc cū est alius vniuersaliter institutus: si enī nullus alius istitut⁹ ē in totū succedit heres. ff. de here insti. l. i. §. si ex fundo. ⁊ l. si itaqꝫ quis heres. Si autem plures instituti sunt in certis rebus: ⁊ nullus alius vniuersaliter pro virib⁹ erunt heredes: nisi in casu vbi duo sunt instituti cōiunctim ⁊ alter diuisim. ff. de here insti. si alterius. ⁊ l. seq.

d Instituit nūquid quo ad filiā sufficieret legasse: de hoc fuerāt opiniones tacite. s. eo raynucius i pn. ⁊ dicūt quidā ꝙ tutius est ꝙ necessaria sit institutio i auc. vt cū de ap. cog. §. aliud quoqꝫ. ⁊ §. hec autē colla. viij. ⁊ C. de inoffi. tes. nō liceat. dicētes. l. C. de inof. testa. l. oīmodo. ⁊ l. cū qrītur. auc. nouissima p auc. illam posterioreꝫ eē correctas. alij ꝯtra p predictas. ll. ⁊ per decre. rainu. vbi nihil vr ꝙ alterocha fuerit istituta. Azo distinxit an testator voluerit solēniter testari: vt qꝛ vocauit testes. vij. signacula ⁊ subscriptiones rogauit: ⁊ tunc ē necesse ꝙ in aliquo instituat: vt in auc. vt cū de ap. cog. col. viij. aut nō solēniter: sed nuncupatiue: ⁊ tunc sufficit quocūqꝫ relinquat titulo vt in antiquis. ll. vnde dicūt alij. ꝙ si relinquat in testamento necesse est iure institutionis relinqui: si in codicillis sufficit quocūqꝫ reliquat titulo ⁊ de hoc no. C. d ioffi. te. auc. nouissima. Alij dicunt ꝙ ſm canones sufficit quocūqꝫ relinquat titulo: vt in dcre. rainu. secus ſm. ll. ⁊ hoc ibi tenet Hosti. vt alias pniciosa subtilitas euitet. Alij distinguūt ꝙ aut testator īter filios tm̄ testat: aut īter extraneos ⁊ filios simul mixtos. In pmo casu sufficit quocūqꝫ relinquat titulo: vt in antiquis. ll. qꝛ inter ipsos iperfecta simplex ⁊ plana voluntas sufficit dūmodo d ipsa appareat. C. eo. ti. hac consultissima. §. ex imperfecto. ⁊ C. fa. her. l. fi. ⁊ auc. ibi signata. In secundo casu. s. cū extraneos istituit: non sufficit quocūqꝫ relinquere titulo: nisi fiat institutio: ⁊ sic intelligit auc. vt cum de ap. cog. Sed vt. s. dixi primum tutius. ⁊ ideo tenendū videtur. de pe. di. vij. nullus. ⁊ vbum illud relinquit in decre. rainu. non videtur poni proprie: ut patet etiam ex institutione adiecte. idē in decre. rainaldus.

e Legauit. de facto. vt dixi in casu: legauerat vsumfructū quorūdam bonoꝝ ⁊ altero solū superstite ⁊ filius augebat in testamento legatum: ⁊ ne mine superstite adhuc augebat. ⁊ ex hoc etiā vt patet in itegra allegabat p pauperes ꝙ patebat ꝙ intentio testatoris fuerit vxori filiam anteferri.

f Eadē filio: moraret qḋ est ifra. Sed ꝯtra: ista filia nec exheredata erat nec instituta: qꝛ in certa re. vt. s. dictū est: ergo nec ei pupillariter potest substitui: vt in stitu. de pupil. sub. §. nō solū. ff. de vul. subst. l. sed si plures. Sol. licet h pupilla non fuerit instituta heres i primo gradu. tamen fuit instituta in secundo. s. post morteꝫ filij: ⁊ sic ei pupillariter substitui potuit: vel dic ꝙ si ex liberis vnus ex certa re: alter vniuersaliter ē istitut⁹: vterqꝫ est heres: lꝫ alter nō teneat ad credita vel legata ⁊ sic intelligatur hic. ⁊. s. e. rai. secus si nō ex liberis: qꝛ tunc institutus i certa re habebit loco legatarij. vt. s. dixi. ⁊ C. de here. insti. l. quotiens. vel h nō qritur an tenuerit substitutio de filia ad filium: sꝫ econuerso: qꝛ d facto prius decessit filius.

g Liberis: sufficit vnus. ff. de ver. si. l. nō est sine liberis. C. de cōdi. iser. l. i. ⁊ super hoc vide qḋ no. de proba. i pñtia in. i. glo.

h Filie moreret. i. ad opus filie: quasi dicat ꝙ hereditas filij directe ⁊ imediate ad filiam perueniat: ⁊ econtra si vero in successione mater esset dimidia: iam non filie: sed primo matri moreret: sic allegabat pro parte pauperum.

i Pauperes: lꝫ certa persona heres institui debeat ⁊ nomē specificari: tm̄ pauperū institutio valet: ⁊ de pauperibus loci proprie domicilij sensisse intelligit: vbi fomentum vitens cōsolationes ⁊ seruitia a multis recipit. C. de epis ⁊ cle. si qs ad declinandam. l. nulli licet. de hoc dic. vt. s. eo. ti. cum tibi.

k Mortuo: executoribus relictis qui petebant bona testatoris postmodum ab vxore: vt ibi dixi in casu.

l Absqꝫ deductione: hic decidit questioneꝫ. Dicebat autē mater ꝙ habebat tertiam ⁊ quartā in bonis testatoris ex psona filij: ⁊ sic sola dimidia restituenda fuerat filie. Itē in alia dimidia habebat etiam tertiā: quartā ex persona filie. ⁊ sic dimidiā: ⁊ sic facta cōputatione videbat ſm eā restitutio facienda pauperib⁹ solum in tribus vnciis ei⁹ ptis in qua fuerat filius institutus: ⁊ in dimidia eius partis in qua fuerat instituta filia: ⁊ probatur hoc ex eo qꝛ dicebat ꝙ substitutio de filia ad filiuꝫ: de pauperibus ad illā erat fideicōmissaria: ⁊ hoc pbabat tali modo directa substitutio fit per hec verba ei heres esto vel ille ei fit heres. indirecta p verba: rogo volo vel mādo vt restituas ⁊c. sꝫ p ista vba alteri moreret: nō pōt dici directa ⁊ pupillaris substitutio: imo vr itellectus fuisse: ꝙ mr filio ab itestato succederet ⁊ ab itestato hereditatē restitueret substituto. Itē dicendo sine liberis appebat testatorē puberi substituere voluisse: vñ fideicōmissarie non pupillares intelligi debebant substitutiones: ⁊ de filij ad inuicē ⁊ de pauperibus ad eos. Respondebatur pro parte executorum ⁊ pauperum: qḋ. s. dixi i glo. de facto ⁊ glo. i. qḋ. j. seq tur. Ad clarioꝛem aūt intellectū nota ꝙ substitutionū alia directa: alia idirecta siue obliqua. Directaꝝ alia vulgaris: alia pupillaris: alia exemplaris: alia breuiloqua. de qua pone exemplū. ff. de vulg. sub. iaꝫ hoc iure. s. cū testator dicit duos impuberes filios mihi heredes instituo. ⁊ eos inuicem substituo: habet enim hec breuia verba in persona cuiusqꝫ duas substitutiones vulgarem ⁊ pupillareꝫ alia compendiosa: de his prosequere vt no. s. e. rainu. circa pn. Sed ad vltimam ⁊ ad propositum veniamus. Cōpendiosa que fit his verbis: quādocūqꝫ filius me⁹ decesserit vel sine liberis decesserit filia sit heres: hec si fiat a milite: siue fiat puberi siue pupillo iure directo valet quandocūqꝫ decedat institutus: sicut vba sonāt. ff. de mi. test. l. in fraudē. §. miles. ⁊ l. miles ita heredeꝫ. §. i. C. d tes. mi. l. testō. hoc verū nisi miles hāc substitutionē filio fecerit: cuius mater est i medio. quo casu valebit iure fideicōmissi: si iaꝫ factus pubes fili⁹ decedat. C. d imp. ⁊ alijs sub. l. precibus. Si autē paganus eā per superiora fecerit verba: ⁊ pupillus ille institutus in pupillari etate decesserit: iure directo admittit substituta. vbi aūt iam pubes factus moritur: substitutio oīno extinguit: ⁊ venientes ab intestato succedūt i totū. ff. de vul. sub. l. his verbis. ⁊ l. in pupillari. ⁊ l. centurio. Si aūt testator sic dixisset: quandocūqꝫ decesserit filius. vel sine liberis decesserit filiaꝫ substituo: vl volo ꝙ ei filia succedat tunc licet directe nō valeat: valet tm̄ idirecte iure fideicōmissi. ff. ad treb. sceuola. ⁊ l. heredib⁹. C. de insti. ⁊ sub. generaliter. §. vlti. h viso satis patet ꝙ hec substitutio que forte compendiosa dici pōt: admittit substitutos iure directo: ex quo instituti decesserunt i pupillari etate: si post pubertatē decessissent tunc potuissent locum habere matris allegationes.

m Trebellianice: ergo qꝛ substituti veniūt iure directo: nō fideicōmissario: nō hꝫ locū deductio trebellia. argue p cōtrariū: ꝙ si locus esset fideicōmissarie substitutioni. bene detraheret trebellianica: lꝫ essent paupes substituti: lꝫ ergo cesset falcidia in his que legantur pauperibus ad pias causas. C. de epis ⁊ cle. si qs ad declinandaꝫ. ⁊ C. ad. l. fal. auc. similiter. videt in trebellianica per hāc lraꝫ ad hoc. ff. ad. l. fal. l. i. §. ad municipiuꝫ. si enim cōditor legis i trebellianica id voluisset: sicut expressit de falcidia: ita de trebelliāica expressisset. de deci. ad audientiam ad hoc. j de priuil. si papa. ⁊ qḋ non ē sanctoꝝ patrū decreto. ⁊c. de trāsla. c. ij. ff. de pupil. l. de precio. In cōtrariū vr i auc. de ec. ti. §. si autē heres. ibi omni falcidia vacante. col. ix. Sed dixit Azo. in sum. de here. ⁊ fal. ꝙ trebelliana cōtinetur sub noīe falcidie. ergo nec trebelliana detrahi poterit: nam nil excipit qui oīa dicit: d ma ⁊ obe. solite. ⁊ satis vr terminari p dictū. §. si ꝯiungatur. cū. §. si qs i nomine vbi dicit hereditatē vel legatū: nec occurrit inter ista rō diuersitatis vñ idē ius cēsebitur. s. de transla. c. ij. s. de rescrip. inter ceteras. ff. de legi. non possunt. ad h fa. quod no. ala. Ber. ⁊ alij. s. de sepul. c. secundo vbi no. de relicto pauperibus

non detrabit canonicam ꝑ prima pte que placet facit: qꝛ legitima per pauperum institutionẽ filij nõ priuatur: nã qui vult exheredato filio ecclesiã heredẽ facere ali um querat ꝙ augustinũ. ⁊ deo ꝓpitio neminẽ inueniet. xvii. q. vlti. c. vlti. ⁊ sic ẽt no. accur. in. l. si quis ad declinandam. Item in ipsa. l. si quis ad declinandam. non erat quis institutus qui trebellianicaꝫ detrahere posset: nec ẽ per oĩa eadẽ rõ in vtraqꝫ: qꝛ si rogatus restitu ere non detrabit trebellianicam inuanũ fuit hec res: sed si testa toꝛ fecit multa legata: ⁊ inter alia quedam ad pias causas ⁊ si nõ detrabat de legatis ad pias detrabit de alijs: ⁊ sic non erit heres inuanum.

a ¶ Debite. de his quartis dic vt no. s. c. rainũ. in glo. no. qꝺ quartarum.

b ¶ Ecõtra. s. de filia ad filium

c ¶ Pupillares: que expresse fit p h verba: si filiꝰ meus decesserit infra tpa pubertatis filia sit heres: insti de pupil. sub. i. rñ. ⁊ expirat statim cum ad pubertateꝫ puenerit: vt ibi: fuit aũt inuenta hec substitutio: qꝛ cum multuꝫ prosit heredẽ habere: ⁊ pupillus testari non possit vtile fuit pupillis modũ inuenire ne decederent intestati: vt in pꝛe. l. insti. de pupil. substi. in prin. Idem dicimꝰ de exẽplari lꝫ exẽplaris differat a pupillari. in h qꝛ in ea necesse est certas personas substitui. C. de ipu. ⁊ alijs substi. l. humanitatis.

d ¶ Facienda: vide qꝺ est. j. vt substitutio ⁊c. postea videas dũ modo ⁊c.

e ¶ Verbis: dixit testatoꝛ: si sine liberis decedat alteri moria tur sed istud verbuꝫ sine liberis certũ est qꝺ non designat certã etatẽ. nã ⁊ añ pubertateꝫ ⁊ post filiꝰ ⁊ filia sine liberis mori possunt ergo pꝫ ꝙ substitutioni pupillari bene conueniũt vba: im mo maxime pupillari: cũ tunc liberos hr̃e non possit: ⁊ vide ꝙ expressa vulgaris hꝫ tacitaꝫ pupillarẽ: dũmodo psonis conueniat. ff. de vulga. substitu. l. iiij. multo potius verba q̃ sapiunt pupillarem vt hic ad pupillarẽ sunt referenda: ⁊ sic ꝓbatur ꝙ no. accur. C. de ipu. ⁊ alijs sub. l. precibus. in glo. pe.

sive partis iure nature debite[a] facienda ipsis pauperibꝰ bona omnia deferuntur. Premisse namqꝫ substitutiones facte de filio ad filiã econtra[b]: ⁊ de illis ad pauperes directe debent intelligi pupillares[c] cum in substitutionibus semper sit interpretatio facienda[d]: dũmodo sicut in casu proposito earum verbis[e] ⁊ personis[f] cõueniat institutis: vt substitutio directa intelligatur potius quam obliqua[g]: quãquam directa interdũ[h] ad fideicõmissum ex causa trahatur. Licet[i] autem filius testamẽto suo matrẽ portione iure nature debita priuare si posset[k]: pater tamen in testamento qꝺ filio impuberi facit potest[l]: nã testamentum huiusmodi pupillare paternuꝫ vel paterni pars potius est censendum[m].

Idem.

¶ Superioꝛ habet consentire religiosis deputatis executoribꝰ ⁊ pluribus executoribus datis vno moꝛtuo, vel in remotis existẽte vnus officium executionis exercebit ne impediatur testatoris volũtas nisi aliud per testatoreꝫ disponeretur. h. d. ẽm zen.

Religiosus[n] executoꝛ ab ali quo[o] in sua volũtate vltima deputatus nõ potest. Cum velle vel nolle non habeat[p]: huiusmodi officiuꝫ[q] suscipere uel exequi: nisi a superioꝛe suo petita super hoc licentia ⁊ obtenta[r]. Sane[s] pluribus a testatoꝛe simpliciter[t] executoribꝰ deputatis. Uno eoꝛuꝫ moꝛtuo[u]

f ¶ Personis: qꝛ vterqꝫ ipubes erat ⁊ añ pubertatis tpa decessit: vt. s. vidisti.

g ¶ Obliqua. s. directa vel fideiussoꝛia.

h ¶ Interduꝫ: vt. ff. ad trebel. l. scevola. ff. de vulga. substi. l. cẽturio. §. vbis. C. de impu. ⁊ alijs sub. l. precibus.

i ¶ Licet autẽ. respõdet obiectioni que fieri posset ex eo ꝙ filius non põt matrem priuare de portione: ergo portio illa matri debetur non substituto.

k ¶ Posset. C. ad tertul. l. matri. sed illud locum hꝫ vbi filius testatur vel decedit ab itestato: hic istis filijs non succedebant pauperes ex testamento suo: sꝫ potius ex paterno: vt sequitur

l ¶ Potest: est expressum. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. i. vbi dicitur ꝙ mater non impugnat testamentum ꝙ pater filio fecit querela inofficiosi.

m ¶ Cẽsedũ. aut i p. l. ⁊ isti. de pu. sub. §. liberis. ff. de vul. ⁊ pu. sub. q pl'res li. i fi.

Religiosus. Sunt due partes: secunda ibi: sane. Prima ponit dictuꝫ cuius rationem reddit ibi: cum velle. Secunda ibi vno eorũ themate diffinit casuꝫ trimẽbꝛeꝫ ⁊ rationẽ reddit ibi ne volũtatẽ ⁊ casuꝫ excipit ibi nisi. Do. Emanauit ad declarationẽ decre. s. eo. tua. ⁊ eoꝝ que plene notat guil. i spec. de istru. edi. §. nunc vero. v. sepe etiam queritur.

n ¶ Religiosus intelligam indistincte siue sit monachus vel regularis canonicꝰ mendicans vel non: ⁊ de claustralibus intelligo in quibus sequens ratio locum hꝫ. Sed quid de minoꝛe. xxv. an vel de muliere: nũquid possunt deputari executores: ⁊ qꝛ maioꝛ. xvij. annis põt procurare negocia. s. eo. li. de procu. qui generaliter i fi. videt ꝙ possit eẽ executoꝛ. Cõtra. qꝛ nõ habet psonã stãdi i iudicio. C. de ꝓcu. exigendi ad hoc. s. de eta. ⁊ q̃. c. indecoꝝ. C. de legi. tu. l. vlt. Idẽ de femina. ff. de procu. l. neqꝫ femina. C. e. l. aliẽaꝫ. ff. de re. iu. l. ii. iij. q. vij. §. tria. Quic quid sit de iure ꝯsuetudo optima interpres leguꝫ habet ꝙ tales exequi possint: ad hoc facit h decre. Io. an.

o ¶ Aliquo: clerico vel laico.

p ¶ Nõ hẽat. s. de ele. quoꝛũdã. ⁊. c. si religiosus. xij. q. i. n̄ dicatis. j. e. pri. c. vlt.

q ¶ Officium: hodie rõneꝫ huiꝰ officij oꝛdinariꝰ loci exigit a religiosis ẽt exẽptis: ⁊ si circa id deliquerit illos punit: vt in de. eo ti. religiosus.

r ¶ Obtenta: ergo tunc põt: misericordie enim ẽ tale officiuꝫ. lxxxvi. di. nõ satis: sꝫ videbat ꝫ p. c. xvi. q. i. monachi: de postula. c. i. vbi df duo regri. s. ꝙ exposcat vtilitas mõasterij. ⁊ ꝙ abbas iper: ꝑ ista pte faciebat decre. tua. s. e. titu. ⁊ extrauagãs Io. fran. de qua fuit tracta pri. decre. vbi qdã frater pdicatoꝛ fuit executoꝛ: hoc expeditũ est.

vel in remotis[x] agente: aut id exequi forte nolente. Ne voluntateꝫ testatoris impediri vel nimium differri cõtingat[y]: poterit alius. Ni si testatoꝛ aliud expꝛesserit[z] officiuꝫ executiõis iniũcte libere adiplere[⁊].

Rubrica De sepulturis.

Bonifacius. viij.

¶ Cũ prohibeat pactũ de sepultura eligenda nõ obstãte pacto de sepultura eligenda vel electa nõ mutãda sepeliendus est quis vbi alias erat de iure sepeliendus: ⁊ alias sepultus cũ oĩbꝰ sepulture obedientibus restituendus est: alias pena incurritur hic cõtenta. h. d. ẽm Zen.

Animarũ periculis ⁊ scandalis que frequẽter ex his prouenĩũt: obuiare volentesꝰ uniuersis religiosis ⁊ secularibus clericis cuiuscunqꝫ status vel conditionis existãt: in virtute sancte obedientie ac sub interminatione maledictionis eterne[ꝫ] districtissime prohibemꝰ: ne aliq̃s ad vouendum iurandum vel fide interposita: seu aĩs promittẽdum[a] inducant vt apud eoꝛũ ecclesias sepulturam[b] eligant: vel iam electaꝫ ulterius nõ immutent ¶ Nos. n. si secus actũ fuerit electionem taleꝫ decernimus nullius penitus existere firmitatis. Statuentes vt hi qui sic elegerit nec apud sic electas ecclesias vllatenus sepeliri: nec alibi: nec contra uotum iuramentum aut promissum huiusmodi a se factum materiam habeant veniendi[c]: possint eligere[d] sepulturam:

s ¶ Sane: hoc tractabat idẽ guil. in eo. §. sed si alter cum v. seq.

t ¶ Simpliciter: sine clausula: vt ipsi vel eoꝛum alter vel ꝙ si nõ oẽs alias non esset questio.

u ¶ Moꝛtuo. no. ex lra ꝙ moꝛtuo executoꝛe eius officiũ nõ transit in heredeꝫ vꝫ enim industria ⁊ amicitia eius electa: ad h. s. de offi. dele. c. vlti. ff. ꝓ socio. l. actio. §. moꝛte. ff. manda. l. mandatum i fi. qdaꝫ dicebãt tale officium trãsire i heredẽ executoꝛis p. l. ff. de ali. ⁊ ci. leg. l. cũ vnus. ⁊. l. a filio s̃pn. ⁊. l. alimenta. i principio Alij distinguebãt. an res esset integra vel non: sic. s. de ele. i causis. C. manda. l. mandatũ. Nõ autẽ dixi nõ transire i heredeꝫ: verũ ẽ nisi testatoꝛ expꝛesserit: sic ⁊ de cõpromisso dicimus. s. de arbi. c. vlti. qd aũt tunc fiet: dixi in glo. vt quia.

x ¶ In remotis: si ergo non multũ distat vocabitur: ⁊ si in termino assignato non venerit procedet socius sine illo: si aũt remotus est nec vocabit sic ⁊ in electionibꝰ: de ele. qꝛ pp. ⁊. c. cũ iter vniuersas. ⁊. c. ꝙ. sicut.

y ¶ Contingat: si. s. ne se. va. c. vno ad fi. de offi. dele. si is. cui.

z ¶ Expꝛesserit: vt qꝛ vetuit: ne alter sine altero procederet. Aliud est ergo tacere: aliud expꝛsse vetare: ad hoc de bap. maiores. j. de reg. iu. is q tacet. Quid ergo tũc fiet ex quo alter non vult exequi vel mortuus est testator sibi prouidet illud suabitur. aliogn eps exequat. s. e. si heredes. ⁊. c. tua. quid si abbas sancti ꝑuli datꝰ ẽ executor ⁊ moꝛtuꝰ est: nũqd hoc officiũ trãsibit ad successorẽ: vꝫ distinguẽdũ: an fuerit ꝓpriũ nomẽ expressum nec ne. s. de offi. delega. qm̃. qꝺ satis posset dici in extraneo: sed in ꝓpinquo vꝫ ꝙ lꝫ nomẽ nõ fuerit expressum: tñ affectione psone hoc factũ fuerit: vñ nõ transeat ad successorẽ: ad hoc. xij. q. iij. põtifices. de testa. requisisti.

⁊ ¶ Adimplere: est si. s. eo. lib. de ꝓcura. si duo. §. sane. ⁊. ff. de admi. tu. decreto. §. vlti. ⁊ ẽ in his spãle fauoꝛe testantium causaꝝ ⁊ pupilloꝝ.

Animarum. Prima pars ponit inhibitionem ⁊ decretuꝫ ibi nos eni. Scõa ponit eligẽteꝫ ibi: statuentes. Terna ponit indu cẽtẽ ibi: si vo ⁊ penã aggrauat i fi parẽtẽ ibi ꝙ nisi. Do. Emanauit: ad suppletionẽ decre. s. de pac. pleriqꝫ. ⁊ pp ea q̃ ibi. i fi. no. ho. dicens quot ⁊ q̃toꝝ aĩas ꝯstitutio h astringit. Nã quasi oẽs sibi talia attrahũt ⁊ tales alliciũt: vt infirmitati q̃ ꝯtigit medicos q sanare debuerãt isfirmari.

ꝫ ¶ Volẽtes: ad hoc. s. de offi. lega. officij.

ꝫ ¶ Eterne: hodie trãgressores excõicati sunt ipso iure: nec absoluunt ab alio q̃ a papa: nisi in mortis articulo per de. de penis. cupientes. i fi. que reseruat etiam penas infra positas.

a ¶ Promittendũ: nõ enĩ facit deꝰ differẽtiã iter ista. xxij. q. v. iuramẽti.

b ¶ Sepulturã: cũ enĩ hoc sit spũale: pactũ interuenire nõ debet. i. q. ij. ꝙ pia: de pac. pactiones. Sumitur aũt sepultura multis modis quod dic vt no. xiij. q. ij. §. Itẽ queritur. ⁊. s. e. c. pe.

c ¶ Veniendi. lꝫ non teneat principale tenet accessorium quo ad quid ⁊ est spãle: ad idẽ de iureiur. debitores. vbi de hoc. ⁊ eo. ti. cũ contingat.

d ¶ Eligere: punitur ergo in quo deliquit. de tempo. ordi. litteras. de his

que fiunt a ma.par.ca.quesiuit.

a ¶ Apud quas.s.vbi sūt maiorꝫ suorꝫ sepulchra.xiij.q.ij.ebron.cū.c.se. ⁊.s.e.c.in prin.quod de intestato debet intelligi. Quid si ecclesia ista de qua promiserat sit illa in qua abintestato sepeliri debebat: declarari debuisset: quia si dicamus ꝙ ibi nō debeat sepeliri: vbi ergo sepelietur? ⁊ lfa dicit non apud illas ⁊c.vñ. posset dici: ꝙ ibi sepelietur non obligatiōe ꝓmissionis: sed ꝓtēte iuris: sicut cum ex duabus seruitutib⁹ remittitur altera: altera remaneat: ad hoc de vsupal.ex tua ꝫ.ff.de fui.vr. prēdi.si domus tua. Jn ꝯrarium videt quod.s. dicit: nec apud electas ecclesias vllatenus sepeliri. preterea secundū hoc semper illi apud quos est sepulchra maiorum etiam ex electione vel ꝓmissiōe: qua ꝓuati erūt potestate eligendi habebunt obtentum: quod ēt non dz.xxxiii.q.v. hec imago.s.de procu.tue. .j.de re.iu.cum quid.

b ¶ Predictos: quos sic induxerunt: non ergo ꝓhibet decre.quin possit eligere: sed prohibet inductiones ⁊ promissiones.

c ¶ Corporum.s.e.ex pte

d ¶ Decendiuz: istud decendiū i restitutiōe corporis currit: ex quo petitum fuerit sed in restitutione rei credo ꝙ statim currat: ⁊ iō in rebus nō fuit additum si petantur. ista enī ꝓstō nō intendit minuere sed addere ad decreta. pleriqz. Sz ibi sine aliqua petitione vidēbat eos obligatos ad restitutionem: ista īponit tempus ⁊ penam.

e ¶ Faciendaz: non dicit cui ecclesie: credo qō ecclesie cui facta ē iniuria: vz apud quam sepeliri ōbebat: parochialis ecclesia iam habuit suam canonicam: ⁊ sic nō ob.j.c. prori. que in alio casu loquitur. si ergo ipsa eadem fuerat ecclesia dimissa cui solueretur pena vnde

sed cōtradictione quacūqz cessante sepeliantur oino apud illas ecclesias: apud quas[a] sepeliendi de iure fuissent: si als sepultura non electa forsitan decessissent. ¶ Si vō ijdē religiosi vel clerici ꝑdictos[b] ī suis ecclesijs vel cimiterijs ꝓsumpserit sepelire ad restitutionez tam sepultorum corporum[c] si petantur quaz ēt oīuz que occasione sepulture illorū puenerit quomodolibet ad eos dez infra decendiuz[d] integraliter faciendaz[e] ipsos obligatos esse censemus. ¶ Quā nisi fecerit ecclesie ipse apud quas sepulti fuerint necnō ⁊ cimiteria earūdez: extunc eoipso sint: ⁊ tādiu maneāt ecclesiastico supposita interdicto[f]: donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria oīuz ꝑdictorum.

I Dem.

¶ Ecclesie dimisse non debet canonica portio sed parochiali ⁊ pluribus si sunt plures. Et in loco etiam min⁹ religioso pōt noua eligi sepultura.h.d. fm zen.

QAm quis cuius maiores sunt soliti sub antiquo in aliqua ecclesia sepeliri[g]: ea dimissa eligit alibi sepulturam: canonica portio dimisse nō debetur ecclesie: sed illi dū taxat[i] in qua ille officia consuevit audire diuina ⁊ ecclesiastica recipere sacramenta. ¶ Cum ab eo qui duo habet domicilia[h] se collocans equaliter in vtroqz ī loco tertio eligitur sepultura: domiciliorū ecclesie habebunt inter se diuidere[l] cānonicam portionem. ¶ Si quis[m] antiqua dimissa nouā etiam ī loco minus religioso elegerit sepulturam electionez huiusmodi licz iura supboc videantur esse diuersa nequa-

quā volumus impugnari.

I Dem.

¶ Translatio persone ad certum locum facta ad tempus ecclesie ius sepulture nō aufert ⁊ mulier mortua cuz viro vltimo sepelitur.h.d. fm zen.

I S qui hz domicilium in ciuitate vel castro qñqz ad villaz ruralem se transfert recreationis cā: vel ut ruralia exerceat in eadē si nō electa sepultura decedat ibidez: nō in ecclesia dicte ville: sed in sua parochiali: vel in ea potius ī qua maiorum ipsius ab antiquo[n] sepultura extitit: sepeliri debebit. ¶ Dūmodo absqz periculo ad ipsam valeat deportari[o]. ¶ Mulier[p] autez q̄ plures viros habuit successiue: si sepulturam non eligat[q] est cū viro[r] vltimo cuius domicilium retinet ⁊ bonorem[s] tumulanda.

I Dem in eodem.

¶ Ex cōsuetudine pōt pater ꝑuberi eligere sepulturā: pubes autez eligit per seipsum.⁊.h.d. fm zen.

I Jcet pater minores filios qui nequeunt antequā ad annos pubertatis[t] perueniant eligere[v] sepulturam possit si consuetudo[x] terre id hēat quo voluerit sepelire.

¶ Hoc tamen nō pōt vbi cōsuetudo huiusmodi nō habet: sz sūt cuz suis maioribus vel in parochiali[y] ecclesia tumulādi. ¶ Quāuis[z] aūt filiusfamilias[x] absqz ꝓris assensu sibi possit libere eligere sepulturaz[?] pro anima tamen sua preter ipius assensum nisi peculium castrense[ꝫ] aut quasi castrense[a] habeat aliquid iudicare[b] non potest[c].

I Dem in eodem.

I Squi. Sunt duo victa scōm ibi mulier. ¶ Prima soluit dubiū ⁊ solutionē moderatur ibi dūmodo. Do. Nō electa: alias nō esset questio: quia apud illā sepeliet.s. pri.c.i fi.

n ¶ Ab antiquo: Quid vices auus pauus ⁊ alij ab antiquo sūt sepulti in aliqua ecclesia pteligit sepulturaz in alia: ⁊ ibi sepultus est: filius decedēs ītestat⁹ sepeliet in sepulchro patris vel i sepulchro aui ⁊ aliorū: ⁊ intelligo vt bñ ꝓcedat dubitatio: ꝙ pōt sepeliri cōmode in vtroqz ꝓ vtraqz pte inuenies tertū.xiij. q.ij.ꝗ.ioseph.⁊.ꝗ.ibi econtra. qui alias est.ꝗ.p istam litteram quam etiam habemus.s.c.p ri.in pn.satis videretur habendam rationem antique sepulture aui paui ⁊ alioꝫ poti⁹ q̄ paterne: ad idem.s.e.c.i.in prin. ⁊.c.fraternitatem. vbi dicit patrum aliorumqz parentum copulatiue dictum. quasi non sufficiat patrem ibi fore sepultum Jtem viuente patre sepelitur in sepulchro aui.j.c.pri.

o ¶ Deportari: simile.j.eo.c. vlti. imminens ergo periculuz immutat ius cōmune: vt hic vides ad idem.s.eo.li. de procu. si duo.ꝗ.sane.

p ¶ Mulier: hic terminatur qō no.hu.⁊ io.xiij. q.ij. vnaqqz.

q ¶ Eligat: eligere enim potest cum quo voluerit: vel cum nemine sepeliri.s.eo.de vrore.

r ¶ Viro: si verus vir fuit.ff.ad munici.de iure.ꝗ.fi.

s ¶ Bonorem. ff.ad munici. .l.filij.ꝗ.i.

L Jcet Quia zez. summat quo ad titulum vt in rubro. sed non quo ad ter. Unde posset addi ⁊ pro anima non legat sine assensu ꝓris bona non castrensia: ⁊ sunt due ꝓres. que per se patent. Do. Emanauit ad declarationem decre.s. eo. de vrore.ij.xii.

t ¶ Pubertatis.s.xij.an.ī muliere.xiiij.in viro. quod dic vt supra dixi ō testa.

u ¶ Eligere: sicut nec alias testari.ff.de testa.qua etate alias ī q̄.ii.q.vi.ꝗ.diffinitiua.circa princi.C.quando prouo.non est ne.l.ii.

x ¶ Cōsuetudo: sicut ergo consuetudo dat iurisdictionez ⁊ ius eligendi prelatū ō fo.compe.cum contingat.de causa posses.cum ecclesia. sic etiam dat ius eligendi sepulturam: vt hic vides.

y ¶ Vel in parochiali: hic est disiūcta: nunquid ergo datur electio. quod videt.j. de regu.iur. in alternatiuis.cum suis concordantijs.econtra videtur ordinē scripture seruandum.xliij.distin.sit rector. ad fi.s.eo.lib.de elec.si quis iusto.ꝗ.i. ⁊.s.de preben.mandato.⁊ hoc tutius: ad hoc.s.c.prori.nec semper in alternatiuis est electio. vt dicam in pre. regula in alternatiuis: consuetudo tamen habet ꝙ parentes/vel amici tales sepeliunt in altera q̄ volunt.⁊ grauc videtur puerum viij.dierum semper in antiquis tumulis solēniter sepeliri.

z ¶ Quamuis: de hoc tractabat hosti.i sum.huius ti.ꝗ.⁊ apud quaz.ꝗ.si vō ís.

⁊ ¶ Filiusfamilias: maior tñ pubertate: ⁊ ē huic fi.s.e.li.ō pc.q generaliter.ꝗ.i.

? ¶ Sepulturam: quia electio refertur ad id tempus quo solutus est a patria potestate. ad hoc.s.eo.de vrore.i.responso.

ꝫ ¶ Castrense.s.quod a parentibus vel cognatis in militia degentibus donatū ē vel quod ipse filiusfamilias ī militia acqsiuit: qō acquisiturus nō fuisset nisi militasset .ff.de castren.pecu.l.castrē. a ¶ Quasi castrēse. vt qō acqrit filiusfa. aduocatus ī postulādo. nā ⁊ ipsi aduoca ī militāt. de aduo.diuer.iu.l.aduocati.

b ¶ Judicare.i.in vltima voluntate relinquere: iudicium enim hic sumit ꝓ vltima voluntate: ⁊ alter multis modis. quod dic vt dicam.j. de reg.iu.in iudicijs.

c ¶ Non potest.ff.de donationibus causa mor.l.tam bis.

parochijs: vt eadē ratione ille due diuidant quartam.

l ¶ Diuidere: si.s. de testa.relatum.ij.ad fi.

m ¶ Si quis. hic terminātur que no.xiij.q.ij.ꝗ.at illi alias incipit nunc queritur ⁊.s.eo.fraternitatem.⁊ approbat opinio Lau. Vincen. Joan.⁊ Ostir.reprobata opinione Hug. Ala.tan.⁊ Ber.quā ēt Do.magis videbat iuri cōsonā.

Religiosi Summak: vt in rubro fm zen. sed istud summariū procedit fm suum intellec. sed ego sequor intellectum fm Jo. an. fm quē pōt fit summari: Religiosi sunt sepeliendi in suo monasterio nisi in remotis moriantur. h. d. ⁊ ponit dictuz cui⁹ rōnē interserit ibi: cū velle. Et exceptionē pmittit ibi nisi. Do. Emanauit: ad declaratione eoꝝ que no. Jnno. ⁊ host. s. de excess. pla. nimis iniqua. ⁊ Hosti. s. e. ti. de vrore ⁊ approbatur opi. Jnnocē. reprobata opinione. hosti.

a ¶ Cōmode. no. rōne incommoditatis id pmitti: qō alias nō permitteret: sic. s. e. ts q ite cā icōmoditatis alienantur res ecclesie. xij. q. ij. terrulas.

b ¶ Habeant: sic. s. tit. pri. c. vlti. cum suis concordan.

c ¶ Sepulturam: hoc tenebat inno. sed hostē. contra p ōcre. s. c. de vrore. s. q talis electio ad illud tps. s. post mortē refertur quo solutus est monachus a iugo vt ibi dicit de vrore. ad idē. s. c. pri. i. rñ. ⁊. hoc ēt probabat p decre. pre. de excess. pre la. nimis iniqua. ⁊ per decre. ō priuil. vt priuilegia: vbi dr q illi fratres eligunt sibi sepulturas ad primū rñdeo q lz vror vel filiusfa. sint in ptāte viri vel patris nō tamē in tm quin aliud habeāt ⁊ velle ⁊ nolle: qō si ē in monacho: ⁊ facit. s. de procura. qui generaliter. §. primo Ad decre. nimis. ⁊ ut pīlegia. dic q non loquuntur in veris religiosis: sed in his qui assumūtur in confraternitatem: vel intelligatur secundum istud. s. quando a monasterijs sunt remoti. Jo. an.

d ¶ Discretioni Primo inhibet. Secūdo pcipit ibi: imo. Do. de cre. est greg. ir. decisa. de extraua ganti sua q incipiebat: grauamen nobis: prout ibi pz ex q̄rela archiepi ⁊ capituli pisani peruenit ad papam. q predicatores ⁊ minores predicabant decimas ex pcepto nō ōberi: scribit greg. vt sequit hodie prouisum est cōtra oēs religiosos quib⁹ nō competit recipere decimas vt in cle. de penis. cupientes. ij. rñso. Jo. an.

¶ Religiosi nisi multū remoti a monasterio nequeunt alibi eligere sepulturam. h. d. fm Zen.

Religiosi: nisi a pprijs monasterijs adeo forsitan sint remoti: q ad ea cuz moriuntur ꝛmode portari nō possint: nequeunt cum velle vel nolle nō habeant[b] sibi eligere sepulturā[c]: sed sunt apud sua monasteria tumulandi.

Rubrica de decimis.

¶ Regorius nonus fratrib⁹ predicatoribus ⁊ minoribus.

¶ Populus vt ecclesijs iura debita psoluat est in pdicationibus ⁊ alijs exhortandus. h. d. fm zen.

Discretioni vestre mādam⁹ districtius inhibentes: ne talia que audientes a decimarum[d] seu aliarum[e] rerū ecclesijs debitaruz solutione retrahant. vel alias animas[f] corrumpāt audiētium in sermonibus[g] vestris vel[h] alibi proponere decetero psumatis. Immo verbo ⁊ opere in formetis cosdē: vt ad solutionē pdictorum prompte voluntaris[i] animo sint intenti.

¶ Alexander quartus.

¶ Priuilegium decimas nonalium concedens: non includit decimas nonaliuz per alios possessas tēpore impetrationis ⁊ loca tantū includit vbi pcipiebantur antique ⁊ ad portionem antiquā. h. d. vsqz ad. §. statuimus. fm Do.

Statuto ppetuo ōclaramus[k] q indultum illud apostolicuz quod plerisqz cōceditur: vt nonaliuz decimas pro ea portione percipere valeant: qua veteres eos contingunt[l] ad illas nonaliuz decimas quas tempore[m] illo: quo ipetratuz vel obtentum extitit hoc indultuz: alij possidebant[n]: cū de hoc in ipso mentio nulla fiat: nullatenꝰ se extēdit: nec ad alias[o] etiaz nisi in his tātum locis vbi veteres tunc quādo dictum indultum impetratum fuit ipsi impetratores habebant: ⁊ pro ea[p] solummodo portione qua ipsi tempore impetrationis huius mōi percipiebant antiquas. ¶ Statuimus[q] preterea q idē indultum obtētū ab his q tpe ipetratiōis totaliē veteres pcipiebant decimas: ultra medietatē[r] decimarū nonaliuz nullatenus extendatur: qs[s] non est ueri simile si nunc de plena ⁊ itegra perceptione veterum fuisset expressuz q apostolica sedes pariter ⁊ similiter nonaliū decias i tā graue parochialiū ecclesiarū dispēdium indulsisset: quodqz ratiōe talis indulti si timini ⁊ tollit fiscus quod non accipit christus: vt in predicto. c. maiores.

f ¶ Alias: alias aſos: ad hoc. s. c. quāuis. de na. er. li. ven. c. vno.

g ¶ Sermonib⁹: tale officiū pīlegiatū est: de sta. mona. qō dei timoreꝝ.

h ¶ Vel alibi: puta in collationibus disputationib⁹ vel in cōfessionib⁹ i q bus iniungere debent cōfitentibus q aliena restituant. qr non dimittitur peccatum ⁊c. j. de re. iuris peccatum cum suis concor. ⁊ hoc faciendo licite ab excōicatis elemosynas recipiūt: ō sen. excō. cum voluntate. priuilegium ergo illud meremur amittere: cōtrarium suggerendo. xij. q. iij. priuilegium. cum suis similibus.

i ¶ Voluntatis: voluntarium militem sibi eligit xps. xv. q. i. non ē quod cuiq̄. xxxiij. q. v. tunc saluabitur. alias incipit qui stitit in fi.

¶ Statuto. Hic Alexander in prima parte ponit quasdam declarationes circa illas indulgentias in quibus conceditur aliquibus: vt nonalium percipiant decimas pro ea portione qua percipiebant antiquas. Et a quibusdā ex ipsis declarationibus duos excipit ordines: hic vsqz ad. §. vbi ibi prouidet parochiis pauperibus: quarū decime alijs debentur vsqz ad. §. sane. tertio prouidet circa decimas recipiendas vel non de manibus laicorum vsqz ad. §. diocesani. quarto prouidet circa decimas soluendas a religiosis: ⁊ circa diocesanorum potestatem super his vsqz ad. §. nec p eo. vbi statuit nonaliū decimas religiosis nō accrescere qui antiquas ō laicorum manibus habuerunt.

k ¶ Declaramus: no. qr hic alexander non statuit ius nouuz: sz antiquū ō clarat vnde primū dictū hēbam⁹ casuz. j. ō. priuil. c. añpe. qō īcipit dudū

l ¶ Contingūt: forte priuilegio vel ꝛpositione vel feudatiōe vel pscriptiōe vel receptiōe de manib⁹ laicoꝝ. vt dicit in fi. vel alio quocūqz modo iure cōi non reperire simpliciter q debeatur certa pars nisi forte in ēpo q iure cōi petit quartā. s. de offi. ordi. cōquerente de prescriptio. de quarta.

m ¶ Tempore illo: sic in his inspicitur date tēpus. ad idē. s. de rescrip. tāte. ⁊. c. si eo. tempore. eo. li. de elec. dudum. i. vbi de hoc.

n ¶ Possidebāt. iure suo tāq sibi debitas. tūc nō debet illis obesse pīlegiuz hoc tacito ipetratū. s. de pīuil. dudū. Itē pōt dici si bona fide possidbāt. sed pprietatē iuris nō habebant vt sola bonefidei possessio vires pīlegij ipediat. Si autē eēt violenta vel malefidei possessio. vires pīlegii si impediret fm Jnno. ⁊ hosti. q hoc no. i pre. decre. dudū allegant de rest. spolia. grauis. de prescri. i. c. vlti. de vo. inter. vi. ⁊ vro. ⁊ si necesse. ob b ēt ibi dicunt q si abbas impetrat priuilegia exemptionis pro se ⁊ capellis sibi subiectis: q si aliqua capella sua ab alio monasterio bonafide possideatur: impedientur vires priuilegij: alias non: p eadē iura. Jo. an.

o ¶ Nec ad alias: secūda declaratio. pone debebak mihi medietaz decīaꝝ antiquoꝝ pdioꝝ certe parochie: ipetraui vt pciperē p ea pte nonaliū p q ⁊c. tpe ipetratiōis nō in tota parochia sed solū in certa pte. pōe citra riuū p cipiebam ptē illā decimaruz in illa solū pte recipiā nonalia nō i vlteriori.

p ¶ Et pro ea. tertia declaratio: pone debebak mihi dimidia decimarū certe parochie: sed nō dabak nisi tertia: impetraui priuilegia de nonalibus p ea pte ⁊c. solam terciam in nonalibus habeo.

q ¶ Statuimus. Priuilegiuz decimaruz nonaliuz limitatum ad mēsuram antiquorū nō pōt vltra dimidiā includere. fallit in cistersiensib⁹ ⁊ cartusien. h. d. vsqz ad. §. vbi aūt. Sequentur adhuc declarationes. Ad eaꝝ intelligentiaz scias. q aut ille qui impetrat tale indultum percipiebat integras decimas aut plus q̄ dimidiaz: aut dimidiā: aut minus i primis duobus casibus. s. cum integram vel plus q̄ dimidiam percipit: in antiquis pretextu priuilegij nonaliū solam habebit dimidiam: si percipit dimidiaz vel minus antiquorum tantundem percipit nonalium.

r ¶ Medietatem: nomine portionis dimidia continet. ff. ō. ō. si. nomē filiarum. §. portionis. ff. de vsūfruc. etiā.

s ¶ Quia: non est ratio.

a ¶ Cum non sit: diceret aliquis quare sit tam stricta interpretatio ⁊ aspera respondet. Io. an.

b ¶ De medietate: hñ ergo comprehendunt trib⁹ declarationibus ꝑme p̃ris: ſz istis duabus declarationib⁹ isti⁹. §. statuimus nõ cõprehẽduntur: ⁊ hoc intendit si ergo ꝓcipiant integrã vl plusq̃ dimidiã i antiquis: ⁊ i noualibus ꝓterea talis indulti tantũ dẽ habebũt. Do. io. an.

c ¶ Ubi. Priuilegiati sup decimis excipiẽdis ecclesiis parochialib⁹ gratijs assignare debent portionem pro debitis oneribus supportandis. h. d. vsq̃ ad. §. sane. Domi.

d ¶ Cõgrue: qõ dicit. s. de ꝓbẽ. ô monachis. xxi. q. j. c. j.

e ¶ Illarũ: ôcimarũ parochie sue.

f ¶ Onera. legatorũ nũciorũ se. ap. collectarum ⁊ si. ad idem. s. eo. lib. de preben. c. j.

g ¶ Sane Decime per laicos ante lateran. conci. in feudum recepte a religiosis per eos recognite in feudum. nõ pñt ipsis religiosis cõcedi sine diocesanorum cõsensu. h. d. vsq̃. ad. §. diocesi. Do.

h ¶ Assensu: laic⁹ habebat decimas q̃s religiosis donare volebat: fingebat se instr'm ab illis hr̃e in feudũ vt sic quasi restitueret ipas eisdẽ sine consensu epi sz talis fictio nõ pñerit. vt h vides.

i ¶ Lateranense: ô priuile. cũ ⁊ plantare.

k ¶ Perpetuo: sec⁹ si ad tẽpus: ⁊ concor. de his q̃ si. a prelatis cum aplica in si.

l ¶ Diocesani. Diocesani. compellunt religiosos exẽptos soluẽ ôcimas parochialib⁹ ecclesiis si non agatur ô rebus exemptis. h. d. vsq̃ ad. §. ceterum. Do.

m ¶ Exẽptis. i. ipsis decimis: vel decimis exemptorum prediorum.

n ¶ Ceterum. Religiosi ẽt exempti de possessiõibꝰ acqsitis et acquirẽdis parochialib⁹ soluere ôbẽt decimas si priuilegiati fuit. hoc. d. vsq̃. ad. §. nec pro eo. Do.

o ¶ Iure. s. e. ex pte. i.

p ¶ Nec Ex donatione laicorum habẽtes decias antiquas nouales superuenientes in eodem loco nõ ꝓcipiunt. h. d. Do.

ue impetrati iam siue impetrãdi ô inceps non possit in noualibus que ammodo fient: vendicari ⁊ acqri vel ꝓcipi plus quaz medietas decimarũ ipsorũ noualiũ: etiam si amplius in veterib⁹ habebat: cum nõ sit[a] dicendũ asperum sed pium potius ⁊ benignum: si super decimis futurorum noualiũ: contra parochialium ecclesiaruz grauamẽ qõ ex districtione indulti huiusmodi possit accidere taliter obuiatur. ¶ Religiosos tñ cistercien. ⁊ cartusien. ordinum statuto ⁊ declaratiõe huiusmodi quantum ad hos duos articulos: uidelicet de medietate[b] decimarum noualium cõprehẽdi nolumus vel constringi. ¶ Ubi[c] autem ꝑ huiusmodi concessiones decimarũ parochiales ecclesias adeo grauari contingit: q̃ earũ rectores de ipsarum redditibus ꝯgrue[d] sustẽtari ⁊ cõmode iura episcopalia exhibere nõ possũt: puideat per locoꝝ ordinarios ⁊ ordinetur taliter: q̃ eisdez rectoribus tãtũ de illarũ[e] reliquat puentibus: q̃ exinde cõpetentẽ sustentationez habere ⁊ epalia iura soluere valeant: aliaqz onera[f] ôbita supportare. ¶ Sane[g] quãuis forte a religiosis exemptis ⁊ alijs fiant infeudationes de decimis detẽtis a laicis: ⁊ ijdem laici q̃ illas ab ipsis religiosis in feudum teneant recognoscant: non tamen licet religiosis eisdem post talem infeudationem vel recognitionem sic de facto presumptam huiusmodi decimas de manibus laicorum ipsoꝝ acqrere vel recipere absqz diocesanorũ epoꝝ assensu[h]. ¶ Illas autẽ decimas intelligimus posse taliter a religiosis de manibus laicorum recipi vel acqri: que ante lateran[i]. concil. ipsis laicis i feudu ꝑpetuo[k]. fuere concesse. ¶ Diocesani[l] vero parochialiuz ecclesiaruz ad requisitionẽ rectoꝝ earũdẽ ô ipsis religiosis super decimis quas hñt vel eos habere continget: que quidẽ alias ad ipsas spectauerũt ecclesias: nisi de rebus exemptis[m] agat exhibeãt iusticie complementũ. ¶ Ceteruz[n] ijdem religiosi tam exempti quam non exempti de terris ⁊ possessionibus acquisitis hactenus ⁊ ammodo acqrendis decimas integre soluant illis ecclesijs q̃bus eedem possessiones ⁊ terre prius fuerant decimales: nisi super hoc spãli iure[o] uel priuilegio sint muniti. ¶ Nec pro eo[p]: q̃ forte i aliquibus parochijs oẽs maiores decimas seu partez illarũ acqrũt de manib⁹ laicorũ: pñt pro eadẽ vel sibi portione: si de nouo postmodũ fiant noualia in eisdẽ petere vel ꝓcipe noualiũ decimas eorũdẽ[q] nisi alia rationabilis ꝑ quã hoc facere valeant causa subsit.

Rubrica de regularibus ⁊ trãseuntibus ad religionem.

I Ano. iiij.

¶ Si minor. xiiij. an. ingredit religionẽ in. xv. anno libere exit: nisi in ipso. xv. anno professiõem fecerit: vel habitũ professorũ receperit vel expresse ratã habuerit professionez prius a se factã: si autẽ per totũ. xv. an. portat habitũ: ubi non est distinctus: intelligit pfessus: nisi tãta sit i distinctio q̃ viuẽtes cum eis simili habitu induant. Si maior. xiiij. an. ingreditur: si portat habitum per annum quãtũcunqz sit indistinctus itelligit professus. In fine declarat qui sint habitus indistincti. Joan. and.

I S qui monasteriuz ãte. xiiij. annũ[q] vt monach⁹ efficiat ingredit[r] nisi eo ꝯpleto ꝓfessionẽ faciat i sequẽti[s] vel habitũ religiõis suscipiat: q̃ dari ꝓfitẽtib⁹ cõsueuit: seu professionẽ a se prius[v] factam ratam expresse[x] habeat: libere potest ifra ipsum sequentem[y] annuz ad seculum remeare. ¶ Quod si per totum sequentem annum in monasterio ꝑ manserit: vbi professorum ⁊ nouitiorum sunt habitus indistincti: professionem per hoc fecisse: vel si quã prius fecerat ratam habuisse videtur[z]: nisi tanta idistinctio ibi habit⁹ habeatur q̃ ⁊ professi ⁊ nouitij ac etiam alii communem[a] vitam cum eis ducentes: simili penitus habitu induantur. ¶ Qui vero post q̃rtum decimum annum[b] habituz religionis assumpserit: si per annum illum gestauerit: ex tunc religionez assumptam presumitur veraciter esse professus: vbi professi a nouitiis dissimilitudine[c] habitus minime distingnũtur[d]: etiam[e] si alij degentes cum eis similibus vestib⁹ coutãtur: quoniam cum iaz hic ad discretionis ãnos peruenerit: quid agat agnoscit[c] ac ideo susceptum discretionis tempore ordinem: postquã hunc anni probauerit spacio intelligitur firmiter approbasse. Sec⁹ autem in illo qui ante discretionis annos habitum induit regularem: cũ eorum que tunc agit plenuz[d] nõ habeat intellectuz. ¶ Distinctos quoqz seu dissimiles intelligimus esse habitus: siue nouitijs siue professis dissimiles vestes dentur: siue benedicantur cum profitentib⁹ conceduntur: siue etiam aliquid aliud[e] fiat per quod nouitiorum a professorum habitu discernatur.

A Lerander quartus ffribus predicatoribus ⁊ minoribus.

¶ Predicatores ⁊ miores: infra annum probationis quẽquam ad sui ordinis professionem recipe nõ pñt: qõ si fecerint recept⁹ alligat⁹ ñ est eorũ ordini: ⁊ ipsi a receptiõe ꝑ fessionis alioꝝ sunt suspẽsi: ⁊ puni-

q ¶ Nõrũdẽ: sicut enim ipsi laico nõ accrescebant noualia: vt. s. e. tua. i. sic nec ipsis religiosis q̃ a laicis perceperũt: ad idem. s. e. cum contingat. arg. s. j. ô in repa. c. i. So. ibi res a laico donata mutat naturã i nullius p̃iudiciũ: h̃ fieret p̃iudicium ecclie parochiali: ꝓd h. s. §. i. i fi.

II Sani. Prima ꝑs tractat ô ipubere monasterium itrãte seu ꝓgresso. Scõa ô pubere ibi: q̃ vo. Tertia declarat distinctionem hituuz ibi. distinctos. Pria distiguit an egrediatur añ fi. xv. an. an post. ⁊ primũ p̃m'ttit: sed tres casus excipit. Secũdum ꝓhibet ibi: qõ si sint hit⁹ idistincti sec⁹ si idistinctissimi. Secũda p̃ncipalis puberẽ ꝓfessuz esse dic. si p ãnũ tulit hitũ idistinctũ ẽt si sit idistinctissim⁹ ⁊ diuersitatz rõez reddit ibi: qm̃

q ¶ Annũ ꝯsumatũ: qz ñ sufficit icepisse qõ dic vt. s. eo. ad nfaz.

r ¶ Ingredit: h̃ tolle qõ est. j. libere potest.

s ¶ Sequenti. s. in. xv. sic. xx. q. j. illud.

t ¶ Vel repete eo ꝯpleto. ⁊c.

u ¶ Prius. s. añ. xiiij. an.

x ¶ Expresse: ⁊ sic reprobatuz est qõ ꝓio. no. xx. q. j. illud. ⁊ ber. s. e. significatuz. q̃ dicebant q̃ si ꝓfessionẽ fecerat an. xiiij. an. tacite ibi moram trahendo ꝑ. xiij. an. vt eã ratã hr̃e. arg. ô despon. ipu. lr̃as. ⁊. c. accessit ho. autẽ q̃ hãc vidit decre. i decre. significatuz tenebat qõ hic dr̃.

y ¶ Sequẽtẽ. s. xx. etatis sue.

z ¶ Videt. ecce ergo q̃rtuz casuz post. xiiij. annuz: ergo hñ hz ratã ꝓfessionem fcãz añ illud: ſz ñ eo ipso: sed nunc ô muz cuz lapsꝰ fuerit ãnus. xv. ⁊ i ipso portauerit habituz distinctum.

a ¶ Cõez. vt scrutentes capellãi ⁊ seculares clerici: ⁊ si hitus ille religiosus nõ cẽt: ſz forte secularium clericoꝝ id cẽt ꝑ epm corrigẽduz: ô test. c. ij. s. eo. sicut tuus Sz nunquid ꝯpellit talis pfiteri nõ ꝓtse: sed accusatiue: vt vel ꝑ fiteat vl exeat: vt. s. e. vt clerici.

b ¶ Annum. ad idẽ. s. e. ex pte.

c ¶ Dissimilitudine. patenti. in colore scissura vel forma: secus quo ad hunc casuz de alia latenti de qua loqt̃ h̃ finis: vt in cle. eo. titu. eos qui. ⁊ vide quod ibi no. i glo. lz ergo.

d ¶ Distinguunt: sed nonne ibi recipiẽdo hituz q̃ dat ꝓfessis vl tacite: ꝓfessus: vt. s. illud verus est q̃ñ distinct⁹ ẽ hit⁹ vbi ô ẽ non distinct⁹ sec⁹. vt h vides. ⁊ sic intelligas sane qõ no. ber. s. e. ex pte. in vlt. gl. ad fi. ⁊ ꝓbat idez s. eo. statuimus.

e ¶ Etiã si. pp h̃ aduersat illud q̃ vo qõ in p̃n. §. posituz est.

c ¶ Agnoscit. i. agnoscere dz.

d ¶ Plenuz: maior septẽnio in pubes itellectuz hz: ſz ñ plenũ vt h vides. mior ãt septẽnio ignorat qd videat. C. de fal. mo. l. i.

e ¶ Illud: vt q̃ denk a certis p̃sonis vel in certis diebus vl'sor mis.

Non solum. Duo principaliter facit. Primo ponit proemium siue causam cōstitutionis. Secūdo ibi vobis. ponit ɔstitutionem. In qua primo inhibet. Tertio ibi. ꝙ si forte ponit triplicē penā. Premitte ꝙ ingredienti religionē datur annus ad probandū regulā. xvij. q. j. Gonsaldus. Sed huic anno pōt ingrediens ⁊ recipiens renunciare ⁊ statim pfiteri. ȝ. e. ti. ad apostolicā. Sed istud vltimū hic probibetur in duabus religionibus. Do. ergo excipit decre. ista a regula quā habuisti. ȝ. eo. ad apostolicam.

a ¶ Et. ȷ. decisuʒ h fuit: q2 hēbat. ȝ. eo. ad aplicā. ⁊. c. statuimus.

b ¶ Zelū: quasi dilectionis feruorē: ad idē. ȝ. e. li. de re iudi. ad apostolicam. in prin.

c ¶ Expedit. de bap. maiores. ȝ. eo. li. de elec. cum expediat. ⁊. c. cum non deceat.

d ¶ Ratiōis: rō eniʒ q̄ a discretione pcedit nō dʒ deesse: est eniʒ oīum ṽtutuʒ mr̃ discretio. i. q. v. pñtium. ȝ. de of. custo. c. i.

e ¶ Subsequat: ad idē de deci. q̃uis. de here. cū ex iniuncto

f ¶ Pena. cōtrafaciens nō erit ppter hoc excōicat⁹: vt. ȝ. de iurepa. relatū. qd dic ut no. lxiij. di. salonitane de simo. sicut. ii. de sagit. c. vno.

g ¶ Annū: interdū inuenitur de biennio: interdū de triēnio: ⁊ de hoc dic ut no. xvij. q. i. gonsaldus. ȝ. eo. ad aplicam.

h ¶ Recipe pfumatis: qd ē ĩ fi.

i ¶ Transeat: sequebat in antiqua sicut de sua voluntate ⁊c. qd est infra: iste igit. d. qui sequtur. vsq3 ibi sicut: additus est p compilatores huius lib. ⁊ hoc ne aliqui crederent ꝙ talis non posset redire ad seculū q2 solum dicebat ad religionē ⁊c.

k ¶ Quod tamē: ad declarationē eius qd habes. ȝ. eo. consulti. ⁊. c. statuimus.

l ¶ Indicijs: vt si bñficio renūciauit. vl' de bonis pprijs ṽbo ⁊ re disposuit: vl' siṁib⁹ modis.

m ¶ Recipere. s. ad professionē infra annum pbationis.

n ¶ Uestro ordini: no. q2 pfessio tacite vl' exp̃sse facta ĩfra annū pbationis non obligat ordini: tñ obligat religioni. ut. ȝ.

endi pena que pro grauioribus culpis eis consueuit infligi. Jo. an.

Non solum: ⁊ infra[a]. Lʒ zelū[b] animarū habentes eas lucrari dño sollicite capiatis: quia tñ decet ⁊ expedit[c] vt conscientie puritati non desit iudicium rōnis[d]: ne vñ spiritualis profectus queritur salutis dispendium sub equat[e]. Uobis de fratrū nostrorū cōsilio ĩ virtute obedientie ⁊ sub pena[f] excommunicationis auctoritate presentium districtius inhibemus: ne ante annum[g] probationis elapsum qui est maxime in subsidiuʒ fragilitatis humane regulariter institutus: quēquam ad professionē vestri ordis seu renunciationem seculo faciēdā recipere[h]: nec constitutū ĩfra huiusmodi annū aliquatenus impedire: quominus infra ipsuʒ ad aliā religionē quā maluerit transeat[i]: vel nisi maior quattuordeciʒ annis existēs professus sit tacite vel expresse: aut euidenter constet illum vitam voluisse mutare: quod[k] tamen nō presumit: nisi clara probatione vel cōpetentibus indicijs[l] ostendatur: omnino ad seculum redeat: sicut d sua voluntate processerit: presumatis. Quod si forte contra hanc nostram prohibitionem quēquam recipere[m] presumpseritis decernimus euʒ q taliter recept⁹ fuerit nullatenus vr̃o[n] eē ordini alligatum: vosq3 a receptione quorūlibet ad pfessionē eiusdē ordinis fore ipō facto suspensos[o]: ⁊ insup[p] pene subijciendos: q̄ fratribus ipsi⁹ ordis p culpis infligi grauioribus cōsueuit[q].

Bonifacius octauus.

¶ Decretalis non solum extenditur ad omnes mendicātes. in alijs vero professio exp̃ssa religioni cui fit: tacita autem generaliter obligat ĩfra annum. h. d. fm zen.

Constitutionem innocentianā que prohibet conuersorum pfessionem recipi ante annū probationis elapsum: pie memorie Alex. papa. iiij. predecessor noster ad fratrū p̄dicatorū ⁊ minorū ordies dūtaxat declarauit[r] extendi. Unde nos paris similitudine rationis inducti[s]: declarationē eandē ad aliorū mendicātium ordines prorogamus[t]. ¶ In alijs autem religionibus[u] professio expresse vel tacite fieri potest licite[x] infra annū. Sʒ expresse emissa etiam seculari habitu non mutato[y] illi religiōi precise obligat quam profitens est professus: tacite vero facta infra[z] probationis annum per susceptionem habitus[⁊] qui profitentibus tantum datur: nō illi specialiter cuius habitus est susceptus: sed generaliter religioni alicui recipientem obligat[ꝯ] si etatis[ꝝ] apte sit: si sciens[a] et voluntarius[b] ac triduo[c] perseueret.

Idem parisien. capitulo.

¶ Bñficiū ĩgredientis religionē ĩfra annū pbationis exceptis casib⁹ hic exp̃ssis nō ē alteri ɔferēdū: iterim tñ dēbit p aliuʒ bñficiū ĩseruiri. h. d.

Beneficiuʒ illius. Jo. de san. q religionē ĩgredit: nō ē infra pbationis[d] annū alicui conferēdū[e]

o ¶ Suspensos: dixit hosti. ꝙ superior q nō peccauit pōt ipsum absoluere ar. de sen. ex. nuper. p ¶ Et insuper. nota ꝙ qs multiplici pena punitur. rō: quia altera per se nō sufficiebat: vt no. ȝ. de iudi. at si clerici. in fi.

q ¶ Consueuit: ipsa consuetudine inspecta. uel ordinationib⁹ q̄ sunt fm regulaʒ.

Constitutionem. Sunt due partes. Prima loqt de mēdicātibus secunda d non mendicantibus ibi. In alijs. Prima subdiuiditur quia facit duo primo ponit declarationē. Secūdo progationē ibi. vnde. Secunda ēt facit duo Primo ponit regulam quā distinguendo duo mēbra declarat. Primū ibi. sʒ expresse. Secunduʒ ibi: tacite: premitte qd habes in. c. precedēti. Do.

r ¶ Declarauit: eius declarationē hodie non habemus.

s ¶ Inducti. ȝ. de trāsla. inter corpalia. de rescrip. ĩter ceteras. C. ad. l. fal. l. vlti.

t ¶ Prorogamus: prima facie ista decre. uidet facere ad questionem qua querit an cōstitutio super cathedrā extrauagans bonifacij: que habetur in cle. de sepul. dudum: extendat ad alios mendicātes q̄ predicatores: ⁊ minores: ⁊ vr ꝙ sic per hanc litterā. Sed contrariū pronunciaui: ut dixi. ȷ. de reg. iur. que a iure: ⁊ ibi vide ⁊ decre. ista facit pro hac parte. Dico enim ꝙ hic bonifa. nō dixit declaramus sed dixit prorogamus. vnde lʒ eadē rō esset in alijs mendicantib⁹ q̄ in predicatoribus ⁊ minoribus: tñ cōstitutio illa nō extēderet ad illos nisi hic per bonifa. prorogata fuisset: vñ alex. declarauit: sed bonifa. progauit. ut vides: regule ergo ⁊ antiquo iuri standū est nisi ĩnquantū repimus recessum: vt in p̄dicta regula dixi.

u ¶ Religionibus. s. non mendicantium.

x ¶ Licite. in mendicantibus etiā pōt fieri. sʒ nō licite. ut. ȝ. c. proxi. dixi.

y ¶ Mutato: ad idē. ȝ. eo. sicut nobis. habitus enim non facit monachum: sed professio regule. ȝ. eo. ti. porrectum.

ꝫ ¶ Infra probationis: ergo de illa tacita que fit per lapsum anni nō loquitur h. de qua. ȝ. e. c. j. §. qui vero. ⁊. ȝ. eo. ex parte. in illa ergo non licebit: infra triduuʒ penitere: ut in ista non reperitur de illa statutum.

⁊ ¶ Habit⁹: hoc vbi nō distincti sunt habit⁹ pfessorꝝ a nouitijs: ut. ȝ. eo. c. i. dixi.

ꝯ ¶ Obligat: quo ad hāc obligationē ex tacita nō dicā differētiā inter mendicātes: ⁊ nō medicātes: ut. ȝ. e. c. pr. sʒ sicut exp̃ssa: q2 ille obligat illi religioni in nō mēdicātib⁹ solū religioni ĩ genere: vt ibi ⁊ hic.

ꝝ ¶ Etatis. maior. xiiij. in mare. xii. in femina.

a ¶ Sciens. secus si nō intelligēs. ut si furore laborat. ȝ. e. sicut tenor.

b ¶ Voluntari⁹: secus si inuit⁹. xx. q. ij. presens. ȝ. eo. cum virum.

c ¶ Triduo: terminata sunt varie no. ȝ. e. titul. ad nostrā: qdā dicebant ꝙ illud dispensatiue loqbatur: alij ꝙ illud spāle pp electionem: alij quod qnq3 ibi ɔcurrebant pp q̄ penitentia tridui locum habuit: pmū ꝙ sine deliberatione intrauit. secundū ꝙ illect⁹. tertiū q2 sine probatione suscepit habitū pfessorꝝ. quartū q2 p pe pueritiā. quintū q2 infra triduū penituit ⁊ hoc tʒ ibi gof. ⁊ recitat host. Uides ꝙ hodie ius esse cōe declarat. s. qd p professionē tacitā factā per receptionē habit⁹ professorū infra annū probationis quis nō obligat nisi triduo pseueret: similis dilatio tpis. C. de erro. aduo. l. vlti.

Beneficium. Potest diuidi in tres partes. Primo ponit regulā. Scdo ibi: nisi qttuor casus exceptos. Tertio ibi: sed interim p uisionē. Emanauit: ad declarationem decre. ȝ. de renū. ex transmissa. ⁊ eorum que no. Ber. moderni. ȝ. eo. statuimus ⁊ Jo. xvii. q. ij. desponsatam. ⁊. xvij. q. j. consaldus. Exponit hec decre. regulam ⁊ quattuor ca⁹ exceptos.

d ¶ Probationis annū per hāc litteram credo ꝙ si minor. xiiij. ann. igrediatur religionem ꝙ ante finem. xv. anni. beneficium suū nō poterit cōferri: q2. xv. an. est annus pbationis illi⁹. ȝ. e. c. j. qd verum est nisi post annū. xiiij. aliq de his que sequunt interueniat: beneficio autē nil deperit. cum de puentibus illi deseruiatur: ut dicitur in fi.

e ¶ Cōferendū: ɔtra ut ĩ p̃. decre. ȝ. de renun. ex transmissa. vbi tenuit collatio facta infra annū pbationis. sed dic fm Hostien. ꝙ ibi cū recuperaret bona sua: renunciauerat bñficio suo exp̃sse in ingressu vel ante igressū qd satis vr. alias q̃re decre. illa poneret sub titulo de renun. vel dic ꝙ illa ĩtelligit fm primū casuʒ inferius exceptū. Secunduʒ alios nō pōt ĩtelligi q2 papa nō mādasset postea illum d nouo recipi: si igitur beneficiuʒ talē est cōferēdū: ergo tēpus non currit ei ad quē spectat cōferre. de cōces. pbē. q2 diuersitatē. de elec. c. vlti. ⁊ merito cuʒ adhuc nō vacet effectualiter: nō currit tēpus. cuʒ nō nisi a vacatione currat. ȝ. de elec. ne pro defectu. de cōces. pbē. c. ij. Sed qd dices si nō habebat ius in re: sed ad rē: nūqd perit infra probationis annum ius illud. Credo eadem ratione ꝙ non. ⁊ decre. d cōces. pbē. c. vlt. illud fuit pp reuocatoriā ⁊ eius verba: ad idē de pbē. c. ante pe. Sed nūqd cōstituto in pbatione poterit cōferri beneficiuʒ. Puto ꝙ non. q2 dubius est status ⁊ iam fingit ibi religiosus quo ad priuilegium immunitatis. ȷ. de sentē. excom. religioso. ij. rñ. ⁊ status dubius non promouetur ad militiā. ff. de re mili. qui status. ff. de libe. cau. qui de libertate. et iam per hoc induceret ad religionem dimittendam quod esse non debet. ȝ. de elec. quorundā. xij. q. ij. bone rei. nam plātare religionem ⁊ plantatam fouere debemus. ȝ. de priuile. cum ⁊ plantare. ⁊ hoc intelligo d beneficio quod per regulas possideri non possit: ad episcopatum autem in seculari ⁊ regulari ecclesia talis eligi potest. ȝ. eo. lib. de elec. nullus. Sed nunquid canonicus ecclesie cathedralis qui est in probandō habitus et regule in aliquo monasterio vocari debet ad electionem episcopi: que tunc imminet facienda: ⁊ dicamus monasterium esse in loco vicino: de quo alias vocari debet: ⁊ ꝙ non apparet illum vitam voluisse mutare: videtur ꝙ

nisi ad id accedat assensus[a]: aut cōstet[b] q̄ vitam uoluerit absolute mutare: uel professionem[c] expressā fecerit: seu[d] scienter[e] habitum receperit professorū[f]. Sed interim[g] eidem beneficio per alium deseruiri debebit[h] assignata sibi congrua de ipsius puentibus portione[i].

Idem.

¶ Secundum votum solēne religionis derogat priori simplici. h.d. Jo. de fan.

Qui post votū a se ō certa religione intrāda[k] emissum religionē aliā etiā laxiorem[l] ingredit̄ & pfitetur in ipsa: potest voto nō obstante priori. Cui tanquā simplici per secundum solenne noscitur ō rogatum: remanere licite in eadē. Pro voto tamen non completo erit eidem penitentia[m] iponēda

Idem.

¶ Vacante monacho cōuent⁹ nō uult recipit monachum si cōiter ad abbatem & eos spectat: si ad ab. solum secus. h.d. Do.

Si ad solum abbatem ptineat[n] creatio monachorum: eo defuncto nequibit nouus monachus a conuentu creari[o]: alias poterit si eorum creatio spectat i simul ad vtrūq[p].

Rubrica ō uoto & voti redēptione.

Bonifacius. viii. bitereñ. epo.

¶ Votū solēnizatū p susceptionē sacri ordinis uel per professionem factam alicui de regionib⁹ p sedē apo. approbatis dirimit matrimoniū post contractū. alias solū impedit & non dirimit. h.d. fm zen.

Quod votū debeat dici solēne: ac ad dirimēdū mrimoniū efficax nos consulere uoluisti. Nos igit̄ attendētes q̄ voti solēnitas ex sola cōstitutione ecclesie ē inuenta: mrimonij ṽo vinculū ab ipo ecclesie capite rerū oīuz cōditore ipm i padiso & i statu inocētie[q] istitutione vnionē & idissolubilitatē accepit: pñtis declarandū duximus oraculo sanctiōis: illud solū uotū debere dici solēne quātum ad post cōtractū mrimoniū dirimēdū: qd solēnizatum fuerit p susceptionem sacri ordinis[r]: aut per professionem

sic per istam decre. retinet enim beneficiū suum: ergo & iura ex eo puenientia. nec enim ex eo q̄ ad bonū aspirat: & vitā religiosam probat dz eius cōditio fieri deterior. xvj. q. j. sunt nōnulli. Itē video q̄ contrahit matrimoniū carnale: ergo spūale cōtrahere poterit: lz eniz de vno ad reliquū argu. ex. xx. q. ij. sicut. s. de transla. per totū. Item eligere platum ecclesie etiā epm cadit in religiosum et pfessum. s. de ele. cum ana. immo & religiosi ad talia sunt vocandi. lxiij. disti. obeuntibus. Itē video q̄ in statulibero ispicim⁹ statum pstinū. ff. de stat. libe. l. statuliberū. & l. statuliberi a ceteris. sic & in nouitio pristinum et nō statū regularē: q forte erit & forte non erit cōsiderare debemus: maxie cū pcedens status cert⁹ sit & sequens incertus: ad h̄ de pe. distin. vij. ca. vlti. Item iacens hereditas obtinet vicē defuncti qui certus fuit. non heredis q est incertus: qa lz certus sit institutus forte repudiabit: insti. de heredi. insti. §. seruus alienus. Itē appellatione denunciatione & lite pendente nil dz innouari in preiudiciū appellantis denūciantis vel litigātis. ij. q. vij. appellatione. ff. nil inno. in rubro & nigro. s. de no. ope. nun. p totū. s. vt li. pen. c. i. & ij. sic & tempore pbationis i piudicium nouitij eo absente non fit electio. Item dato q̄ ō nollet vel nō posset venire: procuratorē cōstituere poterit p cōciliū: q: pp. ō elec. pro hac parte facit. ff. de bo. pos. ex testa. mili. l. vna. l fi. & ff. de le. iij. l. quesitum. i. rñ. & ff. de fun. instru. & instru. le. l. seie. §. pamphile. & l. pdia. In contrarium videt̄: q: in solitudine & silētio dz fieri probatio. ad id xvj. q. i. c. j. & ij. de sta. mo. cū ad monasteriū. & ex exitu claustri timet̄ piculū de pe. di. v. c. i. ad fi. & qui similē cū alijs vitam suscipiunt. &c. de sta. mo. recolentes. & talis qs esse putat̄. qualē habitum ondit. j. de sen. excō. si iudex laicus & dissimiliter viuere dz nouitius ne videat̄ seculum mutare nō fugere. liij. di. lege. & pp̄ter similitudinē cōputat̄ qs in eorū numero in quorū numero i veritate non est. s. de bigā. nup. Itē talis quo ad īmunitatē religiosi̱ tenset̄. de sen. ex. religioso. ij. rñ. & bene facit littera ipsius decre. q̄ dicit talē nō eē religiosum cum effectu: q̄si dicat eum religiosum. sed reuocabiliter: ad instar ei⁹ qd dicit̄ de tacite pfesso q penitet infra triduū. s. e. constitutionē. & c. ad nostrā. vñ iura. s. e. sup eo: cōsulti. postulasti statuim⁹. & s. e. li. & ti. c. j. & ij. dicūt talē redire vel remanere ad seculū: pz igit̄ q̄ seculū exiuerat alias redire nō posset. & est si. de cōse. di. iiij. q i maternis. j. de here. accusatus. dz ergo iste nouitius aut in totum dimittere: aut in totū amplecti. sicut pupillus: aut oīa noīa tutoris dz rata hr̄e: aut oīa respuere. ff. de admi. tu. cū querit̄. ad idē de cōse. di. ij. cōperimus. Itē dato q̄ in alijs tractatib⁹ capituli absentes nō debeant vocari. fm ea que no. x. q. ij. hoc ius. & dixi. s. de testi. presentiū. tamē nō pōt negari quin ōbeant vocari ad receptiones canonicorū: & ad cessationes diuinorū faciendas. s. eo. li. ō pben. cum in ecclesijs. & de offi. or. q̄uis. Si igit̄ ad electionem prelati & ad pdicta vocabitur: & sic sepe discurret quomodo mōasterium probabit mores eius: forte tūc inhoneste viuet cū exibit claustrū & sic infringet̄ decre. ad nostrā. s. eo. ti. Itē iste incert⁹ de statu suo certā legem dicere nō pōt. ff. de testa. l. qui in dñi. & l. seq. & idē i eo. qui ignorat an sit captiuus. an a latrunculis captus. ff. de le. iij. l. i. i. rñ. ergo nec electionem facere: que dz esse certa. s. e. li. de elec. c. ij. & bene facit pro hac pte qui cle. vel vo. consuluit. vbi dicitur q̄ habit⁹ sine professione impedit ne ɔtrahat ad idē. s. de offi. deleg. iudex eo. lib. vbi per solā ppositionē recusationis etiā ante cām finitā impedit̄ delegat⁹ pape facere qd alias sibi ō iure competit. s. delegare: nisi volente recusatore. sic dicā q̄ ante pfessionem p solā probatiōem impediatur talis eligere: nisi de gratia p capitulū vocaret̄: ad idē bene facit. s. e. li. de tēp. or. cū nullus. in. fi. & j. de priuile. c. i. in fi. vbi qui reuocabiliter manet in loco: naturam loci sortit̄. ad idē optime. s. e. li. de procu. c. ij. duobus modis. Primo q: ibi ingressus religionis intelligo etiā cā pbationis: vt ibi dixi: & absentia in loco remoto equiparantur: s; si in remoto loco iste esset absens non deberet vocari: ergo nec igressus religionē. Itē ibi pcurator q erat dñs lit. p cōtesta. p ingressū religionis amittit vsū litis. & sic dicam canonicum p igressum amittere vsū vocis quā in capitulo habebat: amittere dico quo ad actū nō quo ad habitū ad idē. C. de cura. furi. cū alijs. & hoc verū credo: puto enī locum esse illi clausule cōcilij: q̄ ppter volunt & possunt &c. q̄si iste sic in pbatione manendo interim videatur nolle. Nec ob. hec decre. nō enim simpliciter ex iure beneficij pcedit ius eligēdi: qd probat̄. s. de elec. cum in cunctis. & c. cū vintonieñ. & s. e. ti. eo. li. ex eo q̄ cum si. Secus crederē in patrono vel in eo ad quē nō iure collegij: sed iure singulari spectaret electio.

a ¶ Assensus: tunc enim beneficio renunciat. & ideo licite alteri cōfertur & sic intelligat̄ decreta. s. de renun. ex transmissa.

b ¶ Aut cōstet: secundus casus & dic cōstet dare pbatione: vl' cōpetentib⁹ idicijs. s. e. nō solū.

c ¶ Uel pfessionem: terti⁹ casus intelligo alicui ō approbatis religionibus: vt. j. tit. pri. c. vno.

d ¶ Seu. quartus casus.

e ¶ Scienter. s. eo. sicut tenor. & s. e. proxi.

f ¶ Professorū: vbi distinctus est vt dixi. s. e. c. i.

g ¶ Sed interim: prouidit personis: modo puidet ecclesijs. ad idē. s. de elec. cū nobis olim. et c. cū ex eo. eo. li. & puisio executioni mādabit̄ per epm: vt in p dicta decre. cum ex eo. §. porro: sed sponse non sic est per vicarium prouidendū: & ideo ibi tempus artatur de conuer. cōiuga. ex publico. pp qd dicebant qdā idē i clerico bñficiato: & male.

h ¶ Debebit. in officijs diuinis etiam in cura si curatum eēt bñficium.

i ¶ Portione: & reliqua portio conseruabitur: vel in vtilitatem ecclesie expendet̄. s. de ele. quia sepe. de offi. or. presenti. §. porro. nec credo q̄ dari debeat ipsi qui est in pbatione. iam enim nō bene pbaret si tales redditus interi hr̄et. Bar. brix. cōtradicens q̄ tā. sic tenebat. s. q̄ ille iterim ōbeat hr̄e fructus: q: adhuc nō est monachus & pōt reuerti: hoc dixit in questione: quidā clericus. circa. fi. questionū suarū. fatetur tñ ibi q̄ cōsuetudo se habet i contrarium.

Qui. Alterius etiam simplex votū de certa religione intranda tollitur p sequens solēne alterius religiōis & laxioris. h.d. Et ponit dcm̄ cuius rōnē interserit ibi. cui tāq̄. Et subdit de pena ibi: voto. Premitte q̄ est dare votum solēne & votum simplex de quibus. j. ti. px. c. j. Emanauit ad declarationē ei⁹ qd no. her. s. e. porrectum.

k ¶ Intranda: nota ṽbū: q: aliud est religionē pfiteri: aliud vouere ō itrando vl' pfitendo. In pmo casu nō loqtur hec decre. q: talis etiā seculari habitu nō mutato iam monachus illi⁹ religionis dicit̄. s. e. sicut nobis. & c. cōstitutionē q: habitus &c. s. e. porrectū. in secūdo casu loquit̄ decre.

l ¶ Laxiorem: q: ō strictiori ñ dubitat̄: q: et si eēt pfessus posset ad strictiorem trāsire. s. e. lz. s; de pari & laxiori dubitabat̄: & plus de laxiori: & ideo dicit et laxiorē.

m ¶ Penitētia: tāto durior q̄to manifestius fuit notū. j. ti. pxi. c. vno i fine.

Si ad. Distinguit duo mēbra fm ibi: alias. Do. Emanauit. ad declarationē decre. s. de ele. officij & eorū que ibi. no. mo. guil. i spec. de sta. mo. ō. xxi.

n ¶ Pertineat. de consuetudine prescripta vl' puilegio: alias de iure ptinet simul ad vtrūq. s. de his que fi. a prela. ea noscit̄.

o ¶ Creari. sicut mortuo prelato ad quē ptinet bñficij collatio capitulum ñ ɔfert. s. ne se. va. c. vno. qd cū isto concordat.

p ¶ Ad vtrūq. multo fortius si ad conuentum tantum: & q: ō hoc articulo ñ dubitatur. ideo fuit omissum.

Quod uotum. In pma pōit cōsultatio. In scda rñsio ibi nos igitur. Que premittit motiuū. Secūda ibi: pñtis. ponēs solēnib⁹ votū duas species. Scda ibi aut. Tertia ibi reliqua. Exponit de nō solēni & pena trāsgressoris. Do. Emanauit: ad dclarationē eorū que no. Jo. xxvij. q. j. in pn. & c. i. her. q cle. vel vo. rursus.

q ¶ Innocētie. i. ante peccatū. Et no. ɔ illos qui dicūt mrimoniū fuisse institutū p hec ṽba. Crescite & multiplicamini: sed vt hic vides i paradiso: & añ peccatū institutū fuit: & p illa ṽba pthoplausti. hoc nunc os ex ossibus meis &c. Geñ. ij. c. i. & xxvij. q. ij. lex diuine.

r ¶ Sacri ordinis: vt supra q cle. vel vo. c. i. & ij. In minorib⁹ autē licite cōtrahitur: vt supra de cleri. cōiug. c. i. & ex eo q̄ hic equiparat professionē religionis & sacrum ordinem: videt̄ q̄ sicut p professionē religionis soluuntur sponsalia de presenti: sic per receptionem sacri ordīs ante carnalē copulam dissoluūtur: sic & aliī i equiparant̄ ista. xx. q. ij. c. j. & supra de vi. & honesta. de. clericus. sed iā disputat i & terminaui contrarium: quod est hodie approbatū per constitutionem Jo. q̄ incipit altercationis ātique. s. sponsalia de presenti: nō dissolui p receptionē sacri ordinis: p dcre. ex pte. ij. supra de cōuer. cōiuga. vbi etiā de hoc &. xxvij. q. ij. dspō satam. nonne eniz recipiēdo sacrū ordinē vouet se castitatē seruaturū i seculo: & tñ

tale votum castitatis in seculo seruande nō dissoluit spōsalia d̄ p̄senti vt ibi. In-
ducat ergo hoc fauor religionis ꝛ merito: q2 alia est cā mōachi alia clerici.xvj.q.
i.alia.in solo ergo casu expresso dicam⁹ separari: qđ enim non est sanctorum pa-
trum decretis ꝛC.s.de trāsla.inter.ꝛ si diceremus contrarium iam hic non esset
equalitas: q2 iam duplici remedio possit vir sponsalia dissoluere ꝛ mulier vnico:
q2 propter sexus fragilitatē ordi
nes recipere non pōt. Est autē
ratio quare hoc speciale est in re
ligiosis: q2 mortui sunt mundo
xvj.q.j.placuit.vñ sicut mors
naturalis solueret sponsalia sic
ꝛ ista ciuilis permittente canone
de cōuer.coniuga.verum.ꝛ.c.
ex publico.que ratio defici: ī cle-
rico seculari: non ob.hec decre-
ta.immo potius concordat: qa
comparat ista quo ad dirimen-
dum matrimonium post con-
tractū: quasi quo ad dirimen-
dū pri⁹cōtractum paria nō sint
immo disparia rationibus pre-
dictis. plura enim profitendo
promittit monachus: ꝙ recipiē
do sacrum ordinem clericus.

a Tacitam: que fit cum maior
sponte ꝛ sciens recipit habitum
professorum vbi est distinctus.
.s.titulo.proxi.c.j.ꝛ.c.constitu
tionem vel cum habitum indi-
stinctum ferret per annum. vt
.s.c.titu.c.porro.ꝛ.c.j.ꝛ.ca.ex
parte.eo.lib.

b Sedem apostolicam: alias
enim non potest: vt.s.de relig.
do.c.vlti.ꝛ eo.titu.c.vno.j.e.
lib.Jo.an.

c Approbatis: ergo si profite-
tur religionem non approba-
tam: si postea contrahit: tenet
matrimonium quod verum pu
to etiam si quando profitebat
credebat illam approbatā. Et
eadem ratione dico ꝙ si recipit
quis subdiaconatū ab eo quē
credebat episcopum: sed nō erat
si postea contrahat matrimoni
nium bene tenet: ꝛ ita termina-
uit Bar.brix.fm.T.in questio
nibus qdam ordinatus.

d Contrahendum: vt. s. qui
cle.vel vo.rursus.

e Debeatur. Ex manifestatio
ne igitur grauius fit peccatum
ad hoc.s.de penitē. ꝛ remis.c.
.j.ō hoc dic: vt no.xxxiij.q.iij.
nemo.lxxxj.di.clericus solus.ꝛ.s.de cele.mis.de homine.

expressam vel tacitam[a] factam ali-
cui ō religionibus p sedem aposto-
licā[b] approbatis[c]. ¶ Reliqua ve-
ro vota: ꝛ si quandoq3 matrimoni
um impediant contrahēdū[d] ꝛ quā
to manifestius sunt emissa: tanto p
pter plurium scādalum ꝛ exēplum
durior penitentia transgressoribus
debeatur[e] nō tñ rescindere pñt ma-
trimonia post contracta.

Rubrica De statu regularium.

Bonifacius.viij.

¶ Moniales tacite vel expresse p
fesse clausuras monasterij exire nō
possunt: nec alij illas intrare: nisi cā
legitima: ꝛ superioris licentia inter
ueniat.h.d.vsq3 ad.§.sane. Do.

Periculoso ꝛ detestabili
quarūdā monialiū sta
tui que honestatis laxa
tis habenis[f] ꝛ monacha
li modestia sexusq3 vere
cundia[g] impudenter abiectis[h] extra
sua monasteria nōnūquā per habi
tacula secularium personar discur
runt: ꝛ frequenter infra eadē mona
steria psonas suspectas admittūt: ī
illius cui suam integritatē volunta
te spontanea[i] deuouerunt: grauem
offensam[k]: in religionis opprobriū
ꝛ scandalū plurimorū: pnidere sa
lubriter cupientes[l]: pñti cōstitutōe
perpetuo irrefragabiliter valitura
sancimus: vniuersas ꝛ singulas
moniales pñtes[m] atq3 futuras cu-
iuscunq3 religionis sint vel ordinis
in quibuslibet mūdi partib⁹[n] existen
tes sub perpetua[o] ī suis mōasterijs
debere decetero permanere clau-
sura. Ita q2 nulli earum religionē
tacite vel expresse p̄fesse[p] sit vel esse
valeat quacūq3 rōne vel cā: nisi for
te tanto ꝛ tali morbo euidenter ea-
rū aliquā laborare cōstaret: q2 non
posset cum alijs absq3 graui pericu
lo seu scandalo cōmorari: mona-
steria ipsa deinceps egrediendi fa-
cultas: nullicꝫ aliquatenus inhone
ste persone: nec etiam honeste[q]: ni-
si ratōnabilis ꝛ manifesta causa[r] exi
stat: ac de illi⁹ ad quem pertinuerit
spāli licentia: ingressus vel accessus
pateat ad easdē. vt sic a publicis ꝛ
mundanis conspectibus separate
oīno seruire deo valeant liberius: ꝛ
lasciuiendi oportunitate[s] sublata ei
dem corda sua ꝛ corpora in omni
sanctimonia diligentius custodire.
¶ Sane[t] vt hoc salutare statutum
cōmodius valeat obseruari: distri
ctius inhibemus: ne in monasterijs
ordinum non mendicantium ali-
que recipiantur decetero ī sorores
nisi quot poterunt de ipsorū mona
steriorū bonis siue puentib⁹ absq3
penuria[v] sustentari[x]: si secus actum
fuerit irritum[y] decernentes. ¶ Ve
rum[z] quādo abbatissa vel priorissa
cuiusuis mōasterij pro feudo quod
monasterium ipsū tenet ab aliquo
principe seu domino temporali[&] si-
bi debebit homagium[ꝯ] vel fideli-
tatis sacramentum prestare: nisi q2
per procuratorem illud prestet[x]:
possit efficere apud eum[a]: de mo-
nasterio cum honesta et decenti so
cietate[b] exire poterit: eo casu licen-
ter homagio fcō: q̄primū ꝯmo-
de poterit: seu fidelitatis p̄stito sa-
cramento: ad ip̄m monasteriū eue

Periculoso. In quatuor partes diuido hanc decre. In q̄rū p̄ma q̄ du
rat vsq3 ad.§.sane ponit causam constitutionis ꝛ constitutionē ō clausu
ra monialium. In secunda precipit vltra facultates monasteriorum nō medican
tium nullā recipi.ꝛ contra factum irritum decernit: vsq3 ad.§. verum. In tertia p
uidet qđ iuris qñ moniales habent facere fidelitatem vel homagium temporali
bus vel secularibus dominis: ꝛ quādo in ecclesiastico vl seculari foro causas hñt
ꝛ hoc vsq3 ad.§.ꝛ.qñ. In quarta facit ordinarios executores huius iuris de clau
sura: etiam quo ad exempta monasteria protestando q2 p hoc in ipsis exēptis quo
ad alia nihil iurisditionis sibi vendicent. Jo.an.

f Hēnis: similitudinarie ad equū q laxatis hēnis currit quo vult: ō bo.dilect⁹

g Verecūdia.xxx.q.v.nec illud.ꝛ.xxxiij.q.v.hec imago.

h Abiectis.sic.s.eo.li.de el ec.quorūdam.

i Spontanea.alias nō obligarentur: vt.xx.q.iij.presens clericus.s.de reg.cū
virum in si.

k Offensam.xx vij.q.j.nec aliqua.

l Cupientes.hic incipe costructum.

m Presentes.sed quomodo presentibus monialib⁹ districtior vita īponi potuit
ꝯ id.xv.q.j.nec is.xxj.q.i.itegritas.xx.q.iij.pñs.cū nemo crescere cōpellat.lxx-
iiij.di.gesta.ꝛ ibi de hoc. Potest dici q2 illud verū ō regula.s3 hic ad regulam
nihil adijcit: s3 modus habitandi s3 naturā rei taxat: vel dic supradicta vera in de
ricis secularibus: in religiosis q velle vel nolle non habent sec⁹: q2 illis potest stri
ctior vita indici etiam ex regula fm Innocē.qui hoc no.de regula sup eo.ꝛ hoc p
bat ista decre.ꝛ adde qđ dixi.j.ō reg.iur.quod omnes.

n Partibus: q2 varietas locorū iuris varietatē regulariter non inducit. C.ō tē
po.in inte.resti.l.supuacuā. Et no.q2 dixit mūdi: totius enī orbis papa tenet pñ
cipatū. ix.q.iij.cūcta p mundū.ꝛ ī proe.huius lib.cū suis ꝯcor.

o Perpetua.non credo q2 decre.ista tollit quin possent si vellent ad stri
ctiorem religionem humilitatis ꝛ puritatis causa transire.s.de regu.licet
petita licentia vt ibi. Item quin vna monialis ad regimen alterius mona
sterij possit assumi supra.eo.libr.de elec.nullus cū suis cōcordātijs semp
enim erunt in clausura.

p Professe: quod dic
vt.s.titu.ij.c.j.ꝛ.c.con
stitutionem.si ergo pro-
fessa erat huius constitu
tionis tpe non tenetur.

q Honeste: vnde nec
monachi ad eas accedere
debent: vel cum eis collo
qui: nisi in presentia ab-
batisse per modica verba
.xviij.qō.ij.diffinimus
nec debent esse monaste-
ria duplicia.vt ibi: ꝛ l.c.
sequenti.

r Causa: sicut in medi
cis barbitonsoribus: sar-
toribus: carpentarijs cū
egerint ꝛ his si.

s Opportūi ate.xviij.
q.iij.diffinimus.

t Verū. In monasteri
um non mendicantium
tot sorores debent recipi
que poterunt sine penu-
ria sustentari ꝛ vltra non
valet receptio. hoc dicit
vsq3 ad.§.verum. Do-
mini.

v Absq3 penuria: no.
non dixit cōmode.nam ī
quadam questione de fa
cto opponebatur contra
quasdam moniales q2 ea
rum receptio non tene-
bat q2 facultates non suf-
ficiebāt ꝛ format⁹ fuerat
articulus in hec verba.
Intendit probare q2 ex fa
cultatibus monasterij sā
petri non possunt tot cō-
mode sustentari. Oppo-
sui q2 intentio probata ñ
releuabat: q2 poss3 esse q2
non possent commode ꝛ
tamen possent absq3 pēu
ria: iam enim dico q2 ca
nonicus bononien.de cē
tum florenis nō posset cō
mode sustentari: ꝛ tamen
de.xxv.sustentaretur abs
q3 penuria. Idem dico de meipso: nā3 in illa cōmoditate īspicit cōsuetudo
regionis ꝛ qualitas persone. vñ l3 non poss3 cōmode sustentari: tñ possū
sine penuria: penuria enī fm deriuatores habet ī se egestatem indigentiā
ꝛ defectum necessarior: hoc ergo voluit constitutio q2 cōstitute in monaste
rio nō mendicantiū nō haberent necesse mendicare propter necessariorū ō
fectum. Si autem considerato antiquo statu monasterii vel alijs monaste
rijs ciuitatis: nō possunt cōmode sustētari: tñ possunt absq3 penuria: tene-
bit receptio: hoc enim ius nouum quod receptionem vitiat extendendum
non est: ꝛ sic obtinui.

x Sustētari.de īstitu.c.j.ꝛ.c.auctoritatē de.vi.ꝛ bone.cle.qñ vt ait.

y Irritū: hoc spāle dictū videt in talibus monasterijs feminarū: sec⁹ pu
to in monasterijs virorū: l3 enim ꝛ in illis vltra q2 sustentari possent reci-
pi nō debeant: si tñ fuerint recepti tenebit.ꝛ q2 bonum cetib⁹ se miscere ꝛ si-
bi vite necessaria acqrere possunt: de cōse.di.v.nunquam.

z Sane. Abbatisse pncipib⁹ secularib⁹ ad fidelitatis sacramentū pstā
dum astricte si nō pñt p pcuratorē iurare psonaliter exeundo monasteriū
iurabūt absq3 dilatione ad mōasteriū rediture.h.d.vsq3.ad.§.porro.do.

& Tpali: in ecclesiastico enī sec⁹: q2 ille de necessitate illas p pcuratorem
ad hoc faciendum admittere d3.j.eo.§.episcopis.

ꝯ Homagiū: ꝯ.s.de re.iur.c.vlt. So.p spūalib⁹ nō pstat homagiū:
q2 illud est simonia.s.de simo.ex diligenti.s3 p tpalib⁹ iurisditionib⁹ vel si
bñ pstat: ꝛ sic intelligit hoc: ad hoc.xviij.di.si eps. ꝛ.s.c.li.de ap.roma-
na.§.d3.in auc.quomō op.epos.§.illud.

x Prestet: ꝛ sic iuratur p pcuratorē: vt.lxiij.di.tibi dño.vbi de h.

a Eum. dominum temporalem.

b Societate: hēbit secū duas vl plures ex antiquis monachab⁹ ꝛ capella
nos suos ꝛ incedat honeste. Jo.an.

a ¶ Vestigio. i. statim uel continuo.
b ¶ Fraudē. sic. s. de iudi. mulieres. sed ibi pena excōicationis imponitur hnō: forte ratio fuit iudicialis auctoritas pp quā ibi magis delinquitur.
c ¶ Porro. Cōpellunt vñi tpales p cēsurā ecclīasticam vt ī suis curijs admittāt abbatissas p ꝓcuratores litigare. ecclīastici ẋo in tpalib⁹ ⁊ spūa lib⁹ eoꝝ ꝓcuratores admittere debent. h. d. usq; ad. §. ⁊ qñ. Do.
d ¶ Partibus. anglicoꝝ: ⁊ normānoꝝ: ⁊ volebāt forte q licet posset p procuratorē agere. tñ illos haberent ꝓstituere in pñtia iudicis ⁊ releuare ⁊ cauere. Jo. an.
e ¶ Inducant. merito ergo potuit papa super h legē dare: ad idem. s. de fo. cōpe. c. vlti. ⁊ de iure iuran. licet. j. de sentē. ex com. decernimus.
f ¶ Tractari. Sed non ne hoc ē ius cōe omniuz mulierū q psonaliter ñ trahātur ad iudiciū. s. ō iudi. mulieres: sic q ñ trahantur inuite: sed iste nō debēt ēt volentes trahi ut ibi in. §. cetery. ⁊ h.
g ¶ Et quoniam. Ordinarij locoꝝ in subiectis monasterijs propria: in exēptis apo. auctoritate clausuram ꝓcurare debēt: nec ē pp hoc in alijs casibus iurisdictō ī exemptos superattributa. h. d. Domi.
h ¶ Demandarēt. s. e. li. de elec. vbi piculū. §. preterea: ⁊. ff. de ori. iur. l. ij. §. post originem.
i ¶ Primanib⁹. ista sunt nomina diuersa tamen idē ē officiū. xcix. di. c. i.
k ¶ Sua auctoritate. q est. j. Jo. an.
l ¶ Clausura. faciēda q est. j: Jo. an.
m ¶ Secularis. xxiij. q. v. ꝓ qest. ⁊ ꝓhibebit ñ ad iudicandū sed ad ea que deo sunt placita exequēdū. s. de offi. ordi. c. i. ⁊ pñt ad h cōpelli. xxiij q. v. administratores.
n ¶ Per hoc. ꝓtestatio quedā si. s. e. li. de elec. vbi piculū. §. pterea. et s. de here. ad abolendaz in fi. saluo eo qō habes in de. eo. titu. attendentes ī principio. Jo. an.

o ¶ Religionuz. In prima parte repetena ius. Qui quē ordīes mēdicātes īuentos post cōciliū non cōfirmatos p ipm: īquātū ꝓcesserunt de facto reuocat. In scōa pte que ī cipit ibi: cōfirmatos. de approbatis ꝓuidit: qz ꝓfessores illoꝝ possint ī ipsis remanere nullum ad ꝓfessionē recipiēdo loca noua nō emēdo: ⁊ vetera nō vendēdo sine licētia ap. se. irritās ꝝ factuz. ex cōicans facientes ꝝium. In tertia pte que incipit ibi sanc. ꝓstōnem dicit ad ꝓdicatores ⁊ minores nō extēdi pp euidētē vtilitatē ipsoꝝ: nec ad carmelitas uel heremitas: qz cōciliuz ꝓcesserūt. In quarta pte que incipit ibi ad hec. concedit psonis singularib⁹ ordinū ad quos ꝓstō extēdit ut possint trāsire ad ordīes approbatos: ſz ñ cōuētus ad cōuētū sine lītia pape. Jo.

stigio[a] reuersura sic q ī fraudez[b] residentie siue more claustral nihil fiat oio. ¶ Porro[c] ne mōiales cāz seu occasionē habeāt euagādi principes seculares ac alios dños tēporales rogam⁹ requirim⁹ ⁊ obsecramus p uiscera misericordie iesu xpi eisdez in remissionē peccaminuz nihilomin⁹ suadentes: q abbatissas ipas ⁊ ꝓtissas ac moniales q̄scumq; monasteriorū suoꝝ curaz administrationē negociaue gerentes q̄buscūqz noib⁹ cēseāt p procuratores in suis tribunalibus seu curijs litigare ꝓmittāt: ne ꝓstituēdis ꝓcuratoribus: q attornati ī aliquib⁹ ꝓtibus[d] nūcupantur seu alijs hmōi casdē oporteat euagari. ¶ Si qui ẋo ꝝ presūpserint exhortatōi huius modi rōabili atqz sctē obtempare nolentes: cū sit iuri ꝓtrariū q mulieres ꝑserti religiose per seipas litigare cogāt ⁊ a nia ꝓuiet bōestatis ⁊ piculū aiaꝝ īducat[e]: ad hoc p suos ordinarios ecclīasticos censura ecclīastica cōpellāt. ¶ Ēpis aūt et alijs ꝑlatis superiorib⁹ ⁊ iferiorib⁹ quibuscūqz iniūgimus: q ⁊ ipi cās seu negocia q̄ prefate moniales habebunt agere corā ipis aut ī curijs eorūdē: siue sint homagia fidelitatis sacra lites ul quicqd aliud: ipsa p ꝓcuratores eaꝝ fieri faciāt ⁊ tractari[f]. ¶ Et qñ[g] parū esset condēnare iura nisi eēnt qui ea executioni debite demādarent[h]: ꝑriarchis primatibus[i] archiepis ⁊ ēpis uniuersis districte ī virtute sācte obedientie sub obtestatione diuini iudicij ⁊ ītermi natione maledictiōis eterne ꝑcipiē do mandam⁹: q̄tenus eoꝝ qlibet ī ciuitate[k] ac diocesi ꝓpria in mōasterijs monialium sibi ordinario iure subiectis sua[h]: in his ẋo q̄ ad romanā immediate spectāt ecclesiam sedis aposto. aūcte: abbates ẋo ⁊ alij tā exēpti q̄z non exēpti ꝑlati ecclīarū mōasteriorū ⁊ ordinū quorūcunqz in monasterijs hmōi sibi subiectis ō clausura[l] ꝓuenienti ubi nō est ipsoꝝ monasteriorū expensis ⁊ fidelīū elemosynis: q̄s ad hoc ꝓcurent diligentius facienda: ⁊ de ipis monialibus īcludendis q̄z primuz cōmode poterunt ꝓuidere ꝓcurēt: si diuine acrīe indignationis voluerint acrimoniā euitare: ꝓtradictores atqz rebelles per censurā ecclīasticaz appel. postposita compescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis[m]. ¶ Per hoc[n] āt in monasterijs exemptis ordinarij locorū quo ad alia nullam sibi credāt iurisdictionē vel ptātem aliquatenus attributaz.

Rubrica. De religiosis domib⁹.

¶ Rego. x. in cōci. gñali lugdun.

¶ Non licet nouū ordinē vel religionē aut hitatiōis noue religiōez creare ⁊ assumere: ⁊ reuocati sunt ordies mēdicātiū per papā nō approbati creati post ꝓciliū. h. d. usq; ad. §. confirmatos. Do.

Religionū[o] diuersitatem nimiā[p] ne ꝓfusionē īduceret gñalē ꝓciliū[o] cōsulta, ꝑhibitiōe vetauit. ¶ Sz qz non solū ꝓportuna[r] petētiū inbiatio illarū postmodū mltiplicationē extorsit: verū ēt aliquoꝝ presumptuosa[s] temeritas diuersorū ordinuz precipue mēdicātium quorū nondū approbatiōis meruere ꝑncipiū: effrenatam quasi multitudinem adiuenit: repetita[t] cōstōe districtius ī hibētes: ne aliqs decetero nouum ordinez aut religionem adinueniat vel habitum[v] noue religionis assumat ¶ Cūctos affatiz[x] religiones ⁊ ordines mendicātes[y] post dictū ꝓciliū adiuētos: q nullā ꝓfirmationē se. apo. meruerunt ꝓpetue ꝑhibitioni subijcimus: ⁊ q̄tenus ꝓcesserāt[z] reuocamus. ¶ Cōfirmatos[a] āt p sedē eādē: post idē tñ cōciliū istitutos q̄bus ad congruam sustētationem redditus aut possessiones habere ꝓfessio[b] siue regula quelibz interdicunt: sed p questū publicū[c] tribuere victū solet incerta mendicitas: modo decernimus subsistere[a] infrascripto: ut videlz ꝓfessoribus corūdē ordinum[d] ita liceat ī illis remanere si velint[b] q̄ nullū deiceps ad eoruz ꝓfessionē admittant[c]: nec de nouo domum[d] vel aliquez locum acquirant: nec domos seu loca[e] que hñt alienare valeāt sine sedis eiusdem lītia ꝓāli. ¶ Nos. n. ea dispositioni se. ap. reseruamus ī terre sancte subsidium: uel pauperuz: uel alios pios usus per locoruz ordinarios[f] ul eos quibus sedes ipsa commiserit conuertenda. ¶ Si vero secus presumptū fuerit: nec personarum receptio[g]: nec domoruz uel locorū

p ¶ Nimiam. pene nil īmensum bonum. in auē. ut determinatus sit nu. cleri. in pn. col. i. nec in multitudine sacrificioꝝ ꝓpitiatur deus. xxiij. q. v. scriptum. de ꝓse. di. v. nō mediocriter. ⁊ melius est paucos bonos q̄ multos malos hñe ministros. s. de eta. ⁊ q̄. c. pe. ad idē. s. eo. lib. de rescrip. c. ij. cū suis cōcor.
q ¶ Cōciliū. s. e. li. de rescrip. c. vlt.
r ¶ Importuna. s. e. li. de rescrip. c. vlt. de concess. pben. detestanda. de pe. dis. i. importuna. in auē. ut dis. iu. in pñ. ⁊ ē.
s ¶ Presumptuosa. reus enīz violate legis hñ q ꝝ legē ausus fuerit sperare qō licitū ñ ē. C. ō pe. bo. sub. l. i. in prin. ꝝ legez aūt est absqz lītia principis nouum ordinē uel collegium instituere. ut ī pre. c. ⁊. s. eo. c. vlt. ⁊ C. de col. alli. l. i. ⁊. iij.
t ¶ Repetita. sic. C. de episco. ⁊ de. repetita. sic. C. ō emē. iusti. Co. l. i. ī medio.
u ¶ Habitum. hoc intellige in pluribus simul ī eodez collegio habitantibus ⁊ eandem religionem profitentibus: alias singularis psona sectas nō inueniens ⁊ seorsuz habitās nouū habitum induere sibi posset: ad h rli. di. parsimoniam.
x ¶ Affatim. i. generaliter si dicas affatiz: tūc significabis abū de. Affatim dicens facunde significabis.
y ¶ Mendicātes. reprobat mēdicitas. xciij. di. diaconi. vlt. licet paupertas nō sit de genere malorum. xv. q. i. illa. in fi.
z ¶ Processerant. de facto.
a ¶ Confirmatos. Religiosi mēdicantes p papā post concilium approbati ⁊ instituti non pñt aliquē ad ꝓfessionem recipe domū uel locū de nouo acqrere nec acquisita sine lītia alienare nec exūcis predicare: confessiones eoꝝ audire uel ad sepulturā admittere: ⁊ ꝝ factū non tenet: ⁊ ꝝ faciens excōicatus est. h. d. vsqz. §. sane. Do.
b ¶ Professio. i. religio vel regula quā ꝓfitetur. vnde qō sequtur veniet expositiue: ⁊ hec sunt reperire in mloribus. ⁊ predicatoribus. s. ō excess. prela. nimis secundo.
c ¶ Publicum. i. publice faciēdū: ad idē. C. de mē. vali. l. una li. xi. hñt īgitur elemosynas querere vñ viuant. qz certos redditus uel possessiones nō hñt vñ sequitur incerta mēdicitas.
a ¶ Subsidere. als subsistere.
b ¶ Si velint. quasi ad religionē aliā transire poterūt: ut in fi. c. de. ad seculū nō poterūt redire ꝑm Guil. ad hoc. s. ti. ij. nō solum. ⁊. c. constitutionem.
c ¶ Admittant. ⁊ sic desinent ī seipsis ī auē. ut ōter. sit nu. cle. §. sancimus igitur. col. i.
d ¶ Domū. veterē ecclesiā bene poterūt reficere. s. de iude. c. indei. ⁊. c. consuluit. ⁊ si legetur eis domus ut vendant bene poterūt recipere: ex elemosynis. n. viuere debent: qz ex quo nō debet apud eos remanere non dicitur ad eos venisse qz non dicit versum ē. ff. de in rem verso. si pro parte. ꝑm Guil. ⁊ gar.
e ¶ Loca. prophana de alijs non erat dubium. s. de re. permu. mancipia. instit. de re. di. §. sara.
f ¶ Ordinarios. nec ordinarij hoc poterunt sine ꝓāli pape mandato vel lītia. p id quod. s. diri dispositioni se. apo.
g ¶ Receptio. quo ad recipientem: sed forte sic quo ad receptum ut aliam lacio

ſem ingredi debeat: ad hoc. ſ. ti. ij. nõ ſolũ. arg. contra de reb. ec. non alie. hoc conſultiſſimo. §. contractus. Uel dic φ ſi hunc tantũ ordinem intendebat profiteri non eſt obligatus: alias ſic: ⁊ creditur ei: q2 nõ ẽ veriſimile φ ſit imemor ſalutis ſue. i. q. vij. ſancimus ſm guil.

acqſitio: aut ipſorum ceterorumq3[a] bonorum alienatio valeat: ⁊ nihilominus contrarium facientes ſententiã excommunicationis incurrãt. ¶ Perſonis quoq3 ipſorum ordinum omnino interdicimus quo ad extraneos predicationis ⁊ audiende ɔfeſſionis officium aut etiam ſepulturam[b]. ¶ Sane[c] ad predicatorũ ⁊ minorũ ordines[d]: quos euidens ex eis vtilitas eccl'ie vniuerſali proueniens: perhibet approbatos: preſentẽ non patimur cõſtitutionẽ extendi. ¶ Ceterũ heremitarũ ſancti auguſtini ⁊ carmelitarum ordines: quorum iſtitutio dictũ cõcilium generale preceſſit[e]: ĩ ſolido[f] ſtatu volum⁹ permanere. ¶ Ad hec[g] perſonis ordinum ad quos cõſtitutio preſens extenditur trãſeũdi ad reliquos ordines approbatos licentiam concedimus generalem: ita φ nullus ordo ad alium ul' conuentus ad conuentum ſe ac loca ſua totaliter[h] transferat: ſedis eiuſdem ſuper hoc permiſſione nõ obtẽta.

Rubrica De capellis mõachorũ.

Bonifacius octauus.

¶ Inſtituti in eccleſijs monachorum ad curam populi per epõs: ad ipſorum preſentationem per eũdẽ ſi cauſa ſubſit: ſunt dſtituendi. hoc dicit. Do.

Preſbyteri qui ad curam populi per monachos in eorum eccleſijs preſentantur[i] epiſcopis ⁊ iſtituũtur ab ipſis[k] cum debeant eſſe perpetui[l]: conſuetudine[m] uel ſtatuto quouis ɔtrario non obſtante: ab eiſdem nequeunt eccleſijs niſi per epiſcopos[n] ⁊ ex cauſa rationabili[o] amoueri.

Rubrica. De iure patronatus.

Bonifacius octauus.

¶ Donatio patrõatus laici facta loco eccleſiaſtico ẽt ſine ɔſẽſu epi tenet: nõ tñ piudicat iuri epi. h. d. vſ q3 ad. §. verum Do.

Si laicus ius patronatus eccleſie ſibi competens eidem[p]: vel alteri[q] eccleſie ſeu loco religioſo duxerit conferendum: huiuſmodi collatio quãuis abſq3 aſſenſu epi facta fuerit: efficax eſt cenſenda[r]. ¶ Per pfatam tamen collationem iuri epiſcopi q eidem aſſenſum non prebuit nolumus in aliquo derogari[s]. Uerum licet patronus laicus ad preſentandum tẽpus habeat quadrimeſtre[t] duntaxat: eccleſia tamen uel monaſterium cui facta eſt a laico iuris collatio patronatus tempus habet ſemeſtre[u]: ¶ Et omnino q̃ntum ad preſentationem pertinet: nõ vt patronus laicus: ſed ut patronus debet eccleſiaſticus[x] reputari.

Rubrica De cenſibus exactiõib⁹ ⁊ procurationibus.

Innocentius quartus.

¶ Archiepũs volens prouinciam viſitare prius deb3 viſitare eccliam

a ¶ Ceterorum. ſatis videtur φ tm̃ de mobilibus deberet intelligi: q2 talia debent eẽ ſubiecta q̃lia pdicata pmittũt de ſi. inſtru. inter dilectos ad ſi. ⁊ tales partes in ſubſtitutiõe fieri intelligunt q̃les in inſtitutiõe pceſſerũt: iſti. de vul. ⁊ pu. ſub. §. ⁊ ſi ex diſpibus: ⁊ pmiſſo eis manere in ordine ⁊ ea ſine quibus ibi eſſe nõ pñt. cũ aũt interdicatur eis offm̃ predicãdi: ⁊ reliqua: ut ſeqtur: d quo viuẽt niſi interdum ornamẽta ⁊ libros ⁊ ſimilia vendant. In ɔ̃riũ videtur q2 verbum ceterorum oĩa cõprehendit. ff. de ver. ſig. l. ceterorum. ⁊ per verbũ cetera in oĩbus ſit inſtitutio hẽdis. ſ. de teſta. raynutius. Item verbũ loca comprehendit imobilia. ff. d verb. ſig. locus ad quid ſequeretur ceterorũ: ſi imobilia ẽt ſola cõprehenderet. Et pterea poſſunt ſibi prouidere ordinẽ exeũdo ſm Gul. neceſſaria fuiſſet d claratio. Jo. an.

b ¶ Sepulturam. predicare in aliena parochia nõ l3: niſi licentia habita a rectore de here. cum ex iniuncto. abſoluere alienum parochianũ nõ l3 ſine proprij ſacerdotis licentia. ſ. de peni. ⁊ re. oĩs. nec ipſum ad ſepulturam admittere niſi elegerit: ⁊ tũc parochiali relinquẽt canonica. ſ. de ſepul. c. i. inter ſe aũt iſta oĩa poterũt exercẽt. Si ergo iſti habebant priuilegiũ: ut quoſlibet poſſent ad ſepulturam admittere illud ceſſat ⁊c.

c ¶ Sane. Reuocatio ordinũ mendicantiũ: predicatores minores heremitanos ⁊ carmelitas non comprehendit. h. d. vſ q3 ad. §. ad hec.

d ¶ Ordines. per hos duos ordines fides illuminata eſt: ⁊ dicitur eccleſia exaltata. de exceſ. pla. nimis.

e ¶ Preceſſit. vnde tangi non dñt: cũ ɔciliũ ne nimia futura reſpiciat ibi ne qs decetero.

f ¶ Solido. al's ſolito: ⁊ hoc detrahit bonifacius de ɔcilio greg. ſic. n. dicebat lr̃a ĩ ſuo ſtatu volumus pmanẽt: donec de ipſis fuerit ordinatũ: intẽdum⁹ ſiqdẽ tã d illis: φ de religs etiã nõ mẽdicãtib⁹ ordinibus ꝓut aĩarum ſaluti: ⁊ eorum ſtatui expedire videbimus ꝓuidere: hoc eſt deciſũ: ⁊ dicebaẽ φ Greg. nolebat aliquẽ mendicantium dimittere niſi pdicatores ⁊ minores: de nõ mẽdicãtibus fratres ciſtercieñ. ⁊ ordine nigrorum ⁊ de templarijs ⁊ hoſpitalarijs vnum ordinem facere.

¶ Ad hec. Exiſtens de ordinibus reuocatis non collegialiter ſed ſingulariter ad alios ordines tranſire põt. h. d. Do.

g ¶ Ad hec. i. preter hec.

h ¶ Totalr. no. nõ idẽ ĩ toto quo ad totũ: qd ĩ pte quo ad ptẽ. totius ḡ ordo ſacrorũ uel ɔuent⁹ ipſi⁹ ordinis ad aliũ ordinẽ ul' ɔuẽtũ ſe transferre nõ poterit.

Preſbyteri. Põit dictũ cui⁹ rationẽ interſerit ibi: cum debeant. Domi. Emanauit ad declarationẽ decreta. ſ. eod. c. i. ⁊ eius quod ibi no. Inno. ⁊ Hoſtien.

i ¶ Preſentanẽ. pñtationes tales fieri debent a prelato ⁊ ɔuentu de iure cõi conſuetudo tñ poteſt ɔ̃rium inducere: ut. ſ. de his que fi. a prela. ca noſcitur.

k ¶ Ipſis. ſ. epiſcopis: ⁊ ſic nõ pleno iure habeat illas. cum ad eas non ſpectet inſtitutio. ut de priui. cum ⁊ plantare.

l ¶ Perpetui. non enim beneficia dantur ad tempus. lv. diſ. precepta. lxx. diſ. ſanctorum. ⁊ de hoc de fi. preſby. veniens. ſicut enĩ matrimoniũ carnale ad temp⁹ nõ ɔ̃hitur ſic nec ſpũale: de condi. ap. c. ulti. nec legitimi actus recipiunt diem. ſ. d reg. iur. act⁹. nec moribus noſtris expedit tpales habere filios. ff. de adopti. q̃ſitum. papa tñ poteſt dare prelaturas ad tempus. vij. q. i. temporis: imutat enim ſubſtantialia. de conceſ. preben. propoſuit. Jo. an.

m ¶ Conſuetudine. ɔ̃rium no. inno. ⁊ Hoſti. in predi. decre. qui dicebãt qd ex ɔſuetudine preſcripta abbas tales poteſt remouere. ⁊ no. φ conſuetudo reuocat ſtatuta: ſed non priuilegia: vnde hoc hodie facere poterunt: qui hoc habẽt ex priuilegio pape: ſicut de humiliatis fertur.

n ¶ Epiſcopos. intelligas remoueri p epõs: qñ p vicarios ſuos ad hoc mandatum hñtes remouentur uel per delegatos. ſ. de offi. vica. l3 de reg. iur. q p aliũ

o ¶ Rõnabili. xvi. q. vij. inuentum. lvi. di. ſatis peruerſum. ⁊ pro leui culpa non debet remoueri: ut in pre. c. inuentum. ⁊ lxviij. di. c. i.

¶ Si laicus Scdm Jo. an. diuidit in duas partes. Scda ibi verum. Prima ponit dictum. Scda proteſtatur ibi: per prefatam Scda ẽt ponit dictum qd poſtea ampliat ibi: ⁊ oino. Domi. Hic approbaẽ opinio damaſi vin. bar. bricẽ. q h no. xvi. q. vij. nemini: ⁊ Inno. ⁊ hoſtiẽ. qui hoc no. ſ. eo. illud. ⁊ reprobaẽ opi. Jo. mo. i pdic. canone: ⁊ Goffre. et ber. no. ſ. eo. illud. ⁊. c. cura. ⁊ ĩ multis alijs. c.

p ¶ Eidem. ⁊ ſic eccleſia erit patrona ſui ipſius: ſic ⁊ in alijs caſibus cum ſcilicet priuantur patroni iurepatronatus. ſ. eodem titu. quia clerici. de penis. in quibuſdam. cum ſimilibus. Sed pone qd capella ẽ vnicũ habens preſbyterum quis preſẽtabit ibi preſbyterum cũ vacabit. Dico φ ſi non eſt alius patron⁹ epũs prouidebit eccleſie hoc enim dicimus regulare cum eccleſia patronum non habet per. c. xvi. q. vii. omnes baſilice. ⁊. c. ſequen. Jo. an.

q ¶ Alteri. ſufficit quod redeat ad eccleſiam: ad idẽ. ſ. de his que fi. a pla. cum apoſtolica. xvi. q. i. c. vlti. ⁊ res ad ſuam naturam redit de facili. xxv. diſt. ab exordio. ff. de pac. ſi vnus. §. φ ſi non in totum.

r ¶ Cenſenda. ſ. e. illud Contrariũ videbatur p decre. ſupra eodem nullus. vbi dicitur: φ nihil eccleſiaſtici iuris ſine cõſenſu epiſcopi tranſferri ĩ eccleſiam vel monaſterium. ſed excipe ius patronatus per predictam decreta. illud. uel de ſpiritualibus intẽdebat prohibere: ſed non d ſpiritualibus annexis. ſicut iuſpatronat⁹. ſ. de iudi. q̃uãto ſm Hoſtien. ſed quia decreta. illa eſt in iſto titulo ut faceret ad titulum ſatis videbatur etiam iuſpatronatus prohibitum concedi ſine auctoritate epiſcopi. ſed ſatis facit ad titulum in quantum vetat ne patronus donet eccleſiam ſine conſenſu epiſcopi.

s ¶ Derogari. alias derogaretur ſi aſſenſum prebuiſſet ſm formã quam habes. ſ. de dona. paſtoralis.

¶ Uerum. Laicus quadrimeſtre tpũs h3 ad pñtandũ: eccleſia vero ſemeſtre: l3 a laico acquiſiuerit iuſpatronatus. h. d. Do.

t ¶ Quadrimeſtre. non habebamus olim de hoc ita expreſſum textum ſed ita ſeruabamus per decre. ſ. eo. c. iij. ⁊. c. cum propter. que tamen hoc expreſſe non dicebant: habemus glo. ſ. de officio ordina. cum vos.

u ¶ Semeſtre. de conceſ. preben. c. ij. ⁊ ſic no. φ qui in ius alterius ſuccedit non vtitur eodem iure contra regulã. ſ. de reg. iur. is qui in ius. ⁊. ff. eo. ti. qui in ius. ⁊ eſt hoc ideo: q2 ex quo res facta eſt eccleſiaſtica: eccleſiaſtico debet iure cenſeri. Et idem dicebatur olim per decretã. de preben. ſ. lectus vltimo. ⁊ per ea que ibi no. ſic etiam videri põt in conuentionibus vbi ex perſona ſucceſſoris forus mutatur: ut in predicta regula dici: ⁊ hec ne facit hec decreta. ad queſtionem de excõicato qui donando ceſſit alteri actiones ſibi cõpetentes: an illi cui facta eſt ceſſio poſſit illo excõicato manente illas intentare. ⁊ terminauit. Bac. brix. in queſtione veneriali quãdam cum eſſet ſm Tan. φ ſic: q2 illud vitiũ excõicationis perſone adherens ad ſucceſſorem non tranſit per. l. ff. de diuer. ⁊ tempo. preſcript. l. an vitium. C. de acqui. poſ. l. vitia. ⁊ idem Guil. in Spe. de pro. §. vlti. circa prin. ad hoc optime facit. ſ. qui ma. accu. poſ. cum in tua. in fi. arg. contra. ſ. d teſti. licet ex quadam. ſed illud in teſte: ut ibi notaẽ. Item contra. ſ. e. lib. de deci. c. ij. in fi. vbi ſoluitur in vlti. glo.

x ¶ Eccleſiaſticus. vnde legatus poſſet illas conferre. ſ. eo. cum dilectus. non poterunt variare. ſ. eo. paſtoralis. priuatur ſi pñtauit indignum: φ dic: ut nota. ſ. de offi. or. cum vos. Quid dices ſi eccleſia ⁊ patronus laicus ſimul hñt pñtare nunqd habebũt. vi. menſes uel q̃tuor tñ: uel aliter

ter alter quattuor: dico q habebũt ser menses: ita q rõne cõionis priuilegium ecclesie transeat ad laicum: ad instar eius quod dicimus de eo qui hz rem cõem cum pupillo. ff. quẽad. ser. amit. l. si cõem: ita qd p ecclesiaz cõ sequet qd per se ↄsequi nõ posset: si. s. de ↄces. preben. c. penul.

Romana. In prima pte dicit quõ & qñ archieps possit suam puinciaz visitare. In secunda pte q̃ incipit ibi sane. dicit qd ĩ visitãdo facere dbeat: & q̃ crimĩa punire possit. In tertia que incipit: procurationes dicit quõ & in qbus rebus pcurationem recipere debeat.

a ¶ Visitare. per se. uł p aliũ: cũ p se id nõ põt. s. de of. ordi. inter cetera. x. q. i. episcopũ & quõ tũc debeat solui procuratio dic. ut. s. eo. lib. de offi. or. episcopus.

b ¶ Prius. a capite est edenda rõ. ff. de eden. l. argentarius. & qui alios corrigit pꝰus corrigat se & suos. iij. q. vij. iudicet de statu. regu. ea que. §. si vero. vbi de hoc.

c ¶ Plene. ita q nulla parochia remaneat non visitata: dũmõ cõmode visitari possit: & visitatõnis cã subsit: & sunt hec redigenda ad bõi viri arbitriũ. sed nunqd sufficiet synodum conuocare & plene inquirere? vr qd sic. j. de accu. sicut olim. x viij. dis. qñ: sz dic ↄ: qñ in tam breui tpe non posset singulorũ inqsitio fieri: tũ q: ibi ñ ↄueniũt oẽs clerici & laici: qui sunt visitãdi: ut. j. pz: tum quia subijcienda ẽ res oculis: & psone pñtia mltũ opatur. ff. si. re. si irruptiõe. s. de of. dele. c. vlti.

d ¶ Maior. ad h de ap. c. de appellatõib'cũ suis. ꝯor. de hñe maioribꝰ.

e ¶ Difficultate. forte p pter niues uel glacies uł aliud ↄsile: de ec. edi. ad audiẽtiaz. ff. si qs cau. l. ij. §. si quis in iudicio.

Ciuitatẽ & dioc. ppriẽ clericos & laicos. h. d. vsqz ad. §. deinde. Do.

Romana ecclesia: & infra. statuimꝰ: ut qlibz archieps suã volẽs visitare[a] puinciaz prius[b] ecclesie sue capitulũ ac ciuitatez & diocesim ppriã plene[c] visitare procuret: nec sit solũ erga maiorũ sz ẽt minoruz[d] ecclesiaꝝ: nec circa clericoꝝ tm̃ sz ẽt populoruz visitationem intentus. ¶ Et si commode vel absqz diffi cultate[e] accedere[f] ad vnãquãqz nõ poterit: de pluribus locis ad vnuz congruum[g] clericos & laicos[h] studeat conuocare: ne in illis visitatio postponat. ¶ Deinde[i] liceat ei per totã puinciã[k] uel eius ptem visitationis offiñ exercet: ciuitates & dioceses suffraganeos suos & coꝝ subditos cathedraliũ & aliaꝝ ecclíaꝝ capitula & monasteria ecclesias & alia religiosa & pia[l] loca clericos et populos[m] libere[n] uisitãdo: ac procurationes a locis tñ recipet visitatis[o]. ¶ Ex quo[p] tñ aliquaz de ipsis diocesibus visitare ceperit[q]: nunquaz postea siue totã siue ptez eius visitauerit: reuertat cã visitationis ad illã pusqz oẽs reliq̃ ipsiꝰ puicie dioceses ĩ toto uel in pte q̃s secure visitare poterit: & sua[r] denuo fuerint uisitate. Nõ si forte eadem diocesis uel[s] aliqua ibi ecclesia plus alijs ĩdigerit visitari: tũc aliarũ visitatõe intermissa redeat ad eãdem: si a loci diocesano reqsitus[s] extiterit: vel de oium aut maioris ptis epõrum eiusdẽ puincie pcesserit consilio & assensu: ad qd ijdẽ se pronos exhibeant ne aiarũ pfectus aliquatenꝰ negligat. ¶ Si vero maliciose[t] in his difficultatẽ adhibuerint: archieps licẽtiã super hoc a sede apostolica postulet cõfidenter. ¶ Postq̃[v] aũt semel oẽs prouincie sue dioceses visitauerit: licitum sit ei post ea: prius tñ suffraganeoꝝ suorũ requisito consilio[x]: & ipsius[y] diffinitione[z] sup hoc habita corã eis: que in scriptis[&] redigi volumus: ut possint alijs eẽ nota: uisitatiões p eãdẽ reiterare puinciã iuxta modum supius ãnotatũ: ẽt si non interueniat in hoc suffraganeoꝝ ipsoruz assensus: illã semp puidentiaz adhibendo vt in posterioribꝰ visitatõibus illas ecclesias cosqz cleros & populos prius visitet: qui non fuerant ab eo in pioribus visitatꝰ: nisi magis sit alijs visitationis offiñ oportunũ. ¶ Sane[?] hmõi impensurus offiñ: proposito verbo dei querat de vita & cõuersatione ministrãtiũ in ecclesijs: & locis alijs diuino cultui deputatis: ac ceteris que ad officiũ ipsuz spectãt absqz coactione[a] & exactione qualibet iuramenti ad ipsorum emendationes p salubria monita nunc lenia nunc aspera iuxta dataz sibi a deo prudentiaz diligenter intendens. ¶ Nõ si de aliqbus[b] orta fuerit ĩfamia cõtra eos: ordinarijs ipsorũ ut super his solẽniter ĩquirãt denunciet si viderit expedire. ¶ Notoria vero crĩa que examinatione nõ egeãt cuz sup his merito notari possit ordinarioruz negligentia[c] eorundẽ: libere corrigat: penã p illis debitã[d] infligẽdo. ¶ Procurationes[e] autez recipiat fm q est in canonibus[f] constitutũ:

f ¶ Accedere. pz ergo q ire tenet: nec sufficit ad suã ecclesiã ↄuocare.

g ¶ Cõgruũ. i. honestũ & cõem put erit possibile. s. de fi. instru. accepimꝰ. j. de priui. cum persone.

h ¶ Laicos. nunqd populus procurabit? non: ut no. Jo. x. q. i. placuit. & sic est consuetudo.

i ¶ Deinde. Visitata sua dio. archieps in pte uel in totũ visitat oĩa loca ecclesiastica: clerũ & populuz puincie pcurationẽ a visitatis recipiendo. h. d. vsqz ad. §. ex quo. Do.

k ¶ Prouinciam. hoc intellexit her. verũ si suffraganei erãt negligentes alias secus. sed dic contra ut. j. c. vlti.

l ¶ Pia loca. hospitalia xenodochia & huiusmodi.

m ¶ Et populos. ñ sil' sz separatiz. cũ taliũ vita sit sepata. xij. q. i. si duo. nec pmiscuis actibꝰ officia sunt turbanda. C. de test. cõsulta. & meliꝰ procedit inqsitio qñ fit sigillatim. de accu. inqsitionis. §. tertie. & hoc verum si q̃litas negocij hoc exposcit: alś in genere fiat inquisitio. j. eo. §. sane.

n ¶ Libere. s. ↄdictione prescriptione uel appellatione non ob. d prescrip. cum ex officij. x. c. accedẽtes. j. eo. c. ult.

o ¶ Visitatis. loca intelligo visitata: siue sint illa que psonaliter visitat siue illa q̃ ad visitationẽ cõuocat. s. pxi. rñ. in fi.

p ¶ Ex quo. Archieps post ĩceptã visitationẽ ĩ vna diocesi transiens ad aliam: ad primam redire non põt: nisi de nouo reiteret in tota prouincia. h. d. vsqz. ad. §. postq̃. Do.

q ¶ Cepit. caueat q ↄpleat alś ĩ illa visitatione nõ poterit reuerti ut seqt.

r ¶ Sua denuo. ut sic fm moduz supius dcm̃ visitationẽ scdam incipiat.

s ¶ Reqsitus. q̃ nõ aliter: cũ p exitũ renũciauerit visitationi illiꝰ anni: nisi in casu qui sequit. si aũt maior ps epoꝝ puincie ↄsentiret ipm reuerti: & dioce. eps ↄdiceret: adhuc reuertetur archieps: ut sequitur.

t ¶ Maliciose. qui allegat fraudẽ pbare dz illã. ff. de pba. quotiens. §. qui dolo sed eo q indigentia est notoria: fraus psumitur: ad hoc. s. de renũ. c. ij.

u ¶ Postquaz. Expedita visitatiõe non reiterat illã archieps sine ↄsilio suffraganeoꝝ & diffinitiõe in scriptis prius facta: debet tamen recipere ab illis qui ĩ persona non fuerant visitati. h. d. vsqz ad. §. sane.

x ¶ Cõsilio. ĩ ↄsilio qd ãnuatiz facere dz: de accu. sicut olĩz: nec dic h de assẽsu. ut. s. px. rñ. q: siue ↄcordẽt siue discordẽt h diffinire ad ipsum ptinet: ut sequit ad h de arbitris cum olim.

y ¶ Ipsius. s. archiepiscopi.

z ¶ Diffinitione. dicit Inno. q h mõ fiet diffinitio: diffinimus p nos pcedẽdũ ad visitationez puicie nre: & dixit q a tali diffinitiõe cũ sit sup executione officij sui non poterit appellari d offi. or. irrefragabili.

& ¶ In scriptis. No. casum in quo scriptura reqrit. Aliꝰ cum q̃rit de antiqssimo facto qd testibus probari non põt. ff. de proba. census. de pscrip. ad audientiã. de pba. cũ cãm. Tertius in puile. s. de puil. porro. Quartus in dimissorijs. lxx. dis. extraneo. Quintꝰ in redeũte ab herési. i. q. vij. saluberrimũ. Sexꝰ in pñtẽte. xxvij. q. i. oẽs femine. Septimus in electiõe de ele. gapp. Octauus in emphiteosi. C. de iur. emphi. l. i. Nonus ĩ alienatiõe rei ecclesiastice. xij. q. ij. sine. x. q. ij. h ius. de his que fi. a prela. c. i. Decimꝰ qñ appellatur ab ĩterlocutoria. s. e. li. de ap. cordi. Undecimꝰ qñ qs variat circa pcuratorẽ ↄstitutũ. s. de procu. c. i. Xij. qñ hoc agitur ut nõ valeat ↄctus: nisi in scriptis redactꝰ sit. s. d pac. c. ij. C. de fi. instru. ↄctus. j. de reg. iu. ↄctus. xiij. in snĩa excõicationis xiiij. in reqsitione trãscripti snĩe excõicationis. j. eo. li. de sen. ex cõ. cũ medicinalis. Xv. in casu s. eo. li. de elec. vt circa. Xvi. in casu. s. de of. or. si canonici eo. lib. Xvij. in casu. s. eodẽ. lib. de elec. fundamẽta. Xviij. in donatione que excedit qngẽtos aureos. C. de dona. si qs argentum xix. fm quosdam in fideiussore. C. de fideiuś. l. pe. xx. in minore iurante se maiorez. C. si minor se maiorẽ dixit. l. iij. xxi. si pactũ fiat cũ aduocato de re ĩmobili sibi danda. C. de suf. l. vna. ij. rñ. xxij. in solutiõe debiti in instrõ publico ↄtenti. C. de testi. l. testium auc. rogati. xxiij. si qs cauit de debito in scriptis ex cã añcedẽti: & vult pbare C. de nõ nũ. pe. generaliter. xxiiij. in testõ ĩ scriptis redigẽdo. C. q testa. fa. pos. hac ↄsultissima. §. hac cũ hũana. xxv. in legato pape. de of. deleg. cũ ĩ iure. C. d mã. pn. l. vna. xxvi. ĩ libello criali vel ciuili. s. de li. ob. c. i. ij. q. i. legũ. xxvij. ĩ casu. s. d tẽ. or. c. i. ij. q. i. legũ. xxviij. in diffinitiuis. s. e. l. de re iudi. c. vlt. Et lz in supradictis reqrat scriptura non tñ de necessitate in oĩbus: alias autem regulariter instrĩs & testibus pbari põt. s. de fide ĩstru. cũ Joannes: sit tñ pbatio leuius facilius & securius per scripturã. ff. de pig. l. ↄbitur.

? ¶ Visitati. psumunt. n. magis ĩdigere: & id sũt pmitꝰ visitãdi. s. ĩ. §. q si forte

¥ ¶ Sane. Archieps visitãs dz pponere vbũ dei: inqrere de vita mĩstrorum & de pertinentibus ad diuinum offiñ absqz iuramẽto: infamatos ordinarijs dnunciet & notoria crimina puniat. h. d. vsqz ad. §. procurationes. do.

a ¶ Coactione. a principio exigit iuramẽtũ p quod occultum prodere constringatur: ex quo tñ sine iuramento referuntur aliqua corrigẽda: poterit inquisitor sup his exigere iuramentum.

b ¶ Aliquibus. de quibus interrogat de plano nil dicunt: & tunc denunciabunt epis ut inqrãt fm formã decre. de accu. qualiter. ij.

c ¶ Negligentiã. xviij. di. peruenit.

d ¶ Debitam. s. statutam ĩ iure: nisi ex cã fieret cõmutatio. alias arbitraria infligatur. s. de offi. dele. de causis.

e ¶ Procurationes. Visitator nõ ĩ pecunia sz victualibus recipiat procurationem moderatam nec familia sua aliquid recipe põt ẽt pretextu officij: nec ipse nec sui aliquod munus etiam oblatum recipient. h. d. vsqz ad. §. hãc aũt. do.

f ¶ Canonibus. x. q. iij. relatum. s. e. cũ apostolus. c. sopite. x. c. cum nuper.

a ¶ Officij.scriptoris sigillatoris ⁊ similium officiorum.
b ¶ Liberetur.additur pena.j.c.prori.
c ¶ Hanc aūt Forma visitationis p̄missa seruari debet in ip̄is ⁊ alijs prelatis inferioribus regularium consuetudinibus exceptis.hoc dicit.Do.
d ¶ Alijsq.s.archidiaconis ⁊ plebanis.s.c.cum apostolus.
e ¶ Saluis.ad hoc.s.de statu mona.in singulis.

Exigit.Sunt tres partes. Prima ponit exordium. Secunda ibi:ꝓstōnem.finē decreta.s.proxime repetit addens mensez.Tertia ibi:alioquin distinguendo statutum delinquētium.Do.

f ¶ Exigit.bene dicit exigit: qa magna rō suadet ob maleficia penas solui.ff.ō fideiu.si a reo §.id quod.⁊ fuerūt sumpta hec verba et auē ō depo.§.sed ne p hanc.col.vi.
g ¶ Audacia.in mala pte ponitur:sic.iiij.di.facte.C.ō sepul. vio.pgit audacia:qñqz ponit ī bona:ut.viij.q.i.audacter. C. de iudi.rē nō nouā in fi.
h ¶ Impouamus.vt quos deitimor ⁊c.de vi.⁊ ho.cle.ut clericorum.lxxij.di.plurimos.Et dicit papa cohibeant deinceps manus temerarie formidine vltionis quos dei vel nostra reuerentia nō cohercet.j.de pe. felicis.§.in premissis.
i ¶ Cōstōnem.s.c.prori.§.i.⁊ §.procurationes:vbi tria statuta erant que h cōfirmantur apposita pena.primū q̄ ꝓcuratio ficipiat solum a locis visitatis. scōz q̄ solū in victualib⁹. tertiū q̄ visitantes uel familiares munera non recipiant.
k ¶ Preterire.maledictionis. penā ibi appositā non curantes nec ercusant:qz multi:quia non minus ardebunt q cum multis ardebūt.ij.q.i.multi.in fi.
l ¶ Statuentes.qō.s.c.pri.in archiep̄is dictū erat: hic ad oēs extendit qbus ꝓpetit visitare.
m ¶ Visitationis.in alijs ergo procurationibus que debent legatis vel nuncijs apo. se. vel q̄ debent rōne ꝓsuetudinis uel rōne pacti in fundatione vel consecratione appositi nō habet locū hec decre.ō qbus habes.s.eo. q̄to.⁊.c.ꝓcuratōis.⁊.c.cuz nuper:⁊.xviij.q.ij.eleutherius.
n ¶ Exigere.i.ab inuito extorquere.ff.de lega. iij. fideicommissa.§.si rem.
o ¶ Pecuniā.sm Inno.⁊ hosti.⁊ guil.⁊ gar.pro vecturis ⁊ ferraturis equorꝫ si īdigeāt:pecuniam exigere possunt.
p ¶ Volēte.qō dic:vt.j.c. prori.no.casum spālem in quo parificant ista duo exigere ⁊ a volēte recipere: sic.s. de rescrip.statutū.§.insuper.cū.§.se.C.li.rij.publice leritie vel consulum nuncia.l.vna.in fi.cū alias sepe sit licitū recipere:qō nō licet exigere.xviij.di. de eulogijs.de simo.dilectus.ff.de va.⁊ extraor.cog.l.i.§.est quidem.
q ¶ Munera.ꝓsulte facit visitans si ab omni munere se abstinet.i.q.i.sunt nonnulli.⁊.s.eo.ti.c.pri.§.pe.credit.tū gar.q̄ si modicū esculētum uel poculentuz recipiat q̄ nō sit verisimile q̄ aliquē moueat vel donantē pauperiorē faciat non hz locū pena:ar.de simo.⁊ si qōnes.ff.de offi.presi.l.plebiscito:qz talia non trahuntur ad munera.ff.de offi.pcu.l.solēt ad fi.ad hoc.s.de do.inter vi.⁊ vro. c.vlti.s.e.de rescrip.statutum.§.insuper.
r ¶ Officio.qō q̄liter exercere dēat:colligit.r.q.i.placuit.s.c.pri.⁊.§.sane.
s ¶ Nō ipēso.ille cui ex ordinaria ptāte ꝓpetit visitare ipeditus p alium visitare pōt ⁊ ille visitās ꝓcurabit nō ille q cōmisit:qō dic ut.s.ō of.or.si ep̄is.eo.li.
t ¶ Illud.xiij.q.iij.plerique.de simo.in tantum.
u ¶ Duplum.xxiiij.q.i.militare.xviij.di.qñ.i.q.i.ꝓcussionis:⁊.c.se.
x ¶ Teneant.saluo eo qō dr.j.pri.c.⁊ tenet etiam familia de eo qō pcepit:⁊ ip̄e ep̄s tenet de facto ipsorꝫ.lxxvi.di.an putatis.s.c.li.de cle.gñali.§. vlti.
y ¶ Extunc.elapso mense.
z ¶ Interdictū.nouerint:qō est.j.a tali pena incipit cū istis maioribus:ut s.eo.li.de offi.dele.c.ij.⁊ si durante interdicto isti moriantur nō sepeliūtur in cimiterio.⁊ si interī celebrent in ecclesia in suo officio sicut prius irregulares efficiūtur:ut.j. de sen.excō.is cui.
⁊ ¶ Inferiores.⁊ sic magis punit minor q̄ maior:de quo dic.ut.xl.distin.hō rp̄ianus:⁊.s.de iureiu.cum quidam.
? ¶ Suspensos.si interī celebrent:vt prius sunt irregulares:nec poterūt ab alio q̄ a papa absolui.s.de re iudi.cum eterni.j.de sen.excom. cum medicinalis.
ꝫ ¶ Quousqz. ergo stā restōne statiz fūt absolati sine alia sententia. lxxi.distin.si quis cū suis cōcor.de spon.nō est.
a ¶ Valitura. nota casum vbi rem meā ul' mihi debitaz remittere nō possum:lz nil sit tam naturale q̄ voluntate dñi rem suam in aliuz transferri:insti.ō re.di.§.per traditionē: ⁊ de h dic vt viri.s.eo.li.de rescri.statutum.§.si qd autem.

Relicis Sunt ꝗtuor dicta Primo recitat ius antiquum. Secundo ibi verum illud temperat in parte secunda. Tertio ibi:adijcientes addit ⁊ declarat. Quarto ibi : Cetera in reliquis ius antiquū cō seruat.Do.Ortum habuit ab his q̄ notat gul. .s.c.pri.vbi dicebat se a domio grego. audiuisse de mente sua fuisse qō h statuitur.

b ¶ Lugduñ.s.c.proti.
c ¶ Aliqui. Innocen. iij.in archiep̄iscopis prohibuerat principaliter:⁊ demum ad omnes extendit.s.c.i.
d ¶ Exigere.circa h nil corrigit uel mutat.
e ¶ A volente. hoc est qō infra recipit mutationem.
f ¶ Experiētia.sic.s.eo. li.de elec.q̄ sit:cum suis concor.
g ¶ Dispendia.presbyt rurales q nō hz nisi vnū causaye forte sine mān tergium:⁊ vnū lectulum qūo ꝓcurabit ⁊ hospitabitur ep̄m cum nec sozꝫ dom⁹ sufficiat:posito q̄ abundarent reliqua ⁊ ep̄s quō in uili domo manebit: vtilis ergo fuit h ꝓstitutio que tollit hec dispendia.
h ¶ Cōcedimus .h.o.reuolauit ad.a.i.extremitas ad p̄ncipiū.xxv.di.ab exordio.Olim enim ab his qui ꝓcurationem victualiū parare debebant inuitis: ꝓcuratio in pecunia erigi non poterat.r.q.i.relata.sed a volentibus bene poterat in pecunia recipi ⁊ certa summa tarari.r.q. iij. relatum idē est hodie per hanc decre.⁊ est equissimum:ut viri in proti.glo.
i ¶ Officio.satis h puto locū hke:ñ solū in ordinarij offō:ſz et delegatōis cū vtrobiqz eadē sit rō:nō ob.qō.j.dr psonaliter:qz intelligo q̄ cū psonaliter visitant p suis victualib⁹ a visitatis pecuniā recipiāt:cū aūt p alios ñ ipsi sed illi victualia uel pecuniā p eis recipiēt:ut.s.de offi.ordi.si ep̄s.
k ¶ Persoluendaz.alꝫ.n.posset totā ciuitatē vna die visitare ⁊ tot procurationes recipere quot ibi eēnt ecclesie:qō eēt absurdum:numerus ergo procurationum non excedat numerum dierum.s.eo.procurationes.
l ¶ Cetera vero.s.circa exactiones statuta ⁊ circa procurationes etiam in

nullā tñ pecuniam ipse uel aliquis de sua familia: occasione alicuius officij[a] aut consuetudinis seu quolibetalio mō earuz nomine: sed i victualibus expensas tñ recipiat moderatas. ¶ Caueat insup ne ipse ul' qsq̄z suorū aliquod munꝰ quodcunqz sit ⁊ q̄liter cūqz offerat: presumat recipere: ut non que sua sūt videatur querere: sed q̄ iesu xp̄i: q̄ si fuerit ꝓtra p̄sumptū: recipiens maledictionē icurrat a qua nunq̄z nisi duplu restituat liberet[b]: uolumus eni i his fraudem quālibet penitus euitari. ¶ Hanc aūt[c] visitandi forma ab vniuersis ēt ep̄is alijsqz[d] prelatis ordinario iure suos subiectos visitantibus plene obseruari precipimus: saluis[e] sup hoc rōnabilib⁹ ⁊ approbatis religiosorū consuetudinibus ⁊ regularibus institutis

Gregorius.x.in generali concilio lugduñ.

¶ Quia decre. Inn.iiij.s.,pr.non bene seruabat: i illo.c.quo precepe rat,ꝓcurationes in victualib⁹ nō in pecunia recipi: ⁊ non recipi munera: nec ēt,ꝓcuratiōes in victualib⁹ a locis nō visitatis: illaz confirmat penas adijciēs. Jo.an.

Exigit[f] peruersorꝫ audacia[g] ut non simus sola delictorū prohibitione contenti: sed etiā penā ō linquentibus iponamus[h] ¶ Cōstitutionē[i] itaqz felicis recordationis Inno. pape quarti predecessoris nostri editā sup non recipiendis in pecunia ,ꝓcuratiōibus: ac super receptione munerū visitātibus eorū qz familiaribus interdicta: quam multoruz fertur temeritas preterire[k]: volētes inuiolabiliter obseruari: eam decernimus pene adiectione iuuādaz. Statuētes[l] ut vniuersi ⁊ singuli: q ob ,ꝓcurationez sibi rōne visitationis[m] debitā exigere[n] pecuniā[o] uel ēt a uolēte[p] recipere: aut als ꝓstōnem ipsam recipiēdo munera[q]: siue visitationis officio[r] non impenso[s] ,ꝓcurationem in victualibus: aut aliquid aliud[t] procurationis occasione violare p̄sumpserint duplu[v] eius qō receperint ecclesie a qua id receptum fuerit: infra mēsez reddere teneant[x]. ¶ Alioqn extunc[y] pr̄iarche archiep̄i ep̄i duplu ipsum vltra p̄dictuz tp̄s restituere differentes: ingressum sibi ecclesie sentiant interdictum[z]: inferiores[⁊] vero ab officio uel beneficio nouerint se suspensos[?]: quousqz[ꝫ] de duplo hmōi grauatis ecclesijs plenariam satisfactionē impendant: nulla eis in hoc dantium remissione liberalitate seu gratia valitura[a].

Bonifacius octauus.

¶ Visitator recipere pōt,ꝓcuratōnē in pecunia uolentibus visitatis: sed vna die ultra vnaz procurationē non recipiet: licet plura visitauerit loca.b.d.Do.

Relicis recordationis Greg. papa.x.pre.noster prohibuit in ꝓcilio lugduñ[b]: ne aliqui[c] ob procurationē sibi rōne visitationis debitā exigere[d] pecuniā presumerent uel ēt recipere a volente[e]. ¶ Verū quoniā rerū experiētia[f] nos instruxit: ex hoc tam personis visitantibus quaz locis ⁊ ecclesijs visitatis multa incōmodoruz dispendia[g] ,p uenire: concedimus[h] ut patriarche archiep̄i: episcopi: ⁊ alij qb⁹ ex officio[i] competit uisitare: a uolentibus ecclesiarum ⁊ locoruz visitatorum rectoribus seu personis pecuniam licite recipere valeant: pro sumptibus moderatis faciendis i victualibus diebus quibus visitationis officium personaliter exercebunt.

¶ Adijciētes q̄ nō licet uisitāti: nisi vnaz procurationez recipere una die: siue unum locum solum visitauerit siue plura: etiaz si locus quilibet uisitat⁹ ab illo sufficeret: ad procurationē integrā p̄soluendaz[k]: cū eidez sufficere debeat: ut temporalia metat a locis personaliter uisitatis pro diebus quibus eis spiritualia subministrat. ¶ Cetera[l] vero

victualibus nō recipiēdis a locis nō visitatis. ꝛ circa munera nō recipienda a visitantibus uel eoꝝ famulis cū penis superius statutis.

Quamquam. Primo ponit exordium. Secundo ꝓhibitionē ibi: cū igit'. Tertio penas transgressoꝝ ibi: q vero. Et hec decre. pleniꝰ ꝓuidet ꝙ alexandrina: q̄ nōnulli. j. de imunitate ecclesiaꝝ ꝓuideat. Jo.

a Pedagiorum: quid sint guidagia: ꝛ qd pedagia vide. s. de verbo. si. sup quibusdam.

b Canonico. pre. decre. super quibusdam.

c Ciuili. C. noua vect. insti. nō pos. l. ab ecclesijs. C. de sacrosan. eccl'ia. l. placet.

d Maioris. s. ꝙ si exigant' a laicis.

e Ipsaꝝ. s. ecclesiarū ꝛ ecclesiasticaꝝ ꝑsonarū nā res clericoꝝ eodem ꝓuilegio gaudent quo res ecclesiarum: vt. xvi. q. i. similit': ꝛ rōnez ibi nota. Jo. ꝛ Ber. s. de pig. ex literis: in glosa. penul. nec est illō vniuersaliter verum ut nota. Jo. an. xvi. q. iiij. c. i.

f Humano: positiuo. vt dictum est. s.

g Diuino. legit' gen. xlvij. vltra mediuz. subiecit Joseph oēm terraz egypti pharaoni ꝛ cunctos populos eius a nouissimis terminis egypti vsqz ad fines eius preter terrā sacerdotuz: ꝛ sequitur sic. Ex eo tpe vsqz ad p̄sentē diē i vniuersa terra egypti qnta pars regibus soluitur: ꝛ factum ē quasi in legez p̄ter terrā sacerdotalem: que libera ab hac conditione fuit. Jtē esdre. vij. vltra medium: vbi dicit rex Aldageij suis mīstris: uobis quoqz notum facimus d vniuersis sacerdotibus ꝛ leuitis cantoribus: ianitoribꝰ: ꝛ ministris domus dei. vt vectigal ꝛ tributum: ꝛ annonas nō habeatis potestatem īponendi super eos: ꝛ concordat ad hoc. s. de immu. ec. nō minus.

h Constitutionē: quaz habes. j. de imu. ec. c. i. ꝛ pro pte eius mentem vide hic decisam.

i Negociandi. ad hoc de vi. ꝛ hone. cle. c. vlti. Et no. in his que negociationis cā portant' nō in ꝓprijs vel in his q̄ portant' ad vtilitatē fisci soluūt' exactiones iste. C. de vec. ꝛ cōmis. l. vniuersi.

k Adiuuare. s. eo. exigit. in pn̄.

l Consuetudine. ad idē. s. eo. romana. §. ꝓcurationes. s. de capel. mona. c. vno. cum simi.

m Collegiū. ex qbus hec cognoscant'. ut no. s. de exces. pla. dilecta.

n Predictis. ꝓprijs. s. quas cā negociationis nō deferunt.

o Alium. j. de reg. iur. qui per alium.

p Alieno. xlvi. di. sicut nō suo. j. reg. iur. quod alicui.

q Singulares. etiā epi: q̄ decreta. q̄ periculosum. de sententijs suspensionum ꝛ interdicti loquitur.

r Uniuersitas. in collegiū. n. vel vniuersitatē excōicationis snīa ꝓferri nō dз. j. de sen. ex. romana. §. in vniuersitatē. vbi de hoc: ꝛ intelligo hoc ēt de vniuersitate uel collegio ecclesiastico. ut. s. de ꝑsonis diri i ꝓri. glo. ꝛ facit. ff. si ser. vē. l. altiꝰ: ꝛ de na. ex lib. ven. c. vno. de deci. q̄uis.

s Satisfecerint. ad instar excōicati pro manifesta offensa. s. de vbo. sig. ex parte. i. ꝛ. c. se. j. de sen. ex. solet. ꝛ. c. venerabilibus.

Perpetuo. Sunt due partes. Scda ibi: pōt ēt. Jtē prima subdiuidit' q̄: ponit dictū de visitatione iteratione ꝛ ꝓcuratione. Scda viciat cōsuetudinē ꝯtrariā ibi: consuetudine. Jo. Emanauit ad declarationē decre. s. eo. romana ꝛ correctionez eoꝝ q̄ ibi no. Ber. ꝛ. s. e. c. nuper. ꝛ. s. de accu. sicut olim.

t Constitutionis. s. e. c. i.

u Negligentes. Cōtrarium no. ber. in predictis locis: sз aliud est visitare: aliō de criminibus inquirere: ut di. ri. s. c. i.

x Et iterare: repete fm constitutionē. ꝛc. qō ē. s. ꝛ idē repetas in ꝓri. ver.

y Alijs. puta subditis suffraganeorum.

z Premissis. visitationi iterationi ꝛ ꝓcurationi.

ꝛ Obstante. ad idez. s. c. ꝓri. cum suis cōcor.

ꝯ Absoluere. No. cām in qua archieps in subditos suffraganeoꝝ iurisditionē hз. Jtē p totā prouinciam dat lras indulgētiarū. s. d pe. ꝛ re. nfo: alios casus habes. ix. q. iij. in summa. s. de offi. or. pastoralis.

ꝫ Salutares. nō nimium austeras. xxvi. q. vij. alligant ꝛ in eis imponēdis cōsideret que leguntur: de pe. dist. v. consideret. s. de homi. sicut dignum.

in eiusdem predecessoribus constitutione contenta i suo volumus robore perdurare. Idem.

Si vniuersitas uel singularis ꝑsona ecclesias vel ecclesiasticas personas compulerit soluere pedagia uel guidagia uel exactiones pro rebus suis quas cā negociationis nō deferūt uel pro ꝑsonis: singulares sunt excōicati ꝛ vniuersitas interdicta: nec ꝓdest cōtraria cōsuetudo. Cle. hoc addit q' diocesani quibꝰ ꝯstat aliquos has snīas incidisse illos publicare debent: ꝛ ipsas snīas facere obseruari. e. ti. presenti. Jo.

Quamquam pedagiorū[a] exactiones tā iure canonico[b] q̄z ciuili[c] regulariter merito sint dānate: tāto tn̄ districtius ne ab ecclesijs et ꝑsonis ecclesiasticis talia exigātur prohiberi oportet: quanto si id fiat maioris[d] inde trāsgressiōis reatus incurrit' ꝛ offensa euidētior cōprobat'. Cū igit' eccl'ie ecclesiasticeqz ꝑsone ac res ipsarū[e] nō solū iure humano[f]: quinimo ꝛ diuino[g]: a secularium ꝑsonaꝝ exactionibus sint imunes: ꝯstitutionē[h] felicis recordationis alexādri pape quarti predecessoris nostri: q statuit eccl'ias ꝛ persōas eccl'iasticas ad pedagia ꝛ guidagia penitus nō teneri: nec ad exhibēdū uel soluendum talia pro rebus suis ꝓprijs: quas nō causa negociādi[i] deferūt vel deferri faciunt seu trāsmittūt. Uolētes ꝓpter multorū insolētiā ꝛ abusū pene adminiculo adiuuare[k]: adijcimꝰ districtiꝰ inhibendo contraria cōsuetudine[l] quorūcūqz: q̄ dicenda est corruptela verius non obstante: ut nec collegium[m]: nec vniuersitas: nec aliqua etiā singularis ꝑsona cuiuscūqz sit dignitatis cōditiōis aut status a p̄fatis ecclesijs aut ꝑsonis ꝓ persōis ipsis aut rebus p̄dictis[n] talia exigat uel extorqueat per se uel p aliū[o] suo nomine uel etiā alieno[p] aut eas ad hmōi persoluenda ꝯpellat. Qui uero cōtrafecerint: si persone fuerit singulares[q] excōicatiōis: si aūt collegium uel vniuersitas[r] ciuitatis castri seu loci alterius cuiuscunqz: ipa ciuitas castrū uel locus iterdicti sententias ipso facto incurrāt: nec ab excōicatione hmōi absolutionez uel interdicti relaxationē obtineāt, donec exacta plenarie restituerint ꝛ d transgressione satisfecerint[s] competenter. Idem.

Archieps visitare pōt ꝓuinciā ac ēt iterare: lз suffraganei non sint negligētes: ꝛ tūc cōfessiōes oīuz audire: ꝛ pn̄ias iponere. h. d. do.

Perpetuo declaramus edicto archiepm posse fm tenorem cōstitutionis[t] felicis recordationis Inno. pape. iiij. predecessoris nostri sup hoc edite suā ꝓuinciā visitare libere lз nō sint eius suffragānei negligētes[u] ꝛ iterare[x] visitationem eādē: ac ꝓcuratiōes a locis recipere visitatis. Consuetudine si q̄ forsan ab ipsis suffraganeis uel ab alijs[y] allegere p̄missis[z] cōtraria non obstāte[ꝛ]. Pōt etiā idem archieps dū visitat cōfessiōes subditorū suffraganeorū audire ac absoluere[ꝯ] pn̄tētes ꝛ ipis pn̄ias iniūgere salutares[ꝫ].

Rica De ꝯsecratiōe eccl'ie ul altaris

Bonifacius octauus.

Polluta eccl'ia pollutuz ē cimiteriuz illi contiguū sз non remotū: pollutio cimiterij ecclesiaz non polluit: lз contigua existit: polluto vno cimiterio aliud illi ꝯtiguuz pollutū nō est sз p portaz de uno i aliud detur ingressus. h. d. do.

Si ecclesiā pollui[a] sanguinis[b]: aut seminis[c] effusione cōtigat: ipsiꝰ cimiteriū: si ꝯtiguū[d] sit eidē censetur eē pollutū[e]: vnde antequaz reconciliatū fuerit: non dз in eo aliqs sepeliri. Secus si remotum fuerit ab eadem. Non sic quoqz

Si ecclesiam. Determinat quattuor casus. secundus ibi secꝰ. Tertiꝰ ibi non sic. Quartus ibi: nō vnū. Jo. emanauit ad declarationē eorum que no. Host. s. eo. ri. c. i. ꝓprie eccl'ia dr' ꝯsecrata: basilica si consecrata de reli. do. c. i. sed q̄ nō consecrata polluit': sed alr' recōciliat'. s. eo. c. vlti. Jo.

a Pollui. quo ad opinionez hoīum q eā polluūt q̄tū in eis est: q̄ enim sunt sancta coinquinari nō pn̄t. xv. q. vlti. c. vlti. d coha. cle. ꝛ mu. vsa: ꝛ qd firmum erit aut stabile si sanctitas incorrupta corrumpat'. C. de epis. ꝛ cle. si quēq̄. ꝛ ob hoc dico qō si pollutio fuerit occulta non debз reconciliari. Dicūt. n. theologi ꝙ ideo reconciliatur ecclesia: ut videntes laici eccl'iaz sic lauari q̄ si peccauit cogitēt intra se q̄tuz ꝓ lauatiōe pcōꝝ laborādū sit: ꝛ ꝓbat' h iure: q̄ eccl'ia n̄ iudicat d occultis. xxxij. di. erubescāt: d simo. tua: nō ob. d adul. significasti: q̄ dico ꝙ adulterium ibi publicuz erat. ꝙ pз ex eo ꝙ adultero indicta fuit purgatio.

b Sanguinis. humani ꝛ iniuriosi: vn̄ si ibi occidat' canis vel humanus sanguis casu effundat' ecclesia n̄ ē recōciliāda: et si sine sanguinis effusione occidatur ibi hō: puta cū tersorio ad collū: hn̄ reconciliat' pp criminis horrorē fm hug. no. hoc de cō. di. i. eccl'ijs: ꝛ ē cāus. s. e. ꝓposuisti: vbi dr' ꝙ pp homicidia ꝛ vulnera recōciliat' eccl'ia: nō dicit an i eis fuerit sanguis effusio necne: ꝛ si extra ecclesiam vulneratus ad ecclesiā fugiat: ꝛ ibi sanguinē spargat nō recōciliat' ecclesia: secus econtrario uel cū sanguinem colligit i scutella: si aūt supra tectū ponecum sagitta hō iterficit': dixit ibi hu. ꝙ nō ē facienda reconciliatio: q̄ extra eccl'iā vr' factū. Sз qd si sanctus vir ibi occidat': nūqd recōciliabit' ecclesia: vr' ꝙ sic q̄ iura i distincte loquunt'. ꝛ scelerati' ē iniustū: ꝛ sanctū occidere: ꝙ iniustū. xxiij. q. v. si nō lз. Jn ꝯriū vr'. cū eccl'ia sanctificata sit nō polluta: sз hoc veꝝ est ex sanguinis effusi passione: sed ex ipsiꝰ effusi actiōe: bene polluit': iuxta illud actio displicuit: passio grata fuit: vn̄ p̄mū teneas: locuz tn̄ sanguinis nō lauabunt.

c Seminis. humani nō canū: ꝛ intelligunt h qdā de semine fornicario. vnde si vir cognoscit vxorē in eccl'ia nō reconciliabit'. hoc tз. hu. cuius glo. posuit Jo. d cō. di. i. i ecclesijs. Ui. ꝛ gandulphus. Sed ipse Jo. s. qō veꝝ puto: allegabat ff. de sol. l. qō dicimꝰ ꝛ hoc no. xxxi. di. qm̄. lxxiij. di. eccl'ijs. xxiij. q. iiij. apls: naz multa licita ex loco sunt illicita. ij. q. vij. accusatio. de imu. ec. c. i.

d Cōtiguū. contigua dicunt' quoꝝ extrema se contingūt.

e Pollutuz: cōcor. j. d sen. ex. si ciuitas. ut idē de eccl'ia interdcā distiguit. Jo.

a ¶ Polluto. sanguinis vel seminis effusione: vt. s. vel quia ibi fuit aliquis excommunicatus sepultus. s. eo. consuluisti.

b ¶ Maius. ad se trahere videatur: qó est. j. ⁊ hoc esse nó dz. s. c. q̃ in dubijs. vbi de hoc: ad idẽ. s. eo. lib. de preben. c. antepe.

c ¶ Principale. qó esse non dz: imo potius ecótrario. j. de reg. iur. accessoriũ cũ suis cóco.

d ¶ Pariete. paries igit diuisionem inducit ad idẽ. s. eo. lib. de elec. vbi periculũ. §. in codẽ.

e ¶ Violatum. No. q̃ ꝛ accessorium sequatur principale contiguum: nó tã sequitur accessorium etiam contiguũ vt hic: multo ergo minus principale sequetur accessorium: vt. s. pri. rñ.

Gloriosus deus.

Primo ponit exordium de diuina prouidentia que dignioreꝰ extollit. Secundo ponit imitatónem ecclesie militantis ibi: sic ⁊ alma vbi facit tria. Primo cómẽdat apl'os euangelistas q̃ttuor doctores ecclesie diuisiz. Scóo ibi: ideoq̃z ponit peritã prouisionẽ ecclesie circa ipsoꝝ excellẽtã. Tertio ibi nos itaq̃z: ponit suaz addítionem de festis istorũ sub officio duplici celebrandis. vo.

f ¶ Duodeno. hoc dicit propter paulũ ⁊ illos qui nó fuerunt de numero: hi autez sunt. xij. Petrus Joãnes Jacobus Zebedei Andreas Philippus Thomas Bartholome⁹ Matthe⁹ Jacobus Alphei Simon Judas Jacobi: ⁊ Mathias qui fuit in locũ iude scarioti.

g ¶ Quattuor: Marcũ Matthcum Lucã ⁊ Joannem.

h ¶ Sedis. Solus papa hz: nó solũ certos ó sanctis pre alijs extollere: sed etiaz eos canonizare multiplici rõne. Primo q: ista est vna de maioribus causis q̃ iter xpianos proponi possit ⁊ sic est ad se. apo. referenda: de baptis. maiores. Scóo q: miracula attribuunt fidei: ꝫ igit q̃stio cũ sit ó fide precipue est ad sedez aplicã referenda. xxiiij. q. i. quotiens. Tertio q: ad papam spectat declarare dubia scripturarũ: q filij sint legi. p venerabilẽ multo fortius dubia sanctitatis: q: circa maiora maius periculũ vertitur: ideo ⁊ẽ. s. de elec. vbi periculum. Quarto ne pp multorũ eróꝝ simplicitatez populũ decipi ꝓtingat. s. eo. ti. c. i. ⁊. ij. Quinto ne ĩfinitũ contingat sctos multiplicari: et sic deuotionẽ refrigescere ⁊ sanctitatẽ vilescere. lxxx. distin. cpi: vt tã ad id ꝯ. s. de ferijs. c. vlti. de ꝓse. di. iij. c. i. vbi vt q̃ cpi hoc possint sed aliud intelligitur de sanctis iã canonizatis: nó enim oium festa vbiq̃z collũtur: hoc aũt consequit sanctus p canonizationẽ: q̃ ecclesia p eo solenniter: ⁊ p aliquibus solẽnibus dicẽ offiziũ: ut B. Itẽ inter alios sanctos in letanijs notat: ⁊ inuocat ⁊ si ecclesia ĩ canonizatione erraret. qó nó est credendum: licz accidere posset. de sen. excó. a nobis. ij. nihilominus pces in honorem talis accepte ⁊ grate sũt p fidẽ enim christi omnia purgantur. de coha. cleri. ⁊ mu. vestra. ⁊. esto quod veritas canõi

in casu conuerso sentimus: vt vide licet polluto[a] cimiterio: quãuis ecclesie contiguo óbeat ecclesia reputari polluta: ne minus dignuz maius[b] aut accessoriuz pncipale[c] ad se trahere videat. ¶ Non vnum sz plura cimiteria eẽ noscunt: que q̃z uis sibi coherentia pariete⁹ tñ medio seiunguntur. ¶ Ideoq̃z violato eoꝝ altero: alteruz licet de vno ad aliud per portam intermediz habeatur accessus: nó propter hoc reputabitur violatum[e].

Rica De religis ⁊ veneratõe scórũ.

Bonifacius. viij.

¶ Festa. xij. apostolorũ quattuor euãgelistarũ ⁊ quattuor doctorũ et ꝓfessorum ecclesie. s. gregorij augustini ambrosij ⁊ hieronymi: sub officio duplici debent soleniter celebrari. Jo. an.

Gloriosus deus in sanctis suis: ⁊ in maiestate mirabilis: cuius ineffabilis altitudo prudẽtie nullis iclusa limitib⁹: et nullis terminis ꝓphẽsa recti cẽsura iudicij celestia pariter ⁊ terrena disponit: ⁊ si cũctos ei⁹ mistros magnificet: altis decoret honoribus ⁊ celestis efficiat beatitudis possessores: illos tñ ut dignis digna rependat potioribus attollit insignijs dignitatũ ⁊ p̃miorũ vberiori retributiõe pseq̃t: quos digniores agnoscit ⁊ ꝓmẽdat ĩgẽtior excellẽtia meritorum. ¶ Sic ⁊ alma mater ecclesia eius sacra vestigia pseqens: ⁊ exemplo ducta laudabili ꝛz vniuersos i regnis celestib⁹ cõstitutos studijs honorare sollicitis ⁊ sonoris efferre preconijs non desistat: gl'iosissimos tñ xpiane fidei principes: athletas dei electos: iustos seculi iudices lumina v̊a mũdi: videlicet xpi redẽptoris apl'os: nũero duodeno[k] cõtẽtos: q viuẽtes in carne p̃ dictã eccl'iã suo p̃cioso sanguie plãtauerũt: ipsaz erigendo sublimiter ⁊ disciplinis scissimis dirigendo reuerendissimos ẽt pres virosq̃z clarissimos q̃ttuor⁹ euãgelistas dñi p quorũ diligentissima ⁊ fidelissima studia: eidẽ eccl'ie sacra euãgelia illuxerunt. Egregios quoq̃z ipsius doctores eccl'ie beatos gregorium q meritis ĩdyt⁹ se[h]. ap. curaz gessit augustinũ ⁊ ambrosiũ venerãdos antistites: ac hieronymuz sacerdotij p̃ditum titulo: eximios confessores: summis attollere vocib⁹: laudib⁹ psonare precipuis: ⁊ spãlibus disponit honorib⁹ venerari: borũ qppe doctoruz plucida ⁊ salutaria documẽta p̃dictã illustrarũt eccl'iã decorarunt virtutibus: ⁊ moribus iformarũt: p ipsos preterea quasi luminosas ardentesq̃z lucernas su p cãdelabruz in domo dñi positas errorũ tenebris pfugatis tot⁹ corporis ecclesie tanq̃z sydus irradiat matutinũ: eorũ ẽt fecunda facũdia celestis irrigui gra influẽte: scripturarum enigmata reserat: soluit nodos: obscura dilucidat: dubiaq̃z ó clarat: profundis quoq̃z ac decoris illorum sermonib⁹ ampla ipsius ecclesie fabrica velut gẽmis vernantibus rutilat: ⁊ verboruz elegantia singulari gloriosius sublimata coruscat. ¶ Ideoq̃z circũspecta prudentia dicte sedis: que actib⁹ intenta salubribus: ⁊ operibus exposita pietatis libenter ⁊ solerter exequt q̃ sunt dei p̃missa sollicite digneq̃z considerans ⁊ debita meditatione plustrãs: ad diuini nominis honorem ⁊ gloriam: exaltationẽ catholice fidei: salutẽq̃z fidelium merito censuit: riteq̃z prouidit apl'os euangelistas ⁊ confessores eosdẽ in vniuersali ecclesia honorificentie potioris impendijs attolendos vt ab ea tanto ppensius honorari se sentiant: q̃to ipsaz pre ceteris excellentius illustrarunt. ¶ Nos itaq̃z pijs ducti cõsilijs: dignisq̃z studijs excitati nõnullos predecessores nr̃os romanorũ pontificũ: qui specialis deuotionis prosequentes affectũ: aliquorũ festa sanctorũ sub duplici ordinauerunt officio celebranda: immitari sollicite intẽdentes: eorũdem apostolorũ euangelistarũ ⁊ cõfessoruz festiuitates p̃cipuas de fratrum nostrorum consilio ⁊ assensu sub officio duplici[i]: per vniuersas orbis ecclesias uolumus statuim⁹ ⁊ precipimus annis singulis perpetuis futuris temporibus soleniter celebrari.

Rica De imũitate ecclesiaruz cimiteriorũ ⁊ alioꝝ locoꝝ religiosoruz.

Alexander quartus.

¶ Seculares ptãtes ab ecclesijs vel ecclesiasticis personis talias vt exactiones pro rebus uel possessionibus acqsitis uel acqrendis exigere non p̃sumãt: nec eos compellet ad ipsas distrahendum vel extra manum suã ponẽdũ. h. d. Jo. an.

Quia nõnulli habẽtes temporale[k] dñium vel ptãtis gerẽtes officium secularis libertatem ⁊ imunitatem ecclesiasticam ledere ac minuere tanq̃z honoris ⁊ priuilegij ecclesiarum inuidi moliuntur: expedit q̃ p diligentiam ⁊ auctoritatez sedis apostolice que curã hz ecclesiarum zationis deficiat: nó deficit fides: de baptis. debitũ de presby. nó bapti. c. ij. ⁊. iij. Dicim⁹. n. q̃ cuilibet licz in secreto alicui defuncto quẽ sanctuz credit pces porrigere. vt p ipso ad deum intercedat: ꝛz solẽnes preces publice emittere uel solẽne officiũ publice dicere nequeat ut dixerunt Jnno. ⁊ bo. s. eo. ti. Ad canonizandũ aũt sanctos inquirendum est an illi de quo canonizando queritur prior vita testimonium prebeat pro laboribus multis moribus castis: actibus strenuis. lxi. distinctione miramur. Oportet enim hoc pñti testificatione p̃dicari. ⁊ bõe fame preconijs non taceri. xij. q. ij. q̃ttuor ⁊ maxie queri debet de simplicitate ⁊ humilitate: quia superbis deus resistit: humilibus aũt dat gra. Item dz q̃ri an in vita persecutiones passus fuerit. vij. qõe. i. oís q. ⁊. c. ibi adunati: ⁊ an passus fuerit ex charitate. i. q. i. vide. Querẽdum etiam est de miraculis factis in vita ⁊ post mortem: ⁊ quantum ad hoc q̃ sit miraculum q̃ttuor requiruntur. Primũ q̃ ex deo non ex arte contingat: nec ex diabolo: nam miracula quandoq̃z fiunt per malos. i. q. i. teneamus. ⁊. c. prophetauit. necesse est enim martyres a deo ipetrasse que mandant. l. distinctio. si qs p̃postera. Secundũ q̃ sit ꝯ naturam sicẽ de virga moysi: mutata in colubrum: ⁊ de asina loquẽte ad Balaam. s. de hereticis. cũ ex iniuncto. Tertiũ q̃ non sit ex vi verboꝝ sed hominis merito id contingat: nam panis ⁊ vinuz ptãte ⁊ virtute verborũ transsubstãtiantur i corpus ⁊ sanguinem. s. de cele. missis. cuz marthe. q. q̃stiuisti. Quartũ q̃ sit ad corroborationẽ fidei: herba enim ministerio hoĩs trãsit in vitrum: ꝫ hoc nil ad corroborationẽ fidei: ⁊ ideo ad canonizationez nisi hec quattuor concurrant miracula non prodessent fm summistas qui hoc no. s. c. ti. ⁊ moderni. s. de testi. c. venerabili.

i ¶ Duplici: dicunt quidam officium duplex cũ tota antiphona dr̃ ante psalmũ ⁊ tota post psalmũ: cũ alias nó tota sed solũ principiuz dicat aũ psalmũ: alij aliter: de ijs hoc relinquo.

Quia non. Tria facit hm Joan. mo. primo recitat in genere tyrãnide secularis ptãtis. scóo ibi sane narrat in spẽ. Tertio punit circa ista ibi: volẽtes do.

k ¶ Temporale: qó ecclesiastico minus esse debiũ non est. xcvi. disti. si

imperator. s. de maio. ⁊ obe. solite.

a ¶ Francie. accidentiaz facti exprimit nõ localez vere. facit. vñ eaz generaliter prosequitur. j. ⁊ s. de censi. c. i. eo. li.

b ¶ Bonor. Quid dicesi tributarium predium donet ecclesie: nunquid tenet ecclsia ad tributuz? Dic q̃ sic: qr res transit cuz onere suo. r. q. ij. auten. sicut ãt: ⁊ autẽ. seq. xvi. q. i. si quis laicus ꝓ ꝓ. cũ l tua. ad hoc. s. ꝓ censi. c. i. vbi de hoc.

c ¶ Exactiones. adhuc p uidetur. j. c. clericis.

d ¶ Donẽdũ. dꝰ ꝓ inde is q̃ tenent ad ꝓcimas p̃ciales: qr si ipsi nõ colerent alij colerẽt. s. ꝓ de ci. de terris. sic dicebant isti laici: aut extra manũ vestram ponatis hec p̃dia: aut exactiões solua tis: ut uel a vobis uel ab aliis collectas ⁊ talias ꝓ ipsis possessionibus habeamus.

e Decet domuz. Diuidit decre. ĩ quatuor ptes. In p̃ma p̃ōit ꝓstitutionis cãz vsqz ibi sit itaqz In sẽda qualiẽ hoies debeant se habere in ecclesijs: ⁊ a qbus abstinere vsqz ibi ordinarij per se vel per alios hoc faciãt obseruari vsqz ibi q vero. ꝓminatur penã in contrafacientes.

f ¶ Sanctitudo. sumptũ et psalmo: dominus regnauit decorem.

g ¶ In pace. ex psalmo notus in iudea.

h ¶ Cultus. nã erit cultꝰ iusticie silentiũ. v. q. iiij in loco.

i ¶ Pacificus. est enim rex pacificus: ⁊ venit pacẽ docere. xxiij. q. i. c. nisi bella. Jo. an.

k ¶ Instruat. per bonuz exẽpluz. vij. q. i. §. cũ ꝓ

l ¶ Reficiat. per doctrinã. xxxvi. di. si quis vult nã aĩa cibo spũali nutriẽ s. de of. or. inter cetera.

m ¶ Ibidem. attollant. quod est infra.

n ¶ Jesu xpi. Jesus hebrayce: pꝰ latine saluator xpꝰ greco: latine vnctꝰ xpani a xpo: ꝓ sacra vnc. vnd. §. in frõte: ⁊ p̃mo apꝰ ãthiochiã fuit nomẽ illꝰ. xxiij. di. c. sacrosãcta

o ¶ A peccatis eor. nẽi nẽ. n. vult perire ꝓ bap. maiores. §. caute.

p ¶ Cordis. ad cor. eniz respicit deus. xxiij. q. v. si quid inueniſti.

oium ⁊ tutelã cõtra taliuz ausus: ⁊ conamina oportunũ remediuz apponat ut ecclie ipse in plenitudine iuris sui ⁊ libertatis itegritate letẽt ac detestabilis malignorum audacia: ⁊ insolentiuz nepharia temeritas ꝓpulsẽt. ¶ Sane intellexerimus q̃ in regno francie[a] cõe scabini seu consules ⁊ alij domini tpales: ⁊ hi q̃ iurisditionẽ in ipsis cõmunijs ciuitatib⁹ castris ⁊ villis tpalez exercent: uel qbus in illis cõmissa ẽ executio iusticie secularis: molesti sunt nimium ecclesijs sup pluribus ⁊ infesti: ⁊ inter cetera nitũtur ⁊ student ut illis collectas ⁊ talias ⁊ alia huiusmodi eedez ecclesie pretextu bonor[b] que acquisiuerũt tribuant et p soluãt: uel extra manuz suaz ponãt hmõi acquisita. ¶ Volentes itaqz sup his oibus prout expedit sollicite prouidere: totqz temerarijs ausibus cõgruis presidijs obuiare: auctoritate ap. p̃habita cuz frib⁹ nr̃is diligenti deliberatione decernim⁹ non licere prefatis cõijs scabinis et his q̃ in eis iurisditionẽ tpalem obtinent uel iusticiam secularẽ exercẽt talias uel collectas seu exactiones[c] q̃scũq̃z ecclesijs uel personis ecclĩasticis ĩponere uel exigere ab eisdez ꝓ domibus p̃dijs: uel quibuscunqz possessionibus ab eisdez ecclĩjs uel persõis ecclĩasticis legitime hactenus acq̃sitis: ul' in posterũ acquirẽdis: ẽt si ipse ecclesie uel p̃sone vl' res hmõi sint infra illorz districtũ uel territorium ꝓstitute. Nec ẽt licet illis ipsas ecclesias: uel personas ad distrahendũ uel alienanduz aut extra manuz suam ponendũ[d] acquisita iam uel que deinceps acqrent: aliquatenus coartare.

¶ Rt. x. ĩ generali cõcilio lugdu. ¶ In ecclesijs dato humili ingressu ꝓz ofonibus insisti: exclusis clamorib⁹ ⁊ seditionib⁹ ꝓsilijs vniuersitatis laicorũ ⁊ corz publicis parlamentis: vanis colloquijs negociationibus ⁊ nundinis ac iudicijs secularib⁹ ⁊ maxime criminalib⁹. h. d. vsqz ad §. ordinarij. Bo.

Decet[k] domũ dñi sanctitudo[l] decet ut cuius in pace[g] factus est locus eius cultus[h] sit cum ꝓbita veneratione pacificus[i]. ¶ Sit itaqz ad ecclesias humilis et deuotus ingressus: sit in eis quieta conuersatio: deo grata: inspicientibus placida: que considerantes non soluz ĩ struat[k]: sed ⁊ reficiat[l]. ¶ Conuenientes ibidem[m] nomẽ illud: quod est super omne nomen: a quo aliõ sub celo non est datum hominibus in quos saluos fieri credentes oporteat: nomen videlicet Jesu[n] christi qui saluum faciet populum suum a peccatis[o] eorz: exhibitione reuerentie specialis attollant: ⁊ quod generaliter scribitur: vt in nomine Jesu omne genu flectatur: singuli singulariter in seipsis implentes p̃cipue dũ agunt missarum sacra ministeria: gloriosum illud nomen q̃ñcũq̃z recolit: flectant genua cordis[p] sui: q̃ꝰ uel[q] capitis[r] inclinatione testent: attendant in locis eisdem intentis[s] p̃cordijs sacra solẽnia ꝓuotis ofonibus ĩsistat: nullus in locis eisdem in quibus cum pace ac quieta vota cõuenit celebrari seditionez excitet: cõclamationẽ moueat: ipetũue cõmittat. ¶ Cessent in locis illis vniuersitatum et societatũ q̃rũlibet ꝓsilia: cõstituiones: publica parlamenta[t]. ¶ Cessent vana ⁊ multo fortius feda ⁊ ꝓpha na colloquia. ¶ Cessent confabulatiões quelibet: sint postremo quecunqz alia que diuinuz possunt turbare[v] offiñ: aut oculos diuine maiestatis offendere: ab ipsis prorsus extranea: ne ubi peccatorz est venia postulanda: ibi peccandi detur occasio: aut deprehendantur peccata cõmitti[x]. ¶ Cessent in ecclesijs earũq̃z cimiterijs[y] negociationes[z]: ⁊ p̃cipue nundinarum: ac fori cuiuscunqz tumultus: omnis in eis secularium[x] iudiciorum strepitus cõquiescat: nulla inibi causa per laicos criminalis maxime agitetur: sint loca eadem a laicorum cognitionibus aliena. ¶ Ordinarij[a] locorum hoc faciant obseruari: suadenda[x] suadeant interdicta huius canonis auctoritate compescant[a]: ad hoc alios etiaz in ecclesijs ipsis magis assiduos ⁊ ad premissa idoneos deputando: et nihilominus processus[b] iudicum secularium ac specialiter prolate sententie in eisdem locis omni careãt robore firmitatis. ¶ Qui vero premissas inhibitiones animo petulanti contempserint: preter processum ordinariorum ⁊ deputandorum[c] ab ipsis diuine vltionis et nostre poterunt acrimoniam[d] formidare: donec suum confessi reatum a similibus firmato proposito ꝓliberauerint abstinere.

B Onifacius octauus.

¶ In prima p̃te ponit excessus laicorz: qui clericis collectas talias ⁊ onera imponebãt: ⁊ excessus clericorz: qui talibus consentiebant Secundo ibi: nos igitur: precipit personas ecclesiasticas pro rebus suis vel ecclesiarum nil laicis soluere ꝓbere absqz licentia apost. sedis sub quocũq̃z colore mutui subuentionis doni vel alio quolibet: vt etiam ipsi laici talia non exigãt vel recipiant: nec occupent quocũq̃z modo deposita ecclesiarum uel personarum ecclesiasticarz: singulares cõtrafacientes excõicat: vniuersitates interdicit. que pene locũ hẽant in p̃missionibus factis ẽt aĩ hãc ꝓstitutionẽ si postmodum soluant uel recipiantur ⁊ ab his snĩis

g ¶ Vel. i. saltem.

r ¶ Capitis. l. vi. in capite.

s ¶ Intentis. ut nil aĩus cogitet q̃ p̃ce. ex. ad qꝰ sacerdos populum excitat sursum corda dicendo: de cõse. di. i. quando.

t ¶ Parlamenta. nota contra vniuersitates italie. que frequẽter faciunt in ecclesijs talia parlamenta.

u ¶ Turbare. ad hoc. s. de sen. ex. veniens. in auẽ. de san. epis. §. si quis tam sacra. col. ir.

x ¶ Cõmitti. non enim dñt ibi misceri scelerib⁹ vbi de peccatis est venia postulanda: in auten. coll. viij. ut lice. ma. ⁊ auic. §. qr vero ita. ⁊. s. eo. ti. imunitatem. ad idez de accu. qualiter. ⁊ C. vnde vi meminerint.

y ¶ Cimiterijs. s. cum ecclesia.

z ¶ Negociationes. nam dñs negociatores eiecit de templo: ⁊ mẽsas nũmulariorũ euertit. i. q. iij. ex multis. lxxxviij. disti. eijciens. palea est: ⁊ est rõ: qr talia difficile fiunt sine peccato vt eadem di. qñ non cognoui ⁊ ꝓ pe. di. v. qualitas.

a ¶ Seculariũ. idem. s. eo. c. i. Ecclĩastica ꝓ iudicia ibi tractari possunt. ij. q. ij. c. vlti. ⁊. s. de ap. qua fronte. Jo. an.

b ¶ Ordinarii. Locorum ordinarij exequi debent hic contenta. ⁊ snĩe in ecclesijs habite sunt nulle: ⁊ contrafacientes puniri debent. h. d. do.

c ¶ Suadenda. q̃. s. dicta sũt ul' qz ad ver. nullus.

d ¶ Cõpescãt. p̃ censuraz ecclĩasticã uel aliã arbitrariã penam s. de offi. dele. de cãis. Jo.

e ¶ Processus. qd de ꝓcessibus initis in ecclesia nunquid vale bũt? dic q̃ nõ dñt fieri: ⁊ qui faciunt peccãt. per hanc decr. tñ cõtractus tenet. nam cum tñ processus ⁊ sententias iudicum irritet: ⁊ penalis sit cõstitutio: penam non extendam. j. de regu. iur. in penis cum suis concor.

a ¶ Deputandorum. i. illorum quos debz ordinarius deputare assiduos: ⁊ ad ista idoneos.

d ¶ Acrimoniam. i. acrem penam ⁊ dicitur quasi acris monitio. uel. i. penam excõicationis quasi a gremio ecclesie expellentem.

e ¶ Abstinere. hec est vera penitentia de pe. di. iij. c. i.

Clericis. Benedictus in sua extrauaganti que incipit. Quod olim restrinxit hanc decretum. ad exigentes tñ: sed clemens reuocauit decretale cū suis declarationib⁹: ita q̃ voluit haberi p̃ nō facta per suā extrauagantē que incipiebat pastoralis: ⁊ hodie est in cle. eo. tit. q̃ incipit dñi: ⁊ vide que ibi nota. in prima glo. vo.

a Oppido. i. valde.

b Antiquitas. n. q. vij. laicos ⁊ c. laici: ⁊ ātiquitati credulitas ⁊ reuerentia debet. xi. di. catholica: ⁊ c. ecclesiasticarum. s. de transla. quanto.

c Temporum. s. de censi. felicis: ⁊ de elec. fundamenta.

d Cōtenti. ⁊ male. xiij. q. i. c. i. de sepul. c. i. j. de priui. c. i.

e Potestas. xcvi. distin. bene quidem. de ꝓsti. ecclesia sancte marie.

f Ditioni. vt peiores conditionis sit sacerdotium quam fuerit sub pharaone. s. e. non minus.

g Nō est. de rescrip. contigat de symo. ⁊ si qdūs. C. di fide istru. l. ulti. ad fi. Jo. an.

h Pacem. huius seculi.

i Eternam. ⁊ male cū potius ꝛrium facere debeant. s. de beren. vergentis: cuꝫ suis ꝛcor. faciant plati ecclesiaꝝ q̃ sint imitatores habute qui vineam suam cruore defendit. iij. regum. xxi. c. ⁊. xxiij. q. viij. ꝛuenior. ⁊ imitenf Ambrosiuꝫ idem vicētem. Si vultis corpus occidere occurram: vul: is in vincula rapere: vultis in mortem: voluntas est mihi pro altaribus gratis ĩmolabor: pseculionez nñ fugere poterit seruata vtstinctione quam habes. viij. q. i. §. hoc tūc: ⁊ recitari soler de renun. nisi. §. propter maliciam.

k Colore. qui ñ excusat. s. eo. lib. de elec. auaricie. xiiij. q. iij. pleriqꝫ. de simo. in tantum.

l Sedis eiusdem. Nunquid correcta est decre. s. eo. non minus: q̃ pmittebat epo ⁊ clero inspicienti necessitates vel vtilitates laicoꝝ eis sponte subsidium cōferre: dic q̃ decre. illa moderationem ⁊ determinationez receperat p decre. e. tit. aduersus vbi statutuꝫ fuit qō illo casu id facere nō possent preter licetiā apostolo. sed. non ergo corrigit. istam sed penam adijcit.

m Nomine. sic. s. eo. lib. de elec. fundamenta.

n Interdicto. in vniuersitatē non fertur sententia excōicationis. ut. j. de sen. excom. romana. §. in vniuersitatem.

solus papa absoluit: preterquam i mortis articulo. tertio in versi. nō obstātibus oia pnilegia derogantia huic ꝓstōni cassat ⁊ irritat.

Clericis laicos infestos oppido[a] tradit antiquitas[b] quod ⁊ pñtium experimenta cēporuꝫ[c] manifeste declarant: dū suis finibus ñ ꝓtēt[d] nituntur in uetitū ad illicita frena relaxāt: nec prudēter attendunt q̃ sit eis in clericos ecclesiasticasue pſonas ⁊ bona iterdicta potestas[e] ecclesiarū plātis ecclesijs ecclesiasticisqꝫ pſonis regularibus ⁊ secularibus imponunt onera grauia. ipsosqꝫ taliant ⁊ eis collectas imponunt: ab ipis suorū, puentuū ul'bonorū dimidiaꝫ decimam seu vicesimā uel quāuis aliaꝫ portionem aut quotaꝫ exigunt ⁊ extorquēt: eosqꝫ moliuntur multifarie subijcere seruituti: sueqꝫ submittere ditioni[f]: et qō dolenter referimus: nonnulli ecclesiaꝝ prelati ecclesiasticeqꝫ pſone trepidantes: ubi trepidādum nō[g] est transitoriam pacē[h] querētes plō timentes maiestatem tpalem offendere q̃ eternā[i]: talium abusibus ñ tam temerarie q̃ improuide acqescunt se. ap. auctoritate seu licentia non obtenta. Nos igitur talib⁹ iniqs actibus obuiare volentes de fratrum nostroꝝ ꝓsilio ap. auctoritate statuimus: q̃ quicunqꝫ prelati ecclesiasticeqꝫ pſone religiose vel seculares quorūcunqꝫ ordinuꝫ ꝓditionis seu status collectas vel talias decimam vicesimā seu centesimaꝫ suorū ⁊ ecclesiarum, puētuū vel bonorū laicis soluerint uel ,pmiserint uel se soluturos cōsenserint: aut q̃uis aliaꝫ quātitatez portionem aut quotā ipsorū ,puentuū uel bonorū estimationis uel valoris ipsorum sub adiutorij mutui subuentionis subsidij uel doni noie seu quouis alio titulo modo uel quesito color[k] absqꝫ auctoritate sedis[l] eius dē: nec nō impatores reges seu principes duces comites uel barones ptātes capitanei uel officiales uel rectores quocunqꝫ noie[m] censeantur ciuitatum castrorū seu quorūcunqꝫ locoruꝫ ꝓstitutorū vbilibet ⁊ quiuis alij cuiuscūqꝫ preeminētie conditionis ⁊ status q̃ talia imposuerint exegerint vel receperit: aut apud edes sacras deposita ecclesiarū uel ecclesiasticarum pſonaruꝫ vbilibet arrestauerint saisiuerint seu occupare presumpserint: vel arrestari saisiri aut occupari mādauerint: aut occupata saisita seu arrestata receperit nec non omēs qui scienter dederint in predictis auxilium consiliū ul' fauorem publice uel occulte eoipso sententiam excōmunicationis ĩcurrāt Uniuersitates quoqꝫ que in his culpabiles fuerunt ecclesiastico supponimus interdicto[n] Prelatis[o] ⁊ pſonis ecclesiasticis supradictis in virtute obedientie ⁊ sub depositionis pena districte mandantes: ut talibus absque expressa licentia dicte sedis nullatenus acqescant. quodqꝫ pretextu cuiuscunqꝫ obligationis ,pmissiōis ⁊ ꝓfessiōis factaruꝫ hacten⁹ vl' faciendaruꝫ in antea p̃ uscq̃ hmōi ꝓstō prohibitio seu p̃ceptuꝫ ad noticiam ipsoꝝ pueneritnihil soluāt: nec supdcī secta res quoquo modo recipiāt: ⁊ si solueriut uel p̃dicti receperint in excōicationis sniam incidunt ipso facto

A supdictis āt excōicationū ⁊ interdicti sententijs nullus absolui ualeat preterq̃ in mortis articulo[p] absqꝫ se. apo. auctoritate et licentia spāli: cum nostre intentionis existat tam horrendus secularium ptātuꝫ abusum nullaten⁹ sub dissimulatione[q] transire: nō obstātibus[r] qbuscūqꝫ priuilegijs sub qbuscunqꝫ tenoribus formis seu modis aut verborum cōceptiōē cōcessis impatorib⁹ regibus ⁊ alijs supradictis: q̃ ꝓtra p̃missa in nullo uolumus alicui uel aliquibus suffragari. Idem.

Excōicati sunt q impediunt sup causis que ad forū ecclesiasticuꝫ de iure vel ꝓsuetudine ptinent litteras ad se. ap. impetrari: vel super ipsis coram ordinarijs vel delegatis ecclesiasticis litigari. Jo. an.

Quoniā vt intelleximus quorūdam iusticiariorum balliuoꝝ iudicūue secularium ac tpaliū dñorū in quibusdaꝫ pribus[s] presumptuosa temeritas sic excreuit: ut in terris eorum siue districtib⁹ litteras apostolicas impetrātes: uel ad iudices ordinarios ecclesiasticos recurrentes sup causis negocijs seu qōnib⁹ que rōne pſonaꝝ aut reruꝫ de iure aut antiqua ꝓsuetudine[t] ad roꝝ ecclesiasticū[v] ptinēt: obtinere non pñt in eis per eosdem ordinarios iudices vel apo. lr̃as iusticie cōplementum: qn potius sup illis recurrere ad iudiciū seculare: vel a lite cā seu qōne desistere cōpellunf. Nos iusticiaꝫ nostrā ⁊ ecclesie sponse nostre nolētes negligef: q̃ alios in sua iusticia cōfouem⁹[x] statuimus districti⁹ inhibendo ne qs impetratores litteraꝝ nr̃aꝝ: vel alios in foro ecclesiastico delegato seu ordinario litigātes seu litigare volentes: siue ambe ptes hoc voluerint: siue vna super causis ecclesiasticis: siue que ad forum ecclesiasticū rōē[y] personarum negociorū vel rerū de iure vl' de antiqua ꝓsuetudine ptinere noscunf: per se uel p̃ alium ad desistēdū vel in foro seculari de qōnibus hmōi litigandū per eorūdem iudicū ecclesiasticoꝝ uel impetrantium aut litigantium seu volentium litigare: aut ,ppinquoꝝ ipsoruꝫ seu rerum illorū aut ecclesiarum suarum etiam captionem: modisue alijs quibuscunqꝫ compellat: seu com-

o Prelatis. hucusque dixit de his qui post constitutionem istā ,pmiserunt ⁊ soluerunt: nūc dicit de his qui ante ꝓstitutionem soluerunt ⁊ p⁹ eius noticiam.

p Articulo. iste semp excipiē. ut. xxij. q. iiij. ,si quis suadente.

q Dissimulatione. dissimulatio est peccatum mortale ĩ plato. xliij. distin. sit rector: ⁊. c. ephesijs: ⁊. xlvij. di. c. vlti. et s. de offi. ordi. irrefragabili. Jo. an.

r Nō obstantibus. papa ergo potest tollere et moderari priuilegia per se data. ut. j. ō sen. excō. c. vlt. in fi. de priuil. ne aliqui: ⁊ sic regula illa ō cet cōcessum. ⁊c. j. de regu. iur. non hꝫ locum in ipso p̃ncipe: ut ibi diri.

Quoniam. Primo recitat abusum secularium potestatum. Secūdo contra illum statuit ibi nos iusticiaꝫ. Tertio transgressoribus penam imponit ibi. si qs vero. Fm. Jo. tuo. Dom.

s Partib⁹. sicut eliz erat in ciuitate pisana. s de sen. ex. gravem.

t Consuetudine. que dat iurisdictionem. ix. q. iij. conquestus de fo. cōpe. cū contingat: ad idez. s. eo. li. de excep. c. vlt.

u Ecclesiasticum. ō secularibus non intromittit se ecclesiasticus iudex nisi in casibus. s. de fo. cōpe. licet ex su cepto.

x Cōfonem⁹. sic. s. de sup. neg. prela. licet. naꝫ ⁊ ordinata charitas a se ipsa ĩcipit. xxiij. q. v. ir̃ licet: de vsupalij. nisi specialis.

y Propinquorum. Nota casum in quo laico iniurians excommunicatus est: sic. s. eo. li. de elec. sciant. j. de sen. excommu. quicunqꝫ.

a ¶ Satisfactum. q̃ nõ sufficit cautio ĩmo debet precedere satisfactio: sicut cũ qs excõicatus ē pro manifesta offensa. s̃. de ver. sig. ex pte. i. ⁊ c. seq. ul pro manifesta cõtumacia: vt. j̃. de sen. ex. venerabilibus. §. secus.

b ¶ Absolutaꝫ. tunc demum poterit ab ordinario absolui: ex quo papa sibi non reseruauit. de sen. excommu. nuper.

Θ Deponit dictum cuius rationē interserit ibi: cum talia. do. Contra hos: contra quos hic quidē arguebat ber. de priul. quanto: in glo. i. in fi. Jo.

c ¶ Subditis. licet solis subditis imperarent tamen clericis competebat actio de dolo ad suũ dãnũ ꝓsequēdũ: que ꝓpetit quotiens cũq; aliqd dolo fit: ⁊ alia actio deficit. ff. de dolo. l. i.

d ¶ Libertatis. isti licet quo ad verba non viderent infringere libertatē tamen infringebant quo ad mētes faciēdo fraudes de persona ad personas ꝛ quo vic: vt. xiiij. q. iij. pleriq; s̃. de priuile. ꝗto. ff. de leg. l. contra. j̃. de reg. iur. c. vlt. ⁊ ꝗ tales habebas pronisus. s̃ de sen. ex. grauem.

e ¶ Subiacē. in statutariis potestatibus consulibus ⁊ scriptoribus statutorū que sunt ꝗ libertates ecclesie: vic ut. s̃. de sen. ex. nouerint.

Statutum. Ponit declarationē ueteris iuris. primo dãs regulam. Secundo casus exceptum: ibi: nisi.

f ¶ Statutũ. s̃. eo. super spe.

f ¶ Plebanis. qõ intellige. ut dicitur.

g ¶ Leges. nõ enim debent velle videri secularium vel forensium disceptationũ periti: C. de epis. ⁊ cleri. repetita.

h ¶ Physicam. non ꝗz hoc facere sub specie languentium curandoꝝ fratrum. s̃. e. nõ magno.

i ¶ Clementis. quã nõ habemus ꝗ eius mētes b ĩ serit: ⁊ incipiebat hito cuꝝ fratribus mris ꝓsilio.

k ¶ Declaramus. no. approbatã opi. gos. q b dicebat ĩ sũma huius ti. in fi. ⁊ ꝓcor. pe. de sam. ⁊ abbas: ⁊ est rõ qꝛ ꝓstõ illa penalis erat: ⁊ ideo restrigenda. j̃. de reg. iur. in penis cum suis concor. non ob. s̃. de elec. dudum ii. vbi dicitur ꝗ idem iudicium ⁊c. quia illud habet locum in casu ipsius decre. s. quo ad pluralitatem. Item quo ad ordines: vides enim ꝗ archidiaconus non cogitur: nisi quo ad diaconatum: de elec. cum in cunctis: ergo nec habens curam animarum. sed hoc est falsum. ut. s̃. e. li. de elec. ꝗz canon. Reprobata est autem opi. Ber. Inno. ꝗz quosdaꝫ. libros. ⁊ Hostien. qui dicebant contrarium propter dictam decre. dudum. Item ex eo ꝗ quis habet curam sacerdos fieri debet: sed sacerdotes prohibentur per ipsam decre. honorij: ergo ⁊ curam habentes. Item ex eo ꝗ constitutio fauorabilis erat ⁊ sic amplianda. j̃. de reg. iur. odia. Item ex eo ꝗ ꝓdicare tenetur ⁊ sic debet esse sacerdos. xvi. q. i. adijcimus. sed presbyteri ex ordine non ex cura comprehenduntur constitutione honorij: ⁊ interdum de necessitate non habent fieri sacerdotes rectores parochialium ecclesiarum: ut. s̃. ō elec. statutus: vel pone ꝗ annus non est elapsus: vel pone secum dispensatum per decre. s̃. de elec. cum ex eo.

l ¶ Ratione. q. d. si haberent dispensatiue uel alio modo personatũ cum illis ecclesijs bene tenentur constitutione: vel si essent presbyteri tenentur: non ratione ecclesie sed ordinis: ut. s̃. diri.

m ¶ Capellas. Quid si vnicam habet capellam; si arguamus a verbis saltem due debent esse: ad hoc. infra de reg. iur. pluralis. cum suis concordã. ad hoc de deci. ad audientiam: tutius videtur cõtrariuꝫ tenere. ad hoc. ff. vi. bono. rapto. l. aut pretor. §. homines: insti. eo. titu. in principio. ad idem. s̃. eo. lib. de elec. c. penul. i. respon. s̃. de priuile. ut priuilegia: ibi aperiantur ecclesie. i. ecclesia. i. di. omnes leges cũ suis concor. ⁊. ij. q. i. in primis nec ob. arg. a verbis: qꝛ non dicit: hoc nisi fuerit plebania habens capellas: sed dicitur in plurali plebanie habentes capellas ⁊ pluralitatem capellarum ad pluralitatem plebaniarum referam: argu. predic. decre. ut priuilegia.

n ¶ Perpetui. s̃. de capel. mona. c. vno.

o ¶ Ab ipsis. s. plebanijs ul capellis ⁊ melius.

p ¶ Absq; causa rationabili. ō capel. mo. c. vno: vbi de b.

pelli faciat vt pceret: nec p se aliosue impediat quominus corã iudicibus ecclesiasticis delegatis seu ordinarijs querelãtes de causis q̃ vt p̃missum est ad cognitionē ptinent eorundem: possint libere iusticiam obtinerē: nec ad p̃dicta facienda det auxiliũ consiliuꝫ vel fauorē. ¶ Si quis vero ꝓtra p̃sumpserit: excõicationi seipso facto nouerit subiacere: a qua nisi tam iudici cuius cognitio fuerit impedita vel iurisditio vsurpata: quã parti que turbata in psecutione fuerit sui iuris: de iniuria dãnis expẽsis ⁊ interesse p̃ vus p eundē integre fuerit satisfactũ[a] nultatenus absoluatur[b]. ¶ Dez.

¶ Dũ tpales prohibentes subditis ne cũ personis ecclesiasticis ꝓtrahãt uel cõia obsequia exhibeant ipso facto excõmunicationem incurrunt hoc dicit. Do.

Θ Os qui tpale dñium obtinentes suis subditis[c] ne prelatis aut clericis seu personis ecclesiasticis qcq̃ vẽdant aut emãt aliqd ab eis dẽ: neqꝫ ipsis bladũ molãt: coquãt panẽ aut alia obsequia exhibere p̃sumãt aliqũ interdicũt. ¶ Cũ talia in derogationeꝫ libertatis[d] ecclesiastice p̃sumãtur: eo ipo excõicatiõis snie decernimus subiacere[e].

Rubrica De clerici vel monachi secularibus negocijs se inmisceant.

B Onifacius. viij.

¶ Capitn sup specula phibẽs audientiaꝫ legis vel physice non includit parochiales ecclesias hãtes ubi sunt plebanie habẽtes sub se capellas in qbus clerici perpetuo instituantur. hoc dicit. Do.

Statutum[f] felicis recordatõis honorij pape. iij predecessoris nostri: qõ decanis archidiaconis prepositis plebanis[f] cantoribus et alijs clericis hãtibus psonatus audire leges[g] uel physicã[h] interdicit: ad eos qui parochiales ecclesias obtinere noscuntur: pie memorie clementis[i] pape. iiij. predecessoris nostri vestigijs inherentes: declaramus p̃ntis ꝓstitutionis oraculo ratione[k] ecclesiaꝝ hmõi non extendi.

¶ Nisi eedẽ ecclie fuerint plebanie sub se capellas[m] hãtes in quibus instituãtur clerici ppetui[n] nequeuntes ab ipsis[o] absq; cã rationabili[p] amoueri. ¶ Dem.

¶ Excõicat[q] est ipo fcõ religiosus pfessus bituꝫ temerarie dimittens uel ad quecũq; studia accedẽs: non obtenta licentia plati ⁊ conuentus. Doctores scienter docentes vel in scholis retinẽtes ad legẽ uel physicã tales religiosos simpliciter excõicationem incurrunt. Do.

Θ Periculosa religiosis euagãdi materia subtrahatur: districtius inhibemus: ne decetero aliquis quamcunqꝫ[q] religionem tacite vel expresse[r] pfessus[s] in scholis uel alibi temere[t] habitũ religionis sue dimittat: nec accedat ad queuis studia lrarum: nisi a suo prelato cum cõsilio sui ꝓuentus[v] ul maioris partis eiusdẽ: sibi eundi ad studia licentia[x] primitus sit concessa. ¶ Si qs aũt horũ[y] temerarius violator extiterit: excõicationis incurrat sniam ipso facto[z]. ¶ Doctores quoq; si ue magistri qui religiosos habitu suo dimisso[a] legeꝫ vel physicam audiẽtes: scienter[b] docere: aut in scholis suis presumpserint retinere[c]: similiter eo ipo sint sententia innodati.

¶ Dem.

¶ Clericus i loco tpalis iurisditionis sue super delicto ibi cõmisso delegans ut veritate ingsita iusticiam

q ¶ Periculosa. Primo causa premissa ponit duplicem inhibitionem. Secundo penam ingressorum ibi: si quis. Tertio ibi: Doctores. illam declarat in doctoribꝰ locum habere. Do. Tracta fuit de extrauaganti grauis: ⁊ dolore non vacua.

q ¶ Quãcũq; dũ tñ approbatam. s̃. de vo. c. vno. eo. li.

r ¶ Vel expresse. s̃. eo. li. de regula. c. i. ⁊. iij. ⁊ in casu isto inter expressaꝫ pfessionē ⁊ tacitaꝫ nõ est dñia: sicuti alibi est. s̃. de elec. nullus. ⁊. c. idẽnitatib⁹.

s ¶ Professus. nã pfessus nõ potest redire ad seculum: quod dic: vt. s̃. de reg. iur. ꝓsulti.

t ¶ Temere. ex cã enim ꝗz habitũ trãsformare: si iusta sit putatur. s̃. ō vi. ⁊ ho. cle. clerici.

u ¶ Conuentus. alibi dat prelatus licentiã sine requisitione cõuentus. s̃. eo. li. de ele. si religiosus. ij. rñ. sed illud fauore ecclesiarum vacantuꝫ. ad idẽ. s̃. ō testa. c. vlt. ⁊ illud fauor vltimarũ voluntatũ: ⁊ qꝛ piuꝫ executionis testõrum onus.

x ¶ Licẽtia. ⁊ tũc pōt esse sine quibus in studio cõmode esse non posset ꝗ dic: ut nota. ij. q. vij. cũ pastoralis de accu. ex pte.

y ¶ Horum. s. ꝗ apostatãt dimittendo habitũ: vel qꝛ vadit ad studium sine licentia.

z ¶ Ipso facto spãle in religioso apostata: qꝛ alis apostata nõ est excõicatus ꝗz excõicãdus: ꝗz ꝗ no. Jo. ⁊ ber. xxiij. di. si quis ex clericis: de vi. ⁊ ho. cle. si qs ex clericis: de apo. c. iij.

a ¶ Dimisso. quid si non dimiserit habitum? videtur ꝗ tunc doctores non sint excommunicati: qꝛ hec pena non est amplianda. j̃. de reg. iur. in penis: dic contra: quia cõicant in crimine. ⁊ sic eadem ⁊ non minori excõicatione ligantur: de sen. excom. nuper. ⁊. c. si concubine: ⁊ in hoc poterit dici hoc potius venire ad declarationeꝫ iuris veteris q̃ nouum casum ponere.

? ¶ Scienter. vbi incederet in habitu: nõ haberet locũ ignorantia: sed vbi dimiserant habitum: probabiliter poterant ignorare.

x ¶ Retinere. no. officium doctoris scholarem de scholis expellere: ⁊ per id qõ dicitur retinere: dicas ꝗ licet doctor sciat monachum habentem domum iuxta scholas doctoris in domo propria audire excommunicatus non est: iam enim inhibere non posset quin stet in domo propria: ⁊ facit quod diri. j̃. de regu. iur. locupletari. Quid si monachus non vult exire scholas: videtur per hanc litteram ꝗ licite vi possit expelli: ad hoc de sen. ex. veniens: ⁊ hoc maxime si vera eẽt opinio ꝗ excõicatus nõ gauderet priuilegio canonis: quod non est verum sm Jo. Ber. ⁊ Hostien. qui de hoc no. xvij. q. iiij. si quis deinceps: de sen. excom. cõtigit. i. Quid si non potest expelli: exeat scholas doctor ad instar eius: quod dicimus cum excõmunicatus intrat ecclesiã: ut no. xi. q. iij. sicut apostoli: ⁊ per modernos. s̃. de sen. excom. nuper.

a ¶ Simili. quia communicant in crimine: vt diri: ⁊ quia conditor sibi non reseruauit absolutionem alijs indulsisse videtur. s̃. de senten. excommu. nuper. ⁊ facit quod no. s̃. e. super specula.

a ¶ Episcopus. Ponit dictum cuius cām reddens soluit obstaculum ibi: nā lʒ. Do. Emanauit ad declarationē coꝝ que no. ber. Inno. ⁊ moder. s. co. clericis: vbi videbatur glo. ⁊ hostien. sentire ꝙ generalē vicarium vel balliuum posset dare ad talia sed nō spālem. Sed ex verbis ipsoꝝ olim tenebāt ꝯrium. nā dicūt ꝙ si appellet in tali cā dʒ appellari ad ipsum p̄latuʒ: ⁊ ipse alij delegabit: ergo ēt ꝑm eos spāliter poterat delegare. Quid iuris ğ de prelatis tpalē iurisditionē hn̄tib⁹ hēs h: ⁊ quō eā cōmittere possint. Quid iuris de clericis iniuriam passis: ⁊ quō de ipsa cōqueri possunt habes. j. de homi. p̄latis.

a ¶ Hoc. maleficio: ergo ⁊ specialiter cōmittit: dicit host. s. e. clerici: ꝙ sibi placeret: ꝙ aut daretur clericis lr̄a tales causas iudicādi p seipsos: aut talium causaꝝ p̄tās ipsis clericis tolleret: cū cōmissio sit ꝯ ius. ff. de offi. eius cui mā. est iu. l. i.

b ¶ Iusticia mediante. Quid si ꝯ iusticiā: dic idem: nam ep̄s q mandauit iusticiaʒ fieri non est in culpa si iusticiarius deliquat ⁊ absit ꝙ ea que propter licituʒ ⁊ bonum ⁊c. xxiij. q. v. de occidendis. nō ob. j. de homi. is q mandat: quia ibi culpa precessit ⁊ casus qui culpam sequitur bene imputat: de hoc plene de homi. sicut dignum: hic nulla culpa precessit.

c ¶ Liceat. s. eo. clericis. ⁊. c. sententiam.

d ¶ Possunt. ergo pōt quis p aliū ꝙ ñ p se: de hoc dixi. j. de reg. iur. pōt quis. io. an.

De sponsalibus. Sunt due partes. Prima tractat de sponsalibus puris. Primo in genere. Secundo in specie ibi quare. Secūda tractat de cōditionib⁹ ibi: ille vero. Do. Emanauit ad declarationē eorum que nota. xxvij. q. ij. si qs desponsauerit. ij. s. eo. ti. ad audientiam.

e ¶ Puris. cōditionalia non ī ducunt publice honestatis iusticiam: ut dr̄ in fi.

f ¶ Certis. ut si pmisit ducere bertā filiā ticij: incerta sunt qñ pmisit ducere vnā ex filiabus ticij: ad h. s. eo. c. ex lr̄is. ij.

exequat irregularis non efficit licet penam sanguis inferat. h. d. Do.

Episcopus seu quicunqʒ ali⁹ prelatus vel clericus iurisditionem obtinens tpalem: si homicidio aut alio maleficio ab aliquibus in iurisditione sua commisso balliuo suo aut alij cuicunqʒ iniungat: ut super hoc[a] veritatē inquirens iusticie debituʒ exequatur: irregularis censeri non dbet: quamuis ipse balliuus uel alius contra malefactores ad penam sanguinis pcesserit iusticia[b] mediante. Nam licet clericis causas sanguinis agitare non liceat[c]: eas tamen cuʒ iurisditioneʒ obtinent tpalem debent ⁊ possunt[d] metu irregularitatis cessante alijs delegare.

¶ Incipit liber quartus.

Rica De sponsalibus ⁊ mr̄imonijs.

Bonifacius octauus.

¶ Spōsalia pura ⁊ certa ex consensu valida lʒ al's nullaʒ inducant publicam honestateʒ q̄ hʒ dirimere sequentia sponsalia sed nō p̄cedētia: quaʒ publicaʒ honestatem non inducunt sponsalia conditionalia ante euentum. h. d. Io. an.

Ex sponsalibus puris[e] et certis[f] etiaʒ si cōsanguinitatis[g] affinitatis[h] frigiditatis[i] religionis[k] aut alia[l] quauis ratione sint nulla: dummodo non sint nulla ex defectu consensus[m] oritur efficax ad impediendum ⁊ dirimendum sequentia sponsalia vel matrimonia: non aūt ad precedentia dissoluendum[n] impedimentum iusti-

g ¶ Consanguinitatis. s. infra gradū quartū. s. de consan. nō dʒ. ⁊ iste erat cas⁹. s. eo. ad audientiam.

h ¶ Affinitatis. in pmo genere ⁊ q̄rto gradu vel citeriori. s. de ꝯsan. ⁊ affi. non dʒ. ⁊ cū talis affinitas annullat mr̄imoniū qñ precessit: secus si secuta fuerit. de eo q cogno. ꝯsan. vx. sue discretionē.

i ¶ Frigiditatis. s. de frigi. p totum.

k ¶ Religionis. p̄cedentis. quia tunc nulluʒ ē mr̄imoniuʒ uel spōsalia: si sequitur tūc dissoluit sponsalia: ut. s. de conuer. coniu. ex publico. ⁊. c. ij.

l ¶ Alia. sicut dicebat predictus canon. xxvij. q. ij. si quis despōsauerit: ⁊ multe alie cāe reperiūtur: puta votū solēne cognatio spūalis ⁊ legalis: ⁊ reliqua ipedimēta: vt dixi ī sūma. iiij. li.

m ¶ Cōsensus. puta ꝯcta ab infante vel furioso. s. eo. dilectus ō despō. impu. litteras. ⁊. c. accessit.

n ¶ Dissoluēdū. bene ergo dicebāt hug. Io. ⁊ sui sequaces q dicebāt monachū sacerdotē frigidū ⁊ sil'es psonas ꝯhendo cū aliqua impedire oēs consanguineos cōtrahere cum eadem: vt no. in predi. c. si quis desponsauerit.

o ¶ Publice honestatis. s. e. sponsam: publice enim honestum est ex quo ꝯsanguineus meus ꝯsenserit in bertam: ꝙ ego illā habere non possum.

p ¶ Idem fecit. s. q: sponsalia ꝯxerit: sponsalia vero sunt futuraꝝ nuptiarū promissio. ff. e. ti. l. i. xxx. q. v. nostrates. vnde aduerte si cum pma ꝯxerit de futuro ⁊ postmodum cū scōa ꝯsanguinea ī p̄hibito gradu eo mō ꝯrit: ⁊ scōam cognouit nec pmā habere poterit pp affinitatē superuenietem: q̄ soluit sponsalia ō futuro ut. s. de eo q cog. ꝯsan. vxo. sue. veniēs. i. ⁊. c. ex lr̄is. scōam habere non poterit q: publice honestatis iusticia illum ꝯtum impedit ⁊ dirimit: ut. s. rñ. prori.

q ¶ Derogatur. no. ꝙ lʒ supueniēs affinitas dissoluat sponsalia de futuro: supueniēs tñ iusticia publice honestatis ipsa non dissoluit: ⁊ merito: scōa. n. sponsalia tolluntur per publice honestatis iusticiam ex primis inductam: non ergo ex secūdis pōt esse honestas que tollat primam: ⁊ est. si. lvij. di. si quis.

r ¶ Obligatus. nisi cū alia nō ipsius ꝯsanguinea ꝯheret p v̄ba de p̄nti. s. e. si inter: vel supueniret aliqō de his impedimētis q̄ dixi ī sūmula circa pn.

s ¶ Ille vero. reprobat opi. Inno. no. de spon. duoꝝ. c. i. vbi dicebat ꝙ p sponsalia sub conditione ꝯcta inducitur publice honestatis iusticia: host. contra. s. e. ad audientiā. Io. an.

t ¶ Añ. secus si post. q: tunc non deesset consensus. sed ect perinde ac si a principio pure contraxisset.

u ¶ Presenti. qd si ꝯtrahit p verba ō futuro: nū quid soluta sunt p̄a spōsalia cōditionalia: credo ꝙ sic: si enim prima spōsalia inducunt publice honestatis iusticiaʒ: per iusticiaʒ publice honestatis superueniētē ex secundis non soluuntur. ut. j. pri. rñ. sed si p p̄mā nō iducit iusticia: puta ꝙ p iusticiam superueniētē ex scōis hn̄ soluant pma lʒ in veritate pma spōsalia dicēda nō sint ex quo cōsensus defecerat ut hic sic enim est in alijs ipedimētis. s. de eo. q cog. ꝯsan. vxo. sue. veniēs ꝯ si. vñ si post scōʒ ꝯtum superueniat cōditio. dico ꝙ primuʒ mr̄imonium ꝯsumat nō pōt: publica enim honestas nō insurgit a die ꝯctus: sed a die cōditōis. ⁊ iō publica honestas que p̄uenit ꝯditionē hʒ matrimonium impedire ⁊ dirimere: ut. s. i. rñ. cū per hoc reddat̄ habilis prime. ō iureiu. quemadmodum.

cie publice honestatis[o]. Quare ille q sponsalia pure ac determinate cum aliqua muliere cōtraxit: ⁊ postmodum cuʒ secunda p̄oris consanguinea idē[p] facit: ex priorum sponsalioꝝ vigore quibus p publice honestatis iusticiam ex scōis sponsalibus subsecutam minime derogatur[q] ad mr̄imonium ꝯtrahendum cum prima remanet obligatus[r].

Ille[s] vero qui sponsalia cum aliqua muliere sub cōditione cōtraxerit si postmodum ante[t] conditionis euētum cum alia prioris cōsanguinea p verba contraxerit de presenti[u]: cum secunda remanere debebit cum ex sponsalibus conditionalibus ante conditionem[x] extantem: sicuti ex cōsensum non habentibus ⁊ in certis nulla publice honestatis iusticia oriatur.

Rubrica de desponsatiōe ipuberuʒ.

Bonifacius octauus.

¶ Sponsalia amboruʒ ifantium uel alterius tñ per superueniētiam maioris etatis nō validātur nec publicam honestateʒ iducunt: nisi fuerint ratificata tacite vel expresse. h. d. vsqʒ ad. §. idem quoqʒ. Do.

Si infantes[y] adinuiceʒ uel vnus maior septennio[z] ⁊ alter minor sponsalia contraxerint: ipsi vel parētes pro eis[⁊]: nisi p cohabitatiōeʒ corū mutuam: seu alias verbo[ꝯ] uel facto[ꝝ] ipsorū liqdo appareat eosdē in eadeʒ voluntate factos maiores septēnio pdurare: sponsalia huiusmodi: que ab initio nulla erāt: per lapsum dicti tēporis minime conualescunt[a]: ⁊ ideo cuʒ sint nulla rōe

x ¶ Conditionem. h vera itelligas nisi interueniat carnalis copula: q: tūc recedit a ꝯditiōe: de ꝯdi. ap. de illis. ⁊ sic esset ibi ꝯsensus ⁊ mr̄imonium: vñ tū pp affinitatē tū pp iusticiā nō teneret matrimoniū postea cū ꝯsanguinea ꝯtum. ⁊ intellige de ꝯditione honesta: non de tali q̄ habeat̄ p nō adiecta. s. de cōdi. ap. c. vlti. q: illa inducerent publicā honestateʒ ac si pure ꝯcta fuissent: ⁊ no. Host. s. e. ad audientiam. ꝙ si qs sub tali cōditione ꝯhat cū aliqua: pmitto ꝙ te ducā in vxorē si deo ⁊ ecclesie placuerit: postea cōpto īpedimēto: ⁊ solutis spōsalibus ꝯhat cū consanguinea illius tenet ꝯctus: ⁊ lʒ h cōditio ītelligat̄ ēt si nō apponat̄: tñ qñ non exprimitur consensus purus remanet: ꝯditiones. n. tacite nō faciunt obligationē ꝯditionalē. ff. de condi. ⁊ demō. l. cōditiones extrinsec⁹. ⁊ no. de iureiu. quēadmodū. tacitū tñ si exp̄mat̄ facit rē cōditionalē. ff. de le. i. si ita legatū. §. i. vbi conditio si volet posita ī psona legatarij facit conditionale legatū: exp̄ssa nocent: q̄ non exp̄ssa non nocent. ff. de reg. iur. expressa.

Si infantes. Sunt tres ptes. pma tractat de spōsalib⁹ ꝯctis p infantes ambos vel alteꝝ. Scōa ibi hic quoqʒ ꝯcto p pubes. Tertia ibi: porro de spōsalib⁹ cōtractis p parētes p filijs. ⁊ h sufficiat p diuisione ⁊ ī sūmario q: sūmādo nō pōt breuius recitari h'io.

y ¶ Infantes. hi spōsalia ꝯhere nō p̄nt cum etas illa qō videat ignorēt. C. de fal. mo. l. i. ad hoc. s. e. li. de tē. or. null⁹. C. de iur. deli. si infanti.

z ¶ Septēnio. no. ꝙ lʒ quo ad pubertatē sit in sexu dr̄ia in numero annorū. s. eo. puberes. ⁊. c. cōtinebat̄. quo ad ifantiā secus. q: vterqʒ ifans minor septennio: ut hic. ⁊. s. e. litteras. ⁊. c. accessit.

⁊ ¶ Eis. ignorātib⁹: vel scientib⁹ nō curo. h alr in maiorib⁹: ut. j. §. porro

ꝯ ¶ Verbo. q: post septenniū ad inuicē vocāt se sponsos.

ꝝ ¶ Vel facto. ut q: post septēnium secum iacet: uel eā osculatur ut spōsas vel his silibus. ⁊ sic non refert an qd fiat verbo vel facto. de ap. dilecti. ⁊ c. ut nostrum. ⁊ ad hoc concor. de resti. spo. ex parte.

a ¶ Cōualescūt. j. de reg. iur. nō firmat. ⁊ intellige per hoc. c. solutionem quā dixi. j. de reg. iur. nō firmat̄. eo. li. s. ꝙ solo tpis tractu non firmatur qō a pncipio nō valebat. sed nouo subsequēti ꝯsensu. interdum tacite: in

verdum expresso: bene vt hic vides ⁊ ibi plenius dixi.

a ¶ Inducunt. ȝ. e. c. proxi.

b ¶ Idem quoque. Sponsalia p verba de pñti cōtracta inter impuberem ⁊ puberē uel inter impuberes nō proximos pubertati valēt vt spōsalia de futuro: nec ī mrimoniū trāseūt ex sola pseuerātia etatis: nisi aliter approbent: inducunt tñ publicā honestatem. h. d. vsqz ad. §. porro. Do.

c ¶ Supplebat. ȝ. de spon. veniens. ⁊. c. ad id qd. ȝ. e. puberes. ⁊. c. de illis. Et sic no. ꝙ si malicia suppleat etatē ɔhere poterūt matrimoniuȝ ⁊ cōcor. ȝ. e. c. vlti. ⁊. c. ḋ illis: ⁊ est hoc cōtra opi. Tan. ⁊ hosti. q dixerūt ī predi. decre. ḋ illis ꝙ ad hoc ut teneat matrimonium ɔtum inter minores: ī qbus malicia supplet etatē: requiꝛ ꝙ inuicem se cognouerint: cuȝ de hoc aliter cōstare non possit ex quo sunt minores: sed gof. ibi: ȝ cui cōcor. ber. Inno. ⁊ Ab. ⁊ hoc verū: ⁊ hic approbatur. Quid si puer minor xiiij. an. multas mulieres cognouit: ⁊ mulier minor. xij. an. a pluribꝰ est cognita: hi cōtrahūt mrimoniū: quis hebes diceret tale mrimoniuȝ preter carnalem ad inuicē copulā nō tenere.

d ¶ De futuro: approbaꝛ ꝙ no. ala. ber. gof. Inno. ⁊ hos. ȝ. e. a nobis pbaꝛ olī h p dcr. ȝ. e. attestatōes. ⁊. c. vlt. ⁊. ȝ. ḋ cōdi. ap. sup eo. sepe. n. extra id ꝙ agiꝛ tacita nascit obligatio. ff. cō. si is cui cōmodū. §. vlt.

e ¶ Matrimoniū: ⁊ nō sposalia: vñ nō videbātur sponsalia: ad hoc. ȝ. de offi. dele. cuȝ sup. ff. ḋ spon. quesitum. C. si qs alteri. vel ubi. l. multuȝ interest. nec matrimōiū quia etas prohibebat sȝ primū falsuȝ vt h vides

defectꝰ consensus publice honestatis iusticiā non inducūt[a]. ¶ Idem quoqȝ[b] si pubes ⁊ impubes vł duo ipuberes non proximi pubertati ⁊ in qbꝰ etateȝ malicia non supplebat[c] p verba contraxerint de pñti: sponsalia enim illa que iuris interpretatione tñ fuerant sponsalia de futuro[d] lȝ verba ɔsensuȝ exprimētia de pñti haberēt ⁊ mrimoniuȝ contrahere itenderēt ɔtrahentes p aduētuȝ pubertatis in mrimoniū[e] nō trāseunt de pñti: nec mrimonium qd ut mrimoniū etate nō tenuit prohibente: p lapsuȝ dicti tpis cōualescit: nisi per carnis copulā subsecutam: vel aliquē moduȝ[f] aliū ɔtrahētes eosdeȝ cū eiusdeȝ pseuerātia volūtatis ad pubertatis[g] tpa puenisse constiterit euidēter per dictū tñ ɔtractuȝ q valuit ut potuit nō sicut agebatur: publice honestatis iusticia est inducta. ¶ Porro[h] ex spōsalibꝰ q̄ parētes pro[i] filijs puberibꝰ vel ipuberibus plerūqȝ contrahūt: ipsi filij si expsse consenserit uł tacite: ut si pñtes fuerint nec cōtradixerint[k]: obligaꝛ: ⁊ ex eis oriꝛ iusticia publice honestatis ¶ Et est idē si filij tpe sponsaliorū abſētes ⁊ ēt ignorātes eadem sposalia[l] post scientes ratificauerūt tacite uel expresse alias ex sponsalibus ɔtractis a parētibus pro filijs nec ipsi filij obligantur nec publice honestatis iusticia inde surgit[m].

Rubrica De cognatione spūali.

Contractus. viij.

¶ Inter baptizatū ⁊ leuātē filiā leuantis ante carnaliter cognitam et suscipiēteȝ pr̄eȝ ⁊ mr̄eȝ suscepti ante

sic no. illud generale: si ñ valet vt ago valeat ut valere pōt. ȝ. e. a nobis.

f ¶ Modū aliū. ut q2 simul cohabitauerūt: vel se coniuges nominabant ⁊ amplexebantur ut coniuges.

g ¶ Pubertatis: statim ergo fugere dȝ ɔpleto pōt. qd dic ut. ȝ. de spō. ad id qd. ⁊ reprobatur opi. pe. de samp. no. ȝ. eo. ti. c. vlt. per abbatem.

h ¶ Porro. Sponsalia pro absentibꝰ filijs non tenent nisi ipsis pñtibus vł nisi approbauerīt tacite vel expresse ex post facto. h. d. Do. Declarat notata p Inno. ⁊ host. ȝ. de resti. spo. ex pte.

i ¶ Pro filijs: nō cis mādātibꝰ q2 tūc idē est ac si ipsi ɔherēt. ȝ. eo. li. de pcur. c. vlt.

k ¶ Contradixerint: ergo qui tacet hoc casu non ɔsentit. j. de regu. iur. q tacet cum sit ɔcor.

l ¶ Sponsalia. ɔcta per parētes: ⁊ idē eadē rōne itelligas de quolibet. ȝ. de spon. ad id qd ⁊. ȝ. de ma. cōtrac. ȝ interdic. eccle. c. i. qd huic bene concor. ⁊ h ibi tȝ host. sed Inno. ibi. no. ɔriū dicēs speciale ī patre: ut noīe filie pñtis ⁊ nō ɔdicentis possit sponsalia ɔherc. ff. de spō. sed que patris. ⁊. l. se. C. de nup. vidue: secus in tutore. ff. de spon. si puelle: ⁊ non ob. de spō. ad id qd: q2 ibi interuenit carnalis copula alias secus ſm cū: sed veriꝰ videtur qd dicit hosti. sed ber. videtur ibi tenere. opi. Inno. ⁊ qd decr. illa ñ loquatur de expresso cōsensu pbatur: q2 quare posuisset papa ibi verba q̄ sapiūt tacitū ɔsensum. Itē nō inuenimꝰ ꝙ paternus cōsensus aliqd in cōtractu mrimoniali impuberis operetur alias ꝙ̄ in pcedentibus casibꝰ.

m ¶ Surgit. reprobatur opi. Ray. ī summa de sponsa. §. pone qd: ⁊ pe. ḋ samp. ⁊ abba. ȝ. eo. ti. c. i. q per illud ca. dicebant: cū ibi dicatur quod pater filiū nō adultū pōt cui vult mrimonio tradere ꝙ ex spōsalibus ɔctis a patre ēt filio nō ɔsentiente oriebaꝛ iusticia: ⁊ nitebanꝛ idē probare p decr. ȝ. e. accessit ad finē: q̄ nō facit. ut ibi no. Approbatur tñ opinio. Innocē. ⁊ Hostien. qui. hoc ibi notant. ⁊ erat casus expressus. xxvij. q. ii. lex diuina

palea est. Jo. an.

Nedum. Potest diuidi in tres partes. Primo pōit quattuor spūales cognationes prouenientes ex leuatione ī baptismo. Secunda ibi: Et eadem ponit totidem: que ex baptizatione proueniunt. Tertia illa omnes repetit in confirmatione ibi: ex confirmatione ſm. Jo. an.

agnitā ⁊ similiter de baptizante spiritualis contrahitur cognatio. h. d. vsqz ad. §. ex confirmatione. do.

Nedum inter baptizatū[n] ⁊ illū qui euȝ suscipit de baptismo ac inter eundem baptizatū ⁊ suscipiētis filios ⁊ vxorē[o] ante susceptioneȝ carnaliter cognitā[p] ab eodē īmo ēt iter suscipientem[q] patremqȝ baptizati et matrem[r] cognationem spiritualem[s] in baptismo contrahi iure constat: que cognatio ⁊ contrahenduȝ matrimonium impedit ⁊ dirimit post contractum[t]. ¶ Et eadem[v] que de suscipiente sunt dicta: sunt etiā de baptizante censenda. ¶ Et confirmatione[x] quoqȝ seu frontis[y] chrismatione spiritualis cognatio eisdem[z] modis contrahitur: matrimonia similiter impediens contrahenda ⁊ dirimens post contracta.

Idem.

¶ Cōpaternitas per cathecismuȝ contracta impedit matrimonium sed non dirimit. Jo. an.

Per cathecismum qui precedit baptismum sacramentorum fundamentum et ianuam[&] reliquoruȝ cognatio spiritualis contrahiꝛ per quam contrahendum matrimonium impeditur. ¶ At ex predecessoris nostri clementis pape. iij. decretali[ꝯ] colligitur euidenter dicendo enim ꝙ talis res[ꝝ] vix contrahendo matrimonio impedimētum afferret: velle videꝛ ꝙ afferat nam ꝙ vix fit: fieri tñ dubium non existit[a]. ¶ Per illaȝ tñ cognationē matrimoniū post eā contractuȝ mi

n ¶ Inter baptizatum. cognationē spiritualē ⁊c. qd est. j.

o ¶ Vxorē: nūqd de ɔcubina leuātis priꝰ cognita: de h. xxx. q. iiij. si quis in ius in vlti. glo.

p ¶ Cognitā: secus si post fiat vxor vel si pus erat vxor post ⁊ non pmo carnaliter sit cognita q2 p vnionē carnis sequētē nō pōt trāsire ī vnionē spūs precedētē. xxx. q. iiij. post vxoris: vir ergo ⁊ vxor sibi cōicāt actiōes spūales. xxx. q. iiij. si qs vnus. ȝ. e. ti. martinꝰ. lȝ nō passiōes: vñ si filius alterius tñ leueꝛ de sacro fonte: leuās alteri cuiꝰ filius nō est: cōpater non ē. ut. j. pbaꝛ: qd dic ut nota. ȝ. e. martinus. ⁊. xxx. q. iiij. in sūma. Et dicebat Goffr. qd illud ꝙ agit pars corpis equū ē. ut alteri p ti cōiceꝛ lȝ nō sic cōicaꝛ alteri ꝙ ī psona filij alterius tñ agitur ⁊ ista sit rō: vel dic ꝙ satis ē leuāti hr̄e cōmatrē matrem ipsiꝰ leuati. Et no. ꝙ si leuās primo cognouerat vxorē non esse curādū: an post cōpaternitatē cognouerit vel nō: lȝ gratianus ɔ. xxx. q. iiij. §. notandū.

q ¶ Suscipientē: supple ⁊ vxorē eius prius carnaliter cognitā xxx. q. iiij. si quis vnus. ȝ. e. ti. martinus.

r ¶ Et matrē. No. nō dixit patrē baptizati ⁊ eius vxorē: imo dixit matrē: si igiꝛ de pma vxore vel concubina vir pcreet filiū: ille qui leuat filiū est cōpater cōcubine ⁊ viri: sed non eiꝰ vxoris: vt. ȝ. dixi.

s ¶ Spiritualē: que dignior ē ꝙ̄ carnalis. xxx. q. iij. ca. i. ij. ⁊ iij. Et est cognatio spūalis attinētia pueniēs ex sacri datiōe vel ad id detentione: est etiam cognatio carnalis: ⁊ legalis de quibus nil ad propositum.

t ¶ Cōtractū: si igiꝛ leuans ⁊ leuatus: vel leuatus ⁊ filius leuantis: vel leuatus ⁊ vxor leuātis añ cognita: vel leuās ⁊ parētes leuati contrahāt: nō tenet mrimoniū. Scire debes ꝙ pr spūalis si copuleꝛ sorori filie spūalis dñ tenet mrimoniū. xxx. q. iij. c. vlt. ⁊ ibi no. Jo. bene pōt pater sumere filiā spūalē filij carnalis: q2 lȝ cognatio spūalis: de pr̄e ad filios descendat: vt. ȝ. e. c. i. ⁊. c. sup eo: nō tñ ascēdit: cū cautū non reperiatur ⁊ edictū de mrimonio prohibitoriuȝ est. ȝ. de spon. cum apud.

v ¶ Eadē: ut. s. si baptizans ⁊ baptizatus: uel baptizatus ⁊ filij baptizantis: vel baptizatus ⁊ vxor baptizantis prius cognita. vel baptizans ⁊ parentes baptizati matrimoniū contraxerint: non teneat: ad hoc. ȝ. e. ti. c. vlt. ⁊ nō est ita ī eo q recipitur ad pniam: ut ibi no. ⁊. xxx. q. i. oēs quos: ⁊ est expressum. j. eo. c. vlt. in fi.

x ¶ Ex confirmatione. Confirmatio frontis īducit spūalem cognationem sicut baptisma. h. d. Do.

y ¶ Frontis: hoc fit a solo epo de ɔse. di. v. manus. ȝ. de ɔsue. ɔpto ī vertice añt chrismāt psbyteri de cōse. di. iiij. psbyteris. Si ne sacramēto cōfirmationis nō dr quis verus xpianus. de ɔse. di. v. c. i.

z ¶ Eisdē modis. s. inter cōfirmatū ⁊ suscipiētē: ⁊ cōfimatū ⁊ filiū suscipientis: ⁊ ɔfirmatū ⁊ vxorē suscipientis prius cognitā. ⁊ suscipientē ⁊ parētes confirmati: parentes cōfirmati: ⁊ vxorē suscipientis prius cognitā. Itē inter ipsuȝ confirmātem: ⁊ cōfirmatū: ⁊ cōfirmatū ⁊ filios cōfirmātis: ⁊ eius vxorē pus cognitam: ⁊ ipsum cōfirmātē ⁊ parentes cōfirmati. hoc vult dicere eisdem modis: vnde. xx. sunt casus prohibiti ex hac cognatione: quos numeraui in summula quarti. li.

Per. Ponit dictum qd secundo pbat ibi: ut ex pdecessoris. tertio illud determinat ibi: per illā. Do. terminātur no. xxx. q. i. c. i. ȝ. e. ti. ɔtracto. Cathecismus dr a catetizo: qd est idē qd instruo: vnde ante baptismum instrui dñt baptizādi in fide adulti precipue. de cōse. di. iiij. ante. xx.

& ¶ Et ianuā. xxxij. di. §. verum. ȝ. de pfby. nō bap. c. veniens.

ꝯ ¶ Decretali. ȝ. e. ɔtracto.

ꝝ Res. s. cōpaternitas in cathecismis ɔcta.

a ¶ Existit. ff. de iudi. l. vix certis ex causis: ad idē. xv. q. prima merito queritur

a Separaf:ad idē.s.co.li.de vo.c.vno.s.de iureiu.quēadmodū cum si.

Q Vamuis. Sunt tria dicta. Secundū ibi:de ɔfirmatione. Tertium ibi.ex datione. Do. No, hoc hosti.s.c.martinus.

b Unus:imo si vrgeret necessitas i cathecismo.ꝛ baptismo.ꝛ ɔfirmatione vnꝰ pōt cē patrinꝰ:lȝ hoc nō hēat ɔsuetudo romana:de ɔse.di.iiij.in cathecismo.

c Instituta:de ɔse.distin.iiij. nō plures:ꝛ potuit esse rō que redditf i adoptiōe vel cognatione legali:q̄ imitaf naturaȝ:sic ꝛ spūalis cognatio hȝ imitari naturā vł ɔgnationē carnalē vt.s.vnꝰ solus sit i sacro pōtinꝰ h̄ȝ.xxx.q.iiij.qō aūt. Solu.ut ibi no.s.co.ti.c.vlt.

d Contrahif.s.cū oībus:ꝛ sic multa fieri ꝓhibenf.que facta tenent.s.c.pxi.

e Idē.s.ut plures i cōfirmatione tenere non debeāt tñ si teneāt oēs sunt cōpatres vel compatrini.

f Sacramētorum.s.pnie corporis xpi:extreme vnctionis:ordinis ꝛ coniugij. Renascimur .n. in baptismo: ꝛ chrismatio frōtis illā ɔfirmat:qō nō est in alijs sacris:ꝛ iō p istā spūalis ɔbif cōpaternitas:nō p illa:h̄ no.xxx.q.i.oēs.ꝛ.s.co.c.vlti.

p P Ostq̄ȝ. Tollit duas exceptiones inquisiti qui confessus est crimen secūda ibi:vel quod. Domi. Ista decre.ꝛ sequens emanauerunt ad declarationem decret.s.co. qualiter.i.ꝛ.ij.ꝛ.c.cum oporteat.ꝛ.c.ad petitionem.ibi iudiciariū ꝛc.ꝛ corrigif opi.hosti. no.i.c.q̄liter. i.in.i. glo. vltra vnā colūnā.ver.qd si inqsitor ꝛ in.ij.glo.ꝛ.ꝙ not.in.c.cum oporteat:sup verbo subito.v. querif si inquisitor similiter ꝛ i secundo q̄liter sup v̄bo fuerit ꝛ sup v̄bo legitie:ꝛ facit qō not. guil.in spec.ti.de inq.§.nunc tractemꝰ.v.qd si inqsitor per mixtim. Jo.an.

g Cōfessus:nulle igif sunt ptes iudicis:nisi ut ferat sniam qd.n.q̄remꝰ de infamia uel capitulis ex quo claret de crimine xxiij.q.iij.ecce.de elec.p inquisitionez.de ɔfes.si sup.ff. de iudi.si debitori. Jam.n.est notoriū crimē.de coha.de.ꝛ muli.vestra.ꝛ.c.si

h Justicia.s.īponēdo penam a iure statutam vel arbitrariā si nulla pena est statuta.s.d of si.dele.de causis.io.an.

i Fuerūt:si ifamatꝰ non erat ad inqsitionē pcedi non debuit

nime separaturᵃ. Idem.

Unꝰ tñ iteruenire dȝ i leuatiōe ifantis de sacro fonte vel chrismatiōe frōtis:tñ si plres iteruenīūt cognationē ɔtrahūt spūalē ꝛ ex alijs sacris cognatio nō ɔtrahif.do.

Q Uāuis non plures q̄ȝ vn usᵇ vir vel vna mulier accedere debeāt ad suscipiēdū de baptismo ifāntē iuxta sacrorū canonū institutaᶜ:si tñ plures accesserint spūalis cognatio inde ɔtrahifᵈ mr̄imonia cōtrahēda ipediēs ꝛ ēt post contracta dissoluēs. De ɔ firmatiōe in sup quātū ad hoc:idēᵉ iudiciū est habenduȝ. Ex datione vero aliūruȝ sacramētoꝝᶠ cognatio spūalis nequaquā oritur:que matrimoniū impediat uel dissoluat.

Incipit liber quintus.

Rubrica De accusationibꝰ inquisitionibus ꝛ denunciationibus.

B Onifacius.viij.

Ex ɔfessione corā delegato iqrente sup certis criminibꝰ deputato facta punif ɔfitens:lȝ dicat se prius diffamatū nō fuisse vel inqsitionis capitula nō habuisse.h.d.do.

P Ostq̄ȝ coraȝ eo cui contra te sup certis criminibꝰ iqsitor fuerat deputatꝰ eadeȝ crimina fuisti confessusᵍ: frustra confessionē tuā:quominꝰ puniaris ex ea prout iusticiaʰ suadebit:eo ptextu ipugnare ɔtendis:q̄ sup eisdeȝ criminibꝰ nō fueras antea diffamatꝰ. Uel q̄ p eūdē iqsitoreȝ capitula sup qbꝰ cōtra te volebat inqrere tibi tradita non fueruntⁱ. Idem.

Ualet iqsitio facta sup veritate criminum omissa inquisitione infamie si reꝰ pñs tacuit.h.d.ꝯm Joan.

S I is cui contra te cōmissa fuerat simpłr inqsitio sup certis criminibꝰ faciēda pcesserit te pñte nec reclamāteᵏ:aut qcq̄ȝ super hoc excipiēte:ifamie inqsitione omissa ad veritatē eorūdē criminū inqrēdaȝ:pcessum hmōi ex eo q̄ nō fuit de infamia p̄mitusˡ inquisitū: vlterius impugnare nequibisᵐ.

Rubrica De hereticis.

G Rego. viiij. remensi archiepiscopo ꝛ suis suffraganeis.

Propter crimen heresis solus eius eṗs clericū in qbuscūq̄ȝ sacris ordinibus constitutum degradare poterit.h.d.Do.

Q Uoniā eṗorū numerus ad degradationeȝ clericorū a canonibꝰⁿ cōstitutus nō pōt de faciliᵒ conuenire. Concedimꝰ ut sacerdotē uł aliū clericum in sacris ordinibus ɔstitutū cū pro heresiᵖ fuerit seculari curie reliquēdusᑫ:aut ppetuo imurandʳ:ɔuocatis abbatibꝰ alijs q̄ȝ p̄latis ꝛ religiosis psonis ac lr̄atis sue diocesis de qbꝰ expedire videbif suꝰ solusˢ possit eṗs degradare. Alexander quartus.

Excōmunicationeȝ incurrit sepeliens hereticos vel eorum receptatores: defensores:uel fautores scienter:nec absoluitur:nisi exhumat eorum corpora:locus vero p̄uatur sepultura.h.d.vsq̄ȝ ad.§.ibi hemus.Do.

Q Uicūq̄ȝ hereticos credentes receptatores defensores vel fautores eorū sciēterᵗ p̄sūpserint ecclesiastice tradere sepultureᵘ vsq̄ȝˣ ad satisfactionē idoneā excōicationis sententie se nouerint subiacere. Nec absolutionis beneficiū mereantur:nisi pprijsʸ manibus publiceᶻ extumulentᵉᵗ ꝛ pijciant hmōi corpora damnatoꝝ. Et locusᵒ ille ppetua careat sepultura. Inhibemusᵖ quoq̄ȝ ne cuiquam laiceᵃ persone liceat publice uel priuatim de fide catholica disputare. Qui vero contrafecerit excommunicationis laqueo innodeturᵇ. He-

m Nequibis:nō ergo ordo iste ita est de substantia q̄ ei renunciare nō possit:facit.s.de fer.c.vlt.ꝛ qō no.s.de offi.dele.de causis.

Q Uoniam. Premittit cām iuris qō statuitur ibi:concedimus. Do. Incipiebat ꝛ si ɔ.ꝛ hñ de medietate decurtata est.

n Canonibus.xv.q.vij.si qs timidus.ꝛ duobus.c.se.ꝛ dñt ei vi.i degradatiōe pr̄bri:tres in degradatiōe diaconi:ꝛ ita de subdiacono vł:vt.s.de fer.nō or.miramur.

o Facili:hñ est possibile:sed non facile:lex enī non dȝ esse impossibilis. iiij.di.erit aūt.

p Pro heresi:in alijs igif criminibꝰ si immineret degradatio facienda seruenf antiq̄ iura:q: in h̄ crimine hoc itroductū est speciale: ad idem.j. co.in fidei.

q Relinquēdus:quod dic:ut.s.de v̄b.si.nouimus.ꝛ.j.de pe.c.ij.

r Immurādus.s.e.excōicamus.ij.

s Solus eṗs: excludit eṗos:nō capl̄m suuȝ:ad idem.xv.q.vij.si aūt.ꝛ.§.se.ꝛ.c.eṗs.xviij.q.ij.c.nullam.

Q Uicūque. Joan. an.diuidit in q̄nq̄ ptes pout sūt q̄nq̄. Primo ponit penā scienter sepelientibus hereticos. Secundo aggrauat ibi nec absolutiones. Tertio accumulat ibi:ꝛ locꝰ. secūda duo facit ꝓhibitionē.secundo penā ibi:qui vero.tertia ēt duo.prohibet.secundo decernit ibi:ꝙ si.quarta priuat ꝛ distinguendo aggrauat ibi:nolētes.quinta ponit dictū cuiꝰ rōnem reddit ibi:velut. Do.

t Sciēter:ignorantia ergo probabilis hñ illos excusat.s.de cleri.exō. mi.apostolice.

u Sepulture:ꝛ sic manifesti vsurarij non tradunf sepulture.s.d vsu. q: in oībꝰ:ꝛ q moriunf i torneamētis.s.de torne.c.i.ꝛ de h̄ de sepul.e. pte in vlt.glo. Dicif āt sepultura multis modis ut nota.xiij.q.ij.§.item q̄rif.ꝛ.s.de sepul.

x Usq̄ȝ hic lȝ satisfaciāt sequi debeat absolutio ut patet per id qō sequitur.

veritatis:vt in p̄dictis iuribꝰ:sed ille debuit appellare ꝛ nō r̄ndere:vñ imputet sibi:idē dico de capitulis q̄ tradi debuerūt.s.co.qualiter.ij.§.dȝ si petita nō fuerunt:ꝛ cōfessus est crimen sibi iputet:potuit.n.iuri pro se itroducto renūciare:ꝛ tūc tacite renūciat:ad hoc.ff.de pcu.pōponiꝰ.§.rati. Sed hosti.ɔ i p̄dicta decr. q̄liter.i.p.l.ff.de pcu.filius.§.inuitus.ꝛ hunc dicebat casum ipsiꝰ decret.co.ti. ad petitionē:nā ibi pñte ꝛ nō ɔdicēte illo ɔ quē inquirebaf:nō fuerat suatꝰ ordo q debuerat seruari:vñ pcessus cassari mādaf:sed de alio ordine intelligatur.

S Jis Quia breue non diuidif. Do. Fuerat ad petitionē alicuiꝰ.q: si papa pprio motu cōmittit iqsitionē criminū alicuiꝰ iā illū approbat ifamatū cū eṗs ꝛ metropolitanꝰ pcedant:etiā ad inquisitionē omisso tali articulo.ii.q.v. oībus.s.co.ti.sicut olim.sed si ad petitionē alteriꝰ cōmiserit:tūc prius inquiret inquisitor de infamia:hoc tenet inno.s.e.ti.cū oporteat. Quid si ille q lr̄as inqsitionis impetrat sit excōicatus:dixi.s.de rescrip.c.i.ꝛc.

k Reclamāte:dicebat hosti.in supradictis glo.ꝙ taciturnitas habebaf h̄ pro dissensu ꝛ ɔdictiōe:ꝙ nō est veꝝ ut hic vides:īmo tacēdo tacite iuri suo renūciat j.de reg.iur.q tacet:ꝛ dixi de hoc.e.ti.is q tacet. Reclamare igif debuit ꝛ petef prius inqri sup inqsitione infamie:ꝛ si hoc nō fieret debuit appellare vt dixi.s. c.proxi.

l Primitus.i.anteq̄ȝ quereref de veritate.

y Proprijs manibꝰ. No.casuȝ quo possuȝ p me qō non possuȝ p aliuȝ: de h̄ dixi.j.de reg.iur.pōt.sicut eniȝ exhibuerūt mebra sua seruire iniqtati ad iniqtatē:sic exhibere dñt illa seruif iusticie ad iusticiā:sicut dicit apłs .i.ad romanos.vi.c.ꝛ sunt hec v̄ba in canone.xlvij.di.oēs huius.

z Publice:q: q̄ publice peccanf publice emendenf.de pe.ꝛ re.c.i.

ꝛ Extumulēt:hoc veꝝ intelligo.qñ ossa ipsoꝝ possent ab ossibus alioꝝ discerni.alias secus.s.de sepul.sacris. Jo.an.

ɔ Locus.punif res inanimata.sic.s.de pe.in quibusdā.s.de elec.vbi periculum.§.ciuitas.ꝛ.j.de pe.c.vlt.in fi.xv.q.i.mulier.

ꝑ Inhibemus. Excōicari dñt laici publice vel occulte disputātes de fide.h.d.Do.

a Laice:forte intellexerūt de laico ad modū ultramōtanorū q illitteratos laicos vocāt ꝛ lr̄atos clericos vocāt:qd.n.est dicere ꝙ ruralis clericꝰ disputādo de fide nō incidat in hanc penā ꝛ doctor decretorū laicꝰ incidat tñ sufficit ita esset scriptū:ꝛ solū duo sunt christianorū genera clerici ꝛ laici xij.q.i.duo sunt ꝛ cōcordat ad hoc.C.de summa tri.l.pe.

b Innodef:nūquid p sentētiā vel ipso iure:ꝛ videtur ꝙ ipso iure per id

qd dicit laqueo: quasi ipsum factum dānatū illaqueet. in 𝔷rium vr: q: in penis benigna fieri dz interpretatio: vt. ĩ. de reg. iur. in penis cū suis cōcor. ē igit benignius: ut intelligamus canonē esse ferende snie q̄ iaz late. ergo est hec pars amplectēda: vt ibi: ad hoc. ix. di. sana qppe. Preterea si voluisset q esset canon late snie: dixisset sit innodatus: vel eo ipso: vel similia verba.

a ❡ Heretici. Non valet promotio hereticorum z eis credentium fautoz z receptatoz vel defēsoz filiorūqz suorum vsqz ad secundam generationem ad bñficia ecclesiastica vel officia publica. h. d. Domi.

b ❡ Filij. no. casum ĩ quo pro delicto paterno punitur filius. Hoc ēt pcedit in crimine lese maiestatis: qd est minus hoc crimine quo ledit eterna maiestas. ĩ. e. vergēti. z si 𝔷 homies illate blasphemie ĩpunite nō transeunt multomagis q ip̃z dominum blasphemat dign⁹ est supplicia susti nere: in auc. ut non lux. 𝔷 na. i. rū. z. §. i. col. vi. nec debem⁹ illi⁹ opprobrū inultum dimittere q nostra probra dleuit. ĩ. de indi. in nonnullis. Quod eniz in religione diuina cōmittit in oium fert iniurias. C. de here: manicheos. ad idē. xvij. q. iiij. sicut alias regulariter pena temporali nō punitur vnus pro alterius delicto: quod dic: ut no. i. q. iiij. in summa: z xxiij. q. iij. in summa: z intelligas hoc de filijs n̄ infectis. Illi enim punirent ut ipsi ex pprio delicto non ex alieno.

c ❡ Scđam. hoc intellige fm determinationez decreta. ĩ. eo. ti. statutum ij.

d ❡ Beneficiū. large sumit: de hoc dixi. ĩ. de re gu. iur. c. i.

e ❡ Publicum. ut iudicatus notaria z his similia: ad idē. ĩ. de pen. felicis. §. q si qs: in pn.

f ❡ Adhec. Priuati sunt hñtes beneficia ecclesiastica ad pces heretico z ĩhabiles efficiūtur ad alia obtinenda si sciēter talia receperunt. h. d usqz ad. §. illoz. Do.

g ❡ Dignitatis. nūquid z pōtificalis dignitas includit: p3 contra. ĩ. de penis. felicis. §. quod si quis: in principio.

h ❡ Priuam⁹. no. spāle. q: alias nō refert per quez preces offerantur. C. de preci. impe. offe. l. vniuersis.

i ❡ Scienter. s. sciendo illos qui preces offerebant esse tales.

k ❡ Illoruz. Nulla est emancipatio filiorum vel subditorum per hereticos facta ēt si postea vitium detegatur. h. d. do.

l ❡ Etiā. q: maior est dubitatio q̄ si añ emācipationē hoc apparuisset.

m ❡ Desierunt. no. ergo q crimē heresis pr̄nuz ēt añq̄ p ecclesiā fuerit declaratū liberat a pr̄ia ptāte filiū: z sic interdū pr̄num odiū interdū filij fauor tale vinculū soluit. liiij. di. si ser. ĩ. q si. sint legitimi p venerabilem.

Filij. In casu dubio distinguit z scđm mēbruz psequit ibi: alioquin qd determinat ibi: nō tñ. do. Abreuiata est de narratione facti: z incipiebat olim ex pte. z dic filij lz heredes nō sint interest. n. eoz: ut. c. pxor. heredes. ēt si filij uel ppinqui nō sint: z istoz interest pp vitādā cōfiscatio nem bonorum: vt. ĩ. de here. vergentis. ĩ. eo. ti. cum fm leges.

n ❡ Nō sane. vnde qd tūc faciebāt: eis nō dz imputari: q: nullū maleficiū sine cōsensu. xxiij. q. v. si quid. xv. q. vi. c. i. in si. sed furiosus non habet cōsensum: vt. ĩ. de spon. dilectus. xv. q. i. illud. ĩ. de succes. ab intesta. cum dilectus.

o ❡ Viuebant. illi parentes vel testatores consolati.

retici^a aūt credētes receptatores defēsores z fautores eoz ipsorūqz filij^b vsqz ad scđaz^c generationez ad nullū eccl'iasticum bñficium^d seu offiñ publicū^e admittant. ❡ Qd si secus actū fuerit: decernim⁹ irritum z iane. ❡ Ad hec^f quoscūqz viros eccl'iasticos q ad pces hmōi pestilētiū psonarū dignitates^g: psonatus: z q̄cūqz alia eccl'iastica bñficia sunt adepti ex nūc puam^h taliᷓ acqsitis volētes q tales z hitis careāt ppetuo z si receperunt illa scienter^i: ad alia ul' silia nequaquā ĩ posterum admittant. ❡ Illoz^k aūt filioz emācipationē: quoz parētes post emācipationē ēt^l hmōi apparuerit añ ip̄am a via veritatis ad heretice supstitionis inuium declinasse nullius volumus esse momēti velut fcām ō hoibus sui iuris: cū dignū sit: ut pp tanti atrocitatē delicti filij eē ĩ parētum hereticoz desierit^m ptāte. Idem. inquisitoribus heretice prauitatis.

❡ Filij uel heredes petētiū ĩ infirmitate sua hereticoz 𝔷sultationem ad pbādū nō admittunt q non sana mente ul' pdita loquela suscepe rit si cōstat q erāt sane mētis vel si hus suspecti uel diffamati erant de heresi al's admittunt. s. p testes fide dignos nō suspectos. h. d. Do.

Filij uel heredes illoz q dum ĩ egritudinis lecto decūberēt petierunt hereticos 𝔷solatos: ut ab eis pmanus ipositionē 𝔷solationē reciperēt fm pessimā cōsuetudinez eorūdē: sicqz viā fuerunt vniuerse carnis igressi: ad pbādū q ipsi defuncti cōsolationē illā imo verius desolationē non sane^n mētis effecti susceperit: ul' post perditā iā loquelā: cuz tñ moris sit ut dr apud eos q nullū tal'r 𝔷solent: q non sit sane mētis z memoriā hēat ordinatam admitti non dñt: si dū viuebāt^o diffamati erant de heresi vel suspecti aut legitie^p 𝔷stiterit q sane mentis existētes hmōi hereticos petierunt. ❡ Alioquin^q admitti poterūt pdicti filij uel heredes ad pbandū pre missa^r. Non tñ p vxores z filios familiares ul' ō suis aliquos: sz per testes alios fide dignos^s: z spāliter fidei zelatores. Idez eisdez.

❡ Relapsi ĩ heresim sūt tradendi curie seculari lz peniteat eos et ad fidē redeāt. non tñ denegātur sacra pnie z eucharistie. h. d. Do.

Super eo qd scriptum legit^t: eccle sia nulli claudit gremium rede unti^u: quodqz^x hi q post abiurationē erroris uel postq̄ se pprij antistitis examinatione purgauerit: si ō phēsi fuerint in abiuratā heresiz recidisse: seculari decernūtur iudicio sine vlla penitus audiētia relinquē di^y: cū scriptur hmōi videāt sibi iuicē aduersari: qd tenēdū sit p sedez^z apl'icā postulatis. ❡ Nos itaqz inqsitionr vr̄e de fratrum nr̄o rū 𝔷silio rñdemus q tal'r dephensis ēt si ut dictū est: sine ulla penitus audientia reliquendi sint iudicio seculari: si tñ postmodū peniteant: et pnie signa in eis apparuerint manifesta: nequaq̄ sūt humiliter petita sacra pnie z eucharistie denegāda^τ. Idem eisdem.

❡ Excōicati participes z socij criminis admittunt ĩ testes 𝔷tra hereticos si sciunt verisimiliter veritatem deponere. h. d. Do.

In fidei fauorē cōcedim⁹: ut ĩ negocio inqsitionis^ꝯ heretice puitatis excōicati^x z pticipes^a vl' socij crīs ad testimoniū admittantur. ❡ Presertim ĩ pbationū aliaz defectum 𝔷tra hereticos credētes fautores receptatores z defēsores eorū si ex verisil'ib⁹ cōiecturis^b. ❡ Et ex numero testiū: aut psonaz tā deponētiū q̄ eoz 𝔷tra quos deponit^c q̄litate ac alijs circūstātijs sic testificātes falsa non dicere psumantur. Idem eisdem.

❡ Ordinarij vel eoz delegati et ĩqsitores sine pena excōicatiōis facere hñt executōz iusticie cōtra hereticos ab hñtibus iurisditionez secularez ĩ locolz excōicati sint: al's de fcō illā iurisditionē possideāt. h. d. do.

p ❡ Legitime. igit no. casum in quo probatio non admittit probationem in 𝔷rium.

q ❡ Alioquin. i. si hoc legitime nō 𝔷stat: nec ipsi dum viuebant infamati erāt uel suspecti.

r ❡ Premissa. s. q tunc non erant sane mētis: vel loquelam pdiderāt: nec habebant ordinatam memoriam.

s ❡ Fide dignos. hec crā que olim erat obscura z dubia cum deliberatiōe fuit imutata z hñ

Super. Cōmunis diuisio scđa ibi. nos itaqz. uel fm Jo. mo. ponit duorū iurium aduersio. Scđo epoz interpretatio. Do. Terminant que not. ĩ. eo. ti. ad abolendā. §. illos: z c. pe. §. si qui.

t ❡ Legit. xxiij. q. iiij. duo. z. C de sum. tri. l. vlt. ad si.

u ❡ Redeūti. vel redeūdi. h est q omnibus dicit liberalis. ĩ. eo. de rescrip. sedes.

x ❡ Quodqz. repete. z super eo qd scriptū legit q hi q post.

y ❡ Relinquēdi. ut in predi. de ere. ad abolendam. §. illos.

z ❡ Sedem. ad quā in talib⁹ recurrendum est. ut. ĩ. qui si. sint legi. per venerabilem.

τ ❡ Denegāda. quod ergo dicit prima auctoritas: intelligitur in salute anime. secunda in corporali pena.

In fidei. Primo ponit constitutionis cām. Secūdo constitutionem ibi: concedimus: quam fortificat ibi presertim: z moderando determinat ibi: z ex. Domi. Decurtata est de narratione facti que olim ĩcipiebat consuluit.

ꝯ ❡ Inquisitionis. quid si non procedat per modum inquisitionis: sed accusationis vel exceptionis: nunquid admittentur tales testes: videtur qd sic: quia eadem ratio: scilicet fidei fauor z odium criminis versatur vtrobiqz. ergo z idem ius de rescrip. inter ceteras: cum simi. contrarium credo. quia ab illo iure regulari: quo cauetur tales personas ad testimonium admitti non debere non recedam: nisi inquātum inueniam permissum. qui ergo accusat vl' excipit habeat probationes idoneas. nec est accusatio fauorabilis vt inquisitio: ad hoc. ij. q. vij. si quis episcopus. Et verbum istud debet aliquid operari alias quare fuisset expressum. ad hoc de deci. ad audientiam cum suis concordantijs: z infra de priuile. si papa primo responso ĩ fine.

x ❡ Excommunicati. si. ĩ. c. proxi. tales alias non admittuntur: immo z iudices seculares censura ecclesiastica compelluntur tales a testimonio in suis foris repellere. ĩ. de sen. excom. decernimus.

a ❡ Participes. quid de alijs exceptis criminib⁹ an. s. tales admittantur: dic ut. ĩ. eodem. lib. de testi. c. i. ĩ. de confes. c. i. z. vi. q. i. §. verum: quid ō pluris: habebis. ĩ. eo. accusatus. §. licet.

b ❡ Coniecturis. quas ipse iudex examinās melius scire poterit. ff. de testi. l. iii. z pone exempli. ĩ. de presum. lr̄as z cōcor. ĩ. eo. accusatus. §. licet.

c ❡ Deponitur. vt facilius credatur ipsis deponentibus contra infamatum uel suspectum de heresi: quam contra infamatum nec suspectum. ad idem supra eodem filij.

P Residentes. Ponit dictum ꝙ ampliat ibi: nec requirentes. Et protestatur ibi: nō tñ. do. Decurtata est de narratione facti que incipiebat q̄suisti.

a ℂ Excōicati. maiori excōicatione ꝛ publice: ut sit maior dubitatio: ad hoc de re iudi. ad probandum.

b ℂ Officiales. nunq̄d officialis excōicatus iudicare possit: dic ut. s. ō sup. ne. pre. romana.

in alio nō diceref relapsus. Et no. ꝙ idefinita eqpollet vl̄i: ad idē de pui. q: circa. ꝛ nunq̄d de vno articulo infamatus se teneaf de oibus expurgare no. de ꝯse. dis. ij. ego berengari⁹. ꝛ puto hācifam p illa pte facere ꝙ non teneaf. tñ si id faciat valet ꝛ habebit postmodū locū pena relapsorum: vt sequitur.

o ℂ Iudicari. s̄. C. de trāsla. si de certa. ff. de trāsac. q cum tutoribus. §. i. vbi generalis transactio restrigif ad id de quo spāliter actum erat. Sol. illa locū hn̄t i nō cōnexis: s3 hic oēs hereses sūt cōnexe: q: hn̄t caudas ad iuicem colligatas: ꝛ de vanitate ꝯueniūt in ipsum s̄. co. excōicamus. i. ꝛ. ii vn̄ nō querimus an sit relapsus in illā heresim i quā pus fuerat lapsus sed querim⁹ an fuerit relapsus i heresi3. Semel ergo lapsus in heresim post abiurationem iterū lapsus: l3 in alia secta dicitur relapsus.

c ℂ Dispendio. qñ ergo sine more dispendio h pn̄t: tūc cēnt excōicati eos regrendo: q̄a cōicans cū excōicato excōicatus est seruata distinctōe de sen. ex. nup. fallit h: vbi ergo nō est casus iste: ergo nec fallit regula.

d ℂ Excōicationis. mioris ꝛ si itelligeres ꝙ isti cēnt excōicati q: iurisditionez illa3 exercebāt: tūc q cōicauerunt illis in iurisdictiōe excōmunicati essent excōmunicatiōe maiori. s̄. de sen. ex cō. nup. ꝛ. c. ꝯcubine: s3 hoc spāle ē: q: illā penā euitāt. ꝛ sic dicamus excōicatiōis. s. maioris vel minoris. et facit quod dixi. s̄. de supp. ne. p̄. romana

e ℂ Prelibatis. s. excōicatis ul' tamē ō facto iurisditionē habētib⁹: ēt ē similis ptestatio. s̄. c. li. de sta. re. c. vno.

C Um. Premittit constitutionis causam ꝛ constitutionem subdit ibi: si suspect⁹ Domi. Olim incipiebat consultationi.

f ℂ Vehemētē. no. ex hac decr. suspitionem vehementē presūptionē violētam: pp̄ter suspitionez citatur. ut veniat rn̄surus: si cōtumax ē: ia3 dr̄ vehemēter suspect⁹ ꝛ excōicat⁹: si p annuz in illa psistit. ia3 ista que erat vehemēs p̄sumptio transit in violētā vn̄ ex tūc vt heretic⁹ ꝯdēnatur vt h. Inde ē ꝙ no. her. s̄. ō p̄sū. lfas: i gl. pe. ꝙ ñ vehemēs p̄sūptio s3 violēta ꝯdēnationez iducit: ꝛ ē si. ad hoc quod no. ō symo. insinuatū in vl. glo.

g ℂ Rn̄deat. ergo vt habeat locu3 hec dcre. regrif qō hoc expressu3 sit i citatiōe vt. s. de fide veniat rn̄surus: sicut i sn̄ia reqrif ꝙ citata fuerit pars vt veniat auditura sentētia3: alias sine app. rescindif. ff. q sen. sine ap. rescin. l. i. §. item cum ex eo.

h ℂ Hereticus. sic ꝛ in alijs criminibus excōicat⁹: q: nō venit rn̄surus de crimie si i excōicatione stat per annū. post annu3 habetur pro conuicto. xi. q. iij. rursus. ꝛ. c. quicunq3.

A Ccusatus. de hr̄si. diuiditur decre. i. iij. ptes. In quarū p̄ma ponūtur tres casus. quibus quis dr̄ relapsus. ꝛ durat vsq3 ad. §. licet vo. Ibi scd̄a i qua dr̄ ꝙ periurus in causa heresis certis casibus testimoniū phiber: ꝛ durat vsq3. ibi sane. In tertia in qua ponunf. vi. casus olim dubitati. an ad offm̄ inqsitoꝝ spectarēt vsq3 ad. §. religiosi. Ibi. q̄rta in q̄ dr̄ religiosos i hr̄si delinquentes graui⁹ alijs puniēdos.

P Residētes regimini alicuius regni. puīcie siue loci l3 excōicati ᵃ uel de fcō tn̄: ꝛ non de iure iurisditionē hn̄tes ac eorū officiales ᵇ ad reqsitionē ordinarioru3 uel delegatorū ipsorū: aut iqsitorū heretice prauitatis: nō valentiū sine more dispendio ᶜ vel negocij piculo recursū hēre ad supiores q legitime i locis ipsis possint iusticia3 exequi: possunt ꝛ debēt ꝯtra hereticos credentes fautores receptatores ꝛ defensores eorū iusticiā ꝛ suū officiu3 exercere. Nec requirentes huiusmodi excōicatos pp̄ter hoc sn̄iam excōicatiōis ᵈ icurrūt. Non tn̄ presidētib⁹ p̄libatis ᵉ vel officialib⁹ eorūdem pp̄terea in alijs casibus itelligatur cōcessum aliquid vel pmissum.

Idem eisdem.

ℂ Excōicat⁹ pp cōtumaciā ñ rn̄dēdi sup heresim de q̄ erat suspectus p⁹ ānū dānaf ut heretic⁹. h. d. do.

C Um cōtumacia in cā p̄sertim fidei suspitioni p̄sumptionez adijciat vehemētē ᶠ: si suspectus de heresi vocat⁹ a vob ut de fide rn̄deat ᵍ: excōicationis vinculo pro eo ꝙ pareř subterfugit: aut cōtumaciter se abn̄tat p vos fuerit inodat⁹: quā p annum aīo sustineat pertinaci: ex tunc velut hereticus ʰ cōdemnetur.

Idem eisdem.

ℂ Abiurans in iudicio heresi3 pp vehemētē p̄sumptionez si iterato labif l3 non fuisset probatū plene relapsus dr̄: secus si leuis erat presūptio. h. d. vsq3 ad. §. eū vero. Do.

A Ccusatus de heresi vel suspect⁹ cōtra quez de hoc crie magna ꝛ vehemēs ⁱ suspitio orta erat: si heresim i iudicio abiurauit: ꝛ postea cōmittit i ipsa: cēseri d3 quada3 iuris fictiōe ᵏ relapsus: l3 añ abiurationē suā heresis crimē plene pbatū ñ fuerit ꝯtra ipm. ℂ Si āt leuis ꝛ modica suspitio illa fuerit: quāq3 ex h ˡ sit grauius ᵐ puniend⁹: non tñ d3 in heresim relapsorū pena ⁿ puniri. ℂ Eū vero ᵒ q i vna heresis spē uel secta ᵖ cōmisit: aut in vno fidei articulo ᵠ seu eccl'ie sacramento errauit: ꝛ postmodū heresi3 simpl'r ʳ vel gn̄aliter abiurauit: si ex tūc i alia3 ēt heresis spē3 siue secta3: aut alio articulo seu sacramento ꝯmittat: volumus ut relapsum in hr̄si3 indicari ˢ. ℂ Ille quoq3 ᵗ de cui⁹ lapsu i heresim añ abiurationez constiterat uel nūc ꝯstat: si post illā hereticos acceptet deducat visitet siue associet: aut dona vel munera ᵘ eis donet vl' mittat: seu fauore3 eis ipēdat: q excusari ñ possit ˣ ēt sine adoratiōe: ut verbis ʸ vr̄is vtamur: merito d3 iudicari relapsus: cū illū ex approbati a se p̄us erroris cōsequētia nō sit dubiū id ᶻ fecisse. ℂ Licet ᵃ vero periuri a testimonio etiā post penitētiā repellātur ᶻ: si tñ hi q corā iquisitoribus iurantes tā de se quā de alijs sup fcō heresis dicere veritatez ea3 celādo ᵃ deierēt: ꝛ postmodū ᵃ velit corrigere dcm̄ suū cōtra se ac alios suos ꝯplices deponendo: cū crimē huiusmōi sit exceptum: si ex manifestis indicijs ᵇ apparuerit tales non animi leuitate aut odij fomite seu corruptiōe pecunie: s3 zelo fidei orthodoxe dictum suum velle corrigere: ac mō q̄ prius tacuerant reuelare in fauore fidei: nisi aliud ᶜ obsistat: stari d3 tā ꝯ se q̄3 ꝯtra reliquos attestatiōibus eorūdem. ℂ Sane ᵈ cū negociū fidei: qō summe priuilegiatū ᵉ existit: p occupationes alias nō debeat impediri pestis inqsitores heretice a sede apostolica ᶠ deputati: de diuinationibus aut sortilegijs: nisi heresi3 saperent ᵍ manifeste ʰ itromittere se nō dn̄t: nec punire talia exercentes: s3 eos relinq̄re suis iudicib⁹ puniendos. ℂ De qōnib⁹ ⁱ p̄terea vsurarū motis: ꝛ cōtra illos ᵏ qbus restōnez vsurarum in pn̄ia pro heresis crie iniunxerunt

t ℂ Ille quoq3. Qui post abiurationem heresis de qua conuict⁹ fuerat vel postea conuincitur fcō vel verbo hereticis p̄hibitis: relapsus dr̄. h. d. Do.

u ℂ Munera. dr̄ia est inter donu3 ꝛ munus: munus eni3 ex cā datur: donum ex cā ꝛ sine cā. ff. ō ver. si. inter donum.

x ℂ Non possit puta pp necessitatē famis. xiii. di. gescam⁹. lxxvi. di. non satis. uel ignorabat illos hereticos: ꝛ sic per ignorantiam excusatur. s. de re. iur. ignorantiam.

y ℂ Verbis vr̄is. si. s̄. ō re. ec. non alie. hacōsultissima.

z ℂ Id. s. receptare deducere visitare associare donare mittere uel fauore3 impendere.

z ℂ Licet. Testis in cā heresis falsum deponēs l3 piurus sit probat dicēdo ꝯtriu3: dū tñ ex idicijs ꝯstet dcm̄ nō corruptionē s3 veritatē cōtinef. h.

? ℂ Repellantur. vi. q. i. quicunq3. ꝛ. s̄. de testi. testimonium.

z ℂ Celando. duplex est forma iurādi: qō dicitur s̄. de ac. qualiter. ii.

a ℂ Postmodū. ex interuallo. ut sit hoc speciale fauore catholice fidei: al's nil eēt h fauoris: ut. s̄. de testi. eo. preterea.

b ℂ Indicijs. sic. s̄. eo. i fidei: ꝛ sic p indicia stat phationi: ꝛ f. hoc. s̄. qui fi. sint legi. trāsmisse.

c ℂ Aliud obsistat. s. ꝙ p̄dictū piuriū: vel si de falso redargueretur nō obstabif coꝝ dicto de testi. ex tenore.

d ℂ Sane. Inquisitores sup heresi deputati nō se itromittāt de diuinationib⁹ uel sortilegijs nō sapientibus heresim manifestā. h. d. do.

e ℂ Priuilegiatū. no. magis p̄uilegiatum añponi. s̄. de of. le. volentes. xxi. di. deniq3. ff. de offi. pcō. l. vlt.

f ℂ Aplica. multominus alij.

g ℂ Saperēt. sic est circa aras idoloꝝ nefarias p̄ces emittere sacrificia offerre: demōes ꝯsulere: coꝝ rn̄sa suscipere. xxvi. q. ij. hi q. ꝛ. q. iiij. igif ul' associāt sibi pp sortes exercēdas hereticos: vel faciūt p̄dcā cū corpore uel sanguie xp̄i: vel i sortib⁹ vt possint hr̄e rn̄sa: puerū rebaptizant uel his siꝯa.

h ℂ Manifeste. in dubio q̄ h casu ñ hn̄t iurisditiōem: ꝛ l3 al's iudex agnoscat an sua sit iurisditio: ꝛ i dubio dicaf iurisditionē hr̄e. ff. de iudi. si quis ex aliena: q̄ i ordinario loquif: h tñ nisi id manifeste appareat se non intromittit: ꝛ ē si. s̄. e. li. ō cē. c. i. §. notoria: ꝛ. ī. de pe. c. i. s̄. de offi. dele. c. ult.

i ℂ De qōnibus. Inquisitores heresis de qōnibus vsurarum se intromittere non pn̄t. h. d.

k ℂ Et ꝯ illos. q. d. multominus si ꝯ alios.

i ℂ Vehemēs. nō violēta. de p̄sum. c. lfas: ꝛ facit qō diri. s̄. c. proxi.

k ℂ Fictione. iō dicit: q: vere nō pōt dici relapsus: de quo nō constat an fuerit lapsus sicut dicit canon ꝙ nō pōt dici renatus q p̄us nō fuit natus: de ꝯse. di. iiij. q in maternis: neq3. n. dici in eū regeneratio pōt quē generatio nō pcessit: ut ibi dr̄ pp vehemētem q̄ suspitionem fingif lapsus: ita ꝙ post abiurationē rediens fingif relapsus: sepe. n. iura talia fingunt: de hoc. l. di. ferrum.

l ℂ Et hoc. s. q: post abiurationē reperitur lapsus.

m ℂ Grauius. s. ꝙ si nunq̄ abiurasset.

n ℂ Pena. s̄. e. ad abolendam. §. illos quoq3. ꝛ. s̄. eo. super eo.

o ℂ Eu3 uero. Culpabilis in vno articulo hr̄sis generaliter postea abiurando relapsus dicif si cōmittit ēt in alium articulum separatum. h. d. do.

p ℂ Secta. multa potes videre. xxiiij. q. iij. c. pe.

q ℂ Articulos quos habes explicatos. de sum. tri. firmiter.

r ℂ Simpliciter. p hec verba puto ꝙ si abiurasset solū i illo capitulo l3 laberetur

a ¶ Offendiculum. pluribus intentus minor est ad singula sensus: ⁊ sepe qui ad vtrunq festinat neutruz bene pagit. xvi. q. i. presbyteros. ⁊. C. de assesso. nemo.

b ¶ Si vero. Inqsitores pñt compellere heredes defunctoruz hereticoꝝ qui tñ heretici nõ erant ad iplẽdũ pñiaz ininiũctã i bonis tpalibus: secus si mortui añ cõp fuerit penitẽtia iniũcta. h. d. do.

c ¶ Hereticos. j. ē. co. ti. ca. pe. vbi defensores ⁊ fautores hereticoꝝ heretici sunt. So. nõ in fauente ⁊ defendente: sed i credente loquitur ibi.

d ¶ Ad salutem. ut puta vt fundaret vl edificaret ecclesiam hospitale vel alium piũ locũ: vel faceret sile piũ op vt i aut. de eccle. ti. §. si quis edificationem. col. ir.

e ¶ Tpalibus. hoc dicit qꝛ secus si ieiunio vigiliis oronibus vel similibus ꝓstiterit illa pñia: idem esset si non posset illud i iunctũ lz saluiferum expleri per alium: sicut eẽt theologiã audire vel similia.

f ¶ Heredes. xij. q. ij. epus q filios. ó sepul. c. vlt. de rap. in lfis.

g ¶ Onere. x. q. i. si quis laicus de deci. pastoralis. ⁊. c. cũ non sit. C. de ser. ⁊ aqua. l. ⁊ in prouinciali. j. de pig. ex lfis.

h ¶ Extincto. cria. extinguũt morte: ut. xxiij. di. quoriũdã. xxxij. q. ij. ad monet. ff. de his q mor. si. consci. l. vlti. ex quo igitur extinctum ē crimẽ ⁊ pñia nõ est imposita p crimine iã extincto nõ iponat vlterius.

i ¶ In eo. Post mortem heretici declarari pt cum hereticum fuisse ad finẽ ꝓfiscandi. Do.

k ¶ Casu. qꝛ non fuit rel corporãtus vnitati ecclesie.

l ¶ Post mortez. xxiiij. q. ij. sane. ij. ⁊. C. a d. l. iul. maie. l. vlt. intellige hoc vsqz ad. xl. annos. nam postea abdicari nõ poterunt etiam a ro. ecclesia a filijs catholicis: q illa tãto tpe bona fide possederunt: qõ verũ est si parentes catholici putabantur. ut. ē. e. li. de p scrip. c. vlti.

m ¶ Sacerdotes. Clerici instruentes testes ne inquisitores veritatem inuestigent puniri possunt per eos. ⁊ religiosi grauius puniuntur. hoc dicit. Do.

n ¶ Impedire. manifeste vel nõ manifeste: dummõ hoc ꝓstare possit.

o ¶ Castigari. sic. j. de pe. romana.

p ¶ Delinquẽtis. nã graui⁹ delictũ est grauius vindicandũ. xxiiij. q. i. nõ afferamus. ē. de excess. prelato. tanta. ⁊ in equalibus delictis equales sint pene. j. ti. prori. c. vno. in fi.

q ¶ Religiosi. isti si reperiantur heretici non sunt dicendi religiosi: sed religionis obumbratione fuscati. ē. eo. ti. ad abolendam. §. i. ⁊c.

r ¶ Immurationis. ē. e. ti. c. pe.

s ¶ Seculares. s. clerici vel laici: ⁊ ꝓcor. optime. ē. ne clerici vl monachi. c. sed nec.

t ¶ Consimilibus. de qbus vidisti. ē. prori.

Statutum. Duo facit. Primo recitat statutum p qõ directe. vel ac illi se ⁊ sua ad hoc faciẽdũ in iudicio ecclie obligarũt: intromittere se nõ pñt: ne p cãs hmõi offendiculũ[a] negocio fidei ꝓpareẽ. ¶ Si vero[b] p his q̃ i heresi receptando vel defẽdẽdo hereticos[c] seu eis fauendo ñ tñ existẽs hẽtic⁹ qs cõmiserit: sub obligatõe bonoꝝ suoꝝ iqsitoribus se astrixit ad ẽcipiẽdã ab eis pniaz ⁊ cõplendã: ⁊ ea lz iniũcta non tñ peracta decessit: si p hmõi pniaz onus ipositũ fuerit ꝓficiẽs ad salutẽ[d]: in bonis eius tpalibus[e] exequẽdũ: ad ꝓplementũ ipsius per inquisitores cogi dñt heredes[f] uel alij: ad quos cum suo onere[s] bona hmõi deuenerũt. ¶ Porro si pp hmõi hereticoꝝ receptationẽ defẽsionẽ seu fauorẽ qs ad faciẽdaz pniam: quã inqsitores ipsi iiũgere vellẽt bõa sua obligauerit eisdem: ⁊ antecẽz ei penitentia iiũgereẽ decesserit: ei⁹ heredibus nõ ē satisfactio p extincto iã[h] crie iniungẽda. ¶ In eo[i] uero cãu[k] quo heredes ad successionẽ non debẽt ob heresiz sui auctoris admitti si obstãte q̃ auctore ipo viuẽte hoc non fuerit interueniẽte ipsius morte per sniaz declaratuz: ad confiscationem bonorũ post mortem[l] eiusdem nihilominus ꝓcedat. ¶ Sacerdotes[m] insuper ⁊ alij clerici qui negocium inquisitionis instruẽdo citatos hereticos vel eorum credẽtes de celanda veritate uel dicenda falsitate: seu eos indebite liberando inuẽti fuerint impedire[n]: cuz nõ sit dubium: eos ipsa facere in fauorem heretice prauitatis per inquisitores a talibus compesci possunt ⁊ pena debita castigari[o]: taz per captionẽ pꝛsonarũ cẽz als prout culpa exegerit deliquẽtis[p]. ¶ Religiosi[q] etiã sunt imuratiõis[r] pena vel alia grauius puniendi: cẽz seculares[s] si inuẽti fuerit in heresi vl ꝓsimilibus[t] deliquisse. ¶ Rbãus quartus.

¶ Nõ valẽt statuta p q̃ inqsitoris heresis offiñ impedit uel retardat

Statutum ciuitatis castri ville vel alterius loci: p qõ negocium inqsitionis heretice prauitatis directe vel indirecte[u]: ne in eo libeẽ ꝓcedi valeat: cõtigerit ipediri: vel quomodolibet retardari[x]: nullius existeẽ firmitatis. ¶ Ipiusqz ciuitatis vel loci dñm ptãtem capitaneũ cõsules vel rectores: per quem vel quos eadem ciuitas seu locus regiẽ quocũqz nomine[y] censeatur: ad statutum hmõi loci diocesano vel ei⁹ vicario aut inquisitori seu inquisitoribus labis prefate: sine more[z] dispendio exhibendum: ⁊ si tale[a] inuẽtum fuerit reuocandum oino: vel saltem eatenus moderanduz: q̃ p illud inquisitionis ꝓcessus nõ impediat uel aliquatenus retardentur? p censurã ecclesiasticaz decernim⁹ cõpellẽdos[x] ¶ Clemens quartus inqsitoribus heretice prauitatis.

¶ Offiñ iqsitoris heresis morte cõcedẽtis nõ expirat ẽt quo ad negocia ꝓpus nõ cepta uel exorta. h. d.

Nõ aliq dubitationẽ sollicitaz excitantes i dubiũ reuocẽt an offiñ inqsitiõis heretice prauitatis sollicitudini vẽe infra certos limites ab ap. se. ꝓmissũ expiret[a] p mortẽ ro. põ. q cõmisit. ¶ Pñti declaram⁹ edicto: ipz offiñ nõ solũ quo ad negocia viuẽte mandatore incepta[b]: imo ẽt quo ad itegra ⁊ nõ cepta[c]: ⁊ qõ pl⁹ ē quãtũ ad ea que tũc nequaqẽz emerserãt[d] i fauore[e] fidei post cõmittẽtis obitum perdurare

¶ Idem eisdem.

¶ Prio iformat iqsitores ad deuz ut ei⁹ timorez boiuz metui añpoñãt i ꝓcedẽdo sil' uel separatiz hereticos ⁊ suos fautores: ⁊ ẽt in eqs ab soluẽdo cũ ve fẽdierit. ꝓ eos istruit i mõ examiatõis testiũ: ⁊ in pꝛsonis q̃ testificata scribeẽ debeãt. tertio instruit circa pꝛsonas p q̃s ipediri posset ut differri iqsitionis negocium.

Vt offiñ inqsitiõis cõtra hereticos i ꝓuicia[f] i q̃ vobis idez offiñ ē cõmissũ auctoritate ap. postris efficati⁹ adipleẽ: discretiõi ure p aplica scripta mandam⁹ q̃tenus vbiqz[g] i pfata ꝓuicia sil' ul' separatiz[h] fauorem. ⁊. ē. eo. accusatus. §. licet. cum si. in h ti.

Vt officium. Diuiditur in tres partes ut pz in rubro. Secunda ibi: verum Tertia ibi: compescendi. Jo. an.

u ¶ Indirecte. puta vel nullus possit de aliquo crimine puniri ab aliquo cõp a ptãte uel vt nullus alius cõp potestas possit aliquem capi facere: vel ut nullus nisi sit de familia ptãtis possit arma portare vel his similia.

x ¶ Retardari: nota contra generale illud quod dicitur non auferitur. xiij. q. vi. c. i.

y ¶ Noie. ē. de elec. fundañta.

z ¶ More. no. moram vitandam: de hoc dixi. ē. de elec. c. ultimo.

a ¶ Tale. s. quod directe vel indirecte impediat vel retardet.

x ¶ Retardentur. vnde statuto de nõ portãdis armis excipiẽ i quisitoꝝ familia ⁊ his similia nõ tñ debent inquisitores abuti concessione portationis armorũ ut in cle. e. ti. c. nolentes.

¶ Compellendos. sic. ē. ó iureiur. c. lz ó excep. c. vlt. j. ó sẽ. excõ. decernimus.

Nõ aliqui. Primo ponit dubium qõ secundo declarat ibi: presertim. Do. Sicut officium legati non expirat reintegra mortuo papa: vt. ē. de offi. lega. c. ij. sic officium inquisitoris heretice prauitatis i fauorem fidei re integra non expirat: vt hic.

a ¶ Expiret. sicut potestas delegatorum datorũ ad causas. ē. de offi. dele. lz vndiqz: ⁊. c. gratum. ⁊. c. relatum.

b ¶ Incepta. de quibus non dubitabatur per iura proxime inducta: ⁊ no. incepta: qꝛ per quẽlibet iudicialem actum ẽt preter citationem iurisditio perpetuaẽ vt dici solet in decre. de of. le. lz ibi vti ceperit.

c ¶ Non cepta. nota quia si hoc esset speciale fauore fidei catholice: vt. j. dicitur: ergo vbi nõ ē fauor eius contrarium est regulare: ⁊ sic nota terminataz questionez nota. ē. de offi. delegali. cz. quia queritur. an perpetuatio facta in vno articulo perpetuetur in alijs per easdem litteras delegato cõmissas: ad idez ē. eo. lib. de offi. delega. c. vlti. §. officium. ⁊ est in hoc differẽtia inter istum inquisitorem: ⁊ conseruatorem: vt ibi patet.

d ¶ Emerserant. ut si tempore mortis pape non erat ticius heretic⁹ postea lapsus senserit heresim: de hoc poterit cognoscere inquisitor.

e ¶ Fauorem. sic. ē. eo. in fidei

f ¶ Prouincia. inspicit factũ: qꝛ idẽ si in ciuitate diocesi vel alio certo loco.

g ¶ Ubiqz. sic ⁊ ordinarius in qualibet parte dioc. sue põt cãs audire. ⁊ pro tribunali sedere. ut. e. lib. de offi. or. cũ episcopus. ad idem. de offi. lega. nouit.

b ¶ Separatim. regulariter contra: nisi ex forma commissionis id habeatur. ē. de offi. dega. causam. ⁊. c. cum plures. ē. e. li. Sed est hoc speciale fauore fidei et efficatius: vt. ē. diri: ⁊ equiparantur in hac parte ordinarijs quorum quilibet per se procedere potest. ff. de offi. procon. l. i. quod de ordinarijs intelligẽ qui in solidum iurisdictionem habent: sicut est in scholaribus episcopis magistris ⁊ doctoribus. C. ne fil. pro patre aut. habita. secus in his qui non habent insolidũ sicut est cum capitulum cognoscit: quia tunc quilibet singularis per se nõ est iudex ad hoc quod no. xv. q. vij. ⁊ ꝓs nullius: ⁊ de offi. or. irrefragabili: ⁊ cõcor. ad hãc

vecre.j.eo.per hoc.Jo.an.

a ¶ Diuino.xi.q.iij. iulianus sic.s.eo.li.de imu.ecc.clericis ad idez.s.eo.vergentis.

b ¶ Procedatis.hodie restricta est ptas ingsitor in qbusdã p clemen.s.eo.c. multorum.

c ¶ Labe.generaliter vl simpliciter vel dic de ea de qua suspeci vel cõuictus erat: de hoc diri.s.c.accusat.§.i.Jo.an.

d ¶ Formam.xi.q.iij.cũ aliqs .s.de sen.excõ.cũ desideres.

e ¶ Ecclesie.que gremium nõ claudit.s.eo.super eo.

f ¶ Cõsuevit.i.q.vij.quotiens cordis:t.c.saluberrimũ:de cõse.di.ij.ego berengarius.

g ¶ Simulata.xxvij.dist.q in terrogasti.i.q.i.sic ficti.xxij.q.v.cauete est tñ interdum vtilis simulatio.xxij.q.ij.vtilez:t dic de hoc: vt ibi:t.xxiij.q.i.officij

h ¶ Fallentes.mentiri deo pñt fallere aũt ipsum non possũt de consc.di.ii.panem de altari.

i ¶ Lupum.s.de renũ.in fi.§ ppter malitiam.

k ¶ Duas.itegrũ.n.ẽ iudiciũ q plurimorum sentẽtijs confirmatur.s.de offi. dele. prudentiam ad idẽ.xx.di.de quibus.

l ¶ Discretas.semp.n.qui graues causas ecclesiasticas audiunt: debent esse discreti.s.ó cõsan.t affi.c.i.

m ¶ Idoneos.t sic.s.de pbat. qñ ꝗ falsam:t dic ut ibi.

n ¶ Premissa.per hãc lkaz bñ pz q tabellio fact⁹ monachus non pót exercere quo ad alia tabellionat⁹ offiñ:t hoc ẽt bñ pz ex eꝗuagãti bonifa.debẽt supioribus de offi.or.circa mediũ decre.t idẽ pbabam⁹ olim per ó cre.s.ne cle.uel mo.sicut per.l. C.de sac.san .ec.l. antepe.xvi.q.i.§.nouaꝝ.C.de epis.t cle.l. placet.no.tñ guil.in spe.ó stamo.versi.xxvij.q veteres rogationes cõplebit.sed nouas si assumet.ff.fa.her.alienatiões. ff.de postulan.l.i.§.casum. ff. de nego.ge.nam vseruus.§.si vno.ad idem.s.ó iudeis iudei de ciuitate cum si.

o ¶ Canonis.s.ne cle.uel mona.sicut te.

p ¶ Premissa.hoc est regulaꝝ ut diri:ut.xij.q.ij.c.indigne:ó sen.ex.sacro.Jo.an.

q ¶ Postposita.qd hoc operetur:habes.s.de app.pastoraꝝ. t no.e.ti.ut debitus.

r ¶ Ipsos.s.questuarios.

s ¶ Facultatẽ.hoc vult dicere si facta p inqsitores ꝗgregatione pro negocio fidei vemãt aliq ó rũginallo:ul alij questuarij: t velint ibi pdicare pñt cõpelli p cẽsurã ecclesiasticã desistere.

t ¶ Aurilio.xxiij. q. v.prodest de offi.or.c.i.

u ¶ Quab⁹.s.de rescrip.nonnulli.qd dicem⁹ de noua ócre. s.e.li.statutũ: de rescrip. vides q ista decre.fuit clementis: t sic quo ad hoc vꝝ ista decre.p illaz correctã:cũ sit posterior:ad idẽ s.eo.li.de cõsti.c.i.cũ suis concor.ꝫrium dico:qr decre.illa locũ hz in lkis ĩpetratis a pte ꝗ p-

aut singul'r: pro ut negocij vtilitas suadebit: ꝗ hr̃ticos credentes receptatores fautores t defẽsores eoꝝ necnõ ꝗ ifamatos de hr̃si uel suspectos: iuxta sãctiões canõicas hoiuz metu diuino⁸timore postposito ꝓcedatis[b]. ¶ Si vero aliqs ex pdictis hr̃tica labe[c] pmit⁹ abiurata: redire uoluerit ad ecc'lie vnitatẽ: ei iuxta forma[d] ecc'lie[e] absolutiõis bñficium ĩpẽdatis: t iiũgatis eidẽ qõ iiũgi talib⁹ ꝗsueuit[f] ꝓuiso solerter: ne simulata[g] ꝗuersiõe redeant fraudulẽter: t vos: imo seipsos fallentes[h] sub agni spẽ lupuz[i] gerãt. ¶ Aerũ q: in tã graui crie cũ multa oz cautela ꝓcedi: ut i reos sine vllo ꝓferat errore dure ac digne seueritas vltõis: volumus: t mãdam⁹: ut i examinatiõe testiũ quos recipi sup crie pdicto ipm qꝫ ꝗtigentib⁹ oportuerit: adhibeatis duas[k] religiosas et discretas[l] psonas: in quarũ pñtia p publicã si cõmode potestis hr̃e personã aut p duos viros idoneos[m] fideliter eorũdẽ depositiões testium ꝗscribãt. ¶ Ad ꝗscribendas quoqz hmõi depositiões testiũ et ad faciendũ oia q in cõmisso vobis offõ ad scriniarij seu tabellõis offiñ pertinẽt: teneri districte pcipimus: cuz per vos et singulos vestri ordinis fratres: q dum essent in seculo tabellionatus offiñ hũisse t exercuisse noscũt. t illos ẽt quibus qdez tabellionatus offiñ ratione pfati negocij fidei fuit ab apo. se. cõmissuz t i posterũ ꝗmittet: ꝗcedẽtes hmõi fratrib⁹: necnõ t alijs rligiosis quibuslibet q sil' dum eẽnt in seculo tabellionatus offiñ hũerũt: t exercuerũt: qbusuis ẽt clericis secularibus offiñ ipsum bñtibus: ẽt si ijdez frẽs religiosi t clerici sint i sacris ordinibus ꝗstituti: exercẽdi libere offiñ ipsum quo ad premissa[n] nõ obstante statuto aliquo ꝗtrario canonis[o] vl ordinis quocũqz vallato mũimie: pntẽ. ¶ Lõpescẽdi pterea monitiõe pmissa[p] p cẽsurã ecc'iasticã appellatiõe postposita[q] pdicatores q̃stuarios vbi ꝗtigerit, p inqsitõis seu fidei negocio ꝗgregatiõez fieri vel als eidẽ negocio quõlibet ex hoc impedimẽtũ aliqõ afferri a pdicatõis offõ: qõ ad ipsos[r] nullaten⁹ ptinet: quoꝝ interest tñ charitatiua sbsidia suppl'r petere: ac idulgentiã si forte bñt exponer: libera vob t singulis vꝝ ꝗcedim⁹ auctate pñtiũ facultez[s]. ¶ Deniqz vt circa pmissa plene vob t singulis vꝝz coertõis expedita t inuiolabil' adsit auctoritas volum⁹ vt ea oia viril'r exeq̃mini si opus fuerit iuocato auxilio[t] brachij secularis ꝗtradictores p cẽsuraz ecc'iasticã appellatiõe postposita cõpescẽdo: nõ obstãtib⁹ aliqb⁹ priuilegijs ul idulgẽtijs qbuscũqz psonis cuiusuis cõditõis dignitatis ul gradus religionis uel ordinis cõitati-

bus vel vniuersitatib⁹ ciuitatũ t locorũ spãliter vel gñal'r sub q̃cunqz verborũ expssiõe vel forma a mẽorata se.cõcessis vel i posteꝝ cõcedẽdis: cũ ex hmõi vl alijs puilegijs t idulgẽtijs nullũ vob i tãte pietatis negocio velim⁹ obstaculũ interponi: t ꝗstõne de duabus[v] dictis edita i ꝗci.ge. ¶ Statuim⁹ isup vt ptãs capitaneus seu rector vel consules seu quiuis alij qui ciuitati pesunt vel loco alteri ad pñs: aut preerit in futuꝝ: ad regsitõez diocesãoꝝ vl vicarioꝝ suoꝝ seu ĩqsitoꝝ hr̃tice puitatis: iurẽt pcise attẽder' iuiolabiliter t obseruare ac facere a suis subditis obseruari toto tpe sui regimis in terris sue iurisditiõi regimĩ subiectis[x] ꝗstões ꝗtra hr̃ticos credẽtes receptatores fautores t defẽsores eorũ ipsorũqz filios nepotes a se.ap.promulgatas ac ẽt approbatas[y]: q̃ qui iurare noluerit t seruare: vt infamis t tãq̃z hr̃ticorũ fautor ac de fide suspect⁹ offõ t bonore regiminis spolietur nec vlterius potestas capitanei⁹ ꝗsul vel rector hẽatur in aliqua aut decetero i aliquaz dignitatẽ vel offiñ publicũ[z] ulterius assumat: t q̃ ut ptãs baliu⁹ ꝗsul vl rector fecerit nullam obtineat firmitatem.

Bonifacius. viij. inquisitoribus heretice prauitatis.

¶ Lõpẽdit ista decre. pter vtilia ꝓ exhibẽdo offõ ĩqsitoꝝ: dat.n.eis ptãtẽ ꝗmittendi citatões t sẽtẽtiaꝝ denũciatões: dat ptãtẽ vocãdi peritos deꝝ t ppl'm ut eis assistant: dat ptãtem ꝓcedendi cõtra illos qui ó sua in aliã ꝓuinciaz se transtulerũt: dat ptãtẽ repetẽdi libros t ꝓcessus cõmutãdi t mitigãdi penas: puandi t puatos nunciãdi officijs t honoribus hr̃ticos fautores t defensores eorũ: ita tñ q hoc fiat de diocesanoꝝ: uel in eoꝝ abñtia vicariorũ cõsilio: nisi ijdem scienter talib⁹ beneficia contulissent.h.d. Jo.an.

Vt cõmissi nobis officij debitũ vtilius t vberius exeq̃mini: sancte memorie Innocẽ .alexã. t clemẽtis predecessoꝝ nr̃orũ vestigijs[x] inherẽtes: vobis t vꝝz singulis⁹ ꝗmittẽdi citationes t denuncia tiones sniarũz[z]: quas in quoslibet heteticos credẽtes receptatores defensores t fautores eorũ tuleritis[a]. ¶ Aduocandi quoqz ꝓut expedierit[b] peritos quoslibz: ut vob assistãt t i hmõi ferẽdis sniis pbeãt cõsiliũ opportunũ: ac eis q sup his vobis humiliter pareant in virtute obedientie iniungendi. ¶ Conuocandi ẽt clerum t ppl'm ciuitatũ castroꝝ aliorũqz locorũ ꝓut dicto negocio fidei videritis expedir'. ¶ Et cõtra illos quos in ꝓuincia in qua vobis inquisitionis offiñ est cõmissũ hereseos crimen constiterit cõmisisse: licet ad alias partes se transferẽdos duxerint procedendi[c]. ¶ Necnon

tẽ: lz in ꝗseruatorib⁹ locuz hẽat. vt.s.e.ti.de offi.dele.c.vl.§.ꝗseruatores.ij istud est quoddam speciale fidei fauore qõ non tollir' p generalẽ ꝗstõnez lz postea subsecutã: ad b j. de regu.iur.generi.t qõ ibi diri. Jo.an.

r ¶ Subiectis. q extra territoriũ ius dicẽti ipsu ne nõ parer': de ꝗsti.c.ij. s.e.li.ff.de iur.om.in. .l.vl.t hoc qõ hic dr̃ habebamus. s.e. excõicamus.ij.§.moueantur.

y ¶ Approbatas. omãa enim nr̃a facimus: qbus auctoritatẽ nr̃am ĩpartimur. C.de ve.iur.enu. .l.i.§.sed neqz:

z ¶ Publicum.sic.j.de pe.felicis.t.j.c.prori.

Tẽ missi.

Ponit septem vtilia pro exhibendo officio inqsitoꝝ. Scõm ibi: ad uocandi. Tertiuz ibi: ó uocandi. Quartum ibi t ꝗ illos. Quintum ibi: nec nõ. Sextuz ibi: puã di. Septimũ ibi: sunt aũ

Bo. Hic incipiunt decre. bonifacij: t hãt quidam hic rubricã de inqsitorib⁹ heretice prauitatis: sed nõ ẽbet hic cẽ rubrica: t fuit error scribentiũ ex suppscriptiõe prouinciẽ: qui putauerunt q boni. viij. esset superscriptio t residuũ ẽt rubri.

t ¶ Vestigijs.i diuersis commissionib⁹ quas suis tpibus fecerant inqsitoribus heretice prauitatis.ioan.an.

? ¶ Singulis.pñt enim ꝓcedere simul t diuisiz s.c. pr. in pn.ioan. an.

x ¶ Senẽgiarij. has ẽt cõmittit ꝗseruatores: ꝗ de inquisitoribus maior erat dubitatio: qr illorũ mĩsteriuz vꝝ clerum.s. de offi. dele.c.vlt.

a ¶ Tuleritis.vrb.j.ait ca fi.c. plenam concedimus facultatem.t B idẽ repetas i fi.cuiuslibꝫ.s.

b ¶ Expedierit.sic.s.c. i.t.c.prori.§.verũ.c.j. eo.c.vlt.ioan.an.

c ¶ Procedẽdi. qd in casu cõuerso j eo.s.q alibi crimen hr̃ticis cõmisit: s mõ ẽ in ꝓuincia huius inqsitoris: dic q poterit cognoscere: quia vbi inuenitur ꝗuenir' qs ó crimine C. vbi ó crie agi oport.l. i.t sic fm hoc esset reperire q iterdũ duo inquisitores cognoscerent: ꝓ ne peccauit in rauẽnati transiuit ad mediolanũ secundum hoc rauẽnas t mediolanensis poterit cognoscere nec est mirum ut.j.eo.c. per hoc. Jo.

faciendi a quibuslibet[a] assignari uobis libros seu quaternos: ⁊ alia scripta: in quibus inquisitiões facte ac processus p quoscunqꝫ auctoritate se.apo. vel legatoꝝ eius habiti cõtra hereticos cõtinenf: ⁊ illoꝝ q nostris mandatis obedientes humiliter stant ꝓpter heresim in carcere vel muro reclusi: penã vna cũ prelatis quoꝝ iurisditioni subsunt mitigandi vel mutãdi[b]: cũ videritis expedire. Priuãdi preterea uel priuatos nunciandi dignitatib⁹ ac alijs beneficijs ecclesiasticis de diocesanorum vel eis absentibus vicariorum suoruꝫ cõsilio: ⁊ officijs publicis ac honorib⁹[c] qbuscunqꝫ eosdem hereticos credẽtes receptatores ⁊ defensores ipsoruꝫ eorũqꝫ filios ⁊ nepotes plenã concedim⁹ facultatem. Sunt ãt diocesani i p̃uando tales vel nunciando priuatos beneficijs ⁊ huiusmodi requirendi: nisi forte constaret legitĩe q̃ ijdeꝫ sciẽter[d] huiusmodi personis eadem beneficia cõtulissent: tũc.n. eos in his requirendos non eẽ censemus: sed potius a suo iudice puniendos[e]. Idem

Christiani ad iudaismum transeuntes ⁊ redeuntes heretici reputantur. h.d. ẽm Zen.

Contra christianos q ad rituꝫ transierint vel redierint[f] iudeorum etiam si huiusmodi redeũtes dũ erant infantes[g] aut mortis metu nõ tñ absolute[h] aut p̃cise coacti baptizati fuerunt: erit tanquã ɔtra hereticos: si fuerint de hoc confessi aut p christianos seu iudeos[i] ɔuicti ⁊ sicut cõtra fautores receptatores ⁊ defensores hꝛticoꝝ: sic cõtra fautores receptatores ⁊ defensores taliũ est procedendũ[k]. Idem.

Non confiscantur dotes vxorum innocentium propter heresiꝫ maritorum. h.d. ẽm Zen.

Decreuit[l] felicis recordatiõis Inno. papa quartus: q ꝓpter heresim maritorũ vxorum catholicaꝝ dotes nõ d̃beãt ɔfiscari.[m] Quod intelligendũ fore cẽsem⁹ nisi forte mulieres ipse cum viris mr̃imonia contraxissent quos hereticos tunc[n] sciebant. Idez.

Filij hereticorũ vsqꝫ ad secũdã lineam paternam: ad primam vero maternam sunt inhabiles ad beneficium ecclesiasticum vel officiuꝫ seculare si patres ante morteꝫ ecclesie reincorporati non fuerint: hoc dicit secundum Do.

Statutũ felicis recordationis Innocentij[o] ⁊ Alexandri[p] predecessorum nostrorum: ne videlicet heretici credentes receptatores defensores ⁊ fautores eorum ipsorumqꝫ filij vsqꝫ ad secundam generationem ad aliquod beneficiuꝫ ecclesiasticuꝫ seu publicum officiuꝫ admittantur: quod si secus actum fuerit sit irritum ⁊ inane[q]. Primum ⁊ secundum gradum per paternam lineaꝫ comprehendere declaramus: per maternam vero ad primuꝫ[r] duntaxat volumus[s] hoc extendi. Hoc sane de filijs et nepotibus hereticorum credentium ⁊ aliorum huiusmodi qui tales esse vel tales etiam decessisse

a Quibuslibet. siue sint ipsi scribẽtes: vel alij ad quos quomodocunqꝫ deuenerit dicta scripta.

b Uel mutandi. regulariter contra. ff. de reg. iur. l. paulus: ⁊. l. acta. §. i. ⁊. ã. de offi. delega. in litteris functus est enim iudex officio suo iudicando bene vel male: vt ibi Jo. an.

c Honoribus. Nota in ea parte qua priuat vel priuatos denunciat dignitatibus ecclesiasticis ⁊ ecclesiasticis beneficijs requiritur consilium diocesani: vel eo absente ei⁹ vicarij: quia sicut institutio fit eis auctorizantibus: sic etiam debet fieri destitutio: de institu. ex frequentibus. de hereticis cum ex iniuncto. in fine sed cum priuat officijs publicis: ⁊ honoribus non requiritur consilium eorum vt patet ex ordinatione istius littere: ⁊ ideo quia cessat in illis superior ratio Joannes andreas.

d Scienter. s. ã eo. c. ij. ad hoc. ⁊. j. eo. decreuit ⁊ presumem⁹ ignorare: nisi probentur scire. j. de reg. iu. presumitur. ff. de proba. verius: quod sane intelligas: vt nota. i dicta regula presumitur.

e Puniendos. ⁊ vnde debetur pena non venit premium. ff. de leg. .i. si seruus plurimũ. §. q aũt. xvi. questione. i. c. legi cum si.

Contra. Facit tria. Primo soluit dubium. Quod. Secundo fortificat ibi: etiam si. Tertio illud ampliat ibi. Et sic Do:

f Redierint. forte pri⁹ fuerant iudei: postea facti sunt christiani: isti dicuntur redire. hi qui nũquã fuerant iudei ꝫ semper christiani: illi dicuntur transire. Joan. an. Cristiani ad iudaismum transeuntes: vel redeuntes heretici reputãtur. h.d.

g Infantes. scilicet minores septennio: vnde videbantur non obligati ad fidem: quia etas illa ignorat quid videat. C. de fal. mo. l. i. vñ nec spõsalia tales contrahere possunt. ã. co. libro de sponsa. c. vno sed contrariuꝫ est verum: quia tali sacramento obligati sunt etiam ignorãtes. ã. de bap. maiores de conse. di. iiij. queris. sicut ⁊ punitur etiã ignoranter rebaptizatus. c. di. qui his: ⁊. c. sequenti.

h Absolute. ergo absolute coactus non recipit sacramentum baptismi: sed conditionaliter ⁊ metu mortis coactus bene. xlv. dist. de iudeis. ã. de bap. maiores. coacta enim voluntas: volũtas nõ est. xv. q. i. merito queritur. est autem absoluta coactio: cum quis renitens inuitus ⁊ reclamãs fertur ad fontes. ⁊ cum verborum prolatione imergitur: ⁊ est si. l. di. presbyteros. ã. quod me cau. c. sacris.

i Judeos. nõ ergo possunt isti se iuuare per professionem: quam contempserunt. C. aposta. l. hi qui sanctã. lꝫ alias infidelis non recipiatur ad testimonium. ã. de testi. c. i. Jo. an.

k Procedendum. erit ne per istud capitulum canon ille rectus. i. q. iiij. iudei. ibi dicitur q̃ bona iudeorum deuoluunf ad catholicos filios: sed bona hereticorum sunt confiscata. j. eodem cum ẽm. quia correctio iuriuꝫ est vitanda: dicendum videtur q̃ non: vt istud. c. loquatur de pena personali: non de damnatione bonorum: maxime quia hec noua iura quando corrigere intendunt hoc exprimunt. ã. de conces. preben. c. ij. j. de senten. exc. ca. vlti. contra videtur cum aperte dicat eos puniendos vt hereticos. ergo ipsorum bona non deuoluuntur ad filios. j. eo. cum ẽm. qõ tutius videf: nec necesse est: vt noua lex corrigens precedentem de illa faciat mẽtionem. ã. eo libro. de consti. c. i. Jo. an.

Decreuit. Duo facit. Primo ponit dictum: quod Secundo determinat ibi: quod intelligendum. Do.

l Decreuit. in cõmissionibus per eum factis super heretica prauitate.

m Confiscari. vt sic mulier mariti odio non grauetur. j. de reg. iur. non debꝫ: cum suis concor. quia nec vxor pro marito conuenitur. C. ne vxo. pro ma. per totum: nisi in causa primipilarij. C. in quibus causis pigno. vel hypothe. contra. .l. sacris.

n Tunc. s. tempore contract⁹ ergo si tunc ignorabant: lꝫ postea sciuerint non habet locum pena vt sic inspiciatur initium. ã. de emp. ⁊ ven. cum dilecti. presumuntur aũt ignorare nisi probentur scire. ff. de proba. verius. de hoc. ã. c. ij. ⁊. j. de regu. iu. presumitur. Jo. an.

Statutum. Primo ponit ius antiquum. Secundo duas determinationes ipsi⁹. Prima ibi: Primũ. Secũda ibi: hoc sane. Do.

o Innocẽtij. Si loquatur de quarto habebam⁹ id i ɔmissionib⁹ per euꝫ factis: vt diri. ã. c. pri. si dicamus de tertio posset loqui de decre. ã. e. vergentis: ⁊. c. excõicamus. §. credentes.

p Alexandri. quarti. ã. c. q̃cunqꝫ. §. heretici.

q Inane. hucusqꝫ durat antiqua ɔstitutio: modo sequif declaratio in qua declaranf not. p host. ã. c. ṽgentis. ⁊ hanc declarationem sic itelligo. si tici⁹ fuerat hereticus receptator fautor vl' defensor ⁊ habuit filium ⁊ filiaꝫ vterqꝫ ipsorũ subiacet ꝓhibitiõi: ⁊ si ille filius hẽat filiũ ipse nepos ex filio prohibitioni subiacet: sed si filia habeat filiũ nepos ex filia nõ subiaceat huic ꝓhibitiõi. Itẽ si mulier aliqua est heretica ⁊ habeat filios soli filij includuntur hac prohibitione sed nepotes ex filijs non: ⁊ hoc intendit hec declaratio. Et hoc secundo casu cũ mater fuit heretica intelligas vex si pater fuit catholicus: vt ei⁹ respectus non habeatur: ⁊ facit in hoc id qõ no. accur. C. ad. l. iul. ma. .l. quisqs. vbi dicit q̃ eadem ẽ pena cum mulier cõmittit crimen lese mai. quo ad descendẽtes sicut euꝫ vir. Est tamẽ sciẽdum q̃ vbi alias non caueref de descendentibus per maternam lineam illi nullo gradu cõprehenduntur per sententiam iuris vel hominis: vt. j. de penis. vbicunqꝫ: sed q̃ filij etiam filiarũ includerentur videbatur probari per decreta. ã. de penis. in quibusdam. §. sacri vbi punit posteritates: ⁊. j. ti. proxi. c. vno. ⁊ videbantur illi puniri ⁊ per verba ⁊ per mentem: per verba quia sunt descendentes: ⁊ a verboꝝ significatione nõ ẽ recedendum. ff. de. le. iij. l. non aliter. ⁊ differentia agnationis ⁊ cognatiõis hodie sublata videtur. in auc. colla. ix. de here. que ab intesta. defer. ⁊ de mente idem videbatur: quia voluerat constitutio punire hereticum in filijs. xxiij. q. iij. §. sed qui ⁊. ff. qõ metus causa. l. isti quidem. si enim ex vnica filia nepotem haberet: ⁊ ille non includeretur: non puniretur in filios. idem videtur de mente. ideo ne quis ducat filiam heretici in vxorem: sicut enim vir infidelis saluatur per mulierem fidelem: sic ⁊ damnari posset. ar. de diuor. gaudemus. Unde qui emit mãcipia de origine solet querere. ff. de edil. edic. qõ si nolit. §. mancipia. sed de iure secus est. vt in predicta decre. vbicũqꝫ. j. de penis. nisi. vbi aliud caueatur vt hic ⁊ bene facit. ff. de sena. l. liberos. vbi dicitur senatores vocari debere ipsos senatores ⁊ filios eorum ⁊ nepotes natos ex eis: nepotes vero ex filiabus nati senatores non dicentur sed patris sui conditionem sequentur.

r Primum. ⁊ secundum gradum. i. filios ⁊ nepotes. ⁊ hoc patet etiam ex. §. sequenti. ã. eo. vt cõmissi. ad finem. ⁊ est casus quo filius punitur propter delictũ patris: de hoc diri. ã. eo. c. ij.

s Uolumus. supra diri declaramus: hic dicit volumus: quia inquantum punit descendentes per masculinum declarat ius vetus: iquantum descendentes p femininum statuit ius nouum. ad idem. j. de pe. vbicunqꝫ ⁊ bene facit hec littera ad questionem qua queritur: an filij legitimi includantur hac prohibitione: ⁊ videtur q̃ non: quia non sunt in patris potestate: institu. de nup. circa fin. sed q̃ potestas nil operetur probat hec littera: que punit descendentes per maternam lineã primi gradus cum tamen filius in potestate matris non sit: ⁊ hoc equum ne plus

habeat luxuria q̄ castitas i auc. de resti. ⁊ ea que pa. in fi. col. iiij. licet interdum secus. ſ. de biga. quia circa. verum est tamen q̄ isti alio capite prohibentur ⁊ a successore: vt. ſ. qui fi. sint legi. per venerabilē. in fi. ⁊ ab honoribus. lvi. di. per totum. ſ. de fi. presby. per totum. a ¶ Esse nunc: q̄ viuunt.

b ¶ Reincorporatos. q̄ lapsi fuerant simpliciter: non relapsi: de quo dic vt. ſ. co. ti. accusatus.

c ¶ Insistunt. ad hoc. ſ. ð tēp. or. ex tenore. ſ. de fur. c. vlti.

d ¶ Parati. ex quo non stat p eos nō eis dʒ iputari: ð hoc. ſ. de eo qui mit. in pos. c. i. ⁊ ij.

Inquisitores. Primo ponit dictum a quo vnuʒ casuʒ excipit ibi: Nisi. Scðo inquisitores informat quando exceptio locum non habet ibi. Si tamen. Jo.

e ¶ Quibuslibet. ð quibus minus dubitatur.

f ¶ Apostolice. No. hanc lr̄aʒ non dicit in litteris cōmissiōis apostolice vel aliorū a qb⁹ deputati fuerint s̄m q̄ dixerat in prin. per qð omissum videtur qð inquisitor deputat⁹ ab alio q̄ a papa: etiā si habeat expressum mandatum inquirere non possit contra epm̄: ⁊ licet antiq̄ iura dicant: q̄ synodus audit cām criminalem epi: licet diffinitionē pape reseruet. iij. q. vi. accusatus: ⁊. c. se. v. q. iiij. duodecim. tñ cōmittere nō poterūt in hoc casu: ⁊ isti inquisitores non poterunt inquirere etiā vt instructam remittant causam. ſ. de ap. cōstitutus: q̄r non solum diffinitio: sed processus ⁊ inquisitio est ipsius interdicta per hoc. c.

g ¶ Expresse. quātūcūqʒ igitur sint vba expressa generalia: puta vt inqrere possit ꝯtra quoscūqʒ cuiuscūqʒ cōditiōis dignitatis aut status non inquireret contra epos nisi id exprimatur propter prerogatiuā eporū ad idē. j. ð sen. exco nu. q̄r periculosum.

h ¶ Nunciare. q̄cito poterunt ꝓpter periculuʒ qð ex facto posset isurgere cōcor. ſ. e. li. ð de. egro. c. vno.

Per hoc. Sunt tria dicta que patēt. Secundum ibi: Uerum. Tertium ibi: sine Dominicus.

i ¶ Generaliter. bene dicit: qa secus esset si fieret de ceteris criminibus ⁊ psone spetialis cōmissio: quantū enī ad illaʒ cām preiudicaretur ordīarie potestati: vt. ſ. de offi. deleg. studuisti q̄r generi per spēm ⁊c. j. de. re. iur. generi cum suis concor.

k ¶ Delegata. si habent. forte habent delegatā ab hoīe: qð accidit in ordinario cuʒ papa sibi cōmittit crimen: secus si eū monet suum ad officium excitādo qð dic vt. ſ. de of. or. lʒ ⁊. c. graue. vel habent delegatā a iure: sicut est videre in hoc crimīe sup exemptos. ſ. co. ti. ad abolēdam. in fine.

probantur: intelligenduʒ eē[a] videtur: non autem illorū quos emēdatos esse constiterit: ⁊ reincorporatos[b] ecclesie vnitati: ⁊ ꝑ culpa huiusmodi ad mandatum ecclesie penitentiam recepisse quam ipsi vel iam perfecerūt vel humiliter prosecutioni eius insistūt[c] vel parati[d] fuerint ad recipiendum eandem.

Idem.

¶ Inquisitor pape super heresi sine speciali mandato non inquirit contra episcopum: sed si eum culpabilē sciuerit nunciabit pape: hoc dicit Jo. and.

Inquisitores heretice prauitatis ab apostolica sede seu alio vel alijs quibuslibet[e] deputati: de huiusmodi crimine iquirere cōtra episcopos nequeunt: aut ei⁹ ꝓtextu ꝓcedere cōtra eos. Nisi i litteris ꝯmissiōis apostolice[f] q̄ hoc possit contineatur expresse[g]. ¶ Si tamē iquisitores ipsi episcopos vel alios superiores prelatos sciuerint vel iuenerint circa crimē herescos commisisse: aut eos de hoc diffamatos existere: vel suspectos: id tenebuntur sedi apostolice nunciare[h].

Idem.

¶ Non derogatur ordinarijs super processu hereticorum licet papa generaliter alteri deleget ⁊ super eo facto episcopus ⁊ inquisitor possunt procedere cōmuniter vel diuisim: vel proferre sñiam in qua si discordāt debent pape referre: ⁊ episcopi qualitercunqʒ procedant debent seruare modum inquisitoribus impositum. h. d. Jo.

Per hoc q̄ negociuʒ heretice prauitatis alicui vel aliquib⁹ ab apostolica sede generaliter[i] aliqua ꝓuicia ciuitate vel diocesi ðlegaī diocesanis episcopis: qui ⁊ ipsi auctoritate ordinaria vel delegata[k] si habēt i eodē procedere valeant nolum⁹ derogari. ¶ Uerū vt dictū iqsitiōis negociū efficati⁹ melius vtiliusqʒ ꝓcedat: cōcedim⁹ q̄ ꝑ epos ipos ⁊ per inquisitores de facto eodem iquiri valeat communiter vel diuisim[l]: si diuisim processerint: teneantur[m] sibi inuicē cōmūicare ꝓcessus ut per hoc possit melius veritas inueniri[n] ⁊ nisi hoc casu inquisitores in sententie prolatione diocesanis vel econtra duxerint deferendum[o]: ꝑ vtrosqʒ simul sententia[p] proferatur: in qua ferenda si non conuenerint per vtrosqʒ negocium sufficienter instructum ad sedeʒ apostolicam remittatur.[q] ¶ Sane autem ordinaria siue delegata episcopi potestate procedāt illum in procedendo modum obseruent: quem inquisitores possūt ⁊ debent per iura[r] communia vl' ꝑ speciales concessiones seu ordinationes[s] sedis apostolice obseruaī.

Idem.

¶ Episcopis ⁊ inquisitoribus heresis non resistant sed omnino pareant domini temporales: ⁊ de eo crimine non cognoscant aliās ꝑut dicitur hic puniātur. h. dicit s̄m Zenonem.

Ut inquisitionis negocium cōtra hereticam prauitateʒ ad dei gloriam ⁊ augmentum fidei nostris temporibus prosperetur: leges[t] quasdam per federicum olī romanorum imperatorem tunc[v] in deuotione romane persistentem ecclesie promulgatas: quatenus[x] dei ⁊ ecclesie sancte sue honoreʒ ꝓmouent: ⁊ hereticorum extermini um prosequuntur: ⁊ statutis canonicis non obsistunt approbantes ⁊ obseruari volentes: vniuersas seculi potestates ⁊ dominos temporales ac prouinciarum: terraʒ ciuitatum aliorumqʒ locorum rectores quibuscunqʒ dignitatibus vel officijs aut nominibus[y] censeātur: requirimus ⁊ monemus: vt sicut reputari cupiunt ⁊ haberi fideles[z]: ita pro defensione fidei diocesanis episcopis ⁊ inquisitoribus heretice prauitatis a sede apostolica deputatis: aut in posterum deputandis pareant: ⁊ intendant hereticorum credentium fautorum receptatorum ⁊ defensorum ipsorum inuestigatione captione ac custodia diligenti: cum ab eis fuerit requisiti: ⁊ ut prefatas personas pestiferas in potestatem seu carcerem episcoporum aut inquisitorū dictorum: vel ad locum de quo ipsi vel aliqui ex eis mādauerit infra eorundem dominorum potesta-

eta se iudices informabunt. ſ. de testi. in nostra. ff. de testi. l. iij. §. dis. ergo solus. si aūt episcopus s̄m suum pronunciare vult processum: inquisitor s̄m suum: quid iuris. j. sequitur.

o ¶ Deferendū. ad idem. ſ. de rescrip. pastoralis.

p ¶ Sententia. licet ergo vnius delicto inquiratur per plures etiam diuisim: vnica tamen sententia fertur: ⁊ sic non ob. ſ. ð of. le. licet. ff. nau. cau. sta. licet vbi dicitur q̄ de delicto vnius sepius non queritur: quia illa loquuntur quādo iam pronunciatum est: quod dic vt no. ij. q. v. habet hoc ppriuʒ: ⁊. ſ. de accusa. de his.

q ¶ Remittatur. qd iuris alias cum iudices discordant habetur. ſ. de re iudi. c. vlti.

r ¶ Jura. cōmunia. ſ. et. j. hoc eo. ti.

s ¶ Ordinationes. etiaʒ hoc volumine non insertas: dūmodo nō his cōstitutionibus contrarias. j. eo. c. vl. in fine. sunt enim ibi reseruate: ⁊ de his loquitur proemium huius li. in fi.

Ut inquisitionis. Primo approbat ⁊ seruari precipit leges canonibus non contrarias per federicum cōtra hereticos promulgatas. Secundo precipit rectores locorum parere inquisitoribus ordinario vel alteri eorum inuestigatione captione custodia ⁊ punitione hereticorum ⁊ fautorum suorum: eorum proclamationibus vel appellationibus non obstantibus: ita tamen q̄ de illo crimine cum sit mere ecclesiasticum nec iudicent nec cognoscant contrafacientes ⁊ non parentes ⁊ corū fautores excōmunicat: quā si p annum sustinuerint: vult eos vt hereticos cōdēnari. h. d. Jo. an.

t ¶ Leges. quasdā: has leges fertur q̄ clemens sub bulla redegerat: sed eas aliter non habemus quo ad verba: habemus tamen quasdam auc. federici: de quibus etiam forsitan intellexit hic bonifacius. C. ð epis. audi. auc. statuimus. signata sup. l. iubemus. C. de hereti. auc. credentes: auē si vo dñs. ⁊ auē gaʒaros habebamus etiam olim qn̄ dā ipsi⁹ ꝯstōnē i qnta cōpil. q̄ lex incipiebat hac edictali al' hac decretali. ⁊ erat sub ti. de ꝯsti. et eadē ꝯpilatō q̄ icipiebat gaʒaros sub ti. ð hreticis

l ¶ Diuisim. sic ⁊ plures inquisitores cōmuniter ⁊ diuisuʒ de hoc crimīe cognoscere possunt. ſ. eo. vt officiuʒ. saluo eo qð dicit. j. eo. multorum. in cle.

m ¶ Teneātur. nota q̄ non dicit: possint: vnde nō relinquitur eorum voluntati: cum ius hoc necessitati subijciat.

n ¶ Ueritas iueniri. ad qð elaborare iudex debet. iiij. questione. ij. quāquam. ſ. de probati. quoniam contra. sed quid dices si processus isti inueniantur esse contrarij: tunc ipsi considerabunt: qui vero proximiora loquantur: ⁊ per ipsoruʒ di-

v ¶ Tunc. hoc dicit: quia postea recessit a deuotione romāe ecclesie: ꝑ Innocen. quartum in concilio fuit depositus ob certas causas. ſ. eo. lib. de re iudi. ad apostolice.

x ¶ Quatenus. ergo alias non approbat: q̄r non tenent: cōcor. x. di. c. i. ⁊ facit quod no. xxxvij. di. si quid veri. xix. di. c. i.

y ¶ Nominibus. concor. ſ. de elec. fundamenta. eo. li.

z ¶ Fideles. qd enim fidelis q non doleat fide lesa. j. de pe. felicis. ad fin.

a Catholicos. vnde non per iudeos hereticos vel paganos qui quo ad pdicta suspecti sunt: et est fi. s. de iudeis. c. pe.
b Uel eorum aliquos: hodie dic vt in cle. co. ti. multorū. §. sane: et. §. se.
c Indilate. no. q snia lata super crimine statim dilatiōe postposita mādanda est executioni: qd idem probat. ij. q. j. sicut. de pe. di. i. adam. fallit in casibus no. xi. q. iij. cum apud. quid iuris de alijs sententijs latis super personalib9 vel realibus actionibus. no. s. de offi. deleg. querenti.
d Puniendos. quid si inquisitor et ordinarius discordant i mādato: qa vnus mandat punire p se condēnatū: alter mandat relaxari per se absolutum: satis videtur supsedendum donec consulatur papa. s. c. prori.
e Ordinationem. d ordinationibus loqtur inno. alex. et demens. que sunt reseruate. j. c. vlti.
f Imperialem. ipsius federici quā non habem9 sed approbata est. s. in prin. Jo. an.
g Quoquomodo. i. principaliter vel incidenter: xcor. s. de ordi. cog. tuam. s. qui fi. sint leg. lator cum si. als tamen cognoscit iudex incidenter quod non cognoscit principaliter. C. de iudi. quotiens. s. de resti. in i te. c. pe. cū suis concor.
h Cognoscant. no. q licz regulariter de qua re iudex cognoscit pronūciare debeat. ff. de iudi. de qua re. s. de cā pos. cum super. tn̄ hoc fallit interdum sicut cum delegans reseruat prolationem sententie. s. de offi. dele. super questionū. synodus cognoscit de cā criminali episcopi et nō pronunciat. iij. q. vi. accusatus: et. c. seq. v. q. iiij. duodecim. idez in cas u. s. de rescrip cum contingat. vbi ad sui instructionem de iurisdictione cognoscit is q super illa pronunciat. Hic tamen vtrūqz expresse vetat. scilicet cognitio et pronūciatio: quia iudex huius rei non est capax: et concor. j. de sen. ex. si iudex.
i Indirecte. ad idez. s. co. statutam. X. Jo. an.
k Scienter. ignorantes ergo non ligat ɔstitutio: ad idem. s. c. ij. in prin. et. c. vt cōmissi. in fi. et. c. decreuit.
l Percussum. No. canonem late sententie: et q: non reseruat absolutionem pape: ordinarius absoluere poterit. s. de sen. ex. nuper.
m Cōdēnetur. ad idem. s. co. cum contumacia.

Cum secundum Due sunt partes. Prima loqtur de confiscatione. Scda de apprehensiōe ibi: ɔfiscatiōes: Et pmo facit duo. inducit enim tria vel q̄ttuor argumenta ex quibus ɔcludit ibi: bonifacius. Scdz argumentū ibi. et mulier. Tertiū ibi: ac etiā. Quartū ibi: et rex. Premitte pro euidentia qd habet. s. e. ti. excōicamus. pmo: et. ij. responso vbi dr: q bona hereticorum confiscantur. Ho.
n Nature ɔtrarias. in qbus sexus pdit formā et scelus ē tale q nō pficit scire: venus mutatur in aliā formā. C. de adul. l. cum vir. et oium carnaliū criminum pessimum est vsus ɔ naturā. xxxij. q. vij. adulterij. et si tot9 mūdus vteretur illo vitio non excusat. e. cau. et. q. flagitia.
o Eoipso. propter hoc facit ad propositum.

tem vel rectorū districtū ducāt vel duci faciāt sine mora: vbi p viros catholicos[a] a prefatis epis seu iquisitoribus vel eoꝝ aliquos[b] deputatos sub arta et diligenti custodia teneant: donec eorū negociū p ecclesie iudiciū termineẗ: vtqz de heresi a diocesano epo vel inqsitore seu inquisitoribus ɔdēnatos: prefati potestates dñi tpales siue rectores uel eorum officiales seu nūcij sibi relictos stati recipiant idilate[c] aiaduersione debita puniendos[d]: nō obstātibus appellationib9 seu pclamatiōib9 pdictorū neqtie filiorū: cū tā s ordiationē[e] pdc. nrorū q̄z sm legē iperialē[f] appellatiōis et pclamationis bñficiū expresse sit hereticis et credentibus ac eorū receptatoribus fautoribus defensoribus interdictum. Prohibemus quoqz districtius ptātib9 dñis tpalibus et rectoribus eorūdēqz officialib9 supradictis: ne ipsi de hoc crimie cuz mere sit ecclesiasticuz quoquomō[g] cognoscāt[h] vel iudicēt: siue captos pro eodem crimine absqz dictoruz episcoporū siue iquisitoꝝ aut saltē alterius eorūdē licētia vl mādato a carcere liberent: aut executionem sibi pro huiusmodi crimie a diocesano vel iquisitoribus seu iquisitore iniunctā pmpte put ad suū spectat officiū facere seu iplere detractent: vel als diocesanorū aut inqsitorū iudiciū sniam seu processuz directe vel indirecte[i] ipedire presumāt. Siqs vero d predictis potestatib9 dñis tpalibus rectoribus vel eorum officialibus seu baliuis contra predicta fecerit: aut prefato fidei negocio sepe factis diocesano episcopo vel iqsitoribus incūbenti se opponere forte presumpserit: vel ipsum aliquatenus impedire: necnon et qui scienter[k] in predictis dederit auxilium consilium vel fauorem: excommunicationis se nouerit mucrone pcussum[l]: quaz si p annum animo sustinuerit pertinaci: extunc velut hereticus condemnetur.[m]

I Dem.

Bona hereticoꝝ ipo iure sunt ɔfiscata: qd pbatur triplici argu. legali: s apprehēsio bonorū nō fieri dz per dñm secularē: nisi prius pronunciatū fuerit sup crimie p iudicē ecclesiasticū: qui hoc possit. Jo. an.

Cum s leges ciuiles nefarias nature[n] ɔtrias icestas nuptias ɔtrahentes: eoipso[o] suaꝝ dñiuz rerum pdant[p]: et mulier[q] humanaz[r] legē trāsgrediēs: presertiz parentibus suis nō ɔsentiētibus: raptoris nuptias eligēs: bona oia p q̄ legez sibi obuenerāt a raptore ac alijs cōsortib9[s] raptus: ipso iure[t] amittat: certoqz[v] casu deferanẗ i fiscuz: ac ēt illicitas[x] spēs trāsuehens aut reruz uectarū pfessione omittēs[y] earūdē specierū et rerū pprietate hoc ipso priueẗ et fisco rerū et specieꝝ dictaꝝ pprietas acqraẗ: bona[z] hereticorū q graui9[&] horribili9 ac detestabili9 q̄z predicti9 delinquūt ipso iure[&] de fratrū nrorū cōsilio decernim9 cōfiscata. Cōfiscatiōis tñ huiusmodi executio vel bonorū ipsorū occupatio fieri nō dz per principes aut alios dños tpales iuxta Gregorii ape predecessoris nri dclarationē[a] anteq̄z per episcopū loci vel aliam personā ecclesiasticā[b]: q̄ super hoc habeat potestatē: sententia sup eodem crimine fuerit promulgata.

I Dem.

In causa hrsis pcediẗ simpliciter et de plano: et dicta testiū et accusatorū nō publicanẗ: si periculuz timeatur. h. d. Zen.

Statuta q̄daz[c] felicis recordatiōis Inno. Alexā. et Clemētis pdecessoꝝ no. qbusdā dclaratis et additis recēsentes: ɔcedim9 q in iquisitiōis hrtice prauitatis negocio pcedi possit[d] simpliciter et d plano et absqz aduocatorū ac iudiciorū strepitu et figura[e]. Jubemus tñ q si accusatoribus vel testib9 in cā hrsis iteruēiētib9 seu dponētib9

p Perdāt. C. de icest. nup. l. cū ācillis: et. l. se. et. l. si qs. ff. e. ti. l. iceste. et isti. de nup. §. si aduersus. q Et mulier. repete et cū sm leges ciuiles mulier et c. quare hoc dicā videbis. j. et dic mulier ingenua. C. de rap. vir. l. vna. §. et si qui idem in ancillis enim et libertinis non habeat locum pena malorum: vt ibi.
r Humanā. legē. C. de rap. virgi. l. vna: et bene dic humanā. i. ciuilē: q: s canonum legē secus: rapta. n. s nos licite ɔbit cū raptoř: si por dissensus transeat in consensuz xxxvi. q. ij. tria: et. c. se. et. s. de rap. c. pe. et vlti.
s Cōsortib9. delicti: vt q: comitati sunt raptorē i inuasiōe vl rapina: vt in predi. l. vna. C. d rap. vir. l. vna. §. penas autez.
t Ipo iure. pp hoc facit ad ppositū: et hēs hoc i auẗ. d rap. mu. que rap. mi. in fi. colla. ix.
v Certoqz casu. cum parētes mlieris n̄ supsūt: nec alẗ eoꝝ vl supsunt ipi vl alẗ ɔsenserūt talib9 nuptijs: hoc casu bona deuoluūẗ ad fiscū: vt i pdicta auẗ. de rap. mu. i fi. s nūqd de iure canonico hēbit locū h pena: cū sm canōes licite ɔhat: vt. s. dixi. no. Jo. xxxvi. q. ij. d puellis als. §. qb9. q pena ista locū nō hēbit sm canones sm quos cessat iterdcm̄ nisi cū spōsa alteri9 rapiẗ. xxvij. q. ij. statutū. et accedat qd no. ij. q. iij. §. notādū i fi. d secū. nup. c. pe. et vl. et sm hoc hñ diri. s. repete: et cū s leges ciuiles: qa sm canones ɔ: s satis vr: q ls sm nos teneat mrimoniū pena legis hēat locū i his q̄ n̄ cēnt d tpali iurisdictiōe eccle: cuz enī illa ibi tractet de lucro captādo nō d diminutiōe sui prīmonij: et pena illa sibi p. l. obueniat q̄re lex eo q cōfert puare nō pōt: et accedat qd dixi. j. de re. iu. c. ij. sec9 forte i pena de q̄ i pdicta decre. vl. de secū. nup. ibi enī puat lex eo qd non contulit. Jo. an.
x Illicitas. vt is qui dfert arma ferrum et lignamina saracenis: et de iudeis. ita quorūdā.
y Omittēs. hoc hz locū i puato. ff. de vectiga. l. fi. §. diu9 in milite nō: vt. C. e. ti. l. iij. et hēs hoc qd hic dr. ff. e. ti. l. cōmissa. C. e. ti. l. oium: et. l. si qs. cū si.
z Bona hrticoꝝ. sec9 i bonis ecclesiarū in quibus intitulati erant ipsi hrtici: vt in cle. eo. ti. volentes post prin. Jo. an.
& Grauius. ergo sūt graui9 puniēdi. xxiiij. q. i. n̄ afferamus
? Quaz pdicti. s. ɔhēs nefarias nuptias: rapta q̄ cū raptore ɔtit: trāsuehēs illicitas spēs vl rerū vectarū professionem omittens. Jo. an.
& Ipso iure. determinatū sit ergo qd oliz dubitabaẗ p decre. s. e. excōicam9. i. rñ. vbi dicebaẗ ita qd bōa dānatorū si laici fuerit ɔfisceẗ: itelligam9 q ɔfisceẗ ipso iure vt h vides. et itelligo ipso iure ɔfiscata a tpe cōmissi criminis. C. e. ti. l. iiij. Idē dico i crie lese maie. ff. d dōa. l. dōatiōes. sec9 est i alijs criminib9. ff. de dona. l. post ɔtrā. et puto ɔfiscationē hāc locū hre ēt si ille catholicos filios hēat: et iste text9 n̄ distiguit: sup hoc tn̄ fuerunt opi. no. s. e. ti. vergētis.
a Declarationē. quā hodie nō habem9. b Ecclesiasticā. secularis enī super hoc ecclesiastico crimine iudicare non pōt. s. c. prori. §. pe.

Statuta In prima pte vsqz ibi iubem9. ɔcedit in negocio iquisitiōis hrtice prauitatis pcedi posse simpliciter et de plano. In scda dic qd iuris: si ex publicatiōe noīuz accusatoꝝ et testiū ipis piculū imineret: et qd si n̄ imineret. et fictiones vitaẗ pcipit: ne dicaẗ piculū vbi nō ē vl ecōuerso. In tertia ibi: ɔstōnes statuta pdc. suoꝝ sup hoc negocio edita his ɔstōnib9 nō aduersa corroborat. Jo. an.
c Quedā. als quondā als q̄dā. d Possit. n̄ dic p quos: itelligo q et p iqsitores dputatos a papa: et p ordinarios et p delegatos ad hoc. e. ti. p totum in fi.
e Figura. distixerūt moderni q no. istā materia. s. d accu. oli. Inno. et Host.

Quil. in spe. de iquisitiõe. §. nũc tractem⁹ v. qd igit. si aũt dcẽ ptãs pcedẽdi sim pliciter de plano: ⁊ sine iudicioꝝ strepitu: an addak ibi illud vbũ sine iudicioꝝ figura. Ut in primo cãu oẽz iudiciariuz ordinẽ ꝓuare teneak i libelli oblatiõe in ꝛceptiõib⁹ dilatiõib⁹ li. cõ. iuramẽti ⁊ testiũ receptiõe ⁊ snie platiõe ⁊ alijs ꝯz opa bunk illa vba: ꝙ si aliqd omittak: ñ tõ vitiabik pcessus: ⁊ magis poterit ptũ ad

falso arguere: ⁊ se plene defendere: vt ibi: tamẽ si hoc omitterek parte tacẽte: non puto vitiari pcessum. ad hoc. s. e. li. de accu. c. i. ⁊. ij.

g ¶ Dicant. si. s. de rescrip. cum contingat.

h ¶ Conscientias. si. s. eo. li. de rescrip. statutum. §. assessore.

i ¶ Permanere. nõ obstãte eo ꝙ in hui⁹ sexti libri volumie iserte nõ sũt.

ꝓꝓ potẽtiã pſõaꝝ ꝯtra q̃s iqrik vidcãt eps vl iqsitores graue piculũ[a] iminere: si cõtigat fieri publicationez noiuz corũdẽ: ipsoꝝ noia ñ publice ſz secreto corã diocesano epo vel eo abñte[b] ipi⁹ vicario: qñ inqsitores pcedũt: q̃z do vero pcedit eps corã iqsitorib⁹ si bẽri[c] comode possy copia eorũdẽ: ac nihilomin⁹ siue eps siue inqsitores pcesserint: aliqb⁹ alijs pſõis puidis ⁊ bõestis vtriusqz ptis: quas ad hoc vocari ⁊ eis p totũ pcessuz sup quo õliberãdũ ẽ sertose mãifestari ac itegraliter explicari ⁊ de ipsorũ ꝯsilio ad snïam vel ꝯdẽnationẽ pcedi volum⁹: exprimãk: sicqz nõ obstante: ꝙ illis ꝯtra quos hmõi deposuert noia ipõrũ nõ fuerit publicata: adhibeak ad cognitionẽ iudicis istruendã plena fides depositiõib⁹ testium eorundẽ: ⁊ vt corũdẽ accusatorũ ⁊ testiũ periculis efficati⁹ occurrak: ⁊ cauti⁹ i inqsitiõis negocio pcedak: pñtis ꝯstõnis auctoritate pmittim⁹: ꝙ eps vel iquisitores secretũ possint indicere illis qbus vt premissuz est: pcessuz hmõi explicabũt: ⁊ in eos si archana ꝯsilij seu processus sibi sub secreto ab ijsdẽ epo vel iquisitorib⁹ patefacta pter eorũ licẽtiã alijs patefecerit: ercõis snïam quã ex secreti violatiõe ipso facto icurrãt: si eis expedire videbitur: pmulgare[d]: sic tñ ꝙ iqsitores epm[e] vel episcopus inqsitores nõ ercõicent hac de cã: ſz ipsi ex iiũcto extũc a nobis sub virtute scẽ obedientie districto precepto ad secretuz hmõi teneant. ¶ Cessante vero piculo supradicto accusatorũ ⁊ testium noia: put in alijs fit iudicijs[f] publicent. ¶ Ceterũ i his oib⁹ precipim⁹ tã episcopũ q̃z inquisitores purã ⁊ puidã intẽtionẽ hre: ne ad accusatoꝝ vel testiũ noia supprimẽda: vbi ẽ securitas piculũ eẽ dicãt[g] nec in eorũdẽ discrimẽ securitatem asserãt vbi tale piculũ imineret: super hoc eorũdẽ cõsciẽtias[h] onerantes. ¶ Cõstitutiões vero ordiationes ⁊ mãdata alia prede. nꝝ i negocio hẽtice prauitatis fcã cõcessa seu ẽt ad cõsulta rũsa: q̃ cõstõib⁹ supradictis super eadẽ editis prauitate non obuient: in suo volumus robore permanere[i].

Rubrica De scismaticis.

B Onifacius. viij.

¶ In prima pte põit arẽgaz vsqz ad ver. videlicet. in qua dicit ꝙ colũnen. iacobus ⁊ petr⁹ olim cardinales ⁊ filij ioannis fratris. s. dicti petri diutius expectati noluerunt ad cor redire: sed in pfunduz malorũ descendẽtes sua aggrauabant delicta: quare varias penas tulit in eos quas ad certitudinẽ presentiuz ⁊ memoriã futuroꝝ hic inserit. Secũdo ponit penas quas ptulit i ipsos iacobũ ⁊ petrũ: vsqz ad ver. cõtra natos. Ibi tertio ponit penas q̃s tulit ꝯtra filios ⁊ posteros dicti Joãnis vsqz ad ver. oẽz. Ibi quarto iponit penas his q̃ decetero õliberate dictos iacobũ ⁊ petrũ p cardinalib⁹ bũerint: vel eis vel predictis natis. Jo. fauorẽ prebuerit vsqz ad ver. hec ⁊ alia. Ibi qnto ⁊ vltio ratificat inouat ⁊ cõfirmat predcã: ⁊ ea precipit iuiolabiliter obseruari: ⁊ iubet filies excessus pũiri similib⁹ penis iposterũ. h. d. Jo. an.

Ho succidẽdos ifructuosos[k] palmites pestiferos ⁊ nociuos quos quasi ficus[l] fatua domus[m] ꝺ colũna pdurit: nescientes[n] i semitis iusticie⁹ dirigere gressus suos ad cor reuerti ⁊ agere penitẽtie dignos fructus: licet diuti⁹ expectatos: Jacobum videlicz de colũna ⁊ Petrum nepotem ipsi⁹ olim sancte ro. eccle. cardinales[p] ⁊ filios quõdam Joãnis de colũna fratris dicti iacobi ⁊ pñis petri prefati posteros ⁊ fautores ⁊ sequaces eorum in virtute altissimi exurgentes: spũaliter ⁊ tpaliter contra eos durimus pcedẽdũ. ¶ Consequẽter dictis iacobo ⁊ petro descẽdentibus i pfundũ[q] malorũ ⁊ moliẽtibus iconsutilẽ tunicã[r] dñi: scẽ vz ecclesie scidere vnitatẽ: ⁊ vt gladiuz[s] acuẽtibus liguas suas ⁊ prũpentibus ñ tã i verba blasphemie ⁊ scismatica q̃z insana[t] q̃ in scriptis redacta sub sigillis qbus antequaz eẽnt ꝺpositi vtebank[v]: p vrbẽ ⁊ diuersa mundi clymata destinauerunt estimãtes loquacitatẽ facundiã ⁊ ma-

Ho succedendos

Modie[o] non legitur cũ i pte vocata fuerit p ẽpũagãtẽ bñ. q̃ incipit bone mẽorie vbi restituit istos ad oẽs penas ꝺ inftas ⁊ nõ inftas pterq̃ depositiõe cardialatus bñficioꝝ ⁊ ecclesiaꝝ ⁊ ꝓhabilitate ad papatuz ⁊ ad bona cõfiscata q̃ aſs erãt cõcessa. Sz p⁹ eũ de mẽs qntus clemẽter illos ad cardinalatuz restituit ⁊ ambo i cardialatu mortui sunt. Jo.

k ¶ Infructuosos arbores q̃ inutiliter terrã occupat digna excidi ⁊ i ignẽ mitti cẽsek: vt terra q̃ sub nociua occupatione iuste arboris sterilis bẽbak per nouã plantationẽ ad fructificãdũ culturam recipiat ꝯgruentẽ: vt. s. de do. ⁊ cõtu. ẽitatis. in prin. in parte decisa.

l ¶ Sic⁹ fatua. matthei. vij. luc. vij. cũ esuriens veniẽs ad ficuz nõ inuenisset ibi fructum ppetua sterilitate sua maledictione illã dãnauit. xxiij. q. iij. §. sz q p pscutoribus.

m ¶ Domus. nõ dãnat totã domũ: sz quosdam i fructuosos palmites ex domo: vt. s. dixit: ⁊ qui sint illi. j. dicet.

n ¶ Nescientes. dauit in psalmo. Saluũ me fac: obkurẽtur oculi eorũ ne videãt: ⁊ dorsuz eor semper ĩcurua: nec dixit psalmista id optãdo sed indicando. xxxviij. dist. §. vt itaqz.

o ¶ Justitie. cũ sederit iustus sup sedẽ ñ adhesabik sibi qcq̃ malignuz. C. ꝺ sum tri. in epla inter claras. vñ psalmista: fiant vie eorũz tenebre ⁊ lubricũ: ⁊ angelus dñi pscõs eos. xxiij. q. iij. §. itẽ qui per prophetã.

p ¶ Cardinales. q̃to maiores erãt ingran bñficiorũ se ꝯ ecclias erigendo ⁊ malignãdo grauiꝝ puniri debebãt: ꝺ pe. di. ij. pñcipiũ: ñ debẽt cardiales dãnari: nisi certo nũero testiũ: eps cardiał. lxxi. pſbr cardinalis. lxiiij. diacõus cardiałis. xxvij. ij. q. iiij. psul. ⁊ forte hũc numerũ fuauit ꝺ papa ⁊ forte ñ: nec. n. astrigebak: ler. n. sibi idicari potuit ſz ipsi ñ potuit. s. e. li. ꝺ rescri. c. vl. C. ꝺ leg. l. digna vor. s. ꝺ elec. inotuit.

a ¶ Periculum. timetur mors vel detruncatio ipsorum filiorum vel parentum suorum vel deuastatio substantie ipsorum. vel his similia.

b ¶ Absente. ergo dioc. pñte corã officiali ñ fiet: nisi forte vt corã bõesta psona ꝺ q̃ sequik: ad idẽ. s. e. vt cõmissi. s. e. li. de of. or. c. i. i fi. de tẽ. or. cũ nullus. §. ii.

c ¶ Haberi. possit: cõmode. xxij. q. ij. faciat homo. ff. de ẽbo. sig. l. nepos.

d ¶ Promulgare. vbi ergo nõ fiet talis pmulgatio: ſz indicak secretũ: reuelans ercomunicatus non esset. e ¶ Episcopum. si. s. e. ti. inquisitores.

f ¶ Judicijs. s. ꝺ actu. quatr ⁊ qñ. §. dz. ⁊ tradi debẽt noia cũ dictis: vt possit ⁊ ꝺ

q ¶ Profũdũ. s. de iudi. cũ nõ ab hoie

r ¶ Tunicã. idẽ vñi vestimẽtũ scissuz ñ fuit: sed sup eũ iactauerũt sortẽ: Jo. xix. xvi. q. vl. dicẽ vestimẽtũ p qꝺ ꝺnotatũ fuit: ꝙ ecclia scidi nõ dz: q̃ i vnitate tota ꝯsistit vt ibi no. ⁊. xxiiij. q. i. p totũ.

s ¶ Gladiũ. sũptũ de psalmo misek mei deꝰ. ⁊ hẽs i canõe ꝺ pe. di. i. piculose. vnde ⁊ sic gladio sic ⁊ ligua qs occidit. l. vi. si qs Jo. an.

t ¶ Insana. ꝺ sum. tri. dãnam⁹. i fi.

v ¶ Utebantur. primo

ledicere ꝯscie hōc signū[a] ⁊ conficta materia disputādi: q: veritate nō poterāt nos saltē lacerare[b]: conuitiis p̄sūpserunt: quox dcā lȝ possemus supiori assertōe cōuicere: ⁊ luce clarioribus rōnibus ꝯfutare: duximus eox latratib⁹ ñ dare rñsuȝ[c]. ut contrita eox rabies: auctoritate sonora p̄sidentis i supremo iudicij solio frangeret̄ ⁊ patēs veritas[d] p seipsā veniret in publicā notioneȝ nostrūqȝ silētiū i suppliciū eis foret processus tñ contra ipsos ⁊ alios fecim⁹ successiue varios: diuersisqȝ tpibus spūales ⁊ tpales penas: ⁊ snias ꝯtinētes ⁊ multas quorum q: totū tenorē ꝯstōni p̄senti inserere lōgū eēt ex eis q̄daȝ cōpendiose collata huic nr̄e ꝯstōni duxim⁹ iserēda ad certitudinē p̄sentiuȝ ⁊ memoriā futurox: videlȝ q ex cāis[e] q̄ rōnabiliter nos mouerūt d fratruȝ nr̄ox ꝯsilio deposuim⁹ dictos Jacobū ⁊ Petrū a cardialatibus eiusdē eccl̄ie: ⁊ ab oī cardinalat⁹ cōmodo ⁊ honore ipsosqȝ iudicauim⁹ scismaticos ⁊ blasphemos ⁊ tāquam h̄ticos puniēdos: expositis[f] personis eox a fidelib⁹ capiēdis: oībus bñficijs officijs honorib⁹ dignitatib⁹ ⁊ p̄laturis ꝑpetuo p̄uātes eosdē: ⁊ reddētes ihabiles ad bñficia: cūctis eox bonis mobilibus ⁊ imobilibus iuribus ⁊ iurisditionibus publicatis[g]. ¶ Cōtra natos[h] ⁊ isup ⁊ posteros dicti Joannis spūalr ⁊ tpaliter duxim⁹ multipliciter ꝓcedēdū eox bonis ⁊ iurib⁹ publicatis ⁊ ꝯfiscatis: ipsisqȝ posteris dcī Joannis p masculinā ⁊ femininā lineaȝ d̄scēdētib⁹: idignis ꝑpetuo redditis ad cardinalatus honorē ⁊ q̄libet officia bñficia ⁊ misteria in ecclesia memorata vl' eius curia alibi[i] vero vsqȝ ad quartā gñationē. ¶ Nēȝ psonā p̄sentem ⁊ futurā[k] cuiuscunqȝ fuerit p̄eminētie conditiōis dignitatis aut stat⁹ eccl'iastici vl' mundani ēt si foret scē romane eccl̄ie cardinalis[l]: q̄ ipsos iacobuȝ ⁊ petrū vel eox alterx sciēter ⁊ deliberate. p cardinalib⁹ hūerit[m] ⁊ tenuerit. aut ad cardinalatum admiserit: seu votū eox vl' alicui⁹ ipox suffragiū i electione romani pōtificis admiserit: aut in pōtificē romanū elegerit noīauerit assūpserit vel recepit: seu dederit i his vl' ad hoc auxiliū consiliū vl' fauorē: excōicatiōis snia duxim⁹ inodādū: a qua absqȝ exp̄ssa licētia romani pōtificis ñ possit absolui: nec etiā p collegiū apl'ice sedis: eadē sede[n] vacante eaqȝ p̄latione: dignitate statu ⁊ honore ecclesiasticis oīno. p̄uam⁹ nihilomin⁹ oēs q dictis Jacobo ⁊ petro al's[o] ⁊ natis dicti Joānis fauorē p̄buerit vl' auxiliū i rebelliōe vl' scismate p̄sistētib⁹ excōicatiōis[p] snia innodātes. ¶ Hec et alia per nos fcā i p̄dictis nr̄is ꝓcessib⁹ ⁊ in l'ris nr̄is bullatis sup eis ꝯfectis cōtēta: hac constōe ꝑpetuo valitura ratificam⁹: cōfirmam⁹ ⁊ ēt inouamus: eadēqȝ de nouo facimus de fratx nr̄ox cōsilio p̄dictox. ¶ Et vt dictox malicia nō iueniat successorē: ⁊ punite trāgressionis exemplar retrahat alios ab offensa: ac i obliuionē[q] veritas veniēs ñ vagetur incerta: statuim⁹ atqȝ decernim⁹ vt ⁊ ipsa iuiolabiliter obseruētur: ⁊ quod siles excessus ⁊ culpe penis similib⁹ imposteruȝ puniātur.

Rubrica de homicidio.

¶ Innocē. iiij. in concilio generali lugdunensi.

¶ Per assasinos faciens vel tm̄ mādās aliquē iterfici tāquaȝ ab oībus diffidat⁹ absqȝ alicui⁹ ꝓlatiōe snias icurrit excōicatiōis ⁊ dpositiōis ab offō ⁊ bñficio. h. d. s̄m ɔ̄ē.

PRo humāi redēptiōe generis d summis celox ad ima mūdi descendens: ⁊ mortē[s] tādē subiēs tpalem dei fili⁹ iesus xp̄s: ne gregē sui p̄cio[t] sāguinis gloriosi redēptū ascēsur⁹ post resurrectōeȝ ad p̄rem absqȝ pastore desereret[v]: ipsi⁹ curam beato pe

figillo post depositionem vti nō debeant: ad hoc. ȝ. de ap. vt nostrum.
a ¶ Signum. cum potius sit ɔ̄trium estimādum. xxiiij. q. iij. cum sancti.
b ¶ Lacerare. hȝ enim hoc ꝓpriū antiqui hostis inuidia vt quos ip̄robox actuum perpetratione deo sibi resistente deijcere nō valet: opiniones eorum falsas simulando dilaceret. ij. q. v. habet hoc proprium.
c ¶ Responsum. s. C. si quis ipe. ma. di. l. vna. de pe. distinc. ij. si enim inquit.
d ¶ Veritas. que semper vincit. viij. di. veritate.
e ¶ Causis. eas non expressit. nec habuit necesse exprimere ad idē. ȝ. de iudi. sicut.
f ¶ Expositis. ad idem. ȝ. de iudeis. ita quorūdam.
g ¶ Publicatis. labores ergo impiorum iusti edent: ⁊ thesaurizabunt iustis eorū diuitie. sapiē tie. xi. puerbiox. xxviij. ⁊. xxiij. q. vij. quēadmodum: ⁊. c. i. ⁊ redeuntes non recuperarent bona sua: ex quo sunt expresse damnata: ⁊ de hoc. ȝ. de. cōiuga. ꝙ a te.
h ¶ Contra natos. cōtra hos lȝ laici essent ꝓcedere potuit. tū rōne ecclesiastici criminis: tū propter tēporalē iurisditionē quā habebat in eos: ⁊ habȝ in vrbe p ꝯcessiones lodouici ⁊ ꝯstantini. lxiij. di. ego lodouicus. xcvi. di. cōstantinus. palea ē. ȝ. e. li. de elec. fundamenta. Jo. an.
i ¶ Alibi. s. extra romanam ecclesiā ⁊ eius curiam: ⁊ sumitur h̄ ecclesia romana stricte.
k ¶ Futuram. sic. ȝ. eo. ne aliqui.
l ¶ Cardinalis. episcopi bene cōprehēdantur: q: cōstitutio. ī. d sen. ex. q: piculosum. de excōicatione non loquitur.
m ¶ Habuerit. no. casum in quo punit̄ deliberata cogitatio: cuȝ alias cogitatiōis penā nemo mereat̄: de pe. di. i. cogitatiōis. de hoc. ea. di. §. cogitatio.
n ¶ Sede vacante. not. ar. ꝙ collegiū cardinaliū. va. sede ñ fungit̄ iurisditione pape. ⁊ ɔ̄trium ar. etiaȝ posset sumi q̄si si hoc h̄ nō vetuisset papa: collegiū id potuisset ⁊ de hoc no. Hu. Jo. ⁊ alij. lxxix. di. nullus. ij. plenius Host. de pe. ⁊ remi. cum ex eo. in fi. Sed qd dicemus succedet collegium in iurisditiōe ⁊ eius exercitio: nec ne? dixit Host. ꝙ sic: saltē in his q̄ de grandi necessitate euidenti ⁊ iminenti expediri oportet: pro eo facit quo ad hoc decre. ȝ. eo. li. de elec. vbi piculum. §. idem quoqȝ. qȝ etiam multum facit cōtra: mouebatur aūt Host. his rationibus. dicebat enim alia collegia hoc habent. de ma. ⁊ obe. his q̄. ⁊. c. cum olim. ⁊. ȝ. eo. li. eo. ti. c. vno. tum q: sic vtuntur cardinales. ar. ȝ. de elec. venerabilem. §. obiectioni. ver. qȝ autē. ȝ. de offi. ordi. irrefragabili. §. excessus. de foro cōpe. cum contingat. tum q: alius iudex non supest. ȝ. de elec. lȝ. in fi. in quo casu concedunt̄ que alias non concederentur: vt ibi ⁊. C. de decur. l. generali. l. x. ff. de his q̄ in frau. cre. l. ait ptor. §. si debitorem. tum q: necessitas nō hȝ legem. ȝ. de reg. iur. ꝙ non est. tum q: nō ē verisimile ꝙ filio dei placuerit ɔ̄trius intellectus: ne videat̄ gregem suum ⁊ ecclesiam sine pastore reliquisse. ī. ti. proxi. c. i. nec ob. s̄m eum ꝙ aliqui dicunt qȝ cardinales sunt sine capite: hoc enim non est verum. imo habent caput ecclesie generale ⁊ ꝓprium. s. christum imo illud sentire ab heresi nō est longum. xxij. di. c. i. ⁊. ij. ⁊ esset res mōstruosa. de offi. ordi. quoniā i plerisqȝ. nec ob. qȝ dicitur ex hoc posse scisma scandalum ⁊ vacationē diutinam suscitari: q: id posset esse verum si indistincte concederet̄: sed restringi dȝ ad necessaria vel vtilia ecclesie seu reipublice: qbus omnino ꝓuidendum est. vij. q. i. scias. cauere ergo debent ne nimis laxēt habenas. ff. de offi. ꝓconsu. l. nec quicquā. §. vbi decreto. ⁊. §. de plano. ⁊. §. sequen. Preterea ad potestatem cardinalis spectat vacante sede delinquentes anathematizare. lxxix. di. si qs pecunia. ⁊ anathema mucro ē epalis. xvi. q. ij. c. i. ⁊ maior pena ē in ecclesia. xxiiij. q. iij. corripiant̄. i prin. vnde si possunt maiorē penaȝ iponere. g̃ ⁊ minorē. ȝ. de deci. ex pte. iij. Iteȝ canon dicit. ꝙ epi cardīales vacante sede viceȝ metropolitani obtinēt. xxiij. di. i nomine dñi ⁊ expōi dȝ. i. pape qui ⁊ metropolitanus ē. ȝ. de of. vica. sua. nec alius posset romane ecclesie metropolitanus esse nec debem⁹ oīum q̄rere ius expressuȝ multa enim supplent̄ qȝ pȝ de cele. mis. cum marthe. §. i. ⁊ cōcedi dȝ ꝙ saltē illā iurisditioneȝ hȝ collegiū quā ⁊ legatus apostolice sedis: q̄ nō expirat mortuo papa. ȝ. de offi. le. c. ij. eo. li. non eni illa duraret nisi collegium se. apo. censeret̄: ⁊ posset dici ꝙ cardīales habēt ptātis plenitudinē hitu: ⁊ tūc iquātū ro. eccle. censent̄: q̄ nō morit̄. xij. q. ij. libri. ij. ȝ. e. li. de rescri. si gratiose. ēt si vn⁹ tm̄ cardīalis collegij supesȝ. lxv. di. si forte. ȝ. d postula. gratū iurisditionē vero habēt in exercitio s̄m modū supius dictuȝ: qcqd cardīales de facto obseruēt: vl' ꝙ vacante sede nō debeāt se intromittere: nisi de prouisione: ⁊ his que ad ꝓuisionem ptinēt nisi ex grandi cā ⁊ imminēti piculo: per predictā decre. ȝ. e. libro de elec. vbi piculum. §. idē quoqȝ. nec ob. si minora collegia possunt ergo ⁊ illud: q: ob accelerandā prouisionē ecclesie in cuius traditiōe imminet piculuȝ speciale qd statui debuit ⁊ ē si. ȝ. de hereticis. accusatus. §. sane. dic vt in cle. ne romani: de elec.
o ¶ Alias. s. etiam extra cardinalatus officium.
p ¶ Excōicationis. q: istius excommunicationis sicut supioris absolutionē sibi nō reseruauit intelligat̄ illā ordinarijs cōcessisse: de sen. excō. nuper.
q ¶ Obliuionē. s. ȝ. de testi. significauit. ⁊. c. albericus.
r ¶ Similes. in equali delicto similes sunt pene. in auē. vt fra. si. in si. colla. ix. grauius autē delictum grauius vindicetur. xxiiij. q. i. non afferamus.

PRo humani. In tres diuide partes. In quarum prima ponit ꝓemium vsqȝ ibi: cum igitur. ibi ponit horrendum assassinorum factuȝ: vsqȝ ibi: sacri. ibi ponit penam multiplicem illis qui per tales quēcūqȝ christianorum interfecerint: mandauerint: receptauerint: defenderint: vel occultauerint. hoc facit. Jo. an.
s ¶ Mortē. de igit̄ mortu⁹ ē ⁊ lāguores tulit ⁊ dolores portauit. ȝ. de cele. mis. cū marthe. circa medium. fuit eni d̄us hō de sum. tri. c. i. ȝ. de here. cū xp̄us.
t ¶ Precio. vnde dicit canon: quis potest amplius amare q̄ xp̄s: qui animam suam posuit pro ouibus suis. xxiij. q. iiij. qui nos.
v ¶ Desereret. No. ꝯ platos se etiā ex nulla cā absentātes: q nō dimittunt vicarios: ⁊ sic dimittunt gregem suum sine pastore: ⁊ per hanc litteraȝ satis patet ꝙ potestas petri transiuit ad posteros: alias post petrum sine pastore remāsisset ecclesia: qȝ non est verum: vt. ī. sequitur: ad idem. xliij. di. c. i. ⁊ idē potest h arguí

circa collegiũ cardinalium cum vacat sedes: vt viri. s. ti. prori. c. vno.

a ¶ Stabilitate: fidei: hac debemus armari: vt. xxiij. q. i. nisi bella. in fi.

b ¶ Accēderet. ꝗbo ope ⁊ exēplo. viij. q. i. q episcopatũ: ⁊. c. se. xliij. di. sit rector.

c ¶ Immeriti. humiliat se: vt aug. in canone dicens. Secundus locus gubernaculorum traditus est mihi. qui remũ tenere nõ nouerã. xl. di. ante omnia. in fi.

d ¶ Vigilijs. s. i proemio istiꝰ li. s. de offi. le. c. i.

e ¶ Debemꝰ. ad idẽ. s. de priuile. cum ⁊ plantare. in prin.

f ¶ Somno. lxxxvi. di. fratrez.

g ¶ Deo lucrifacere. s. c. li. ꝗ reg. non solum.

h ¶ Animaruz. quod plus est xij. q. i. precipimus.

i ¶ Premuniti. ⁊ iõ dat canõ ꝓfiliũ qõ nullus exercet i vltimis pẽitẽ: ⁊ ꝗ pe. di. viij. c. vl.

k ¶ A dño. ptãtes igit sunt a deo: vñ xps pilato. Io. xix. nõ hẽres in me ptãtẽ ⁊c. ⁊ canon. Qui resistit ptãti dei ordinationi resistit. xi. q. iij. qui resistit. ⁊ vniuersitas nõ posset aliq̃ rõe ꝓstare: nisi tantꝰ eaz differentie ordo fuaret. lxxxix. dis. ad hoc.

l ¶ Presertim. pro maxime.

m ¶ Formidãtes. pbabiliter: marie pp q̃litatẽ assasinorum q nõ timẽt mortẽ ⁊ dicunt esse vel vezo dela montagna.

n ¶ Prelatus. etiã eps: qz decre. qz piculosum. de sen. ex. j. eo. li. nõ eximit illos a pena ex cõmunicationis.

o ¶ Mãdauerit. si mãdauit ergo cogitatio nõ stetit i suis finibus: ⁊ ideo nõ est mix si punit als secus de pe. di. i. cogitationis. mitius pcedit cũ mãdãte i casu. j. e. li. de sen. exc. quicũqz vbi mãdãs ⁊ reuocãs re integra penã euadit: ꝗ aũt puto q etiã si reuocauerit reintegra penaz incurrerit cũ ex solo mãdato iã prius ligatus esset: ⁊ ad hoc facit quod statim sequitur.

p ¶ Receptauerit. tenent rece ptatores vt aggressores. C. de bis q la. occul. l. i. ⁊. ij. pessimi enim sunt receptatores sine q̃bus delinquens diu latere nõ potest. ff. de recep. l. i.

q ¶ Excõicatiõis. ex quo papa nõ reseruauit absolutionẽ puto q ordinarius possit absolure. s. de sen. exc. nuper. ad hoc. s. ti. pri. c. vno.

r ¶ Libere. et illo nõ vocato si possideret. s. e. li. de pbẽ. lz. ij.

Prelatis. Sine pena irregularitatis pñt clerici ꝗ suis malefactoribus conqueri coꝝ iudice seculari: etiã de criminibꝰ ex qbꝰ debet pena sanguinis exprsse ptestãdo q ad penã sanguinis nõ itẽdũt. Quod fac pmo ponit verũ qõ stõ ꝓbat p cuitationez absurditatis ibi: aliogn. Do. Et emanauit hec decre. ad declarationẽ coꝝ que no. xxiij. q. iij. marimianꝰ ⁊. q. v. vnum solum. ⁊. s. e. ti. postulasti.

s ¶ Laicis. si enim de clerico vel ecclesiastica persona coram iudice laico conquereretur habet locum pena. s. de fo. compe. si diligenti.

t ¶ Secularem. poterunt etiam conqueri coram ecclesiastico iudice. s. de fo. cõpe. cum sit. dic vt ibi.

v ¶ Emendam. licet iniuriam passus rancorẽ dimittere teneat: nõ tñ emendaz re. di. si quis cõtristatus. de hoc. xxiij. q. iiij. si is qui.

x ¶ Prouideri. puidet ergo iudex i futurũ sicut ⁊ in fututibꝰ. ff. si ser. vẽ. l. egi. ⁊. l. baꝝ. sicut ⁊ in alimentis. ff. de libe. agno. l. si qs. §. alimenta ⁊ circa futuras

tro apl'o vt sue stabilitate[a] fidei ceteros in xpiana religiõe firmaret: corũqz mentes ad salutis opa sue accẽderet[b]: deuotionis ardore cõmisit: vnde nos eiusdẽ apl'i effecti disponente dño licet immeriti[c] successores: ⁊ ipsius redẽptoris locuz in terris quãquam idigne tenẽtes: circa gregis eiusdẽ custodiã sollicitis excitati uigilijs[d] ⁊ animaruz saluti iugis attentione cogitationis i tendere submouendo noxia ⁊ agẽdo profutura debemus[e] ut excussio a nobis negligentie somno[f] nostri qz cordis oculis diligentia sedula vigilantibus: animas deo[g] lucrifacere sua nobis cooperante gr̃a valeamus. ¶ Euz igitur illi qsic horrenda inhumanitate detestandaqz sentitia mortem sitiunt aliorum vt ipsos faciant per assasinos occidi: non solum corporuz sed mortem procurent etiam animaꝝ[h] nisi eos exuberans gratia diuina preuenerit vt sint armis spiritualibus premuniti[i]: ac omnis potestas tribuatur a domino[k] ad iusticiam rectumqz iudiciũ exercẽdũ. ¶ Nos tanto periculo volentes occurrere animarum: ⁊ tam nephrias p̃sũptiones ecclesiastice animaduersionis mucrone ferire: ut metus pene meta huiusmodi p̃sumptionis existat: presertim[l] cum nonnulli magnates taliter primi formidantes[m] coacti fuerint securitatẽ ab eorũdẽ assasinorum dño impetrare: sicqz ab eo non absqz christiane dignitatis opprobrio redimere quodam modo vitam suam. ¶ Sacri approbatione cõcilij statuimꝰ: vt quicunqz p̃ceps p̃latus[n] seu quevis alia ecclesiastica secularisue persona quẽpiaz christianoꝝ p̃ dictos assasinos interfici fecerit vel etiam mandauerit[o] quanquam mors ex hoc forsitan nõ sequat: aut eos receptauerit[p] vel defenderit seu occultauerit: excõicationis[q] ⁊ depositionis a dignitate honore ordine: officio ⁊ bñficio incurrat snias ipso facto: ⁊ illa libere[r] alijs per illos ad quos eoꝝ collatio pinet cõferant sit etiam cuz suis bonis mundanis oibus tãquaz christiane religionis emulus a toto christião populo p̃petuo diffidatus: ⁊ postquã probabilibus ꝓstiterit argumẽtis aliquẽ scelus tam execrabile commisisse: nullatenus alia excõicationis: vel depositionis seu diffidationis aduersus eum sententia requiratur.

Bonifacius octauus.

P Relatis vl' clericis quibuscũqz qui de laicis[s] suis malefactoribus querelam penes secularẽ[t] iudicem deponentes petũt emendam[v] sibi fieri ⁊ prouideri[x] ne contra eos talia decetero presumant: ptestãdo[x] expresse q ad vindictaz seu penã sanguinis non intendunt imputari non debet quamuis alias ⁊ tali casu de iure debeat pena sanguinis irrogari[y]: si iudex mortem illis inferat iusticia[z] exigente. Alioquin si prelati aut clerici propter metuz huiusmodi: quia iudex ad penam sanguinis posset procedere de suis malefactoribus taliter conqueri[a] non auderent dare[b] plerisqz materia[x] trucidandi eosdem ⁊ ipsorum bona libere depredandi. Item.

¶ Mãdanti aliquem verberari secuta mors ꝓputatur. b. d. fin zen.

I Squi mandat aliquem verberari: licet expresse[a] ꝓhibeat ne occidatur vllatenus: vel membro aliquo mutiletur: irregularis efficitur: si mandatarius[b] fines mãdati excedens mutilet vl' occidat.

¶ Cum mandando in culpa[c] fuerit ⁊ hoc euenire posse debuerit cogitare[d].

Rubrica De vsuris.

G Regorius. x. in generali ꝓcilio lugdunen.

¶ Primo innouat ⁊ obseruari pcipit later. ꝓci. cõtra usurarios editũ usqz ad uer. ⁊ qz ibi precipit oibus dñis ⁊ vniuersitatibus terraꝝ ne p̃mittãt alienigenas i terris suis cõducere domos ad exercẽdũ fenus vl' cõductas hr̃e: ⁊ q aliqs eis ad hoc domos nõ locet: vsqz ad ver. q vero: vbi ꝓponit penã clericis cõtrafacientibꝰ: vsqz ad ver. ceteruz vbi imponit penã laicis: ⁊ hoc facit vsqz in fine. Io. an.

U Surarum voraginem que animas[f] deuorat ⁊ facultates[g] exhaurit cõpescere cupientes: constitutionem[h] latera. cõcilij cõtra vsu-

y ¶ Protestãdo exprsse. Nõ reqrit exprssum: vbi nõ sufficit tacitũ: ad idez. s. c. li. de elec. nullus. ⁊. c. indẽnitatibꝰ in pn. ⁊ caute facit clericus si de hac ptestatiõe cõfici faciat publicã scripturam. ad idẽ. s. de fi. ex diligẽti. in fi. ꝗ cle. ex. mini. p posuit. ⁊ qõ no. de offi. dele. cum in iure.

z ¶ Irrogari. i casu quo nõ debeat irrogari. habebamus casum. s. eo. postulasti.

a ¶ Iustitia. idẽ si ꝓ iusticiam: cũ clericꝰ nõ fuerit in culpa: ⁊ absit vt ea q̃ ꝓpter bonũ ⁊ licitũ facimꝰ ⁊c. xxiij. q. v. ꝗ occidẽdis. ⁊ facit qõ viri. s. ne cle. vel mo. c. vlt. qõ simili modo puidit prelatis tpalem iurisdictionem habẽtibus: nec ob. j. c. pri. vt ibi viri.

b ¶ Taliter. s. cuz exprssa ptestatiõe vt dictũ ẽ. s.

x ¶ Materia. hoc idem dicebat i predicto canone. xxiij. q. v. vnum solum. in fi.

I Squi. Primo ponit dictum cuius cãs subdit ibi: cum mandando. Do. Determinat no. per Innocen. et Post. s. e. ti. ad audiẽtiã. ⁊ expressius p hosti. e. ti. petrus.

a ¶ Exprsse. per hoc videbat nõ teneri: qz plus est exprsse ꝓdicek q̃ minime ꝓsentire. s. de bap. ⁊ ex ef. maiores. ꝓz si nõ ꝓsentiẽs irregularitatẽ nõ incurrit. q̃ multominꝰ expresse ꝓdicens. Io. an.

b ¶ Mandatariꝰ. iste ẽt tenek: qõ dic vt no. s. de sen. ex. mulieres.

c ¶ Culpa. istõ ẽ regulare q vbi culpa precessit: qs tenek de casu qõ dic vt plene no. s. e. ti. sicut dignuz. sicut ⁊ qñ culpa pcedit ñ excusat metꝰ. ff. quod me. cã. l. si mulier fallit in matrimonio. s. de spon. veniens. ij.

d ¶ Cogitare. s. e. decetero. c. continebat. ff. ad. l. aquil. l. qui occiderit. §. in hac.

e ¶ Surarum voraginez: lege vicit vsuraꝝ vulcedinem. ff. de his que i

frau. credi. l. ait pretor. §. si quid in fraudem. vsi. si vero.

f ¶ Animas. recipientiũ. ⁊ bene deuorat animas ipsoruz: qz ꝓhibite sunt vsure in nouo ⁊ veteri testõ ⁊ iure canonico. xiiij. q. iij. ⁊. iiij. p totũ. s. e. p totum. ⁊ hodie iure ciu li fm ea que no. s. eo. qz in omnibus.

g ¶ Facultates. soluentium. s. eo. ti. quanto.

h ¶ Cõstitutionẽ. s. e. ti. qz in oib: que ꝓhibet vsurarios manifestos ad cõionem altaris admitti: pcipit oblationes eoꝝ nõ recipi: ⁊ in morte illis

venegat ecclesiasticam sepulturam. ⁊ clericos contrafacientes punit: ⁊. j. de sepul. eos in cle.

a Maledictionis. i. pene eterne que pro mortali nñ debetur. xxiiij. q. iij. veus quando. b Quo. s. quanto.

c Eo. i. tanto: sic. s. de consti. cum. M. in prin.

d Aldimek. no. ꝙ tollenda est occasio delinqndi. ff. de vsufru. l. equissimuz. ⁊ vtilꝰ esurientibus tolit ⁊c. v. q. v. non ois ad idē. s de cohabi. clc. ⁊ mulie. c. i.

e Collegiuz. dr a colligendo: de hoc. s. de clec. c. i. de excess. pla. dilecta. ff. quod cuiusqz vniuersita. l. i. §. qbus.

f Alienigēas. hec ergo ꝓstō nō extendit ad idigenas: ⁊ tñ illi sunt als penis vsurariorꝫ puniendi: ⁊ potuit eē rō: qz maius scādalū ē in alienigena vsuras exercēte: q̄ in idigena: ⁊ minus scādalū ī expulsione illius q̄ istius ⁊ magis cōsueuerunt veteri inter suos exercere fenus q̄ inter extraneos. ⁊ ideo fuit magis prouidendū: ⁊ dato ꝙ isti alienigene essent ciues vel incole: locum hz hec ꝓstō ī eis: ⁊ h̄ forte voluit repetio ēdi ⁊ alios non oriūdos: vt dicamus alienigenas etiam si sint ciues vel incole ⁊ alios etiaz q̄ ciues vel incole non sunt oriundus aūt de ciuitate dr is qui ibi vel in vico ciuitatis illius ortus est. ff. ad muni. l. q ex vico. vel ēt si pr eius inde originem duxit. C. eo. ti. l. assumptio. §. filius. ⁊. C. li. x. de munici. ⁊ origi. l. i. ⁊. l. filius. Que āt differentia sit inter ciuem municipem accolam aduenam ⁊ incolam. not. ff. ad munica. l. i. ⁊. C. de incol. l. ciues. li. x.

g Manifestos. manifesti dicunt illi de quibus notoriū est ō īre: vt qa cōfessi vel cōdēnati: vel de facto: vel qz habent opis euidētiā q̄ nulla tergiuersatione possit cellari: vt qz tenet altare suū paratū: poterit aūt eps eos publicare si conuicti fuerint: vel ꝓfessi coraz ipso: vel si ꝗ eos fiat ꝓbatio testium: vel sint certa argumenta cū fama. s. e. cū tu. ⁊. c. cum in diocesi.

h Tres mēses. ergo tps duoꝝ mēsū quo a tpe publicatiōis regulariter ligat ꝓstō: de hoc. s. de postul. c. i. interdū augēt: interdum diminuitur: vt hic. ⁊. s. e. li. de preben. cum singula. de hoc. j. in fi. li. super data.

i Expellant. sic doctor monachū audiētē leges vel phisicā. de scholis suis expellere dz. s. e. ne cle. vt mo. c. i. in fi. sic ⁊ lenones dñt de ciuitatibus expelli: in aūt de leonibus. §. sancimus igit. col. ij. ⁊ leprosi: de cōiugio lepro. c. i. ⁊ pp simplicem alicuius denunciationem non debet dñs terre eum q̄ dicitur esse talis expellere: sēd tunc debet inquirere: ⁊ si verum esse repererit expellere. s. de. of. ordi. c. i. ff. de of. presi. l. preses. prouideat aūt in his conscientie sue: sic. s. de her. c. vlti.

k Ad fenus. qd ergo si aliquis locauit domū alicui vsurario quē vsurariū ignorabat vel nō locauit ad exercēdū fenus: dic ꝙ ꝓbabilis ignorātia illū excusabit. ff. loca. si quis ignorans. s. de sen. ex. si ꝗ. ij. ⁊. c. in audientia ī dubio tñ ꝓsumunt ad hoc cōducere si cōsueuerūt vsuras exercere. ff. de accu. l. si cui. qz semel malus ⁊c. j. de re. iu. semel. ⁊ ex quo scit debet eū repellere. s. de loca. ꝓpter: qz peruerse cōuersatur in ea: vt ibi ⁊c.

l Titulo. puta pignoris cōmodati: depositi: pcarij. ⁊ hmōi: ⁊ idez si fine vllo titulo illū ibi sineret esse. xv. vi. recedite. sed si vēdit donat vel pmutat: nō vt hke locum hec ꝓstō per verbū cōcedat: qō solius vsus concessionem nō dñi translationē notare vt: sed Guil. dicit idem si manifeste apparet ꝙ ad exercendum fenus vult accipere: qz presumit ēt in fraudem agi. s. de pigno. illo. ⁊ de emp. ⁊ vendi. ad nostram. nam vbum concedo est generale: ⁊ accipitur ꝓ naturam ꝓtractus cui adijcitur: argu. ff. loca. l. si vno ⁊ hi ēt sunt ti. ff. ⁊. C. pro emptore. pro donato.

m Contrarium. fecerint. s. talibus locando vel pmittendo hke domos conductas: vel non expellēdo ifra tres mēses. nec ob. verbū ꝓfecerint: qa ⁊ qui non facit facere videtur. ff. de reg. iu. qui non facit.

n Episcopi. nisi fuissent expressi non incurrerent hanc penam. j. de sen. excōica. qz periculosum.

o Minores. vero persone. repete. ecclesiastice.

p Interdicti. in vniuersitatem. n. vel collegium non fertur excōicatio nis snia: ne cōtingat inorios irretiri. j. de sen. ex. romana. §. vniuersitatem.

q Quā intellexit: guil. s. sniam excōicationis suspensionis ⁊ interdicti.

r Sustinuerint. s. prelati. singulares persone collegiū seu vniuersitatis.

s Ipsoꝝ. s. prelatorū clericorū collegioꝝ seu vniuersitatuz: ⁊ dic. i. ipsoꝝ iurisdictioni subiecte: ⁊ sic punit aliter pro alterius delicto: qō dic vt. i. q. iiij. in sūma. xxiiij. q. iij. in summa.

t Quādiu. illis ergo recedentibus cessabit interdictuz. lxxxi. di. si qui. de hoc. s. de ma ꝓc. c. vlti. s. de spon. non est.

v Extunc extraneū tempus mēsis designat. ff. de cōdi. ⁊ dō mon. l. si is. §. si. ita.

x Cessante. sic. s. de here. ad abolendam in fi. C. vbi de crimi. agi opor. auē. qua in prouincia reatus enim oēm honorē excludit. C. vbi sena. vel cla. l. i. de p̄uile. c. i.

y Censuraz. s. de. v. si. q̄rēti. sed qz a capite edēda ē rō. ff. de edē. l. argētarius. §. i. ⁊ qz pari debet qs legē quā ipse tulerit. ff. qō quisqz iuris. l. i. de cōsti. cuz oēs. hāc ꝓstōnez pmo debebat in sua curia facere obseruari: vt et enz cū ꝓ leges viuere. C. de legi. digna vox.

Q Tanquam. Hec constitutio ē ꝓuanda vt thesaurus p quā ad restōnez vsurarū ī directe vsurarij ꝓpellant: que diuidit ī tres ptes. ꝓz. Io. mo. pmo ꝓuidet qñ sint sepeliendi vsurarij manifesti. secō ibi: oēs. punit facientes ꝓiuz. tertio ibi nullus. pōit duas prohibitiōes ⁊ irritat testamēta. Et ꝓcedens ꝓuidit ne erigant vsure: ista vt exacte restituantur. Io.

z Manifesti. q dicātur vsurarij manifesti: vt. s. c. prori. tñ quo ad casum nostrum satis posset etiam dici manifestus si coram sacerdote ⁊ testibus publice fatetur se vsurarium ⁊ vsuras restitui mandat forte libros rōnum tradens ꝓ m Guil.

cto se nouerint incursuros: quazq̄ si per mensem animo sustinuerit indurato: terre ipsoꝝ quādiu in eis ijdem vsurarij ꝓmorātur: extunc ecclesiastico subiaceant interdicto.

Ceterum si laici fuerint per suos ordinarios ab huiusmodi excessu omni cessante priuilegio per censuram ecclesiasticam compescātur.

I Item.

Manifesto vsurario iz mandauerit vsuras restitui: ecclesiastica sepultura negabitur: nisi primo satisfaciat: vel ꝓ m formaz huius decretalis idonee caueatur: sepeliētes eos cōtra hanc cōstōnem latera. conci. penam incurrunt: testamenta ipsorū aliter facta non valent: nec debet eis aliquis interesse: vel eos absoluere: vel ad confessionem admittere: hoc dicit Io. and.

Q Tanquam vsurarij manifesti de vsuris quas receperāt satisfieri expressa quantitate vel indistincte in vltima voluntate mādauerint: nihilominus tamen eis ecclesiastica sepultura denegetur donec de vsuris ipsis fuerit prout patiuntur facultates eorū plenarie

t Satisfieri. dz āt satisfieri ei a quo pecūia ē extorta. vel eius heredi. illis nō extantibus pauperibus erogabit. s. e. cū tu. ⁊. c. michael. dicit tñ guil. q̄ hoc cāu dz publice ꝓponi edcñ in locis a quorū incolis sunt extorte: q̄ oēs a qbus extorte sūt veniāt: ⁊ si aliqui appareant qbus fides est adhibenda: potius restituetur illis q̄ pauperibus erogetur: ad hoc facit de homici. sicut dignum. §. eos.

u Indistincte. i. nō expressa aliqua quantitate: qz mandauit in genere restitui q̄ cunqz extorserat per vsurariam prauitatem.

x Mandauerint. dicebat late. xci. s. e. c. iij. q̄ vsurarij si in hoc peccato decedebāt nō admittebant ad ecclesiasticam sepulturā: ex quo aūt mandauerant de restituēdo: nō decedebāt in illo peccato: ⁊ sic non habebat locum pena constitutionis: huic ergo conclusioni ꝓuidit hic grego. Et scire debes q̄ dato q̄ vsurarius de restituendo nō mādet: heres nihilominus restituere tenet. s. e. tua nos vbi de hoc ēt si ad heredem de vsuris nihil peruenerit: tenet tñ inquantum se extendunt vires hereditatis: q̄ dic vt. xij. q. ij. eps qui filios. s. de sepul. c. vlti. si aūt vsurarius restitui non mandet: iz heres paratus sit restituere denegabitur illi sepultura: cum in peccato decesserit nisi alias de mortui cōtrictione apparet. xxvi. q. vi. qui recedunt. s. de sen. excō. a. nobis. ij.

a Deneget. est ergo hic op facto. s. restitutione vel cautiōe: nec satis ē h̄ bñ vel le. lxxxvi. di. non satis: q: ⁊ vera sunt cū effectu intelligēda. s. de cle. nō resi. relatum. sed nonne qui mādat soluere vt. ff. de sol. l. qui mandat: ergo mandatum h̄ sufficere deberet: sed illud hz locum facta solutione per mandatarium: qui enim per alium facit per se facere vt. j. de regu. iu. qui per alium. sed vt q̄ ex quo iste peccatum ꝓfessus est: ⁊ sic diuino iuditio iaz relictus: sepultura priuādus nō sit. l. vi. ponderet. ibi peccator ī quacūqz die ⁊c: sed imponitur hec pena: nō q̄ de salute ipsius desperet propter hoc: qz sepultura nec ꝓdest nec nocet quo ad deum. s. ō sepul. sacris: ⁊ est si. s. de. rap. super eo.

b Facultates. pauptas igit excusat: qō vez ē si sit no. s. e. cū tu. vñ si nihil pōt restituere nihil restituat: si partem: illā restituat. vnde prius deducēt vsure tanq̄ es alienum: q̄ soluātur legata: ⁊ alia que relicta sunt titulo lucratiuo ītelligit. n. hereditas ere alieno deducto. C. de lega. l. si vniuerse. Queri solet an heres vsurarij. qñ heredtas nō sufficit satisfacere debeat pmo veniētibus: dicit h̄ guil. q̄ nō. imo fiet eis ⁊ alijs satisfactio pro rata vnūquēqz cōtingente: arg. s. de testa. relatum. ii. in fi. ff. de pac. l. si plures. satis videret hoc casu hñ debere consideratione tpis: vt ille qui prius soluit vsuras recipiat qō suum est integraliter: ⁊ sic de singulis ꝓ m regulam. j. de reg. iur. q prior. cum istorū par sit cā: vt ibi dicit ⁊ in hypo. hoc consideramus. C. qui po. in pig. ha. l. si fundus. sed vident esse bona vsurarij hypothecata. s. eo. cum. tu.

satisfactuz vel illis quibus[a] faciẽda est restitutio si presto[b] sint ipsi: aut alijs qui eis possint acquirere[c]: vel eis absentibus loci ordinario[d]: aut eius vices gerenti siue rectori parochie[e] in qua testator habitat coram aliquibus fide dignis de ipsa parochia[f]: quibus[g] quidem ordinario vicario et rectori predicto modo cautionem huiusmodi eorum nomine liceat presentis constitutionis auctoritate recipe: ita q illis[h] p inde[i] actio acquiratur: aut suo[k] publico de ipsius ordinarij mandato[l] idonee[m] de restitutiõe facienda sit cautum. Ceterum si receptaruz vsurarum sit quantitas manifesta: illam[n] semper in cautione predicta exprimi volumus: alioquin[o] aliaz recipimus cautionem huius arbitrio moderandam: ipse tñ scienter non minorem quam verisimiliter creditur moderetur: et si secus fecerit: ad satisfactionem residui teneatur[p]. Omnes aũt religiosos et alios q manifestos vsurarios cõtra presentis anctionis formaz ad ecclesiasticam ausi fuerint admittere sepulturam: pene[q] in conci.later.contra vsurarios promulgate statuimus subiacere[r]. Nullus manifestorũ vsurariorũ testamẽtis intersit: aut eos ad confessionem admittat: siue ipsos absoluat[s]: nisi de vsuris satisfecerint: vel de satisfaciendo pro suaruz viribus facultatum prestent: vt premittitur idoneam cautionem. Testamẽta quoqz manifestorũ vsurariorũ aliter[t] fcã nõ valeãt: sz sint irrita ipo iure.

Rubrica de excessibus prelatorũ.

Bonifacius octauus.

Mendicantes non possunt acquirere noua loca ad habitãdũ vel antiqua alienare vel mutare absqz speciali licentia pape: que de hac prohibitione faciat mentionez: in acqrentibus tamen loca pro heremitices vita ducenda: cessat prohibitio, hoc dicit Joan.and.

Cum ex eo q predicatores: minores et religiosi alij mendicãtes[v] in ciuitatibus castris villis aut alijs locis ad habitanduz[x] domos vel loca de nouo suscipiunt seu olim suscepta dimittunt: se ibidem ad alia transferentes diuersa scãdala

a Vel illis qbus. tolle hic lr̃am que est.j.bene p.xij.lineas ibi idonee. de restitutione facienda sit cautum. illis qbus &c. vsqz ibi de ipsa parochia. postea accipe qd est infra: aut seruo publico de ipsius ordinarij mãdato: deinde redeas.s.quibus quidem &c.

b Si presto.i.presentes.

c Possint acqrere. vt sui pprij filij in ptãte pris: serui i quibus habemus vsumfructuz: sui alieni bõa fide possessi: et liberi hoies quos bõa fide possidemus vt seruos. insti. per quas pso.nobis acq.p totũ.ff. de acq.rer. do.l.acqrit. sz nũquid pcur. dño absente hanc psonalẽ obligationẽ acqret: et vr q sic: q2 pcurator qd ex re dñi acqrit dño acqrit.ff. de pcu.l. pcurator. in ꝯtrarium vr. si enim pcurator p pecunia dñi quam mutuat fideiussores recipit dño non acqret psonalez ꝯ fideiussores: nisi dñs sit priuilegiata psona.ff. si cer.pe.l.si pecunia. itẽ si pcurator stipulat d euictõne si acqrit.ff.d acq.pos.l.possessio quoqz.§.et si possessio. dixit hic gra. sic distinguendũ. aut pcurator stipulat i iudicijs aut i ꝯtctibus. si in iudicijs: sp acqrit dño absenti vtilem.ff. de procura.l.si procurator. in ꝯtctibus: aut presente dño: aut absente. si presente acqrit vtilẽ.ff. de ver.ob. si procuratori psti: si absenti aut ex re dñi: vt q2 stipulat pensionez domus dñi et tunc acqrit dño vtilẽ.ff. de pcur.l. q pcurator. si aũt ex rez dñi aut dñs est persona priuilegiata vt miles pupillus vel adultus: et tũc acqrit vtilẽ.ff. si cer.pe.si pecuniã; aut nõ ẽ dñs psona priuilegiata: et tũc domino nihil aqrit: sed tenet p actiõem mandati cedere actionem.ff.d acq.pos.l.possessio quoqz.§.et si possessio. et dr procurator tunc ex re dñi stipulari: qñ accessoria pueniẽtia ex re dñi stipulatur vt pensionez domus: fructus et similia. Extra rem: qñ stipulat ipsam rem: vel aliquid extrinsecum non pueniẽs ex re in hoc ergo casu sm eum stipuletur rem ipsam pncipalem dño debitam.s. vsuras: que lz sint accessorie quo ad recipientem. quo ad soluẽtem et postea repetẽtez sunt ipsa res principalis: que sunt ipsa res debita repetenti: pcurator non agret domino: per.d.l.possessio quoqz.§.si.

d Loci ordinario. intelligas de loco in quo degit vsurarius: et per ordinarium intelligas epm de iure: lz idem in decano archipresbytero vel abbate: q alias de cõsuetudine iurisdictionem hẽt in spiritualibus: et nõ est mirum si per ordinariũ vel eius vicarium actio acqratur cum et si ipse det aliquem q recipiat cautionez vtilis actio acquiratur per illum.ff.rem pu.sal.fo.l.iij.

e Parochie sic.s. de puer.cõiu.dudũ. Est.n.illa publica psona.i.di.ius publicũ. et qd dicit d rectore parochie in qua testator habitat intelligas idem multo fortius de rectore parochie illius cui facienda est restõ: et enim acqrit: cum quasi iudex et minister suus sit sm gra.ff.de in ius vo.l.cum pro quo.

f Parochia. q2 magis creditur indigenis notis q extraneis ignotis: i auc. colla. vi. de testa.§.si vero ignoti.s.de elec si postquã. et erunt saltẽ duo.j.de reg.iu. pluralis. vt per eos si post fuerit cautio pbari possit.

g Quibus qdez. interpositio est que circa tabellionem non ponit: q2 de illo nõ dubitabatur.

h Illis.a qbus.i. vsure fuerunt extorte vel eoruz heredibus vel successoribus

i Perinde.s.ex tali stipulatione: alias pinde.s.ac si ipsi idem stipularentur.

k Seruo publico.i.tabellioni sic dicto: q2 publicum exercet officium. nõ q sit seruus. C.de tabul.l.generali.li.x.

l Mãdato. ergo tabellio hoc casu non acqrit actionẽ extraneo ex sua stipulatione nisi eam faciat de ordinarij mãdato: et idez vr dicere antiqua lex.ff.rez pu.sal.fo. .l.ij ibi profecto dicemus seruum publicum apud pretorem stipulari debere.

m Idonee. noie idonee pignora vel fideiussores intellige.ff.si mãdato ticij.§. si.alias verbũ cautionis nudaz pmissionez designat. C. de v.si.sancimus. si autẽ pignora vel fideiussores dare non põt: iuret se pignora vel fideiussores dare non posse: et se facturuz qd cauet. C. de epis.et cle.in auc.generaliter.s.de dona.inter virũ et vxo.p vestras.insti. de satisda.§.sed hodie.j.de sen.ex.c.vlti.§.illis et hoc maxime quando sic ẽ verisile eũ.s.aliã dare nõ posse. Sed cũ soluẽtes vsuras hẽant actiõem ad repetẽdũ: qre sic sollicitus fuit papa puidere illis p cautõis remediũ: Sol.id. vt haberẽt plura auxilia.ff. de lib.le.l.iij. Itẽ q2 magis sunt securi per fideiussores vel pignora.ff.q satisda.cog.l.i. et fit hoc nõ tñ in fauorẽ illoz q̃tuz in odiuz vsurariorũ. Et scire debes: q si recepta huiusmodi cautione noie eoruz quoz interest: vsurarius manifestus vsuras repetit nõ audietur: et posset i aiarũ fauorem eps vsuras recipe: et soluere illis a qbus iste petitor extorserat: et idem sm guil. et gar. si non esset manifestus: et hoc pbat posset petitorez.s. vsurariũ. si aũt iste vsurarius q sic satisdedit cõualuit: tenebitur ad satisdatione sz eos. q2 et si non satisdedisset tenebatur.s.e.cũ tu. et si petitor esset notorius vsurarius: et si heres non exciperet: dixerunt pdicti doctores q ex offõ suo iudex eum repellet.s. de excep.exceptionẽ.ff.de postul.l.quos prohibet. secus si notorius vel manifestus non esset.

n Illam.i.quantitatez manifestam.

o Alioqn.i.si quantitas manifesta non apparet: et repete exprimi volumus aliam sed quõ fiet expressio et moderatio de q loquitur iste ver. rñdeo considerabit iudex quanto tpe ille vsuras exercuit: et q̃tũ nunc hz in bõis et q̃tũ hẽbat tpe quo fenerare incepit: et sup hoc ꝯsiderabit fama vicinie et an alias mercationes exercuerit: et an in eis fortuna ei psperẽ cesserit: et an fuerit iprobus exactor an curialis fenerator: h et siles circunstãtie sũt circa hoc cõsiderande et sm eas magis vel minus arbitrandũ. C. de bo.q lib. cum oportet.§.i.xxij.q. .v. hoc videtur.

p Teneat. pp sui maliciaz parti lese resarcire tenet. C. si tu. vel cu. iter. .l.et et facit litem suaz.s. .e.li. de re iud. cũ eterni insti. de obli.q ex quasi d lic.in prin. Et si nullam q̃titatẽ moderat tunc tenetur i totũ: nã et residui cõmemoratio totum admittit. C. de here. insti. .l.ij.ff. de ver.si.l.ceterorum. caute ergo faciet si in cautione certam verisimilem exprimit quãtitatem: et adijcit quod etiam vltra illud satisfiet: inquantum constabit eũ vsurarum rõne teneri.

q Pene. supple statute in late. ꝯci. edito sup. ꝯ vsurarios: hoc dico: quia hic non habet locum pena ꝯ vsurarios statuta: sed hz locum pena statuta i recipientes eos ad oblationes et ecclesiasticam sepulturam.

r Subiacere. hodie sunt excõicati ipso facto nõ obstan. exceptionibus vr priuile. per de. de sepul. eos qui.

s Absoluat. et ab alijs peccatis. xxiiij.q.ij. legat. qd pz: q2 nec ad confessionem debẽt admitti: vt.s. dixi. nec dimittit peccatũ &c.j. de reg.iur. peccatũ. caueãt ergo religiosi q interdũ de preda plusq de aia solliciti sunt.

t Alr fcã.s.nõ facta satisfactiõe nec pstita idõea cautiõe: qd dicẽs d codicillis: vr q valeant: diuersa.n.sunt. C. de codicil.l.si idez. et hec ꝯstõ ẽ penalis ergo est restrigenda.s.e.lib. de elec. statutũ. et phibitis maioribus mĩora petere nõ phibetur.ff. de seruis expor.l.cui. q si.sint legi.p venerabilẽ circa prin. dic ꝯ sm Guil. et Gar. et hoc pz ex pncipio. vbi dixit in vltima voluntate: et ar.s.d testa.cũ esses: q2 large codicilli sunt testãi: q mẽtis testatio. xiij.q.ij.§.sed aliud insti. de testa. in pn.ff. de iure codicil.l.conficiunt: et l.abintestato. alias facile esset ꝯstõnem hãc in hoc eludere: et dic idẽ de q̃libet vltia volũtate: et q2 istud crimẽ ecclesiasticuz ẽ: potuit papa irritare testamẽta laicorũ. p que i alios trãsferebant bona: et fiebat durior cõditio exactorũ: erit ergo qd eniscere valebũt et hre.s. vt li.pẽ. ecclesia.i.sn. hz.n.rõne huius criminis iurisditionez in talibus.s.e.li. de fo. cõpe.c.vl. Quid si primo testm̃ fecit: postea cauit: dixit h gar. q non firmat per hoc testm̃: q2 ab initio nõ valuit: vt.j. de reg.iu. nõ firmat. cũ suis cõcor. satis vr sufficere si ante mortẽ cauit cũ testm̃ morte firmet.s.d cele.mis. cum marthe. nec ob. regula nõ firmat: que d solo tractu tẽporis loquit.

Cum ex eo. Tria facit. Primo ponit proemiũ. Scdo phibitõem cum decreto ibi: Nos sup hoc. Tertio phibitionis determinationẽ ibi: p hoc. do. determinat aũt hec decre.no.s.e. numis.ij.in ver. ad hoc.

v Mẽdicantes. hi dicunt mendicãtes qbus victũ tribuit icerta mẽdicitas: et qui reditus aut possessiones ex regula vel ꝯstõnibus hre non pñt.s. .e.li. de reli.do.c.vno. et quo ad cãz decre.nostre in oibus mẽdicãntibus idẽ ius. ꝯcor.s.e.li. de regula. ꝯstõnem.q.n.similem cum alijs vitam suscipiunt silem sentiant in legibus disciplinã.s. de sta.mo. recolentes.

x Ad habitandũ.no.q2 de locis acqsitis ad habitandũ tantũ fit hic prohibitio: ergo alias q ad habitandũ bene possunt loca acquirere: sed quõ ex quo sunt mendicantes: dic vt dixi.s.e.li. de reli.do.c. vno.

y Scandala. bene ergo fecit hic prouidendo: q2 sui officij est scandala remouere.s.eo.lib. de of.lega.c.i.

a Deinceps futura igitur ꝓprehendit hec ꝓstitutio: olim enim ꝑ phibitũ licebat: vt. s. e. numis. ij. ver. ad hoc.

b Suffragari. ergo papa ꝑuilegiũ suũ reuocare moderari: ⁊ ĩ totũ tollẽ pot: lz deceat eius ꝑuilegiũ ee mãsurũ. j. ꝺ reg. iur. decet. vbi de hoc.

c Alienatiõis. intelligo et ꝑ quẽ nõ trãsferatur vniũ cũ sic large loquat vicẽdo cuiuslibet. ad idez. s. de re. eccle. non alie. nulli. ⁊. C. de re. alie. non alie. l. sancimꝰ: lz iterduz sumat solum pro eo ꝯtu quo transferr vniuz. C. ꝺ fun. do. l. i. Jo. an.

d Mentionẽ. ergo necesse ẽ de iure cõi ĩ rescripto fieri mẽtionez de quo dic vt. s. eo. li. de ꝓsti. c. i. in gl. q̃ icipit. est j.

e Decernentes. hodie transgressores sũt ipso facto excõicati: ꝑ cle. ꝺ penitẽ. cupientes. i. rñ.

f Eligẽdaz. isti sunt digni conuenienti honore. xvi. q. i. q ve ⁊ pure. ⁊ antales subsint epo ibi no. ⁊ ꝑnt heremite: alꝯ non religiosi hꝯ ꝑpũ. xix. q. iii. §. eõ. paulus.

g Licẽtia. ergo not. q religiosus mẽdicãs de licẽa plati sui ꝑt vitã heremiticã eligere. Jo. an.

h De ꝑpiquo. de hoc. j. ꝺ ver. si. c. pe. Jo. an.

Dicentes. Primo ꝑmisso pemio vt exordio ꝑdit ꝺclaratõez circa ꝑuilegiũ exẽptõis ⁊ ꝺclaratõi obijcit ⁊ soluit ⁊ ꝑtestat. Scõo ꝺclaratione ne progat ad priuilegiuz ꝺ certo iudice. Tertio determinat qd iuris de priuilegio qꝺ erimit a pena censure. Scõa ibi: Et id ipsum. Tertia ibi: In eos fm Jo. mo. diuidit in duas ꝑtes de exordio hat ꝑmaz: deobiectione ⁊ solutione secundã. do. determinat aũt ꝑ decreta. diffuse no. vi. q. iij. c. vlti. ⁊. s. eo. ti. et tuarum.

i Exẽptionis. ꝑq̃ vbi dicat data exẽptio. videbis. j. eo. ti. si papa: ⁊ ꝑ prie apo. sed. est eximere. xvi. q. i. frater. ix. q. iij. nunc vero.

k Infringãt. iste seueritate ecclesiastica coercẽtur. s. e. ꝯto. ⁊ papa solet talium priuilegia decurtare. s. e. directi.

l Excedãt. s. e. porro. ⁊. c. patentibꝰ. ne priuilegiũ amittẽt mereant. xi. q. iij. ꝑuilegiũ. s. e. tuarũ: limites. n. trãsgrediẽdi nõ sũt. s. de sepul. c. i.

m Aut rei. ꝑ ea si ꝯtus sit initus vel maleficiũ fcm in loco non exẽpto ⁊ res litigiosa non exempta: vt. j. patebit.

n Ad hec. tria supius enarrata. Jo. an.

quandoqz prouenĩãt: ⁊ frequentes clamores ad sedem apostolicam perferantur. Nos super hoc, ꝑuidere volentes hoc perpetuo prohibemus edicto: ne deinceps[a] aliquis vel aliqui de predictis quibuscunque super hoc priuilegijs muniti existant: que ipsis contra tenorem constitutionis presentis nulla tenus volumus suffragari[b]: in aliqua ciuitate: castro: villa: seu loco quocũqz ad habitandum domos vel loca quecũqz ꝺ nouo recipe seu hactenus recepta mutare: vt cauẽ ditionis permutationis donationis aut cuiusuis alienatiõis[c] titulo quomodocũqz in alios transferr ꝑ sumant absqz sedis apostolice licẽtia spãli: plenam ⁊ expressam faciente de ꝑbatiõe huiusmodi mentionem[d]: si secus egerint irritum decernentes[e]. Per hoc tamen eis qui vitam duxerit heremiticaz seu solitariam eligendam[f]: de maiorũ suorum licentia[g] qui cellas mansiones seu habitacula in heremis siue locis vbi non sit hominum habitatio de propinquo[h] possint acquirer ac mutare: non intelligimus interdictum.

Rubrica De priuilegiis.

I. Innocentius quartus in cõcilio generali lugdunen.

Exẽpti vel priuilegiati: vt nõ teneantur nisi sub certo iudice respõdere ratione delicti cõtract aut rei si hec sint inita vel facta in loco non exẽpto conueniunt coram ordinario ꝓ rõne domicilij nõ mõasterio priuilegiato vt ei monachi a quocũqz interdici suspendi vel excõicari nõ possint: cessat in illis ordinariorũ iurisditio quo ad illa: nisi illi monachi mitterentur. ad priorat subiectos ordinarijs: qr tunc etiaz licet vtrobiqz sint monachi ordinarij: etiam quo ad predicta illos iudicant quãdiu ibi manent hoc dicit Joan. an.

Volentes libertatẽ: quã nõnullis ap. sedes priuilegio exẽptionis[i] indulsit sic integram obseruari: vt ⁊ illaz alij nõ infringant[k]: ⁊ ipsi eius limites nõ excedãt[l]: declaratione irrefragabili diffinimus: q quãtũcunqz sic exẽpti gaudeant libertate: nihilominus tũ rõne delicti siue contractus aut rei[m]: de qua ꝓtra ipsos agit: rite possunt coram locorũ ordinarijs cõueniri: ⁊ illi quo ad hec[n] ĩ ipsos suam iurisditionem: prout ius exigit exercere. Nunquid[o] ergo carent omnino in his cõmodo libertatis: non vtiqz. qr nec coram ordinarijs ipsis dummõ sit in loco exempto[p] ꝓmissuz delictũ: vel cõtractus initus: aut res litigiosa. nec vbi domicilium habent si aliq delinquant vel contrahãt: aut res ipsa ꝓsistat: conueniri possunt aliq̃ tenus super istis neqz domiciliorũ ꝓtextu locoꝝ diocesani: si vbi deliquerunt uel cõtraxerũt: aut res ipsa ꝓsistit: illi ꝓuẽiant remittẽdi eos illuc: vel ipsis vt illic respondeant initiumgendi habent aliquã potestatem: saluis nihilominus casib[o] alijs in quibus eos episcoporuz iurisditioni subesse canonica precipiũt instituta[q]. Et idipm[r] decernimus circa illos[s]: quibus vt nõ nisi sub suo certo[t] iudice teneantur de se conq̃rentib[o] respondere: apostolico priuilegio est cõcessum. In eos aũt[v] qbus nec interdici suspendi vel excõmunicari a quoquã valeant: a sede apostolica est indultum sicut sunt religiosi quamplures: in quorũ priuilegijs cõtinet: ne quisquam eps vel archieps monasteriorum suoruz monachos ꝑ vlla cã vllo loco interdicere suspendere vel excõicare presumat: ijdez ordinarij iurisdictionẽ suã quãtũ[x] ad ista vbicũqz illi fuerit: penit[o] exercere non possint. Nisi forsan ipsi monachi ad monasterioruz suorum prioratus ordinarijs eisdem subiectos: vt vel gerãt illorum regimen: vel eis tanq̃ ꝓprij locorũ ipsoꝝ monachi resideãt[y]: fuerit destinati: tunc enim ⁊ si libere possint ad eadez monasteria reuocari ac tam illorũ q̃ ipsoꝝ prioratuum monachi reputent: cum non sit inconueniens aliquem sic vtrobiqz locum habere: mõachum vnum alteri subesse monasterio: vel ab ipso noscitur dependere[z]: rõne tamẽ corũdem prioratuum dicti ordinarii sua iurisditiõe in ipsis etiam quo ad premissa[a] quãdiu[?] morãtur ĩ illis licite vti possunt. I. Dem.

Curia romana habet studiũ generale: ⁊ eius priuilegia. hoc dicit Joan. and.

Cum de diuersis mundi[x] partibus multi confluant ad sedem apostolicam quasi[a] matrem

o Nunqd ergo. qr videret aliqb[o] q̃ ꝑ hoc exẽpti eqparent non exẽptis: vt indistincte possent coraz ordinarijs ꝓueniri: ideo de hoc obijcit ⁊ soluit ⁊ hoc dicere intẽdit: q̃ indistincte rõe domicilij sũt exẽpti: vt iudex domicilij nec ꝑtẽt hẽat cognoscẽdi nec remittẽdi: ⁊ tũ ille est vnꝰ modus sortiẽdi forũ. s. de fo. cõpe. c. vlt. Item si delictũ ꝯtus aut res litigiosa sint ĩ loco exempto: gaudebũt exẽptione: si enim anglicus delinqueret boñ. nõne puniret ꝑ iudicem boñ. fingamꝰ ergo ⁊ eqparemꝰ anglicũ exẽpto: vt sicut ille q alias nõ ẽ ꝺ iurisditione: rõne delicti efficitur ꝺ iurisditiõe: sic exẽptus q alꝯ de iurisditione nõ ẽ rõne delicti de iurisditione efficitur: idez in ꝯtu ⁊ re.

p Exẽpto. dicit ꝑ Ber. q monasterio exempto ecclesia cimiteriũ domus monasteriũ atria ortus arce q̃ sunt iuxta ecclesiã Intelligũtur exẽpta. xij. q. i. necessaria ⁊. c. nulla. xvij. q. iiij. diffinimꝰ. ⁊. c. id ꝓstituimꝰ. s. ꝺ immu. ec. c. i. ⁊ de censi. c. j.

q Instituta. vt. s. de here. ad abolendaz in fi. s. e. li. ꝺ ꝑbẽ. c. i. de sta. regu. c. vno in fi. idez si capellas haberẽt nõ exẽptas. s. e. ex ore. ⁊. c. cum capella. sic. s. de ꝓsue. c. cuz iter vos. s. de sen. ex. nulli. ⁊. j. e. aucto.

r Et idipsum. s. quod dictuz ẽ de exemptis.

s Illos. nõ exemptos: sed ꝑuilegiatos tantuz vt sequitur.

t Certo. istud soluit ꝯrium de decre. s. de rescrip. ad hec: qꝰ certus iudex datus fuerat a papa ibi icertus quẽ ipator duceret eligẽdũ: ꝑterea ibi in modũ rescripti ⁊ iuris cõis facta fuit interpretatio: ꝑ in modũ gratie ⁊ priuilegij. quod et apparet ex titulo ⁊ ex lꝯa que segtur. ap. priuilegio.

v In eos autem. istud quod sequitur intelligas sane fm ꝺterminationem decre. j. eo. tit. ne aliqui.

x Quãtũ ad ista. s. interdictuz suspensionez ⁊ excõicatõez ergo quãtũ ad alia salua manet iurisditio: lz ergo ista exercere ñ possint ordinarij: ꝑnt tñ causas eorum audire ⁊ iudicare. si nõ parẽt poterũt in possessionez mittere ⁊ sisia facere.

y Resideãt. ad idẽ. s. eo. quoniam. ⁊. c. cũ capella. ⁊ no. litteram: qr si irent illuc causa visitandi: vel causa solatij: vel vt viatores. illos quo ad ista non cohercẽt ordinarij. ff. de iudi. l. heres absens.

z Dependere. cõcor. s. eo. lib. de ꝑben. cum singula. ⁊ si. s. ꝺ ꝑben. certurpande. §. qui vo. nec ob. decreta. de elec. cõstitutis. q̃ loqtur: cum monasteria nõ sũt annexa nec pendẽtia: ⁊ talis habebit vocez in vtriusqz plati electione: si est cõsuetudo: alias cõuentus eligeret. xvi. q. vlt. c. vlti. s. de elec. c. i.

a Quo ad ꝑmissa. s. suspensionem excõmunicationẽ ⁊ interdictũ ⁊ intelligas hoc q̃ ꝓiorat ille tale ꝑuilegiũ ñ hz: nec ex se nec ex superiori monasterio: qa si maius monasterium haberet priuilegiuz q monachi sui ⁊ ꝓratuuz sibi subiectoꝝ a quoquã excõicari non possent ⁊c. tunc secus.

? Quãdiu morãtur. ergo ꝓ reuocationem coꝝ eps quo ad ꝑdicta in eos iurisditiõe vti non poterit. Jo. an.

Cum de diuersis.

Primo ꝑmissa cã puidet. Scõo ꝑuisionẽ delarat ibi: Unde. do.

x Mũdi. bene dicit. qr apostolicus totiꝰ orbis est dñs. s. de fo. compe. c. vlt. ⁊ s. in pemio huius li. cũ suis cõcor.

a Quasi matrẽ. ij. q. vi. ad romanam. xix. di. in memoriam. ⁊ quasi ideo dicit

qua ecclesia iam genitum natura gignit p gr'am: vnde dz dici renatus. ideo dicit: quasi: quia mater que proprie parit.

a ¶ Cōem: dz. n. lex esse cōis. iiij. di. crit. aūt. ⁊. s. in premio huius libri.

b ¶ Videlz. istud posset venire expositive ad vtrūqz. q. d. diuini. i. canonici: humani. i. ciuilis: sed est melius q̄ veniat expositive tm̄ ad vbum humani. i. positiui. s. canonici ⁊ ciuil: q̄ dicē diuini intelligat. ppie ō sacra pagina.

c ¶ Sedez eādez. nunqd intelligimus q̄ ō se. ap. dicit latevt cōprehēdat et loca vicina p duas dietas. legales: prout dr. ī. e. li. de pben. pñti. nō credo: sed intelligam p sedē ciuitatez vl'locū vbi ē curia cū suis suburbijs tm̄ ad hoc. ī. de sen. excō. si ciuitas: als sequēr q̄ curia vl'studio existēte boñ. studētes ī mole vel mutue gauderēt p̄uilegio: qd̄ eēt absurdū. ī. de cle. non resi. tue. progatio igit illius decre. pñti suū spāl̄z casuz cōstringat: ⁊ puto q̄ viterbien. studēs viterbij: venīte curia ⁊ pmanēte: gaudebit hoc p̄uilegio: ſz curia recedēte cessabit gaudere: sicut ⁊ ego studēs. boñ. gaudeo p̄uilegio studij: ⁊ si. cras tollerēt boñ. studiū vl'eius p̄uilegium: gaudere cessarē. nō ob. p̄dcā decre. pñti. §. sane. qz ibi odium b̄ fauor. ⁊ hoz diuersa est rō. ī. de reg. iu. odia. cū suis ꝓcor. si vo aliqs existēs in curia p ipetratōe faciendā vl'ibi pcurator. vel aduocatus existēs ī fraudē scholas itraret: vt huius ꝓstōnis beneficio gauderet: fraus sibi non p̄derit. ī. de renun. c. ij. cū suis cōcor. sicut nec vc cā reipublice abesse: dr. q cā ppij cōmodi in legatione ē. ff. ex q. cau. maio. l. si ve. ⁊ fac̄ qd̄ ibi no. ⁊ qd̄ no. moderni de magistris. c. vlti.

d ¶ Integre. quotidianis vistribunōib⁹ erceptis. ī. de magis c. vlt. ī. de pbē. lz. ille. n. nō dātur et pñib⁹ q nō iterfunt diuinis. ī. e. li. de cle. nō resi. c. vno nec itelligas q̄ ō iure cōi existētes in studio pcipiunt corp⁹ pbēde: saluo q̄ ō sacra pagina dicimus: sed hī tendit dicē q̄ si ex dispēsatione ꝓsuetudine vel statuto ecclesie existēs ī studio pōt pcipere prebēdam: hoc poterit studendo in curia

A Bbates. Sunt due ptes. Prima tractat de bñdictione sup ppl'o fiēda ⁊ p abbates sup hoc p̄uilegiatos. Se cūda ibi: nec eis: de collatione cēsure. Ite: Prima dicit qd eis liceat determinādo locū ⁊ tēpus. Scda ibi: Alibi ponit qd nō liceat a quo excipit ibi: nisi. Do.

e ¶ Abbates. lz hic de abbatibus expmat: idē intelligo de priorib⁹ archipresbyteris vel alijs qbus hoc p̄uilegiū cōcessum eēt: cū cadez sit rō. ista aūt ōcre. olim iter extranagātes incipiebat qm̄ nōnulli.

f ¶ Pleno iure. s. in spiritualib⁹ ⁊ tēporalib⁹. ī. e. cum ⁊ plantare. §. I ecclesijs. ⁊ ī. c. qm̄ per cōfessionem.

g ¶ Solēnē. s. quā faciūt epi solēniter vicēdo sit nomē dñi bñdictū ⁊c. q: priuatā bñdictionē exhibēt etiā ps̄byteri simplices. xcv. di. c. ecce ego vico.

h ¶ Alibi. s. extra ecclesias sibi pleno iure subiectas.

i ¶ Expresso. quātūcūqz ergo generaliter loquat p̄uilegiū: hoc ñ poterit nisi id ī p̄uilegio sit expssum ⁊c. si. ī. e. li. de here. inquisitores.

k ¶ Cōuolauerint. vt ibi cōuertant ⁊ fiant monachi.

l ¶ Quasi epalem. hoc dixit. qz vere epalem hre nō posset. s. vt posset chrismare ⁊ alia facē q̄ sūt epalis ordinis: si igit abbas in parochia sua vel alio loco hz iurisditionē ī spūalib⁹: qd̄ alias de iure dz hre episcopus: et puros laicos nec ꝓuersos nec ꝓuertēdos poterit clericare: als non: sicut. n. eps laicū non sue iurisditōis ordinare non pōt absqz licentia sui epi. ī. e. li. de tēp. ordi. c. vlt. sic nec iste abbas talem poterit ordinare.

m ¶ Tonsurā. cōferr. n. p ipsam clericalis ordo. ī. de eta. ⁊ qua. cuz contingat: ⁊ hoc intellige fm determinationē illius de abbate benedicto ⁊ presbytero: saluo eo q̄ habes de sup. ne. prela. c. i. possunt tales abbates conferre et superiores ordines vsqz ad lectoratū inclusive. lrix. di. c. i. in pdi. c. cum cōtingat.

n ¶ Indulto. puta qz hz p̄uilegiuz: q̄ quoscūqz et nō subditos volentes ab eis ordinari. clericare ⁊ ordinare possint: tenor et p̄uilegiorum seruabitur. ī. e. eo. porro.

A Auctoritate. Sunt tres ptes. Prima ponit triplicem prohibinonem ꝑ exēptos. Scda ꝑ facientes iubet cōpeci p ordinarios ibi. Quod si. Tertio pnedet ordiarijs ꝑ cōseruatores ibi: Et si q̄s. Scda pncipalis ibi: inhibemus ponit ihibuōnem ⁊ exceptiōem. Tertia ibi: Causas. ponit illā ihibitionem quā declarat ibi: et. Do.

o ¶ Oratoria. oratoria ō bent esse id qd vbum sonat. xlij. di. c. vlti. ⁊ pe. ⁊ ista publica oratoria sine diocesanorum licētia nō ꝓstruēt ī loco ñ exēpto: et de his oratorijs habetur. ī. de cēs. c. vl. ī. e. titu. patētib⁹. p̄uati aūt orare in domo sua cuilibet hz nō erigēdo sibi altare nec missam celebrando.

p ¶ Nō exēptus. sicut enim si anglic⁹ ī ciuitate boñ. vellet ecclesiam erigere: hoc nō posset sine dioc. licētia: sic nec exēpt⁹ habita ꝓparatione vt dixi. ī. e. c. i. ad idē de ꝓse. di. j. nemo edificet. in aut. ō ec. ti. §. si qs āt voluerit col. xr. in aut. vt nullus fa. ora. do. col. v.

q ¶ Cōstructis. tolle quod est infra celebrent vel faciant celebrari.

r ¶ Interdicti. hodie religiosi et exempti violātes generale interdictum qd̄ seruat mater ecclesia ipso iure excōicati sunt p cle. de excess. prela. et frequentibus.

s ¶ Exceptis. ī. e. vt priuilegia. ⁊ c. q̄ nōnullis. ī. de sen. ex. pmittimus. hodie dic. vt. j. de sen. ex. c. vlt.

t ¶ Cōpesciāt. ecce ergo q̄ exēpt⁹ pp delictū in loco nō exēpto cōmissum subest ordinario. ī. c. j.

v ¶ Reuocamus. conseruatores eni p̄uilegiorum ad hunc casum iurisditionem suam extēdere nequeunt: cū se ad hunc casuz p̄uilegia non extēdant. ī. c. j. nec se ītromittere possunt nisi de manifestis iniurijs. ī. e. li. de of. dele. c. j. ⁊ vlti.

x ¶ Sedis apostolice. qz sicut eps ē dioc. in loco non exēpto: vt. ī. sic papa ē dioc. in loco exēpto: puto tm̄ q̄ in hoc casu sufficeret licentia legati ō latere. ī. de ēb. sig. veniens. in pn. ī. de elec. si abbatem. ⁊ ad hoc facit qd̄ dixi. ī. de elec. cupientes. circa pri. in gl. in hoc casu

y ¶ Cās quoqz. ⁊ facit iste. §. ad ea q̄ no. hosti. ī. de sp. dilectis.

z ¶ Proprias. palā est illā ppriaz cām esse cuius dānū vel emolumentum ad aliquē suo nōie ptinet. ff. qm̄ ap. sit. l. i. ii. q. vj. biduū. ver. palam.

a ¶ Liberorū. in suis. n. secus. ⁊ ī hoc nulla dubitatio.

b ¶ Pertinēt. dicebant ino. ⁊ hosti. ī pdcā decre. q̄ si aliqs turbat cultorez agri mei vel colonos meos: ꝑ illū dar mihi vtile iterdictū vti pos. ⁊ ēt actō iniuriar: si ī iuriā meā illud fcm̄ sit. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. l. vi facit. ff. de ac. ēp. ⁊ vē. q pēdente. ⁊. ff. ōposi. l. i. §. si qs tabulas. de furto tm̄ cis fcō dñs nō agit. sibi. n. subditi īputent q nō bñ custodierūt: nec iuriarū: si ñ sit factū ī iuriā dñi: ſz pp spāle odiū subditi: ⁊ istud habuerūt pro īdubitato: q̄ dñs in iudicio noie subditi agere ñ pōt vt ei satisfieret: cū nec istud ei⁹ pnca pal' ītersit: nec ei⁹ sit pcurator. aliogn eadē rōne ius subditi remittē posset isti aūt exēpti: forte vt duriorē casuz aduersarioz illoz suoz bonum redderent: assumebāt in se cām vt actores vel rei: qd̄ nō lz cis. eriaz si illi sint censuales. i. certum censum soluentes: qz non ppter id sunt ipsorum serui.

nos ad cōez tam ipsorū q̄z alioruz oium cōmodū ⁊ pfectum paterna sollicitudine intendentes: vt sit eis mora huiusmodi fructuosa: prouidim⁹ q̄ ibidem decetero regatur ⁊ vigeat studium iuris diuini ⁊ hūani: canonici videlicet ⁊ ciuilis: vnde volum⁹ ⁊ statuimus vt studentes in scholis ipsis penes sedē eandem talibus priuilegijs oino libertatibus ⁊ īmunitatibus gaudeant qbus gaudēt studentes ī scholis vbi generale regit studiū: ac recipiāt integre puēt⁹ suos ecclesiasticos sicut illi. A Lexāder. iiij.

¶ Dicit quomodo intelligat priuilegium quod habent quidam abbates de populo benedicendo ⁊ qbus possint abbates conferre tōsuram. Jo. an.

A Bbates: quos apostolica sedes in exhibitione benedictionis sup populū spāli p̄uilegio insigniuit: in ecclesijs q̄ ad eos ptinent pleno iure: quando in eis diuina officia celebrāt: pñt post missaz solēnia: ⁊ vesptinas ac matutinas laudes benedictionē solēnē super populū elargiri. ¶ Alibi aūt publice aut p vias ciuitates castra ⁊ villas: populis ⁊ plebibus benedictionez facere vel īpartiri nō valeāt. ¶ Ni si hoc eis expresso apostolico priuilegio sit cōcessum. ¶ Nec eis licitum sit alijs q̄z monasterioruz suorum conuersis: ⁊ qui ad illa conuolauerint ⁊ in quos ecclesiasticam et quasi episcopalem iurisditiōez obtinēt: primā clericalem cōferre tonsurā: nisi eis id competat ex pleno prefate sedis īdulto.

I Dem.

¶ Exēpti in locis non exēptis oratoria vel capellas sine diocesanoz licētia construere nō possūt nec in exēptis sine licētia pape nec possūt exēpti assumere causas pprias suorum liberorū hoiuz in se ēt si illi sint sui censuales. Jo. an.

A Actoritate sedis apostolice ō fratrum nostrorum consilio statuimus q̄ oratoria vel capellas ī locis nō exēptis sine diocesanoz locoz ipsoz lñtia exēpti construere nō presumant neqz ī sic cōstructis nec tpe iterdicti: casibus expressis ī iure dūtaxat exceptis: celebrēt vl' faciant celebrari diuina. ¶ Quod si talia p̄sumpserint ab his p locorum ipsorum ordinarios compescant. ¶ Et si quas ppter hoc exēptorum ipsorum conseruatores ī eos sententias protulerit: illas penitus reuocamus. ¶ Inhibemus autem īsuper ne in locis etiam exēptis hoc ipsi exēpti facere audeant nisi sup his licētiā uel p̄uilegiū hēant sedis apostolice spāle. ¶ Causas quoqz siue lites proprias suorum hominum liberorum: q̄ videlicet tantum ad ipsos hoīes ptinēt ijdem exēpti suo nomie siue vt actores siue ut defensores aliquatenus non assumant. ¶ Etiam si sint ipsis dicti homines censuales: cuz id nequaquam licitum sit eisdem.

C Lemens quartus.

¶ Priuilegiuz pape q̄ qs excōicari suspendi vel interdici non possit: nō extēditur ad snias ordiariorū: nisi tale p̄uilegiū sit cōcessum regibus reginis vel ipsoruz filijs vel religioso loco vel ordini. h. d. Et olim decr. ista extrauagans erat et incipiebat quia pro qualitate. alias quoniam. Jo. an.

Ne aliqui. Primo premittit duplicem constonis cam. Et constonem subdit ibi: oes. In qua exceptione interserit ibi illis. Do.

a Cuiuscuqz. j. moderabit istud verbum.

b Aliquocuqz. intelligas nisi a papa vel legato de latere. j. de ver. si. venies. i. rnso. et hoc idem puilegiu intelligunt hre hi qui sunt recepti in spales filios romane ecclesie: si aut in spales subiectos: tunc sunt exempti. j. e. si papa. §. similiter.

c Cocessa. tolle qd est. j. de fratru nostroz et. redeas supra illis et tolle qd est infra vutarat exceptis per que et.

d Filijs. est si qd bes. s. e. de of. dele. c. vlt.

e Rone. sic g intelligat. s. eo. c. i. §. in eos et sic nulla correctio vt ille. §. loquat de puilegio ecclso religiosis non pp pso nam iz pp locu vel ordinem vt sto. do pdicatoz vel minoru sit in hoc puilegiatus: vel monasterio sancti proculi: si aut religiosus aliqz sue progatiua psone haberet hoc priuilegiu secus esset.

Et apostolice. Primo premittit constonis cam. Secundo constonem ponit ibi: de fratru. Et csto duo fac. Primo puidet o locis conciliorz. Scdo de alijs. Itez pma ps statuit de exptis ibi: no exempti. Do. egssima fuit hoc de ere. puisto: ut. j. patebit

f Nõ competit. qz sunt ipi plati inferiores epis.

g Ecclesiarum suaz idem puto si alicui inferiori prelato psonal'r pp ipsi psone progatiua fuerit puilegiu tale ecessum: qd interdu cõtingit: vt. s. de psup. cu in iuuentute vbi pp progatiua psone cõcessum fuit epo ornamentum archiepiscopale.

h Sic tamen. concor. s. e. c. i. in prin.

i Dignitatu. e. di. rones: hoc vult dicere: veniebat abbas vitissim? i hoc puilegiat? ad cõcilu epale habes pulchriora ornamenta et mitraz epo. ita q ipe p ispectione ornatuu videbat eps idem puinciali: ibi enim ornamentis pcellebat alios epos: qd satis erat indecens et scandalizabant epi: puldere ergo equit voluit: ita q scandalu tolleret et priuilegiu aliqd conferret. Et no. q nõ est popositare respuendu: imo rone defendendu: q doctores togati variati et ornati incedant: vt p illa dignitas doctoratus appareat: sed sunt scholastici reprehendendi q sibi vestes doctorib? solu congruentes assumunt.

k Tenetur. forte propter capellas non exemptas: vel propter populum non exemptum.

l Simplicibus. vt non solum non habeant laminas vel gemmas: sed etiam nec aurifrisiaturas.

m Alijs. a prouincialibus et episcopalibus synodis et concilijs: puta cu celebrant in ecclesijs suis vel alienis.

n Premittut. inspiciendus est igitur tenor priuilegiorum et seruandus. j. c. proxi. s. e. porro. Jo. an.

Quanti persone. Ultima pars pot subdiuidi. Quia primo tractat qn priuilegiu sufficit vel dat cam pscribedi. Secuda ibi: si vero. qn neutrum horum occurrit. Do.

Ne aliqui de idultis apostolicis confidetes alios cõfidetes in suo iure molestent: et ordinariorum iurisdictione cõtenant pariter et eludant. Oes indulgentias et priuilegia qbuscunqz singularib? psonis ecclesiasticis uel secularib? cuiuscunqz[a] sint peminentie dignitatis conditionis aut stat? q interdici a quocunqz[b] vel excoicari nõ possint: nec terre vel ecclesie ipsorum ecclesiastico interdicto supponi: sub qcunqz forma verborum concessa[c]. Illis p q regib? et reginis corumqz filijs[d] necnõ religiosis qbuscunqz nõ psonaz tm sed ordinu priuilegiatoz ul' locoz rone[e] i hoc immunitas hmõi cedit duntarat exceptis: de fratru nroz cõsilio ad ordinariorum snias et pcessus edcõ p petuo phibes extendi. Item.

Inferiores plati qbus p puilegiu cõcedit vsus mitre: si sunt exempti in puincialibus et epalibus conciliis vti possunt mitris aurifrisiatis nõ habetib? laminas aut gemmas: et si nõ sunt exempti albis et planis vtentur: in alijs locis vtantur vt indulta permittunt. Jo. an.

Ut apice sedis beignitas: q nonnullis abbatibus aliisqz platis quibus nõ copetit[f] ex propa dignitate: cõcessit in ecclesiaz[g] suarum gloria et honorez: q mitra et aliis pontificalib? vti possint, puidet ne ide scandala oriant: sic tm[h] q ipsi puilegiati suoz puilegioz nõ frustrentur effectu: et ex maioritate ac decore maiori ornatuu maioritas appeat dignitatu[i]. De fratrum nroz consilio psenti decreto statuimus: vt abbates et alii qbus mitre vsus est ab eadez sede cessus exempti qdem in puincialib? cõciliis et epalibus synodis: quibus nõnulli coz interesse tenent[k] mitris tmmodo aurifrisiatis: nõ tm aureas vel argenteas laminas aut gemmas habetibus uti possint. Nõ exempti uero simplicibus[l]: et albis ac planis vtant. In aliis[m] vero locis exemptis et nõ exemptis mitris liceat illis vti, put cõcessa eis ab eadem sede indulta permittunt[n].

B. Onifacius octauus.

In prima pte demostat qd iuris cu qs solo puilegio se dicit exeptu. In scda ibi: si aut: qd iuris cu sup hoc pscriptione allegat: in tertia ibi: q si tales: qd iuris cum allegat vtrunqz. Jo. an.

Quam psone ecclesiastice tã religiose quam seculares plura psumãt: q ipsis infamia[o] pariunt: et aliis inferut lesionem[p] ptextu exeptionis uel libertatis quã asserunt se hre: ordinariorum corectiones et ordinatones subterfugientes: ac coruz foz siue iudiciuz declinantes: nos volentes sup hoc o salubri remedio, puidere statuim?: vt hi q se asserunt p puilegia seu indulgentias apostolice sedis exemptos: a locorum ordinariis reqsiti huiusmodi puilegia vel idulgentias: q bus se dicunt fore munitos ipis ordinariis in loco cõgruo et securo[q] aut aliqbus prudentibus[r] viris oi suspitione carentibus[s] ad hoc p dictos ordinarios oputatis ifra terminum competentem[t] pro facti q litate ipsoz ordinarioz vel olegatoz suoruz arbitrio moderandu[v] iusto ipedimeto cessante ostedere ac ad legenduz itegraliter[x] exhibere: nec nõ de articulis de qbus controuersia fuerit transcriptuz tradere[y] teneant. Si aute ad fundandam intentionez sua sup huiusmodi libertate solumodo[z] pscriptionez canonicaz? durerit opponeda eisde ordinariis[z] vel delegatis abeis uiris prudentibus nõ suspectis de pscriptione hmõi[a] facere debet fide. Quod si tales puilegio et pscriptione asserant se munitos[b]: priuilegiu qde ipsum exhibeat. vt in pmo hmõi constois articulo superius est expressum. Et si priuilegiu exhibitu non ad plenu p se[c] suf scriptionem: de quo in se. §. tractabit.

o Infamiam. s. ti. pri. c. vno puidendum fuit: qz crudeles erant negligendo famam suam. xii. q. i. nolo.

p Lesionem. metas enim priuilegioz suoz seruare debent. s. e. c. i. in prin.

q Securo. ad idem. s. de fi. instru. accepimus. vñ si locus nõ est securus: lz parti appellare. s. vt li. nõ. cõ. accedes. ij. s. de ap. ex parte. i. et. j. de sen. ex. venerabilibus. §. et hoc ipsum. alia littera est secreto.

r Prudentibus. s. de psangui. et affi. c. i.

s Carentibus. iij. q. v. qz suspecti. vnde bonu est q de ipsorum consensu assumant de of. dele. super questionum.

t Competente. s. de dil. c. i. alias posset appellari vt ibi: et cõsideranda sunt circa hoc que habentur. s. de ap. cum sit.

u Moderandum. sic. s. eo. li. de ap. legitima.

x Impedimento. sic. s. eo. li. de elec. q sic. c. cupientes. §. q si. et. c. cõmissa. §. i.

y Integraliter. ne pcedetia vel sequetia arrent articulu de quo pcedit. ff. quemadmodu test. ap. l. ij. §. dicz. et a capite ededa est ro. ff. de edem. l. argetari?. §. i. et. l. i. §. editiones. et. §. edere ñ videt et approbat h opinio Inn. q hoc qd h dr notabat. s. o fi. istru. ptigit i fi. et reprobat opi. bost. q ibi no. priu. s. q puilegiu erat legedu et exhibedu solu in illo casu de quo erat qd: na si totus tenor legeret posset lectio dare litigadi materia sic editio q est p mete ipsi? decreto ptigit. q dz vbis pferri: de vb. si. itelligeta. sz nõ stat huic: sz pme rõni: nec ita ex simplici lectura orit litigadi materia: sic ex trãscripto o plurib? dieb? et noctib? uidetes et plegetes adiuocati: litigia ide sumunt ibi: et lz vtraqz opinio satis heat eq tate: pma tm magis rone et illo textu fulcit: et ideo h approbat.

z Tradere. sed quare reus pbare compellit et edere propria instrumeta contra se: contra id. s. de pba. c. i. C. o edem. l. q accusare: dic q iste priuilegiatus siue agat siue excipiat: habet pbare: ex eo q o iure comuni intentio episcopi e fundata: et qd dicit de edictione: locu habet in priuata vel ppria scriptura: q quis vsurus non est porro i comuni vel ppria scriptura qua quis vsurus est locu nõ habet: quod dic vt no. in predicto. c. i. de proba. et. s. o fide istru. O. ppetuus. ff. de edem. l. i. §. editiones. et in cle. de vsur. ex grã di. in glo. vide qd ibi.

a Solumodo. quia non simul allegant priuilegiu et prescriptionem: de quo in se. §. tractabit.

b Canonicam. xl. annorum: vt. j. sequitur cum titulo: qd dic: vt. s. eo. lib. de prescrip. c. i. Jo. an.

c Ordinarijs. mirũ est quomodo ordinarij cognoscũt in cã sua: contra id. iii. q. iiij. c. i. C. ne qs in sua causa. in rubro et nigro. sol. ordinarius bñ cognoscit o cã ecclesie: lz nõ de ppria: qd dic vt no. ij. q. vij. si qs erga. de cle. male. c. i. et. j. de pe. romana. Item ordinarius dicit suã esse iurisdictione subditus hoc negat: et bene cognoscit: an sua sit iurisdictio. s. de rescrip. si: p lr'is. ff. de iudi. si qs ex aliena. Sed ad oem suspitione vitandã melius videtur id expediri p delegatos: vt sequit. s. de fo. cõpe. si quis pctra. et. ff. de iurisdi. om. iudi. l. pretor.

a Huiusmodi. canonica. s. nec potest subditus obedientiam prescribere cõtra prelatum: qd dic vt. s. de prescript. cum non liceat.

b Munitos. et sic allegans hec duo simul auditur: vt. s. de prescript. audiuis contra. e. ti. veniens. dic vt viri. j. de reg. iu. nullus pluribus.

c Per se. sine prescriptione.

a ¶ Predictis. s. i. ⁊. ij. rñso. b ¶ Annoꝝ. xl. quia minor nõ currit contra ecclesiam. xvi. q. iij. quas actiones. s. de prescrip. de quarta.

c ¶ Violenta. sic possidentes cum pañ debeant penam ergo nõ premium. j. eo. licet. s. eo. li. de preben. cum qui. xvi. q. i. legi.

d ¶ Precario. sic. s. de resti. spol. olim. i. lz. ii. ista sit iusta cã possidẽdi nõ dat tñ titulũ prescribẽdi: ne ille q̃ precario cõcessit ex libertate sua illiberalitatẽ recipet ꝗ̃ naturam contractus. ff. de preca. l. i.

e ¶ Turbent. hoc idem si solus priuilegium allegarent vt probatur in se. §. in prin.

f ¶ Cõi. xvi. q. vij. oẽs basilice.

g ¶ In eosdẽ. no. quãt⁹ fauor priuilegio debet est eteni priuilegiũ ex se fauorabile sz ꝑscriptis odiosa. s. de deci. tua. ⁊. c. ex pte ⁊ dixi de hoc. j. de re. iu. odia.

QPiscoporum. Primo põit q̃druplicẽ phibitõez. Scõo penã adijcit penis antiqs ibi: Qui vo. vo. hodie aggrauata ẽ pena: qõ dic vt ꝺ sepul. in cle. eos ⁊ in cle. ꝺ sen. excõ. ex frequẽtibus. Jo. an.

h ¶ Cõmuniti. de formis videbis. j. eo. ti. si papa.

i ¶ Interdictis. vide cle. ꝺ sen. excõ. c. i.

k ¶ Ordinarijs. sic. s. e. ti. cuz ⁊ plantare.

l ¶ Delegatis. delegati ergo interdicere possunt. ad idẽ. s. de offi. dele. c. i. ⁊. c. sanc. ij.

m ¶ Vel a iure. vt. s. e. li. ꝺ ele. vbi piculũ. §. ciuitas. ⁊. s. ꝺ cẽsi. ꝯꝯ. ⁊. j. de pe. felicis. in fi.

n ¶ Officia. celebrãs ꝑsente excõicato maiori excõicatiõe vl̃ interdicto nõ est irregularis. j. ꝺ sen. ex. is q. vbi de hoc: iterꝺuz tñ lz celebrare ꝑsentib⁹ interꝺcis qõ dic: vt. j. de sen. ex. c. vlti.

o ¶ Sepulturam. vide cle. de sepul. eos qui.

p ¶ A iure statutas. sic diuersa sunt narrata: sic diuerse prouisiones iuris si q̃ celebrãt in ciuitate castris vl̃ villis: nisi quãtũ eis a iure pmittit: cõpescant p ordinarios. s. eo. auctoritate si celebrãt i loco interꝺcõ vltra ꝯ a iure pmittit sciẽter sũt irregulares. j. ꝺ sen. ex. is q. sed si ꝑsentibus excõmunicatis celebrant secus: vt ibi. ⁊. s. dixi.

q ¶ Ingressuz. hoc aduerte. q̃ vt supra dixi: lz qdã ex istis nõ sint irregulares: tñ p ꝺere. istã sũt uicini irregularitati ꝗ hẽde. q̃ si post hmõi interꝺctũ i eccl'ia celebrauerint vt pri⁹ irregularitatẽ incurrũt: vt. j. ꝺ sen. ex. is cui. Scire debes q̃ qdã hãc decre. ⁊ ei⁹ penã dicũt locũ hẽre tãtũ i exẽptis: ⁊ p eis fak: q̃ multo maiori pena sunt digni qb⁹ cũ plurimũ honoris p iussiões ꝓncipũ est delatũ repiunt i crimine. C. de epi. ⁊ cle. ꝑsbyteri. Et ẽ canonizata. v. q. vl. ꝑsbyteri. vñ vicak hoc statutũ circa eos tñ ne priuilegioꝝ ꝑtertu flagitioꝝ crescat auctoritas. C. ꝺ ꝓuil. schola. l. ij. li. xii. sz ꝗriũ credo. s. hãc decre. ⁊ eius penã habere locũ etiã in nõ exemptis: p litteram que supra dicit: quãtũcũqz ⁊c. q. d. decre. ista q̃ vult etiã exemptos vedũ non exemptos hac constitutione ligari. ad idem. s. de preben. c. i. cũ si.

r ¶ Contempserint. sic. s. de imu. eccle. quoniam.

PEr exemptionem. Tria dicit ꝗ decre. satis patẽt. Scõa ibi: vex. Tertia ibi: si aũt: ⁊ emanauit ꝺclaratiue ad ea q̃ no. Innoc. ⁊ host. s. e. cũ capella. ⁊. c. recepim⁹. ⁊ fuit supra de exuaganti ino. q̃ incipiebat ad pperuã. Jo. an.

s ¶ Ipsa ecclesia. cũ altero ꝓm ea q̃ dixi. ꝓm ber. s. e. c. i. ⁊ subintelligit exẽpta: ⁊ bñ pz p hoc. c. q̃ decre. illã. s. e. li. de ꝑbẽ. ꝯuis. i. q̃ eximit ecclesiã cathedralẽ ne sub generali vocabulo ecclesiarum ciuitatis intelligatur exemisse oia etiã minora beneficia de ecclesia: vt ibi dixi.

t ¶ Non autem. subintelligitur exemptus ⁊c.

u ¶ Curã hz. vñ tales ꝑsbyteri habẽt istitui ab epis ⁊ intelligunt cẽ ppetui q̃ nequeũt absq̃ rõnabili cã: ⁊ tũc ab epis amoueri. s. e. li. de capel. mo. c. vno. ⁊ hoc casu ꝓpter hãc curã ⁊ ꝑplum si exẽptũ ꝑlatus exẽptus vadit ad synoduz epalẽ. s. eo. ad apostolice.

r ¶ Parochiani. sicut aliꝺ ẽ cler⁹ aliud ẽ ꝑplus. s. e. ex pte. i. ⁊. j. ꝺ sen. ex. si snia. i. rñ. sz huic. i. rñso vt ꝗdicere. s. ꝺ ꝓbo. sig. cũ cleri. vbi nolo ecclesie cathedralis intelligit solũ capl'm nõ inferiores clerici vel ꝓuersi: sed ibi de iuramẽto loquit: qõ stricte intelligit: nec extẽdit ad ea de qb⁹ ñ fuit cogitatũ. s. ꝺ iureiur. c. pe. iurisdictio añ rita pendet penes epz ⁊ capl'z q̃ nõ penes inferiores clericos intelligat ꝗ̃ iuramẽtũ ibi fm formã iuris cõis adidẽ. s. de iureiur. ad nostrã. iij. s. de ꝓbo. si. super quibusdam.

y ¶ Nõ autẽ ecclesia. bñ ergo dixit. Jo. ⁊ ber. qui no. s. ꝺ testa. registri. in gl. b rñdẽt q̃ si qd legatur canonicis nõ intelligitur legatuz ecclesie. p. l. ff. de re. du. l. ciuibus.

z ¶ Alii clerici. sz nũqd per hec erũt exẽpti ꝓuersi ⁊ oblati nõ clici. ar. q̃ sic. rii. q. i. duo. ꝗriũ credo p hoc. c. q̃ stricte sumit ꝓba priuilegiorũ exẽptiõis vt sonãt: ⁊ q̃ nõ repetit ꝺ ꝓuersis ⁊ oblatis: vt. s. i. respõso. qõ si voluisset intelligi exꝑsisset. s. de deci. ad audientiam ad idem. s. ꝺ elec. q̃ ex eo. Jo. an.

SI papa. Hic est optima ꝺere. i materia interpretandis priuilegiorum. Primo distinguẽs iter ꝓba narratiua ⁊ assertiua: ponit sex formas ꝓbꝝ ꝺ assertiua q̃ late sapiũt exẽptionẽ ⁊ ꝺ vltimis q̃tuor cõez sub dit. Scõa ibi: Et est idẽ ponit als octo ⁊ sic quatuordecim vsq̃z ibi: ñ sic. Et ibi q̃ dit tres formas p q̃s nõ dat exẽptio vsq̃z ibi. Nõlz vbi de formis alijs prestat Jo. an. Et ꝺ hoc no. p ino. ⁊ host. s. e. recepim⁹. ⁊ pbost. s. e. cũ capella. Jo. an.

⁊ ¶ Principalr. puta ipe trat lr'as plat⁹ sup reuocatiõe rei ecclesiastice male alienate: qb⁹ ꝺ̃ ꝓquest⁹ ẽ nobis. t. plat⁹ talis ecclesie nob ĩmediate subiecte q̃ pꝺecessor ei⁹ ⁊c. vñ talia ꝓba solem⁹ vocare narratiua ñ assertiua. vñ. j. seqt talia ꝓba narret: ad hoc bñ ꝓcor. iii. q. vi. hoc qppe. ⁊ qõ ibi no. i. i. glo.

2 ¶ Probata. ꝗ vl̃ qõ no. ber. s. de cẽsi. cũ oli. i. i. glo. vbi dicẽ stat publice scripture i q̃ ꝓtinet ꝺ finib⁹ eiꝰ tuũ: lz illa sit fcã ob aliꝺ: sz illꝺ hẽat locũ i ipa pbatiõe finiũ q̃ fit p ar. s. ꝺ pba. cũ cãm. ⁊ cui ius cõe nõ ẽ ꝗriũ: sz ꝗ ius cõe ẽ ꝗriũ: ⁊ seqrenk hoc casu plene pbatiões: ⁊ ideo secus.

x ¶ Asserat no. q̃ supra dixit narret. ergo ꝗ de assertiuis ibi de narratiuis: hodie plene pbant narratiue literarũ papalium si sunt de suo facto: ⁊ super his fundetur gratia vel ipsius

penas a iure statutas[p] ingressum[q] ecclesie sibi nouerint interdictum donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium eius cuius sententiam cõtempserit[r] satisfecerint cõpetenter. ¶ Item.

¶ Primo ponit q̃ eximit ecclesia quid iporet. Scõo q̃ ipsius canonici. Tertio q̃ clerici. Et ista ordinate declarat in qualibet partiũ: affirmatiue ⁊ negatiue loquendo fm Jo. an. Et istud potest sufficere pro summario.

PEr exemptionem ecclesie cõcessam ipsa ecclesia[a] ⁊ ipsius monachi vel canonici clerici etiam ⁊ conuersi perpetuoqz oblati. non autem[t] ecclesie eiusdem presbyter: qui parochianorum curam[v] habet: quo ad ea que ad curam eandem pertinent: nec ipsi parochiani[x] etiam intelliguntur exempti.

¶ Ceruz si canonici alicuius ecclesie eximantur: ipsi soli canonici: non autem[y] ecclesia vel alii eius clerici[z] sunt exempti. ¶ Si autem clerici cuiusuis ecclesie eximantur: tunc tam canonici quam alii clerici eximuntur: non tamẽ ecclesia nisi aliud in exemptionis priuilegio exprimatur. ¶ Item.

¶ Formas priuilegiorum ponit hec decretalis ⁊ quarum quedam exemptionem conferunt quedam non. Jo. an.

SI papa in aliquo priuilegio: vel scriptura non facta principaliter[c] super donatione vel sententia exemptionis seu etiaz libertatis aliquam ecclesiam ad ius: ⁊ proprietatem romane ecclesie pertinere uel consimilia verba narret Non propter hoc illius ecclesie exemptio est probata[2]: nisi de libertate alter doceatur. ¶ Si autem ecclesie: vel monasterio exemptionis priuilegium concedendo: vel super ipsius exemptione sententiando: cum de ipsius exemptionis negocio ageretur: asserat[x] ipsam ecclesiam fore exemptaz: aut eam iuris Beati Petri existere: siue ad ius ⁊ proprietatem roma. eccle

intentio per cle. de pba. litteris. ⁊ vide qd ibi no. in glo. antepe.

a ¶ Ecclesie. s. de resti. in integ. c. ij. de arbi. cum tempore.

b ¶ Sine medio. s. e. cum olim.

c ¶ Debeat. optime. ꝛcor. s. e. in his. Et no. arguendũ a verbis. s. de deci. ad audientiã. de quo dic: vt no. xxij. q. v. humane. ⁊. s. de v. sig. ꝓpterea ler tñ nõ dz imponi vbis sed rebus. s. e. lib. de ele. cõmissa. ad fi.

d ¶ Et est idẽ. s. q̃ ecclesia debet plene iudicari ex empt. a.

e ¶ Libertate. s. eo. cum olim. ij.

f ¶ Indefinite. qz secus si post determinationez alicuius certe libertatis concesse: vt. j. §. idem.

g ¶ Collocaſ. in locis. n. exemptis hoc nõ pñt epi. xviij. q. ij. luminoso. s. e. lib. de offi. ordi. cum episcopus.

h ¶ Nõ existũt. ſz sũt priuilegiati: vt. j. de vb. si. veniens. i. fñ. recipiendo ergo illos in filios videſ illos recipe i amorez filiale: sicſ subdiacon⁹ ordinatus a papa ñ i exẽptionẽ ſz i bonorez itelligitur ordinat⁹ pnceps tñ eos quos i pñes eligit nõ vult alijs subijci: vt in auc. ꝓstõ q̃ ꝯ vign. col. vj. ⁊ si dominꝰ apõ acta notat fuũ suum filiuz: vꝯ ei libertatez concessisse. C. de lati. lib. toll. l. vna. §. sikiqz mõ. ſz ibi sibi soli fit pnudiciuz hic aũt fieret pnudiciuz ordinario cuius iurisdictioni pon⁹ est fauẽduz. s. e. cuz psone. ri. q. j. puenit. vbi ergo papa exprimit aliquos spãles subiectos: si ẽnt alij subiecti nõ essent spãles subiecti: ⁊ iõ illa ṽba exẽptionem faciũt: vt. s. pri. fñ. sed lz aliqs sit filiꝰ nõ sequit q̃ sit specialis subiectus: qz vniꝰ pãtis filius alteri potestati posset eẽ subiectus: ⁊ ideo aliud ꝯ aliud ibi: filiatio ergo amorez ⁊ pnilegiuz denotat: spãlis subiectio exceptionem.

i ¶ Cẽsum. nõ enim oẽs ecclesie exẽpte soluũt cẽsum nec oẽs q̃ cẽsuz soluũt sũt exẽpte. s. e. ti. recepimus vnde nõ ꝓbat hoc eẽ ⁊c. C. de pba. ad ꝓbationem. s. de of. dele. cũ ꝓcigat.

k ¶ Idez dicim⁹. s. q̃ nõ propter hoc exẽpta censebitur.

l ¶ Nõ possint. de quo dic vt. s. e. ne aliq. Jo.

m ¶ Subiecti. ergo no. q̃ vnũ ⁊ idẽ ṽbũ diuersificaſ fm adiũcta. ff. de ꝯhẽ. emp. l. q̃ sepe. §. neminẽ. ⁊. ff. de v. si. q venenũ. vñ si indefinite dicaſ q̃ ad iudiciũ pcepte libertatis soluat censum exempta dicit. vt. s. §. ⁊ ẽ idez si post certam libertatem: non propterea vltra id itelligiſ exẽpta vt hic: ⁊ est si. s. de dona. pastoralis.

Licet. Sũt quattuor victa per. §. distincta diffinẽtia totidez dubia circa pnilegiũ ⁊ ꝯ celebrãdo tẽpore interdicti. Do. ꝯclarat. no. p ber. Inno. ⁊ host. s. e. qz nõnullis. Jo. an.

n ¶ Existat. p spãle priuilegiũ ⁊ sic facit ad titulum.

o ¶ Exclusis. istud erat q̃ iducebat dubitationẽ p ci⁹ ꝯriuz q̃si a ꝯrio non excõicatos nec interdictos: ⁊ aliũde veniẽtes admittere poterãt ⁊ ar. a ꝯrio fortissimũ ẽ. s. de his q̃ fi. a pla cũ aptica. in fi. ſz hoc est vez: nisi illi super hoc sint pnilegiati: vt pz. qz ex quo locꝰ interdictꝰ ẽ: vꝯ oib⁹ interdcñ ibi audire diuina: nisi sup hoc sint pnilegiati. nec pnilegiũ vniꝰ alteri penitꝰ pdest: ad hoc. s. e. sane. ⁊ pterea añ hãc decre. I dubio erat tuti⁹ hoc tenere pp periculũ aiarꝫ ⁊ iõ aplectẽdũ erat de homi. ad audiẽtiã. de spõ. iuuenis ſz oppono q̃ ꝯ decre. est supflua: cũ hodie sine pnilegio cõpetat tpe interdicti talr celebrare de iure cõi: vt. j. de sen. ex. c. vl. põt dici qd iuris in ꝯcessione p pnilegiũ dcñ ẽ: idem in ꝯcessiõe p ius cõe: vt ibi: ⁊ iõ forte generalit dixit. s. ꝯcessuz: non vicẽs q̃lit: vl dic q̃ ẽt p pnilegiuz posset hꝯe locũ casus nr: ⁊ sub audi tus pme glosselle. pone. n. q̃ p. a pa interdicendo locũ vetuisset celebrari. etiã fm formam illi⁹ ꝯ cre. sepe. n. pp rebelliones delin quẽtium aggrauanſ pene: ⁊ postea concessisset aliqꝰ celebrare ibi fm formã illi⁹ decre. hẽm⁹ ergo hũc casuz dubitabilẽ ad litterã ꝯ istã decre. vidi olim fuari in ciuitate bon. tpe general. interdicti qz religiosi sic pnilegiati admittebãt forẽses ad diuina.

p ¶ Priuilegiati. vt sic accipiẽtes signũ crucis p subsidio terre sancte in hoc essent pnilegiati: vel quiuis alij.

q ¶ Persone. puta epõ regi comiti vel baroni.

r ¶ Premisso. s. ianuis clausis ⁊c.

s ¶ Domestici. intelligo nõ ob hanc cãm in fraudez sumpti vt. j. de ver. sig. c. vl.

t ¶ Admittũtur. ꝯcor. lcr. ff. de pca. l. cũ pcariũ. ij. vbi si qs pcario rogauit vt i fũdo morari liceat ⁊ de suis quoqz ꝯcessuz vꝯ ad idẽ. ff. de vsu. ⁊ ha. l. ij. §. j. ⁊ l. se. ⁊. ff. de ver. ob. l. si stipulat⁹ fuero. illud aut illõ. ad idẽ. C. de aduo. diuer. iu. l. restituẽde. vbi dicit ꝯcessum pmanꝰ: intelligi ꝯcessum ⁊ his qui sub eis sunt: ad idem. ff. de condi. et demon. l. municipibus.

v ¶ Nõ debent. ⁊ ẽ rõ diuersitatis: qz i pmo casu ais pnilegiuz cẽ posset iutile q̃ cẽ nõ dz. s. e. in his. ſz i hoc ꝯo casu ꝯuẽt⁹ põt sine familiarib⁹ p se celebraſ diuina: ⁊ iõ pnilegiũ ẽ restrigendũ. s. e. vt pnilegia. vsus fi. qd dices si i cõuentu ñ sint nisi tres ⁊ duo sint infirmi: nunqd tertiꝰ posset celebraſ cũ familiari. no. host. i pdicta decre. q̃ nõnull. q̃ sic: ne inutile sit pnilegiũ ad instar eius qd dicitur de singulari psona. s. §. pr.

x ¶ Cã. ad idẽ. s. e. q̃ nõnull. in fi. iterdũ lz tales admittanſ ad auditionem diuinorũ tñ pbibẽtur appropinq̃re altari. j. de senten. ex. c. vl. §. pe.

Quoniam. ¶ Primo premittit cõstõnis cãm. Secũdo cõcedit epis pnilegium altaris. viatici. Do.

y ¶ Absentare. ⁊ si hoc faciunt pp vtilitatẽ ecclesie cẽsenſ eẽ pẽsentes. s. de clerl. nõ resi. ex pte. pegrinari tamẽ ad loca remota nõ dz eps sine licẽtia pape. de conse. di. v. nõ opz. ij. s. de uo. ⁊ vo. redẽ. magne.

z ¶ Cõmode. ⁊ sic dicũſ tũc nõ posse. xxij. q. ij. faciat. ff. de v. si. l. nepos. pculo.

a ¶ Nõ decet. ispiciẽdũ ergo ẽ in ꝯcessiõe pnilegij qd deceat. ad idẽ. s. e. li. ꝯ elec. cũ nõ deceat. cũ suis cõcor. ¶ Indulgem⁹. ista ẽ igiſ iuris idulgẽtia q̃ hñt epi aliã hẽs. s. e. q̃ nõnull. aliã. s. de pe. ⁊ re. c. vl. aliã. s. e. li. ꝯ of. dele. c. ij. aliaz de sen. ex. qz piculosuz. aliã. s. ꝯ iura. calũ. c. fi. adde aliã p cle. de cele. mis. signũ cãdẽ idulgẽtiã habẽt pdicatores miores: vt. s. e. in his. ⁊ ista idulgentia pñt vti epi absqz diocesanorũ vl pochialiũ psbyterorũ lñia: absqz tñ pochial pnudicio vt ibi dr. cũ isto aũt altari viatico poterit eps ponere vadẽs ad curiaz ꝯ mãe ãte cãpanã dici dicere vl facere dici missaz ⁊ pgere vias suas: ⁊ sic nõ ipedieſ i dicta qõ fieret si haberet necesse expectaſ diẽ ⁊ horã solitã ⁊ opportunitatẽ. ecclesie.

x ¶ Transgressione. lz enim possint celebrare in loco interdicto. non tamen alta

xerim⁹ designandos: p hoc tñ alijs exẽptionũ si reperiãtur: seu aliaruz libertatũ modis vel eorũ affectib⁹ nolum⁹ aliq̃ten⁹ ꝯrogari. I Dez.

¶ Priuilegiati vt tpe iterdicti celebrare possint diuina clausis ecclesijs alios ẽt extraneos admittere ñ possunt: ⁊ si fuerit singularis psõa sup hoc priuilegiata familiares suos admitti: secꝰ in familia ꝯuentus taliter priuilegiati hoc priuilegio ñ gaudet ille cuiꝰ culpa ponitur interdictum. h. d. Do.

Licet vobis cõcessum existat vt iterdicti tpe ianuis clausis excõicatis ⁊ iterdictis exclusis voce submissa diuina celebrare possitis ad ea tñ aliquos ẽt si aliũde venerint: nisi sup hoc priuilegiati existant: recipere nulla rõne debetis.

¶ Cũ cõcediſ singulari psone vt mõ pmisso tpe iterdicti celebrare valeat vel audire diuina: eiꝰ familiares domestici ad audiendum cũ ea ⁊ celebrandũ sibi diuinũ officiũ licite admittũt. ¶ Nõ sic aũt in familiaribus alicui⁹ cõuẽt⁹ seu collegij cẽsendũ: illi enim nisi priuilegiati fuerint admitti nõ dñt. ¶ Hmõi quoqz ꝯcessiõe gaudere nõ põtis cuius cã seu culpa dolo vl fraude fuit snia interdicti plata: seu q̃ ad petrandũ delictũ: cuius occasione lata extitit: prebuit consilium auxilium vel fauorem. I Dem.

¶ Episcopi cum altari viatico celebrare possunt: ⁊ sibi faceſ celebrari ita tamen q̃ non violent interdictum. h. d. Jo. an.

Quoniam episcopi eorũq̃z superiores se habẽt diuersis ex causis a suis ecclesijs ⁊ diocesibus absentare frequẽter: nec semp pñt cõmode ad ecclesias accedẽ p missa celebrãda vel audienda in ipsis sine qua eos trãsire nõ decet absqz cã rõnabili vllã diẽ: pñti cõstitutõe dulgemus eisdẽ: vt altare possint hẽre viaticũ ⁊ in eo celebrare ac facere celebrari vbicũqz absqz interdicti trãsgressiõe illis pmittiſ cele-

z ¶ Cõmode. ⁊ sic dicũſ tũc nõ posse. xxij. q. ij. faciat. ff. de v. si. l. nepos. pculo.

a ¶ Nõ decet. ispiciẽdũ ergo ẽ in ꝯcessiõe pnilegij qd deceat. ad idẽ. s. e. li. ꝯ elec. cũ nõ deceat. cũ suis cõcor. ¶ Indulgem⁹. ista ẽ igiſ iuris idulgẽtia q̃ hñt epi aliã hẽs. s. e. q̃ nõnull. aliã. s. de pe. ⁊ re. c. vl. aliã. s. e. li. ꝯ of. dele. c. ij. aliaz de sen. ex. qz piculosuz. aliã. s. ꝯ iura. calũ. c. fi. adde aliã p cle. de cele. mis. signũ cãdẽ idulgẽtiã habẽt pdicatores miores: vt. s. e. in his. ⁊ ista idulgentia pñt vti epi absqz diocesanorũ vl pochialiũ psbyterorũ lñia: absqz tñ pochial pnudicio vt ibi dr. cũ isto aũt altari viatico poterit eps ponere vadẽs ad curiaz ꝯ mãe ãte cãpanã dici dicere vl facere dici missaz ⁊ pgere vias suas: ⁊ sic nõ ipedieſ i dicta qõ fieret si haberet necesse expectaſ diẽ ⁊ horã solitã ⁊ opportunitatẽ. ecclesie.

E voce ꝛ admissis interdictis: ꝛ iterdictū violādo. ꝫ. eo. ꝙ nōnullis.
T si. Prīo ponit ꝓhibitiōis cām. Scdo ibi: vt tñ. ꝓhibitionē. Tertio ibi: illi āt cū moderati tpis adiūctōe īfligit penā. Do. Et sic ꝯstrue ꝛ si. i. ꝙuis pignoratiōes sint iure ciuili ꝓhibite tāquā graues legib⁹ ꝛ ꝯtre natura li eqtati: q̄s vulgaris elocutio noīat repsalias qb⁹ ali⁹ ꝓ alio ꝑgrauaꝶ vt tñ ꝛc̄.

a ℂ Elocutio. itelligas quorundā locoꝝ. ꝛ no. ꝯsiderandū q̄liter vulg⁹ loq̄tur. ff. de fun. in. ꝛ istru. le. l. cū delaniōis. §. asinā. ꝫ. e. li. de re. eccle. non alie. hoc consultissimo. ꝛ. ꝫ. de spō. ex litteris. i.

b ℂ Pregrauaꝶ. qᵭ eē ñ dꝫ. ꝫ. de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄siuit C. de inof. te. si qs suo. ī. de re. iu. ñ dꝫ. cū suis cōcor. nō ob. ꝙ hr̄s bonoꝝ possessor cōueniꝶ ꝓ defūcto: qꝛ eadē psona cēsetur. idē ī successore ad ꝑdecessorē. ꝫ. de sol. c. i. C. si cer. peta. l. i. nec ob. ᵭ fideiussore q rōe sue obligatiōis ꝯueniꝶ: tñ ꝯueniꝶ ꝼm to tenore illi⁹ auc̄. C. de fideius. auc̄. presente. ꝛ qᵭ no. ꝫ. de fideius. c. ij. ī. i. gl. ſꝫ q̄rebat h gar. an cōdēnato debitore intelligaꝶ ꝯdēnat⁹ fideiussor. so. aut est fideiussor ꝯct⁹ aut iudicij. In ꝯctu ꝯdēnato debitore ñ itelligiꝶ ꝯdēnatus fideiussor ꝯct⁹: ſꝫ agēdū erit cū eo actione ex stipulatu ff. de fideius. grece. §. si cū fideiussoꝶ. ibi. n. dꝶ ꝙ agaꝶ cū vtrisqꝫ. si. n. cōdēnato debitore ꝯdēnareꝶ ꝛ fideiussor: ad qd adereꝶ cū fideiussore: si ꝟo fideiussor q īteruenit in iudicio si tñ ꝓmisit reū in iudicio sisti. ꝯdēnato reo absoluiꝶ fideiussor: qꝛ iaꝫ adimpleuit qᵭ ꝓmisit: videlꝫ qꝛ fec̄ reuꝫ iudicio stare. ff. ᵭ fideius. grece §. i. si auteꝫ iudicatū solui ꝓmisit: ꝯdēnato reo cōdēnaꝶ ꝛ fideiussor ꝑ ꝯsequēs. ff. iud. sol. l. i. ꝛ ē idē dicēdū si toti⁹ cāe fideiussor ē accept⁹: vt ī ꝑdicto. §. ff. de fideius. grece. §. i. ad fi. §. Itē q̄rebat ipe guil. qᵭ si cleric⁹ ꝑncipalis debitor cui⁹ occasiōe repsalie sunt ꝯcesse capt⁹ ē: an hēat h decre. locū: dicunt qdā penaꝫ isti⁹ ᵭcre. locū ñ hr̄e: tñ qꝛ h idē grauaꝶ ꝑ seipso: tuꝫ qꝛ ꝯstō penalis ē restringēda: ad hoc. ꝫ. eo. li. de elec. statutum.

c ℂ Legib⁹. C. ne vx. pro ma. ꝑ to. ne fil. pro pa. ꝑ totū. ꝛ. C. vt nullus ex vica. ꝑ alie. vica. demo. l. i. est eniꝫ sancti⁹ nocētē īpunituꝫ relinq̄re q̄ī nocētē ꝯdēnare. ff. de pe. absentē. hñ est tñ interdū repire ꝙ lege ꝓmittēte puniꝶ aliq̄s sine culpa. sed non sine cā: qᵭ dic: vt. ī. de reg. iur. sine culpa.

d ℂ Naturali. ꝯcor. igiꝶ h eqtas naturalꝛ rigori q̄ ē ꝙ alter alterius odio ñ grauetꝶ ꝛ ꝙ qs nō locupleteꝶ cū alteri⁹ iactura. ī. ᵭ re. iur. ñ dꝫ. ꝛ. c. locupletari. ꝛ qᵭ qs alteri ñ faciat ꝛc̄. i. di. ī ꝑn. ꝫ. de ma. ꝛ obe. dilecti. iterdū tñ discrepāt. ꝫ. e. li. ᵭ re. ꝑ. c. vno. cū suis ꝯcor.

e ℂ Ecclesiasticis. clericis tēplarijs hospitalarijs ꝯuersis ꝛ deo deuotis. xij. q. i. duo. ꝫ. de sen. ex. pochian⁹. ꝫ. e. lib. de elec. sciant.

f ℂ Spāli⁹ ībibenꝶ. tolle qᵭ ē. ī. ꝑsenti. decre. districti⁹ ībibem⁹. ꝛ redeas. ꝫ. eas cōcedi ꝛc̄. solet. n. plus timeri qᵭ spālꝛ ꝛc̄. xxiij. di. q̄ꝙ. ꝛ. ꝫ. de here. si aduersus.

g ℂ Cōcedi. pro credito clerici vni⁹ dioc. ꝯ clericos alteri⁹ dio. ī q̄ sit debitor ꝯstitut⁹ seu ꝑ credito alicui⁹ laici vni⁹ dio. ꝯ laicos ꝛ clericos alteri⁹ dio. ꝙ grauius esset. dicunt tñ doctores ꝙ. c. illud. xxiij. q. ij. dn̄s nō eē correctū: tūc. s. qñ dn̄s vel ciuitas reqsiti nō vult iusticiā facere: ita tñ ꝙ ad clericos nō extendanꝶ.

h ℂ Abusum. qꝛ cōtra libertatē ecclesiasticaꝫ. ꝫ. de iureiur. c. i.

i ℂ Extendi. facit differētiā īter cōcedi ꝛ extendi: qꝛ ciuitas vel supior dicitur cōcedere: ille cui ꝯceduntꝶ diciꝶ extendere: puta qꝛ ciuitas bonoñ. dedit repsalias cuidā suo ꝯtra florentinos quas ille extendit contra clericos.

k ℂ Districtius. i. vel ꝓpꝛie q̄. s. ꝑ ciuilem constitutioneꝫ inhibitum esset.

l ℂ Presumptionē. i. concessionem vel extensionem represaliarum.

m ℂ Mensem. quot dies hr̄e debeat mēsis: duxi. ꝫ. e. li. de elec. q̄ sit. qd si infra mensēꝫ istū ꝓcessuꝫ fuit ad actū: qꝛ fuit psona ecclesiastica ꝓ alia pignorata: nūq̄d hēbit locū h pena ifra mēsem: dic ꝼm gar. ꝙ ī statū ꝑstinū reuocādū erit ifra mēsem. ī. de sen. ex. qcūqꝫ. vel ꝼm guil. reuocatio reītegra fieri dꝫ anteq̄ ꝓcedaꝶ ad actū. alias locum hꝫ pena. ar. ff. mā. si mādasset. ff. ad mace. si tñ. ꝛ. l. filius. ꝫ.

brare vel audiri diuina.

Rubrica De iniurijs ꝛ damno dato.

G Reg. ix. i gene. ꝯcilio lugduñ.

ℂ Represalie ꝯtra psōas ecclesiasticas ꝯcedi: vel ꝯcesse nō debēt extendi: ꝯtrafacientes nisi reuocēt infra mēsem singulares sūt excōicati vniuersitates interdicte Joā. and.

Et si pignoratiōes quas vulgaris elocutio[a] represalias noīat: ī qb⁹ alius pro alio ꝑgrauaꝶ[b]: tāq̄ꝫ graues legibus[c] ꝛ eqtati naturali[d] contrarie ciuili sint cōstitutione ꝓhibite. Ut tñ earū prohibitio ī psonis ecclesiasticis[e] tanto āpli⁹ timeaꝶ: q̄ꝫto ī illis spāli⁹[f] inhibenꝶ: eas cōcedi[g] cōtra psonas ꝑdictas seu bona ipsorū: aut q̄ꝫtūcūqꝫ generalꝛ ꝑtextu cuiuslibet consuetudis quā poti⁹ reputamus abusum[h] forte cōcessas ad illas extēdi[i] ꝑsenti ᵭcreto districti⁹[k] ībibem⁹. Illi āt q cōtrafecerint aduersus personas easdē pignorātes seu repsalias cōcedēdo vel extendendo ad eas nisi ꝑsumptionē[l] hmōi reuocauerint a cōcessiōis uel extēsiōis tpe ifra mēseꝫ[m] si psone singulares fuerit sniaꝫ excōicatōis icurrāt: si vero vniuersitas: ecclesiastico subiaceat iterdcō

Rubrica De penis.

Innocētius. iiij.

ℂ De veteri iure poterit archiepiscop⁹ cū ī ꝓuicia sua iurisditionem suā exeqꝶ punire notorios iuriantes sibi nūcijs ꝛ familie sue si per id sua iurisditio ipediꝶ: als ñ nisi ꝯsuetudo āpli⁹ tribuat: ſꝫ hodie tales iniurias tūc ꝑñit etiam si iurisditionē non impediant. h. d.

Romana ecclesia ꝛ infra. ſꝫ[n] aūt remeñ. archiepō suā ꝓuinciam visitanti[o] eos qui tunc sibi vel sue familie aut alijs[p] quos propter hoc ꝑ eādē ꝓuiciā dirigit ꝛ ēt qñ cōciliū ꝯuocat eos q nūcijs suis quos pro illo[q] ul' alias ꝑ ꝓuiciā ipa sua debita[r] iurisditiōe vtēdo transmittit iuriari ꝑsumūt: si hac occasione sua in his ipediaꝶ iurisditio: pro iniuria hmōi dūmō existat notoria, ꝓpꝛia auctoritate punire[s]: nisi āplius eis de remēsis eccl'ie ꝯsuetudie ꝯpetere dignoscaꝶ. Sibi ēt ꝛ metropolitanis alijs[t] ī suis ꝓuincijs dū sic ī illis iurisditionem exercent: puniendi manifestas ꝛ[v] notorias offensas tūc eisdeꝫ illatas vl' suis ēt si exīde[x] ipediri iurisditionem hmōi nō cōtingat: libera sit de nr̄a speciali concessione facultas.

Bonifacius. viii. bitereñ. epō.

ℂ Docet hec decre. qb⁹ assistentibus fieri debeat degradatio: qbus vestibus ornamentis libris ꝛ istris in degradatione fiat hec expoliatio: ꝛ quibus verbis vtatur ipse degradans. h. d. Jo. an.

Degradatio q̄liter fieri debeat a nobis tua fraternitas req̄siuit sup quo tibi taliter respondemus ꝙ verbalis ᵭgradatio seu depositio ab ordinibus vel gradib⁹ ecclesiasticis est a ꝓpꝛio epō sibi assistente ī ᵭgradatione clericorū in sacris ꝯstitutoꝝ ordib⁹ certo epōruꝫ numero diffinito cāonib⁹[y] faciēda q̄ꝫq̄ꝫ ꝓꝑi epi snia sine alioꝝ epōrū ꝑñtia[z] sufficiat ī degradatione eoꝝ qui dūtaxat miores ordies recepe rūt. ℂ Actualis vero siue solēnis celestis militie militis. i. clerici[ꝛ] degradatio: cum ad eam fuerit procedēdū: fiet vt exauctorizatio ei⁹: q

de rescrip. ex pte decani. ſꝫ si añ istā ꝯstōnē ꝯcesse erāt vel extense repsalie ꝯ clericos nō hꝫ locū pena: qꝛ ꝯstō futura respicit. ꝫ. de ꝯsti. c. vlti. non tamen amplius vtetur illis nec eas extendet: alias hui⁹ ꝯstōnis pena locum habebit que est late snie: vt patet ex verbo subiaceat.

Romana. Primo cum duplici modificatione declarat ius vetus ꝛ executioneꝫ subdit. Secūdo ibi: sibi etiam illud ꝓrogat: ꝼam moderationeꝫ tollens ꝛ forsan tertiā rēperans. Et dicebat hosti. ꝙ h erat vnuꝫ mirādū ꝙ ꝑmū decretū statiꝫ corrigiꝶ ꝑ scōm do.

n ℂ Liceat. i. licitum est.

o ℂ Uisitanti. qᵭ singulis ānis faceꝶ pōt ꝼuata forma decre. ꝫ. e. li. de cēsi. romana. etiaꝫ si epi non sint negligentes. e. ti. c. vlti. ꝛ tolle h qᵭ ē ifra ꝑ pꝛia auctoritate punire eos qui tunc ꝛc̄.

p ℂ Alijs. qbuscūqꝫ etiā si de familia sua nō sint.

q ℂ Illo. transmittit. qᵭ est infra.

r ℂ Debita. qᵭ dic: vt no. ix. q. iij. c. ij. ꝫ. de of. ordi. pastoralis.

s ℂ Punire. ꝛ sic est iudex ī ca sua: ad idē. xxiij. q. iiij. guilisarius: sed ꝯ: nemo sibi vel suis ius dicere dꝫ. C. ne qs in sua cā l. vna. xxiij. q. iiij. inter q̄relas: ꝛ. q. v. de occidendis. ꝛ. iiij. q. iiij. c. i. de hoc. vide. ij. q. vij. si qs ergo. ꝫ. de cleri. maledi. c. i. Dixit h ber. ꝙ si iniuria illata plato ipꝫ tñ ꝯtingit: nō pōt aliqueꝫ ꝑ iniuria illa punire: si ꝟo tangit ecclesiā vel publicā vtilitatē pōt iniuriantes punire: imo nec taleꝫ iniuriam remittere possꝫ xxiij. dist. salonitane. ad istar filijfamilias q pōt remittere iniuriaꝫ sibi factā īq̄ntū ipm tāgit: ſꝫ ñ īq̄ntum pꝛem. ff. de iniur. l. i. §. vsqꝫ adeo. iniuriā igiꝶ sibi vl' suis illatā ꝑ quā ei⁹ iurisditio ipeditur. poterit punire archiepūs si notoria fuerit: alias nō de veteri iure: nisi cōsuetudo āplius tribueret: puta ꝙ ēt nō notorias ꝛ eas q iurisditionē ñ īpedirēt pūire possent: ꝯsuetudo. n. iurisditionē tribuit. ꝫ. de fo. cō. cū ꝯtigat. ſꝫ mō īno. iurisditionē ipsoꝝ ꝓrogādo huius decr. bñficio ꝯcedit ꝙ tales īiurias ēt si iurisditionē ñ īpediant punire possint.

t ℂ Alijs. ad idē. ꝫ. e. li. de of. or. c. i in fi.

v ℂ Et. ꝑ. i. vl' ꝼm aliosꝑ pꝛie. vt. s. etiā manifestos ꝑ publicā famā. extra de accu. q̄liter. ij. punire possint.

x ℂ Exinde. i. ex iniurijs supꝛadictis.

Degradatio Duo facit ꝑncipalꝛ. In ꝑma ꝯsultat. In scōa rñso ibi: sup quo. Et h duo facit. ꝑmo tractat ᵭ ꝟbali. Secūdo de actuali ibi: Actualꝛ. Iteꝝ scōa duo fac̄. Primo dās siūe pōit formā subtractiōis īsigniū. Scōo formā ꝟboꝝ ibi. Poterit aūt: ꝛ ᵭterminaꝶ no. in spe. ᵭ accu. §. ꝼo loco ꝟ. ꝛ no. ꝛ ꝟ. se. ꝛ. §. q̄rto loco ꝑ totū. §. ꝛ ꝑ fran. ꝟcl. ꝫ. e. li. ᵭ re iudi. ad apꝛice sumpta occasione ᵭ depositione ipatoris de qua ibi: Jo. an. Nñ sciebamus q̄liter cleric⁹ degradat⁹ tradēdus erat curie seculari. ꝫ. de ꝟb. si. nouim⁹. ſꝫ pri⁹ erat sciēdū q̄liter deberet degradari.

y ℂ Canonib⁹. xv. q. vii. felix. ꝛ. §. si aūt. ꝛ. c. se. adiūget. n. sibi epūs in cā ꝑsbyteri sex epōs. in cā diaconi tres vt ibi: ꝛ dicamus. ꝙ codeꝫ iure censebiꝶ subdiacon⁹. ꝫ. de ser. non ordinā. miramur. ꝛ hec vera ꝑterquā ī casu. ꝫ. e. libro. ᵭ here. c. i. ꝛ sic verū est dicere: ꝙ spiritualia facili⁹ cōstruantur. q̄ destruanꝶ: qꝛ solus epūs dat ordinē. quē solus tollere nō pōt. xv. q. vij. episcopus solus. ꝫ. de trāsla. inter corporalia.

z ℂ Pñtia. reqriꝶ tamē pñtia capli. sui. ꝫ. de accu. qualiter. ij. ᵭ excel. prela. c. i. xv. q. vij. epūs nullus: nisi de ꝯsue. sine episcopis hoc facere possꝫ. ꝫ. eo. li. de ꝯsue. c. iij.

ꝛ ℂ Et clerici. ꝫ. de clerico egro. c. i. Jo. an.

a Insignia.ff.de his q no.ĩfa.l.ij.§.ignomĩe cã.ꝛ talis ẽ infamis vt ibi ad idẽ.ff.de re mili.l.iij.§.pena ꝛ ẽ.auc.vt cleric' apõ p.epos.§.vl.col.ix.
b Spectãs.sup quo vide.xxiij.di.eps.cũ.c.seq.
c In codẽ.ita faciũt mõachi apostate:faciũt.n.se ĩ totũ tõdere ne appeãt vestigia monachatus. d Priuilegio clericali.approbata ẽ igit opi. alãi.ꝛ bar.brix.ꝛ repro- bata opi.hu. Jo.ꝛ ber. qui dixerunt ꝙ pcutiens degradatũ icidit in cano nez pp caracterẽ quez ille retinet ꝛ ĩ memoriã ẽt p- stine dignitatis.ff.de de- cu.l.vlt.de ↄsc.disti.iiij. oñdit.no.aũt hoc.l.dis. accedens.ꝛ.liiij.di.c. ij. lxxxj.di.clerici.s.de hẽ.ad abolendam.§.i.s.de sen. ex.ↄtingit.q opinio abuc forte ẽ vã ĩ ꝺbalr depost to de quo loqtur pncipiũ ꝛ in actualr ꝺgradato hz locũ iste finis: sicut ꝛ ĩ ip sorum restõne ẽ distictio ter eos vt no.ij.q.vj.§. .ij.facit ẽt hlra pro opi. bar.brix.no.ix.q.i.ĩ sum ma.ꝛ ↄ opi.Jo.ibi posi tã ꝛ ↄ opi.lau.ala.tan.ꝛ ber.no.s.de cleri.ex.mi. .c.ii.q dixerũt degrada- tũ cõficere verũ sacramẽ- tum eucha.

Quanuis.

Quo facit premittit cãm inuentionis carceris quã po ãpliat ibi nos au tem.Uel pmittit quid de ciuili iure cuius contrari um summittit de iure ca- nonico.Domi.

e Noscat.C.ꝺ custo.re orũ.l.i.ꝛ vlti.vbi dr de his quos carcer tz inclu- sos apta diffinitiõe sanci mus:vt aut cõuictos ve- lor pena subducat.aut li- berãdos custodia diutur na nõ cõmaceret:ad idez ff.de pe.l.aut dãna.§.so lent.

f Tibi.cui loqtur nõ appet:vñ itelligat nõ so lũ ĩ epo.sz ẽt in quocũqz qui iurisditioni pest ꝛ de- licta punire põt:ad idem .j.de sen.ex.si clericos:ꝛ qd ibi dixi.

g In ppetuũ.si hoc ex pmat an ĩ ppetuũ an ad tps stabit expsso.si sim- pliciter dãnetur ppetuo ĩ telligitur non tpalr dãna t⁹.C.de pe.l.su⁹.ꝺ quo dic.vt.l.di.c.i.s.de osti. ex litteris.ff.de postu.l. puto.§.i.

h Expẽdire.si.ẽ carce- re quo ad custodiam non dz fieri mixtio seruum vt C.de custo.re.l.iij.sic di co ꝙ ĩ carcere quo ad pe- nam non fiet mixtio.et est sisẽ qd dicim⁹ ꝺ mõaste- rijs ꝙ ñ dñt eẽ duplicia. xviij.q.ij.diffinimus.pi culosa ẽ.n.talis cõmixtio.s.e.li.de statu regu.c.vno. i Peragẽ dã.hoc idez pbat.s.de here.c.pe.in fi.s.de vb.sig.nouim⁹.ĩ fi.

Uiciiqz. Primo ponit regulã cũ sua exceptione ibi:nisi.Do.

i Posteris.pone exẽpluz.e.ti.in quibusdam.

k Masculinam.ꝛ merito:qꝛ imunitas alicui ꝛ eius posteris ↄcessa ñ cõ prebẽdit femias.ff.ꝺ mu.ꝛ ho.l.vocatio.ff.de iure ĩmu.l.i.§.pterea ex quo qs de nuptijs nat⁹ ẽ pſez seq dz ꝛ nõ mrez.ff.ꝺ sta.ho.l.cũ legitĩe.qd

militie deseruit armate:cui milita- ria detrahunt isignia[a] sicqz a mili- tia remotus castris reijcit:puat⁹ cõ sortio ꝛ puilegio militari. Cle- ricus igit ꝺgradandus vestibus sa cris idut⁹ ĩ manib⁹ hñs libꝛuz uas vel aliõ istrm seu oꝛnamẽta ad or- dinẽ suũ spectãs[b]:ac si deberet ĩ of- ficio suo solenniter mistrat: ad epi pñtiã adducat:cui eps publice sin- gula siue sint vestes calix liber seu q̃ uis alia q̃ illi iuxta morẽ oꝛdinãdo ruz clericorũ ĩ sua oꝛdiatiõe ab epo fuerint tradita seu collata singula- riter auferat:ab illo vestimento seu oꝛnamẽto ꝙ datũ vel traditũ fue- rat vltio icohando ꝛ descẽdendo gradatĩ:ꝺgradatiõem ↄtinet vsqz ad pmã vestẽ qd dat icollatione tõ sure:sicqz radat caput illius seu tõ deat ne tõsure seu clicat⁹ uestigiũ re mãeat ĩ codẽ[c]. Poterit ãt eps ĩ ꝺgradatõe hoĩs vti vbis aliqb⁹ ad terrorez illius oppositis: q̃ ĩ colla- tiõe oꝛdinum sunt plata: dicendo presbytero hec vel similia verba in remotione planete. Auferim⁹ tibi vestem sacerdotalem ꝛ te honore sacerdotali priuam⁹:sicqz in remo tione reliquoꝝ insigniuz similibus verbis vtẽs in ablatiõe vltimi qd ĩ collatione oꝛdinuz fuit primũ infra scripto vel alio simili mõ pnunciet siue dicat:auctoritate dei omnipo tentis patris filij ꝛ spiritus sancti ac nostra:tibi auferim⁹ habitum cleri calem ꝛ deponimus ꝺgradamus spoliam⁹ ꝛ exuim⁹ te oĩ oꝛdie bñfi- cio ꝛ puilegio[d] clericali. Dẽ.

Quãuis iuẽtio carceris fuit ad custodiã:tñ potest qs puniri pena carceris ppetuo ꝛ ad tps. Joã.an.

Quãuis ad reoꝝ custodiã nõ ad penã carcer spãlr deputa t⁹ esse noscat[e]. Nos tñ nõ ipro- bam⁹ si subiectos tibi[f] clericos con- fessos de crib⁹ seu conuictos eorũ excessibus ꝛ psonis ceterisqz circun stantijs puida deliberatione pensa tis ĩ ppetuũ[g] uel ad tps put videris expedire[h] carceri mancipes ad pe- nitentiã peragendam[i]. Dem.

Pena alicui iposita ꝛ eius po- steris ñ extẽdit ad posteros linee feminee nisi aliud in iure vel snia sit expressum.h.d.zen.

Ubicunqz alicui ꝛ ei⁹ filiis seu posteris[l] vsqz in certam generatio nem pena imponitur ab homie vł a iure:pena ipsa eos tantũ afficit q p masculinam[k] non feminam line- am descendere dignoscunt. Ni si aliud in iure[l] vel sententia[m] sit ex- pressum.

Idem.

Primo punit insequentes per cutientes aut capientes cardinales ꝛ eius criminis socios. Scdo eorũ filios ꝛ nepotes. Tertio ipsis inse- ctatoꝛib⁹ penã addit. Quarto quã satisfactionem cũ absoluent facere debeant ꝛ qd per absolutionem cõ sequant. Quinto de nudis consi- liaris vel simpliciter fauẽtib⁹ huic crimini. Sexto ad collaterales per mittit penas extendi. Septimo po nit de insequentibus clericos vel re ligiosos familiares pape vel cardi naliũ. Octauo ponit ꝺ occidẽtibus cardiales. Nonõ dicit ptãtes secu lares nihilomin⁹ penis legalib⁹ cõ- tra tales vti debere: ꝛ hãc ↄstõnez ẽt facere obsuari ꝛ cõtra facientib⁹ penã imponit. Jo.an.

Felicis recoꝛdationis bono- rij pape tertij pde.nri vestigi is iherentes[n] qbusdam additis ꝛ ꝺ tractis[o] ꝺ cõi fratꝝ nroꝝ cõsilio hac ippetuũ valitura ↄstõne sancimus vt si qs deinceps in hoc sacrilegii[p] genus irrepserit q sancte roma.ec cle.cardinalẽ[q] hostiliter fuerit inse- cutus vel pcusserit[r] aut ceperit vel socius[s] fuerit facientis aut fieri mã- dauerit vel fcm ratuz habuerit[t] aut ↄsiliũ dederit vel fauorem[u]: aut po stea receptauerit[x] vel defensauerit scienter eundẽ sicut reus criminis lese maiestatis ppetuo sit infamis diffidatus nihilominus ꝛ bannitus sit intestabilis: vt nec testamenti li- berã hẽat factionem:nec ad alicu- ius bona ex testõ vel abitestato vo cetur:q̃tenus ab oĩ successiõe repul sus publicaqz repulsa cõfusus mi- nus inueniat sue malicie successo- rẽ:fiant habitationes eius deserte ꝛ vt non sit q eas inhabitet dent cũ cta ipsius edificia in ruinam: ꝛ vt perpetue notã infamie ppetua rui- na testet nullo tẽpoꝛ reparẽtur nul lus ei debita reddet:nullus respon dẽ ĩ iudicio teneatur:quicquid ẽt in bonis inuenitur ipsius fisci vł reipu blice domino applicetur vt ex illis nil transmittat ad posteros sed po-

olno vexẽ:ꝛ qñ agit de dignitatib⁹ ꝛ de honoꝛib⁹ ꝛ de penaruz imunitatibus.vt .C.de decur.l.eos idulserũt.ꝛ .l.exẽplo.ꝛ.l.nullus.ꝛ.l.si ille.li.x.ꝛ.C.de pe.l. decurionum filij.ꝛ.ff.de pe.l.moris.§.fi.ff.ꝺ decur.l.ij.§.ĩ filijs.ꝛ ẽ rõ.qꝛ filij se quunt agnationẽ pris ꝛ nõ mris:ꝛ nobilitant radijs patrũ.sicut ꝛ vxores radijs maritoꝝ:in auc.ꝺ ↄsul.circa mediũ.col.iiij.ff.de sena.l.i.ꝛ.l.femĩe.ꝛ.l.liberos ꝛ adde qd dixi.s.e.lib.ꝺ here- statutũ.ij.ꝛ hñ.facit.ff.ꝺ ven.ĩ pos.mit.l.i.§.j.

l Iure.s.e.li.de here.c.ij.cu. statutum.ij.

m Snia.s.e.lib.de scisma.c. vno.sed põe vsqz ad tertiuz vel aliuz certũ graduz iur vel snia dãnata ẽ vtraqz lica masculia ꝛ femina.ego ñ dãnat⁹ cũ filia sic dãnati ↄho mrimoniũ: qrit an filij sic suscepti de tali matrimo nio sint dãnati:hãc qõnem for- mauit host.s.e.ti.ĩ qbusdam ꝛ dicit distinguẽdũ: an talr mlier sciẽter ducta fuerit:ꝛ tũc dãnati sũt filij vsqz ad expssaz lineã: an ignoꝛãter ꝛ tũc filij nõ sũt dãna ti pp pris ignoꝛãtiã sic ꝛ igno rãtia alteri⁹ parẽtũ fac plẽ legi timã:aĩs ꝺ illegitio ↄpleru ge- nitã si hãna pcesserunt.s.ꝺ clã. despõ.cũ ĩhibitõ.s.q ñ.sint le. ex tenoꝛe.ff.de ritu nup.l.iulia ꝛ sic ẽt posset itelligi sz cũ.xxxij. q.iiij.hĩbi.vł loqt aliõ sz legez lõbar.ꝙ dic:vt no.s.de ser.nõ oꝛ.c.vl.ꝙ dic de sciente pcise sit vexẽ:sz qd dic de ignoꝛãte poss ẽẽ vexẽ ĩ ignoꝛãtia fci.s.ꝙ nescie hã illũ talẽ eẽ:sz ĩ igrãtia iur.qꝛ sciebã illũ talẽ eẽ:sz ignoꝛabã ꝙ ius posteros ei⁹ dãnaret.sed ad hoc.j.de re.iur.iuris ignoran tia.sed ĩ ignoꝛãtia fcĩ vł ↄ.sicut si qs credẽs ↄhere cũ liba ↄhat cũ sua tñ filij st sui dñi ãcille:sz ibi nõ ẽ mix si ignoꝛãtia nõ ex cusat:p quã ipso dño fieret piu- diciũ:si excusaret:sz h nulli ifert preiudiciũ:ꝛ ideo substieri põt illa solutio.

Felicis. Diuidit ĩ nouẽ p tes q̃ patet vt in rubro sa ibi:i.§.qd si qs.tertia ibi:pre- senti.q̃rta ibi:cũ aũt.qnta ibi: illõ autẽ.sexta ibi:illud.septia ibi:ceterũ.Octaua ibi:pmissis. Nona ibi:per hoc.Jo.an.

n Inherentes.ad idẽ de iura. calum.c.i.cum si.

o Detractis.ad idem.s.in p emio huius li.

p Sacrilegij.ꝙ tãto mai⁹ ẽẽ cẽset qͣto psona q̃ patit maior est.de pe.di.i.aut fcã.C.de epi. ꝛ cle.l.si quis ĩ hoc.ꝛ.j.eo.§.p missis de multiplici sacrilegio tractatur.xvii.q.iiij.§.sacrilegi um.ꝛ.c.seq.

q Cardinalẽ.ↄ pcutiẽtes capi entes vł hãniẽtes epos puisuz ẽ hodie p cle.ꝺ pe.si qs suadente

r Percusserit.hoc itelligo in illo q nõ iure hoc fac:qꝛ si se de fendẽdo.tũc.n.cessaret pena de homi.significasti.ij.de senten. ex.si vo.non .n.tũc peccat cum auctoritate legis id faciat.xxiij. q.iiij.qui peccat.

s Socius.cũ.n.cũ cõmittet par facin⁹.pari pẽa punit.C.de epi.ꝛ cle.l.sz quꝯ in fi.ꝛ de hoc.ii.q.i.notũ.ꝛ.s.de of.ꝺle.c.i.s.ꝺ sen.ex.quãte.xxiij.q.vl.c.vlti.

t Ratũ hũerit.itellige hoc si ei⁹ cõtẽplatione vł noie sit fcm:vt.j.de re.iu.ra- tum.qs.ꝛ.j.de sen.ex.cũ qs.ij.Alij ↄdicentes hoc spãle ꝙ pena locũ habeat in ratificante licet non fuerit suo noĩe gestum.sed credo standum regule.

u Fauorem.non nudum nec simplicem:qꝛ de illis ostendet.j.§.illud.

x Receptauerit.pari.n.pena sunt puniendi pessimi receptatores sine qb⁹ delin

quētes diu latere nō possunt. ff. de recep. l. i. C. de his qui la. oc cul. l. i. ⁊. ij. nisi essent ꝓsanguinei affines. ff. eo. ti. l. ij.

a Dānent. ⁊ sua regulariter ꝓtra: qz bona dānatoꝝ trāseūt in heredes ⁊ non in fiscū. C. de bo. dāna. auē. bōa: ſz ħ fallit in hoc crimine lese maie. C. ad. l. iul. maie. l. qſqs. ⁊ est canonizata. vi. q. j. §. verū ⁊ in crimīe heresis. s. e. li. de here. cū scōm. ⁊ in casibus ibi positis.

b Disponant. illis nō vocatis etiam si de facto possiderent. s. eo. li. de pben. lz. ij. ⁊ hoc sonat ver. libere. s. positus.

c Rectam. ō collateralib⁹. n. tractat. j. §. ceterum.

d Pontificalē. alias enim tales non includebant nisi fuisset de ipsis expressum. s. de cōces. pben. dilectus ad idem. s. e. li. de here. inqsitores. ⁊. j. de sen. ex. qz periculosam. Jo.

e Uirili. itelligebatur nisi aliud fuisset expressum. s. e. proti.

f Officiū. ō dignitate. s. dixerat ħ de beneficio dicit idem.

g Insecutiōe. de pcussione et captione non erat dubium: sed de insecutione ħ spāliter statuitur hec pena.

h Uicinarū. q̄ sint loca vicina dico iudicis arbitrio quo ad hoc relinquēdū: ⁊ posset dici vicina non distantia vltra duas dietas vulgares. s. de rescrip. non nulli. vel legales. s. e. li. de preben. pſenti. §. locati. vel non distātia vltra vnā dietaz. s. e. li. ō rescrip. statutū. vel ifra puinciā. s. de elec. corā. arbitrek ergo in hoc bonus iuder.

i Articulo. si. xvii. q. iiij. si qs suadente. de of. ord. pastoralis. cum si.

k Et idonee. s. p pignora vel fideiussores. ff. mā. l. si mandato §. p aulus rūdit. aſz verbū cautionis nudā pmissionē continet. C. de ver. sig. sancimus. sed si hoc casu sufficientez cautionē dare nō posset ō abit iuratoriā: uel cauebit sub hypotheca suarū rerū. C. de epi. ⁊ de. auē. generaliter. ⁊. ff. vt leg. no. caue. l. filio. in fi. ⁊ facit qō diri. s. eo. lib. de vsur. c. ij. ⁊ qō no. s. de dote p⁹ viuoꝝ. resti. p vſas. io. an.

l Ultra mare. ⁊ si christiani nihil haberent vltra mare cēt hec pena in aliā cōmutāda. ff. de inter. ⁊ re. l. relegatorum. i. rſi. ff. ad. l. pompe. de pari. l. pena.

tius cuz ipso quodāmodo dānent ⁊ sua[a]. Si q̄ vero feuda locationes officium vel beneficium spirituale vel tpale ab aliquibus ecclesijs obtinet: sit eis ipso iure priuatus: q̄ sic libere ad ecclesias reuertant q⁹ ecclesiarum rectores ō ipsis pro sua volūtate disponāt[b]. Nō si qs p̄ dictorum filium vel filios habent nepotē vel nepotes p rectam lineam[c] descēdētes: beneficiatū seu bēficiatos quouis bēficio: etiā si pōtificalē[d] adeptus vel adeptifuerit dignitatez sint eis ipso iure p̄uati: spe ꝓmotionis oīno sublata. Nulli preterea taliū filiorū atqz nepotū ex viriliſ seru desedentium ab eisdē alicuius aperiat tanua dignitatis aut honoris ecclesiastici vel mundani: seu ad alicuius loci regimen sit ascensus: sit eis postulandi negata facultas: sit notorie iudicatus: ⁊ quodlibet aliud offīū seu ministerium publicum iterdcīū: ī iudicijs eoruz assertio cōtra quēquā nihil fidei nihil credulitatis inueniat: vt ad testimoniū prorsus reddant idigni sit eis ad ordines ascēsus ibibitus sit ad beneficiū[f] vel offīū ecclesiasticum denegatus ascensus: ⁊ vt magis famosa sit eorū ifamia ad actus legitimos nullus eis pateat aditus: nulla porta pādatur eisdem super aliquo premissoꝝ: oī spe dispensatiōis adēpta. Presenti nihilōiⁿ adijcimus sāctōi vt ex īsecutōe[g] p̄dicta sicut ex iniectōe manuū violēta ipso fcō excōicationis sniaz qs ī currat: ⁊ tā insecutor q̄z alij supradicti tanti mali pticipes quādiu in sua ꝓtumacia pdurarint: singulis diebus dūicis ⁊ festiuis pulsatis cāpanis ⁊ candelis accensis p oēs illius loci ecclesias ī quo tātū facinus fuerit attentatū: necnō ciuitatum et diocesū vicinarū[h] excōicati publice denūciētur: nec ab alio q̄z a romano pōtifice possint absolutiōis bēficiū obtinere: nisi dūtaxat in mortis articulo[i] cōstituti. Cū aūt fuerint absoluēdi p̄mo sufficiēter ⁊ idōce[k] caueant q⁹ iferende pene parebunt auxiliāte dūo pniaz pagēt iūgēdā deide p oēs illius loci ecclias p̄ncipales vicinorūqz locorū dieb⁹ dominicis ⁊ solēnib⁹ icedant nudi corā populo: femoralia tm̄ habentes ⁊ ferulas deferentes in manib⁹: cuz qb⁹ p easdē ecclesias publice fustigētur: ituri postmoduz vltra[l] mare ⁊ ibidē acturi pniaz p tres annos admin⁹: nec exinde postmoduz reuersuri absqz sedis aplice lītia spāli.

Uerū cū talis gr̄am recōciliationis meruerit beneficio absolutiōis obtento idulgeatur ei licentia vt suam ⁊ suoꝝ iuriā psequat[m] ⁊ debitorū illoꝝ q̄ cotracta fuerint ō postmodū acqsitis[n] repetitio non negetur. Illud āt nō duxim⁹ obmittendū: q⁹ si quis fuerit in premissis nudo ꝓcilio aut simplic⁹ fauore culpabilis: iudex in talez penā metiat ex culpa: vt fm q⁹ excessus exegerit vindicta procedat. Ceterū qz dignum est vt nefandi rōe flagitij vltiōis seueritas āpli⁹ extendat: ⁊ pp enormitatē culpaꝝ plagaꝝ modus exuberet: nec penis solitis ꝓtentet: statuim⁹: vt ad collaterales frēs vz nepotes ⁊ pnepotes taliū possit extēdere[p] penas ī hmōi nra ꝓstōe cōtētas circūspectio ro. pō. put circū stātie rōnabiles suadebūt. Premissis et dignū cēsuim⁹ ānectēdum vt si qs q̄z aliquo p̄dictoꝝ[q] excessuū quēq̄z ō clericis vel religiosis nre familie vel cardinaliuz afficere forte presumpserit: ꝓportionetur pēa delicto: ita q⁹ vidicta ex equo excessu rūdente ab offensa nostroꝝ cohibeantur deinceps man⁹ temerarie formidine vltionis q̄s dei vel nra seu fratrū nroꝝ reuerentia non cobercet[r]. Si qs vero p se vel per aliū occiderit cardinalez: qō absit: vel dederit cām[s] mortis vltra q̄z p̄missa ꝓtineāt: sic in eū ptās in risditiōis īsurgat: sic rigoꝝ vltiōis ī siliat q⁹ cōtra vite subsidiū mortis solatiū inocer: viuēs pene nō culpe vidicte speculū nō offēse. Per hoc quoqz secularib⁹ potestatibus non adimimus[t] facultatē vtendi legib⁹ ꝓtra tales quas aduersus sacrilegos chatholici p̄ncipes ediderūt. Quis enī locus regiminis poterit esse tut⁹? quis rector securitate gaudebit: si rōana ecclesia q̄ oīum ecclesiarū disponēte domio caput est et magistra casibus istis subijcitur si eius filij spāles hmōi periculis exponunt: quē ecclesie filium quē fidelez zelatorez cōtumelia tanta nō tāgeret: ⁊ ꝓfusio tā aspera ſi moueret porro si filio⁹ē dolebit: si fidelis matre fidei lesa ledet. Quapropter si p̄nceps senator ꝓsul potestas vel ali⁹ dominus siue rector contra p̄sumptores predictos presentis cōstitutionis tenorem non fecerit obseruari: tam ipse q̄z officiales ipsi⁹ ifra mēsez postq̄z res ad noticiā eorū puenerit: eoipso sniam excōmunicatiōis incurrant. Ciuitas vero quelis alia preter vrbē que talia facienti vel facientibus seu p̄sumentibus in his consilium vel auxilium dederit aut fauorem: vel ifra mensem saltem taliter delinquentes: prout tanti facinoris enormitas exegerit: ⁊ facultas ei affuerit ſi duxerit puniendos: pontificali ⁊ insuper sit eoipso dignitate priuata[v]: et nihilominus remaneat interdicta.

Rubrica De penitētijs ⁊ remissiōbus.

Innocentius in concilio quarto lugdunensi.

m Prosequat. iiij. q. vi. omnibus.

n Acqsitis. qz prius acqsita erāt cōfiscata.

o Simplici fauore. nudū ꝓsiliū vel simplex fauor itelligit illi⁹ q ad maleficium faciendum nihil adijcit.

p Possit extēdere quādā iudicatio. si. s. eo. li. de rescrip. ca. fi. nā ⁊ pter hāc pmissionē papa eo. modo id poterat cuz non habeat imperium par in parem. s. de elec. innoui it. Jo. an.

q Aliquo p̄dictorū. s. i secutionis captiōis aut p cussiōis aut societatis horum criminum.

r Cobercet. s. de vi. ⁊ ho. clerico. vt clericorum.

s Causam. proximam nō remotaz: quod vicit. s. de homici. ō cetero. ō testibus. sicut.

t Adimimus. concor. C. de sacrosanc. eccle. l. placet. i fi. vbi p̄mo p ecclesiasticū iudicē fo p secularez qs punit: ⁊ sic in casu nro ꝓpter criminis horrorē ē. n. regulariter secus vbi crimialiter agitur. s. de accusa. de bis. vbi ō hoc. ⁊. ij. q. v. habz hoc ꝓpriuz. sunt enim paria aliquē esse absolutum vel condēnatū ⁊ solusse. ff. de excep. rei iudi. si qs cū totū. §. plane. ⁊ facit ħ decre. ad id qō no. s. ō iudi. at si clerici. in glo. pe.

v Priuata. si. xcv. q. ij. ita nos. ⁊. s. e. li. ō ele. vbi piculū. §. ciuitas. Excipitur aūt ciuitas ro. ab hac pena. si enim ipsa in hoc punirēt p̄iuarentur et inferiores ecclesie cum totius orbis episcop⁹ sit romanus pontifex: et pterea ibi promptiorem habemus iudicem. s. papa q huic rei potest adhibēre media ⁊ penas ipōere. ad hoc optie. C. ō hū qui ad ecclesias confu. l. vii. in prin.

R Omana. Sunt tria dicta. Primum ⁊ tertiū inhibitorium. scđm cōmissoriuȝ ibi: super benigna. Tertiū ibi: i cōcedēdis. do.
a ¶ Fabrice. q: ɔferētib⁹ ad opus fabrice dari solent remissiones ideo de his q̄storib⁹ in hoc ti. posuit. Quis autē teneaẗ ad op⁹ fabrice dic vt. s̄. de eccle. edi. c. ij. de his. sed cum quarta fabrice ⁊ clericoꝝ subsidia nō sufficiunt: fieri solet ad predicta sicut ⁊ alia pia loca elemosynarū collectio ad hoc. s̄. eo. li. de sta. regu. c. vno ad finem.
b ¶ Hoc. s. qđ resistunt vel parere nolunt.
c ¶ Potestatem. sicut nec possūt foraneos officiales statuere pp citationes faciendas vt. s̄. eo. li. de of. ordi. romana.
d ¶ Ipsoꝝ. questoꝝ.
e ¶ Prouincie. q̄si velit notare q̄ indulgētia n̄ ꝑfit his q subiecti nō sunt: qđ dic vt. s̄. eo. ti. qđ āt.
f ¶ Monere. ⁊ remissionū ⁊ indulgentiaꝝ lr̄as ɔcedeẗ: ut. s̄. e. nr̄a: ⁊ ē casus i quo archiep̄s iurisditionē hȝ i subditos suorum suffraganeoruȝ: alij nō. s̄. de of. or. pastoralis. ⁊. ix. q. iii. c. ij.
g ¶ Remensis. vel alius q̄liber: s̄. eo. li. de of. or. romana in fi. s̄. ti. proximo. c. i. in fi.
h ¶ Generalis. s̄. e. cum ex eo. ⁊ si excesserit nō valet. j. e. c. vlti. Jo. an.

¶ Questores non citant aliquos: ſȝ eos monere possint vt in cōcedēdis idulgētijs nō excedāt archiepi statutū concilij generalis. h. d. ɔen.

R Omana ecclesia: ⁊ infra. Questoribus autem fabrice[a] remēsis ecclesie remēsis archiep̄s seu ei⁹ officiales citandi suffraganeorum ipsius ecclesie subditos quos iidem q̄stores sibi resistere aut nolle parere dixerint: vt sup hoc[b] cōpareāt coraȝ ipsis nequaq̄ȝ tribuant potestatē[c]. ¶ Sup benigna vero ipsoꝝ[d] recep tiōe ac subuētiōe ipsi fabrice faciēda: pn̄t eosdē suffragāeos ⁊ alios xp̄i fideles remēsis ꝓuicie[e] charitatiue monere[f]. ¶ In concedēdis q̄ q̄ȝ indulgentijs non excedat remēsis[g] archiepiscopus statutum concilij generalis[h].

B Onifacius octauus

¶ Cōcessio gn̄alis ɔfessoꝝ nō tāgit ep̄o sp̄ali reseruata: nec obiecu consuetudinis pōt qs sibi eligere cōfessorem. h. d. ɔen.

S I ep̄s[i] suo subdito cōcesserit: vt sibi possit idoneuȝ[k] eligere cōfessorē: ille quē is elegerit in casibus q eidem ep̄o sp̄aliter reseruantur[l]: nullam habet penitus potestatem: cū in generali concessione illa non veniant: que non esset quis verisimiliter cōcessurus[m]. ¶ Nulla quoq̄ȝ potest consuetudine[n] introduci: q̄ aliquis p̄ter sui superioris licentiam confessorem sibi eligere[o] valeat qui eum possit soluere vel ligare[p]. I Dem.

¶ Decre. cū ex eo i plurib⁹ ep̄is in dulgentibus locuȝ habet. h. d. ɔen.

H I episcopus. Duo facit primo ponit casuȝ ⁊ decīsi cuius rōnem subdit ibi cuȝ i generali. Scđo cōsuetudinē r̄probat ibi nulla quoq̄. Do.
i ¶ Ep̄s. subdito puta archidiacono: archipresbytero abbati priori vel sitib⁹ psonis q̄ imediate subsunt ep̄is. Quid dicemus de iferioribus: puta laicis parochianis certe parochie nūq̄d illis ep̄s pōt licentiaȝ dare: vt sibi ɔfessoreȝ eligāt: vr̄ q̄ nō. s̄. e. oīs de pe. di. vi. placuit. de pe. nullus. Dic ɔ̄ q: q̄libet de dioce. pōt recurrere ꝑ penitētia ⁊ ad propriū sacerdotē ⁊ ad ep̄m vel archipresbyteꝝ cathedralis ecclesie q quo ad hoc ē vicari⁹ ep̄i. vt. s̄. de of. archidia. officiū vñ credo q̄ sufficiat alteri⁹ lnīa. s. vel ep̄i vel parochialis sacerdotis.
k ¶ Idoneū. q sciat circunstantias ɔsiderare: ⁊ diuersis medicamētis vti ad sanadū egrotū. s̄. e. oīs de pe. di. vi. q vult. de homicidio sicut dignum
l ¶ Reseruāẗ. sed q sunt isti casus: dic q̄ absoluere excōicatos maiori excōicatione nō ɔpetit simplici sacerdoti: sed ep̄o: vt. s̄. de sen. excō. nup impo nere penitētias blasphematorib⁹ dei ⁊ scđꝝ. s̄. de clericis male. c. ij. sortilegis. s̄. de sortilegis. c. ij. commutatio quorūlibet votoꝝ. vt. s̄. de voto ⁊ voti redemptiōe. c. i. dispositio male ablatoꝝ icertorū vel certorū q̄n nō extant hi q̄bus facienda est restō. s̄. de iudeis: cū sit: penitētia matrimonioꝝ clādestine ɔctoꝝ vel ɔ̄ iterdcm̄ ecclesie p ep̄os solet imponi. s̄. de clandesti. desponsa. cum ihibitio ⁊ de matrimonio ɔc. ɔ̄ interdictuȝ ecclesie. c. i. ⁊. vlti. Solēt ep̄is reseruari penitentie olum publicoꝝ enormiū criminū opp̄ssionis filiorum ex ꝓposito vel ex casu cuiuscūq̄ȝ homicidij: falsi testimonij vel falsi instrī: piurij: icestus: corruptionis monialiuȝ. coeuntis cū brutis ⁊ his silia. ad hoc. l. di minor. ⁊. c. i capite. xxxiij. q. ij. qcūq̄ȝ: cū silibus. vt notat hostiensis in suma huius tituli. §. cui cōfitendū.
m ¶ Concessurus. vt. j. de reg. iur. in generali: cū suis concor. ad idem. s̄. e. li. de offi. vica. c. vlti.
n ¶ Cōsuetudine. ē. n. onerosa eccl'ijs: iō nō valet. s̄. de cōsue. c. ij. ⁊ ex ea frangiẗ ecclesiastice disciplie neruus. s̄. de cōsue. cū venerabilis et cēt hoc ɔ̄ obedientiā p̄ncipis p̄scribere: qđ esse non pōt. s̄. de prescri. cum nō liceat
o ¶ Eligere. ep̄i ⁊ archiepi ⁊ supiores ⁊ iferiores ab ep̄is exēpti. hn̄t a iure lniam q̄ idoneū ɔfessorē sibi eligūt: q pōt eos soluere ⁊ ligare. s̄. eo. ti. capitulo vlti.
p ¶ Ligare: ideo dixit: q: cuicūq̄ȝ volo possum confiteri peccata mea petendo ēt salubre aīe cōsiliuȝ: sed ille non pōt ligare vr̄ soluere vt hic vides: sic dicimus de laico in necessitate q̄ possumus ei ɔfiteri: sed ipse non pōt soluere: q: nō hȝ claues: de pe. di. i. quē penitet ⁊ no. de of. or. pastoralis.

I Ndulgentie. Quia breue est non diuidiẗ. Declarat opinionem no. s̄. e. ti. cum ex eo.
q ¶ Indulgentie. ⁊ reprobaẗ opi. Jo ber. ibi no. ⁊ approbatur opi. hostien.
r ¶ Casibus. ad pia opera: puta edificationē vel reparationeȝ ecclesie refectioneȝ vel edificationē pontiū vel viaruȝ: sustentationē hospitaliorū vel similia.
s ¶ Non obtinent. quid dices: nunq̄d saltem in eo q̄ poterant dare tenebit idulgētia: videẗ q̄ sic: q: regulariter vtile ꝑ inutile nō vitiaẗ. ff. đ re. iu. vtile ibi vide ar. de hoc ꝓ ⁊ contra: preterea hec ē quedam liberalitas ⁊ in liberalitatibus vel donationibus dicim⁹ q̄ tenent ꝑ p̄te vsq̄ȝ. s. ad legitimū modū: ⁊ i re si duo nō: vt. C. de dona. l. sancimus. xij. q. ij. si quos de suis p̄terea hic agim⁹ đ re separabili. s. de numero dierum: vbi n̄ vitiaẗ vtile ꝑ iutile. ff. đ aq̄ quo. ⁊ esti. l. i. §. trebati⁹ ⁊ hoc verū puto. Alij ɔ̄: dicentes idulgentias in nullo tenere: q: q priuilegio abutitur p̄dit illud. xi. q. iii. p̄uilegium: cum similibus licet non est veruȝ q̄ q abutiẗ priuilegio perdat illud: sed mercatur p̄dere: sic dicit. c. vnde principis erit estimatio: quod dic vt no. Inno. s̄. de deci. suggestū.
t ¶ Generalis. s̄. eo. cum ex eo.

Cum medicinalis. Primo ponit proemium. Scđo statutum circa excōicationem ferendam ibi: q̄sq̄s. Tertio penā n̄ seruātī ibi siquis: Quarto aggrauat vel penas addit ibi superior. Quinto statutum aggrauat ad suspensionis ⁊ interdicti penas ibi. Et hec eadē. Sexto cautos reddit illos q penā icurrunt ibi caueant. Jo. an. sed Jo. mo. ⁊ hosti. diuidit in. vij. de secunda faciens duas do.

I Ndulentie[q] que ab vno vel pluribus ep̄is i eccl'iaꝝ đdicationibus vel alijs q̄buscūq̄ȝ casib⁹[r] cōceduntẗ: vires nō obtinēt[s]: si statutū excesserint concilij generalis[t].

Rubrica De sentētia excōicatiōis suspensionis ⁊ interdicti.

I Nnocentius quartus in concilio lugdunensi.

¶ Iudex qui excommunicat suspendit vel iterdicit in scriptis hoc faciat: ⁊ causaȝ conscribat: ⁊ requisitus exempluȝ sententie tradat infra mensem: qui contrafecerit per mensem ab ingressu ecclesie ⁊ diuinis est suspensus: ⁊ relaxabitur illa sn̄ia per superiorem absq̄ȝ difficultate: ⁊ condēnabitur lator in expensis: ⁊ alias pēa cōdigna: si sic supē si celebrant vt prius: sunt irregulares: nec absoluūtur ab alio q̄ȝ a papa. h. d. Jo. and.

C Um medicinalis sit excōicatio nō mortalis[v] disciplinā nō eradicans dū tñ is i quē lata fuerit nō cōtēnat[x]: ꝓuideat iudex eccl'iastic⁹ vt i ea ferēda oñdat se ꝓse qui quod corrigentis[y] fuerit ⁊ medentis[z]. ¶ Quisquis igitur excōmunicat[&] excōicationē in scriptis[ɔ] proferat: ⁊ causam[ꝝ] excōicationis expresse cōscribat: propter quā[a] excōicatio ꝓferaẗ: exemplū[b] vō huiusmōi scripture teneatur excommūicato[c] tradere infra menseȝ: si fuerit requisitus[d]: super qua re quisitione fieri volumus publicum instrumentuȝ vel litteras testimoniales confici si-

u ¶ Mortalis vt. ij. q. i. multi: ⁊. xxiiij. q. iij. notandum.
x ¶ Cōtēnat. ⁊ tūc ampli⁹ ex cōtēptu ligaẗ. xxiiij. q. iij. notādū xi. q. iij. cū ergo ⁊. s̄. e. ti. ꝑ tuas: crescit igiẗ hō ꝑ meritū obedientie parendo iniq̄ȝ sn̄ie. viij. q. i. sciendū. xi. q. iij. qđ ergo.
y ¶ Corrigentis. siue plectēdo siue ignoscendo hoc solum bene agitur: vt vita boluȝ corrigaẗ. vt. xxiiij. q. v. ꝓdest.
z ¶ Medētis: sanabit ⁊ medebiẗ quātū in se erit: alˀs n̄ erit qđ sibi iputeẗ. xliij. di. c. ephesijs. xlvi. di. c. vlti. faciat igiẗ q̄ sn̄ia sit iusta ex aīo: ex ordīe ⁊ ex cā: de q̄bus diciẗ. s̄. eo. sacro.
& ¶ Excōicat. suspendit ⁊ interdicit. j. eo. c. §. ⁊ h̄ eadem.
ɔ ¶ Scriptis. no. cās i quib⁹ scriptura reqriẗ de his plene dixi. s̄. e. li. de cēsi. c. i.
ꝝ ¶ Cām. vt q: pemptorie citat⁹ corā nobis renuit ɔparere. ⁊ de iusticia rn̄surus vel q: iussus: vt. ifra talē diē cētū ticio solueret: ad q̄ sibi ex cā đpositi tenebaẗ: qđ facere recusauit: iccirco. ⁊c. ⁊ ē h̄ ordo retrograd⁹: q: p̄mo dȝ cāȝ exprimere: postea excōicare. Sed nunq̄d hec ɔstō locum hȝ cū exōicatio fertur ɔ̄ incertam psonam vt. v. q. vi. q̄dā ⁊. s̄. de of. or. si sacerdos: dicūt q̄dā q̄ nō: ad hoc. s̄. eo. li. de ele. q ɔ̄ certam: ſȝ tutius ē tenere ɔ̄ria: tū q: certā psonā sed nō expressam ligat sn̄ia q̄ tñ postea exp̄miẗ: ad hoc. j. e. romana. §. caueāt. Et no. ex hac lr̄a duas diuersitates inter sn̄ias excōicationū ⁊ alias diffinitiuas: q: vtraq̄ȝ dȝ ferri in scriptis: sed si diffinitiua non feratur in scriptis non tenet: de re iudi. c. vlti. sn̄ia autem excōicationis ſȝ non sit lata in scriptis tenet: sed locuȝ hn̄t pene. q̄. j. sequunẗ. Itē i diffinitiuis nō est necesse exprimere cāȝ. s̄. de re iu. sicut. sed in sn̄ia excōicationis sec⁹: vt hic vides.
a ¶ Propter quā. ſȝ falsa sit cā ligat tñ excōicatio. xi. q. iij. c. i. ⁊. ij. s̄. eo. sacro. de absolutione dic vt. s̄. de of. or. ex parte.
b ¶ Exēplū totale. alˀs non esset exēplū sed pars.
c ¶ Excōicato. per hoc vr̄ loq cum excōicaẗ certa persona: fateor hoc quo ad traditionē exempli.
d ¶ Reqsit⁹. alˀs ergo hēbit locū pena q̄ seq̄ẗ: ⁊ ē si. s̄. e. li. đ ap. vt sup. ⁊. c. ab eo ⁊ intelligo q̄ reqsitio fiat loco ⁊ tp̄e ɔpetentibus ar. pre. c. ab. eo. ⁊. s̄. de elec. cum in veteri: ⁊ intelligo mensem a die sn̄ie: nō a die recusatiōis. sic. ij. q. vi. §. diffinitiua. vſi. iudicib⁹. ⁊. C. de appel. l. iudicib⁹. si autē reqraẗ post mēsem: nō hȝ locū hec ɔstōnis pena: sed nihilomin⁹ illā dare teneẗ: sicut ⁊ cetera acta cause: de ꝓba.

quoniaz ꝛ: ad hoc de do. ⁊ cõtu. cum dilecti.

a ¶ Autẽtico. ista sũt paria. s̃. de fi. istru. c. ii. ad idẽ. s̃. eo. li. de. of. or. si canonici sed nunqd sufficierent testes: vt q̃ ꝓ sic. C. de fi. instru. l. i exercẽdis. s̃. de fi. instr. cum Joannes: dic illud regulare: sed hoc spãle sicut ⁊ alia q̃ dixi. s̃. de censi. c. i.

b ¶ Iudicũ. quorũcũqz: vt sacerdotes excõicãtes hoc seruare debeãt. s̃. de of. or. cum ab ecclesiarum: pena tñ sit spẽsiõis de qua. j. loquit i epis locũ nõ hz: vt. j. e. q: piculosiz

c ¶ Temerarius: nunqd requirit q̃ sit in dolo: qõ vt p hãc lẕam ad hoc. ff. vi bo. rap. l. ij. §. doli mali. dic ꝛ. q: sufficit q̃ in negligentia stulticia vel fatuitate hoc fecerit ad idẽ. ff. de iudi. cuz quem temere. ⁊ est si. s̃. e. li. nec le. vel mo. c. ij. ⁊ plẕam istam puto q̃ si excõicator nõ fuit i aliqua culpa. puta nõ erãt necessaria ad scribendum ⁊ periculum erat i mora: credo q̃ nõ hẽat locũ pena ad hoc. ff. de vsufru. eqũ simum. ⁊. s̃. de elec. indẽnitati hꝰ in fi.

d ¶ Mẽsez. quo lapso ipo iure restitutus ẽ. l. xxi. di. si qs amodo. ⁊. s̃. de spõ. nõ ẽ nobis.

e ¶ Ingressu ecclesie. de hac suspensione hẽs. j. eo. is cui. ⁊ ad de quod. dicã. j. eo. is cui.

f ¶ Superior. istud satis habebamus. s̃. eo. sacro.

g ¶ Difficultate. s. cautiõis exigende vel remissionis faciende

h ¶ Pena. sic. s̃. de vsupal. nisi spãli. xxviij. di. §. qui ea.

i ¶ Obseruari. ⁊ sic ista tria sũt paria: vt habes si. j. e. ti. is cui ad idẽ. s̃. de appel hec qñ. ⁊. c. dilectus: de consue. cũ dilectus de elec. cum inter. ℟. cũ si. ⁊ intelligas de interdicto vel suspẽsiõe ẽt a spiritualibꝰ. plata: secꝰ si iterdiceret ingressus ciuitatis vl pomerij. ff. de ser. expor. cui pacto. ff. ô iter. ⁊ rele. p totũ fm modernos qui de hoc plenono. in predicta decre. ad hec qñ Jo. an.

k ¶ Sicut prius. q̃ si in offô suo agens: vt dicit canon. xi. q. iij. si qs eps in concilio: qõ verũ est i quocũqz offô cantãdo: ⁊ in quibuscũqz horis officiet ecclesiam: vt in predctõ canone ⁊ cõcor. s̃. e. li. de re iudi. cum eterni.

l ¶ Irregularitatẽ. qõ ergo in antiquis canonibꝰ statutũ erat de excõicatis extendiur ad suspensos. xi. q. iij. c. si qs eps dãnatꝰ. ⁊. c. si qs eps in cõcilio. s̃. de re iudi. cum eterni. m ¶ Summuz. no. casuz spãliter reseruatuz ro. pon. alios hẽs de of. lega. qõ translationẽ ⁊ de excess. prela. sicut vnire.

Olet. Sunt due partes. In prima dupler qõ. Scõa ibi. Et an. in scõa ibi In pria: dat vtranqz rñsionez. Et primo soluit primã. Scõo excipit ibi nisi. Tertio exceptionẽ moderat ibi in quo casu scõa scõe distinguit iudicialia ⁊ extiudicialia. scõm ibi: ⁊ extra iudicium. ⁊ ptestat. Jo. an. n ¶ A nõ nullis scholasticis vel iure peritis ꝓfictũ rõnuz nõ hñtibꝰ: sic. s̃. de rest. spo. frequẽs

o ¶ Superiorez. excõicatoris: qõ dic vt. s̃. e. per tuas ⁊ plẕam: q̃ sic generaliter loqtur: vtrit ber. q̃ qlibet iudex ordinarius ⁊ delegatus hãc solutionẽ ipartiri pt inno. ⁊ alij ꝛ in delegato: dicentes q̃ delegatus ẽt pape nõ absoluit ad cautelã ex generali cause cõmissione: delegata. n. ptãs est stricti iuris: ⁊ id solum põt qõ ei spãliter est cõmissum: ⁊ sine quo cã expediri nõ põt. s̃. de offi. dele. c. i. ⁊. c. prudẽtiam: sed sine absolutione ad cautelam hñ põt cã expediri: qz cũ patebit illũ excõicatum: poterit per legatuz in veritate nõ ad cautelã absolui: vt in. c. prudentiam sed q̃ delegatꝰ pape absoluat ad cautelaz: vt expssiuz. s̃. de ap. ad. pñtiã: ſz q tenẽt ꝛrium dicũt q̃ illud fuit pp spãlez cõmissionem: vel illud in auditoribus: secus in delegatis: quasi auditores hẽant ordinariam: de hoc de rescrip. auditor i cle. in. i. glo. p ¶ Cõtradictionis. ipsius excõicatiõis vel aduersarij q illum fecit excõicari: vt. s̃. de appel. qua fronte. ⁊. j. sequtur.

q ¶ Et an ante. scõa questio. r ¶ Huiusmodi. s. ad cautelã: idẽ puto ẽt si non peteret absolui. qz nec cõpellit hoc casu: vt. s̃. e. per tuas.

s ¶ In iudicio. ibi ẽt iudici facienda ẽ. pbatio. ff. de pba. l. quinquaginta. s̃. e. li. ô rescrip. statutũ. §. cũ vero cuz sit libꝰ. t ¶ Errorẽ. pone exemplũ. j. eo. venerabilibus. §. põt. ⁊ in alijs duobꝰ casibꝰ est nulla excõicationis snia. ⁊ in alijs quos. j. dicam. j. e. presenti. u ¶ Ceteris. iudicialibus ꝛc.

x ¶ Illius. s. de pcedẽte legitima appellatiõe. y ¶ Petenti. humiliter. s̃. e. p tuas: de of. dele. cum contingat. põt ẽt nõ petens absolui. ij. q. v. quanto.

z ¶ Opponat. qz periculũ ẽ in mora: iaz. n. sic vere dere posset: cum ⁊ pp peccatuz ⁊ ppter excõicationẽ qs facilius morick. xi. q. iij. cpi. ad idẽ. s̃. ô ap. q̃ frõte. ff. de appel. reci. vel nõ. l. vlti. ⁊ ¶ Manifesta. i. notoria. qõ dic vt de ver. si. cũ olim. ⁊. c. ex parte. vbi de hoc idez in manifesta contumacia: vt. j. e. venerabilibus. §. secus. ⁊ idẽ putarẽ si peterit absolui ad cautelam a snia excõicatiõis canonis: ⁊ diceret casus talis eẽ quo absolutio fieri nõ deberet añ satisfactionez vt. s̃. de of. delega. c. vlti. §. pars. vero. ⁊. s̃. de cẽsi. quãquã in fi. ⁊ de immuni. eccle. qñ in fi. ⁊ de here. qcũqz. in prin. cum suis similibus.

tã excõicatiõis snia asserit esse nullã sine ꝓtradictiõis obstaculo munus ei debeat absolutiõis ipendi ⁊ anq̃ ante absolutionez huiusmõi is q̃ se offert in iudicio, pbaturum se post appellationem legitimã excõicatiõe inodatũ vel itollerabilem errorem i snia fuisse patenter expssuz sit in ceteris excepto pbatiõis illi articulo euitãdus. ¶ In pma igit dubitatiõe sic statuim obseruãdũ vt petenti absolutio nõ neget: quãuis i hoc excõicator vel aduersari se opponat nisi eũ excõicatũ p manifesta dicat offensa in quo casu terminus octo dierũ indulgebit: sic dicenti: vt si pbauerit qõ opponit nõ relaxet a snia nisi prius sufficiens pstetur emenda vel cõpetens cautio de parẽdo iuri si offensa dubia proponat. In scõa vero q̃stiõe statuimus: vt is q̃ ad pbandũ admittitur: pendente pbatiõis articulo: i ceteris q̃ vt actor i iudicijs attentauerit: interi euitet extra: iudicium vero in officijs postulationibus ⁊ electionib ac alijs legitimis actibus nihilominus admittatur.

¶ Item in eodem.

¶ Excõmunicatio lata in participantes excõicatis in locutiõe ⁊ simili canonica monitione non pmissa nõ tenet. Jo. an.

Statuimus vt nullus iudicuz pticipãtes cũ excõicatis ab eo i locutiõe ⁊ alijs qbꝰ ligatur parti-

manifesta cõtumacia vel offensa. Nõne. n. aliquẽ excõicatũ: qz nõ fecit se ordiari pmouebit ne añq̃ absoluet: absit: ⁊ ô hoc p ino. ⁊ modernos. s̃. ô pbẽ. p illoz. c ¶ Dubia. ⁊ sic nõ oñdit de nullitate put dicebat.

d ¶ Probãdũ. de nullitate. s. q̃ snia fuerit lata post legitimã appellationẽ: vel q̃ ꝓtineat itollerabilẽ errorẽ ꝛc. e ¶ Actor. secus si vt reꝰ. s̃. de iudi. itellerimꝰ. de excep. cũ iter. s̃. e. li. de rescrip. c. i. ⁊ repellit a iudice ẽt reo nõ opponente. s̃. de excep exceptionẽ. f ¶ Extra iudiciuz: q̃rit q̃re aliud in iudicio: ⁊ aliud ex iudicium reddebat ber. sup hoc tres rõnes. Prima qz in iudicijs nõ tollit actio: sed differt. s̃. e. li. de excep. pia. ⁊ sic nõ ẽ multũ preiudiciuz. C. de pci. ipera. offe. l. quotiẽs: qz qõ differt nõ auferr. xiij. q. vi. c. i. sed i extiudicialibus magnũ est piudicium: qz non sine magno dãno a rebꝰ nostris reuocamur. ff. quẽ admo. te. ape. l. sed si qs exsignatorib. Scõa qz facilius iterdicunt iudicialia q̃ extiudicialia: ⁊ ea que sunt iuris q̃ ea que sunt facti. ff. de penis. l. qdam seruꝰ. Tertia qz in iudicio vbi alium ipetimus leuꝰ ipediri debemus q̃ ex iudicium. vbi nullus ipetimus sed tñ iuri nostro initimur. g ¶ Officijs: publicis vel diuinis vnde ex quo de appellatione cõfidit secure celebrat. vt prius. s̃. ô appellationibus: ad pñtiam nostram. ⁊. c. dilectis.

b ¶ Admittat: nõ statiz ẽ efficax admissio sed postea i processu apparebit: qz si admissus fuerit ad electionẽ: postea discutiet de appellatiõe: ⁊ si apparebit pus per eũ legitime appellatũ: apparebit illũ bñ admissuz: si nañ apparebit tunc illum excõicatuz: ⁊ sic nõ valere vocem suã vel dic vt no. s̃. de appel. pastoralis. in glo. pe. ꝛ. j. e. li. vbi soluit. in vlt. glo

Statuimus. Primo ponit phibitionẽ de snia nõ ferenda cũ q̃dam phibitiõe. Scõo dat modũ quo fieri põt ibi qõ si. Tertio viriat snia aliter latã ⁊ cõminat ferenti ibi: aliter. do. i ¶ Statuimus. declarat hec decre. j. e. c. ꝓstõnem. ⁊ ad snias iterdicti ⁊ suspensionis extenditur. j. e. statutũ. k ¶ Excõicatis. maiori excõicatione.

l ¶ Alijs puta osculo salutatione mensa choro ⁊ similibus: sic enim stentes cõmunicantes excõicato sunt excõicati minori excõicatione ipso iure. xi. q. iij. cũ excõmunicato. ⁊. c. qui communicauerit. ⁊ a quibꝰ repellant hec excõmunicationes: habes. iij. q. iiij. engeltrudaz. ⁊ de excep. a nobis. de cleri.

cipās excōicatione miori añ monitionē[a] canonicam excōicare maiori excōicatione p̄sumat: saluis ꝯstitutionibus[b] ꝯ illos legitie ꝓmulgatis q i crimie p̄sumūt ꝑticipaꝛ damnato. [r] Nō ſi ex locutiōe ꝛ alijs qb[9] participans labiꝛ i miorez excōicatus forti[9] induresca[c]: poterit iudex p[9] monitionez canonicā huiuſmōi participātes[d] ꝯſimili[e] dānare censura: aliter añt i ꝑticipātes excōicatio ꝓlata non teneat[f] ꝛ ꝓferētes penā[g] legitimam poterunt formidare.

I Dem in eodem.

Epi nullā iterdicti vel suſpēſionis incurrūt ſniaz: niſi i ſnia ſint expreſſi. h.d. Jo.an.

Quia[h] ꝑiculoſuz ē epis ꝛ eorū ſupioribus[i] pp executionē pōtificalis officij[k]: qō frequēter incumbit: vt in aliquo caſu interdicti vel ſuſpēſionis[l] icurrāt ſniaz ipſo facto [r] Nos deliberatione prouida duximus ſtatuendū: vt epi ꝛ alij ſuperiores p̄lati nulli[9] ꝯſtitutionis[m] occaſione ſnie[n] ſiue mādati[o] p̄dictā incurrant ſniam vllatenus ipſo iure. [r] Niſi i ipſis[p] de epis[q] exp̄ſſa mentio habeatur[r].

I Dez.

Hui[9] decre. qnqz ſūt dcā. Primū ꝙ archieps ſnias latas a ſubditis ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ: niſi hoc habeat de ꝯſuetudine non relaxet: ſcdū ꝙ generalis ſentētia archiepi ligat tm̄ ſubditos. Tertium ꝙ ꝑteritis vel p̄ſentib[9] culpis monitiōe premiſſa ab eis lata ſnia eſt iniuſta. Quartū ꝙ ꝓ futuris culpis: vel iā commiſſis niſi ſatiſfaciant excommunicare nō debent: niſi mora: culpa vel offenſa: vel alia iuſta cā ſubſit. Quintuz ꝙ i vniuerſitatem vel collegiū non feratur excommunicationis ſententia: ſ; i illos qui culpabiles extiterunt. h.d. Jo.and.

Romana eccleſia: ꝛ iſra. Ceterum interdicti ſuſpenſionis vel excōmūicatiōis ſnias latas ab officialib[9] archidiaconoꝝ[s] ſeu qbuſlibꝫ alijs iuriſditionē hñtib[9] ſuffraganeoꝝ remēſis eccl'ie ſubditis: remē. archieps ꝛ ei[9] officiales omiſſis ipis excōicatoꝛib[9] nō relaxēt[t]: ſalua contraria ſup hoc ꝯſuetudie[u] ſi quā hñt. Porro excommunicationum ſnie[x] a remen. archiepō ſuiſqꝫ officialib[9] gnāliter ꝓmulgate: ſubiectos[y] eiuſdē iuriſditioni archiepi tm̄ ligāt. Sꝫ nec in ſpecie[z] nec in gñe[&] ꝓ culpis ꝛ offenſis ꝑteritis vl' p̄ſentib[9] excōmunicationum ſnias abſqꝫ ꝯpetēti[?] monitione p̄miſſa ꝓmulgēt: ꝛ ſi cōtra p̄ſumpſerit: iniuſtas[ꝝ] nouerit eē illas. Caueāt ēt ne tales ſnias excōicatiōis: ſiue ſpāliter ſiue generaliter i aliquos ꝓ futuris[a] culpis: videlicet ſi tale qd fecerit: vl' ēt ꝓ iā ꝯmiſſis ſub hac forma ſi de illis infra[b] tale tempus minime ſatiſfecerit proferre p̄ſumāt: niſi mora[c] in exhibenda ſatiſfactione vel culpa[d] ſeu offenſa[e] preceſſe-

excō. miniſ. ſi celebrat. Sūt añt q̄dā pſone excepte: q̄ ſine hac pena excōicato cōicāt: vt. xi. q. ij. qm̄ multos: de ſen. excom. ꝙ i dubijs: ꝛ. c. iter alia.
a Monitionē canonicā. hoc ē regulare in excōicatiōe hoīs: vt ſp p̄cedat monitio: vt. ꝯ. e. ti. de ſen. excō. ſacro. xxiiij. q. iij. de illicita. ꝛ dꝛ quo ad h monitio canonica: vt moniti exp̄māꝛ noiatim. ꝛ trib[9] monitionibus moneanꝛ: vel vna ꝓ oīb[9] cū īteruallo dierū: niſi neceſſitas aliud ſuadeat. ȷ. e. conſtitutionem.
b Cōſtitutionib[9]. ꝯ. e. nup. ꝛ. c. concubine. ꝛ interdū: q cōicat i diuīs excōicato excōicat[9] ē excōicatiōe maiori vt. ꝯ. e. ſignificauit: qō veꝝ eſt ſi gnqꝫ cōcurrāt q̄ ibi ex textu notāꝛ. no. añt. h ber. ꝙ ſi eps cōmunicat i crimine cū excōicato a ſe ꝙ nō incurrit maiorē excōicationē q: ſic cōicās peccat i euz q dānauit: ꝛ ab eo ē abſoluēdus. ꝯ. e. nuper ſed iſte ſua ſe ſnia ligare ñ potuit. ff. de arb. l. penul. ff. de iudi. l. iulian[9]. tamen dicit ꝙ ꝛ minori excōicatiōe ligatus ē q̄ a iure ꝯhiꝛ: alij ꝯ dicentes ꝙ ꝛ minoꝛ ꝛ maioꝛ excōicatio. ſ. ꝓ cōione in crimine ꝛ in locutiōe ꝯhiꝛ a iure ñ ab hoīe ꝛ hoc tꝫ hoſti. ꝯ. e. nup. ꝓbat hoc ꝑ vbū quāuis. n. ꝛ tūc ꝛc. qō bene facit ꝓ p̄ma pte: q: abſolui ab excōicatione cōmunicās icrie ergo nō ē ſnia canonis: quia tunc abſolueret a ꝓprio ordinario.
c Indureſcat. q: videt ſe hēre cōionē hoīuꝫ quaꝫ ñ hēret ꝛ inter hoīes eſſe grauis eſt pena. C. ꝺ apoſta. hi qui ſanctā.
d Participantes. ſcilicet in locutione ꝛ ſſībus.
e Conſimili. ſ. maiori. Jo. an.
f Teneat. no. caſū i quo nō tꝫ ipo iure excōicatiōis ſnia: ꝛ fuit hoc ſtatutū pp epos q ſtati excōicabāt cū ꝑticipib[9]: alios dicā. ȷ. e. pñti.
g Penā. ꝯ. e. ſacro. vbi puniūꝛ q admōitiōe ñ p̄miſſa excōicāt ſubditos
Quia. Tria facit. p̄mo p̄mittit ꝯſtōnis cām. Scdo ꝯſtōnē ponit priuilegiantē epos' ibi nos. Tertio excipit ibi: niſi. ꝛ iſtō vbū qa eſt redditiuū rōnis ꝛ cāe. Do. b Quia piculoſuz. ꝛ iō vitādū. xli. di. qeſcam[9]. ꝯ. e. li. de elec. vbi piculum. ff. ad carbo. l. i. §. ij. q: igiꝛ offm̄ epoꝝ ꝛ ſupiorū cōi[9] ꝛ generali[9] ē: ꝛ plures grauarenꝛ ſi illud ipediri cōtigeret. iō papa ſi tā epis ꝙ ſubditis ꝓ hanc ꝯſtōnez voluit ꝓuideri: ꝯſiſtit. n. iſtoꝝ officiū i chriſmatis ꝯfectiōe: i frontis chriſmatiōe: ordinū collatione eccl'iaꝝ ꝛ altarium ꝯſecratione: ꝛ ſic multū piculuꝫ i ſuſpenſione ipſoꝝ.
i Superiorib[9]. archiepis patriarchis ꝛ primatibus.
k Officij. ꝓ hāc lrāꝫ nō credebā olī ꝙ ꝯſtitutio iſta hēret locū i penis ſuſpēſionū a bñficio: ꝛ hoſt. ꝯ. ꝯ. ꝺ elec. cū i cūctis: ꝛ gar. e. ti. cupiētes: tm̄ hodie ñ dubito ꝙ ēt i ſuſpenſionib[9] a bñficio: ñ ſolū ab officio igreſſu eccleſie vel ſilib[9] locū hꝫ h ꝯſtitutio: hoc ꝓbaꝛ. ꝯ. e. li. de elec. ſi ꝯpromiſſari[9]. §. huiuſmodi: ꝛ q̄ potuerit eē rō ibi diri. l Suſpēſiōis. ſec[9] in excōicatione: q: i illa ꝓuilegiati ñ ſunt: ꝛ noluit papa eos i tm̄ ꝓuilegiare ꝙ tolleret quo ad eos canonē ſi qs ſuadēte: ꝛ alios ſimiles.
m Conſtitutionis. ꝯ. eo. ſacro. eo. li. ꝛ. c. cum medicialis. de ſolu. c. ij. ꝺ elec. cū i cūctis. cū ſimilibus. n Snie. aliud ē ꝯſtō: aliō ſnia: vt. ȷ. ꝓxi. c. §. caueāt. ſi ergo papa vel legatus vel alius ferat aliquā ſniaꝫ ſuſpēdendo ꝯfacientes hec nō ꝯprehendet epiſcopos.
o Mādati. vbi ſi mādat papa ꝙ oēs p̄lati ꝛ clerici ſoluāt tātā pecuniā ſuſpēdēdo nō ſoluētes īfra terminū aſſignatū. ꝓ tales ergo ꝯſtitutiōes ſentētias ꝛ mandata epi nō ꝯprehendunꝛ: neglecta. n. huiuſmodi maiora vidētur q̄ ſpāliter ñ deſignanꝛ. ff. de iniu. Itē apud labeonē. §. hoc edictuꝫ.
p Ipſis cōſtitutione ſnia vel mādato.
q De epis. no. ꝙ caute puto remotā litterā q̄ oliꝫ h erat q̄ ſic dicebat de epiſcopis ꝛ eoꝝ ſuperioribus expreſſa ꝛc. per quā dicebat hoſt. ꝙ licet i ſententia diceret de epiſcopis: ꝙ non comprehendebanꝛ archiepiſcopi: plus dicebat ꝙ ſi dicebat de epiſcopis ꝛ ſuperioribus: nomine ſuperioꝝ itelli-

gebanꝛ archiepiſcopi: ſed non patriarche: ad hoc de reſcrip. ſedes: ꝛ omnia iura que inducunꝛ ad penalia iura reſtringenda: ſed dic contra: q: non eſt ſuperiorem ordinem epiſcopo reperire: ꝛ ob hāc cauſaꝫ papa ſe vocat epiſcopum: vnde eo ipo ꝙ ꝺ epiſcopis exprimatur veniunt ſuperiores: quia non inſpicimus dignitatem ſed officium pontificale vt in prin. c.
r Habeaꝛ. hic erat oliꝫ plus de textu: ꝛ erat q̄dam declaratoria illius decre. ſolet: que nō habebat rōnē: vñ fuit ſublata.
Romana. Partes patent per. §. ſecunda ibi porro. Tertia ibi: ſed nec. Quarta ibi: caueant. Quita ibi: in vniuerſitatē. Do.
s Archidiaconorū. vel ipſis archidiaconis. ꝛ ſic nota iferiores epiſcopo iuriſditionē habere: de hoc. xxv. di. plectis. ꝯ. de of. oꝛ. cum ab eccleſiarum.
t Relaxēt. qō ſi fecerint nō tenet relaxatio: cum nec excōmunicantium nec excōmunicatoꝝ ſint iudices: vt. ȷ. e. ti. venerabilibus. i. rñſo.
u Conſuetudine. ꝛ ſic ꝯſuetudo in talibus iuriſditionez dat: ad idē. ꝯ. eo. li. ꝺ. offi. ordi. romana. ꝛ ꝺ fo. cōpe. romana. §. i. idē intelligas ſi haberet ꝓuilegiuꝫ ſup hoc a papa iſta. n. ſunt ad hoc paria priuilegiū ꝛ conſuetudo. ix. q. iij. conqueſtus. ꝯ. de offi. ordi. duo ſimul. cum ſimilibus.
x Snie. canon quē facit archieps in concilio ꝓuinciali: iſte ligat ſubditos toti[9] ꝓuicie. xviij. di. c. vlti. ad hoc de p̄ebē. graue. de accu. ſicut olim. Sententia autem lata ab archiepiſcopo puta quicūqꝫ furtum fecerit ſit excōmunicat[9]: iſta nō cōprehendit ſubditos totius ꝓuincie ſed ſolius dioc. ſue: ꝛ de hac loqtur hic: nec ēt ipſi ſubditi ꝓbabiliter ignorātes ligātur. vt. ꝯ. eo. li. de conſti. c. ij. intelligo tm̄ ꝺlinquētes in dioce. ipſi[9] archiepi. ſcienter illa ſnia ligari: qa iā per delictuꝫ ſunt effecti ſubditi: de fo. ꝯpe. c. vlt. de rap. c. i. rō āt huius dcī ē: q: ſicut in ſpē nō pōt ligare ſubditū ſuffraganei ſui: ſic nec in gñe: immo multominus. ar. de reſcri. paſtoralis.
y Subiectos: ꝛ de hoc demū cū in ſua dioc. delinquūt: vt. ꝯ. de ꝯſti. c. ij. ij. rñ.
z Specie: excōmunico. ꝑ. q: furtū fecit: vel ſacrilegium cōmiſit.
& Genere: excōmunico omnes qui ſacrilegium cōmiſerunt.
? Competenti. ꝯ. eo. ſacro. ꝛ. c. ſtatuimus.
ꝝ Iniuſtas: non dicit nullas: ligat ergo excommunicatio lata nō p̄miſſa monitione fallit in caſu. ꝯ. e. ſtatuimus: incurret ergo excōmunicatoꝛ penaꝫ cōſtitutionis. ꝯ. eo ſacro. ſaluo eo qō habuiſti. ꝯ. e. ꝓxi. a Futuris: q: tractus futuri tpis nō ſpectat ad iudicē. ff. de vſu. l. i. ꝯ. ff. ſi ſerui vē. l. egi cū ſi. ff. de lib. agno. l. ſiqs. §. alimēta. dic ꝙ tractus futuri tpis nō ſpectat ad iudicez: ita ꝙ ſtatiꝫ dēꝛ exactio: vel dic ꝙ lex loqtur in vſuris que ſunt odioſe: ſcilicet qō non condemnabit ad futuras vſuras que committuntur ex mora: alias bene prouidet iudex in futuruꝫ. ff. de iudi. l. i bone fidei. ſicut in alimentis: vt in p̄dicto. §. alimēta vel loquitur lex cū non eſt obligatus: ſi vero eſt obligatus icōtinenti: tunc iudex ꝓuidet in futurū: vnde ꝛ pp pñtē cōtumaciā ꝯdemnat ad futuras expēſas vt. ꝯ. de procu. auditis: ſed quantū ad caſuꝫ noſtrū expreſſe ꝯdicit: de ſen. ex. a nobis. i. vbi fertur ſentētia excōicatiōis pro futuro ꝺlicto: ꝛ. ꝯ. e. li. de cōſti. ca. ii. ſo. dic ꝙ aliud ē ſtatutuꝫ ꝛ aliud ſentētia: ſtatutū. n. bene poteſt fieri pro futuris ꝺlictis hoc mō: ſtatuimus vt nullus hoc faciat ꝛ qui fecerit ſit excōmunicat[9] ipſo facto: aliud ē ſnia q̄ ſic proferꝛ. excōmunico tan. ſi furtū fecerit: ꝛ hoc h ꝓhibeꝛ: aliud ergo eſt ſtatutuꝫ ꝛ aliud ſnia: vt ꝓbatur. ꝯ. c. ꝓxi. ꝛ dixi. ꝯ. e. c. §. porro.
b Infra. tale tp̄s: ē ergo ne correcta decre. ꝯ. de ap. ꝑterea. ij. nō. ſed declaratuꝫ ē quo caſu poſſit hoc modo proferri ſnia.
c Mora cōdēnat[9] i actiōe pſonali: ſi nō ſoluit. ȷ. q̄ttuoꝛ mēſes vt ꝺbuit poſtea poterit iudex p̄cipere: vt ſoluat īfra certum tp̄s: alſ ſit excōicat[9] h. n. mora p̄ceſſit
d Culpa: q: negligentes fuerūt clerici i diuinis officijs dicendis: poterit iudex dicere. excōico oēs q ñ interfuerūt horis canonicis: h. n. culpa preceſſit caſum.
e Offenſa: vt i ꝯiugato q tenuit cōcubinā: ſeparēꝛ ab ea ꝛ excōiceꝛ ſi vlteri redeat ad ipſaꝫ. ꝯ. e. ſi ꝯcubine. Sed dices qñ erit reperire caſum in quo nō intercedat mora culpa vel offenſa. So. ſi ſtati poſt ꝯdēnationē ſtām in pſonali iudex p̄cipit ꝙ ſoluat. ȷ. certū tp̄s ferendo ſniam excōicationis. h non preceſſit mora: vadit ad

ecclesia: iuenit clericos solicitos circa horas: ⊅ nõ intercessit culpa. vel iuenit clericos bene continẽtes: excõmunicat eos: quia nõ seruant continẽtiã hic nõ precessit offensa. a ¶ Causa. pone exemplũ. ⁊. de testa. cõstitutis: sed ibi precesserat offensa pro parte. sed potest poni i executoribus q excõmunicãt cõferẽtes bñficia: qz piudicari posset ei qui vz acceptare fm formã vecre. de concess. preben. qz cunctis.

b ¶ Collegiuz. an vniuersitas vel collegium possint accusari ⊅ crimie no. rii. q. ij. episcopus qui mancipium. ⁊ supra de simo. c. dilectus. ij.

c ¶ Penitus. per hanc litteraz vicunt quidaz q̃ non tenet sententia: ⁊ pōt cẽ ratio: qz vniuersitas vel collegium non est materia capax ad recipiendum talẽ sententiam. Ber. contra dicens q̃ si sentẽtia fuit lata bene tenet ⁊ hoc est tutius.

d ¶ Irretiri. intelligas quo ad ecclesiam: secus quo ad deuz cuius opinio nec fallit nec fallitur de sen. ex. a nobis. ij.

e ¶ Culpabiles. sicut prelatus vel consules ⁊ huiusmodi maiores: vt. ⁊. de simo. dilect⁹.

O Flecto ¶ Primo ponit allegationem ⁊ conclusionem generalem. ex qua secũdo infert specialem ibi: ⁊ quoniam quam in tertia fortificat p argumentum a minori ibi. Et quidem Do.

f ¶ Decano. decanus iste de cõsuetudine vel priuilegio habebat ordinariam vel saltem potestatẽ fulminandi censuram ⁊ concor. ⁊. de ap. dilectus. ⊅ ordi. irrefragabili. §. excessus. ⁊. de ver. sig. ex parte. i. alias sec⁹ de his que fi. a maiori par. ca. ⁊ statuit de hoc supra de offi. ordi cum ab ecclesiarum.

g ¶ Alim ni. ⁊. de homi. significasti. ij. vbi sunt hec verba. ⁊ ibi de hoc in. glo. magna q̃ posset hic repeti: ⁊ vniuersalis pro positio omnes leges restringit ad particulares: ac si diceret: q̃dam leges ⁊ quedam. iura. s. ⊅ hac materia loquentia. Ber.

h ¶ Predictus. in parte decisa sub illo infra.

i ¶ Bonis. ergo licet defendere non solum personã sed bona tamen pro defensione bonorum non licet sic seuire sicut pro defensione persone. ⁊. de homi. c. ij. ibi te tuaqz eo. ti. suscepim⁹ ⁊ dic vt eodẽ ti. significasti. ij. ⁊ tritij. q. i. §. i. ⁊. q. iij. in prin.

k ¶ Occupare. vt non sit geminatio verboz: spoliare referat ad mobilia: occupare ad immobilia.

l ¶ Supiusin parte decisa.

m ¶ Nimiã. respectu tẽporalis potẽtie ipsi⁹ decani: nam potentioribꝰ pares cẽ non possumus. ff. ⊅ alie. mu. iu. cã fac. l. iij.

n ¶ Ecclesiastico. dicit ambro. ⁊ ex nimia humilitate loquitur q̃ arma sua sunt lachryme. tritij. q. vlti. conuenior. gladius autem hic continet quod cẽsura. supra ⊅ verborum significatione querenti.

o ¶ Propter hoc. s. quia temporalis defensio sibi non aderat.

p ¶ Munimine. no. q̃ non loquitur hic de prelato qui vlciscitur: qõ vtruz facere possit no. ⁊. de maledi. c. i. ij. q. vij. si quis erga: sed solũ de eo q se defendit.

q ¶ Prouocatus. i. turbatus vel cõmotus: ad idẽ supra de offi. dele. suspitiõis. aliter sumitur supra de ap. cum sit romana.

r ¶ Eisdem. contra tales prodita est pena per constitutionem. ⁊. c. qcũqz. qa excõmunicati sunt ipso iure: nisi infra octo dies restituant: vt ibi.

s ¶ Vicino. ergo quilibet tenetur vicinum suum ⁊ amicum suum defendere: vt tritij. q. iij. non inferenda: ⁊. c. fortitudo. lxxxiij. dist. error. ⁊. ⁊. ⁊. co. quante. vbi de

rit: qbus merito ad iniũgendã satisfactionez huiusmodi: ⁊ taliter phibenda similia inducant: aut alia rõnabilis quã in ipis sententijs exprimãt causa[a] subsit. ¶ In vniuersitatez vel collegiuz[b] pferri excommũicationis sniaz penitus[c] phibemus volentes aiarũ piculũ vitare qõ ex inde sequi posset: cũ nõnunquã cõtingeret innocios huiusmodi snia irretiri[d]: sed in illos dũtaxat de collegio vel vniuersitate: quos culpabiles[e] esse cõstiterit pmulgetur.

I Dem in eodem.

¶ Prelatus ꝓtra potentiã tpalez ẽt spirituali gladio. s. ecclesiastica cẽsura se tueri potest. b. d. Jo. and.

O Flecto filio decano[f] aurelianẽsi ⁊ ifra. Preterea cũ oẽs leges oiaqz iura vim[g] vi repellere cũctisqz sese defensare pmittãt: licuit vtiqz ipsi decano si predictus[h] baliuus cũ bonis[i] suis mundanis iniuriose spoliare: vel ea violenter occupare[k] presumpserit: vt superius[l] est expressũ: ꝓtra illius violentã iniuriã se tueri. ¶ Et qm̃ aduersus ei⁹ nimiã[m] potẽtiaz sufficiens tpalis ⊅ fensio sibi forte nõ aderat: potuit se ẽt. spũaliter gladio videlz vtẽdo ecclesiastico[n] defensare: ac recurrẽ. p pter[o] hoc ad arma spiritualia: q̃ sũt ecclesie ppria: ⁊ p suo munimine[p] illis vti pſertim cũ dictus baliu⁹ p⁹latas in eũ ab eodẽ decano ex alijs causis excõicationis sentẽtias: sicut idẽ decanus asseruit ipz tãquaz ex inde prouocat[q]: sententijs ipis cõtẽptis bonis spoliasset eisdem[r]: ⁊ p pter hoc postmodũ ipse decan⁹ sententiaz tulerit iterdicti: tãquã spirituali se mucrõe defendens cõtra illius iniuriã ⁊ violentiam sibi ab eodem occasione ꝑdictaruz sniarũ ⁊ in ipsarũ contemptum illatã. ¶ Et quidem cum liceat cuilibet suo vicino[s] vel primo pro repellenda ipi⁹ iniuria suuz impartiri auxiliũ imo si potest ⁊ negligit: videat iniuriantez fauere: ac eẽ particeps ei⁹ culpe licuit profecto ipsi decano proprio sibimet[t] subuenire subsidio: ⁊ suaz met temporalem iniuriaz sua pro-

hoc multo ergo fortius seipsum: vt sequitur.

t ¶ Sibimet. quia ordinata charitas a se incipit. xxiij. q. v. si nõ licet: sed videtur q̃ hoc nõ licuerit isti decano: excessit enim moderamen inculpate tutele quod facere nõ debuit. ⁊. de resti. spolia. olim. i. ⁊. eo. si vero. ⁊ de homi. significasti. ij. ad fi. maior enim est pena spiritualis. que ligat aiam q̃ temporalis que ligat corpus sicut anima preciosior est corpore. xij. q. i. precipimus ad idẽ. xi. q. iij. nemo. xxiij. q. iij. corripiant: ⁊ hec forte fuit dubitatio decre. sed papa hic approbat hanc defensionem ⁊ ita quocunqz modo licitũ est se defendere dũmodo corporalis lesio non inferatur: maxime quia huiusmodi sententie sunt medicinales. ⁊ supra eo. c. i. ij. q. i. mlti. ⁊. xxiij. q. iij. notandũ in fine.

u ¶ Utrũqz. ergo vuplici defensione pōt qs vti. ⁊. de re. iu. nullus pluribus: cum suis concor.

x ¶ Suffragari. xxiij. q. v. pdest. supra de offi. or. c. i. tamen videtur q̃ temporali gladio vti nõ potuerit quia post aduentum christi fuerunt gladij. ⁊ potestates diuise. r. vi. quoniam. xcvi. dis. cũ ad verũ. dic illud verum de executione gladij temporalis in modum iusticie: sed hic loquitur de executione ipsius gladij non in modum iusticie sed defensionis: quo gladio cuilibet priuato licet vti primo non nisi iudici: ⁊ sic non ob.

y O Venerabilibus. rothomagẽsi: idem in alijs archiepiscopis supra eodem libro de penis romana. de offic. or. romana. in fi.

z ¶ Suditis. ergo inferiores epis bene possunt excõicare: qõ dic vt. ij. q. i. nemo. ⁊. de offi. ordi. cuz ab ecclesiarum.

a ¶ Impartiri: nisi hoc habeat de consuetudine supra eodem romana. i. responso. in fine.

? ¶ Prouocatuz. seruato tm̃ eo qõ hẽs. j. §. sz si ex cã. ⁊. § sequenti.

x ¶ De pte aduersa. nõ dicit de iudice: qz tũc sec⁹ vt patet per sequentia.

a ¶ Appellationis. si. n. appellasset. archiepiscopus tũc esset competens iuder: est enim vnus de casib⁹ in quo iurisdictionẽ habet ī subditos suffraganeoz. no. ⁊. de offi. ordi. pastoralis.

b ¶ Ipsis. archiepiscopo vel officiali eius.

c ¶ Pena. ⁊. eo. li. sacro. ⁊. c. cum medicinalis.

d ¶ Debent cũ. qz tũc archieps est ꝓpetẽs iuder. s. rei: ⁊ sic vna via pmittitur qõ alia prohibet: qõ dic vt. j. de re. iu. cũ quid.

e ¶ Pro alio. secus enim si ex officio: vt patet in pror. §.

f ¶ Defensione. vt. ⁊. c. pri. ⁊ est similis distin. ⁊. de apel. cũ speciali.

g ¶ Cãm suã. ⁊ aĩ ola ille absoluet. j. §. ij. nisi in casu ibi posito.

¶ Porro. Archieps ī casibus in qbus iurisdictionẽ hz aĩ cognitionem. cãe absoluit excõicati ad petitionẽ partis vel ex officio nisi vicat excõicat⁹ pro manifesta offensa ⁊ cõtumacia: ⁊ cõtumacie presumpte mãifeste ponit exempla. h. d. vsqz ad. §. sed si. Jo. an.

pria spirituali defensione tueri: sicqz vtrũqz quodãmodo gladiuz ⁊ tpalem ⁊ ecclesiasticũ alterũ videlz altero adiuuare: ⁊ maxime quia hi duo gladij cõsueuerũt exigente necessitate sibi adinuicez suffragari[x] ⁊ iuuamẽ alterius subuẽtione mutua frequentius exerceri. I Dem.

¶ Excõicatos a subditis suffraganeorum archiepi nõ possunt absoluere: sed excõicatos a suffraganeis vel officialibus bene: si ad eos appellatum fuerit. b. d. Jo. and.

O Venerabilib⁹[y] ⁊ infra. Ceterũ rothomagẽsi archiepo: vel ei⁹ officiali nõ lz excõicatis ab archidiaconis vel alijs subditis[z] suffraganeorũ ipsius archiepi: cuz nec excõicantiũ nec excõicatoruz sint ⁊ iudices absolutiõis bñficiũ iptiri[a] excõicatos ãt ab ipsis suffraganeis vt eorũ officialib⁹ pñt absoluere. si ab ipsis litigantib⁹ ad eos fuerit ꝓuocatũ[?]. Neutra vero ptiũ appellãte si qua ipsaz p archiepz vel eius officialẽ ab excommunicatione cõtra eã lata pro reliqua postulet se absolui: vel als coraz eis de pte[x] aduersa querimoniaz sine appellationis[a] iterpositione ⊅ponat nõ ẽ i ⊅ ab ipsis[b] cũ sui nõ sint iudices audienda. Sz si excommunicat⁹ ⊅ponat apõ eos ⊅ suffraganeo: vt īponat ei pena[c] pro suo ĩteresse super iniuria excommunicatione querelaz audire vtique debent[d] eum: secus autez si conqueratur de ipso vt relaxetur huiusmodi sententia contra se ab eo pro alio[e] promulgata: quoniam tueri hanc causam non ad ipsum suffraganeum sed ad eum pro quo est sententia lata spectat. Attamen si suffraganeus vel extra iudicium pro suorum defensione[f] iuriuz: vel etiam in iudicio ex suo procedens officio inquirendo videlicet vel simile quid agendo aliquem excommunicet: in hoc casu cõueniendus est ipse suffraganeus coram archiepiscopo vel eius officiali: quia ipsi us interest defendere causam suã[g].

¶ Porro archieps vel ei⁹ officiales excommũicatos a suffraganeis

a ¶ Formam. s. eo cum desideres.

b ¶ Appellatum. post diffinitiuam sententiaz ⁊ post excõmunicationem: ⁊ hic terminari puto dubitabilem qõnem: qua queritur ex decre. non solum an appellatio interposita post diffinitiuam ifra decem dies reuocet p modum attentati excõmunicationem medio tempore inter sniam ⁊ appellationem latam: sicut reuocat alia attentata: ⁊ per istam litteram est dicendum ꝙ non: immo est necessaria absolutio: de tali enim sententia loquitur iste. §. ⁊ ꝙ ita sit verum patet qꝛ excommunicatio aut statim valet aut statim non valet: sed pone ꝙ post latam diffinitiuã sententiam infra decem dies iudex excõmunicat partem non parentez: postea illa pars non appellat: non est dubium ꝙ bene ligat sententia: specialiter ergo sit in illa ꝙ p appellationem sequentem non annulletur licet male fecerit iudex exequendo ifra decem dies: ⁊ excõmunicãdũ: cum tolleret illi beneficiuz iuris. s. appellandi: quod esse non debet. j. de regu. iur. in dultum: alij dicunt hoc esse imutatũ p decre. nõ solum: que est posterior quod non credo ratione predicta.

c ¶ Casibus. quos vide. s. e. li. de appel. romana. §. si aũt.

d ¶ Innodauit. s. e. solet: ⁊ dabitur terminus octo dierum ad hoc probandum vt ibi.

e ¶ Idez ẽ. s. ꝙ primitus dz absolui: vt dꝯ in fi.

f ¶ Captus: sic. s. de pigno. c. significante: ⁊ ꝙ dicit captus ĩtelligere possumus etiam a priuato: qꝛ ex quo venire non potuit non fuit contumax ergo nec excõicãdus. xi. q. iij. nemo epoꝛ: sed quo ad restitutionem expensarum bene distinguitur an a iudice an a priuato captꝰ fuerit: vt in primo casu non cõdẽnetur ad expensas secundo sic: qꝛ hz regressum contra illum priuatũ capiẽtez. ff. si qs cau. l. ij. in fi. ⁊. l. iij. ⁊. intelligas captus non sui p curatione ⁊ dolo: vt in dicta. l. tj. ad fi.

g ¶ Impedimẽto. puta valitudiñe: tempestate: ui fluminum: multa ipedimenta videre potes. ff. si quis cau. l. tj. ⁊. iiij. ⁊ quod dicit de impedimẽto. idem dic si alia rõnabilis causa preter ipedimẽtum subesset: puta qꝛ pbabiliter credebat terminum prorogatum. s. de in inte. resti. ex lfis.

h ¶ In iudicio. quasi si extra iudicium hoc direꝛit secus: sicut nec nocet cõfessio extra iudicium facta: qõ dic vt. s. de cõfes. semp anteqz audire causaz incipiãt in casib⁹ in qbus eis iurisditio competit iurta ecclesie formam[a] oñt absoluere: vtpote si post diffinitiuam fuerit excõicationis snia, pmulgata ⁊ ad eos fuerit appellatuz[b] exceptis casib⁹[c] ĩ qbus iura, pbibẽt post sententiam appellare. Similiter si suffraganeus extra iudicium excõicet aliquẽ pro ei⁹ offensa: vel, p sui õfẽsiõe iuris: ⁊ sup hoc querimoniam ille, pponat: ⁊ ẽ ille pmit⁹ iurta formã ecclie absoluendus: nisi suffraganeus, pbaturum se offerat: q⁹, p manifesta offensa excõicatiõis cuz viculo innodauit[d] ¶ Idẽ est[e] ẽt si quẽqz, p psumpta ꝛtumacia vz qꝛ citatus prefixo sibi termino non cõparuit excõicatiõe ꝛstrigat: qꝛ si sic ligatus, pposita querimonia petit ab archiepo se absolui: siue quando suffraganeus ex suo, pcessit officio: siue qñ est ad ipm archiepz asi diffinitiuam sniaz appellatuz: ⁊ ab aduersario, pponat q⁹ absoluẽd⁹ ñ sit: nec pandi ei õbeat iudicij aditꝰ: nisi prius expensas restituat: ⁊ iudicio sisti exhibeat cautionẽ: ipseqz respondeat q⁹ recte ꝛtumax reputari nõ dz, p eo q⁹ in itinere captꝰ[f] vl ẽt alio impedimento[g] detentus in termino comparere nequiuit: tũc, pti nus sibi iurta formam ecclesie bñficiũ debet absolutiõis ipẽdi. ¶ Secus autem si se contumacẽ confitea tur: vel als de cõtumacia sua ꝛstet qꝛ forte predixerat in iudicio[h] q⁹ minime cõpareret: tunc enim cuz manifesta sit ꝛtumacia: ⁊ manifesta reputetur offensa[i] non ẽ ei nisi primo expensarum satisfactione: ac de stãdo iudicio cautiõe pstita absolutio ipendẽda. ¶ Et hoc ipsuz est in similib⁹ obseruãdũ: sicut si aliqs ad certũ locũ citetur. ⁊ ille, pponat ipz non esse sibi tutũ[k] ⁊ iudex postea in eũ qꝛ nõ, pbauit hoc: nec comparuit: sniaz excõicationis, pmulget: nã tũc si excõicatus ipse ad superiorez appellet ⁊ ãte oia se ab eo petat absolui: cũ, pbare coꝛã eo velit ipsum locum non existere sibi tutum[l] i hoc est proculdubio audiendus cũ presumpta solũmõ eiꝰ contumacia videat: sed si iudex, pnunciasset locũ illum esse idoneũ ⁊ securũ: ⁊ ille nõ cõpuisset: ac ideo excõicasset eũdez ipse postmodũ sup hoc nisi post latam interlocutoriam infra decendium prouocasset: nullatenus audiri debet. ¶ Sz si ex causa legitia seu probabili quis appellet: puta quia locus non est tutus: ⁊ post appellationem huiusmodi excommunicatione ligetur: ac deide constet superiori q⁹ ad ipsum ex tali causa extitit prouocatum nõ tamen illico[m] pronunciare debet excommunicatiõis sententiam fore nullam: sed potest eam ad cautelam iurta formam ecclesie relaxare. ¶ Sane si certũ est excommunicationis sententiam esse iustam: veluti cum, ppter manifestum excessum est in aliquem, pmulgata: superior iudex nisi periculuz sit in mora excõicatum ad excommunicatorem prorsus remittere õbet: nec[n] debet eum absoluere nisi excommunicator requisit⁹ malitiose illi absolutionis beneficiuz deneget exhibere[o] ¶ Si vero ꝛstet huiusmodi sententiam esse iniustam: nequaquam remittendus est ad suum excommunicatorez excommunicatus: sed debet sine difficultate aliqua mor absolui. ¶ Quod si dubitetur vtrum iusta sit vel iniusta: superior nisi excommunicatori deferat relaxare iurta formam ecclesie potest illam: quanquam honestius ⁊ conuenientius agat si ei õferat ĩ hoc casu. ¶ Tibi autem superiori competit[p] de excommũicatione. cognoscere: asolutio seu relaxatio quam ipse fecerit tenet: licet forsan sit iniusta: quoniam ⁊ si contra ius litigatoris: non tamen contra ius constitutionis[q] absoluit.

¶ Deniqz a subditis suffraganei emendas pecuniarias potest archiepiscopus fm consuetudinem regionis exigere in casib⁹ in quibus ei licet eos excommunicationis viculo innodare[r]. ¶ Potest quoqz archiepz beneficiũ absolutionis iurta formam ecclie nõnũquã impendere ad cautelam: vtpote si asserit in excõmunicationis snia intollerabilẽ[s] errorem fuisse patenter expressum: idest aliqd sub vi precepti vel mandati aperte ĩ ea cõtineri: qõ cõmuniter vel in suo gñe ẽ peccatum veluti si dicat forte aliqs se a suffraganeo excommunicatũ fuisse, p eo q⁹ elemosynaz pauperi tribuebat: vel quia faciebat aliqd aliõ qõ ĩ se bonũ est: aut quia non operabatur id quod suo actu illicitum est ⁊ prauum: ⁊ suffraganeus ipse asserat: q⁹ pro digna ⁊ rationabili cã: vel, p cõseruanda vel exequẽda iusticia[t] hoc illi prohibuisset: vel ẽt iniunxisset: nam tũc archiepiscopus ad cautelam absoluere[v] potest eum.

¶ Similiter[x] si aliquis, pponat se aĩ diffinitiuã sententiam ĩ iudicio: vel extra post appellationez ex causa legitima iterpositam vinculo excõmunicationis astrictũ: potest archiepz postquaz[y] sibi de hoc constiterit. c. vl. vnde p hoc videt ꝙ si nuncio citãti dixerit se nolle venire: ⁊ nũcius sic retulerit non propterea dicatur vera contumacia: ⁊ facit qõ dixi. s. de cõfes. c. ij.

i ¶ Offensa. s. de ver. sig. ex parte. ⁊. c. cum olim.

k ¶ Tutũ. iusta erat expectatio si vera fuisset. s. de appel. ex pte. s. e. lib. de priui. cum persone. cum si.

l ¶ Decendiuz. sic. s. de electi. cũ dilec. ad fi. trãsit igitur interlocutoria in rem iudicatam si ifra decem dies nõ fuerit appellatũ quo ad partem sz nõ quo ad iudicem qõ dic. vt. s. de appel. cũ cessante. Jo.

¶ Sed si. Iste. §. cum pe. ⁊ vltimo. b. d. excõicatõ lata post appellationẽ interpositaz ex cã pbabili nõ statim pronunciãt nulla sed fieri põt relaxatio ad cautelaz ẽt antequã incipiat de veritate cognoscere cause. Idez si dicãt lata p itollerabilẽ errorem ⁊ in Jrium error ille, pbabiliter defendatur. Jo. an.

m ¶ Illico. ante enim ꝙ de nullitate, pnũciet: oportet ꝙ doceatur de veritate cause appellationis: nec sufficit ad hoc, pnunciãdum ꝙ ostendat se ex causa legitima appellasse: ad idem. s. de appel. interposita in prin.

¶ Sane. Si certũ est excõicationem esse iustam fit remissio: si certum est eã iiustam remissio non fiet: si est dubiũ fieri põt relaxatio: sed honestius est remittere: tenet mã relaxatio vbi archiepz est iudex lz non fiat remissio. b. d. Jo. an.

n ¶ Nec dz. tñ si absoluerit tenet absolutio: vt. j. §. tibi aũt.

o ¶ Exhibere. s. e. p tuas. s. de of. dele. cum contingat. ⁊. c. prudentiam.

p ¶ Cõpetit. si igit ei nõ cõpeteret: nõ tenet absolutio pp defectuz iurisditiõis: vbi competit tenet: lz iniusta: sicut ⁊ iniusta excõicatio. xi. q. iij. c. i. par. n. ius vsis esse voluit lig.: adi ⁊ absoluendi: de pe. di. i. verbum.

q ¶ Constitutiõis. ad idem. ij. q. vj. §. diffinitiua. ⁊. s. ó re iudi. cum inter.

¶ Deniqz. Archiepz ĩ casibus in quibus excõicare potest si consuetudo hz emendas pecuniaz exigere põt. b. d.

r ¶ Innodare. excõicatio. n. nõ est pena sed medicina ꝯdaz. s. e. c. i. ãte ergo ꝙ excõicet p satisfactione delicti ⁊ in absolutione vel post: penã pecuniariã imponere poterit: ⁊ facit ad ea q̃ no. s. de penis. lz. Jo. an.

s ¶ Intollerabilẽ. xi. q. iij. si is qui preest: ⁊ quõ hoc intelligãt: vide. s. e. per tuas.

t ¶ Iusticia. sicut si precepisset vt holez peuteret: ⁊ dicit se hoc fecisse, p exequenda iusticia vel propter delictũ suũ, pbiuerat eum dare elemosynam: sicut ẽt iterdum ob hoc qs, pbibetur ab oblationibus. xvij. q. iiij. c. miror vl pp delictũ illius q elemosynam tribuere volebat: qꝛ vti illius panis esuriẽti tollit ꝙ ꝛc. v. q. v. non omnis.

u ¶ Absoluere. als vbi ita replicaret: denunciaret sniam illã nullã. s. eo. p tuas

x ¶ Similiter. qõ hic dicit vide rat. s. e. §. sed si ex causa.

y ¶ Postꝯ. de hoc no. ꝙ necesse est pꝰ cõstare appellatuz

quando fieret habet relaxatio ad cautelā de excōicatiōe que dr̄ lata post: ꝛ p hoc iam obtinui in cā qua petebat̄ absolutio ad cautelā excōicatiōis. que dicebat̄ lata post ap. legitimam: ꝛ eodē die lata fuerat excōicatio ꝛ interposita appellatio: nec apparebat que primo: dicebant enī ꝙ petens hoc necesse habebat probare. s. ꝙ prius appellatum fuerat. lꝫ non habebat necesse probare veritatē cause: q2 illa ꝓbata nō absolueret̄ ad cautelam: imo pronunciaret̄ nulla sñia. s. eo. p tuas de of. dele. cū ꝯtingat: ꝛ ita ē vex per hāc lrāꝫ tūc ergo iudex appellationis absoluit ad cautelam: qñ cōstat ꝙ post appellationē lata est sñia excōicationis nec ad huc constat de veritate cause.

a ¶ Priusquā icipiat: plus ergo ptātis hñt in hac absolutiōe ad cautelā ꝙ in ihibitiōe quam facere nō pñt: nisi prius icipiāt cognoscere de veritate cāe ap. interposite ante diffinitiuā quod dic vt. s. e. li. de ap. romana. §. ꝙ si.

Decernimus Commode non diuiditur fm Jo. an. Sed decernit q sint cogēdi qua pena per ques qua forma ꝛ ad qd ꝛ hoc trimēbre est.

b ¶ Decernimus. seculares: certū est ꝙ ptās secularis minor ē ecclesiastica. s. de ma. ꝛ obe. solite: ꝛ ei subest: vt ibi: ꝛ. xcvi. di. duo sūt: ꝛ ideo cēsura ecclesiastica coerceri pōt: vt seqtur. Et qd cōtinet̄ noīe cēsure: habet̄. s. de ver. sig. querēti. ꝛ cōcor. ad hāc dcre. s. e. li. de fo. cōpe. c. ii. ꝛ d inui. lꝫ. s. de excep. c. ij.

c ¶ Canonicam. xxiiij. q. iij. d si licita. xij. q. ij. ca. indigne. s. de sen. ex. sacro: ꝛ illa recte dicitur canonica: de qua cauet̄. j. c. proxi. ij. rñ.

d ¶ Agendo: ꝛ conueniendo: q2 sicut nec agere: sic nec cōuenire pōt. s. de excep. cum inter priorem: a defendēdo nō repellitur: vt. s. de iudi. intelleximus: rō ibi pꝫ: ꝛ qd de impetrando: vidisti. s. eo. lib. de rescriptis. c. primo.

e ¶ Patrocinādo: ecclesia ergo priuat aliquē interdū ppetuo interdū ad tps offō postulandi ꝛ concor. s. de her. si aduersus. ꝛ. c. excōicamus. §. credētes. s. eo. lib. de penis fel. ris. §. qd si qs: ad finē. ꝛ procedit hoc ēt interdū ex alieno delicto vt ibi: ꝛ sunt isti partim de primo ordine non postulātium: q2 ēt pro se postulare non pñt in agēdo: de quo dic vt. iij. q. iij. §. tria. Est aūt postulare desiderium suū vl amici sui in iure apud eū q iurisditioni preest exponere: vel alterius desiderio ꝯ dicere vt ibi. ꝛ. ff. de postu. l. i. ꝛ intellige hāc nō solū in aduocato: sed ēt in ꝓcuratore. s. de ꝓba. post cessionē. si. n. nō auditur p se: multominus ꝓ alio. iiii. q. vi. oībus. ad hoc. s. e. dilecto.

f ¶ Testificādo: excōicatus ergo maiori itelligas testificari nō pōt. s. de testi. veniens. ii. in fi. vnde si dicatur excōicationis sñia nulla: in defectū ꝓbationū consueuerūt absolui ad cautelā: vt ibi vides ꝙ nō potest testificari: sed nunqd excōicat⁹ poterit testari: de hoc p Inno. de do. ꝛ cōtu. veritatis: p hostiē. de excep. pia. per gar. de vsur. ꝙꝙ. p guil. in spe. d istru. edi. §. compendiose. circa prin. ꝛ vr̄ ꝙ lꝫ ista iudicialia ꝓhibeant̄. extraiudicialia non: sicut. s. e. solet. ad fi. fm hostiē. ꝛ gar. testari nō pōt: q2 separatus ē a cōione ecclesie: ꝛ separato a cōione ecclesie: omne beneficiū ex legibus descendens iterdicitur: ꝛ guil. sequēs Inno. ꝛ pe. ꝛ samp. tenet. s. d excep. pia. ꝙ potest testari. ꝛ pe. de vndalla tenuit opi. hosti. ꝛ gar. ꝛ hoc ꝓpter periculū cōionis cum excōicato: cui cōicādum nō est: ꝛ denegatur: in auē d priuile. do. her. mu. nō prestan. §. antepe. ꝛ actus legitimi eis interdicūtur. vt hic ꝛ est similis fm eos deportato: qui est intestabilis. ff. de testa. eius cui. §. i. ar. pro ꝛ contra. s. de her. excōicamus. §. credentes. Quid dices de tabellionatu: nunqd instrumentum cōfectū per excōicatum valet. videtur valere: argu. predi. §. credentes vbi dr̄ de excōicato: ꝙ si satisfacere cōtempserit ifra annum: extunc istrumenta per ipsum confecta non valent: ergo a contrario: prius idest ante annum confecta valebant: lꝫ esset excōicatus. alij cōtra pro qbus optime. iij. q. iiij. nullus ibi nullus anathematizatox suscipiatur: nec a quoquā credantur: que ab eisdicūtur vel conscribūtur. s. eo. nouerit. alij vt hostien. ꝛ guil dicunt ꝙ quandiu ei⁹ excommunicatio est occulta: valet instrumentum ab eo confectum: vel si sit manifesta: nec potest probari: arg. ff. de. offi. presi barbarius: iij. q. vij. §. tria. C. de testa. l. i. s. de re iudi. ad probandū. de excep. pia. §. si vero. secus si sit notorie: d excep. exceptionem de cohoa. cle. ꝛ mu. vestra. sicut enim ibi notorius concubinarius suspensus est quo ad se: ꝛ quo ad alios. ita notorie excōmunicatus tabellio. ꝛ pretor publice nunciatus repellitur etiam ab extraiudicialibus. j. eo. licet Jo. an.

Constitutionem Sunt due ptes. Prima declarat ꝯstōnem Ino. Scda ibi statuimus dat formam monitionū ꝛ vnū casū excipit ibi: nisi. Do.

g ¶ Innocentij. s. e. statuimus.

h ¶ Participatione. denotat ꝙ est quedā participatio que inducit maiorem. s. que in crimine sit. s. e. si concubine ꝛ. c. nuper est alia que inducit minorem: vt cū quis participat scienter excōicato maiori in locutione: osculo: mēsa ꝛ similibus ꝛ ab hac excipiunt̄ certe psone: vxor filius seruus ꝛ alij: de quib⁹. xi. q. iij. quoniā multos. s. eodem ꝙ in dubijs: ꝛ. c. seq. ꝛ fm guil. ꝛ gar. Icurrit quis minorem excōicationē mittendo nunciū vel lrāꝫ excōicato. ac si ille psonaliter loqueretur ad hoc. s. e. li. d cle. vbi periculū. §. nulli. ipse. n. loqui vr̄ nunciū mittendo vel lrās. ff. de consti. pecu. l. ꝛ lꝫ.

terit: etiam priusquam[a] incipiat de veritate cause appellatiōis cognoscere: absolutionis illi beneficiū ad cautelam iuxta formā ecclesie impertiri. Alexander quartus

¶ Iudex ecclesiasticus compellit laicū repellere excōmunicatos ab actibus iudiciarijs ei probibitis. h. dicit Jo. and.

Decernimus vt iudices seculares[b] per censuram ecclesiasticā ab ecclesiasticis iudicib⁹ canonica[c] monitiōe premissa repellere excōicatos ab agēdo[d] patrocinādo[e] ꝛ testificando[f] in suis curijs ꝛ iudicijs compellantur.

Gregorius. x. in cōcilio generali lugdunensi.

¶ Non valet excōicatio lata i participātes: nisi fuerint moniti nominatiꝫ: ꝛ canonica monitio dicitur q habet dierum interualla nisi necessitas facti aliud suadeat: hoc dicit Jo. and.

Constitutionem felicis recordatiōis Innocentij[g] pape. iiij. predecessoris nostri: que probibet participantes excommunicatis ea participatione[h]: que solam minorem[i] excōmūicationem inducit monitiōe canonica nō premissa maiori excōmunicatiōe ligari: decernēs promulgatā aliter excōicatiōis sententiam non tenere[k]: ad tollendū omnem ambiguitatis scrupulum[l] declarantes decernim⁹: ita demū esse monitionem canonicā in hoc[m] casu: si alijs rite seruatis[n] eos q monentur exprimat nominatim[o].

¶ Statuimus[p] quoqꝫ ut inter monitiones: quas ut canonice promulgetur excōicatiōis sñia statuūt iura premitti iudices siue monitionib⁹ tribus vtantur: siue vna[q] pro omnibus obseruent aliquorum dierū ꝯpetentia[r] interualla. Nisi facti necessitas[s] aliter ea suaserit moderanda. Idem in eodē.

¶ Relaxatio ad cautelā in generali interdicto nō hꝫ locū. h. d. Do.

Presenti[t] generali declaram⁹ edicto: beneficiū relaxationis

i ¶ Minorem. de ipsius effectu. habet̄. iij. q. iiij. engeltrudā. s. de exceptio. a nobis. Jo. an.

k ¶ Non tenere. idē in suspensione ꝛ interdicto. j. eo. statutum.

l ¶ Scrupulum. h. d. q2 ante istam ꝯstōnem si iudex monebat in genere ꝙ nullus cōmunicaret: dicebant qdā talem monitionem canonicā: alij ꝯ: quod dubium est constitutio declarat.

m ¶ In hoc casu. s. quando propter participationē vult participantes excōicare maiori.

n ¶ Seruatis. s. ꝙ iseratur cā super qua fit monitio: ꝛ ꝙ sint presentes p quos possit probari: ꝛ ꝙ sint ibi interualla. s. eo. sacro. ꝛ. j. eo. c.

o ¶ Noīatiꝫ. s. proprijs noīb⁹ expressis vel alijs idubitabilibus circūstantijs que habebant vicem ꝓprij noīs. ff. si cer. pe. l. certū. s. de testi. lꝫ. ij. s. eo. li. eo. ti. c. ij. Idem si dicat moneo filiū. p. cū ille vnicum filiū hēat. ff. de lib. ꝛ posthu. l. ij. ꝛ insti. de exher. liberox. §. nominatum. secus si duos hēret: q2 tunc neuter eox monitus vr̄: vt ibi. Dicunt tñ qdam ꝙ hec decre. locum hꝫ qñ singulares ꝛ noīate psone excōicant̄: q2 tunc requiritur monitio spālis: si aūt generaliter ferret̄ sñia tunc dicunt sufficere generalē: ꝛ sic adhuc remaneāt antiqua iura: sed tutius est dicere ꝙ hodie in genere excōicatio i participantes ferri non potest. ꝛ sic sit sublatū qd dr̄. s. eo. qd in dubijs in fi. Sed valebit ne monitio: si iudex generaliter monet oēs de collegio vel vniuersitate: ꝛ videt̄ ꝙ sic q2 tñ valet generalis monitio quo ad oia: quantū specialis quo ad quedam. ff. de admi. tuto. si duo in fi. ꝛ q2 semper generalibus spālia insunt: vt. ff. de reg. iur. semp in generalibus. sed ꝯtrium est verum fꝫ guil. hic p hanc ꝯstōnem ꝛ fm eum si ignorat noīa illox de conuentu: cogat rectorem cōuentus vel vniuersitatis ad indicandū sibi illa noīa. ff. de condi. ob turpem cau. l. iiij. §. fi.

p ¶ Statuimus. sic cōstrue. statuim⁹ quoqꝫ vt iudices siue monitionibus tribus vtant̄: siue vna ꝓ oībus: obseruent aliquox diex competentia interualla inter monitiones quas iura premitti faciunt: vt sñia excōicatiōis canonice promulgetur.

q ¶ Una ꝓ oībus. dixit ergo iudex iterdū: monemus te ꝓ pma: qua finita monet ꝓ scda: q finita monet ꝓ tertia ꝛc. Interdū vna monitiōe facit tres sic monemus te ꝙ vsqꝫ ad diem talē ꝓ primo: talem pro scdo talem ꝓ tertio ꝛc. Interdū vnaꝫ tñ dat dilationem: vt monem⁹ te ꝙ vsqꝫ ad talē diē ꝓ primo scdo ꝛ tertio pemptorio a cōione talis ꝛc. ꝛ hoc vltio casu est interuallum iter monitionem ꝛ sñiam.

r ¶ Competētia. hoc iudex moderabit̄ pro psonax ꝛ negotij qualitate. s. de ap. cum sit romana. de of. dele. de causis.

s ¶ Necessitas. vt q2 partes sunt ad rixā vel arma parate: nec curāt ꝓmonitiones epi. ff. de vsufruc. l. equissimum. interdū. n. nec locus nec tps patit̄ plenius deliberare cōsilium. ff. de exerci. l. i. i. rñ.

Presenti Quia breue aliter non diuiditur.

Presenti. declaramus: no. ꝙ qdam olim contrarium dicebant, ꝛ p eis faciebat q2 excōmunicatio ꝛ interdictū paribus passibus ambulare videbantur: sed hoc. s. de appel. ad hoc quoniam. s. eo. cum medicinalis. s. eo. romana. in prin. ꝛ. c. venerabilibus. in prin. j. eo. statutum ꝛ. c. is cui cum si. vnde sicut excommunicatio potest tolli ad cautelam: vt. s. eo. solet. ꝛ. ca. venerabilibus. §. sed si. ꝛ. §. penulti. ꝛ vlti. sic de interdicto videbatur: immo multo magis: quia per interdictum plurimum puniūtur non obnoxij: sed per excommunicationem non sic. s. eodem romana in fi. vnde potius videbatur in eo ꝙ in excommunicatione subueniendū quia etiam plures ligat: ꝛ plura bona tollit: ꝛ quia alīs sunt paria. j. eo. is cui. s. e. c. i. Que ergo fuit huius iuris ratio: reprobatis aliorum solutionibus: quorum quidam dixerunt sic placuit grego. que reprobatur per

hoc verbũ declaramus: alij dicerunt hoc factum vt magis timeret censura ecclesiastica: tertij ne finis vnius negocij alterius sit exordiũ. C. de fru. ⁊ lit. expen. terminato. cum hec ratione non roborentur. dic q̃ hoc statutũ est propter communionis periculum in excommunicato: ergo ad aliorum cautelam fit hec absolutio: sed in participatione interdictorum non est tantum periculum: ⁊ ideo secus: vnde etiam interdicti tẽpore quedam sacramenta ministrantur ⁊ interdum celebrantur. supra de sponsa. nõ est nobis: de pe. ⁊ remi. q̃ in te. s. e. rñ. ⁊. c. pmittimus. j. e. qñ. ⁊. c. vlti. sed cõtra. s. de appel. ad presentiam: vbi ad cautelam excommunicanti datur absolutio: vnde dic q̃ ideo aliud in excommunicatione q̃ in interdicto: qꝛ excõmunicatio est mortis eterne dãnatio: ⁊ iõ festinare debemus: vt mortuus ⁊ a christo separatus per excommũnicationem: reintegrek christo p̃ absolutionem: maiorib⁹ etiam malis debet sincera charitas subuenire. l. vi. vt constitueretur. In interdicto aũt nõ traditur quis sathane nec ẽ ibi tñ periculuz. ⁊ ideo nec tantum festinandum: ea etiam ratione: qꝛ in interdicto volunt iura vnuz pati pro reliquo: in excommunicatione secus: vt supra dixi. Preterea excõmunicatio nõ põt suspendi: nisi in totuz relaxek: ⁊ iõ in ea locuz hẽt absolutio ad cautelam: interdictũ põt suspendi: ⁊ iõ non ẽ necessaria relaxatio ad cautelam. s. de appell. ad hoc quoniam.

ad cautelam[a] quo ad interdicti sententias ĩ ciuitates castra uel quelibꝛ alia loca siue terras aliquas generaliter[b] promulgatas locum aliquatenus non habere[c].

a Cautelam. quod fit in excõicationis snia: tũc qñ dicik nulla: vt si post appellationem legitimã. secũdo si continet intolerabilem errorem. vt supra eo. venerabilibus. cum si. tertio in casu. s. e. statuimus: quarto si dicatur q̃ iudex non erat is qui tulit snĩam. de consue. c. iiij. de priui. cum olim: quinto si a iudice suo lata est: sed excõicato. xiiij. q. i. audiuimus: ⁊ c. aperte. sexto cũ quis excommunicatur a delegato: contra delegantis intentionem. s. de preben. c. vlti. septimo si ab intruso: vel a iurisditione suspenso. xij. q. ij. c. alienationes: octauo si feratur a violãte interdcñ hominis. s. de excess. prela tanta: nono vbicunqꝫ prelatus subditum excõicat ꝗ priuilegij sui tenorem. s. de pui. cum capella. ⁊. c. quanto: decimo fm quosdam quos sequor in casu. s. de excess. prela. cum ad quorumdaz. Plures ex his casibus [illegible] sub quarto. vndecimo si feratur a delegato impetrato a b excõicato in casu non premisso. s. eo. li. de rescrip. ca. i. ⁊ adde casum nouum. s. de offi. or. qꝛ pleriqꝫ.

b Generaliter. quid sit generale hẽs. s. de ver. sig. cum in partibus. Quid si feratur non generaliter in loca. sed specialiter in psona. dic q̃ bene poterit fieri relaxatio ad cautelã: argu. a cõtrario istius littere: qꝛ specialiter interdicto omnia sacramenta negantur ante absolutionem. ⁊ sic idẽ quod in excõmunicato.

c Non habere. vnde si id fiat non valebit relaxatio per hãc litteram ⁊ est si. s. de his que vi metusue causa fi. c. vno. e. li.

Utcunqꝫ Ista decre. vt dicit Jo. an. habuit breuiloquum dictatorem ita q̃ multa ipsius mẽbra vix possũt breui⁹ sũmari iõ glo. nõ summauit: tamen ipsa diuidendo põt dici vt in rubro. do.

d Quicũqꝫ. oriri potuit ex facto ẽcre. s. e. dilecto. ⁊ dic qcũqꝫ ẽt epi: nec ob. s. e. qꝛ piculosuz: qꝛ ñ loquik in sententijs excõicationis.

e Reges. ẽ ãt ordinarius regis is eps ĩ cuius diocesi delinqt vel domicilium hz. xcvi. di. si imperator. ⁊. c. duo sunt. vbi de hoc.

f Ministros. ad clericos põt referri: ⁊ sic ꝓprie sequik vbuz suspensionis.

ea non possint nisi per se. apo. absolutionis beneficium obtinere[e].

Bonifacius. viij.

Si malefactor captus a iudice laico dicit se clericum: huius rei cognitio ad iudicem ecclesiasticuz spectat: ⁊ si notorie: vel publica fama: vel cõi estimatione hẽtur pro clerico statim fit remissio: idem si prius se gerebat p̃ clerico: ⁊ modo deprehensus fuit in habitu clericali: si aũt prius se gerebat pro laico: hz modo in clericali habitu deprehensus fuerit: non fiet remissio: donec fuerit de clericatu probatum: sed interim contra eum iudex in nullo procedet. hoc dicit.

Si iudex[f] laicus malefactorem captũ detineat: ⁊ is se clericuz dicens ad curiã ecclesiasticaz petat remitti: vel curia ipsa eũ tanquã suum clericuz repetat[g]: iudice[h] illũ inficiãte clericuz: ac ob hoc minime remittenduz: dubitationis huiusmodi: an scilicet sit qui repetitur clericꝰ ad iudicẽ ecclesiasticũ[i] qꝛ de re ecclesiastica ⁊ spũali[k]: vocato tñ iudice seculari vel alio cuius interest[l] cognitio perticibit. Et si notoriuz[m] fuerit q̃ idem malefactor sit clericus q̃ huiusmodi priuilegio gaudere debeat[n]: statim absqꝫ alia cognitione: vel[o] fama publica de hoc extiterit: aut[p] ipse p̃ clerico ꝓmuniter hẽbatur[q]: incõtinenti etiaz ante cognitionez[r] de clericatu ecclesiastice curie debet reddi. Idem esse cẽsemus si reus ipse ante deprehensionem pro laico publice se non gerens deprehensus fuit in habitu clericali: tonsuraz videlicet ⁊ vestes de

g Suoꝝ ꝓsanguineoꝝ vel familiariũ: ⁊ sic no. casum in quo petiẽs ⁊ mãdãs petit laicũ excõicatus ẽ: sed idẽ. s. e. li. de elec. sciãt cũcti. ⁊ de ĩmu. eccle. quoniã.

h Grauãdi puta ne quis emat ab eis vel eis vẽdat vel his similia cõcor. s. de priuil. quanto. de ĩmu. eccle. c. vlti. eo. li.

i Occasione. quoruz ĩterest p̃ncipaliter defendere snias ipsas in iudicijs. s. e. venerabilibus. §. ij. in fi.

k Re integra. lꝛa sequens cõtradicit isti: vbi dꝛ q̃ hz res non sit integra ĩfra octo dies põt fieri emendatio: põt dici q̃ hoc locum hz in iniuria psonali illud in reali: vt in prima statim sit excõicatus: in secunda tunc qñ infra octo dies non restituerit: vel dic id quod sequik respicit tempora istius ꝓstõnis vt ñ tpe istius ꝓstõnis ptertu illius licentie aliqua erant occupata: nisi ĩfra octo dies reddank hẽat locum pena. ⁊ est si. s. ẽ re. ec. nõ alie. hoc cõsultissimo. §. laici. vbi in compulsionibus iam factis datur tempus ad reuocandum: in faciendis ipso facto imponik pena. primum verius.

l Octo dieruz. similis dilatio temporis supra de excep. pia. ⁊ supra eodem solet.

m Impensa. s. cum res nõ extet vel placet leso. si. s. eodem li. ẽ vsu. q̃ q̃. ff. ꝓmo. l. iij. §. i.

n Incurrãt. ⁊ si põs excõicati erant: modo duplici funiculo sunt ligati: quod esse potest: vt no. iij. q. iiij. engeltrudã. s. de iude. ita quorũdam.

o Eadem. s. maioris excommunicationis.

p Vlti. ⁊ sic mandãs ⁊ mãdatarius eadem pena puniunk: sic. ff. de vi. ⁊ vi. ar. l. i. §. quotiẽs nec excusat hic iussus maioris: qõ dic vt dixi. j. de re. iu. q̃ qs. ff. ad. l. aquiliaz liber hõ. ti.

q Alias. i. pter aliquã lñiaz sed nũqd ille tũc ratũ hñs excõicat⁹ erit: distigue. vt. j. e. cũ qs.

r Obtinere. si. ĩ incẽdiarijs ecclesiaruz: q̃ ex quo denũciati fuerũt nõ pñt absolui ab alio q̃ a papa. s. e. tua: ⁊ si papa hoc ñ expressisset: ppetuo potuisset ordinari⁹ ipz absoluek: vt. s. e. nup

Si iudex. Hic incipiunt ꝓstões bonifacij. ⁊ ista prima est expediens ⁊ vtilis valde ⁊ sepissime praticaẽ fm io. an. ⁊ diuidik in duas ptes. pma dicit q̃ ad iudicẽ ecclie ptinet cognoscere tñ pte vocata de clericatu quẽ allegat capt⁹ p̃ iudicẽ laicũ ⁊ cãm reddit. scõa ps ibi. ⁊ si notoriũ subdiuidik ĩ tres: pmo ponit tres casus in qb⁹ añ cognitionẽ fit remissio. scõo ibi idẽ addit q̃rtũ quẽ pbat triplici argumẽto legali. Tertio ibi no. sic. põit quum quo non fit remissio añ cognitionẽ. iudex tñ laicus interim non procedit vo.

s Iudex. ⁊ declarat decre. ista ea que no. inno. ⁊ hostien. s. e. vt fame.

t Repetat. sic ⁊ ciuitas repellit suũ ciuẽ. ff. de reiv̄. l. i. §. i. ff. ad munici. l. de iure: sic ⁊ petit suo ciui iusticiã fieri ⁊ violenter ablata restitui. xiiij. q. ij. dñs. sic ⁊ pꝛ repetit filiũ qõ dic vt. s. ẽ conuer. ifi. c. vl. sic ⁊ miles armate militie p̃ magistruz militũ in ciuilib⁹ ⁊ criminalib⁹ iudicaẽ. C. de iurisdi. om. iu. l. magisterie. sic ⁊ clerici coram suo iudice. s. de iudi. at si clerici. Jo. an.

u Iudice seculari q̃ malefactorem detinet.

x Ecclesiasticũ. vide qõ est. j. cognitio ptinebit.

y Spũali ẽ q̃ nec p̃ncipaliter nec ĩcidẽter hz secularis iudex se ĩtromittere. s. de or. co. tuã. q̃ ñ. sint legi p̃ venerabilẽ. ⁊. c. lator cũ ñ.

z Interest. puta aduersario q̃ illũ fecit detineri: ⁊ p̃ maleficio fecit puniri: ⁊ sic hi sunt vocandi quoꝝ interest. sic. s. ẽ ma. ⁊ obe. iter q̃tuor. C. ẽ euic. ẽptor fũdi. Si aũt ñ ẽ aduersarius puta qꝛ iudex pcedit ex offõ citabik iudex. vt. s. dic ⁊ ꝓcor. s. e. venerabilib⁹. §. ij.

a Notoriũ. fci. s. qõ nulla posset tergiuersatiõe celari. s. de coha. cle. ⁊ mu. vꝛa qꝛ notorie cognoscik p̃ clerico: vt archidiacon⁹ vꝛ archipẽsbyter vel pẽsbyter boñ. vꝛ his simile: vel si ẽ notoriũ iuris: ad idẽ. s. de ẽ. sig. cum olim.

b Debeat hõ iõ dicit: qꝛ si eẽt clericꝰ bufo vꝛ goliardꝰ ⁊ gestatꝫ artẽ illã p̃ annũ vꝛ tertio monitꝰ ñ vestitiꝫ: vꝛ eẽt clericꝰ vxoratꝰ ñ ĩcedẽs ĩ hãtu vꝛ eẽt bigamꝰ vꝛ õgradatꝰ: talis ñ remitteretꝰ: qꝛ p̃uilegio ñ gaudet. vt. s. e. li. ẽ vi. ⁊ ho. cle. ca. vno de cle. ꝓiu. c. i. ẽ biga. c. vno de penis. c. ij. i fi.

c Vel. repete si.

a Aut repete. si.

b Nõbak. sic. ff. ad mace. l. iij. ff. ẽ offi. pto. barbarus. s. de iure patro. ꝓsultationib⁹

c Cognitionẽ. s. cũ est fama vel cõis

estimario: q; si est notorium ibi non est necessaria cognitio.

a ¶ Clericales. s. de vi. ⁊ ho cleri. vt clericorum. ⁊. c. clerici.

b ¶ Reputare. vt in quo statu reperit in eo iudicet ꝓ pñti licet posset ingri ꝰ alio statu. ff. de iniur. cum apud. §. si quis. ⁊. j. in fi. c.

c ¶ Legalis. C. de lib. cau. ea que. ff. de libe. cau. liberis. §. fi. ⁊. l. cum necessitas. ff. de proba. l. circa.

p ¶ Cõprobat. hoc vult dicere hi qui portant talem habitum solent clerici esse. vnde iste putetur clericus: sicut habitus demonstrat: vt qui similem cum alijs vitam suscipiunt ⁊c. s. de sta. mo. recolentes.

e ¶ Stigmate: idez verbum habes. xxxiij. q. ii. hoc ipsum.

f ¶ Agnoscitur. hoc habes. C. ꝰ fabricen. l. stigmata. li. vi. ⁊ dicitur frabricensis qui publica arma facit. ⁊ in publicis fabricis: ⁊ nõ alibi ⁊ dat primicerio q reponat in publicis armamentis. Et est stigma instrm quo corporibus figurabantur: cui erat ĩpressum nomẽ imperatoris: facies vero non figurabat. C. ꝰ penis si quis: ⁊ ẽ simi. huic. s. de cri. fal. ad audiendam.

g ¶ Signati. C. de aquedu. l. decernimus: ad fi. ⁊ ãnotatio ẽ: q; singulis manibus eorũ ĩprimitur nomẽ imperatoris. hydrophilan autez dicunt ab hydra: qꝰ est vas vbi aqua deferr: vel hydra aqua philare. i. custodire ĩde hydrophilati idest custodes aquarũ: ⁊ ẽ si. qꝰ de gazophilatio dr. s. de proba. c. i.

h ¶ Clericali. multo ergo fortiꝰ si ẽt deprehẽsus sit in habitu laicali: ⁊ hoc denotat q̃ dicit q̃nis ⁊c. ⁊ ꝛz dicamus q̃ vltima mora nocet. ff. de pe. ⁊ commo. rei uẽ. l. illud. hec vltima possessio si releuat ĩ hoc q̃ fiat remissio.

i ¶ Fecerit. coram iudice ecclesiastico. vt. s. i. rñ. ⁊ sic continentia cause diuiditur ꝛ id. s de sequestra. c. i. ⁊ est ꝰ qꝛ natura cause requirit aliuz iudicem: de ordi. cog. tuam. qui fi. sint legi. latoꝛ cum si. Sed detentus in seculari curia: quõ litigabit coꝛã eccle siastico. dic q̃ forte relaxabitur datis fideiussoribus: sed non pp hoc remittet. j. e. si clericos ĩ fi. vel litigabit p ꝓcuratoꝛez natura. n. facti hoc hz q̃ interdum p aliũ quis prosequatur cãm. s. ꝰ iudi. mlieres. ꝰ sta. reg. c. vno. ff. de custo. reo. l. diuus: hanc autem fidem facit per publicum instrumentum ordinationis sue. ij. q. i. leguz. p testes poterit etiam hoc probare. s. de cleri. peregi. tue.

k ¶ Presumptionez. no. quando presumptio est non sufficit possessio: nisi fiat fides de titulo: ⁊ concoꝛ. s. e. li. de prescrip. c. vno.

l ¶ Interim. i. pendẽte ꝓbatione de titulo clericali. est. n. hoc ꝑindiciale de quo ꝑmitus dz cognosci: vt sciat an vt clericus ab ecclesiastico: vel vt laicus a laico puniri debeat: ⁊ est si. C. de oꝛ. cog. l. vltꝛ. iii. q. ri. in fi.

m ¶ Processus. ergo non solum iudicare prohibetur: sed etiã procedere: ad idẽ supra eodem li. de here. c. vt inquisitionis. §. pe.

Statutum Duo facit: primo ponit constitutionez ꝓgãtem ibi cui. Scõo decretum adiicit ibi decernentes. vo.

n ¶ Greg. s. e. constitutionem.

o ¶ Innocentiane. s. eo. statuimus.

p ¶ Inducit. dic vt viri. s. eo. constitutionem.

q ¶ Canonica. quod dic vt. s. eo. constitutionem.

r ¶ Aliter. s. non ꝑmissa canonica mõitione ⁊ noĩatim: parificata igit sunt ĩ hoc excõicatio suspensio ⁊ interdictum: ad idẽ. j. eo. is cui in fi. ⁊ concoꝛ. s. e. ti. c. i.

Licet Primo obiectioni respondet. Scõo questionem soluit ibi excõmunicatus. vo. Emanauit ad declarationem eorum que no. Jo. tan. ber. ⁊ moderni. s. de appel. sepe.

s ¶ Excõicationis. hz de excõicatione exprimat: idem puto de sententia suspensionis ⁊ interdicti: cum eadem sit ratio: ad hoc. s. c. pri. ⁊. s. e. c. i. ⁊. j. e. is cui. in fi. ⁊. s. de appella. ad hoc quoniam. ⁊ idem in qualibet sententia: que nulla est ipso

ferẽs clericales[a]: nam talẽ debem⁹ clericũ donec constat de contrario reputare[b]: sicut de illo q ĩ possessione ĩgẽuitatis existit: si dicat ab alio libertinus: legalis[c] sanxit auctoꝛitas: vt probandi necessitate nõ ipse sed aduersarius astringat. Iustum est enim vt ipse talis quẽ gestat ex habitu: quousq; apeat aliud presumatur: qualis is esse cuius fert hitũ cõprobat[d]. Ex stigmate[e] nãq; ꝓsuetudo fabricẽsib⁹ iprimi latitans fabricensis agnoscitur[f]: ⁊ custodes aq̃rum: quos hydrophilatos nominant que eis ifigi solet annotatiõe signati[g]: manifesti sũt oib⁹: ⁊ angariarum noĩe nõ tenẽt. Isq; stat⁹ alicuius cẽ uidet in quo ipe deprehenditur donec contrarium doceatur.

¶ Nõ sic aũt uolumus obseruari si aũ deprehẽsionẽ ꝓ laico publice se gerebat: ac pro tali cõiter habebatur: quãuis deꝓhensionis tẽpore repertus fuerit in habitu clericali[h] tunc enim restituẽdus nõ est: quousq; fidem de titulo fecerit[i] clericali cuius eidem probationis onus incumbat propter presumptionem[k] que aduersus ipsum orta est ex delatiõe laicalis habitus precedenti: contra eum tamen interim[l] quinis processus[m] iudicis penitus conquiescat.

Item Dem.

¶ Non tenet suspensio uel interdictum lata in participantes: non premissa monitione canonica. hoc dicit Joannes and.

Statutum grego.[n] pape. x. factũ ad ꝰclaratiõez ꝓstitutionis innocẽtiane[o]: q̃ prohibet participãtes excõicatis ea participatiõe que solum minoꝛem inducit[p] maioꝛi excommunitatione ligari monitione canonica[q] non premissa: in suspensionis ⁊ interdicti sententijs que ꝓ huiusmodi participatione plerũq; ab ordinarijs vel delegatis iudicibus promulgantur: precipimus inuiolabiliter obseruari. ¶ Decernẽnentes easdem sententias non tenere aliter[r] promulgatas.

Item Dez.

¶ Per negligentiam non prosequens debito tpe appellationez: excõicatio post eã lata nõ conualescit sed poterit tũc denũciari: ⁊ debebit vitari donec de sententie nullitate docuerit. b. d. Jo. an.

Licet excõicationis[s] sententia post appellationez legitimã[t] promulgata per negligentiam appellantis appellationem suam minime prosequentis non ratificetur nec etiam conualescat[v]. ¶ Excõicatus tamẽ nominati vl' spãliter ⁊ expresse[x] qui post appellationẽ legitimam excõicationis sentẽtiam asserit in se latam: si appellationem eãdem infra tempus ad ipsam prosequendã ab homine[x] uel a iure statutum non fuerit: vt debuit prosecutus: lapso eodem tempore excommunicatus publice nunciari[y]: ⁊ nedum in iudicialibus sed etiam ĩ extraiudicialibus euitari: ac a legitimis actibus remoueri ꝰbebit: quousq; q̃ post appellationem legitimam[z] excommunicatus fuerit: vel alias[?] de ipsius sententie docuerit[x] nullitate.

Item Dem.

¶ Prelatus capi faciens ⁊ inducens etiam per laicos clericuz nondum incorrigibilez excommunicatus non est: nec etiaz ipsi capientes. Secũdo dicitur si talis dat fideiussoꝛes de parendo iuri detineri non debet: nisi iusta causa id suadeat. b. dicit Joãnes and.

Si clericos[a] tue iurisditiõi subiure: ita q̃ non esset necesse appellare. s. e. lib. de re iudi. c. vltꝛ. quia tunc si cõdẽnatus appellaret: ⁊ non prosequeretur non propter hoc cõualesceret sententia eadem ratione: quod dico verum nisi talis esset casus quo ratificaretur per appel. sententia nulla: vt lata cum falso procuratoꝛe. ff. rem rata haberi. l. iij. §. falsus. de quo vide. s. de re iudi. c. i.

t ¶ Legitimam. s. cã fuit vera et quo fuit legitima snia est nulla: supra eodem pcl tuas: sed nisi prius appareat de eꝰ veritate non poterit denũciari nulla: hz tũc posset fieri absolutio ad cautelaz. s. e. venerabilibus. §. sed si ex causa. ⁊. §. vltꝛ.. si ergo sit nulla: solo t actu tpis non potuit conualescere. s. e. li. de ꝰsponsi. ĩpu. c. vno. ⁊. j. de regulis iur. non firmatur. cũ finis concoꝛ.

u ¶ Cõualescat. s. ff. de bis qui no. infra. l. furti. ubi retro notat infamia cõdẽnatus de furto q appel. nõ prosequitur: sic videt retro debere cẽseri ex cõicatus ex quo appellationẽ nõ psequit: hz nõ obq̃ lex illa loquitur de appella. emissa post snĩam ab ipa snia: ꝰ de appel. emissa aũ snĩam: vñ ibi appellatio suspendit effectũ snie tã late. s. de iure iurã. venient. s: ꝰ ante snĩam iurisdictionẽ suspẽdit vnde snia postea lata non tenet propter iurisditionis defectum.

x ¶ Expresse. interdũ. n. fertur snia excõicationis ĩ psonã icertã. v. q. i. gdaz. s. de of. oꝛ. si sacerdos.

y ¶ Ab hoie. de quo dic vt no. s. de appella. cum sit romana. Jo. an.

z ¶ Nunciari. no. non sequit: iste denunciatus est excõicat⁹ ergo excõicat⁹ ẽ hic. n. denunciatur qui forte excõicatus non est: ⁊ facit ad qõnem de qua diri. s. e. li. ꝰ excep. pia: hz nunqd ad repellẽdũ actoꝛem sufficiat ꝓbari denũciationem excõicatõis videt. n. q̃ non per hunc tertũ: ⁊ per rõnez dictam superius: cum illa decre. pia. dicat id probari debere apertissimis documentis. hostien. tamen no. contrarium: vt ibi diri: ⁊ pro parte illa facit hec decre. nam hic per talem denunciationem vitatur a iudicialib⁹ ⁊ extraiudicialibus ⁊ legitimis actibus: vt sequitur: hz forte excõicatus non sit: vt predixi: sic dicam ex quo de denunciatione non dubitatur: vitatur ⁊ repellatur agendo: donec ostendat se absolutum vel sentẽtiam nullam: sed si volumus tenere primum: huic respondeatur q̃ hic non solum de denunciatione: sed etiam de sententia excõmunicationis constabat.

¶ Legitimã. i. ex legitia ⁊ ꝓa cã ĩterpositã: vt superi⁹ diri. Jo. an.

? ¶ Alias. tolle exempla que diri. s. eodem presenti.

x ¶ Docuerit. potest exp̃ꝰ idest docere expedit: qꝛ pendente ꝓbationis articulo ab extraiudicialibus ⁊ legitimis actibus non repellitur: ⁊ sic cessabit contrarium dicere. supra eodem solet in fi. vel dic illud habere locuz in eo q debito tempore appellationem prosequitur. istud in eo qui prosequi negligerit vnde in pena euitabitur ab extraiudicialibus donec docuerit ⁊c. ⁊ sic stabit proprie hoc verbum.

Si clericos. Sunt due partes. Secunda ibi eosdem. prima facit tria soluit dubium quod duplicitꝛ fortificat ibi: etiam per. ibidez licet causam reddit ibi cum in his. Secundo dat regulam a qua duos casus excipit ibi: nisi. vo.

a ¶ Clericos. ⁊ corrigitur prꝛia ps que no. ber. s. eo. vniuersitatis. ĩ vltꝛ. glo. ⁊. c. vt fame. ⁊ declarat quod ibi no. moderni.

a ¶ Tue iurisdi. subiectos: cui loquatur nō apparet: ꝛ iō dico decreta. locum habere ī quolibet iurisdictionē habēte: siue de cōi iure: siue priuilegio vel consuetudi. ad idē. C. ō sportulis. l. vlt. ꝛ facit qō dixi. s. e. li. ō penis quāuis.
b ¶ Pena. quia carcer non est pena: quod tamen dic vt. s. eo. li. de penis. quāuis.
c ¶ Postea. illos eē hui⁹ contrarium no. Ber. in predictis glo. dicens φ si apparebat clericum incorrigibilem: capi poterat p laicos sine pena: alias nō ꝛ sic etiam soluebat contrarium de decreta. uniuersitatis. ad decreta. vt fame. s. e. tu dic vt in seq. glo.
d ¶ Nodari. concor. s. e. vt fame. s. s. e. vniuersitatis: vbi excōicationem incurrunt abbas: ꝛ laici q de ipsius mandato monachum verberāt. Ber. ꝛ Hosti. soluebāt vt dixi in glo. pri. qō est falsū vt hic vides: alij dicunt φ decreta. vt fame. loquitur in epo. decreta. vniuersitatis. in abbate: sed hoc patet falsum per istaꝫ decret. que loquitur in quolibet iurisditionem habente: vt dixi. s. glo. ij. dic ergo φ decr. vt fame. ꝛ ista loquuntur in captione ꝛ reclusione que de mandato prelati cuiuscunqꝫ qui crimina punire possit: potest fieri etiam per laicos: lꝫ ille nōdum incorrigibilis appareat: decret. vniuersitatis: de verberibus loquitur: que si prelatus clerico vel monacho per laicum inferri iubeat sed iniuriose non est dubium si in modum iusticie. hoc tñ p laicum facere non debuit sed per clericos vel p semetipsum: si erat minor episcopo: ꝛ ideo mandās ꝛ mandatarius excōicati sunt: vt ibi.
e ¶ Excedat. ad idem. s. de resti. spoli. olim. i. i fi. ꝛ hoc vult dicere si clericus captus quiete se duci pmittit ꝛ ducentes eū nō resistētē calce pugno vel alio modo percutiunt vt iam vidi de facto: isti sunt bene excōicati: hoc sonat littera.
f ¶ Iniuria. xvij. q. iiij. siqs suadēte. ꝛ. s. de sen. excō. contingit: ꝛ facit hꝰ littera ad questionē dominicalē de eo qui fugiēs inimicos obuiauit clerico equitanti a quo equum petijt vt fugere posset: quem cum ille negasset: sibi p vim abstulit: ꝛ postea remisit: an talis sit excōmunicatus. Bar. brix. ī questione dominicali: quidam cum fugeret opiniones posuit: quarū vna fuit talem excōicatum non esse: quia id nō fecerat diabolo suadente: ad cautelam tamen ab episcopo absolui poterat: alia fuit: talem excōicatum sed minus puniendū. l. di. presbyteros. s. qō metus cā. sacris: tertia fuit tā. quā ibi sequitur. Bar. talem excōicatum: sꝫ ppter id nulla pena puniēdum.
g ¶ Clericos. idem i laicis ꝛ bene: etiam eodem modo dixit lex. ff. de custo. reo. l. diuus.
h ¶ Fideiussoriā. ergo non nudā tm̄: idē ꝛ multo fortius si pignora darent cū sit meli⁹ pignori incumbere: φ in personam agere: ꝛ qui se promisit satisdatur: satisdat si pignora vel fideiussores det. ff. ō cōsti. pe. l. promissor ī fi.
i ¶ Causa rōnabilis: cum plures forte fuerit malefactores vult vnum retinere: vt per eum veritatem manifestantem alios capere possit.

lectos[a] propter cōmissos excessus. Etiam per laicos capi facias: et eos ne fugiant in carcere pena[b] debita postea[c] castigandos icludas: te vel capientes eosdem: lꝫ nondum appareat incorrigibiles illos eē nulla credimus excommunicatiōe nodari[d]. Cum in his nisi als ex proposito excedatur[e] in ipsis temeritas vel iniuria[f] nequeat deprehendi. ¶ Eosdem quoqꝫ clericos[g] si de parēdo iuri tibi fideiussoriam[h] dederint cautionem detinere non debes. Nisi excessus enormitas vel alia causa rationabilis[i] eos suaserit detinendos. Idem.

¶ Interdicto clero non est interdictus ppls nec ecōuerso: iterdicta ciuitate, ppter delictum dñi: ciues nō interdicti extra ipsam audiunt diuina: interdicto populo singulares de populo intelliguntur interdicti. hoc dicit. Jo. an.

Si sententia interdicti pferatur in clerum[k]: non intelligitur: Nisi aliud sit expressum in ea: interdictus ppls: nec etiam econuerso[l]. Unde vno interdicto ipsorū alius licite admittitur ad diuina. ¶ Ceterū cum propter dlictū dñi[m] vel rectoris est ciuitas interdicta: ciues eiusdem: Qui culpabiles nō existunt: Dummodo ꝛ ipsi propter dñm vel rectorem puniendū in eis non fuerint iterdicti[n] possunt extra[o] ipsam licite interesse diuinis. ¶ Cum vero alicuius terre populus interdicto nodatur: singulares ex eo psone quas iterdictas esse constat. Ne snia effectu careat[p]: cum diuinorū auditio ꝛ sacramentorū perceptio populo vt vniuersis nō cōpetant[q]: non debent alicubi[r] casibus expressis[s] a iure dūtaxat exceptis audire diuina: vel ecclesiastica recipere sacramenta. Idem.

¶ Interdicta ciuitate suburbia et ɔtinētia edificia dicuntur iterdcā: ꝛ iterdicta ecclia capella contigua ꝛ cimiterium contiguū dicit interdictum. h. d. Jo. an.

Si ciuitas castrū aut villa subijciatur ecclesiastico iterdicto illorū suburbia[t] ꝛ cōtinētia edificia eo ipso intelligi volum⁹ interdicta. Nā lꝫ predicta[v] videantur alias murorū ambitu terminari: hoc tñ casu ne vilipendi[x] valeat snia interdicti: qō fieret si posset in ipsorum suburbijs vel ɔtinentib⁹[y] edificijs licite celebrari vt prius[z] expedit interpretationē fieri latiorē. ¶ Rōne quoqꝫ simili si fit ecclesia interdicto supposita vel subiecta nec in capella ei⁹ celebrari: nec in cimiterio ipsius eidē ecclesie contiguis[ꝛ] poterit sepeliri[?]. Secus si ei contigua nō existāt[ꝝ]. Idem.

¶ Celebrās scienter in ecclesia polluta vel presente excōicato maiori irregularitatem nō cōtrahit: hoc pmo. Scienter celebrans in loco interdicto i casibus non pmissis irregularis ꝛ ieligibilis ē. hoc secundo secūda ibi: is vero. domi.

Is qui[a] in ecclesia sanguinis[b] aut seminis effusione polluta Uel qui presentibus maiori excōicatione nodatis[c] scienter celebrare psumit: lꝫ i hoc temerarie agat: irregularitatis tñ[d]: Cū id nō sit expressum i iure[e] laqueū nō icurrit.

Si sententia. Sunt tres partes que per se patēt. Et prima soluit dubiū ꝛ excipit ibi nisi. ꝛ solutionem declarat ibi vnde. Secunda ibi ceterum soluit duas limitationes interserens ibi: q culpabiles ꝛ ibi dūmodo. Tertia ibi cū vero soluit tertiā rōnē īterserens ibi: ne snia. Do. Et approbat primum dictum qō no. Hostie. s. de priuile. ex pte: sup verbo populum. secundum ꝛ tertium declarant no. per Ber. Inno. ꝛ Hosti. s. de priuile. φ nō nullis.
k ¶ In clerum. interdicto clero alicuius ecclesie non propter hoc intelligitur ecclesia interdicta: vnde alij clerici licite celebrarent in illa: ad hoc supra eodē li. de priuile. per exemptionem. in fi.
l ¶ Econuerso. hoc idem pbabatur olim per decre. predictam ex parte: vbi lata fuit sententia interdicti in clerum ꝛ populum: sed ibi vnum esset superfluum: si interdicto vno intelligeretur alterum interdictum: ꝛ ad idē. s. de preben. c. j. lxxiij. dist. nosse cū si. videt. tamen. argu. contra. institu. de iure natura. §. plebiscitum: vbi appellatione populi vniuersi ciues intelliguntur: etiam connumeratis patricijs ꝛ senatoribus: sed illi eiusdem professionis sunt: isti vero alterius. ad idem. xij. q. j. duo sunt: sicut ꝛ expsso laico in rescripto p generalem clausulā non conuenitur cleric⁹: vt. s. e. de rescrip. sedes.
m ¶ Domini. no. q: secus si pp delictū ciuiū: ꝛ hoc ēt pꝫ. ī. dum dicit q culpabiles nō existunt.
n ¶ Interdicti. aliud ergo ē interdicere solū ciuitatē aliud ciuitatē ꝛ ciues. ꝛ no. φ pena spirituali. s. interdicti bene punit vnus p delicto alterius. ō hoc. i. q. iiij. ī sūma. xxiiij. q. iij. ī summa: si igitur sunt interdicti audiūt non pñt diuina. ī. §. pri.
o ¶ Extra. ipsam ciuitatē: intelligas ꝛ extra cōtinētia. ī. e. pri.
p ¶ Careat. ꝛ sic violaret neru⁹ ecclesiastice discipline: quod esse nō dꝫ. s. de cōsue. cum iter vos ꝛ sic no. intelligendū vt res potius valeat φ pereat. s. de ver. sig. abbate. ff. de rebus dubijs. l. quotiens.
q ¶ Nō competant. q: vniuersitas res ē inanimata in quā non cadunt talia. s. e. romana. in fi. vbi autē tractamus de his que vniuersitati cōpetūt: ita dr illō esse penes vniuersitatem: φ nō penes singulos. ff. de i ius vo. l. si hac. §. q manumittit canonizata. xij. q. ij. qui manumittit populus autē est idē hodie qui fuit ante. c. annos: vnde tunc interdicto populo ꝛ nondum relaxato: qui nūc est dicit interdict⁹ vij. q. j. deniqꝫ. xvj. dis. habeo. ff. de iudi. proponebatur.
r ¶ Alicubi. etiam in loco non interdicto.
s ¶ Expressis. a iure. ī. e. c. vlt. quo ad diuina: quo ad sacramēta. hēs. s. de peniten. ꝛ re. φ in te. ꝛ. ī. c. quoniam.
Si ciuitas. Sunt due partes. Prima soluit dubium ꝛ obiectiōi rñdet ibi: nā lꝫ. Secūda ps distinguit sm mēbrum ibi secus. Do.
t ¶ Suburbia. ad idē. ff. de ver. sig. l. ij. ꝛ. l. edificia ꝛ. l. alphenus: ꝛ. l. in continentibus.
v ¶ Predicta. s. ciuitas castrū vel villa.
x ¶ Vilipendi. ad idē. s. ca. pr. in fi. ꝛ. s. de cōsue. cū inter vos.
y ¶ Cōtinentib⁹. satis vr iudicis arbitrio relinquēdum: que dicantur cōtinentia edificia: ꝛ non dicit cōtiguis. vt. ī. proxi. rñso.
z ¶ Vt prius. hoc dicit q: celebrari pōt: licite vt prius. ī. c. vlt.
ꝛ ¶ Cōtiguis. cōtigua sunt quorū extrema se inuicem contigunt.
? ¶ Sepeliri. ē si. ī. e. is cui. ij. rñ. si. n. alicui interdicitur ingressus eccle ꝛ sepultura cimiterij: vt ibi: sed pone tūc tpis aliquē ibi sepultū: ꝛ postea relaxatū est interdictū nūqd talis exhumabitur: ñ si penitens decesserit sm Inn. q hoc no. s. de exces. pla. c. vlt. q: res deuenit ad eū casum ꝛc. Hosti. no. s. de cōse. ec. vel alta. cōsuluisti.
ꝝ ¶ Existāt. idē habuim⁹ ī polluto e. s. e. li. de cōse. ec. vel alta. c. vno. ē āt sec⁹ ecōtrario vt ibi. s. q: cimiterio interdicto ñ dr interdicta ecclia ēt cōtigua: vt ibi pꝫ rō.
Is qui. Prima ps soluit duo dubia. scōm ibi: vel qui. Et rōnē interserit ibi cū id. Scdo ponit penā violantis interdictum declarādo qs violet ꝛ qd ī portet pena. Do.
a ¶ Qui. declarat ꝛ approbat que no. Ber. s. ō pui. tuarū. in ij. gl. Inno. ꝛ Hosti. de exces. prela. tanta.
b ¶ Sanguinis. intelligas humani ꝛ iniuriosi: de semine etiam intelligas humāo ēt vxorio. ꝛ de hoc vide plenius. s. e. li. de cōse. eccle. vel alta. c. vno.
c ¶ Nodatis. isti interdict⁹ est ingressus ecclesie: supra eodem li. de priuile. episcoporum: vnde caueat: q: proxim⁹ est irregularitati: infra eodem titulo. is cui. l. respō so. Jo. an.
d ¶ Tamen. alias inde: alias tamen.
e ¶ Iure. suspensi ergo a confessoribus suis ab officio ad certum tempus eadē rōne si celebrant nō icurrunt irregularitatem.

a ¶ Scienter. secus ergo si ignoranter: nisi talis esset ignorantia que excusare non deberet. supra de cle. exc. mini. apostolice. li. de postu. c. j. b ¶ A iure. j. e. c. vl.
c ¶ Liberari. ad idē. li. de cle. ex. mi. apostolice. li. e. de re iudi. c. j. ⁊ li. eo. c. j.
d ¶ Ineligibilis. ⁊ ēt ipostulabilis. li. d postu. c. j. q2 violās iterdcm̄ ēt postulari n̄ potest: vt ibi.

e ¶ Cum aliis. amittit ergo potestatem eligendi actiuam ⁊ passiuaz ⁊ de hoc solet recitari. li. d elec. ne pro defectu.

Quoniam. Ponit dictuz cuius rōnem vrgentez reddit. Jo. Et causam reddit ⁊ declarat no. p Hostiē. li. eo. per mittimus. p quam olim ꝓbabat quod hic dicit.

f ¶ Baptismo. post baptismum enim sacerdos vngit chrismate in vertice nō in fronte: quod est solius episcopi. li. de cōsue. quāto. primum patet de cōse. disti. iiij. postquā. ⁊ duobus. c. sequē. ⁊. c. presbyteris. ⁊. c. nullus ministrorum.

g ¶ Que. scilicet baptism⁹ ⁊ cōfirmatio.

h ¶ Adultis. idē hodie i penitētia: qd dic vt. j. e. c. vlti.

i ¶ Interdicti. vt. li. eodem secūdo responso. ⁊ li. de spon. non ē nobis.

k ¶ Dubium non existit. quasi dicat concesso baptismo ⁊ confirmatione tpe interdicti satis ē concessum cōfici chrisma: est ratio: quia vetus chrisma non dz esse vsui: nec de illo veteri chrismate debet quis chrismari: ⁊ deponitur sacerdos: qui de illo veteri chrismate vngit baptizatum: nisi in mortis articulo de cōse. dis. iiij. si quis de alio. vnde omni anno in die cene debet chrisma confici: ⁊ vetus cremari: de ɔse. dist. iij. litteris. vere ergo isurgit huius decreta. dictuz: quia si tempore interdicti permittuntur sacramenta: quibus vtimur chrismate: ⁊ vet⁹ chrisma non debet esse vsui: ergo restat q permissum intelligitur eo tempore die cene chrisma cōficere: quia cōcesso principali ⁊ accessorium. de regulis iuris accessorium cum suis concor.

Is vero qui scienter[a] in loco celebrat supposito iterdicto: nisi sup hoc ꝑuilegiatus existat: aut a iure[b] sit concessum eidem: irregularitatez incurrit a qua nequit p aliuz q̄z per romanū pontificem liberari[c] ⁊ adeo efficitur ieligibilis[d]: q nec ad eligēduz cuz aliis[e] obebit admitti.
Idem.

¶ Tempore iterdicti chrisma die cene domini confici potest.

Quoniaz in baptismo[f] ⁊ confirmatione que[g] nedū pueris sed ēt adultis[h] propter more periculuz exhiberi possunt licite tempore iterdicti[i]: chrismatis vtimur vnctione: posse. licz terra iterdicta existat: chrisma die cene domini confici dubium[k] non existit.
Idem.

¶ Suspensus ab ingressu ecclesie i ea diuina celebrans ē irregularis: ⁊ moriens ipenitens suspensione illa durāte caret ecclesiastica sepultura ⁊ suspensio ab igressu ecclesie vel officio per appellationez sequentē nō suspenditur. h. d. Do.

Is cui est ecclesie interdictus[l] ingressus: cum sibi per ɔsequēs censeat ipsa diuinoruz celebratio i terdicta irregularis efficitur: si contra iterdictum huiusmodi diuinis i ea[m] se igerat: in suo agens officio sicut prius. ¶ Talis quoqz si hoc i terdicto durante decedat: nō dz in ecclesia vl' in cimiterio[n] ecclesiastico nisi penituerit sepeliri. ¶ Sane sicut excōicatio sic ab officio vel ab ingressu ecclesie lata suspensio aut ipius effectus p appellationē sequentē[o] minime suspendunt. Idez.

Is cui. Jo. an. diuidit dicens q sunt tria dicta que patent. Do. Approbat quod no. Inno. ⁊ Hostien. li. e. sacro.

l ¶ Interdict⁹. ab homine vel a iure supra eodem sacro. supra codē. c. i. §. si quis. ⁊ supra eo. li. de priui. episcoporum. cum si.

m ¶ In ea. ergo secus si extra eā: ⁊ hoc no. etiam. li. ubi dixit i ipsa. si igit sub aere uel sub tētorio uel i domo puata celebret uel cōcelebret forte celebrātib⁹ cū altari viatico: ut. li. de priui. de his: ⁊. li. e. ti. e. li. c. vlti. irregularis nō erit.

n ¶ Cimiterio. sicut ergo interdicta ecclesia interdicū est cimiteriū: supra. e. si ciuitas. in fi. ita interdicto mihi ingressu ecclesie ⁊ cimiterii ut hic: nec hic distinguendum credo an cimiteriū sit cōtiguum uel nō ut ibi distinguit: quia illa distinctio hz locum vbi res iterdicitur. s. ecclesia quia res ecclesiastica contigua ipsi ecclesie interdicte est interdicta: ut ibi: sed ubi refertur interdictum ad hominē ut h: quid ad eum an cimiterium nō sit cōtiguū uel sit: ⁊ per hoc illuderentur censure si posset in isto: licet non in illo cimiterio sepeliri.

o ¶ Sequētem. ista ergo paria quo ad hoc: sicut quo ad id. li. e. c. i. ⁊. li. e. statutuz: cum si. ⁊ ɔcor. ad hoc. li. de appel. ad hec qm̄. Et intelligas ꝓprie de suspensione ab igressu ecclesie vel diuinoruz vt sonat lr̄a: qa in suspēsione a tpalib⁹: puta igressu possessionis vel pomerii: vel interdicto aque ⁊ igni nō haberet hoc locum. ff. de appel. l. nō tm̄ talium. n. suspensionū vel interdictoꝝ effectus bene suspenditur p appel. sequentez nisi esset casus in quo dānatum publice interesset statim puniri. ff. eo. cōstitutum. Quid in suspensione a beneficio. de hoc per Inno. ⁊ Hosti. in predi. decre. ad hoc qm̄. ⁊ placuit Inno. q in omni suspēsione ecclesiastica nō suspendat appellatio. Hosti. distinguit: aut suspenditur a beneficio: ⁊ tūc cum ipsum beneficiū spūale sit vera est hec opinio aut suspenditur a pceptione beneficii de qua constat q est tpalis: ⁊ tunc bene suspendet appellatio eius effectum: idem secūz eū si dicat suspendo te a prebenda: secus si dicat suspendo te a canonia: quia illa spiritualis est: satis videretur per hanc decre. q suspensio a beneficio bene releuetur p appellationem sequētem: cum hic dicat ab officio ⁊ ab ingressu ecclesie ⁊c. si idem esset etiam in suspensione beneficii hoc expressisset: puto igitur solum in his mere spiritualibus per que ligatur anima: decre. hanc locum habere.

Religioso. Sunt duo dicta. Secūdū ibi. quāuis. Do. Prima ps declarat decre. li. e. cum illorū. ver. q si clericus. Secunda reprobat qd no. Inno. ⁊ abb. li. de reg. statuimus. ⁊ approbat qd ibi: no. Hostien. li. e. c. ii.

p ¶ Eo casu. puta quia leuiter percussit. supra eodem peruenit. vel est debilis vel delicatus. li. codez mulieres. ⁊. c. ea noscitur vel ē eger: vel in mortis articulo. li. eod. q de his uel habet inimicitias capitales. supra. eo. decetero. idem in similibus.

¶ Religiosuz clericū verberātem absoluit eps eo casu quo absolueret clericū. hoc pmo. Verberās non uitiū religiōis excōicationē icurrit hoc dicit secundo. Do.

Religioso q man⁹ violētas in clericū secularē iniecit: ne hoc pretextu habeat materiā euagandi poterit ab episcopo eo[p] casu absolutionis beneficiuz exhiberi[q]: quo seculari clerico[r] possz si aliū clericū pcussisset. ¶ Quamuis autem is qui religionem ingreditur religiosus censeri cum effectu non possit[s]: donec sit tacite vl' expresse ꝓfessus: si qs tn̄ violētas[t] man⁹ in eum iniiciat excōicationis late a canone[v] vinculum non euadit. Idem.

¶ Absolut⁹ pp mortis periculum vel aliud ipedimētum ab eo a quo alias nō poterat: si cessante impedimento se non presentat: cum commode potest ei a quo alias absolui debebat recidit in eandem sniam idem in absoluto qui se debet alicuius conspectui psentare si hoc n̄ faciat. Jo. an.

Eos qui a sententia canonis[x] vel hominis: cū ad illū a quo al's de iure fuerant absoluendi nequeunt ꝓpter iminentis mortis articuliū ē vex vt h. nec ob. q eras poterit laicari: q2 idē in clerico seculari i minoribus ordinib⁹: ⁊ ꝑterea tūc est ecclesiastica psona. xvij. q. iiij. qsqs.

q ¶ Exhiberi contrarium videbatur per decre. predictā cū illoruz. vbi dicit q si clericuz percusserit secularē nō nisi p sedē apostolicā: vt scādalū euitet absolutionis bn̄ficiuz poterit ꝓmereri: vnde videbat q indistincte monachus pcutiens clericuz ab soluēdus esset a solo papa ꝓpter scādalum quod est cuz mōachus clericū pcutit. cū dignior sit cer⁹ clericoꝝ. xvj. q. j. legi. sz ter. ille sane debet intelligi sz determinationem huius decre. nec. n. p eo q monachi sunt debet eoruz cōditio cē deterior. xvj. q. j. sunt nōnulli. in fi. Et puto q si monachus nō habet vn̄ vadat. ⁊ monasterium etiā pauperrimuz sibi ꝓuidere nō pōt: absoluet illū episcopus eo iure quo absoluit inopes. li. e. c. q de his.

r ¶ Clerico. supple vel laico.

s ¶ Non possit. ⁊ ob hanc cām dicebāt Inno. ⁊ abbas cōtrarium i predicta decreta. statuimus. ⁊ pro eis facit lex. ff. de statulibe. l. statuliber. vbi statu liber q̄ facit medio tēpore fac vt seru⁹ nō vt liber: sz

t ¶ Violētas. idez puto si volentes: i casu. li. e. ɔtingit. i.

v ¶ Canone. xvij. q. iiij. si qs suadente: quo priuilegio etiam interdū gaudet clericus cōiugat⁹. li. e. li. de cle. cōiu. c. vno.

Eos qui. Sūt due ptes q̄ patēt. Secūda ibi: idez. Do. corrigit no. p Ber. ⁊ alios. li. eo. decetero.

x ¶ Canonis. multi sunt casus i qb⁹ ē qs excōicat⁹ a canōe: ⁊ qdam. s. xxxij. icludunt p ɔstitutōes hui⁹ sexti libri quos h oēs ordinati enumerabo. Prim⁹. li. e. li. de cle. vbi piculū. §. nōnulli. Secūdus. e. c. §. q si pmissa. Tertius. e. ti. sciāt cūcti. Quart⁹. e. ti. generali. Quintus. e. ti. fundamēta. §. si sec⁹. Sextus. e. ti. indēnitatib⁹. §. postremo. Septim⁹ d offi. deleg. c. vlt. §. ps vero. Octauus. li. d his q̄ vi metusue cā fi. ca. vlt. Nonus de iudi. mulieres. Decim⁹ de re iudi. ad apostolice. i fi. Undecim⁹. li. de reb⁹ eccle non alie. hoc cōsultissimo. §. laici. Duodecim⁹. e. ti. in fi. Tertiusdecimus de reli. domi. c. vno. Quartusdecim⁹ de cēsi. ꝓc. §. qui vero, Quintusdecimus de immu. eccle. c. clericus. §. nos igitur in fi. Sextusdecimus. ea. decre. ver. plātis i fi. isti duo hodie sunt sublati p cle. de imu. ec. quoniāz. Decimusseptimus eodem titulo quoniam. Decimusoctauus eodem titulo. c. vltimo. Decimusnonus. li. ne cleri. vel mona. c. ij. in prin. Uicesimus. e. c. in fi. Uicesimusprim⁹ de here. c. ij. i. rn̄so. Uicesimussecundus. e. c. ij. rn̄. sed potius credo illum canonez ferende sententie: vt ibi dixi. Uicesimustertius. eo. titu. vt inquisitionis in fi. Uicesimusquartus de scisma. ca. vno. ver. omnem. Uicesimusquintus. eo. ti. ver. ⁊ nihilominus. Uicesimussextus de homi. pro humani. ad fi. Uicesimusseptimus de iniuriis ⁊ dāno dato. c. vno. Uicesimusoctauus de penis: felicis. §. presenti. Uicesimusnon⁹ eo. c. ad fi. Tricesimus. li. eo. quicūqz. Duo autem includuntur per hanc decre. q de iure veteri non erant vt notatur. li. eo. decetero. casus quem habuimus. li. e. c. proximo. ⁊ quem habebimus. j. c. primo. sunt declaratorii veteris iuris ⁊ non nouo iure promulgati: ⁊ ideo inter eos non computantur. Quinquaginta tales casus expressos ⁊ duos tacitos iductos p cle. no. in cle. j. e. ti. in gl. est sciendum.

a ¶ Legitimũ. aliqua erẽpla posui. s. c. proximo.
b ¶ Decernimus. nõ dicit declaramus: ⁊ sic suo tpe vera fuit opinio gos. Ber. ⁊ Hosti. q dicebãt eũ nõ recidere: dicebat mũ Hosti. hoc ꝓterea multi illudũt cẽsure: vnde prudendum est: mõ igitur est puisum.
c ¶ Idem. s. q̃ in sñiam recidant ipso iure.
d ¶ Hec. scilicet duo superius dicta. s. presentare penitentiarijs ⁊ satisfacere iniuriam passis. Jo. an.

Cum quis. Sunt duo dicta secũdum ibi: si vero: ⁊ vtrũq; subdit rõnẽ sui ibi: cuz rati. scõm ibi: cum quis Do. declarat ⁊ approbat notata per Joan. xvij. q. iij. omnes ecclesie: per Ber. ⁊ Modernos. s. eo. mulieres. Et per hãc decret. exemplificam⁹ regulas. j. de reg. iu. ratuz quis: ⁊ regulam ratihabitionem.
e ¶ Mandato. quid si quis mandauit clericum verberari: ⁊ postea ante manuum iniectionem reuocauit mandatum: demum mandatarius percussit antequã reuocatio perueniret ad eum. In hac questione videtur tenere Ber. s. eo. mulieres: talem esse excommunicatum: ad quod bene facit iura vbi per eum allegata: ⁊ idem per eadem iura ibi tenet Hostien. est tamen argumen. contra. ff. de acquirẽ. heredi. si quis mihi bona ad finem. ⁊. s. e. li. de procu. c. vltimo in fi. Inn. ibi dixit talem excommunicatum non esse: tenetur tamen de culpa de qua alias puniri possit: canon enim dolũ requirit bar. bri. in fi. q̃nũ suarũ veneralium: in questione q̃ incipit aliquis mandauit dixit q̃ talis quo ad deum non tenetur: tamen quo ad ecclesiam excommunicatus est. quod verum videtur.
f ¶ Clericuz. large sumit vt. xij. q. j. duo sunt.
g ¶ Tuo noie. puta tui cõtemplatione seruitor vel amicus tuus clericũ q̃ tibi iniuriã realẽ vel verbalez sluterat percussit: quem tu postea ratũ habendo receptasti ⁊ magis amicũ habuisti. Sed qd dices retento ꝗ themate: si ille amicum vel seruitorem talem non receptauit: vel illum expulit: nec per alia exteriora potest apparere q̃ ratum habuerit: ꝗ mõ in veritate ratum habuit in corde: dixit Hostiensis. s. e. mulieres: talem quo ad deum cẽ ligatum: nõ mõ quo ad ecclam militantem: q̃ nõ iudicat de occultis de sumo. sicut nobis. ⁊. s. e. a nobis. ij.
h ¶ Incurris. ex ratihabitione predicta: dico ergo eum excõmunicatum ex nunc. s. ex quo ratum habuit: nõ ex tunc quo fuit facta iniectio. lz. j. dicatur ratihabitionem retrotrahi qz satis trahitur ad tẽpus ãterius: cũ ex facto anteriori ligat: lz ex nũc. n. sentẽtia excõicationis trahitur retro: sicut alie sententie. s. eo. lz: que statim ligat: aut nõ ligat nec suspendit effectum suuz. s. de appel. pastoralis. ⁊ facit quod dixi. s. eo. venerabilibus in glo. post diffinitiuam. Jo. an.
i ¶ Cõparari. vt. j. de reg. iur. ratihabitionem ⁊ dic vt ibi notatur.
k ¶ Non sit facta. puta inimicus inimicum sibi clericum percussit: ego gaudeo: ⁊ forte illum postea recepto ⁊ illi cõmunico.
l ¶ Gestum. j. de regu. iur. ratum quis: ⁊ dic vt ibi.

Alma mater. Potest diuidi in quattuor ꝑtes. In prima premittit penitum vsqz ibi. sane. In secunda in qua tractat de sacramento penitentie: quõ ⁊ qbus sit exhibendum tẽpore interdicti: vsqz ad. §. adijcim⁹. Jbi tertia: vbi tractat quomodo diuina officia sint illo tpe celebrãda: vsqz. ad. §. ceterũ. Jbi quarta ⁊ vltima in qua quo ad cetera seruari ꝓcipit interdictum ⁊ ꝓuilegia ꝗ reuocat. Jo. an. Sed Jo. mo. diuidit in septẽ partes facit. n. de icõa tres ⁊ de terna duas. Do.

ticulum aut aliud impedimentuz legitimũ[a], ꝑ absolutionis bũficio habere recursum: ab alio absoluũtur: si cessante postea periculo vl impedimẽto huiusmodi se illi a quo his cessantibus absolui debeant quãcito cõmode poterunt cõtempserint pũitare: mãdatum ipsius super illis pro quibus excommunicati fuerãt humiliter recepturi ⁊ satisfacturi: ꝓut iusticia suadebit decernimus[b] ne sic censure illudãt ecclesiastice in eandem sñiam recidere ipso iure.
¶ Idez[c] statuimus de his qb⁹ cũ a se. apo. vel a legatis ipsius absolutionis beneficium a quibusuis sententijs cõsequunt iniũgitur: ut ordinariorum suoꝝ vel alioꝝ quorũlibz suscepturi penitentiam ab eisdez se conspectui repræsentent ⁊ passis iniuriam seu his quibus ꝓp hoc obligati existũt satisfactionem exhibeãt cõpetentez: si hec cũ ꝓmũ cõmode poterunt non curauerint adiplere.

I Dem.

¶ Si percussionem in clericum sine meo mandato tamen noie meo factam ratam habeam excõicatus sum: secus si meo nomine non sit facta. Jo. an.

Quis qs absqz tuo mandato[e] manus iniecit i clericum[f] tuo[g] noie violẽtas: si hoc ratum habueris: excõicationẽ latam a canone incurristi[h]: cuz ratihabitio retrotrahatur: ⁊ mandato debeat comparari[i]. ¶ Si vero iniectio eadem tuo nõmine non[k] sit facã: tunc licet pecces ratã hũdo eandẽ non tũ propter hoc excõicatiõis vlli⁹ vinculo inodaris. ¶ Cũ qs ratum habere nequeat: qõ eius nomine non est gestum[l]. I Dem.

¶ Corrigit hec decreta. in quibusdam ius vetus vt infra patebit: ⁊ dicit hoc tempore interdicti etiam sani ad penitentiam admittunt nisi sint excommunicati: qui non nisi in mortis articulo admittẽtur: vl cautam dederunt iterdicto: qui nõ admittentur: nisi satisfaciant: vel cauant prout possunt. Jtem illo tempore misse ⁊ alia diuina officia sub pena distributionum: sicut prius in ecclesijs celebrant iannis clausis plãe sine excommunicatis interdictis: ⁊ sonitu campanarum: et quater in anno alte cum campanis et iannis apertis celebrã possunt: ⁊ exclusis excommunicatis interdictos admittere: ita tamen q̃ hi propter quorũ excessum latum est non appropinquent altari in ceteris seruãdum est interdictum: ⁊ reuocata sunt ꝓuilegia vltra id quibuscunqz cõcessa. h. d. Jo. an.

Alma mater ecclesia plerunqz nõnulla rationabiliter ordiat. ⁊ cõsulte: que suadente subiectorũ vtilitate postmodũ consulti⁹ ac rõnabilius reuocat: in meliusue commutat[m]. ¶ Sane a nostris dudum fuit predecessoribus constitutum: ut in terris seu locis ecclesiastico supositis iterdicto: nulla certis casib⁹ ⁊ sacramentis[n] exceptis diuina celebrentur officia vel ministrentur ecclesiastica sacramenta. ¶ Quia vero ex distinctione huiusmodi statutorum excrescit indeuotio populi: pulluant hereses: ⁊ infinita pericula animarũ insurgunt[o]: ac ecclesijs sine culpa[p] earũ debita obseqa subtrahunt cum fratribus nostris deliberatione habita super his diligenti concedimus: q̃ tempore interdicti ab hoie vel a iure[q] plati non tantummõ morientes: sed ẽt viuentes tã sani[r] etiam q̃ꝫ infirmi ad penitentiam que ꝓpter pronitatem ⁊ facilitatem hoium ad peccandũ[s] summe necessaria est licite admittãtur[t]: dũ

m ¶ Cõmutat. qz fm varietatem tempoꝝ statuta expedit variari. s. de cõsan. ⁊ affi. non dz. ⁊ optie. lxiij. di. §. veruz. nã etiã ꝓuilegium reuocat cũ tẽdit ad noraz. s. de deci. suggestuz. Et no. q̃ raro inuenies et forte nũq̃: saluo eo q̃ dixi. s. de here. ꝗ xpianos. q̃ cõstitutio boni fa. reuocet ius antiquũ: qn verba exprimat q̃ hoc denotent vt vides hic. ⁊. s. de rescrip. statutum. s. de ꝓcess. pbẽ. c. ij. de cens. felicis. lz hoc non sit necesse: vt. s. eo. li. de cõsti. c. j. ẽ tamen vtile: vnde non debemus esse faciles ad dicendum ꝓ suas cõstitutiones vetera iura esse correcta vbi id non exprimit: qa si hoc intenderet i illis expressisset: vt in istis ad hoc. s. de celebra. mis. cum marthe. ver. Jo. cum suis concor.
n ¶ Sacramentis. permittebatur enim baptisma parvulorum penitentia morientium ⁊ viaticum confirmatio in fronte. s. ó spon. non est nobis de peni. ⁊ remis. q̃ in te. s. eo. responso: permittebatur etiã cõfectio crismatis. s. e. qñ. ⁊ celebratio misse semel in septimana ꝓ conficiendo corpore christi pro infirmis. s. eo. permittimus: tenet ẽt matrimonium cõtractum tempore interdicti cum teneat etiam contractum ab excõmunicato maiori. s. de eo qui ducit in ma. quã pol. per adul. significasti. lz enim illud sit sacramentũ non tamen sic confertur gratia per illud: sicut per alia: de hoc. i. q. i. quicquid.
o ¶ Insurgunt. ⁊ omnibus his fuit prudendum. s. de consti. c. ij. de sepul. ca. j. audiui de quodam loco in marchia q̃ tãto tẽpore steterat iterdictum q̃ facta relaratione hoies illi⁹ loci. rrr. ⁊ rl. an. qui nũquam audiuerant missam videbant presbyteros celebrantes.
p ¶ Sine culpa. q̃ regulariter esse nõ dz. j. de reg. iur. sine culpa. cum suis concor.
q ¶ A iure. pone exẽplũ. s. e. li. de elec. vbi piculũ. §. ciuitas. de cẽsi. q̃q̃. ó imu. ec. clericis. s. e. de vsur. c. j. de penis. c. vltimo
r ¶ Sani. vide q̃ verificatur hic falsa opinio quã posuerat gos. s. de spon. non est nobis: in fine. vbi dicit textus penitentias morientium. dicebat gos. ⁊ etiam viuorum: quoniam nulli deneganda est penitentia: allegat de peni. ⁊ remis. q̃ quidam de pe. distin. vlti. c. vlt. prophetauit: ⁊ suo tempore falsum dixit lz hodie per hanc decre. sit verum.
s ¶ Ad peccandum. quia proclinus est cursus ad voluptatem ⁊ natura imitatrix est vitiorum. xx. q̃ne. iij. proclinus: ⁊ omnis etas ab adolescẽtia prona est ad malum. xij. questione. j. omnis etas. ⁊ natura humana facile labitur ad delicta in auten. de monachis. §. si vero his. colla. j. vnde est pñia secunda post naufragium tabula qua sustinemur post casum. de pe. distin. j. secunda naufragium. et post baptismum: qui lapsus fuerit in peccatum per eam reparatur. s. de summa trinitate firmiter ad fi.
t ¶ Admittãtur. sed nunquid talibus sanis post pñiam dari posset eucharistia: ⁊ videt q̃ sic: cum ipsa per pñiam intelligat. s. de pe. ⁊ remis. q̃ i te. Sed dic ꝗ: naz lz eo casu per pñiam intelligatur viaticum vt ibi: non tamen simpliciter eucharistia nam ista est regula a canone tradita q̃ nulli penitenti est denegandum in morte viaticum. l. dist. penitentes in fi. lz igitur eucharistia vt viaticum eo tempore ꝓmittatur in his qui sunt in via huius seculi: non tamẽ sanis reperio ꝓmissuz: ⁊ aliquitari stabo: ⁊ dicam ꝓhibitum. C. de appel. precipimus. ad hoc. j. §. prox. i fi. vbi dicit solũmodo. Jo. an.

a ¶ Articulo. tunc. n. ipsi penitentes absolui possent a sacerdote et si tale esset excõicationis genꝰ: ꝙ nõ possent absolui: nisi a papa. xvij. q. iiij. si qs suadente.

b ¶ Idoneã ergo nõ nudã sed pignora vel fideiussores. C. de ver. sig. sancimus.

c ¶ Iurauerit. ad idẽ. s. de dona. iter. vi. ⁊ vr. p vsas. C. de epi. ⁊ de. auẽ. generali ter.

d ¶ Relaxatio. facit ad ea que no. de pe. ⁊ re. ꝙ in te. in fi. igitur si is propter cuius culpam latuz est interdictuz satisfacere vult tollet tur interdictum si nõ ꝓpter eiꝰ culpam sed alterius ipse punit: eius satisfactio non requirit. s. e. si snia. §. i. si aũt culpabilis fuit: puta cõsiliarius: vel auxiliarius: lz tollatur cautio ⁊ iniũgatur penitentia non relaxabit interdictum.

e ¶ Ecclesijs. non intelligas de ecclesijs iterdictis: sed sitis i loco interdicto: qõ patet. s. §. i. ibi terris seu locis: ad idez. s. de vbo. signi. cum in partibꝰ: sic etiam loquitur. s. de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priuile. ꝙ nonnullis ibi cum commune terre fuerit interdictum.

f ¶ Monasterijs. ⁊ nomine ecclesiarum intelliguntur monasteria. liiij. dist. §. hac auctoritate.

g ¶ Sicut prius. hoc statim determinat p sequentia.

h ¶ Interdictis. quid de non interdictis videretur a contrario ꝙ eis presentibꝰ possit celebrari: sed dic contrarium: qz interdicto loco oibus interdictum intelligitur ibi audire diuina nisi super hoc sint priuilegiati: ⁊ videtur expressum. s. eo. li. de priuile. lz. que decre. etiaz videt superflua per istam: sed dic vt dixi in prin. immo si decre. illa intelligeretur de priuilegio iuris cõis puta dato hodie per hãc ꝏ cre. ibi esset casus.

i ¶ Tribuũtur. ⁊ illis tantũ non alijs tribui debent: ⁊ cõsuetudo cõtraria nõ valet. s. e. li. de le. non ⁊ esi. c. vno.

k ¶ Assumptionis. no. termina tam altercationem querentium quod est solennius festum an festum assumptionis: an festum natiuitatis virginis gloriose: habet enim ecclesia ꝙ sit celebrius festum assumptionis vt hic vides. Sed in his festiuitatibus quãtum poterit celebrari: dic ꝙ in vigilia festi ad vespas: quia tunc quo ad officiorum celebrationez incipit dies. lxxv. distin. qõ die. ⁊. s. de ferijs. c. ij. ⁊ credo ꝙ continuare poterũt officium vsqz ad vesperas festiue diei inclusiue: cõpletorium autem ⁊ reliqua post vesperas cãtare nõ poterunt fm hanc formam per iura predicta.

l ¶ Appropinquent. vberiorem gratiam igitur habebunt qui non peccauerunt ꝗ hi qui peccauerunt: ⁊ merito: nam ⁊ speciale est in hac snia contra rationem iuris ꝙ alius pro alio puniatur. s. de iur. ⁊ damno dato. c. vno.

m ¶ Concessis. erant fratres minores predicatores ⁊ quidam alij priuilegiati vt certis suis festiuitatibus celebrare possent tempore interdicti: interdum vsqz ad octauas. hec ⁊ similia priuilegia sunt reuocata. et puto etiam per hec verba generalia reuocatum priuilegium templariorum ⁊ hospitalariorũ: quo in eorum iocundo aduentu semel in anno aperiebatur vna ecclesia in loco tempore interdicti: ⁊ celebrantur diuina. s. de priu. vt priuilegia ⁊ intelligas de prioribus priuilegijs que respicit hec constitutio: non de posterioribus: cum sibi vel successoribꝰ legẽ imponere nõ potuerit: lz iudicare potuisset. s. eo. li. de rescrip. c. v. C. de legi. digna vox. de elec. Inotuit.

tũ excõicati nõ fuerit: quos admitti ꝓterq̃z ĩ mortis articuloᵃ nolumꝰ ad eandem. ¶ Illis etiam propter quoꝝ culpam dolũ vel fraudem lata est snia iterdicti: vel q ad perpetrandũ delictũ: cuius occasione ipz iterdictum ẽ latum ꝓbuerũt auxiliũ ꝛsiliũ vel fauorem: nisi ꝏ ipso delicto si sint tales ꝙ id facere valeant prius satisfecerit: vel de satisfaciendo idoneãᵇ dederint cautionẽ: aut si satisfacere nequeunt vl'hmõi cautionem prestare iurauerit[c]: ꝙ cũ poterunt satisfacient: ⁊ ad satisfactionem huiusmodi p eum vel per eos qui facere ipsam debẽt ⁊ pũt prestãdam dabunt consiliũ ⁊ auxilium ac iuxta posse suum fideliter laborabunt: non est penitentie beneficium aliquatenꝰ ꝛcedendũ. ¶ Nec tunc etiaz quo ad istos vel alios qui circa hoc minime deliquerũt: vbi ciuitas vel locus alius seu vniuersitas iterdicti existunt: faciẽda est relaxatioᵈ iterdicti: sz est eis solũmõ iniũgẽda penitẽtia salutaris. ¶ Adijcimus ꝓterea ꝙ singulis diebꝰ i ecclesijsᵉ ⁊ monasterijsᶠ misse celebrentur. Et alia dicantur diuina officia sicutᵍ prius: submissa tñ voce ianuis clausis excõicatis ac interdictisʰ exclusis et campanis ẽt nõ pulsatis: ⁊ tã canonici q̃z clerici ecclesiaꝝ qbꝰ distributiones quotidiane illis q horis iter sunt canonicis tribuuntur[i]: si ad officia nõ venerit supradicta: distributiones easdem amittãt sicut iterdicto perderent non extante si diuinis officijs nõ adessent. ¶ In festiuitatibus vero natalis domini pasce ac pẽthecostes ⁊ assumptionisᵏ virginis gloriose cãpane pulsenẽ: ⁊ ianuis aptis alta voce diuina officia solẽniter celebrentur: excõicatis prorsus exclusis: sed interdictis admissis quibus ob reuerentiaz dictarum solẽnitatũ: ⁊ vt ipsi ad humilitatis gratiam ⁊ reconciliationis affectũ facilius inclinenẽ: prefatis diebus participationem permittimus diuinorũ: sic tamen ꝙ illi propter q̃rum excessum interdictuz huiusmodi est prolatuz altari nullatenus appropinquent[l]. ¶ Ceteris que circa obseruationem interdictorum a nostris sunt predecessoribus instituta in suo robore duraturis: nõ obstantibꝰ qbusuis ꝓuilegijs ecclesijs monasterijs ordinibus religionibꝰ seu personis ecclesiasticis secularibꝰ vl' regularibus exẽptis ⁊ nõ exemptis sub quauis forma vl'expressiõe verboruz ab ap. sede cõcessisᵐ: q̃ ꝛtra tenorẽ presentis cõstitutionis nulli volumus suffragari: cũ quibuslibet tam secularibꝰ q̃z regularibus sufficere debeat: vt tempore interdicti modo premisso diebus celebrẽt supradictis.

Rubrica de verborũ significatiõe.

I Mno. iiii.

¶ Declarat hic Inn. qd significet verbum priuilegij: recepimus vos ĩ proprios filios ecclesie romane: ⁊ quis locus dicatur esse desertus. b. d. Io. an.

Qniens ⁊ infra. Per[n] illa verba priuilegij ĩ speciales ⁊ ꝓprios ecclesie romane filios vos recepimus: dictos fratres exẽptos nõ intelligi: ⁊ ipsos ex illo in ꝓprios ecclesie filios fuisse receptos: ꝙ ab alio q̃z a romão pontifice: vel legato ab eiꝰ latereᵖ destinato interdictiᵍ vel excõicari a quoquã ñ valeant ꝏ claramꝰ. ¶ Illũ locũ desertum ĩ p̃missis itelligimus qui nõ habitatus penitꝰʳ neqz cultus fuerit: vel vltra memoriam hominum fm indulgentiam lucij est sub saracenorũ potestate ꝏtentusˢ: censentes ecclesias in talibus desertis locis a fratribus ipsis constructas: seu etiam construendasᵗ in eo plena libertate gaudere: vt secundum indulgentiam lucij: nihil ab ipsis legis diocesaneᵛ nomine valeat per episcopos exigi: que fm priuilegium alex. non possunt interdicto seu excommunicationi supponi: quas in locis huiusmodi dici fratres habeant potestatem petitaˣ a sedeʸ apostolica licentia construendi easque cum suis plebibus per suos clericos idoneos gubernent: qui ratione plebiuz examinandiᶻ episopis presententur vt ab eisᵃ curam recipiant animarum: plebes episcopis sint subiecte[?].

¶ Ceterum dicti fratres de laboribus: et noualibus si quos proprijs manibus aut sumptibus excolunt: et alijs bonisᵇ sibi a deo prestitis conuentibus clericorum

eo. li. de rescrip. c. v. C. de legi. digna vox. de elec. Inotuit.

Qniens Ista decretalis diuiditur in quinqz partes. Primo declarat quid cõferat priuilegium filiationis. Scõo ibi illum. quis locus dicatur desertus. Et circa ecclesias talium locorũ q̃tuor articulos declarat. Tertio in. §. ceterum. diffinit articulum decimarũ. Quarto ibi ĩ alijs fit reseruatio iuris episcopalis ⁊ parochialis. Quinto ibi per declarationem. fit ꝓtestatio de iure vtriusqz. Do.

n ¶ Per illa verba. q̃si dicat possẽt illi hẽ alia ꝓuilegia per q̃ essent exẽpti sz p ista nõ sunt: ẽ. n. q̃daz declaratio p quã non preiudicatur alijs defensionibus vt dicunt in fine.

o ¶ Nõ intelligi. idẽ hõs. s. de priuile. si papa. §. similiter ⁊ vide. ĩ. de hoc ĩ glo. sed sunt ꝓuilegiati.

p ¶ Latere. no. igit differentiaz iter legatos de latere ⁊ reliquos ad idẽ. s. de of. leg. c. pe. ⁊. s. e. crit c. i. satis ẽ ergo ꝏ ꝙ verba aliqd ꝏferant ⁊ aliqd operant. s. e. tit. abbate.

q ¶ Interdici. satis puto idẽ ĩ suspẽsione cũ illa sit quoddã iterdictum: ⁊ oia ea cõtinent sub appellatione cẽsure. s. e. ti. querenti. Et qõ dicit a quoquaz itelligo ẽt ordinario: nec obstat. s. eo. li. de ꝓui. ne aliq: qz vt ibi dicit illa decre. non habet locũ in religiosis quibus cõcessum ẽ priuilegiũ tale rõne loci vel ordinis. ad idez. s. ꝏ priuile. c. i. §. in eos.

r ¶ Penitus. s. qz non ẽ memoria ꝙ habitatꝰ vel cultus fuerit a xpianis vl' saracenis: ⁊ idẽ in sequenti casu. s. ꝙ habitatus vl' cultus fuerit. s. a saracenis nec est contrarij memoria. s. ꝙ a xpianis fuerit habitatus vel cultus.

s ¶ Detentus. s. de re iudi. abbate. eo. li.

t ¶ Cõstruendas. petita licentia a papa: vt. ĩ. ver. quas in locis.

v ¶ Diocesane. ẽ ler diocesane: ⁊ ler iurisdictionis de qbus plene no. r. q. ĩ. I summa. ⁊. s. ꝏ of. or. dilectus. subeunt ergo lege iurisdictionis: ꝓter id q̃ sunt exempti p priuilegium alex. vt sequitur.

x ¶ Detenta: intelligas et obtenta: ꝛsidẽter aũt postulent: qz illam obtinebunt. s. eo. li. de cẽsi. romana. ver. si vero.

y ¶ A sede. aplica. alias sufficit licẽtia diocesani: de ꝛsecra. distĩ. i. nemo ⁊ ꝛcordat ad hoc. s. de ꝓuile. auctoritate: vbi quo ad hoc distinguit inter loca erẽpta ⁊ nõ erẽpta.

z ¶ Exaiandi. ne ad aiaꝝ regimẽ ꝓmoueantur indigni: cũ hoc casu ꝓmotori sferak pena. s. de ele. nihil. ẽ. n. ars artiũ regimẽ animarũ. s. de eta. ⁊ q̃li. cuz sit.

a ¶ Ab eis. s. diocesanis epis.

? ¶ Subiecte. ꝛcordat. s. ꝏ ꝓben. ĩ lateranẽ. ⁊. c. de monachis ⁊ eo. li. ⁊. c. ti. c. i. s. de priui. cũ ⁊ plãtare. §. cũ ĩ ecclijs: ⁊ tales rectores sic instituti sũt perpetui vicarj: nequeũtes absqz causa rõnabili remoueri. s. e. li. de capel. mona. c. i.

x ¶ Bonis. vndecũqz proueniãt: licite ñ acqui-

nõ ꝓuilegia ꝙ ꝛcordat ꝓ ꝛsuetudo

ordinis sui a qbus[a] quarta vl' tertia nullatenus exigatur: cum integritatem persoluant[b] salua moderatione concilij gnalis[c]. In aliis[d] eorum possessionibus iure cõi seu quolibet alio ecclesijs parochialibus: ⁊ diocesano epo reseruato. ¶ Per declarationem[e] ãt hmõi nolumus defensionibus alijs seu iuribus partiũ derogari.

Nicolaus tertius.

¶ Primo declarat manifestum ⁊ euidens esse synonima: ⁊ idem significare quo ad casum decret. de elec. si forte. Secundo declarat conspiratores ⁊ coniuratores qui iurauerunt ⁊ statuerunt de non recipiendo aliquem in canonicum ad mandatum pape. donec possent resistere. Tertio declarat tale statutum detestabile ⁊ illicitum multis ex causis Joan. an.

Constitutionem felicis recordationis gregorij pape predecessoris nostri editã in concilio lugdunẽsi[f]: vt si forte iter cetera q̃ obijciuntur electo aut postulato seu alias promouendo ad aliquam dignitatem euidentez scientie uel alium p sone defectum opponi contingat õ illo primitus cognoscatur: ⁊ si opponentẽ inuentum fuerit destitui veritate: a cause illius prosecutione totaliter sit exclusus ⁊ alias puniatur ac si in obiectorũ pbatione omniuz defecisset[g]: in illo qui manifestum[h] defectum in visu[i] auditu ⁊ alijs corporeis sensibus; necnõ et in memoria ⁊ etiaz intellectu[k] opponit electo locuz habere: ac quo ad itentionẽ[l] constõnis ipius manifestũ ⁊ euidẽs idem supponere declaramus. ¶ Ceterum canonicos cuiusuis ecclesie qui statutuz[m] fecerũt solẽniter ⁊ iuramento firmauerũt: q ecclesiã suaz ⁊ seipsos ɔtra oẽs impetrãtes canonicatũ ipi' ecclesie defenderẽt: vsqz ad ius vel sententiaz quantuz possent ad iudiciũ dñi pape vl' spãlis mandati eiusdez: ⁊ q cõib' expẽsis: ac cum procuratorio sigillo capituli sigillato eadem defensio fieret: ⁊ q quãdiu aliquis õ canonicis eiusdem ecclesie defensionem huiusmodi: ⁊ oppositionem vellet predicto modo[n] subire alij canonici nõ possent nec deberent recipere in canonicum nec hre p canonico i capitulo vel extra capitulum impetrantem: conspiratores ⁊ coniuratores contra sanctam romanã ecclesiam ac libertatem obedientiam ⁊ auctoritatem ipius decernim': ⁊ eosdez tanquã ɔspiratores ac cõiuratores fm sanctiones cãonicas[o] puniẽdos. ¶ Statutũ quoqz ipsum: qõ capitulo prelibato ⁊ singulis eius personis libertatem[p] obedientiam eidez ecclesie romane debitam exhibẽdi saltem vsqz ad sniam ⁊ pontificum romanorum iudicium seu speciale mãdatum liqdo iterdicit, pmptum futurorum grauaminum ⁊ expensarum discrimen ingerens: contra legitimas sanctiões laudabiles[q] notum execrantium lites vetat: iiustã

sitis: de hoc. xviij. q. v. in summa. ʒ. de deci. ex transmissa.

a ¶ A quibus. clericis. scilicet ordinis sui.

b ¶ Persoluant. sed in quo sunt isti puilegiati quo ad hoc. nõne isti fratres de iure sunt priuilegiati: q non teneantur ad decimas laborum ⁊ noualium. ʒ. de decimis ex parte. i. sunt enim isti de quibus hic papa loquitur templarij hospitalarij hierosolimitani: qui cum tiberiacẽ. episcopo questionem habebant super diuersis articulis: in qua causa produxerunt priuilegia superius dicta. sciẽdum est q isti fratres laici sunt ex ordine quia ordinem clericalem non habent quidam ex eis sunt milites. ʒ. de sentẽ. excõmunicationis: canonica alij sunt clerici: isti igitur fratres de laboribus et noualibus que colũt soluent decimas sibiipsis. i. clericis fratribus ordinis sui: qui clerici de his decimis episcopo non dabunt quartã quam alias de iure cõmuni deberet habere de offi. ordi. conquerente de pscriptio. de quarta: est enim quarta de lege diocesana. ʒ. de offi. ordina. conquerente a qua nulli sunt exempti vt. ʒ. vidisti. Si igit bene aduertis per hec sua p̃uilegia isti obtinent primus in eo: quia ex quo sũt proprij ⁊ speciales ecclesie romane filij: ab ipso episcopo interdici vel excommunicari non possunt. Item q ratione ecclesiarum p eos constructaruz in locis desertis nihil lege dioce. debẽt episcopo. Tertio q pp̃ter eas excõmunicari vel interdici non possunt. Quarto q solum per suos clericos eas gubernãt. Quĩto q decimas laborum et noualium: ⁊ alia que colũt clericis sui ordinis: ⁊ sic si ipsis soluũt. Sexto q de illis decimis quartã epo nõ soluũt.

c ¶ Generalis. supra de decimis. nuper: scilicz q de possessiõibus q̃sitis p' concilium soluunt decimas.

d ¶ In alijs. s. quas alijs colendas tradunt: vel ab alijs colendas recipiunt vel de quibus anteq̃ fierent noualia magni prouentus proueniebant: vel que sunt ipsorũ quo ad primeuum ⁊ directum dominiũ: tamen parochiani eas possident ⁊ tenẽt: pone habentes eas per emphiteosim: ad hoc. ʒ. de elec. dilecti. ⁊. c. licet. ⁊. ʒ. eodẽ qd p nouale. ad fi. de acquisitis post concilium dixerat. ʒ. proxi.

e ¶ Per declarationem. nota verbum si ageref de exceptione: ⁊ exceptio nõ pbaref: ⁊ pnunciaref contra opponẽtem: ⁊ bene fieret piudicium: saltẽ quo ad eum: lz nõ quo ad superiorem. ʒ. de priuilegijs. cuz oliz. de resti. i ite. c. ij. qz si nõ appellatur a sententia preteritu puilegioz de nouo repertorum: non reuocatur sentẽtia. ʒ. de re iudi. inter monasterium. ⁊. c. suborta. sz hic non diffinitiue pronũciat: sed declarat quodãmodo interloquendo qd ipoztent verba priuilegii: vnde licet per illud priuilegiũ quo sunt recepti i filios non sint exempti: si habent alia priuilegia exemptiõis bene sunt exempti: vt dixi in prin. nõ enim pronunciat illos exemptos vel nõ: sz declarat quid illa verba priuilegij importent. Idem in alijs casibus de quibus supra dicitur.

¶ Constitutionem. Continet tria dicta q̃ patẽt i rubro. Secũdum ibi Ceterũ. Tertiũ ibi: Statutũ quoqz. Jo. Declarat pmũ dictum. vt. ʒ. dixi. decre. ʒ. eo. li. de elec. si forte. ⁊ que ibi no. gar. ⁊ guil.

f ¶ Lugdunẽ. ʒ. eo. li. de elec. si forte. cui' verba ad lrãm. ĩ. sequũf vsqz ad dñum in illo. vbi ponit dclarationẽ. ⁊ hec oĩa vsqz ibi expõe: vt ibi dixi.

g ¶ Defecisset. vt. ʒ. e. li. de elec. c. j.

h ¶ Manifestũ. videbaf cõtra: qz constitutio si forte: loquebatur in euidenti ⁊ non manifesto: ⁊ aliud videtur euidens et aliud manifestum. euidens enim est quod semper palam est: ⁊ euidenter apparet. arg. i. questiõe. i. vt euidenter. ⁊. ʒ. de accu. euidentia. ff. de cõtrahen. empt. l. ea. que. qõ enim ẽ in euidenti: nulla potest tergiuersatione celari. ʒ. de coha. cle. ⁊. mulie. ca. vlt. ʒ. de offi. ordi. §. ceterũ. eo. li. Manifestũ vero aliquãdo pbatione idiget. xi. q. iii. eorum. de hoc no. ij. q. j. manifesta. ʒ. de coha. cleri. ⁊ muli. vestra. sed cõtrariũ est verum per hanc constitutionem ⁊ merito: nam constitutio si forte: requirit pbationez examinis in euidenti defectu: ⁊ probatur manifestũ. ʒ. de elec. bone. i. C. si mi. se. ma. di. l. iii. ibi nisi palam ⁊ euidẽter ex instrumentorum pbatiõe ⁊c. ⁊ preterea hec duo videntur synonima. ʒ. eo. ti. cum olim. Itaz ⁊ si opponatur euidens defect' scientie non palam hoc apparet: sed est necesse examinationem fieri examinatione autem hoc fiet certum. ff. si certum peta. l. certuz. immo etiam no. guil. in decre. si forte q si obijciatur cõtra electum q est omnino illitteratus: ⁊ ideo reppellendus: lz non dicatur euidenter vel manifeste i exceptione habebit locum decret. ipsius forma: quia idem est verborum sensus: ⁊ ideo idem ius esse debet. ʒ. de cõsti. translato. ff. ad. l. aql. illud. ⁊ ad hoc facit. isti. de excu. tuto. §. similiter cũ q litteras nescit ⁊c. ⁊ formule vborũ hodie sunt sublate. insti. de ver. ob. §. i. C. de formu. ⁊ ipetra. ac. subla. l. i. ⁊. ij. ⁊ verba nõ debent preualere sensui: sed ecõtra. ʒ. eo. titu. intelligentia. ⁊. c. pterea. ⁊. i. q. j. marchion. intelligamus ergo euidentẽ ⁊ manifestũ: cuius pbatio est in euidenti ⁊ manifesto: lz id in exceptionis forma n̄ exprimatur. als sequeretur q si dico electuz cecum: ex quo non addo euidenter vel manifeste: nõ haberet locum constitutio: q esset absurdum.

i ¶ In visu. vñ oculo carẽs non pmouef. lv. di. si euangelica.

k ¶ Intellectu. ergo sine memoria siue intellectu careat nõ promouebitur ad dignitatez. xxix. di. petrus.

l ¶ Intẽtionẽ ipsi'. q. d. interdũ bene sunt diuersa: vt dixi. ʒ. in glo. videbatur. in prin.

m ¶ Statutuz. ex hoc ⁊ ex eo qõ dẽ in fi. videbaf q canonici possint facere statuta: dũmodo als sint licita: solet dici q capitulũ sine episcopo statuta facere non potest que tãgant generalẽ statũ ecclesie: vel tãgant epm vel eius iura: sic intelligatur de ɔsue. cũ cõsuetudinis. ʒ. de his q̃ fi. a platis. nouit. est enĩ prelatus caput a quo nõ licet mẽbrũ recedere: de pscrip. cũ non liceat: ⁊ hec vera sunt etiam si capitulũ talia statuat cũ archidiacono suo vel preposito vel alio qui post episcopuz psit capitulo. Si vero statuant sup his que nõ tangunt episcopum vel statum ecclesie. sz sua singularia negocia: puta q certis modis quotidianas obuẽtiones distribuant: vel q certo modo ad capitulũ vocẽtur: puta p talẽ cãpanã: vel alio mõ vel q certis tẽporibus ẽt nõ vocati veniãt ad capitulũ: vel his similia satis potest dici q sup his tenet ipsi' capituli constitutio sine epo als licita ⁊ legitiã ad hoc. ʒ. de rescrip. edocente. ʒ. de consti. ex litteris. ff. qõ cuiusqz vniuer. no. l. i. §. ij.

n ¶ Predicto modo. s. cum pcuratorio capituli ⁊ cõibus expensis.

o ¶ Canonicas. xi. q. i. cõiurationũ. ⁊. c. cõspirationũ. ⁊. c. sequẽtibus. ⁊ est pena talium depositio: vt ibi. Item cõspiratores repellũtur ab accusatione denũciatione ⁊ testimonio ʒ. quos cõspirauerũt. iij. q. iiij. cõspiratores. ʒ. de accu. qualiter ⁊ quando ⁊ cũ oporteat: de simo. lz heli. ⁊. c. p tuas: ⁊. c. cũ oporteat. Est ãt cõiurare vel simul vnũ iurare: cõspirare simul vel in idẽ spirare. credo autẽ q prelatus qui huic constitutioni per capitulum facte auctoritatem interposuisset: eadem pena puniretur: omnia enim nostra facimus quibus auctoritatem impartimur. C. de vete. iur. enu. l. i. vltra medium. ⁊. ʒ. e. li. de preben. si cũ. ⁊. c. apostolice. eo. li. ⁊ p hãc decreta. probatur q per instrumentum probatur crimen: producitur enim publicum instrumentum in quo continebatur q tales canonici tale statutum fecerint: per quod probabitur illos esse conspiratores: ad idem. ʒ. eo. li. de iureiuran. cum in positionibus. ij. q. vj. §. diffinitiua. vers. nullus. ʒ. de his que fi. a prela. quanto in fine.

p ¶ Libertatem. exhibendi: quod est infra.

q ¶ Laudabiles votum. ʒ. de sindi. c. vno. vnde nec dolũ facit qui rem deserit: vt lite effugiat. ff. de alie. mu. iudi. cã. fac. l. itẽ si reo. in fi. ⁊ magnum est cõmodum

a lite recedere:propter qḋ indebitum per transactionem solutum nō repetitur. C. de transac.l.ij.ff.de cōdi.īde.in summa.

a ¶ Ad peccandū.ad qḋ statuto cōsuetudine vel iuramento astringi nō possumus supra de cōsue.c.pe.ꝛ vlti.xxij.q.iiij.in malis.ꝛ.c.si aliquid.ꝛ ꝑ totum. j. de regulis iuris nō est:ꝛ.c.in malis.supra eodem li.de iureiur.c.j.

b ¶ Exijt qui seminat. ne crederet aliquis hanc constitutionem esse sublatam ideo sic decise hic ponitur vt habeatur pro reseruata:ꝛ de ea loquatur proemium huius li. in fine: vt ibi dixi: ꝛ quia sic decise venit sub bulla: ꝛ quia infra etiam ꝓhibetur glosari prohibitioni parebo.

c ¶ Priuilegium.legato:intelligo generaliter:sicut generaliter loquitur: ex quo aliud nō exprimitur:ꝛ est si. qḋ dixi supra eodē li.de rescrip.statutum.j.rñ.in glo.q: verbum.

d ¶ Cōmorantes. large loquitur:quia interdum sunt instituti perpetuo:interdum ad tempus:interdum ad solam moram ibi trahēdam:de sta. mona.c.ij.ad finem.supra eodem li.de tempo.ordi.cum nullus: in fine ꝛ de capel.mona.c. vno sed quo ad casum nostrum non est curandum.

e ¶ In aliquo.tolle defendat qḋ est in fine:ꝛ iterum repete: sed ḋfendat residentes tantū ꝛc.

f ¶ Hoc est.propter hoc facit ad titulum nostrum.de verborum signi.

g ¶ Secreta ꝛ solitaria. cella dicitur a celando ꝛ occultando: et sic hoc casu solitarius: ꝛ talem vitam ducentes digni sunt cōuenienti honore.xvj.q.j.qui vere:ꝛ ad has cellas religiosi etiam mendicantes de prelatorū licentia transire possunt.ȝ.eo.li.de exces.prela.c.vno. Alias autem large sumendo dicimus cellas que sunt etiam infra clausuram monasterij: vnde ex causa:puta propter infirmitatem monachi dispensat abbas cum eo vt habeat suam cellā extra cōmune dormitoriū:tamē infra monasterij septa.xx.q.iiij.c.ul.ꝛ ḋ talibus cellis hoc priuilegium nō intelligitur.

h ¶ Conuictu.i.cōmuni victu.

i ¶ Contemplandum.de vita contemplatiua ꝛ actiua dicit supra de renū.nisi cum pridem.ad finem.

Sicut nobis Cōis diuisio q: i prima cōsultatio a verbis duplicis gratie. In secūda rñsio ibi verum.vel ibi breui respondemus.ver latitudo responsiōis patet i ver.similib⁹ꝛ in ver.etiam si. Do.

k ¶ Decedētium.nunquid talis posset conferre beneficia suorum clericorum cedētium vel decedentium in curia romana: Item nunquid possit conferre beneficia clericorum suorum alio modo vacantia: dixi supra eodem libro de preben.quamuis.ij.

l ¶ Residerent.ex sola residentia si nō iteressent diuinis non perciperent quotidianas distributiones. vnde nec isti perciperent.ȝ.e.li.de cle.non resi.ca.j.ꝛ sup hoc vide quod ibi dixi in glo.no.qḋ si quis dominus.

m ¶ Respondemus.per hoc videtur ꝙ ista decreta.sit veteris iuris ḋclaratoria nō noui promulgatoria:licet argu.cōtra infra dū dicit volumus:ꝛ ꝙ sit ḋclaratoria patet quia tractat de verbi significatione.ad hoc.ȝ.eodem.c.ij.rñ.j.in fine:ne hū occurreret ratio:quare hoc esset ius nouum ꝛ non vetus:preterea ꝑuilegiū prius fuerat cōcessum:postea priuilegiatus cōsuluit papā circa ꝑuilegiū ꝑus cōcessuȝ sic est rñsum:ꝑ qḋ pȝ ꝙ a ꝯcessione ꝑuilegij ēt anteꝙ emanasset hec decr. ꝑuilegiū sic erat intelligēdum. Jo.an.

n ¶ Similibus.pone conceditur ei priuilegium: vt cum clericis suis super pluralitate beneficiorum curatorum vel dignitatum dispensare possit: vel eis cōferre ius ad vacaturas vel similia:ꝛ bene dicit in his ꝛ similibus:q: in alijs casibus dissimilibus appellatio clericorum omnes subiectos clericos comprehēdit.ȝ.eo.li. de rescrip.cum tibi:ꝛ potest esse ratio:quia hic de priuilegio loquitur odioso:quia per primum tollebatur ius seu potestas conferendi beneficium ei ad quem ordinario iure spectabat:per secundum minuitur cultus diuinus:ꝛ non deseruiens ecclesie recipit stipendium:ergo bene ambitiosa ꝛ restringenda sunt talia indulta supra eodem libro de preben.quamuis .i. quod non est in decreta . cum tibi. Joā.an.

o ¶ Propterea.sic.ȝ.de elec.c.officij.ȝ.eo.li.de rescrip.statutū.§.insuper.de iudi.mulieres:ꝛ de renū.c.ij.sic ꝛ affecta tutela imunitatē nō prebet.C.ḋ his q spō.mu.sube.l.i.ꝛ.iij.

p ¶ Cōtinue.ciuili modo intelligendum est verbum. ff.de ser.si cui.de conse.dist..v.nunꝙ:sicut ꝛ seruuus dicitur continua ꝛ aqua quotidiana.ff.de ser.vr.pred.l.foramen.ff.de aqua quoti.ꝛ esti.l.j.§.ꝙ autē.ꝛ fluuius dicitur continuus qui q̄nqȝ exarescit.ff.de flu.l.j.i.rñ.

q ¶ Tuis.ȝ.de cle.nō resi.ex parte:ꝛ si egrotaret seruire intelligitur.ff.de sta.li.cum heres.§.stichus.nec summo ita amare verbum quinetiam pro suis proprijs interdum possit abesse:ad hoc.ȝ.eo.li.de preben. presenti.j.ꝛ.ij.respon.sicut iudex ꝑpter sua propria negocia differre potest ꝛ dimittere causaȝ.ff.de iudi.si lōgius.

litem mouere compellit:inique cōtrouersie seu liti cedendo:bonam fidem seu conscientiam agnoscere ꝓhibet:ꝛ adigit ad peccandum[a] conspirationem ꝛ coniurationem continere contra libertatem: et auctoritatem se.ap.manifeste ac alias detestabile prorsusqȝ illicitum reputamus. I Dez.

Exijt qui[b] seminat:ꝛ infra.

B Onifacius.octauus.

¶ Exēptis cellis alicuius monasterij: quid appellatio celle significet hic ostendit. Jo.an.

Priuilegium[c] monasterio tuo concessum: vt monachi: siue fratres in celis ad monasterium ipsum spectantibus habitantes: ab alio quam a papa: vel eius legato excommunicari aut suspendi: vel ipse celle interdicto supponi nō possint: non fratres in prioratibus ecclesijs seu capellis eiusdem monasterij commorantes:[d] aut ipsos prioratus ecclesias vel capellas ab ordinariorum iurisditione in aliquo[e]: sed residentes tantum in cellis ꝛ cellas ipsas hoc est[f] loca secreta[g] ꝛ solitaria: que ab hominum separata conuictu[h] sunt ad contēplandum[i] ꝛ deo vacandum specialiter deputata: defendat.

I Dem.

¶ Priuilegiato aliquo: vt possit conferre beneficia clericorum suorum: quid appellatio clericorū suorum designet ostendit. Jo.an.

Sicut nobis significare curasti: tibi gratiose concessimus vt beneficia clericorum tuorum cedentium vel decedentium[k] possis conferre: quodqȝ ijdem clerici prebendarum suarum fructus percipiant: ac si in suis ecclesijs personaliter residerent[l]. Uerum quia dubitas qui clericorum tuorum appellatione debeant contineri: breui respondemus[m] oraculo: quod illos in his ꝛ similibus[n] casibus: tuos volumus intelligi: clericos: qui per te non quesiti propterea[o] uel recepti sine fraude ꝛ fictione qualibet vere tui clerici familiares existunt: ꝛ in tuis expensis continue[p] domestici commensales: etiam si quos ex illis aliquando pro tuis[q] geren-

Non est nouum vt aliquibus specialiter enumeratis generalis clausula subsequatur que oia comprehendat: ut.xlix.di.ꝑ totum.xxiij.q̄ḋe.v.de occidendis.ȝ.de probationibus: quoniaȝ contra falsam.ȝ.eodem libro de procurato. qui ad agenduȝ. ff. ad.l.aql.si seruus seruum.§.inqt lex. in fine.C. de sacrosan. eccle.l. generali. Idcirco post rubricas supra positas:que ḋm suas materias iuris regulas cōprehendunt:ponitur ḣ rubrica generalis ad materias vniuersas. de regu.iu.si queraẜ quare in principio compillationis non posuit boni. hanc rubricam:cum sepe premittatur clausula generalis secutis postmoduȝ speciebus: vt.ȝ.de proba.cuȝ rubricis sequentibus de rebus eccle.non alie.cuȝ rubricis sequen.de regula.cum rubricis sequen.ff.de serui.cum rubricis.sequen.posset dari coloratiua responsio.quia que vltimo dicuntur melius memorie commendantur: de ꝯse.di.ij.liquido est autē vera solutio ideo hūc ordinē obseruatū: vt ostēderetur ius nō sumi ex regula:sed regulaȝ ex iure:si enim a principio posita fuisset:forsitam crederet aliqs ꝙ ius sequēs regulas ex regulis sumereẜ:in fine igitur poniẜ: vt appareat ex iure qḋ precessit regulas sumi.ff.eodē.l.prima. Uidendum est igiẜ primo qd sit regula: vnde dicaẜ:qualiter ꝯstituaẜ ꝛ qḋ sit eius offiū: ꝛ que ipsius sit potestas. Secundo videndū est qd sit ius: vnde dicaẜ:ꝛ q̄ḋo ḣ sumatur. Tertio que sunt he iuris regule singulariter:ꝛ clare eas prosequendo videbimus. Circa primū:regula ḋm grāmaticos est multorum similium collectio. Lex autem describit regulam eam esse que rem que est breuiter enarrat.ff.eodem.l.j. Dicitur autem regula quia regit: vel normam recte viuendi prebet ꝛ ab hac regula que dicitur norma recte viuendi dicitur regularis: dicitur etiam regula eo ꝙ recte ducit nec aborsum vel aliorsum trahit: quasi a rega vel regula: que idem est ꝙ rectitudinis forma: sicut enim per regulam nouit scriptor modum recte scribendi: secator modum rectē secandi:ꝛ sic de singulis: ita per has regulas modum recte indicandi cognoscimus: ad hoc.iij. distinctio.regula. Est autem regula latine idem ꝙ canon grece.iij.distin.canon. Et dicitur regula proprie: q̄ḋ sit regulariter vera: quāuis patiaẜ exceptiones in se. Que auteȝ cotineantur sub regula fuerunt opiniones que no.ff.eodē.l.j.ꝛ facit qḋ no.iij.distin.regula. Subtilitatibus tamē circa hoc omissis breuiter ꝛ grosso modo sic dico: qḋ quo ad potestatem verborū: que in ea p[illegible] vniuersaliter vel saltem indefinite affirmando vel negando comprehendiẜ exceptiones: alias nō diceretur exceptio: sicut si dicerem omnis homo currit excepto equo ticij: hec enim nō est exceptio: quia equus nō comprehendebaẜ sub illa ꝑpositione omnis homo: sed si dicerem omnis homo currit excepto ticio: tunc ꝓpria est exceptio: qa propositio omnis homo comprehendebat ticium: tollitur ergo ticius virtute exceptionis: quo ad materiam de qua fit sermo: vt scilicet dicatur non currere. sic quo ad iuris determinationem exceptio non comprehenditur sub regula: quia cōtraria ratio:ꝛ plus est in exceptione ꝙ in regula. hoc ergo opatur exceptio: vt illud qḋ alias sub verbis regule cōprehēdebatur: ad determinationē regule exceptionis virtute tollatur. Constituiẜ aūt regula vt.ȝ.dixi per verba q̄ de sui natura omnia comprehendant: idest ꝑ signa vniuersalia affirmatiua: que omnia comprehēdunt.ȝ.eodem. c.omnis res.ꝛ.c. defleat.ff.eo.l.omnis diffinitio.ꝛ.l.oēs actiōes.ꝛ.l.omnia fere.ꝛ.l.omnia quecunqȝ. Item per verba negatiua que vniuersaliter negando excludunt omnia: vt.j.eodem.nemo potest.i.ꝛ.ij.ꝛ.j.eodem nullus.i.ꝛ.ij.ꝛ.ff.eo.l.nemo.ꝛ.l.nullus. Item per verba indefinita q̄ simpliciter ꝓlata equipollent vniuersalibus.xix.di.c.j.ȝ. de priuilegijs: quia circa.C.de hereditate vendita.l. vltima. ꝛ ideo omnes regule

paucis exceptis traduntur per signa indefinita affirmatiua vel negatiua vt.s.eo.t.j.eo.t.ff.eo.ti.satis apparet. Officium autem regule est plures similes casus simul iungere claua rationis: vt.ff.eodem titulo.l.i. Que sit potestas regule: an scilicet constituat ius de nouo: an antiquum recitet: dubitatur: t videtur q̃ ius de nouo nunquam constituat: quod in re et ipso facto probatur iure.ff.eo.l.j. facto quia in octuagintaocto regulis infra positis non est vnam etiam solam inuenire: que ius de nouo constituat: vt in prosecutione patebit. Econtra videtur quia regula catoniana de nouo statuit: q̃ legata que sunt inutilia ratione legantis tantum: vel ratione legãtis t legatarij: vel legatarij t eius a quo legatum est prestandum: vel ratione rei tantum: vel mixta ratione rei legate t persone legatarij tractu temporis non constituantur: etiam si causa impedimenti remoueatur.ff.de regu.catoni.l.i. in principio. ff. de lega. .i.l.cetera.§.i.ergo ipsa regula constituit ius de nouo: ad hoc faciunt infra iura in quibus papa iudicat ex regulis: vt.s.de consti.ca.ij.t de rescriptis.ca.i.t.ca.pastoralis de iudi.nouit.s.de foro competenti.si diligenti.de fi.instru.inter dilectos.ad finem.t de presump.dudum: de excepti. cum venerabilis: de regula.ad apostolicam. de consanguinitate t affinitate capitulo vltimo cum mille similibus: ex quibus videtur q̃ ius sumatur ex regula. Subtiliter viderunt doctores q̃ tres species casuum est considerare: quidam sunt iam determinati: t in illis regula non constituit ius quia inuenit iam constitutum. Item sunt quidam excepti a legis determinatione: t in illis similiter regula non constituit ius: quia non claudunt sub regule determinatione. Quidam sunt in quibus est eadem equitas que est in casibus a iure determinatis: nec tamen reperiuntur in iure positi: t in illis regula facit propter idemptitatem rationis non patientis ius similium casuum esse diuersum. Apertius dici posset: quod aut constitutio iuris procedit.traditionem regule: t regula de iure iam constituto: quasi materiatum de materia producitur: t tunc proprie habet locum distinctio predictorum casuum: vt videlicet in iam determinatis t exceptis non faciat ius in non determinatis in quibus est eadem ratio ius constituat: sed vbi non est ius constitutum ante regule dispositionem: sed inuenitur sola simplex traditio regule: tunc ipsa regula est ius vel iuris constitutio: t non ab alio sed a constituente procedit: t ita potest intelligi predicta lex prima: de regu.cato. probatur hoc satis per antiquas regulas supra eodem titulo: quas veritate inspecta esset inuenire precessisse iuris traditionem. vides enim pro maiori parte q̃ vbi sunt decreta. Alexandri.iij.sunt prime in titulis: maxime post concilia antiqua de off. vi. cum duabus rubricis se.ut.s.de rescriptis: de renuncia.cum duabus rubricis sequentibus: de his que vi metusue causa fi.cum duabus sequentibus: de dolo t contumacia cum duabus sequentibus: t multis aliis. t tamen omnes regule supra eodem titulo precesserunt alexandri. iij. excepta vltima que fuit lucij.iij.qui ipsum secutus est. vt ex cronica t decretalium ordinatione satis apparet. Si igitur prima regula supra eodem titulo: exemplificetur per decreta.supra de sponsalibus preterea.i.secunda per decretalem: t si questiones: de simo.tertia per decreta.de voto.magne. t sic de singulis: dico q̃ regule dicta iura precesserant: vnde regularum dispositio non potuit ex ipsis iuribus sumi que nondum erant immo potius videtur determinatio ipsorum iurium facta per regulas: ad hoc faciunt omnes ille decretales superius allegate: in quibus papa pronunciat p regulas: ego tamen non recedo a verbis legis: t dico q̃ per regulam non statuitur ius: sed ex iure sumitur regula. alias non video quomodo posset dici regula iuris. Sicut enim in regula ligni vel ferri necesse est illas materias preuenire lignum scilicet vel ferrum: ad hoc q̃ disponatur ex eis regula: sic in regula iuris necesse est ius quod est ibi materia preuenisse: ad hoc vt regula possit inde disponi: t tunc proprie loquitur dicendo de regulis iuris: alias dicere debuisset de iure regularum. Et si dicatur q̃ in casibus non expressis a iure vbi est ratio similis regula facit ius: hoc est sine regula aliqua per iura que hoc volunt: de rescrip.inter ceteras de transactionibus: inter corporalia.ff.de legi.non possunt: cum similibus: t si obiciatur de regula cato.dico q̃ non proprie dicitur regula: nec inter regulas ponitur.ff.eodem titulo.t si dicatur q̃ aliqne regule precessisse videantur iuris expressam traditionem: dico q̃ ius quod est idem quod ratio: vt.j.distinctione. consuetudo.ix.distinctione sana quippe. ab exordio rationalis creature precesserat.v.distinctione in principio. vel saltem dispositione concedentis regulam ius precessit: videns enim formator regule sic esse debere de iure: quod in eius saltem mente sedebat: formauit regulam: allegatur tamen regula pro iure: non tam ex origine q̃ ex forma: t potior est eius causa pro quo facit regula: habet enim aduersarius necesse ostendere rationem quare in illo casu regula non loquatur: t facit quod dicam infra eodem vtile. Ad secundum quo queritur quid sit ius: t vnde dicatur: t quomodo hic summatur dicendum est breuiter q̃ ius est ars boni t equi t̃.ff.de iusti.t iure.in principio. t dicitur a iustitia vt ibi t supra de verborum significatio.ius autem: quam summum in rebus bonum est colere.xij.q.ij.cum deuotissimam. Jus autem est generale nomen habens multas species.i.distinctione ius generale: cuius species diuidas t subdiuidas vt ibi per totum.t.ff.de iusti.t iure.per totum.

dis negocijs abesse contingat.

Rubrica De regulis iuris.

Bonifacius.viij.

Beneficium[a] ecclesiasticum non pōt[b] licite[c] sine institutione canonica obtineri[d].

Sumitur autem hic pro nostro iure canonico: nō autem pro iure ciuili: vt pbatur j.e.i secunda regula: q̃ de iure nō pcedit: quod dic vt ibi dicam: tertio autem ordinate has regulas est videre: t primo primas.

a **Beneficium ecclesiasticum.** Pone casum per.c.xvj.questione.vij. si quis deinceps supra de insti.ex frequentibus.ff.de decur.l.berennius modestinus. Super ratione aūt huius regule fundat decretalis supra eodem libro. de eo qui mit.in possef.c.cum qui: qz proceditur cum agitur de beneficio ecclesiastico i absentia partis lite nō cōtestata: nec fit missio in possessionem causa rei seruande: qz sic sine institutione canonica: beneficium obtineret: consideratur igitur in beneficijs canonica institutio non antiqua possessio: t sic nota casum in quo nō currit prescriptio.idem est in matrimonio carnali.xxiij.questione.v.q̃ deo. supra de consanguinitate t affinitate non debet: t idem in alijs casibus. qui notan. xvj.questione.iij.clerici.t supra de prescip.cum non liceat. Sumitur autem hic beneficium largo modo: vt comprehendat dignitates personatus ecclesias omnes cum cura t sine cura: que cum titulo habentur: sic.j.questione.iij. si quis dator. supra de concef.preben.nulla.ff.de ser.expor.l.seruus. Sumitur autem interdum stricte: vt distinguatur a prebenda.xij.questione.ij.alienationes: de concef.preben.ex parte.alias includit prebendam.i. questione.iij.ca.vltimo de verborum significatione tua. Alibi stricte sumitur pro solis simplicibus beneficijs sine cura supra de preben.c.vlt.t.s.eo.ti.t li.cum in illis.t ibi ratio patet in littera. Cum igitur in beneficio quolibet requiratur canonica institutio: vt ꝗ videndum est quid sit institutio. Instituere autem est ius canonicum in ecclesia vel ecclesiastico beneficio tribuere: quod dic vt not.s.de insti.auctoritate t iure communi ad episcopum spectat.xvj.questione.vij.nullus omnino: de here.cum ex iniuncto in fine. Non ob.de off.archi.ad hoc quia institutio ibi sumitur pro inuestitura: t sic intelligatur decreta.de insti.cum venissent: t quod ibi no.videtur q̃ etiam capitulum vacante sede instituere possit.arg.vij.q.j.pontifices: de here.ad abolendam.s.eodem libro de tempo.ordinan.cum nullus.argu.contra.xxiiij.dis. presbyteri.lxxi.di.fraternitatem.ne se.vacan.c.ij.dic vt no.s.de maio.t obe.cū oliz t terminatur hoc.s.eo.lib.de insti.c.vno. Inter collationem autē presentationem t institutionem magna est differentia: vt.s.eodem libro de preben.cum i illis.§. cum autez.

b Non potest.hec dictio potest: negatiue posita ut hic: necessitatem importat cuz autem affirmatiue ponitur: necessitatem non inducit. Ad primum.ij.questione .i.c.j.supra de accusationibus de his. Ad secundum.iiij.questione.iij.§. itez i criminali.ver.potest de preben.de multa in fine de appella.oblate.ad fi.ff.de arbi. quetiam.t ideo dicit lex q̃ verbum potest: necessitatem non importat.ff.de off.p̃. .l.sepe.t.l.sequen.

c Licite.superabundat: id enim dicimur posse q̃ licite possumus.xxij.q.ij.faciat vbi de multiplici potentia: t.s.de rescrip.scisitatus.per Ber.t Jnno.de cōcef.p̃ ben.accedens.

d Obtineri.contradicit huic regule supra de iurepa.cura. Solu.ibi non prescribitur ecclesia tanq̃ beneficium: sed vt proprietas. Item necessitatis causa vel pietatis: vel causa impensi obsequij sine canonica institutione possidet quis ecclesiasticos prouentus: nec ex eo canonicus vel beneficiatus proprie dicitur.xij.questione.ij.quicunqz suffragio.xvj.q.j.possessiones.t.q.iij.clerici.t.c.si episcop⁹.s.de magistris. quoniam: eodem modo respondetur ad. c.xxxij.distinctio.si qui vero. xij.questione.j.qua.l.distin.studeat de cle.pug.in du.henricus. Item argu.contra.s.de elec.in genesi.s.de iure patro.cōsultationibus: vbi possessio dat ius eligendi t prescriptio.s.de causa.possessio.cum ecclesia.sol.per possessionem acquiritur ius eligendi t presentandi: quia procedit ex nostris actibus.ff. de acquiren. posses.l.j. Institutio autem procedit ex actibus aliorum: que ad hoc vt valeat ōbet esse canonica vt hic in qua precipue quattuor requiruntur. Primo q̃ persona sit que instituere possit.xvj.questione.vij.nullus. Secundo q̃ institutus sit talis qui possit institui.de insti.ca.fi.quia non laicus vt ibi vel ipse idem instituens: eodem titulo.ca.vlti. Tertio q̃ illius beneficij institutio ex iure proprio vel deuoluto vel delegato ad instituentem pertineat.eodem titulo.c.iij. Quarto q̃ seruetur forma constitutionis illius.s.eo.libro de elec.ca.vltimo. Et no.q̃ hec regula est in argumentum contra clericum qui est in quieta possessione beneficij sui: t petitur ab eo titulus possessionis.scilicet institutio q̃ teneatur illam ostendere: nam et liberti ecclesie: licet sit in quasi possessione libertatis probat manumissionem suam. xij.questione.i.ca.longinquitate.t ca.sequen.t hoc pbat decre.de appella.personas.in parte decisa: vbi de hoc per Lau.nam t possidens pro herede vel possessore cogitur pbare titulum.C.de acquiren.pos.l.cogi.ad hoc facit quod no.de dolo t cōtumacia cōtingit in glo.vltima circa medium. Jn cōtrariū videtur argu. xx.q.ij.quē pgenitores.s.de regu.vidua.t in.l.predic.l.cogi.ij.q.v.§.i.t p hoc facit quod no. Jnnocen.de procura.ex insinuatione.t Ber. Compo.de rescrip. capitulum in glo.v.§.item queritur an executor.ver.sed fm hec primam opinionem tenebant Hel.t Ber.ij.per iura predicta. Jo.t la.no.c.distin.contra morem q̃ clericus habens duo beneficia cogitur dicere titulum: habenti autem vnuz solum sufficit possessionem ostendere: argu.ad hoc.s.codem libro de prescrip.ca. .j.t de offi.ordi.eod.lib.ca.ordinarij. Dici potest primam partem veram: cum episcopus ex suo officio vult videre istitutionem clerici: hoc pbatur de prebē. dilecto vt ec.bene.c.vno. Scōam cum alius agit forte dicens se ius habere in prebenda: tunc actor quod asseruerat t̃. vi.qōne vltima actor.t in preallega.ca.vno vt eccle.benefi.t.C.de proba.actor t hoc pbatur ex his que no. Jnnocen.Ber.t Cōpo.in predictis glo.t per Hostien.t de hec de simo.lz heli.super.ver. officij sui

debitum. Io. an.

a POsessor. male fidei. Pone casum. xxiiij. q. ij. si virgo. ⁊. de prescrip. c. vltimo. Hec regula fm leges vera ē in prescriptione. x. vel. xl. ānorum. C. de prescrip. longi. tempo. auc. male fidei: in prescripti. autem. xxx. vel. xl. annorum non requiritur bona fides. xvi. qō. iij. §. potest. ⁊. de prescrip. vigilanti. C. de prescript. xxx. vel xl. ann. cum notissimi. nisi velis dicere leges eē correctas per predi. decre. ō prescrip. c. vl. vbi de hoc. quod quidam abhorrent dicentes papam non posse tollere leges nisi quo ad suum forum alij vero dicūt papam īdistincte quo ad vtrunq; forum posse leges tollere: ō hoc. x. distin. constitutiones: de testamen. cum esset: in his autem teneris medium credo ꝙ papa vbi non habet temporalem iurisdictionem non possit tollere legem quo ad forum ciuile: nisi in his in quibus vertitur periculum anime: cum potestates distincte sint. xcvi. distinctione cum adverum. x. distinctione quoniam vbi de hoc ⁊ qui fi. sint legi. causam. ij. in his autem in quibus periculum anime vertitur quo ad vtrunq; forum tollit legem: probatur hoc de iudi. nouit. de prescrip. ca. vlt. ⁊ de secun. nup. c. pe. ⁊ vlti. ⁊. eo. libro de fo. compe. c. vlti. de iureiuran. c. ij. eo. li. de excep. c. ij. de sen. excommu. decernimus: nam in his leges sacros canones imitari nō dedignantur. ⁊. de iudi. clerici in auē. ut nō luru. contra natu. colla. vi. in auē. ut clerici apud proprios episcopos. §. si vero ecclesiasticum: et q̄bus satis posset inferri: idem de iure canonico circa hoc quod de iure ciuili. Sciendum est autem ꝙ fm nos non solum ab initio: sed in qualibet parte prescriptionis debet prescribens etiam cognoscere bonam fidem: ut hic ⁊ in concordan. In his autem in quibus etiam fm leges requirebatur bona fides sufficiebat ab initio bonam fidem agnouisse: ut in predicto. §. potest. ⁊. l. cum notissimi. Si autem queratur de eo qui completa prescriptione incipit habere malam fidem: an teneatur rem restituere: dic ut no. xiiij. questione. vi. c. i. ⁊. xxiiij. q. ij. si virgo. ⁊ supra de prescrip. vigilanti. Non solum autem in prescriptione requiritur bona fides ut hic sed etiam titulus qui det causam prescribendi: de hoc. x. questione. iij. quia. xvi. questione. iij. dilecto de prescrip. si diligenti. argu. cōtra. eo. ti. de quarta. ⁊ ca. ad aures. ⁊. c. vltimo. vbi non fit mentio de titulo. Sol. dic breuiter ꝙ si ius commune vel presumptio non est contra possessorem: sufficit bona fides: alias necesse est allegari titulum ⁊ probari: nisi allegetur prescriptio tanti temporis: cuius contrarij non sit memoria. ⁊. eo. lib. de prescrip. c. i. Quid autem sit prescriptio: quid vsucapio: que in eis requirantur: quis eorum effectus: plene no. xvi. q. iij. in summa: quomodo interrumpatur ea. q. §. potest. ver. hec de prescriptionibus: ⁊ supra de prescrip. c. illud.

b Fidei. multis modis sumitur fides: quod dic ut no. ⁊. de fide catho. in rub. xxij. q. i. monet: hic sumitur pro conscientia: sic. xxviij. q. i. §. ex his. de prescrip. capitulo vltimo.

c Vllo tpe. potes facere punctū ante ⁊ post. ⁊ sic habebis duos intellectus. Primus est ꝙ nulla antiqua dierum possessio tē. ⁊. de prescrip. vigilanti. Secundus ꝙ nullo tēpore pscriptionis debet agnoscere malam fidem. ⁊. eo. c. vlti.

d Prescribit. si ergo possidens cōscientiam habet rei aliene non prescribit. Cōtra. xvi. q. iij. placuit vt quicūq; ⁊. de prescrip. c. i. ubi prescribit qui certus est rē eē alienam. Solu. illud speciale in fauorem fidei catholice: sicut alia. ij. questione vij. si hereticus. ⁊. eodem lib. de here. c. i. ⁊. iiij. C. de episco. audien. l. nemo cum simi. preterea satis videtur suam conscientiam purgasse: ⁊ bonam fidem agnoscere: qui verum dominum requisiuit: ar. ⁊. eo. scienti cum suis concordan. ⁊ sic auctoritate canonis excusatur: sic. ff. de nora. l. ⁊ generaliter: vbi vsucepit qui scit seruum alienū qui sibi ab alio bone fidei possessore fuerat datus pro nora. et quo verus dominus requisitus noram emendare non vult. Item contra. ⁊. de iurepa. cura. So. vt ibi. ⁊. xvi. q. iij. si sacerdotis. in. i. glo. vltra medium: qō etiam videtur ⁊. Si queratur quis dicatur bone fidei possessor ⁊ male: dic vt notatur de prescrip. si diligenti. in glo. pe.

e SIne possessione. hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. tim. qui in seruitute est: per quā ēt potest hic poni exemplum casus: ⁊ per. c. xvi. q. iij. porro. ⁊. ⁊. de prescrip. causam que. seruus cum ab alio possideatur non possidet: in primo casu: hereticus ⁊ paganus vt in secundo: laicus spiritualia: vt in tertio. Sciendum est autem ꝙ possessionum alia iuris: alia facti: alia iuris ⁊ facti. ⁊ hec interdum habet plurimum iuris ⁊ minimum facti: interdum econtra: quod prosequere vt nota. supra de concessio. preben. cum nostris. ⁊. C. de acquiren. posses. l. i. vt ergo currat prescriptio debet quis possidere de facto ⁊ de iure. de facto planum est quia qui non possidet non prescribit: ⁊ debet possidere proprio nomine non alieno: alias ille prescriberet cuius nomine possideret. xvi. qōne. iij. clerici. de restitu. spolia. cum venisset in fine. de prescrip. si diligenti. ff. de acquiren. posses. quod meo. debet etiam possidere de iure: quia ad prescriptionem requiritur ciuilis possessio. i. ꝙ talis sit persona in quam cadere possit huiusmodi possessio vt probatur per iura īducta in principio glo. ad hoc etiam. xiiij. q. j. in principio: ⁊ quod ibi no. ⁊ de proba. ex litteris in fine. ff. de vsucapi. sine possessione: hoc dico quia laici de facto interdum possident decimas ⁊ spiritualia: vt no. Bar. bririē. xiiij. questione. i. in prin. glo. magne. ⁊ in fi. ad hoc. ⁊. eo. lib. de restit. spo. ad decimas. nam vt ibi patet: aliud est possidere: aliud est legitime possidere. Et nota ꝙ hec possessio facti dz esse continua: quia si interrumpatur possessio interrupta est prescriptio. xvi. qōne. ij. §. potest de prescriptio. illud. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. cum notissimi: si tamen fiat interruptio ciuiliter: puta per litis contestationem fm canones videtur ammodo ꝙ nō currat prescriptio: quia presumitur titubare ⁊ malā fidez habere: sed leges que de mala fide non curant: nouos. xl. annos requirunt vt in predicto. §. potest. ⁊ hoc notat Io. xvi. questione. iij. ca. j. ⁊ quod dicit regula de possessione hoc intelligas: vel de quasi possessione qz incorporalia nō possidentur: sed quasi possidentur. ff. de vsuca. l. sequitur. §. si viam. ff. de acqui. pos. l. iij. in principio: ⁊ tamen prescribuntur supra de causa possessionis: cum ecclesia.

f Prescriptio. nec vsucapio. ff. de vsuca. l. iij. et lege fine.

g Non procedit. prescriptio est verbum iuris: parit enim actionem vel exceptionem ex tempore: et ex ea acquiritur dominium: etiam directum fm Mar. Io. contra: de hoc. xvi. q. iij. §. potest circa principium. Vsucapio autem est acquisitio dominij per continuationem possessionis temporis lege diffiniti. ff. de vsucapio. l. ij. ex quibus satis patet ratio regule que contrarium patitur de lege dicente: quod captus ab hostibus vsucapit. ff. de vsucapioni. l. iusto. §. vltimo. ⁊ tamen nihil possidet cum ab alio possideatur. ff. de acquiren. possessio. cum heredes. §. in his: sed lex intelligit ꝙ vsucapit per alium quem habebat in potestate tempore quo captus fuit: vnde rediens postliminio recuperat potestatem quam eius fictione videtur continuasse: ⁊ sic vsucapione dominium quesiuisse: sed si per se possidebat perdit possessionem: ⁊ licet postliminio redeat fictio postliminij non extenditur ad possessionē que consistit in facto: ⁊ sic nec ad vsucapionem que ex possessione procedit. ff. de cap. ⁊ postlimi. reuer. in bello. §. facte. ⁊ de vsucapio. l. si is qui pro emptore. vbi de hoc. Item opponitur: ignorans possessionem non querit. cum animus sit de substantialibus. C. de acquiren. possessio. licet. ff. de acquiren. possessio. l. licet. ⁊. l. quemadmodum: ⁊ tamen ignorans prescribit. ff. pro solu. l. ij. §. celsus. Solu. ignorans per se possessionem non querit tamen bene potest ignorans querere possessionem ministerio filij vel serui quem habet in potestate: vt in cōtrario: ⁊ sic vsucapere vt ibi. Item opponitur de decreta. ⁊. de dolo ⁊ contumacia: contingit: ibi enim prescribit annaliter ille qui non possidet. Sed potest illud dici speciale in odium illius contumacis qui non permittit actorem ingredi in possessionem fm decretum iudicis causa rei seruande vel iam missum expulit: ne sit melioris conditionis contumax ꝙ obediens vt ibi: nec debent stulti esse melioris conditionis ꝙ periti. xvi. questione. j. legi. supra eodem libro de preben. cum qui beneficium. ff. quod vi aut clam. l. seruus. vel aliter ibi loquitur de quodam temporis lapsu: qō habet aliquem constituere possessorem tantum: hic autem loquitur de quodam tēporis lapsu: quod per prescriptionem inducit dominiū: vt supra dixi: ⁊ sic non obstat: vel dic ꝙ canon fingit illum possidere in odium illius contumacis: vt. ⁊. dixi. ad hoc. ff. de bo. au. iudi. pos. l. quamuis sepe enim iura fingunt ex causa quod non est. l. dist. ferrus: vbi de hoc. de trāsla. inter corporalia. C. de rei vxo. actio. l. vna. circa principium. ⁊ de hoc supra ō sponsa. is. qui.

h SIne possessione prescriptio non procedit. Item. Peccatum nō dimittitur nisi restituatur.

b Peccatum non dimittitur: hic ponitur pro regula verbum Augustini: quod habes. xiiij. q. vj. c. i. ⁊. ⁊. de vsur. cum tu. Et per hoc potes ponere casum per. l. ff. de vsucapi. sequitur. §. quod autem. Et nota. ꝙ est peccatum delictum ⁊ crimen ⁊ inter hec fm Augustinum hec est differentia: quia peccatum est idem quod paruus actus: delictum vero boni desertio: quasi derelictum. crimen vero est peccatum graue accusatione et damnatione dignissimum. lxxxi. distinctione. c. j. in fi. de hoc no. de pe. distin. j. si peccatum. Quod autem dicitur in hac regula verum intelligas si illud ablatum restitui potest: vt in predictis iuribus: si autem restitui non potest restituetur eius estimatio: etiaz si res illa casu perierit sine culpa sua. quia in ipso instanti fuit in mora: ad hoc. xvi. q. j. decime. ⁊. de commo. c. vno. C. de fur. subtracto. Si autem nec estimationem potest soluere: quia euidenter est inops: tunc bene dimittitur peccatum remanet tamen obligatio: ⁊ si postea ad pinguiorem fortunam peruenirent teneretur. argumen. xxvi. questione. vi. si quis. ⁊. de so. odoardus. ff. de cessio. bon. l. is qui. Nota tamen ꝙ inops qui debet ex contractu sufficit si bonis cedat. C. qui bo. ce. pos. l. vlti. inops qui debet ex maleficio castigatur verberibus. xi. questione. ij. fraternitas: quod ergo. ⁊. dixi ꝙ tenetur si peruenerit ad pinguiorem fortunam: verum dico si penas corporales passus non fuerit alias secus: vt no. Ber. fm Lau. de homici. sicut dignum. §. eos. l pricipio in. iij. glo.

i Restituatur. quod dicit de restitutione: intelligas nisi is cui facienda est restitutio liberaliter remitteret: quia satisfactum intelligitur qualitercunqz satisfaciat. ff. qui. mo. pig. vel hypothe. solui. l. item liberatur. in princi. ff. de accusa. si rem. §. satisfactum: lz proprie verbis inberendo: aliud sit restituere: aliud remittere. ff. de verbo. signi. si cum pretor. ⁊. l. plus est. ⁊. l. plus restituere. Et quod dico de remissione: verum intelligo nisi in casibus vbi remissio nō liberat: vt. ⁊. de rescrip. e. li. c. statutum. §. siquidez. et. ⁊. de cēsi. exigit in fi. Restitutio autē ista facienda est ei a quo fuit extortuz vel eius heredibus si ertāt. xviii. di. qm̄ de vsur. cum tu. C. de solu. inuito. Quius aūt expēsis mitti debeat ad eos si sint remoti: no. iiij. q. j. §. sed notandū. ⁊ in ꝑdicta decre. cum tu. ⁊ tene quod ibi no. Hostiē. bis aūt nō extantibus soluetur pauperibus vt ibi: ⁊ eis extantibus pauperibus soluens non liberatur: quia onus non remittitur tē. xiiij. q. v. forte. de iureiuran. eam te. ff. de consti. pe. §. si vero. ⁊ expressum est de homici. sicut dignum.

.§.cos.⁊ quod supra dixi restituendū ei a quo fuit extortū: intellige si fieri pōt. si vō nescitur a quo pone casum de iudeis.c.cū sit.pauperib⁹ errogabitur prouidentia epi: vt ibi. Itē dico id verū cū turpitudo versaꝉ ex parte recipientis tm̄: si vero ex parte vtriusqȝ ⁊ transferꝉ dominiū: nec repetitio cōpetit: nec restitueꝉ danti: sed pauperibus errogabiꝉ.xiiij.q.v. nō sane vꝉ ecclesie si sibi facta esset iniuria.ꝫ. de simo. de hoc.ar.ꝫ.ꝫ.e.ti.veniens.So.vt.no.i pdicta decre.de hoc.i.q.iij.si quis dator.vbi de hoc. Pone ꝙ superest ille a quo extorsi: excōicat⁹ tamen est nūquid ei debeo restituere: super hoc vide qō no.xv.q.vi.nos sanctoꝝ.⁊.ꝫ.de here.c.vl. Satis posset dici deponēdum in edem sacram.ar.C.de iure emphi.l.ii.

ablatum[a]. Idem.

Peccati[b] venia non datur nisi correcto. Idez.

Nemo potest[c] ad impossibile obligari[d]. Idem.

a ¶ Ablatum. pone nihil abstuli: sed iniuste dānū dedi: ex quo nihil ad me puenit: idē teneor eni dānū passo: alias nō remittitur peccatum.xii.q.ii. si quis de clericis.de iniur.⁊ dan.da.c.i.ff.de elec.⁊ effu.l.vlt. teneꝉ etiam heres meus: lȝ ad me vel ad ipsum nihil puenerit ex maleficio ſm canones.qō dic: vt no.xii.q.ii.eps qui filios.ꝺ sepul.c.vlti.ſm legeſ.ꝫ.C. ne ex delic.defun.inquantū he.cō.l.vna.hec regula sic exposita nō patitur instantiam: ⁊ adde qō dicam.ꝭ.c.proxi.

b Peccati venia. Colligitur hec regula ex.c.xxiiii.q.ii.legaꝉ.ꝫ.e.li.de scisma.c.vno.C.de here.manicheos.per que pones casuz. Ad huius aūt regule euidentiā scire debes.ꝙ peccator nō solū delingt ī deuz sed etiā ī ecclesiā: per cōtritionem aūt que contritio virt⁹ vocaꝉ deleꝉ peccatum quo ad deum.⁊ per pn̄iam susceptam a sacerdote ostenditur deletum quo ad ecclesiam: de hoc.de pe.dist.i.per totum.lȝ tamen p cōtritionem deletum sit quo ad deum.tamē adhuc ꝺ crimine accusari pōt.xxiii.q.ii.admōere.vbi de hoc.⁊ de accusa.ꝺ his.ad hoc.ff.de edil.edi.l.qd sit fugitiu⁹.si ergo semel conteritur ⁊ penitet vlterius nō cogetur penitere.si in iudicio accusatus absoluitur vlterius nō poterit accusari: nisi ī casibus nota.ii.q.v.habeat hoc propriū.⁊ in predicto.c.de his.remissiōes ergo que fiunt ab ecclesia conferētibus ad hospitale pontes vel alia pia loca non prosunt nisi correctis de quibus dic vt plene nota.ꝺ peni.⁊ remissionibus.ꝙ autem. Signatur contrarium ad hanc regulam.iiii.di.deniqȝ.ibi enim datur venia non correcto.sed ibi exponiꝉ venia.i.impunitas: loquitur ergo regula de venia culpa nō pene: qō patet dū dixit: peccati venia.propter scandalum enim vitandum īterdum relinquūtur peccata īpunita.l.di.vt constitueꝉ.xxiii.q.iiii.quidam cuȝ si.pro quolibet igitur mortali debeꝉ duplex pena eterna ⁊ tēporalis.de peni.di.i.si peccatum dauid.venia temporalis interdum.ī hac vita datur nō correcto ex causa: ⁊ sic loquitur cōtrarium: interdum sine cā.xxvii.q.i.si qua.eterna aūt non: ⁊ hoc dicit hec regula. Itez contra.ꝫ.de penitē.⁊ remissionibus quod quidam.⁊.c.officij.vbi datur pn̄ia non correcto: sed dic ꝙ lȝ ibi imponatur pn̄ia.non tamen datur remissio.⁊ ideo pn̄ia illa inutilis dicitur quo ad vitam eternam.de pe.di.iii.ad fi.⁊ di.v.falsas.merito autem datur peccati venia correcto: q: correctionem necessario habet dolor peccati precedere.nam vt dicit Aug.in canōe. Quomodo gaudebis te fore correctuz: nisi primo doleas fuisse peruersuz.xxiii.q.vii.c.vl. Correctus autem vlterius peccator dicendus non est.l.di.ferrum.xxxij.q.i.apud misericordem.

c Nemo pōt.hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.ipossibiliū. Scire ꝺbes ꝙ iposibilitas proprie triplex ē: iuris ⁊ facti ⁊ nature. De prima pone casum.liiii.di.abbati.de pac.c.vlti.ff.ꝺ vō.ob.l.iter stipulātē.§.sacram.stipulatio enim rei sacre vel liberi hominis non tenet: vt ibi. De secunda ibidem.⁊.ff.de vō.ob.l.generaliter.⁊.l.se.nō enim tenet pmissio: si id promitto qō impossibile est de facto: vt montes alpium vltra mare deferre.ff.de statu lib.l.cum heres.§.i. Itez si dare promitto quod natura dari est ipossibile: vt solem lunam ⁊ stellas: vel facere quod natura est impossibile fieri: vt celum ascendere vel digito tangere.ff.ꝺ vō.ob.l.si stipuler.i.⁊ ii.responso.huius autem regule ratio satis patet: q: oīs obligatio aut in dando aut in faciendo cōsistit.ff.de vbo.obli.l.ii.ī pri. sed quod non est nec esse potest: dari vel fieri nō pōt: ergo ibi constitui nequit obligatio. Item obligatio actionem parit.ff.de pecu.lȝ.§.ea.sed qō non est nec esse potest: obligationem parere non potest: ⁊ sic nec actionez. Item actio est ius persequendi in iudicio quod nobis debetur.insti.ꝺ actio.ii.respon.debere autē ē de alio habere.sed quod nō est nec esse potest de alio haberi nō potest.ergo ibi non actio: ⁊ sic nec obligatio. Nota tamen ꝙ hec regula locum habet in matrimonio ⁊ vltimis uoluntatibus ⁊ singulis contractibus in sententiis ⁊ preceptis.ff.que sen.sine ap.re.l.vlti.i.⁊.iii.responso.in confessionibus.ff.de iter.actio.l.in confessionibus.⁊ ad.l.aql.l.inde neratius.§.vlti.no.ꝫ.de.confes.c.vlti. Item in legib⁹ ⁊ constitutionibus que debent esse possibiles.iiii.di.erit. Est tamen ī hoc differentia ꝙ īpossibilis conditio apposita in contractu vitiat contractuz vt in preallegatis legibus.ff.de actio.⁊ obli.l.nō solū.⁊ insti.de inu.sti.§.ipossibilis. In testamentis tamen ⁊ matrimonio ob ipsorum fauorez habetur pro non adiecta.de condi.ap.c.vlt.vbi de hoc.⁊.C.de isti.⁊ substitu.l.reprehendenda.⁊ quod dicit hec regula ꝺ impossibili: intelligas ēt hoc de turpi.⁊ de hoc dicam.ꝭ.eo.non est obligatorium.⁊.ca.in malis.

d ¶ Obligari.etiam iuramento q: temerarium est.xxii.q.iiii.per totū.⁊.ꝫ.de iureiur.sicut.ꝫ.de ap.questioni: nec obligatur ēt naturaliter.vñ dicit lex.ff.eo.ti. impossibilium nulla est obligatio: vniuersale igitur negatiuum oēm obligationem denegat nec cōmittiꝉ stipulatio pene pmisse.ff.de.vō.ob.l.si homo mortuus. Nota contra ꝙ si bononie cōstitutus pmittā centum hodie rome me tibi daturum: q: impossibile ē promissum: non nascitur obligatio vt hic: ⁊ est expressum insti.ꝺ vō.obli.§.loca.preterꝙ in casu.ff.de.vō.ob.l.vl.§.si iter cos.s.qñ stipulator ⁊ pmissor bononie constituti notificauerāt dispensatoribus suis rome cōstitutis stipulationē eo die fore futuraȝ mandans promissor suo dispēsatori vt solueret ⁊ stipulatori suo vt reciperet ea die.ar.ꝫ.ꝫ.de do.⁊ cōtu.cū dilecti.ff.de arbi.celsus.ff.man.l.si mandato.ij.§.paulus respondit.dic solu.ibi est vnum mādatum duo possibilia cōtinens: ⁊ iō ad vtrūqȝ obligatur: ⁊ si deficiat primū teneꝉ ad secūdū: hic autem vna est obligatio tantum ⁊ tota impossibilis vel ad minus primum īpossibile: ex quo sequitur secundū: preterea cōtractus sunt voluntarij.C.de actio.⁊ obli.l.sicut.iudiciū aūt redditur in inuitū.ff.de vō.ob.l. iter stipulantē.§.i.⁊ ob hoc ēt notauerunt Gof.host.ī dicta decre.cū dilecti ꝙ si iudex citet aliquē eo die quo īpossibile est eū cōparere: ꝙ nō ē omnino inutile mādatum.imo lȝ non teneaꝉ cōparere in die pp īpossibilitatem tamē tenetur cōparere post diem: ⁊ pōt esse huius rō: q: pñcipale est ibi ꝙ veniat: accessoriuȝ ꝙ veniat tali die: ⁊ principale nō vitiatur propter accessorium.sed potius econtra: vt dicam.ꝭ.eo.accessorium. Io.an.

Priuilegium[e] personale personam sequitur ⁊ extinguitur cum persona. Idem.

Semel[f] malus semper presumitur esse malus.

e Priuilegium personale. Hec regula sumpta ē ex.l.ff.e.l.priuilegia qdā ⁊.l.in oībus cāis. Pone casuz.vij.q.i.petisti.de auct.⁊ vsupal.ca.ij.C.de legi.leges.in fi.ad idē.ff.de cōstitu.prin.l.i.in fi.ff.de censi.l.etatē.in fi.ff.so.ma.maritus.⁊.l.se.vbi heres mariti extraneus cōdēnatur insolidū nō habita rōne ne egeat.cū maritus cōdēnareꝉ inquantū facere pōt habita rōne ne egeat. Itē in personali priuilegio quod datur patri patrono ⁊ militi: vt cōdēnentur inquātum facere possunt qō cum persona extinguitur.ff.de re iudi.l.sunt qui in id.⁊.l.patronus.⁊.l.item miles. Et nota ꝙ dicit p̄uilegium quia ius cōmune ad vnā personam directū ad oēs extenditur.lxi.di.miramur.de re iudi.in causis.ff.de iur.⁊ fac.igno.l.regula.§.vlt.⁊ idem in rescriptis directis ad personas: q: cū psonis extinguunꝉ.ꝫ.de offi.dele.qñ.sic ⁊ pacta personalia personas nō trāsgrediuntur.ꝫ.de transac.decetero.⁊.c.veniēs.ff.de pac.iurisgētium.§.pactorum.⁊ compromissum non extenditur ad heredes: nisi de ipsis caueatur.ꝫ.de arbi.c.vlt.⁊ intelligitur hec regula de priuilegio personali.i.persone concesso. Idem si esset personale ex parte concedentis: vt.ꝫ.eo.li.de rescrip.si gratiose: p̄uilegiorū ergo aliud psonale aliud reale: vt.ꝫ.de presump.mādata. Si autem simpliciter concedantur: an dicantur personalia an realia: dic vt no.xxv.q.ij.in sūma.xvi.q.i.possessiones.⁊.ꝫ.de insti.cuȝ venissent.⁊ qō dicitur h ꝙ p̄uilegium personale extinguiꝉ cū persona: ītelligas idem in reali: vt.s.extincta re extinguaꝉ p̄uilegium.xvi.q.vij.⁊ hoc diximus de vō.sig.abbate.in fi.ff.quādo di.vsu.ce.l.vsufructu.qō dic verꝫ qñ ipe res vel loca.puta ecclesia ciuitas vel loca: alia sacra vel orphana destruunꝉ superioris auctoritate ſm Io.⁊ Lau.qui hoc no.in predicto.c.⁊ hoc diximus.ad hoc de cō.di.i.placuit.de noui.ope.nun.c.ij.⁊ ī pre.l.vsufructu.non ergo ulterius uocandus erit aliqs clericus illius ecclesie vꝉ municeps illius loci.si aūt destruatur ab hostib⁹ retinet omnia sua priuilegia: ⁊ remanent ibi clerici: vij.q.i.pastoralis.xix.q.iij.q semel. Idem si autoritate superioris transferatur ad alium locuȝ uel alij uniatur.xvi.q.i.⁊ tēporis: ⁊ ca.se.de reli.do.q: monasterium.ff.de cōtrahen.empt.l.edē.ſm Inno.q ad hoc bene nota.ꝫ.de no.ope.nun.c.ij.lȝ hic dicatur priuilegium tūc extingui cum extinguiꝉ persona interdū etiam ante extinguitur.vt cū abutitur priuilegio: q: tunc mereꝉ extingui.xi.q.iij.priuilegiū ⁊ in casibus ibi not.xxij.dis.c.renouātes.⁊ de cōsti.cum accessissent.⁊ de priuil.accedētibus.⁊ de deci.suggestū. Ad hoc aūt qō dicitur hic ꝙ priuilegium sequitur personam: contradicit.ꝫ.de vsupal.ex tuaruȝ. Solu.indeterminate cōcessum personam sequitur precise: vt hic. priuilegiū aūt vsupalij concediꝉ cum determinatione loci ⁊ temporis: ⁊ ideo extra locū psonam non sequitur: tenor enim priuilegiorum attendendus est ⁊ seruandis.ꝫ.de p̄uil.porro.⁊.c.recepimus.vel dic: vt.ꝭ.dicam contra de priuil.antiqua.xxi.di.deniqȝ.ff.de offi.procon.l.vlti.vbi presente maiore minor non vtitur p̄uilegio. Solu.spāle.est ob superioris reuerentiam: ⁊ dic vt.ꝫ.vel dic ꝙ seqtur psonam semper habitu.lȝ non actu.sic est vbi ad tēpus suspēditur iurisditio.lxxxi.di.si quis.vel ob reuerētiam superioris.ꝫ.de offi.dele.volentes.uel ob certam causam.C.de cura.furi.l.pe.§.i.de hoc dicam.ꝭ.eo.quod alicui.

f Semel malus.pone casum ī semel piuro.xxii.q.v.paruuli.ī semel cōtumace.ꝫ.de p̄sum.scribā.ī semel calūniāte.ff.de accu.l.ii.ad hoc.xxv.di.c.vlt.ꝫ.de elec.sup eo.ff.de decuri.l.eos.hic ergo p̄sumitur cum q semel malus fuit semp malum eē: ⁊ pōt hec dici p̄sumptio hominis: q: contra hominem sic presumitur: pōt ēt dici p̄sumptio facti: q: ex semel facto sic p̄sumiꝉ.pōt etiā dici presūptio iuris: q: ius sic presumit ex facto: ut hic vides ⁊ ī iurib⁹.ꝫ.signatis: de quibus diuersis p̄sumptionibus psequere.vt no.p Io.l.di.ferrū.liiii.di.fraternitatē.per her.de spō.is qui.per accur.ff.qō metus cau.l.nō est verisimile.hic ergo uides ꝙ p̄sumiꝉ ex p̄terito circa pñs ⁊ futurū: īterdū p̄sumiꝉ ex pñti circa preteritū.interdū circa pñs īterdū circa futurū: qō psequere ut no.xliiii.distin.multis.xxxiiii.q.ii.cū per bellicā.de p̄sump.scribā.⁊ ī pdi.c.is cui.lȝ aūt: ut.ꝫ.dixi: hec posset dici p̄sumptio iuris.nō ē iuris: ⁊ ꝺ iure.admittit enī pbationē in cōtrariuȝ ⁊ probato ꝙ penituerit vlterius malus nō dicetur.l.di.ferrū.de con.di.iiii.c.ii.

de rescrip.eam te.de testi.testimoniū.ff.de edil.edic.ꝙ ita.saluo eo qđ df.š. de here.ad abolendam.§.illos quoqꝫ.š.e.li.eo.ti.super eo.No.ꝙ ꝙ qui semel fuit bonus vel malus semꝑ presumit bonus vel malus.lri.dis.miramur.š.de pre-sump.mandata.ꝛ prima facie quis presumitur bonus.xi.q.iij.in cunctis.de pre sump.dudū.ff.de leg.ij.cū pater.§.rogo.Qui aūt semel malus semꝑ presumit malus: vt hic. ꝛ.ff.de re mili. .l.non oēs.§.a barbaris.C.de suscep.ꝛ archa.l.si aliqđ.li.x. ꝛ ꝓcedit hec ꝑsumptio tum ex presumentis natura corrupta. tū qꝛ natura humana ꝓna est ad delicta.vii.q.i.oīs etas.i auten.đ monachis.§.si vero his col.i.Idē in simili quilibꝫ pre-sumitur pauper qꝛ nudus nat⁹ fuit.xlvij.di.sicut hi.C.de proba.l.persona.ff.de magistra.

Idem.

Ratum[a] quis habere non potest quod ipsius nomine non est gestum. Idem.

Ratihabitionem[b] retrotrahi ꝛ mandato non est dubium comparari. Idem.

Cum sunt partium[c] iura obscura: reo[d] fauendum est potius q̄ actori[e]. Idem.

In iudicijs[f] non est acceptio personarum habēda. Idē.

Ignorantia[g] facti non iuris excusat. Idem.

conue.l.i.§.magistratus.vbi tamē pbatur semel esse soluendo adhuc idē presumitur:ꝛ sic intelligit lex.ff.de ꝑuil.credi.l.si creditores in fi.Queritur autē quare qs ꝑsumatur virtutibus plenus ꝛ nō diuitijs: vide per Ber.ꝛ Host.de seru. .c.vno.ꝛ nota ꝙ hec ꝑsumptio interdū trāsit ad filios:qꝛ qui patrem incōtinētē habuit incōtinēs ꝑsumit:ꝛ ob hoc illegitim⁹ nō ꝓmouet.lvi.di.per totū ꝛ metuit crimē parētis in filio.vt.q.i.si qs eū.ad hec.š.e.li.đ her.statutū.đ scisma. .c.i.ad h.ff.đ edil.edic.ꝙ si nolit.alīs si seruus.§.q mancipia.

a Ratū quis.Pone casuꝫ.ix.q.ii.c.i.š.eo.li.de sen.exc.cū quis.ii.rñ.ff.đ ne.gest.si pupilli.§.sed si ego.vbi si liber homo gessit negociū filij vel serui peculiare tm̄ cōtēplatione ipsius ratihabitio sequens patris vł dñi nil operat qꝛ per ratihabitionem nō tenetur vltra id ad quod prius tenebatur.s.ad quantitatem peculij.Contradicit ad hanc litteram.ix.q.ij.lugduñ.xvi.q.i.c.vlt.š.de elec.ꝙ sicut.de his que fi.a prela.cū nos.de iurepa.cura.in his iurib⁹ hꝫ quis ratum qđ suo nomine non est gestum.Solu.dixerunt quidam ꝙ sm canones poteram ratū habere quod meo nomine non est gestū per iura ꝑdicta: vt no.de resti.spo.cum ad sedem in glo.pe.sed hec solutio extirpat per hanc regulā.alij dixerunt hoc fallere in spiritualib⁹ in quib⁹ ratū habeo qđ meo nomine non est gestum per iura ꝑdicta:ꝛ hoc no.in ꝑdi.decre.ꝙ sicut in glo.sic pꝫ.vel dic ꝙ in capitulo lugduñ.fuit ordinatio facta nomine ꝓprij epi:ꝛ spes i eo posita ꝙ ratuꝫ haberet vt ibi no.Verius dic ꝙ ordinatio facta non a ꝓprio epo bene lꝫ quo ad ordinem lꝫ non quo ad executioneꝫ.š.de tēp.or.ꝙ translationē.š.e.l.eo.ti.c.i. ꝛ.ij.ibi igit eps proprius nō ratificauit collationem ordinis quo ad ordinem qꝛ non erat necesse:sed executionē illi dispensatiue contulit quā non habebat.Alia etiā iura nō ꝓprie loquūtur de ratihabitione.sed de quodā nouo cōsensu.q̄ sunt valde diuersa:ꝛ super hoc vide qđ dicam.j.eo.nō firmatur.Item contra.C.ad macedo.l.vlti.vbi ratū habet pater contractum filij suo nomīe non gestū.So. dupliciter pōt eē gestū meo noīe.vocaliter: vt.š.eo.li.de sen.excō.cū quis.ꝛ realiter ad mei preiudicium: vt qñ filius meus mutuū contrahit sine meo assensu fit in mei ꝑiudiciū.ff.ad macedo.l.i.ꝛ hoc possum ratum habere qꝛ quod ibi ius rei probat p dissensum:approbat p cōsensum.An aūt vnus iudex possit ratam habere sniam latā per alium: dic vt no.ix.q.ij.c.i.de his que fi.a pla.cū nos.de offi.dele.prudētiam in glo.ij.in fi.per bar.brix.in questione veneriali que icipit eps mutineñ.de materia huius regule adde.qđ.j.dicam.c.pxi.

b Ratihabitionem.Hec regula ē ex.l.ff.eo.ti.hoc iure.§.deiecit.ꝛ.l.semper qui.§.i.Pone casum in iudicijs.ij.q.vi.non solent.š.eo.li.de iureiurā.c.vlt.ff.de iudi.lꝫ i maleficijs.š.eo.li.de sen.ex.cum qs.i.respon.in ꝯtractibus.C.ad macedo.l.vi.ꝛ habet locū hec regula i casu.š.c.prori.quādo meo nomine gestum est:qꝛ tunc ratum habere possum ꝛ ratihabitio retrotrahit ꝛ mādato cōparabit.Unū nota ꝙ si infra certum tempus teneor aliqđ facere:ꝛ alius id fecit nomine meo infra tempus quo id facere debeam: debeo illud ratuꝫ habere.alias ratihabitio non prodesset.ij.q.vi.nō solent ibi: ꝙ mox reus ratū haberet.ff.reꝫ ra.ha.l.pe.imputatur.n.tunc culpa tacite renūciationis.ar.ꝯ.š.e.li. de ꝑbē.si tibi.i.Hec aūt regula fallit i casu.ff.de his q no.infa.l.qđ ergo i ꝑn. non.n.notat infamia pr qui nō iussit filiū ꝯhere cum muliere que erat infra tempus luctus:lꝫ postea consenserit vel ratum habuerit.Ratio qꝛ ibi spectat initiū vt ibi.vel est ratio.qꝛ lꝫ ratihabitio equiparetur mandato: vt hic.non tamē iussui vt ibi.iussus enim necessitatem imponit mādatum non.vt no.ex.l.ff.qđ iussu.l.i.§.si ego quero.ꝛ.ff.quod cum eo.l.i.ꝛ.l.si mādator.nec comparatur mādato quo ad speciem actionis:qꝛ datur actio neg.ge.ff.de neg.gest.si pupilli.§. ait pretor.vbi mandando datur actio mandati.ff.de procu.l.lꝫ.§.ea obligatio. comparatur autem quo ad effectum.ꝛ ideo non dixit ꝙ ratihabitio sit mādatū: sed ꝙ mandato comparatur.Item fallit in casu.ff.đ offi.procōsul.ꝛ lega.l.obseruare in fi.ꝓcōsul.n.dando legatum anteꝙ ingrediatur prouinciam nil agit: si aūt postꝙ ingressus est dationem illam ratam habuit valet:non tamen retrotrahitur ad totum tempus:sed ad id tantum quādo ingressus est ꝓuinciā: vt ibi rō:qꝛ ratihabitio opari non potest:nisi qđ posset mandatum expressum.Itē fallit.ff.de acquiren.here.qui mihi bona.§.missum vbi ratihabitio tutoris i adeūda hereditate mandato nō comparatur:ꝛ esset idem inuenire in omnibus i quibus consideratur initium:ꝛ sic non est contra.xvi.q.iij.§.potest.ff.eo.ꝙ ab initio:ꝛ.j.eo.nō firmatur:ibi dicaꝫ:ꝛ đ hoc per Ber.š.eo.đ pac.c.ij.ꝛ p Gof.š. qui ma.accusa.pos.insuper.Item fallit in casu.š.de rescrip.nonnulli.vbi de hoc.ꝛ.c.ex parte decani.in fi.vbi non valet rescriptum impetratuꝫ sine mandato:lꝫ ille cuius nomine impetratū est postea ratū habeat: ꝛ hoc facit ius acquisitum illi contra quem facta est impetratio:quod auelli ab ipso inuito nō potest ad hoc.š.eo.li.de elec.ab eo qui contra.ꝛ ē simile huic regule i eo quod dicit ꝙ ratihabitio retrotrahitur qđ dicit lex ꝙ appellās condēnabitur de furto si non prosequitur ap.retro notatur infamia.videtur enim ratā habere sententiā.ff.de his qui no.infam.l.furti.Olim dubitabatur an idem in excōmunicatione post ap.lata.sed dic: vt.š.eo.lib.de sen.ex.licet.Et scire debes.ꝙ si faciens condēnatus est ꝛ satisfecit sententie:non agitur amplius contra ratū habenteꝫ ad interesse:sed ad penā hene.ff.đ vi ꝛ vi ar.l.i.§. quotiēs.ff.de admi.tu. .l.tres tuto.ff.đ iurisdi. om.iu.l.adeo.Jo.an.

c Cum sunt partiū. hec regula supra est ex.l.ff.eo.ti.l.fauorabiles.pone casum.iij.q. ix.indicas.š.eo.de fi.instru.inter dilectos.ff.de ac.ꝛ ob.arrianus. Hec aūt regula.uera est:nisi actor foueat fauorabileꝫ cām puta matrimonij libertatis testamēti vel dotis.tunc enim fallit regula qꝛ fauendum est actori.xxxiii.q.i.si quis accepit.š.de proba.ex litteris.ff.de manumis.l. antepe.Et habet hec regula locum non soluꝫ i sententia ferenda: vt.š.sed etiam in iaꝫ lata: puta a duobus ordinarijs: vno absoluente ꝛ altero cōdēnante:tenet enim sententia pro reo lata nisi in supradictis casibus.š.de re iudi.c.vlti.ff.de re iudi.inter pares.Et no.qđ dicit obscura: si enim certum esset reuꝫ esse obnoxium puniretur:qꝛ culpa est relaxare uindictam.xxviii.di.qꝛ sūt: ꝛ hoc dico cū est certum iudici.ut iudici.secus si vt deo.š.de offi.or.si sacerdos:vel homini.iii.q.vii.iudicet de officio delegati pastoralis.§.qꝛ vero.si certum est euꝫ non eē obnoxium absoluitur:idē si dubiū.ut hic vides.sanctius est enim nocētē absoluere ꝙ innocentem condēnare.ff.de penis absentem.ꝛ sic in re dubia fert certa sentētia.ž.xi.q.iij.graue.ꝛ de spō.de muliere.ad hoc.C.de transactio.vt responsum.sed hic non est dubium:immo certū qꝛ ex quo actor nō probauit clare dꝫ reus absolui.vi.q.vi.actor.vt ecclesia.beneficia.vt nostium.C.de proba.actor.sic no.Ber.de spon.iuuenis.ꝛ vide quod đ triplici ambiguitate nota.xxxiij.dic.c.vlti.

d Reo.sic dicto a re q̄ petit: vel sup qua impetitur.š.đ vb.sig.forus.

e Actori.contra.ff.de iudi.l.si quis intentione vbi ambiguam orationem actoris in sui vtilitatem īterpretamur.So.illud in prin.lit.i quo fauet actori:hic in fi.in quo fauetur reo:quod dic ut no.de resti.spo.cuꝫ ad sedem.in glo.ii.in fi.In summa igitur no.ꝙ in obscuris potius fauetur reo ꝙ actori:nisi fauor cāe aliud inducat: vt.š.dixi.hinc est ꝙ cum semiplene probauit actor:ꝛ talis est cā in qua non est deferendum iuramentū puta criminalis vel famosa vel ardua C.de proba.sciant cuncti.C.đ dolo dolū.ꝛ.C.qđ me.cā.l.metum.absoluitur reus.Si autem talis est cā i qua sit deferenduꝫ.deferri debet reo nisi ex circumstantiis personarū ꝛ cause videatur iudici illud deferenduꝫ actori:de iuretur.c.vlti.nec ītelligas hanc regulam in obscuris probationibus inductis a reo.quia illas contra eum interpretamur:de proba.licet.quod dic vt dicam.j.eodem contra eum.Jo.an.

f In indicijs.pone casum.iij.q.ix necesse.š.de iudi.nouit.ꝛ.š.e.li.đ rescrip.statutū.§.insuper.ꝛ.§.se.ff.de arbi.si cuꝫ dies.§.si arbiter Aliorum enim honores alijs nō debent esse occasio nocendi.C.de sta.ꝛ imagi.l.vlti.ad hoc.xi.q.iij.si quis vero.Signātur ꝯria ad hāc regulā xl.di.c.i.xlv.di.cū beatus.xcvii.di.nobilissim⁹.xxiiij.q.i.qui ꝯ paceꝫ.š. de offi.dele.sane.ii.š.e.de offi.dele.c.ii.ꝛ de sen.exō.qꝛ piculosuꝫ.ff.de pen.aut facta.C.de mo.mul.eos in fi.ꝛ.š. de simo.ꝑ tuas.i.vbi đ hoc. Sol.in penis defertur dignitati ꝛ ꝑsone: vt ibi:ꝛ đ hoc de transac.c.vlti. ar.contra.š.de iureiur.cum quidam.dic vt ibi:ꝛ de hoc đ transac.c.ult. ar.contra.š.de.iureiur.cum quidam:dic ut.ibi.Ideꝫ in sedendo uel assurgēdo.xciij.di.nō oportet.ꝛ no.iii.q.ix.c.ul.in iudicijs aūt uel sententia non est habenda personarum acceptio:ut hic in eis eniꝫ equalitas ē seruanda.C.de prori.sac.scrip.l.in sacris.li.x.Idem in penitentie exhibitione.xxvi.q.vii.sacerdos.in prin.in fide xpi suscipiēda. de.cōse.di.iiij.nec queꝙ.ꝛ in alijs sacramentis: de coniu.seruo.c.j. ꝛ in paupeꝝ receptione cū sufficere possumus.xlii.di quiescamus.ꝛ in alijs operib⁹ pietatis.xvi. q.i.si cupis:hoc ergo quod dicit i iudicijs soluit contraria.Et nota ꝙ iudicium interduꝫ ponitur pro eo qđ ꝑcedit sententiā:ut hic ꝛ.ii.q.i.sicut sine iudicio.ꝛ.c.in ꝑmis.Interduꝫ pro cōdēnatiōe.de.cōse.di.ii.timorē. Interdū pro discretione.iii.q.vij.§.tria.Interduꝫ pro ultima voluntate .š.eo.li.de sepul.c.pe.Et nota ꝙ lꝫ iudex vti non debeat in iudicijs acceptione personaꝝ:ut hic ꝛ in concor.tamen vtile est in arbitrarijs iudicem gratiosum habere.š.de offi legati consuluit.ꝛ facit de accusa.nulli: ꝛ qđ ibi nota.caueat tamen iudex ne in facienda gratia incurrat penā cōstitutionis de re iudi.cum eterni.š.eo.li.

g Ignorantia facti.Pone casum in ignorātia facti i ordinato ignoranter a simoniaco.i.q.i.si qui a simoniacis.in eo qui ignorabat beneficium reseruatum per papam: vel alii collatum.š.eo.li.de preben. si beneficia.simile.š.eo.li.de rescrip.gratia i eo qui locat militi credens cum paganum.ff.locati.l.si ignorās.nō enim disciplinam contēpsit qui militem ignorauit:ut ibi.In ignorantia iuris pone casum.i.q.iiii.§.notandum.in fi.š.eo.li.de preben.cum qui.ibi stultus ꝛc.C.de iur.ꝛ fac. igno.l.ii.ꝛ.l.cum quis.Hec regula nō indiget glosis:cum eius mate-

ria plenissime habeatur.i.q.iiij.§.notādum in tex.τ glo.xxviij.di.in sūma:τ de hoc dic ut ibi.vnum no.ꝙ cum queritur de cōdēnatione expensarum:dicimus ꝙ in pͥncipali cā probabilis error excusat ab expensarum cōdēnatione.ij.q.iij.c.paulum.de elec.c.i.in fi.s.eo.li.sed in causa appel. indistincte victus condēnatur victori in expensis.ij.q.vi.omnimodo.s.ō appel.sepe.C.de ap.cos.§.ne temere. Ratio āt huius diuersi iuris colligitur per hanc regulam in principali enim causa est error facti:qꝛ in ea ex probationibus que in facto consistunt proceditur sed in ap.causa procedit ex actis prioris cause vñ ibi est error iuris:τ ideo non excusat a cōdēnatione:ut hic. Et ideo no.Inno.τ host.s.de do.τ cōtu.finem ꝙ si in cā app. non ꝓcedit per sola antiqua acta.sed inducant ꝓbationes noue p quas pronunciet:tunc probabilis error bene excusat victum a condemnatione expensarum qō verum puto:τ videt casus predicte decre.s.eo.li.de ele.c.i. in fi. Ad primum dem̄ huius regule signatur Zrium.xxxij.q.ij.in lectum vbi iponitur pnīa probabiliter ignoranti factū:sed illud ad cautelā. Item ẑ.de ꝯse.distin.iiij.qui bis vbi ignoranter rebaptizatus ordinari non pōt illud spāle:τ punitur sine culpa subest tamen causa.s.iniuria primi sacramenti:vel dic vt ibi no.

Cum quis[a] in ius succedit alterius: iustam ignorantie cām censetur habere. Dem.

Odia restringi[b]:τ fauores cōuenit ampliari. Dez.

Decet[c] concessum a principe[d] beneficium esse mansurum. Dem.

Indultum[e] a iure beneficium non est alicui auferendum. Dem.

Non firmatur[g] tractu temporis:quod de iure ab initio nō subsistit. Dem.

a Cum quis in ius.hec regula sūpta est ex.l.ff.eo.ti.l. qui in alterius Pone casum.xvi.q.iij.si sacerdotes:sed tertium casum ibi not.τ de iurepa.cura.τ.ff.deposi.l.i.in fi.τ.l.ij.ibi enim heres vendens rē depositam credens illam fuisse defuncti non tenetur ad rem:sed ad precium. quod autem in hac regula dr:verum est si cum ipso successore agatur.secus si ipse agat:qꝛ certus debuit esse de facto suo cum ad iudicium prouocat:vt in predi.l.qui in alterius.τ est si.qꝛ deliberatorie dātur reo.sed nō actori:qꝛ certus debet esse ad iudicium prouocando:de hoc dicam.j.eod. non lz.cum etiam si agat probabilis posset esse ignorantia:itelligit autem hec regula generaliter de quolibet successore:siue sit singularis siue vniuersalis:de quibus dicam.j.eo.is qui in ius.que videtur contra sed non est qꝛ ibi loqtur de iure:hic de facto.vbi ergo quereretur de pscriptione in qua sufficit bona fides:quod dic vt.s.eo.li.de prescri.c.i.prescriberet successor bone fidei:quod non prescriberet pdecessor cum mala fide.vbi autē requireretur titulus:si iniustum titulum habuit predecessor talem qui nō det cām prescribendi:successor q eodem iure vtitur nō pscribit.ff.de diuer.τ tēpo.prescri.l.cum heres.τ aduerte qꝛ regula ista venit exemplificatiue ad precedentem.ignorantia facti ꝓbabilis excusat:vt ibi.vel si in ius successit alterius:vt hic.

b Odia restringi.pone casum in pn̄o dicto.xxv.q.iij.qō si scripsi vbi priuilegium odiosum de zbendo.s.in gradu prohibito restringitur .s.de deci.tua.i.vbi decime noualium non accrescunt laicis habentibus decimas in feudum:vt.s.eo.lib.de fi.presby.c.i.τ vlt.in scdo pone.xvi. .q.ij.c.i.s.eo.li.de priuil.lz.ij.respon. C.de sen.pas.τ resti.l.i.que canonizata est.ii.q.iij.in fi.τ concor.ad hanc regulam.xvi.q.iij.§.pōt.s.eo. lib.de priuil.ne aliqd.ff.de lib.τ postu.l.cum qdam.si ergo ius vel priuilegium odiosum est restringendū est:si fauorabile:ampliandū:ut.s. si fauorabile τ odiosum vt macedonianum:ampliatur pacto qꝛ illi iuri non potest renunciari.ff.ad macedo.sed τ si pater in fi. Item extenditur nō solū ad pecuniam:sed ad rem aliā datam in fraudem.ff.eo.ti.si iulianus.§.mutui.τ.l.iij.§.i.τ per hanc regulam soluunt Zrium decre.de deci.ex parte. iij.ad decre.eodem titulo cum contingat in decre.enim ex parte.erat fauor.s.priuilegium:τ ideo concessis decimis intelliguntur concessa etiā noualia.sed in decre.cum contingat.erat odium.s.pscriptionis.s. de prescrip.vigilanti.τ ideo lz prescripserim decimas:non videor pscripsisse noualia postea insurgentia:vt ibi. Et facit ad qōnē quā no.hosti.s.de prescrip.cum ex officij.de plato qui prescripsit visitationem τ nunꝙ fuit procuratus:modo petit procurationem:an sit audiendus:τ dicit ꝙ non:prescriptio.n.odiosa est:τ ideo vnum sine altero acquiri pōt per eam:nec tūc est visitationi annexa procuratio:sed ius cōe fauorabile.τ ideo visitationi que de iure cōi fit annexa est procuratio:vt ibi.odia igitur restringēda sūt vnde alterius odio quis grauari non debet.j.eo.nō debet.τ adde hoc qō ibi dicam. Jo.an.

c Decet cōcessum.pone casum.xxv.q.ii.c.i.τ.ij.s.eo.li.de preben. sicut nulla.in auc.col.vi.constitutio que de digni.in fi.vbi filiusfa. per dignitatem sibi delatam factus sui iuris.dignitatis sue administratione finita remanet sui iuris:ad hoc.s.eo.li.de priuil.capi.i.in princi.priuilegia ergo pͥncipis sunt perpetua:τ hoc verum est in realibus.personalia.n.extinguūtur cum personis:quod dic ut dixi.s.eo.ꝑuilegium.idē dico de ꝑuilegio ad tēpus dato pone casum ō verbo sig.tua.s.eo.lib.de ꝑscrip.si propter:τ lz hic exprimatur de principe idem in beneficijs aliorum. .xij.q.ij.si eps de insti.cū venissent:possunt enim episcopi dare priuilegia de re iudi.cum inter vos.de hoc.xxv.q.ij.in summa. Et no.ꝙ licet priuilegium debeat esse perpetuum vt hic:extinguitur tamen propter abusum negligētiā:cōtrarium factum:τ superueniens enorme preiudicium:qō dic ut no.xij.di.renouantes.xi.q.iij.priuilegium.de deci.suggestum.vnde dico ꝙ ab ipso principe verba ꝑuilegij interpretanda sunt.ita ꝙ alteri enorme ꝑiudicium non afferant.s.de ver.sig.quid p nouale.si autem ex postfacto superueniat preiudicium.pone casum per decr.suggestum.de deci.hic cum sit necesse directe venire contra verba priuilegij credere ꝓponēdam principi qōnem de priuilegio:qō de nouo tendit ad noxam:τ contra illud nō debere propria auctoritate venire sm Lau.qui hoc sentit.xxv.q.i.in fi.τ Ber.in predicta decre.suggestum.in vltima glo.

d A Principe.q solus sz quosdam potest ꝑuilegium in alterius preiudicium conferre.ix.q. .iij.nunc vero.τ.c.se.s.de conces.ꝓben.proposuit.C.de quadri.prescrip.bene a zenone. qō nō est verum:vt no.xxv.q.ij.i summa.in prin.

e Mansurum.τ omni malicie τ diminutione cōtrarium:in auc.cōstitutio que de digni.li.in fi.colla.vi. Et no.ꝙ hoc verbum decet.quod ponitur in hac regula:quātum ad ipsos subditos necessitatem iportat:τ quantum ad ipsum principem honestatem:ipse enim ꝑuilegium per se cōcessum diminuere vel moderari τ etiam in totum tollere potest:primū probatur.s.eo.lib.de deci.c.ij.τ de sta.re. .c.vno de priuilegijs.c.i.τ.c.ne aliqui.τ.c.se.scdm probatur eo.li.de elec.quia sepe.de imu.ec.clericis.de sen.excō.c.vlt.in fi.ad hoc.lxiij.di.c.verum.C.de legi.l.digna vox.

f Indultum a iure.pone casum in licētia nubēdi data ab apostolo.xxviij.di. de his. In anno dato ad promotionem sacerdotij.s.e.lib.de elec.cōmissa In quadrimestri tempore dato condēnato in personali actione ad soluendum.ff. de re iudi.l.iiij.§.si qs condēnatus. Contra.s.de re iudi.quod ad cōsultationem .s.de ap.cum sit.τ.c.oblate.ff.de re iudi.l.ij.cum suis simi. Solu.quoddā est iuris beneficium quod non potest alicui auferri:vt inducie.x.dierum ad appellandum.ij.q.vi.anteriorum.inducie.iiij.annorum ad petendam restitutionem. s.e. lib.de in integ.resti.c.i. Et illud verum est in istis τ alijs inducijs que dantur a lege sine tacito vel expsso ministerio iudicantis. Quoddam est quod sine causa auferri non potest.τ sic intelligatur hec regula.sed cum cā τ cā cognita bene:τ nota de hoc plene in dicta decre.cum sit.τ illud verum in inducijs:q̄ lz dētur a iure:iteruenit tamen in eis tacitum vel expressum ministerium iudicantis:vt in deliberatorijs.xx.dierum τ similibus:quod ergo hic dicit:ꝙ beneficium iuris nemini ē auferendum:intelligas ab homine τ sine cause cognitione: alio enim iure interdum tollitur alterius iuris beneficium.pone exemplum in solēniter vouente q nō ꝓbit.s.eo.lib.de vo.τ vo.redē.c.vno. In cōtumace in non veniendo. In notorio criminoso:τ in tertio appellante:qui nō audiuntur appellantes.xxiij.q.iij.ō illicita.de ap.ꝓposuit.τ.c.sua nobis.C.ne lic.in vna τ eadem causa ter.ap. per totum.sed vbi ius aufert vel permittit hoīem auferre:cessat regula:sicut est videre in patre qui a iure habet vsufructum i bonis aduēticijs filij.C.de bo.que li.l. cum oꝫ.τ.l.vlt.τ tamen aufert ꝓpter relinquētem ea cōditione ne ad pſem perueniat vsufructus.in auc.vt li.matri.τ aui.in prin.col.ix. Item a lege dat marito administratio bonorum parafrenalium.τ tamen pōt auferri p mulieris prohibitionem.C.de pac.conuen.l.hac lege. Sed ista que fiunt pmittēte lege per homines fieri non videntur.sed potius per legem pmittentem. Et est hec regula ꝓ clerico electo:q confirmationem debet petere infra tres mēses:vt.s.de ele.ꝙ sit post prestitum consensum:vt ibi.eps ei mandat ꝙ petat confirmationem ifra mensem:videtur enim ꝙ non possit hoc mandare:ex quo enim eodem vel alio iure nō cauetur ꝙ hoc possit:ergo beneficium illi electo idultum tollere non poterat p hanc regulam:τ ea que.s.dixi. Jo.an.

g Non firmatur.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.quod ab initio. Pone casum.i.q.i.pͥncipatus. vbi non cōualescit simoniacus igressus.s.e. ti.de rescrip.si eo tēpore:vbi spectatur ipetrantis etas quā habebat ipetratōis tēpore.ff.de vbo.ob.itē stipulātem.§.sacram.vbi non valet liberi hoīs stipulatio lz postea suus fiat ad idē.s.eo.li.de sen.excō.lz.rx.q τ a qui.ma.li.l.si seruo ubi libertas data seruo alieno nō valet:lz postea efficiatur seruus meus ad idem insti.quibus non est permis.fa.testa.§.preterea.ubi testamentum furiosi uel impuberis non valet lz postea efficiatur maior vel sane mentis:concor.ad hoc.xvi. .q.iij.§.pōt.ver.quod ab initio.s.de elec.auditis.eum si. Nota ergo ex hac regula initium spectādum alibi habes de fine.sed prosequere hoc brocardum:vt nota. .s.de elec.dudum. Item nota.ꝙ a pͥncipio nullū est ipso iure:tractu tēporis nō cōualescere:secus aūt si non esset nullum.sed annulādū .s.de postula. bone.ij. de elec.ꝙ sicut. Expresse cōtra.xij.q.ij.si qua de rebus.xvi.q.i.c.vlt.de his que fiunt a prela.cum nos.τ ibi de hoc.de regula.significatum.de iurepat.cura.de despon.impu.de illis.de cōiu.ser.ꝓposuit.ff.de ritu nup.l.si quis in senatorio. .C.de nup.τ si cōtra.in his oībus dr qꝛ cōualescit:quod a principio nullum erat. Solu.ad predi.c.si qua de rebus.dic ꝙ nō ob.sm Jo.qui ibi no.ꝙ contractus factus per clericos vacante sede tenet ipso iure:sed restituitur ecclesia. Sed hug. ibi Lancre.Goffre.τ Ber.extra ne se.uacan.c.i.dicunt cōtrarium.s.ꝙ non tenet ipso iure:τ dicunt ibi rescindi quātum de facto processit:τ quod potest postea haberi ratum:dicūt esse spāle fauore ecclesie:vel dic generaliter ad aliud.τ ad oīa cōtraria supradicta.ꝙ illud quod ab initio nullum est nō firmatur solo tractu temporis.ut hic.sicut.n.tempus nō est modꝰ iducēde obligationis.x.q.iij.qꝛ cognouimus.de cēsi.ꝑuenit.C.de pac.si certis annis.nec tollēde.s.de prescrip.cām.ff. de actio.τ obli.l.obligationum.§.placet.sic nec reparande:ut hic:ad idem.ff.ō ser.expor.l.minor.sed nouo subsequenti cōsensu interdū tacito interdum expresso sublata causa ipedimēti bene:ut per cōtraria probatur:ad hoc. C.si ma. fac.

Non est^a sine culpa qui rei que ad eum non pertinet se immiscet. Idem.

Nullus pluribus^b uti defensionibus prohibetur. Idem.

Quod semel^c placuit amplius displicere non potest. Idem.

ra.ba.l.i.z.ij.probatur hec opinio optime.S.eo.li.de despon.ipu.c.i.valent er
go ex subsequenti cõsensu ex nunc: non vt ex tunc: simile.ff.de off.procon.l.obser
uare in fi. Spãle tamen videtur ẽm Her. in cõtractu minoris. vbi non tenet cõ
tractus: nisi tutor vel procurator: ibi sit p̃sens: lʒ postea consentiat: insti.de auctori
tate tu.§.tutor.ff.eo.ti.l.obligari. Itẽ in electione que si nulla est subsequẽti cõ
sensu nõ cõfirmatur.S.de elec.
auditis ẽʒ. Her. qui hoc notat
.S.e.li.de reb⁹ eccle.ali.vel nõ
duduʒ in glo.magna in fi. sed
adhuc ob. z solutioni cõtradicit
predi.decre.S.de iurepa.cura.
vbi etiam tractu temporis con
firmatur quod ab initio nõ va
lebat.sol.ibi nõ fuit solus tra-
ctus tẽporis: sed bona fides cum tpe legitimo qd prescriptionem ĩduxit. z facit ꝙ
dixi.S.eo.cum qs.vel fuit illud pp scandalum vel fuit ibi ẽt tacitus consensus epi
vt ibi no. Idem solutioni cõdicit supra de eo q dux.in ma.quã pol.p adulte.c.ij.
vbi matrimonium cõtractum cum scda viuente p̃ma: mortua p̃ma: ex nouo consensu
cõfirmari nõ põt. Sol. illud est pp ĩpedimentũ perpetuũ.s.adulterium cum spõ
salibus de facto: vt.S.eo.titulo.vlt.lʒ ergo superuenit casus.s.mors prime a quo
poterat cum scda matrimonium incohari remanet tñ ĩpedimentum predictuʒ
propter qd nouus consensus non põt inducere matrimonium cuʒ secũda: z ibi õ
hoc, illa ergo que de necessitate desiderant initium: vl' que ideo non valent: quia
subest in eis perpetuum ĩpedimentum: nec tractu tẽporis: nec nouo subsequenti
consensu cõfirmãtur: vt hic z ibi.sed ea que de necessitate nõ respiciunt initium:
nec subest in eis perpetuum: sed tẽporale tantum impedimẽtum: z si nõ solo tra
ctu temporis confirmantur: ut hic: tamen sublato impedimento nouo subsequẽti
consensu interdum tacito: interdum expresso bene: vt in contrarijs: z sic solutiõeʒ
intelligo supradictam.

a Non est sine culpa.hec regula sumpta ẽ ex.l.ff.eo.ti.l.culpa est. Pone ca
sum in clerico iaciente lapidem: z ceco sagittante.l.di.clerico.xv.q.i.§.ut
itaqʒ in monacho chirugico.S.de homi.tua.i.responso. Scire.n.dʒ quod suum
non ẽ ad alios ptinere.C.vnde vi.cum querebat. Si hec regula vera est ergo est
culpa gerere aliena negocia: z sic ẽ cõ.ff.de nego.gest.l.ij.p totuʒ.vbi prodita est
actio gerenti: ex ĩprobitate.n.nõ debuit actionem cõsequi.xxij.q.iiij.si ad pecca
tum.S.de cõsue.c.pe.ff.de furtis.itaqʒ fullo. Solu.offm̃ hoc debʒ bõ homini.xx
ij.q.iiij.c.ij.S.de testa.cuʒ in officijs.ibi p̃mo loco zc.ff.de ser.expor.l.seru⁹ Et
no.ꝙ proprie loquendo ĩter deuʒ z hoĩem est religio: in decre.iuramẽti religio.xx
ij.q.iiij.vnusqsqʒ.ĩter prelatuʒ z subditũ obedientia.ij.q.vi.qui se scit.inter ma
iorem z minorem reuerentia.S.e.li.de of.delega.c.ij.iter p̃rem z filiuʒ dilectio
.v.q.v.non osculatur.inter consanguineos pietas: ĩter dñm z seruum seruitiũ:
inter patronum z liberum obsequiũ.inter hoĩem z hoĩem offm̃: non potest ergo
dici ad eum nõ pertinere: nam vides ꝙ olim appellans pro cõdemnato hẽbat bi
duum vt in propria causa: non triduum vt in aliena.ff.de ap.nõ tantum.ff.quã
do appel.sit.l.ij. ad hoc.ij.q.vi.nõ solẽt. Exẽplificare potes hãc regulaʒ ẽt ĩ im
perito medico z in iudice q per ĩperitiam male iudicauit: qui tenetur actione in fa
ctum: in quantum religioni iudicantis videbitur equuʒ.ff.de varijs z extraor.co
gni.l.si iudex.isti.de obliga.que ex quasi delic.in p̃ncipio: qz imperitia culpe cõ
paratur.i.q.i.non est putanda in fi.xxix.di.c.vlt.S.de eta.z quali.ad aures.de
homi.tua.ff.eo.ti.l.imperitia.si ergo est in culpa se miscendo ergo tenetur de ca
su: qz semper si cãsum culpa preuenit tenetur quis de casu.de homici.presbyterũ
z.c.continebatur.z ca.ad audientiã.z.S.eo.li.e.ti.c.vlt.de hoc.l.dist.de his.
.S.de homici.sicut dignum.in glo.pe.ad hanc regulam concor.S.de sen.excõ.
perpendimus.

b Nullus pluribus.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.nemo ex his. Pone ca
sũ.xxiiij.q.i.quisquis.vbi negat Aug.quod dicebat vin.cum facere dicẽt
ꝙ posito ꝙ id verum esset: id facit ex causa: de prescrip.auditis: vbi allegat excem
ptio z prescriptio.C.de transac.ĩterpositas.vbi dicitur transactioneʒ non tenere
tum qz metu ĩterposita: tum quia facta cum seruo proprio. z ꝙ dicit defensiõib⁹
intelligas etiaʒ contrarijs.xiij.q.ij.in prin.vbi de hoc.ff.de exce.l.nemo.nisi for
te specialiter ius impediatur: vt in predicta.l.ff.eo.ti.l.nemo ex his.impedit enĩ
ius interdum contrarias defensiones proponi.pone casum.ff.de noxa.l.quotiẽs
.§.pretor ibi cõuentus noxali negans seruuʒ habere in potestate cõuictus de mẽ
dacio tenetur insolidum nec penitere potest. Idem in conuento de pauperie.ff.si
quadru.pau.fe.di.l.i.§.interdũ. Idem in eo qui negat pecuniam numeratã cõ
uictus de mendacio non potest dicere se soluisse.C.de nõ nu.pe.auẽ.contra qui
propriam. Idem in eo qui negat se socium amittit priuilegium vt conueniatur ĩ
quantum facere potest.ff.de re iudi.sed hoc ita.§.i.ideʒ in eo qui negat sibi pecu
niam solutam.si conuincitur de mendacio amittit priuilegiuʒ per quod aduersa
rius cõpellebatur probare ĩdebitum: sed ipse compellitur probare debitum.S.de
solu.is qui.ff.de pba.cuʒ de ĩdebito.in principio.item ĩpedit.ff.de rei.vendi.l.
vlt.C.qui po.in pig.ha.autẽ.si possessor.nam cõuentus rei vel pigno.negãs se
possidere conuict⁹ de mendacio cõmodum possessionis amittit ut ibi: z aquilia.
inficiatione crescit in duplum.ff.ad legem aquiliaʒ .l.ij. z heres q negat legatũ
conuictus non recurrit ad solẽnitatem iuris: vt dicatur testamentum ĩperfectum
institu.de fideicõmis.here.§.vlt.item impedit institu.de fideicõmis.liber.§.sed
quod. z in auẽ.de trien. z se.§.studium. z.§.illud actor.col.iij.duas auteʒ electi
ones quis simul prosequi non potest: nec vna electa redire ad alteram.S.eo.li.õ
electi.vt quis duas z facit.S.de re iudi.cum olim.an autem quis plurib⁹ actio
nibus vti possit: nota.xiij.q.ij.in p̃n.de reli.domi.cum dilect⁹ z p inno. z host.
de restitutione ĩ integrum cõstitutus. z plene.ff.de tribu.quod in heredeʒ.§.eli
gere.lʒ autem ex titulo duplicato nõ agatur.S.de fide instrumentorum.inter di
lectos.C.de contrahenda emp.cum res.tamẽ bene excipitur.S.de cõces
sio.prebẽ.post electionem.de relig.domi.cõstitutus.c.cum dilectus. In
illa autem decre.de prescrip.veniens.simul proponebantur illa duo pri
uilegium z prescriptio.per quoꝝ vnum videbatur recedi ab altero: vt ibi
patet. Sed nõne cõtria allegans non auditur: vt.xxiij.q.vij.quod auteʒ in
principio.de ap.sollicitu
dinẽ in fi.C.õ fur.z ser.
corrup.l.i. Quidam in
distincte dixerunt allegã
tem contraria non audi
ri per predi. decre. inter
dilectos.sed obstãt supra
dicta iura. Alij dixerũt
.s.Guil.Naso.T.z gof
fre.recitando ꝙ illud habet locum in actore z in eadem ĩstantia iudicij:
nam secus in diuersis.ff.de inofficio.testamento.l.papinianus.§.sed nec
ĩpuberis.in reo aũt non habet locum: vt.S.probaui. Sed huic opinioni
contradicit predi.decre.veniens.nam ibi erant mutue petitiones: z super
eo super quo se defendebat abbas non auditur ibi allegans contraria pre
scriptionem.s.et priuilegium: ideo dixerunt ꝙ non auditur allegans cõtra
ria in eadẽ instantia iudicij: vt in contrarijs: sed in diuersis bene: z ideo di
xit ꝙ qui primo egit de officioso testamento z succubuit potest postea dice
re nullum.ut.C.de inoffi.testamen.l.contra maiores.sed huic contradi
cunt.de rescrip.auditis.z.c.cum olim.vbi in eadem instantia proponunt
vnde dixerunt alii ꝙ sub conditione lʒ proponere contraria: puta propo
no talem exceptionem: in qua si succubuero: tũc propono taleʒ.facit de ex
ceptio.cuʒ venerabilis z quod ibi no. z sic intelligunt dictas decre.auditis
z capitulum cum olim. z hoc recitat Goffre.seruari in curia. Sed hoc nõ
colligitur ex ipsis decre. z vr̃ quoddaʒ diuinare: vnde verius dicas ꝙ aut
sunt contraria que proponuntur ex principio: aut ex fi. Si ex prin.sunt cõ
traria: sed ad vnum finem tendunt: pone casum in predi.decre.auditis. z
in decre.cum olim. z decre.post electionem.cum si.tunc proponi possunt
in eadem instantia: z vnum non preiudicat alteri. Si aũt ad finem cõtra
rium tendunt: pone exemplum per decre.solicitudinem.tunc simul vel in
eadem instantia nõ proponuntur: vt supra dixi: nec credas ꝙ in pre. de
cre.veniens priuilegium in eo ꝙ priuilegium sit contrarium prescriptiõi
in eo ꝙ prescriptio.sed tenor p̃uilegij erat cõtrarius prescriptiõi p prescri
ptionem cũ ibi dabatur abbati plena z pura ptãs recipiẽdi ordines a quo
cũqʒ vellet episcopo: sed per p̃uilegium cum determinatiõe dabatur pre
dicta ptãs: si episcopus catholicus nõ esset zc. Dicunt tamen qdam refer
re in verbis an.s.dicat allego p̃uilegium p̃scriptionem z tunc debet audiri
an dicat allego z prescriptioneʒ z p̃uilegium: z tunc nõ auditur quia ponit
carrucam ante boues: z sic intelligunt decre.sed vt ibi patet primo p̃uile
gium fuerat allegatum: vnde p̃cedens ratio verior est. Et no.ꝙ exceptio
nem obijciens non contestatur litem.S.eo.li.de lit.cõte.c.ij.nec fatet: ut
.S.eo.exceptionẽ. z adde ꝙ ibi dicam: z concor.ad hanc regulam de ap
pella.cum parati.

c Quod semel placuit.pone casum in matrimonio.xxxij.q.v.horren
dus.de iurciur.quẽadmodũ.ff.de adul.si vxor.in fi. In electo.v
iij.q.ij.dilectissimi.S.eo.li.nulli.de elec.ff.de decur.l.pe.in fi. In iudice
.iij.q.iij.offeratur de causa posses.cũ olim.C.de iudicijs apertissimi. Idẽ
in alijs omnibus.iiij.distin.in istis.S.de probationi.per tuas.ff.õ neg.
gest.pomponius.ij. Fallit interdum hec regula ex causa superuenienti:
vel de nouo ad noticiã perueniente.S.e.lib.de elec.vt circa.z.c.nulli.S.
de excep.pastoralis: quia que de nouo emergunt indigent auxilio.S.de
of.delega.insinuante.ff.de ĩteroga.actio.de eta.§.ex causa. Iteʒ fallit in
casu.ff.de muneribus. z hono.vt gradatim.§.reprobari.vbi medicus se
mel probatus iterum reprobatur: est illud spãle propter hominis sanitatẽ
Item fallit in omnibus casibus in quibus a iure permittitur penitere vl'
variare: sic in appel.a qua lʒ appellanti recedere.ij.q.vi.si quis libellos
de of.delega.gratũ.S.eo.lib.de elec.quãuis. z.c.prouida z.S.de appel.
interposita. Item in patrono laico q variare potest.S.de iurepa.quod ãt
.z.c.pastoralis in cardinali qui variat in casu.S.de elec.licet ĩ moniali.S.
eodem libro.eo.titu.indẽnitatibus.§.si aũt. z in testamento quod muta
ri põt vsqʒ ad supremum vite exitũ.xiij.q.ij.vltima voluntas.de cele
bra.missarum.cum marthe.ff.de adimẽ.leg.l.iiij.non obstat pactum de
nõ mutando.C.de pactis.l.pactum quod dotali.ff.de lega.iij.si quis in
p̃n.i.responso. z in libello qui vsqʒ ad litis cõtesta.mutari põt.C.de edẽ.
.l.edita.de hoc õ libel.ob.c.ij. z accusans ante inscriptioneʒ penitet.de ac
cusa.capitulo lʒ. Item iudex mutat ĩterlocutoriam suam.S.de appel.cũ
cessante. z dic ut ibi.ff.de re iudi.quod iussit. Itẽ in mandato societate z õ
posito licitum est penitere: ĩstituta mandati.§.recte.S.eo.lib.de procura.
.c.ij. z pe.ff.pro socio.sed si soci⁹.§.vlt.ff.d eposi.l.i.§.pe.regulariter
in contractibus innominatis quod dic ut plene no.ff.de condi.causa da.
z causa non se.si pecuniam. Item precarium ad certum tempus conces
sum etiam ante tempus reuocatur.ff.de precari.l.cum precario.rõ quia
certi temporis adiectio est contra naturam illius contractus. Item sol
uuntur sponsalia de futuro per secuta sponsalia de presenti: de spon.si in
ter. z sposalia de presenti per ingressum religionis: de conuersione con
iugatorum.ex publico. z ingressus religionem ante annum vel professio
nem penitet: de regula.ad nostram. z professus vnam religionem: etiaʒ
iniuto prelato profitetur z ĩgreditur artiorem.eo.ti.lʒ z a simplici voto re

ceditur per sequens matrimoniū.ʒ.eo.lib.de vo.ꝛ vo.redē.c.vno. ratio ibi. Itē a voto de certa religione profitenda receditur per ingressum etiaʒ regule largioris.ʒ.eo.li.de regula.qui post votum.itē fallit in casu quo lʒ infra triduū penitere.ʒ.de regula.ad nostram.ꝛ eodem lib.eo.ti. constitutionem in fi.item in electo qui consentit electioni de se facte: qui propria auctoritate penitet ante cōfirmationem.de trāslatio.iter corporalia ſm Ber.in his igit̄ ꝛ similibus casibus qđ semel placuit adhuc poterit displicere. Et icidit in hāc regulaʒ illud generale: ꝙ nullus pōt venire cōtra factū suum. de quo dic: vt no.l v.di.penitentes ꝯ elec.nosti.ꝛ ꝯ cleri.cōiug.diuersis fallacijs. Et no.ꝙ hec regula non habet locuʒ in his que improbantur a iure vt in predi.c.penitētes.l v.di.ʒ.de pactis.c.vlti.ʒ.de sol.compe.si diligenti.C.de arbi.l.pe.vbi licet partes faciant pactuʒ ꝯ nō recedendo ab arbitrio ꝛ ap. renūcient nihilominus recedere possunt. Item habet locuʒ in his que scienter placent.ꝛ nō per errorem facti.xxviij.disti. quāuis.xxij.q.ij.in quibus.ʒ.de elec.cum in cūctis.ꝛ de solu..c.vlti.de coniug.ser.c.ij.ꝛ vlti.ff.de iurisdi.omniū iudi.si p errorē.itē requiritur ꝙ non placeant sola mente: sed verbo vel facto: de spon.tue.ꝛ.c.ꝙ alterius intersit.facit.ſ.eo.mutare: ꝛ quod ibi dicaʒ. Joan.andree.

Non debet[a] aliquis alterius odio pregrauari. Idem.

Sine culpa[b] nisi subsit cā nō est aliquis puniendus. Idem.

Quod qs mādato[c] facit iudicis dolo facere nō vr: cū habeat[d] parere necesse. Dez.

Mora[e] sua cuilibet est nociua.

Ea que fiunt[f] a iu- Idem.

a Non debet aliquis: Pone casum in filio qui nō excommunicatur pro peccato patris.xxiiij.q.iij.si habes.in compromittentibus q non puniuntur dolo compromissarij.ʒ.eo.lib.de elec.si compromissari⁹.§.i.idem.C.de inofficioso testamē.si quis suo versus finem.vbi reuocat lex antiqua que permittebat filium exheredari a matre propter paternuʒ odiuʒ ad idem.i.q.iiij.iudei de simo.nobis.ꝛ.c.sicut tuis.ʒ.e.lib.de iniur.ꝛ dā.da.ꝛ si pignorationes.C. de penis sancimus.cuʒ simi. Cōtra.ij.q.vi.biduuʒ.ver.si aduersus absentem.de cau.pos.cum olim.ff.de tributo.procuratoris.vbi negligentia: vt in primo: factuʒ.vt in secundo dolus: vt in tertio procuratoris nocet domino. Sed dic ꝙ ratiōe mandati ipse dominus videtur id facere: vnde eius odio grauatur in quantuʒ fines mandati patiuntur in eo quod excedit.nota.de offi.deleg.cum olim: intelligas hoc vt plene no.ʒ.vt.lit.nō conte.c.i.in fi.idem dic in herede qui grauatur pro defuncto ꝛ in fideiussore qui grauatur pro principali: vt no.de hoc per gar.in predi.decre.ꝛ si pignorationes. iteʒ contra.lxx.di.neminem.vbi in odiū ordinantis deponitur ordinatus. Sed ibi non solū fuit odiū ordinantis: sed delictum ordinati qui se permisit sine titulo ordinari: vt ibi nota.item contra.l vi.di.per totum.i.q.iiij.§.item peccato.vi.q.i.si quis cū.xv.q.vlti.cum multe.xxiiij.q.iij.in princi.xxv.q.ii.ita nos: de cōse.di.i.ſ sancta ibi perit iustus sepe pro impio.ʒ.de fi.psby.per totuʒ.ʒ.de spon.non est vobis.de here.uergentis.ʒ.eo.ti.eo.lib.c..ij.§.ij.cum multis si. Sol.triplex est pena: eterna spiritualis ꝛ temporalis: quod prosequere.vt no.i.q.iiij.in summa.ꝛ.xxiiij.q.iij.in sūma.de his que fi.a ma.par.ca.quesiuit.pena ergo temporali vel spirituali alia ab excōmunicatione sepe punit̄ vnus pro alio ꝛ speciale est ꝛ ratiōnē uidere potes: vel in odiū criminis: puta lese maiestatis heresis vel scismatis ad hoc.ʒ.eo.li.de scisma.c.vno.vel quia incontinentia paterna timetur in filio. ꝛ facit quod dixi.ʒ.eo.semel in fi.item contra.ff.de institutio.sed ꝛ si pupillus.§. ceterum in fi.sed ibi fuit culpa preponentis: ꝛ codeʒ modo soluitur.ff.de offi.procōsul.obseruare.§.i.quia ibi culpa fuit proconsulis secū ducentis vxorem.item contra.C.in quibus cau.pig.ta.ꝯtra.l.satis.ubi bona mulieris in casu mariti primipilarij sunt tacite obligata: ita ꝙ si ipsius bona exhausta sunt bona vxoris distrahunt̄. Sed illud est speciale: facit ad hanc regulam.ſ.eo.damnum quod quis.ꝛ qđ ibi dicā: ꝛ satis ꝯtinuat̄ h regula cū.ſ.pri.p quā ēt respondet̄ ad ꝯria.ʒ.signata.

b Sine culpa: hic ponit̄ regula ꝛ eius exceptio: i regula. Ho.ca.lxv.di.satis peruersum.ʒ.de consti.cognoscentes.ff.ad.l.acqui.si putator.in exceptione pone casum in marito corrupte: qui a promotione sine culpa repellitur.tamen ex causa propter sacramenti defectuʒ.xxxiiij. dist.si cuius. In clerico leproso qui sine culpa propter scandalum priuatur ecclesia.de cleri.egro.tua. Item in domino serui qui noxam dedit qui cōpellitur emandare noxam vel dare seruum pro noxa.institu.de noxa.in pnci. Regulariter ergo nullus punitur sine culpa.xvi.q.vij.inuentum.de homi. Jo.ꝛ.c.vlt.C.de pen.sancimus.ʒ.de ꝯsue.c.pen.ꝛ.ʒ.regula pri.cū suis cōcor.ꝛ est ratio: quia pena est mensura culpe.de offi.deleg.sane.ij.de transac.c.vlti.de homi.sicut dignum.vbi autem nō extat mēsurandum mensura locū non habet: ergo vbi nō est culpa nec pena: bene tamen ex causa punit̄ quis sine culpa.ʒ.vt.lit.nō contesta.qm̄ frequēter.§.si vero in fi. Et hec materia plus glo.non indiget: ꝓsequere enim eaʒ vt no.xij.di renouantes.ʒ.de consti.cognoscentes. de priuile.antiqua.

c Quod qs mandato: Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.nō videtur data.§.qui iussu. Ho.ca i milite qui ꝯ mādato iudicis occidit.xxiiij.q.v.miles.in laico vel clerico qui de mādato episcopi capit clericū.ʒ.eo.li.de sen.excō.si clericos.ꝛ in eo qui iussu pretoris corrupit album qui excusatur a pena.ff.de iurisdi.om.iudi.si quis id.§.doli.mali.ꝛ hec vera cuʒ iudex aliquid mandat officium suū exercendo.ff.ad.trebel.fuo.§.cum pretor. Et causa quare tunc excusatur parens est iudicialis auctoritas.vt ibi: secundo ne contra publicā vtilitatē impediat̄ punitio maleficiorum: vt.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus.si vero exercet officiū suū: nō est parendum nisi ex reuerentia exhibitiōe.ff.de in ius vocan.l.generaliter.nā interdū resistere debent officiales de pe.di.i.nemo.ʒ.de elec.fundamenta.§.indices.C.ꝯ appel.quoniā.ꝛ hoc verū in atrocioribus in qbus potius deo ꝙ hominib⁹ obediendū est.xi.q.iij.si dominus.de sen.excō.inquisitiōi.ff.eo.titu.ad ca. In his aūt que sine dolo cōmittūtur etiā extra officiū parens excusatur.ff.ad.l. aquil. liber hō.ij. vbi de hoc plene no. Et no. ꝙ sicut dolo caret qui iudicis obtemperat pcepto: ita econuerso dolo non caret qui iudicis non obtēperat pcepto.ff.eo.ti.l. nō potest dolo carere qui imperio magistratus non obtemperauit.

d Cum habeat: redditū cause in his ergo in quibus non habet necesse parere.vt in atrocioribus que ad suū nō spectant officium: dolo non caret: vt.supra dixi.ꝛ facit de sen.excommuni.vniuersitatis.vbi verberans monachum: si est laicus licet faciat hoc de mandato abbatis sui excōmunicatus est. Et nota ꝙ dicit ꝙ habeat parere necesse: sicut eniʒ necessitas excusat a furto: vt de con.dist.v.discipulos.ʒ.de furtis.c.iij.ad h.ff. ad.l. rho.de iac.l.ij.§.cuʒ in eadem naui.sic ꝛ a dolo: vt hic vides. cum ergo nulluʒ maleficium sine dolo vel lata saltem culpa que dolo comparatur.xv.q.i. aliquos.de sentē.excō.c.i.ff.de iniu.l.illud.ergo ꝛ a quolibʒ maleficio excusat necessitas.quod itelligas vt supra dixi. Est autem regula hec in argumēto ad questionem de eo qui ad mandatum ecclesie reddit debitum vxori pendente lite adulterij vel conditionis.de hoc notatur.xxxiiij.distinctio.si cuius.ꝛ de coniu.ser.proposuit.

e Mora sua. Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.titu.in condēnatione.§.vnicuiqʒ. Ho.ca.in eo qui est in mora soluēdi decimas: qꝛ pereunt periculo suo etiā casu fortuito.xvi.q.i.decime. Idē in cōmodatario vel depositario q fuit in mora: de cōmō.c.vno.de deposi.bona fides. Idē in fure qui statim est in mora.C.de fur.l.subtractio. Circa hanc tamē regulā nota ꝙ ad hoc ꝙ quis dicatur morosus requiritur ꝙ sciat se debere vel scire debeat ꝙ interpellatus fuerit a die: vel homine: ꝛ ꝙ habuerit possibilitatē dandi: hoc habes.ff.ꝯ reb⁹ credi.l.qđ te.ꝛ tunc tenetur morosus de casu fortuito: etiā si eodeʒ modo fuisset res apud dn̄m peritura ſm Accur.lʒ Mar.cōtra: vt no.in dicta.l.quod te.ꝛ probat̄.ff.de lega.i.cū res.§.vlt.fortassis enim dn̄s rem vendidisset: ꝛ apud aliū perijsset: ꝛ hoc tenet Ber.ʒ.de cōmo.c.vno.ꝛ de depo.bona fides. Et nota ꝙ dicit mora sua.nā in duobus reis debendi altero interpellato alter liberatur interitu speciei: sed interpellatus tenetur.ff.de vsur.l.mora in fi. Item mora fideiussoris sibi nocet non reo quominus liberetur interitu speciei: secus ecōuerso.ff.de verbo.obli..l.cum filius.ꝛ.l.mora.ꝛ hoc qꝛ fideiussor habet causam a reo: non reus a fideiussore. Vnū nota ꝙ si debitor primo fuit in mora soluendi: ꝛ postea creditor in mora recipiēdi: vel ecōtra: ꝙ vltima mora nocet: vt.ff.de vsuris.l.creditor: ꝛ vide ꝙ nota.de deci.cū homines. De mora autē ꝛ multiplici ei⁹ effectu: plene nota.ff. de vsur.l.mora. Sed nūquid mora semel cōmissa purgari potest.ꝛ videt̄ ꝙ non.xij.q.ij.longinquitate.xij.q.ij.puella.de elec.cū in cūctis.ibi elapso tpe de supplē.neg.prela.lʒ.ꝛ.c.vlt.ff.de ac.ꝛ obli.l.traiecticie.C.de cōtra.ꝛ cōmit.stipula.magnā. Cōtra.ꝙ possit purgari.xviij.di.c.i.vbi de hoc.ꝛ.c.di.qm̄.de sup.negli.prela.litteris.de elec.ꝙ sicut in fi.de rebus eccle.non alie.si qs psbyterorū.de loca.ꝛ cōdu.propter.in fi.ꝛ.c.potuit.in fi.vbi de h.ꝛ de elec.c.vlt.ff.si qs cau.l.ꝛ si post tres.ff.de peri.ꝛ cōmo.rei vē.l.i.C.de fideius.sancimus.ʒ.eo.lib.de preben.si tibi. So.dic ꝙ vbi dies prefigitur a canone vel lege penam imponente mora purgari nō potest: pena enim semel commissa nō purgatur: ꝛ sic intelliguntur prima iura ꝛ hec regula: ꝛ hoc est verum nisi eadē lege vel alia vel canone caueatur in eo casu morā posse purgari ꝛ penā euitari: ꝛ sic itelligātur contraria. Lex autem illa ꝛ si post tres loquitur de preparatorijs iudiciorū: in quibus mora bene purgat̄.vt ibi cum suis similibus: sed post litem contesta.nō purgat̄.ff.de vb.obli.l.si isulam.multo ergo minus purgatur pena semel commissa nisi forte fingeret̄ non fuisse mora.ij.q.vi.biduum de re iudi.cum bertoldus.ff.de in iteg.resti.l.diuus.sicut enim a pena canonis nō appellat̄.ʒ.de ap.cōsuluit.iij.ꝛ.c.qꝛ nos.nec pena legis: vt.ff.de vb.sig.si qua pena.sic nec purgatur: vt.ʒ.dictū est: ꝛ hoc no.gar.ʒ.eo.lib.de electio.cupiētes.§.ꝙ si per.xx.

f Ea que fiunt. Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.tit.factum a iudice. Ho.ca.lxxiij.di.quorū vices.vbi simplex presbyter ordines cōferēdo: chrismādo.virgines ꝯsecrando: nil agit.ʒ.e.lib.de pe.ꝛ re.indulgentie.vbi nōtʒ īdulgentia data ab episcopo vltra tenorem ꝯcilij generalis.ad idem.ff.de iuris.om.iudi.l.vlt.vbi dicitur extra territorium ius dicenti non pareatur impune: idem si supra iurisditionē suā velit ius dicere. Et habet hec regula locuʒ etiā cum bonum est id quod facit iudex: tamen ex quo ad eius non spectat officiū viribus nō subsistit: pone exemplum: xcvi.di.bene quidem.bonū enim est statuere res ecclesie alienari non posse.xij.q.ij.per totum.de rebus eccle.non alie.per totum. tn̄ statutū imperatoris super hoc non valuit quia ad eius non pertinebat officiū: vt ibi.ad idem de appella.dilectus.ibi enim officialis archiepiscopi bonū ꝛ equum decreuerat.tamē quia id ad suū non pertinebat officium ratione appellatiōis interposite ad papam non valuit quod fecit.generale enim est ꝙ non sufficit bonū facere nisi ꝛ bene id fiat.xvi.q.i.monachi.ij.de postu.c.ij.ff.de re.mili.l.iij.§.I bello.ꝛ facit.xxiij.q.v.relegentes.ꝛ de collusi.c.i.ꝛ quod ibi no. Et qđ dicit regula ea que fiunt a iudice alias subaudi: nam in eo ꝙ facit non pertinens ad suū officiū nō dicit̄ iudex: sicut ergo procurator fines mandati nō debet excedere: sic nec iudex fines iurisditionis.ꝛ hoc dico siue sit ordinarius siue delegatus siue arbiter: saluo eo quod de prorogatione no.ʒ.de offi.delegati. Ho.ꝛ.G. Queri solet si iudex q de.x.tantū pōt iudicare: iudicat de.xx.an valeat sentētia i decē: di-

xit Jo.an.ꝙ nõ: q̄a res iudicata nõ potest pro parte tenere ⁊ pro parte non tene-
re.ff.familie hercīscūde.in hoc iudicio.⁊ hoc ipse no.ij.q.vi.§.diffinitiua.v.cū
certa rõne.in fi.Ad cõtraria ibi signata.xij.q.ij.si quos:de seruis.C.de do.san
cimus potest responderi id spāle fauore donationū.Ad decre.de arbi.cū tpe de
prebē.dilectus.pōt dici qd ibi snīa ꝯtinebat plura capitula.vñ in vno potest te-

dicē si ad eius nõ spectant officiuꝫ:
viribus nõ subsistunt.

Idem.

Scienti[a] ⁊ consentienti non fit i
iuria neqꝫ dolus. Idē.

Que[b] a iure communi exorbi
tant nequaquā ad consequē
tiam sunt trahenda.

nere in alio nõ hic autē cõtinet
vnū tm̄.⁊ cū Jo.an.ꝯcor. Ac
cur.ff.de iurif.om.iudi.l.vlti.
Hug.tamē ⁊ Lau.tenēt con-
trarium.s.ꝙ snīa bene tꝫ in.x.
⁊ dicunt sententiā rescindi tm̄ in
superfluo:⁊ hoc notat̃ ex ṽbis
illius.v.cū certa. dū dic̃ quod
cõtra ius gestū vr̃.C.qñ ꝓuo.
nõ est ne.l.certa.⁊ pro eis facit
qd no.de dona.apsice.⁊ regu
la.j.e.vtile.⁊ quod ibi dicam.
Pro Jo.an.optime facit pre-
dicta decre.s.eo.li.de pe.⁊ re.indulgētie.Pro Hug.⁊ Lau.s.e.li.de arbi.c.
.i.ff.de arbi.l.dic̃.§.si plures.Et facit hec regula ꝓ his que dixi.s.e.ꝙ qs mā-
dato.Ad primuꝫ casum contra.xcv.di.c.i.vbi presbyteri crismabant in fronte.
Sed illud ad tēpus a gre.fuit spāliter cõcessum:⁊ dic vt ibi.⁊ tunc ad eoꝝ specta
bat officiū ⁊ si nõ ex ordine ex demādatione:⁊ vide quod de hoc no.de ꝯse.di.v.
manus.in vlti.glo.nec habet locū hec regula in spiritualibus que potius depen
dent ex potestate ordinis ꝙ iurisditionis. Hinc est quod si episcopus q hoc pōt
ex ordine cõsecret alienā ecclesiā vel altare:vel ordinet alienū subditū:quod non
potest ex iurisditione.cõsecratio tamē ⁊ ordinatio bene tenet:lꝫ ordinat⁹ executio-
ne careat.vij.q.i.eps in dioccsi.de tēpo.ordi.ꝙ trāslationē.⁊ dixi.s.eo.ratū.

a Scienti:hec regula sumpta ē ex.l.ff.eo.ti.l.nemo.vr̃ fraudare eos q sciūt
⁊ ꝯsentiunt.Pone casum in ingenuo qui sciens ⁊ consentiens ꝯtraxit ma
trimoniū cū serua:vel ecõtrario.xxix.q.ij.si quis igenuus.⁊.c.si femina.in cleri
cis qui scienter ⁊ voluntate iocosa se adiuicē percutiunt.s.de sen.exco.c.i. Item
in eo qui sciebat rem quā emebat seruitutē debere.ff.de actio.emp.⁊ vē.l.i.in fi.
Et ꝯcordat ad hanc regulā.j.eo.cū qui certus.Et qd dicit hec regula scīēti.dic
vel scire debēti.ff.de edil.edic.l.i.§.si intelligat̃ ad hoc.xv.dist.qd dicitis.s.de
cleri.excõ.ministrā.apostolice.s.quod metus cau.c.pe.in fi.Itē dic scīēti a pn̄-
cipio:secus si ex postfacto.ff.de edil.edic.l.iustissime.§.vlti.⁊ no.ꝙ dolus ma-
lus est oīs calliditas fallacia machinatio ad circūueniēdū fallendū decipiēdum
alterum adhibita sm̄ labeonem.ff.de dolo malo.l.i.§.i.sed sciens non circūue-
nit̃ fallitur vel decipitur:ergo sibi non infertur dolus:ergo induct⁹ ad clericatū
vel monachatū non dicitur dolum passus:q2 nõ est deceptus.xx.q.iij.cõstituit.
vbi de hoc.⁊ de cõuer.cõiug.dudū in fi.⁊ quod dicit hec regula:non inferri do-
lum scienti ⁊ volenti:veꝝ est vt ex eo agi possit:infert̃ tamen ita quod nascitur ex
eo actio per exceptionē elidendā.ff.de fur.inter omnes.§.vlti.⁊ pe.Et no.ꝙ hec
regula formata est copulatiue nõ disiunctiue.vnde hec duo cõiunctim requirun
tur.s.ꝙ sciat ⁊ ꝯsentiat:scienti enim ⁊ nõ cõsentienti bene infert̃ iniuria ⁊ dolus
.xv.q.i.illud cū similibus.Ad hanc regulā signatur ꝯtra.de sen.excõi.contin-
git.i.ibi.huius manus iniectio.⁊ si nõ violenta tamē iniuriosa nosci͂t.So.non
est iniuriosa:q2 iniuria fiat ipsi clerico volenti:vt hic:sed est iniuriosa:q2 fit iniu-
ria toti ordini clericali:⁊ ideo ibi sequitur cū canon ille ⁊c̃.⁊ ibi de hoc.Itē contra
.C.de rap.virgi.l.vna.vbi si rapio virginē etiā volentē teneor:sed hoc ideo qa
id voluit persuasione dolosa qd plus est ꝙ violenta.ff.de ser.cor.l.i.§.psuade-
re.Itē cõtra.C.de fur.⁊ ser.cor.l.siquis seruo.ibi sciens ⁊ consentiens agit furti
⁊ serui corrupti.Solu.de rigore ⁊ rei veritate illi scienti ⁊ ꝯsentiēti nõ fuit facta
iniuria:tamē de quadā eqtate agit:ac si iniuria vel dolus sibi fuisset illatus:vñ
nec furtū fuit ibi factū:nec seruus corruptus:ex equitate tamē agitur de vtroqꝫ.
⁊ facit hec regula ad id qd dixi.s.e.possessor male fidei ad fi.

b Que a iure.Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.ꝙ cõtra rationē.Pone
casum.xvi.q.i.hinc est etiam.s.de priuil.sane.ff.de ꝯsti.pri.l.i.in fi.Et
ꝯcordat ad hanc regulā.j.e.qd alicui.⁊.c.in argumētum.potes igit̃ intelligere
hanc regulam in priuilegio:vt.s.q2 singulorum priuilegia legem cõmunē non
faciunt.xxvi.q.ij.non exemplo.Item in iure pone casum in vellei ano:nā regu
lariter quilibet intercedēdo obligatur:fallit in muliere:hoc ergo nõ trahitur ad
consequentiam:⁊ idem in si.⁊ vide qd dixi.s.e.priuilegium.⁊ quod no.de pri-
uile.sane.Et no.ꝙ sicut ea que exorbitant a iure cõmuni ad ꝯsequentiā trahen
da non sunt vt hic.sic nec amplianda:sed restringenda:vt.s.e.lib.de fi.presby.
is qui in fi.ad idē.s.e.odia.Item licet fauorabile priuilegium amplietur vt ibi:
non tamē ad consequentiā trahitur vt hic.Et facit hec regula ad questionēꝫ qua
queritur:an fratres heremitani vel fratres sancti Augu.⁊ alij religiosi mendi-
cantes ⁊ non mendicantes cõprehendantur cõstitutione illa extrauaganti noui
ter edicta per bonifacium papā.viij.que incipit super cathedraꝫ preeminētie pa
storalis.que habetur in cle.de sepul.dudū.in qua exprimūtur solūmodo mino
res ⁊ predicatores:⁊ quicqd alij dicant dicendū est ꝙ nõ extenditur ad alios reli
giosos mendicantes vel nõ mendicātes vel ad seculares clericos.sed solum mi
nores ⁊ predicatores amplectitur:tum q2 intentio pape videtur hec fuisse:ut per
verba ipsius cõstitutionis apparet:tum q2 exorbitans est a iure cõmuni illa ꝯsti
tutio:⁊ ideo ad cõsequentiam nõ trahenda nec amplianda vt hic:vult enim illa
cõstitutio dari quartā etiam de his de quibus a iure dari nõ debet:sicut d orna
mentis relictis pro fabrica anniuersario.xx.xxx.⁊ sic de singulis:puta relictis ꝓ
luminaribus vel certis personis de testamen.c.vlti.de verborum significatio.
ex parte.iij.Dicā ergo illa iura mutata ⁊ correcta per cõstitutionē solum quo ad
expressos in ea:quo ad alios remaneant adhuc ipsa iura.Correctio enim iuriꝫ
est vitanda.de electi.ecclesia vestra.ij.cum si.in talibus enim non argui
mus de similibus ad simila:⁊ concordat quod dicam.j.codē in penis.⁊
facit ad hoc optime.s.eo lib.de elec.statutum.⁊ de regu.constitutionem
ita pronunciatum fuit per profundissime scientie ⁊ bone memorie virum
dominum Joan.de monte murlo.⁊ per me in quadaꝫ questione in qua
fuimus ad consulenduꝫ
assumpti.

Idem.

Quod omnes[c] tāgit:debet ab
omnibus approbari.

Idem.

In obscuris[d] minimum est se
quendum. Idem.

Cum qui certus[e] est certiorari
vlterius nõ oportet.

c Quod omnes tan-
git Pone casum
in archiepiscopo conse-
crando ab ominibus suf
fraganeis.lxvi.dist.c.i.
In electione facienda ab
omnibus canonicis:de
elec.qa ꝓpter.In conce
dendo haustuꝫ aque:in
quo oēs vocandi sunt q
ius habent.ff.de aqua
plu.ar.l.in concedendo.ad idē.lxiij.di.c.i.viij.q.i.licet.d tempo.ordi.si
archiepiscopus.C.de auc.prestā.l.vltima.ff.de adop.l.nam ita diuus.
nam si qui leduntur vocandi sunt in confirmatione adoptionis ut ibi.Et
nota ꝙ dicit id quod tangit omnes debere approbari ab omnibus: ergo
non valet quod facit maior pars:⁊ sic est contra.lxv.di.c.i.s.de his que
fi.a ma.par ca.c.i.ff.ad municipa.qd maior.Sol.aut competit vt sin-
gulis.aut vt collegio:quod prosequere vt no.per Ber.⁊ Inno.de cõsti
tu.cum omnes.Fallit autēꝫ hec regula in casu institu.de rerū diui.§.re-
ligiosum.ver.in cõmune.vt no.in predi.decre.cū omnes.ad id quod.s.
dixi:ꝙ sufficit quod facit maior pars collegij:cõtradicit decre.de re iudi.
cum olim in fi.ibi:plena omniū q presentes fuerint ⁊c̃.Sed ibi subaudit̃
vel maioris partis:nam illud dicuntur omnes facere:quod facit maior
pars.lvi.di.apostolica.de elec.cum inter canonicos:in prin.ff.ad muni-
cipa.quod maior.interduꝫ tamē requiruntur due partes.d elec.lꝫ.⁊ co.
ti.scriptum cum si.⁊ facit hec regula in argumentum ad id de quo olim
dubitabatur.an in electione inferiorum dignitatū vel canonicoꝝ vocent̃
absentes:⁊ videbatur ꝙ nõ per predictā decre.cū olim in fi.hodie termi-
natum est.s.eo.lib.de preben.cū in ecclesijs.Itē est ar.ad questionēꝫ an
papa possit statuere inuitis acholitis ꝙ ipsi contineant:⁊ hec questio no.
lxxxij.di.ꝓposuisti.⁊ dixit ibi Jo.ꝙ nõ.quia castitas suaderi potest nõ im-
perari.xxxij.q.i.integritas.Bar.brix.ibi contra cuius dictuꝫ penitus est
falsum:nisi intelligas de ꝓmouendis.sed ipse de promotis etiā intellexit
vt eius verba demonstrant:monachis autēꝫ professis qui renūciauerūt
proprie voluntati austerior regula posset indici:etiam ipsis nõ approban
tibus sm̄ Inno.qui hoc no.de regula super eo.⁊ est satis expressum.s.e.
li.de statu regula.super.c.vno.ibi monialibus indicitur austerior vita:lꝫ
nõ possit sine omniū volūtate ordineꝫ mutare:de his q̄ vi metusue cau.
fiunt.c.pe.Et no.ꝙ sm̄ primū casum queꝫ posui archiepiscopus de iure
cõseruandus est ab omnibus suffraganeis:papa tamen sibi hoc vsurpat
sm̄ Jo.qui hoc no.xxiiij.q.i.pudenda.⁊ li.di.qui in aliquo.

d In obscuris.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.semp i obscuris.⁊
.l.semper i stipulatiōibus.Pone casum.s.de censi.exparte vbi
in dubio nõ cõpelluntur soluere vota ad maximā:sed ad minimam mē
surā:ad idem.ff.de leg.iij.l.nūmis.vbi nūmis sic i genere legatis debē
tur minimi.Circa hāc regulā no.ꝙ in obscuris nõ statiꝫ inspicim⁹ qd ē
minimū:imo inspicimus primo quod est verisimilius:⁊ quod pleruqꝫ
ꝯsueuit fieri:vt.j.eo.inspicimus.cū suis cõcor.⁊.ff.eo.ti.l.in obscuris i
spici.⁊ si hoc sciri nõ potest:tunc inspicimus qd est minimū:vt hic.Pri
mo ergo inspicimus qd expresse agitur:puta.x.lib.boñ.vel quod agitur
tacite:tacite dico vel ratione rei que venditur.x.lib.vel ratione psone vr̃
ratiōe cõsuetudinis.Ultimo quod est minimū:vt hic.⁊ est si.quod dixi
.s.eo.cum sunt partiuꝫ.Et potuit esse ratio huius regule:quia de mini
mo nõ est dubium sensisse.quia si intellexi de maximo:ergo de minimo:
quia plus includit sub se minus:sed non econuerso:⁊ de hoc dicam.j.eo.
plus semper.Alibi tamen habes argumenta de mediocritate spectanda
x.q.ij.hoc ius.de of.custo.c.i.⁊ est expressum.ff.de le.i.l.legato.in pn̄.
vbi de hoc.ff.de auro ⁊ argen.le.l.q lancē.C.de dona.si quis argentuꝫ
.§.si vero.⁊.§.se.cum si.⁊ potest dici ꝙ in speciebus ⁊ artificijs mediū in
spicimus:vt no.ff.mūda.l.fideiussorem.⁊ sic intelligantur illa iura.In
quātitatibus autē inspicimus qd est minimū:vt.s.eo.dixi:vt in pre.l.fi-
deiussorem.⁊.ff.de le.i.apud iul.§.scio ex facto.que videtur contra ad
supradictam solutionem.nam ibi legato fundo:si duos fundos habebat
testator:debetur minimus si non apparet de quo senserit:sed ibi nõ erat
medium:⁊ aduerte:quia vilissimum hominēꝫ habere non expedit:⁊ ideo
legato vel promisso homine mediocris debetur:vt in pre.l.legato.Sed
vilissimos nūmos habere nobis expedit:vnde etiam bagatinos:vt in ꝑ-
dicta.l.nūmis.⁊ vile triticum.vt in pre.l.fideiussorem ⁊ ideo in his debe
tur minimū.Iteꝫ habet locū hec regula in pe.ut.j.e.i penis:vt ibi dicā.

e Cum q certus:Pone ca.xl.di.c.vlti.v.sepe dilectionē tuā ⁊c̃.s.de
appel.si duobus.In episcopo qui sciens illum excommunicauit q
appellauerat ad papam.ff.de ac.empti.⁊ ven.l.i.in fi.In eo qui sciebat
rem quā habebat seruitutem debere:quia non aget ex empto quanto mi-
noris:vt ibi:⁊ facit.s.eo.scienti.⁊ quod ibi dixi.⁊ no.ff.eo.ti.nemo.vr̃:⁊
quod ibi dicit qui certus est subaudi vel esse debet:naꝫ non est necessariū

singulorum auribus intimari quod est publice promulgatū.xvi. dist. qō dictis. de postula.pla.c.i.ff. de insti.§ ⁊ si pupillus.l3 aūt canonicus qui certus est de morte epi de ipsius morte nō debeat vlteri⁹ certiorari: vt.§. de elec.cū inter vniuersas.tamen citari d3 ad electionem faciendā: vt no. Ber.in dicta decre.cū iter.quod verū puto:nā qui certus est vt hō:certioratur vt iudex.ii.q.i.mī ti. ⁊ interdum certus ad huc certioratur ad cautelam: vt in pdicto.c.xi.di. c.vlti.⁊ cōsiliu3 indistincte dicit absētes vocādos qui sunt in loco ⁊c. ō electio.q2 propter. preterea licet sciat ecclesiam vacare diem tamen assignatā ad celebrandum electionē ignorat: ⁊ iō vocādus est ⁊ dico notificandus.

I Dem.
Non licet[a] actori: quod reo licitum non existit.
I Dem.
Mutare[b] consilium quis non potest in alterius detrimentum.
I Dez.
Generi[c] per speciem derogaf.

I Dem.
Plus[d] semp in se continet qō ē minus.
I Dem.
Non possessore[e] habetur qui dolo desijt possidere.
I Dem.
Utile[f] non debet per inutile viciari.
I Dem.

ar.ff.de adul.l.denunciasse.Concordat ad hāc regulam.§.de rescriptis ab excōicato.ibi qui de facto suo certus ⁊c.de loca.⁊ condu.potuit. ibi dies statuta interpellat sine alia hōis reqsitione vt.§.co.li.de elec.cupiētes circa pn.ibi vel post obiectā de ipsoꝝ electione noticiā ⁊c.⁊ est hec regula in argumentum ad questionē.qua querif:an qui ingressus religionē ī fi .an ni exiuit: si iteꝝ eādē religionē ingrediaf an debeat hre annū: ⁊ satis vr ꝙ nō p hāc regulā:nisi ꝯditio persone vel religiōis mutata eēt: ⁊ h t3 Bar. bri.ī qstionib⁹ suis ī qōne q̄ icipit aliqs intrauit monasterium.

a Non l3 actori: hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.nō d3 actori. Pone casum.iii.q.iiii.c.ii.ibi accusatores ⁊ accusati equa audianf ratione.§.de mu.pe.prudentia: vbi remotio appellatiōis pdest reo vt actori: ad hoc.C.de pri.sacro.scri.l.ī sacris.lib.x.⁊ facit ad hāc regulā.§.e. in iudicijs: ⁊ quod ibi dixi. Formata aūt fuit hec regula per hunc modum q2 fauorabiliores sunt rei ꝙ actores: vñ si quid actori l3 multo magis reo qui fauorabilior est: vt.§.e.ti.cū sunt. sed ea ratione qua parilitas ē seruāda ī iudicijs: vt in pdicta.l.in sacris.⁊.§.eo.in iudicijs.intelligaf idem iuris ⁊ econuerso vt nō liceat reo: qō nō l3 actori: Non tamē ꝙ reus maiores habet dilationes ꝙ actor: vt.ff.de ferijs.l.vlti.⁊ reus habet deliberatorias: ⁊ nō actor: vt in auc.C.de lit.ꝯtesta.auc.offeraf.canonizata.iii.q. iii. Item si reus.plures h3 ordīarios: actor elegit vnū saluo eo qō ō scholaribus dr in cōstitutiōe Federici.C.ne fi.pro patre. auctentica habita.⁊ sic auctor recuset ordinarium quod nō potest reus f3 leges: de hoc.C.ō in di.appertissimi.⁊.C.de iurisdi.om.iudi.l.nemo.f3 f3 canones bene recusatur ordinarius.xi.q.i.peruenit de fo.ꝯpe.si quis cōtra clericu3.fm formā decre.de appel.cū spāli. adhuc remanet differētia quo ad hec: q2 ī premisso casu: actor vnum eligendo: reliquum sola voluntate recusat qō nō pōt reus īmo necesse habet causam allegare ⁊ coram arbitris pbare vt ī pdicta.decre.cū spāli.⁊ a principio h3 pponi exceptio de suspecto: de hoc plene.iii.q.iii.offeratur de re iudicata.inter monasteriū.ex superueniēti aūt cā recusatur per actorē ⁊ reū de offi.dele.causam que.⁊.c.insinuante cu3 si. Item reus de maiori excōicatione excipit contra actorē: sed nō actor contra reum: de iudi.intelleximus.de excep.cum inter priorē. Itē magis punif cōtumacia actoris ꝙ rei qō probatur.§.de do.⁊ cōtu.cām q̄ ⁊.§.e.ti. actor q ⁊ idē ī similib⁹. Et no.ꝙ si reus vult se onerare superflua pbatiōe mos ei gerendus est.vt.ff.de proba.l.circa ⁊ facit h regula.

b Mutare: hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.nemo potest mutare. Pone casum in electione.viii.q.ii.dilectissimi.§.de elec.publicato.⁊.c.ab eo.li.vi. In eo qui seruitutē cessit q mutare nō pōt.l3 nōdū socii cesserint.ff.de serui.rusti.predio.l.p fundū.ad idē.C.de neg.gest.l.vlti. .ff.quorū lega.l.i.§.pdest. Illa igitur regula.§.e.qō semel.intelligif f3 istā.s.qñ mutatione voluntatis vel placiti alteri impedimentu3 vel detrimentū afferf. vt dixi: ⁊ fallit in casibus ibi no. Item fallit in suo herede abstinente vel repudiante qui re adhuc in eodē statu manente adire pōt vl tempus ad liberandū petere.C.de repu.heredi.l.vlti.ff.de iure delib. si qs seruus ⁊ facit h regula ad ea que no.§.de electio.in causis.

c Generi: hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.in toto iure. Pone casum.xciii.di.c.vlti.ī diacono q est minor pſbytero.nisi ī illo speciali .c.in quo obtinet vices episcopi.item.de offi.leg. studuisti.vbi de cā cognoscit delegatus spālis nō legatus generalis.ff.de pe.sanctio legu3.que nouissime certā penā irrogat his qui legis preceptis non obtemperant: ad eas species ptinere non vr qb⁹ specialiter ipsa legis pena addita.est.ꝯcor. .ff.de leg.iii.l.vxorē.§.codicillis.§.de rescrip.pastoralis.§.i.⁊ de hoc.e. ti.c.i.⁊.xxv.q.ii.in sūma. Hec regula habet locum in rescriptis siue primū sit generale: ⁊ scdm spāle: vt ī predicto.c.pastoralis.siue primū spāle ⁊ scdz generale: vt.e.ti.abbate3.siue eo tpe datū sit generale ⁊ spāle ad h .§.co.li.ō rescrip.c.pe.rescriptū aūt spāle nō tollit priuilegiū generale vt eo.ti.cū ordinē.qō ē ꝯtra: nisi de ipso priuilegio fiat mentio in rescripto: vt ibi: voluerunt quidam huius regule dictū extendere ad priuilegia.vt secundum spāle deroget primo generali: sed hoc est falsum q2 semp valet p mū siue sit generale siue spāle: si ī secūdo nō tollatur expresse.§.ō rescrip. veniens.s.eo.decet cū suis si.rō diuersitatis: est q2 per primu3 puilegiū ex generale cōsequitur quis statim plenū ius: sed per pmū rescriptū generale nō consequitur quis plenā iurisdicionē in speciebus.de rescriptis.pastoralis.⁊.c.ad hec.⁊ iō statim tollitur facilius. Contra.§.de officio.deleg.ex parte.vbi secundum spāle non derogat primo generali: sed ibi si bene īntueamur vtrunq3 fuerat spāle: ⁊ dic vt ibi. Notauit igitur Goff.§.de offi. lega.c.ij.ꝙ h regula fallit in tribus casibus. In priuilegio: vt de rescrip.cū ordinē.⁊ cum gen⁹ ad vnicam rem referf: vt in hac decre.ex parte.⁊ cum speciales littere nō exhibēf re integra.§.de filijs presby.ex tuarū. Nota ex hac regula: ꝙ non tantum valet genus quo ad speciem quantum ipsa species: ad idem.§.de ap.c.ii.eo.li.de procura.qui ad agendum.ff.si quis caut.f3 ⁊ si .§.quesitum.cū si.de hoc.xxiij. di.quāꝙ.de offi.ordi.si sacerdos.itē no.ꝙ l3 per speciem generi derogef: vt hic.⁊.§.e.li.de pben.dudū tamen species sub genere hñ continef.xiii.q.ii.nō estimemus.⁊ predicta decr.dudum ⁊ optime.ff.de leg.iii.h legatum.vbi generale verbum q̄ vxoris cā parata sunt singulas continet species.⁊.ff.que ī frau.credi.l.vlti.§.i.⁊ .ff.e.ti.l.semp in generalibus spālia īsunt. Contra.ff.de dona.l.filiussa.vbi dr ꝙ si filio ꝯcessu3 ē donare nō pōt mortis cā donare: nisi id spāliter fuerit pmissu3 ⁊ sic generali vbo donatio specialis donatio mortis cā nō cōtinef: q̄ species ē vt ī stitn.de dona.in pn.⁊ ē spāle qō ibi non tm̄ valet genus quo ad speciē quatum spēs: vt.§.dixi.⁊ pōt esse rō: q2 de his nō vr actū vel cogitatū.C.que res pig.ob. li.pos.l.i.vel q2 qñq3 genus vt propriu3 attribuitur speciei.ff.de adop.l.i.

d Plus semper: Hec regula sumpta est.ex.l.ff.eo.ti.l.ī eo.ꝙ plus. Pone casu3.xxiii.q.i.siqs dederit vbi quidā īponebāt pniam.x.an.alii.vii. alij .v.⁊ ibi canō.hanc vltimā sequif.itē in arbitris pronūciantibus quilibet diuerso numero.§.eo.li.de arbi.c.i.ff.de arbi.l.diē.§.si plures ⁊ fac isti.de serui.§.act⁹ vbi qui actū habet.s.ius ducendi hoiem vel iumētū vel vehiculū: h3 ⁊ iter: f3 nō econtrario. Et est h regula rō quare in obscuris sequimur minimū q2 plus cōtinet in se minus: sed nō ecōtrario: vt dixi.§.e.in obscuris.⁊ cōcor.ad hāc regulā .J.eo.cui l3. Cōtra.§.co.li.de pbē.cū in illis.§.vlti.vbi dr ꝙ si mandatur prouideri de beneficio qō spectabat ad collationē capituli nō adiecto cōiter vel diuisim nō pōt puideri de beneficio qō spectat ad collationē alterius ō capitulo. So. illud facit forma mandati: ⁊ intentio scribentis q alterū solū grauare intendebat itē cōtra hanc regulā ⁊ illā.J.eo.cui l3.⁊ illā.J.e.ꝙ ob gra3.⁊.J.e.in toto.⁊.§.e. li.de preben.cui de nō sacerdotali vbi si mandaf alicui prouideri de prebēda integra: ēt eo volente sibi nō poterit de dimidia puideri: vel si mādaf prouideri ō pbenda certi valoris de prebenda minoris valoris etiam eo volente puideri nō poterit: vt ibi in fi.p3 solutio: q2 id facit forma mandati que exacta diligētia ē seruanda: vt ibi itē si fallit hec regula in casib⁹ vbi requirif specialis expressio. vbi genus qō plus est nō continet speciē qō minus ē: vt dixi.§.regula pri. Et no.ꝙ regula locū h3 in eo qō est plus quantitate: qō enim plus est vtique tāti est: sed plus qualitate non includit minus qualitate: vt dicam.J.e.cui licet.

e Non possessore. Hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.qui dolo desierit.⁊.l. pare3 eē.⁊.l.ad ea.§.semp. Pone casum.§.vt lite.pen.ecclesia sancte marie.ii.ff.de rei ven.ꝙ si dolo.⁊.l.si aūt.§.sed si his vbi cōuentus rei ven.si dolo desiit possidere habetur pro possessore: idē in conuēto petitiōe hereditatis.ff.ō pe ti.here.sed ⁊ si.§.qō ait.⁊.§.pinde.ingt idē in cōuēto norali.ff.de nora.si bone fidei.ff.si ex nora.cau.aga.l.ii.§.i.idem ī cōuento qō vi aut clā.ff.qō vi aut clā .l.semp.§.antepe.⁊ idē ī similib⁹. Hec aūt regula vā est quo ad hoc vt in tātū teneaf qui dolo desiit possidere inꝙtū possidens: non tm̄ tenef taliter: nā ꝯ possidētē daf directa: hic aūt daf vtilis.ut.ff.de nora.l.electio.§.vlti. Quid sit dol⁹ dixi.§.e.ti.sciente. Et est.si.ad hāc regulā.§.de do.⁊ contu.ꝯtingit.vbi ille qui cā rei seruande nō pōt adipisci possessionē ob dolum vel potētiam rei elapso anno efficiaf uerus possessor.ac si possedisset corporaliter: ad idē.ff.ō dolo.⁊ eleganter .§.si dolo. Et no.hic de fictione: q2 ius fingit eū possidere qui nō possidet in veritate ⁊ imperator: consentaneū nobis est.vbi nulla stipulatio fuit interposita intelligi cā adhibitā.C.de rei vxo.acti.circa pn.ad idem.ff.de adop.si arrogator. .xvi.q.iii.si sacerdos.de transla.īter corporalia.⁊ facit qō dixi.§.e.sine possessione. Dicit tamē lex ꝙ per fictionē iuris veritas nō confundif.nec deletur.C.de iure do.ī rebus. Et no.ꝙ ꝯtra eū qui dolo desiit possidere: ⁊ fecit vt nō haberet possibilitatē dandi iuratur in lite3 ad estimationē rei: ⁊ ibi precedit iuramentū ⁊ seqf iudicis taxatio: ⁊ est speciale: q2 illud iuramētū est de effectu nō de veritate: qō dic ut plene no.ff.de in lit.iurā.videamus.§.iurare.itē no.ꝙ hec regula locum hēt in priuato ⁊ etiā ī prelato quo ad bona propria. Si autē ecclesia desinat possidere.dolo prelati non habet locu3 in ecclesia iste rigor: q2 delictum persone ⁊c.vt.J. eo.delictū cū suis cōcor.⁊ hoc no. Ber.fm Lau.§.vt lit.pen.ecclesia.i. in vlti. glo.itē no.q2 regula dicit dolo: q2 sine dolo tēpore quo mota est lis vel quo res iudicaf desiit possidere.absoluitur.§.de excep.aduersario.ff.de rei ven.fin autē circa prin. Sed si iterū incipiat possidere.⁊ iterum agatur contra eum non ob. excep.rei iud.vt ibi dicif. Si agens dicat reum dolo desijsse possidere: reus autem dicat ꝙ desiit sine dolo: quis habeat probare queri solet: de quo dic vt not.p Ber.in predicta decre.de excep.aduersario.⁊ quod.§.dixi ꝙ qui sine dolo desiit possidere absoluitur. Si autē a principio dolose possedit puta per vsuras furtu3 vel rapinam vel simili modo: etiam si sine dolo possidere desiit puta naturali interemptione vel casu vel furto vel violentia nihilominus tenetur: de usur.cū tu. de rap.super eo.⁊.C.de furtis subtracto.ff.de ui.⁊ ui.ar.l.i.§. rectissime ⁊ facit qō dixi.§.eo.mora.

f Utile non debet. Po.ca.xi.q.ii.si quos de seruis.vbi eps manumisit suū benemeritum cui dedit vltra.xx.sed illud amplius tantum reuocabitur.§.

de preben. dilectus. vbi confirmatur factū legati in vno capitulo ⁊ nō in alio. C. de dona. sancimus. vbi tenet donatio pro parte ⁊ pro parte non tenet. Et no. ꝙ hoc est brocardicū. ⁊ pro hac parte faciunt iura. ꝫ. iducta. ad idē. xxxvii. di. turbat ⁊. c. si qd veri. i. q. i. nōne sodomite. ⁊. c. dñs dclarauit. xi. q. v. quia. xvii. q. iiij. q̄sti. xxij. q. iiij. iter cetera. xxiiij. q. iiij. quid ergo. de consecra. distin. iiij. si nō sanctificatur. ꝫ. de ar. cum tempore. de donat. apostolice. ⁊ ꝙ ibi nota. ꝯ testa. ray. ⁊. c. raynal. i stitu. de inuti. stipula. §. ꝙ sigs vbi si stipulor mihi ⁊ alij tenet stipulatio pro dimidia. ꝓ alia dimidia non. ff. de vsu. vsuras vbi illicite vsure nō viciant sortem. ⁊. c. ti. l. placuit. vbi stipulatus vsuras vltra modum licitum vel vsuras vsurarum licitas tantū petit: lʒ non vltra. ⁊. ff. de iure. do. l. sine generalis. vbi si generalis curator vel specialiter dotis dande causa cōstitutus: amplius ꝙ̄ fuerint mulieris facultates promiserit: nō valet ipso iure ꝓmissio in superfluo: sed vsqʒ ad licitū modum bene. ⁊. C. de transac. si ex falsis. vbi transactio tenet pro parte ⁊ pro parte n̄. C. de vsur. cū allegas. C. si cer. pe. si pro mutua. vbi pene promissio tenet vsqʒ ad legitimā quantitatem vsurarum: ⁊ nō vltra. ⁊. C. de secundis nup. hac edictali. §. si vero si vltra statutum modū relinquit vitrico vel nouerce id quod plus est solūmodo reuocatur. C. de liber. preter. vel exhere. auc. ex cā. vbi dicitur ex causa preteritionis vel exheredationis irritum est testamentū quantū ad institutionem cetera nāqʒ firma permanent. per que ⁊ similia probatur vtile per inutile non vitiari. E contra ꝙ vtile vitietur per inutile: probatur. ix. di. si ad sacras. xxiij. di. quorundam. iij. q. ix. pura. ꝫ. de offi. dele. cum super. ⁊. c. super questionum. §. si vero de re iudi. ad probandum. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. i. §. itē queritur. ff. de ar. l. pedius. vbi compromissum in seruum ⁊ liberū factum nō tenet. ff. de trāsactio. cum hi. §. pretor. vbi requiritur totum vtiliter gestum: ⁊ insti. qui mo. tol. ob. §. preterea. vbi prior stipulatio vtilis vitiatur pretextu sequentis nouationis: licet sit inutilis. Solu. dicit Bar. brix. ⁊ hoc no. iii. q. ix. pura ꝙ vtile per inutile vitiat vbi in iure id inuenitur expressum: alias non. vel dic plenius ꝙ regulariter vtile non vitiatur per inutile: vt hic patet: vides enim ꝙ hec pars probandi. s. negatiuā hic ponitur pro regula: habemus igitur stare regule nisi specialitatis ratio vel casus specialis contra regulam appareat: vt dixi. ꝫ. in rubrica. Est autē cōtra hāc regulam casualiter inuenire vtile vitiari per inutile: vt in cōtrariis. Et est specialitatis ratio: quia vtile ⁊ inutile sunt inseparabilia: vt vides in. c. quorundā. i de ere. cum super. ⁊ in decre. super questionum. ⁊ in decre. ad probandū. in. l. pedius. ⁊ in omnibus cōtrariis. ⁊ probatur optime hec solu. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. i. §. trebatius. ⁊. §. itē queritur. dicitur enim in. §. trebatius. ꝙ si habeo seruitutem ducendi ad aquam certum numerū pecorum si plus ducam superflua poterit dominus remouere. ⁊ in. §. item queritur dicitur ꝙ si habeo seruitutem ducēdi certam aquam per fundum tuum: ⁊ ego aliam aquam illi misceo: ꝙ a toto potero prohiberi. Ratio ergo diuersitatis est qꝛ pecora separabilia sunt aqua mixta inseparabilis: ideo in primo prohibeo solum a superfluo: in secundo a toto. Item ꝓbatur optime. ff. de edil. edic. plerūqʒ. ⁊. l. ediles. §. cum autē. ⁊. §. se. vbi si difficilis est separatio: redibito vno redibetur ⁊ reliquum: ad idē. ff. de le. i. plane i pn. ff. de verb. ob. l. i. §. sed ⁊ mihi. ⁊. l. que extrinsecus. cum si. Colligitur solutio. ff. de vsur. l. pecunie. i. rñ. in vlti. glo. arg. cōtra. ff. de do. iter vi. ⁊ vxo. si sponsus. §. ii. Sed illud speciale donationum fauore. Item contra predicta. ff. cōmunia predi. l. proprium solum. vbi si vendo propriū solum ita vt mihi ⁊ vicino seruiat: mihi soli ⁊ non vicino seruitus acquiritur. ⁊. ff. quod cum fal. tu. l. i. §. sed pō po. vbi si verus tutor auctoritatē prestitit cum falso tutore: tenet ipsius veri tutoris auctoritas: ⁊ ideo subdistinxerunt quidam si vtile ⁊ inutile sunt inseparabilia: ⁊ vitium est in re: tunc vitiatur: vt. ꝫ. dictum est. Si autem vitium est in psona adiecta: tunc nō vitiatur: ⁊ sic intelligātur hec cōtraria. Sed hec solutio reprobari videtur per predictam decre. de off. dele. cū sup. ⁊ ideo posset respōderi ad ꝓdictā. l. qō cū fal. tu. ff. vt ibi no. Ber. vel posset dici ꝙ in illa. l. verus tutor ⁊ falsus auctoritatē non simul sed separatim prestiterūt: ⁊ idō cū actus cōmiscui nō fuerint: vtile nō hʒ ꝑ inutile separari. Ad. l. propriū. ff. cōia predi. bene fateor ꝙ seruitus est res indiuisibilis: sed ibi vendens seruitutē integrā sibi ⁊ integrā vicino acquirere voluit: seruitus aūt vicini bene est separabilis a seruitute vendentis ⁊ idō altera vtilis per alteram inutilē nō vitiatur. Ad leges autem superius allegatas. ff. de arbi. l. pedius. ⁊. ff. de transac. cum hi. §. si pretor dico ꝙ ibi non erāt duo quorum alterū vtile esset alterum inutile: sed vnū solū. s. trāsactio super alimētis i secundo casu inualida: qꝛ nō quesierat pretor de omnibus que mandat ꝑtor in primo casu vnū fuerat cōpromissum ⁊ nō duo. Sed ad h' vltimū ē melior ꝑma solutio videtur tñ fallere ꝑdicta solutio in casu. ff. de fideiuſ. grece. §. in oībus vbi dr ꝙ si fideiussor obligatus est i duriorē cām ꝙ̄ principalis: oīmō nō obligat ſʒ ſʒ opinionē illā q̄ exponit oīmō nō obligat in eo. s. ꝙ excedit nō contradicit.

a Ex eo nō dʒ. Pone casum in eo qui dicit decre. epistolas non esse autenticas qꝛ nullam dʒ pro se allegare. xix. di. si romanorum. ad idem. viii. di. quo iure. Item pone in eo qui impugnat cōpositionē qui ex ea beneficium non cōseqt. ꝫ. de censi. cū olim. Item i eo qui ipugnat testamētū dicens illud inofficiosum qui si id iprobe dixit ⁊ succubuit quicqd ex testamēto capiebat perdit. ff. de inoffi. te. papi. §. meminisse. ad idē xiij. q. ij. ꝙ̄ preposterum. ꝫ. de testi. presentium. C. de his quibus vt indig. l. alia est. ⁊ dicit lex absurdum est quem redire ad id quod semel renunciandum putauit. C. de rebus credi. si quis iusiurandum. ⁊ facit ad hāc regulam. ꝫ. e. qō semel. ⁊ quod ibi dixi: ⁊ quod h dicit nisus extitit: dic cū effectu saltem quantum in eo fuit: qꝛ perseuerauit: si autē simpliciter protestaret secus esset: vt intelligit Ber. predi. decre. de testi. presentium. Item si inciperet agere vel excipere ⁊ desisteret ante sentētiā: vt ꝓbāt predicte. l. pap. §. meminisse. l. alia est ⁊ hoc no. Ber. in predi. decre. de censi. cum olim. ⁊ qō dicit hec regula verū itelligo nisi forte ex necessitate officii habuerit impugnare: nā tūc ꝓprio noīe fructū cōsequi posset; hoc ꝓbat. iii. q. vii. §. tria vō. si ꝯ patrem pupilli. ff. de postu. l. vi. ff. de iudi. iulianus ait ⁊ meli'. ff. de admi. tu. vel cu. cū quedam. vbi filius ꝓteritus a matre tutor vel curator instituti heredis hereditatem adeundo nomine pupilli sibi non preiudicat: ad hoc. ꝫ. e. lib. de elec. c. pe. §. porro. itē lʒ quis impugnet snīam in vno. c. ex alio capitulo consequitur fructum: de testa. ray. ⁊. c. raynal. ⁊ facit quod dixi. ꝫ. regula ꝓxi. Et concor. ad hanc regulam. i. q. vij. c. i. xcvi. di. si impator de postu. c. vlti. ⁊ simile est quod dicit. frustra legis implorat auxiliū ⁊c. de vsur. quia frustra. Itē no. ꝙ sicut nō dēt qs consequi fructum ex eo qō impugnat. vt hic: ita econuerso nō ꝺ bet qs impugnare id ex quo fructū cōsequit. xx. di. c. i. iiij. q. iij. si quis testib'. iij. q. viii. cuius in agendo. de censi. cū olim. in fi. ad hoc de trāsac. ex litteris. ⁊ apte. ff. de iure do. l. cū in fundo. ꝟ. ⁊ siquidem. ff. solu. ma. ſʒ si ideo: ⁊ hoc sane intelligas ſm ea q̄ dicta sunt. ꝫ. i alio casu.

b Cum quid prohibetur. Pone casum in prohibito a carnib': qui prohibitus intelligitur ab omnibus que trahūt sementinā originem. iiij. di. deniqʒ. ⁊ ꝓhibita cōcupiscentia per legē probibita itelligunt oīa mala que sequunt ex illa: de consti. nā cōcupiscentiam. Item ꝓhibita alienatiōe ꝓhibita intelliguntur venditio: donatio: manumisso ⁊c. C. de rebus ali. non alie. l. vlti. ad idem. de re. ec. non alie. nulli Item probibito officio: ⁊ beneficium. lxxx. di. eos. Item ⁊ furto ꝓhibito prohibetur oīs rei aliene illicita vsurpatio: ⁊ prohibita mechia omnis illicitus concubitus prohibetur. xxiij. q. v. penale. xxxij. q. iiii. meretrices: ⁊ cui prohibetur ecclesie communio: ⁊ eius stipendia ꝓhibita intelligunt: de ap. pastoralis. in. fi. ad idē. ff. de seruis expor. l. cui. Et concordat ad hanc regulam. j. eo accessorium.

c Pluralis locutio. No. ca. de con. di. i. hoc quoqʒ ibi. dominus vobiscum duos numero cōprehendit. Item. ꝫ. eo. lib. de preben. is cui. §. i. vbi beneficiorum noīe duo tñ beneficia cōtinēt: itē p. l. ff. ꝺ manu. test. l. libertas. §. post annos: nā si leget libertas seruo post annos: de duobus itelligit. item si ꝓmittit vel legatur post dies: ꝺ duobus intelligitur. ff. de ꝟ. sig. l. inter illā. §. ita datam. itē p. l. ff. de testi. vbi numerus: vbi sunt h verba. ⁊. iiij. q. iij. vbi numerus. Cōtra. ff. de op. lega. l. i. vbi dicitur ꝙ si alicui legata est seruorum optio tres eliget. So. speciale est i fauorē vltime voluntatis: vt ibi potius sequamur quoddam mediū ꝙ̄ minimum qꝛ ad minus de duob' intellexit: ex quo dixit in plurali: ⁊ forte de pluribus sequamur ergo quoddam medium: ⁊ sic optet tres: vel dic: vt ibi not. ꝙ ibi legatus fuerat equus vel seruus quem serui testatoris elegerint: quos seruos legatarius optare debeat: tunc optabit tres seruos qui eligent sibi equum vel seruum legatum: ⁊ ideo tres: qꝛ duo de facili discordarēt. viij. q. i. nec nouam. ꝫ. de ar. c. i. ff. de ar. itē si vnus. §. principaliter: ⁊ quod hic dicit ꝙ pluralis locutio est contenta duorum numero verum est regulariter: ⁊ ibi eo. vel alio iure non adiicitur numerus: vt in pre. l. vbi numerus canonizata. iiij. q. iii. in causis igitur ⁊ instrumentis regulariter duo testes sufficiunt. interdum tamen vnus sufficit: vbi. s. nulli fit preiudicium de consecra di. iiij. placuit. Et multi sunt casus in quibus requiruntur tres ad minus. Primus in depositione pecunie: in auc. de fi. instrumentorum. §. si quis igitur. col. viij. Item quādo imperitus litterarum contrahit scriptis. C. si cer. pe. l. vlti. in instrumento de quo fit comparatio. C. de fi. instru. l. pe. Quando pater legitimat filium naturalem instrumento publico. in auc. vt licet ma. ⁊ auie. §. ad hec coll. viii. Qñ mulier fatetur se pro intercessione aliquid recepisse. C. ad vel. antique Quando quis vult infirmare testamentum quod facit post transcursum decennij. C. de testa. sancimus. in inuentario. C. ad. l. fal. auc. sed cū testator. In priuata scriptura: vt fidem faciat. C. qui po. in pig. ha. l. scripturas. itē qnqʒ requiruntur dum 3ctus excedit libram auri in ciuitate. C. si cer. pe. auc. ſʒ nouo: ⁊ in codicillis: ⁊ donatione causa mortis similiter. v. C. de dona. cā mor. l. vlti. Item in testamētis cōmuniter. vii. i testamēto tamē ceci. viii. C. qui testa. fa. pos. hac consultissima. aliqñ. v. vt in testamēto rustici: vt in municipijs: ⁊ villis vbi est hominum raritas. C. de test. l. si. aliquando sufficiunt duo vel tres: vt in testamēto facto inter filios ⁊ nepotes. C. de testa. hac consultissima. itē interdū reqrunt. xv. testes. C. de prox. sa. scri. l. vna. Interdū plures. ii. q. iiij. presul. ⁊. c. se. Et no. id quod hic dicit ꝺ plurali locutiōe: nō hʒ locū i ꝓnominib': vt nos vos vester ⁊c. nā vn' plat' scribit: ⁊ ei scribit i plurali. ⁊ papa sp ꝺ se scribit sic. ꝫ. de cri. fal. ꝙ̄ graui.

d Imputari non debet. No. casum in eo qui debet appellationem ꝓsequi infra annum cui non imputat si per eū nō stetit. ij. q. vi. anteriorum in eo qui debet promoueri ad sacerdotium infra annum cui non currit annus ipse si iusto ipedimento detentus promoueri non potuit. ꝫ. c. li. de elec. cōmissa. §. i. In eo qui rem emit sub pacto legis cōmissorie. s. ꝙ si i tra terminum ꝓcium solutum non esset res foret inempta: ⁊ emptor in termino soluere volens si non habuit cui solueret: sibi non imputatur. ff.

Ex eo[a] non debet quis fructus cōsequi quod nisus extitit impugnare. Idem.

Cum[b] quid prohibetur: prohibentur omnia que sequuntur ex illo. Idem.

Pluralis[c] locutio duorum numero est contenta. Idem.

Imputari[d] non dʒ ei per quem nō stat: si non faciat quod per eum fuerat faciendum. Idem.

de lege cõmisso.l.cõmissoria.in fi.ad idẽ.xliij.di.ephesis.ꝫ.de eo q mit.in pos.c.ij.vbi de hoc.⁊ facit.C.de cõdi.inser.l.vlt.Et no.ꝙ dicit p quem nõ stat:quia nõ sufficit velle nisi ad opus procedat quantum in eo est.ꝫ. de eo qui mit.in pos.c.i. impossibilitas ergo facti sicut a principio annulat obligationem.ꝫ.eo.nemo potest.ita ⁊ ex postfacto elidit.vt hic.Si tamen tenetur quis aliquid facere infra certum tempus nec per eum stetit: ꝫ nõ ĩputetur tamen post tẽpus tenetur:de do.⁊ contu.cũ dilecti.ff.de arbi.l.celsus Consulo tamen ꝙ si põt infra tempus de impotẽtia prestetur.ij.q.vj.post ap.de hoc.de ap.c. vlti.⁊.C.de iure emphi.l. ij. in fi.cum suis cõcor. Ad

ACcessorium[a] naturam sequi congruit principalis.

Idem.

QUi tacet[b] cõsentire videtur.

IDem.

IS qui[c] tacet non fatetur:sꝫ nec nõ vtiqꝫ negare videtur.

IDem.

INspicimus in obscuris qđ est verisimilius vel qđ plerunqꝫ fieri consueuit.

IDem.

IS qui[c] in ius succedit alterius eo iure quo ille vti debebit.

IDem.

id quod dixi post terminum tenetur. ꝫ.ꝫ.de spon.sicut.ff. de lega.iij. l.ea tamen adiectio.Solu.vt no.in pre.decreta.sicut.⁊ vt dixi.ꝫ.e.nemo potest.Et concor.ad hanc regulam:de elec.c.vlt.vbi tempus datum ad eligendum non currit ei qui non potest eligere:nisi ex quo in mora fuerit petẽdi licentiam:ad idem:de cõces.preben.qa diuersitatem. Quid dices de eo qui sua culpa incidit in casum.ppter quem postea facere non potuit quod p eum fuerat faciendũ. Videtur primo ꝙ sibi sit imputandũ:qꝛ regulariter quis de casu tenetur qui sequitur culpam.l.di.sepe.⁊.c.studeat.de eta.⁊ q̃li.c.i.⁊ quod ibi no.⁊ fa.lxxvj.dis.nõ satis.⁊ qui ma.accu.pos.ca.i.⁊ qđ ibi no.⁊ si.ff.quod me.cau.l.si mulier.vbi metus illum non excusat qꝛ sua culpa incidit in metum.In contrarium videtur per predicta iura:de elec.c.vlti.de conces.preben.quia diuersitatem.ar.de pig.significante ibi in captione ⁊c.de spon.veniẽs.ij.Sed casus est specialis.Et dicit lex ꝙ qui iniurie vel libidinis causa inimici vel meretricis fregerit ostia:si fures nõ ab eo inducti postea res sportent non tenetur furti.ff.de fur.l.verum.⁊.l. qui iniurie.in princi.preterea deportatus:si non potuit procuratorem dimittere bene restituitur:⁊ tamen culpa sua absens erat.ff.de mino.l.papi.Item debitor ppter inopiam excusatur cedendo bonis etiam si sua culpa in illam inciderit:de sol.odoardus.ff.de dolo.nam is.Satis videtur dici posse ꝙ imputandum sit illi propter iura primo inducta hinc etiam dixit lex non debere succurri ei qui in necessitate se posuit.ff.qui satisda.cog.l.fideiussor. vbi dicitur ꝙ si reus non potest satisdationem dare vbi conuenitur:⁊ in alio loco eiusdem prouincie dare velit:si satisdatio necessaria erat audiendus est: si voluntaria non:quia ipse sibi necessitatem imposuit. ad idem. ff. si quis cau.l.ij.§.si quis tamen:vbi dicitur.ꝙ qui in iudicio comparere debebat: si quid est quod ei imputetur:tempestatem vel vim fluminis pretendere nõ poterit ar.ad hoc de elec.cum in veteri.Ad iura in contrarium inducta respondeo:⁊ dico ꝙ decre.vlt.de elec.⁊ decre.de conces.preben.qꝛ diuersitatem:loquuntur de quadam pena canonis prodita solũ ꝯ negligentes:vnde ibi culpa sine negligentia non punitur:hoc satis probat ipsa decre.qa vl dic ꝙ si ex culpa imponitur aliqua pena:vt suspensio:vt ĩ pre.decre.qa.vl deportatio:vt i.l.papi.tunc culpa illa vlteri⁹ pũiri nõ dꝫ:ad hoc.xiij.q.ij. c.vlt.de iudi.at si clerici.alias enim sequeret ꝙ suspensio idẽ esset quod priuatio ⁊ deportatio idem qđ bonorũ ademptio:qđ eẽ nõ debet.Ad decre.significante.dico ꝙ forte sine culpa sua erat in captione:⁊ ibi etiaꝫ est alia rõ.s.ꝙ primo pecuniam miserat per eum quem fidelẽ nunciũ credebat. Ad pre.l.verum.⁊.l.q iniurie.dico ꝙ verũ ẽ ꝙ nõ tenetur furti tamen cõuent⁹ de iniuria tenetur emendare dãna per illos fures illata:qꝛ q occasionẽ dãni ⁊c.de iniuri.⁊ dã.da.c.vl.Ad h qđ vꝛ de inope dico ꝙ ĩpossibilitas casus h inducit.

a **A**Ccessoriũ.Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.cum pncipalis.⁊.l. nihil dolo.§.cũ pncipalis.Pone ca.ĩ pncipali destructo:quia dicit destructum ⁊ accessorium.xvj.q.vij.⁊ hoc diximus.itẽ si causa principalis.s.infimõij ꝯmittit:sic ⁊ accessorij.s.dotis.ꝺ do.post.diuor.resti.ꝺ prudentia.Item si non tenet contractus:nec ipsius accessorium.C.de leg.non dubium.cõcor.de fo.compe.si diligenti.de offi.deleg.prudentiaꝫ.§.sexta. in fi.de fi.istru.ĩter dilectos.ad fi.ꝫ.eo.lib.de rescrip.c.i.⁊.c.penul.⁊ optime per decre.ꝫ.eo.de offi.deleg.si super gratia.vbi potestas executorum datorum ad gratiam non perit re integra morte concedentis:sicut nec gratia:quia potestas illa accessoria est ad gratiam:⁊ de prescrip.cum ex officij vbi sicut non prescribitur visitatio:nec procuratio ratione visitationis debita.Contra.ꝫ.de iureiurã.debitores.⁊.c.cuꝫ cõtingat.vbi de hoc.ꝫ.codẽ lib.e.ti.lꝫ.vbi tenet accessorium:⁊ non principale.So.illud ppter anime periculum qđ eueniret si non seruaretur iuramentum:⁊ dic vt ĩ predi. decre.cum contingat.Item contra.C.de epi.audi.⁊c.liberi furiosi.vbi tenet legatum.⁊ nõ testamẽtũ vel heredis institutio.Sol.illud spãle in odium filiorũ qui contempserunt patrẽ:vt no.Ber.ĩ pre.decre.inter dilectos.Iteꝫ cõtra.C.de luiti.pig.l.itelligere vbi sublata personali remanet hypotheca ria:sed dic vt ibi:quia nõ fuerat sublata personalis pacto: sed tempore: et personalis tollitur spacio.xxx.hypothecaria spacio.xl. ann. ⁊ ideo sublata personali tempore adhuc remanet hypothecaria.per.x.an.C.de prescrip. xxx.ann.l.cum notissimi.secus si pacto vel alio modo:vt.ꝫ.dixi.Item cõtra.C.de predi.mi.l.si is.vbi qui desiderat esse curator vendidit rem minoris:⁊ sic nõ tenuerat venditio:valet tamen obligatio de euictione.So. lꝫ non tenuerit venditio:quo ad pupillum vel minorem:tenuit tamẽ quo ad illum curatorem olim:⁊ ideo cũ quo ad ipsum tenuerit principale non mirum si tenet accessorium.Item contra.C.si aduer.ven.l.i.⁊ auc.sacramenta.dicvt.ꝫ. Item.ff.qui.mo.vsufru.l.qui tamen in pn.⁊.l.prece.ff.de fideius.l. generaliter: sed illa sunt spãlia.Itẽ no.accur.C.de pac.l.pacta.que contra ꝙ in pactis que fiunt preter legem tenet accessorium:⁊ nõ principale:in his que fiunt sꝫ legẽ vtrũqꝫ in his que contra neutruꝫ.Concordat ad hãc regulam.ff.de pecu.leg.l.ij.⁊.ff. de penu. leg.l. ij.vbi dicitur ꝙ perempto pncipali perimitur accessorium.

b **Q**Ui tacet:Pone casum. liiij.distin.si seruus.ij.et .ꝫ.de presump.nonne.ff. solu. ma.l.secũda.§.noluntate vbi vꝛ ꝙ pater agens de dote filie de ipsius voluntate videtur agere si filia non contradicat. Et no. ꝙ qui tacet interdum consentit:vt hic:⁊ in supradictis iuribus votuꝫ emittit.xxvij. di.c.j.⁊ simulatur.lxv.dist.si forte:ipsunitatem pmittit.xliij.dis. sit rector. offert xx.q.ij.c.j.occidit.xliij.di.ephesis.est cõtumax.lxv.di.c.vlt. ĩterdum nec cõsentit nec cõtradicit.ĩ.c.pri.⁊ dic:vt ibi statim dicam.

c **I**S qui tacet.Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l. qui tacet. Et nota.ꝙ tacere ẽ quoddam medium inter expressam voluntatem:⁊ expressam conditionẽ.Pone casum in eo contra quem fertur sententia:qui tacens non habetur pro consentiente:nec pro contradicente infra deceꝫ dies:infra quos semper appellat.ij. q.vj.anteriorũ.Item pone in prelato qui tacet ex causa:puta propter scandalũ.ꝫ. de rescrip.nihil prodest.de cog.spi.super eo.de iureiuran.mulieri.Item pone sm accur.in tributoria:nam si seruus contrahit domino contradicente tenetur de peculio tantum:⁊ deducitur quod debetur domino.ff.de pecu.si quis sum.§.etiaꝫ si ex eo expresse volente tenetur quod iussu insolidum.ff.ꝙ iussu.l.j.vbi autem scit ⁊ tacet:tenetur tributoria.⁊ sic non insolidum:nec deducit sibi debituꝫ.ff.de tribu. l.i.scientiam.ff.de exer.l.j.sed his.Prima regula fallit.xxvij.dist.c.j.liiij.disti. si seruus.xx.q.ij.c.j.ꝫ.de presump.nonne.ꝫ.de iur.calun.ca.vlt.in fi.ꝫ.eo.lib.de cõfes.si post prestitum.ff.so.ma.l.ij.§.voluntate.ff.de liber.agno.l.i.§.penaꝫ.ff. loca.item queritur.§.qui pro impleto.⁊ vbicunqꝫ tacitum pactum inducitur a lege.ff.de pac.qui in futurum.Secunda fallit in eo qui tacet verbo: sed contradicit facto vel signo.lxxiiij.distin.c.j.Item in episcopo qui tacet commonitus a vicinis episcopis qui habetur pro contumace.lxv.dist.si forte.Item in his in quibus requiritur expressus consensus:vt in adulto qui cathetizatur:de con.dist.iiij.cum p paruulis.⁊ in seruitute imponenda.ff.de ser.vr.pre.l.inuentum.⁊ in procuratore constituendo.ff.de procura.l.filius.§.inuitum.⁊ in furto.ff.de fur. qui vas. §. vetare ⁊ soluendo matrimonio.ff.de ritu nup.in eo iure.§. deinde:⁊ expresse debet testator nomen heredis dicere.C.de testa.iubemus.Item in casibus no.ij.q. vij.pleriqꝫ.Quid ergo in his dices:nũquid tacens habebitur pro cõsentiente. an pro contradicente.Sol.dicunt quidam ꝙ regulariter tacens habebitur pro cõsentiente.facit ad hoc.ꝫ.regula pri.fallit in casibus supradictis.vel dic secũdo ꝙ aut est tale factum quod fieri nõ potest me prohibente.Pone ca.liiij.di.si seru⁹ ⁊ tũc taciturnitas habebitur pro consensu.fallit in casibus supradictis:aut est tale qđ sic n potest me contradicente.Po.ca.ff.de contrahen.emp.rem alienam.⁊ tunc taciturnitas nõ obest:nam dicit regula iuris:culpa caret qui scit sed phibere non põt ff.eo.l.culpa.sm Jo.qui hoc no.xxvij. di.c.i.⁊ Ber.de presump.nõne.vel dic tertio ꝙ in facto concupiscibili honorabili ⁊ meritorio taciturnitas habetur pro cõsensu:vt in primis iuribus.In facto autem quod nõ est concupiscibile honorabile: ⁊ meritoriũ:sꝫ onerosum:necessarius est expressus consensus:sicut ẽ ꝙ qs assumit p curatoris officiũ ꝙ res sua seruat:vt in secundis iuribus sm Inn.q hoc no. ꝺ ele. in genesi:quod verum puto hoc addito ꝙ vbi ius in penam statuit quẽ tacẽteꝫ haberi pro cõsentiente:vel confesso sic habeꝛ:lꝫ factum sit onerosum exẽplifica p ꝺer. de iura.calũ.c.vlt.in fi.⁊.ꝫ.e.li. de confes.si post pstitũ cũ similibus. Cõcordat autem ad hanc regulam lex.ff.cõi.di.l.sabinus.vbi soci⁹ patiẽs habeꝛ p ꝯsentiẽte q̃tum ad hoc:qꝛ nõ agit ad demolitionẽ:⁊ sic quo ad hoc habeꝛ pro ꝯsentiẽte agit tñ ad interesse:⁊ sic quo ad hoc habetur pro ꝯtradicente:⁊ ꝺitate ꝯsiderata tacens non loqꝛ ⁊ sic nec ꝯdicere nec ꝯsentire vꝛ:hui⁹ autem varietatem videre potes p solutiones supiores simul iunctas.

d **I**Nspicimus.Hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.i obscuris.inspi.Po.ca. in viro qui cõtraxit cũ vidua:⁊ longo tempore habitauit cum ea:illa dicit se ĩcognitam:in hoc obscuro presumiꝛ cognita.qđ est verisimili⁹.xxxij.q.j.si qs acceperit.Item cancellata vel obscura littera nominis psumiꝛ:ibi illã litterã fuisse ꝺ qua ẽ verisimili⁹:ꝺ fide istrumẽ.ĩter dilectos.Item in dubio verisimile ẽ filiũ institutum exhꝛ datum.C.de iof.testa.auẽ.nõ liceat parenti.h aũt repete qđ dixi.ꝫ.e.ti.in obscuris.

e **I**S qui in ius.Hec regula sumpta est ea.l.ff.e.ti.qui in ius.Po.ca. in pacto:qꝛ eodem vtetur successor quo predecessor.xviij.q.ij.eleutherius.Item ꝯuenitur successor per rescriptũ ĩpetratũ ꝯ predecessorẽ.ꝫ.de fo.cõpe.dilecti.de hoc de rescrip.significauit.item pone ĩ herede qui non vsucapit:qđ nõ vsucapiebat defunctus.ff.de diuer.⁊ tẽpo.prescrip.l.cum heres.quod dic.vt dixi.ꝫ. cum quis in ius.heres enim successor est iuris.Hec regula fallit.ff.de prob.l.procula.vbi illa procula fideicõmissum:quod cõpensare potuisset cum testatore:cum heredib⁹ ñ cõpensat.Item fallit vbicunqꝫ morte defuncti cõfirmatur donatio.ibi enim nõ penitet heres.C.fami.her.l.filie.itẽ in casu.ff.ad.l.fal.reperitur.Iteꝫ fallit in cõuẽtionibus:vbi ex psona successoris mutaꝛ forus:hinc est ꝙ clericus etiã in ciuilibus: et psonalib⁹ cõuenitur coram suo iudice.xj.q.i.nullus episcopus de fo.compe.cũ sit.⁊.c.si diligenti.item fallit in casu.ꝫ.e.lib.de iurepa.c.vno.vbi ecclesia q suc-

cedit laico patrono hz.vj.menses:cũ tamẽ ipse laicus solũ.iiij.habeat.item lega-
tarius legatum acceptare nõ potest pro parte ꝛ pro parte respuere:si tamen dece-
dat pluribus relictis heredibus: vnus pro sua parte poterit acceptare: ꝛ alter pro
sua respuere.ff.de leg.j.l.legatarius.Et est ratio huius regule quare eo iure vti
dz qꝛ plus iuris habere nõ potest:qꝛ nemo plus iuris ꝛc.ꝛ.j.eo.nemo põt cum si.
minus nõ:quia heres cẽset ca-
dem persona cuz defuncto: suc-
cessor cuz pdecessore:pz ergo idẽ
ius vtriusqz. Et no.ꝙ dicit eo
iure qꝛ non eo priuilegio ex sui p-
sona:si psonale fuerat pdecesso-
ris priuilegiũ:vt.s.eo.priuile
gium.cũ suis cõcor. Item dico
de pacto personali.s.de trãsac.
decetero.ꝛ.s.de preben.nisi cuz
similibus.ꝛ facit hec regula ad
ea que no.de preben.tuis.

Presumitur[a] ignorantia vbi scientia non probatur.

Idem.

Locupletari[b] non debet aliqs cum alterius iniuria vel iactura.

Idem.

a Presumitur:ignorãtia. Pone casum.lxxij.dist.pposuisti:in fi.sm ꝙ ibi ia
cet lra.de sen.ex.si vero.ij.ff.de pba.l.verius.Contra.xvj.di.qõ dicitis.
i.q.j.si qui a simoniacis.ix.q.j.ordinationes.xxxiiij.q.ij.in lectũ.s.de elec.ĩno-
tuit cũ simi.in qbus iuribus dicit ꝙ non presumit ignorantia:sed potius scientia.
So.dic vt no.de postu.c.j.in.iij.glo.de cõsti.c.ij.ꝛ in predic.c.lxxij.di.propo-
suisti.ꝙ circa ea que publice fiunt presumit scientia:nisi pbetur ignorantia : circa
ea que fiunt occulte presumit ignorantia:nisi pbetur scientia:vt h.Et scias ꝙ hec
regula vera est in his que quis scire vel indagare non tenetur.In his autẽ que qs
scire vel indagare tenet:habet locũ sicut in eligẽdo prelato.lxi.di.c.ij.viij.q.ij.di
lectissimi.de elec.cuz in cunctis.ꝛ ideo ibi psumitur scientia nisi pbetur ignorantia
vt.eo.ti.inotuit.Ad hoc est qõ dicit lex ꝙ magistratus tenetur de idoneitate tuto
ris vel curatoris quẽ nominauit inquirere:ꝛ ideo imputat ei si idoneus nõ est.C.
de magis.cõue.l.pe.ꝛ p totũ:ꝛ illud quod hec regula dicit presumitur : est autem
huius virtutis hec presumptio:vt trãsferat onus probandi in aduersarium vt.s.
dixi.ꝛ idem est in alijs casibus qui no.vj.q.vlt.actor.s.vt eccle.bene.vt nostruz.
Item no.ꝙ ignorantia tribus modis probatur vno modo per sacramentum.ꝛ sic
probo in veritate me ignorasse:de sen.ex.si vero.ij.de excep.pastoralis.s.eo.li.de
elec.vt circa.ꝛ tunc demum admittit pbatio hec:cũ est probabilis:vt no.in predi.
c.proposuisti.Secundo quãdo pbatur id ex quo necessario sequitur me ignorasse:
puta me tunc anniculum vel furiosum.iij.q.ix.indicas.de suc.ab intesta.cum di-
lectus.Tertio quando probat id ex quo si necessario:sed verisilr sequit me ignoras
se:puta me tunc absentem fuisse:ꝛ hoc dicere voluit Jo.j.q.j.si qui a simoniacis
ꝛ lz in facto proprio pbabilis interdũ sit ignorantia.vt.xxxiiij.q.ij.in lectum:ꝛ p-
babilior tamẽ ĩ alieno.ff.pro suo.l.vlt.quod dic:vt no.j.q.iij.§.notãdũ.ꝛ qꝛ igno
rantia iuris precipue naturalis nõ excusat quod dic:vt no.in predicto.§.notãdum
de tali ignorantia nõ loquitur hec regula.cũ ibi par sit pẽa scienti ꝛ ignorãti.xvj.
q.j.si cupis.C.de in ius vo.l.ij.

b Locupletari:hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.iure nature.No.ca.xvij.
.q.vl.c.vlt.s.de dona.apsice.vbi non ditatur monasterium cũ iactura ca
thedralis ecclesie.ff.de cõdi.inde.l.naturaliter.in fi.ꝛ.l.se.vbi si pupillus accepit
mutuũ ꝛ locupletior inde factus soluit nõ repetit:ꝛ emens a pupillo sine tutoris au
ctoritate:si ex sua pecunia locupletior factus est pupillus euz post pubertatem agẽ
tem exceptione repellit.C.de vsuca.pro emptore.l.vlt.ꝛ cõcor.xix.distin.ecce.xij.
q.ij.bone rei.xj.q.iiij.si qs vero.xiiij.q.v.deniqz.xxij.q.ij.primum.in pn.C.de
epi.ꝛ cle.l.si quis pres byter.ꝛ.s.de pe.suã:vbi sunt hec verba:ꝛ ideo puilegium ĩ
terpretamur ne alteri enorme preiudicium afferat.de verb.sig.quid p nouale.ix.
q.iij.nũc vero.xxv.q.ij.de ecclesiasticis.de cõsue.cũ olim.in fi.cum si.hec regu-
la fallit ĩ prescriptionibus ꝛ vsucapionibus:vt per te vides:ꝛ in excep.non nume-
rate pecunie:que si infra debitum tẽpus non opponitur.locupletatur petens cum
aliena iactura.C.de nõ nume.pecu.l.in contractibus.Item in expensis factis ĩ re
aliena.ff.de do.exceptio.l.paulus.sed vbi est auctoritas iuris non potest dici iniu
ria.xxiij.q.iiij.q pecat.Quod ergo h dicit iniuria vel iactura expõe vel pro ꝛ sic.
lxxxvij.di.c.i.de fo.cõpe.dilecti.C.de ver.sig.l.pe.ꝛ.ideo etiam predi.l.iure na-
ture.ff.e.ti.vnde hec sumpta fuit dixit detrimento:ꝛ iniuria ꝛ cautius.Cõcordat
ad hanc regulam.ff.de ser.rusti.predio.l.imperatores.in fi.vbi aqua de publico
flumine ita demum duci permittit:si sine alterius iniuria id fiat:ad idem.ff.de ser.
vr.predi.l.fistulam.C.de serui.l.vlt.in fi.cum si.ex quibus probatur ꝙ etiam in
meo facere non debeo quod noceat in alieno.Contrariũ tamen probatur.ff.de dã.
infec.l.fluminũ.§.vlt.ꝛ.l.proculus.ff.de aqua plu.ar.l.i.§.deniqz.dici solet cuz
facio aliquid in meo ex quo alij noceo:aut ĩmitto in alienũ:vl opus facio ꝛ tũc nõ
lz:vt.ff.si serui.vendi.l.sicuti.§.aristo.ꝛ.l.testatrix:aut non ĩmitto nec opus facio
ĩ alienum:ꝛ tunc aut id dolo facio:vt noceã alteri:ꝛ tunc pphibeor:aut non facio do
lo:sed eo solo pposito vt mihi psim:lz per id alij noceã ꝛ tũc nõ phibeor.ff.de aq
plu.ar.l.j.§.deniqz cũ suis cõcor.ꝛ fa.ad hoc qõ no.xj.q.iiij.si qs vero.de aucto
ritate ꝛ vsupal.c.uj.ꝛ quod dicit hec regula ĩtelligas enormi:nã puilegium bene
affert iacturam:licet enormẽ ĩferre non debeat.de h.xxv.q.ij.rescripta.de ver.si.
olim ad h.C.de preci.ĩpera.offe.l.quotiens.

c In penis.Hec regula sumpta est ex.l.factum cuiqz.§.ĩ penalib⁹.No.ca.
in iudice qui ita pnunciauit temere accusasti calũniatorem non pronunciat
ij.q.iij.§.notandum.Priuatus a collegio doctorũ nõ perpetuo.sed temporalit
priuatus intelligitur:de cõsti.ex litteris.Tutor remotus non expresso : an propter
dolũ:an pter culpã:remotus intelligitur propter culpaz.ff.de suspec.tu.l.he.n.
.§.j.cõcor.de pe.di.i.§.pene.s.eo.lib.de elec.statutuz.ff.de pe.si preses.ꝛ ex hac
regula:ꝛ eo quod dixi.est ar.ꝙ in dubio presumitur cassatio electionis facta nõ vi
tio persone:sed electionis modo ꝛ sic addi potest ad decre.de electio.super eo.vt ibi
no.per Compo.nã etiam iudice pronũciante ꝙ vim fecisti.de priuata in-
telligitur in predictis.l.si preses.ꝛ.l.pe.Et no.ꝙ hic benigna iterpretatio
fit in multis. Primo ꝙ ex multiplici pena expressa eligimus minorem.
l.distin.eos.xxiij.q.j.si quis dederit.Item quia si verbum põt importa-
ret penam perpetuã ꝛ temporalem:eligimus temporalem.xxxiij.q.iiij.nõ
oportet.ij.saluo eo quod
habes.l.di.c.j.ꝛ.s.de cõ
sti.ex lris.p Ber.ꝛ mo-
dernos.ꝛ per Accur.ff.
de post.puto.§.j.itez qa
de penis non arguimus
ad similia.quia pene nõ
excedunt proprium ca-
sum.de pe.di.j.§.pene.
Item vbi est tale verbuz
puniãtur priuentur:itel-
ligimus per sententiã nõ ipso iure.de elec.c.quia ppter:nisi ibi essent vba q
aliud saperent:puta ipso iure vel eo ipso.s.e.lib.de elec.q̃ sit in fi.licet ibi
gar.cõtra.sed primũ credo sm guil.Item qꝛ in dubio mitiorẽ casuz eligi-
mus.ff.de suspe.tuto.l.he enim.ꝛ.s.dixi.An iudex possit penas modera
ri:no.ij.q.iij.§.notandũ.in glo.que incipit in tertia.

In penis[c] benignior[d] ẽ interpretatio[e] facienda[f].

Idem.

Actus[g] legitimi conditionem non recipiũt neqz diem.

Idem.

Semel[h] deo dicatuz non est ad

d Benignior:dicit canon.Illa digniora sunt imitatione que sunt excellẽ
tiora pietate.ix.di.c.vlt.

e Interpretatio:de multiplici interpretatione:vide qõ no.xj.q.j.§.ex his
omnibus.ꝛ de postu.c.j.

f Facienda:ratio quia odia restringi ꝛ fauores cõuenit ampliari.s.eodez
odia.cum suis concor.

g Actus legitimi.Hec regula sumpta ẽ ex.l.ff.eo.ti.l.act⁹ legitimi:
vt emãcipatio:acceptilatio:hereditatis aditio:Serui optio.tutoris da-
tio ꝛc.per quam exemplificare potes hanc regulã.Item exemplum ponet
sententia que non debet fieri sub conditione.ij.q.vj.biduum.Item electio
vel postulatio non debet fieri sub conditione.s.e.li.de elec.in electionibus.
Itẽ matrimonium nõ contrahitur in diẽ.xxij.q.ij.solet queri.s.de condi.
ap.c.vlt.Cõtra.xviij.di.c.vlt.lxxxvj.di.tanta.x.q.iij.vnio.in fi.in qui-
bus excõicatur quis vsqz ad duos menses.So.ibi sumitur excõmunicatio
pro remotione a sacramẽtis:excõicatio enim debet esse ppetua.x.q.j.qa sa
cerdotes:exponimus tamẽ ppetuã.i.donec penituerit.xxvij.q.j.de viduis
.j.rñ.qa pro ꝯtumacia fertur.fa.s.de cõsti.ex lris.Itẽ ꝯ.s.de elec.cum ĩ
veteri.vbi eligendi ptãs ĩ certũ tps cõfertur.So.electio est ille actus legi-
timus qui non recipit diem.vnde possunt cano.sibi aliquem eligere in pre
latum vsqz ad festum resurrectionis vt hic:sz potestas eligendi non est ille
actus:ꝛ ideo datur in tempus:vt ibi.nam ꝛ pcurator datur ad tẽpus.s.e.
li.de pcura.si quẽ sub ea.hinc est ꝙ ẽt de iure cõi tempora ad eligendum
sunt taxata:de elec.ne pro defectu.de ꝯces.pbẽ.c.ii.s.e.li.de iurepa.c.vno
cum si.Itẽ ꝯ.vij.q.j.pastoralis.s.de fi.presby.veniẽs vbi prelatura eccle.
dari videtur ad tẽpus.So.vt ibi no.in vlt.gl.itẽ contra qꝛ matrimoniuz:
lz nõ recipiat diẽ:vt.s.recipit tamẽ cõditionem:de con.ap.sup eo.Solu.
veritate inspecta nondum ẽ matrimonium:vbi non interuenit purus con-
sensus:vt ibi pz:imo nec sponsalia:vt.s.e.li.de spon.c.i.in fi.item ꝯ ad id
qõ.s.dixi de datione tutoris.insti.qui da.tu.pos.§.ad certum.vbi tutoris
datio diem recipit.Sol.qõ.s.dixi hz locuz in tutore dato a iudice.sec⁹ si a
testatore:vt in predicto.§.itẽ ad idẽ.ꝯ.ff.de tutel.l.muto.§.pe.vbi datur a
iudice sub cõditione si satisdederit ꝛ ille si satisdederit pura est:ꝛ fa.qõ ha-
bes.s.de elec.significasti.Et no.ꝙ sicut hi actus non recipiũt cõditionem
vel diẽ:sic nec disiunctionẽ:vt ĩ pdicto.c.electiõib⁹ ꝛ.e.ti.vt qs duas.Itez
no.ꝙ regula ista ĩdistincte loqt de actibus legitimis q non recipiunt condi
tionẽ:nec diẽ.lex aũt stricti⁹ dixit.Actus legitimi q cõditionem recipiunt
ꝛc.quasi di.aliqui sunt q recipiunt:ꝛ aliqui nõ:ꝛ loquit ipsa lex ĩ actib⁹ q ñ
sunt ꝯct⁹:sz q̃si:ꝯct⁹ enĩ hñ recipiunt ꝯditionẽ.ff.de ꝯhẽ.ẽp.l.h venditio.ꝛ
sic ẽt potest solui id qõ.s.dixi.de matrimõio sm Lau.Hof.ꝛ Ber.q hoc
no.de cõdi.ap.s.eo.ĩ pn.ꝛ fa.j.e.contractus.

h Semel deo dicatum.No.ca.ij.q.ij.nulli.s.de reli.do.ad h.ff.de re
li.ꝛ sum.fu.l.si quis sepulchrũ.§.j.ad idẽ.xix.q.iij.q̃ semel.de con.
di.i.ligna.ꝛ.c.vestimenta.de fo.cõpe.cõquestus.de rerum permu.manci
pia.C.de sacrosanc.eccle.auc.preterea.Et habet locum hec regula non so
lũ in re ppria:sed etiam in aliena ꝯsecrata vnde si aurifaber habebat calicẽ
quem episcopus consecrauit:amplius non reddetur aurifici casu ipse sed ei⁹
estimatio:ꝛ est casus specialis in quo priuatur quis re sua.xiiii.questione
.vj.comperimus.Et quod dixi in calice:idem est in qualibet re inanima-
ta:secus autem in animata puta in seruo:ꝛ sic nõ est contra.liiij.distin.fre-
quens.ꝛ.c.se.ratio est quã ibi no.Jo.in predicto.c.comperimus.ꝛ Ber.ĩ
predi.decre.de reli.do.ad hec:qa res inanimata.s.homo delinquit permit
tendo se consecrari:inanimata vero non.Et est si.vij.q.j.episcopus ĩ dio.
ꝛ.ff.de acqui.pos.si rem mobilem.ꝛ.l.pompo.in pn.Et hoc quod hic dici
tur intelligas ĩ eadem forma quia ob redemptionem captiuorum vel vr-
gentia debita calices ꝛ vasa alia ecclesiastica vendi possunt etiaz laicis ꝯfla-
ta tamen ꝛ minuta.x.q.ij.hoc ius.Item no.ꝙ dicit dicatum:qꝛ bona ec-
clesie non dicata vel consecrata hñ transeunt ad humanos vsus:ꝛ etiã sui
eccl'ie vendantur vel donãtur laicis etiam ad seruiẽdũ.xij.q.ij.ecclesiasti-
cis ar.ꝯ de rex permu.c.iij.dic.vt ibi.Item no.ꝙ dicit ad vsus:qꝛ nõ so-
lũ in dñium laicorum:sed nec etiam in vsum transire debẽt res deo dicate:
ad idem de conse.distin.i.vestimenta:ne vltio que Balthasar.ꝛc:vt ibi

a ¶ Humanos.i.seculares.i.secularium personarum:ad idem.i.dist.c. .i.xi.q.ij.q diuinis et humanis ō testa.cum esses.hoc dico quia ad vsus clericorum bene possunt reduci:de cō.di.i.ligna.alibi sumitur humanus pro humili.l.di.cos.xxiiij.q.i.si quis dederit.xxiii.q.ij.latorem.in fi.

b ¶ Transferendum.adde quod diri.s.co.priuilegium.

vsus humanos[a] vlterius trāsferēdum[b]. I Des.

Non[c] prestat impedimentuz quod de iure non sortitur effectum. I Dem

Cui[d] licet qd ē plus:lz vtiqz qd est minus. I Dem.

Qui[e] prior est tempore potior est iure. I Des.

Qui[f] sentit onus:sentire dz cōmodum:et econtra. I Dem.

In re[g] cōmuni potior est cōditio.phibentis[h]. I Dem.

Contra[i] eum qui legem dicere potuit:aptius est interpretatio facienda. I Dem.

c Non prestat impedimentum. Pone ca.in mr̄imonio qd nō tenet:qd non prestat etiā ipedimētuz secundo .xxxi.q.ij.si vex. In electione q non tenet.s.de elec.ɔgregato. In stipulatione q nō tz.ff.de.v.ob.si dari stipu ler. Uides tamen circa matrimoniū q sponsalia que sunt nulla ꝑpter affinitatē vel cōsanguinitatē prestant impedimentū i consanguineis alterutrius ex publice honestatis iusticia.ratio est:qr publice honestatis iusticia inducitur ex solo consensu: vnde ex quo sunt aliqua ex consensu:licet als sint nulla: inducitur publice honestatis iusticia. Si aūt essent nulla ex defectu consensus:nō inducit .s.e.li.de spon.c.i.sicut et impedimentum affinitatis inducit etiā p illegitimū coitū.xxv.q.iij.de incestis. Circa electionē etiā vides q electio q nulla est secundam impedit.s.de elec.auditis qd nō prosequor:sed dic vt ibi. Itez i denunciatione noui operis:que siue sit iusta siue iniusta:ipedimentum prestat futuro edificio.s.de no.ope.nun.c.i.ff.eo.ti.l.i.i princ. Idem etiā in appellatione:que ex falsa causa sit iterposita duz tamen ꝑbabili:tali que si foret probata debeat reputari legitima:ea interposita nihil est innouandum.ij.q.vi.appellatione. Item in litteris pape p mendatium impetratis:que lz sint nulle quo ad iuris effectum:prestant impedimentū alijs impetrandis:si de eis mentio nō fiat.s.de rescrip.ceteruz et .c.ex parte.fm Hof.qui hoc no. de de spon.ipu.lras. Sed her.i hoc vl. s.s.de rescrip.ex tenore.in glo.i.in fi.per decre.de cōfir.vti.vl inuti.bone. Et no.hanc regulaz veraz:nisi in penam aliquis probibeat:hoc dico pp maleficia que non sortiuntur effectū a iure:et tamē ipedimentum pstāt pmouendis.l.di.c.i.et.ij.et.iij. Interdum matrimonio ɔtrahendo:iucta ca q no.xxiij.q.ij.et hoc ꝙꝙ.et.s.de pe.et re.qui presbyter et c st si.qd no. .C.de legi.nō dubium.habet enim pro infecto qd cōtra iura fit.x.di.vides:vbi de hoc.et.j.eo.q cōtra ius:et ibi dicā. Et q dicit non sortitur effectū:dic a principio vel ex post facto:quod dic:vt diri.s.co.nō firmatur.

d Cui lz. Hec regula sumpta est ex.l.eo.ti.non debet cui plus licet qd minus est nō licere. Et fallit hec regula in casibus ibi no. Po.ca. presbyter in missa conficit corpus christi qd mai⁹ est:bene ergo potest benedicere populum qd est minus.xcv.di.ecce. Itez cōcessis decimis laborū qd maius est:et noualium qd minus est.s.de deci.ex parte.iij. Item cue cōcessum est testari:puta filiofamilias in peculio castrensi:ergo et donare causa mortis.ff.de dona.causa mor.l.tam his.cōcor.xij.q.j.precipimus cui cōmittitur anima:et res ecclesie:et.s.de dote post diuor.resti.per vsas cui cōmittit vror corpus:bene potest committere dotē. Et no.q istud est vnum brochardū cui lz plus et minus. Aliud qd lz maiori et minori.xcv. di.illud superfluum. Aliud negando cui nō lz minus nec maius.de sen.exō.cuz illorū:et qd non lz minori:nec in maiori:de elec.cum in cunctis. vbi de h. Contra ad hanc regulam.s.eo.lib.de prebē.cui de nō sacerdotali. Sol.illud facit forma mandati:et eodem modo rn̄de ad.c.eo.ti.cum in illis.§.vlti.et fa.quod diri.s.eo.plus semper. Itē cōtra.de cōse.di.ij. cōperimus:sed illud speciale propter vnionem.et sic etiam respondet ad .l.ff.de admi.tu.cum queritur naz pupillus pōt omnia nomina que fecit tutor respuere:sed non quedam respuere et quedā approbare.itez cōtra de transla.c.vlti.vbi permittitur transire ad maiorē dignitatē:sz nō ad minorē. Solue vt ibi no.i glo.pe.itē s.xxxiij.q.ij.latorē.ubi pōt cōicare:sz nō oblationē dare:ad idē.xvij.q.iiij.minor.itē s.de torneamentis.ca.i. de rap.c.ij.vbi conceditur penitētia et nō sepultura. So.vt no.i pdi.c.i. de tornea.ga.regulare est qd h dicit:nisi a minore probibeatur ex cā vel vt cōsulat viuis.vt ibi:vel ob aliam cām.itē ad negatiuā ɔtra.xxxvi.di. qui ecclesiasticis.et.i.q.i.si q epi:ibi qui iniuste ordinē cōtulit:priuat collatione illius ordinis:sed nō minoris vl maioris fm her.lz Hug. cōtra sed dic:vt.s.prori.diri. Plus ergo qualitate includit minus:sz n̄ semp vt.s.sic plus quātitate nō semp includit mi⁹:vt.s.diri.e.ti.plus semp

e Qui prior est tempore.hec regula sumpta est ex.l.ff.e.titu. quotiens vtriusqz. Po.ca.in iure cessionis et subscriptionis.xvij.di.ca.vlt. ibi preponit prius ordinatus in assecutione pbende q primo ipetrauit.s. .e.li.de pbē.cū cui. Et duobus emptoribus uel donatarijs preponit i rei vendi.cui res prius tradita fuit. C.de rei ven.quotiens.in prin.et i fi. Sz quare in hoc ulti.casu prefertur ille cui fuit primo res tradita: et non ille cui pmo vendita uel donata qd eē deberet fm hanc regulam. Sol.h regula locū hz in his quorū vtriusqz par est cā:ut in predi.l. quotiens.s.e. ti.sed post uenditionem qs remāet dn̄s:uendendo ergo et tradendo secūdo potior est cā secundi:ut ibi hoc ꝓbatur.C.de here.uel ac.uē.l.qui tibi tenet tamē priori ex empto ꝗti sua interest ut ibi:sed p lras pape:qs stati estcan onicus:et ideo in eis attendimus datā:ut in pre.decre.cū cui.et fatit quod no.de spon.duo.c.vlti.in.i.glo. Et no.q hec regula locū hz in ɔtractibus in his que duorū voluntate dependent:sed in legib⁹ et cōstitutionibus q pendent ex vnius voluntate:reuocat posterior priorem. Idem in testamentis quia ex vnius voluntate dependēt.ad primuz:de cōse.di.i.c.vasa.de cog.spi.c.i.ff. de le.nō est nouū.ad secundū.xxiij.q.ij.vlt.voluntas.ff.ō le.i.si mihi ad pmā contra.xxxiij.q.ij.hoc ipsum i fi.et.l.di.dn̄s sancto.vbi dr q potius stamus antiquo iuri q nouo. Sed dic vt ibi.et vt.s.dixi.hec regula in his locū habet que par ius habent:nam puilegia cōsiderant nō solū ex tēpore:sed ex cā.ff.de priuil.cre. .l.priuilegia.hinc est q receptus auctoritate apostolica pfertur omnib⁹ etiā an receptis aliorū auctoritate.s.e.li.de pbē.hi qui. Et creditrix dotalis prefertur etiam quibusdam anterioribus creditoribus:nō tamē filijs ex priori matrimonio qui agūt ō dote materna.C.qui po.in pig.ha.l.vlti.et ibi de hoc plene per azo.in summa.e.titu.

f Qui sentit onus hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.fm naturaz cuiusqz rei Po.ca.in clerico q ꝑpter lapsuz detruditur in monasteriū ad pn̄iam pagendā:qr res eius pficiēt mōasterio.xvi.q.vi.de lapsis.ad idē.s.ō sepul.c.i. ibi sint consolationū socij etc.et.C.de fur.et ser.cor.l.vlti.§.sed cū in secūda.vbi cōmodatarius si furtiue ab eo surripiat res cōmodata:et agens furti cōsequat penam a fure:penā ipsaz nō restituit dn̄o:ne sit dāno tantūmodo deditus qui rem cōmodatā accepit:sed liceat etiā lucrū sperare. In secundo dicto ibi.s.ecōtra pone casuz in pr̄ono qui defensare dz ecclesiaz.vi.q.vij.filius in clerico qui officiare debet ecclesiā.de prebē.significatū.et dicit lex nō est ferendus q lucrū āplectit onus autē subire recusat.C.de ca.tol.l.vna.§.pro secundo.in fi. Cōcor. ad hāc regulam.vij.q.i.ibi.xij.q.ij.charitatē.cū suis cōcor.et.j.e.rōni.ff.ō peri.et cō. rei ven.l.id quod post. Et no.q h regula fallit interdū rōne etatis vel persone i terdum ratione nature cōtractuū interdū ex speciali pacto. Primuz pz.C.ō le. tu.l.vlti.in fi.ibi enim miores lz ad tutele grauamē nō ueniāt successiones emolumentū nō admittunt.insti.de le.tu.in fi.ibi dicit tex.plerūqz vbi successiōis est emolumentū:ibi et on⁹ tutele dz esse. Ideo autē diximus plerūqz:qr si femina ipubes manumittit ipsa ad hereditatē vocat:cū alius tutor sit. Secundū pz ex.l. .ff.pro so.l.de illo.et.l.nō ob eā.ibi enim nō fit cōpensatio emolumenti qd soci⁹ attulit societati dāno quod intulit:imo eo nō obstante damnū emēdare tenet:et est ratio:vt diri natura cōtractus:ɔhitur eniz societas tm̄ ob lucrū. Tertiū pz.ff. de pac.do.l.famil.ad idē.C.fa.her.l.lz.ad hoc.s.eo.de pac.c.i.et vlti. Itē fallit vbi ex cā quis prohibetur ab emolumento:lz onus habeat sicut in iudice q nihil a ptibus debet exigere:nisi expensas moderatas cū proficiscitur ꝓ causa: nec tunc illas si partes notabiliter pauperes sunt.s.eo.lib.de rescrip.statutū.§.ista per et.§.se.et idem in similibus. Et cōcor.ad hanc regulā ca.dcre.§.assessorem.

g In re cōi. Pone ca.in duob⁹ cōiugatis:quorū vno vouere volente et altero phibente: potior est cā phibentis.xxxiij.q.v.c.i. Itē vno phibēte ne p cedat per viā cōpromissi potior est ipsius ɔditio.s.de elec.qr pp.ibi vice omniū itē duobus cōmunē habentibus parietē alter nō potest destruere et reficere altero probibente.ff.de ser.vr.pre.parietē.et fuerūt hec v̄ba.l.ff.cōi di.l.sabinus.et ibi de hoc. Et fallit hec regula in casibus ibi no. Primo quādo nō iterest socij:puta qr incrustare vult vel depingere.ff.de ser.vr.pre.l.quidā iberus.§.parietem vel vult scalas iuxta parietē ponere:vt.e.ti.fistulā.in fi. Secundo quando ob h quesita est.vt opus fiat.ff.cōi.di.si edes.itē quando edificiū reficeret.C.ō edi.p ua.si vt ꝑponis.ff.de dā.infe.si edibus.et.l.in reficiendo.itē religionis fauore: vt si ibi sepeliri velit:vt.ff.de reli.si plures.vel in cōe sepulchrū aliū mittere:in sti.de re.di.§.religiosuz.v.in cōe.itē cū donator rē cōem habet cū dōatario.C. de dōa.sancim⁹.§.ne autē.accur.et scire debes alqd esse cōe:vt singulis: aliqd vt collegio:vt tetigi.s.e.quod omnes.et habes.s.de ɔsti.cum omnes. Jo.an.

h ¶ Prohibentis:quia volens non solum dominus est:vt in pre.l.si parietem .ff.de ser.vrba.pre. Jo.an.

i Contra eū.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.in ɔhenda vēditione. Pone ca.in dicto testis cuius interpretatio fit ɔ pducentē.s.ō pba.i pn̄tia.itē per.l.ff.de cō.emp.l.labeo.vbi obscuritas pacti nocet venditori qui le.apertius dicē potuit:ad idē.ff.de pac.l.veteribus.vbi plene de hoc.ɔ.ff.de iudi.si quis intentione. So.illud in iudicijs hoc in cōtractibus. Sed ad hoc ɔ.s.e.cuz sunt obscura:sed ibi soluit.itē ɔ.ff.ō cō.emp.si ita distrahat illa aut illa res q elegerit venditor h erit empta. So.v̄ba illa fuerunt dicta ab emptore:vel naturale ē in alternatiuis q sit debitoris electio.j.e.in alternatiuis cū suis ɔcor.itē ɔ.e.ti. si in emptione.in pn̄.vbi si in emp.fundi dictū fuerit accedere stichū seruū: accedit ille de quo venditor intellerit. So.hoc in pncipali illud in accessorio:sed hoc nihil est.vn̄ dic ibi v̄ba ꝓlata fuisse ab emptore.itē ɔ.ff.de ser.vr.pre.si finitus. ibi ne luminibus officiatur:intelligitur de pn̄tibus et futuris. Sed ibi non ē obscuritas:sed generalitas:ad idē de priuil.quia circa.vbi generaliter remittēs decimas:futuras et pn̄tes intelligit remisisse.itē cōtra.ff.de v.ob.l.cū qui.vbi intelligunt calende pme ad voluntatē stipulātis. So.inutilis esset stipulatio:si ad voluntatē debentis q de vltimis mundi calendis intelligeret et diceret. Itē ɔ.ff. eo.ti.l.in ambiguis.vbi stat aio pferentis. So.illa i testamentis rescriptis et legibus:vt ibi no.h aūt i ɔtcibus. Ut igit plene liqueat h materia:lz de ipa tractetur de spon.ex lris.ff.de pac.l.veteribus.tu tamen no.q obscuritas vel ambiguitas:aut apponit i vlti.voluntatibus:aut in cōuentionibus factis in iudicio:

NOn est[a] obligatorium contra bonos mores prestitũ iuramentum. Idem.

DOlo[b] facit qui petit qđ restituere oportet eũdẽ. Idem.

NOn[c] ẽ i mora q põt exceptione legitima se tueri. Idem.

QUod[d] ob grãm alicuius conceditur: nõ est in eius dispẽdiũ retorquendum. Idem.

NUllus[e] ex consilio dummodo fraudulentum non fuerit obligatur. Idem.

aut in cõfessionibus:aut i ꝯtibus ⁊ pactis:aut in sententijs.Si i vltis voluntatibus: subdistingue:qꝛ aut constat de voluntate expresse vel tacite:si expresse:illa seruat̃:qꝛ nihil est qđ tm̃ debeat̃ hominib⁹ quã ꝙ vltime volũtatis liber sit stilus.xiij.q.ij.vlti.volũtas de testa.officij:de cõ.ap.in ma.c.ij.C.de sa.san.ec..l.i.Si cõstat tacite:vt p cõiecturã:illa seruat̃:ad hoc.xxvi.q.vi.q recedũt ꝺ testa.reqsisti.ff.de le.i.si seruus pluriũ i fi.nisi dicta voluntas turpis esset.vt.ff.de ꝯdi.isti.l.qdã vt alis ꝯ ius. Pone exẽplũ.s.de test.tua.⁊.c.rax.i fi..ff.ad.l.falci.titia:qꝛ puata dispositio testatoris.⁊c.de testa.reqsisti.ff.de le.i.l.nemo põt.si nõ ꝯstat expsse nec tacite: stet̃ verbis testi.ad hoc.xxij.q.ii.is aũt de cele.mis.i qdã. de spõ.ex lris.i.ff.de exer.l.i.§.si is q naue.ff.de leg.iij.l.nõ aliter.Si aũt ꝺba sunt nimis larga:sequitur benigni⁹ ⁊ minimũ.ff.de le.iij.l.nũmis.s.eo.in obscuris.cũ suis ꝯcor.⁊ sic cẽt hr̃dis electio.C.de ꝯdi.inde.l.si qs seruũ.ff.ꝺ leg.i.legato ⁊ lex.ff.e.ti.si domus.l.qui duos loquit̃ cũ heres est in mora:vt no.de testa.iudicãte.ad hoc insti.de le.§.si generaliter.Si ꝺo nõ appareat q̃ sit pars benignior vel minor:neutra tenet̃.ff.de te.tu.l.duo sunt.ff.de manu.test.l.cũ ex plurib⁹.ff.de li.⁊ postbu.noĩatim.Si q̃rat̃ ad quẽ spectat indignatio:dic ꝙ ad iudicẽ.C.de fideicõ.l.volũtas ꝺfũcti.Si in iudicijs sit ambiguitas sit interpretatio p pferẽte.Rõ:qꝛ debitor semper negaret se ꝺ hoc sensisse.C.de an.ex.l.vl.in fi.ff.ꝺ ꝺ.ob.inter stipulãtẽ.§.i.ar.ff.de tribu.l.illud.§.i.⁊.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.nõ vtiqꝫ.§.dam⁹.⁊ hoc in litis exordio:de hoc de re.spo.cũ ad sedẽ.Si ꝺo i pbationib⁹ sit ambiguũ:interpretamur ꝯ pducentẽ:de ꝯdi ap.p tuas.de pba.in pñtia.de testi.cũ tu.de fi.istru.inter.i fi.dñt eni pbatiões esse clare:ꝺ pscrip.auditis.saluo eo ꝙ possent testes obscure deponẽtes interdũ iterũ interrogari:ꝺ testi.cũ clamor:qđ dic vt ibi no.In cõfessionib⁹ si ꝯfiteat̃ quis incertũ:certificare cogit̃.ff.de cõces.l.certũ alioqn accipiet̃ qđ magis expediat aduersario:vt ibi ⁊.ff.de inter.ac.de etate.§.nihil.ad hoc.s.de accu.cũ dilecti.⁊.s.e.li.de ꝯfes.c.ij.In ꝯtib⁹ aut est certũ de cõsensu.aut de dissensu:aut est dubiũ.In.i.stat̃ ei qđ senserunt.ff.de re.du.l.in ambigua.de spon.c.i.In.ij.nil valet.xxx.q.ij.c.vno.s.de ap.cuz cã.de pigno.illo vos.xix.q.i.§.i.ff.de ꝯ.emp.l.in ven.⁊ ibi error nõ solũ corporis:ꝫ etiã materie venditionẽ ipedit:nihil eni tã ꝯriũ cõsensui sicut error.ff.de iu.om.iu.si p errorẽ.ff.de iudi.l.i.⁊ errare ẽ aliud pro alio putare.xxviij.di.q̃uis.⁊.xxij.q.ii.in qbus.nõ tñ oĩs error mr̃imoniũ ipedit:sed error tm̃ psone ⁊ ꝯditionis:qđ dic vt.xxix.q.i.§.i.⁊ in summa tꝫ ẽt pign⁹ cũ obligat̃ es pro auro.ff.ꝺ pi.ac.l.i.In tertio casu.s.cũ est dubiũ subdistingue:aut põt valere scm̃ vnius intellectũ tm̃:aut scm̃ vtriusqꝫ.si scm̃ vnũ tm̃ valeat scm̃ quẽ valere põt.ff.de ꝺ.ob.l.quotiẽs Et hꝫ hoc locũ ẽt in ꝯtu mr̃imoniali in foro iudiciali.In foro aũt aĩe staret̃ ei q dissensisset in tali dubio:vt.s.de spon.tua nos:si scm̃ vtriusqꝫ intellectũ põt valere valeat qđ est verisimili⁹.ff.de ꝺb.ob.l.cũ qui ista stipular⁹.ff.e.ti.l.i obscuris:⁊ de ꝺ.si.abbate.s.co.inspicim⁹.cũ suis ꝯcor.Sed si dubitat̃ qđ est verisimili⁹ seruat̃ qđ in hac regula dr̃.ff.de ꝺ.ob.l.qcqd.⁊.l.si qs ex plurib⁹ fundis.hec ꝺa cũ neuter dolũ cõmittit si aũt alter dolũ cõmittat:ꝯ cuz fieret interpretatio.xxij.q.v.§.ex his.⁊.c.quacũqꝫ.si vterqꝫ:tunc ad cõez significationẽ recurretur vt in dicta decre.ex lris.vbi de hoc.⁊.xxij.q.v.§.si ergo.⁊ idẽ repent̃ in iuramentis:vt ibi no.In sentẽtijs suis interpretari poterit pses puincie vl̃ pcurator cesaris.ff.ꝺ ap.ab executore.i pn.minor si.C.de sen.ex pe.reci.l.ij.vbi ꝺ h.ff.ꝺ re iud.l.iudex.fũct⁹ est enim officio suo siue bene siue male iudicando qđ intellige in diffinitiua:secus i interlocutoria qđ dic:vt no.ꝺ appellationibus cuz cessante.De fructib⁹ tñ i expẽsis supplere põt eadẽ die.ff.de re iudi.l.paulus.⁊.s.co.li.de ap.cũ appellationib⁹.⁊ de hoc no.xxv.q.ix.§.qꝛ ergo.alias scripu bis ita in glo.xi.q.i.§.ex his.de postu.c.i.⁊ ibi de multiplici interpretatione.De legib⁹ non est dictũ:qꝛ in eis nihil est obscurũ:vel ambiguum.iiij.dist.c.erit.⁊ i proemio decretaliũ.C.de no.co.cõ.in.i.cõsti.ibi erit ⁊ breui sermone conscripta si tamen ambiguitas videt̃ in eis esse:recurrit̃ ad condentez:qꝛ ille solus interpretari potest qui concedere.xi.q.i.§.ex his de iudi.cuz venissent.de sentẽ.excõ.inter alia.C.de le.l.vl.⁊ idẽ in priuilegijs q̃ sunt le.priuate per eadẽ iura.Jo.an.

a NOn est obliga. Hec regula sumi potuit ex.l.ff.eo.ti.l.ꝯtract⁹ quidã.ꝺ.excepto.p quã pone exẽplũ.nã nõ valet pactũ ꝙ dolus futur⁹ nõ pstet̃:ut ibi.Itẽ pone in eo q iurauit pr̃ez occidere:vel simile qđ facere.xxij.q.iiij.c.i.⁊ p totũ.In eo qui iurauit vxorẽ:⁊ filios expellere:de iureiur.quintauallis.⁊ per.l..ff.de leg.si qs inquilinos.in fi.vbi quod scriptum est in testamẽto ꝯtra bonos mores:⁊ iuramentũ nullius est momẽti:ad idẽ.ff.ꝺ pac.do.l.cõuenire.vbi pactum ne cũ vxore agat̃ rerũ amota.nõ vꝫ:qꝛ p illud iuitant̃ mulieres ad furandum.Non est ergo precise vera regula:q̃ dicit ꝙ iuramẽtuz seruandũ est:si põt sine interitu salutis eterne seruari.s.de iureiur.si vero.nã si est ꝯtra bonos mores nõ obligat:vt h:⁊ supradictis iuribus.Idẽ in quolibet temerario.e.ti.sicut ⁊.c.tua nos.⁊ qñ vi vel dolo prestitũ.s.e.li.ꝺ iureiur.lꝫ.quod dic vt.s.ꝙ me.cã.abbas.xv.q.vi.c.ij.Et facit ad hanc regulam.s.e.in malis.⁊ habuisti idez de impossibili.s.e.nemo potest.Nõ tenet ergo turpe pactũ vl̃ cõtra bonos mores.s.de pac.c.vlt.ergo nec iuramentũ qđ accessoriũ est.⁊ facit.s.e.accessoriũ ⁊ vide qđ ibi dixi.Et no.ꝙ debem⁹ rebus vti eo modo ad quem sint istitute:ut.xxij.q.ij.is autẽ:sed iuramentũ non est institutum:vt sit iniquitatis vinculum.xxij.q.ij.inter.cetera:ergo iniquitatem non vinculat vel obligat:vt hic vide.

b DOlo facit. Hec regula ex.l.sumpta est.ff.e.ti.l.in ꝯdemnatione.§.dolo fac̃.Po.ergo ca.in vsurario q nõ petit vsuras a ꝺbitore ipas.n.restituere cogeret̃.xiiij.q.iiij.nullus:ad idẽ de iureiur.debitores.i.rñ.ad idẽ.ff.de excep.do.l.dolo.vbi herede dãnato a debitore debitor nõ potest ex testamento agere:⁊ doli mali exceptione vti potest:⁊ ibi etiã sunt h verba Duo autem notant̃ circa hanc regulam. Primo quod hic dicitur locuz habere quãdo restituenda est res ei a quo petit̃.cõmodatarius enim repetit rem a fure quaz restituet̃ eũ oportet.dño.C.de fur.⁊ ser.cor.l.vlti..§.sed cum.Uir soluto matrimonio petit dotez a socero quã vxori:⁊ ei⁹ liberis eum restituere oz.ff.so.ma.si socer.§.lucius.Itẽ i vsurario qui vsuras repetit q̃s alijs soluit si nõ est soluendo pstita cautione:de ipsis restituẽdis ei a quo pcepit:ar.de rest.spo.olim.ij.⁊ no.de vsu.qꝛ frustra Secũdo no.hãc regulã nõ hr̃e locũ i possessorijs iudicijs:sed in petitorijs:⁊ hoc ẽt no.goff.de offi.deleg.venerabili.⁊ Ber.de resti.spo.lris:⁊ pbat̃.ff.quo.le.l.i.i pri.vbi dicit̃ ꝙ heredi restituit̃:qđ legatorũ noĩe pter eius volũtatẽ per legatarios possidetur.iij.q.i.c.ij.de or.co.c.vlt.⁊ l p.dec.l lris.⁊ l.c.se.⁊.C.ꝺ rei vẽ.ordĩarij cũ suis ꝯcor.⁊.ff.ꝺ iudi.si ꝺ vi

c NOn est in mora. Hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.nulla itelligit̃.⁊.l.nihil interest. Pone exẽplũ in dño q nõ reqsiuit infra trienniũ seruuz suũ fugitiuũ monachũ factũ:dr̃ enim fuisse in mora:qđ ẽ uerum:nisi tueri se possit exceptione legitima:puta longinquitate loci.xvij.q.ij.si qs incognit⁹. Itẽ pone in clerico q nõ dr̃ in mora soluẽdi quartã decimax:si tutus est exceptione pscriptionis.s.ꝺ rescrip.de q̃rta. Itẽ pone p le.ff.si cer.pe.l.lecta est.§.sed cũ sortis:vbi sunt hec verba:vbi ille qui tutus erat exceptiõe dilate sortis p tertiũ pactũ nõ dr̃ i mora.⁊ sic si veniũt vsure vt ibi:ad idẽ:vt lit.nõ cõtest.qm̃.§.si ꝺo aliter.i fi. Potes ẽt exẽplificare p ea q̃ dixi.s.e.ipurari ñ oz.Et no.qꝛ vt dixi.s.e.mora sua cuilibet:vt qs dicat̃ morosus necesse ẽ ꝙ sciat vel scire debeat se ꝺbere:ꝫ ille q tutus est exceptione legitima nescit se debere:vel nescire oz:ergo nõ est in mora. Itẽ no.ꝙ dic̃ exceptione legitima:q̃ est cũ est obligat⁹ iure naturali ⁊ ciuili:sed obstat exceptio:puta pactũ de non petendo:vel similis:ut est obligatus iure naturali tm̃.Et facit qđ circa indebitũ not.i.q.iiij.i fi.⁊ de so.is qui.Et intelligit̃ exceptio illa legitima q̃ replicatione non eliditur:pone exẽplũ:debebas mihi decẽ:tibi feci pactũ de nõ petẽdo:sed p metũ vel furoris tpe hoc feci:tũc exceptio pacti nõ est legitima:qꝛ elidit̃ replicatione furoris ⁊ metus:⁊ ideo diceris in mora fuisse:⁊ idez in similibus.

d QUod ob grãm.Econom⁹ q in fauorẽ ecclesie ꝯstitut⁹ est ecclĩã vacantẽ grauare nõ debet.xij.q.ij.charitatẽ.itẽ pone p decre.ꝺ regula.ad apostolicã:in religionib⁹ nõ mẽdicantibus p decre.e.ti.nõ solũ.s.co.li.⁊.c.se.Itẽ pone p.l.C.de pcur.nõ minus.vbi snĩa pro minori lata q sine tutore cãz agit:bñ tenet.vñ dicit ibi tex.minorib⁹ etas i dãnis subuenire nõ in reb⁹ psp̃ere gestis obesse ꝯsueuit:⁊ habes idẽ.C.de leg.l.qđ fauore.ff.de le.l.nulla iuris rõ:⁊ psequere:vt ibi vtrobiqꝫ:⁊ fac̃ in auc̃.de illustri.⁊ q sup illustres sunt coll̃.v.vbi lꝫ ꝯcessuz sit clarissimis ꝙ p pcurato.agere pñt:nihilomin⁹ ⁊ p se agunt si volũt:nec cogere põt aduersarius minorẽ vti bñficio resti.in integ.sibi ꝯcessum ꝯ ꝯtum.ff.de mio..l.si index.Contra.s.e.li.de pbẽ.cui de non sacer.So.illud facit forma mãdati:⁊ fa.qđ dixi.s.co.plus scrip.itẽ.s.de mutu.pe.prudentia .vbi clausula ap.re.ipetrãtis fauore apposita in lesionẽ retorquet̃ ipsi⁹.Sol.illud ibi:qꝛ id locũ hꝫ:cũ pnceps aliqđ ꝯcedit ad instãtiã petẽtis:hoc cum motu pprio:puta minorib⁹ vel ecclesijs.Et sic ẽt i ñdet̃ ad decre.ꝺ ꝯsti.cũ oẽs.ff.qđ qsqꝫ.iu.l.i.⁊ pbat̃.e.ti.l.iij.⁊ fac̃ optime ad hãc solutionẽ.s.de pbẽ.si motu pprio.itẽ ꝯ.ff.de iur.au.annu.l.ij.vbi lata snĩa pro me sup ingenuitate pđo ius ãnulorꝫ:ꝫ hoc nõ ĩducit snĩa:sed tacita mea renũciatio:qꝛ eligẽdo vnũ ex ꝯrijs alteri renũcio.s.de elect.vt qs.C.de fur.l.itẽ ꝯ.C.de q̃sti.l.pđẽ vbi seru⁹ p dño nõ torquet̃.Solu.non posset torqueri p dño q etiã torqueret̃ ꝯ eũ:qꝛ p vtraqꝫ pte testis iurat dicere vitatẽ.itẽ.C.de iudeis.l.die sabbati:vbi pcipit̃ ꝙ iudei nõ conueniant̃ nec cõueniãt in solẽnitatib⁹ suis.So.spãle est pp festiuitatẽ:vel posset dici ꝙ cõcessio illi⁹ priuilegij nõ stetit in finib⁹ pprijs.itẽ ꝯ.ff.de pi.⁊ rõ.xei vẽ.si vina.vbi in fauorẽ ẽptoris vina emẽtis excepta fuerũt acida ⁊ mucida ⁊ tñ ipse ẽptor illa iuito vẽditore hr̃e nõ posset.So.ibi nullus fauor:ꝫ ius cõe.h aũt de grã vel fauore loqt̃:qđ ẽ pprie ꝯ ius cõe hꝫ accur.itẽ signat̃ ꝯ.ff.ꝺ auc.tu.l.obligari.§.hr̃ditatẽ ⁊ isti.ꝺ attil.tu.§.neqꝫ:vbi dr̃ ꝙ pupillus ñ põt adire hr̃ditatẽ ẽt locupletẽ sine tutoris auctoritate.So.i his qbus certũ ẽ ꝯditionẽ pupilli effici meliorẽ valet factũ a pupillo ẽt sine tutoris auctoritate:vt si ferat̃ p eo snĩa:vt l.l.nõ eo min⁹.i his ꝺo qb⁹ certũ est ꝯditionẽ pupilli ꝺteriorẽ ꝯstitui:vt si alicui se obliget vl̃ actionẽ cedat factũ sine tutoris auc̃tate nõ tꝫ.C.de auc.p.l.i.⁊.iij.i his ꝺo qb⁹ dubiũ ẽ põt:an pupilli ꝯditio ꝯstituat̃ melior vel deterior:vt i hr̃ditatis aditiõe q̃ põt hr̃e latẽtia onera:scm̃ a pupillo sine tutoris auctoritate nõ tꝫ vt i dictis ꝯrijs:⁊ fauor̃ pupilli ne onerib⁹ iplicet̃.ff.ꝺ acq.he.l.mor̃.⁊.l.pupill⁹ ⁊ h rl̃a hꝫ ꝺitatẽ i sui ꝯrio.s.ꝙ pẽa vl̃ odiũ ñ oz ꝯuerti i pmũ.xvi.q.i.legi.s.ꝺ sen.ex.si ꝺo cũ suis cõ.ff.de le.i.l.si su⁹ pluriũ.§.q autez.

e NUllus ex ꝯsilio. Hec rgula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.ꝯsilij.Rõ hui⁹ regule colligit̃ ex canone.xiiij.q.i.qđ pcipit̃:ex decre.ꝺ ar.cũ oli

ex.l.ff.mã.l.ij.in fi.p quā exēplificare pōt: ⁊ ibi de hoc: nullus enim tenet̄ ɔsiliū seq: imo explorare ⁊ deliberare dʒ apud seipsuʒ: an sibi expediat: nec ne. vt ī p̄di. iurib⁹. si aūt ɔsiliū sit fraudulētū bñ obligat̄ cōsulēs: lʒ duret rō supradicta: ⁊ hoc rōne fraudis exēplifica p canonē. lxxxvi. di. tanta. ꝫ. de renun. sane. ff. de dolo. qd̄ si cū scires. No. igitur ⁊ breuiter circa h̄ aut consilium datur circa ɔ ctū vel q̄si: aut circa maleficiū vel quasi. Primo casu subdistingue: aut ɔsiliū nō est fraudulentum ⁊ tūc nō tenet̄: ut h̄ ⁊ in supradictis iuribus. ff. d̄ dolo elegāter in fi. aut ē fraudulentū: ⁊ tūc tenet̄ actione de dolo ipsi cui ɔsiliū d̄dit: vt ī pri. l. ꝙ si cū scires. vbi ille q dolose mihi cōsuluit: ⁊ forte sui lucri cā mutuare debitori nō idoneo: tenet̄ mihi actiōe de dolo: ad idē. ff. de p̄senetis. l. ij. In. ij. casu. s. cum dat̄ circa maleficiuʒ tūc tenet̄ ɔsulēs. nō tñ illi cui: sʒ illi ɔ quē ɔsiliū d̄dit. nec tūc tenet̄ actione de dolo: sʒ ei⁹ maleficij noīe: nā si cōsuluit occidi homicida est. l. di. si qs viduam: de bo mi. sicut dignū. si cōsuluit s̄uo: ut fugeret vl' furtū faceret tenet̄ furti: vel s̄ui corrupti: d̄ ser. cor. l. i. §. persuadere. Si cōsuluit ticiū mihi īiuriā facere tenet̄ mihi actione iniuriaꝝ: d̄ pe. di. i. nō solū. ff. d̄ iniur. l. non solum. ideʒ vbicunqʒ cadit in nomē maleficij: ipsi aūt cui dedit cōsilium nō tenet̄ tñ q: scire debebat id sibi nō expedire: ut. ꝫ. dixi: tñ q: ex ip̄robitate sua nullus cōseqt̄ actionē. ff. de fur. itaqʒ fullo. Differētia est ergo inter mandatū ⁊ cōsiliū: nā mādato: obligatur mandato: sed nō consulēs consulendo. ff. man. l. ij. ⁊ insti. māda. §. tria genera. vbi de boc.

Exceptionē[a] obijciens non videtur de intentione aduersarij confiteri. l. Dez.

Que[b] ɔtra ius fiūt: dz̄t vtiqʒ pro infectis haberi. l. Dem.

In pari[c] delicto vel causa potior est conditio possidentis. l. Dem.

a Exceptionē obijciēs. Po. ca. ꝫ. de p̄scri. illud. ff. de excep. l. nō vtiqʒ ⁊ hēs h̄ v̄ba. ꝫ. de excep. cū venerabilis. Et p̄sequere hāc materiā: vt ibi no. Et aduerte ꝙ mirabilis vr̄ hec regula: nā si ego excipio d̄ pacto de non petendo: videor cōfiteri debitū fuisse. si dico interrupi p̄scriptioneʒ videor fateri te p̄scripsisse: si dico ɔ te p̄scripsi: ergo primo id tibi debitum erat qd̄ p̄scripsi. ⁊ sic actor nil ammodo d̄beret cogi p̄bare: sʒ excipiens tñ ⁊ facit ad h̄. ꝫ. de trāsac. p̄terea. ij. Et id̄ dixerūt q̄daʒ h̄ loq de exceptōe n̄ nu. pecu. ⁊ silibus ī q̄bus re⁹ nil fatet̄: ut no. in. d. l. n̄ utiqʒ: sed s̄ʒ hoc mihi vr̄ h̄ regula superflua ⁊ ipsi⁹ nulla dubitatio. Dic ergo ꝙ hui⁹ regule rō triplex ē. Prīa q: lʒ dicā fecisti pactū de nō petendo: poterat eē ꝙ illd̄ non erat vere d̄bituʒ vel naturalr̄ d̄bituʒ tñ uel nullo modo. Item lʒ dicā iterrupi: forte nō erat cōpleta p̄scriptio: imo hoc dicere videor ꝙ completa non fuerit dicēdo me īterrupisse: uel si cōpleta fuerat sine ti. fuerat ⁊ bona fide. itē in alijs exceptionibus. Scd̄a: q: p exceptionē nego me debere. si p ipsaʒ de ītentione actoris dicerē cōfiteri: eadē exceptio duos ɔrios effectus haberet: qd̄ eē nō debet. ff. d̄ sol. q hoīeʒ. §. vlt. d̄ bap. ⁊ ei⁹ ef. maiores. cū igr̄ p exceptionē negē ītentionē aduersarij: nō ē cōgruū me per ipsā dici fateri. Tertia q: re⁹ p̄uilegiat⁹ ē: ut possit p̄ponere duas exceptiōes ɔ̄t ɔrias: ut dixi. ꝫ. co. nullus plurib⁹: sicut ergo exp̄sse dicere posset: nego te p̄scripsisse: ⁊ postea si p̄scripsisti iterrupi: vel nego me p̄misisse: ⁊ postea pactū opponere: de nō petendo: sic dicēdo tuā p̄scriptionē īterrupi: vel pactū de nō petendo fecisti ul'bis siue intētionē aduersarij non fatet̄: cum adhuc dicere possit non p̄misi: nō p̄scripsisti: ⁊ sic d̄ singulis. Tuti⁹ tñ eēt ipsi reo sic dicere. nego me p̄misisse. ⁊ posito ꝙ p̄miserim mihi pactū de non petēdo fecisti: ⁊ sic d̄ singulis: ad h̄. xiij. q. ij. in p̄n. ⁊ no. in p̄. d̄cre. cū venerabilis. ⁊ in pre. l. nō vtiqʒ. Sʒ q: hec forma v̄boꝝ docet mētiri: vbi snīa ⁊ veritas ē in ɔriū nō amplectēda: cū pri⁹ aīas demū līguas oporteat fieri eruditas: vt ī p̄emio dig. ī fi. ⁊ facit qd̄. ꝫ. dixi d̄ cōfes. c. i. Vnuʒ no. q: idē qd̄ dicit hec regula in exceptiōe intelligas ⁊ in replicatione. vnde sicut excipiens nō ɔfitet̄ actionē: ita nec replicās exceptionē eadē causa: sicut eniʒ se hʒ exceptio ad actionē: ita replicatio ad exceptionē. ⁊ triplicatio ad replicationē: hoc satis p̄robatur. ꝫ. d̄ exceptio. diletti.

b Que ɔ ius fiūt. Po. exēpla q̄ dixi. ꝫ. e. nō p̄stat īpedimētū. itē. xxv. q ij. ī periali vbi sunt hec v̄ba. ⁊. ꝫ. e. li. de regula. non solū. ⁊. ꝫ. d̄ testi. c. ij. ⁊. C. de le. nō dubiū vbi de h̄. Obijcit̄ ad hāc regulā de m̄rimonio ɔtcto post simplex votū qd̄ tʒ. ꝫ. e. li. de uo. c. vno ⁊ de m̄rimonio ɔtcto p⁹ īterdictū eccl'ie. ꝫ. de m̄a. ɔ. ɔiterdi. ec. per totū. ⁊ īter cōpatres ex chatecismo. ꝫ. e. li. de cog. spi. c. ij. ⁊ de snīa sub cōditōe lata q̄ tenet. ii. q. vi. biduū. ⁊ in eccl'ia cōsecrata p alienū ep̄m. ut. vij. q. i. ep̄s ī dio. ⁊ de oībus q̄ fieri p̄hibēt tñ f̄cā tenēt. Itē obijcit̄ de his q̄ fiūt ɔ ius ⁊ postea cōfirmāt̄. q̄ allegaui. ꝫ. c. nō firmat̄. Sol. generalr̄ dici pōt s̄ʒ Io. q̄ h̄ no. x. di. uides ⁊ her. q idē no. de sp̄d. duo. c. vlt. in ult. glo. ⁊ Accur. ī pre. l. non dubium dicit hāc regulā hr̄e locū ī his q̄ p̄petuā hn̄t p̄hibitionis cām. Cōtraria in his q̄ tp̄alē. Uel. dic hāc regulā eē verā: nisi eodē vel alio iure tolleret̄ ⁊ sic Itelligunt̄ ɔria: vl' dic ꝙ illa nō fiūt directe ɔ ius q: lʒ ius nō assistit n̄ tñ plene resistit. Quidā tñ distīguere voluerūt dicētes. ꝙ aut ius p̄robibʒ ⁊ addit ꝙ si ɔ prohibitionē fiat nō valeat: aut simpliciter p̄robibʒ. In p̄mo casu hēat locū h̄ regula cū suis cōcor. In. ij. h̄ ībant locum ɔria ⁊ sua silia ⁊ facit ad h̄. ꝫ. de regula. ad apostolicā. sed hec distictio reprobat̄ per pre. l. nō dubium. vbi hēs exp̄sse ꝙ sufficit legislatorē aliqd p̄robibuisse licet nō adiecerit si ɔ factum fuerit non ualere. idem vr̄ tenere Guiel. ꝫ. de of. or. romana iuxta fi. item obijcitur de maleficijs q̄ ɔ ius fiūt nec tamen h̄ītur pro īfectis. sol. hec regula hʒ locum ī his q̄ de iure sortiunt̄ effectum: ⁊ facit qd̄ dixi. ꝫ. e. ti. nō p̄stat īpedimētum: ⁊ illd̄ h̄ adde. nam m̄rimoniū nullum interduʒ nō habetur pro īfecto: īmo p̄stat īpedimētum secūdo ⁊ electio nulla interdū prestat īpedimētum secūde: qd̄ dic vt no. de elec. auditis.

c In pari delicto. Inquātum h̄ regula dicit de delicto sūpta ē de. l. ff. e. tit. l. cū par delictū in̄ḡtum dicit de cā sūpta ē de. l. ff. e. ti. ī pari cā. Po. ca. ī delicto p cañ. xiiij. q. v. n̄ sane. In eo. s. q repetit pecuniaʒ quā dedit p̄ iniquo iudicio. item in eo q vsur. q̄s soluit repetit: cum ipse sit in pari delicto: de vsur. q frustra. itē per. l. ff. de ɔdi. ob tur. cāʒ. l. vbi autē. ⁊. l. seq. vbi hēs ꝙ nō repetit̄ qd̄ pp stup̄rū vel vt male iudicet̄ datū ē. de cā pone p decr. ꝫ. e. li. de p̄bē. si a sede. ⁊. p. l. ff. d̄ ver. ob. si seruū. §. seqtur. vbi d̄r ꝙ cū q̄ritur de dāno: ⁊ par ē vtriusqʒ cā potior est q tʒ q̄ q p̄seqtur. Et aduerte: q: male videor exēplificare p decre. illā si a sed̄. nam ibi nō erat par cā: q: fuerat vni collata p papā: alteri p ordinariū. sed n̄ q̄ritur de paritate quo ad p̄tāteʒ ɔferentiū: sed de paritate quo ad tp̄s: q: cui primo collata fuerit dubitat̄: ⁊ ideo in hac pari cā tēporis potior erit cōditio possidētis. Et no. q: h̄ exhibetur fauor reo: q: absoluit̄ in pari cā vel delicto. ꝫ. de condi. ob turpem cām. l. ij. vnde semp dicere cōsueuim⁹ ꝙ in pari delicto vel causa potior sit excipiētis cōditio: vt ī p̄allegatis iuribus: ad hoc de concessione prebē. ex te nore d̄ adulte. c. pe. ⁊ vlt. Cōtradicere vr̄ d̄cre. illa de cōcessione p̄ben. cū sup. sʒ solue: ut ibi in glo. que incipit q: frustra in fi.

Quamⁿ non stat per eū ad queʒ pertinet quominus conditio impleatur: haberi dʒ perinde ac si impleta fuisset. l. Dem.

Quod[e] alicui suo nō licet noīe nec alieno licebit. l. Dē.

Potest[f] qs p aliū qd̄ pōt facere per seipsum. l. Dem.

d Quam nō stat p eū. hec regula sumpta ē ex. l. ff. e. ti. in iure ciuili. Po. de exēplū abrahe p quē nō stetit quominus s̄m dn̄i preceptū filium īmolaret: vñ p̄in de apud dn̄ʒ gratū fuit ac si īmolasset. xxij. q. ij. p̄phetauit. ⁊. c. seq. item pone in eo q īpedit: ne ad eū citatio p̄ueniat: ut. ꝫ. vt li. nō cōte. q̄n. §. porro. in stipulatd̄ ne. ff. de ɔdi. ⁊ demd̄. l. iure ciuili. item potes ponere ī libertate legata: ut aliqd det h̄r̄di. ⁊ p heredē stat. C. de cōdi. īser. l. pe. al's ē vlt. ⁊ idē in alijs legatis. ff. d̄ ɔdi. ⁊ demd̄. l. cū pupillus ⁊ īstitutione heredis. ff. de cōdi. īsti. l. iij. No. tñ ꝙ si mihi. x. p̄miseris si te vicero: tacite vr̄ hoc actū: ut resistere possis: ⁊ sic habet̄ p̄ expresso. ff. si cer. pe. l. cū q̄d. Et no. ꝙ dicit p eū ad quē p̄tinet: nā si staret p aliū tertiū: uel etiā p īpedimētuʒ mei ipsi⁹: tūc hʒ locū regula. ꝫ. e. īputari: q: tūc lʒ īputet̄ ꝙ p me nō stat ut ibi: tñ nō hēbit̄ p̄ īpleto: ut h̄: ⁊. ff. de ɔdi. ⁊ d̄md̄. l. qb⁹ dieb⁹. in p̄n. item no. ꝙ si libertas legata est s̄uo si. x. heredi dederit: ⁊ per h̄r̄dē steterit quominus s̄uus dederit illa. x. p̄inde ē ac si īpleta eēt cōditio: q: ille liber erit: tenet̄ tñ postmodū ad illa. x. nisi forte obtulerit: ⁊ hers nō susceperit. C. d̄ cōdi. īser. l. vlt. sed dicit lex ꝙ si testator legat liberto. x. sub cōditione si cū filio steterit ⁊ fili⁹ moriat̄: ⁊ sic per eū vel p casum in ei⁹ persona ɔtingenteʒ stat quomin⁹ ɔditio īpleat̄: nō tñ debet̄ relictū. ff. de adimē. le. l. seio. in prin. Sol. cum stat p eū. i. p factū ei⁹ uel impedimētū ab eo p̄restitū: habet̄ cōditio pro īpleta: ⁊ sic simplicit̄ vera ē regula. sʒ si stat p casum in p̄sona eius contingentem distingue: aut erat relictū ɔtēplatione eius in cui⁹ persona erat īplenda cōditio. ⁊ tūc nō debet̄ relictum: ut in pre. l. seio. aut fauore eius cui relinqtur: ⁊ eo casu debet̄. ff. de an. lega. l. meuia. in p̄n. aut dubitabat̄: ⁊ eo casu relictum debet̄ quasi in dubio sit īterpretandū legatarij fauore relictū: si ex veritate vel ex cōiecturis aliud non apparet. ff. de cōdi. ⁊ demd̄. l. illis libertis. ⁊. C. d̄ legi. l. i.

e Quod alicui. Po. ca. p. c. xlvi. di. sicut nō suo. meo. n. noīe mihi nō lʒ sen⁹ exercere: ita nec alieno. item p decre. d̄ cri. fal. ad falsarioꝝ. sicut. n. p̄prio noīe. lr̄as papales falsare nō debeo: ita nec alieno. item nec noīe alieno nec p̄p̄o albū p̄toris corrūpere debeo. ff. de iu. om. iu. si qs id in fi. Et no. ꝙ h̄ regula vera ē ī maleficijs. indecēs. n. ē crimē suū cōmodis alienis īpendere: ut in dicto. c. sic nō suo. hoc dico: q: delegat⁹ ex d̄legatiōe cognoscit de cā d̄ q̄ ⁊ p̄prio noīe cognoscere nō possʒ. ij. q. vi. si ep̄s. ⁊ punit quos al's punire nō possʒ: d̄ of. d̄le. sane. Et libert⁹ noīe alieno vocat p̄onū ī ius: qd̄ noīe p̄prio nō pōt. ff. d̄ ī ius vo. l. quesitū. Et laicus q nō pōt cām sp̄ūalem tractare p̄prio noīe: tractat aliēo vt. ꝫ. co. li. de p̄cur. c. i. ⁊ idē in silibus. itē hʒ locū in his q̄ vt demādari possint req rūt ordinis adminiculū: vnde sicut suo noīe sacerdos simplex nō chrismat ī frōte nō'ordinat ad sacros: ita nec ep̄i sui mandato: cū tali demandari nō possit: ⁊ d̄ hoc. ꝫ. de ɔse. ec. vel alta. aqua. ⁊ facit quod dixi. ꝫ. co. ea que.

f Potest qs. pōt qs p aliū iudicare. lxiij. di. tibi dn̄o. sicut p aliuʒ m̄rimoniū ɔhere. ꝫ. co. li. de p̄cura. c. vlt. sic. ff. de p̄cu. l. i. §. ij. ff. d̄ sta. ho. l. arctusā in fi. Hec regula fallit in eo cui cōmittit̄ certū ministeriū. ꝫ. d̄ of. d̄le. c. vlti. ꝫ. co. li. e. ti. is cui. ⁊ optie. C. d̄ cadu. tol. l. vna. §. ne autē. ad idē. ij. q. iij. abolitio d̄ de. nō resi. q: nō nulli. ff. d̄ solu. īter artifices. itē in pn̄ia suscipiēda. d̄ pe. dis. i. quē penitet in p̄n. quā p se q̄sqʒ recipe dʒ: rō est pudor q est maxima pars pn̄ie ut ibi. Itē in eo viro q veniā etatis īpetrat: qd̄ p se facere debet. C. de his q ve eta. īpe. l. ij. itē adoptare vel arrogare nō pōt qs p aliū. ff. d̄ adop. post mortē. §. neqʒ. rō est: q: adoptio imitat̄ naturā. itē fallit in iudice q per seipsum recitare d̄bet snīaʒ nisi sit ep̄s siue superior. ꝫ. e. li. d̄ re iudi. c. vlt. C. d̄ iudi. autē. ad h̄. item ī eo q īcipit ɔferre sac̄m vnitatis q id p aliū p̄ficere nō pōt. xxiij. di. quorūdam. itē abbas p se v̄berādo pōt corrigere mōachū nō p aliū maxime laicū: d̄ sen. exc. d̄ vniuersitatis. itē dn̄s nouū emphiteotā nō p p̄curatorē: sed p se in possessionē īducere d̄bet. C. d̄ iure emphi. l. vlt. §. pe. item q est in possessione s̄uitutis: ⁊ p̄clamat ī libertatē p se agit: ⁊ nō p p̄curatorē. C. de asser. tol. l. i. ⁊ regulariter in criminali cā: ut. ij. q. vi. si q̄n. itē q̄ sunt meri īperij: vel gladij p̄tātis nō d̄legāt̄ s̄ʒ leges nisi in casu. ff. de offi. eius cui manda. est iur. l. i. secus s̄m canones: de hoc nota

IN malis^a ꝓmiſſis fidē nō expedit obſeruari. Idē3.

IN alternatiuis^b debitoris eſt electio:⁊ ſufficit alterū adimpleri. Idē3.

QUi^c ad agendū admittiꝛ:eſt ad excipiendū multomagis admittendus. Idem.

QUi facit^d ꝑ aliū ē perīde ac ſi faciat ꝑ ſeipm. Idem.

FActū legitime^e retractari nō debet:l3 caſus poſtea eueniat a q̄ nō potuit icohari. Idē.

QUod alicui^f gratioſe cōceditur trahi ñ debet ab alijs ī exemplum. Idem.

FRuſtra^g ſibi fidē qs poſtulat ab eo ſeruari:cui fidē a ſe preſtitā ſeruare recuſat. Idem.

DElictum perſone^h non debet in detrimentū eccleſie redūdare. Idem.

RAtioni cōgruit: vt ſuccedat in onere:qui ſubſtituitur ī ho

xv.di.c.i.xxiij.q.iiij.illud.⁊.ſ.de of.ord.ꝙ ſedē.⁊ de rap.in archiepatu.⁊ ꝑ ſe rūdere dʒ adult⁹ q cathetizaꝛ:⁊ nō ꝑ aliū:de ꝯſe.di.iiij.cū pro paruulis.item fallit ī caſu.ſ.e.li.de elec.cupiētes.itē in caſu.ſ.e.li.de of.le.c.pe.ij.rn.⁊ ō her.c.ij.in p̄n.hec igiꝛ ⁊ ſilia ſpālia ſunt.Et no.ꝙ etiā ecōuerſo q̄daʒ ꝑ alium poſſum q̄ nō ꝑ me.Eps clericū ſuū ꝑ aliū poteſt ꝟberare:nō autē ꝑ ſeipſum.lxxvi.d.nō liceat.C.ō epi.⁊ cle.auc.ſed neq3.item eps ꝑ alium litigare dʒ.v.q.iij.c.vlt.itē plātus cleric⁹ hñs tpalē iuriſditionē audit:⁊ iudicat de cā ſanguinis ꝑ alium nō ꝑ ſe.ſ.e.li.ne cle.vel mo.c.vlt.Itē religioſa mulier ꝑ aliū pōt eſſe in iudicio non per ſe.ſ.e.li.de iudi.c.ij.ſ.e.li.de elec.ſdēnitatib⁹.§.ſed cū caſ.itē eps tuitionē gubernationē:⁊ curaʒ viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ ⁊ peregrinorū nō ꝑ ſeipſuʒ:ſed ꝑ aliū archipreſbyteꝝ.ſ.uel archidiaconum gereꝛ dʒ.lxxviij.di.eps gubernatione.⁊ ibi de hoc:⁊ oia iſta ſunt ēt ſpālia ꝯ regulā ſm quā qō poſſuʒ ꝑ aliū ⁊ ꝑ me.Et accidit h vel rōne pſone cui hoc nō ꝯuenit:vel ēt rōne rei puta cāe crīalis:⁊ īterdū ꝑ alterū ꝯſeqtur qs qō ꝑ ſe ꝯſeq nō poſſet:vt.ſ.eo.li.de cōceſ.pben.c.auctoritate.⁊.ff.de ſta.ho.iperator.ij.ff.q̄ res pig.ob.l.ariſto.ſicut ⁊ q̄dā pōt qs tanquā ipſe.īſti.de iof.te.§.ſi tutor.ff.de adop.ſi pr.§.q duos.vbi nepotē ex filio adoptat au⁹tanq̄ genitū ex alio filio:⁊ hoc nō tanq̄ auus:ſed tanq̄ qdā extneus:ad idē.ff.de in ius vo.l.q̄ſitū.cū ſi.Et no.q: id dicimur poſſe qō de iure poſſum⁹:hāc igiꝛ regulam credo loq de his q̄ de iure ſortiunꝛ vel ſortiri pñt effectū:ñ igꝛ ſup abūdat regula.ſ.e.q facit ꝑ aliū q̄ generalr loqꝛ:ut ēt maleficia cōprehēdat ⁊ iſta regula loqꝛ de ptāte faciēdi:illa de effectu iā facti.itē no.ex hac regula ꝙ ſicut ꝑ ſe pt qs ſubſcribere:ita ꝑ aliū.qō dic vt no.ſ.ō re.iu.cū iter vos.ī gl.pt.n.

a IN malis ꝓmiſſis.po.exēpla q̄ poſui.ſ.e.nō ē obligatoriū.⁊ ꝓſeq̄re hāc regulā:ut ibi diri.Et hēs h ꝟba.xxij.q.iiij.ī malis ꝓmiſſis.⁊ ibi de hoc ⁊ ꝑ totā q̄nē.Et no.ꝙ dicit ī malis ꝓmiſſis.nā l3 mala ꝓmiſſa ñ ōbeāt ſuari tñ īterdū mala ꝓmiſſa:puta ꝑ dolū uel metū ſuāꝛ:qñ.ſ.ſuari pñt ſine ſalutis eterne diſpēdio ſi iuramētū īterceſſit:de iureiu.ſi vero.⁊ diri ī pdcā reglā.ſ.e.ñ.c.

b IN alternatiuis.hec regula ſumpta fuit ex.l.ff.e.ti.l.ī eo ꝙ pl⁹ ē.ubi ꝟba īūcta nō ſunt:ſufficit alterutrū cē factū.Po.exēplū ꝑ canō.xij.q.ij.bone rei ī ſi.ſ.ō reſcri.īter ceteras.Et ī viro q ī cām ſoluti mr̄imonii dotē ux̄ei⁹ eſtiationē reſtituere ꝓmiſit.ff.de iure do.plerūq3 ī ſi.ad idē.ſ.de pl⁹ pet.c.vno.vbi dꝛ plus petere cā:⁊ in expēſis cōdēnaꝛ q ex duob⁹ alternatiue debitis ꝑeiſe petit alteꝝ:ad idē.de ap.ſignificauit.vbi de hoc:⁊ ō reſcri.ex parte.⁊ facit ō pbē.c.ij..ff.de cōdi.īſti.l.ſi heredi plures.Sūt tñ q̄dam alternatiua ī qbus dʒ ordo ſuari.ff.de le.ij.cū pr̄.§.pe.ut cū mandat teſtator aliqd dari liberis:aut his ōficiētib⁹cōſanguineis aut affinib⁹:q: tūc ſeqmur ordinē.Eſt ad hoc argumētū qō diri de ordīe ſequēdo.xliij.di.ſit rector ī ſi.ſ.e.li.de ele.c.pe.ī pn.⁊.e.li.ō pbē.mādato in ſi.Cōtradicit ad hāc regulā.inſti.de le.§.ſi generalr.So.illud cum eligēs fuit ī mora.ff.de adop.l.mācipioꝝ.ſ.e.li.de cōſue.c.vlt.⁊ ſic no.Ber.ī predi.decre.de reſcri.īter ceteras.⁊ facit qō diri.ſ.eo.ꝯ cum.

c QUe ad agendū.hec ſūpta ē ex regla.ff.e.ti.l.iuit⁹ nēo.§.cui dam⁹.Po.ca.in eo q legitime pſcribit:q: ſi cadit a poſſeſſiōe daꝛ ſibi actio:multo forti⁹dum poſſidet daꝛ exceptio.xvi.q.iij.§.pōt.ī pn.ad idē.de pſcri.illud.Itē cōductor ſoli ad ſupficiē ad nō modicū tps h3 vtilē rei vēdi.ēt cōtra dñm multo fortius exceptōe3.ff.de ſupſi.l.ſi.§.qō ait:rōne3 hui⁹regule ēt habuiſti.ſ.e.cui:l3 pl⁹ē agere q̄ excipe:ḡ ſi pōt pmū multo forti⁹ſcōm:ut hic.nā video exceptionē dari cui nō daꝛ actio ⁊ exc̄ōicatio.ſ.de excep.cū inter priorē.itē qui mala fide pſcripſit ſm leges exceptionē h3 aduerſus oēm petentem:⁊ ſi a poſſeſſione cadat nō h3 actionē xvi.q.iij.§.pōt.ꝟ.ꝙ ſi.⁊.C.ōpſcrip.xxx.vel.xl.an.ſi quis ēptionis.⁊ vbi actio tpe tolliꝛ ꝑpetuo durat exceptio.ff.de excep.pure.§.vlt.⁊ venit ī cōpēſationē qō nō venit in petitionē ſm le.ut dubiū naturale.ff.de cōpen.l.etiā.Ecōuerſo inꝛdum venit in petitionē qō nō in cōpenſationem:ſicut eſt videre in depoſito.C.ō cōpē.l.vl.⁊.ſ.de depoſito.bona fides.⁊ eſt ſpāle.Et adde qō no.de iureiuran.quēadmodū.in glo.nā cui.Et dic ꝙ ad agendū admittiꝛ ꝯ euʒ ꝯ quem excipere vult:hoc dico:ne obſtet qō diciꝛ de publiciana:nā hñs publicianā actionē ꝯ alios excipit ñ ꝯ dñʒ.ff.de publi.l.pe.⁊ vlti.⁊ idē in ſiſibus.hoc aūt regulr fallit in poſſeſſorijs iudicijs.C.loca.⁊ cōdu.l.ſi qs cōductiōis.vbi cōuētus poſſeſſorio:ſi dicit ſe ꝯduxiſſe:aū oia poſſeſſionē reſtituit:⁊ poſt agit:⁊ facit qō diri.ſ.eo.dolo nā ꝯ predonē agentē poſſeſſorio admittiꝛ exceptio:tñ nō admittitur actō.ō reſti.ſpo.ī lr̄is.⁊.c.ſe.Et generalr agēti poſſeſſorio referꝛ qō ꝓprietatis agēdo:⁊ tñ ñ excipiēdo:de ordine cognitio.c.vlt.C.de rei vē.ordinarij.ō conceſſione pbēde.poſt electionē in ſi.de appel.cōſtitutis.ij.ī ſi.ō accu.accedens.

d QUi facit ꝑ aliū.hec regula ſumpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.ꝙ iuſſu alteri⁹.Pone exempla in regula ⁊ ꝓſequere eam vt diri.ſ.e.pōt quis.Et nō ſuperabūdat hec regula per illam:ut ibi diri in ſi.

e FActū legitime.hec regula ſūpta ē ex.l.ff.e.ti.l.q ī ambiguis.§.i.Exēplifica in eo q ꝯtit mr̄imōiū:⁊ poſtea fact⁹eſt furioſus.xxxij.q.vij.c.neq3 furioſus.Idē in ſupueniēte affinitate.de eo qui cogno.cōſan.vro.ſue.c.pe.idem ī adoptioue ſupueniēte.ff.de ritu nup.adoptiuus.in pn.⁊.l.ſi qua.Et no.ꝙ habuiſti aliam regulā ꝑ ꝯtrariū.ſ.eo.ñ firmaꝛ:q: l3 caſus ſupueniat a quō potuit incohari:nō firmatur.quod ab initio nō valebat.ut ibi quod tñ itelligas: ut ibi diri:ita qō a p̄ncipio factū erat legitime non retractaꝛ:l3 ſupueniat caſus a quo nō potuit icohari.ut h.Et cōcordat ad hāc regulā.ff.de iti.actuq3 pri.l.nec.n.ibi dicit ter.nec.n.corrūpi:aut cōmutari qō recte tranſactum eſt ſupueniēte delicto poterit.Cōcordat ad hanc regulā de iurepa.ꝯſultationib⁹.de cōuer.cōiu.pl3.de eo qui cogno.cōſang.vro.ſue.diſcretionē.⁊ quod in his iurib⁹no.Et no.ꝙ dicit retractari.q.d.ꝓpter cām ſuperueniētem nō retractaꝛ ac ſi legitime nō fuiſſet fcm̄ Incerdū tñ ꝓpter ſupuenientē cām īpediꝛ ei⁹ effect⁹:qō legitime factuʒ erat.exēplifica ꝑ cañ.xxiij.diſti.cōiter.⁊.c.vſq3 adeo.⁊ de cleri.egro.pſbyteꝝ.⁊.c.tua.cū ſi.Et eo.mō rñdeꝛ ad leges q̄ ꝓ ꝯrijs ſignari ſolēt.ff.de iudi.ſi a me.⁊.l.ſeq..ff.ad.l.agl.q: in eū caſum.in qbus dꝛ ꝙ iudiciū ſoluiꝛ ꝑ arrogatōem ei⁹cū quo lit.cōteſtatur⁹erā:q: deuenit ī eū caſum in quo a p̄ncipio nō poterat ꝯſiſtere:⁊ ī pre.l.q: dꝛ ſiſe.ſ.ꝙ ceſſat actio legis acql.qñ ſeru⁹mortifere vulnerat⁹liber fact⁹eſt:q: iam in eum caſum ōuenit ī quo locū habere nō poterat ⁊c.Et eſt rō:q:.l.acql.dānum reſpicit.

f QUod alicui.Po.exēpla q̄ diri.ſ.eo.ti.q̄ a iure.⁊ ꝓſeq̄re:ut ibi diri ⁊ in regula ꝓuilegiū pſonale.⁊ cōcor.ad hāc regulā.ſ.e.argumentū.

g FRuſtra ſibi.Po.ca.ī dño quo ad fidē:⁊ ī fideli quo ad dñm.xxij.q.v.de forma.itē in eo q īterpoſita ꝯditione ꝓmiſit ⁊ iurauit aliqd facere de iureiur.ꝑuenit.ij.vbi.de hoc.In eo qui nō vult trāſactioneʒ īterpoſitā obſuare.C.de pac.cū ꝓponas.ij.cōcor.xxv.di.eſto ſubiect⁹ibi cur ego te hēo vt p̄ncipē:cū tu me nō hēas vt ſenatorē:ſed nōne hoſti.ſuāda eſt fides.xxij.q.iiij.īnocēs.xxiij.q.i.noli.ſol.ut ibi no.⁊ in.d.c.perueūit illud.n.veꝝ ē cū iſte hoſtis nobis fidē ſuat:⁊ ſic ꝯcordat cū hac regula.itē ꝯ.xxxiij.q.v.ꝙ deo pari.vbi diciꝛ ꝙ ſi vir ⁊ vror pari cōſenſu cōtinentiā vouēt:vno labēte:alter pſeuerare dʒ.ſol.ibi non fuerat fides hoī ꝓmiſſa:ſ3 deo.nā ſine vlla ꝯditōe adipleri dñt q̄ deo vouētur.xxrij.q.viij.c.vno ī ſi.Et vides ꝙ l3 vror adulterata fuerit.nihilominus vir peccat adulterādo.xxxij.q.vi.c.i.ꝑ totū.fruſtra igitur ōbitū petit q qō dʒ nō īpendit:⁊ fruſtra legis auxiliū īuocat q cōmittit in legeʒ:de vſur.q: fruſtra.⁊ ibi de h.Unū no.hñ ptes ſibi adinuicē aliqd ſub pena ꝓmittunt:⁊ vna ps p̄mo frangit fidem:aut expedit magis alteri parti penam proſeq:⁊ ſtare pacto vlꝯctui:aut magiꝛ expedit ſibi fidē rūpere.In.i.caſu l3 ſibi fides ſit fracta ipſe tñ ꝑ ſua pte ſuet eādē:⁊ ſic penā petere poterit cū effectu.In.ij.caſu ſecure frāgit fidē.⁊ fiat hincīde penaꝝ mutua ꝯpenſatio:vt.ſ.de pe.cōſtitutis.⁊ ſic illā decre.ītelligas:⁊ q̄ ibi no.⁊ ē ad h ſi.qō no.ō ꝯuēto ſuper ſpoliatiōe:cui aut expedit magis rehabere rē ꝓpriā:aut retinere rem quaʒ poſſidet.in p̄mo caſu agat.in ſcōo excipiat:h no.Ber.de or.cog.c.vl.

h DElictū pſone.Po.ca.in epo ōpoſito ꝓpter crimē:ob hoc.n.ñ dʒ eccl'ia reb⁹ſuis expoliari.xvi.q.vi.ſi epm.⁊ ibi de hoc.item pone ī ꝓcuratore q falſauit inſtr̄m:q: ꝓpter h ſic nō pdet eccl'ia cām:de excep.cū venerabilis.⁊c.⁊ delictū tutoris nō obligat pupilluʒ.ff.e.ti.l.neq3 ⁊.ff.ō tabu.exhibē.l.pe.Cōtra.xvi.q.iij.placuit.ij.vbi delictum plati nō repetentis rem eccl'iaſticā nō nocet eccleſie:ad ide3 de pſcrip.c.i.⁊ per totū.ſol.delictū aliud in faciēdo:⁊ hoc nō p̄iudicat eccleſie:ut hic:⁊ aliud in omittēdo:⁊ hoc bene p̄iudicat:ut ibi.Ad hāc ſolutionē ꝯdicit.xv.q.ij.ita nos.vbi delictum qō eſt in faciendo p̄iudicat eccleſie.Sol.dici.pōt ſm Io.q hoc ibi no.⁊ ī dicto.c.ſi epm ꝙ h regula ītelligiꝛ de detrimēto facultatū.illud aute3 de detrimēto honoris:vel poti⁹ ſibi nocet delinquētibus q̄ eccleſie.Adhuc ꝯ ſolutione3 de cenſi.cū olim.vbi delictū:qō eſt in faciendo nocet eccleſie.de ī inte.reſti.auditis:vbi delictū qō eſt in omittendo:nō p̄iudicat eccleſie.Statis cōgrue poſſet diſtigui īter iudicialia:⁊ extraiudicialia:vt ī iudicialib⁹iudicioꝝ fauore ſiue ſit in faciendo ſiue in omitēdo p̄eiudicet eccl'ie:⁊ in decre.auditis.bene p̄iudicauit eccleſie delictuʒ:qō fuit in omittendo.ſed fuit reſtricta:⁊ ſic nō eſt ꝯ.In decre.cum venerābilis.dici potuit extiudiciale:vel ibi ſolus ꝓcurator deliqt in faciendo.ſ.īſtrumētuʒ falſando.ite3 ꝯ.liiij.di.ſi ſuus.vbi puniꝛ eps q pro vno ſeruo duos dare debet.S3 illud facere ōbet de ꝓprio ſi h3:nō de bōis eccl'ie ꝓpter hāc regulā.itē ꝯ ō or.cog.cū dilect⁹vbi dol⁹⁊ uiolētia abbatis eccl'ie noceꝛ vꝛ.S3 ibi ſoluiꝛ ꝑ Ber.ī.iij.glo.ſ.ꝙ ibi ōlictū fuerat cōmiſſū ꝑ platū ⁊ collegiū cōicato cōſilio:⁊ eo.mō ſoluiꝛ.C.de ſac.ſanc.ec.iubem⁹ nullā.ibi ꝓpt delictū pſone cōſiſcaꝛ nauis eccl'ie.Et no.ꝙ dicit hec regula delictum.q: ſm ꝓpriā huius vocabuli ſignificationē vꝛ loq de eo qō cōſiſtit in omittēdo ſm ea q̄ no.Ber.ſ.e.pctm̄:tñ illi ſignificationi nō ſemp ſtaꝛ:ut ibi diri.item hoc qō dicit pſone:itelligere poſſumus de plato:⁊ eſt vulgare dñoꝝ meoꝝ anglicoꝝ:de reſcriptis ex pte.ſ.pſone.⁊ de ap.bone memorie:uel ī diſtincte de q̄libet pſona ītelligaꝛ:cuius delictū eccleſie nō nocebit ſaltē cū effectu:q: dareꝛ reſtitutio uſq3 ad quadriēnnium tñ niſi ex cauſa plus temporis daretur:ut.ſ.eo.li.de reſti.in īteg.c.i.

i RAtioni congruit.Po.ca.ī filio.patroni herede:qui ſuccedit in ho

nore iurisſpa. sic ī onere defensandi ecclias succedere dʒ. xvi. q. vij. filijs ac nepotibꝰ. Itē pone ī plato q succedit ī honore: sic ⁊ onere soluēdi pdecessoris debita p ecclie vtilitate ɔtra. s̄. de solu. c. i. idē ī iudice. ff. de iudi. l. mortuo iudice. ꝙ eū iudicare oportuerat. Idez eū q ei substituitꝰ est sequi dʒ ad idē. s̄. de offi. dele. qm̄ abbas. ⁊ ɔcor. ad hāc regulam. c. di. rōnis. ⁊. s̄. e. qui sentit onꝰ. Et quod ibi dixi hic adde: ⁊ per illam regulā pōt ēt h resolui: vt. s. succedat ī onere q substituitur ī honore: ad h. xi. di. non nos.

nore. I Dez.

In argumentū[a] trahi nequeunt que pp necessitatem aliq̄ñ sunt concessa. I Dem.

Nemo potest[b] plus iuris trāsferre in alium q̄ sibi competere dignoscatur. I Dem.

In toto[c] partem non est dubium contineri. I Dem.

In generali[d] concessione nō veniunt ea que quis non esset verisimiliter in specie concessurus I Dem.

a In argumētū. hec regula sumitur ex .l. ff. e. ti. que pp necessitatē. Po. ca. lv. di. c. i. vbi ex necessitate tpis ppter ministeriorū defectū monachos pmissū fuit assumi ad pochiales ecclesias: cessāte hac necessitate ī arg. trahi. nō dʒ: vt ibi. Itez p decre. s̄. de elec. cū ī cūctis. ibi ne ꝙ a quibusdā pro necessitate tpis ⁊c. Et alienatio sacrorū vasorū pp necessitatē redimēdorū captiuorū ɔcessa ad ɔsitiā ɔtrahi ñ dʒ. C. de sacrosanc. ec. l. anpe. q̄ icipit sancimꝰ ⁊ ɔcor. ad hāc regulā. s̄. e. q̄ a iur. ⁊. s̄. eo. qd alicui. nec supfluit hec regula p illas q̄ loquūt ī eo qd ɔcedit ob fauorē vel grāz: hoc ī eo qd ɔceditur ob tpis necessitatē. Et dicit ēt ī ar. q. d. iurista: vł arguēs ñ dʒ arguere de eo qd īterdū ex necessitate ɔcessuʒ est: qʒ arg. de silibus ad penitꝰ similia pcedūt. sʒ īter tpa necessitatis ⁊ nō necessitatis nō est silitudo: ergo nō pcedit argumētatio. Et ɔcordat ad hāc regulā. xxxv. q. i. c. i. p qd ēt exēplificare potes: nā a pncipio generis hūani licite ɔiūt frater cū sorore: qʒ ex necessitate id fiebat: hodie aūt creuit hūanū genus: ⁊ sublata est necessitas: ⁊ iō nō licite ɔhibet. ī. quartū gradū. de ɔ. ⁊ affi. nō dʒ. C. de pa. q fi. di. l. i. ⁊ .ij. vbi pp necessitatē famis: lʒ filiū distrahere: qd alr̄ nō liceret. Et no. ex hac regula illd generale: qd cessante cā cessat effectꝰ: ⁊ de iureiur. ⁊ si xps ī fi. de ap. cū cessante. de pe. ⁊ re. cū īfirmitas. de quo dic vt no. de renū. post trāslationē. lxi. di. §. his oibꝰ. xix. q. ij. due. cessāte igit̄ necessitate pp quā dispēsatū ē cessat ɔstitutio. i. q. vij. ꝙ pro remedio: qd verū ē circa faciēda nō circa iā facta: vt ibi no. ⁊ de iureiur. ⁊ si xps. ī fi. ad hoc. s̄. e. factū legitime. ī fi. ⁊ ē ēt hoc verū nisi vtilitas succedat loco necessitatis. sicut ē de monachis ordinādis: vt pbat̄. xvi. q. i. sunt nōnulli ī fi.

b Nemo pōt. Hec regula sumpta fuit ex. l. ff. e. ti. ne plus. Po. ca. i. .q. vij. daibertū. de dona. īter vi. ⁊ vxo. nup vbi sunt h v̄ba. ⁊. ff. de acq. re. do. l. traditio. ⁊ fa. ad hāc regulā. s̄. de pig. cū ɔ. s̄. e. is q ī ius ibi dum dic eo. iure. ⁊ sic nō maiori: ⁊ ɔcor. qd nemo dat qd non hʒ: de iure pa. ꝙ āt. Cōtra de elec. suffraganeis: vbi mādat archieps q ɔsecratus nō est electuʒ p suffraganeos ɔsecrari. ⁊. ff. de acq. re. do. nō ē nouū. vbi creditor pignꝰ distrahit cuiꝰ dñiū nō hʒ: de ɔ. di. iiij. solet. vbi ēt baptismuʒ dat q nō hʒ. So. vt no. i. q. i. c. i. qʒ hoc ē generale illa sunt spālia: spālitatis rōnez facile ɔsiderare poteris. Et idē no. Ber. ī pre. decre. nup. ⁊ de iurepa. cura. nā spāle ī baptismo: vt ī pre. c. solet. ⁊ de mādare iurisdictōis ē. ergo archieps ɔfirmatꝰ demādare pt epis q ɔsecrati erāt: vt epʒ ɔsecrēt ⁊ ī creditore ē spāle sic ⁊ ī tutore ⁊ cura. C. de admi. tu. l. vlt. ⁊. l. lex q̄ ⁊ ī pcuratore. īsti. de re. di. §. nihil. In iudice: īsti. de offi. iudi. §. fi. in executore .ff. de euic. sed pignora. ī vsufru. formali. ff. de vsufru. l. qd nr̄m ī eo q bona fide emit a male fidei possessore: qʒ vsucapit: insti. de vsuca. §. ꝙ autē. In cēsitoribus ⁊ flumine. ff. de acq. re. do. l. ergo. §. alluuio. In donatōe libertatis: insti. de liberti. §. vlti. Io. an.

c In toto ptē. Po. exēpla q̄ dixi. s̄. e. plus semp. ⁊ psequere vt ibi: ⁊ ɔcor. ff. de ex. rei iu. l. si qs. cuʒ totū petijsset: si partē petit exceptio rei iu. nocet. nā pars in toto est. ɔcor. xiiij. q. v. penale. ⁊. xxxij. q. iij. meretrices. de peni. di. i. §. hoc idem.

d In generalī. Po. c. xvi. q. i. frater nr̄. vbi generalis ɔmissio facta legato h papā nō extēdit̄ ad cās fidei. Itē pone p decr. s̄. e. li. de pe. ⁊ re. si eps. vbi hēs h v̄ba. Item p. l. C. q̄ res pig. ob. pos. l. i. vbi ī generali obligatiōe pignoris nō veniunt vxor ⁊ alūni. ⁊ q̄ qs dixit̄ nō ē credēdus spāliter obligasse: ⁊ facit opti. s̄. e. li. de offi. vica. cū generali. ⁊ no. qʒ nō soluʒ ī obscuris īspicimꝰ id qd ē dixisse: sʒ ēt ī generalibꝰ. de pmo. s̄. e. īspicimꝰ. de scdo hic ⁊ in ɔcor. ⁊. ff. de pecul. l. q peculij vbi qui admistrationē ɔcedit vł pmittere generaliter qd spāliter pmissurus ē. ⁊. ff. de pig. .l. generali. ⁊ in pignoris obligatiōe generali rex quas qs habuit vł habiturꝰ est ea nō ɔtinebunt̄ q̄ verisimile est aliquē spāliter obligaturū nō fuisse: puta suppellex. itē vestis reliquēda ē debitori. Si qs q̄rat qñ sciuerit q̄ sunt illa q̄ dixit̄ ī specie ñ dicet̄ quē ɔcessisse. Rñ. pōt hoc cognosci ex ipossibili: vł ibumana vel dura sepatione: vtputa ministeria artis sue: vel q̄ ad affectionem ptinēt: generali obligatiōe nō veniūt: vt ī pn. l. obligatione. ⁊ se. ⁊ pbatur op. C. cōia vtriusqʒ iudi. l. possessionem. vbi hēs ꝙ possessiones ī qbus sunt ascriptitij: ita dñt diuidi ꝙ penes vnuʒ quemqʒ integra familia remaneat: vt pr̄ a liberis cōiunx a viro frater a sorore nō separetur. Et no. ex hac regula v̄bum generale restringi ad idē. s̄. e. li. de rescrip. c. ij. ⁊. c. si eo tpe. de pben. cū cui. ⁊. c. q̄uis. cū si. Itē facit hec regula ad questionē: de eo qui generaliter tenet̄ ɔ oēs aliquē iuuare: nunqd ɔ se vł alios. ⁊ no. de h. xxii. q. v. de forma in. i. glo. ⁊ de iureiur. petitio. i vl. glo.

e Qui ɔ. Po. ca. ī eo q recipit ecclam de manu laici. xvi. q. vii. si qs deinceps de eo q emit spiritualia. de simo. nō satis. ad idē. C. de agri. ⁊ ce. l. quē ad modū. lib. xi. vbi q emit ascripticiū sine gleba ɔ legem interdicta mercat̄. ⁊ male fidei possessor dr̄: ⁊ iō qʒ talis p̄sumit̄ non hr̄e bonā fidē: iō nō pscribit: vt ī pdictis iuribꝰ. ɔ. s̄. de do. apostolice: sed solue: vt in glo. sʒ vł Itē ɔ. s̄. de iurep. cura. solue: vt ibi. ⁊ sic pʒ ꝙ iuris ignorātia ñ excusat ī pscrip. sicut nec ī vsuca. .ff. de vsuca. l. nūq̄. Io. an.

Qui contra[e] iura mercat̄ bonam fidem presumitur non habere. I Dem.

Bona[f] fides nō patitur: vt semel exactum iteruʒ exigatur. I Dem.

Cum quid[g] vna via prohibetur alicui: ad id alia non debʒ admitti. I Dem.

Contractus[h] ex ɔuētiōe legē accipe dignoscūt̄. I Dē

Damnum[i] quod quis sua culpa sentit: sibi debet: non alij

f Bona fides. Hec regula sūpta fuit ex. l. ff. e. ti. bōa fides. ecclia nō dʒ suuʒ repetere cū augmēto: sʒ si semel exactuʒ iterū exigeret augmētū recipet. xii. q. ij. fratnitas ad idē. de pe. c. suā. ff. de ta. ex. l. iij. §. ɔdēnatio ⁊ hʒ locū h regła ēt ī pēis q̄ sit̄ exacte ab eod iterū exigi nō dēbēt. ad hoc. xiij. q. ii. c. vlt. de iudi. at si clici. C. de pe. l. oīs ab eo. iō dixi: qʒ si plures insolidū tenent̄ ad penā soluta pena p vnū ñ liberat̄ alter. xij. q. ij. cū deuotissimā. ff. ad. l. acq. itē mela. §. sʒ si plures. Sin autē res ⁊ pena simul peti possint. dic vt no. xxv. q. ij. si ecclesie. Hāc āt regulā dico verā in his quorū causa vnica exactione finit̄. vnde si decē debeo ipsorū solutiōe tollit̄ oīs obligatio. vnde nō patit̄ bona fides: vt illa iterū exigātur: ⁊ si soluātur vt indebita repetūtur: qd dic: vt no. i. q. iij. in fi. de solu. c. viii. si autez vnica exactione nō finit̄ obligatio. Po. ca. in exactōe debiti vxoris ad virū ⁊ econuerso nō hʒ locū regula. Idē ī pcuratōe quā exigit eps visitās pmo āno. Nā scdo āno visitās iterū pcuratōez exigit: ⁊ idē si de necessitate ecclie iterū eodē anno visitaret ⁊ sic pōt itelligi de cēsi. cū venerabilis. vbi de hoc. ⁊. xviij. q. ij. visitādi. Idez dico ī exactiōe pene: vbi de hoc actū est ī ɔtractu: vt totiens pena ɔmittatur: ⁊ exigi possit quotiēs ɔtractū fuerit. nā tunc pena sit̄ exacta ēt ab eodē iterū exiget̄: ɔctus enī ex ɔuentione legē accipiūt. ī. e. ɔctus. cū suis ɔcor. Sed v̄itate īspecta ī his casibus: ⁊ silibus nō est idē: sʒ aliud lʒ eiusdē generis. Et facit hec regula ad questionē quā no. Io. xij. q. ij. mōemus. an si ecclia ɔsecuta est suū a possessore qd facere potest: vt ca. q. apostolica. an adhuc idez possit petere a prelato: ⁊ certe ñ: qʒ bona fides hoc nō patit̄: vt hic: ad penā tñ agere bene posset ɔtra eū: vt. s̄. dixi de hoc etiā no. de re. eccle. nō alie. si quis.

g Cum qd. Po. ca. xxxiij. q. v. hec imago. s̄. e. li. de ɔcess. pben. detestanda .C. si māci. ita ven. ne psti. l. vl. vbi dicit ter. eaʒ q̄ ita venit ne corpe q̄stū faciat: nec ī caupona sub spē ministrādi pstitui: ne fraus dicte legi fiat. ɔcor. s̄. de pcu. tue. cū suis ɔcor. No. ergo ꝙ cū aliqd phibet̄: phibent̄ oīa que sequunt̄ ex illo. vt. s̄. e. cū qd ⁊ p q̄ pueniri possit ad illud: vt h. Fallit hoc īterdū: quia fuꝰ nō admittit̄ ad testimoniū ferendū: neqʒ pro dño nec aduersus dñm ⁊ tamē testificat̄ de facto suo: puta dū dr̄ p eum depositum: vel ɔmodatū: vel simile. iiij. q. iij. Fui neqʒ. Itē q nō pōt accusare denūciat. de iureiu. quēadmoduʒ. in fi. Sed aliꝰ est effectꝰ denūciatōis ꝙ accusatōis: vt ibi pʒ: sed idē etiā: vbi idē esset effectꝰ vtriusqʒ de cog. spi. tua. vbi de hoc. Itez pronuʒ nō vocat libertꝰ in ius sine venia: si tñ agat alieno noīe bñ. ff. de ī ius vo. l. quesitū. Rō qʒ nō ipse: sʒ ille cuiꝰ noīe agit ɔuenire vr̄. ⁊ facit qd dixi. s̄. e. pōt. Itez denegat̄ dilatio vna via. s. p remediū iuris cōis cui ɔcedit̄ alia via p bñficiuʒ. s. resti. in integ. vt de resti. ī integ. coram. sed dic vt ibi ī vlt. glo. Itē platus de mobilibꝰ p ecclias acqsitis testari nō pōt: ⁊ tñ ī egritudie moderate pōt de ipsis aliq̄ errogare. de testa. ad h. Itez pr̄ nō pōt filiuʒ puare q̄rta: ⁊ tñ libertates dādo minuet q̄rtā: ⁊ sic alia via puat cum. ff. de inof. test. lege papi. qm̄ autē. v̄. cum igit̄. ⁊ ē spāle libertatum fauore. Satis circa hoc dici posset ꝙ cuʒ aliqd phibet̄ habito pncipaliter respectu ad phibitū nō ad viā: vel modū quo phibet̄. exemplifica per iura. in pn. iducta. ⁊ p decre. de ɔcess. pben. ɔstitutus. tūc sufficit phibitum vna via vel mō: vt ad id ī eiꝰ fraudē alia via vł mō admitti nō debeat vt h. spāle tñ est ī libertate: vt. s̄. dixi. Si aūt phibitio pncipaliter se habet ad viā: vel modum nō ad rē tunc secus. vñ alteri ecclesie alligatꝰ eps nō eligit̄: sed postulat̄. Itez q iurauit non accusare bene denunciat: qʒ sibi nō est phibituʒ deferre crimē: sed p moduʒ accusatiōs deferre phibitū ē. Idez ī casu de iudi. examinata. vbi petendo reʒ vna actiōe repellor. ⁊ p aliā admittor. ⁊ h est videre ī oībus actionibus. nā deponens agens ɔmodati repellit̄: agens depositi admittit̄: ⁊ sic de singulis.

h Contractꝰ. Dicūt vulgares pactuʒ rūpit leges: ⁊. h. d. h regula q̄ sumpta fuit ex. l. ff. e. ti. l. ɔctus. Quidā ponūt casuʒ p canonē. xviii. q. ii. eleutheriꝰ. vbi ɔuentio īter epm diocesanū: ⁊ fundatricez inita de oblationibꝰ obueniētibus ī festo ipsiꝰ ecclie suāda est. depositariꝰ de iure cōi tenet̄ solū de dolo ⁊ lata culpa q̄ ɔpat̄ dolo. si tñ īteruenit ɔuentio: vt teneat̄ de leui ⁊ de leuissima culpa. ⁊ de casu fortuito illa suat̄. de depo. c. ii. ad idem. ff. depositi. l. i. §. si ɔueniat. ⁊ ibi sunt h v̄ba. ɔcor. de ɔmo. c. vno. s̄. e. li. de pac. c. i. ⁊ qd dic̄ regula h ɔuētiōe: itelligas hōesta. ⁊ nō ɔ bonos mores. vñ si ɔuenerit ne dolꝰ pstet̄ non vʒ ɔuentio: vt ī pn. l. ɔctꝰ. ff. eo. ti. ī impossibili idem. qd dic vt dixi. s̄. e. nemo pt.

i Damnū. Hec regula sumpta fuit ex. l. ff. e. ti. qd qs ex sua culpa. Po. de ca. per canonez. xxiii. qō. iiii. displicet. vbi si quis ad iudicez ductus se de equo proiiciat ⁊ ledat: sibi soli imputet. Idem per decre. s̄. co. lib. de preben. si cleri-

cis vbi clericus q negligit petere pbēdā sibi debitā cū vacat sibi īputare dʒ n̄ se queri excecutāti. ad idē. ff. p. so. l. cū duob⁹. §. fi. ⁊ l. se. vbi socius oiuʒ bonoꝝ dānat⁹ ex ɔ̄tu ob cōtumaciā suā vel ex maleficio: puta furto vel simonia n̄ recupat qd a socio. ꝯ. l. di. sepe. ⁊ c. hi q. ō homi. c. vlt. ⁊ ff. ad. l. aql. si putator. Itē p cu. penā quā ex suo delicto pstitit a dn̄o nō recupat. ff. de ꝑcu. q ꝑprio. §. idē ecōtra ad idem. C. de euic. l. eptor fundi. vbi dicit q si emptor in iudicio nō fuit re euicta: de euictione nō agit ɔ̄ vēditorē quia culpa sua res euicta videt.

imputari. **Idem.**

Infamibus[a] porte non pateant dignitatū. Idem.

Certum[b] est q is committit i legem: qui legis verba complectens contra legis nititur volūtatem.

Data rome[c] apud sanctum petrum quinto[d] nonas martij pontificatus[e] nostri anno[f] quarto.

a Infamib⁹. Po. c. p canonē. lxxi. di. tantis daniel. ō excess. ꝑla. iter dilectos: ⁊ dicit lex neqʒ famosis ⁊ notatis ⁊ quos scelus ⁊ vite turpitudo inquinat: ⁊ quos īfamia ab honestoꝝ cetu segregat dignitatis porte non patebūt. C. de digni. l. ij. li. xii. ad idē. xxxiij. di. laici: vbi df q opio ordinandi vacillare nō dʒ de testi. c. vlti. de accu. oīpotēs. C. de īfami. l. vna. De ifamia aūt qd sit ⁊ quō ɔ̄hit: ⁊ de mltiplici ipsi⁹ genere: dic vt no. iij. q. vij. §. tria. v. porro īfamia. Et qd dicit regula de dignitatib⁹ ītelligas ecclesiasticis ⁊ secularib⁹. infamis. n. iudex. eē n̄ pōt. iij. q. vij. ifamis. bn̄ tn̄ pōt arbit eē. ff. de arbi. l. pedi⁹. ij. q. vij. tria. v. cognitores. An ꝑcurator possit eē qre. no. l. di. accedēs. iij. q. vi. i famis. ⁊. q. x. c. vlti. ɔ de iura. cal. impatorū. i vlti. glo. ⁊ isti. de excep. c. vlti.

b Certū ē. Po. ca. xiiij. q. iij. pleriqʒ. ō. e. li. ō elec. auaricie. ff. ad vl. quāuis. §. si cū esse. ꝯ. i. q. i. sunt nōnulli. ō simo. i tātū. ō ep. ⁊ vēdi. ad nostrā. ō. e. li. ō elec. cōmissa. §. porro. de imu. ec. cleric⁹. ⁊. c. vl. ff. ō legi. l. fraus. C. ō legi. l. nō dubiū. vbi sunt hec verba. Circa aūt hanc regulā nō insisto: ꝑsequere eni cā: vt no. xiiij. q. iij. pleriqʒ. Ber. de puil. quāto. ac. ff. de le. l. ɔ̄ legeʒ. Et facit quod dixi. ō. e. cum quid vna.

c Data rome. Io. ar. q tabellio i instro debet scribere locuʒ initi ɔ̄tus. ⁊ de hoc dixi. ō. co. li. de re iudi. abbate sane. ad fi.

d Quinto nonas martij. i. tertia die intrante martio. Scire debes q mēsis diuidit p kl'as nonas ⁊ idus. Et dicūtur calēde a calo. i. voco: q tūc fiebat vocatio ad nūdinas. ⁊ iste nūdine fiebāt in. v. die. vel. vij. mēsis: vt pʒ in calēdario. vn̄ i pma die mēsis df calen. in. ij. df. iiij. nonas. iterdū. vi. nonas: q sūt quidā mēses q hn̄t. vi. nonas. alij. iiij. tn̄. ⁊ hi q hn̄t. vi. sunt. iiij. tn̄. s. Marti⁹ Maius Juli⁹ October. vn̄ vsus. Sex nonas Mai⁹ october Juli⁹ ⁊ Mars. Quattuor at reliq tʒ idus qlibet octo. In martio igit pma die dicim⁹ calē. scda. vi. nonas. i. sexto die ante nonas. i tertio. v. nonas. i. quinta die ante nonas: ⁊ sic diceps. septīa die dicebam⁹ nonis: q eo. die erāt nūdine. Si vero mēsis habeat. iiij. nonas tn̄: secūda die dicebam⁹ qrto nonas. qnto die dicebam⁹ nonis: quia eadeʒ die erāt nūdine. Post has nonas siue eēnt i. v. siue i. vij. die fʒ diuersitatē mēsiuʒ quā. ō. posui denoiabam⁹ dies ab idus: idus aūt iterpretat diuisio: q tūc diuidebāt nūdine: ⁊ q idus semp erat. viij. die post nonas: q quolʒ mēse per. vij. dies durabāt nūdine. ideo stati post nonas. siue. v. siue. vij. die dicebatur. viij. idus. i. octauo die ante idus. sequēti die dicebat. vij. idus. i. septīa die añ id⁹ sub sequēti. vi. idus. ⁊ sic ō singulis. Tertiadecīa die cū mēsis hʒ. iiij. nonas. tātū. vel qntadecīa cū hʒ. vi. dicim⁹ idus: q tūc diuidebant nūdine. deinde denoiabamus p calē. vt si mēsis hʒ. xxxi. diē. ⁊. iiij. nonas tn̄ sicut Januari⁹ post id⁹. xix. calē. ⁊ demū. xviij. ⁊ demū. xvij. vsqʒ ad calē. i. octaua die ante calē. Cū ergo dicimus. xv. calen. Martij. idē est dicere. xv. die ante calē. Martij. i. xiiij. die execūte Februario: ⁊ sic ō singulis. Si aūt mēsis hʒ. xxx. dies. post idus dicim⁹. xviij. calē ⁊ demū. xvij. ⁊ sic de singulis vsqʒ ad fi. Si vo mēsis hʒ. xxviij. ut Februarius: tūc post idus sequēti die dicim⁹ statim. xvi. calē. Si vo mēsis hʒ. xxxi. dies. ⁊. vi. nonas: vt Marti⁹ tunc post idus sequēti die dicim⁹. xvij. calen. ⁊ sic ō singulis vsqʒ ad calē. ⁊ cū dicim⁹. xvij. calen. aprilis. i. xvij. ante calen. i. xvi. execūte martio. Idē in alijs. Mēses aūt quot dies hn̄t no. p hos vsus. Junius Aplis septēqʒ nouēqʒ tricenos. Plus eni reliqui: sed hʒ febrˀs octo vicenos. Cui si bisextus fuerit superadditur vnus.

e Pōtificatus. Scire debes q ro. pō. ex sola electione facta a duab⁹ ptib⁹ cardinaliū vocē hn̄tiū: de quo dic: vt. ō. co. li. de elec. vbi peculi. ꝑsulatū assumit. ō. de elec. lʒ de vitāda. Sed ɔ̄suetudo ē ro. pō. q poti⁹ eorū solito vsu q iure roborat q post electionē ante ɔ̄secrationē: ⁊ coronationē nō scribūt pōtificatū i data: lʒ predicta decre. lʒ. ō. de elec. dicat ro. pō. hēatur q duab⁹ ptib⁹ ⁊c. Inquātū dicit pōtifex vr q extūc pōtificat⁹ scribere possit. tn̄ ꝑ illa ɔ̄suetudie facit lex. C. ō q dri. ꝑscrip. l. vlt. i fi. ibi ex quo īperiales suscepimus īfulas. vn̄ ⁊ dies coronationis df ortus iperij: sic pōt itelligi. C. de ser. l. vlt. nec dicit īpator: nisi corona suscepta. ff. de testa. mili. l. antepe. sicut nec archieps: nisi recepto pallio. ō. de vsu pal. nisi ad idē. C. li. xij. de decu. l. fi. ff. ō re mili. l. ex eo i auc. de cōsu. in fi. colla. v. sed tūc ante cōfirmationē scribūt ante datā locū ⁊ diē ponēdo. data suscepti a nobis apostolat⁹ officij āno ⁊c. ⁊ tūc nō scribunt se simplr epos. ſʒ sic scribūt. talis pōe Bonifaci⁹ elect⁹ eps. Itē tunc nō bullāt bulla itegra: sed tūc ipis si quas lr̄as ɔ̄cedūt ponūt mediā bullā. i. illā ptem que hʒ capita sculpta. ⁊ ex alio latere quo ponit nomen plana est bulla sine nomine. Post coronationē auteʒ scribūt pōtificatuʒ i data vnde q prius scribebāt data suscepti a nobis apostolat⁹ officij scribūt data pōtificatus nr̄i. Itē vocāt se simplr epos ⁊ dant bullam cū noīe suo. Et sunt h bn̄ notāda: q iam vidi i quadā ecclesia cathedrali hic vicina cuius nomē sileo scōm expectātē ex hoc errore i assecutōe pbēde primo pferri. Et hoc modo Bonifacius fuit electus die secūda execunte decembri coronatus ⁊ consecratus fuit die. xxiij. Januarij. Habebat vn⁹ expectās eius auctoritate lr̄as cuʒ tali data: data. iiij. calē. Januarij pōtificatus nr̄i āno. iij. Alius expectās eadē auctoritate i eadem eccl'ia hēbat lr̄as huius date. data nonas Aplis pon. nr̄i anno. iij. ⁊ hoc est dicere data. v. die aprilis ⁊ supior data tertia die execūte decēbri: vt. ō. dixi. pri. glo. vacabat pbenda i illa ecclia ⁊ querebat cui deberetur: ⁊ errore pitorū hui⁹ iuris hūc modū ignorātiū ꝑnūciatū ⁊ obtentuʒ fuit illū q hēbat datā sub tertia die execunte decēbri priorē eē ⁊ debere preferri: q ɔ̄siderabāt dicti iuris periti q siue ann⁹ incipet a pmotiōe ro. pon. que fuerat vt predixi die secūda execūte decēbri siue a natiuitate oīmō ille erat pm⁹ ⁊ verū dicebāt illo mō ɔ̄putādo. ſʒ q ānus pōtificatus īcipit a consecratione ⁊ coronatiōe nō ab electione: vt. ō. dixi q coronatio: vt predixi fuerat. xiij. die Januarij iō male fuit obtentū. ⁊ hui⁹ rei errore fuit posterior pori platus: q certū ē q ex quo ānus pōtificatus bonifacij incipiebat vt predixi q is qui nonas aplis. i. qnto die aprilis habuit grāʒ pcedebat i gratia illū q hēbat datā sub tertio die execunte decēbri. s. iiij. calē. Januarij co. āno fere i nouē mēsib⁹: vt clare pōt cōputari. Sēp ergo iurispiti q ꝑnūciare hn̄t sup posteritate ⁊ prioritate īpetrantiū aduertere debēt diē pōtificatus. i. coronationis vt recte ꝑnūcient. ⁊ idē i similibus casibus. ⁊ h alīs vt dixi iure nō bene ꝓbat qua de causa: vt talis error ab eis euitet hoc hic scripsi quod alias scriptū non reperi.

f Anno qrto. Fuit hec data: ⁊ iste ānus pōtificatus sui currētibus ānis dn̄i. Mccxcviij. qro aūt qn̄ īceperūt ligare noue cōstōnes hui⁹. vi. li. de his loquor q sunt iuris noui ꝓmulgatorie nō declaratorie veteris iuris vr q a tpe hui⁹ publicatōis post duos mēses. i auc. vt facte no. cōstōnes i rubro ⁊ nigro circa pn̄. §. vt autē aptius. ⁊ hoc tʒ Ber. ō. i ꝓemio in fi. tertie gl. ⁊. ō. de ɔ̄sti. c. ij. ⁊ facit qd no. de postu. pre. c. i. cū eni id sit iure ciuili expssum: ⁊ nr̄o iure ɔ̄riuʒ expsse nō sit cautū: ergo illud tps fuabim⁹ ⁊ ideo fʒ hoc finitis duob⁹ mēsib⁹. s. iij. die itrāte maio eodē āno iceperūt ligare. Iteʒ ⁊ nr̄o vr iure roboratū. ō. ne de. vel. mo. ca. vl. ⁊. ō. ō sent. ex. nouerit. ⁊. ō. e. li. ō cōces. pben. q cūctis. circa pnc. ⁊ i his oibus. De hoc tn̄ vr tenere Jo. lxxxi. di. ꝑposuisti. i gl. ex hoc q fʒ canones ligat cōstitutio: post sex menses. allegat. xviij. di. c. vlti. qd de ɔ̄stōne pncipis n̄ loqtur: ſʒ q illud tempus duoꝝ mēsiuʒ nō sit tempus ordinarioꝝ vr ꝓbari. ō. de pe. ⁊ re. cuʒ ifirmitas. vbi ɔ̄stitutio principis nō ligat: nisi ex quo p platos fuerit publicata: ad ideʒ. ō. e. li. de preben. cum singula. vbi datur vn⁹ mensis a tpe noticie. ad idē i auc. vt i priuatis do. sacra. mi. nō fi. circa fi. colla. v. vbi dāt tres mēses. ⁊ i auc. vt neqʒ miles neqʒ federat⁹. §. si igr. colla. ix. vbi dāt. xxx. dies tn̄. Dixit accu. q i pdictis. ll. df eē spāle. ⁊ ideʒ de supradictis decre. ē dicēdū. fateor. n. q lʒ cōstitutio pricipis liget post duos menses: vt. ō. dixi. id locum hʒ cuʒ i ipsa ɔ̄stōne aliō nō cauet: nec tēp⁹ adijcit: illō. n. fuāduʒ ē: ⁊ intelligunt sic ɔ̄ria vtriusqʒ iuris. De hoc habui qōnē de facto a pncipio hui⁹. li. Et dicebāt ɔ̄ me qdā aduocati q constitutiones hui⁹ libri nō ligabāt: nisi ex quo iste liber publicat⁹ ē bononi. vt si ignorātes n̄ ligarēt p. c. ꝑposui. lxxxij. di. ⁊. xxxij. q. iiij. dixit sara. ⁊ ego ɔ̄ eos fm dictū ipsoruʒ in ciuitatib⁹ i qb⁹ nō viget studiuʒ. ad qs liber iste direct⁹ nō fuit adhuc cōstōnes hui⁹ li. nō ligarēt qd eēt absurdū. Satis ergo ꝓbabili rōne id tenēdum vr qd. ō. dixi ⁊ audiui etiā tpe Nicolai tertij cassatā electioneʒ cuiusdā epi: q nō fuauerat dec. cupiētes. ō. e. li. de elec. q tn̄ añ duos mēses solūmō fuerat publicata. An aūt cōstitutio respiciat pēdentia dixi. ō. e. li. de elec. lʒ canon. Que his scriptis sunt supflua defectuosa vel falsa reddēda supplenda ⁊ corrigēda se offerunt i qb⁹ aliqliter excusari mereor: q corrigi sum paratus: tū q ex quo scribere cepi singulis q̄si diebus binis lectionibus ⁊ alijs pter lecturā ieuitabilib⁹ negocijs iplicatus singula pōderare nō potui: tū q dn̄i mei supius iam dicti mādato ⁊ studētium deuictus istantia ca nō meo velle librata publicare cōpellor. qnimo etiā ex falsis scriptis fm phm. scōo methaphi. cōmendabor. q p ipsa vitatis inuestigāde materiā alijs pparaui. Suscipiāt igitur istud studētes minute scie labores meos reminiscētes q vidua que obtulit duo sola minuta ꝑpter sui affectum large plus oibus dicit obtulisse marci. xij. xxiiij. q. i. odi. de pe. di. i. c. i. vsus fi. nam si deus dederit maiores: ⁊ summe vtiles eis in posteruʒ labores meos offeram iam lʒ nouiter incohatos. Jo. an.

Finis.

Venetijs per Baptistam de Tortis. die. xx. Decembris. M. cccclxxxvi.

Registrum. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. omnes sunt quaterni.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF